

॥ Shri Swāminārāyaṇo Vijayatetarām ॥

Nivedana

Vaani mangalroopini ca hasitam yasyaasti vai mangalam,
Netre mangalde ca dorvilasitam nroonaam param mangalam ॥
Vaktram mangalkruccapaadcalitam yasyaakhilam mangalam
Soyam maanushlilayaa samakarodaadaavidam mangalam ॥ 1 ॥

Parabrahma paramātmā Akṣaradhāmādhipati Pūrṇapuruṣottama sarvāvatārī sarvamaṅgalonā nidhāna Shri Swāminārāyaṇa bhagavāna je koi manuṣyaṇā ḥrudayamām virājamāna hoyā che. Teonuṃ sarve kāryomām amaṅgal to Thatuṃ ja nathī arthāt emanuṃ maṅgal ja thāya che. Jemanī vāṇī maṅgalaṛupa che, jemanuṃ hasavuṃ maṅgalaṛupa che. Jemanām netra maṅgalaṛupa che, jemanā hastanā vilāsa maṅgalaṛupa che, jemanuṃ mukha maṅgalaṛupa che, jemanā caraṇanuṃ cālavuṃ paṇa maṅgalaṛupa che. evā mahāprabhu Shri Harie viśvaśānti tathā viśva kalyāṇanī śubha bhāvanāthī ā bhāratabhūmimām prādurbhāva pāmī anaṅta jīvātmāonā ātyāntika kalyāṇa māte dharm, gñān, vairāgya, bhaktinā saṅdeśāonuṃ cha aṅga je Dev, Aacārya, Maṅdir, Sādhu, Satsaṅgī ane Sacchāstranā vyavahārika ane ādhyātmika mārgane poṣaṇa karanārī bhagavāna Shri Swāminārāyaṇanī parāvāṇī vacanāmṛtamām che.

Bhagavāna Swāminārāyaṇa ā pṛthvī upara pragaṭa thai jyām jyām vicarela che, te sthaḷamām svamukhanī vāṇī jīvātmānā kalyāṇa māte uccārela che. te amṛtavāṇī bhagavānanī sāthe ja ā pṛthvī upara janmadhāraṇa kari padhārelā (1) S. Gu. Muktaṅanda Swāmī (2) S. Gu. Gopālāṅanda Swāmī (3) S. Gu. Brahmāṅanda Swāmī (4) S. Gu. Nityāṅanda Swāmī tathā (5) S. Gu. Sukāṅanda Swāmī, ā pāṅca mahānubhāva saṅtoe ḥrudayamām dhārī grantha ṛupe karela che. E Shriji Mahārājanā mukhanī vāṇī vāncana śravaṇa manana ne nididhyāsa karanārane sadā maṅgala karanārī che.

Svarga gaṅgāne dhāraṇa karanāra śivāji na hot to ā lokamām pāpanāṣinī gaṅgājīno lābha āpaṇane na maḷat. Tema jo āvā mahāmukto Puruṣottama Nārāyaṇanī divyavāṇīne dhāraṇa karanāra na hot to āpaṇe kāyam māte ā divya gñānathī ane ā prabhunī divya vāṇīrupa amṛtathī vāncita rahet. māte uparokta saṅtoe Shri Puruṣottama Nārāyaṇanī divyavāṇī jhīlīne jīvātmāone mokṣano mārga batāvyo che. māte āpaṇe sadāya temanā ṛuṇī chīe.

Aa moṭā akṣaranām vacanāmṛta vṛuddha māṅasone vāncavāmām sugama rahe tevā hetuthīe S.G. Swāmī Dharmakiṣoradāsajī ādi saṅtonī puṅya smṛtimām gāma Mādhāpuranā Goviṅdabhāi Meghājī Hīrāṅīe Bhuj Maṅdira dvārā chapāvavāmām lābha līdho che. Dvitiya āvṛtti Bhuj Maṅdiramām Shri Naranārāyaṇadeva kompyuṭaramām nayana ramya ṭāipa sāthe saṅvat 2064 Vaiśākha suda - 5 nā divase taiyāra karavāmām āvela che. To ābālavṛddha dareka satsaṅgiō nitya niyama pramāṇe pūjāmām eka vacanāmṛta vāncavāno lābha le evī abhyarth.

Li. S.Gu. Mahaṅta Purāṇī Swāmī Dharmanāṅdanadāsajī.

Vacānāmṛut viṣayānukramaṇikā

Vac.- Aṅk	<u>Gaḍhaḍā prathama prakaraṇa</u>	
1.	Bhagavatsvaṛupamām akhaṇḍavṛutti rākhavā viṣe.	33
2.	Uttam, madhyam, kaniṣṭha traṇa prakāranā vairāgyanām lakṣaṇ.	34
3.	Bhagavānanī līlā sambhārī rākhavā viṣe.	35
4.	Satsaṅgīe paraspara irṣyā na karavī te bābata ne nārada ane tumbaṛaṇuṁ daṣṭānt.	36
5.	Aagrahapūrvaka dhyāna karanāra upara bhagavatkrupā thāy.	37
6.	Potāmām avagaṇa ne bhaktamām guṇa jāuve tevī viveka avivekanī vāt.	37
7.	Jīv, iṣvar, māyā, brahmanuṁ ane parabrahmanuṁ anvaya vyatirekapaṇuṁ.	38
8.	Indriyonī kriyāne bhagavāna ne saṅtanī sevāmām pravartāvavā viṣe.	38
9.	Pratyakṣa manuṣya svaṛupa bhagavānathīja pūrṇakāmapaṇuṁ mānavuṁ.	41
10.	Māndā saṅtanī sevā, ne kṛtaghñīno tyāg, te upara sevakarāmanuṁ draṣṭānt.	42
11.	Viṣaya bhoganī vāsanā tajī brahmaṛupa thai bhakti kare te akāntik.	43
12.	Prakṛuti puṛuṣādikanām lakṣaṇ, sṛuṣṭinī utpatti, bhagavaddhāma varṇan.	43
13.	Deha deha pratye jīva judā che. Karmānusāre prabhu judā judā deha pamāḍe che.	47
14.	Aante Yaā Matih Sā Gatih no arth, ShriHarinā dāsanuṁ lakṣaṇ.	48
15.	Mūrti hṛdayamām akhaṇḍa dhāravī.Kāyara na thavuṁ, nitya navī śraddhā rākhavī.	50
16.	Potāno avagaṇa ne kusaṅga tajī ātmā svaṛupe varte te vivekī.	51
17.	Satsaṅgamām kusaṅgaṛupa himmata vinānī vāta thāya to upavāsa karavo.	52
18.	Viṣaya khaṇḍananuṁ, pāñca gñānendriye karī kusaṅgīnā śabdādika viṣayano tyāga karavo.	52
19.	Aatmaniṣṭhā, prīti, vairāgya ne svadharma dṛaḍha rākhavo.	57
20.	Potānā svaṛupane nahi jonāro agñānimām agñānī che.	58
21.	Svadharma vicāra bhagavatprasannatānām sādhan. Akṣaranām be svaṛup.	59
22.	Sarva kriyāmām bhagavānanī smṛuti rākhavī.	61
23.	Sthitapragñā koṇe kahevāy. Te vinā śiva jevāne paṇa vidhna thāy.	62
24.	Gñānanī sthiti ne mātmyaṛupa khaṭāi viṣe.	64
25.	Aatmaniṣṭhā ne pratyakṣa prabhunā gñāne karī pūrṇa kāma thavuṁ.	66
26.	Sācā rasika bhakta ne nirguṇabhāva viṣe.	69
27.	Saṅtanā hṛdayamām bhagavāna akhaṇḍa nivāsa karī rahe tevī samajaṇanuṁ.	71

28. Vadhavā ghaṭavānuṅ, ardhabaḷyā kāṣṭa jevā satsaṅgamānthī paḍī jāya che te viṣe. 73
29. Shubha deśādikathī bhaktinuṅ baḷa vadhe che. Aṅtara suddha thavāmāṅ prārabdh, kṛupā ne prayatn. 74
30. Guṇa oḷakhī niṣkapaṭa bhāve satsaṅga karavāthī ghāṭaniṅ nivṛutti thāya che. 75
31. Sevā karatām koine duḥkhavāya topaṅa bhaktivāḷo ṣreṣṭha che. Niścaya vaḍe moṭap. 76
32. Pakṣiṅi peṭhe kathā kīrtanādi cāro kariṅ mūrṭiṛupa māḷāmāṅ virām karavo. 78
33. Mūḍhapaṅuṅ, pṛiti ane samajaṅa viṣe. 81
34. Hetaṛupiṅ bhagavānaniṅ māyānā pravāhamāṅ na vahevā tathā āgñā na lopavā viṣe. 82
35. Krodh, mān, irṣā ne kapaṭa na rākhe to kalyāṅamāṅ virodhī duṣita buddhi ṭaḷe. 84
36. Tyāgiṅ thai bhagavāna vinā bijāmāṅ pṛiti rākhe te kaṅgāla kahevāy. 85
37. Aatmagñāne kariṅ janmabhūmiṅ tathā sambāndhīmānthī heta toḍavuṅ. 86
38. Vaṅikanā nāmānuṅ dṛaṣṭānt. Vāsanā toḍī bhakti karaviṅ. 88
39. Shāstramāṅ eka brahmanā pratipādanāṅ vacanane samajavāniṅ yukti. 91
40. Savikalpa nirvikalpasamādhī, bhakti ane upāsanānāṅ lakṣaṅ. 93
41. **Ekodaham Bahusyaam Prajāyeya** e ṣrutino spaṣṭārth. 94
42. Vidhiniṣedha satya che. Khoṭā kahenāra nārakiṅ thāya che. 95
43. Niṣkāmiṅ bhakta prabhu sevā sivāya caturdhā mukti ne paṅa icchatā nathī. 98
44. Snehanuṅ ṛup. Jagataprasaṅga dehādi mamatva ṭāḷavo te viṣe. 99
45. Bhagavāna sākāra che. Bhagavānaniṅ mūrṭinuṅ teja te nirākāra che. 101
46. Sarvādhāra anādi cidākāṣāniṅ utpatti ne vināṣa thato nathī te viṣe. 102
47. Dharmaniṣṭhādika cāra prakāraṅi niṣṭhāvāḷānāṅ lakṣaṅ. 105
48. Cāra prakāranā kusaṅgathī bacavā prārthanā karaviṅ. 107
49. Aṅtardaṣṭi viṣe bhagavānaniṅ mūrṭi sāmuṅ joi rahevuṅ te. 108
50. Kalyāṅano prayatna karanāra kuṣāgra buddhivāḷo kahevāy. 109
51. Prabhuno niścaye prabhuvateja thāya temān, hīre kariṅ hīro viṅdhyaṅnuṅ dṛaṣṭānt. 110
52. Sāṅkhyādika cāra ṣāstre kariṅ bhagavānane jāṅavā tenī rīt. 112
53. Sādhuno guṅ-avaguṅa eja satsaṅgamāṅ vadhavā ghaṭavā nuṅ kāraṅa che. 114
54. Ekāntika saṅtanā prasaṅgathī mokṣanuṅ dvāra ughaḍī jāya che. 115
55. Aṣubha deśādike kariṅ vartamānāno dṛaḍhāva raheto nathī. 116

56. Gñānī bhakta śreṣṭh, ātmā anātmānā vivekanuṃ kāraṇa ne upāsanānī daḍhatā.	117
57. Asādhāraṇa mokṣano hetu, svaṛupa gñāna ane mähātmya che.	120
58. Deh, kuṃsaga ne pūrva saṅskār, moṭāne jāṇe tevo thāya te viṣe.	121
59. Pratyakṣa ShriHarimām asādhāraṇa sneha viṣe.	123
60. Vāsanā ṭālāvānā traṇa upāy-viṣayamām samabuddhithī vāsanā ṭaḷe.	124
61. Aatmaniṣṭhāvāḷāne aṅtakāḷe upāsanānī jarṭura viṣe. Baḷirājānuṃ dṛaṣṭānt.	126
62. Pratyakṣa prabhunā niṣcayathī bhagavadguṇo āve che. Garībano droha na karavo.	127
63. Niṣcayanūṃ, tatve karī bhagavāna jāṇavānī rīt.	129
64. Aatmā ne akṣara bhagavānanuṃ śarīra che ane bhagavāna śarīrī che te viṣe.	134
65. Gñān, kriyā, icchāśaktinām lakṣaṇ.	135
66. Shāstranā śabdachaḷa ne caturvyuhanī vāt.	138
67. Mahimāyukta saṅtano guṇalevāthī saṅtanā guṇa mumukṣumām āve che.	140
68. Aṣṭa prakāranī pratimā tathā saṅtamām akhaṅḍa bhagavāna rahyā viṣe.	141
69. Ahinśā dharm, koinuṃ paṇa bhuṅḍu na icchavuṃ, nāstikano saṅga tajavo.	143
70. Corane kāṅṭo vāgyānuṃ dṛaṣṭānt, satsaṅgathī ṣuḷīnuṃ duḷkha maṭavā viṣe.	144
71. Bhagavānanuṃ pṛuthvī upara padhāravuṃ ne bhagavadākāranuṃ khaṅḍana na karavuṃ.	148
72. Mähātmye sahita niṣcay, bhaktanām lakṣaṇ.	151
73. Vīrya jītye kāma jītāy, Naranārāyaṇa bhagavānanuṃ dṛaṣṭānt. Kāma jītāyā viṣe.	155
74. Prabhu icchāthī satsaṅga vadho ke ghaṭo paṇa sadā ānīdamām bhajana karavuṃ.	160
75. Bhaktanūṃ mähātmya samaje tenuṃ kalyāṇ, ema ikotera peḍhīno uddhār.	162
76. Krodhī irṣyāvāḷo, kapaṭī ne mānī viṣe.	163
77. Gñānabhaktinī othe dharmane khoṭā na karavā viṣe.	164
78. Deśakāḷāḍikanā pradhānapaṇānuṃ.	166
Sāraṅgapura Prakaraṇa	
1. Vairāgyathī viṣaya nivṛutti pāme tyāre man jītāya te viṣe.	175
2. Man, karm, vacane, guṇe karī bhagavānamām je heta thāya te ja rahe che.	177
3. Shravaṇādi bhaktinām lakṣaṇ, gadgada kaṅṭhe mānasīpūjā karavī.	181
4. Aatmaanātmanā vivekanūṃ.	183
5. Bhaktithī vāsanā jītāya ane jīva iṣvarādikanuṃ anvaya vyatirekapaṇuṃ.	184

-
6. Eka avasthāmārṅm babe avasthā ane cāravāṅṅinām svaṛup. 187
7. Manomaya cakra ne tenī dhārā te je jagyāe kuṅṅthīta thāya te naimiṣāranya
kṣetra. 189
8. Irṣyānuṅm kāraṅa māna che tethī koinī moṅṅai khamāya nahi. 190
9. Yugānuṅm kāraṅa guṅ, guṅānuṅm kāraṅa karma tene ṅālyāno upāy. 191
10. Dharmī adharmīnuṅm lakṣaṅ, saṅta samāgama āntardaṣṅti bāhyadṛṣṅti viṣe. 192
11. Puṛuṣaprayatna ne bhagavadkṛpā, khabaradārāṅi kasara ā dehe ja ṅāṅi jāya che. 194
12. Aatmaniṣṅthā,svadharma ne svaṛupāniṣcaya saṅtamārṅm akhaṅṅa rahe
che,ātma vicār. 196
13. Shāstre karīne thayela bhagavānāno aṅaga niṣcaya te koi rīte ṅāṅato nathī. 198
14. Dhāmamāṅṅthī bhagavadicchā vinā koi paṅde nahi, pramāda ne mohārupa
ṣatru ṅāṅavā. 199
15. Aatmaniṣṅthā ne vairāgya vināno premi bhakta nyūna che, mugdhā madhyā ne
prouṅṅhānā bhed. 203
16. Badrikāṣramamārṅm Naranārāyaṅa bhagavāna bhaktonā sukhavāste tapa
kare che. 205
17. Upāsanāṅi tāratamyatā, muktanā bhed. 206
18. Khārābhūmī viṣe, bhūṅṅṅā svabhāva ṅāṅavā viṣe. 208

Kāriyāṅi Prakaraṅa

1. Iyaṅāṅi bhamārī māphaka bhaktanām dehādi bhagavadākāre thāya che. 211
2. Shāpita buddhivāṅṅānuṅ, ṣāpita buddhi ṅāṅavā viṣe. Mūrt-amūrta karmanuṅ
phaṅ. 216
3. Dehadamana ane vicārathī doṣa ṅāṅe. Tyāgīne gṛahasthanā bhoga aghaṅṅita che. 217
4. Jīv, buddhi ne sākṣīnuṅm jāṅapaṅuṅ. Sākṣī mūrtimāna thakā vyāpaka che. 220
5. Prabhune praṅaṅa thavānuṅm prajojana premi bhaktanā manoratha pūrā
karavā eja che. 221
6. Divānā premi bhakt, vikārāno hetu matsar. Sanmārgathī matsara ṅāṅe che. 222
7. Caṅṅakīnā vairāgyānuṅ, ātyāṅṅika kalyāṅānuṅ. 224
8. Bhagavānānām aloukika aiṣvarya, sāguṅa nigurṅapaṅāṅe samajavāṅi rīt. 226
9. Rīsaṅṅthī āṅṅi rākhanāra sādhū na kahevāy. Pāṅṅākhāranuṅ. 229
10. Sādhue tapathīja bhagavānāne rāji karavā. Nāṅṅi jovānuṅ. 230
11. Prītamanī marāji na lope evā bhakt. Premanā lakṣaṅānuṅ. 233
12. Kāraṅa ṣārīra ṅāṅyānuṅ. Aāmbalīnā kacikānuṅm dṛāṅṅāṅṅ. 235

Loyā Prakaraṅa

1. Krodhanuṅm duṣṅa svaṛup, trividha gṅān-vairāgya lakṣaṅ, sāmpūrṅa

satsaṅganām lakṣaṇ.	237
2. Viśvāsī, gñānī, śūravīr, prītivāḷo e cāreyane mṛutyu bhaya ṭaḷī jāya che.	242
3. Māhātmya gñānayukta niścayavāḷo ShriHari māṭe sarvasvano tyāga kari de.	244
4. Bhagavāna dhāmamām rahyā thakā anīta brahmāṇḍamām dekhāya ne pote to sadā ekajaṛupe che.	246
5. Dambhī-kapaṭī lakṣaṇ, saṅt, sacchāstra ne vicār. Anṭhkarāṇa jītyāno upāy.	248
6. Ekāntika banavuṅ. Durlabha che. Niškāmapaṇānī śreṣṭhatā, saṅgaśuddhi.	251
7. Indriyo, anṭhkarāṇ, anubhava traṇethī pratyakṣa prabhune jāṇe te pūrṇagñānī.	256
8. Avaguṇa ṭālyānā khaṭakānum tathā indriyonī caṅcaḷatā ṭālyānuṅ.	261
9. Dharm, gñān, vairāgya ne bhakti e cāranī utpattinā hetu.	265
10. Trividha veg, te pramāṇe nirvikārī rahevā viṣe.	266
11. Satpuṛuṣaṇī ne asatpuṛuṣaṇī samajaṇanuṅ.	271
12. Sarvikalpa nirvikalpa niścayanā uttamādi cha bhedanum niṛupaṇ.	273
13. Nirvikalpapaṇe Nārāyaṇane pāme tene deśādike kari parābhava thāya nahi.	275
14. Rāmānujādi ācāryono siddhānt, Shrijī siddhānt, ṛucīnuṅ.	278
15. Bhuṅgaḷī tathā gāyanā dṛaṣṭānte ātmadarśananuṅ.	280
16. Vāsanā atuṅṭhita kuṅṭhita nirmūḷa thavānām lakṣaṇa teno upāy, ātmadarśananuṅ.	284
17. Stuti niṅḍānuṅ, mahimāvāḷāne saṅtano avaguṇa na āve.	287
18. Niścayanuṅ. Bhagavāna dvibhujā ne sarvaiśvare yukta che.	290

Pañcālā Prakaraṇa

1. Bhagavānanum māhātmya tathā dhāmanum sukh.Sārā pañcaviṣaya bhuṅḍā lāgyānuṅ.	296
2. Sāṅkhy-yogano siddhānt, ane samālocanā.	299
3. Avaguṇa lenāranā doṣa ṭaḷe nahi, heta eja māyā che, mana indriyo śatru che.	304
4. Manuṣyabhāvamām divya bhāvanuṅ, māyāne taryo kyāre na kahevāy.	308
5. Mānīpaṇum ne nirmānīpaṇum kayām sāṛum te viṣe.	315
6. Upāsanānī dṛaḍhatāvāḷānuṅ kalyāṇa thāya che, Kṛṣṇāvatāra sarvotkṛṣṭa che.	315
7. Dhāmamām ne manuṣyaṛupamām bhagavānane eka jāṇe te tattve karīne jāṇyā kahevāy.	317

Gaḍhaḍā Madhya Prakaraṇa

1. Mohanum svaṛupa ane tene ṭālyāno upāy.	321
2. Aatmasukhe pūrṇa rahevūṅ. Pañcaviṣayane ātmavicāre karīne ṭāḷavā.	325
3. Rasikapaṇum ne brahmagñāna e be moṭī padavīnā mārgamāṅṭhī paḍāya nahīm te vigat.	326

-
4. Dharma rākhatām bhakti jāya ke bhakti rākhatām dharma jāy. 329
5. Bhagavadbaktane pātivratya ne sūravīrapaṇum rākhavuṅ. Koithī dabāvum nahi. 331
6. Shāstrokta vidhiniṣedha satya che, cittanā ghāṭathī glāni pāmavī nahi. 332
7. Satsevā ne bhagavadāgñān pālanathī bhagavat kṛupā thavāthī sarva vikāra ṭaḷe. 334
8. Ekādaśī vrata tathā yoga yagñānum lakṣaṇ. Anītaradaṣṭi te ja gñāna yagñā che. 335
9. Koi rīte bhagavatsvaṛupano droha na thāya tevo gñāna mārga samajavo. 339
10. Gñān, vairāgya ne bhaktimām bhaktinum sarvādhikapaṇum jāṇavuṅ. 341
11. Dharmādini prāptinām śubha karma bhagavat prasannatārthe kare to mokṣa thāya che. 346
12. Kalyāṇa icchuke puṛuṣātanaṛupa nīti bhaṇavī. Nādāra thai dabāvum nahi. Rājanīti. 348
13. Tejamām divyamūrti virājamāna che teja ā pratyakṣa mahārāja che. 350
14. Bhagavatsvaṛupamām tadātmaka bhāva thayelāno niścaya kadāpi ṭaḷe nahi. 355
15. Svabhāvane śatru jāṇe. Koithī na dabāya te vyakita dharmādikathī paḍe nahi. 356
16. Svaṛupa niṣṭhāmām dharmaniṣṭhā āvī jāy, niyamathī viṣaya jītāy. 357
17. Bhagavānanum svaṛupa tattve sahita ke rahita kahevāya nahi, sthita pragñānum lakṣaṇ. 361
18. Nāstika tathā śuṣkavedāntīno saṅga karavo nahi. 364
19. Dharma ane bhaktithī paḍāya nahi tevo haribhakto para Shriṇīno patra. 366
20. Tapa nivṛuttidharma ne vairāgyathī indriyonī śakti vadhīne siddhadaśā āve. 368
21. Shriharine sarva kartāhartā jāṇavā. Svapna sṛuṣṭi. Samṛuddhivāḷo duḥkhī che. 370
22. Shūrvīra ne kāyara bhaktanī vigat, bhagavāna vinā kyānya lobhāvum nahi. 374
23. Sārā bhūṅḍā viṣayathī mana caḷe nahi te parama bhāgavata jāṇavā. 376
24. Sānkhya-yoganiṣṭhā samajīne bhagavatprīti hoyā to vikṣepa āve nahi. 377
25. Vāsanāvāḷā tyāgīthī nirvāsanika gṛahastha śreṣṭh. 378
26. Bhakte bhagavānane na game te na karavuṅ. Koino avaguṇa na levo. 380
27. Joge karī krodhādika āvaraṇa thāy. Upāsānā rākhavā maṅḍiro baṅdhāvyaṅ che. 381
28. Mana karma vacane bhaktanī sevā te Shriṇī rājīpāno upāya che, ā paramarahasya 384
29. Bhagavānamām ati āsakta cittavāḷā bhaktanum lakṣaṇa ne tenum sādhan. 386
30. Akṣaraṛupa thai Puṛuṣottamanī upāsānā karanārane kanaka kāntā bādha kare nahi. 386
31. Vairājsṛuṣṭi kahīne paraspara bhedavāḷā anādi jīvādi pāncabhedanum niṛupaṇ. 387
32. Dehatraya vilakṣaṇa ātmaṛupa thai bhajana kare to dehādi sambāṅdha ṭaḷe. 390
33. Niṣkāmi vartamānavāḷo prabhune atipriya che te dṛaḍha karavānā traṇa upāy 391

34. Kāraṇrupa tattva caitanya ane kāryarūpa tattva jaḍa che.	395
35. Upāsana vinā ātmaniṣṭhāthī kalyāṇa thatuṁ nathī.	396
36. Bhagavatsvarūpamām mananī vṛutti akhaṇḍa rākhanārānā cāra sadupāyo.	399
37. Gñāṇīne paṇa duḥsvabhāva ṭālavāno sadupāy.	400
38. Māncābhaktanā draṣṭāntathī ekāntikano bhagavānamām praveṣa ane teno arth.	400
39. Svābhāvika guṇe vartyānuṁ. Sākārapaṇānī dṛaḍhatā bhāgavata dvārā rahasya kathan.	402
40. Eka sāṣṭāṅga praṇāma adhika karavānī Shriḥi āgñā.	404
41. Bhagavatsvarūpamām mananī vṛutti akhaṇḍa rākhavānā cāra sadupāyo.	405
42. Saguṇa nirguṇapaṇuṁ akṣarane viṣe che, tathā avatāra kyām kyām thāya che.	406
43. Guṇātīta thai bhagavānamām prīti karavī te ātmāne sajātiya che.	408
44. Moṭānā saṅgathī potānā avaguṇa bhāse. Daivī āsurīnām lakṣaṇ.	408
45. Sarvene sāvadhāna rahevā āgñā. Bhakta ne bhagavāna rāḥi rahe tema karavūṁ.	409
46. Loukika padārthanī hāṇa vṛuddhithī satpuṛuṣane harṣa ṣoka thato nathī.	411
47. Malīna āṣaya tyāḥi dehamānthī nīsarī brahmaṛupe bhakti karavānī vāsanā rākhavī.	412
48. Vaṇdu Sahajānnda e kīrtanamām jaṇāvyā pramāṇeni vārtā.	413
49. Māyikā kāranā ciṅtavanathī naraka prāpti. Bhagavaddarṣanādithī abhayapad.	415
50. Rahasyanuṁ, akṣararūpa mānī pratyakṣa bhagavāna ane saṅta sāthe prīti joḍavī.	416
51. Aatmasattā ṛupe rahevāya tenām lakṣaṇanuṁ.	417
52. Gṛahasthane ṣobhā te tyāgīne dūṣaṇ. Irṣā tyāḥi śraddhāthī bhakti karavī.	418
53. Mohanuṁ svarūpa ane tenā nivāraṇano upāya potāno avaguṇa jovānuṁ.	419
54. Sarvādhika satsaṅga jene jāṇyo hoyā tevā bhaktanuṁ lakṣaṇ.	420
55. Aatmaṛupe navadhā bhakti karavī. Saṅsārathī udāsa rahevuṁ doṣano tyāga karavo.	421
56. Bhagavāna vinā bīje prīti thāya nahi te sācī prīti kahevāy.	423
57. Shuddha ātmā svarūpe thaine eka prabhumāṅja prīti karavī ne mahimā jāṇavo.	424
58. Potānā iṣṭadevanā caritrānā grānthathī ja svasaṁpradāyanī puṣṭi thāya che	426
59. Vedādi grānthamām bhagavāna ane saṅta e ja kalyāṇakārī che e ja vārtā che.	427

60. Bhagavānani bhaktimām vikṣepa na āve tenā vicārono upāy, pakṣa rākhavo.	429
61. Niyama niścaya ne pakṣa jemām hoyā te pāko satsaṅgi che.	431
62. Aatmaniṣṭhā, pativratāpaṇum ne dāsapaṇum emānthi eka daḍha karavun.	432
63. ShriHari tathā sānta sevāmām śraddhā ne navadhā bhaktithi jivāmām baḷa āve che.	436
64. Matsyādi avatāranā avatāri ShriKṛṣṇa che.	438
65. Dhāmani mūrti pratyakṣa manuṣyarupe darśana āpe che. Akhatara ḍāhyānun.	440
66. Dūṣita buddhivāḷāne doṣa sūjatā nathi. Goḷo jhālyānun.	441
67. Bhakta bhagavānane jevā jāṇe tevo thāya paṇa bhagavāna to apāra ja rahe che.	445
Vadtāla Prakaraṇa	
1. Pratyakṣa svarūpanā daḍha niścayavāḷāne nirvikalpa samādhi ja che.	447
2. Vedādi pānca śāstre kari bhagavānane jāṇavā.	449
3. Māhātmye sahita bhaktinā peṭāmām dharmādika traṇe āvi jāya che.	452
4. Triṣa lakṣaṇe yukta sāntanā saṅgamām sarva sādhanā āvi jāy. Yogīne upadeṣ.	453
5. Mahā pralaya jevā duḥkhamām paṇa prabhu vinā bijāne rakṣaka na māne te āśrayanum ṛupa che.	455
6. Pralaya kāḷanām sañcita karme yukta kāraṇa śarīra sahita jīva māyāmām rahe che.	457
7. Aasuri jivane daivi thayāno upāy, bhagavāna māyāmām anvaya thakā vyatireka che.	460
8. Bhagavānamām vṛtti rākhatām rākhatām nirguṇa thai bhagavānane ākāre thāya che.	461
9. Nirguṇa ane avināṣi bhagavānanum sukha kema jāṇāy.	462
10. Rājārūpa ne sādhuṛupa bhagavānane oḷakhī śaraṇe jai āgñāmām rahī bhakti karavi.	463
11. Bhagavān, bhakt, brāhmaṇa ne garība e cāranā drohathī jivāno paṇa nāṣa thāy.	464
12. Shriharino mahimā samaje, jīva vṛuddhi pāme, doṣa paraṭhe utari jāy.	466
13. Vyāpaka hoyā te mūrtimāna kahevāya?	468
14. Satpurūṣanā āśrayathī mahāpāpi paṇa pavitra thāya ne tene samādhi thāya che.	470
15. Satpurūṣani kṛpā ane kopa te daivi āsuri thavānum kāraṇa che.	470

-
16. Bhagavadbajanā sukha āgaḷa couda lokanuṃ sukha naraka jevuṃ che. 471
 17. Jīṭendriyanuṃ lakṣaṇ, bhaktanī sevā māṭe prayatna te paṇa bhakti kahevāy. 472
 18. Satsaṅgīe guṛu paṛm̄parā vigere pāṅca avaśya jāṇavānī vigat. 474
 19. Bhakta thāvānuṃ. Avivekanuṃ. Bhakta kyāre thavāy. 478
 20. Janakanī peṭhe samajaṇavāḷāne kāmāḍikanuṃ bīja ṭaḷī jāya che. 479

Amadāvāda Prakaraṇa ----

1. Tatkāla siddha daśāne pamāḍe evā dhyānanuṃ nirṛupaṇ. 481
 2. Māyika upādhi tyajī brahmaṛupa thai bhagavānane bhaje te śreṣṭha che. 483
 3. Upaśamanuṃ lakṣaṇ, vaḍavāinuṃ draṣṭānt. 484
 4. Bhagavāna deha dharatā thakā ajanmā che. Naṭavidyānā jāṇatal. 486
 5. Puṛuṣottamanuṃ asādhāraṇa lakṣaṇ, dharmāḍika cāranām lakṣaṇ. 488
 6. Aaja pratyakṣa bhagavāna sarvāvātārī che te samajavānī rīt. 490
 7. Shrijīe potānuṃ Puṛuṣottamapaṇuṃ kahyuṃ. 492
 8. Sādhune paraspara krodha upaje to praṇām, prārthanāḍi prāyaścita karavuṃ. 493

Aślālī Prakaraṇa ----

1. Aiśvaryaṛthī, kaivalyaṛthī ne bhagavan niṣṭhārthīnām lakṣaṇo. 495

Jetalapura Prakaraṇa ----

1. Dvaita ne advaita mata pratipādan, yagñāḍika bhagavatprasantārthe karavā.
 Ekāntikamām ātmabuddhi rākhavī. 497
 2. Yatinuṃ varṇan. Praśnsā ane draṣṭānt. 499
 3. Durvāsanā ṭaḷavāno upāy, lāja tyajī bhagavadbhakti tathā nāmoccāraṇa
 karavuṃ. 501
 4. Akhaṇḍa smṛuti tathā uttama bhaktanī sevā kare to paṇa mokṣa thāy. 503
 5. Amārṛuṃ karyuṃ ja thāya che, ema samajī bhakti kare te viṣe. 505

Gaḍhaḍā Aṅtya Prakaraṇa ----

1. Vighna ane avaguṇa na āve tenā upāy. Shikṣāpatrīnā pāṭhanī āgñā. 509
 2. Bhagavānāno pūrṇa mahimā na samajavāthī māyika vastumām prīti
 rahe che. 511
 3. Bhagavāna tathā bhaktanuṃ māhātmya samajāya to dayā ne sneha rahe. 513
 4. Viṣeṣa ane sāmānyapaṇe jīvanī sthiti. 516
 5. Māhātmya yukta bhaktithī vighna na āve teno upāy. 518
 6. Irṣyā tyajī bhakti karavī. Aparāḍha thāya to jīvano vāṅka samajavo. 520
 7. Bhagavāna sadā sākāra che. Bhakta chatī deheja bhagavānanā
 dhāmamām che. 522

-
8. Bhaktathī udāsa na thāy, vimukhaniṁ sobata na kare, evo bhakta sadā
sukhīyo che. 523
9. Jāṇapaṇā ṛupa bhagavaddhāmanā daravājāmām rahī prabhu vinā bijāum
pesavā na devuṁ. 524
10. Mādhvīmatanā vidvāna sāthe pralayaniṁ vigat. Sharaṇe jāya tyāre
māyā ṭaḷe. 526
11. Īndriyo jītyāno upāy, bhaktamām ātmabuddhithī samādhi vinā paṇa śānti. 527
12. Avaguṇathī āsurabhāv. Nirmānī dāsānudāsa thai bhagavānamām prīti
karavī. 529
13. Bhagavadicchā eja āpaṇum prārabdh. 531
14. Snehī ane viśvāsī śreṣṭh. 533
15. Navadhā bhaktimām viṣayanā ghānī pīḍā ṭaḷīne viṣayasmarāṇa na thāvūṁ. 538
16. Pativratānī peṭhe bhakti rākhavānī vigat. 539
17. Bhagavāna vinā bije heta thāya che, temām Bharatajīnum draṣṭānt. 541
18. Bhagavānanī āgñāmām vartavūṁ, satsaṅgathī vāsanā jīṛṇa thāya che. 542
19. Tyāgīne kuṭumbamām heta na rākhavānī vigat. 543
20. Svabhāva tathā vāsanānum lakṣaṇa ane tene ṭaḷavānā upāy. 545
21. Bhāgavata dharma nirṛupaṇ, bhakta sāthe vivāda na karavo. 546
22. Premalakṣaṇā bhaktithī viṣayamām prīti ṭaḷī jāy. 549
23. Shiyāḷo unāḷo ane comāsuṁ, traṇe ṛutumām mānasī pūjā karavānī rit. 551
24. Dhāmamām sevānī prāptinām soḷa sādhanānī vigat. 553
25. Duḥkhamām moḷo na paḍe te bhakta kharo. Rājabāinā praśnonā uttar. 556
26. Bhagavānanī peṭhe sevā karavā yogya sāntanām lakṣaṇ. dharmānśavāḷo
baṁdhāya nahi. 558
27. Bhagavānanī mūrtimām pānce viṣayanum sukha ekī sāthe prāpta thāya che. 560
28. Kalyāṇanā mārgamānthī paḍavānā be prakār, Māhātmye kari māna
ṭaḷī jāy. 563
29. Tyāgī tathā gṛahastha e be maṁda vairāgyavāḷāmām śreṣṭha koṇa? 566
30. Upāsanā karavāno prakār. Pānce vārtānum nirntara anusāndhān. 568
31. Dhāmanī ane manuṣyarṛupānī mūrtimām lagāra paṇa bheda nathī. 569
32. Yukta ahāra vihāranuṁ, māhātmyanī othe paṇa pāpa kare te duṣṭ. 571
33. Strīdhanādikane viṣe na levāya evā thoḍā che. 573
34. Vāsanā ṭaḷavānā upāy. Maryādāmām vartāvavā krodha karāya to
bādha nahi. 575
35. Sādhunā hṛudayamām bhagavāna rahyā che. Evā sādhanām cha lakṣaṇ. 577

-
36. Kalyāṇanum̐ asādhāraṇa sādhan. Shuṣkavedāntino saṅga moṭum̐ vighna. 580
37. Bhagavānanā sukhano ekavāra anubhava thayo hoyā te kadī visare nahi. 582
38. Aa caitanyamānthī bhāgavatītanum̐ thaṣe. Cha svabhāvavāḷāne sukha na
thāy. 584
39. Viśalyakaraṇī ouṣadhi. Māyā thakī mukavānī prārthanā. Aatmā paramātmāno
saṅg. 585
40. Khagoḷa bhūgoḷanum̐ vacanāmṛut. 592

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

॥ Shreejimaharajnaa vachnamrutno partharo ॥

Patum dharmamadharmamutkhanayitum shree bhaktidharmangto
jatayottarkoshleshu dayayaa sarveshvreshay ca ॥

trupti vakyasudharsairvidadhate nairjairnijanaamuhustasmai
shreeharye namostu sahaajananday sadvarnine ॥ 1 ॥

Gyaanen dharmen yutaam viraktyaa maahaatmyabodhen ca yo nijasya ॥
pravartayaamaas bhuvī swabhaktim sa shreeharinostu matipradaataa ॥ 2 ॥

Agyaansangyam gahanaandhkaram nijaashreetaswaantguhaagatam yah ॥
Apaaharadgyaandivaakar shreedharmangjanmaa jayti prabhu saha ॥ 3 ॥

Proktaani yaanih vacomrutaani shreeswaminaa ten nijaashreetebhyah ॥
Tashaam likhaamah katicittadeeyatushtayai yathaabudhi yathaashrutam ca ॥ 4 ॥

Tatraadou shreeharestasya lanmaadi caritam shubham ।
kathayaamah samaasen tadiyaanandadaayakam ॥ 5 ॥

Shrī Golokanā madhyane viṣe bhagavānanuṁ Akṣaradhāma che, te kevuṁ
che to koṭi koṭi sūrya, caṁdra ne agni te sarakhuṁ prakāṣamāna che ne divya che
ne atyaṁta śveta che ne saccidānandarūpa che ane jene brahmapura kahe che,
amṛtadhāma kahe che, paramapada kahe che, anaṁta apāra kahe che, brahma
kahe che, cidākāṣa kahe che. Evuṁ je e Akṣaradhāma tene viṣe ŚrīKṛṣṇa bhagavāna
jete sadāya virājamāna che, te kevā che to jene Puruṣottama kahe che, Vāsudeva
kahe che, Nārāyaṇa kahe che, paramātmā kahe che, brahma kahe che, parabrahma
kahe che, iṣvara kahe che, parameśvara kahe che, Viṣṇu kahe che, ane vaḷi te
bhagavāna kevā che to kṣara akṣara thakī para che, sarvagñā che, sarvakartā che,
sarvanā niyaṁtā che, sarvanā aṁtaryāmī che, sarva kāraṇanā kāraṇa che, nirguṇa
che, svaprakāṣa che, svatantra che ane brahmarūp evā je anaṁta koṭi mukta temane
upāsanā karavā yogya che ane anaṁta koṭi brahmāṇḍani je utpatti sthiti ane pralaya
te rūpa che līlā jemaṁi evā che. Ane prakṛti puruṣ, kāl, pradhāna puruṣa ne
mahattattvādika te je potāni śaktiyo tenā preraka che ane anaṁta koṭi brahmāṇḍanā

rājādhirāja che ne sadā kiṣoramūrti che ne koṭi koṭi kaṇḍarpa sarakhā suṇḍara che ane navīna megha sarakho śyāma che varṇa jeno evā che. Ane amūlya ne divya evām je nānā prakāranām vastra ne ābhūṣaṇa teṇe yukta che ane kānane viṣe makarākāra kuṇḍaḷa dharī rahyā che ane mastakane viṣe nānā prakāranām ratnejaḍita evo je mukuṭa tene dharī rahyā che ane śaraḍṛutunum̄ je kamaḷa tenī pāṅkhaḍī sarakhām aṇiyāḷām che netrakamaḷa jenām evā che. Ane ṛuḍum̄ evum̄ je sugaṇḍhimāna caṇḍana teṇe karīne carcyām che aṅga jenām evā che. Ane madhure svare karīne veṇune vajāḍe che ane Rādhikājī ne Lakṣmījī temaṇe pūjyā che. Ane mūrtimāna evām je Sudarśanādika āyudha tathā Naṇḍ, Sunaṇḍa ne Shridāmādika je asaṅkhya pārṣada temaṇe sevyā che ane koṭi koṭi sūrya caṇḍra sarakhā prakāṣe yukta che mūrtī jenī evā che ane anaṇṭa koṭi evā je kalyāṇakārī guṇa teṇe yukta che ane dharm, gñāna ne vairāgyādika je aiśvarya tathā aṇimādika je siddhiyo temaṇe sevyām che caraṇakamaḷa jenām evā che ane mūrtimāna evā je cāra veda temaṇe stutine karyā che ane Vāsudevādika je caturvyūha tathā keśavādika je coviṣa mūrtiyo tathā varāhādi avatāra e sarvenā dharanārā che.

Evā je ShrīKṛuṣṇa Puruṣottama bhagavāna te je te āje potānum̄ samagra aiśvarya teṇe yukta thakā pṛuthvīne viṣe ekāntika dharmane pravartāvavāne arthe ne potānā ekāntika bhakta je Dharma Bhakti ne Maricyādika ṛuṣī temanī rakṣā karavāne arthe ne temane sukha āpavāne arthe ane aneka jīvanām kalyāṇa karavāne arthe ane adharmano uccheda karavāne arthe koṣala deṣane viṣe pragaṭa thatā havā.

Have e bhagavān jevī rīte pragaṭa thayā che te saṅkṣepe karīne kahīe chīe. Eka samaye Maricyādika ṛuṣī je te Badrikāśramane viṣe ShrīNaranārāyaṇa bhagavānanām darṣana karavā sāru āvatā havā, te vātane sām̄bhaḷīne Dharmadeva paṇa potānī strī je Mūrti teṇe sahita thakā ShrīNaranārāyaṇanām darṣana karavā āvyā. Pachī te ṛuṣinī sabhāne viṣe Uddhave sahita beṭhā evā je ShrīNaranārāyaṇa ṛuṣī temanum̄ darṣana karīne ShrīNaranārāyaṇe mānyā thakā Dharmadeva jete te sabhāne viṣe besatā havā. Ane Maricyādika ṛuṣie ShrīNaranārāyaṇa ṛuṣī āgaḷa pratha karī hatī je Bharatakhaṇḍanā vṛuttāntanī vārtā, tene ShrīNārāyaṇa ṛuṣinā mukhāraviṇḍa thakī ekāgracitta thaine Dharmadeva je te sām̄bhaḷatā hatā tathā te ṛuṣī ne Uddhava te paṇa te vārtāne ekāgracitta thaine sām̄bhaḷatā hatā.

Te समयamām̄ Kailāsa parvata thakī Durvāsā ṛuṣī je te ShrīNārāyaṇa ṛuṣine darṣane āvyā, temanum̄ koithī sanmāna thayum̄ nahi. Māṭe te Durvāsā ṛuṣī to e Dharmādika sarvene śāpa detā havā je, **Mārā apamānanā karanārā je tame sarve te Bharatakhaṇḍane viṣe manuṣyapaṇāne pāmo ane tyām asura**

thakī apamānane tathā kaṣṭane pāmo. Evā śāpane sām̐bhaḷīne Dharmadeve ghaṇāka prakāranā vinaye yukta vacane karīne śānti pamāḍayā. Evā je Durvāsā ṛuṣi te bolyā je, tame sarve ShriNārāyaṇa ṛuṣinī vārtā sām̐bhaḷavāne viṣe āsakta hatā māṭe mune na dekhyo ne mārum sanmāna na thayum enī mane khabara nahotī, te sārum meṁ tamane śāpa dīdho paṇa te māro śāpa to nivāraṇa nahi thāya paṇa te śāpa bheḷo hum tamane anugraha karum chum je, He Dharmadeva! Tame ne ā tamārī strī Mūrti te brāhmaṇanā kuḷane viṣe manuṣya deha dharaṣo ane tyām ā Nārāyaṇa ṛuṣi tamārā putra thaṣe ane tamane ne ā ṛuṣione mārā śāpa thakī mukāvaṣe ne asuranā kaṣṭa thakī tamārī sarvenī rakṣā karaṣe. Ema kahīne durvāsā ṛuṣito pāchā Kailāsaparvatamām gayā.

Pachī ShriNārāyaṇa ṛuṣi je te Dharmādika sarve pratye bolatā havā je aparādha vinā je ā śāpa tamane thayo tene jo hum ṭāḷavāne icchum to hum samartha chum te ṭālī jāy, paṇa hamaṇām Bharatakhaṇḍane viṣe kaḷiyuganā baḷane pāmīne adharma ne asura te bahu vṛuddhine pāmyā che temanā nāṣane arthe māri icchāe karīne ja e śāpa thayo che te meṁ aṅgikāra karyo che māṭe, He Dharma! Hum tamāro putra thaine te asurono ne adharmano nāṣa kariṣa ne tamārī sarvenī rakṣā kariṣa ne pṛuthvīne viṣe ekāntika dharmane pravartāviṣ. Māṭe tame kāni cīntā rākhaṣo mām ne pṛuthvīne viṣe sarve manuṣya dehane dhāro. Evām vacana sām̐bhaḷīne ne ShriNārāyaṇa ṛuṣine namaskāra karīne Dharmādika sarve je te manuṣya deha dhāravāne arthe pṛuthvī pratye jātā havā.

Have Dharma ne Mūrti jevī rīte pragaṭa thayām che te kahīe chīe je, Koṣala deṣane viṣe Itāra nāme pura che temām Saravariyā brāhmaṇa sāmavedī Pāṇḍe Bālaśarmā nāme hatā te thakī Bhāgyavati nāme je tenī patnī tene viṣe Dharmadeva je te saṁvat 1796 nā Kārtika Sudi 11 Ekādaśīne divase madhyāhna pachī pragaṭa thatā havā. Ane pitā je te vidhie karīne temanā jātakarmādika saṁskārane karatā havā ane bārame divase Devaśarmā evum nāma dharatā havā, ane te Koṣala deṣane viṣe ja Chapaiyā nāme gāmamām Travāḍī Kṛuṣṇaśarmā nāme brāhmaṇa te thakī Bhavānī nāme je tenī patnī tene viṣe Mūrti je te saṁvat 1798 nā Kārtika Sudi 15 Punamane divase sāyānkāḷe pragaṭa thatām havām te pachī divase divase moṭām thayām ne ShriKṛuṣṇa bhagavānanī atiṣaya bhakti karavā lāgyām māṭe Bhakti evā nāmane pāmatām havān.

Pachī e Bhaktinā pitā je Kṛuṣṇaśarmā te jete potānī putrī je bhakti teno Dharmanā avatāra je Devaśarmā te sāthe yathāvidhi vivāha karatā havā ane eje potānā jamāi tene potānā gāmamām potāne ghera rākhatā havā, pachī te Devaśarmā je te Bhakti je potānī patnī teṇe sahita grahasthāśramanā je dharma tene āsarīne

Shrīkṛṣṇa bhagavānani bhakti karatā havā. Ane pote dharmane viṣe ati dṛaḍha paṇe vartyā tene joine sarve loka je te Dharma eve nāme karīneja bolāvatā havā.

Pachi e Dharma Bhaktine asura thaki atiṣaya kaṣṭa thayuñ, tenā nivāraṇane arthe te Dharma Bhakti je te Vṛundāvanamām jaine Marīcyādika ruṣie yukta thakām ShrīKṛṣṇa bhagavānani ārādhana karatām havāñ. Teṇe karīne te bhagavāna emani upara prasanna thayā ane potānā Akṣaradhāmamām jevā pote sadā virājamāna che tevuñ potānuñ darṣana āpīne dharma bhakti pratyē bolatā havā je, **He Dharma! Bhakti! Tamane kaṣṭanā denārā je asura temane pūrve mem Kṛṣṇāvatārane viṣe māryā hatā te māri upara emane vaira che māte tamane mārām jāṇīne piḍe che te asuranā nāṣane arthe huñ jete Nārāyaṇa ruṣi rupe tamārā thaki prakāṣṭa thaine HariKṛṣṇa nāme vikhyāta thaiṣa ne tamāri ne ruṣini asuranā kaṣṭa thaki rakṣā kariṣa ne tamane Durvāsānā śāpa thaki mukāvīṣa ne asurano ne adharmano uccheda kariṣa ne pṛuthvine viṣe ekāntika dharmane pravartāviṣe.** Ema kahīne ShrīKṛṣṇa bhagavāna je te aṅtardhāna thai gayā ane Dharmanā hṛdayakamaḷane viṣe virājamāna thayā pachi te Dharma Bhakti je te atiṣaya ānndane pāmīne tyānthi pāchā potāne gāma Chapaiyā āvine ShrīKṛṣṇa bhagavānani bhaktine karatām havām ane evi rīte e dharmane bhagavāna prasanna thayā māte sarve jana je te temane Hariprasāda nāme karīne bolāvatā havā.

Ane pachi keṭalāka māsa gayā keḍe te Hariprasādaji thaki Bhaktine viṣe ShrīKṛṣṇa bhagavāna je te sañvat 1837 Aḍhāraso ne Sāḍatrisanā Caitra Suda 9 Navamīne divasa rātri daṣa ghaḍi gai tyāre prakāṣṭa thatā havā ane tejomañḍalamām potānuñ darṣana āpatā havā. Te samayamām Hariprasādajinā gharane viṣe moḷo utsava thato havo ane Iṅdrādika deva je te Jay Jay śabdane karatā thakā ne duñdubhine vajāḍatā thakā puṣpano varṣāta karatā havā ane apsarāo jete nṛtya karatā havi ane gāñdharvo je te gāna karatā havā ane muni je te āṣīrvāda detā havā. Ane devatā ne sādhanām je mana te ati prasanna thatām havām ane asuranām je mana te tatkāḷa trāsane pāmatām havām ane te gāmamām rahenāri je strio te mañgala gāti havi ne bālārūpa evā je Hari tene āṣiṣa deti havi ane te samayane viṣe mañda sugāñdha ane śīṭala evā je vāyu te vātā havā ane tārānā gaṇe sahita ākāṣa je te atiṣaya nirmaḷa thato havo ane te ShrīHarinā janmathi te Chapaiyāpura Akṣaradhāma tulya thatuñ havuñ. Te vāra pachi te Hariprasādaji je te potānā putranuñ je jātakarma tene brāhmaṇo pāse yathāvidhi karāvine brāhmaṇone ghañaka prakāranām dāna āpatā havā.

Pachi janmathi chaṭṭhā divasane viṣe koṭarā ādika bāḷagraha je te bāḷa ruḷpa

evā je te bhagavāna tene mārāvā sāru āvyā temane te bhagavāna je te potānī draṣṭimātre karīne bālīne bhagāvī detā havā. Pachī bhagavāna traṇa mahinā ne agiyāra divasanā thayā tyāre Mārkaṇḍeya ruṣi je te brāhmaṇane veṣe te Hariprasādaḷīne ghera āvatā havā. Tyāre Hariprasādaḷī je te te ruṣinum atīṣaya sanmāna karīne ne temane jyotiṣī jāṇīne kahetā havā je, Tame amārā putranum nāmakaraṇa karo. Pachī te ruṣi je te rāḷī thaine nāmakaraṇa karatā thakā bolyā je, He Hariprasādaḷī! Aa tamārā putra je te tamārī sarve āpadāne haraṣe tathā je jana enā āṣṛita thaṣe temanī sarve āpadāne haraṣe ane karka rāṣīne viṣe eno janma che māṭe emanum Hari evum nāma thaṣe. Ane vaḷī ā je tamārā putra tenā dehano kṛuṣṇa varṇa che tathā potānā āṣṛita janānām je mana temane potānī mūrtine viṣe tāṇī leṣe tathā caitra māsamām janma che māṭe Kṛuṣṇa eve nāme vikhyāta thaṣe ane e be nāma nokhām nokhām che to paṇa e be bheḷām maḷīne Harikṛuṣṇa evum trījum nāma paṇa thaṣe. Ane ā tamārā putra je te tyāg, gñān, tap, dharma ane yoga e pānca guṇe karīne to Shivajī jevā thaṣe māṭe Nīlkaṇṭha eve nāme karīne lokane viṣe prasiddha thaṣe. Ane ā je tamārā putra tenā hāthane viṣe padmanum cihna che. Tathā pagane viṣe vajra ūrdhvarekhā ane kamaḷa tenām cihna che te māṭe ā tamārā putra je te lakṣāvadhī manuṣyanā niyantā thaṣe. Ane ā tamārā putra je te kalyāṇakārī evā anīta guṇe yukta thaṣe. Ne tamārī samagra kaṣṭa thakī rakṣā karaṣe. Ema kahīne virām pāmyā evā je Mārkaṇḍeya ruṣi tene Hariprasādaḷī jete ghaṇika dakṣiṇā ne bhāre bhāre navām vastra ne ābhūṣaṇa te āpatā havā. Pachī te ruṣi je te eka divasa tyām rahīne prayāga tīrthanī yātrā karavā sāru cālī nīsaratā havā. Ane te pachī te Hariprasādaḷī ne Bhaktimātā je te potānā putranā guṇane sām̄bhaḷīne bahu prasanna thatām havān. Pachī te ShriHari je te potānī bālālīlāe karīne potānām mātāpitāne ne sambāndhījanone bahu ānanda upajāvātā thakā bālacaṇdranī peṭhe vṛuddhine pāmātā havā. Ane te pachī Hariprasādaḷī je te potānā putrane pāncame mahine prathama pṛuthvī para besāratā havā. Ane chaṭṭhā mahināne viṣe prathama anna jamatām śīkhavatā havā. Ane sātame mahine kānane viṇdhāvatā havā. Ane trījum varṣa beṭhum tyāre coula saṅskāra je garbhanā keṣa utarāvavā te karāvātā havā, ane eja divase māyāvī evo je Kālīdatta nāme asura te bhagavānane mārāvāne āvyo. Tene bhagavāne potānī draṣṭimātre karīne moha pamāḍayo te vṛukṣane viṣe athaḍāi athaḍāine marī jato havo.

Ane te pachī Hariprasādaḷī je te asuronā upadrava thakī Chapaiyā gāmāno tyāga karīne potānā kuṭumbē sahita thakā Ayodhyāpurīmām nivāsa karīne rahetā havā. Ane pachī Hariprasādaḷī je te potānā putrane pāncamā varṣane viṣe prathama akṣara bhaṇavā śīkhavatā havā. Ane āṭhamā varṣane viṣe bhāre bhāre sāmāgrīone

bheḷī karīne potānā putrane yagnāopavīta detā havā. Ane te ShriHari je te potānā pitā thakī yagnāopavītane pāmīne naiṣṭhikabrahmacārīnā dharmane viṣe rahyā thakā vedādhyayanane karatā havā. Ane potānā pitā pāse ved, śāstra, purāṇ, itihās, dharmasāstra e sarve grānthanuṃ pote adhyayana karīne tathā śravaṇa karīne te sarvenuṃ je rahasya tene yathārtha jāṇatā havā. Ane e sarvamānthī pote cāra sāra kāḍhatā havā. Temām Shrimadbāgavata purāṇa thakī to Pañcama Skāndh ne Daśama Skāndh e sāra kāḍhayo, tathā Skāndapurāṇa thakī Vāsudeva mähātmy e sāra kāḍhayo, tathā Itihāsa je Mahābhārata te thakī Bhagavadgītā, Vidurnīti ne Viṣṇusahasranām e sāra kāḍhayo, tathā sarve dharmasāstra thakī Yagnāvalkyasmṛuti e sāra kāḍhayo. Evī rīte e cāra sāra kāḍhīne teno guṭako lakhāvīne potānī pāse nitya rākhatā havā. Pachī te ShriHari je te janma thakī agiyāra varṣanā thayā tyāre potānī mātā je Bhakti tene dharm, gñāna ane vairāgye sahita evī je bhakti teno upadeśa karīne divya gatine āpatā havā. Ne Durvāsānā śāpa thakī mukāvātā havā. Ane te pachī keṭalāka māsa gayā keḍe te ShriHari je te potānā pitā je Hariprasādajī tene potānā svarūpanuṃ yathārtha gñāna āpīne divya gatine pamāḍatā havā ne Durvāsānā śāpa thakī mukāvātā havā.

Ane evī rīte Bhakti-Dharma je te divyagatine pāmīne pachī divya dehe karīne nirāntara te ShriHarine pāse rahetām havān. Te vāra pachī te ShriHari je te potānā je sambandhī tene puchayā vināja nitya snānane miṣe karīne tīvra vairāgyanā vega thakī potānā gharano tyāga karīne pote ekalāja uttara diśāne viṣe tapa karavā sāru cālī nisarātā havā. Te pote kevā che to bahirvāse sahita je koupīna tene dhārī rahyā che ne mṛugacarma dhāryuṃ che ne palāśano daṇḍa dhāryo che ne śveta evuṃ je yagnāopavīta te dhāryuṃ che ne kaṅṭhane viṣe tulasīnī bevaḍī māḷā dhārī che ne cāṇdale sahita je ūrdhvapuṇḍra tilakanuṃ cihna te dhāryuṃ che ne mastaka upara jaṭāne dhārī rahyā che ne keḍane viṣe muñjanī mekhaḷā dhārī che ne hāthane viṣe japamālā, kamaṇḍaḷu, bhīkṣāpātra ne jaḷagaraṇuṃ eṭalām vānāṇne dhārī rahyā che ne Shālagrāma ne Bāḷamukuṇḍano je baṭavo tene gaḷāne viṣe dhārī rahyā che. Ne cāra sārano je guṭako tene khabhāne viṣe dhārī rahyā che. Evā veṣane dharatā thakā ShriNīlkaṅṭha brahmacārī je te sarayū nadīne tarīne uttara diśāmām jatā havā. Te cālate cālate keṭaleka divase karīne Himālaya parvatani talāṭīmām je eka mahā moṭuṃ vana āvyuṃ tene pāmatā havā, pachī tyānthī cālyā te keṭaleka divase karīne Himālaya parvatane pāmyā ne te parvatane viṣe cālatā thakā keṭaleka divase karīne Muktanātha pratye āvīne ugratapa karyuṃ ne te tape karīne Sūryanārāyaṇane prasanna karatā havā. Ane tyām keṭalāka māsa rahīne pachī tyānthī dakṣiṇa diśāmām cālyā te Himālaya parvatani talāṭīmām eka mahāghora vana āvyuṃ tene viṣe bāra

māsa sudhī vicaratā havā. Pachī ShriNīlkaṅṭha brahmacārī je te te vanane viṣe vaḍanā vṛukṣatale beṭhā ne tapane karatā evā je Gopālayogī tene dekhatā havā ne te yogī pāse rahīne aṣṭāṅgayogane śīkhatā thakā eka varṣa sudhī rahyā ne te yogīne potānā svarūpanum gñāna āpīne siddhagatine pamāḍatā havā. Ane pachī tyānthī uttara mukhe cālyā evā je ShriNīlkaṅṭha brahmacārī te je te Aadivārāha nāme je tīrtha tene pāmyā. Ane tyānthī cālyā te Baṅgāḷa deṣane viṣe Sīrapura nāme je śahera tene pāmatā havā. Ane te śaherano rājā Siddhavallabha nāme mahā dhārmika hato. Teṇe prārthanāne karyā evā je ShriNīlkaṅṭha brahmacārī te je te comāsānā cāra mahinā sudhī tyām rahetā havā ane te śaherane viṣe kāḷī ne bhairava tenā upāsaka ne siddhapaṇānum che abhimāna jemane evā je asura temanā madane haratā havā. Ane potāno sevaka je Gopāḷadāsa nāme sādhu tenī asuranā abhicāra thakī potāne sāmārthye karīne rakṣā karatā havā. Ane vaḷī te śaherane viṣe ved, śāstra purāṇano bhaṇelo evo Tailaṅgadeṣano koika brāhmaṇa hato teṇe te rājā thakī hasti ādikanum mahādāna līdhum teṇe karīne te brāhmaṇa gouravarṇa hato. Paṇa śyāmavarṇa thai gayo pachī te brāhmaṇa potānā pāpanī śāntine arthe ShriNīlkaṅṭha brahmacārīne śaraṇe āvyo. Tene potānā sāmārthye karīne te pāpa thakī mukāvyo tyāre kāḷo maṭīne prathamānā jevo gouravarṇa thato havo. Pachī tyānthī cālyā evā je ShriHari te je te Kāmākṣī devīne samīpe koika gāma hatum tene pāmyā ne te gāmamām Mahākāḷīno upāsaka eka brāhmaṇa hato te potānā gāmamām je koi sādhu tathā brāhmaṇa tīrthavāsī āve tene abhicāre karīne jītīne potānā śiṣya kare evo abhimānī hato te brāhmaṇa āvīne ShriHarine upara potānum jāntra maṅtra abhicāra saṁbandhī je ghaṇūka sāmārthya tene karato havo paṇa teṇe karīne pote kānī parābhava pāmyā nahi ne potāne sāmārthye karīne te brāhmaṇano samagra mada utārīne potāno āṣṛita karatā havā. Pachī ShriHari je te tyānthī cālyā thakā navalakhā parvatane pāmyā. Je Navalakhā Parvatane viṣe navalākha siddhanām sthānaka che ne navalākha ṭhekāṇe agnīnī jvālā nisare che tathā pāṇīnā kuṅḍa che te parvatane viṣe rahyā je siddha temane potānum darṣana āpīne te parvatathī utaryā te Bālavākuṅḍa nāme je tīrtha tene pāmatā havā ane tyānthī cālyā je ShriHari te Gaṅgāsāgaranā saṅgamane pāmīne tyām snāna karīne pachī te samudranī khāḍīne vahāṇamām besīne utaryā ne Kapilāśramane pāmatā havā. Ne tyām nitye Kapilajīnām darṣana karatā thakā eka māsa sudhī rahyā. Ane pachī tyānthī cālyā te Jagannāthapuri pratyē gayā. Ne tyām keṭalāka māsa nivāsa karīne pṛuthvīnā bhārarūpa evā je ghaṇāka asura temane paraspara vaira karāvīne yuddhe karīne nāṣa karāvī nākhatā havā. Pachī ShriNīlkaṅṭha brahmacārī je te tyānthī dakṣiṇa diśa pratyē cālyā te Aadikūrma nāme je tīrthakṣetra tene pāmyā ne pachī tyānthī

mahāvanane viṣe cālatā thakā Mānasapurane pāmyā ane te purano Satradharmā nāme rājā hato te potāno āṣṛita thayo ne te rājādvārā asurono parābhava karāvatā havā. Ane tyānthī cālyā evā je ShriNīlkaṅṭha brahmacārī te Venkaṭādrine pāmyā ne tyānthī Shivakāncī ne Viṣṇukāncīne pāmyā. Ne tyānthī Shriṅgakṣetramām jaine be māsa sudhī rahetā havā ne tyām vaiṣṇava saṅgāthe saṅvāda karatā thakā temane viṣe rahyo je durācāra teno potāne pratāpe karīne tyāga karāvatā havā. Pachī tyānthī cālyā evā je ShriHari te Setubāndha nāme je tīrtha tene pāmīne samudrane viṣe snāna karīne nitye Rāmeṣvara Mahādevanām darṣana karatā thakā be māsa sudhī tyām rahetā havā. Ane pachī tyānthī cālyā te Suṅdararāja nāme je Viṣṇu temanām darṣana karīne tyānthī cālatā thakā mārgane viṣe eka ghora vana āvyuṁ temām pāṅca divasa sudhī cālyā paṅa kāni annajaḷane na pāmyā pachī chaṭṭhe divase madhyāhna same vanamām eka kūpa āvyoe temānthī kamaṅḍaḷe karīne jaḷane kāḍhīne snāna karyuṁ ne pachī vaḍanā vṛukṣa taḷe besīne potāno nitya vidhi karatā thakā Shālagrāmanī sevā karavā lāgyā tyāre te Shālagrāmane pātramām mukīne kamaṅḍaluṅ dhāre karīne snāna karāvavā māṅḍayuṅ. Te jeṭaluṁ pāṅi reḍayuṁ teṭaluṁ Shālagrāma pī gayā te ema karatām karatām pāṅca sāta kamaṅḍaḷu reḍayām tene pī gayā pachī jaḷa pīne tṛupta thayā jāṅīne te Shālagrāmane caṅdanādike karīne pūjatā havā ane ema vicāra karavā lāgyā je Shālagrāmane āṭalī tarasa lāgī tyāre bhūkha paṅa haṣe khari paṅa āpaṅi pāse kāni naivedya dharyānuṁ nathī māṭe Viṣṇune ṣuṁ jamāḍīe? Ema vicāra kare che teṭalāmām Shivajī ne Pārvatī te poṭhiyā upara besīne kāpaḍīne veṣe tyām āvīne prathamathī ja ubhām hatām te ShriNīlkaṅṭha brahmacārīne evī rīte Shālagrāmanī pūjā karatā joine temane sāthavo ne miṭhuṁ āpatām havām pachī te sāthavāne jaḷamām coḷīne ne Viṣṇune naivedya dharīne pote jamatā havā. Ane pachī tyānthī cālyā evā je ShriNīlkaṅṭha brahmacārī te je te Bhūtapurīne pāmyā ne tyām rahī je Rāmānujācāryanī pratimā tenuṁ darṣana tathā pūjan karīne tyānthī Kumārikā Kṣetra pratye āvyā ne tyānthī Padmanābha gayā ne tyānthī Janārdana gayā ne tyānthī Aadikeṣava nāme je Viṣṇu temanām darṣana karīne tyānthī Malayācala nāme je kulagiri tene pāmatā havā ane tyām Sākṣigopāla nāme je Viṣṇu tenām darṣana karatā thakā pāṅca divasa rahetā havā. Ane tyānthī cālyā evā je ShriNīlkaṅṭha brahmacārī te Paṅḍharapura gayā ne tyām Viṭṭhalanātha nāme je Viṣṇu tenām darṣana karatā thakā be māsa sudhī rahetā havā. Pachī te Viṭṭhalanāthane bheṭīne tyānthī cālyā te Daṅḍakāraṅyane pāmyā ne te Daṅḍakāraṅyanī pradakṣiṅā karīne Nāsikapura pratye āvyā ne tyām Tryāmbakeṣvara Mahādevanām darṣana karīne tāpī nadī pratye āvyā ne tyānthī cālyā te Narmadā nadīne utarīne Mahī nadīne pāmyā ne mahīne utarīne tathā

Sābaramatī nadīne utarīne Bhāladeṣane ullaṅghīne Bhīmanātha āvatā havā. Ane tyānthī cālyā evā je ShriNīlkaṅṭha brahmacārī te je te Gopanātha nāme ShivaJīnām darśana karīne pañcatīrthī karatā karatā Māṅgarola baṅdaramām āvatā havā. Evī rīte tīrthayātrāne karatā evā je ShriHarikṛṣṇa bhagavāna te je te je tīrthamām pote gayā te te tīrthane viṣe rahyo je adharma teno uccheda karatā havā ne ekāntika dharmanuṁ sthāpana karatā havā. Ane te te tīrthamām rahenārā je jana temane potānām darśana āpīne tathā temanuṁ anna jaḷādika grahaṇa karīne temane saṁsāranā baṅdhana thakī choḍāvatā havā.

Ane pachī tyānthī cālyā je ShriNīlkaṅṭha brahmacārī te je te saṁvat 1856 Aḍhāraso ne Chappananā Shrāvaṇavadi Chaṭṭhane divase Lojapuramām āvatā havā ane te Lojapuramām uddhavanā avatāra evā je ShriRāmānanda swāmī tenā śiṣya je Mukṭānanda swāmī ādika sādhu temane dekhatā havā ane temane sādhuḷakṣaṇe yukta evā ShriKṛṣṇa bhagavānanā bhakta jāṇīne te bheḷā pote rahetā havā. Ane keṭalāka māsa tyām rahīne pachī tyānthī te sādhu bheḷā cālyā te Giranāra parvatani chāyāmām je Pīpalāṇuṁ gāma temām rahyā je Narasiṅha Mahetā nāme brāhmaṇa tenā gharane viṣe virājamāna evā je Shri Rāmānanda swāmī temanām darśana saṁvat 1856 Aḍhāraso ne Chappananā Jyeṣṭha vadi 12 Dvādaśīne divasa karatā havā. Te swāmī kevā che to goura ne puṣṭa che mūrti jenī evā che ne śveta vastra peryām che ne naiṣṭhika brahmacārīnā veṣane dhari rahyā che evā je swāmī tene sāṣṭāṅga namaskāra karīne ne maḷīne swāmīne pāse besatā havā. Pachī te swāmī jete te ShriNīlkaṅṭha brahmacārīne joine bahu ānnda pāmatā havā ne temanuṁ je sarve vṛttānta tene puchatā havā pachī te ShriNīlkaṅṭha brahmacārī je te potānuṁ janmasthān, kuḷ, mātā, pitā, gotra, ved, pravara, guru, iṣṭadeva e sarvene jema che tema kahetā havā tathā potāno je vairāgya tathā pote jema svajanano tyāga karyo tathā pote jema vanamām nivāsa karīne rahyā tathā pote jema nānāprakāre tapaścaryā karī tathā pote jema aṣṭāṅgayoga sādhyo tathā pote jema tīrthayātrā karī tathā te tīrthamām rahenārā je pākhaṅḍī guru teno pote jema parājaya karyo e ādika je sarva potānuṁ vṛttānta tene anukrame karīne vistāre sahita kahetā havā. Tyāre te vārtāne sām̐bhaḷīne swāmī je te atiśaya prasanna thayā ne ShriNīlkaṅṭha brahmacārī pratye bolyā je He Brahmacārī! Tame to amārā cho kema je tamārā pitā je Dharma te prathama Prayāgakṣetrane viṣe amārā thakī ja bhāgavati dīkṣāne pāmyā hatā ne amārī āgñāe karīne mumukṣu janane dharme sahita ShriKṛṣṇa bhagavānanī bhaktino upadeśa karatā thakā Kośala deśamām rahyā hatā. Te dharmanā tame putra cho ne guṇe karīne to tamārā pitā thakī paṇa adhika cho. Evī rītanām je swāmīnām vacana tene sām̐bhaḷīne ShriNīlkaṅṭha

brahmacārī jete atiṣe prasanna thayā thakā te swāmī pāse rahetā havā. Pachī saivvat 1857 Aḍhāraso ne Sattāvananā Kārtika Sudi Ekādaśīne divasa te swāmī thakī bhāgavatī dīkṣānum grahaṇa karatā havā tyāre te swāmīe **Sahajānānd** evum potānum nāma dharyum tathā bijum **Nārāyaṇamuni** evum nāma dharyum pachī pote atiṣaya prītie karīne te swāmīne sevātā havā. Pachī te swāmī je te sarva sādhu guṇe saṁpanna ne ati samartha evā je Nārāyaṇamuni tene joine ane potānī je dharmadhūra te Nārāyaṇamunine soṁpīne pote saivvat 1858 Aḍhāraso ne Aṭṭhāvananā Māgaṣara sudi Terasane divasa deha tyāga karīne pāchā Badrikāṣramane viṣe jatā havā ne Durvāsānā ṣāpa thakī mukātā havā.

Pachī ShriSahajānānda swāmī je te potānā gurunī je dehakriyā tene yathāvidhi karīne ne dharmadhūrāne upādī letā havā ane Shri Rāmānānda swāmīnā āṣrita je sādhu, brahmacārī ne gṛahastha hatā temānī satṣāstranā upadeṣe karīne saṁbhāvanā karatā havā ane temane potāno aloukika pratāpa dekhāḍīne potāne viṣe temānā cittane tānī letā havā te vāra pachī swāmī ShriSahajānānda mahārāja je te potānā ṣiṣya je tyāgī sādhu tathā brahmacārī tathā keṭalāka gṛahastha satsaṅgī temāne viṅṭānā thakā Sorāṭh, Hālār, Kucch, Jhālāvāḍ, Kāṭhiyāvāḍ, Daṅḍhāvya, Bhāl, Gujarāta e ādika je sarve deṣa temane viṣe potānā pratāpane vistāratā thakā ne dharm, gñāna ane vairāgye yukta je bhakti tene pravartāvatā thakā ne adharmano uccheda karatā thakā ne adharmī evā je pākhaṅḍī asurānṣa guru temano parābhava karatā thakā vicaratā havā.

Ane ShriJīmahārāja je te je deṣane viṣe vicaryā te te deṣanā je jana te ShriJīmahārājanām aloukika aiṣvarya ne joine ghaṇāka āṣrita thatā havā ne ShriJīmahārājanum pragāṭa pramāṇa bhajana karatā havā. Pachī ShriJīmahārāja je te temānā utsāhane arthe ne temānī buddhinī dṛaḍḍhatāne arthe potānum je nānāprakāranum aiṣvarya te samādhie karīne dekhāḍatā havā. Temām keṭalāka manuṣyane to Golokane madhye je Akṣaradhāma tene viṣe Lakṣmī, Rādhikā ane Shridāmādika pārṣade sahita ShriKṛṣṇa rupe potānum darṣana detā havā. Ane keṭalākane to Vaikuṅṭha lokane viṣe Lakṣmī ne Nānda Sunāndādika pārṣade sahita Viṣṇurrupe potānum darṣana detā havā. Ane keṭalākane to Shvetadvīpane viṣe nirannamukte sahita mahāpuruṣarupe potānum darṣana detā havā. Ane keṭalākane to avyākṛta dhāmane viṣe Lakṣmī ādika śaktio ne pārṣade sahita Bhūmāpuruṣa rupe potānum darṣana detā havā. Ane keṭalākane to Badrikāṣramane viṣe munie sahita Naranārāyaṇa rupe potānum darṣana detā havā. Ane keṭalākane to Kṣīrasamudrane viṣe Lakṣmī ne Sheṣanāge sahita Yogeṣvara rupe potānum darṣana detā havā. Ane keṭalākane to Sūryanā maṅḍalane viṣe Hiraṇyamaya puruṣa rupe

potānum daršana detā havā. Ane keṭalākane to agni maṇḍalane viṣe yagnāpuruṣa rupe potānum daršana detā havā. Ane keṭalākane to praṇavanā je nāda tene tatkāḷa saṁbhaḷāvatā havā. Ane keṭalākane to koṭi koṭi sūrya sarakhum je potānum teja tene dekhādatā havā. Ane keṭalākane to jāgrat, svapna susupti thakī para ne saccidānnda che lakṣaṇa jenum ne dṛuṣṭā che nāma jenum evum je brahma te rupe potānum daršana detā havā. Ane keṭalākane to brahmānḍanā ādhāra ne puruṣasūktane viṣe kahyā evā je Virāṭa Puruṣa te rupe potānum daršana detā havā. Ane keṭalākane to bhūgoḷa ne khagoḷane viṣe rahyām je devatānām sthānaka ne aiṣvarya tene dekhādatā havā. Ne keṭalākane to ādhārika je cha cakra tene viṣe rahyā evā je Gaṇeṣa ādi devatā temane pṛuthak pṛuthak dekhādatā havā. Ane kyāreka to so e so gāune cheṭe rahyā evā je potānā bhakta temane pratyakṣa pramāṇa potānum daršana detā havā. Ane kyāreka to cheṭe rahyā evā je potānā bhakta temane potānā gharane viṣe Shriḷjīmahārājani pratimāne āgaḷa dharyum je naivedya tene pote potānā bhaktane vismaya pamādatā thakā jamatā havā. Ane kyāreka to dehane tyāga karatā evā je potānā bhakta temane potānā dhāma pratye lai javāne icchatā thakā tyām pote āvine te bhaktanā gāmane viṣe rahyā evā je bijā bhakta athavā abhakta temane paṇa potānum sāksāt daršana detā havā. Evī rītye mumukṣu athavā mumukṣu nahi evā je jana temane potānām aloukika aiṣvaryane dekhādatā evā je ShriSahajānndajī mahārāja tene joine atiṣaya vismayane pāmyā evā je hajāro manuṣya te potapotānā matano ne guruno tyāga karīne ne Shriḷjīmahārājano ananya āśraya karīne pragaṭa pramāṇa bhajana karatā havā. Pachī ghaṇāka je matavādī te Shriḷjīmahārāja saṅgāthe vivāda karavā āvyā paṇa vāde karīne Shriḷjīmahārājane jītavāne kāje koi samartha na thayā. Pachī te sarve matavādī je te Shriḷjī mahārājanā aloukika aiṣvarya pratāpane dekhīne namaskāra karīne bolyā je He Mahārāja! Tame to Parameṣvara cho māṭe amārā je je iṣṭadeva che tenām daršana amane kṛupā karīne karāvo. Evī rīte je temanum prārthanā vacana tene sāmbhaḷīne te sarvene besārīne ne potāne pratāpe karīne temane tatkāḷa samādhi karāvatā havā. Pachī te sarve je te Shriḷjīmahārājane daršana mātṛe karīne kheṅcāi gayām che nāḍīprāṇa jemanām evā thakā pota potānā hṛudayane viṣe potapotānā iṣṭadevarupe Shriḷjīmahārājane dekhatā havā, temām je Vallabhakuḷane āśrita evā vaiṣṇava hatā tathā Nimbārka saṁpradāyanā hatā tathā Mādhvī saṁpradāyanā hatā e traṇa to gopinā gaṇe vīnṭāṇā ne vṛundāvanane viṣe rahyā ne bāḷalīlāe karīne manohara mūrti evā je Shriḷkṛuṣṇa bhagavāna te rupe dekhatā havā. Ane je Rāmānuja saṁpradāyanā hatā te to Naṅd, Sunāṅd, Viṣvaksena ne Garuḍādika pārṣade sahita Lakṣmīnārāyaṇa rupe dekhatā havā. Ane je Rāmānāndī hatā te to Sītā, Lakṣmaṇa

ne Hanumāne yukta thakā divya sinhāsana upara beṭhā evā je ShriRāmacandrajī te rupe dekhatā havā. Ane je Shaṅkarācāryānā matavāḷā hatā te to brahmajyoti rupe dekhatā havā. Ane je śaivī hatā te to Pārvatī ne pramatha gaṇe sahita je Shivaḷī te rupe dekhatā havā. Ane je Sūryanā upāsaka hatā te to Sūryanā maṅḍaḷane viṣe rahyā je Hiraṇyamaya puruṣa te rupe dekhatā havā. Ane je Gaṇapatinā upāsaka hatā te to MahāGaṇapati rupe dekhatā havā. Ane je devīnā upāsaka hatā te to devī rupe dekhatā havā. Ane je Jaina hatā te to Tīrthaṅkara rupe dekhatā havā. Ane je Yavana hatā te to Pegambara rupe dekhatā havā. Evī rīte samādhie karīne potapotānā iṣṭadeva rupe Shriḷīmahārājane joine ne sarvanā kāraṇa jāṇīne ne pota potānā matano tyāga karīne Shriḷīmahārājano dṛaḍha āśraya karatā havā ne pragaṭa pramāṇa bhajana karatā havā. Evī rīte ShriSahajānndajī mahārāja je te potāne pratāpe karīne jīvanuṃ je mūḷa agñāna teno nāṣa karatā thakā pṛuthvīne viṣe nāṣa pāmyo evo je ekāntika dharma tenuṃ ruḍā prakāre sthāpana karatā havā.

Ane vaḷī dhanāḍhaya evā je potānā bhakta gṛahastha satsaṅgī te pāse ghaṇāṅka annasatra karāvatā havā tathā hiṅsāe rahita evā je viṣṇuyāg, mahārudra ne atirudrādika yagñā tene karāvatā havā. Ane te yagñāne viṣe hajāro brāhmaṇane miṣṭa anne karīne tṛupta karāvatā havā. Ane te brāhmaṇane bahu prakāranāṃ dāna apāvatā havā. Ane sādhu, brāhmaṇa ne devatā temanuṃ je pūjana tathā bhojane karīne tṛupti tene vāraṅvāra karāvatā havā. Tathā adharma ne pākhaṅḍa teno vāraṅvāra uccheda karatā havā. Ane vaḷī deśadeśamāṃ moṭāṃ moṭāṃ maṅḍira karāvine temane viṣe Naranārāyaṇa ne Lakṣmīnārāyaṇa ne Bhaktidharma HariKṛṣṇa ne RādhāKṛṣṇādika mūrtiyonuṃ sthāpana karatā havā. Ane te mūrtiyo dvāre anṅta bhaktajanane camatkāra dekhāḍatā havā. Ane Shriḷīmahārāja pote jyām jyām vicaryā tyām tyām rahyā je potānā bhaktajana temanī āgaḷa varṇāśramano dharma tathā ātmagñāna tathā vairāgya tathā potānā svaṛupanuṃ gñāna tathā potānā māhātmye sahita bhakti emanā je bahu prakāranā bheda temane vistāre karīne yathārthapaṇe kahetā havā. Evī rīte nitya pratye potānā bhaktajanane ānaṅda pamāḍatā evā je Shriḷīmahārāja te jete ShriGaḍhaḍā nagarane viṣe potānā bhakta evā je Abhaya nāme rājā ne temanī putriyo ne temano putra e sarvenī bhaktine vaṣa thaine emane ghera pote nivāsa karīne rahetā havā. Ane tyām rahyā thakā Janmāṣṭamī, Rāmanavamī, Prabodhini Ekādaśī, Hutāṣanī ane Annakūṭa e ādika je utsavanā divasa tene viṣe bhāre bhāre sāmagrīo maṅgāvīne moṭā utsava karāvatā havā. Ane te utsavane viṣe paramahṅsa tathā brahmacārī tathā deśadeśanā je haribhakta satsaṅgī te Shriḷīmahārājanāṃ darṣana karavāne arthe vāraṅvāra āvatā havā. Ane nānā prakāranāṃ vastra, ābhūṣaṅ, caṅdan, puṣpa e ādika je pūjānī sāmagrīo teṇe

karīne Shrijīmahārājane pūjatā havā. Ane te utsavane viṣe Shrijīmahārāja je te nānā prakāranī bhojana sāmagrīo karāvīne hajāro sādhone tathā brāhmaṇone ghaṇika prakāre vāraṅvāra tṛpta karatā havā.

Evā je ShriSahajānnda swāmī mahārāja tenī mūrtinām je cihna te prathama lakhīe chīe. Shrijīmahārājanām be caraṇārīnvanā taḷāmām urdhvarekhā che te kevi che to aṅgūṭhānī pāsenī je āngaḷīo tenī beya korā nīkaḷī che ne pānīne beya korā nīkaḷī che ane jamaṇā paganā aṅgūṭhānā thaḍamām urdhvarekhāne maḷatum javanum cihna che. Ane te jamaṇā paganā taḷāmām urdhvarekhānī beya kore kamaḷ, aṅkuṣ, dhvaj, aṣṭakoṇ, vajra, svastik, jambūphaḷa emanām cihna che. Ane jamaṇā paganā aṅgūṭhānā nakhamām eka ubhī rāṭī rekhānum cihna che. Ne eja aṅgūṭhāne bāherale paḍakhe eka tila che. Ane e aṅgūṭhānī pāsenī je āngaḷī tenum je aṅgūṭhānī koranum paḍakhum temām eka tila che. Ane jamaṇā paganī chelli āngaḷīnā bāheranā paḍakhāmām nakhanī pāse eka tila che. Ane ḍābā paganī urdhvarekhānī ḍābī kore śyāma evām be cihna pāse pāse che. Ane vaḷī e urdhvarekhāne maḷatum ja phaṇānā thaḍamām eka vyomanum cihna che. Ane ḍābā paganā taḷāmām urdhvarekhāne be kore dhanuṣ, kaḷaṣ, matsya, trikoṇ, gopad, ardhaçaandra emanām cihna che. Ane be paganām taḷām rakta che ne be paganā aṅgūṭhā ne āngaḷīonā je nakha te rakta che ne upaḍatā che ne tejasvī che. Ane be paganā aṅgūṭhā ne āngaḷīonī upara jhīṇām jhīṇām ne komaḷa evām romanām cihna che. Ane be paganā aṅgūṭhā ne tenī pāsenī be āngaḷīo te upara cākhaḍīnā ghasārānām cihna che. Ane be paganī je bāheranī ghuṇṭīo ne tethī heṭhe āsanānā ghasārānām cihna che. Ane jamaṇā paganī ghuṇṭīṭhī pānca tasu uṅco naḷīne upara eka nāno tila che. Ane e paganā sāthaḷane bahārālī kore eka moṭum cihna che ane ḍābā paganī ghuṇṭīṭhī pānca tasu uṅco naḷīne upara eka moṭo tila che ne tethī upara pāse ja eka nāno tila che. Ane e paganā ḍhīncaṇane bāherale paḍakhe eka cihna che. Ane kaṭibhāgane viṣe be kore dhotiyum paheryānā ghasārānām śyāma cihna che. Ane sadā śītaḷa evum je udara te upara trivaḷī paḍe che ane uṅḍī ne goḷa evī je nābhī tenī be kore tila che temām jamaṇī kore to nābhīnā kānṭhā upara che ne ḍābī kore to nābhīṭhī jarāka cheṭe che. Ane jamaṇī kukhamām eka moṭo tila che. Ne tenī pāse bījo nāno tila che. Ane nābhīṭhī upara be tasune cheṭe traṇa tila che temām be naḷīnī upara eka eka che. Ane eka vacce che ane te vacalā tilathī be tasu upara eka tila che ane ḍābe paḍakhe kukhathī uṅce ne bagalathī heṭhe moṭā cāra tilanī eka ubhī hāra che ne tenī pāse bāherālī kore eka bījī nānā cāra tilanī ubhī hāra che. Ane teja bagala nīce traṇa tilanī eka ubhī hāra che. Ane hṛdayane viṣe romanum śrīvatsanum cihna che. Ane chātīnī vacce ardhaçaandrane ākāre pānca tasu pahoḷum

ane jarāka rāturū evurū eka moṭurū cihna che te jamaṇī kore kānika viṣeṣa caḍhatum che. Ane e cihnane vacce jarāka ḍābī kore eka moṭo tila che. Ane e tilathī ḍābī kore be āngaḷane cheṭe eka tila che ne tethī ḍābī kore be tasune cheṭe ḍābā stanathī upara eka tila che. Ane be stanathī upara be chāpanām cihna che. Ane jamaṇī bhujānī pāse mānhelī kore ubhī oḷe cāra tila che. Ane jamaṇī bhujāmām mūlathī traṇa tasu heṭhum eka chāpanurū cihna che. Ne te chāpanā cihnane paḍakhe bāheralī kore nānā cāra tila che. Ane jamaṇī kūṇīthī heṭhā ne kāṇḍāthī uncā be tila che. Ane jamaṇā hāthanī ṭacalī āngaḷīnā mūlathī upara ardhā āngaḷane cheṭe eka nāno tila che. Ane ḍābī bhujānā mūlathī traṇa tasu heṭhum eka chāpanurū cihna che. Ane ḍābī kūṇīthī be tasu heṭho hāthane upale bhāge eka tila che. Ane ḍābā hāthanā aṅgūthā pāsenī je āngaḷī tathā vacalī āngaḷī e benī vacce eka tila che. Ane e aṅgūthā pāsenī āngaḷīnā nakhanī pāse mānhelī kore eka nāno tila che. Ane ḍābā hāthanā poṅcā upara eka tila che. Ane be hāthanā je nakha te rakta che ne upaḍatā che ne tejasvī che, ne te nakhanā je agra bhāga te ati tīkṣṇa che ane be hāthanām je taḷām te rakta che ne te taḷāmām je rekhāo te thoḍī thoḍī śyāma jaṇāya che ane be hatheḷīnā mūlathī upara āṭha tasu uncām be chāpanām cihna che. Ane be kūṇīo śyāma che ane kaṇṭhanā khāḍānī vacce eka tila che ne e tilathī jarāka cheṭe eka nāno tila che ane dāḍhīthī heṭho eka tila che. Ane ḍābā khabhāthī be āngaḷa heṭho vānsāmām eka rome sahita eka moṭo tila che. Ne e tilathī heṭho eka tila che, ne vaḷī tethī heṭho bījo tila che. Ane karoḍanī ḍābī kore ḍokathī be tasu heṭho eka tila che. Ane jamaṇī kharapaḍī upara eka nāno tila che ane karoḍathī jamaṇī kore vānsānī madhye cāra tila che, ane nāsikānī pāse jamaṇī kore eka moṭo tila che ane e tilathī unco ne āṅkhanā khuṇāthī heṭho pāse ja eka nāno tila che. Ane nāsikāne upara śīḷīnām cāṭhānām jhīṇām jhīṇām cihna che. Ane be netranī je heṭhalī ne upalī pāṃpaṇyo tethī upara ne heṭhe jhīṇī jhīṇī karacalīo paḍe che. Ane mukhamām jamaṇī kore heṭhalī je prathamānī dāḍhaya temām śyāma cihna che ane jihvā te kamaḷanā patra sarakhī rakta che ane te jībhanī upara śyāma cihna che. Ane ḍābā kānane mānhelī kore śyāma biṇḍunurū cihna che ane viśāḷa ne upaḍaturū evurū je lalāṭa tene viṣe tilakane ākāre ubhī be rekhā che ane vaḷī lalāṭane viṣe jamaṇī kore keṣathī heṭhum eka cihna che. Ane jamaṇā kānanī būṭī upara eka nāno tila che. Ane tālavānī upara eka moṭo tila che. Ane śikhāthī āgaḷa samīpe eka tila che. Ane śikhāthī pachavāḍe jamaṇī kore traṇa tila che. Ane e vinā bījā paṇa jhīṇā jhīṇā tila te śarīramām keṭalāka che. Ane Shrijīmahārājanī je mūrṭi te atiśaya ṛupa ne suṇḍaratā ne madhuratā teṇe yukta che. Ane te mūrṭi puṣṭa che ne atiśaya śobhāyamāna che ane te mūrṭinām darśanane karanārā je bhaktajana temanā manane ne netrane

harile evī te mūr̥ti che. Ane te mūr̥ti ghanas̥yāma che ne śānta svabhāve yukta che ane durgapattanane viṣe ShriGopināthani mūr̥ti jeṭali ūncī che teṭali ja Shrijīmahārājani mūr̥ti ūncī che ane Shrijīmahārājani mūr̥tinām je kar, caraṇa ādika sarve aṅga te sāmudrika śāstramām jevām kahyām che tevām che. Aavi rīte Shrijīmahārājani mūr̥tinām je cihna te potāni smṛtine anusāre lakhyām che.

Have Shrijīmahārājani je svābhāvika ceṣṭā te lakhīe chīe. Shrijīmahārāja nitya pratyē pāchalī cāra ghaḍī athavā traṇa ghaḍī rātri rahe tāre uṭhīne dātaṇa karavāno svabhāva che. Ane te pachī snāna karīne dhoyelum je korum sūkṣma vastra teṇe karīne śarīrane luine pachī ubhā thaine pahevānā vastrane be sāthaḷa vacce bheḷum karīne tene be hāthe karīne nīcovīne pachī sāthaḷane ne pagane luine pachī dhoyelum sūkṣma ghāṭum je śveta vastra tene sārī peṭhe tāṇīne pahere che ane śveta vastra pahevāni che ruci jene evā je Shrijīmahārāja te pachī bijum dhoyelum sūkṣma śveta vastra oḍhīne ne cākhaḍī upara caḍhīne potāno nitya vidhi karīne jamavā padhāre che. Ane pavitra evum je jamavā besavānum sthānaka tyām jaine āsana upara bese che ane jamavā bese tāre oḍhavānā vastrane kānane pachavāḍe rākhīne kānane ughāḍā rākhīne jamavā bese che ane jamavā bese tyāre ugamaṇum athavā uttarādum mukha rākhīne ne ḍābā pagani palānṭhī vāḷīne ne jamaṇo paga ubho rākhīne ne te upara jamaṇā hāthani kuṇṇī rākhīne jame che ane jamatām jamatām vāram vār paṇī pīvāno svabhāva che ane jamatām jamatām potāne je jamyāni jaṇasa sārī svādu jaṇāya te bijā koika śreṣṭha haribhakta potāne mana gamatā hoyā tene apāve che ane jamatā thakā oḍakāra khāine peṭa uparahātha pheravavāno svabhāva che. Ane kyāreka to koika bhaktajanani upara prasanna thayā thakā potāni prasādīno thāḷa tene āpe che athavā apāve che ane sādhone pīrasavum hoyā tāre ḍābe khabhe khesane nākhīne ne te khesanā cheḍāne keḍa saṅgāthe tāṇī bāndhīne pīrase che. Ane pīrase tāre lāḍu, jalebī ādika je jamyāni jaṇaso tenum vāraṅvāra nāma letā thakā paṅktimām vāraṅvāra phare che ane sādhu, haribhaktone jamāḍavāmām tathā pīrasavāmām potāne śraddhā, ādara ne prasannatā te ghaṇī che.

Ane Shrijīmahārāja kyāreka to varṣarūtu tathā śaradṛutune viṣe durgapattanane samīpe Ghelā nadīnum nirmaḷa jaḷa jāṇīne sādhu tathā satsaṅgī sahita nāvā padhāre che. Ane te nadīnā jaḷane vakhāṇatā thakā potānā bhaktajanane ānaṇda upajāvatā thakā te bhaktajana bheḷā bahu prakāre jaḷakriḍā kare che. Ane jaḷamām ḍubakī māre che tāre potānā kān, netra ne nāka tene be hāthanā aṅgūṭhā ne aṅgaḷīe karīne dabāve che. Tathā ḍubakī māriṇe jhājhi vāra pachī nīkaḷe che, tāre potānā mukhāraṅgīnā upara jamaṇā hāthane pheravīne kogaḷā karavāno svabhāva che ane

kyāreka to nadīnā pravāhane madhye ubhā rahyā thakā sādhunī pāse tālī vajaḍāvīne kīrtana gavarāve che ne pote paṇa te bheḷā tālī vajāḍatā thakā utsāhe sahita kīrtana gāya che. Ane jaḷamām snāna karavā pese che tathā snāna karīne nīsare che tāre potāne priya evo koika bhaktajana baḷavāna hoyā tenā hāthane potānā hāthe karīne jhāle che ane potāne darśane karīne harṣe yukta che mukha jenām evā je potānā bhaktajana temaṇe sahita nadīnā jaḷathī bāhera nīsarīne nadīnā kāñṭhāne viṣe ubhā rahyā thakā prathamānī peṭhe paherelā vastrane nīcovīne ne śarīrane lūine dhoḷo khesa sārī peṭhe tāñīne pahere che ane pachī dhoḷo pheṅto māthe bāndhe che ane māthe pheṅto bāndhe che tyāre pheṅtānā cheḍānum chogalum mūkīne bāndhe che tathā pheṅtānā eka āñtāno peca bhrakuṭīnī pāmpaṇa upara lāvīne bāndhe che. Ane te pachī dhoḷā khesane ḍābe khabhe nākhīne ne te khesanā cheḍāne keḍaya saṅghāthe tāñī bāndhīne pachī suṅdara bhāre ghoḍī upara athavā ghoḍā upara asavāra thaine hajāro je potānā bhaktajana temaṇe cārekore viñṭānā thakā ne potānā darśanane karatā je bhaktajana temanā netrane ānaṅda upajāvātā thakā potāne utāre padhāre che.

Ane Shrijīmahārāja pote cāle che tāre dhoḷī pacheḍīne athavā dhoḷā khesane ḍābā khabhā upara āḍasoḍe nākhīne jamaṇā hāthane halāvātā thakā cāle che. Ane kyāreka to ṛumāle yukta je jamaṇo hātha tene halāvātā thakā cāle che. Ane kyāreka to ḍābā hāthane keḍaya upara mukīne ne jamaṇā hāthamām ṛumālāne laine te jamaṇā hāthane halāvātā halāvātā cāle che ane Shrijīmahārājane saheje utāvaḷum cālāvāno svabhāva che ane pote cāle che tyāre potānī keḍe cālātā je bhaktajana te doḍe tyāre māñḍa māñḍa bheḷe cālī śake evī rīte utāvaḷā cāle che. Ane jyāre pote cākhaḍī paherīne cāle che tyāre cākhaḍīnā caṭacaṭa śabda thāya che ane kyāreka to pote kāñika kārya karavāne tatpara thayā thakā ubhā hoyā tathā dhīre dhīre cālātā hoyā tyāre potānā jamaṇā hāthani muṭṭhī vāḷīne potānā jamaṇā sāthaḷamām dhīre dhīre māravāno svabhāva che ane kyāreka to ghaṇāka māṇasani bhīḍa thāya che ne raja uḍe che tyāre potānī nāsikā ne mukhāraviṅda tene āḍo ṛumāla de che ane kyāreka to pote ḍholiyā upara bese che ne kyāreka to ochāḍe sahita godaḍum pātharyum hoyā te upara bese che ne kayāreka to gādī upara bese che. Ne kyāreka to cākaḷā upara bese che. Ne kyāreka to ḍholiyā upara takiyo paḍayo hoyā te upara bese che ane bese tyāre kyāreka to palāñṭhī vāḷīne bese che. Ne kyāreka to vastre karīne ḍhīncaṇane bāndhīne bese che ane jyāre jyāre bese tyāre ghaṇum karīne takiyānum uṭhīṅgaṇa karīne bese che ane kyāreka toe pote ḍholiyā upara athavā āsana upara beṭhā thakā takiyānum uṭhīṅgaṇa karīne ne potānā pagane lāmbā karīne paga upara pagane mukīne besavāno svabhāva che ane kyāreka to pote

beṭhā thakā ḍabā caraṇāraviṇḍanī urdhvarekhā upara potānā jamaṇā hāthani āṅgaḷīne ubhī pherave che ane kyāreka to potānī jīhvāne eka koranā dānta taḷe dabāvīne besavum̄ evo sahaja svabhāva che ane kyāreka to pote beṭhā thakā potānī ḍokane be pāse maroḍīne kaḍākā vagāḍe che ane kyāreka to potānā bhaktajanani pāse potānā vānsāne dabāvarāve che tyāre chātīnī taḷe takiyo rākhīne dabāvarāve che.

Ane Shrijīmahārāja jyām̄ jyām̄ saheje beṭhā hoyā tyāre tulasīnī māḷāne pherave che ane kyāreka to ramatani peṭhe te māḷāne bevaḍī karīne be be maṇakā bheḷā pherave che ane kyāreka to vārtā karatā thakā te māḷāne bheḷī karīne be hāthanām̄ taḷām̄ vacce rākhīne ghase che ane kyāreka to māḷā na hoyā tyāre potānā hāthani āṅgaḷīnā parvane gaṇe che ane kyāreka to netra kamaḷane mīncīne dhyāna karatā thakā bese che. Ane kyāreka to netrakamaḷane ughāḍām̄ rākhīne dhyāna karatā thakā bese che. Ane kyāreka to dhyāna karatā thakā camakīne jāge che ane kyāreka to potānī āgaḷa sādhu vājīntra vajāḍīne kīrtana gātā hoyā tyāre pote dhyāna karīne bese che ane kyāreka to capaṭī vagāḍatā thakā te sādhu bheḷā gāvā lāge che ane kyāreka to sādhu tāḷī vajāḍīne kīrtana gātā hoyā te bheḷā pote tāḷī vajāḍīne kīrtana gāya che ane kyāreka to potānī āgaḷa vājīntra vajāḍīne sādhu kīrtana gātā hoyā tathā potānī āgaḷa kathā vañcātī hoyā tathā pote potānā bhaktajanani āgaḷa vārtā karatā hoyā tyāre khasīne temane samīpe jāya che ane kathā vañcāvātā hoyā tyāre vārañvāra **Hare** evā śabdanum̄ uccāraṇa kare che ane bījī je je kriyā karatā hoyā tene viṣe paṇa te kathāne bhāne karīne kyāreka to acānaka **Hare** evā śabdanum̄ uccāraṇa kare che ne tenī smṛuti thāya che tyāre potā pāse je bhaktajana beṭhā hoyā temani sāmum̄ joine maṇḍa maṇḍa hase che ane kyāreka to pote rājīpāmām̄ vārtā karatā hoyā athavā kathā karāvātā hoyā athavā kīrtana gavarāvātā hoyā athavā kānika vicāramām̄ beṭhā hoyā ne te vaccamām̄ koika jamavānum̄ pūchavā āve athavā koika pūjā karavā āve athavā hāra caḍhāvavā āve to te upara bahu kacavāi jāya che

Ane kyāreka to potānā bhaktajanani sabhāmām̄ beṭhā thakā dharm, gñān, vairāgye yukta je bhakti te sambandhī je je vārtā te potānā bhaktajanani āgaḷa kare che. Ane kyāreka toe sāñkhya, yog, pañcarātra, vedānta ityādika je śāstra, tenā rahasyani vārtā kare che. Ane kyāreka to potānā bhaktajanani sabhāmām̄ beṭhā thakā te bhaktajanani āgaḷa dharmādika sambandhī vārtā kare che tyāre prathama potānā be bhujā ūncā upāḍīne tāḷī vajāḍīne sarvane chānārākhīne vārtā kare che ane kyāreka ghaṇāka bhaktajanani samūhani moṭī sabhā thai hoyā ne temani āgaḷa dharmādika sambandhī vārtā karavī hoyā tyāre cheṭethī paṇa sambhaḷāya tene arthe pote ubhā thaine ne tāḷī vajāḍīne sarvene chānārākhīne vārtā kare che ane

kyāreka to te vārtā karavāne viṣe ekāgra citte karīne potāne oḍhavānum vastra khasī jāya tenī paṇa surata rahetī nathī evo svabhāva che ane kyāreka to potānā bhaktajanānī sabhāmām beṭhā thakā potānā mukhāraviṇdane samīpe beṭhā je sādhu tathā haribhakta temane paraspara praśna uttara karāve che ne temām koika kaṭhaṇa praśna puṅhe teno uttara na āvaḍe to sarvene ānaṇda upajāvatā thakā pote uttara kare che ane kyāreka to te vārtā karatā thakā puṣpanā guṅchane athavā koika moṭā puṣpane be hāthe karīne coḷī nākhe che ane kyāreka to te vārtā karatā thakā potānā ṛumālānā cheḍāne vaḷa devo evo sahaja svabhāva che ane kyāreka to utsavane viṣe nānā prakāranā deṣathī āvyā je potānā bhaktajana temaṇe prītie karīne karī je moṭī pūjā tene aṅgikāra kare che ane kyāreka to utsavane viṣe potānī pūjā karavā sāru ghaṇāka haribhakta bheḷā thaine āve che, tyāre temaṇe caḍhāvyā je puṣpanā hāra tene potānā be hāthe karīne grahaṇa kare che, tathā caraṇāraviṇde karīne grahaṇa kare che, tathā chaḍīe karīne grahaṇa kare che.

Ane kyāreka to potānām darṣana mātre karīne potānā bhaktajanane samādhi karāve che. Ne kyāreka to te samādhimānṭhī tatkāḷa uṭhāḍe che ane kyāreka to pote sabhāmām beṭhā hoyā ne koika bhaktajanane potānī pāse bolāvavo hoyā tyāre netrakamaḷanī sāne karīne athavā aṅgūṭhā pāsenī je aṅgaḷī tenī sāne karīne te bhaktane bolāvī le che ane kyāreka to mogarā ādika puṣpanā hārone tathā līmbu ādika je phaḷa tene ṣītaḷa jāṇīne potānī ānkhā upara vāraṇvāra aḍāḍe che ane kyāreka to pote bhagavatkathā karāvīne sām̄bhaḷe che, athavā pote kathā kare che, athavā pote bhagavadvārtā kare che, athavā kīrtana gavarāvīne te bheḷā pote gāya che, athavā maṇḍira karāve che, athavā sādhu brāhmaṇane jamāḍe che, ityādika satkriyā karyā vinā kayāreya navarum na rahevum evo svabhāva che. Ane pote bhakti dharma sam̄bandhī je je kāryano ārm̄bha kare che tene sam̄pūrṇa karavāmām potāne ṣīghrapaṇum ghaṇum che ane chīnka khāvī hoyā tyāre prathamathī potānā ṛumālāne khoḷīne ne te ṛumālāne mukhāraviṇda āgaḷa rākhīne cheṭe sam̄bhaḷāya evī rīte uṅce svare chīnka khāya che ane jyāre jyāre evī chīnka khāya che tyāre be traṇya bheḷī chīnka khāya che ane jyāre pote bagāsum khāya che tyāre **Hare Hare Hare** evā ṣabdanum uccāraṇa karatā thakā potāne hāthe karīne netrakamaḷane be traṇa vāra coḷe che ane niṣkāma bhakte karī je potānī sevā tene viṣe che ruci jenī evo potāno svabhāva che ane kānīka ramūje karīne atiṣe hase che tyāre hāthe karīne potānā ṛumālāne mukhāraviṇda āḍo daine hase che.

Ane kyāreka to deṣāntara thakī potānā samīpe āvyā je sādhu tathā potāne priya evā bhaktajana temane joine prasanna thayā thakā tatkāḷa uṭhīne temane bāthamām ghālīne maḷe che ne temane te te deṣanā samācāra puṅhe che ane

kyāreka to utsavane viṣe potāne samīpe rahīne pachī potānī āgñāe karīne paradeṣamām jāta je sādhu temane prasanna thaine maḷe che ane kyāreka to potānā bhaktajana upara prasanna thaine tenā mastaka upara potānā be hātha mūke che ane kyāreka to prasanna thaine koika bhaktajananā hṛdayane viṣe potānā caraṇāraviṇdanuṃ dhāraṇa kare che ane kyāreka to potānī āgñāne tatkāḷa pāḷavāne icchato thako tatpara thayo je koi bhaktajana tathā te potānī āgñāne ruḍī rītye pālīne āvyo je koika bhaktajana tene joine tenī upara prasanna thayā thakā tenā hṛdayane viṣe potānām caraṇāraviṇda āpe che ane kyāreka to koika bhaktajana upara prasanna thaine tene potānī prasādī puṣpanā hāra āpe che. Tathā torā, bājubāndha āpe che. Tathā potānām vastra, ābhūṣaṇa āpe che ane atiṣaya udāra che svabhāva jemano evā je Shrijī mahārāja te potāne atiṣaya priya evuṃ je padārtha te bhāre mūlyavāḷuṃ hoyo to paṇa tene devāno manamām saṅkalpa karatā thakā tatkāḷa satpātrane dai de che. Paṇa vāra lagāḍatā nathī evo svabhāva che.

Ane kyāreka to potānā hātha pagani je āngaḷio tene maraḍīne kaḍākā vagāḍe che ane kayāreka to potāne samīpe beḥhā je bhaktajana temani pāse potānā hāthapagani āngaḷione maraḍāvīne kaḍākā vogaḍāve che ane kayāreka to koi prāṇīne dukhiyo dekhīne athavā sām̄bhaḷīne tatkāḷa dayāe yukta thakā **Rām Rām** evī rīte bolavāno svabhāva che ane vaḷī kayāreka to harakoi manuṣyane duḥkhiyo dekhīne dayāe karīne potānā cittamām khedane pāmatā thakā prasanna thaine te manuṣyanuṃ duḥkha ṭaḷe evī rītye annavastrādika padārthe karīne upakāra kare che ane kyāreka to koikane koi māratuṃ hoyo tene dekhīne dayāe karīne tene na dekhī khamatā thakā tatkāḷa hānhānkāra karīne tenuṃ nivāraṇa kare che ane kyāreka to poetānī āgaḷa koika sādhuṃ athavā koika haribhaktanuṃ koika ghasātūṃ bole tene sām̄bhaḷīne tenī upara pote kacavāi jāya che ne teno anādara karīne ṭhapako de che ane kyāreka to potānā śarīramām kānika kasara jevuṃ hoyo tyāre potānā ḍābā hāthani āngaḷīe karīne jamaṇā hāthani nāḍīne jue che ane pote jyāre sabhāmānthī uṭhe che tyāre **Jay Saccidānnd** athavā **Jay Swāminārāyaṇ** ema kahīne ne sādhuṃ namaskāra karīne uṭhavāno svabhāva che ane jyāre pote paṇthane mārge ghoḍe caḍīne cāle che tyāre kyāreka to līlāe karīne ghoḍānī ḍoka upara potānā eka pagane lāmbo nākhīne ghoḍāne calāve che ane suve tyāre prathama jāgatā thakā hāthani je āngaḷio te tilaka karavānī peṭhe bhālāne viṣe ūbhī pherave che ane suvānuṃ hoyo tyāre potānī māḷāne māgīne jamaṇā hāthamām laine pheravatā thakā suve che ane pote poḍhe che tyāre potānuṃ mukhāraviṇda ughāḍuṃ rākhīne poḍhavāno svabhāva che ane pote bharanidrāmām sutā hoyo ne koika jarāka aḍī jāya to tatkāḷa jhabakīne jāgī jāya che ane koṇa che? Ema tene

puche che.

Aavi rītye Shriġimāhārājanī je svābhāvika ceṣṭā te potānī smṛutine anusāre lakhī che ne bījī paṇa keṭalīka ceṣṭā che evā je Shriġimāhārāja temaṇe ShriGaḍhaḍāmān rahyā thakā potānā bhaktajananā saṅśaya ṭālavāne arthe svadharm, ātmagñān, vairāgya potānā svaṛupanuṃ gñāna ne potānī māhātmye sahita bhakti e pānca vārtā sambāndhī je je Vacanāmṛta kahyām che tathā Amadāvāda ane Vaḍatālāne viṣe rahyā thakā tathā tyānthī bījām gāmomām jaine je je Vacanāmṛta kahyām che temānthī keṭalāka divasanām je Vacanāmṛta te Shriġimāhārājanā je ekāntika bhakta temanī prasannatāne arthe potānī je smṛuti tathā buddhi tene anusāre lakhīe chīe.

Shree bhaktinandandancaritramidam pavitram |
 Sankshepato nigaditam nikhilaaghahaari ||
 Bhaktyaa pathecca shrunuyaadapi sadaram yah |
 So-vaapnuyaatkhalu pumarthacayam manushyah ||
 || Iti upodghaat prakarnam||
 Nijairvacomrutairloke-atarpayadyo nijaashreetaanam |
 Preeto nah sarvadaa sostu shreeharirdharmanandanah || 1||

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ ShriGaḍhaḍā Prathama Prakaraṇm ॥

Saṅvat 1876nā māgaṣara Sudi 4 caturthine divasa Shriji mahārāja Shri Gaḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām sādhuṇi jāyagāne viṣe rātrine samaye padhāryā hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīndani āgaḷa sādhu tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachi Shriji mahārāje praśna pūchayum je, Sarve sādhanamām kayum sādhana kaṭhaṇa che? Tyāre sarve brahmacāri, sādhu tathā grahastha temaṇe potāni samajaṇa pramaṇe uttara karyo paṇa thayo nahi. Pachi Shriji mahārāja bolyā je, Iyo ame uttara kariē je, bhagavānanā svarṇupamām manani akhaṇḍa vṛutti rākhavi tethi koi sādhana kaṭhaṇa nathi. Ane je manuṣyanā manani vṛutti bhagavānanā svarṇupamām akhaṇḍa rahe che tene tethi bijī adhika prāpti śāstramām kahi nathi. Kem je bhagavānani mūrti che teto ciṅtāmaṇi tulya che, jema ciṅtāmaṇi koika puruṣanā hāthamām hoyā te puruṣa je je padārthane ciṅtave te te prāpta thāya che, tema bhagavānani mūrtine viṣe jenā manani akhaṇḍa vṛutti rahe che te to jīv, īśvar, māyā ane brahma emanā svarṇupane jo jovāne icche, to tatkāḷa dekhe che tathā Vaikuṅṭh, Golok, Brahmamahola e ādika je je bhagavānanām dhāma che tene paṇa dekhe che. Māṭe bhagavānanā svarṇupamām akhaṇḍa vṛutti rākhavi tethi koi kaṭhaṇa sādhana paṇa nathi ane tethi koi moṭi prāpti paṇa nathi.

Tyāra pachi haribhakta śeṭha Govardhanabhāie Shriji mahārāja

pratye praṣṇa pūchayum̐ je, jene bhagavānanī māyā kahe che tenum̐ ṛupa ṣum̐ che ? Pachī Shriḥī mahārāja bolyā je, bhagavānāno bhakta hoyā tene bhagavānanī mūrtinum̐ dhyāna karatām̐ je padārtha āḍum̐ āvine āvaraṇa kare tene māyā kahīe.

Pachī Muktaṇānda swāmīe praṣṇa pūchayum̐ je, bhagavānāno bhakta jyāre pañcabhūtanā dehane mūkīne bhagavānanā dhāmamām̐ jāya che tyāre te kevā dehane pāme che? Tyāre Shriḥī mahārāja bolyā je, dharmakuḷane āṣṛita evo je bhagavānāno bhakta che te bhagavānanī icchāe karīne brahmamaya dehane pāme che. Ane jyāre dehane mukīne bhagavānanā dhāma pratye jāya che tyāre koika to garuḍa upara besīne jāya che ane koika to ratha upara besīne jāya che ane koika to vimāna upara besīne jāya che, evī rīte bhagavānanā bhakta bhagavānanā dhāmamām̐ jāya che, tene yogasamādhivālā che te pratyakṣa dekhe che.

Pachī vaḷī haribhakta Thakkara Harajīe Shriḥī mahārājane pūchayum̐ je, keṭalāka to ghaṇā divasa sudhī satsaṅga kare che to paṇa tene jevī potānā deha ane dehanā sambañdhīne viṣe gāḍha prīti che, tevī satsaṅgamām̐ gāḍha prīti nathī thātī tenum̐ ṣum̐ kāraṇa che? Pachī Shriḥī mahārāja bolyā je, ene bhagavānanum̐ māhātmya paripūrṇa jāṇyāmām̐ āvyum̐ nathī. Ane je sādhuṇe saṅge karīne bhagavānanum̐ māhātmya paripūrṇa jāṇyāmām̐ āve che te sādhu jyāre potānā svabhāva upara vāta kare che tyāre te svabhāvane mukī śakato nathī ane te vātanā karanārā je sādhu teno avaguṇa le che, te pāpe karīne satsaṅgamām̐ gāḍha prīti thātī nathī, kem̐ je, anya sthaḷane viṣe je pāpa karyām̐ hoyā te sañtane saṅge karīne jāya ane sañtane viṣe je pāpa kare che te pāpa to eka sañtanā anugraha vinā bījā koi sādhuṇe karīne ṭalātām̐ nathī, te śāstramām̐ kahyum̐ che je, *Anyakshetre Krutam Pāpam Tirthakshetre Vinashyati / Tithakshetre Krutam Pāpam Vajralepo Bhavishyati* // Te māṭe sañtano avaguṇa jo na le to ene satsaṅgamām̐ draḍha prīti thāy. *Iti Vacanāmṛutam* !!!

Saṅvat 1876nā māgaṣara Sudi 5 pañcamīne divasa Shriḥī mahārāja ShriGāḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām̐ rātrine same virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̐ hatām̐ ane potānā mukhāraviñdanī āgaḷa sādhu tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine

beṭhī hatī.

Pachī Mayārāma Bhaṭṭe Shriḷīmahārāja pratye praṣna pūchayun je, He Mahārāja! Uttam, madhyama ane kaniṣṭha e traṇa prakārano je vairāgya tenām ṣām lakṣaṇa che te kaho? Tyāre Shriḷī mahārāja bolyā je, uttama vairāgya jene hoy, te parameṣvaranī āgñāe karīne athavā potānā prārabdha karma vaṣe karīne vyavahāramām rahe paṇa te vyavahāramām Janaka rājānī peṭhe lopāya nahi, ane ṣabd, sparṣ, ṛup, rasa ane gaṇdha e paṇca prakāranā je uttama viṣaya te potānā prārabdha anusāre prāpta thāya tene bhogave paṇa prītie rahita udāsa thako bhogave ane te viṣaya ene lopī ṣake nahi ane teno tyāga moḷo na paḍe ane te viṣayane viṣe niraṇtara doṣane dekhato rahe ane viṣayane ṣatru jevā jāṇe ane saṇt, satṣāstra ane bhagavānanī sevā teno niraṇtara saṅga rākhe ane deṣ, kāḷ, saṅga ādika jo kaṭhaṇa āvī paḍe to paṇa enī je evī samajaṇa te moḷī paḍe nahi, tene uttama vairāgyavāḷo kahīe. Ane jene madhyama vairāgya hoy, te paṇa uttama evā je paṇca prakāranā viṣaya tene bhogave paṇa temām āsakta na thāya ane jo deṣ, kāḷ, saṅga kaṭhaṇa prāpta thāya to viṣayane viṣe baṇdhāi jāya ane vairāgya maṇda paḍī jāya tene madhyama vairāgyavāḷo kahīe. Ane je kaniṣṭha vairāgyavāḷo hoy, tene sāmānya ne doṣe yukta evā paṇca viṣaya jo prāpta thāya ne tene bhogave to temām na baṇdhāya ane jo sārā paṇca viṣaya prāpta thāya ne tene bhogave to temām baṇdhāi jāy, tene maṇda vairāgyavāḷo kahīe. *Iti Vacanāmṛutam.*
//2//

Saṇvat 1876nā māgaṣara Sudi 6 chaṭvane divasa Shriḷī mahārāja ShriḷīGaḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām rātrine same virājamāna hatā ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṇdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, jene bhagavānanī mūrṭi aṇtaramām akhaṇḍa dekhātī hoy, teṇe paṇa bhagavāne je je avatāre karīne je je sthānakane viṣe je je līlā karī hoyā te saṁbhārī rākhavī. Ane brahmacārī, sādhu tathā satsaṅgī tenī sāthe heta rākhavuṇ. Ane e sarvene saṁbhārī rākhavā. Te ṣā sāru je, kadāpi deha mukyā same bhagavānanī mūrṭi bhūlī

javāy, to paṇa bhagavāne je je sthānakane viṣe je je līlā karī hoyā te jo sām̐bharī āve athavā satsaṅgī sām̐bharī āve athavā brahmacārī ne sādhu sām̐bharī āve, to ene yoge karīne bhagavānanī mūrti paṇa sām̐bharī āve ane te jīva moṭī padavīne pāme, ane tenum̐ ghaṇum̐ ṛuḍum̐ thāy, te māṭe ame moṭā moṭā viṣṇuyāga karīe chīe, tathā Janmāṣṭamī ane Ekādaṣī ādika vratanā varṣovarṣa utsava karīe chīe ne temām̐ brahmacārī, sādhu, satsaṅgīne bheḷā karīe chīe, ane jo koika pāpī jīva hoyā ne tene paṇa jo emanī aṅtakāḷe smṛuti thāi āve to tene bhagavānanā dhāmanī prāpti thāy.

Iti Vacanāmṛutam 11311

Saṅvat 1876nā māgaṣara sudi 7 Saptamīne divasa Shriḷjī mahārāja ShriGadhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām̐ virājamāna hatā ane sarveṣveta vastra dhāraṇa karyām̐ hatām̐ ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sādhu tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shriḷjīmahārāja bolyā je, bhagavānanā bhaktane paraspara irṣyā na karavī. Tyāre Aānndānaṅda swāmī bolyā je, He Mahārāja! Irṣyā to rahe che. Tyāre Shriḷjī mahārāja bolyā je, irṣyā karavī to Nāradaḷjīnā jevī karavī, jema eka समयane viṣe Nāradaḷjī ne Tum̐baru e be Vaikuṅthane viṣe Lakṣmīnārāyaṇanām̐ darṣana karavā gayā, te Lakṣmīnārāyaṇa āgaḷa Tum̐barue gāna karyuṅ, teṇe karīne Lakṣmīḷjī tathā Nārāyaṇa e beya prasanna thāine Tum̐barune potānām̐ vastra ābhūṣaṇa āpyām̐ tyāre Nāradaḷjīne tum̐baru upara irṣyā āvī je, huṅ Tum̐barunā jevī gānavidyā ṣīkhuṅ ane bhagavānane prasanna karuṅ. Pachī Nāradaḷjī gānavidyā ṣīkhatā havā, ane bhagavāna āgaḷa gātā havā, tyāre bhagavāne kahyuṅ je, tamane Tum̐barunā jevuṅ gātām̐ nathī āvaḍatuṅ. Pachī vaḷī Shiva upara tapa karīne Shiva thakī vara pāmīne gāna vidyā ṣīkhīne bhagavāna āgaḷa gātā havā, to paṇa bhagavāna enī gāna vidyā upara prasanna na thayā, evī rīte sāta manvaṅtara sudhī gāna vidyā ṣīkhyā ane bhagavāna āgaḷa gāyā to paṇa bhagavāna prasanna na thayā, pachī Tum̐baru pāse gāna vidyā ṣīkhyā ane Shriḷkṛuṣṇa bhagavāna āgaḷa Dvārikāmām̐ gātā havā tyāre Shriḷkṛuṣṇa bhagavāna prasanna thayā ane potānām̐ vastra alaṅkāra Nāradaḷjīne āpyāṅ, tyāre Nāradaḷjīe Tum̐baru sāthe irṣyā melī, māṭe irṣyā karavī to evī karavī je jenī upara irṣyā hoy, tenā jevā guṇane

grahaṇa karavā ane potānā avaguṇane tyāga karavā, ane tevuṁ na thavāya ne je irṣyāe karīne bhagavānanā bhaktano droha thāya teṁ irṣyāno to bhagavānanā bhaktane sarva prakāre tyāga karavo. *Iti Vacanāmṛutam 11411*

Saṁvat 1876nā māgaṣara sudi 8 aṣṭamīne divasa Shriḥimahārāja ShriḥGaḍhaḍā madhye dādā khācaranā darabāramām virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṁdanā āgaḷa paramahṁsa tathā deṣa deṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḥimahārāja bolyā je, Rādhikāe sahita evā je ShriḥKṛuṣṇa bhagavāna tenuṁ dhyāna karavuṁ ane te dhyāna karatām mūrti hṛudayane viṣe na dekhāya to paṇa dhyāna karavuṁ, paṇa kāyara thaine te dhyānane mukī devuṁ nahi, evī rītanā je āgrahavāḷā che tenā upara bhagavānanā moṭī kṛupā thāya che ane enī bhaktie karīne bhagavāna ene vaṣa thai jāya che. *Iti Vacanāmṛutam 11511*

Saṁvat 1876nā māgaṣara sudi 9 navamīne divasa Shriḥji mahārāja ShriḥGaḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṁdanā āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḥji mahārāja bolyā je, ā satsaṅgamām je vivekī che, te to divase divase potāne viṣe avaguṇane dekhe che ane bhagavāna ane bhagavānanā bhaktane viṣe guṇane dekhe che ane bhagavāna ne sādhu potānā hitane arthe kaṭhaṇa vacana kahe che tene potānām hitakārī māne che ane duḥkha nathī lagāḍato, te to divase divase satsaṅgane viṣe moṭayapane pāme che ane je avivekī che, te to jema jema satsaṅga kare che ane satsaṅganī vāta sām̄bhaḷe che tema tema potāne viṣe guṇa paraṭhe che. Ane bhagavāna ne saṁta eno doṣa dekhāḍīne enī āgaḷa vāta kare che, te vātane māne karīne avaḷī le che ane vātanā karanārāno avaguṇa le che. Te to divase divase ghaṭato jāya che ane satsaṅgamām pratiṣṭhāhīna thajāya che. Māṭe potāne viṣe je guṇanuṁ māna teno tyāga karīne sūravīra thaine bhagavāna ane bhagavānanā saṁtane viṣe viṣvāsa rākhe to eno aviveka ṭaḷī jāya che ane satsaṅgamām moṭayapane pāme

che. *Iti Vacanāmṛutam 11611*

Saṅvat 1876nā māgaṣara sudi 10 daṣamīne divasa Shriḡī mahārāja Shriḡaḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sādhu tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beḥī hatī.

Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, śāstramām jyām jyām adhyātmavārtā āve che te koine samajāti nathī ane bhramī javāya che māṭe e adhyātmavārtā jema che tema yathārthapaṇe ame kaḥīe chīe te sarve sām̄bhaḷo je, sthūḷ, sūkṣm, ane kāraṇa e traṇa dehane viṣe ekātmapaṇe je vartavum̄ te e jīvanum̄ anvayapaṇum̄ che ane e traṇa dehathī pṛuthakpaṇe sattāmātra je kahevo, te jīvanum̄ vyatirekapaṇum̄ che tathā virāṭ, sūtrātmā ane avyākṛuta e traṇa śarīre sahita je iṣvarane kahevā te iṣvaranum̄ anvayapaṇum̄ che ane e traṇa śarīrathī pṛuthak ane sattāmātrapane kahevā te iṣvaranum̄ vyatirekapaṇum̄ che tathā māyā ane māyānām̄ kārya je anāntakoṭī brahmānḍa tene viṣe vyāpakapaṇe je akṣarabrahmane kahevā te enum̄ anvayapaṇum̄ che ane e sarvathī vyatireka saccidānḍapane je akṣarabrahmane kahevā te enum̄ vyatirekapaṇum̄ che tathā akṣarabrahm, iṣvar, jīv, māyā ane māyānām̄ kārya je brahmānḍ, emane viṣe je Shriḡṛuṣṇa bhagavānane anṭaryāmīpane kahevā ane niyāntāpane kahevā te e bhagavānanum̄ anvayapaṇum̄ che ane e sarvathī pṛuthakpaṇe karīne potānā Goloka dhāmane viṣe je brahmajyoti tene viṣe rahyā che ema je kahevum̄, te e bhagavānanum̄ vyatirekapaṇum̄ che ane e Puruṣottama bhagavān, akṣarabrahm, māyā, iṣvara ane jīva e je pānca bheda te anādi che. *Iti Vacnāmṛtam 11711*

Saṅvat 1876nā māgaṣara sudi 11 Ekādaśīne divasa Shriḡī mahārāja Shriḡaḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sādhu tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beḥī hatī.

Pachī Shriḡīmahārāja bolyā je, indriyonī je kriyā che tene jo Shriḡṛuṣṇa bhagavāna ane tenā bhaktanī sevāne viṣe rāḷhe to anṭhkarāṇa śudhdha thāya che, ane anānt kāḷanām̄ je pāpa jīvane vaḷagyām̄ che teno nāṣa thai jāya che ane jo indriyonī vṛuttiyone strī ādikanā viṣayamām̄

pravartāve che to enuṁ anṭhkarāṇa bhraṣṭa thāya che ane kalyāṇanā mārḡa thakī paḍī jāya che. Māṭe śāstramām jevī rīte viṣaya bhogavyānum kahyūm che te vī rīte niyamamām rahīne viṣayane bhogavavā, paṇa śāstranī maryādāne ullaṅghana karīne bhogavavā nahi. Ane sādhuṇo saṅga rākḡhavo ane kusaṅgano tyāga karavo ane jyāre e kusaṅgano tyāga karīne sādhuṇo saṅgakare che, tyāre ene dehane viṣe je ahr̥mbudhdhi che te nivṛutti pāme che. Ane dehanā sambāndhīne viṣe je mamatvabudhdhi che te nivṛutti pāme che ane bhagavānane viṣe asādhāraṇa prīti thāya che ane bhagavāna vinā anyane viṣe vairāgya thāya che.

Pachī tene te divasa swāmī ShriSahajānaṇdajī mahārāja Dādā Khācaranā darabāramām līmbaḍānī sāmā gokhamām virājamāna hatā ane divasa pora eka caḍhayo hato ane līmbaḍā heṭhe paramahaṇsanī sabhā beṭhī hatī, ane ḡrahasṭha satsaṅgī paṇa beṭhā hatā ane sāṅkhyayogī, karmayogī bāyuṇnī paṇa sabhā hatī.

Te samayane viṣe Shriji mahārāja ema bolyā je, He Paramahaṇso! Jene je aṅganī atiṣe ḍraḍhatā hoyā te sarve potapotānā aṅganī vāta karo, ane je aṅga kācuṁ pocuṁ jaṇātuṁ hoyā to te aṅganī vāta karaṣo māṁ ane te ḍraḍha aṅganī vigatī je, jene bhagavānanā svarṛupano ati ḍraḍha niṣcaya hoyā to te aṅganī vāta karajo ne jene ātmagñānanuṁ ati baḷa hoyā to te aṅganī vāta karajo, je huṁ to deha nathī, ne ātmā chuṁ ane vaḷī jene nirlobhī tathā niṣkāmī tathā niṣspruhī tathā niṣsvādī tathā nirmānī e paṅcavartamānamām je je aṅganī ati ḍraḍhatā hoyā te te aṅganī sarve vāta kaho.

Pachī to Shrijimahārāj, pote prasanna thaine bolyā je, prathama to ame amārā aṅganī vāta kariye, pachī tame tamārā aṅganī vāta karajo. Ema kahīne pachī Shrijimahārāja ema bolyā je, Shri Naranārāyaṇanā pratāpa thakī amane evuṁ varte che je huṁ ātmā chuṁ, achedya chuṁ, abhedya chuṁ, saccidānnda chuṁ ane amārī je moṭapa che teto svasvarṛupano prakāṣa tathā Shri Naranārāyaṇanī upāsanā te vaḍe che. Paṇa bhāre bhāre vastra tathā amūlya ābhūṣaṇa tathā rath, pālakhī, hāthī, ghoḍā tenī je asavārī te vaḍe karīne moṭapa nathī. Ane jagatanām sarve māṇasa ane jagatanā sarve rājā satsaṅgī thaine hātha joḍīne ubhā rahe, te vaḍe karīne paṇa amāre moṭāi nathī ane ā satsaṅgī sarve che te vimukha

thai jāya ane mune koi māne nahi ane pahevāne vastra ane rahevānī jagyā na maḷe, teṇe karīne amārī hīṇapa thatī nathī. Amārī moṭapa to Shri Naranārāyaṇanī upāsanā vaḍe karīne huṁ brahma chuṁ, huṁ ātmā chuṁ evī rītanī je māri moṭapa teto huṁ mukavāne icchuṁ athavā bījā koi brahmādika jevā che te mukāvavāne icche toya paṇa amārī moṭapa ṭaḷe nahi. Ane amāre Shri Naranārāyaṇanī upāsanā che te potānum je brahmaṛupa tene viṣe parabrahma ne paramātmā evā je Shri Naranārāyaṇa temanī sākāra mūrti tenī upāsanā che, te koi potāne anubhave karīne kahe athavā śāstre karīne kahe je parabrahma je Puruṣottama te ākāre rahita che. To te vāta amane manāya nahi, keṁ je te Puruṣottamanī kṛpā thakī e Puruṣottamanum sākāra svarūpa tene huṁ pratyakṣa dekhum chuṁ. Ane amārā hṛdayamām ema samajāya che je parabrahma evā je Puruṣottama tene ākāre rahita kahe che, tene parameśvaranī vāta paṇa samajānī nathī ne tene te svarūpanum darṣana paṇa nathī ane te śāstrane samajā jāṇatā nathī. Ane śāstramām je bhagavānanum nirākāra svarūpa kahyum che. Te to māyika ākārane khoṭā karavāne arthe kahyum che. Keṁ je bhagavānanī mūrtine viṣe māyika je pañcabhūta tathā daṣa indriyo tathā cāra anṭhakaraṇa te prākṛta jīvanā jevām nathī. Māṭe śāstre nirākāra kahyā che. Ane bhagavānane aloukika ākāra to che kharo, jo bhagavānane netra che, to te netre karīne puṣadvāre māyā sāmum jāuve che, tyāre māyāmānthī anantakoṭi brahmāṇḍa utpanna thāya che. Te brahmāṇḍone viṣe brahmādika deva anntakoṭi utpanna thāya che. Ane te brahmāṇḍamām sarajyā evā je sthāvar, jaṅgama jīva e sarve utpanna thāya che, māṭe bhagavānane netra paṇa che ane je dahāḍe sthāvar, jaṅgama sṛuṣṭi sarveno nāṣa thāya che, ne mahāpralaya thāya che, tyāre eka ja Puruṣottama rahe che, te dahāḍe veda āvīne bhagavānanī stuti kare che, te stutine sām̐bhaḷīne bhagavāna viśvane saraje che, to bhagavānane kāna paṇa che, evī rīte coude indriyo che paṇa aloukika che, ane mana vāñṭhī para che, ane RāmaKṛṣṇādika ṛupe karīne jīvanā kalyāṇane arthe pravarte che tyāre atiṣe dayā karīne jīvane dṛuṣṭigocara thāya che. Ne ema dhāre che je huṁ dṛuṣṭigocara nahi thāuṁ, to jīva mārūm dhyāna tathā smaraṇ, pūjana arcanādika śī rīte karaṣe? Māṭe gñānī, agñānī sarvene pratyakṣa jāṇāya evā thāya che, paṇa bhagavāna to

jevā che tevā ne tevāja che, ne jīvane dṛuṣṭigocara thayā māṭe kāni māyika evām je deha ane indriyoe yukta nathī. Māṭe je bhagavānane nirākāra kahe che te amane koi kāḷe manāya nahi, ane te Shri Naranārāyaṇanī upāsanāne pratāpe karīne ā brahmānḍanum rājya āve ane brahmānḍamām jeṭalī devānganā ādi striyo che te sarve āvīne sevāmām hājara ubhī rahe ane jeṭalām brahmānḍamām sārām padārtha che te sarve lāvīne hājara kare toya paṇa e sarve maḷīne amane moha pamāḍavā samartha nathī. Ane dhāriye je amo moha pāmīne emām bañdhāie to paṇa koi rīte amāre bañdhana ja thāya nahi, evī amāre iṣṭadevanī kṛpāye karīne svasvarūpanī dṛaḍhatā che. Ane koine dīkaro devo, ke koine dravya devum ke koi muvāne jīvato karavo, ke koine māravo e to amane nathī āvaḍatuñ, paṇa jīvanum je rīte karīne kalyāṇa thāya ane jīvane bhagavānanā dhāmamām pahoñcāḍavo te to amane āvaḍe che. Ane have to ame vadhu nahī bolīe, ne jo bolīyeto bolatām bolatām vadhu bolāi javāy. Evām vacana kahīne suñdara śarada ṛutunā kamala sarakhām netre karīne sarva paramahañsa sāmum joine hasate mukhe sañto pratye bolyā je, He sañto! Have tame tamārā aṅganī vāta kaho.

Pachī pote ema bolyā je, ame ne tame to eka aṅgavālā chīe. Māṭe amārā aṅgamām tamāro bhāga che. Māṭe ame kahyum te rīte sarve dṛaḍha niścaya rākhajo. Evī rīte Shrijīmahārāje potānum aṅga kahī dekhādayuñ. Te bhaktajanane arthe che. Ane pote to sākṣāt Puruṣottama Nārāyaṇa che. *Iti Vachanāmṛtam. //8//*

Saṅvat 1876nā māgaṣara sudi 12 dvādaśīne divasa Shriji mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviñdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ShriKṛuṣṇa bhagavānano pratyakṣapaṇe niścaya karyo hoyā ane tenī bhakti karato hoyā ane tenām darśana karato hoyā to paṇa je potāne pūrṇakāma na māne ane añṭhkarāṇamām nyūnatā varte je, Golok, Vaikuñṭhādika dhāmane viṣe je ā ne ā bhagavānanum tejomaya ṛupa che te mane jyām sudhī dekhāṇum nathī, tyām sudhī mārūm paripūrṇa kalyāṇa thayum nathī. Evum jene

agñāna hoyā tenā mukhathī bhagavānani vāta paṇa na sām̐bhālavī, ane je pratyakṣa bhagavānane viṣe dṛaḍḍha niṣṭhā rākhe che ane tene darṣane karīne ja potāne paripūrṇa māne che ane bijum̐ kāni nathī icchato, tene to bhagavāna pote baḷātkāre potānā dhāmane viṣe je potānām̐ aiṣvarya che ane potānī mūrtiyo che tene dekhāḍe che, māṭe jene bhagavānane viṣe ananya niṣṭhā hoyā tene pratyakṣa bhagavāna vinā bijāum̐ kāni icchavum̐ nahi. *Iti vacanāmṛutam 11911*

Saṅvat 1876nā māgaṣara sudi 13 terasane divasa Shriji mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām̐ virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̐ hatām̐ ane potānā mukhāraviṇḍani āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabbhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ame Veṅkaṭādrithī Setubaṅdha Rāmeṣvara jatā hatā tyām̐ eka Sevakarāma nāme sādhu hato te Shrimadbhāgavatādika purāṇane bhaṇyo hato. Te mārgamām̐ cālātām̐ māṅdo paḍayo, tenī pāse ṛupiyā hajāranī sonāmahoro hatī, paṇa cākariṅo karanāro koi nahi, māṭe rovā lāgyo. Pachī tene ame kahyum̐ je, Kāni ciṅtā rākhaṣo māṅ, tamārī cākari ame kariṣuṅ. Pachī gāmane bahāra eka keḷānnī phulavāḍī hatī temām̐ eka vaḍano vṛukṣa hato te vaḍanā vṛukṣane viṣe hajāra bhūta rahetām̐ hatāṅ. Paṇa te sādhu to cālī ṣake evo rahyo nahi ane atiṣaya māṅdo thayo, te upara amane atiṣe dayā āvī. Pachī te ṭhekāṇe ame te sādhuṅe keḷanām̐ patra lāvīne hātha eka unci pathārī kari āpī ane te sādhuṅe lohikhaṅḍa peṭabesaṇum̐ hatuṅ. Tene ame dhotā ane cākari karatā ane te sādhu potāne jeṭalum̐ joie teṭalum̐ amārī pāse khāṅḍ, sākar, ghī, anna te potānā ṛupiyā āpīne maṅgāvato te amo lāvīne rāṅdhī khavarāvātā. Ane amo vastimām̐ jāine jamī āvatā ane koika divasa to amane vastimām̐ anna maḷatum̐ nahi tyāre amāre upavāsa thato. To paṇa koī divasa te sādhuṅe amane ema kahyum̐ nahi je, am pāse dravya che te āpaṇe bene kāje rasoī karo ane tame paṇa am bheḷā jamo. Pachī ema sevā karate thake te sādhu be māse kāṅika sājo thayo. pachī Setubaṅdha Rāmeṣvarane māṅge cālyā, tyāre teno bhāra maṇa eka hato te amārī pāse upaḍāvato ane pote to eka māḷā laine cālato ane dehe paṇa sājo ane eka

šera ghī jamīne pacāve evo samartha thayo, to paṇa bhāra amārī pāse upaḍāve ane pote amatho cāle ane amārī prakṛuti to evī hatī je, bhāra nāme to eka ṛumāla paṇa rākhatā nahi. Māte tene sādhu jāṇīne ame eno maṇa ekano bhāra upaḍī cālatā, evī rīte te sādhuṇī ame cākarī karīne sājo karyo paṇ, te sādhuē amane eka paisābhāra anna āpyuṁ nahi. Pachī ame tene kṛtaghñī jāṇīne tenā saṅgano tyāga karyo, evī rīte je manuṣya karyā kṛtane na jāṇe tene kṛtaghñī jāṇavo ane koika manuṣye kānika pāpa karyuṁ ane teṇe te pāpanuṁ yathāśāstra prāyaścitta karyuṁ ane vaḷī tene te pāpe je yukta kahe, tene paṇa kṛtaghñī jevo pāpī jāṇavo. *Iti Vacanāmṛutam //10//*

Saṅvat 1876nā māgaṣara sudi 14 coudaṣane divasa Shriḷīmahārāja Shriḷ Gaḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beḥī hatī.

Pachī Brahmānaṇḍa swāmīe pūchayūṁ je, He Mahārāj! Vāsanānuṁ ṣuṁ ṛupa che? Tyāre Shriḷī mahārāja bolyā je, pūrve je viṣaya bhogavyā hoy, dīḥā hoyā ane sām̄bhaḷyā hoyā tenī je anḥkaraṇane viṣe icchā varte tene vāsanā kahīe ane vaḷī je viṣaya bhogavyāmām na āvyā hoy, tenī je anḥkaraṇane viṣe icchā varte tene paṇa vāsanā kahīe.

Tyāre Mukṭānaṇḍa swāmīe pūchayūṁ je, He Mahārāja ! Bhagavānāno ekāntika bhakta kene kahīe? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, Jene bhagavāna vinā bījī koi vāsanā na hoeya ane potāne brahmaṛrupa mānīne bhagavānanī bhakti karato hoyā te ekāntika bhakta kahevāy. *Iti Vacanāmṛutam //11//*

Saṅvat 1876nā māgaṣara sudi 15 punamanee divasa Shriḷīmahārāja ShriḷGaḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramām virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa sādhu tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beḥī hatī.

Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, jagatanām kāraṇa evām je puruṣ, prakṛuti, kāḷa ane mahattattvādika covīṣa tattva emanā svarūpane jyāre e jīva jāṇe che tyāre potāne viṣe rahī je avidyā ane tenām kārya evām je covīṣa tattva tenā baṇḍhana thakī mukāya che.

Tyāre Muktānnda swāmīe puchayum je, He Mahārāja! Emanum svarūpa kema jāṅyāmām āve? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, emanām svarūpa to emanām lakṣaṇane jāṅave karīne jāṅāya che, te lakṣaṇa kahīe chīe je prakṛutinā niyantā ne prakṛuti thakī vijāṭīya, akhaṇḍ, anādi, anant, satya, svayñjyoti, sarvagñā, divyavigrah, samagra ākāra mātranī pravṛuttinā kāraṇa ane kṣetragñā evā puruṣa che. Ane je prakṛuti che te triguṇātmaka che, jaḍacidātmaka che, nitya che, nirviṣeṣa che ane mahadādika samagra tattva ane jīvamātra tenum kṣetra che ane bhagavānanī śakti che, ane guṇasāmya ne nirviṣeṣa evī je māyā teno je kṣobha kare che tene kāḷa kahīe.

Have mahattattvādika je tattva tenām lakṣaṇa kahīe te sām̄bhaḷo je, **cittane** ane mahattattvane abhedapaṇe jāṅavum ane je mahattattvane viṣe sūkṣmarūpe karīne samagra jagata rahyum che ane pote nirvikāra che ne prakāśamāna che ne svaccha che ne śuddha sattvamaya che ane śānta che. Have **ahaṅkāranum** lakṣaṇa kahīe chīe je, ahaṅkāraje te triguṇātmaka che ane bhūtamātra, indriyo, anṭhkarāṇ, devatā ane prāṇa e sarvenī utpattinum kāraṇa che ane ene viṣe śāntapaṇum che, ghorapaṇum che ane vimūḍhapaṇum che. Have **mananum** lakṣaṇa kahīe chīe je, mana je te strī ādika padārthanī je samagra kāmanā tenī utpattinum kṣetra che ane saṅkalpa vikalpaṇum che ane samagra indriyonum niyantā che. Have **buddhinum** lakṣaṇa kahīe chīe je, buddhine viṣe padārtha mātranum gñāna rahyum che ane samagra indriyone viṣe je viṣeṣa gñāna che te buddhi vate che. Ane je buddhine viṣe saṅśay, niṣcay, nidrā ane smṛuti e rahyām che. Ane **śrotra, tvak, cakṣu, rasanā, ghrāṇ, vāk, pāṇī, pād, pāyu ane upastha** e je daṣa indriyo temanum lakṣaṇa to e che je, potapatānā viṣayamām pravartavum.

Have pañcamātrānām lakṣaṇa kahīe chīe, temām **śabdanum** lakṣaṇa to e che je, śabda je te arthamātrano āśraya che ane vyavahāra mātranum kāraṇa che ane bolanārānī je jāti ane svarūpa teno jāṅāvanāro che ane ākāśane viṣe rahevāpaṇum che ane ākāśanī mātrā che ane śrotra indriye karīne grahaṇa karyāmām āve che, e śabdanum lakṣaṇa che. Have **sparśanum** lakṣaṇa kahīe chīe je, sparśa che te vāyunī tanmātrā che ane komaḷapaṇum, kaṭhaṇapaṇum, śītaḷapaṇum, uṣṇapaṇum ane tvacāe karīne

grahaṇa karavāpaṇum e sparṣaṇum sparṣapaṇum che. Have **ṛupanuṁ** lakṣaṇa kahīe chīe je, padārtha mātranā ākārane jaṇāvī devāpaṇum ane te padārthane viṣe gouṇapaṇe rahevāpaṇum ane te padārthanī racanāe karīne pariṇāmapaṇum ane tejatattvanum tanmātrāpaṇum ane cakṣu indriye karīne grahaṇa karavāpaṇum e ṛupanuṁ ṛupapaṇum che. Have **rasanuṁ** lakṣaṇa kahīe chīe je madhurapaṇum, tīkhāpaṇum, kaṣāyalāpaṇum, kaḍavāpaṇum, khāṭāpaṇum, khārāpaṇum ane jaḷanuṁ tanmātrāpaṇum ane rasanā indriye karīne grahaṇa karavāpaṇum e rasanum rasapaṇum che. Have **gaṇdhanuṁ** lakṣaṇa kahīe chīe je, sugaṇdhapaṇum, durgāṇdhapaṇum ane pṛuthvīnum tanmātrāpaṇum ane ghrāṇa indriye karīne grahaṇa karavāpaṇum e gaṇdhanum gaṇdhapaṇum che.

Have **pṛuthvīnum** lakṣaṇa kahīe chīe je, sarva jīvamātranum dhāravāpaṇum ane lokarṣupe karīne sthānapaṇum ane ākāśādika je cāra bhūta tenum vibhāga karavāpaṇum ane samagra bhūtaprāṇī mātranā śarīranum prakāṣa karavāpaṇum e pṛuthvīnum lakṣaṇa che. Have **jaḷanuṁ** lakṣaṇa kahīe chīe je, pṛuthivyādika dravyanuṁ piṇḍīkaraṇa karavāpaṇum ne padārthane komaḷa karavāpaṇum, bhīnum karavāpaṇum, tṛupti karavāpaṇum, prāṇīmātrane jīvāḍavāpaṇum, tṛuṣānī nivṛutti pamāḍavāpaṇum, tāpane ṭālavāpaṇum ane bahupaṇum e jaḷanuṁ lakṣaṇa che. Have **tejanuṁ** lakṣaṇa kahīe chīe je, prakāśapaṇum, annādikane pacavī nākhavāpaṇum, rasane grahaṇa karavāpaṇum, kāṣṭhanum ne hutadravyādikanum grahaṇa karavāpaṇum, ṭādhayane haravāpaṇum, ṣoṣaṇa karavāpaṇum, ane kṣudhā ane tṛuṣā e tejanum lakṣaṇa che. Have **vāyunuṁ** lakṣaṇa kahīe chīe je, vṛukṣādikane kāmṇāvavāpaṇum, tṛuṇādikane bheḷā karavāpaṇum, śabd, sparṣ, ṛupa, rasa ane gaṇdha e je pañca viṣaya tene śrotrādika pañcaindriyo pratye pamāḍavāpaṇum, ane sarva indriyonum ātmāpaṇum e vāyunum lakṣaṇa che. Have **ākāśanuṁ** lakṣaṇa kahīe chīe je, samagra, jīvamātrane avakāśadevāpaṇum, bhūtaprāṇī mātrano je deha teno māñhilo vyavahāra ane dehane bāherano vyavahāra tenum kāraṇapaṇum ane prāṇ, indriyo ane anṭhīkaraṇa e sarvenum sthānakapaṇum e ākāśanuṁ lakṣaṇa che. Evī rīte covīṣa tattva, prakṛuti, puruṣa ane kāḷa emanām jo lakṣaṇa jāṇe to e jīva agñāna thakī mukāya che.

Ane e je sarve tenī utpatti jāṇavī, te utpatti kahīe chīe je, potānā

dhāmane viṣe rahyā evā je ShriKṛuṣṇa bhagavāna te akṣarapuruṣarṛupe karīne māyāne viṣe garbhane dharatā havā. Tyāre te māyā thakī anaṅta koṭi je pradhāna ane puruṣa te thatā havā, te pradhāna puruṣa kevā che to anṅta koṭi brahmāṅḍanī utpattinā kāraṇa che, te madhye eka brahmāṅḍanī utpattinā kāraṇa je pradhāna puruṣa tene kahīe chīe je, prathama Puruṣottama evā je ShriKṛuṣṇa bhagavāna te puruṣarṛupe karīne pradhānane viṣe garbhane dharatā havā. Pachī te pradhāna thakī mahattattva utpanna thatum havum ane mahattattva thakī traṇa prakāraṇo ahaṅkāra utpanna thato havo, temām sāttvika ahaṅkāra thakī mana ane indriyonā devatā utpanna thatā havā ane rājasa ahaṅkāra thakī daṣa indriyo, buddhi, ane prāṇa e utpanna thatām havām ane tāmasa ahaṅkāra thakī pañcabhūta ane pāṅca tanmātrā e upajatām havām. Evī rīte e samagra tattva upajyān.

Pachī te Parameṣvaranī icchāe preryā thakān, potapotānā anṣe karīne iṣvar ane jīvanā dehane sṛujatām havām, te iṣvaranā deha te virāt, sūtrātmā ane avyākṛuta ane jīvanā deha te sthūl, sūkṣma ane kāraṇa ane te virāt nāme je iṣvarano deha tenum dviparārdha kālaparyānta āyuṣa che ane virāt puruṣanā eka divasane viṣe couda manvantara thāya che. Ane jevaḍo eno divasa che tevaḍī ja rātri che. Ane jyām sudhī eno divasa hoyā tyām sudhī trilokīnī sthiti rahe che. Ane jyāre enī rātri paḍe che tyāre trilokīno nāṣa thāya che. Tene **nimittapralaya** kahīe. Ane jyāre te virāta puruṣano dviparārdha kāla puro thāya che tyāre e virāt dehano satyādika loka sahita nāṣa thāya che. Ane mahadādika je covīṣa tattva, pradhānaprakṛuti ane puruṣa e sarve mahāmāyāne viṣe laya pāme che. Tene **prākṛuta pralaya** kahīe. Ane e mahāmāyā te akṣarabrahmanā prakāṣane viṣe laya pāme che, jema divasane viṣe rātri laya pāme che tema laya pāme che, tene **ātyāntika pralaya** kahīe. Ane dev, daitya ane manuṣyādikanā je deha teno je kṣaṅakṣaṅa pratye nāṣa tene **nitya pralaya** kahīe. Evī rīte je viṣvanī utpatti, sthiti ane pralaya tene jo jāṅe to jīvane saṅsārane viṣe vairāgya thāya ane bhagavānane viṣe bhakti thāya che ane jyāre e sarve brahmāṅḍano pralaya thāya che tyāre je sarve jīva che teto māyāne viṣe rahe che ane je bhagavānanā bhakta che te to bhagavānanā dhāmamām jāya che.

Tyāre vaḷī Muktaṅḍa swāmīe pūchayum je, Te bhagavānanum

dhāma kevuṁ che? Tyāre Shriḥī mahārāja bolyā je, te bhagavānanuṁ dhāma to sanātana che, nitya che, aprākṛuta che, saccidānnda che, anaṁta che ane akhaṁḍa che, tene dṛaṣṭānte karīne kahīe chīe, jema parvata ne vṛukṣādike sahita ane manuṣya, paṣu, pakṣyādikanī je ākṛuti teṇe sahita evī je ā samagra pṛuthvī te kācanī hoyā ane ākāṣane viṣe je samagra tārā te sarve sūrya hoy, pachī tene teje karīne te samagra ākṛutie sahita kācanī pṛuthvī jevī ṣobhe tevi ṣobhāe yukta bhagavānanuṁ dhāma che evuṁ je bhagavānanuṁ dhāma tene bhagavānanā bhakta che te samādhine viṣe dekhe che ane deha mukyā pachī e tejomaya je bhagavānanuṁ dhāma tene pāme che. *Iti Vacanāmṛutam ||12||*

Saṁvat 1876nā māgaṣara vadi 1 paḍavāne divasa rātrine same Shriḥīmahārāja ShriḠaḍhaḍā madhye Dādā Khācaranā darabāramāṁ ShriVāsudevanārāyaṇanā maṁdirane samīpe līmbaḍānā vṛukṣanī heṭhe oṭā upara ḍholiyo ḍhaḷāvīne virājamāna hatā. Ane rāto suravāḷa paheryo hato ane rāti ḍagalī pāherī hatī ane māthe sonerī ṣelūṁ bāṁdhuyūṁ hatuṁ ane kaḥīne viṣe sonerī ṣelūṁ bāṁdhuyūṁ hatuṁ ane kaṁṭhane viṣe motinī māḷāo pāherī hatī ane pāghane viṣe motinā torā laṭakatā mukyā hatā ane potānā mukhāravīṁdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḥīmahārājane Nityānaṁda swāmīe praṣna pūchayūṁ je, deha deha pratye jīva eka che ke aneka che? Ane jo eka kaheṣo to vaḍ, pīṁpara ādika je vṛukṣa che tenī ḍāḷakhīo kāpīne bīje ṭhekāṇe rope che tyāre tevo ne tevo ja vṛukṣa thāya che. E te eka jīva be prakāre thayo ke bīje jīve praveṣa karyo? Ane kaheṣo je e to eno e jīva che, to jīva to akhaṁḍa che ane acyuta che te kapāṇo kem? Tyāre Shriḥīmahārāja bolyā je, Iyo eno uttara karīe je, ShriKṛuṣṇa bhagavāna che tenī puruṣa ane prakṛuti e be ṣaktio che. Te jagatanī utpatti, sthiti ane pralaya tenūṁ kāraṇa che. Te puruṣane prakṛutirṛupa je potānī be ṣaktio tenūṁ grahaṇa karīne pote virāṭarṛupane dhāratā havā. Ane te virāṭarṛupa je e bhagavāna te prathama brāhmakalpane viṣe to potānā aṅga thakī brahmādika stambā paryaṁta samagra jīvane surjātā havā. Ane pādmakalpane viṣe to e bhagavāna brahmārṛupe karīne maricyādikane surjātā havā. Ane Kaṣyapa

ane Dakṣarṛupe karīne dev, daity, manuṣya ane paṣupakṣyādika samagra sthāvara jaṅgama je jīva tene surjatā havā. Evā je ShriKṛuṣṇa bhagavāna te puruṣaprakṛutirṛupa je potānī śakti teṇe sahita thakā jīva jīva pratye antaryāmīrṛupe rahyā che ane je jīve jevām karma karyām che te jīvane tevā dehane pamādeche. Ane te jīva che teṇe pūrvajanmane viṣe keṭalānka karma to sattvaguṇa pradhānapaṇe karīne karyām che ane keṭalānka karma to rajoguṇa pradhānapaṇe karīne karyām che ane keṭalānka karma to tamoguṇa pradhānapaṇe karīne karyām che te karmane anusāre e jīvane bhagavāna je te udbija jātinā je deh, jarāyuja jātinā je deh, svedaja jātinā je deha ane aṇḍaja jātinā je deh, tene pamāde che ane sukhaduḥkharṛupa je karmanām phaḷa tene pamāde che. Ane te jīvanā karmane anusāre tenā deha thakī bijā dehane surje che. Jema Kaṣyapādika prajāpatinā deha thakī aneka jātinā dehane surjatā havā, tema enā e bhagavāna antaryāmīrṛupe karīne samagra jīva jīva pratye rahyā thakā je deha thakī jema upajyānī rīti hoyā tema bijā dehane upajāve che. Paṇa je jīva thakī bijā dehane upajāve che te jīvaja aneka ṛupe thāya ema nathī. E to je jīvane jenā deha thakī upajyāno karma sambāndha prāpta thayo hoyā te jīvane te dvārāe upajāve che. *Iti Vacanāmṛutam //13//*

Saṅvat 1876nā māgaṣara vadi 2 bijane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shri Vāsudevanārāyaṇanā maṇḍira āgaḷa līmbaḍānā vṛukṣa heṭhe ḍholiyā upara dakṣiṇāde mukhāraviṇde virājamāna hatā ane māthe dhoḷī pāgha bāndhī hatī ane dhoḷo khesa paheryo hato. Ane dhoḷī cādara oḍhī hatī ane pīḷa puṣpanā torā pāghamām virājamāna hatā ane be kāna upara pīḷa puṣpanā guccha virājamāna hatā ane te gucchanī upara gulābanām puṣpa virājamāna hatām ane kaṅṭhane viṣe pīḷa puṣpanā hāra virājamāna hatā ane jamaṇā hāthamām dhoḷum je sevatinum puṣpa tene pheravatā hatā ane potānā mukhāraviṇdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje muni pratye praśna pūchayoe je, eka harijana che te saṅsārane tajīne nīsaryo che ane ati tīvra vairāgyavāḷo to nathī ane dehe karīne to vartamāna yathārtha pāḷe che ane manamām thoḍī thoḍī

sañsāranī vāsānā rahī che tene vicāre karīne khoṭī kari nākhe che, evo eka tyāgī bhakta che. Ane tene bhagavānāno niścaya paṇa dṛaḍha che ane vaḷī bījo gṛahastha bhakta che tene paṇa bhagavānāno niścaya dṛaḍha che ane āgñāe karīne gharamām rahyo che ane sañsāra thakī udāsa che ane jeṭalī tyāgīne jagatāmām vāsānā che, teṭalī te gṛahasthane paṇa vāsānā che. E be je bhagavānanā bhakta temām koṇa śreṣṭha che? Pachī Muktañnda swāmī bolyā je, e tyāgī bhakta śreṣṭha che, tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, olyo mūñjhāine potānī meḷe bhekha laine nīsaryo che te kevi rīte śreṣṭha che? Ane gṛahastha to āgñāe karīne gharamām rahyo che te kevi rīte nyūna che? Pachī Shrijī mahārājanā praśnanum Muktañnda swāmīe bahu prakāre samādhāna karyum paṇa samādhāna thayum nahi. Pachī Muktañnda swāmī bolyā je, He Mahārāja! Tame uttara karo. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, tyāgī hoyā ane tene sārī peṭhe khāvā maḷe ane jo kācī mativāḷo hoyā to pāchī sañsāranī vāsānā hṛudayāmām udaya thāya athavā ghaṇum duḥkha paḍe to paṇa pāchī sañsāranī vāsānā udaya thāy, evā tyāgī karatām to gṛahastha ghaṇo sāro, kema je, gṛahastha bhaktane jyāre duḥkha paḍe athavā ghaṇum sukha āvī paḍe tyāre te ema vicāra rākheje, rakhe māre āmāñthī bañdhana thāy evum jāñīne te sañsāramāñthī udāsa rahe. Māṭe tyāgī to te kharo je, jeṇe sañsāra mukyo ne pāchī sañsāranī vāsānā raheja nahi ane gṛahastha to vāsānāvāḷā tyāgī karatām ghaṇo śreṣṭha che jo gṛahasthānā dharma sacavāya to, paṇa gṛahasthānā dharma to ghaṇā kaṭhaṇa che ane anañta prakāranām sukhaduḥkha āvī paḍe tyāre sañtanī sevāmāñthī ane dharmamāñthī manane āḍum avaḷum ḍolavā de nahi ane ema samaje je, sañtano samāgama maḷyo che te to mane parama ciñtāmañī ane kalpavṛukṣa maḷyo che ane dhan, dolat, dīkarā, dīkarī e to sarve svapnatulya che ane sāco lābha te sañtano samāgama maḷyo eja che. Ema samaje ane game tevum bhāre duḥkha āvī paḍe paṇa teṇe karīne pācho paḍe nahi, evo je gṛahastha te ati śreṣṭha che. Ane sou karatām bhagavānanā bhakta thāvum e ghaṇum kaṭhaṇa che. Ane bhagavānanā bhaktano samāgama maḷavo ghaṇo durlabha che, ema kahīne te upara Shrijī mahārāje bhagavāna ane sañtanā mahimānām Muktañnda swāmīnām kīrtana gavārāvyāñ.

Pachī Muktañnda swāmīe praśna pūchayo je, śrutimām ema kahyum

che je, *Ante Yā Matih Sā Gatih* । Evī rīte kahyūm che je, aṅtakāḷe bhagavānane viṣe mati rahe to gati thāya ane na rahe to na thāy. Evo e śrutino artha bhāse che, tyāre je bhakti karī hoyā teno ṣo viṣeṣa che? Pachī Shriḷjīmahārāja bolyā je, jene sākṣāt bhagavānaniḷ prāpti thai che tene aṅtakāḷe smṛuti rahe athavā na rahe to paṇa tenūm akalyāṇa thāya nahi, tenī to bhagavāna rakṣā kare che. Ane je bhagavāna thakī vimukha che te to bolatām cālatām deha mukeche to paṇa tenūm kalyāṇa thātūm nathī ane marīne yamapurīmām jāya che. Ane keṭalāka pāpī kasāi hoyā te bolatām cālatām deha muke che ane bhagavānāno bhakta hoyā ane teno akāḷa mṛutyu thayo te māṭe ṣum tenūm akalyāṇa thāṣe? Ane te pāpīnum ṣum kalyāṇa thāṣe? Nahi ja thāy. Tyāre e śrutino artha ema karavo je, jevī hamaṇām ene mati che tevī aṅtakāḷe gati thāya che. Māṭe te je bhakta che tenī matimām ema rahyūm che je, mārūm kalyāṇa to thai rahyūm che, to tenūm kalyāṇa aṅtakāḷe thai rahyūm che, ane jene saṅtanī prāpti nathī thai ane bhagavānānā svarūpanī paṇa prāpti nathī thai tenī matimām to ema varte che je, hum agñānī chum ane mārūm kalyāṇa nahi thāy. To jevī enī mati che tevī enī aṅtakāḷe gati thāya che. Ane je bhagavānānā dāsa thayā che tene to kānī karavūm rahyūm nathī, enām darṣane karīne to bījā jīvanūm kalyāṇa thāya che to enūm kalyāṇa thāya emām ṣum kahevūm? Paṇa bhagavānanūm dāsapaṇūm āvavūm te ghaṇūm kaṭhaṇa che kema je, bhagavānānā dāsa hoyā tenām to e lakṣaṇa che je, dehane mithyā jāṇe ane potānā ātmāne satya jāṇe ane potānā je swāmī tene bhogavyānām je padārtha tene pote bhogavavāne arthe icche ja nahi ane potānā swāmīnum gamatūm mukīne bījāum ācaraṇa kare ja nahi, evo hoyā te harino dāsa kahevāya ane je harino dāsa hoyā ne deha ṛupe varte to te prākṛuta bhakta kahevāy. *Iti Vacanāmṛutam. //14//*

Saṅvat 1876nā māgaṣara vadī 3 trijane divasa Shriḷjī mahārāja ShriḷGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām virājamāna hatā ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sarve sādhu tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷjīmahārāje ema vārtā karī je, jenā haiyāmām bhagavānaniḷ

bhakti hoyā tene evī vṛutti rahe je, bhagavāna tathā saṅta te mane jeje vacana kaheṣe temaja māre karavum che, ema tenā haiyāmām himmata rahe ane, āṭalum vacana mārāthī manāṣe ane āṭalum nahi manāy, evum vacana to bhūlye paṇa na kahe, ane vaḷī bhagavānanī mūrtine haiyāmām dhāravī temām śūravīrapaṇum rahe ane mūrti dhāratām dhāratām jo na dharāya to paṇa kāyara na thāya ane nitya navī śraddhā rākhe ane mūrti dhāratām jyāre bhūṅḍā ghāṭasaṅkalpa thāya ane te haṭhāvya haṭhe nahi to bhagavānāno moṭo mahimā samajīne potāne pūrṇakāma mānīne te saṅkalpane khoṭā karato rahe ane bhagavānanā svarūpane haiyāmām dhāratō rahe, te dhāratām dhāratām daṣa varṣa thāya athavā vīṣa varṣa thāya athavā paciṣa varṣa thāya athavā so varṣa thāya to paṇa kāyara thāine bhagavānanā svarūpane dhāravum te mukī de nahi, kema je ShriKṛṣṇa bhagavāne Gītāmām kahyum che je, *Anekjanmasansiddhastato Yāti Parām Gatim ।* Te māṭe ema ne ema bhagavānane dhāratō rahe evum jene vartatum hoy, tene ekāntika bhakta kahīe. *Iti Vacanāmṛutam ॥15॥*

Saṅvat 1876nā māgaṣara vadi 4 cothane divasa Shriji mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa sādhu tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriji mahārāje ema vārtā karī je, je bhagavānanā bhaktane sat asatno viveka hoy, te to je je avagaṇa potāmām hoyā tene jāṇe ane vicārine teno tyāga karī de. Ane saṅtamām athavā koi satsaṅgīmām kāṅika avagaṇa potāne bhāsato hoyā to tene tyāga karī de. Ane tenā je guṇa tenuṅ grahaṇa kare. Ane parameṣvarane viṣe to tene koi avagaṇa bhāseja nahi. Ane bhagavāna ane saṅta te je je vacana kahe tene parama satya karīne māne paṇa te vacanane viṣe saṅśaya kare nahi. Ane saṅta kahe je tum deh, indriya, man, prāṇathī judo chum ane satya chum ane eno jāṇanāro chum ane e dehādika sarve asatya che. Ema vacana kahe tene satya mānīne te sarvethī judo ātmārūpe varte, paṇa mananā ghāṭa bheḷo bhaḷī jāya nahi. Ane jeṇe karīne potāne baṅdhana thāya ane potānā ekāntika dharmamām khoṭaya āve evām je padārtha tathā kusaṅga tene

oḷakhī rākhe ane tethī cheṭeja rahe ane tenā baṅdhanamām āve nahi. Ane savaḷo vicāra hoyā tene grahaṇa kare ane avaḷo vicāra hoyā teno tyāga kare, evī rīte je vartato hoyā tyāre jāṅīe je tene viveka che. *Iti Vacanāmṛutam //16//*

Saṅvat 1876nā māgaṣara vadi 5 pāncamane divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāraṇe oraḍo che temām kathā vaṅcāvātā hatā ane dhoḷo khesa paheryo hato tathā dhoḷī cādara oḍhī hatī tathā dhoḷī pāgha bāṅdhī hatī ane pīḷām puṣpanī māḷā paherī hatī. Ane pīḷām puṣpano toro pāghane viṣe khoṣyo hato ane ati prasanna thakā virājamāna hatā.

Te samayane viṣe Muktaṅānda swāmī tathā Gopālāṅānda swāmī ādika sādhone teḍāvyā ane Shrijīmahārāja te sarve pratye bolyā je, āpaṇā satsaṅgamām thoḍoka kusaṅgano bhāga rahyo jāya che te āja kāḍhavo che ane ā prakaraṇa evuṅ calāvavum che je, sarva paramahaṅsa tathā sāṅkhyayogī tathā karmayogī sarve satsaṅgīmām prarvate, te satsaṅgamām kusaṅga te ṣum che? To je vātanā karanārā himmata vinānī vāta kare che, te satsaṅgamām kusaṅga che. Te kevirīte vāta kare che to ema kahe che je, bhagavānanum je vacana tene yathārtha koṇa pālī ṣake che? Ane vartamānadharma paṇa yathārtha koṇa pālī ṣake che? Māṭe jeṭalum paḷe teṭalum pālīe ane bhagavāna to adhamuddhāraṇa che te kalyāṇa karaṣe. Ane vaḷī ema vāta kare che je, bhagavānanum svarūpa je hṛdayamām dhāravum te kānī āpaṇum dhāryum dharātum nathī, e to bhagavāna jene dayā karīne dharāve che tene dharāya che. Evī rītānī moḷī vāta karīne dharm, gñān, vairāgya, bhakti ityādi je bhagavānanī prasannatānām sādhan, temānthī bijāne moḷā paḷe che. Māṭe have āja dinathī āpaṇā satsaṅgamām koi paṇa evī himmata rahita vāta karaṣo nahi. Sadā himmata sahitaja vāta karaḷyo. Ane je evī himmata rahita vāta kare tene to napuṅsaka jāṇavo ane evī himmata vinānī vāta je divasa thāi jāya to te divasa upavāsa karavo. *Iti Vacanāmṛutam //17//*

Saṅvat 1876nā māgaṣara vadi 6 chaṭhane divasa rātri pāchali pahora eka bākī hatī, tyāre swāmī Shri Sahajāṅāndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāraṇe oraḍānī osarīne

āgaḷa phalyāmām ḍholiyā upara virājyā hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān.

Pachī paramahaṅsa tathā satsaṅgīne teḍavyā ne ghaṇṇivāra sudhī to pote vicārī rahyā ane pachī bolyā je, eka vāta kahum te sām̄bhaḷo, ema kahīne Shriḷjī mahārāja bolyā je, mārā manamām to ema thāya che je vāta na kahuṅ, paṇa tame amārā cho māṭe jāṅṇīe chīe je kahījeja ane ā vāta che tene samajīne teja pramāṇe varte teja mukta thāya che ane te vinā to cāra ved, ṣaṭṣāstra, aḍhāra purāṇ, ane bhāratādika itihāsa tene bhaṇave karīne tathā tenā arthane jāṇave karīne athavā tene śravaṇe karīne paṇa mukta thāya nahi, te vāta kahīe te sām̄bhaḷo je, bahāra to game teṭalī upādhi hoyā paṇa teno jo manamām saṅkalpa na hoyā to teno amāre kharakharo nahi. Ane aṅtaramām jo raṅca jeṭalo padārthano ghāṭa thāya to teno tyāga karīe tyāre nirāṅta thāy, evo amāro svabhāva che. Māṭe ame hṛdayamām vicāra karyo je bhagavānanā bhaktanā hṛdayamām vikṣepa thāya che tenum kāraṇa te ṣum che? Pachī man, buddhi, citta, ahaṅkāra sāmum joyum tyām to e aṅṭkaraṇa paṇa udvegatum kāraṇa nathī. Aṅṭkaraṇamām to bhagavānanā svarṛupanā niścayanum baḷa athavā ātmagṅānanum baḷa tene yoge karīne aṅṭkaraṇane gāphalatā rahe che je, bhagavāna maḷyā che te have kāṅṇi karavum rahyum nathī. Evum gāphalapanum rahe che eṭalo ja aṅṭkaraṇano vāṅka che. Ane jhājho vāṅka to paṅca gṅāna indriyono che tenī vigati kahīe chīe je, e jīva je nānā prakāranām bhojana jame che te bhojana bhojana pratye judā judā svāda che ane judā judā guṇa che, te bhojanane jyāre jame che tyāre te guṇa aṅṭkaraṇamām tathā śarīramām pravarte che. Ane jo lilāgara bhāṅgya pīve ane te prabhuno bhakta hoyā toyapaṇa lilāgara bhāṅgyane kephe karīne vartamānanī khabara rahe nahi ane prabhunā bhajanānī paṇa khabara rahe nahi, tema anaṅta prakāranā je āhāra tenā guṇa paṇa lilāgara bhāṅgyanī peṭheja anaṅta prakāranā che. Teno gaṇatām paṇa pāra āve nahi. Temaja e jīva śrotadvāre anaṅta prakāranā śabdane sām̄bhaḷe che te śabdanā paṇa anaṅta prakāranā guṇa judā judā che. Te jevo śabda sām̄bhaḷe che tevoja aṅṭkaraṇamām guṇa pravarte che jema koika hatyāro jīva hoyā athavā koika puruṣa vyabhicārī hoyā athavā koika strī vyabhicārīṅṇī hoyā athavā loka ane vedanī maryādāne lopīne

vartato evo koika bhraṣṭa jīva hoyā temānī je vāta sām̐bhaḷavī te to jevī
 lilāgara bhāṅgya pīve athavā dāru pīve evī che, māṭe te vātanā
 sām̐bhaḷanārānā an̐thkaraṇane bhraṣṭa karī nākhe che. Ane bhagavānanum
 bhajana smaraṇa tathā vartamāna tenī vismṛuti karāvī nākhe che. Temaja
 tvacānā sparṣa paṇa anaṅta prakāranā che, ane tenā guṇa paṇa judā judā
 anaṅta prakāranā che, temām̐ pāpī jīvano je sparṣa teja bhāṅgya dārunā
 jevo che. Māṭe te sparṣano karanāro haribhakta hoyā tenī paṇa
 śudhabudhane bhulāḍī de che. Temaja ṛupa paṇa anaṅta prakāranām̐ che
 ane tenā guṇa paṇa anaṅta prakāranā judā judā che, te koika bhraṣṭa jīva
 hoyā ne jo tenum̐ darṣana thayum̐ hoyā to jema lilāgara bhāṅgya tathā
 dāru pīdhe bhun̐ḍu thāya che temaja te pāpīnā darṣananā karanārānum̐
 paṇa bhun̐ḍuja thāya che ane buddhi bhraṣṭa thai jāya che. Temaja
 gaṅdha paṇa anaṅta prakāranā che ane tenā guṇa paṇa anaṅta prakāranā
 che te jo pāpī jīvanā hāthanum̐ puṣpa athavā caṅdana tenī jo sugaṅdhī le
 to jema lilāgara pīdhe buddhi bhraṣṭa thāy, temaja buddhi bhraṣṭa thāya
 che. Evī rīte jema bhun̐ḍāne yoge karīne jīvanī buddhi bhraṣṭa thāya che
 temaja parameṣvara athavā parameṣvaranā saṅta tene yoge karīne jīvanī
 buddhi sārī thāya che. Ane jīvanī buddhi bhraṣṭa hoyā to paṇa bhagavāna
 ane saṅtanā śabdane sām̐bhaḷave karīne uttama thāya che. Temaja emane
 sparṣe karīne paṇa mati uttama thāya che, ane vartamānanī āḍaye karīne
 moṭā saṅtano sparṣa na thāya to tenā caraṇanī raja laine māṭhe caḍāve
 teṇe karīne pavitra thāy. Ane temaja moṭā saṅtane darṣane karīne paṇa
 pavitra thāy. Paṇa vartamāna rākhīne darṣana karavān. Temaja te moṭānī
 prasāḍī che tene jamave karīne paṇa pavitra thāya che, temām̐ paṇa
 varṇāśramanī maryādā parameṣvare bāṅdhī che te maryādāne rākhīne
 prasāḍī levī. Ane jene na khape tene sākaranī prasāḍī karāvī ne prasāḍī
 levī. Temaja te moṭā puruṣane caḍhayum̐ evum̐ je puṣp, caṅdana tenī
 sugaṅdhī līdhe paṇa buddhi nirmaḷa thāya che, te māṭe e paṅca viṣayane
 samajyā vinā je bhogavaṣe ane sāra asārano vibhāga nahim̐ kare ane te
 Nārad, Sanakādika jevo haṣe tenī paṇa buddhi bhraṣṭa thai jāṣe, to je
 dehābhimānī hoyā ane tenī buddhi bhraṣṭa thāya temām̐ ṣum̐ kahevum̐?
 Te sāru e paṅca indriyone yogya ayogya vicāryā vinā je mokaḷī melaṣe
 tenum̐ an̐thkaraṇa bhraṣṭa thai jāṣe. Ane paṅca indriyo dvāre jīva je

āhāra kare che te āhāra jo śuddha karaṣe to an̄ṭhkaṛaṇa śuddha thāṣe ane an̄ṭhkaṛaṇa śuddha thāṣe to akhaṇḍa bhagavānanī smṛuti raheṣe. Ane jo paṇca indriyonā āhāramānthī eka indriyano āhāra malina thāya che to an̄ṭhkaṛaṇa paṇa malina thai jāya che. Māṭe bhagavānanā bhaktane bhagavānanā bhajanane viṣe je koi vikṣepa thai āve che, tenum kāraṇa to paṇca indriyonā viṣayaja che paṇa an̄ṭhkaṛaṇa nathī.

Ane ā jīva che te jevī sobata kare che tevum enum an̄ṭhkaṛaṇa thāya che, te jyāre e jīva viṣayī jīvanī sabhāmām beṭho hoyā ane te jagyā paṇa suṇḍara sāta māḷanī havelī hoyā ne te havelīne viṣe kācanā taktā suṇḍara jaḍayā hoyā ane suṇḍara bichānām karyām hoy, temām nānā prakāranām ābhūṣaṇa tathā vastrane paherīne viṣayī jana beṭhā hoyā ane dārunā śīṣā laine paraspara pātā hoy, ane keṭalāka to dārunā śīṣā bharelā paḍayā hoyā ane veṣyāo thei theikāra karī rahī hoy, ane nānā prakāranām vājīntra vājatām hoyā ne te sabhāmām jaine je jana bese te same tenum an̄ṭhkaṛaṇa bījī jātanum thai jāya che. Ane ṭṛṇanī jhūmpaḍī hoyā ne temām phāṭela godaḍīvālā paramahaṇsanī sabhā beṭhī hoyā ane dharm, gñān, vairāgya, bhakti saḥavartamāna bhagavadvārtā thātī hoyā te sabhāmām jaine je jana bese tyāre te same tenum an̄ṭhkaṛaṇa bījī rītanum thāya che māṭe satsaṅga ane kusaṅgane yoge karīne jevum an̄ṭhkaṛaṇa thāya che tene jo vicārīne jue to jāṅyāmām āve che. Ane gabaragaṇḍane to kānī khabara paḍatī nathī, māṭe ā vārtā che te cheka mūrkhapaṇe paṣune pāḍe vartato hoyā tene to na samajāya ane je kānīka vivekī hoyā ane kānīka bhagavānāno āṣṛita hoyā tene to ā vārtā turata samajāyāmām āve che māṭe paramahaṇsa tathā sāṅkhyayogī harijana tathā karmayogī harijana e sarvene kupātra māṇasanī saṅgata karavī nahi. Ane satsaṅga mora to game tevo kupātra jīva hoyā toya tene niyama dharāvīne satsaṅgamām levo paṇa satsaṅgamām āvyā pachī kupātrapaṇum rākhe to bāi athavā bhāi je hoyā tene satsaṅga bahāra kāḍhī melavo ane jo na kāḍhe to emānthī jhājhum bhuṇḍu thāy, jema je, āṅgaḷīne sarpe karaḍī hoyā athavā kiḍiyārāno roga thayo hoyā ane teṭalum aṅga jo turata kāpī nākhe to paṇḍe kuṣāḷa rahe, ne teno lobha kare to jhājho bīgāḍa thāy. Tema je kupātra jīva jāṇāya teno tatkāḷa tyāga karajyo. Ane ā amārum vacana che te bhalā thaine sarve jarṇura rākhajyo, to jāṅīe tame amārī

sarve sevā karī ane ame paṇa tamane sarvene āśīrvāda daiṣuṁ ane tamo upara ghaṇā prasanna thaiṣuṁ, kem je tame amāro dākhaḍo suphaḷa karyo ane bhagavānanuṁ dhāma che tyām āpaṇa sarve bheḷā rahiṣuṁ. Ane jo ema nahi raho to tamāre ane amāre ghaṇuṁ cheṭuṁ thai jāṣe ane bhūtanuṁ ke brahmarākṣasanuṁ deha āvaṣe ane herāna thāṣo. Ane je kāni bhagavānanī bhakti karī haṣe tenuṁ phaḷa to rajhaḷatām rajhaḷatām koika kāḷe pragāṭa thāṣe, tyāre paṇa ame vāta karī te pramāṇe raheṣo tyāra pachī mukta thaine bhagavānanā dhāmamām jāṣo.

Ane jo koi amāro vāda leṣo to tenuṁ to jarṇura bhuṇḍu thāṣe. Kānje amārā hṛdayamām to Naranārāyaṇa pragāṭa virāje che ane huṁto anādimuktaja chuṁ, paṇa koine upadeṣe karīne mukta nathī thayo. Ane man, buddhi, citta ane ahaṅkāra temane to huṁ pakaḍī lauṁ chuṁ, jema siṁha bakarāṁne pakaḍe che tenī peṭhe e anṭhkarāṇane huṁ pakaḍuṁ chuṁ ane bijāne to e anṭhkarāṇa dekhyāmām paṇa āvatām nathī, māṭe amāro vāda laine jāṇe je upādhimām rahīne śuddhapaṇe rahiṣuṁ. Te to Nārada Sanakādika jevo hoyā tethī paṇa rahevāya nahi to bijānī śī vārtā kahevī? Ane anaṁta mukta thai gayā. Ne anaṁta thaṣe temām upādhimām rahīne nirlepa rahe evo koi thayo nathī ne thaṣe paṇa nahi ane hamaṇām paṇa koie nathī ane koṭi kalpa sudhī sādhana karīne paṇa evo thavāne koi samartha nathī, māṭe ame kahyuṁ che te pramāṇe raheṣo to ṛḍuṁ thaṣe. Ane ame je koine heta karīne bolāvie chīe teto tenā jīvanā ṛḍā sāru bolāvie chīe athavā koine heta karīne sāmum joie chīe athavā koi sārām bhojana karāve che tene jamīe chīe athavā koi ḍholīyo bichāvī de che te upara besīe chīe athavā koī vastra ābhūṣaṇa tathā puṣpanā hāra ityādika je je padārtha lāve che tene aṅgikāra karīe chīe, te to tenā jīvanā ṛḍā vāste aṅgikāra karīe chīe paṇa amārā sukhane vāste karatā nathī. Ane jo amārā sukhane vāste karatā hoie to amane ShriRāmānnda swāmīnā sama che. Māṭe evum vicārīne koi amāro vāda karaṣo mān, ane paṁca indriyonā āhāra che tene atiṣaya śuddhapaṇe karīne rākhajyo, e vacana amārum jarṇurājarṇura mānajyo. Ane ā vāta to sarvane samajāya evī sugama che māṭe sarvenā samajyāmām turata āvī jāṣe. Te sāru satsaṅgamām atiṣaya pravartāvajyo temām amāro ghaṇo rājīpo che, ema vārtā karīne Jay Saccidānnda kahīne Shrijīmahārāja potānā utārāmām padhāratā havā.

Iti Vacanāmṛutam //18//

Saṅvat 1876nā poṣa sudi 1 paḍavāne divasa Shriġimahārāja saṅdhyā same Shriġaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahaṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriġi mahārāja bolyā je, ā satsaṅgane viṣe potānā ātyaṅtika kalyāṇane icchato evo je bhaktajana tene ekalī ātmaniṣṭhāe karīne ja potānum ātyaṅtika kalyāṇarūpa kārya saratum nathī tathā ekalī prīti je preme sahita nava prakāranī bhakti karavī teṇe karīne paṇa te kārya saratum nathī tathā ekalo je vairāgya teṇe karīne paṇa te kārya saratum nathī tathā ekalo je svadharma teṇe karīne paṇa te kārya saratum nathī te māṭe e ātmaniṣṭhā ādika je cāre guṇa te siddha karavā. Shā māṭe to e cāre guṇane ekabījānī apekṣā che. Have e cāre guṇane ekabījānī apekṣā che te kahīe te sām̄bhaḷo je, ātmaniṣṭhā to hoyā paṇa jo ShriġHarine viṣe prīti na hoyā to te prītie karīne thāi je ShriġHarinī prasannatā teṇe karīne ja pāmavā yogya evum̄ moṭum̄ aiśvarya je, māyānā guṇe karīne parābhava na pamāya evum̄ moṭum̄ sām̄arthyā, tene e bhakta nathī pāmato ane ShriġHarine viṣe prīti hoyā paṇa jo ātmaniṣṭhā na hoyā to dehābhīmānane yogē karīne te prītinī siddhi thātī nathī, ane ShriġHarine viṣe prīti ane ātmaniṣṭhā e beya hoyā paṇa jo ḍraḍha vairāgya na hoyā to māyika paṅca viṣayane viṣe āsaktie karīne te prīti ane ātmaniṣṭhā tenī siddhi thātī nathī. Ane vairāgya to hoyā paṇa jo prīti ane ātmaniṣṭhā na hoyā to ShriġHarinā svarūpa sām̄bandhī je param ānaṅda tenī prāpti thātī nathī ane svadharma to hoyā to paṇa jo prīti, ātmaniṣṭhā ane vairāgya e traṇa na hoyā to bhūrlōk, bhuvārloka ane brahmānā bhuvana paryaṅta je svargaloka te thakī bahāra gati thātī nathī, ketām̄ brahmāṅḍane bhedīne māyānā tama thakī para evum̄ je ShriġHarinum̄ Akṣaradhāma tenī prāpti thātī nathī, ane ātmaniṣṭhā, prīti ane vairāgya e traṇa hoyā to paṇa jo svadharma na hoyā to e traṇenī siddhi thātī nathī. Evī rīte ātmaniṣṭhā ādika je cāra guṇa temane ekabījānī apekṣā che, te māṭe bhagavānanā ekāṅtika bhaktano samāgama karīne je bhaktane e cāre guṇa atiṣaya

draḍhapaṇe varte che te bhaktane sarve sādhana saṁpūrṇa thayām̄ ane ene ja ekāntika bhakta jāṇavo te māṭe je bhaktane cāre guṇamānṭhī je guṇanī nyūnatā hoyā to bhagavānanā ekāntika bhaktanī sevā samāgame karīne te nyūnatāne ṭālavī. *Iti Vacanāmṛutam //19//*

Saṁvat 1876nā poṣa sudi 2 bijane divasa Shriḡimāhārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̄ ugamaṇe bāra oraḍānī oṣarīe gādī takiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā ane dhoḷī pāgha māthe bāndhī hatī ne te pāghane viṣe pīḷā phulano toro virājamāna hato ane kaṅṭhane viṣe pīḷā puṣpano hāra virājamāna hato. Ane be kānane viṣe dhoḷā ane pīḷā puṣpanā guccha virājamāna hatā ane dhoḷo cophāḷa oḍhayoe hato ne kāḷā cheḍāno khesa paheryo hato ane kathā vaṅcāvatā hatā. Ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī swāmī ShriSahajānṅdajī mahārāja bolyā je, sām̄bhaḷo sarvene eka praṣna puchiē chīe. Tyāre sarve haribhakte hātha joḍīne kahyuṁ je, pucho. Tyāre Shriḡimāhārāja bolyā je, agñānīmām̄ atiṣe agñānī te koṇa che? Pachī to sarve vicārī rahyā paṇa uttara karī ṣakyā nahi. Pachī Shriḡimāhārāja bolyā je, lyo ameja uttara karīe. Tyāre sarvee rājī thaine kahyuṁ je, He Mahārāja! Tamathī ja yathārtha uttara thaṣe māṭe kaho. Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, ā dehamām̄ rahenāro je jīva che te ṛupane juve che, ane kurrupane jāuve che tathā bāl, youvana ane vṛudhdhapaṇāne jāuve che, evām̄ anaṅta padārthane juve che paṇa jonāro pote potāne joto nathī ane kevaḷa bāhya daṣṭīe karīne padārthane joyā kare che paṇa pote potāne nathī joto, eja agñānīmām̄ atiṣaya agñānī che. Ane jema netre karīne anaṅta prakāranā ṛupanā svādane le che temaja ṣrotra, tvak, rasanā, ghrāṇa ityādika sarve indriyoe karīne viṣayasukhane bhogave che ne jāṇe che, paṇa pote potānā sukhane bhogavato nathī ne pote potānā ṛupane jāṇato nathī, eja sarve agñānīmām̄ atiṣe agñānī che, ane eja ghelāmām̄ atiṣe ghelo che, ane eja mūrkhāmām̄ atiṣe mūrkhā che, ane eja sarve nīcamām̄ atiṣe nīca che.

Tyāre Shukamunie āṣaṅkā karī je, potānuṁ svarṛupa jovuṁ te ṣuṁ potānā hāthamām̄ che? Ane jo potānā hāthamām̄ hoyā to jīva ṣīda atiṣaya

agñānī rahe? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, jene satsaṅga thayoche tene to potānā jīvātmanum darśana potānā hāthamām ja che ane ke dahāḍe eṇe potānā svarūpane joyāno ādara karyo ne na dīṭhum? Ane e jīva māyāne ādhīna thako paravaṣa thaine to svapna ane suṣupti avasthāmām āntardaṣṭi karīne jāya che paṇa pote potāne jāṇe koi divasa potānā svarūpane jovāne āntardaṣṭi karato nathī. Ane je bhagavānā pratāpane vicārine āntardaṣṭi kare che teto potānā svarūpane atiṣe ujjval prakāśamāna juve che ane te prakāśane madhye pratyakṣa evā je Puruṣottama bhagavāna tenī mūrtine juve che ane Nārad-Sanakādika jevo sukhiyo paṇa thāya che māṭe haribhaktane to jeṭalī kasara rahe che teṭalī potānī āḷase karīne rahe che. *Iti Vacanāmṛutam 112011*

Saṅvat 1876nā poṣa sudi 3 trijane divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām sānjane same ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane kāḷā cheḍāno khesa paheryo hato ne dhoḷo cophāḷa oḍhayo hato ne dhoḷī pāgha māthe bāndhī hatī ne ugamaṇe mukhāraviṅde virājamāna hatā ne potānī āgaḷa sādhu jhānjh, pakhāja laine kīrtana gātā hatā ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sādhu tathā deṣadeṣanā satsaṅgīnī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī te sarvene Shrijī mahārāje chānā rākhyā ne ema bolyā je, sarve sām̄bhaḷo eka vārtā karīe, ema kahīne jhājhivāra sudhī to netrakamaḷane miñcīne vicārī rahyā, ne pachī bolyā je, je haribhaktanā manamām bhagavānane ati prasanna karavānī icchā hoyā te bhagavānane prasanna karavāno to e upāya che je, potapotānā varṇāśramano je dharma tene viṣe acaḷa niṣṭhā tathā ātmaniṣṭhānī atiṣe ḍṛaḍhatā tathā eka bhagavāna vinā bijā sarve padārthane viṣe aruci tathā bhagavānane viṣe mātmye sahita evī niṣkāma bhakti, e cāra sādhanē karīne bhagavānānī atiṣe prasannatā thāya che. Ane e je cāra sādhanā tene ekāntika dharma kahīe ane evā ekāntika dharmavāḷā je bhakta te ā samāmām āpaṇā satsaṅgamām keṭalāka che. Ane je bhagavānāno bhakta hoyā tene khātān, pītān, nātān, dhotān, cālatān, beṭhatām sarva kriyāne viṣe bhagavānānī mūrtinum ciṅtavana karavūn. Ane jyāre āntaramām kānī vikṣepa na hoyā tyāre to bhagavānanum ciṅtavana karavum ne bhagavānānī mūrti sāmum joi

rahevuñ. Ane jo añtaramām sañkalpa vikalpano vikṣepa thāya to deh, ñndriyo, añthkaraṇ, devatā, viṣaya e sarvathī potānum svarṛupa judum samajavum ane jyāre sañkalpano virāma thāya tyāre bhagavānanī mūrtinum ciñtavana karavum. Ane ā dehane to potānum svarṛupa mānavum nahi, ane dehanā je sambañdhī tene potānām sambañdhī mānavām nahi, kema je ā jīva che te corāṣī lākha jātānā dehane pūrve dharī āvyo che. Ane jeṭalī jagatamām strīo che te sarvene peṭa janma līdhā che. Tathā jagatamām jeṭalī kutarīo, jeṭalī mīnaḍīo, jeṭalī vānarīo e ādika je je corāṣīmām jīva che te sarvene peṭa keṭalīka vāra janma dharyā che ane ā jagatamām jeṭalī jātānī strīo che, temām kai eṇe strī nathī karī? Sarvene potānī strīo karī che. Temaja e jīve strīnā deha dharī dharīne jagatamām jeṭalī jātānā puruṣa che te sarvene potānā dhañī karyā che teṭalā māṭe jema e corāṣī lākha jātānā sagapaṇane hamaṇe mānatā nathī tathā corāṣī lākha jātānā dehane potāno deha mānatā nathī, temaja ā dehane potānum svarṛupa mānavum nahi ane ā dehanā sambañdhīne potānām sambañdhī mānavām nahi, kema je corāṣī lākha jātānā deha dharyā teno sambañdha rahyo nahi to ā dehano sambañdha paṇa nahi ja rahe. Te māṭe deha gehādika sarva padārthane asatya jāñīne tathā deh, ñndriyo, añthkaraṇa tethī judum potānum svarṛupa jāñīne tathā potānā dharmamām rahīne bhagavānanī niṣkāma bhakti karavī ane divase divase bhagavānanum atīṣe māhātmya jāṇāya tene arthe sādhuṇo saṅga nirañtara rākhavo ane je āvī rīte nathī samajato ane kevaḷa dehābhīmānī ane prākṛta mativāḷo che ane te jo satsaṅgamām paḍayo che, to paṇa ene paṣu jevo jāṇavo ane ā satsaṅgamām to bhagavāna no moṭo pratāpa che teṇe karīne paṣunum paṇa kalyāṇa thāya che, to manuṣyanum kalyāṇa thāya temām ṣum āṣcarya kahevāya? Paṇa ene kharekharo bhagavānanoe ekāñtika bhakta na kahevāy. Ekāñtika bhakta to jenī prathama kahī evī samajaṇa hoyā tene ja kahīe, ane evo je ekāñtika bhakta te dehano tyāga karīne sarve māyānā bhāvathī mukta thāine, arcimārge karīne bhagavānanā Akṣaradhāmane pāme che. Te akṣaranām be svarṛupa che, eka to nirañkāra ekarasa caitanya che tene cidākāṣa kahīe, brahmamahola kahīe, ane e akṣara bīje ṛupe karīne Puruṣottama Nārāyaṇanī sevāmām rahe che. Ane e Akṣaradhāmane pāmyo je bhakta te paṇa akṣaranā sādharṇyapaṇāne pāme che ane bhagavānanī

akhaṇḍa sevāmām rahe che. Ane e Akṣaradhāmane viṣe ShriKṛuṣṇa Puruṣottamanārāyaṇa te sadā virājamāna che ane e Akṣaradhāmane viṣe akṣaranā sādharmyapaṇāne pāmyā evā anaṅta koṭi mukta rahyā che te sarve Puruṣottamanā dāsabhāve varate che ane Puruṣottamanārāyaṇa te sarvenā swāmī che ne anaṅta koṭi brahmānḍanā rājādhirāja che, māṭe āpaṇā satsaṅgī sarvene to emaja niścaya karavo je āpaṇe paṇa e akṣararūpa je mukta temani paṅktimām bhaḷavum che ane Akṣaradhāmamām jaine akhaṇḍa bhagavānani sevāmām hajāura rahevum che, paṇa nāśavaṅta ne tuccha evum je māyika sukha tene icchavum nathi ne emām koi ṭhekāṇe lobhāvum nathi. Evo dṛaḍha niścaya rākhīne niraṅtara bhagavānani ekāntika bhakti karavi. Ane bhagavānanum atiṣe mähātmya yathārtha samajīne bhagavāna vinā bijām je strīdhanādika sarva padārtha tenī je vāsanā tene deha chateja ṭālī nākhavi. Ane jo bhagavāna vinā bijā padārthanī vāsanā rahī gai hoyā ne teno deha paḍe ne tene bhagavānanā dhāmamām jāte jo mārḡamām siddhiyo dekhāya to te bhagavānane mukīne te siddhiyomām lobhāi jāya to tene moṭum vighna thāy, māṭe sarva padārthanī vāsanā ṭālīne bhagavānane bhajavā. *Iti Vachanāmṛutam 11211*

Saṅvat 1876nā poṣa sudi 4 cothane divasa madhyāhna same Shriji mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādakhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍāni osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā ane sarve śveta vastra paheryām hatām ne pāghane viṣe phulano toro khoṣyo hato, ne be kāna upara puṣpanā guccha dhāryā hatā ne kaṅṭhamām guladāvadinā puṣpano hāra paheryo hato ne ugamaṇe mukhāraviṅde virājamāna hatā, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahaṅsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabbhā bharāine beṭhī hatī ane paramahaṅsa kīrtana gātā hatā.

Pachi Shrijimahārāja bolyā je, sām̄bhaḷo eka vāta kariēe. Tyāre sarve paramahaṅsa gāvavum rākhīne vāta sām̄bhaḷavā tatpara thayā. Pachi Shriji mahārāja bolyā je, mṛudaṅg, sārāṅgī, sarodā, tāla ityādika vājīntra vajāḍīne kīrtana gāvavām tene viṣe jo bhagavānani smṛuti na rahe to e gāyūm te na gāyā jevum che. Ane bhagavānane visārīne to jagatamām keṭalāka jīva gāya che tathā vājīntra vajāḍe che paṇa teṇe kariēe tenā manamām śānti āvatī nathi. Te māṭe bhagavānanām kīrtana

gāvavām tathā nāma raṭaṇa karavum̐ tathā Nārāyaṇa dhunya karavī
 ityādika je je karavum̐ te bhagavānanī mūrtine sambhārīneja karavum̐.
 Ane bhajana karavā bese tyāre to bhagavānane viṣe vṛutti rākhe, ane
 jyāre bhajanamānthī ūṭhīne bijī kriyāne kare tyāre jo bhagavānamām
 vṛutti na rākhe, to tenī vṛutti bhajanamām bese tyāre paṇa bhagavānanā
 svarṛupamām sthira thāya nahi. Māṭe hālatān, cālatān, khātān, pītām
 sarva kriyāne viṣe bhagavānanā svarṛupamām vṛutti rākhavāno abhyāsa
 karavo, to tene bhajanamām bese tyāre bhagavānamām vṛutti sthira thāy.
 Ane jene bhagavānamām vṛutti rahevā lāge tene to kāmākāja karate paṇa
 rahe. Ane jene gāphalāī hoyā tene to bhajanamām bese tyāre paṇa
 bhagavānamām vṛutti na rahe. Te māṭe sāvadhāna thāine bhagavānanā
 svarṛupamām vṛutti rākhavāno abhyāsa bhagavānanā bhaktane karavo.
 Eṭalī vāta karīne Shrijīmahārāja bolyā je, have kīrtana gāo. *Iti
 Vacanāmṛutam //22//*

Saṅvat 1876nā poṣa sudi 5 pañcamīne divasa Shrijī mahārāja
 ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe dvāra oraḍānī
 osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā ane Shrijī mahārāje māthe dhoḷo
 pheṅto bāndhyo hato tathā dhoḷum̐ aṅgarakhum̐ paheryum̐ hatum̐ tathā
 dhoḷo suravāḷa paheryoe hato tathā keḍaye kasumbala ṣelum̐ bāndhyum̐
 hatum̐ ane potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā
 satsaṅgīnī sabhā bharāine beṭhī hati.

Pachī karuṇā karīne paramahaṅsani āgaḷa Shrijīmahārāja vāta karavā
 lāgyā je, Vāsudevamāhātmay nāme je grānthā te amane atiṣaya priya che,
 kema je, bhagavānanā bhaktane bhagavānane bhajyānī je rīti te sarve e
 grānthamām kahī che. Ane bhagavānanā je bhakta te be prakāranā che.
 Temām ekane bhagavānāno niścaya to yathārtha che paṇa te dehātmbuddhi
 soto bhagavānanum̐ bhajana kareche ane bijo to jāgrat, svapna, suṣupti e
 traṇa avasthā tathā sthūl, sūkṣma ane kāraṇa e traṇa deh, tethī para ne
 caitanyarṛupa evum̐ potānā svarṛupane māne, ane te potānā svarṛupane
 viṣe bhagavānanī mūrtine dhārīne bhagavānanum̐ bhajana kare, pachī
 traṇa avasthāthī ne traṇa ṣarīrathī para je potānum̐ svarṛupa tene atiṣaya
 prakāsamāna bhāḷe ne te prakāṣane viṣe bhagavānanī mūrti jevī pragāṭa

pramāṇa che tevī atiṣe prakāṣe yukta bhāse, evī rītanī sthitivālo hoyā ane evī rītanī sthiti jyām sudhī thāi nathī tyām sudhī bhagavānāno bhakta che, to paṇa tene māthe vighna che. Ane jo evī sthitimām Shivajī notā vartatā to Mohinī svarṇupamām moha pāmyā ane evī sthitimām Brahmā notā vartatā to Sarasvatīne dekhīne moha pāmyā ane evī sthitimām Nāradaḡī notā vartatā to paraṇyānum mana thayum ane Indra tathā Caṇdrādika temane jo evī sthiti noti to kalaṅka lāgyān, ane bhagavānāno bhakta hoyā paṇa jo evī sthitine na pāmyo hoy, to bhagavānane viṣe paṇa prākṛta bhāva paraṭhāi jāya che. Jema rājā Parīkṣita evo bhakta noto to rāsakrīḡā sām̄bhaḡīne ShrīKṛṣṇabhagavānane viṣe saṅśaya thayo ane Shukajī jo evā bhakta hatā to tene koi jātano saṅśaya thayo ja nahi. Ane je evo bhakta hoyā te to ema samaje je, māre viṣe koi doṣa aḡī ṣake nahi tathā te doṣa kāni bādha karī ṣake nahi, to jene bhajane karīne hum āvo thayo evā je bhagavāna tene viṣe to koi māyika doṣa hoyā ja kema? Ema ḡṛaḡhapaṇe samaje che. Ane evo je bhagavānāno bhakta te bhagavānānī mūrtine viṣe jyāre vṛuttine rākhe che tyāre te vṛuttinā be vibhāga thāya che, temām eka vṛutti to bhagavānānā svarṇupamām rahe che ane bījī to je bhajanāno karanāro temām rahe che. Ane bhagavānānā svarṇupamām je vṛutti rahe che te preme yukta rahe che. Ane bhajanānā karanārāmām je vṛutti rahe che teto vicāre yukta rahe che ane te vṛutti je te bhajanānā karanārāne viṣe bhagavānānā bhajana vinā bījā je je ghāṭa saṅkalpa thāya che te sarvene khoṭā karī nākhe che, tathā te bhajanānā karanārāmām je doṣa te sarvene khoṭā karī nākhe che. Evī rīte tenī vṛutti bhagavānamām akhaṇḡa rahe che. Ane ghaḡīka to ekāgra citte besīne bhagavānanum bhajana kare ne ghaḡīkamām to cālā cūnthato phare tene to evī sthiti thātī nathī. Jema pāṇīno ghaḡo bharīne eka ṭhekāṇe ḡholī āvie, pachī vaḡī bīje divase athavā trīje divasa te ṭhekāṇe pāṇīno ghaḡo ḡholīe teṇe karīne tyām pāṇīno dharo bharāya nahi, kāṅje āgalā divasanum jāla āgale divasa sukāi jāya ne pāchalā divasanum pāchale divasa sukāi jāy. Ane jo āṅgaḡī jevī nānīja pāṇīnī serya akhaṇḡa vahetī hoyā to moṭo pāṇīno dharo bharāi jāy, tema khātān, pītān, hālatān, cālatām tathā ṣubha kriyāne viṣe tathā aṣubha kriyāne viṣe sarvakāḡe bhagavānamām akhaṇḡa vṛutti rākhaḡī. Pachī evī rīte bhagavānamām akhaṇḡa vṛutti rākhatām rākhatām

evī draḍha sthiti thāya che. *Iti Vacanāmṛutam //23//*

Saṅvat 1876nā poṣa sudi 6 chaṭhane divasa saṅdhyā same Shriḷimahaṛāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe dvāra oraḍānī osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā ane māthe dhoḷo pheṅto bāṅdhyo hato ne dhoḷo khesa paheryo hato tathā garama posanī rātī ḍagalī paheṛī hatī ne dhoḷo cophāḷa oḍhayo hato ne potānā mukhāravīṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṅhī hatī.

Pachī Shriḷimahaṛāja paramahaṅsa pratye bolyā je, je rīte gñāne karīne sthiti thāya che te kahīe chīe. Te gñāna kevuṁ che to prakṛtipuruṣathī para che. Ane e gñānane viṣe sthiti thāya che. Tyāre prakṛtipuruṣa ne prakṛtipuruṣanuṁ je kārya te kāṅie najaramām āvatuṁ nathī ane enuṁ nāma gñānapralaya kahevāya che. Ane evī sthiti thāya che tene ekarasa caitanya bhāse che ne tene viṣe eka bhagavānanī mūrtija rahe che paṇa bījo koi ākāra raheto nathī. Ane kyāreka to e prakāṣamām bhagavānanī mūrti paṇa dekhāya nahi, ekalo prakāṣaja dekhāya che ne kayāreka to prakāṣa paṇa dekhāya ne bhagavānanī mūrti paṇa dekhāy, ene gñāne karīne sthiti jāṇavī. Ane jevī bhagavānanī mūrti pragata dekhāya che, te mūrtine viṣe akhaṅḍa vṛutti rahe teṅe karīne evī sthiti thāya che ane jene jevo bhagavānana mahimā samajāṇo hoyo tenā hṛdayamām teṭaloja prakāṣa thāya che ane teṭaloja tene praṇavane nāda saṁbhaḷāya che ane jeṭalo jene bhagavānana niṣcaya ne mahimā samajāya che tene teṭalā bhūṅḍā ghāṭa baṅdha thai jāya che. Ane jyāre bhagavānana niṣcaya yathārtha thāya che ne yathārtha mahimā samajāya che tyāre tene bhūṅḍā ghāṭa mātra ṭalī jāya che. Jema līmbunī eka cira cūṣī hoyo to thoḍā thoḍā dānta aṁbāya paṇa haḷavā haḷavā caṇā cavāya kharā ne jo ākhuṁ līmbu cūṣyūṁ hoyo to caṇā cavāya nahi ne magano dāṇo parāṇe parāṇe cavāya ane jo ghaṇām līmbu cūṣyām hoyo to rāṅdhelo bhāta paṇa cavāya nahiṅ. Tema bhagavānana niṣcaya ane māhātmyarṛupī jene khaṭāi caḍī hoyo tenī cāra aṅṅhkarāṇa ne daṣa iṅdriyorṛupa je dāḍho te sarve aṁbāi jāya che, tyāre e jīva mana ṛupa potānī dāḍhe karīne viṣayanā saṅkalparṛupī caṇāne cāvavāne samartha thato nathī, temaja cittarṛupa

potānī dāḍhe karīne viṣayanuṁ cintavana karavā samartha thato nathī, temaja buddhirūpa potānī dāḍhe karīne niścaya karavā samartha thato nathī, temaja ahaṅkārārūpa potānī dāḍhe karīne viṣaya sambāndhī abhimāna karavā samartha thato nathī, temaja pañca gñāna indriyo ne pañca karma indriyo rūpa je dāḍho che, te dāḍhe karīne te te indriyonā viṣayarūpa je caṇā tene cāvavāne samartha thato nathī. Ane jene yathārtha bhagavānanoe niścaya na hoyā ne yathārtha bhagavānāno mahimā jaṇāṇo na hoyā tenām indriyo tathā anṭhkarāṇa te potapātānā viṣaya thakī yathārthapaṇe nivṛutti pāmatām nathī. Ane je bhagavānanuṁ svarūpa che te to māyā ne māyānā je guṇa te thakī para che ane sarva vikāre rahita che, paṇa jīvanā kalyāṇane arthe manuṣya jevā bhāse che. Te bhagavānane viṣe je alpa mativāḷā che te jevā jevā doṣa kalpe che te bhagavānane viṣe to eke doṣa nathī paṇa kalpanārānī buddhimānthī e doṣa koi kāḷe ṭaḷavānā nahi. Temām je bhagavānane kāmī samaje che te pote atyaṅta kāmī thai jāyache. Ane je bhagavānane krodhī samaje che te pote atyaṅta krodhī thai jāyache, ne je bhagavānane lobhī samaje che te pote atyaṅta lobhī thai jāya che ne bhagavānane irṣyāvāna samaje che te pote atyaṅta irṣyāvāna thai jāya che, e ādika je je doṣa bhagavānane viṣe kalpe che te to jema, sūrya sāmī dhūḷanī phāṅṭa bharīne nākhīe te potānī āṅkhamām paḍe che. Tema bhagavānane viṣe je jātano doṣa kalpe che te doṣa potāne duḥkha de che. Ane potāmām game tevā bhūṅḍā svabhāva hoyā ne jo bhagavānane atiṣe nirdoṣa samaje to pote paṇa atiṣe nirdoṣa thai jāya che.

Pachī Brahmānnda swāmīe pūchayūṁ je, koi viṣayamām paṇa potānām indriyo taṇātām na hoyā ne anṭhkarāṇamām paṇa khoṭā ghāṭa thatā na hoyā ne bhagavānāno niścaya paṇa yathārtha che to paṇa apūrṇapaṇuṁ rahe che ane aṅtara sūnuṁ rahe che tenuṁ ṣuṁ kāraṇa che? Tyāre Shrijī mahārāja boelyā je, e paṇa haribhaktamām moṭī khoṭa che je potānuṁ mana sthira thayūṁ che ne bhagavānāno niścaya paṇa atiṣaya ḍraḍha che toya paṇa haiyāmām atiṣaya ānaṅda āvato nathī je, huṁ dhanya chum ne huṁ kṛtārtha thayo chum ane ā saṅsāramām je jīva che te kām, krodh, lobh, moh, mad, matsar, āṣā, ṭruṣṇā tene viṣe herāna thatā phare che ane trividha tāpamām rātadivasa baḷe che. Ane

mane to pragāṭa Puruṣottame karuṇā karīṇe potānum svarṛupa oḷakhāvyum che ne kām, krodhādika sarve vikārathī rahita karyo che ane Nārad, Sanakādika jevā saṅta tenā samāgamamām rākhyo che, māṭe mārūm moṭum bhāgya che. Evo vicāra nathī karato ne āṭho pahora atiṣe ānaṅdamām nathī vartato e moṭī khoṭa che, jema bālakanā hāthamām ciṅtāmaṇi dīdho hoyo tenuṅm tene mähātmya nathī eṭale teno tene ānaṅda nathī. Tema bhagavāna Puruṣottama maḷyā che ane teno aṅtaramām āṭho pahora kepha raheto nathī je, mārūm pūrṅakāmapaṇum thayum che. Evum nathī samajato, e Harinā bhaktane moṭī khoṭa che. Ane jyāre koi haribhaktano doṣa najaramām āve tyāre ema samajavum je, āno svabhāva to satsaṅgamām na ghaṭe evo che toya paṇa ene jo satsaṅga maḷyo che ane e jo jevo tevo che toya paṇa satsaṅgamām paḍayo che to eno pūrvajanmano athavā ā janmano saṅskāra bhāre che to āvo satsaṅga maḷyo che. Ema samajīne teno paṇa atiṣe guṇa levo. Ema vārtā karīṇe Shriḷīmahārāja Jay Saccidānṅda kahīne potāne utāre padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam 112411*

Saṅvat 1876nā poṣa sudi 7 saptamīne divasa prabhāta same Shriḷī mahārāja ShriḷīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām paramahaṅsanī jāyagāne viṣe padhāryā hatā ne dhoḷo kheṣa paheryo hato ne dhoḷo cophāḷa oḍhayo hato ne dhoḷo pheṅto bāndhyo hato ne āthamaṅe parathāre ugamaṇum mukhāraviṅda karīṇe virājamāna hatā ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahaṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāja kṛupā karīṇe bolyā je, svadharme yukta evo je bhagavānāno bhakta tenā aṅtarane viṣe to potānum yathārtha pūrṅakāmapaṇum manātum nathī ane te pūrṅakāmapaṇum to ātmaniṣṭhā ne bhagavānānā mähātmyanum gñāna teṅe karīṇeja thāya che ane e bemām jeṭalī nyūnatā rahe che teṭalī pūrṅakāmapaṅmām nyūnatā rahe che. Māṭe e be vānām to bhagavānānā bhaktane daḍhapaṅe sādhavāṅ. Ane e bemām jeṭalī khāmī rahe teṭalī to samādhimām paṇa naḍe che, ane hamaṅm ame eka haribhaktane samādhi karāvī hatī, te tene teja atiṣe dekhānum te tejane joine cīsa pāḍavā māṅḍī ne kahyum je, hum baḷu chuṅ, māṭe samādhivāḷāne paṇa ātmagñānanum jarṛura kāma paḍe che,

ane potānum svarṛupa ātmā na jāṇe ne dehane māne to tene ghaṇī kācyapa rahī jāya che, ane ame te haribhaktane samajāvyum je, tārūm svarṛupa to ātmā che, deha nathī ne ā Lāḍakībāi nāma ane bhāṭano deha te tum nathī, ane achedya, abhedya evo je ātmā te tārūm svarṛupa che. Pachī ame tene samādhi karāvīne kahyūm je, Gaṇapatine sthānake cāra pānkhāḍīnum kamaḷa che tyām jaine tārūm svarṛupa jo, ane jyāre samādhivāḷo Gaṇapatine sthānake jāya che tyāre tyām nāda sambhaḷāya che ne prakāṣa dekhāya che ane tethī para brahmānā sthānakane viṣe jāya che tyāre tethī nāda paṇa ghaṇo sambhaḷāya che ne prakāṣa paṇa tethī atiṣaya ghaṇo dekhāya che ane tethī para Viṣṇune sthānake jāya che tyāre tethī atiṣaya nāda sambhaḷāya che ne tethī teja paṇa atiṣaya dekhāya che. Evī rīte jema jema uncā uncā sthānakane viṣe jāya che tema tema vadhu nāda sambhaḷāya che ne vadhu vadhu prakāṣa dekhāya che ane evī rīte samādhimām atiṣaya teja dekhāya che ane atiṣe nāda thāya che ne kaḍākā atiṣaya thāya che te game tevo dhīrajavāna hoyā to paṇa kāyarapaṇum āvī jāya che. Jo Arjuna bhagavānanā aṅṣa hatā ane mahā sūravīra hatā to paṇa bhagavānanum viṣvarṛupa jovāne samartha thayā nahi, māṭe ema bolyā je, He mahārāja! Aa ṛupa jovāne hum samartha nathī māṭe tamārūm jevum prathama ṛupa hatum tevum tamārūm darṣana karāvo. Evī rīte evā samarthane paṇa samādhine viṣe jyāre brahmānḍa phāṭī jāya evā kaḍākā thāya che ane jema samudra maryādā mele evā tejanā samūha dekhāya che tyāre dhīraja rahetī nathī te sāru deha thakī potānum svarṛupa judum samajavum joie, ane evī je samādhi thāya che tenā be bheda che ekato prāṇyāme karīne prāṇano nirodha thāya che te bheḷo cittano paṇa nirodha thāya che. Ane bījo prakāra e che je cittane nirodhe karīne prāṇano nirodha thāya che. Te cittano nirodha kyāre thāya che to jyāre sarva ṭhekāṇethī vṛutti tūṭīne eka bhagavānane viṣe vṛutti joḍāya ane te bhagavānane viṣe vṛutti kyāre joḍāya to jyāre sarva ṭhekāṇethī vāsanā tūṭīne eka bhagavānanā svarṛupani vāsanā thāy. Tyāre te vṛutti koinī haṭhāvī bhagavānanā svarṛupamānthī pāchī haṭhe nahi. Jema koī kuvo hoyā ne te upara viṣa koṣa pharatā hoyā ne teno pravāha judo judo cālato hoyā tyāre te pravāhamām jora hoyā nahi ane te viṣe koṣano pravāha bheḷo karīe to naḍīnā jevo atiṣaya baḷavāna pravāha

thāy. Te koino haṭhāvyo pācho haṭhe nahi. Tema jenī vṛutti nirvāsānika thāya che tyāre tenuṃ citta che te bhagavānanā svarṛupamām joḍāya che. Ane jene cittamām saṃsāranā sukhanī vāsanā hoyā tene to śrotra indriya dvāre ananta jātanā je śabda tene viṣe judī judī vṛutti phelāi jāya che, temaja tvacā indriya dvāre hajāro jātanā je sparśa tene viṣe judī judī vṛutti phelāi jāya che, temaja netra indriyanī vṛutti te hajāro jātanām je ṛupa tene viṣe phelāi jāya che, temaja rasanā indriyanī vṛutti te hajāro jātanā je rasa temām phelāi jāya che, temaja nāsikā indriyanī vṛutti te ananta jātanā je gaṇḍha temām phelāi jāya che, temaja karma indriyonī vṛuttio paṇa potapotānā viṣayane viṣe hajāro prakāre phelāi jāya che. Evī rīte daṣe indriyo dvāre enuṃ anṭhkarāṇa che te hajāro prakāre phelāi gayuṃ che, te jyāre citta te bhagavānanuṃ ja ciṃtavana kare ane mana te bhagavānāno ja ghāṭa ghaḍe ane buddhi te bhagavānanā svarṛupanoja niścaya kare ane ahaṅkāra te, huṃ ātmā chuṃ ne bhagavānāno bhakta chuṃ. Evuṃja abhimāna dhare tyāre tenī eka vāsanā thai jāṇavī ane prāṇe karīne je cittano nirodha thāya che te to aṣṭāṅgayoge karīne thāya che, te aṣṭāṅgayoga to yam, niyam, āsan, prāṇāyām, pratyāhār, dhāraṇā, dhyāna ane samādhi e je āṭha aṅga teṇe yukta che, ane aṣṭāṅga yoga te sādhanarṛupa che ne enuṃ phaḷa te bhagavānane viṣe nirvikalpa samādhi che, te jyāre evī nirvikalpa samādhi thāya che tyāre prāṇane nirodhe karīne cittano nirodha thāya che, ane jo citta nirvāsānika thaine bhagavānane viṣe joḍāya che to te cittane nirodhe karīne prāṇano nirodha thāya che. Māṭe jema aṣṭāṅga yoga sādhave karīne cittano nirodha thāya che tema bhagavānanā svarṛupane viṣe joḍāve karīne cittano nirodha thāya che. Māṭe je bhaktanī cittavṛutti bhagavānanā svarṛupane viṣe joḍāṇī tene aṣṭāṅgayoga vagara sādhe sadhāi rahyo, māṭe ame kahyām je ātmaniṣṭhā ane bhagavānanā māhātmyanuṃ gñāna e be sādhana te dṛaḍhapaṇe rākhavām ane vartamāna dharma che te to bhagavānanī āgñā che te jarṇura rākhavā, jema brāhmaṇano dharma che je nāvuṃ, dhovuṃ ne pavitrapaṇe rahevuṃ, te koi divasa śūdranā gharanuṃ pāṇī pīveja nahi, tema satsaṅgī hoyā tene bhagavānanī āgñāmām phera pāḍavoja nahi, kemaje e bhagavānanī āgñā pāḷe to tenī upara bhagavāna rāḷī thāya che. Ane bhagavānanuṃ māhātmya gñāna tathā vairāgya sahita ātmagñāna e

benī atiṣe dṛaḍhatā rākhavī ane potāne viṣe pūrṇakāmapaṇuṁ samajavum̄ je, Have māre kyānī nyūnatā rahī nathī, ema samajhīne nirañtara bhagavānanī bhakti karavī. Ane te samajaṇane kephe karīne chakī paṇa javum̄ nahi ane potāne akṛutārthapaṇuṁ paṇa mānavum̄ nahi, ane jo potāne akṛutārthapaṇuṁ māne to enī upara je evī bhagavānanī kṛupā thai te jāñīe khārāpātamām̄ bīja vāvyum̄ te ugyuñja nahi ane jo chakī jaine jema tema karavā lāge to jāñīe agnimām̄ bīja nākhyum̄ te baḷī gayuñ, māṭe ame kahyūm̄ tema je samaje tene koi prakāranī nyūnatā rahe nahi. Ema kahīne Shrījīmahārāja potānā āsana upara padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam 112511*

Saṁvat 1876nā poṣa sudi 11 ekādaśīne divasa baporane same Shrījī mahārāja ShrīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̄ ugamaṇe dvāra oraḍānī osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā ne mātthe dhoḷo pheñto bāñdhyo hato. Tathā dhoḷo khesa paheryo hato tathā dhoḷo cophāḷa oḍhayo hato tathā be kānane upara guladāvadinām̄ moṭām̄ moṭām̄ be puṣpa khoṣyām̄ hatām̄ tathā puṣpano toro pāghane viṣe khoṣyo hato ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa paramahañsa tathā deśadeśanā satsaṅginī sabhā bharāine beṭhī hatī ne paramahañsa tāla pakhāja laine kīrtana gātā hatā.

Pachī Shrījīmahārāja bolyā je, have kīrtana bolavām̄ rākho ne ame ā eka vātarrupa kīrtana bolīe te sām̄bhaḷo. Pachī paramahañse kahyūm̄ je, He mahārāja! Bahu sārūm̄ tame vāta karo. Pachī Shrījīmahārāja bolyā je, bhagavānanām̄ rasika kīrtana gātām̄ gātām̄ jo eka bhagavānanā svarṛupamāñja rasa jaṇāya to ṭhīka che ane jo bhagavānanā svarṛupa vinā bīje ṭhekāṇe rasa jaṇāya to to emām̄ moṭī khoṭa che, kema je e bhaktane jema bhagavānanā śabdāmām̄ heta thāya che ne te śabdāmām̄ rasa jaṇāya che temaja gīta vājīñtranā śabdāmām̄ athavā strī ādikanā śabdāmām̄ rasa jaṇāya che ne heta thāya che. Māṭe e bhaktane avivekī jāṇavo. Ane bhagavāna athavā bhagavānanā sañta tenām̄ je vacana tene viṣe jevo rasa jaṇāya che tevo ja bījā viṣayanā śabdāmām̄ rasa jaṇāya che, evī je e mūrkhatā teno tyāga karavo ane evī mūrkhatāno tyāga karīne eka bhagavānane śabde karīne ja sukha mānavuñ, ane evī jātano

je rasika bhakta che te kharo che. Ane jema śabda temaja sparśa paṇa eka bhagavānanao ja icche ane anya sparśane to kāḷo nāga tathā baḷato agni te jevo jāṇe tyāre te rasika bhakta sāco. Temaja ṛupa paṇa bhagavānanuṃ joine parama ānaṇdapāme ne bījā ṛupane to jevo narakano ḍhagalo tathā saḍela kutaruṃ tevum jāṇe e rasika bhakta sāco, temaja rasa paṇa bhagavānanā mahāprasādano hoyā teṇe karīne parama ānaṇda pāme paṇa bījā je nānā prakāranā rasa tene svāde karīne ānaṇdane na pāme te rasika bhakta sāco. Temaja bhagavānane caḍayām evām je tulasī, puṣpanā hāra tathā nānā prakāranī sugaṇdhie yukta evām attar, caṇdanādika tenī sugaṇdhine grahaṇa karīne parama ānaṇda pāme, paṇa koi anya viṣayī jīve dehe attara caṇdanādika caracyām hoyā athavā puṣpanā hāra paheryā hoyā tenā sugaṇdhane pāmīne rājī naja thāy, evī rīte paṇca viṣaya bhagavāna sambaṇdhī hoyā tene viṣe atiṣaya prītivāna thāya ane jagata sambaṇdhī je paṇca viṣaya tene viṣe atiṣaya abhāve yukta varte te rasika bhakta sāco che, ane rasika bhakta thaine jema bhagavāna sambaṇdhī viṣayane yoge karīne ānaṇda pāme che temaja anya sambaṇdhī je śabda, sparś, ṛupa, rasa ane gaṇdha tene yoge karīne ānaṇda pāme che to e khoṭo rasika bhakta che. Kema je, jema bhagavānane viṣe ānaṇdane pāmyo temaja viṣayane viṣe paṇa ānaṇda pāmyo, māṭe evā rasikapaṇāne ane upāsanāne khoṭī karī nākhavī, kem je bhagavāna to kāni khoṭā nathī paṇa eno bhāva khoṭo che, ane jevām anya padārthane jāṇyām tevāja bhagavānane paṇa jāṇyā māṭe enī bhakti ane enuṃ rasikapaṇuṃ te khoṭuṃ kahyuṃ, have jema sthūla deha ane jāgrata avasthāmām paṇca viṣayano viveka kahyo temaja sūkṣma deha ane svapna avasthā tene viṣe sūkṣma paṇca viṣaya che. Te svapnamām jyāre bhagavānanī mūrtine dekhīne te bhagavāna sambaṇdhī śabd, sparś, ṛupa, rasa ane gaṇdhe karīne jevo ānaṇda pamāya tevo ne tevoja jo anya paṇca viṣayane dekhīne svapnamām ānaṇda pamāya to te bhaktanuṃ rasikapaṇuṃ khoṭuṃ che ane svapnamām kevaḷa bhagavānane sambaṇdhe karīne ānaṇda pāmato hoyā ane anya viṣayane viṣe ulaṭā annanī peṭhe abhāva raheto hoyā to e rasika bhakta sāco che. Ane ema na jāṇato hoyā to je bhagavāna svapnamām dekhāyā te to sēcā che, paṇa e bhaktane to jevo bhagavānamām prema tevo anya viṣayamām prema che māṭe enī samajāna khoṭī che. Ane

eka bhagavānanā svarṛupamām lobhāi rahe ne bījā viṣayamām na lobhāya te samajaṇa sācī che, ane jyāre kevaḷa bhagavānanum ja ciṅtavana rahe che tyāre ciṅtavana karatām karatām śūnya bhāvane pāmī jāya che tyāre e bhaktane bhagavānanī mūrti vinā piṅḍa brahmāṅḍa kāni bhāsatum nathī. Pachī evā śūnyane viṣe bhagavānanī mūrtine jotām jotām prakāṣa thai āve che ane te prakāṣamām bhagavānanī mūrti dekhāya che, māṭe evī rīte kevaḷa bhagavānanā svarṛupamām prīti hoyā e pativratānī bhakti che. Ane ame paṇa jyāre tame rasika kīrtana gāvo cho tyāre ānkhyo miṅcine vicāriē chīe, te āvoja vicāra kariē chīe ane amāro vicāra thoḍo ja che paṇa bhagavāna vinā te vicāramām bījāu kāni ṭakī śakatum nathī. Ane bhagavānanā svarṛupamām ja rasika prīti che temām jo koi viṣaya āḍo āve to tenum māthum uḍī jāy, evo amāro baḷavāna vicāra che, ane tame jema kīrtana joḍī rākho cho tema ame paṇa ā vāta kari eṭalum e kīrtana joḍī rākhyum che. Te tamārī āgaḷa kahyuṅ. Ema Shrijīmahārāje potānum miṣa laine potānā bhaktane arthe vāta kari dekhāḍī.

Iti Vacanāmṛutam 112611

Saṅvat 1876nā poṣa sudi 12 dvādaśīne divasa Shrijīmahārāja divasa ugyā pahelām Shriḡaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām paramahaṅsanī jāyagāne viṣe padhāryā hatā ne māthe dhoḷo pheṅṭo bāṅdhyo hato tathā dhoḷo cophāḷa oḍhayo hato tathā kheṣa paheryo hato ne oṭā upara āthamaṅum mukhāraviṅḍa rākhīne virājamāna hatā ne potānā mukhāraviṅḍanī āgaḷa paramahaṅsanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja ardhaghaḍī sudhī to potānī nāsikānā agra sāmum joi rahyā ane pachī bolyā je, parameṣvarane bhajavānī to sarvene icchā che paṇa samajaṇamām phera rahe che, māṭe jenī āvī samajaṇa hoyā tenā hṛdayamām bhagavāna sarva prakāre nivāsa karīne rahe che. Tenī vigata je, je ema samajato hoyā je, ā pṛthvī jenī rākhi sthira rahī che ne ḍolāvī ḍole che tathā ā tārāmaṅḍaḷa jenum rākhyum adhara rahyum che tathā jenā varasāvyā megha varṣe che tathā jenī āgñāe karīne sūrya caṅdra udaya astapaṇāne pāme che tathā caṅdramānī kaḷā vadhe ghaṭe che tathā pāḷa vināno samudra jenī maryādāmām rahe che tathā jaḷanā biṅdumāṅthī manuṣya utpanna thāya che ane tene hāth, pag, nāk,

kāna e ādika daṣa indriyo thai āve che tathā ākāṣane viṣe adhara jaḷa rākhī mūkyum che ane temām gājavīja thāya che evām anaṅta āścarya che, te sarve mane maḷyā evā je bhagavāna tenām ja karyām thāya che ema samaje. Paṇa pragāta pramāṇa je bhagavāna te vinā bījo koi e āścaryano karanāro che ema māne nahi. Ane pūrve je je anaṅta prakāranām āścarya thai gayām che tathā hamaṇām je thāya che tathā āgaḷa thaṣe te sarve mane maḷyā evā pratyakṣa bhagavāna te vateja thāya che ema samaje, ane vaḷī pote ema ja samajato hoyā je, cāya koi māri upara dhudaya nākho, cāya koi game tevum apamāna karo, cāya koi hāthīe besāro, cāya koi nāk, kāna kāpīne gadheḍe besāro, temām māre samabhāva che. Tathā jene ṛupavāna evī youvana strī athavā kurṛupavāna strī athavā vṛudhdha strī tene viṣe tulyabhāva rahe che tathā suvarṇano dhagalo hoyā tathā paththarano dhagalo hoyā te beyane je tulya jāṇe che, evī jātānā gñān, bhakti, vairāgyādika je anaṅta śubha guṇa teṇe yukta je bhakta hoyā tenā hṛudayamām bhagavāna nivāsa kare che. Pachī te bhakta je te bhagavānane pratāpe karīne anaṅta prakāranām aiśvaryane pāme che ane anaṅta jīvanā uddhārane kare che, ane evī sāmārthīe yukta thako paṇa anya jīvanā māna apamānane sahana kare che e paṇa moṭī sāmārthī che, kem je samārtha thakā jaraṇā karavī te koithī thāya nahi, evī rīte jaraṇā kare tene atī moṭā jāṇavā, ane e samārtha to kevo je, enā netramām bhagavāna jonārā che te māṭe brahmāṅdamām jeṭalā jīva prāṇī che tenā netrane prakāṣa karavāne samārtha thāya che, ane enā pagamām cālanārā bhagavāna che temāṭe brahmāṅdamām sarve jīvanā pagane viṣe cālavānī śaktine poṣaṇa karavāne e samārtha thāya che, ema e saṅtanī sarve indriyomām bhagavāna rahyā che te māṭe e saṅta to brahmāṅdamām sarve jīvonā indriyone prakāṣa karavāne samārtha thāya che, māṭe e saṅta to sarva jagatanā ādhārārṛupa che, te tuccha jīvanum apamāna sahe te emanī e atiṣe moṭapa che, ane evī rītanī kṣamāvāḷā che teja atī moṭā che, ane je āṅkhyo kāḍhīne potāthī garība hoyā tene bivarāve che ne manamām jāṇe je, hum moṭo thayo chum, paṇa e moṭo nathī athavā siddhāi dekhāḍīne lokone ḍarāve che evā je jagatamām jīva che te bhagavānanā bhakta nathī e to māyānā jīva che ane yamapurīnā adhikārī che, ane evānī je moṭapa che te saṅsāranā mārgamām che. Jema saṅsāramām

jene ghoḍum caḍavā na hoyā tethī jene ghoḍum hoyā te moṭo ane eka ghoḍum jene hoyā tethī jene pānca ghoḍām hoyā te moṭo. Ema jema jema adhika saṁpatti hoyā tema saṁsāra vyavahāramām ati moṭo kahevāy, paṇa parameṣvara bhajyāmām e moṭo nathī ane jenī mati evī hoyā je, ā strī to atiṣe ṛupavāna che ane ā vastra to atiṣe sārūm che ane ā meḍī to ghaṇī sārī che ane ā tumbaḍī to atiṣe sārī che ane ā pātra to atiṣe sārūm che, evī rītanā je gṛahastha tathā bhekhadhārī te sarve tuccha budhdhivālā che. Tyāre tame kaheṣo je enum kalyāṇa thaṣe ke nahi thāya? To kalyāṇa to pāmara jevo satsaṅgamām hoyā tenuṇe thāya che, paṇa more kahī evī je sādhitā te emām koi dahāḍe āvatī nathī. Tathā pūrve kahyā evā je saṁta tenā je guṇa te paṇa evāmām āvatā nathī, kem je e pātra thayo nathī, ema vārtā karīne Jay Saccidānnda kahīne Shriḥimāhārāja Dādā Khācaranā darabāramām potāne utāre padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam 112711*

Saṁvat 1876nā poṣa sudi 14 coudaṣane divasa Shriḥimāhārāja ShriḥGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shriḥ Vāsudevanārāyaṇanā oraḍānī hāre je oraḍo tenī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa sādhitane jamavānī paṅkti thai hatī.

Te same Shriḥi mahārāja bolyā je, je satsaṅgī satsaṅgamānthī pācho paḍavāno hoy, tene asadvāsanānī vṛuddhi thāya che ne tene prathama to divase divase satsaṅgī mātrano avaguṇa āve che ne potānā haiyāmām ema jāṇe je, sarve satsaṅgī to aṇasamaju che ne huṁ samaju chum, ema sarvethī adhika potāne jāṇe ane rātri divasa potānā haiyāmām mūṅjhāyā kare ane divasamām koi ṭhekāṇe sukhe karīne bese nahi, ane rātrimām suve to nidrā paṇa āve nahi ane krodha to kyāreya maṭeja nahi ane ardhabaḷelā kāṣṭānī peṭhe dhuṅdhavāyā kare. Evum jene varte tyāre tene ema jāṇie je e satsaṅgamānthī paḍavāno thayo che. Ane evo hoyā ane te jeṭalā divasa satsaṅgamām rahe paṇa tene haiyāmām koi divasa sukha āve nahi ane aṅte pācho paḍī jāya che. Ane satsaṅgamām jene vadhāro thavāno hoyā tene ṣubha vāsanā vṛuddhi pāme che tyāre tene divase divase satsaṅgī mātrano haiyāmām guṇaja āve ane sarve haribhaktane moṭā samaje ane potāne nyūna samaje ne āṭhe pahora tenā haiyāmām

satsaṅgano ānaṅda vartyā kare. Evāṁ lakṣaṅa jyāre hoyā tyāre jāṅie je, śubha vāsanā vṛudhdhi pāmī che, ane te jema jema vadhu vadhu satsaṅga kare tema tema vadhu vadhu samāsa thato jāya ane atiṣe moṭapane pāmī jāya che. Evī rīte Shrijī mahārāja vāta karīne Jay Saccidānnda kahīne potāne āsane padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam. 112811*

Saṅvat 1876nā poṣa sudi 15 punamane divasa sāṅjane same Shrijī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṅe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ne dhoḷo kheṣa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne māthe dhoḷo pheṅto bāndhyo hato. Ne dhoḷā puṣpanā hāra paheryā hatā ne pāghane viṣe dhoḷā puṣpano toro laṭakato hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sādhu tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, praśna pūcho, tyāre Gopālānnda swāmīe pūchayum je dharm, gñān, vairāgye sahita je bhakti tenum baḷa vṛuddhine kema pāme? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, enā upāya cāra che, eka to pavitra deś, bījo ruḍo kāḷ, trijī śubha kriyā ane cotho satpuruṣano saṅg, temām kriyānum samarthapaṅum to thoḍum che, ne deśakāḷa ne saṅganum kāraṅa viṣeṣa che, kemaje, jo pavitra deśa hoy, pavitra kāḷa hoyā ane tama jevā saṅtano saṅga hoyā tyām kriyā ruḍī ja thāya ane jo siṅdha jevo bhūṅḍo deśa hoyā tathā bhūṅḍo kāḷa hoyā tathā pātaryum ne bhaḍavā athavā dāru mānsanā bhakṣaṅa karanārā teno saṅga thāya to kriyā paṅa bhūṅḍīja thāy. Māṭe pavitra deśamām rahevum ane bhūṅḍo kāḷa vartato hoyā tyānthī āghum pāchum khasī nīsaravum ane saṅga paṅa prabhunā bhakta ane paṅca vartamāne yukta evā je brahmavettā sādhu teno karavo to haribhaktane parameśvaranī je bhakti tenum baḷa atiṣe vaddhi pāme, e praśnāno e uttara che.

Pachī Muktānnda swāmīe pūchayum je, He mahārāja! Koika haribhakta hoyā tene prathama to aṅtara gobarum sarakhum hoyā ane pachī to atiṣe śuddha thai jāya che, te ene koi pūrvano saṅskāra che teṅe karīne ema thayum? Ke bhagavānanī kṛpāe karīne ema thayum? Ke e haribhaktane puruṣaprayatne karīne thayum? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, pūrvane saṅskāre karīne je sārūm athavā narasum thāya te to sarva

jagatanā jāṅyāmām āve, jema Bharatajīne mṛugalāmām āsakti thai eve ṭhekāṇe prārabdha levāya athavā koi kaṅgāla hoyā ne tene moṭum rājya maḷe evī rīte thāya te to sarva jagatanā jāṅyāmām āve, tyāre tene to prārabdha jāṅavuṅ. Pachī Shrijīmahārāje potānī vāta karī je, ame je je sādhana karyām hatām tene viṣe koi rīte deha raheja nahi ne temām paṇa deha rahyo tene prārabdha kahīe, te ṣum to ame Shri Puruṣottamapurīmām rahetā tyāre keṭalāka māsa sudhī to vāyu bhakṣaṇa karīne rahyā tathā traṇa cāra gāunā pahoḷā pāṭavāḷī eka nadī hatī tene viṣe eka vāra śarīra taṇātuṅ melyum tathā śiyāḷo, unāḷo ne comāsum tene viṣe chāyā vinā eka koupīnabhara rahetā tathā jhādīne viṣe vāgh, hāthī tathā araṇpāḍā tenī bheḷe pharatā, evām evām anānta vikāṭa ṭhekāṇām tene viṣe pharyā toya paṇa koi rīte deha paḍayo nahi, tyāre eve ṭhekāṇe to prārabdha levum ane jema Sāndīpanī nāme brāhmaṇa teno putra te narakathī mukāṇo ane vaḷī jema pāṅca varṣanā Dhruvajīe bhagavānani stuti karavā māṅḍī tyāre vedādikanā arthani sahaje sphurti thai, evī rīte ati śuddhabhāve karīne prasanna thayā je bhagavāna tenī icchāe karīne tathā te bhagavānane varadāne karīne athavā ati śuddha bhāve karīne prasanna thayā je bhagavānanā ekāntika sādhu tenā varadāne karīne je ṛuḍī buddhi thāya tene bhagavā-nani kṛupā jāṅavi. Ane ṛuḍā sādhuṅ saṅga kare ne pote potāne vicāre karīne je sāro thāya tene to puruṣaprayatna kahīe. Ema vāta karīne Jay Saccidānnda kahīne Shrijīmahārāja hasatā hasatā potāne āsane padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam //29//*

Saṅvat 1876nā poṣa vadi 1 paḍavāne divasa sāṅjane same Shrijī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdirani hāre uttarāde bāra oraḍo che tenī osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā ne dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne māthe dhoḷo pheṅto bāṅdhyo hato ne dhoḷā puṣpanā hāra paheryā hatā ne be kānane viṣe dhoḷā puṣpanā gucca khoṣyā hatā ne pāghane viṣe dhoḷā puṣpanā torā laṭakatā hatā ne dhoḷā puṣpanā berakhā paheryā hatā ne potānā mukhāraviṅdani āgaḷa muni tathā deṣa deṣanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī ane munimaṅḍāḷa kīrtana gātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, have to praśna uttara karo. Tyāre Shrijīmahārāja pratye Dīnānātha bhaṭṭe pūchayum je, He mahārāja! Koika sameto hajāro ghāṭa thāya paṇa teno manane viṣe ḍaṇsa bese nahi ane koika same to alpa ghāṭa thāya teno paṇa manane viṣe ḍaṇsa bese che tenuṃ kāraṇa ṣum che? Ane bhagavānanā bhaktane e mananā ghāṭanī nivṛutti thayāno upāya ṣo che? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, enum kāraṇa to guṇa che, te jyāre tamoguṇa pradhāna hoyā ne temām ghāṭa thāya tyāre suṣupti sarakhī avasthā rahetī hoyā māṭe temām ghāṭano ḍaṇsa bese nahi ane jyāre sattvaguṇa vartato hoyā tyāre prakāṣa jevum varte ne te same je je ghāṭa thāya tene vicāre karīne khoṭā karī nākhe, māṭe te ghāṭano paṇa ḍaṇsa bese nahi ane jyāre rajoguṇa varte tyāre je ghāṭa thāya teno manane viṣe ḍaṇsa bese, māṭe ḍaṇsa bese che ne nathī besato tenuṃ kāraṇa to guṇanī vṛutti che. Ane buddhivāna hoyā to ā vātane vicārine je same ghāṭa thāya te same te ghāṭa sāmum juve to potāmām je guṇa pradhāna vartato hoyā tene oḷakhe ane ghaḍī ghaḍī paḷapaḷamām sūkṣma ghāṭa thāya che te to koinā oḷakhyāmām āve nahi ane tamārā jevo koika buddhivāna hoyā to ākhā divasamām be traṇa cāra sthūla ghāṭa thāya te tenā oḷakhyāmām āve. Ane je guṇane pradhānapaṇe potāmām ghāṭa thatā hoyā te sāmī dṛaṣṭi rākhe ane satsaṅgamām je bhagavānanī vārtā thāya tene dhāryā vicāryā kare to ā satsaṅgano pratāpa evo che je, je guṇanā ghāṭa thatā hoyā te ghāṭanī tene nivṛutti thai jāya che ane nirutthāna thaine akhaṇḍa parameṣvaranā svarṛupanum ciṅtavana thāya che. Ane satsaṅga vinā to bījām koṭi sādhana kare paṇa tene ghāṭanī tathā rajoguṇa ādika guṇanī nivṛutti thāya nahi ane jo niṣkapaṭapaṇe karīne satsaṅga kare ne parameṣvaranī vārtāne dhāre vicāre to e malina ghāṭano nāṣa thāya che, māṭe satsaṅgano pratāpa to atiṣe moṭo che ane bījām sādhana che te koi satsaṅga tulya thāya nahi, kānje, koi sādhanē karīne je ghāṭanī nivṛutti nathī thatī tenī nivṛutti satsaṅgamām thāya che, te kāraṇapaṇā māṭe jene rajoguṇa sambāndhī malina ghāṭa ṭālavā hoyā tene mana karmavacane niṣkapaṭapaṇe satsaṅga karavo to satsaṅganā pratāpathī e ghāṭanī nivṛutti thai jāya che. *Iti Vacanāmṛutam 113011*

Saṅvat 1876nā poṣa vadi 2 bījane divasa sājane same Shrijī

mahārāja ShriGadhāḍā madhye Dādākhācāranā darabāramām potāne utāre ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe gādītākīyā nañkhāvīne virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān.

Te same Yogānānda munie praśna pūchayum je, He Mahārāja! Bhagavānanā bhakta be hoy, temām eka to nivṛutti pakaḍīne besī rahe ne koine vacane karī duḥkhave nahi ane eka to parameśvara athavā parameśvaranā bhakta tenī anna vastra puṣpādike karīne sevā karyā kare paṇa vacane karīne koine duḥkhavāya kharuñ, evī rītanā be bhakta temām kayo śreṣṭha che? Pachī Shrijīmahārāje eno uttara karyo nahi ane Muktanānda swāmī tathā Brahmānānda swāmīne teḍāvīne e praśna sañbhaḷāvyo ne pachī kahyum je, eno uttara tame karo. Tyāre e be jaṇe uttara karyo je, vacane karīne koine duḥkhave che paṇa bhagavāna athavā sañtanī sevā kare che te śreṣṭha che, ane nivṛuttine viṣe rahe che ne koine duḥkhavato nathī ne tethī bhagavānanī tathā sañtanī kāñi sevā thatī nathī tene asamartha sarakho jāṇavo ane je sevā cākarī kare tene to bhaktivālo kahīe, te bhaktivālo śreṣṭha che. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, e uttara ṭhīka karyo. Ane evī bhaktivālo hoyā ne bhagavānanā vacanamām dṛaḍhapaṇe rahyo hoyā ne tene viṣe kāñika alpa sarakho doṣa dekhāya te sāmum joine teno avaguṇa levo te moṭī khoṭa che, ane evī rīte doṣa juve tyāre to parameśvare jīvanā kalyāṇane arthe deha dharyo hoyā temām paṇa doṣanā jonārāne khoṭa dekhāya khari ane ati moṭā bhagavānanā bhakata hoyā temām paṇa khoṭa dekhāya khari, ane te doṣane jonāre khoṭa kāḍhī teṇe karīne parameśvaranā avatāra athavā sañta te śum kalyāṇakārī nahi? Te to kalyāṇakārī ja che, paṇa jene avaḷī buddhi hoyā tene avaḷum ja sūjhe, jema Shiṣupāla emaja kaheto je, pāñḍava to varṇasañkara che ne pāñca jaṇe eka strī rākhī māṭe adharmī paṇa che ane Kṛuṣṇa che te paṇa pākhañḍī che, kema je janma thayo tyāñthī prathama to eka strī māri, tyāra pachī bagalo māryo, vāchaḍo māryo ne madhanā pūḍā ukheḍayā teṇe karīne ene madhusudana kahe che, paṇa eṇe kāñi madhu nāme daitya māryo nathī, ne varṇasañkara evā je pāñḍava teṇe pūjyo teṇe karīne śum e bhagavāna thayo? Evī rīte bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano avaguṇa āsurī buddhivālo Shiṣupāla teṇe līdho, paṇa bhagavānanā bhakta hatā teṇe evo avaguṇa kāñi na līdho. Māṭe evī

jātano jene avaguṇa āve tene āsurī buddhivāḷo jāṇavo. Tyāre pharīne te munie puchayum je, He Mahārāja! Moṭā je prabhunā bhakta hoyā teno to avaguṇa āve nahi paṇa jevo tevo haribhakta hoyā teno avaguṇa to āve kharo. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jema tame samajo cho tema nānapa moṭapa nathī, moṭapa to pratyakṣa bhagavānanā niścaye karīne tathā te bhagavānanī āgñāne viṣe vartave karīne che, ane e be vānām jene na hoyā ne te game tevo vyavahāre karīne moṭo hoyā to paṇa e nānoja che, ane prathama kahī evī moṭapa to āja āpaṇā satsaṅgamām sarve haribhaktane viṣe che kemaje āja je sarve haribhakta che te ema samaje che je, akṣarātīta evā je bhagavāna Puruṣottama te amane pratyakṣa maḷyā che ane ame kṛtārtha thayā chīe. Ema samajīne pratyakṣa bhagavānanī āgñāmām rahyā thakā te bhagavānanī bhakti kare che māṭe evā je haribhakta teno kānika dehasvabhāva joine teno avaguṇa levo nahi ane jene avaguṇa līdhāno svabhāva hoyā tenī to āsurī buddhi thai jāya che.

Iti Vacanāmṛutam //31//

Saṅvat 1876nā poṣa vadi 3 trījane divasa prabhāta same ShriGaḍhaḍā madhye Shrijīmahārāja Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane dhoḷo khesa paheryo hato ne māthe dhoḷī pāgha bāndhī hatī ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne lalāṭane viṣe kesaranī āḍaya karī hatī ne dhoḷā puṣpano hāra paheryo hato ne pāghane viṣe dhoḷā puṣpano toro laṭakato hato ane potānā mukhāraviṇḍanī āgāḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī, ne muni kīrtana gāvātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sām̄bhaḷo eka praśna karīe. Tyāre muni tathā haribhakte kahyūm je, He Mahārāja! pūcho. Pachī Shrijīmahārāja ghaṇika vāra sudhī vicārīne bolyā je, ā saṅsāramām je viṣayī jīva hoyā te paṅca viṣaya vinā rahī ṣake nahi, te jema e vimukha jīvane paṅca viṣaya che tema harijanane paṅca paṅca viṣaya che paṅca temām bheda che. Te bheda kema che? To viṣayī jīva to bhagavāna vinā anya je grāmya viṣaya tene bhogave che ane bhagavānanā bhakta che tene to bhagavānanī kathā sām̄bhaḷavi teja śrotrano viṣaya che ane bhagavānanā caraṇāraviṇḍano sparṣa karavo athavā saṅtanā caraṇanī rajano sparṣa

karavo te tvacāno viṣaya che ane bhagavānanām athavā saṅta tenām darṣana karavām te netrano viṣaya che ane bhagavānāno prasāda levo tathā bhagavānanā guṇa gāvavā te jībhano viṣaya che ane bhagavānane caḍayām evām je puṣpādika tenī sugandhī levī te ghrāṇano viṣaya che. Evī rīte vimukha ane haribhaktanā viṣayamām bheda che, ane evī rītanā viṣaya vinā to haribhakte paṇa rahevātum nathī. Ane Nārad, Sanakādika jevā anādi mukta che teṇe paṇa evā paṅca viṣaya vinā rahevātum nathī, te samādhimām ghaṇā kāḷa rahe che paṇa te samādhimānthī nīkaḷīne bhagavānanī kathā, kīrtan, śravaṇādika viṣayane bhogave che. Ane jema pakṣī hoyā te potānā māḷāne mukīne caṇavā nīkaḷe che te cāro karīne rātri same potapotānā māḷāmām jaine virāma kare che paṇa potānā sthānakane koi divasa bhūlīne bījāne sthānake jatām nathī, tema bhagavānanā bhakta che te bhagavānanī kathā, kīrtan, śravaṇādika evo je cāro tene carīne potāno māḷo je bhagavānanum svarūpa temām jaine virāma kare che, ane vaḷī paṣu pakṣī sarve jīva jema potapotāno cāro karīne potapotāne sthānake jaine virāma kare che tema manuṣya paṇa je je kārya hoyā tene arthe deṣa videṣa jāya che paṇa potāne ghera āve che tyāre nirānta karīne bese che, e sarve draṣṭānta siddhānta kahyām te upara tame sarve haribhaktane ame praṣna pūchīe chīe je, jema vimukha jīva grāmya paṅca viṣayamām baṅdhāṇā che ne te viṣaya vinā paḷamātra cālatum nathī, tema tame bhagavānanī kathāvārtānum je śravaṇādika te rūpī je viṣaya temām draḍhapaṇe baṅdhāine enā viṣayī thayā cho ke nahi? Ane vaḷī bījūm praṣna pūchīe chīe je, jema pakṣī cāro karīne potānā māḷāmām āve tema tame sarve bhagavānanī kathā kīrtanādika rūpī cāro karīne pāchā bhagavānanā svarūpa rūpī māḷāmām virāma karo cho? Ke bīje jyām tyām virāma karo cho? Ane vaḷī jema dhaṇiyātum ḍhora hoyā te sīmāmām carīne sānje potāne khīle āve che ane je harāyūm ḍhora hoyā te khīle āve nahi ane jenum tenum khetara khāine jyām tyām besī rahe, pachī koika dhokā muke, kān vāgha āve to māre, tema tame te dhaṇiyātā ḍhoranī peṭhe potāne khīle āvo cho? Ke harāyā ḍhoranī peṭhe koinum khetara khāine jyām tyām besīne virāma karo cho? E sarve praṣnāno uttara potānā aṅtaramām vicārīne moṭā moṭā ho te karo? Pachī muni tathā haribhakto sarve judā judā bolyā je, He Mahārāj! Bhagavānanī

kathā kīrtanādikanā viṣayī paṇa thayā chīe ane bhagavānanī mūrti ṛpī je māḷo tathā khīlo tene mūkīne bīje thekāṇe rahetā paṇa nathī te vārtāne sām̐bhaḷīne Shriḷīmahārāja ghaṇuṁ prasanna thayā.

Ane vaḷī te ne te divasa bapora namate Shriḷīmahārāja Dādākhācaranā darabāra vacce līm̐baḍā taḷe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane potānā mukhāraviṇḍanī āgala muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī ne pote ShriVāsudevanārāyaṇanā maṇḍira sanmukha virājamāna hatā ane muni kīrtana bolatā hatā.

Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, have to praṣna uttara karo. Pachī Dīnānātha Bhaṭṭe tathā Brahmānḍa swāmīe praṣna pūchayo je, koi same to bhagavānanā bhaktanā ḥrudayamām ānḍathī bhagavānanuṁ bhajana smaraṇa thāya che ne bhagavānanī mūrtinuṁ ciṇṭavana thāya che ane koi same to aṇṭara ḍolāi jāya che ne bhajana smaraṇanuṁ sukha āvatuṁ nathī tenuṁ ṣuṁ kāraṇa che?

Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, ene bhagavānanī mūrti dhāryānī yukti āvaḍatī nathī. Tyāre Mukṭānḍa swāmīe pūchayuṁ je, keṇī rīte yukti jāṇavī? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, yukti to ema che je, aṇṭhkarāṇane viṣe guṇano praveṣa thāya che te jyāre sattvaguṇa vartato hoyā tyāre aṇṭhkarāṇa nirmaḷa varte ne bhagavānanī mūrtinuṁ bhajana smaraṇa sukhetī thāya ane jyāre rajoguṇa varte tyāre aṇṭhkarāṇa ḍolāi jāya ne ghāṭasaṅkalpa ghaṇā thāya ne bhajana smaraṇa sukhe thāya nahi ane jyāre tamoguṇa varte tyāre to aṇṭhkarāṇa ṣūnya varte, māṭe bhajanānā karanārāne guṇa oḷakhavā, ane je same sattvaguṇa vartato hoyā te same bhagavānanī mūrtinuṁ dhyāna karavuṁ, ane tamoguṇa jyāre varte tyāre kaṣo ghāṭa thāya nahi ne ṣūnya sarakhuṁ varte, temām̐ paṇa bhagavānanuṁ dhyāna na karavuṁ ane jyāre rajoguṇa vartato hoyā tyāre ghāṭa saṅkalpa ghaṇā thāya māṭe te same bhagavānanuṁ dhyāna karavuṁ nahi ane te same to ema jāṇavuṁ je, huṁ to saṅkalpa thakī jāudo chuṁ, ne ātmā chuṁ ne saṅkalpano jāṇanāro chuṁ. Ne te māre viṣe aṇṭaryām̐rṇupe Puruṣottama bhagavāna sadākāḷa virāje che. Ane jyāre rajoguṇano vega maṭī jāya tyāre bhagavānanī mūrtinuṁ dhyāna karavuṁ ane rajoguṇa vartato hoyā tyāre saṅkalpa ghaṇā thāya te saṅkalpane joine muṁjhāvuṁ nahi, kema je, aṇṭhkarāṇa to jevuṁ nānuṁ chokaruṁ tathā vānaruṁ tathā kūtaruṁ

tathā bāḷakano ramāḍanāra tevum̐ che. Ane e an̄ṭhkarāṇano evo svabhāva che te vinā prayojana cālā karyā kare, māṭe jene bhagavānanum̐ dhyāna karavum̐ tene an̄ṭhkarāṇanā ghāṭane joine kacavāi jāvum̐ nahi ne an̄ṭhkarāṇanā ghāṭane mānavā paṇa nahi ne potāne ne an̄ṭhkarāṇane judum̐ mānavum̐ ane potānā ātmāne judo mānīne bhagavānanum̐ bhajana karavum̐. *Iti Vacanāmṛutam 113211*

Saṅvat 1876nā poṣa vadi 5 pañcamīne divasa pāchalo pahora divasa hato tyāre Shriḡī mahārāja Shriḡ Gaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shriḡ Vāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī joḍe je oraḍo tenī osarīe ugamaṇe mukhāraviṅde ḍholiyā upara virājamāna hatā ane dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne māthe kasumbī raṅgane cheḍe reṅto bāṅdhyo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Te same Muktaṅnda swāmīe praśna pūchayo je, bhagavānane prasanna karavānām sādhana anaṅta prakāranām śāstramām kahyām che, paṇa te madhye evum̐ eka sādhana kayum̐ baḷavāna che je samagra sādhana karye jevā bhagavāna prasanna thāya tevā eka sādhanē kariṅe bhagavāna rāḡī thāy? Te evo eka upāya kaho. Tyāre Shriḡī mahārāja bolyā je, ekaja sādhanē karīṅe bhagavāna rāḡī thāya te kahīe te sām̄bhaḷo je, bhagavānāno je ḍṛaḍha āśaro eja eka sarve sādhanamām moṭum̐ sādhana che, teṇe karīṅe bhagavāna rāḡī thāya che ane te āśaro ati ḍṛaḍha joie jene viṣe kāṅi pola rahe nahi. Te āśarānā traṇa bheda che, eka mūḍhapaṇe karīṅe bhagavānāno āśraya thāya che, te ati mūḍha hoyā tene brahmā jevo hoyā te āśrayamām ḍolāve toyapaṇa ḍole nahi, ane bījo prakāra e che je, bhagavānamām je prīti teṇe karīṅe bhagavānāno ḍṛaḍha āśaro thāya che, te jene ḍṛaḍha prīti hoyā te parameśvarane mukīṅe bījā padārthamām jorāvārī prīti kare toya paṇa thatī nathī. Evī rīte jene ḍṛaḍha prīti hoyā te prītie karīṅe bhagavānāno ḍṛaḍha āśaro kahevāya ane trijo prakāra e che je, jeene buddhi viśāḷa hoyā te bhagavānanum̐ sagaṇa nirguṇapaṇum̐ tathā anvaya vyatirekapaṇum̐ tene samajato hoyā ane bhagavānanī māyā thakī je je sarga thayo che tene samajato hoyā ane bhagavānanā je pṛuthvīne viṣe avatāra thāya che tenī rītane samajato

hoya ane jagatanī utpatti kāḷe bhagavāna je prakāre akṣararūpe varte che tathā puruṣa prakṛtirūpe varte che tathā virāṭa puruṣarūpe varte che tathā brahmādikaprajāpati rūpe varte che tathā jīvanā kalyāṇane arthe Nārada Sanakādikarūpe varte che e sarve rītane samajī jāṇe ane Puruṣottama bhagavānane sarvathī para ne nirvikāra samajato hoy, evī rīte jenī dṛaṣṭi pahōncatī hoy, tene buddhie karīne bhagavānāno dṛaḍha āṣaro che te bījāno ṭāḷyo ṭāḷe nahi ne potāno paṇa ṭāḷyo ṭāḷe nahi. Ane bhagavāna manuṣya dehane grahaṇa karīne samartha paṇe athavā asamartha paṇe vartatā hoyā to tene dekhīne tenī buddhine viṣe bhrānti thāya nahiṇ. Ema kahīne pachī Shrijī mahārāja bolyā je, kaho to tamane eka praśna pūchun. Tyāre Muktañnda swāmī bolyā je, pūcho Mahārāj! Pachī ema pūchayun je, ame kahyām je traṇa aṅga temām tamārun kayun aṅga che? Ane e traṇa aṅga bhagavānā bhaktane miṣṛita hoyā paṇa temām je aṅga pradhāna hoyā tenun te aṅga kahevāy, māṭe mūḍhapanun, prīti ane samajaṇa e je traṇa aṅga temām tamārun kayun aṅga che?

Pachī Muktañnda swāmī tathā Brahmāñnda swāmī bolyā je, amāre to samajaṇanun aṅga che. Ane bījā sād hue paṇa jene je aṅga hatām te kahyān. *Iti Vacanāmṛutam //33//*

Saṅvat 1876nā poṣa vadi 11 Ekādaśīne divasa savāramām Shrijī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī osariē ḍholiyā upara dakṣiṇādun mukhāraviñda rākhīne virājamāna hatā, ane dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷo cophāḷa oḍhayoe hato ne māthe dhoḷī pāgha bāñdhī hatī ne phulanā hāra paheryā hatā ne pāghane viṣe puṣpanā tathā hīranā torā laṭakatā mukyā hatā, ne be kānanī upara puṣpanā gucca khoṣyā hatā, ane potānā mukhāraviñdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā satsaṅgīnī sabhā bharāine beṭhī hatī ane muni vājīntra laine kīrtana gātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, kīrtana rākhīne praśna uttara karo. Pachī Brahmāñnda swāmīe praśna pūchayo je, sarva sukhanā dhāma ane sarva thakī para evā parameṣvara che temām jīvanī vṛutti coṭatī nathī ane māyika evām je nāṣavañta tuccha padārtha temām jīvanī vṛutti coṭī jāya che tenun ṣun kāraṇa che? Pachī teno uttara Muktañnda swāmī karavā

lāgyā paṇa thayo nahi. Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, e praśnāno uttara sām̄bhaḷo, ame karīe chīe je. Je divasathī parameśvare ā jagatanī sṛuṣṭi karī che te divasathī evīja kaḷa caḍāvī mukī che je pharīne parameśvarane dākhaḍo karavo paḍe nahi, ane saṅsāranī je vṛuddhi karavī te potānī meḷeja thayā kare evo phera caḍāvī mukyo che, te māṭe sahejeja strīmām puruṣane heta thāya che ane puruṣamām strīne heta thāya che, ane e strīthī upajī je prajā temām paṇa sahejeja heta thāya che. Te e heta ṛupīja bhagavānanī māyā che, te māyānā pravāhamām je na vahe tenī vṛutti bhagavānanā svarṛupamām rahe che. Māṭe je bhagavānāno bhakta hoyā te māyika padārthane viṣe doṣabuddhi rākḥīne vairāgyane pāme ane bhagavānane sarva sukhamaya jāñīne bhagavānamām vṛutti rākhe, ane jo māyika padārthane viṣe vairāgya na rākhe ne bhagavānanā svarṛupathī judā paḍe to Shiv, Brahmā ane Nārādādika e jevā samartha mukta hoyā te paṇa māyika padārthamām tañāi jāya che. Teṭalā māṭe bhagavānane mukīne māyika padārthano saṅga kare to jarṛura temām jīvanī vṛutti coṭī jāy. Te sāru parameśvaranā bhaktane parameśvara vinā bīje koi ṭhekāṇe prīti rākḥavī nahi.

Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, have Muktānnda swāmīne praśna karyāno vāro āvyo te praśna karo. Pachī Muktānnda swāmīe puchayum je, jīvane bhagavānanī prāpti thavī te ati durlabha che ane bhagavānanī prāpti thai tyāre ethī bījo moṭo lābha paṇa nathī ne tethī ānnda paṇa bījo nathī, te evā moṭā ānndane mukīne tuccha padārtha māṭe kema kaleṣane pāme che? E praśna che, tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, Iyo eno uttara ame karīe je, parameśvaranā vacanane mukīne jyāre āḍo avaḷo ḍole che tyāre kaleṣane pāme che. Ane jo vacanane viṣe rahe to jevo bhagavānāno ānnda che tevā ānndamām rahe che ane jeṭalum je bhagavānanum vacana lope che. Teṭalo tene kaleṣa thāya che, māṭe tyāgīne je je āgñā karī che te pramāṇe tyāgīne rahevum ane gṛahasthane je pramāṇe āgñā karī che te pramāṇe gṛahasthane rahevum ne temām jeṭalo phera paḍe che teṭalo kaleṣa thāya che. Ane tyāgī hoyā tene aṣṭa prakāre strīno tyāga rākḥavo tyāre tenuṃ brahmacarya vrata purum kahevāy, ne temānthī jene jeṭalo phera paḍe teṭalo kaleṣa thāya che. Ane gṛahasthane paṇa brahmacarya kahyum che, je parastrīno tyāga rākḥavo, tathā potānī strīno paṇa vratane

divasa tyāga rākhavo ne ṛutu same strīno saṅga karavo. E ādika je je tyāgīne ane gṛahasthane niyama kahyā che temām jene jeṭalo phera paḍe teṭalo tene kaleṣa thāya che. Ane bhagavānathī je vimukha jīva hoyā tene je sukhaduḥkha āve che te to potāne karme karīne āve che. Ane je bhagavānanā bhakta hoyā tene jeṭalum duḥkha thāya che te tuccha padārthane arthe bhagavānanī āgñā lopave karīne thāya che. Ane jeṭalum sukha thāya che te bhagavānanī āgñā pāḷave karīne thāya che. *Iti Vacanāmṛutam 113411*

Saṅvat 1876nā poṣa vadi 12 dvādaśīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdira āgaḷa līmbaḍānā jhāḍa taḷe ḍholiyā upara ugamaṇe mukhāraviṅde virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muninī sabhā tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriji mahārāja muni pratye bolyā je, tame praśna pūcho kān ame pūchīe, tyāre munie kahyūm je, He Mahārāja! tame pucho. Pachī Shriji mahārāja bolyā je, koi puruṣa che temām thoḍī buddhi che to paṇa potānā kalyāṇane arthe je jatana karavūm temānthī pācho paḍato nathī ane koi bījo puruṣa che temām buddhi to ghaṇī che ane moṭā moṭāmām paṇa khoṭa kāḍhe evo che, toya paṇa te kalyāṇane mārge cālato nathī tenūm śum kāraṇa che? Tyāre munie uttara karavā māṅḍayo paṇa Shriji mahārāje āśānkā kari te uttara na thayo. Pachī Shriji mahārāja bolyā je, Iyo ame uttara kari je, emām buddhi to jhājhi che paṇa enī buddhi dūṣita che, māṭe e kalyāṇane mārge cālī śakato nathī. Jema suṅdara bheṅsanūm dūdha hoy, temām sākara ghoḷī hoyā ne temām sarpanī lāla paḍī eṭale e sākara ne dūdha hatūm te jhera thayūm, pachī tene je pīve tenā prāṇa jāy, tema buddhi to jhājhi che paṇa ene koi moṭā saṅtano athavā parameśvarano avaguṇa līdho che, te avaguṇarūpa doṣa enī buddhimām āvyo che, te sarpanī lāla sarakho che. Māṭe eto kalyāṇane mārge kyānthī cāle? Paṇa jo koika enā mukhanī vāta sām̄bhaḷe to sām̄bhaḷanārānī buddhi paṇa satsaṅgamānthī pāchī paḍī jāya che, ane evī dūṣita buddhivāḷo jyām jyām janma dhare tyām tyām bhagavānāno athavā bhagavānanā bhaktano droha

ja kare. Ane jenī buddhi evīrite dūṣita na hoy, ne te jo thoḍīja hoyā to paṇa te potānā kalyāṇane arthe jatana karato thako pācho paḍato nathī.

Tyāre Muktañnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! E koi divasa bhagavānane sanmukha thāya ke na thāya? Tyāre Shrijī mahārāje kahyum je, e to koi kāle bhagavāna sanmukha thāyaja nahi.

Tyāre vaḷī Muktañnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Koi rīte evī āsurī buddhi na thāya teno je upāya hoyā te kaho. Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, eka krodh, bijāum mān, trījī irṣyā, cothum kapaṭa e cāra vānām parameṣvara sāthe tathā sañta sāthe rākhe nahi to koi divasa enī āsurī buddhi thāya nahi, ane e cāra vānām mānhelum eke jo rākhe to jema Jay Vijaya ghaṇāya ḍāhyā hatā paṇa Sanakādika sañgāthe māne karīne Vaikuñthalokamāñthī paḍī gayā ne āsurī buddhi thai, tema tenī paṇa āsurī buddhi thāy. Ane jyāre āsurī buddhi thāya tyāre bhagavāna tathā bhagavānanā bhaktanā je guṇa hoyā te doṣa sarakhā bhāse che. Ane e jyām jyām janma dhare tyām tyām kānto Shivano gaṇa thāya ne kānto koi daityano rājā thāya ane vairabhāve parameṣvaranum bhajana kare.
Iti Vacanāmṛutam 113511

Saṅvat 1876 nā poṣa vadi 13 teraṣane divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā mañdiranī āgaḷa līmbaḍānā jhāḍa heṭhe oṭā upara ḍholiyo ḍhalāvīne virājamāna thayā hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatāñ, ane kañthane viṣe dhoḷā ne pīḷā puṣpanā hāra dhāraṇa karyā hatā, ane be kāna upara dhoḷā puṣpanā guccha khoṣyā hatā, ne pāghane viṣe pīḷā puṣpano toro laṭakato hato, tathā karṇikāranā rātā puṣpanum chogalum mūkyum hatuñ, ane jamaṇā hāthane viṣe dhoḷā puṣpano daḍo pheravatā hatā. Evī rītanī śobhāne dhāraṇa karatā, ne potānā bhaktajanane āñnda upajāvātā thakā virājamāna hatā, ane potānā mukhāraviñdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jeṇe sañsāra mūkyo ane tyāgīno bhekha līdho ane parameṣvaranā svarūpa vinā asat padārthamām prīti rahe che tene kevo jāṇavo? To jevo moṭā śāhukāra māṇasanī āgaḷa

kaṅgāla māṇasa hoya tevo jāṇavo. Jema kaṅgāla māṇasa hoy, ne pahevavā vastra na maḷatum̐ hoy, ne ukaraḍāmānthī dāṇā vīṇī khāto hoy, te pote potāne pāpī samaje, ane bijā śāhukāra loka paṇa tene pāpī samaje je āṇe pāpa karyām̐ haṣe māṭe ene annavastra maḷatum̐ nathī, tema je tyāgī thaine sārām̐ sārām̐ je vastrādi padārtha tene bheḷām̐ karī rākhe ane tenī tṛṣṇā paṇa ghaṇī rākhe, ane dharm, gñān, vairāgya ane bhakti tene viṣe prītie rahita hoy, evo je tyāgī, tene to je moṭā ekāntika sādhu che, te kaṅgāla māṇasanī peṭhe pāpī jāṇe che, kema je, jo e pāpī che to ene dharm, gñān, vairāgya ane bhakti tene viṣe prīti thatī nathī, ane parameśvara vinā bijā padārthamām̐ prīti thāya che ane je tyāgī hoya tene to kacaro ane kaṅcana e beya barobara hoya ane, ā padārtha sārūm̐ ane ā padārtha bhūṇḍūm̐, evī to samajaṇa ja hoya nahi, ane eka bhagavānane viṣeja prīti hoy, te ja sāco tyāgī che. *Iti Vacanāmṛutam 113611*

Saṅvat 1876nā poṣa vadi 14 voudaṣane divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̐ ShriVāsudevanārāyaṇanā maṇdiranī āgaḷa līmbaḍānā vṛukṣaheṭhe oṭā upara ḍholiyo ḍhaḷāvīne āthamaṇe mukhāraviṇde virājamāna hatā, ane māthe dhoḷī pāgha virājamāna hatī, ane te pāghamām̐ pīḷā puṣpano toro virājamāna hato, ane be kāna upara dhoḷā puṣpanā guccha virājamāna hatā, ane kaṅthane viṣe pīḷām̐ ane dhoḷām̐ puṣpano hāra virājamāna hato, ane dhoḷī cādara oḍhī hatī, ane dhoḷo kheṣa paheryo hato, ane potānā mukhāraviṇdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je aṇasamajāu hoya ane teṇe bhekha līdho hoy, to paṇa tene jyām̐ jyām̐ potānī janmabhūmi hoya tene viṣe heta ṭaḷatum̐ nathī. Ema kahīne pachī potānā sāthaḷane viṣe nānapaṇamām̐ jhāḍano khāmpo lāgyo hato te sarvene dekhāḍayo ne bolyā je, ā cihname jyāre ame dekhīe chīe tyāre te jhāḍa ne talāvaḍī sām̐bharī āve che. Māṭe janmabhūmi tathā potānām̐ sagānsām̐baṇdhī tene aṅtaramānthī visārī devām̐ te ghaṇūm̐ kaṭhaṇa che. Māṭe jene jene janmabhūmi tathā dehanā sām̐baṇdhī na sām̐bharatām̐ hoya te bolo, ane je lāje karīne na bole tene Shri Naranārāyaṇanā sama che. Pachī sarve muni jema jene vartatum̐ hatum̐

tema bolyā. Pachī te sām̄bhaḷīne Shrijīmahārāja bolyā je, jyāre potāne ātmārūpe mānīe tyāre te ātmānī janmabhūmi kai? Ne te ātmānum sagum koṇa? Ne te ātmānī jāta paṇa kai? Ane jo sagapaṇa levum̄ hoyā to pūrve corāṣī lākha jātinā deha dharyā che, te sarvenum̄ sagapaṇa sarakhum̄ jāṇvuṇ. Ane te sagānum̄ kalyāṇa icchavuṇ, to sarvenum̄ icchavuṇ. Ane ā manuṣya dehamām̄ āvyā tyāre corāṣī lākha jātinām̄ je mā bāpa tee agñāne karīne visaryām̄ che, tema ā manuṣya śarīranām̄ je mābāpa che temane gñāne karīne visārī devān. Ane amāre to koi sagānsām̄bandhī sāthe heta nathī tathā amārī sevā karatā hoyā ne tenā hṛdayamām̄ jo parameṣvaranī bhakti na hoy, to te upara heta karīe toya paṇa na thāy. Ane jo Nāradaḷī jevo guṇavāna hoyā ne tene bhagavānanī bhakti na hoy, to te amane na game, ane jenā hṛdayamām̄ bhagavānanī bhakti hoyā ne ema samajato hoyā je, jevā pragaṭa bhagavāna pṛuthvī upara virāje che. Ane jevā te bhagavānanā bhakta bhagavānanī samīpe virāje che tevā ne tevā jyāre ātyāntika pralaya thāya che, tyāre paṇa rahe che. Ane ā bhagavāna ne bhagavānanā bhakta te sadā sākārāja che ema samajato hoy, ane game tevā vedāntanā grantha sām̄bhaḷe, paṇa bhagavāna ne bhagavānanā bhaktane nirākāra samaje ja nahi, ane ema jāṇe je e bhagavāna vinā bījo koi jagatano kartā che ja nahi ane ema jāṇe je e bhagavāna vinā sukum̄ pāndaḍum̄ paṇa pharavāne samartha nathī. Evī jene bhagavānane viṣe sākārapaṇānī dṛaḍha pratīti hoyā ne te jevo tevo hoyā to paṇa e amane game che ane ene māthe kāḷ, karma ne māyā teno hukama nathī. Ane jo ene daṇḍa devo hoyā to bhagavāna pote de che, paṇa bījā koino ene māthe hukama nathī. Ane evī niṣṭhā na hoyā ne te jo tyāga vairāgye yukta hoyā to paṇa teno amārā aṅtaramām̄ bhāra āve nahi. Ane jenā hṛdayamām̄ bhagavānanī eevī niṣṭhā acaḷa hoyā ne te game teṭalām̄ śāstra sām̄bhaḷe, athavā game teno saṅga kare, to paṇa potāne je bhagavānanā sākārapaṇānī niṣṭhā che te ṭaḷe nahi, ane tejanā bim̄ba jevā nirākāra bhagavānane koi divasa samajeja nahi. Evī niṣṭhāvāḷo je saṅta che tenā paganī rajaneto ame paṇa māthe caḍhāvīe chīe, ane tene duḥkhavatā thakā manamām̄ biē chīe, ane tenām̄ darśanane paṇa icchīe chīe, ane evī niṣṭhā vinānā je jīva che te potānā sādhanane baḷe karīne potānum̄ kalyāṇa icche che, paṇa evā parameṣvaranā pratāpe karīne

potānum kalyāṇa icchatā nathī, evā je jaḍamativālā puruṣa che te to jema nāva vinā potānā bāhubaḷe karīne samudra taravāne icche tevā mūrkhā che. Ane je evā bhagavānane pratāpe karīne potānum kalyāṇa icche che. Te to jema nāvamām besīne samudra taravāne icche evā ḍāhyā che, ane evā je bhagavānanā svarṇupanā gñānavālā che, te sarve dehane mukīne bhagavānanā dhāmamām caitanyanīja mūrṭi thaine bhagavānanī hajuramām rahe che. Ane evī niṣṭhā jene na hoyā ne teṇe bījām sādhanā jo karyām hoyā to te bījā devatānā lokamām rahe che, ane je evā yathārtha bhagavānanā bhakta che tenum darṣana to bhagavānanā darṣana tulya che, ane enām darṣane karīne anaṅta patita jīvano uddhāra thāya che evā e moṭā che. Evī rīte vārtā karīne Shrijīmahārāje kahyunje, kīrtana bolo.

Iti Vacanāmṛutam 113711

Saṅvat 1876nā māgha sudi 1 paḍavāne divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām sānjane same ghoḍaṣālānī osarīe gādaluṁ naṅkhāvīne virājamāna hatā ane dhoḷo kheṣa paheryo hato ane māthe rātā cheḍāno dhoḷo pheṅto bāndhyo hato ne doriyānum aṅgarakhum paheryum hatum ne dhoḷo cophāḷa oḍhayo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sādhu tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Te same Shrijīmahārāja sarve haribhakta sāmum joine jhājhī vāra vicārī rahyā ane pachī ema bolyā je sām̄bhaḷo vāta karīe chīe je, je satsaṅgī hoyā tene jyānthī potāne satsaṅga thayo hoyā tyānthī potānā manano tapāsa karavo je, prathamānā varṣamām mārum mana āvum hatum, ne pachī āvum hatum, ane āṭalī bhagavānanī vāsanā hatīne āṭalī jagatanī hatī, ema varṣo varṣano saravāḷo vicāryā karavo ane potānā manamām jeṭalī jagatanī vāsanā bākī rahī gai hoyā tene thoḍe thoḍe niraṅtara ṭāḷavī, ane ema vicāre nahi ne badhī bhegī kare to te vāsanā enī ṭaḷe nahi. Jema vaṅikane ghera nāmum karyum hoyā te jo mahinā mahinānum niraṅtara cukavī daie, to te detām kaṭhaṇa na paḍe ne varṣa dahāḍānum bhegum karīe to āpavum bahu kaṭhaṇa paḍe, tema niraṅtara vicāra karavo, ane mana che te jagatanī vāsanāe karīne vāsita che, jema phūle karīne tila vasāya che, tema manane bhagavānanām je caritra

tenuṃ je mahimāe sahita nitya smaraṇa te ṛupa phulane viṣe vāsavuni. Ane bhagavānanām caritrarṛupa jāḷāne viṣe manane ghuṅcavi melavum ane bhagavānanā ghāṭa manamām karyā karavā eka samyo ne bījo karavo, bījo samyo ne trijo karavo, ema ne ema manane navarum rahevā devum nahi. Ema kahīne pachī bhūtanum dṛaṣṭānta vistārīne kahī dekhādayum ne pachī Shriji mahārāja bolyā je, evī rīte bhagavānanām je caritra tathā vārtā tathā darśana te eka divasanām jo sambhāravā māṅde to teno pāra na āve. To satsaṅga thayām to daṣ, paṅdara varṣa thayām hoyā te eno to pāra ja na āve, ane te evī rīte sambhāravān, je ā gāmamām āvī rīte mahārāja tathā paramahaṅsanī sabhā thai ane āvī rīte mahārājanī pūjā thai, ne āvī rīte vārtā thai, ityādika je bhagavānanām caritra tene vāraṅvāra sambhāravān, ane je jhājhum na samajato hoyā tene to ema karavum eja śreṣṭha upāya che, e jevo bījo nathī, tyāre tame kaheṣo je anna thoḍum khāie tathā ghaṇā upavāsa karīe to te ame kahetā nathī. E to jema jenā niyama kahyā che te pramāṇe sādharmaṇapaṇe rahevuni, ane karavānum to ā ame tamane kahyūm te che. Ane ame to ema mānyum che je, mana nirvāsānika joie ane dehe karīne game teḷalī pravṛutti hoyā ne tenuṃ mana jo śuddha che to tenuṃ ati bhūṅḍum thāya nahi, ane bahāra lokamām to te pravṛuttivāḷānum bhūṅḍā jevum jaṅyā, ane jene manamām vāsānā hoyā ne te bāhera sārī peṭhe nivṛuttiparāyaṇa vartato hoy, to tenuṃ bahāra lokamām to sārūm jaṅyā paṇa tenā jīvanum ati bhūṅḍum thāy, kema je muvā ṭaṇe to jevā manamām saṅkalpa hoyā tevā sphūrī āve. Jema Bharatajīne aṅtakāḷamām mṛuganum bāḷaka sphūrī āvyum tyāre te mṛugane ākāre thai gayā, ane prathama rājya melyum hatum ane Rhuṣabhadeva bhagavāna to potānā bāpa hatā to paṇa ema thayuni. Māṭe mane karīne nirvāsānika rahevum e amāro mata che. Ane je upavāsa karavā teṇe karīne deha durbaḷa thāya tyāre mana durbaḷa thāya to kharum, paṇa jyāre deha puṣṭa thāya tyāre vaḷī mana puṣṭa thāy, māṭe dehe karīne tyāga ne mane karīne tyāga e be bheḷām joie, ane jene manamām bhagavānanā ghāṭa thatā hoyā ane jagatanā ghāṭa na thatā hoyā te āpaṇā satsaṅgamām moṭero che, ane evo je na hoyā te nānero che. Ane gṛahastha hoyā tene paṇa dehe karīne vyavahāra karavo, ane mane karīne to tyāgīnī peṭheja nirvāsānika rahevum ne bhagavānanum

ciñtavana karavuñ, ane vyavahāra to bhagavānane vacane karīne rākhavo, ane manano tyāga sāco na hoyā to Janaka jevā rājā hatā ne rājya karatā ne mana to moṭā yogeśvaranā jevuñ hatuñ. Te māṭe mane karīne je tyāga te ja ṭhīka che. Ane je potānā manamām̄ bhunḍā ghāṭa thatā hoyā te kahevā. Paṇa jema kūtarānuñ mukha kūtaro cāṭe, tathā sarpane ghera paroṇo sāp, mukha cāṭīne vaḷiyo āpe tathā rāñḍīne pāse suvāsañī strī jāya tyāre te kahe je, āvya bāi huñ jevī tuñ paṇa thā, tema potānī peṭhe jene bhunḍā ghāṭa thatā hoyā tenī āgaḷa je ghāṭa kahevā te to ā dṛaṣṭānta dīdhām̄ ema che. Māṭe ghāṭa kene kahevo? To jenā manamām̄ koi divasa jagatano bhunḍo ghāṭa na thato hoyā evo baḷiyo hoyā tenī āgaḷa kahevo. Ane ema ghāṭa na thāya evā paṇa ghaṇā hoyā temāñthī paṇa evāne ghāṭa kahevo je, te ghāṭane sām̄bhaḷīne te ghāṭa upara vāta kare, te jyām̄ sudhī kahenārāno te ghāṭa ṭaḷī jāya tyām̄ sudhī besato, uṭhato, khāto, pīto, sarva kriyāmām̄ vāta karyā kare ane tenā ghāṭa ṭalyāmām̄ kevi cāḍa hoyā to jema potānā ghāṭane ṭalyānī cāḍa hoyā tevi hoyā evā āgaḷa ghāṭa kahevo. Ane jenī āgaḷa ghāṭa kahīe ne te āvi rīte vātato na kare ne pote āḷasu hoyā to ṣo samāsa thāya? Māṭe evī rīte potānā manano ghāṭa kahīne te ghāṭane ṭaḷī nākhīne potānā manane viṣe kevaḷa bhagavānanā ghāṭa karyā karavā ne jagatanā sukhatī nirvāsanika thavuñ, ane Ekādaśīno upavāsa karavo tenuñ ṣuñ lakṣaṇa che? To daṣa indriyo ne agiyāramuñ mana temane potapotānā viṣayamāñthī kāḍhīne bhagavānamām̄ joḍavām̄ tene ekādaśīnuñ vrata karyuñ kahevāy, ane evuñ vrata to bhagavānanā bhaktane nirañtara karavuñ. Ane evī rīte jenuñ mana nirvāsanika na hoy, ne dehe karīne to vrat, tapa kare topaṇa tenuñ atiṣe sāruñ thatuñ nathī, māṭe je bhagavānāno bhakta hoyā tene potapotānā dharmamām̄ rahīne, te bhagavānanuñ māhātmya samajīne potānā manane nirvāsanika karavāno nitye abhyāsa rākhavo, ema vārtā kari.

Ane vaḷī Shrijīmahārāje biḷī vārtā kari je, sāco tyāgī kene kahīe? To je padārthano tyāga karyo teno pācho koi divasa manamām̄ sañkalpa paṇa na thāy, jema viṣṭāno tyāga karyo che teno pācho sañkalpa thato nathī tema sañkalpa na thāy. Tyām̄ Shukajī pratye Nāradañīno kahelo ṣloka che je, *Tyaj Dharmamdharmam Cha* / Ane e ṣlokanuñ hārda e che je, eka ātmā vinā biḷām̄ je je padārtha che teno tyāga karīne kevaḷa

ātmāpane vartavum ne bhagavānanī upāsana karavi tene puro tyāgi kahie ane je grahastha haribhakta hoyo te to jema Janaka rājāe kahyum je, ā mārī Mithilānagarī baḷe che paṇa temām mārum kāni baḷatum nathī. Tyām śloka che je, *Mithilāyām Pradiptāyām Na Me Dahyati Kinchan* / ema samaje ne gharamām raheto hoyo te grahastha haribhakta kharo kahevāy. Ane evī rītano je tyāgi na hoyo ne evī rītano je grahastha na hoyo te to prākṛuta bhakta khevāya ane more kahyo evo je hoyo te to ekāntika bhakta kahevāy, evī rīte vārtā karī. Pachī moṭā Aatmānanda swāmīe Shrijīmahārājane praśna pūchayo je, deh, indriyo tathā anṭhkarāṇa tathā devatā tethī judo je jīvātmā tenum ṛupa kevi rīte che?

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, thoḍākamām eno uttara kariē chīe je, deha ne indriyādikanā svarṛupano je vaktā te sarvenā svarṛupane judum judum kariē śrotāne samajāve che, te je samajāvanāro vaktā te dehādika sarvanā pramāṇano karanāro che ane jāṇanāro che ne e sarvathī judo che, eneja jīva kahīe. Ane je śrotā che te dehādikanā ṛupane judām judām samaje che ne enum pramāṇa kare che ne ene jāṇe che ne e sarvethī judo che eneja jīva kahīe. Evī rīte jīvanā svarṛupane samajāvanī rīta che, evī rīte vārtā karī. *Iti Vacanāmṛutam //38//*

Saṅvat 1876nā māgha sudi 3 trijane divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa līmbaḍānā vṛukṣa heṭhe oṭā upara ḍholiyo ḍhaḷāvīne virājamāna hatā, ane dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne māthe dhoḷī pāgha bāndhī hatī, ne pīḷā puṣpanā torā pāghamām laṭakatā hatā ne kāna upara dhoḷā ne pīḷā puṣpanā guccha khoṣyā hatā ne kaṅṭhamām pīḷā puṣpanā hāra paheryā hatā ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa sarve muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje eka vedāntī brāhmaṇa āvyo hato tene praśna puchayo je, tame eka brahmanum pratipādana karo cho ne te vinā je jīv, iṣvar, māyā ane jagata tathā ved, śāstra, purāṇ, te sarvene mithyā kaho cho e vāta amane samajātī nathī, tathā mānyāmām āvatī nathī. Māṭe tamane puchīe chīe teno uttara karo, te ved, śāstra, purāṇ, smṛuti ane

itihāsa tenī sākhye karīne karo, paṇa koika kalpita granthane vacane karīne karaṣo to ame tene nahi māṇīe, ane jo Vyāsajīne vacane karīne karaṣo to amārā mānyāmām āvaṣe, kema je amāre Vyāsajīnā vacanamām dṛaḍha pratīti che. Pachī te vedāntīe ghaṇīka prakāranī yuktio lāvīne uttara karavā māṇḍayo paṇa Shrijīmahārāje temām āṣaṅkā karī māṭe te praśnanum samādhāna thayum nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sām̄bhaḷo e praśnāno uttara ame karīe chīe je, eto parameṣvarane bhajīne thayā je mukta tenī sthitinā bheda che. Jema meru parvata upara ubhā je puruṣa te je te meru thakī orā je sarve parvata tathā sarve vṛukṣa tathā te parvata vṛukṣanum ādhāra je pṛuthvīnum taḷa te sarvene pṛuthak pṛuthak paṇe dekhe che. Tema savikalpa samādhivāḷā je gñānī mukta te je te jīv, iṣvar, māyā tathā emanum ādhāra je brahma e sarvene pṛuthak pṛuthakpaṇe dekhe che. Ane vaḷī jema lokāloka parvata upara ubhā je puruṣa te jete te lokāloka parvatathī orā je parvata tathā vṛukṣa te sarvene eka pṛuthvirūpe ja dekhe che, paṇa pṛuthak pṛuthakpaṇe nathī dekhatā, tema nirvikalpa samādhivāḷā je mahāmukta te je te jīv, iṣvara ane māyā tene eka brahmarūpe karīne ja dekhe che, paṇa pṛuthakpaṇe nathī dekhatā. Evī rīte be prakāranī sthitivāḷā mukta che tenī sthītine yoge karīne e sarvenum satyapaṇum kahevāya che ne asatyapaṇum kahevāya che. Ane savikalpa sthitivāḷānām vacana ved, śāstra, purāṇādīkamām āve che te e sarve satya kahe che ane nirvikalpa sthitivāḷānām vacana te e sarvene asatya kahe che. Paṇa kāni e sarve asatya nathī, e to ene nirvikalpa sthītine baḷe karīne dekhātām nathī māṭe asatya kahe che. Ane vaḷī jema sūryanā rathamām je beṭhā hoyā tene rātri nathī paṇa je pṛuthvī upara rahyā che tene rātri divasa che, tema nirvikalpa sthitivāḷāne mate e sarve che nahi, paṇa bījāne mate to e sarve che. Ane āvī rīte brahmanirūpaṇa kare to śāstranā vacanamām pūrvāpara bādha na āve ne ema na kare to pūrvāpara bādha āve. Te bādhanē to samajato na hoy, tathā evī rītanī sthītine paṇa na pāmyo hoy, ne kevaḷa śāstramānthī śīkhīne vacanamātre karīne eka brahmapaṇanum pratipādana karato hoy, ne guṛu, śiṣya, jīv, iṣvar, māyā, jagata tathā ved, purāṇ, śāstra e sarvene kalpita kaheto hoy, te to mahāmūrkhā che ne ante nārakī thāya che, ema kahīne bolyā je, ā ame vārtā karī temām tamane āṣaṅkā thatī hoyā to bolo? Tyāre te vedāntī

brāhmaṇa bolyo je, He Mahārāja! He Prabho! He Swāmin! tame to parameśvara cho ane jagatanā kalyāṇane arthe pragāṭa thayā cho te tame je utara karyo te yathārtha che, emām āśānkāno māga nathī. Ema kahīne ati prasanna thayo ane potānī je aṇasamajaṇa teno tyāga karīne Shrijīmahārājano āśrita thayo. *Iti Vacanāmṛutam 113911*

Saṅvat 1876nā māgha sudi 4 cothane divase prāṭhḱāle Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudeva-nārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa līmbaḍānā vṛukṣanī heṭhe ḍholiyā upara virājamāna hatā ne dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne māthe dhoḷī pāgha bāndhī hatī, ne pāghane viṣe pīḷā puṣpano toro laṭakato hato ne kaṅṭhane viṣe pīḷā puṣpano hāra paheryo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sarve muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārājane Muktaṅṅda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāj! savikalpa samādhi te kene kahīe, ne nirvikalpa samādhi te kene kahīe? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, jene bhagavānanā svarūpamām sthiti thai hoya tene aśubha vāsanā to na hoya ne śubha vāsanā rahī hoyo je, hum Nārad, Sanakādika ne Shukajī te jevo thāum athavā Naranārāyaṇanā āśramamām jaine te āśramanā muni bheḷo rahīne tapa karum athavā śvetadvīpamām jaine tapa karīne Shvetamukta jevo thāum evī rītano jene vikalpa raheto hoyo tene savikalpa samādhivāḷo kahīe ane jene evī rītano vikalpa na hoyo, ne akṣara brahmanā sādharmaṇyapaṇāne pāmīne kevaḷa bhagavānanī mūrtine viṣe ja nimagna raheto hoyo, tene nirvikalpa samādhivāḷo kahīe.

Pachī vaḷī Muktaṅṅda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Bhaktimām ne upāsanāmām te śo bheda che? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, *Shravanam Kirtanam Vishnoh Smaranam Pādsevanam / Archanam Vandanam Dāsyam Sakhyamātmanivedanam* // Evī rīte nava prakāre karīne je bhagavānane bhajavā tene bhakti kahīe. Ane upāsanā to tene kahīe je, bhagavānanā svarūpane viṣe sadā sākārapaṇānī ḍraḍhaniṣṭhā hoyo ne pote je bhajanano karanāro te brahmarūpa thāya to paṇa te niṣṭhā jāyaja nahi, ane game tevā nirākāra pratipādanā graṅthane

sāmbhale, to paṇa bhagavānanā svarṛupane sadā sākāra ja samaje, ane śāstrane viṣe game teṽī vāta āve paṇa pote bhagavānanā sākāra svarṛupanum ja pratipādana kare, paṇa potānī upāsanānum khaṇḍana thavā deja nahi, evī rīte jenī dṛaḍha samajaṇa hoyā tene upāsanāvāḷo kahīe. *Iti Vacanāmṛutam 114011*

Saṅvat 1876nā māgha sudi 5 pañcamīne divasa sājane same Shriḷīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramān, ShriVāsudevanārāyaṇanā maṇdirane samīpe līmbaḍā taḷe cotarā upara ḍholiye virājamāna hatā ane sarve dhoḷām vastra dhāraṇa karyām hatām ne piḷā puṣpanā hāra paheryā hatā ne piḷā puṣpanā gucca kāna upara dhāryā hatā ne pāghane viṣe piḷā puṣpanā torā laṭakatā mukyā hatā ane potānā mukhāravīḍdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beḥī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, praṣna uttara karo. Pachī Nṛusiṅhānḍa swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! *Ekodaham Bahusyām prajāyeya* / e je śruti teno je artha tene jagatamām je keṭalāka paṇḍita che tathā vedāntī che te ema samaje che je, pralayakāḷane viṣe je eka bhagavāna hatā teja potānī icchāe karīne sṛuṣṭikāḷe sarva jīva iṣvararūpe thayā che. Te e vārtā to mūrkhā hoyā tenā mānyāmām āve ne amāre to tamāro āṣaro che eṭale e vātānī gheḍa besatī nathī. Ane ame to ema samajhīe chīe je, bhagavāna to acyuta che te cyavīne jīv, iṣvararūpe thāya nahi, māṭe e śrutino je artha teto tame kaho to yathārtha samajāy. Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, e śrutino artha to e sarve kare che ema nathī. Eno arthato biḷī rīte che, te vedastutinā gadyamām kahyo che je *Svakrutvichitryonishu Vishnniv hetutayā Taratmatashchakastya Nalvatsvakrutanukrutih* /. Eno artha ema che je, Puruṣottama bhagavāne pote karī evī je nānāprakāranī yonio, temane viṣe kāraṇapaṇe aṅtaryāmīrūpe karīne praveṣa karīne nyūnādhikabhāve prakāṣa kare che. Tenī vigatī je, akṣarātīta evā je Puruṣottama bhagavāna te sṛuṣṭisamayane viṣe akṣara sāmī daṣṭī kare che, tyāre te akṣaramānthī puruṣa pragaṭa thai āve che. Pachī te Puruṣottama je te akṣaramām praveṣa karīne puruṣane viṣe praveṣa kare che ne puruṣarūpe thaine prakṛutine prere che, evī rīte jema jema

Puruṣottamano praveṣa thato gayo, tema tema sṛuṣṭinī pravṛutti thai. Ane pachī te prakṛutipuruṣa thakī pradhānapuruṣa thayā ane te pradhānapuruṣa thakī mahattattva thayuṁ ane mahattattva thakī traṇa prakāraṇa ahaṅkāra thayo, ne ahaṅkāra thakī bhūt, viṣay, indriyo, aṅṭhkaṛaṇa ane devatā te thayā. Ne te thakī virāṭ puruṣa thayā ne tenī nābhikamaḷamānthī brahmā thayā ne te brahmā thakī marīcyādika prajāpati thayā ne te thakī kaṣyapa prajāpati thayā ne te thakī indrādika devatā thayā, ne daitya thayā, ane sthāvara jaṅgama sarve sṛuṣṭi thai. Ane Puruṣottama bhagavāna je te ee sarvemām kāraṇapaṇe aṅtaryāmīṛrupe praveṣa karīne rahyā che. Paṇa jevā akṣaramām che tevī rīte puruṣaprakṛitimām nathī, ne jevā puruṣaprakṛitimām che tevā pradhānapuruṣamām nathī, ne jevā pradhānapuruṣamām che tevā mahattatvādika coviṣa tattvamām nathī. Ne jevā coviṣa tattvamām che tevā virāṭapuruṣamām nathī, ne jevā virāṭapuruṣamām che tevā brahmāmām nathī, ne jevā brahmāmām che tevā marīcyādikamām nathī, ne jevā marīcyādikamām che tevā kaṣyapamām nathī, ne jevā kaṣyapamām che tevā indrādika devatāmām nathī, ne jevā indrādika devatāmām che tevā manuṣyamām nathī, ne jevā manuṣyamām che tevā paṣupakṣīmām nathī. Evī rīte Puruṣottama bhagavāna je te tāratamyatāe sarvemām kāraṇapaṇe aṅtaryāmīṛrupe karīne rahyā che, jema kāṣṭhane viṣe agni rahyo che, te moṭā kāṣṭhamām moṭo agni rahyo che ne lāmbā kāṣṭhamām lāmba agni rahyo che, ne vāṅkā kāṣṭhamām vāṅko agni rahyo che, tema e Puruṣottama bhagavāna che te je dvāre jeṭaluṁ kārya karāvavuṁ hoy, tene viṣe teṭalī sāmāthīe yukta thakā rahe che, ane akṣara ne puruṣa prakṛuti ādi sarvene viṣe Puruṣottama bhagavāna aṅtaryāmīṛrupe rahyā che, paṇa pātraṇī tāratamyatāe karīne sāmāthimām tāratamyapaṇuṁ che. Evī rīte eka Puruṣottama bhagavāna che te aṅtaryāmīṛrupe karīne e sarvene viṣe praveṣa karīne rahyā che, paṇa jīva iṣvarapaṇāne pote pāmīne bahurrupe nathī thayā, evī rīte e śrutino artha samajavo. *Iti Vacanāmṛtam //41//*

Saṅvat 1876nā māgha sudi 6 chaṭṭhane divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramān, ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdira āgaḷa līmbaḍānā vṛukṣaṇī heṭhe oṭā māthe ḍholiyā upara āthamaṇe

mukhāravinde virājamāna hatā, ne māthe dhoḷī pāgha bāndhī hatī ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ane dhoḷo khesa paheryo hato ne be kānane upara pīḷā puṣpanā gucca virājamāna hatā, ane potānā mukhāravindanī āgāḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane te sabhāne viṣe koika vedāntī brāhmaṇa paṇa āvine beṭho hato, tene joine Shrijīmahārāja bolyā je, vedānta śāstrane je je bhāṇe che tathā sām̄bhāḷe che te ema kahe che je, Vidhiniṣedha to mithyā che ane Vidhiniṣedhe karīne pamāya evām̄ je Svarga ne Naraka te paṇa mithyā che, ane tene pāmanāro je śiṣya tepaṇa mithyā che ane guru paṇa mithyā che ane eka brahmaja sabhara bharyo che te satya che. Evī rīte je kahe che te ṣum̄ samajhīne kahetā haṣe? Ane sarve vedāntīnā ācārya je Shaṅkarācārya teṇe to potānā śiṣyane daṇḍa kamaṇḍalu dhāraṇa karāvyaṇ̄, ane ema kahyūm̄ je Bhagavadgītā ne Viṣṇusahasranāmano pāṭha karavo, tathā Viṣṇunūm̄ pūjana karavūn̄, ane jene jhājhām̄ comāsām̄ thayām̄ hoyā tene thoḍām̄ comāsāvāḷāe vaṇḍana karavūn̄, ane sāro pavitra brāhmaṇa hoyā tenā gharanīja bhikṣā karavī evī rīte je Vidhiniṣedhanūm̄ pratipādana karyūm̄ te ṣum̄ ene yathārtha gñāna nahi hoyā? Ane je hamaṇānīnā gñānī thayā temaṇe Vidhiniṣedhane khoṭā karī nākhyā. Te ṣum̄ Shaṅkarācārya karatām̄ e moṭā thayā? Māṭe e to ema jaṇāya che je e to kevaḷa mūrkhāimānthī bole che.

Ane Vidhiniṣedha śāstramām̄ khoṭā kahyā che teto ema kahyā che, jema koi moṭūm̄ vahāṇa hoyā ane te vahāṇa mahāsamudrane viṣe eka varṣa sudhī cālyūm̄ jāya che, tene āgālo kānṭho paṇa dekhyāmām̄ āve nahi, ane pāchalo kānṭho paṇa dekhyāmām̄ āve nahi ane te be kānṭhā upara je moṭā moṭā parvata te paṇa dekhyāmām̄ āve nahi to jhāḍavām̄ tathā manuṣya te to kayānthī dekhyāmām̄ āve? Ane jyām̄ dekhe tyām̄ ekalum̄ jaḷaja dekhāy, paṇa jaḷa vinā bījo koi ākāra dekhyāmām̄ āve nahi, ane uncu jue to moṭī moṭī samudranī laheryūm̄ uṭhatī hoyā māṭe uncu paṇa jaḷa ja jaṇāy. Tyāre te vahāṇane viṣe beṭhā evā je puruṣa te ema kahe je, ekalum̄ jaḷaja che bījum̄ kāni nathī.

E draṣṭātanūm̄ siddhānta e che je, jene brahmasvarūpane viṣe nirvikalpa sthiti thai hoyā te ema bole je, eka brahmaja che ane te vinā bījum̄ je jīv, iṣvara ane māyā e ādika sarve te mithyā che. Ane tenām̄

vacana śāstramām lakhāṇām hoyā tene sām̐bhaḷīne potāne to evī sthiti na thai hoyā to paṇa Vidhiniṣedhane khoṭā kahe che, ane strīnī śuṣruṣā kare ne chokarānī śuṣruṣā kare ane jeṭalo saṅsārano vyavahāra hoyā te sarvene to sāco jāṇīne sāvadhāna thaine kare che, ane śāstre pratipādana karyā evā je Vidhiniṣedha tene khoṭā kahe che, evā je ā jagatane viṣe gñāna nā kathanārā che tene to mahā adhama jāṇavā ne nāstika jāṇavā.

Ane Shaṅkarācārye to jīvanā haiyāmām nāstikapaṇum āvī jāya tenī bīke karīne *Bhaja Govindam Bhaja Govindam Govindam Bhaja Mudhamate* / e ādika ghaṇānka Viṣṇunām stotra karyām che, tathā Shivajī tathā Gaṇapati tathā sūrya e ādi je ghaṇāka devatā tenām stotra karyām che, jene sām̐bhaḷīne sarve devatā satya bhāse, evo āśaya jāṇīne Shaṅkarācārye sarve devatānām stotra karyām che. Ane ājanā je gñānī thayā te to sarvene khoṭām karī nākhe che, ane vaḷī ema kahe che je, gñānī to game tevum pāpa kare to paṇa kāni aḍatum nathī. Ye mūrkhapaṇāmānthī kahe che.

Ane jeṭalā tyāgī paramahaṅsa thayā te sarvene viṣe Jaḍabharata śreṣṭha che, ane jeṭalām purāṇa mātra tathā vedāntanā grāntha te sarvene viṣe Jaḍabharatanī vārtā lakhāṇī che. Evā moṭā je Jaḍabharata te pūrvajanmamām Rhuṣabhadeva bhagavānanā putra hatā ane rājyano tyāga karīne vanamām gayā hatā, tene dayāe karīne paṇa jo mṛuga saṅgāthe prīti thai to teno doṣa lāgyo, ne potāne mṛugano janma levo paḍayo, ane mṛuganā sarakhā cāra paga ne ṭūnkī pūnchaḍī ne māthe nānī śiṅgaḍīyo, evo ākāra potāne prāpta thayo, ane paramātmā je ShriKṛuṣṇa bhagavāna tenī saṅghāthe vrajanī gopīyoe kāmabuddhiye karīne prīti karī to paṇ, sarve bhagavānanī māyāne tarī gaiyo, ne pote guṇātīta thaine nirguṇa evum je bhagavānanum Akṣaradhāma tene pāmīyo, tenum kāraṇa e che je ShriKṛuṣṇa bhagavāna pote sākṣāt Puruṣottama guṇātīta divya mūrti hatā, to te saṅghāthe gopīyoe jāṇe ajāṇe prīti karīto paṇa te gopīyo guṇātīta thaiyo, ane Bharatajīe dayāe karīne mṛugalāmām prīti karī to te pote mṛugalum thayā. Māṭe game tevā moṭā hoyā tenum paṇa kusaṅge karīne to bhūṇḍūnja thāya che. Ane game tevo pāpī jīva hoyā ne te jo satyasvarūpa evā je bhagavāna teno prasaṅga kare to parama pavitra thaine abhayapadane pāme.

Ane jo ShriKṛṣṇa bhagavāna pote guṇātīta na hota to, enī bhakta je gopīyo te guṇātītapaṇāne na pāmat. Ane jo guṇātīta padane pāmiyo to ShriKṛṣṇa bhagavāna guṇātīta kaivalya divyamūrtija che, ane vedāntī kahe che je, sarvatra brahmasabhara bharyo che. Tyāre jema gopīyoe ShriKṛṣṇa bhagavānane viṣe prīti karī temaj, sarve strīo potapotānā dhaṇīne viṣe prīti kare che tathā sarve puruṣa potānī strīone viṣe prīti kare che, topaṇa temane gopīyonā jevī prāpti thatī nathī. Temane to ghora narakani prāpti thāya che, māte je Vidhiniṣedha che te sēcā che paṇa khoṭā nathī ane je e Vidhiniṣedhane khoṭā kare che te to nārakī thāya che. Ema vārtā karīne Shrijīmahārāja Jay Saccidānīda kahīne potāne utāre padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam //42//*

Saṅvat 1876nā māgha sudi 7 sātamane divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara sānjane same virājamāna hatā ne mātthe dhoḷī pāgha bāndhī hatī ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne dhoḷo kheṣa paheryo hato ne pāghane viṣe pīḷā puṣpanā torā laṭakatā hatā, ne kaṅthane viṣe pīḷā puṣpanā hāra paheryā hatā, ne be kānane upara pīḷā puṣpanā gucca khoṣyā hatā, ane potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Te same Shrijīmahārāja sarve bhakatajana upara karuṇānī dṛaṣṭie karīne sarva sāmum joine bolyā je, sarve sām̄bhaḷo, eka praṣna pūchīe chīe je, Shrimadbāgavata purāṇamām kahyūm che je, je bhagavānanā bhakta hoyā te cāraprakāranī muktine nathī icchatā. Ane bijā paṇa je je bhagavānanā moṭā bhakta che te ema kahe che je, bhagavānanā bhakta hoyā te cāra prakāranī muktine nathī icchatā. Te cāra prakāranī mukti te ṣum? To eka to bhagavānanā lokamām rahevuṅ, ane bijūm bhagavānane samīpe rahevuṅ ane trijāum bhagavānanā sarakhum ṛupa pāmavum ane cothum bhagavānanā sarakhum aiṣvarya pāmavum, evī rīte je cāra prakāranī mukti che tene to bhagavānāno bhakta nathī icchato, ne kevaḷa bhagavānanī sevāneja icche che. Te e bhakta cāra prakāranī muktine ṣā sāru nathī icchato, e praṣna che? Teno uttara jene jevo āvaḍe tevo te karo. Pachī sarve paramahaṅsa uttara karavā lāgyā paṇa uttara thayo nahi. Tyāre

Shrījīmahārāja bolyā je, e praśnāno uttara ame karīe chīe je, je bhagavānāno bhakta thaine e cāra prakāranī muktinī icchā rākhe to te sakāma bhakta kahevāy, ane je e caturdhā muktine na icche ne kevala bhagavānanī sevāneja icche te nişkāma bhakta kahevāy. Te Shrīmadbāgavatamām kahyuṁ che je,

Matsevayā Pratitam Cha Sālokyādi chatushtyam | Nechchhanti Sevayā Purnāh Kutodanyatkālviplutam || Sālokya Sārshhti Sāmipyā Sarupyekatvamapyuta | Diyamānam Na Gruhananti Vinaa Matsevanam Janāh || eno artha e che je, je bhagavānanā nişkāma bhakta che, te sevā je bhagavānanī paricaryā karavī te jo e caturdhā muktimām na hoyā to ene iccheja nahi, ne eka sevāneja icche che. Ane evā je nişkāma bhakta temane bhagavāna potānī sevāmām rākhe che, ane e bhakta nathī icchatā topaṇa baḷātkāre bhagavāna ene potānām aiśvarya sukhane pamāḍe che. Te Kapiladeva bhagavāne kahyuṁ che je ***Atho Vibhutim Mama Māyāvinastāmaishvarya mashtāngnam-pravrutam | Shriyam bhāgavatim Vā Spruhayanti Bhadrām Parasya Me Tesdashnuvate Tu Loke ||*** Ane e nişkāma bhaktaneja Gītāmām bhagavāne gñānī kahyo che, ane je sakāma bhakta che tene arthārthī kahyo che. Māṭe bhagavānanā bhaktane bhagavānanī sevā vinā bījūn kānī na icchavūn. Ane icche to emām eṭālī kācyapa kahevāya ane jo kācyapa hoyā to, nişkāma evā je bhagavānanā ekāntika bhakta teno samāgama karīne, e kācyapane ṭāḷavī. ***Iti Vacanāmṛutam ||43||***

Saṁvat 1876nā māgha sudi 8 aṭṭhamane divasa Shrījīmahārāja ShrīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramān, Shrī Vāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa līmbaḍānā vṛukṣa heṭhe, oṭā madhye ḍholiyā upara āthamaṇe mukhāravīnde savāranā pahoramām virājamāna hatā, ne dhoḷo kheṣa paheryo hato, ne dhoḷī cādara oḍhī hatī, ne māthe dhoḷo pheṅto bāndhyo hato, ne te pheṅtāne eka āṅṅe karīne bokānī vālī hatī, ne te pāgha upara dhoḷā puṣpano hāra virājamāna hato, ane potānā mukhāra-viṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrījīmahārāje praśna pūchayo je, bhagavānane viṣe sneha

hoya tenuṃ ṣuṃ ṛupa che? Pachī Brahmānnda swāmīe snehanuṃ ṛupa karavā māṇḍayūṃ paṇa samādhāna na thayuṃ. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, tamane to snehanī diṣaja jaḍī nahi, ane tame je piṇḍa brahmāṇḍathī nispruha rahevūṃ tene sneha kahyo, e snehanuṃ ṛupa nahi, e to vairāgyanuṃ ṛupa che. Ane sneha to enuṃ nāma je bhagavānani mūrtini akhaṇḍa smṛuti rahe. Enuṃ nāma sneha kahīe. Ane je bhaktane paripūrṇa bhagavānane viṣe sneha hoyā tene eka bhagavāna vinā bījo saṅkalpaja na thāy, ane jeṭalo bhagavāna vinā bījo ghāṭa thāya che teṭalo tenā snehamām phera che. Ane jene paripūrṇa bhagavānamām sneha hoyā ne tene jo jāṇe ajāṇe bhagavānani mūrti vinā bījo kānika ghāṭa thāya to, jema pañcāmṛuta bhojana jamato hoyā temām koika kānkarā tathā dhuḷano khobo bharīne nākhe ne jevūṃ vasamuṃ lāge, athavā kapālamām baḷabaḷato ḍāma de ne te jevo vasamo lāge. Tevo bhagavāna vinā bījo ghāṭa thāya te vasamo lāge, evī rīte jene vartatuṃ hoy, tene bhagavānane viṣe prīti che ema jāṇavuṃ, te sarve potapotānā hṛudayamām tapāsī juo to, jene jevī prīti haṣe tene tevī jaṇāi āvaṣe.

Pachī Brahmānnda swāmīe pūchayūṃ je, evī dṛaḍha prīti bhagavānane viṣe thāya tenuṃ ṣuṃ sādhana che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, satpuruṣano je prasaṅga eja parameṣvarane viṣe dṛaḍha prīti thavānuṃ kāraṇa che, tyāre Somalokhācara bolyā je, evo prasaṅga to atiṣe karīe chīe, paṇa evī daḍha prīti kema thatī nathī? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, prasaṅga to karo cho, paṇa ardho amāro prasaṅga karo cho ane ardho jagatano prasaṅga karo cho, te māṭe bhagavānane viṣe daḍha prīti thatī nathī.

Pachī gāmaVasonā vipra Vālādhruva teṇe praṣna pūchayūṃ je, He Mahārāja! deha ane dehanā sambaṇdhīne viṣe aham mamatvapaṇānā ghāṭa thāya che te kema ṭaḷe? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, eto e jīvane viparīta bhāvanā thai che je, potāne dehathī pṛuthak je jīvātmā te ṛupe nathī mānato ne deharṛupe māne che. Ane e jīvātmāne viṣe deha to kevi rīte vaḷagyo che to jema koika puruṣa hoyā teṇe darajīne ghera jaine ḍagalo śivāḍīne paheryo tyāre te ema māne je, darajī te māro bāpa che ne darajaṇa te māri mā che. Ema je māne te mūrkhā kahevāy. Tema ā jīvane ā deharṛupa je ḍagalo, te kayāreka to brāhmaṇa ne brāhmaṇi thakī

utpanna thāya che ane kayāreka to nīca jātimānthī utpanna thāya che. Tathā corāṣī lākha jāti thakī deha utpanna thāya che. Te dehane viṣe potāpaṇum māne ane te dehanām mābāpane potānām mābāpa māne te mūrkhā kahevāy. Ane tene paṣu jevo jāṇavo, ane corāṣī lākha jātanām je potānī mā, bon, dīkarīo ane strīo che te pativratāno dharma eke pālatī nathī, māṭe je evā sagapaṇane sācum māne che, tene ahrīmmamatvanā ghāṭa kema ṭaḷaṣe?

Ane āvī rītanī samajaṇa vinā, janmabhūminī je deṣavāsanā te ṭaḷavī ghaṇī kaṭhaṇa che. Ane jyām sudhī dehane potānum ṛupa māne che tyām sudhī enī sarve samajaṇa vṛuthā che. Ane jyām sudhī varṇanum ke āśramanum māna laine phare che, tyām sudhī ene viṣe sādhuṇum āvatum nathī. Māṭe deha ne dehanā sambandhīne viṣe ahrīmmamatvano tyāga karīne, ane potānā ātmāne brahmaṛupa mānīne, ne sarva vāsanāno tyāga karīne, svadharmamām rahyo thako je bhagavānane bhaje che, te sādhu kahevāya che. Ane jene evum sādhuṇum āvyum tene ne Puruṣottama bhagavānane kāni cheṭum rahetum nathī. Ane bījum sarve thāya paṇa evī sādhutā āvavī to ghaṇī kaṭhaṇa che. Ane evo sādhu to hum chum je, māre varṇāśramanum leṣa mātra paṇa māna nathī, evī rīte śrījī mahārāja bolyā te to potānā bhaktane śikṣāne arthe che ema jāṇavunī. Ane pote to sāksāt Puruṣottamanārāyaṇa che. *Iti Vacanāmṛutam 114411*

Saṅvat 1876nā māgha sudī 10 daṣamīne divasa sājane same swāmī ShriSahajānndajī mahārāja Shriḡaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shri Vāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa oṭā upara dakṣiṇāde mukhāravīnde virājamāna hatā ane dhoḷī cādara oḍhī hatī ne dhoḷo kheṣa paheryo hato ne māthe dhoḷī pāgha bāndhī hatī ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Gopālānnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Keṭalāka vedānti ema kahe che je, bhagavānane ākāra nathī. Ane tevāja pratipādananī śrutione bhaje che. Ane keṭalāka je Nārad, Shuk, Sanakādika sarakhā bhagavānanā bhakta che te to bhagavānanum sākārapaṇum pratipādana kare che. Te e bemānthī koṇa sēcā che? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je,

je bhagavāna Puruṣottama che te to sadā sākāraja che ane mahā tejomaya mūrti che. Ane āntaryāmīpaṇe karīne sarvatra pūrṇa evuṃ je Saccidānnda brahma che, te to mūrtimāna evā je Puruṣottama bhagavāna tenuṃ teja che. Ane śrutie paṇa ema kahyuṃ che je, te bhagavāna māyā sāmum jotā havā. Ane jyāre juve tyāre tene ṣum ekalī āṅkha ja hoyā? Hātha paga paṇa hoy. Māṭe sākārārṇupanuṃ pratipādana thayuṃ, ane vaḷī jema samagra jaḷa che tenā jīvarṇupa je varuṇa te potānā lokane viṣe sākāra che. Ne jaḷa nirākāra kahevāya che. Ane jema agniniṃ je jvālā che te nirākāra kahevāya che. Ane tenā devatā je agni, te agnilokane viṣe sākāra che, ane jema samagra taḍako che te nirākāra kahevāya che, ne sūryanā maṅḍaḷane viṣe je sūrya deva che te sākāra che, tema Saccidānnda je brahma te nirākāra che, ane Puruṣottama je bhagavāna te sākāra che. Ane e sarvatra pūrṇa evuṃ je Saccidānnda brahma te Puruṣottama bhagavānanuṃ teja che. Ane koi ema kaheṣe je, śrutimām ema kahyuṃ che je, parameṣvara to karacaraṇādike rahita che ne sarvatra pūrṇa che, to e je śrutie karacaraṇādikano niṣedha karyo che te to māyika kara caraṇādikano niṣedha karyo che. Ane bhagavānāno ākāra che te to divya che, paṇa māyika nathī. Ane jema sūryanuṃ teja che tene āgaḷa darpaṇa dhariē, tyāre te kīraṇanuṃ je ṛupa te sūryanā jevuṃ ja bhāse che. Tema Puruṣottama bhagavāna mūrtimāna che, tenī kīraṇarṇupa je sarvatra vyāpaka Saccidānnda brahma tenuṃ ṛupa paṇa darpaṇa jevuṃ jenuṃ nirmaḷa aṅṭhkarāṇa thayuṃ hoy, tene Puruṣottama bhagavānā jevuṃ sākāraja bhāse che. Te māṭe bhagavāna Puruṣottama to sadā sākāraja che paṇa nirākāra nathī, ane je nirākāra kahe che te to samajātā nathī. *Iti Vacanāmṛutam //45//*

Saṅvat 1876nā māgha sudī 11 ekādaśīne divasa sānjane same Shriḷjīmahārāja ShriḷGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriḷVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī samīpe oṭā upara dakṣiṇāde mukhāraviṅde virājamāna hatā, ane dhoḷo kheṣa paheryo hato, ne dhoḷī cādara oḍhī hatī, ne māthe dhoḷī pāgha bāndhī hatī, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muninī sabhā tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Te samaye Bhaṭṭa Māheṣvara nāme vedānti brāhmaṇa hato teṇe Shrijī mahārājane praśna pūchayo je, samādhine viṣe sarve līna thāya che tyāre ākāṣa kevi rīte līna thāya che? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, ākāṣanum ṛupa ame ṛuḍe prakāre kariē te tame sarve sāvadhāna thaine sām̐bhaḷo je, ākāṣa te avakāṣane kahīe ane je je padārtha rahe che te avakāṣamām ja rahe che. Ane te padārthamām paṇa ākāṣa vyāpīne rahe che. Ane evum koi padārtha nathī je jene viṣe ākāṣa na hoy. Kema je pṛuthvīnī eka raja ati jhīnī hoyā tene viṣe paṇa ākāṣa che. Ane te eka rajanā koṭānakoṭī kaṭakā kariē topaṇa tene viṣe ākāṣa che. Māṭe ākāṣanī dṛaṣṭie jyāre joie tyāre pṛuthvī ādika cāra bhūta dekhātām nathī, ekalo ākāṣa ja dekhāya che. Te ākāṣa sarvano ādhāra che. Ane sthūl, sūkṣma ane kāraṇa e je traṇa śarīra te ākāṣane viṣe che, ane ā brahmānḍa che te paṇa ākāṣane viṣe rahyum che. Ane brahmānḍanum kāraṇa je prakṛuti ne puruṣa te paṇa ākāṣane viṣe che. Evo je ākāṣa te prakṛuti puruṣa ane tenum kārya je piṇḍa brahmānḍa e sarvane mānhī paṇa rahyo che. Ane sarvano ādhāra thaine bahāra paṇa rahyo che. Evo je ākāṣa te to suṣuptine viṣe athavā samādhine viṣe līna thato nathī.

Ane koi kaheṣe je, ākāṣādika pañcabhūta to tamoguṇathī upajyām che te ākāṣ, puruṣa ane prakṛutino ādhāra kema kahevāya? Ne sarvamām vyāpaka kema kahevāya? To eno utara e che je, prakṛitimām jo avakāṣa ṛupa ākāṣa na hoyā to, jema vṛukṣamānthī phaḷa puṣpādika bahāra nisare che, ane jema gāyanā peṭamānthī vāchaḍum bahāra nisare che tema prakṛitimānthī mahattattva nisare che. Te kema nisare? Māṭe prakṛutine viṣe ākāṣa rahyo che. Ane mahattattvamānthī ahānkāra nisare che. Māṭe mahattattvamām ākāṣa rahyo che, ane ahānkāramānthī traṇaguṇa nisare che. Māṭe ahānkārane viṣe ākāṣa rahyo che, ane tamoguṇamānthī ākāṣa ādi pañcabhūta nisare che. Māṭe tamoguṇane viṣe paṇa ākāṣa rahyo che. Ane tamoguṇamānthī je ākāṣa nisare che, te ākāṣa to tamoguṇanum kārya che. Ane vikāravāna che, ane sarvano ādhāra je ākāṣa che te nirvikārī che ne anādi che. Ane evo sarvādhāra je ākāṣa che. Te ākāṣane brahma kahīe, cidākāṣa kahīe, ane e ākāṣane viṣe puruṣa ne prakṛuti te saṅkoca avasthāne ane vikāsa avasthāne pāme che. Kevī rīte to jyāre puruṣa prakṛuti sāmum juve che, tyāre jema strī puruṣa thakī santānani

utpatti thāya che, tema puruṣa je pati ne prakṛuti ṛupa je strī te thakī mahattattvādika sañtāna utpanna thāya che, evī rīte je e prakṛuti te covīṣa tattvarūpe ne piṇḍa brahmāñḍarūpe thāya che. E prakṛutini vikāsa avasthā che ane jeṭalām prakṛutinām kārya che tene viṣe puruṣa potānī śaktie karīne vyāpaka paṇe rahe che, te puruṣanī vikāsa avasthā che. Ane jyāre kāḷe karīne prakṛutinūm kārya sarva nāṣa pāmī jāya che ane prakṛuti paṇa puruṣanā aṅgamām līna jevī rahe che, e prakṛutini sañkoca avasthā che, ane puruṣa paṇa prakṛutinām kārya sarve nāṣa pāmyān, tyāre potāne svarūpe rahyo, e puruṣanī sañkoca avasthā che. Jema kācabo che te jyāre vikāsane pāme che tyāre potānām aṅga sarve bahāra kāḍhe che, ane jyāre sañkocane pāme che tyāre sarve potānām aṅga tāñī le che. Te ruḍhamūḍha thai rahe che tema puruṣa prakṛutini sañkoca vikāsa avasthā che. Ane e prakṛuti ne prakṛutinām kāryane viṣe anvaya vyatirekapaṇūm puruṣaṇūm ja che, paṇa sarvano ādhāra evo cidākāṣa tenuṃ nathī, kemaje, je sarvādhāra hoya te koṇa thakī vyatireka hoyo? Te to sadā sarvamām rahyo ja hoyo. Ane ā brahmāñḍa che tene cārekore lokāloka parvata che. Te gaḍhani peṭhe rahyo che. Ane te lokālokani bahāra te aloka che, ane te alokathī para sapta āvaraṇa che, ane tethī para ekaluṃ aṅdhārūm che. Ane te aṅdhārāñthī para prakāṣa che, te prakāṣane cidākāṣa kahīe. Temaja uñcuṃ paṇa brahmaloka sudhī kahevāya ane tenī upara sapta āvaraṇa che ane te āvaraṇane pāra aṅdhakāra che. Ane aṅdhakārane pāra prakāṣa che, te prakāṣane cidākāṣa kahīe, ane temaja heṭhe paṇa sapta pātāḷa sudhī kahevāya ne tethī heṭhām sapta āvaraṇa che, ne tethī heṭhuṃ aṅdhakāra che. Tethī heṭho prakāṣa che, te prakāṣane cidākāṣa kahīe. Evī rīte brahmāñḍani cāre pāse cidākāṣa che. Ane brahmāñḍani māñhī paṇa che. Ane evo je e sarvādhāra ākāṣa che. Tene ākāre jenī dṛuṣṭi vartatī hoyo tene daharavidyā kahīe. Ane akṣividyā ādika ghaṇīka prakāranī brahmavidyā kahī che. Te māñhelī e paṇa eka brahmavidyā che. Ane e cidākāṣa che, te ati prakāṣavāna che, ane te cidākāṣa anādi che ne tenī utpati ane vināṣa nathī. Ane je ākāṣanī utpatti ane vināṣa kahyo che, te ākāṣa to tamoguṇaṇūm kārya che. Ane aṅdhakārārūpa che. Tenī līnatā thāya che, paṇa sarvano ādhāra evo je cidākāṣa tenī to līnatā thatī nathī. Evī rīte te tamārā praśnāno uttara

karyo. Ane have temām koine śānkā rahī hoyā to pūcho! Pachī te vedānti brāhmaṇa tathā harijana bolyā je, have koine leśa mātra sañśaya nathī.
Iti Vacanāmṛtam 114611

Saṅvat 1876nā māgha sudi 12 dvādaśīne divasa savāranā pahoramām swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa līmbaḍānā vṛkṣaheṭhe oṭā madhye, ḍholiyā upara virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja jamaṇe hāthe capaṭī vagāḍīne bolyā je, sarve sāvadhāna thaine sām̐bhaḷo, eka vāta kariē chīe ane te vāta to sthūḷa che paṇa sudhī surata daine sām̐bhaḷaśo to samajāśe, nahi to nahi samajāy. Pachī sarve haribhakte kahyuṁ je, He Mahārāja! kaho. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, parameśvaranā bhakta hoyā temām koikane dharmaniṣṭhā pradhāna hoyā ne koikane ātmaniṣṭhā pradhāna hoy. Ane koikane vairāgyaniṣṭhā pradhāna hoyā ne koikane bhaktiniṣṭhā pradhāna hoy. Ane gouṇapaṇe to e sarve aṅga sarve haribhaktamām hoyā che. Have jene bhāgavatadharmaniṣṭhā pradhāna hoyā te to ahiṅsā, brahmacaryādikarṇupa je potāno varṇāśrama sambāndhī sadācāra teṇe yukta thako nirdāmbhapaṇe kariṇe bhagavāna ane bhagavānanā bhaktanī sevācākarī karavī tene viṣe prītie yukta varte ane te bhaktane bhagavānanām maṅdira karavām tathā bhagavānane arthe bāgabaḡicā karavā tene viṣe ruci varte tathā bhagavānane nānā prakāranām naivedya dharavām temām ruci varte ane bhagavānanām maṅdiramām tathā saṅtanī jāyagāmām līpavum tathā vāḷavum tene viṣe ruci varte ane bhagavānanī śravaṇa kīrtanādika je bhakti tene nirdāmbhapaṇe kare ane te dharmaniṣṭhāvāḷā bhaktane bhāgavatadharme yukta evum je śāstra tenā śravaṇa kīrtanādikane viṣe atiṣe ruci varte. Ane jene ātmaniṣṭhā pradhāna hoyā teto traṇa deha ane traṇa avasthā tethī para ane sattārṇupa evo je potāno ātmā te ṛupe niraṅtara varte ane potānā iṣṭadeva evā je pratyakṣa ShriKṛṣṇa paramātmā tene sarvathī para ane atī śuddha svarṇupa ane sadā divya sākāra mūrti samaje ane te potāno ātmā tathā te paramātmā tenā śuddha svarṇupanā pratipādananī karanāri je vārtā tene pote kare

ane bījāthī sām̐bhaḷe tathā teṽ rītanām̐ śāstramām̐ prītie yukta varte ane potāne ātmasattāpaṇe vartavum̐ temām̐ vikṣepa āve to tene sahana karī na śake evī prakṛtivāḷo hoy. Ane jene vairāgyaniṣṭhā pradhāna hoya tene to eka bhagavānanī mūr̐ti vinā je sarva māyika padār̐thamātra tene viṣe nirañtara arṛuci varte ane asatyarṛupa jāñīne pote maḷanī peṭhe tyāga karyām̐ je gṛaha kuṭumbī ādika padār̐tha tenī nirañtara vismṛ̐ti varte ane te bhakta je te tyāgī evā je bhagavānanā bhakta tenā samāgamane ja kare ane bhagavānanī bhakti kare. Te paṇa potānā tyāgamām̐ virodha na āve teṽ rīte kare. Ane tyāga che pradhānapaṇe jemām̐ evī vārtāne pote kare. Ane tyāgane pratipādana karanārām̐ je śāstra tene viṣe rucivāḷo hoya ane potānā tyāgane viṣe virodha karanārām̐ je svādu bhojan, ane sadvastrādi pañcaviṣaya sam̐bandhī māyika padār̐thamātra tene pām̐avāne viṣe atiṣe aruci varte, ane jene bhaktiniṣṭhā pradhāna hoya tene to eka bhagavānanā svarṛupane viṣeja atiṣe dṛaḍha prīti varte ane te bhagavānanā svarṛupathī anya evām̐ je māyika padār̐tha tene viṣe potānā mananī vṛuttine dhārī śake nahi, ane preme karīne bhagavānane vastra alaṅkāranum̐ dhāraṇa kare, ane te bhaktane bhagavānanām̐ je manuṣya caritra tenā śravaṇane viṣe atiṣe ruci varte, tathā bhagavānanī mūr̐tinām̐ nirṛupaṇane karanārūm̐ je śāstra tene viṣe atiṣe ruci varte ane je bhaktane bhagavānane viṣe premane dekhe, te bhaktane viṣeja tene prīti thāy, ane te vinā to potānā putrādikane viṣe paṇa kyāreya prīti na thāy, ane te bhaktane bhagavāna sam̐bandhī kriyāne viṣeja nirañtara pravṛutti hoya evī rīte ā cāra niṣṭhāvāḷā bhaktanām̐ lakṣaṇanī vārtāne vicārīne, jevum̐ jenum̐ aṅga hoya tevum̐ te kaho. Ane ā vārtā che teto darpaṇa tulya che. Te jenum̐ jevum̐ aṅga hoya tevum̐ tene dekhāḍī āpe che, ane bhagavānanā bhakta hoya teto aṅga vinānā hoya nahi, paṇa potānā aṅgane oḷakhe nahi eṭale potānā aṅganī dṛaḍhatā thāya nahi. Ane jyām̐ sudhī potānā aṅganī dṛaḍhatā na thai hoy, tyām̐ sudhī jevī vāta thāya tevum̐ tenum̐ aṅga vyabhicarī jāy, māṭe ā vārtāne vicārīne pota potānā aṅganī dṛaḍhatā karo. Ane jenum̐ jevum̐ aṅga hoya te tema bolo! Pachī haribhakta sarve jevum̐ jenum̐ aṅga hatum̐ te teṽ rīte bolyā. Pachī Shriḷīm̐mahārāja bolyā je, jenum̐ eka sarakhum̐ aṅga hoya te uṭhī ubhā thāo, pachī jenum̐ jenum̐ eka sarakhum̐ aṅga hatum̐ te sarve ubhā thayā. Pachī Shriḷijī mahārāje e

sarvane pāchā besāryā.

Pachī Nityānnda swāmīe pūchayum je, e cāre aṅgavālāne pota potānā aṅgamām kāni guṇa doṣa che ke nathī? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, guṇa doṣa che te kahīe te sām̄bhaḷo je, e cāre aṅgavālā je bhakta temanām je ame prathama lakṣaṇa kahyām te pramāṇe je varte teto emane viṣe guṇa che, ane e pramāṇe je na vartāya teḷalo emane viṣe doṣa che. Pachī Muktaṅnnda swāmīe pūchayum je, ee cāra niṣṭhāvālāne viṣe koi adhika nyūna che ke e cāre tulya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jyām sudhī eka eka niṣṭhāne viṣe vartatā hoyā tyām sudhī to e cāre sarakhā che. Ane jyāre e cāre niṣṭhā ekane viṣe varte tyāre te sarve thakī adhika che, ane jyāre cāre niṣṭhā ekane viṣe varte tyāre tene paramabhāgavata kahīe ane eneja ekāntika bhakta kahīe. *Iti Vacanāmṛutam 114711*

Saṅvat 1876nā māgha sudi 13 terasane divasa swāmī Shri Sahajānndaājī mahārāja SrhīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa līm̄baḍānā vṛukṣanī heṭhe oṭā madhye ḍholiyā upara āthamaṇe mukhāraviṅde saṅdhyā same virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra paheryām hatān, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī. Ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa be maṣālum̄ baḷatī hatī, ane ShriVāsudevanārāyaṇanī saṅdhyā āratī tathā Nārāyaṇa dhūnya thai rahi.

Te keḍe Shrijī mahārāja bolyā je, sarve sāvadhāna thaine sām̄bhaḷo, eka vārtā kariē chīe. Tyāre sarve muni tathā haribhakta bolyā je, He Mahārāj! kaho? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, e amārī āgñā che je, haribhakta mātrane ShriNaranārāyaṇanī mūrti kāgaḷamām lakhāvī daiṣuṅ, te pūjajo, ane e pūjā sarve śāstre kariē pramāṇa che. Ane Shrimadbāgavatane viṣe paṇa aṣṭa prakāranī mūrti kahī che. Māṭe citramūrti paṇa ati pramāṇa che, ane amārī āgñā paṇa che. Māṭe haribhakta mātrane prāṭhkāḷamām snāna kariē ShriNaranārāyaṇanī pūjā karavī, ane pūjā karyā pachī pradakṣiṇā karavī, ane sāṣṭāṅga praṇāma karavā, pachī bhagavāna pāse ema māgavuṅ, je, He Mahārāja! Amārī kusaṅga thakī rakṣā karajo. Te kusaṅga cāra prakārano che. Eka to kuṅḍā paṅthī, bījā

ṣaktipaṅthī, trijā ṣuṣkavedāntī ane cothā nāstik, e cāra prakāraṇo kusaṅga che. Temām jo kuḍā paṅthīno saṅga thāya to vartamānamāṅthī cukāḍīne bhraṣṭa kare. Ane jo ṣaktipaṅthīno saṅga thāya to dāru mānsa khavarāvīne svadharmā thakī bhraṣṭa kare. Ane jo ṣuṣkavedāntīno saṅga thāya to bhagavānanuṃ dhāma tathā bhagavānāno je sadā divya ākāra tathā bhagavānanā avatāranī mūrtionā je ākāra te sarvane khoṭā karīne bhagavānanī bhakti upāsanā te thakī bhraṣṭa kare. Ane jo nāstikano saṅga thāya to karmne ja sācām karīne parameṣvara evā je ShriKṛṣṇa bhagavāna temane khoṭā karī dekhāḍe, ane anādi satṣāstranā mārga thakī bhraṣṭa kare. Māṭe bhagavānanī pāse māgavum je, e cāra prakāranā māṅasano koi divasa saṅga thaṣo nahi. Ane vaḷī ema prārthanā karavī je, He Mahārāja! kāṃ, krodh, lobh, moh, ahaṅkāra, irṣyā ane dehābhīmāna e ādika je anṭhṣatru te thakī rakṣā karajo. ane nitye tamārā bhaktano samāgama deho. Evī rīte nitye bhagavānanī prārthanā karavī.

Ane tame sarve haribhakta ema manamām lāvaṣomān, je e to kāgaḷa upara citrāmaṅga che te āpaṅī kema kusaṅga thakī rakṣā karaṣe? Evo bhāva to koi dahāḍo lāvaṣojamān. Keṃ je ame to satpuruṣa chīe te amārī āgñāe karīne tame sarve Naranārāyaṅanī pūjā rākhaṣo to, amāre ane Naranārāyaṅane to sudho manameḷāpa che. Te ame Naranārāyaṅane kaheṣum je, He Mahārāja! Je paṅca vartamānamām rahīne amārī āpela je tamārī mūrti tene pūje temām tame akhaṅḍa vāsa karīne rahejo. Māṭe e Naranārāyaṅa deva che tene ame sneharupī pāse bāndhīne ame jorāvārī rākhiṣuṃ. Māṭe tame sarve ema niṣce jāṅajo je, e mūrti te ShriNaranārāyaṅa deva paṅḍe ja che. Evum jāṅīne koi dahāḍo mūrti apūja rahevā deṣo māṃ ane prāthkālāmām snāna karīne bhagavānanī pūjā karavī ane pachī bījo dhaṅdho karavo. Ane jyām sudhī paṅcavartamānamām rahīne e Naranārāyaṅa devanī pūjā karaṣo tyām sudhī e mūrtine viṣe ShriNaranārāyaṅa virājamāna raheṣe. E amārī āgñā che. Te sarve ḍraḍha karīne māṅajo. Evī rīte Shrijī mahārāja bolyā te vacana sarve haribhakte māthe caḍhāvyaṅ. *Iti Vacanāmṛutam 114811*

Saṅvat 1876nā māgha sudi 14 coudaṣane divasa saṅdhyā same swāmī ShriSahajāṅndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā

darabāramām Shri Vāsudevanārāyaṇanā maṇdiranī āgaḷa līm̄baḍānā vṛukṣa heṭhe oṭā madhye ḍholiyā upara birājamāna hatā, ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa be divio baḷatī hatī, ane kaṇṭhane viṣe pīḷām puṣpano hāra paheryo hato, ne be hāthamām pīḷā puṣpanā gajarā dhāraṇa karyā hatā. Ane sarve dhoḷām vastra paheryām hatān. Ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, praṣna uttara karo. Pachī Brahmānnda swāmīe praṣna pūchayo je, bhagavānane viṣe vṛutti rākhīe chīe teto sudhī jore karīne rākhīee chīe tyāre rahe che, ane jagatanā padārtha sanmukha to enī meḷe ja rahe che. Tenuṁ ṣum̄ kāraṇa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavānanā bhakta hoyā tenī vṛutti to bhagavāna vinā bīje rahe ja nahi. Ane tene to eja phikara rahe che je, māre jagatanā padārthamām vṛutti rākhavī te to ghaṇum̄ kaṭhaṇa paḍaṣe. Māṭe parameṣvaranā bhakta hoyā tene to jagatanā padārthamām vṛutti rākhavī eja kaṭhaṇa che. Ane je jagatanā jīva che tene parameṣvaramām vṛutti rākhavī te ghaṇī kaṭhaṇa che. Māṭe jene parameṣvaramām vṛutti na rahe te parameṣvarano bhakta nahi. Ane te satsaṅgamām āvato hoyā to e dhīre dhīre saṅtanī vārtā sām̄bhaḷatām sām̄bhaḷatām parameṣvarano bhakta thaṣe.

Pachī Brahmānnda swāmīe pūchayum̄ je, evī rīte bhagavānamām vṛutti rākhīyanum̄ ṣum̄ sādhana che? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, enum̄ sādhana to aṅtardaṣṭī che, te aṅtardaṣṭī te ṣum̄? To jevā potāne pratyakṣa bhagavāna maḷyā che tenī mūrti sāmum̄ joi rahevum̄ e aṅtardaṣṭī che. Ane te mūrti vinā ṣaṭcakra dekhāy, athavā Golok, Vaikuṅṭhādika bhagavānanām dhāma dekhāy, to paṇa te aṅtardaṣṭī nahi. Māṭe bhagavānanī mūrtine aṅtaramām dhārīne, te sāmum̄ joi rahevum̄, tenuṁ nāma aṅtardaṣṭī che, ane te mūrti vinā bīje jyām̄ jyām̄ vṛutti rahe te sarve bāhyadṛaṣṭī che. Pachī vaḷī Shrijīmahārāja paramahaṅsa pratyē bolyā je, have to be be jaṇa thaine sāmasāmā praṣna uttara karo. Pachī ghaṇī vāra sudhī paramahaṅse paraspara praṣna uttara karyā tene sām̄bhaḷatā thakā Shrijīmahārāja temanī buddhinī parīkṣā karatā havā. *Iti Vacanāmṛutam //49//*

Saṅvat 1876nā māgha vadī 1 paḍavāne divasa Shrijīmahārāja

ShrīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranī meḍīnī osarī āgaḷa prāthkālē virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrījīmahārāje muni pratye ema pūchayum je, jene kuśāgra buddhi hoyā tene brahmanī prāpti thāya che, te kuśāgra buddhi te je saṅsāra vyavahāramām bahu jāṇato hoyā tenī kahevāya ke nahi? Athavā śāstrapurāṇanā arthane bahu jāṇato hoyā tenī kahevāya ke nahi? Pachī eno uttara munie karavā māṇḍayo paṇa thayo nahi. Tyāre Shrījīmahārāja bolyā je, keṭalāka to vyavahāramām ati ḍāhyā hoy, to paṇa potānā kalyāṇane arthe kāni jatana kare nahi, tathā keṭalāka śāstra, purāṇ, itihāsanā arthane sārī peṭhe jāṇatā hoyā to paṇa potānā kalyāṇane arthe kāni jatana kare nahi. Māṭe ene kuśāgra buddhivāḷā na jāṇavā, ene to jāḍī buddhivāḷā jāṇavā. Ane je kalyāṇane arthe jatana kare che ne tenī buddhi thoḍī che to paṇa te kuśāgra buddhivāḷo che, ane je jagatavyavahāranī kore sāvadhāna thaine maṇḍayo che ne tenī buddhi ati jhīṇī che to paṇa te jāḍī buddhivāḷo che. E upara Bhagavadgītāno śloka che je, *Yā Nishā Sarvabhutānām Tasyām Jāgartī Sanyami / Yasyām Jāgrati Bhutāni Sā Nishā Pashyato Muneh //* E ślokano ema artha che je bhagavānanum bhajana karavum temām to sarve jagatanā jīvanī buddhi rātrinī peṭhe aṇdhakāre yukta varte che, kahetām bhagavānanum bhajana nathī karatā. Ane je bhagavānanā bhakta che te to bhagavānanā bhajanane viṣe jāgyā che, kahetām niraṇtara bhagavānanum bhajana karatā thakā varte che. Ane śabd, sparś, rūpa, rasa ane gaṇḍha e je pañcaviṣaya tene viṣe jīvamātranī buddhi jāgrata varte che, kahetām viṣayane bhogavatā thakāja varte che ane je bhagavānanā bhakta che tenī buddhi to te viṣaya bhogane viṣe aṇdhakāre yukta varte che, kahetām te viṣayane bhogavatā nathī. Māṭe evī rīte je potānā kalyāṇane arthe sāvadhānapaṇe varte che teja kuśāgra buddhivāḷā che ane te vinā to sarve mūrkhā che. *Iti Vacanāmṛtam //50//*

Saṅvat 1876nā māgha vadi 2 bijane divasa rātrine same swāmī ShrīSahajānḍajī mahārāja ShrīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā

darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa āthamaṇe bāra oraḍānī osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā. Ane dhoḷo suravāḷa paheryo hato, ne dhoḷum aṅgarakhum paheryum hatum ane māthe dhoḷī pāgha bāndhī hatī. Ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, kōni praśna pūcho. Pachī Pūrṇānnda swāmīe praśna pūchayo je, daśa indriyo teto rajoguṇanī che ane cāra anṭhkarāṇa che te to sattvaguṇanām che māṭe e sarve indriyo ne anṭhkarāṇa te to māyika che ne bhagavāna to māyāthī para che, teno māyika anṭhkarāṇe karīne kema niścaya thāya? Ane māyika evī je cakṣu ādika indriyo teṇe karīne bhagavāna kema joyāmām āve? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, māyika vastue karīne māyika padārtha hoyā te jaṇy. Māṭe māyika je anṭhkarāṇa ane indriyo teṇe karīne jo bhagavāna jaṇānā, to e bhagavāna paṇa māyika ṭharyā, e rīte tamāro praśna che? Pachī Pūrṇānnda swāmī tathā sarve munie kahyūm je, eja praśna che. Tene He Mahārāja! tame puṣṭa karī āpo. Pachī Shrijī mahārāja bolyā je eno to uttara ema che je, pacāsa koṭi yojana pṛuthvīnum pīṭha che te pṛuthvī upara ghaṭapaṭādika aneka padārtha che, te sarve padārthamām e pṛuthvī rahī che ne potāne svarūpe karīne nokhī paṇa rahī che. Ane jyāre pṛuthvīnī draṣṭie karīne joie tyāre e sarve padārtharūpe pṛuthvī thai che, ne pṛuthvī vinā bījūm kānī padārtha nathī. Ane te pṛuthvī jaḷanā eka anṣamānthī thai che, ane jaḷa to pṛuthvīne heṭhe paṇa che, ane paḍakhe paṇa che, ne upara paṇa che, ane pṛuthvīnā madhyamām paṇa jaḷa sarvatra vyāpī rahyūm che.

Māṭe jaḷanī draṣṭie karīne joie to pṛuthvī nathī ekalum jaḷaja che, ane e jaḷa paṇa tejanā eka anṣamānthī thayūm che. Māṭe tejanī draṣṭie karīne joie to jaḷa nathī ekalum tejaja che, ane te teja paṇa vāyunā eka anṣamānthī thayūm che, māṭe vāyunī draṣṭie karīne joie to teja nathī ekalo vāyuja che, ane te vāyu paṇa ākāśanā eka anṣamānthī thayo che, māṭe jo ākāśanī draṣṭie karīne joie to vāyu ādika je cāra bhūta ne tenūm kārya je piṇḍa ne brahmāṇḍa te kānī bhāseja nahi ekalo ākāśa ja sarvatra bhāse ane e ākāśa paṇa tāmasāhankāranā eka anṣamānthī utpanna thayo che. Ane te tāmasāhankār, rājasāhankār, sāttvikāhankāra ane bhūt, indriyo, anṭhkarāṇa ane devatā e sarve mahattattvanā eka anṣamānthī utpanna

thayām che, māṭe mahattattvaniṁ draṣṭie joie to traṇa prakāraṇo ahaṅkāra tathā bhūt, indriyo, aṅṭhkaṇa, devatā e sarve nathī, ekaluṁ mahatattvaja che, ane te mahattattva paṇa pradhāna prakṛutinā eka aṅṣamānthī utpanna thayuṁ che. Māṭe eka prakṛutiniṁ draṣṭie joie to mahattattva nathī, ekalī e prakṛuti ja che. Ane te prakṛuti paṇa pralayakālamām puruṣanā eka aṅṣamām līna thai jāya che. Ane te pāchī sṛuṣṭi same eka aṅṣamānthī utpanna thāya che. Māṭe puruṣaniṁ draṣṭie karīne joie to, e prakṛuti nathī ekalo puruṣaja che. Ane evā anaṅtakoṭi puruṣa che te mahāmāyānā eka aṅṣamānthī utpanna thāya che. Māṭe e mahāmāyāniṁ draṣṭie joie to e puruṣa nathī ekalī mahāmāyāja che. Ane e mahāmāyā paṇa mahāpuruṣanā eka aṅṣamānthī utpanna thāya che māṭe e mahāpuruṣaniṁ draṣṭie joie to e mahāmāyā nathī ekalo mahāpuruṣa ja che. Ane e mahāpuruṣa paṇa Puruṣottama bhagavānanuṁ dhāma je akṣara tenā eka deṣamānthī upaje che. Māṭe e akṣaraniṁ draṣṭie karīne joie to e mahāpuruṣādika sarve nathī eka akṣara ja che. Ane te akṣara thakī para akṣarātīta evā je Puruṣottama bhagavāna te che te sarveniṁ utpatti, sthiti ane pralayanā karatā che, ne te sarvanā kāraṇa che. Ane je kāraṇa hoyā te potānā kāryane viṣe vyāpaka hoyā ne tethī juduṁ paṇa rahe, māṭe e sarvanā kāraṇa je, Puruṣottama bhagavāna tenī draṣṭie karīne joie tyāre e Puruṣottama bhagavāna vinā bījuṁ kāni bhāseja nahi, evā je bhagavāna teja kṛupā karīne jīvanā kalyāṇane arthe pṛuthvīmām sarve manuṣyane pratyakṣa darṣana āpe che, tyāre je jīva saṅtano samāgama karīne e Puruṣottama bhagavānāno āvo mahimā samaje che tyāre enām indriyo, aṅṭhkaṇa sarve Puruṣottamarūpa thai jāya che, tyāre temaṇe karīne e bhagavānāno niścaya thāya che. Jema hīre karīneja hīro veṅdhāya che paṇa bījā vate nathī veṅdhāto, tema bhagavānāno niścaya te bhagavāna vateja thāya che, ane bhagavānanuṁ darṣana paṇa bhagavāna vateja thāya che paṇa māyika evām je indriyo, aṅṭhkaṇa teṇe karīne nathī thato. Ema vārtā karīne Shriṅjī mahārāja Jay Saccidānnda kahīne potāne utāre padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam //51//*

Saṅvat 1876nā māgha vadi 3 trijane divasa Shriṅjīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaraniṁ meḍiniṁ osarimām kathā vaṅcāvātā hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā

mukhāraviindanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī te kathāmām ema āvyuṁ je, sāṅkhya, yog, vedānta ane pañcarātra e cāra śāstre karīne je bhagavānanā svarṇupane samaje te pūro gñānī kahevāy. Tyāre Muktañnda swāmīe pūchayūṁ je. He Mahārāja! E cāra śāstre karīne bhagavānane kema jāṇavā? Ane e cāra śāstre karīne je bhagavānane na jāṇe temām śī nyūnatā rahe che, te kaho? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, je sāṅkhyasāstra che te bhagavānane pañcaviśamā kahe che ane covīśa tattva jema bhagavāna vinā kāni karavāne samartha nathī thatān, tema jīva iśvara bhagavāna vinā kāni karavāne samartha nathī. Māṭe ene paṇa covīśa tattva bheḷāja gaṇe che ane jīva iśvare sahita evām je covīśa tattva tene kṣetra kahe che, ne pañcaviśamā bhagavāna tene kṣetragñā kahe che, ane yogasāstra che te bhagavānane chaviśamā kahe che, ne mūrtimāna kahe che, ne jīva iśvarane pañcaviśamā kahe che ne covīśa tattvane pṛuthak kahe che ne e tattva thakī potānā ātmāne pṛuthak samajīne bhagavānanuṁ dhyāna karavūṁ ema kahe che. Ane vedāntasāstra che te bhagavānane sarvakāraṇ, sarvavyāpak, sarvādhār, nirguṇ, advait, nirañjana ane kartā thakā akartā ne prakṛta viśeṣaṇe rahita ne divya viśeṣaṇe sahita ema kahe che. Ane pañcarātrasāstra che te bhagavānane ema kahe che je, eka je ShriKṛṣṇa Puruṣottamanārāyaṇa che teja Vāsudev, Sañkarṣaṇ, Aniruddh, Pradyumna e caturvyuha ṛupe thāya che, ane pṛuthvīne viśe avatāranuṁ dhāraṇa kare che. Ane tene viśe je nava prakāranī bhaktine kare che tenuṁ kalyāṇa thāya che. Evī rīte e cāra śāstra bhagavānane kahe che tene yathārtha samaje tyāre puro gñānī kahevāy. Ane jo bijām traṇa śāstrane mukīne eka sāṅkhyasāstre karīneja bhagavānanā svarṇupane samaje to, e bādha āve je, sāṅkhyasāstramām jīv, iśvarane tattvathī nokhā nathī kahyā, te jyāre tattvano niśedha karīne tattvathī potānā jīvātmāne nokho samaje tyāre pañcaviśamo potāno jīvātmā samajāy, paṇa bhagavāna na samajāy ane jo ekale yogasāstre karīneja bhagavānanā svarṇupane samaje, to e doṣa āve je, yogasāstre bhagavānane mūrtimāna kahyā che, tene paricchinna samaje, paṇa sarvāntaryāmī ane paripūrṇa evā na samaje. Ane jo eka vedāntasāstre karīneja bhagavānanā svarṇupane samaje, to e doṣa āve je, je bhagavānane

sarvakāraṇ, sarvavyāpaka ane nirguṇa kahyā che, tene nirākāra samaje paṇa prākṛta karacaraṇādike rahita ane divya avayave sahita evo sanātana je bhagavānana ākāra che tene na samaje, ane jo ekale pañcarātraśāstre karīne ja bhagavānanā svarṛupane samaje to evo doṣa āve je, je bhagavānanā avatārane viṣe bhakti kahī che, tene viṣe manuṣyabhāva āve tathā ekadeśasthapaṇuṃ samajāi jāy, paṇa sarvāntaryāmīpaṇuṃ ne paripūrṇapaṇuṃ na samajāy, māṭe e sarve śāstre karīne jo bhagavānane na samaje to āvā doṣa āve che ane jo e sarve śāstre karīne samaje to je eka eka śāstranī samajaṇe karīne doṣa āve che te bījā śāstranī samajaṇe karīne ṭalī jāya che. Māṭe e cāre śāstre karīne je samaje te paripūrṇa gñānī kahevāy. Ane jo e cāramānthī ekane mukīde to puṇo gñānī kahevāy. Ne bene mukī de to ardho gñānī kahevāy, ne traṇane mukīde to pā gñānī kahevāy, ne cārene mukīne je potānā mananī kalpanāe karīne game tevī rīte śāstrane samajīne varte che ane te jo vedāntī che athavā upāsanāvāḷo che. Te beya bhulā paḍayā che paṇa kalyāṇano mārga e bemānthī koine jaḍayo nathī. Māṭe e vedāntī te dambhī gñānī che. Ane e upāsanāvāḷo te paṇa dambhī bhakta che. *Iti Vacanāmṛutam //52//*

Saṅvat 1876nā māgha vadi 9 navamīne divasa Shriḡimahārāja Shriḡaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shriḡāsudeva-nārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa āthamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara āthamaṇe mukhāraviṅde virājamāna hatā, ane dhoḷo suravāḷa paheryo hato ne dhoḷo aṅgarakho paheryo hato, ne jarakaśī cheḍānuṃ kasumbala bhāre ṣeluṃ keḍaye bāṅdhyaṃ hatuṃ, ne jarakaśī cheḍāno bhāre kasumbala reṅto māthe bāṅdhyaṃ hato, ne te pāghamām puṣpanā torā jhukī rahyā hatā ane kaṅṭhamām puṣpanā hāra paheryā hatā, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sarve muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, koi praśna pūcho. Tyāre Muktaṅnda swāmīe pūchayūṃ je, koika to satsaṅgamām rahīne divasa divasa pratye vṛuddhine pāmato jāya che ane koika to satsaṅgamām rahīne divasa divasa pratye ghaṭato jāya che tenūṃ ṣuṃ kāraṇa che? Pachī Shriḡīmahārāja bolyā je, moṭā je sādhu teno je avaguṇa le che te ghaṭato jāya che ane te sādhuṃ je guṇa le che tenūṃ aṅga vṛuddhi pāmātuṃ jāya che ne tene

bhagavānane viṣe bhakti paṇa vṛuddhi pāme che, māṭe te sādhuṇo avaguṇa na levo ne guṇa ja levo. Ane avaguṇa to tyāre levo, jyāre parameṣvaranī bāndhela je pañcavartamānanī maryādā temānthī koika vartamānāno te sādhu bhaṅga kare tyāre teno avaguṇa levo, paṇa koi vartamānamām to phera na hoyā ne tenī svābhāvika prakṛuti ṭhīka na jaṇātī hoy, tene joine te sādhumām bījā ghaṇāka guṇa hoy, teno tyāga karīne jo ekalā avaguṇaneja grahaṇa kare to tenā gñān, vairāgyādika je śubha guṇa te ghaṭī jāya che. Māṭe vartamānamām phera hoyā to ja avaguṇa levo paṇa amatho bhagavānanā bhaktano avaguṇa levo nahi. Ane jo avaguṇa le nahi, to tene śubha guṇanī divasa divasa pratye vṛuddhi thatī jāya che. *Iti Vacanāmṛutam 115311*

Saṅvat 1876nā māgha vadi 11 ekādaśīne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṇdiranī āgaḷa āthamaṇe bāra oraḍānī ośarīe ḍholiyā upara gādī takīyā nañkhāvīne virājamāna thayā hatā, ne dhoḷo kheṣa paheryo hato ne jariyānī cheḍāvāḷo kasumbala reñto oḍhayo hato ane āsamānī raṅgano jariyānī reṣamano pheñto māthe bāndhyo hato, ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktannda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Shrimadbāgavat-nā ekādaśa skāndhamām Janakarājā ane nava Yogēśvaranā saṅvāde karīne kahyā je bhāgavatadharm, tenuṃ je poṣaṇa te kema thāya? Ane vaḷī jīvane mokṣanuṃ je dvāra te ughāḍuṃ kema thāya? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, svadharm, gñān, vairāgya ane māhātmya gñāna teṇe sahita je, bhagavānanī bhakti teṇe yukta evā je bhagavānanā ekāntika sādhu tenā prasaṅga thakī bhāgavata dharmanuṃ poṣaṇa thāya che ane vaḷī jīvane mokṣanuṃ je dvāra te paṇa evā sādhuṇā prasaṅga thakī ughāḍuṃ thāya che. Te Kapiladeva bhagavāne devahūti pratye kahyuṃ che je, *Prasangmajaram Pāshamātmanah Kavyo Viduh / Sa Eva Sādhuṣhu Kruto Mokshadwārmāpāvṛutam* // Jevo e jīvane potānā saṃbāndhine viṣe ḍṛaḍha prasaṅga che, tevo ne tevoja prasaṅgajo bhagavānanā ekāntika sādhuṇe viṣe thāya to, e jīvane mokṣanuṃ dvāra

ughāḍum thāya che.

Pachī Shukamunie pūchayum je, game tevo āpatkāḷa paḍe ane potānā dharmamānthī na khase te kaye lakṣaṇe karīne oḷakhāya? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, jene parameśvaranā vacananī khaṭaka rahe, ane nānum moṭum vacana lopī śake nahi evī rītano jeno svabhāva hoy, tene game tevo āpatkāḷa āve toya paṇa e dharma thakī paḍeja nahi. Māṭe jene vacanamām dṛaḍhatā che, teno ja dharma dṛaḍha rahe ane teno ja satsaṅga paṇa dṛaḍha rahe. *Iti Vacanāmṛutam 115411*

Saṅvat 1876nā māgha vadi 11 ekādaśīne divasa Shrijī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potānā utārāne viṣe ugamaṇe bāra oraḍānī osarī upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa saṅta tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, praśna uttara karo. Pachī Mukatānḍa swāmīe pūchayum je, jīvane bhajanasmaraṇano tathā vartamānāno eka dṛaḍhāva kema raheto nathī? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, e to aśubha evā je deś, kāḷ, kriyā ane saṅga tene yoge karīne raheto nathī. Ane te dṛaḍhāva paṇa traṇa prakārano che, uttam, madhyama ane kaniṣṭh. Temām jo uttama dṛaḍhatā hoyā ane deś, kāḷ, kriyā ane saṅga e jo ati bhūṅḍā thāya to te uttama dṛaḍhatāne paṇa ṭāḷī nākhe to madhyama ane kaniṣṭha dṛaḍhatānī to śī vāta kahevi? Ane deś, kāḷ, kriyā ane saṅga e ati bhūṅḍā thāy, ne temām paṇa dṛaḍhatā jema che emane ema jo rahe to, ene pūrvanum bhāre bījabaḷa che ne bhāre puṇya che. Ane deś, kāḷ, kriyā ane saṅga ati pavitra che ane temām paṇa jo enī buddhi malina thai jāya che to ene pūrvajanmanum tathā ā janmanum koi moṭum pāpa che, te naḍe che, athavā koi moṭā bhagavānanā bhaktano droha thai gayo che te ene naḍe che, kema je deś, kāḷ, kriyā ane saṅga ṛuḍā che toya paṇa enum aṅtara bhūṅḍum thai jāya che. Māṭe have jo moṭā puruṣanī sevāmām khabaḍadāra thaine rahe to enām pāpa baḷīne bhaṣma thai jāya ane jo ati pāpīno saṅga thāya to pāpano vadhāro thāya ane kāṅhika sukṛuta hoyā te paṇa nāśa pāme ane madirāpānanī karanārī je pātaryo tenā gaḷāmām hātha nākhīne bese ane pachī parameśvarano vāṅka kāḍhe je, mārum

mana kema t̄hekāṇe rākhyuṁ nahi, tene to mahāmūrkhā jāṇavo. *Iti Vacanāmṛutam. 115511*

Saṁvat 1876nā māgha vadi 12 dvādaśīne divasa sājane same Shriṅgi mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṁdira āgaḷa āthamaṇā bāranā oraḍāni osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā ane dhoḷo kheṣa paheryo hato, ne jariyāna kasumbala reṅto oḍhayo hato ne māthe pharatā cheḍāno kasumbi reṅto bāndhyo hato ane potānā mukhāravindani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhi hatī ane Nārāyaṇa dhunya karīne muni jhānjh, mṛudaṅga laine kīrtana gātā hatā.

Pachi Shriṅgimahārāja bolyā je, kīrtana rākho, ane ghaḍika praśna uttara karīe. Ema kahīne vaḷi Shriṅgimahārāja bolyā je, lyo huṁ praśna pūchūṁ chuṁ je, ShriKṛṣṇa bhagavāne Gītāmām cāra prakāranā bhakta kahyā che temām gñānīne adhika kahyo che ane cārene bhagavānanā svarūpano niścaya to sarakho che, māṭe gñāni te kevi rīte viśeṣa che? Pachi e praśnāno uttara munie karavā māṅḍayo paṇa thayo nahi. Pachi Shriṅgimahārāja bolyā je, gñāni che te to brahmasvarūpe varte che ane bhagavānāno mahimā yathārthapaṇe jāṇe che. Māṭe ene bhagavānanā svarūpa vinā bijī manamām kāni kāmanā raheti nathi ane bijā je traṇa prakāranā bhakta che, tene bhagavānāno niścaya to che, toya paṇa bhagavānāno mahimā yathārthapaṇe jāṇatā nathi. Te māṭe ene bhagavāna vinā bijī kāmanā rahi jāya che. Te māṭe gñānīne barobara thatā nathi. Te sāru bhagavānanā bhaktane bhagavāna vinā bijī koi jātanī kāmanā rahe e moṭi khoṭa che. Ane jene koi jātanī vāsanā na hoyā ane tīvra vairāgyavāna hoyā ane jo te vairāgyane yoge ahaṅkāre yukta varte to, e paṇa ene viśe moṭi khoṭa che, athavā atyaṅta ātmagñānanuṁ baḷa hoy, athavā bhagavānane viśe ḍṛaḍha bhaktinuṁ baḷa hoyā ane tenā mānane yoge karīne jo garība haribhaktane namāya nahi athavā teni āgaḷa dīna vacana bolāya nahi, to e paṇa ene viśe moṭi khoṭa che. Te khoṭe karīne e haribhaktanuṁ aṅga vṛuddhine na pāme. Jema salāṭa kūvo khodato hoyā ane jo heṭhe pāno polo bole to salāṭa ema kahe je, pāṇi ghaṇuṁ thaṣe. Ane jo uparathī raṅakato hoyā ne māñhi kāpe tyāre agni jhare to salāṭa ema kahe je, ā

kūvāmām pāñī thaṣe to ardhā koṣanum ke pā koṣanum thaṣe paṇa vadhu nahi thāy, tema gñān, vairāgya ane bhakti tenā mānamām je aṭaṇṭa rahe, to e moṭo to kahevāy, paṇa jevum ardhā koṣanum ke pā koṣanum pāñī thayum evo moṭo thāy, paṇa jevā nirmānī bhaktamām moṭā guṇa āve tevā moṭā guṇa emām na āve, māṭe jene bhagavānane prasanna karavā hoyā tene gñān, vairāgy, bhakti tathā bijā koi śreṣṭha guṇa hoyā tene abhimāne karīne aṭaṇṭa thavum nahi. To e puruṣanā hṛdayane viṣe prakāṭa pramāṇa evā je ShriKṛṣṇanārāyaṇa te prasanna thaine nivāsa karīne rahe che.

Pachī Muktānnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Gñān, vairāgya, bhakti tathā bijā je śubha guṇa tene yoge karīne māna āve, te mānane kayā upāye karīne ṭālavum? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavānanā bhaktanum māhātmya jāñīne pote dehe karīne temane namaskāra kare, tathā temanī sevācākarī kare ane jo haiyāmām mānāno saṅkalpa thāya to tene oḷakhe ne vicāranum baḷa rākhe to māna ṭālī jāy. Ane atiṣe premalakṣaṇā bhakti hoyā ane te bhaktie karīne bhagavāna tene vaṣa vartatā hoyā ane jo te bhaktinum bhaktanā hṛdayamām māna āve toya paṇa ene ati khoṭa che, ane ātmagñānanum māna hoyā athavā vairāgyanum māna hoyā paṇa te abhimāna to dehātma buddhineja dṛaḍha karāve. Māṭe bhagavānanā bhakta hoyā tene koi prakāre abhimāna rākhavum nahi. Eja bhagavānane rājī karyāno upāya che. Ane āntardaṣṭivāḷā je bhagavānanā bhakta hoyā te jo tapāsīne potānā hṛdaya sāmum jue to jyāre lagāre māna āvatum haṣe, tyāre hṛdayamām rahī je bhagavānanī mūrti tenī najara karaḍī dekhātī haṣe ane jyāre nirmānīpaṇe vartātum haṣe, tyāre potānā hṛdayamām rahī je bhagavānanī mūrti tenī dṛaṣṭi ati prasanna jaṇātī haṣe. Māṭe bhagavānanāno bhakta hoyā tene vicāranum baḷa rākhīne koi prakāranum māna udaya thavā devum nahi ane jo māna sahita gñān, vairāgy, bhakti hoyā to, jema sonum hoyā ane temām bhegabhaḷe tyāre te sonum panaravulum kahevāya ane tethī vadhato bhega bhaḷe to bāravulum kahevāya ane tethī vadhato bhega bhaḷe to āṭhavalum kahevāy. Tema e bhaktane gñān, vairāgy, bhaktimām jema jema ahīnkārāno bhega bhaḷato āve, tema tema e traṇe ochām thatām jāya che māṭe māna rahita je gñān, vairāgya ane bhakti te to soḷavalā sonā jevām che. Ane māna sahita hoyā te uparathī to ene ghaṇo śobhāḍe, paṇa

enā an̄taramām̄ jhājhum̄ baḷa hoyā nahi. Tyām̄ dṛaṣṭānta che, jema pacāsa koṭi yojana pṛuthvī, te samudra, parvata ane sarva bhūtaprāṇīmātra teno ādhāra che māṭe ghaṇī baḷavāna jaṇāya che ane te thakī jaḷa vaḷī ghaṇum̄ baḷavāna jaṇāya che, je jaḷane viṣe pṛuthvī chāṇānī peṭhe tare che ane jaḷa thakī tejamām̄ ghaṇum̄ baḷa jaṇāya che. Ane teja thakī vāyumām̄ ghaṇum̄ baḷa jaṇāya che. Ane ākāṣanum̄ to kāni baḷa jaṇātum̄ nathī paṇa ākāṣa sarvethī baḷavāna che kem̄ je e cāreno ākāṣa ādhāraruṇa che. Tema mānarahita je e bhaktanām̄ gñān, vairāgya ane bhakti te ākāṣa sarakhām̄ baḷavāna che. Māṭe uparathī to jaṇāya nahi paṇa nirmānī bhakta te sarvethī śreṣṭha che. Ane jema bāḷaka hoyā te divasa kāni mānāno ghāṭa saṅkalpa hoyā nahi. Temaja sādhone to game teḷalī pūjā pratiṣṭhā thatī hoy, paṇa bāḷakanī peṭhe mānarahita vartavun̄.

Pachī vaḷī Muktaṇṇda swāmīe praṣna pūchayo je, indriyo, an̄ṭhkarāṇa ane prāṇa tathā jāgrat, svapna ane suṣupti e traṇa avasthā tathā sthūl, sūkṣma ane kāraṇa e traṇa śarīra e sarva thakī jīvanum̄ svaruṇa nyārum̄ che, evum̄ satsaṅgamānthī sām̄bhaḷīne dṛaḍha niścaya karyo che, toya paṇa indriyo, an̄ṭhkarāṇādika bheḷo bhaḷīne sukharuṇa evo je jīvātmā te paramātmānum̄ bhajanasmarāṇa karato thako saṅkalpane yoge karīne duḥkhiyo kema thai jāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, keḷalāka siddha thāya che, ne keḷalāka sarvagñā thāya che, ne keḷalāka devatā thāya che. Ityādi an̄nta prakāranī moṭayapa pāmeche tathā paramapadane pāmeche. E sarve bhagavānanī upāsanāne baḷe pāme che, paṇa upāsanā vinā koi vāta siddha thatī nathī, māṭe śāstramānthī ātmā anātmānī vikti samajīne athavā koika moṭā saṅtanā mukhathī vāta sām̄bhaḷīne, jāṇe je hum̄ ātmā anātmānī vikti karī laun̄, paṇa ema vikti thatī nathī. E to e jīvane jeḷalī potānā iṣṭadeva je parameṣvara tene viṣe niṣṭhā hoy, teḷaloja ātmā anātmāno viveka thāya che paṇa iṣṭadevanā baḷa vinā to koi sādhana siddha thatām̄ nathī. Ane jene Gopīonā jevī premalakṣaṇā bhakti che, tene to sarve sādhana saṅpūrṇa thayām̄ che ane jene evo prema na hoyā tene to bhagavānāno mahimā samajavo je, bhagavāna to Golok, Vaikuṅṭh, Shvetadvīp, Brahmamahola tenā pati che ane manuṣya jevā jaṇāya che te to bhaktanā sukhane arthe jaṇāya che paṇa enī e mūrti che te Golokādika je potānām̄ dhāma tene viṣe eka eka nakhamām̄ koṭi koṭi

sūryanā prakāṣe yukta jaṇāya che ane mṛutyulokane viṣe bhagavānani manuṣya sevā kare che ane dīvo kare tyāre ene āgaḷa prakāṣa thāya che paṇa e to sūrya caṇdrādika sarvene prakāṣanā dātā che. Ane Golokādika je dhāma che tene viṣe to Rādhikā, Lakṣmī ādika je potānā bhakta che temaṇe nirāntara sevyā evā e bhagavāna che ane jyāre brahmāṇḍono pralaya thai jāya che, tyāre ā pragaṭa bhagavāna che teja eka rahe che. Ane pachī sṛuṣṭi racavāne same paṇa prakṛutipuruṣadvāre karīne anāntakoṭi brahmāṇḍone eja bhagavāna upajāve che, evī rīte bhagavānāno mahimā vicāravo eja ātmā anātmānā vivekanuṃ kāraṇa che ane jeṭalī e bhaktane bhagavānānā māhātmye sahita bhagavānane viṣe niṣṭhā che, teṭaloja e bhaktanā hṛdayamām vairāgya āve che. Māṭe bijā sādhananā baḷane tajīne ekaluṃ bhagavānani upāsanānuṃ baḷa rākhavun ane je evo bhakta hoyā te to ema samaje je, game tevo pāpī hoyā ne aṅta same jo tene, Swāminārāyaṇ, evā nāmanuṃ uccāraṇa thāy, to te sarva pāpa thakī chuṭīne brahmamaholane viṣe nivāsa kare, to je e bhagavānāno āṣṛita hoyā te e bhagavānānā dhāmane pāme emām ṣo saṅśaya che? Ema māhātmya samaje te sārṇuṃ je bhagavānāno bhakta hoyā tene bhagavānani upāsanānuṃ baḷa satsaṅga karīne divase divase vṛuddhi pamāḍavun. *Iti Vacanāmṛutam 115611*

Saṅvat 1876nā phāgaṇa ṣudi 2 dvitīyāne divasa Shriṅgi mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām sādhuṃ jāyagāne viṣe virājamāna hatā ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīṇḍani āgaḷa sādhu tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriṅgimahārāja bolyā je, jene praṣna uttara karatām āvaḍe te eka eka praṣna pūcho. Pachī Muktaṅḍa swāmīe pūchayun je, He Mahārāj! Mokṣanuṃ asādhāraṇa kāraṇa te ṣuṃ che? Pachī Shriṅgimahārāja bolyā je, bhagavānānā svarṇupanuṃ gñāna ane bhagavānanuṃ māhātmya jāṇavun e be asādhāraṇa mokṣanā hetu che.

Pachī vaḷī Muktaṅḍa swāmīe pūchayun je, bhagavānane viṣe je sneha tenuṃ ṣuṃ ṛupa che? Pachī Shriṅgimahārāja bolyā je, snehanuṃ ṛupa to e che je snehamām koi jātano vicāra na joie ane jyāre je guṇa

vicārīne sneha kare te to jyāre avaguṇa dekhe tyāre teno sneha truṭī jāy. Māṭe heta to jema thayuṁ hoyā tema ne tema rahevā devuṁ, paṇa vicāra karīne vāre vāre sthāpana utthāpana karavuṁ nahi. Ane mūḍhapaṇe bhagavānane viṣe heta karavuṁ. Ane je guṇane vicārīne heta kare te hetano viśvāsa nahi māṭe heta to jema dehanā sambāndhī saṅghāthe che tevuṁ bhagavānane viṣe heta karavuṁ, ane e hetane mūḍhapaṇānuṁ heta kahīe. Ane bhagavānanuṁ mähātmya jāṇīne je heta thāya che, te to biḷi ja rītanuṁ che ema jāṇavuṁ.

Pachī Shivānnda swāmīe pūchayūṁ je, satsaṅgamām rahevāno khapa che, to paṇa koika ayogyā svabhāva che te kema ṭalato nathī? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, je svabhāva satsaṅgamām aṅtarāya karato hoyā te upara jene abhāva na āve tyām sudhī ene kyām satsaṅgano pūro khapa che? Ane te svabhāvane paṇa kyām pūro ṣatru jāṇyo che? Tyām dṛaṣṭānta che jem, koika puruṣa āpaṇo mitra hoyā ne te ja puruṣe āpaṇā bhāine mārī nākhyo hoy, to pachī te sāthe mitrapaṇuṁ na rahe ane tenuṁ māthūṁ kāpavāne taiyāra thāy, keṁ je mitra karatām bhāino sambāndha adhika che. Tema jo ene potāno svabhāva vartamānamām bhaṅga paḍāvīne satsaṅgathī vimukha kare evo che toya paṇ, enī upara vairabhāva āvato nathī ane te svabhāva upara rīsa caḍhatī nathī, to jo ene satsaṅgamām pūruṁ heta nathī ane jo jevuṁ bhāimām heta manuṣyane che tevuṁ jo satsaṅga upara heta hoy, to bhūṅḍā svabhāvane tatkāḷa ṭālī nākhe, ṣā māṭe je jīva to ati samartha che, kema je mana ane indriyo e sarve to kṣetra che ane jīva to eno kṣetragñā che māṭe je kare te thāy. *Iti Vacanāmṛutam 115711*

Saṅvat 1876nā phāgaṇa sudī 5 paṅcamīne divasa saṅdhyā āratīne same swāmī Shri Sahajānndaḷi mahārāj ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām je paramahaṅsani jāyagā tyām virājamāna hatā. Ane sarve dhoḷām vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, praṣna karo. Pachī Muktannda swāmīe praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Jyāre bhajanasmaraṇa karavā bese tyāre bhagavānanā bhaktanā aṅtaramām rajoguṇa tamoguṇanā veega āve

tyāre bhajana smaraṇanuṁ sukha āvatuṁ nathī. Te e guṇanā vega kema ṭaḷe? Tyāre Shriḥimāhārāja bolyā je, e guṇanī pravṛuttinā kāraṇa to deh, kusaṅga ane pūrvanā saṅskāra e traṇa che. Temām dehane yoge karīne je guṇa pravartyā hoyā te to ātmā anātmānā vicāre karīne ṭaḷī jāya che ane kusaṅge karīne pravartyā hoyā te saṅtane saṅge karīne ṭaḷe che ane je rajoguṇa tamoguṇanā vega e beye karīne paṇa na ṭaḷe, te to koika pūrvanā bhūṅḍā saṅskārane yoge karīne che, māṭe e ṭaḷavā ghaṇā kaṭhaṇa che.

Pachī Aanāndānnda swāmīe pūchayum je, pūrvanā saṅskāra malina hoyā te kema ṭaḷe? Tyāre Shriḥimāhārāja bolyā je, atiṣe moṭā puruṣano je upara rājīpo thāy, tenā game tevā malina saṅskāra hoyā to nāṣa pāme ane moṭā puruṣano rājīpo thayo hoyā to rāṅka hoyā te rājā thāya ane game tevām bhūṅḍām prārabdha hoyā to ṛḍām thāya ane game tevum tene māṭhe vighna āvanārṛum hoyā te nāṣa thai jāy.

Pachī vaḷī Aanāndānnda swāmīe pūchayum je, ṣo upāya kare to moṭā puruṣa rājī thāya? Pachī Shriḥimāhārāja bolyā je, prathama to moṭā saṅta sāthe niṣkapaṭapaṇe varte ane kām, krodh, lobh, moha, mad, matsar, āṣā, ṭṛṣṇā, ahaṅkāra ane irṣyā e sarveno tyāga kare ane saṅtano gulāma thaine rahe, ne aṅtaramām māna ṭaḷe bhāve rahe, paṇa dehe karīne sarvene namato rahe, to enī upara moṭā saṅta rājī thāya che.

Pachī Mahānubhāvānnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Satsaṅgamām rahete thake jeṭalā avaguṇa hoyā te sarve nāṣa pāmī jāya ane dinadina pratye bhagavānanī bhakti vṛuddhi pāmatī jāya eno ṣo upāya che? Pachī Shriḥimāhārāja bolyā je, moṭā puruṣano jema jema guṇa grahaṇa karato jāy, tema tema enī bhakti vṛuddhi pāmatī jāya ane atiṣe je moṭā hoyā tene jo atiṣe niṣkāmī jāṇe, to pote kūtarā jevo kāmī hoyā te paṇa niṣkāmī thāya ane jo moṭā puruṣane viṣe kāmīpaṇāno doṣa paraṭhe, to game tevo niṣkāmī hoyā toya paṇa atiṣe kāmī thāya ane moṭāne viṣe krodhī, lobhīpaṇum paraṭhe to pote krodhī, lobhī thāya ane jo moṭā puruṣane atiṣe niṣkāmī, nirlobhī, niḥsvādī, nirmānī, niḥsnehī samaje, to pote paṇa e sarva vikārathī rahita thai jāya ane pāko haribhakta thāy. Te pākā haribhaktanum ṣum lakṣaṇa che? To sārā je ṣabda, sparṣ, ṛupa, rasa ane gaṅdha e paṅcaviṣaya teno jema duḥkhadāyaka vastuno saheje abhāva rahe che tema jene saheje abhāva rahe che ane eka

parameśvaranā svarūpanē viṣe acaḷa niṣṭhā varte che, tene pāko haribhakta jāṇavo, te evo pāko haribhakta thayāno to eja upāya che je, parameśvaranā dāsano gulāma thaine rahe ane ema jāṇe je, e sarve bhakta moṭā che ne huṁ to sarvathī nyūna chuṁ. Ema jāṇīne haribhakatano dāsānudāsa thāi rahe, evī rīte je varte, tenā sarva vikāra nāṣa pāme ane tene divase divase gñān, vairāgy, bhakti ādika je śubha guṇa te vṛuddhi pāmatā jāya che. *Iti Vacanāmṛutam 115811*

Saṁvat 1876nā phāgaṇa sudi 14 caturdaśīne divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṁdiranī āgaḷa āthamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ne dhoḷo kheṣa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne māthe hīrakoranuṁ dhoḷuṁ dhotiyuṁ bāndhyuṁ hatuṁ ne lalāṭane viṣe caṁdanānī arcā virājamāna hatī ane potānā mukhāraviṁdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, praśna uttara karo. Pachī Muktaṁnda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Bhagavānane viṣe asādhāraṇa prema thāya tenuṁ śuṁ kāraṇa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eka to bhagavānāno viśvāsa hoyā je, ā mane maḷyā che te niśce ja bhagavāna che, tathā āstikapaṇuṁ hoyā tathā bhagavānanām je aiśvarya tene jāṇe je, ā bhagavāna che te Brahmamahol, Golok, Shvetadvīpa e ādika sarve dhāmanā pati che tathā anaṁtakoṭī brahmāṁḍanā pati che tathā sarvanā kartā che ane puruṣ, kāḷ, karm, māyā, traṇa guṇ, covīśa tattva, brahmādika deva e koine ā brahmāṁḍanā kartā jāṇe nahi, eka bhagavāna Puruṣottamane ja kartā jāṇe ane sarvanā aṁtaryāmī jāṇe. Evī rītānī samajāne sahita je pratyakṣa bhagavānanā svarūpanē viṣe niścaya teja parameśvarane viṣe asādhāraṇa snehanuṁ kāraṇa che.

Pachī vaḷī Muktaṁnda swāmīe pūchayūṁ je, evo bhagavānāno mahimā paṇa jāṇato hoyā ane asādhāraṇa heta na thāya tenuṁ śuṁ kāraṇa che? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, jo e bhagavānāno āvo mahimā jāṇe che, to ene bhagavānane viṣe asādhāraṇa heta che paṇa e jāṇato nathī, jema Hanumānajīmām apāra baḷa hatuṁ paṇa koinā jāṇavyā

vinā jaṇaṇuṁ nahi, ane jema Pralambāsura Baḷadevajīne lai cālyo, tyāre potāmām baḷa to apāra hatuṁ paṇa pote jāṇatā na hatā. Pachī jyāre ākāsavāṇīe kahyuṁ tyāre jāṇyuṁ. Tevī rīte e bhaktane bhagavānane viṣe asādhāraṇa prīti to che, paṇa jaṇātī nathī.

Pachī vaḷī Muktaṇṇda swāmīe pūchayuṁ je, e prītinā baḷane jaṇāyānuṁ ṣuṁ kāraṇa che? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je satsaṅga ane satśāstranuṁ śravaṇa karate sate ene bhagavānane viṣe asādhāraṇa prīti che te jaṇāi āve che. Pachī vaḷī Muktaṇṇda swāmīe pūchayuṁ je, deṣ, kāḷa ane kriyā te bhūṇḍā thāya athavā bhalā thāya tenuṁ kāraṇa te saṅga che ke koi bījo che? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, deṣa to pṛuthvī kahevāya te sarva ṭhekāṇe sarakho che ane kāḷa paṇa sarakho che, paṇa atiṣe je moṭā samartha puruṣa hoyā te je deṣamām rahetā hoyā tene pratāpe karīne bhūṇḍo deṣa hoy, bhūṇḍo kāḷa hoy, bhūṇḍī kriyā hoy, te sarve sārām thai jāya che ane atiṣe bhūṇḍā pāpī puruṣa je deṣamām rahetā hoyā tene yoge karīne sāro deṣa ane sārī kriyā ne sāro kāḷa hoyā te paṇa bhūṇḍā thai jāya che. Māṭe ṣubha ane aṣubha evā je deṣ, kāḷa ane kriyā tenā hetu to puruṣa che te puruṣa jo atiṣaya samartha hoyā to sarva pṛuthvīmām deṣ, kāḷa ne kriyā te potānā svabhāva pramāṇe pravartāve, ne tethī utarato hoyā to eka deṣamām pravartāve ne tethī utarato hoyā to eka gāmamām pravartāve ne tethī utarato hoyā to eka phaḷī tathā eka potānuṁ ghara temām pravartāve. Evī rīte e ṣubha aṣubha je deṣ, kāḷa ne kriyā tenā hetu to ṣubha ane aṣubha e be prakāranā puruṣa che. *Iti Vacanāmṛutam 115911*

Saṅvat 1876nā phāgaṇa vadi 1 pratipadāne divasa Shriḷīmahārāja ShriḷGaḍhaḍā madhye Dādā khācaranā darabāramām paramahṅsanī jāyagāne viṣe virājamāna hatā ne dhoḷo kheṣa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ane mastaka upara ṣveta pāgha bāṇdhī hatī ne te pāghane viṣe dhoḷā puṣpanā torā virājamāna hatā ne kaṅthamām dhoḷā puṣpanā hāra virājamāna hatā ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, sarva sādhana karatām vāsanā ṭḷavī e sādhana moṭuṁ che. Te vāsanā ṭḷavānī ema vikti che je, ṣabd, sparṣ,

ṛupa, rasa ane gaṅdha e je pañcaviṣaya tene viṣe jeṭalī potāne ṭṛuṣṇā hoy, teno vicāra karavo je māre jeṭalī bhagavānane viṣe vāsanā che teṭalī ja jagatane viṣe che ke ochī vadhu che? Tenī parīkṣā karavī, ne jeṭalī bhagavānanī vāta sām̐bhaḷavāmām śrotra indriya lobhātī hoyā teṭalī ja jagatani vāta sām̐bhaḷavāmām lobhātī hoy, to ema jāṇavum je, bhagavānamām ane jagatamām barobara vāsanā che. Evī ja rīte sparṣe, ṛupa, rasa ane gaṅdha e sarve viṣayano tapāsa karavo, ane ayāre evī rīte tapāsa karato karato jagatani vāsanāne ghaṭāḍato jāy, ne bhagavānanī vāsanāne vadhārato jāy, teṇe karīne ene pañcaviṣayane viṣe sama buddhi thai jāya che. Ne samabuddhi thayā pachī niṅdā ane stuti sarakhām lāge. Ane sāro sparṣa ne bhūṅḍo sparṣa sarakho lāge. Temaja sāru ṛupa ane bhūṅḍu ṛupa tathā bāl, yuvāna ne vṛuddha evī je strio tathā kacaro ane kañcana e sarve sarakhum bhāse, temaja sārā ane bhūṅḍā je rasa ne gaṅdha te paṇa sarakhā bhāse. Evī rīte svābhāvikaṇe vartāy, tyāre jāṇīe je vāsanā jītāṇī. Ane vāsanāe rahita vartavum e ekāntikano dharma che ane vāsanā jarāka rahī jāya to, samādhivāḷo hoyā ane nāḍīprāṇa taṇātām hoyā toya paṇa vāsanā samādhimānthī pācho kheñcī lāve che, māte vāsanā ṭāḷe te ja ekāntika bhakta che.

Pachī Muktaṅḍa swāmīe pūchayum je, vāsanā ṭāḷyāno ṣo upāya che? Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, eka to ātmaniṣṭhānī ḍṛaḍhatā joie ane bījum pañcaviṣayanum tucchapaṇum jāṇyum joie ane trijum bhagavānanum atiṣe māhātmya jāṇyum joie je, bhagavāna Vaikuṅṭh, Golok, Brahmamahola e sarve dhāmanā pati che, māte evā bhagavānane pāmīne tucchaviṣayanā sukhamām hum ṣum prīti rākhum? Evī rīte bhagavānanā mahimāno vicāra kare ane vaḷī ema vicāra kare je, bhagavānane bhajatām thakām paṇa jo koika khoṭa rahī jāse ne kadāpī jo bhagavānanā dhāmamām nahi javāya ne indraloka tathā brahmalokane viṣe bhagavāna mūkaṣe, toya paṇa ālokanā karatām to tyām koṭī ghaṇām vadhu sukha che. Evo vicāra karīne paṇa ā sañsāranā tuccha sukha thakī vāsanāe rahita thavum ane evī rīte bhagavānāno mahimā jāṇīne vāsanāe rahita thāya che, tyāra pachī ene ema jāṇāya che je, māre koi kāḷe vāsanā hatī ja nahi ane eto mane vacamām kāñi bhrama jevum thayum hatum, paṇa hum to sadā vāsanāe rahita chum. Evum bhāse che ane āvī rītano je ekāntika dharma teto je

evo nirvāsānika puruṣa hoyā ane jene bhagavānane viṣe sthiti thai hoey, tene vacane karīneja pamāya paṇa graṅthamām lakhī rākhyo hoyā teṇe karīne nathī pamāto ane koika sām̐bhaḷīne tevi ne tevi vāta kahevā jāya to kahetām̐ paṇa āvaḍe nahi, māṭe jene ekāntikanā dharmamām̐ sthiti thai hoyā te thakī ja ekāntikano dharmā pamāya che. *Iti Vacanāmṛutam 1160*

Saṅvat 1876nā phāgaṇa vadi 3 trijane divasa Shriḷīmahārāja ShriḷGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̐ ShriḷVāsudeva-nārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa līm̐baḍānā vṛukṣanī heṭhe oṭāne viṣe ḍholiyā upara virājamāna hatā ne hīrakoranuṅ śveta dhotiyuṅ mastake bāṅdhyuṅ hatuṅ ane śveta pacheḍī oḍhī hatī ne śveta khesa paheryo hato, ne kaṅṭhamām̐ śveta puṣpanā hāra dhāraṇa karyā hatā ne śveta puṣpanā torā pāghamām̐ ḍābī kore laṭakatā hatā ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhakatanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Mukatānnda swāmīe praṣna pūchayo je, kām, krodh, lobha tathā bhaya emane yoge karīne paṇa dhīraja ḍage nahi teno ṣo upāyache? Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, huṅ deha nahi, huṅ to dehathī nokho ne sarvano jāṇanāro evo je ātmā te chuṅ. Evi je ātmaniṣṭhā te jyāre atiṣe ḍṛaḍha thāy, tyāre koi rīte karīne dhīraja ḍage nahi, ane ātmaniṣṭhā vinā bījā aneka upāya kare to paṇa dhīraja rahe nahi.

Pachī Brahmānnda swāmīe pūchayuṅ je, je ātmaniṣṭhā hoyā te aṅta same keṭalīka sahāya kare che? Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, jema nadī taravi hoyā tyānto jene taratām̐ āvaḍatuṅ hoyā te tari jāya ne jene taratām̐ na āvaḍatuṅ hoyā te to ubho thai rahe, paṇa jyāre samudra taravo hoyā tyāre to te beyane vahāṇanuṅ kāma paḍe che, tema ṭāḍh, taḍako, bhūkh, taras, mān, apamān, sukh, duḥkha te ṛupī je nadī tene to ātmaniṣṭhāvālo hoyā te tari jāy. paṇa mṛutyu samaya to samudra jevo che, māṭe tyām̐ to ātmaniṣṭhāvālo hoyā tathā vagara ātmaniṣṭhāvālo hoyā e beyane bhagavānanī upāsanārṛupī vahāṇanuṅ kāma paḍe che, māṭe aṅtakāle to bhagavānāno ḍṛaḍha āṣaro hoyā te ja kāmamām̐ āve che paṇa aṅtasame ātmaniṣṭhā kāni kāmamām̐ āvati nathī, te sārūṅ bhagavānanī upāsanāne ḍṛaḍha karīne rākhaḷī.

Pachī vaḷī Mukatānnda swāmīe pūchayuṅ je, bhagavānāno bhakta

hoya tene siddhiyo āḍī āve che, te jene bhagavānanā niścayamām ḍagamagāṭa hoyā teneja āve che ke niścayavāḷāne āve che? Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, siddhiyo to jene paripakva bhagavānāno niścaya hoyā tene ja āve che ane bījāne to siddhiyo ghaṇī durlabha che. Ane e siddhiyone paṇa e bhaktānī parīkṣā levā sārūm bhagavāna ja prere che je, ene māri upara ghaṇūm heta che ke siddhiyo upara ghaṇūm heta che? Evī rīte bhagavāna potānā bhaktānī parīkṣā juve che. Pachī jo e pāko bhakta hoyā ne bhagavāna vinā bījūm kāni na icche ne nirvāsānika evo ekāntika bhakta hoyā to bhagavāna pote te bhaktane vaṣa thai jāya che. Jema Vāmanajīe Baḷīrājānūm trilokīnūm rājya lai līdhūm ane couda lokānām be pagalām karyām ane trijām pagalām sārūm te Baḷīrājāe potānūm śarīra āpyūn, evī rīte śraddhā sahita bhagavānane sarvasva āpyūn, toya bhagavāne ene vagara vānke bāndhyo to paṇa bhakti thakī paḍayo nahi, tyāre evī potānī ananya bhakti joine potee bhagavāna te Baḷīnā bāndhanamām āvatā havā. Ane bhagavāne to Baḷīrājāne kṣaṇa mātra bāndhyo hato ane bhagavāna to enī bhaktirrupī dorīe karīne bāndhāyā che, te āja divasa sudhī paṇa akhaṇḍa bhagavāna Baḷīne daravāje ubhā che, ane Baḷīrājānī draṣṭi thakī paḷa mātra paṇa bhagavāna cheṭe thatā nathī. Evī rīte āpaṇe paṇa bījī sarve vāsānā ṭāḷīne ane bhagavānane sarvasva arpaṇa karīne bhagavānanā dāsa thai rahīṣūm ane ema karat ānya bhagavāna āpaṇane vadhu duḥkha deṣe to bhagavāna paṇa pote vaṣa thai jaṣe, śā māṭe je pote bhaktavatsala che ane kṛpāsiṇdhū che, te jenī potāne viṣe ati draḍha bhakti dekhe tene pote ādhīna thai jāya che, pachī te premabhaktie yukta je bhaktanūm mana te manarupī dorīe karīne bāndhanamām āve che. Pachī chūṭavāne samartha thatā nathī. Māṭe jema jema bhagavāna āpaṇne kasaṇīmām rākhe tema tema vadhu rājī thavūm joie je, bhagavāna jema jema mane vadhu duḥkha deṣe, tema tema vadhu māre vaṣa thaṣe, ane palamātra mārāthī cheṭe nahi rahe evūm samajīne jema jema bhagavāna ati kasaṇī detā jāy, tema tema ati rājī thavūn. Paṇa koi rīte duḥkha dekhīne athavā dehanā sukha sārūm pācho paga bharavo nahi. *Iti Vacanāmṛutam ॥61॥*

Saṅvat 1876nā phāgaṇavadi 4 caturthīne divasa Shriḷī mahārāja

ShrīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām coka vacce ḍholiyā upara virājamāna hatā ane dhoḷo khesa paheryo hato ane dhoḷī cā dara oḍhī hatī ane māthe śveta pāgha virājamāna hatī ane te pāghane viṣe śveta puṣpanā hāra tathā śveta puṣpanā torā virājamāna hatā ane potānā mukhāraviindani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Svayamprakāśānnda swāmīe pūchayum je, Shrīmad-bāgavatamām kahyum che je, Satyam Shaucham Dayā Kshāntistyāgah Santosh Aarjavam | Shamo Damastapah Sāmyam Titikshoparatih Shrutam || Gnānam Virtkiraishvaryam Shauryam Tejo Balam Smrutih | Svāntnyam Kaushalam Kantidhairyamārdameva cha || Prāgalbhyam Prashrayah Shilam Saha Ojo Balam Bhagah | Gāmbhiryam Sthairyamāstikyam Kirtirmanodanhamkrutih ||

E je ogaṇacālīsa kalyāṇakārī guṇa te bhagavānanā svarṇupane viṣe niraṇtara rahe che. Te e guṇa saṇtane viṣe kevi rīte āve che? Pachī Shrījī mahārāja bolyā je, e guṇa saṇtamām āvyānum kāraṇa to e che je, ene bhagavānanā svarṇupano yathārtha niścaya thāya to e kalyāṇakārī guṇa bhagavānanā che te saṇtamām āve che, te niścaya kevo hoyato je, bhagavānane kāḷa jevā na jāṇe, karma jevā na jāṇe, svabhāva jevā na jāṇe, māyā jevā na jāṇe, puruṣa jevā na jāṇe ane sarva thakī bhagavānane judā jāṇe ane e sarvanā niyantā jāṇe ne sarvanā kartā jāṇe ane e sarvane kartā thakā paṇa e nirlepa che ema bhagavānane jāṇe, ane evī rīte je pratyakṣa bhagavānanām svarṇupano niścaya karyo che te koi rīte karīne ḍage nahi, te game tevām taretarenām śāstra sām̄bhaḷe ane game tevā matavādinī vāta sām̄bhaḷe ane game tevā potānum anṭhkarāṇa kutarka kare, paṇa koi rīte karīne bhagavānanā svarṇupamām ḍagamagāṭa thāya nahi. Evī jātano jene bhagavānanām svarṇupano niścaya hoya tene bhagavānano saṁbaṇdha thayo kahevāy, māṭe jene je saṅgāthe saṁbaṇdha hoyo tenā guṇa temām saheje āve, jema āpaṇām netra che tene jyāre dīvā saṅgāthe saṁbaṇdha thāya che, tyāre te dīvāno prakāṣa netramām āve che, teṇe karīne netra āgaḷa anḍhārum hoyo teno nāṣa thai jāya che, tema jene bhagavānanām svarṇupano ḍraḍha niścaye karīne saṁbaṇdha thāya che, tene viṣe bhagavānanā kalyāṇakārī guṇa āve che. Pachī jema bhagavāna

sarva prakāre nirbandha che ane je chāya te karavāne samartha che, tema e bhakta paṇa atiṣe samartha thāya che ane nirbandha thāya che.

Pachī Nirvikārānnda swāmīe pūchayum je, niścaya hoya toya paṇa ruḍā guṇa to āvatā nathī ane māna ne irṣyā to divase divase vadhatām jāya che tenum šum kāraṇa haṣe? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, bhagavāna pāse eka amṛuta lāvīe, śiṅgaḍīyo vachanāga lāvīe ane dūdhapāka ne sākara lāvīe ane aphiṇa lāvīe ane te sarvane bhagavānanā thālamām dharīe, topaṇa jeno jevo guṇa hoya teno tevo je rahe paṇa palaṭāi jāya nahi, tema je jīva āsurī ane ati kupātra hoy, te bhagavānanī samīpe āve toya paṇa potānā svabhāvane muke nahi, pachī e koika garība haribhaktano droha kare teṇe karīne enum bhūṇḍum thāy, śā māte je bhagavāna sarvamām āntaryāmīrūpe karīne rahyā che. Te potānī icchā āve tyām teṭalī sāmāthī jaṇāve che. Māte bhaktane apamāne karīne te bhagavānanum apamāna thāya che, tyāre te apamānanā karanārānum atiṣe bhūṇḍum thāi jāya che, jema Hiranyakaśipu hato teṇe trilokī potāne vaṣa karī rākhi hatī, evo baḷavāna hato. Topaṇa teṇe jo Prahlādajīno droha karyo to bhagavāna stambhamānthī Nṛusiṅhajī rupe pragaṭa thaine te Hiranyakaśipuno nāṣa karī nākhyo, ema vicārīne bhagavānanā bhakta hoya tene atiṣe garībapaṇum pakaḍavuṇ, paṇa koinum apamāna karavum nahi. Keṁ je bhagavāna to garībanā āntarane viṣe paṇa virājamāna rahyā che te e garībanā apamānanā karanārānum bhūṇḍum karī nākhe che, evum jāṇīne koi alpa jīvane paṇa duḥkhavavo nahi ane jo ahīkārane vaṣa thaine jene tene duḥkhavato phare, to Garvagānjana evā je bhagavāna te āntaryāmīrūpe sarvamām vyāpaka che te khamī śake nahi, pachī game te dvāre pragaṭa thaine e abhimānī puruṣanā abhimānane sārī peṭhe nāṣa kare che, te māte te bhagavānathī ḍarīne je sādhu hoy, tene leṣa mātra abhimāna rākhavum nahi ane eka kiḍī jevā jīvane paṇa duḥkhavavo nahi, eja nirmānī sādhuṇo dharma che. *Iti Vacanāmṛutam 116211*

Saṅvat 1876nā phāgaṇa vadi 7 saptamīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shri Vāsudevanārāyaṇanā maṇdira āgaḷa āthamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane dhoḷo kheṣa paheryo

hato ane dhoḷī cādara oḍhī hatī ne dhoḷum hīrakanum dhotiyeum māthe bāndhyum hatum ne kañthane viṣe śveta puṣpanā hāra virājamāna hatā ane pāghane viṣe gulābanā puṣpanā torā virājamāna hatā ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Nṛusinhānnda swāmīe pūchayum je, bhagavānanā niścayamām kasara hoyā tene kevā sañkalpa thāya? Pachī Shriḷjī mahārāja bolyā je, jene niścayamām kasara hoyā tene jyāre bhagavānamām kāni sāmārthī dekhāya tyāre ati ānaṇḍa thāya ane jyāre sāmārthī na dekhāya tyāre aṇṭara jhāñkhum thai jāya ane potānā hṛudayamām bhūṇḍā sañkalpa thatā hoyā ne tene ṭāle toya paṇa ṭāle nahi, tyāre bhagavānamām avaguṇa paraṭhe je, hum āṭalā dahāḍāthī satsaṅga karī karīne marī gayo to paṇa bhagavāna mārā bhūṇḍā ghāṭa ṭāḷatā nathī. Evī rīte bhagavānamām doṣa paraṭhe ane je padārthamām potāne heta hoyā ane koi prakāre te padārthamāñthī mana pāchum na vaḷatum hoy, tyāre tevo ne tevo doṣa bhagavānane viṣe paraṭhe je, jema māre viṣe kāmādika doṣa che tema bhagavānane viṣe paṇa che, paṇa e bhagavāna che te moṭā kahevāya che. Evī rītanā jene aṇṭaramām ghāṭa thatā hoyā tenā niścayamām kasara jāṇavī. Eno paripakava niścaya na kahevāy.

Pachī Paramacaitanyānnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Jene bhagavānāno paripakva niścaya hoyā tene kevī jātanā ghāṭa thāya? Pachī Shriḷjī mahārāja bolyā je, jene paripakva niścaya hoyā tene to manamām ema rahe je māre sarve prāpti thai rahī che ane jyām pratyakṣa bhagavāna rahyā che tyāñja paramadhāma che. Ane ā saṇṭa sarve te Nārad, Sanakādika jevā che ane satsaṅgī sarve te to jevā Uddhav, Akrūr, Vidur, Sudāmā ane Vṛuṇḍāvanānā gopa tevā che ane je bāio haribhakta che te to jevī gopīo tathā Droupadī, Kuñṭājī, Sītā, Rukmiṇī, Lakṣmī tathā Pārvatī evī che ane have māre kāni karavum rahyūm nathī ane Golok, Vaikuñṭh, Brahmaṇḍa tene hum pāmī rahyo chum ,evī rītanā ghāṭa thāya ane potānā hṛudayamām ati ānaṇḍa varte. Evī rīte jenā aṇṭaramām vartatum hoyā tene paripakva niścaya jāṇavo.

Ema kahīne pachī Shriḷjī mahārāja ema bolyā je, tattve karīne bhagavānanum svarūpa jāṇyā pachī ene kāni jāṇavum rahetum nathī, te

tattve karīne jāṇyānī rīta kahīe te sām̐bhaḷo, je sām̐bhaḷīne paramēṣvaranā svarṛupano aḍaga niścaya thāya che je, prathama to ene bhagavānanī moṭāi jāṇavī joie, jema koika moṭo rājā hoyā tenā je golā ane golīo hoyā tene paṇa sāta bhūminī to havelīo rahevānī hoyā ane bāg, bagīcā ne ghoḍā, velyo, ghareṇām̐ e ādika je sām̐agriō teṇe karīne devaloka sarakhām̐ tenām̐ ghara jaṇāy. Tyāre te rājāno je darabāra tathā temām̐ je sām̐agriō te to ati śobhāyamāna hoy. Tema Shrī Puruṣottama bhagavānanī āgñāmām̐ vartatā evā je brahmānḍanā adhipati Brahmādika tenā je loka ane te lokanā vaibhava teno pāra pamāto nathī. To jenā nābhikamaḷamānthī Brahmā utpanna thayā evā je virāṭa puruṣa tenā vaibhavano pāra to kyānthī pamāya? Ane evā ananta koṭī virāṭa puruṣa temanā swāmī je Puruṣottama bhagavāna tenum̐ dhāma je akṣar, jene viṣe evām̐ anantakoṭī brahmānḍa te eka eka roma pratye aṇunī peṭhe uḍatām̐ phare che, evum̐ e bhagavānanum̐ dhāma che ane te dhāmane viṣe Puruṣottama bhagavāna pote divyarṛupe karīne sadā virājamāna che ane te dhāmamām̐ apāra divya sām̐agri che. Te bhagavānanī moṭapano pāra to āve ja kema? Evī rīte bhagavānanī moṭapa samaje. Ane je je thakī moṭo hoyā te tethakī sūkṣma hoyā ane te tenum̐ kāraṇa paṇa hoy, jema pṛuthvī thakī jaḷa moṭum̐ che ane te pṛuthvīnum̐ kāraṇa che ane te thakī sūkṣma paṇa che ane jaḷa thakī teja moṭum̐ che ane teja thakī vāyu moṭo che ane vāyu thakī ākāṣa moṭo che, evī rīte ahaṅkār, mahattattva, pradhānapuruṣ, prakṛtipuruṣa ane akṣara e sarve eka bījāthī moṭā che ane eka bījāthī sūkṣma che, ne kāraṇa che ane e sarve mūrtimāna che paṇa bhagavānanum̐ je Akṣaradhāma che teto atyanta moṭum̐ che, jenā eka eka romane viṣe ananta koṭī brahmānḍa aṇunī peṭhe uḍatām̐ phare che. Jema koika moṭo hastī hoyā tenā śarīra upara kiḍī cālī jatī hoyā te kaṣī gaṇatṛimām̐ āve nahi. Tema e akṣaranī moṭāi āgaḷa bījum̐ koi kāni gaṇatṛimām̐ āvatum̐ nathī. Jema jhīṇām̐ macchara hoyā tene madhye kiḍī hoyā te moṭī dekhāy, ane kiḍīne madhye vīnchī hoyā te moṭo dekhāya ane vīnchīne madhye sāpa hoyā te moṭo dekhāya ane sāpane madhye samaḷā hoyā te moṭī dekhāy, ne samaḷāne madhye pāḍo hoyā te moṭo dekhāy, ne pāḍāne madhye hāthī hoyā te moṭo dekhāya ne hāthīne madhye Giranāra sarakho parvata hoyā te moṭo dekhāya ane te parvatane madhye Meruparvata

moṭo dekhāya ane te meru jevā parvatane madhye lokāloka parvata te ati moṭo jaṇāya ane te lokāloka parvata thakī pṛthvī ati moṭī jaṇāy, ane pṛthvīnum kāraṇa je jaḷa te thakī moṭum paṇa che ane sūkṣma paṇa che, evī rīte jaḷanum kāraṇa te teja che, tejanum kāraṇa vāyu che, vāyunum kāraṇa ākāṣa che, ākāṣanum kāraṇa ahṅkāra che, ahṅkāranum kāraṇa mahattattva che, mahattattvanum kāraṇa pradhāna ne puruṣa che, ane pradhāna ne puruṣanum kāraṇa mūḷa prakṛuti ane brahma che.

Ane e sarvenum kāraṇa akṣarabrahma che ane te akṣara to Puruṣottama bhagavānanum dhāma che. Ane e akṣaranī saṅkoca ne vikāsa avasthā thatī nathī sadāya ekarūpe rahe che ane te akṣara mūrtimāna che. Paṇa ati moṭā che māṭe koinī najare akṣaranum ṛupa āvatum nathī, jema covīsa tattvanum kārya je brahmāṇḍa te puruṣāvatāra kahevāya che ane te virāṭa puruṣa je te kara caraṇādike karīne yukta che. Paṇa tenī mūrti atiṣe moṭī che māṭe najare āvatī nathī ane tenī nābhimānthī thayum je kamaḷa tenā nāḷamām brahmā so varṣa lagī cālyā paṇa teno aṅta na āvyo ane jo kamaḷanoja aṅta na āvyo, to virāṭa puruṣano pāra kema āve? Māṭe te virāṭanum ṛupa najare āvatum nathī. Tema Akṣaradhāma paṇa mūrtimāna che paṇa koine najare āve nahi, te śāmāṭe, je evām evām brahmāṇḍa eka eka romamām asaṅkhyāta uḍatām ja phare che, evaḍā moṭā che. Te Akṣaradhāmane viṣe Puruṣottama bhagavāna pote sadāya virājamāna che ane potānī aṅtaryāmī śaktie karīne Akṣaradhāma ane anāntakoṭī brahmāṇḍa ane te brahmāṇḍanā je iṣvara te sarvene viṣe anvayapaṇe rahyā che ane te Akṣaradhāmane viṣe potānā sādharma paṇāne pāmyā evā je anānta koṭi mukta te e bhagavānanī sevāne viṣe rahe che ane te bhagavānanā sevakanā eka eka romane viṣe koṭi koṭi sūryanā jevo prakāṣa che, māṭe jenā sevaka evā che to emanā swāmī je Puruṣottama bhagavāna teno mahimā to kema kahevāya? Evā ati samartha je bhagavāna te pote akṣaramām praveṣa karīne akṣararūpe thāya che ane pachī mūḷa prakṛuti puruṣarūpe thāya che ane pachī pradhāna puruṣarūpe thāya che ane pachī pradhānamānthī thayām je covīsa tattva tene viṣe praveṣa karīne te ṛupe thāya che ane pachī te tattve karīne sarjāṇā je virāṭa puruṣa tene viṣe praveṣa karīne te ṛupe thāya che ane pachī Brahmā, Viṣṇu, Shivamām praveṣa karīne te te ṛupe thāya che.

Evī rīte ati samartha ane ati prakāṣe yukta ane ati moṭā je e bhagavāna te potānum je āvum aiśvarya ane teja tene potāmām samāvīne jīvanā kalyāṇane arthe manuṣya jevā thāya che ane manuṣya darśana karī ṣake tathā sevā arcanādika karī ṣake evum ṛpa dhāraṇa kare che, jema kīḍīnā pagamām jhīṇo kāṅto vāgyo hoyā tene barachī tathā nareṇīe karīne kāḍhe to nīsare nahi, te to atiṣe jhīṇum loḍhum hoyā teṇe karīne nīsare. Tema bhagavāna paṇa potānī moṭāine potāmām samāvīne atiṣe alpa ṛpanum dhāraṇa kare che, jema agni potāno prakāṣa ane jvālā tene samāvīne manuṣya jevo thāy, tema bhagavāna paṇa poetānī sāmārthi chupāvīne jīvanā kalyāṇane arthe manuṣyanī peṭhe varte che. Ane je mūrkhā hoyā te to ema jāṇe je, bhagavāna kānī sāmārthi kema pragāṭa karatā nathī? Paṇa bhagavāna to muḷagī jīvanā kalyāṇane arthe potānī sāmārthi ḍhānkīne varte che. Ane jo potānī moṭapa pragāṭa kare to brahmāṇḍa paṇa najaramām na āve to jīvanī ṣī gaṇanā? Evī rīte mahimāye sahita je bhagavānāno niścaya te jene hṛdayamām ḍṛaḍhapaṇe thayo hoyā tene kāḷ, karm, māyā koi baṅdhana karavā samartha nathī, māṭe evī rīte tattve karīne je bhagavānane jāṇe tene kānī karavum rahyum nathī.

Pachī Nityānnda swāmīe pūchayum je, evī rīte anukrame karīne bhagavāna manuṣyākṛuti dhare che, ke anukrama vinā paṇa manuṣyākṛuti dhare che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, anukramano kānī meḷa nathī, tyām ḍraṣṭānta jema koi puruṣa hoyā te taḷāvane viṣe ḍūbakī khāya te ḍūbakī khāine game to tyām ne tyām nīsare athavā kāṅṭhe nīsare athavā āsapāsa nīsare, tema Puruṣottama bhagavāna che te akṣararūpa dhāmane viṣe ḍūbakī khāine game to tyānthī pādharā ja manuṣyākṛutine dhare che ane game to evī rīte anukrame karīne manuṣyākṛutine dhare che.

Ema vārtā karīne pachī vaḷī Shrijīmahārāja bolyā je, jene atidṛaḍha niścaya hoy, tenum thoḍākamām lakṣaṇa kahum te sām̄bhaḷo je, jene paripakva niścaya hoyā ane te pote atyānta tyāgī hoyā toya paṇa te pāse game tevī pravṛttimārganī kriyā karāvīe to te kare, paṇa temānthī pācho haṭhe nahi ane kacavāine paṇa kare nahi, rāji thako kare. Ane bījūm e lakṣaṇa je, game tevo potāmām koika svabhāva hoyā ane te koṭi upāya kare toya paṇa ṭaḷe evo na hoy, ne jo te svabhāvane mukāvyaṇo parameśvarano āgraha dekhe to, te svabhāvane tatkāḷa muke ane trijāum e lakṣaṇa je

potāmām kānika avaguṇa hoyā to paṇa parameṣvaranī kathā kīrtana tathā bhagavānanā sānta te vinā ghaḍīmātra rahevāya nahi ane potāno avaguṇa le, ne sāntano atī guṇa grahaṇa kare ane bhagavānanī kathā, kīrtana ane bhagavānanā sāntano atī mahimā samaje, evuṃ jene vartatuṃ hoyā tene paripakva niścaya jāṇavo, evā niścayavāḷāne koika divasa koika prārabdha yoge karīne kānika vartavāmām phera paḍī jāy, toya paṇa tenuṃ akalyāṇa na thāy. Ane evo niścaya na hoyā ne te game tevo tyāgī hoy, toya paṇa tenā kalyāṇamām phera che. *Iti Vacanāmṛutam 116311*

Saṅvat 1876nā phāgaṇa vadi 9 navamīne divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane dhoḷo khesa paheryo hato ne kāḷā cheḍāno khesa oḍhayo hato ne mastake hīrakanuṃ dhotiṃ bāndhyuṃ hatuṃ ne tulasīnī navī kaṅṭhī kaṅṭhane viṣe paheṛī hatī ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje muni pratyē praśna pūchayo je, Puruṣottama evā je bhagavāna tenuṃ śarīra ātmā tathā akṣara che, ema śrutie kahyuṃ che. Te ātmā ane akṣara te to vikāre rahita che ne te ātmā ne akṣarane viṣe kāni heya upādhi nathī ane jema bhagavāna māyā thakī para che tema ātmā ne akṣara paṇa māyā thakī para che, evā je ātmā ne akṣara te kevi rīte bhagavānanuṃ śarīra kahevāya che? Ane jīvanuṃ śarīra to jīva thakī atyaṅta vilakṣaṇa che, ne vikāravāna che ane dehī je jīva, te to nirvikāri che. Māṭe deha ane dehīne to atyaṅta vilakṣaṇapaṇuṃ che. Tema Puruṣottamane ane Puruṣottamanā śarīra je ātmā ne akṣara tene viṣe atyaṅta vilakṣaṇapaṇuṃ joie, te kaho kema vilakṣaṇapaṇuṃ che? Pachī sarve muniē jenī jevī buddhi teṇe tevo uttara karyo paṇa yathārtha uttara koithī thayo nahi, pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo ame uttara kariē je, ātmā ane akṣara e bene je Puruṣottama bhagavānanuṃ śarīrapaṇuṃ te to vyāpyapaṇuṃ, ādhīnapaṇuṃ ane asamarthapaṇuṃ teṇe kariē che, kevi rīte to bhagavāna je te potānī aṅtaryāmī śaktie kariē ātmā ne akṣara tene viṣe vyāpaka che, ne e beya to vyāpya che ane bhagavāna je te svataṅtra che, ne ātmā ne akṣara te to bhagavānane ādhīna che,

partantra che ane bhagavāna je te ati samartha che, ne ātmā ne akṣara te to bhagavānanī āgaḷa ati asamartha che, evī rīte bhagavāna jete e beyanā śarīrī che ane e beya je te bhagavānanum śarīra che ane śarīrī evā je Puruṣottama bhagavāna te to sadāya divya mūrtimāna che ane evā je e bhagavāna te je te vyāpaka ne daṣṭā evā je sarve ātmā ane te ātmāne vyāpya ne ātmāne dṛaṣya, evā je deha e sarvemām potānī antaryāmī śaktie karīne ātmāpaṇe rahyā che.

Ane evī rīte sarvenā ātmā je Puruṣottama bhagavāna temane jyāre ṛupavāna evum je dṛaṣy, tenā ātmāpaṇe karīne śāstrane viṣe kahyā hoy, tyāre te Puruṣottamane dṛaṣyarūpe karīne pratipādana karyā hoya ane jyāre e dṛaṣṭānā ātmāpaṇe karīne pratipādana karyā hoy, tyāre e Puruṣottamane arūpapaṇe karīne śāstramām kahyā hoya che ane vastutāe to ṛupavāna je dṛaṣya ane arūpa je ātmā e beya thakī Puruṣottama bhagavāna nyārā che, ne sadā mūrtimāna che, ne prākṛta ākāre rahita che ane mūrtimāna thakā paṇa dṛaṣṭā ne dṛaṣya e beyanā dṛaṣṭā che ane e ātmā ne akṣara e sarvenā preraka che ne svatantra che ne niyantā che ne sakaḷa aiṣvarya sampanna che ne para thakī para evum akṣara te thakī paṇa para che, evā je Puruṣottama bhagavāna te jīvanā kalyāṇane arthe kṛupāe karīne pṛuthvīne viṣe manuṣya jevā jaṇāya che, tene je āvī rīte sadā divya mūrtimāna jāṇīne upāsānā bhakti kare che, te to e bhagavānanā sādharṇyapaṇāne pāme che ane anaṅta aiṣvaryane pāme che ane brahmabhāvane pāmyo je potāno ātmā, teṇe karīne preme sahita niraṅtara parama ādara thakī Puruṣottama bhagavānanī sevāne viṣe varte che. Ane je e bhagavānane nirākāra jāṇīne dhyāna upāsānā kare che, te to brahma suṣuptine viṣe līna thāya che. Te pācho koi divasa nīsarato nathī ane bhagavāna thakī koei aiṣvaryane paṇa pāmato nathī. Ane ā je vārtā te ame pratyakṣa dekhīne kahī che, māṭe emām kāni saṅśaya nathī. Ane ā vārtā to jene e bhagavānanā svarūpamām sadā divya sākārapaṇe upāsānānī dṛaḍha niṣṭhā thai hoya te thakī ja pamāya che. Paṇa bijā thakī to pamātīja nathī, māṭe ā vārtāne ati dṛaḍha karīne rākhajo. *Iti Vacanāmṛutam 116411*

Saṅvat 1876nā phāgaṇa vadi 14 coudaṣane divasa Shriḷīmahārāja ShriḷīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potāne poḍhavānā

oraḍānī osarīe gādītakiyā nañkhāvīne virājamāna hatā ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa paramahñsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane Shriḷīmahārāja kathā karāvātā hatā te same moṭā moṭā paramahñsane potāne samīpe bolāvvyā, pachī kathāno adhyāya puro thayo tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, have jeṭalā moṭā moṭā sādhu cho te paraspara praśna uttara karo, kema je praśna uttara karo tyāre jenī jevī buddhi hoyā te jāṇyāmām āve, pachī Svayamprakāśānnda swāmīe Paramānnda swāmīne praśna pūchayo je, ākāśanī utpatti ane laya te kaye prakāre che? Tyāre Paramānnda swāmī praśnāno uttara karavā lāgyā paṇa thayo nahi. Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, jema bālaka hoyā ne te jyāre prathama mātānā udaramām hoyā tyāre tathā tenā janma samayāmām tene hṛdayādika je indriyonām chidra te sūkṣma hoyā ne pachī jema jema te bālaka vṛuddhine pāmato jāy, tema tema te chidranī vṛuddhi thatī jāyā ne temām ākāśa paṇa utpanna thato jaṇāyā ane jyāre e vṛuddha avasthāne pāme tyāre enām indriyonām chidra te sañkocane pāmātām jāyā ne temām ākāśa paṇa laya thato jaṇāy, tema jyāre virāṭa deha upaje tyāre tene avāntara hṛdayādika chidramām ākāśa utpanna thato jaṇāy, ane jyāre e virāṭa dehano laya thāyā tyāre ākāśa laya pāmyo jaṇāy. Ema ākāśanī utpatti ane laya che, paṇa je ākāśa sarveno ādhāra che te to jema prakṛutipuruṣa nitya che, tema nitya che, enī utpatti ne laya te kahevāyā nahi. Ane vaḷī samādhie karīne paṇa ākāśanī utpatti ne laya che, tenī rītane to je samādhivālā che te jāṇe che.

Pachī Paramānnda swāmīe Svayamprakāśānnda swāmīne praśna pūchayo je, suṣumṇā nāḍī te dehane māñhilī kore kema rahī che ane dehathī bahāra kema rahī che? Tyāre e praśnāno uttara Svayamprakāśānnda swāmīe karavā māñḍayo paṇa thayo nahi. Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, ā brahmāñḍamām jeṭaluñ kārakhānuñ che teṭaluñja ā piñḍamām paṇa che. Ane piñḍamām alpa che ne brahmāñḍamām mahat che ane jevo ā piñḍano ākāra che tevoja brahmāñḍano ākāra che, ane jema brahmāñḍamām nadīo che, tema piñḍamām nāḍīo che. Ane jema brahmāñḍamām samudra che, tema piñḍamām kukṣine viṣe jaḷa che ane jema tyām cañdra, sūrya che, tema piñḍamām iḍā-piñgalā nāḍīne viṣe sūrya cañdra che. Ityādika

sāmagrī jema brahmāṇḍamām che tema piṇḍamām che ane ā piṇḍamām je indriyonī nāḍīo che tenī brahmāṇḍa sāthe ekatā che. Te jihvānā aṅtane pāme tyāre varuṇadevane pamāya che. Ane vāk indriyanā aṅtane pāme tyāre agnidevane pāme che. Ane tvacānā aṅtane pāme tyāre vāyudevane pāme che. Ane śiṣṇunā aṅtane pāme tyāre prajāpatine pāme che, ane hāthanā aṅtane pāme tyāre indrane pāme che. Ane temaja hṛdayane viṣe rahī je suṣumṇā nāḍī tenum aṅta je brahmarāṇḍhra tene jyāre pāme tyāre śiṣumāra cakrane viṣe rahī je vaiśvānara nāme agni abhimānī devatā tene pāme che, tyāre brahmarāṇḍhrathī laine prakṛtipuruṣa sudhī eka tejano mārḡa saḷaṅga rahyo che tene dekhe che. Te tejanā mārḡane suṣumṇā kahīe, evī rīte suṣumṇā nāḍī piṇḍamām ne brahmāṇḍamām rahī che.

Pachī vaḷī Paramānḍa swāmīe Svaymprakāśānḍa swāmīne praṣṇa pūchayo je, prathama jāgrata avasthāno laya che, ke svapnāno laya che, ke suṣuptino laya che? Tyāre e praṣṇāno uttara Svaymprakāśānḍa swāmīne na āvaḍayo. Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, jāgrata avasthāne viṣe snehe karīne bhagavānanī mūrtine viṣe lakṣa thāy, tyāre prathama jāgrata avasthāno laya thāya che ane pachī svapnāno ne suṣuptino laya thāya che. Ane jyāre mane karīne ciṅtavana karate karate svapnane viṣe bhagavānanī mūrtimām lakṣa thāy, tyāre prathama svapnāno laya thāy, ane pachī jāgratāno ne suṣuptino laya thāya che, ane jyāre bhagavānanī mūrtinum ciṅtavana karate karate upaṣamapaṇe karīne lakṣa thāya che, tyāre prathama suṣuptino laya thāya che ane pachī jāgratāno ne svapnāno laya thāya che. Evī rīte e praṣṇāno uttara karyo.

Pachī vaḷī Svaymprakāśānḍa swāmīe Paramānḍa swāmīne praṣṇa pūchayo je, bhagavānane viṣe gñānaśakti, kriyāśakti, ane icchāśakti che te kema samajavī? Tyāre Shriḷīmahārāja hasīne bolyā je, eno uttara to tamane paṇa nahi āvaḍato hoy. Ema kahīne pote uttara karavā lāgyā je, ā jīva jyāre sattvaguṇa pradhānapaṇe vartato hoyā ane tyāre je karma kare te karmanum phaḷa te jāgrata avasthā che, ane ā jīva jyāre rajoguṇa pradhānapaṇe varte ane te samayamām je karma kare te karmanum phaḷa svapna avasthā che. Ane jyāre ā jīva tamoguṇa pradhānapaṇe vartato hoyā ane te samayamām je karma kare tenum phaḷa te suṣupti avasthā che. Ane te suṣupti avasthāne ā jīva pāme che tyāre jevī pāṇānī śilā hoyā

te jevo jaḍa thai jāya che ane ene koi prakāranuṃ gñāna rahetuṃ nathī je, huṃ pañḍita chuṃ, ke mūrkhā chuṃ, ke ā kāma karyuṃ che, ke ā kāma karavūṃ che, ke ā māri jāti che, ke āvo māro varṇa che, ke āvo māro āsrama che, ke ā māruṃ nāma che, ke ā māruṃ ṛupa che, ke huṃ deva chuṃ, ke manuṣya chuṃ, ke bālaka chuṃ, ke vṛuddha chuṃ, ke dharmiṣṭha chuṃ, ke pāpiṣṭha chuṃ, ityādika koi prakāranuṃ gñāna rahetuṃ nathī. Ane evī rītano jyāre ā jīva thai jāya che tyāre je bhagavāna che te ene gñānaśaktie karīne suṣuptimānthī jagāḍīne ene enī sarve kriyānuṃ gñānaāpe che, tene gñānaśakti kahīe. Ane e jīva je je kriyāne viṣe pravarte che, te bhagavānani je kriyāśakti tenuṃ avalāmbana karīne pravarte che tene kriyāśakti kahīe. Ane e jīva je je koi padārthani icchāne prāpta thāya che te parameśvarani icchāśaktine avalāmbane karīne prāpta thāya che tene icchāśakti kahīe. Ane e jīvane jāgrat, svapna ane suṣupti e traṇa avasthā bhogavāya che te kevaḷa karme karīne ja nathī bhogavāti, e to ene karmanā phaḷa pradātā je parameśvar, te e jīvane jyāre karmaphaḷane bhogavāve che, tyāre bhogave che. Kema je ā jīva jyāre jāgrata avasthānā phaḷane bhogavato hoyā ne tyāre e icche je māre svapnamām javuṃ che, to eenī vate svapnamām javāya nahi, śā māṭe je phaḷapradātā je parameśvara te enī vṛuttione rokī rākhe che, ane svapnamānthī jāgratamām āvavāne icche to jāgratamām avāya nahi, ane suṣuptimām paṇa javāya nahi, ane suṣuptimānthī svapnamām tathā jāgratamām avāya nahi, e to jyāre je karmanā phaḷanā bhogavāva-nārā parameśvara che te ene je avasthānā karmaphaḷane bhogavāve tene ja bhogavī śake che, paṇa e jīva potāni icchāe karīne athavā karme karīne karmanā phaḷane bhogavī śakato nathī. Evī rīte bhagavānane viṣe gñānaśakti, kriyāśakti ane icchāśakti te rahī che, ema Shriji mahārāje kṛpā karīne uttara karyo. *Iti Vacanāmṛutam 1165*

Saṅvat 1876nā phāgaṇa vadi amāsane divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍāni osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā ane kālā cheḍāno khesa paheryo hato ne dhoḷī pacheḍī oḍhī hatī ne māthe dhoḷo pheṅṭo bāndhyo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā

haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Shrīmadbāgatane viṣe Vāsudev, Saṅkarṣaṇ, Pradyumna ane Aniruddha e caturvyūhanīja vārtā che te koi ṭhekāṇe ene saguṇa karī kahe che ane koi ṭhekāṇe ene nirguṇa karī kahe che, te jyāre nirguṇa karīne kahe che tyāre Vāsudeva bhagavānane kahe che. Ane jyāre saguṇa karīne kahe che tyāre Saṅkarṣaṇ, Aniruddha, Pradyumnane kahe che. Māṭe jyāre nirguṇapaṇe kahyā hoyā tyāre sām̄bhaḷanārānī ne vāncanārānī mati bhrami jāya che ane ema jāṇe che je, bhagavānāno to ākāra nathī, te samajanārānī avaḷī samajaṇa che. Ane śāstramām je śabdachaḷa che te ekāntika bhakta vinā bījāne samajātā nathī, te kayā śabdachaḷa to je, bhagavāna arṇupa che, jyoti svarṇupa che, nirguṇa che ne sarvatra vyāpaka che. Evām vacana sām̄bhaḷīne mūrkhā hoyā te ema jāṇe je, śāstramām to bhagavānane arṇupa ja kahyā che. Ane je ekāntika bhakata hoyā te to ema jāṇe je, śāstramām bhagavānane je arṇupa ne nirguṇa kahyā che, te to māyika evā je ṇupa ne guṇa tenā niṣedhane arthe kahyā che. Paṇa bhagavāna to nitya divyamūrti che ane ananta kalyāṇa guṇe yukta che ane tejanā puñjarṇupa kahyā che te to mūrti vinā teja hoyā nahi, māṭe e teja te mūrtinum che. Jema agninī mūrti che te mūrtimānthī agninī jvālā pragaṭa thāya che, teṇe karīne te agninī mūrti dekhātī nathī ane jvālā dekhāya che, paṇa samaju hoyā te ema jāṇe je agninī mūrtimānthī ja jvālā nīkaḷe che, tema ja varuṇanī mūrtimānthī jaḷa pragaṭa thāya che, te jaḷa dekhāya che ane varuṇanī mūrti dekhātī nathī, paṇa samaju hoyā te ema jāṇe je varuṇanī mūrtimānthī sarve jaḷa che. Tema brahma sattārṇupa je koṭi sūrya jevo prakāṣa che te Purṣottama bhagavānanī mūrtino prakāṣa che. Ane śāstramām evām vacana hoyā je, jema kāṇṭe karīne kāṇṭo kāḍhīne pachī beyano tyāga kare, tema bhagavāna pṇuthvīno bhāra utāravāne kāje dehane dhare che, te bhāra utārīne dehano tyāga kare che. Evā je śabdanā chaḷa tene sām̄bhaḷīne mūrkhā hoyā te bhūlā paḍe che. Ane bhagavānane arṇupa samaje che, paṇa bhagavānanī je mūrti tene divya jāṇatā nathī. Ane ekāntika bhakta hoyā te to ema jāṇe je, jyāre ShriKṇuṣṇa bhagavāna Arjāunanī pratigñā rākhavāne kāje brāhmaṇanā putra levāne gayā, tyāre dvārikāmānthī ratha upara besīne Arjuna sahita cālyā, te lokāloka parvatane ullaṅghīne māyāno je āndhakāra

tene sudarṣanacakre karīne kāpīne tene viṣe rathane hānkīne ne tejḥpuñjane viṣe praveṣa karīne, bhūmāpuruṣa pāsethī brāhmaṇanā putrane lai āvatā havā. Māṭe ShriKṛṣṇa bhagavāna divyamūrti hatā to tene pratāpe karīne lākaḍānno je ratha ane pañcabhūtanā dehavāḷā je ghoḍā te sarva divya ne māyāpara je caitanya te ṛupe thatā havā, ane jo divyarūpa na thayā hoyā to jeṭalum māyānum kārya hoyā teṭalum māyāmāñja līna thāy, paṇa māyāthī para je brahma tyām sudhī pahoñce nahi, māṭe je bhagavānanī mūrtine pratāpe māyika padārtha hatām te paṇa amāyika thayāñ. Evum je bhagavānanum svarūpa tene mūrkhā hoyā te māyika samaje ane je ekāntika sañta che te to bhagavānanī mūrtine akṣarātīta samaje che, ane mūrtimāna evā je Puruṣottama bhagavāna tene brahmarūpa je anantakoṭi mukata ane Akṣaradhāma e sarvenā ātmā jāṇe che.

Māṭe koi game tevām śāstra vañcātām hoyā ane temām bhagavānanum nirguṇapaṇe karīne pratipādana āve, te ṭhekāṇe ema jāṇavum je, e bhagavānanī mūrtino mahimā kahyo che. Paṇa bhagavāna to sadā mūrtimāna ja che. Evī rīte je samaje tene ekāntika bhakta kahīe. *Iti Vacanāmṛutam 116611*

Sañvat 1876nā caitra śudi 7 sātamane divasa swāmī ShriSahajāñndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām munine utāre virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriji mahārāje muni pratyē praśna pūchayo je, koi puruṣa che tene ā lokanā sukhamām to prīti ja nathī ane paraloka je bhagavānanum dhāma tathā bhagavānanī mūrti tene viṣe vāsanā che, ane je teno sañga kare tenum paṇa evī ja jātanum hita kare je, ā māro sañgī che tene ā sañsāranī vāsanā tūṭi jāya ne bhagavānane viṣe prīti thāya to ghaṇum sārum che. Ane jeṭalum kāñi jatana kare te sarve dehane mukīne bhagavānanā dhāmamām gayā keḍe sukha āpe evum ja kare, paṇa dehanā sukhane arthe to kāñi kriyā kare ja nahi, evā je satpurūṣa hoyā tenā sarakhā je guṇa te mumukṣune viṣe kema samaje to āve, ne kema samaje to na āve? E praśna che. Pachī Muktāñnda swāmīe kahyum je, jene

ālōkanā sukhamām icchā nathī evā satpuruṣa che, tene viṣe devanī buddhi rākhe, ane je vacana kahe te satya māne, ane te pramāṇe varte to e satpuruṣanā guṇa hoyā te mumukṣumām āve, ane je evo na hoyā temām na āve.

Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, e uttara to kharo, paṇa āma samaje to moṭā puruṣanā guṇa mumukṣumām āve che, te samajyānī rīta kahīe te sām̄bhaḷo je, je puruṣane parameṣvara vinā bīje kyānya prīti na hoyā teno ema guṇa grahaṇa kare je, ā puruṣa to atiṣe moṭā che, ane enī āgaḷa lākho māṇasa hātha joḍīne ubhā rahe che, to paṇa leṣamātra saṅsāranā sukhane icchatā nathī, ane hum to atiṣe pāmara chum je kevaḷa saṅsāranā sukhamām āsakta thai rahyo chuñ, ane parameṣvaranī vātamām to leṣamātra samajatoja nathī, māṭe mane dhikkāra che, evī rīte anutāpa kare. Ane moṭā puruṣano guṇa grahaṇa kare ane potānā avaguṇa grahaṇa karīne anutāpa kare. Pachī ema ne ema paritāpa karate karate enā hṛdayane viṣe vairāgya upaje, ane pachī temām satpuruṣanā jevā guṇa āve che. Have jenā hṛdayamām satpuruṣanā guṇa na ja āve tenām lakṣaṇa kahīe te sām̄bhaḷo je, je puruṣa ema samaje che je, ā moṭā kahevāya che paṇa viveka to koi prakārano nathī, ane khātāmpītām paṇa āvaḍatum nathī, ane oḍhatām paheratām paṇa āvaḍatum nathī, ane parameṣvare sukha ghaṇum āpyum che tene bhogavatām paṇa āvaḍatum nathī, ane koine āpe che te paṇa viveka vinānum āpe che, evī rīte satpuruṣamām anaṅta prakāranā avaguṇa paraṭhe, evo je kumati puruṣa hoyā tene viṣe koi kāḷe satpuruṣanā guṇa āveja nahi. *Iti Vacanāmṛtam 116711*

Saṅvat 1876nā caitra śudi 9 navamīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa līm̄baḍānā vṛukṣa heṭhe ḍholiyā upara virājamāna hatā ne dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne māthe dhoḷum hīrākoranum dhotiyum bāndhyum hatum ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ame eka praṣna pūchīe chīe. Tyāre munie kahyum je pūcho, pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ogaṇaterā kāḷamām

amane eka mahinā sudhī jyāre nidrā āve tyāre ema bhāsatum je, ame Puruṣottamapurīne viṣe jaine Shriḥjagannāthajīnī mūrtine viṣe praveṣa karīne rahyā chīe, ane te mūrti to kāṣṭhanī jaṇāya paṇa tene netre karīne ame sarvane dekhatā, ane pūjārīno bhaktibhāva tathā chaḷakapaṭa sarva dekhatā, ane evī rīte āpaṇā satsaṅgamām je samādhiniṣṭha puruṣa hoyā te paṇa samādhie karīne bījānā dehamām praveṣa karīne, sarvane dekhe che, ane sarva śabdane sām̐bhaḷe che. Ane śāstramām paṇa evām vacana che je, Shukajī vṛukṣamām rahīne bolyā hatā, māṭe moṭā je satpuruṣa hoyā athavā je parameṣvara hoyā te jyām icchā āve tyām praveṣa kare che, māṭe te parameṣvare potānī āgñāe karīne je mūrti pūjavā āpī hoyā te mūrti aṣṭa prakāranī kahī che, temām pote sākṣāta praveṣa karīne virājamāna rahe che, te mūrtine je bhagavānāno bhakta pūjato hoyā tyāre, jema pratyakṣa bhagavāna virājatā hoyā ane tenī maryādā rākhe, tema te mūrtinī paṇa rākhavī joie, ane temaja saṅtanā hṛdayamām bhagavānanī mūrti rahī che, te saṅtanī paṇa maryādā rākhavī joie, te to e bhakta leṣamātra rākhato nathī, ane mūrtineto citrāmaṇanī athavā pāṣāṇādikanī jāṇe che, ane saṅtane bījā māṇasa jevā jāṇe che ane bhagavāne to Shrīmukhe ema kahyūm che je, māri aṣṭa prakāranī je pratimā tathā je saṅta tene viṣe hum akhaṇḍa nivāsa karīne rahūm chuṇ. Ane e bhakta to bhagavānanī pratimā āgaḷa tathā saṅta āgaḷa game teṭalām phelaphatura kare che, paṇa leṣamātra bhagavānāno ḍara rākhato nathī. Ene bhagavānāno niṣcaya che ke nathī? E praṣna che, tyāre paramahṅsa bolyā je, jyāre e bhagavānane aṅtaryāmī jāṇīne maryādā nathī rākhato, to ene bhagavānāno niṣcaya ja nathī.

Pachī Shriḥjīmahārāja bolyā je, ene niṣcaya to nathī ane uparathī pākhaṇḍa jevī bhakti kare che, tyāre enūm kalyāṇa thaṣe ke nahi thāya? Pachī saṅta bolyā je, enūm kalyāṇa nahi thāy. Pachī Shriḥjīmahārāja bolyā je, jene bhagavānanī mūrtine viṣe nāstikapaṇūm āve, ane saṅtane viṣe nāstikapaṇūm āve tene eṭale ja nahi rahe. Ene to jenuṁ bhajana smaraṇa kare che evā je pratyakṣa bhagavāna tene viṣe paṇa nāstikapaṇūm āvaṣe, ane e bhagavānanām Golok, Brahmapura ādika dhāma che tene viṣe paṇa nāstikapaṇūm āvaṣe, ane jagatanī je utpatti, sthiti ane pralaya tene paṇa kāḷe karīne ne māyāye karīne ne karme karīne mānaṣe, paṇa parameṣvara

vate karīne nahi māne, evo pāko nāstika thaṣe.

Pachī Muktañnda swāmīe pūchayum je, e nāstikapaṇāno hetu te koi pūrvanum karma che, ke koi kusaṅga che? Pachī Shriḡimahārāja bolyā je, nāstikapaṇānā hetu to nāstikanā grāntha sām̄bhaḡavā e ja che. Ane nāstikanā grānthane viṣe jene pratīti hoyā teno je saṅga te paṇa nāstikapaṇāno hetu che. Ane vaḡī kām, krodh, lobh, ahañkā, māna ane irṣyā e paṇa nāstikapaṇānā hetu che, kema je e māñhilo eke svabhāva vatarto hoyā tyāre Nārad, Sanakādika jevā sādhu vāta kare toya paṇa manāya nahi, ane e nāstikapaṇum maṡe kyāre, to jyāre Shrimadbāgavata jevā āstikagrānthane viṣe kaḡī je jagatanī utpatti, sthiti ane pralaya ṡupa evī bhagavānanī līlā tene sām̄bhaḡe tathā bhagavānanum ane sañtanum māhātmya samaje, tyāre enum nāstikapaṇum jāya ane āstikapaṇum āve.
Iti vacanāmṛutam 116811

Sañvat 1876nā caitra ṡudi 12 dvādaṡīne divasa swāmī Shri Sahajāñndajī mahārāja ShriGaḡhaḡa madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā mañdira āgaḡa āthamaṇe bāra oraḡānī osariē ḡholiyā upara virājamāna hatā ane sarve ṡveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviñdanī āgaḡa muni tathā deṡadeṡanā haribhaktanī sabhā bharāine beḡhī hatī.

Pachī ShriVāsudevanārāyaṇanī sañdhyā āratī thai rahī te pachī Nārāyaṇa dhunya karīne Shriḡī mahārāja bolyā je, dharma te kenum nāma che, eno ṡāstranī rīte karīne uttara karo? Ane je Hiñsaka rājā hatā te paṇa ṡaraṇe āvyo hoyā tene māratā nahi, ane māravā paṇa detā nahi, māṡe ṡaraṇe āvyo je jīva tene māryānum jema pāpa che tema biḡjāne māryānum pāpa che ke nathī? Pachī eno uttara jema jene bhāsyo tema teṇe karavā māñḡayo, paṇa Shriḡī mahārāje āṡaṅkā karī eḡale koithī uttara thayo nahi, pachī muni sarve bolyā je. He Mahārāj! Ame e ja tamane praṡna puchīe chīe je, yagñādikane viṣe paṡuhiñsā sahita dharma kahyo che ane ahiñsārṡupa paṇa dharma kahyo che, māṡe e jema yathārtha hoyā tema kaho! Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, hiñsā yukta je dharma te to dharm, artha ane kāma para che te paṇa hiñsānā sañkocane arthe kahyo che. Ane ahiñsāmaya je dharma che te mokṡaparāyaṇa che, ane e sādhuo dharma

che, ane hiṁsāmaya je dharma che te to rāgaprāpta che paṇa kalyāṇane arthe nathī. Ane je ahiṁsārūpa dharma che teto kevaḷa kalyāṇane arthe che, māṭe gṛahastha athavā tyāgī e sarvene ahiṁsārūpa je dharma teja kalyāṇane arthe kahyo che. Jema rājā Uparicaravasū rājyamām hatā toya paṇa ahiṁsā dharmane viṣe rahyā hatā, te māṭe sādhuṇe to man, karm, vacane karīṇe koinuṁ bhūṇḍuṁ vāncavuṁ nahi, ane koi vātano ahaṅkāra paṇa rākhavo nahi, ane sarvanā dāsānudāsa thaine rahevuṁ. Ane krodhe yukta je prakṛuti te to duṣṭano dharma che, ane śānta svabhāve vartavuṁ teja sādhuṇo dharma che, ane koi kaheṣe je, hajāro māṇasane niyamamām vartāvavām hoy, tene kema sādhuṭā grahaṇa karye cāle? To eno uttara e che je, rājā Yudhiṣṭhiranuṁ hajāro gāumām rājya hatuṁ toya paṇa sādhuṭā rākhī hatī, ane ḍārā denārā to Bhīmasena jevā hajāro hoyā te vārīe toya paṇa karyā vinānuṁ rahevāya nahi. Māṭe tīkhā svabhāvavāḷānī to kānī khoṭa nathī, evā to ghaṇāya hoy, paṇa sādhu thavuṁ e ja ghaṇuṁ durlabha che. *Iti Vacanāmṛtam 116911*

Saṁvat 1876nā caitra śudi 15 pūrṇimāne divasa Shriḷjīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane māṭhe hīrakoranuṁ dhoḷuṁ dhotiyuṁ bāṇḍhyuṁ hatuṁ ne dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne hastakamaḷamām tulasīnī māḷā laine pheravatā hatā ne potānā mukhāravīṇḍanī āgaḷa paramahṁsa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷjīmahārāja bolyā je, moṭā moṭā paramahṁsa māṅhomāṅhi praṣṇa uttara karo, tathā koi haribhaktane pūchavuṁ hoyā to paramahṁsane pūcho. Tyāre gāma Rojakānā haribhaktā Kākābhāie Nityānḍa swāmīne praṣṇa pūchayo je, aṅtaranī māṅhīlī kore eka kahe che je viṣayane bhogavīe ane eka tenī nā pāḍe che. Te nā pāḍe che te koṇa che, ne hā pāḍe che te koṇa che? Tyāre Nityānḍa swāmīe kahyuṁ je, nā pāḍe che te jīva che ne hā pāḍe che te mana che, tyāre Shriḷjī mahārāja bolyā je lyo e praṣṇano uttara ame karīe je, ā āpaṇa chīe te je divasathī samajaṇā thayā ane mā bāpanī oḷakhāṇa paḍī, te divasathī mā bāpe niṣcaya karāvyo je, ā tāri mā ne ā tāro bāpa ne ā tāro kāko ne ā tāro bhāi, ne ā tāro māmo

ne ā tāri bona ne ā tāri māmī ne ā tāri kākī ne ā tāri māsi ne ā tāri bheṣa
 ne ā tāri gāya ne ā tāro ghoḍo ne ā tārum lugaḍum ne ā tārum ghara ne
 ā tāri meḍī ne ā tārum khetara ne ā tāram ghareṇān, ityādika je kusaṅginā
 śabda te ā jīvanī buddhimām rahyā che, te kevi rīte rahyā che to jema
 koika strio bhārata bhare che temām kācano kaṭako hoyā che, tema
 bhārātane thekāṇe buddhi che ane kācanā kaṭakāne thekāṇe te jīva che te
 buddhimām e kusaṅginā śabda ne tenām ṛpa te pañcaviṣaye sahita
 rahyām che ane te jīvane pachī satsaṅga thayo tyāre saṅte parameśvaranā
 mahimānī ne viṣaya khaṇḍanānī ne jagatamithyānī vārtā karī, te saṅtanī
 vārtā ne te saṅtanām ṛpa te paṇa e jīvanī buddhimām rahyām che, te e
 be laṣkara che te sāmāsāmām ubhām che. Jema Kurukṣetrane viṣe Kourava
 ne Pāṇḍavanām laṣkara sāmāsāmām ubhām hatām ne paraspara tīra ne
 barachī ityādika śastranī laḍāi thatī hatī. Ane koika taravāre laḍatā hatā
 ne koika gadāe laḍatā hatā ne koika bathobatha laḍatā hatā ne temām
 koinum māthum uḍī gayum ne koinī sāthaḷa kapāi gai ema kaccaraghāṇa
 uḍato hato. Tema ā jīvanā anṭhkarāṇamām paṇa je kusaṅginām ṛpa che
 te pañcaviṣayarṛpī śāstra bāndhīne ubhām che ane vaḷī je ā saṅtanām
 ṛpa che te paṇa, bhagavāna satya ne jagata mithyā ne viṣaya khoṭā, evā
 je śabda te ṛpī śāstra bāndhīne ubhā che ane e bene paraspara śabdānī
 laḍāi thāya che. Te jyāre kusaṅginum baḷa thāya che, tyāre viṣaya
 bhogavyānī icchā thāi āve che ne jyāre ā saṅtanum baḷa thāya che, tyāre
 viṣaya bhogavyānī icchā nathī thatī. Ema paraspara anṭhkarāṇamām laḍāi
 thāya che. Te jema *Yatra Yogeshvarah Krushno Yatra Pārtho
 Dhanurdharah / Tatra Shrivijayo Bhutirdhruvā Neetirtirmama /*
 / E śloekāmām kahyum che je, jyām yogeśvara evā je ShriKṛṣṇa
 bhagavāna che ane dhanuṣanā dharatala Arjāuna che, tyāṅja Lakṣmī che,
 vijaya che, aiśvarya che ane acaḷa nīti che, tema jenī kore ā saṅta
 maṇḍaḷa che, tenoja jaya thaṣe. Ema niścaya rākhavo.

Tyāre vaḷī te Kākābhāie praṣna pūchayo je, He Mahārāja! E
 saṅtanum baḷa vadhe, ne kusaṅginum baḷa ghaṭe, teno ṣo upāya che?
 Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, aṅtaramām je kusaṅgī rahyā che ne bahāra
 rahyā che te be eka che. Ane vaḷī aṅtaramām saṅta rahyā che ne bahāra
 rahyā che te be eka che. Paṇa je aṅtaramām kusaṅgī che tenum bahāranā

kusaṅgīne poṣaṇe karīne baḷa vadhe che ane aṅtaramām je saṅta che tenum paṇa bahāranā je saṅta che tene poṣaṇe karīne baḷa vadhe che, māṭe bahāranā kusaṅgīno saṅga na kare ane bahāranā je saṅta che tenoja saṅga rākhe, to kusaṅgīnum baḷa ghaṭī jāya ane saṅtanum baḷa vadhe ema che, ema Shriḷīmahārāje kahyuṅ.

Tyāre vaḷī Kākābhāie praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Ekane to kusaṅgīnī laḍāi āḷaṣī gai che ne saṅtanum ja baḷa che eka evo che. Ane ekane to ema ne ema laḍāi thatī rahe che, te e bemām jene laḍāi āḷaṣī gai che te mare tyāre tene bhagavānanā dhāmanī prāpti thāy, temām to kāni saṅsaya nathī. Paṇa jene laḍāi ema ne ema thāya che, te mare tenī ṣī gati thāya te kaho? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, jema eka laḍavā nīsaryo tene āgaḷa vāṇiyā ke garība varṇa āvyā tene jītī gayo te paṇa jītyoja to, ane eka to laḍavā nīsaryo tene āgaḷa ārabani berakha āvī tathā rajaputa āvyā tathā kāṭhī tathā koḷī āvyā tene to jītavā kaṭhaṇa ja che, paṇa kāni e vāṇiyānī peṭhe tarata jītāi jāya evā nathī. Māṭe eto emane ema laḍe che, ane temām jo jītyo to jītyo ane jo laḍate laḍate ṣatruno haṭhāvyo to na haṭhayo, paṇa dehanum āyuṣya āvī rahyum ane mṛutyu pāmyo to paṇa je eno dhaṇī che te ṣum nahi jāṇe? Je ene āgaḷa āvām karaḍām māṇasa āvyām hatām te nahi jītāy, ane ānī āgaḷa to vāṇiyā āvyā hatā te jītāya evā hatā. Ema e beya dhaṇīnī najaramām hoy, tema enī bhagavāna saḷāya kare je, āne āvā saṅkalpa vikalpanum baḷa che ane laḍāi le che māṭe ene ṣābāṣa che, ema jāṇīne bhagavāna enī saḷāya kare che, māṭe bephikara rahevuṅ, kāni ciṅtā rākhavī nahi, bhagavānane emane ema bhajyā karavum ne saṅtano samāgama adhika rākhavo ne kusaṅgīthī cheṭe rahevuṅ. Ema prasanna thaine Shriḷīmahārāja bolatā havā.

Tyāre gāma Jasakāvālā Jīvābhāie Nityānnda swāmīne praṣna pūchayo je, bhagavānana aḍaga niṣcaya kema thāy? Tyāre Nityānnda swāmī bolyā je, kusaṅgī thakī cheṭe rahīe ane saṅtano samāgama atiṣe rākhīe, to te saṅtanī vāte karīne bhagavānana aḍaga niṣcaya thāy, ane jo kusaṅgīno saṅga karīe to aḍaga niṣcaya na thāy. Tyāre vaḷī Shriḷīmahārāja bolyā je, Iyo ame eno uttara karīe je, bhagavānana niṣcaya karavo te ekalo potānā jīvanā kalyāṇane ja arthe karavo, paṇa koika padārthanī icchāe karīne na karavo, je hum satsaṅga karum to māro deha māndo che te sājo thāy,

athavā vāñjhiyo chum te dīkarō āve, ke dīkarā marī marī jāya che te jīvatā rahe, ke nirdhana chum te dhanavāna thauñ, ke gāma garāsa gayo che te satsaṅga karīe to pācho āve, evī jātani je padārthanī icchā te rākhīne satsaṅga na karavo, ane jo evī jātani icchā rākhīne satsaṅga kare. Ane e padārthanī icchā purī thāy, to atiṣe pāko satsaṅgī thai jāya ane jo icchā purī na thāya to niścaya ghaṭī jāy, māṭe satsaṅga karavo te pote potānā jīvanā kalyāṇane ja arthe karavo, paṇa koi padārthanī icchā to rākhavī ja nahi, kem je gharamām daṣa māṇasa hoyā ane te daṣenum mṛtyu āvyum hoyā temānthī eka jaṇa jo ugare to ṣum thoḍo che? Ke hāthamām rāmapattara āvavānum hoyā ane roṭalā khāvāmaḷe to ṣum thoḍā che? Sarve janārum hatum temānthī eṭalum rahyum te to ghaṇum che, ema mānavuñ. Ema atiṣe duḥkha thavānum hoyā to temānthī parameṣvarano āṣaro karīe to thoḍunka ochum thāya kharuñ, paṇa e jīvane ema samajātum nathī ane jo ṣūḷī lakhī hoyā to kāñṭethī ṭalī jāya eṭalo to phera paḍe che. Tyām eka vārtā che je eka gāmamām cora bahu rahetā. Temānthī eka cora sādhuṇe pāse besavā āvato hato tene mārgane viṣe pagamām kāñṭo vāgyo te pagamām soṅsaro nīkaḷyo, teṇe karīne paga sūṅyo te corīe na javānum ane bijā cora to corī karavā gayā te eka rājāno khajīno phāḍīne ghaṇunka dhana lai āvyā. Ane soue māñho māñhī vahenci līdhum te paisā bahu āvyā. Tene sām̄bhaḷīne je cora sādhu pāse āvato hato ne kāñṭo lāgyo hato tenām mābāp, strī ane sagām sarve vaḍhavā lāgyām je tum corī karavā na gayo ane sādhu pāse gayo te āpaṇum bhūñḍum thayuñ, ne te cora corī karīne lāvyā to keṭalāya paisā emane āvyā. Ema vārtā kare che tyām rājānum laṣkara āvyum te, te sarve corane jhālīne ṣūḷīe dīdhā tene bheḷe ene paṇa jhālīne ṣūḷīe devā sāru lai gayā. Tyāre te sarve gāmane māṇase tathā sādhu sākhyā purī je, ā to corī karavā noto gayo, ene to kāñṭo vāgyo hato, tyāre te ugaryo. Ema satsaṅga kare che tene ṣūḷī jeṭalum duḥkha hoyā te kāñṭe maṭe che, kāñje ame Rāmānnda swāmī pāse māgī līdhum che je, Tamārā satsaṅgī hoyā tene eka vīñchīnum duḥkha thavānum hoyā to te mane eka eka ruñvāḍe koṭi koṭi vīñchīnum duḥkha thāo, paṇa tamārā satsaṅgīne te thāo nahi. Ane tamārā satsaṅgīne prārabdhmām rāmapattara lakhyum hoy, te rāmapattara mane āve paṇa tamārā satsaṅgī anna vastre

karīne duḥkhī na thāy, e be vara mane āpo. Ema meṁ Rāmānīdaswāmī pāse māgyuṁ tyāre mane Rāmānīdaswāmīe rājī thaine e vara āpyo che, māṭe je koi satsaṅga kare che tene vyavahāre duḥkha thavānuṁ lakhyuṁ hoyā te thāyā nahi, toya paṇa padārtha nāśavaṅta che māṭe e padārthanī icchāe satsaṅga kare to ene niścayamām saṅśaya thayā vinā rahe ja nahi, māṭe satsaṅga karavo te to ekalo niškāmapaṇe potānā jīvanā kalyāṇaneja arthe karavo. To aḍaga niścaya thāy, ityādika ghaṇīka vārtā to karī che, paṇa ā to diśamātra lakhī che. *Iti Vacanāmṛutam. 117011*

Saṅvat 1876nā caitra vadi 4 caturthīne divasa sājane same Shriji mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Sādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra meḍīnī āgaḷa oṭā upara ḍholiyo ḍhaḷāvīne virājamāna hatā ane dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne māthe dhoḷo pheṅto bāndhyo hato ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī ne Muktaṅda swāmī ādika sādhu vājīntra vajāḍīne kīrtana gātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, have kīrtana bhaktinī samāpti karīne māṅhomāṅhī praśna uttara karo. Pachī Somalākhācare praśna pūchayo je, bhagavāna potānā bhaktanā sarve aparādha māpha kare che, paṇa evo kayo aparādha che je bhagavāna māpha na kare? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, bijā sarve aparādha bhagavāna māpha kare che, paṇa bhagavānanā bhaktano droha kare, e aparādhane bhagavāna māpha nathī karatā. Māṭe bhagavānanā bhaktano koi prakāre droha karavo nahi. Ane vaḷī bhagavānanā sarve aparādha thakī bhagavānanā ākāranuṁ khaṅḍana karavūṁ e moṭo aparādha che. Te māṭe e aparādha to kyāreya paṇa karavo nahi. Ane e aparādha kare to ene paṅca mahāpāpa karatām paṇa adhika pāpa lāge che. Ane bhagavāna to sadā sākāra mūrti che tene je nirākāra samajavā, eja bhagavānanā ākāranuṁ khaṅḍana karyuṁ kahevāya che. Ane Puruṣottama evā je bhagavāna te je te koṭi sūrya, caṅdra sarakhuṁ tejomaya evuṁ potānuṁ Akṣaradhāma tene viṣe sadā divyākāra thakā virājamāna che. Ane brahmarūpa evā je anaṅtakoṭi mukta temaṇe sevyām che caraṅakamaḷa jenām evā che. Ane parabrahma Puruṣottama evā je e bhagavāna teja pote kṛpākarīne jīvanā kalyāṇane arthe pṛuthvīne viṣe

prakāṭa thāya che, tyāre je je tattvano aṅgīkāra kare che te sarve tattva brahmarūpa che, kānje RāmaKṛṣṇādika avatārane viṣe sthūl, sūkṣma ane kāraṇa e traṇa deha tathā jāgrat, svapna ane suṣupti e traṇa avasthā te jaṇāya che, tathā daṣa indriyo, pañca prāṇa ityādika sarve tattva manuṣyaṇī peṭhe jaṇāya che, paṇa e sarve brahma che paṇa māyika nathī, te māṭe e bhagavānanā ākāranuṃ khaṇḍana kyāreya paṇa na karavuṃ.

Pachī Mātaredhādhale praṣna puchayo je, irṣyānuṃ ṣuṃ ṛupa che? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, jenī upara jene irṣyā hoyā tenuṃ ṛuḍuṃ thāya tyāre tethī khamāya nahi ane tenuṃ bhūṇḍuṃ thāya tyāre rājī thāy, e irṣyānuṃ lakṣaṇa che.

Pachī Shrijīmahārāje muni pratye praṣna pūchayo je, bhagavānanī pratyakṣa mūrtino niṣcaya hoyā ane bhajana karato hoyā ne satsaṅganā niyama pramāṇe vartato hoy, ane tenuṃ kalyāṇa thāya e to satsaṅganī rīti che, paṇa śāstramām kalyāṇanī kema rīti che? Ane vedano artha to ati kaṭhaṇa che. Māṭe tenī kathā thatī nathī, ane Shṛīmadbāgavata purāṇa ane Mahābhārata emām vedanoja artha che ne sugama che, māṭe tenī jagatamām kathā thāya che, māṭe śāstranī rīte karīne kalyāṇa thatuṃ hoyā tema kaho. Ane Shaṅkarācārye to nirākārapaṇe bhagavānanuṃ pratipādana karyuṃ che, ane Rāmānujādika je ācārya temaṇe to sākārapaṇe bhagavānanuṃ pratipādana karyuṃ che. Māṭe evī rīte śāstrano mata laine uttara karo. Pachī muni śāstranī rīte nirākārano pakṣa khoṭo karīne sākāra bhagavānane bhajane karīne kalyāṇa che, evī rīte pratipādana karyuṃ. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ame paṇa eja pakṣanuṃ grahaṇa kariē chīe, paṇa temām tamane eka praṣna pūchīe chīe je, nirākāra evuṃ je Akṣarabrahma tethī para ne sadā sākāra evā je Puruṣottama bhagavāna te pṛthvī upara prakāṭa maḷyā te keḍe Brahmapura tathā Golok, Vaikuṇṭh, Shvetadvīpa e ādika je bhagavānanām dhāma te dhāmane dekhavānī jene lālaca rahe, tyāre ene niṣcaya che ke nathī? Pachī muni bolyā je, bhagavāna maḷyā pachī jenā manamām ema rahetuṃ hoyā je, jyāre akṣarādika dhāma dekhīṣuṃ athavā koṭi koṭi sūryano prakāṣa dekhīṣuṃ, tyāre āpaṇuṃ kalyāṇa thayuṃ evī samajaṇavāḷāne to yathārtha bhagavānāno niṣcaya nathī. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eṇe brahmapurādika dhāmane tathā brahmasvarūpane dekhyānī lālaca rākhi eṭe ṣuṃ eṇe pāpa karyuṃ

je, niścayani nā pāḍo cho? Pachī muni bolyā je, jeṇe pratyakṣa pramāṇa bhagavānane darṣane karīne kalyāṇa mānyuṃ hoyā te Brahmapur, Goloka ādika je dhāma che te paṇa bhagavānanām ja che, māṭe tenī paṇa aruci śā sāru rākhe? Paṇa bhagavāna vinā ene icche nahi. Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, te dhāma ne te dhāmane viṣe rahyā je pārṣada te to caitanyamūrti che ne māyā para che, māṭe emām ṣuṃ dūṣaṇa che je ene icche nahi? Ane bhagavāna pṛthvī upara prakāṭa virājatā hoyā ne tyām je sevaka hoyā te paṇa marī jāya evā hoy, ane ghara hoyā te paṇa paḍī jāya evām hoyā te kema samajo cho? Pachī muni bolyā je, e gharane to ame brahmapurādika dhāma samajīe chīe, ne e sevakane to ame brahmarūpa samajīem chīe. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, brahmapura ane brahmapurane viṣe rahyā je bhagavānanā pārṣada te to akhaṇḍa che ne avināśī che, tene mṛtyu lokanām nāṣavaṅta evām je ghara ne pārṣada te be barobara kema kaho cho? Pachī Nityānnda swāmīe bolyā je, He Mahārāja! Eno uttarato tame karo. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavāna jīvanā kalyāṇane arthe jyāre mūrti dhāraṇa kare tyāre potānuṃ je Akṣaradhāma ane caitanyamūrti evā je pārṣada ane potānām je sarve aiśvarya te sahita ja padhāre che, paṇa e bījānā dekhyāmām āve nahi. Ane jyāre koika bhaktane samādhine viṣe aloukika dṛaṣṭi thāya che tyāre tene bhagavānanī mūrtine viṣe koṭi koṭi sūryanā sarakho prakāṣa bhāse che, ane anāntakoṭi je mukta te paṇa mūrti bheḷā bhāse che ane Akṣaradhāma paṇa e bhagavānanī mūrti bheḷuṃ ja bhāse che, māṭe e sarve bhagavāna bheḷuṃja che, toya paṇa bhagavāna te manuṣya je potānā bhakta hoyā tenīja sevāne aṅgīkāra kare che, ane te potānām bhaktanā gāry, māṭī ne pāṇānām je ghara tene viṣe virājamāna rahe che. Ane te bhakta dhūp, dīp, ann, vastrādika je je arpaṇa kare che, tene bhagavāna prītie karīne aṅgīkāra kare che, te e manuṣya sevaka che tene divyarūpa pārṣada bheḷā bheḷavavā vāste kare che ane je bhaktajana je je vastu bhagavānane arpaṇa kare che te te vastu bhagavānanā dhāmane viṣe divyarūpa thāya che. Ane e bhakta divyarūpa thaine tene pāme che, māṭe evuṃ acaḷa akhaṇḍa sukha bhaktajanane pamāḍavāne arthe bhagavāna je te manuṣya evā je potānā bhaktajana tenī sarve sevāne aṅgīkāra kare che. Māṭe bhagavānanā bhaktane bhagavānanuṃ svarūpa Akṣaradhāma sahita

pruthvī upara virājamāna che ema samajavuñ, ane bijā āgaḷa paṇa evī rīte vārtā karavī. *Iti Vacanāmṛutam //71//*

Saṅvat 1876nā caitra vadi 11 ekādaśīne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī samīpe uttarāde bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara ugamaṇe mukhāraviñde virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviñdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktannda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Kālāne divasa tame Dādākhācara āgaḷa bahu ruḍī vārtā kari hatī, te vārtā sām̄bhaḷavānī amāre sarvene ghaṇī icchā che. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je bhagavānanā bhaktane bhagavānāno niścaya mātmye sahita hoy, ne saṅtanum ne satsaṅginum mātmya ghaṇum jāṇato hoyā ne te bhaktanum karma jo kaṭhaṇa hoy, ne kāḷa paṇa kaṭhaṇa hoy, to paṇa te bhaktane evī bhaktinum atiṣe baḷa che te kāḷa ne karma e beya maḷīne tenum bhūñḍum kari śakatā nathī. Ane jene bhagavāna ne bhagavānanā saṅtane viṣe jo niṣṭhāmām kāṅika phera hoyā to tenum bhagavāna ruḍum karavāne icche toya paṇa ruḍum thatum nathī. Ane je garībane kalapāve tenum to koi rīte ruḍum thāya ja nahi. Ane Mahābhāratamām Bhīṣmapitāe rājā Yudhiṣṭhirane ema kahyum che je, jo tum garībane kalapāvīṣa to tum tārā vaṅṣe sahita baḷīne bhasma thai jaiṣ. Māṭe bhagavānāno bhakta hoyā athavā koi bijo hoy. Paṇa garība mātrane leṣamātra duḥkhavavo nahi. Ane jo garībane duḥkhave to tenum koi prakāre sāru thāya nahi. Ane jo garībane duḥkhave to brahmahatyā jeṭalum pāpa thāya che, ane tema ja koine māthe jūṭhum kalaṅka devum te paṇa brahmahatyā jevuṅja che ane jo sācum kalaṅka hoy, to paṇa tene ekānte teḍīne tenum ruḍum thāya ema kahevuñ, paṇa tene phajeta karavo nahi. Ane temaja pāṅca prakāranī je strīo che teno jo dharmabhaṅga karāve, to tene paṇa brahmahatyānum pāpa lāge che. Te pāṅca prakāranī strīo kai, to- eka to potāne śaraṇe āvī hoy, ane bijī te potānī strī hoyā ane vrata upavāsane divase potāno saṅga karavā na icchatī hoy, ane trījī te pativratā hoy, ane cothī te vidhavā strī ane pāṅcamī te viśvāsī strī, e pāṅca prakāranī strīone saṅghāthe jo

vyabhicāra kare to, tene brahmahatyānuṃ pāpa lāge che. Temāṃ je vidhavā strī che tenuṃ jo mana kumārgane viṣe ḍolatuṃ hoyā to tene samajāvīne dharmamāṃ rākhavī.

Pachī muni je te bhagavānanāṃ rasika kīrtana gāvā lāgyā, tene sām̐bhaḷīne Shriḷjīmahārāja bolyā je, bhagavāna jīvanā kalyāṇane arthe deha dhare che tyāre manuṣyanā jevī ja sarve kriyā hoy, tene dekhīne je bhagavānanā bhakta hoyā te to caritra karī jāṇe, ane vimukha jīva hoyā athavā kācopoco haribhakta hoyā teto caritrane viṣe doṣa paraṭhe, jema Shukajīe rāsapañcādhyāyīnuṃ varṇana karyuṃ tyāre rājā Parīkṣitane saṅsaya thayo. Pachī ema pūchayūṃ je, bhagavāna to dharmanī maryādā sthāpana karavāne arthe prakāṭa thayā hatā, teṇe parastrīno saṅga karīne dharmano bhaṅga kema karyo? Evī rīte doṣa līdho. Ane Shukajīe to samajī vicārīne bhagavānanuṃ guṇagāna karyuṃ je, kāmādeva brahmādika devatāne jītīne potāne vaṣa karyā teno kāmādevane atiṣe garva thayo, te garvane utāravāne kāje bhagavāne kāmādevane paḍakāryo, te jema koi baḷavāna rājā hoyā te ṣatrune potānī gāṅṭhanī dārṇugolī apāvīne pachī te sāthe laḍavā jāy, tema bhagavāne kāmādevaṛupī ṣatrune laḍayāno sāmāna morathī āpyo. Te ṣuṃ to kāmādevanuṃ baḷa jyāre strīno saṃbañdha hoyā tyāre thāy. Temāṃ paṇa ṣaraḍrutune viṣe rātrimāṃ kāmādevanuṃ vadhu baḷa thāy. Tathā strīnā rāgaraṅga vilāsanā ṣabda sām̐bhaḷavā tathā strīnuṃ ṛupa jovuṃ, strīno sparṣa karavo teṇe karīne kāmādevanuṃ atiṣe baḷa vadhe che, e sarve sāmāna ShriḷKṛṣṇabhagavāne kāmādevane āpīne tene jīti līdho, ane akhañḍa brahmacārīnī peṭhe urdhvaretā rahyā ane evī rīte kāmāno garva utāryo. Evuṃ aloukika sām̐arthya bhagavāna vinā bījāmāṃ hoyā nahi, evuṃ ati bhagavānanuṃ sām̐arthya jāṇīne Shukajīe bhagavānanāṃ caritragāna karyāṃ ane rājā Parīkṣitane te vāta samajāṇī nahi tyāre doṣa paraṭhayo.

Māṭe koika ema kahe je, tame paramahñsa thaine rasika kīrtana kema gāo cho? To tene ema kahevūṃ je, jo ame rasika kīrtana na gāie ane bhagavānanāṃ rasika caritrane viṣe doṣa paraṭhīe, to ame paṇa rājā Parīkṣita tathā bījā je nāstika vimukha jīva tenī pañktimāṃ bhaḷīe. Māṭe amāre to vimukhanī pañktimāṃ bhaḷavūṃ nathī, ṣā māṭe je paramahñsa mātranā guru je Shukajī teṇe bhagavānanāṃ rasika caritra gāyāṃ che,

māte amāre paṇa jarṇura gāvavān̄. Ane kṣar, akṣarathī̄ para evā Puruṣottama je bhagavāna che te jyāre jīvanā kalyāṇane arthe brahmāṇḍane viṣe manuṣya jevī̄ mūrti karīne vicare che tyāre sarve manuṣyanā jevān̄ja caritra kare che ane jema manuṣyane viṣe hāravuṅ, jītavuṅ, bhay, ṣok, kām, krodh, lobh, moh, mad, matsar, āṣā, ṭṛuṣṇā, irṣyā ityādika māyika svabhāva hoyā tevāja svabhāva bhagavāna paṇa potāmān̄ dekhāde che, te sarve jīvanā kalyāṇane arthe che, pachī̄ je bhakta hoyā te to e caritrane gāine paramapadane pāme che ane je vimukha hoyā te doṣa paraṭhe che. Ane e bhagavāna to jema kṣaranā ātmā che, tema ja prakṛuti puruṣa thakī̄ para akṣarabrahma tenā paṇa ātmā che ane kṣara akṣara e beyane potānī̄ ṣaktie karīne dharī̄ rahyā che ane pote to kṣara akṣarathī̄ nyārā che, ane bhagavānanī̄ moṭāi to evī̄ che je, jenā eka eka romanā chidrane viṣe anaṅta koṭi brahmāṇḍa paramāṇunī̄ peṭhe rahyām̄ che. Evā je moṭā bhagavāna te jīvanā kalyāṇane vāste manuṣya jevaḍā ja thāya che. Tyāre jīvane sevā karyāno yoga āve che. Ane jo bhagavāna jevaḍā che tevaḍā ne tevaḍā rahe to brahmādika je brahmāṇḍanā adhipati deva tene paṇa darṣana karyānuṅ ke sevā karyānuṅ sāmārthya rahe nahi, to manuṣyane to rahe ja kayānthī̄? Ane jema vaḍavānaḷa agni che, te samudranā jaḷane viṣe rahyo che ane samudranā jaḷane pīve che ne te samudrano olāvyo olāto nathī̄, evo moṭo che, te agni jyāre āpaṇe gharamām̄ dīvo joito hoy, tyāre āvine āpaṇā gharamām̄ bese to āpaṇane dīvā jevuṅ sukha thāya nahi ane baḷīne sarve bhasma thai jaie ane teja agni dīvā ṛupe hoyā to ajaḅavāluṅ kare, ne ānaṅda thāya ane te dīvo che to teno te ja agni paṇa phūnkīe tathā hāthe karīne olāvīe to olāi jāya evo asamartha che. To paṇa te thakī̄ ja āpaṇane sukha thāy. Paṇa vaḍavānaḷa agnithī̄ sukha na thāy, temaja bhagavāna manuṣya jevā asamartha jaṅātā hoyā paṇa aneka jīvanuṅ kalyāṇa e thakī̄ ja thāy, paṇa jenā eka eka romamām̄ anaṅta koṭi brahmāṇḍa rahyām̄ che, evī̄ mūrtinuṅ to jīva darṣana karavā paṇa samartha thāya nahi, māte eve ṛupe karīne kalyāṇa na thāy, te māte bhagavāna manuṣya jevī̄ mūrtidhārīne jevām̄ jevām̄ caritra kare che te sarve gāna karavā yogya che, paṇa ema na samajavuṅ je, bhagavāna thaine ema ṣuṅ karatā haṣe? Ane bhagavānanām̄ caritra to sarve kalyāṅakārī̄ ja samajavām̄ e ja bhakatano dharma che ane evuṅ samaje te ja

bhagavānāno puro bhakta kahevāya che.

Pachī Rojakānā haribhakta Kākābhāie pūchayum je, jene mähātmya vinānoe ekalo bhagavānāno niścaya hoyā tenām śām lakṣaṇa che? Ane jene mähātmye sahita niścaya hoyā tenām śām lakṣaṇa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene ekalo niścaya hoyā tene ema ghāṭa thāya je, bhagavāna to maḷyā che paṇa śum jāṇīye kalyāṇa thaṣe ke nahi thāya? Ane jene mähātmye sahita niścaya hoyā tene ema samajāya je, je divase bhagavānanum darśana thayum te divasathīja kalyāṇa to thai rahyum che. Ane je jīva bhāve karīne mārum darśana kare tathā mārum vacana māne tenum paṇa kalyāṇa thai jāya to māre kalyāṇāno ṣo saṅśaya che? Hum to kṛutārtha chum ane je kāni sādhana karum chum te to bhagavānanī prasannatāne arthe karum chum. Ema samaje tene bhagavānāno mähātmye sahita niścaya jāṇavo.

Pachī vaḷī Kākābhāie pūchayum je, uttam, madhyama ane kaniṣṭha e traṇa prakāranā je bhagavānanā bhakta tenām śām lakṣaṇa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je bhakta potāne deha thakī judo je ātmā te ṛupa māne ane dehanā guṇa je jaḍ, duḥkh, mithyā, apavitrapaṇum ityādika che te ātmāne viṣe māne nahi ane achedya, abhedyā, avināśī ityādika je ātmānā guṇa te dehane viṣe māne nahi ane potānā śarīrane viṣe rahyo je jīvātmā tene dekhe ane te ātmāne viṣe rahyā je paramātmā tene paṇa dekhe ane bījānā dehamām je ātmā rahyo che tene paṇa dekhe ane evo samartha thayo che to paṇa e ātma darśana thakī bhagavāna ane bhagavānanā saṅta tene adhika jāṇe che paṇa potāne ātma darśana thayum che tenum abhimāna leṣamātra na hoy, evām jenām lakṣaṇa che te uttama bhakta kahevāy. Have jene bhagavānāno niścaya hoyā ane ātmaniṣṭhā paṇa hoyā to paṇa bhagavānanā bhakta upara irṣyā āve ane jo bhagavāna enum apamāna kare, to bhagavāna upara paṇa irṣyā āve je, moṭā thaine vagara vāṅke āma śīda karatā haṣe? Evām jenām lakṣaṇa hoyā te madhyama bhakta jāṇavo. Ane bhagavānāno niścaya to hoyā paṇa ātmaniṣṭhā na hoyā ane bhagavānane viṣe prīti hoyā ane jagatanā vyavahārane viṣe paṇa prīti hoyā ane sāṅsārika vyavahārane viṣe harṣa ṣokane pāmato hoyā tene kaniṣṭha bhakta jāṇavo. *Iti Vacanāmṛutam*
//72//

Saivāt 1876nā caitra vadi 30 amāsane divasa rātrine same swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potānā utārāne viṣee uttarāde bāra oraḍānī osarīee virājamāna hatā ne śveta khesa paheryo hato ane śveta cādara oḍhī hatī tathā śveta pheṅto mastaka upara bāndhyo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa Muktaṅnda swāmī ādika moṭerā sādhu cāra tathā pacāsane āṣare haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Gopālānnda swāmīe praśna pūchayo je, kāmanuṃ ṣuṃ ṛupa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, vīrya eja kāmanuṃ ṛupa che. Pachī āṣānkā karī je, vīrya to sāta dhātu mānhilo eka dhātu che, māṭe e ja kāmanuṃ ṛupa kema kahevāya? Ane te vīryanī utpatti śāṅe karīne che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, manovahā nāme nāḍīne viṣe mana rahyūṃ che, te manane viṣe jyāre strī saṃbaṅdhī saṅkalpa thāya che tyāre, jema dahīm hoyā te ravāie karīne mathāya tyāre ghī hoyā te sarva upara tarī āve che, tema strī saṃbaṅdhī saṅkalpe karīne vīrya je te śarīramānthī mathāine manovahā nāḍīne viṣe bheḷuṃ thaine śiṣna dvāre āve che ane jene vīrya śiṣna dvāre na āve te urdhvaretā puruṣa kahevāya ane te naiṣṭhika brahmacārī kahevāya ane Shri Kṛuṣṇabhagavāne rāsakriḍāne viṣe strīno saṅga karīne paṇa vīryapāta thavā dīdho nahi, temāṭe urdhvaretā brahmacārī kahevāṇā ne kāmane jītyo. Māṭe vīrya teja kāmanuṃ ṛupa che, jeṅe vīryane jīṭīne vaṣa rākhyūṃ teṅe kāmane jītyo.

Pachī vaḷī Gopālānnda swāmīe pūchayūṃ je, jyāre e dehane baḷī de che tyāre saptadhātu deha bheḷā baḷī jāya che. Māṭe jo vīryaja kāmanuṃ ṛupa hoyā to deha bheḷe vīryane baḷave karīne kāma paṇa baḷī gayo joie, tyāre e jīva bījā dehamām jāya che tyāre kāmanā kema udaya thāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sūkṣmadeha bheḷuṃ vīrya rahe che te sūkṣma dehane yoge karīne sthūḷa deha udaya thāi āve che, jema bhūta hoyā te sūkṣma dehapradhāna hoy, pachī sūkṣma dehamānthī sthūḷa dehane dharīne strīno saṅga kare che ane te strīne bhūta thakī bāḷaka utpanna thāya che, māṭe sūkṣma deha bheḷuṃ ja vīrya rahe che.

Pachī vaḷī Gopālānnda swāmīe pūchayūṃ je, Shivajī urdhvaretā hatā paṇa Mohinīrūpane joine vīryapāta thayo, tema jenā dehamām vīrya hoyā ane tene jāgratamām athavā svapnamām strīno yoga thāya

tyāre vīryapāta thayā vinā rahe nahi, māṭe jyām sudhī dehamām vīrya hoyā tyām sudhī niṣkāmī kema kahevāy? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Shivajīne paṇa eṭalī yogakaḷāmām khoṭa kahevāya che ane jene jāgrata athavā svapnane yoge karīne strīnā saṅkalpa thakī vīryapāta thāya to tene pāko brahmacārī kahevāya nahi, māṭe ā saṅsāramām dṛaḍha brahmacaryavāḷā to eka Naranārāyaṇa ṛuṣi che ane te Naranārāyaṇano āpaṇe āśraya che, tenā pratāpa thakī dhīre dhīre e Naranārāyaṇanum bhajana karīne āpaṇe paṇa e sarakhāja niṣkāmī thaiṣuṅ. Ane dehamām je vīrya rahe che tene bālī nākhavāne arthe yogī keṭalāka prakāranum yatna kare che ane ShriKṛṣṇa bhagavāne strīone saṅge rahīne naiṣṭhikabrahmacarya rākhyuṅ, te evum sāmārthya to bhagavānamānija hoyā paṇa bijāthī ema rahevāya nahi. Māṭe bijā yogīne to jāgratamām athavā svapnamām strīno saṅkalpa na thāya evum yatna karavūṅ.

Pachī Shukamunie pūchayum je, Dvārikāmām soḷa hajāra ekaso ne āṭha je bhagavānanī strīo hatī, temām eka eka strīne viṣe daṣa daṣa putra ane eka eka putrī thai ema paṇa kahyum che. Tenum kema samajavum? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Dvārikānī vāta bijī che ane vrajanī bijī che, Dvārikāmām to bhagavāna sāṅkhyamatane āśaryā hatā. Ane sāṅkhyamatavāḷo hoyā te deh, indriyo mana e sarve thakī potānum svarṛpa bhinna samaje ane sarva kriyāne karato thako potāne akartā samaje ane te kriyāe karīne harṣa ṣokane pāme nahi, e matane bhagavāna āśaryā hatā. Māṭe bhagavānane nirlepa kahyā ane bhagavāna Dvārikāmām je sāṅkhyamatane āśaryā hatā te mata to Janaka jevā rājāono che, je rājā gṛahasthāśramamām rahīne prabhune bhaje teja sāṅkhyamatane anusare, ema bhagavāna paṇa gṛahasthāśramamām hatā ane Dvārikānā rājā kahevātā hatā māṭe sāṅkhyamatane anusaryā thakā ema nirlepa hatā ane vṛuṅdāvanane viṣe to yogakaḷāne āśaryā hatā te strīono saṅga karīne paṇa naiṣṭhika brahmacarya vrata rākhyuṅ, e ṭhekāṇe to potāne viṣe Naranārāyaṇa ṛuṣi paṇum dekhāḍayūṅ, te Shrimadbāgatamām Kapiladeve devahūtī pratye kahyum che je, strī ṛupa je mārī māyā tene jītavāne arthe Naranārāyaṇa ṛuṣi vinā bijo koi samārtha nathī. Māṭe ShriKṛṣṇa bhagavāne strīone saṅge rahīne kāmane jītyo. Ane jyāre Durvāsā ṛuṣi āvyā tyāre bhagavāne sarve gopīyone annanā thāḷa bharāvīne mokalavā māṅḍī tyāre gopīyo

bolī je, ame Yamunājī kema utariṣum? Pachī Shri Kṛṣṇabhagavāne kahyūm je, Yamunājīne ema kahejo je, jo ShriKṛṣṇa sadā bālabrahmacārī hoyā to amane māga dejo. Pachī gopīyoe ema kahyūm tyāre Yamunājīe māga dīdho, pachī sarve gopīyo ruṣine jamāḍīne boliyo je, amāre āḍām Yamunājī che te ame ghera kema karīne jaiṣum? Pachī ruṣie kahyūm je, kema karīne āvyām hatām? Pachī gopīyoe kahyūm je, ame Yamunājīne ema kahyūm je, ShriKṛṣṇa sadā brahmacārī hoyā to māga dejo, eṭale Yamunājīe māga dīdho, paṇa have kema karīne ghera jaie? Pachī Durvāsā ruṣi bolyā je Yamunājīne ema kahejo je, Durvāsā ruṣi sadā upavāsī hoyā to māga dejo, pachī gopīoe ema kahyūm tyāre Yamunājīe māga dīdho, tyāre gopīonā manane viṣe ati āśrvarya thayūn, paṇa bhagavānāno tathā te ruṣino je mahimā tene na jāṇī śakatiṁ haviṁ ane bhagavāna to naiṣṭhika vrata rākhīne gopīyone saṅge ramyā hatā māṭe brahmacārī hatā, ane durvāsā ruṣi to viśvātmā je ShriKṛṣṇa bhagavāna tene viṣe potānā ātmāne eka karīne sarve gopīyonā thāḷa jamī gayā, māṭe ruṣi paṇa upavāsī ja hatā ane anna to sarve bhagavānane jamāḍayūm hatūn, māṭe evā ati moṭā hoyā tenī kriyā kaḷyāmām āve nahi. Ane sāṅkhyavāḷāne khoḷīe to hajāro jaḍe, paṇa yogakaḷāe karīne urdhvaretā hoy, evā to eka Naranārāyaṇaja che. Athavā je Naranārāyaṇanā ananya bhakta hoyā te paṇa tenā bhajanane pratāpe karīne dṛaḍha brahmacaryavāḷā thāya che. Paṇa bijāthī thavātūm nathī ane jene indriyadvāre karīne jāgrata athavā svapnamām vīryano pāta thāya che te brahmacārī kahevāya nahi ane je strīno aṣṭa prakāre tyāga rākhe che te to brahmacaryane māрге cālyo che, te have Naranārāyaṇane pratāpe karīne dhīre dhīre dṛaḍha brahmacārī thaṣe. Ane jyāre ame nānā hatā tyāre ema sāmbhaḷyūm hatūm je, vīrya to parasevā dvāre karīne paṇa nīkaḷī jāya che, pachī te vīryane urdhva rākhavāne sāru ame be prakāranī jaḷabasti śīkhyā hatā ane kuṅjara kriyā śīkhyā hatā ane kāmane jītyā sāru keṭalānka āsana śīkhyā hatā, ane rātrie sūtā tyāre gorakha āsana karīne sūtā, jeṇe karīne svapnamām paṇa vīryano pāta thavā pāme nahi, pachī te kāma jītyānūm evūm sādhana karyūm je, śarīramānthī parasevo ja nīkaḷe nahi ane ṭaḍha taḍako paṇa lāge nahi, pachī ame Rāmānnda swāmī pāse āvyā tyāre swāmīe parasevo vāḷyā sāru badhe śarīre āvaḷanā pāṭā baṅdhāvya hatā to paṇa śarīramām

parasevo āvyo nahi, māṭe kāma jītyānum sādhanā to southī ghaṇum kaṭhaṇa che. Eto jene bhagavānanā svarṇupani upāsānānum dṛaḍha baḷa hoyā ane atiṣaya pañcaviṣayamānthī nirvāsānika thayo hoyā ane te nirvāsānik-paṇānī atiṣaya gānṭha baṇdhāṇī hoy, to te puruṣa bhagavānane pratāpe karīne niṣkāmi thāya che.

Pachī Nityānnda swāmīe pūchayum je, nirvāsānika thayānum kāraṇa te āvī vāta sām̐bhaḷavī te che ke vairāgya che? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, vairāgya to ekalo ṭakī ṣake nahi, ante jato nāṣa thai jāya che. Ane jyāre ātmaniṣṭhā hoyā ane bhagavānanī mūrtinum yathārtha gñāna hoyā pachī ema vicāre je, hum to ātmā chuṇ, saccidānnda ṛupa chum ane piṇḍabrahmānḍa to māyika che, ne nāṣavaṇta che, māṭe hum kyām? Ne e piṇḍabrahmānḍa kyām? Ane mārā iṣṭadeva je Puruṣottama bhagavāna te to anāntakoṭi brahmānḍanā ādhāra je akṣar, te thakī paṇa para che. Te bhagavānāno māre dṛaḍha āṣaro thayo che. Evā vicāramānthī je vairāgya udaya thāya te vairāgya gñāne yukta kahevāya ne e vairāgyano koi kāḷe nāṣa thāya nahi. Jema agni baḷato hoyā tene māthe jaḷa paḍe to olāi jāya ane vaḍavānaḷa agni samudrane viṣe che te jaḷano olāvyo olāto nathī, tema je gñāne yukta vairāgya che te to vaḍavānaḷa agni tathā vījaḷīno agni tevo che, te koi kāḷe olāya nahi, ane te vinā bījā vairāgyano to viṣvāsa āve nahī ane amāro je vairāgya te to jevo vījaḷīno agni tathā vaḍavānaḷa agni te sarakho che, te amārā svabhāvane to je atiṣe amārā bheḷā rahyā haṣe te jāṇe che ane je cheṭe rahe che tene amāro svabhāva jāṇyāmām āvato nathī ane ā Mukuṇḍa brahmacārī che te bhoḷā jevā jāṇāya che, to paṇa amārā svabhāvane yathārtha jāṇe che je, mahārāja to ākāṣa jevā nirlepa che. Ane emane koi potānum paṇa nathī ane pārakum paṇa nathī ane evī rīte e jo amārā svabhāvane jāṇe che to jevā iṣvaramām guṇa hoyā tevā guṇa brahmacārīmām varte che ane aṇtaryāmī sahumām rahyā che, te bāi bhāine manamām ema samajāve che je, brahmacārīmām koi vātānī khoṭa nathī. Te evā ṛuḍā guṇa āvyānum kāraṇa e che je, moṭā puruṣone viṣe je nirdoṣa buddhi rākhe che, te pote sarve doṣa thakī rahita thāya che ane je moṭā puruṣane viṣe doṣa paraṭhe che te doṣanā paraṭhanārānī buddhi bhraṣṭa thai jāya che. Ane kāmādika je ṣatru hoyā te sarve tenā haiyāmām āvīne nivāsa kare che. Pachī e satpuruṣane viṣe

doṣabuddhino paraṭhanāro je puruṣa tenā haiyāmām bhūṇḍā bhūṇḍā ghāṭa paṇa pīḍayā kare che ane e satsaṅga kare che toya paṇa duḥkhiyo maṭe nahi. Ane je buddhimāna che te to amāre samīpe rahīne amārī sarve prakṛtine jāṇe che je, jeṭalām saṅsāramām moha upajāvavānām padārtha dhan, strī, alaṅkāradika tathā khānapānādika che te koimām mahārājane heta nathī ane mahārājato sarve thakī udāsī che ane koikane dayā karīne pāse besavā de che, ke gñānavārtā kare che, te to kevala tenā jīvanā kalyāṇane arthe dayā karīne kare che, ane je mūrkhā hoyā te to pāse rahe toya paṇa amārā svabhāvane ema na jāṇe ane cheṭe rahe to paṇa ema na jāṇe.

Ane ā vāta samajāya paṇa tene, jene ātmaniṣṭhā hoyā ane te ātmāne viṣe parameṣvaranī mūrtine dhārīne tenī bhakti karato hoyā ane pote brahmarūpa thai gayo hoyā toya paṇa bhagavānanī upāsanāno tyāga kare nahi. Māṭe ātmaniṣṭhā ane bhagavānanī mūrtino mahimā samajyā thakī koi padārthane viṣe vāsanā rahetī nathī ane vāsanā ṭalyā pachī jevuṁ potānā dehanuṁ prārabdha hoyā tevā sukhaduḥkhane bhogave kharo, paṇa indriyonī tīkṣṇatā maṭī jāya che ane manomaya cakranī je dhārā te to indriyo che, te jyāre brahma ane tethī para je parabrahma tenuṁ sākṣāt darṣana thāya che tyāre buṭṭhiyo thai jāya che. Pachī jema koi puruṣe līmbu cūsyām hoyā ne dānta atiṣe āmbāi gayā hoyā ne pachī tene caṇā cāvavā paḍe tyāre tethī koi rīte cavāya nahi ane atiṣe bhūkhyo thayo hoyā to te caṇāne galī jāya paṇa cavāya nahi, tema jeṇe ātmāno ne bhagavānāno yathārtha mahimā jāṇyo che tene koi lokānā viṣayasukhane viṣe ānānda thāya nahi ane dehanuṁ prārabdha hoyā tyām sudhī khānapānādika sarve bhoga bhogave kharo, paṇa jema dānta āmbāi gayā hoyā ne caṇā ākhā galī jāya ema bhogave. Ane vāsanā ṭalavī e paṇa kāma atiṣe bhāre che, vāsanā to samādhiṣṭhā thāya to paṇa rahī jāya che. Ane samādhi thayā keḍe to brahmanā svarūpamānthī dehamām koi rīte avātum nathī ane jo avāya che to tenā traṇa hetu che, temām eka to jo kāni saṅsāranā sukhanī vāsanā hoyā to samādhimānthī pācho dehamām āve ane kānto atisamartha hoyā te samādhimām jāya ne potānī icchāe pācho dehamām āve ane kānto koika potā thakī ati samartha hoyā te pācho samādhimānthī dehamām lāve e traṇa prakāre samādhimānthī pācho

dehamām āve che. Ane jyāre samādhi thāya che ane temām brahmanum daršana thāya che, tyāre koṭi koṭi sūrya sarakho brahmano prakāṣa dekhīne, jo thoḍī samajaṇa hoyā to pratyakṣa Puruṣottama bhagavānanī je mūrti che tene viṣe nyūnapaṇum samaje ane brahmamām adhikapaṇum mānī le, eṭale upāsanāno bhaṅga thayo. Māṭe pratyakṣa mūrtine viṣe ati dṛaḍha niścaya thayo joie to sarve kāma sare ane ame paṇa ema dṛaḍha niścaya karyo che je, koi amane sāco thaine mana arpe ane leṣa mātra aṅtarāya rākhe nahi, to temām ame koi vātani kasara rahevā daie nahi.

Pachī Muktaṅda swāmīe pūchayum je, jeṇe mana dīdhum hoyā tenām kevām lakṣaṇa hoyā ane mana na dīdhum hoyā tenām kevām lakṣaṇa hoyā? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, jeṇe mana arpaṇa karyum hoyā tene jo parameṣvaranī vāta thatī hoyā tathā parameṣvaranām daršana thatām hoyā ane te same jo pote na hoyā to tenī atiṣe potānā haiyāmām dājha (duḥkh) thāya ane jyāre bhagavānanī vāta sām̄bhale tathā bhagavānanām daršana kare tene viṣe adhika adhika prīti thatī jāy, paṇa temānthī mana pāchum haṭhe nahi. Ane parameṣvara jyāre koikane paradeṣa mūkayānī āgñā karatā hoy, tyāre jeṇe mana arpyum hoyā tenā manamām ema thāya je, jo mane āgñā kare to Burānapura tathā Kāṣī jyām muke tyām rājī thako jāum. Evī rīte parameṣvaranā gamatāmām rahīne je rājī raheto hoy, te to hajāra gāu gayo hoyā toya amāre pāse che ane jeṇe evī rīte mana na arpyum hoyā ane te atiṣe amārī samīpe raheto hoy, toya lākho gāu cheṭe che ane jeṇe amane mana na arpyum hoyā tene to upadeṣa karatām paṇa bīka lāge, je ṣum jāṅīe savaḷum samajaṣe ke avaḷum samajaṣe? Evī rīte mana arpyum hoyā ane na arpyum hoyā tenām lakṣaṇa che. *Iti Vacanāmṛutam //73//*

Saṅvat 1876nā vaiśākha sudi 11 ekādaṣīne divasa savāramām swāmī ShriSahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa līm̄baḍānā vṛukṣanī heṭhe oṭā upara ḍholiyo bichāvyo hato te upara virājamāna hatā ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, jene jeṭalo vairāgya hoyā ane jene

jeṭalī samajaṇa hoyā te to jyāre koika viṣaya bhogaṇī prāpti thāya athavā jyāre koika āpatkāḷa āvī paḍe tyāre kaḷāya paṇa te vinā kaḷāya nahi. Ane jhājhi sāmpata ke āpata āve enī vāta śī kahevi? Paṇa ā Dādākhācarane thoḍum ja āpatkāḷa jevum āvyum hatum temām paṇa jenum anṭhkarāṇa jevum haṣe tevum soune jaṇaṇum haṣe. Pachī Muktaṇḍa swāmī bolyā je, bhagavānanā bhaktano pakṣa to haiyāmām rahe che kharo, te paṇa samajīne rahe che je, jo satsaṅganum utkṛṣṭapaṇum hoyā to ghaṇā jīvone samāsa thāy, ane jyāre kāni satsaṅganum apamāna jevum hoyā tyāre koi jīvane samāsa thāya nahi, eṭalā māṭe harṣa śoka jevum thai āve che.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, āpaṇe to Shri Naranārāyaṇanā dāsa chīe, te ShriNaranārāyaṇane jema game tema rājī rahevuṇ, ane e ShriNaranārāyaṇanī icchā haṣe to satsaṅgaṇī vṛuddhi thaṣe, ne jo emane ghaṭāḍavo haṣe to ghaṭī jaṣe, ane e ShriNaranārāyaṇa āpaṇane hāthīe besāḍe to hāthīe besīne rājī rahevum ane gadheḍe besāḍe to gadheḍe besīne rājī rahevum. Ane e ShriNaranārāyaṇanā caraṇāraviṇḍa vinā bīje kyānya prīti rākhavī nahi, ane āvā thunkanā sāndhā hoyā tene viṣe jenum mana kṣobha pāme to jyāre sāce sācoja jagata vyavahāra māthe āvyo hoyā to tenā śā hāla thāya? Māṭe āpaṇā pati je ShriNaranārāyaṇa te to boraḍīnā jhāḍa heṭhe beṭhā tapa kare che, ane koī jātanā sānsāranā sukhane sparśa karatā nathī. Tyāre āpaṇā pati je ShriNaranārāyaṇa tenā āpaṇe dāsa chīe. Te jema pativratā strī hoy, te potānā pati karatām ghareṇān, vastra, khānapānādika je bhoga e sarve patithī potāne vāste nyūna rākhe, paṇa adhika rākhe nahi, tema āpaṇā pati je ShriNaranārāyaṇa te thakī āpaṇe paṇa sānsārika sukha nyūna rākhavum joie. Ane jeṭalām kānika bhagavānane vāste sārām sārām padārtha icchavām te to e bhakta potānī bhaktie karīne, niṣkāmi thaine icchato hoyā to to ṭhīka che, paṇa pote icchanāro je bhakta tene te bhagavāna sāmbaṇdhī padārtha bhogavavānī icchā rākhavī nathī. Ane bhagavānane to sānsāranā sukhanī icchā nathī, paṇa potānā bhaktanī bhakti jāṇīne potāne je je padārtha arpaṇa kare che teno aṅgīkāra kare che ane jo bhagavānane sānsāranum sukha joitum hoy, to anaṇta koṭi brahmāṇḍanā pati, ne Brahmaṇpur, Golok, ne Vaikuṇṭhādika dhāmanā pati ane Rādhikā Lakṣmī ādi je potānī śaktiyo tenā pati, evā je bhagavāna te, sarve potānā vaibhavane tajīne boraḍīnā

jhāḍa heṭhe tapa karavāne śā sāru bese? Māṭe bhagavānane to viṣaya sambañdhī sukhanī āsakti hoyā ja nahi. Temām paṇa bījā avatāra karatām āpaṇā pati je ShriNaranārāyaṇa te to atyañta tyāgī che ane jīvanā kalyāṇane arthe tapa kare che. Ane e Naranārāyaṇane koi vaibhava joito hoyā to bora khāine śā sāru besī rahe? Aa sañsāramām mūrkhā jīva hoyā che, te paṇa gāmagarāsa bhogave che, to Naranārāyaṇa to sākṣāt bhagavāna che, te jo emane kāñi joituñ hoyā to vadhu to nahi, paṇa cāra to gāmaḍām vasāvī bese? Paṇa e bhagavānane kāñi joituñ ja nathī. Māṭe āpaṇā swāmī jyāre evā tyāgī che to āpaṇe to e thakī viṣeṣa tyāgī rahevum joie, ane e bhagavānanī icchāe karīne jevī jevī rīte satsaṅgañi vṛuddhi thatī jāya tevī tevī rīte rājī rahevum. Pachī e bhagavānanī icchā hoyā to badhum jagata satsaṅgī thāo athavā enī icchāe sarve satsaṅgī maṭī jāo, paṇa koi rīte harṣa śoka manamām dhāravo nahi. E bhagavānanum karyum sarve thāya che. Māṭe sukum pāñdaḍum jema vāyune ādhāre phare tema e bhagavānane ādhīna rahīne ānañdamām e parameśvaranum bhajana karavum ane koi jātano manamām udvega āvavā devo nahi. *Iti Vacanāmṛutam 117411*

Sañvat 1876nā vaiśākha vadi ekādaśīne divasa swāmī Shri Sahajāññdajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shri Vāsudevanārāyaṇanā mañdira āgaḷa līmbaḍāñā vṛukṣa heṭhe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane piḷā puṣpanā hāra kañṭhane viṣe virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potāñā mukhāraññdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Surākhācare praśna pūchayo je, jenā kuḷamām bhagavānano eka bhakta thāya to tenām ikotera pariyañno uddhāra thāya che ema kahyum che. Ane tenā gotramām keṭalāka to sañtanā ne bhagavānanā dveṣī paṇa hoy, tyāre teno kevi rīte uddhāra thāya che? Pachī Shriji mahārāja bolyā je, jema Kardama ruṣino Devahūtīe patibuddhie karīne prasaṅga karyo hato, to paṇa Kardama ruṣīne viṣe sneha hato to eno uddhāra thayo, ane māñdhātā rājāñi dīkarīo pacāsa te soubharī ruṣīnum ruṇa joine variyo, tene kāmanāe karīne soubharīne viṣe heta hatum, to te

sarvenum kalyāṇa ṛuṣinā jevum thayun, māṭe jenā kuḷamām bhakta thayo hoyā ane tenā kuṭumbī sarve ema māne je, āpaṇum moṭum bhāgya che, je āpaṇā kuḷamām bhagavānāno bhakta thayo che. Evī rīte bhaktanum māhātmya samajīne heta rākhe to te sarve kuṭumbīnum kalyāṇa thāy, ane marīne pitri je svargamām gayā hoyā te paṇa jo ema jāṇe je, āpaṇā kuḷamām bhagavānāno bhakta thayo te āpaṇum moṭum bhāgya che. Ema samajīne bhagavānā bhaktamām heta rākhe, to te pitrinum paṇa kalyāṇa thāy, ane je bhagavānā bhakta saṅghāthe vairabuddhi rākhe tenum to kalyāṇa na thāy, ane jema jema vaira karato jāya tema tema tenī buddhi bhraṣṭa thatī jāy, ane deha muke tyāre pañca mahāpāpanā karanārā, je narakānā kuṇḍamām paḍe, te paṇa te ja kuṇḍamām paḍe che. Te māṭe bhagavānā bhaktamām jene heta hoy, to sambandhī hoyā athavā bījo koi hoyā te sarvanum kalyāṇa thāya che.

Pachī Nāje bhakte praśna pūchayo je, bhagavānāno bhakta hoyā te eka to dṛaḍha niścayavāḷo hoyā ane eka thoḍā niścayavāḷo hoyā ane uparathī to beya sārā dekhātā hoyā te be kema oḷakhyāmām āve? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, jene ātmānā svarūpanum yathārtha gñāna hoyā ane dṛaḍha vairāgya hoyā ane bhakti ne svadharma paṇa paripūrṇa hoyā teno niścaya paripūrṇa jāṇavo ane emānthī jo eke vānum ochum hoyā to niścaya che, to paṇa māhātmya vināno che ane e cāravānām saṁpūrṇa hoyā te māhātmya sahita bhagavānāno niścaya jāṇavo. *Iti Vacanāmṛutam* //75//

Saṅvat 1876nā prathama jyeṣṭha sudī 11 ekādaśīne divasa Shri Gaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja potānā utārāne viṣe virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa moṭā moṭā sādhu keṭalāka beṭhā hatā.

Temānī āgaḷa Shrijī mahārāje vārtā kari je, krodhī, īrṣyāvāḷo, kapaṭī ane mānī e cāra prakāranām je manuṣya te jo haribhakta hoyā to paṇa te sāthe amāre bane nahi ane krodha ne īrṣyā e beya mānane āṣare rahe che, ane kāmīno to amāre koī kāle viśvāsa ja nathī je, e satsaṅgī che, ane kāmī to satsaṅgamām hoyā toya vimukha jevo che ane jene

pañca vartamānamām koī vāte khoṭa na hoy, ane game tevā vacananā bhīḍāmām laīe ane enuṃ gamatuṃ mukāvīne amārā gamatāmām rākhīe, topaṇa koī rīte deha paryānta mūjhāya nahi, evo hoyā te pāko satsaṅgī che, ane evā haribhakta upara amāre vagara karyuṃ saheje ja heta thāya che, ane evā guṇa na hoyā to heta karavā jāīe toya paṇa heta thāya nahi. Ane amārī to e ja prakṛuti che je, jenā hṛdayamām bhagavānanī evī paripūrṇa bhakti hoyā te upara ja heta thāya che. *Iti Vacanāmṛutam 117611*

Saṅvat 1876nā dvitīya jyeṣṭha vadi 30 amāvāsyāne divasa swāmī Shri Sahajānṇdajī mahārāja Shri Gaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shri Vāsudevanārāyaṇanā maṇdira āgaḷa āthamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholīyā upara virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Ane muni māṅhomāṅhī praśna uttara karatā hatā, pachī eka munie aṇasamajaṇe karīne bhagavānanā niścayanuṃ baḷa laīne dharmane khoṭā jevā karavā māṅḍayā, pachī Shrijī mahārāja bolyā je, bhagavānanā gñānāno otha laīne je dharmane khoṭā karī nākhe tene asura jāṇavo, ane bhagavānanā svarṇupamām to evā kalyāṇakārī anaṅta guṇa rahyā che te Shrimadbāgavatane viṣe prathama skāṇdhamām pṛuthvīe dharmā pratye kahyā che, māṭe jene bhagavānanā āśaro hoyā temām to bhagavānanā kalyāṇakārī guṇa āve che ane jene bhagavānanā svarṇupano niścaya hoy, temām ekādaśa skāṇdhamām kahyām evām je sādhanām trīsa lakṣaṇa te āve che, māṭe jemām trīsa lakṣaṇa saṅtanām na hoy, tene puro sādhu na jāṇavo ane jene bhagavānanā niścaya hoyā tenā haiyāmām to prabhunā kalyāṇakārī guṇa jarṇura āve ane jyāre prabhunā guṇa saṅtamām āve, tyāre te sādhu trīśa lakṣaṇe yukta hoy, māṭe ājathī je koī pañca vartamānarṇupa je dharm, tene mūkīne gñānanuṃ ke bhaktinuṃ baḷa leṣe, te gurudrohī, vacana drohī che ane evī dharmabhaṅga vāta je koī karato hoyā tene vimukha kahevo ane ema kahevum je, tame to asurano pakṣa līdho che, te ame nahi māṅīe. Ema kahīne te adharminī vātane khoṭī karī nākhavī.

Pachī saṅte praśna pūchayo je, He Mahārāja! Koīka bhagavānanāno

ati dṛaḍha bhakta hoyā ne deha mukavā ṭaṇe tene piḍā thāī āve che, ane bolyānum paṇa kānī ṭhekānum rahetum nathī. Ane koīka to kānī pāko haribhakta jaṇāto na hoy, ne te deha mukavāne same to ati samartha jaṇāya che. Ne atiṣe bhagavānanā pratāpane jāṇīne ne bhagavānāno mahimā mukhe kahīne sukhiyo thako deha muke che. Enum ṣum kāraṇa che? Je sāro hoyā tenum aṅta same sārūm na dekhāya ane jevo tevo hoyā tenum aṅta same sārūm dekhāya che, enum kāraṇa kaho, e praṣna che. Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, deṣ, kāḷ, kriyā, saṅg, dhyān, maṅtra, dīkṣā ane ṣāstra, e āṭha jevām hoyā tevi puruṣanī mati thāya che, te jo sārām hoyā to sārī mati thāya che ane bhūṅḍām hoyā to bhūṅḍī mati thāya che ane puruṣanā hṛdayane viṣe parameṣvaranī māyānā preryā thakā cāre yuganā dharma vārā pharati vartatā hoy, te jo aṅta same satayugano dharma āvi jāya to mṛtyu bahu ṣobhī uṭhe ane tretā ne dvāparano dharma āve to tethī thoḍum ṣobhe ane kaḷīno dharma mṛtyu same āve to atiṣe bhūṅḍu dekhāy, ema aṅta same sārūm narasum teto kāḷe karīne che, athavā jāgrat, svapna ane suṣupti e traṇa avasthā che. Temām jo aṅta same jāgrata avasthā vartatī hoyā to pāpī hoyā te paṇa bolatām cālatām deha muke che ane aṅta same svapna avasthā vartatī hoy, to jhaṅkhyā jevum kānī ne kānī bolato thako bhagavānāno bhakta hoy, to paṇa deha muke ane aṅta same suṣupti avasthā pradhāna varte to bhagavānāno bhakta hoyā athavā vimukha hoyā to paṇa ghenamām ne ghenamām rahīne deha muke. Paṇa sārūm ke narasum kānī bolāya nahi ane aṅtakāḷe e traṇa avasthā thakī para ane brahmarūpa evo potānā jīvatmāne sākṣātkāra mānato thako je deha muke, teto jevi īṣvaranī sāmārthi hoyā tevi sāmārthi jaṇāvīne deha muke che. Ane ema brahmarūpa thāīne ne sāmārthi jaṇāvīne deha mukavo, te bhagavānanā bhaktaneja thāya che. Paṇa biḷjā vimukha jīvane ema thāyaja nahi, evī rīte kāḷe karīne aṅta same sārūm narasum jaṇāya che, athavā avasthāone yoge karīne sārūm narasum jaṇāya che, ane vimukha hoyā ne tene aṅtakāḷe jāgrata avasthā vartatī hoy, ne bolato bolato deha muke, teṇe karīne kānī tenum kalyāṇa thatum nathī, vimukha to sārī rīte deha muke athavā bhūṅḍī rīte mūke paṇa narakeja jāya ane bhagavānāno bhakta hoyā te bolato bolato deha muke athavā jhaṅkhyā jevum bolīne deha muke athavā ṣūnya mouna rahīne

deha mūke paṇa tenuṃ kalyāṇaja che, paṇa emāṃ kāṇī saṅśaya nathī
ema bhagavānanā bhaktane jāṇavum̄ ane bhagavānāno bhakta hoyā tene
aṅta same svapnādikane yoge karīne uparathī pīḍā jevum̄ jaṇātum̄ hoy,
paṇa ene aṅtaramām̄ to bhagavānane pratāpe karīne ati ānaṅda vartato
hoy. Māṭe nakkī haribhakta hoyā ne aṅta same lāvām̄ jhaṅkhām̄ karato
thako deha muke, paṇa enā kalyāṇamām̄ leśa mātra saṅśaya rākhavo
nahi. *Iti Vacanāmṛutam 117711*

Saṅvat 1877nā aṣāḍha sudi 3 trijane divasa swāmī ShriSahajāṅdājī
mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̄
ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdira āgaḷa āthamaṇe bāraṇe oraḍāṅī osarīe
virājamāna hatā ne śveta khesa paheryo hato ne śveta cādara oḍhī hatī ne
mastaka upara śveta pāgha virājamāna hatī ne kaṅṭhane viṣe śveta
puṣpano hāra paheryo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā
deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, sarve saṅta sām̄bhaḷo, eka praśna
pūchīe chīe. Pachī saṅte kahyūm̄ je, Pūcho Mahārāja! Pachī Shrijī mahārāja
bolyā je, deś, kāḷ, kriyā, saṅg, maṅtra, devatānum̄ dhyān, dikṣā ane śāstra
e āṭha sārām̄ hoy, to puruṣaṅī buddhi nirmaḷa thāya che ane e āṭha
bhūṅḍām̄ hoyā to puruṣaṅī buddhi bhraṣṭa thāya che. Māṭe e āṭhemām̄
pūrva saṅskāra karmanum̄ kāṇī jora che ke nathī? Pachī muni bolyā je
pūrva karmanum̄ jora jaṇāya che to kharuṅ, jo sārām̄ pūrva karma hoyā
to pavitra deśane viṣe janma āve ane bhūṅḍām̄ pūrva karma hoyā to
bhūṅḍā deśane viṣe janma āve. Temaja deśa kāḷādika sāta che temāṅthī
paṇa jevām̄ pūrva karma hoyā tevāno yoga bane che, māṭe sarvemām̄
pūrva karmanum̄ pradhānapaṇum̄ jaṇāya che ane deśakāḷādika je āṭha
tenuṃ to koīka ṭhekāṇe pradhānapaṇum̄ hoyā ne pūrva karmanum̄ to
sarve ṭhekāṇe pradhānapaṇum̄ che. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je,
deśakāḷathī laīne devatā je parameśvara tyām̄ paryaṅta sarvane viṣe
pūrva karmane pradhāna kaho cho te kayā śāstrane mate kaho cho,
tenuṃ koī vacana bhaṅī dekhāḍo? Ane eka karmanum̄ ja pradhānapaṇum̄
to Jainanā śāstramām̄ che paṇa bījāmām̄ nathī, bījā śāstramām̄ to
parameśvara ane parameśvaranā bhaktano saṅga tenuṅja pradhānapaṇum̄

che. Māṭe tame kevaḷa pūrva karmanuṁ pratipādana karo cho te uparathī satsaṅgī cho ane chānā nāstika cho ke ṣum? Kema je nāstika vinā bījo to koī karmanuṁ pratipādana karato nathī ane nāstika to ved, śāstra, purāṇa ane ītihāsa je Mahābhāratādika tene khoṭā jāṇe che, ne potānā māgadhi bhāṣānā je grāntha tene ja sēcā māne che. Māṭe mūrkhā thakā karmanuṁ pratipādana kare che. Ane jo pūrva karme karīne deśādika āṭha pharatā hoy, to māravādane viṣe keṭalāka puṇyavāḷā rājā thayā che. Temane arthe so hāṭha unḍā pāṇī hatām te upara chalām thayām nathī ane jo pūrva karmāne vaṣa jo deṣa hoyā to puṇya karmavāḷāne arthe pāṇī uncām āvyām joīe, ne pāpīne arthe unḍām gayām joīe, paṇa ema to thatuṁ nathī, ane māravāḍa deṣamām pāpī hoyā athavā puṇyavāḷo hoyā paṇa unḍām pāṇī upaje. Paṇa te deṣa potānā guṇano tyāga karato nathī. Māṭe deśakāḷādika pūrva karmanā pheravyā phare nahi. Te māṭe je potānā kalyāṇane icche, tene to nāstikanī peṭhe karmanuṁ baḷa rākhavum nahi ane bhūṇḍā deśakāḷādika āṭha hoyā teno tyāga karīne ruḍā je deśakāḷādika āṭha tenuṁ sevana karavum. Ane deṣa to bāraṇe paṇa sāro naraso hoyā ane potāno deharṛupa je deṣa te paṇa sāro naraso hoy, te jyāre deharṛupa je sāro deṣa tene viṣe jīva hoy, tyāre śīl, sāntoṣ, dayā, dharma ityādika je kalyāṇakārī guṇa te vartatā hoy, ane jyāre ā deharṛupa je bhūṇḍo deṣa tene viṣe jīva rahyo hoyā tyāre kām, krodh, lobh, moh, mad, matsara ityādika bhūṇḍā guṇa vṛuddhi pāme che. Ane sāro bhūṇḍo je saṅga thāya che tenī vigatī ema che je, jeno saṅga thāya te sāthe koī rīte āntara rahe nahi tyāre teno saṅga thayo jāṇavo ane uparathī to śatrune paṇa haiyāmām ghālīne maḷe che, paṇa āntaramānto te sāthe lākho gāunum cheṭum che. Evī rīte uparathī saṅga hoyā te saṅga na kahevāya ane man, karm, vacane karīne je saṅga kare, teja saṅga karyo kahevāy. Māṭe evī rīte man, karm, vacane saṅga to parameṣvara athavā parameṣvaranā bhakta tenoja karavo. Jethī jīvanum kalyāṇa thāy, paṇa pāpīno saṅga to kayāreya na karavo.

Pachī madhyāhna same Shrijī mahārāje sarve nānā nānā vidyārthī sādhone potāne samīpe bolāvyā ane ema kahyum je, tame sarve vidyārthī mane praśna pūcho. Pachī moṭā Shivānnda swāmīe pūchayum je, jene bhagavānāno acaḷa niścaya hoyā te kema oḷakhāya? Pachī Shrijī mahārāja

bolyā je, jene acaḷa niścaya hoyā tene bhagavāna sārī kriyā kare athavā narasī kriyā kare te sarve kalyāṇakārī bhāse ane bhagavāna jīte athavā hāre athavā koīka ṭhekāṇe bhāge athavā kayāreka rāji thāy, kayāreka ṣoka kare ityādika anaṅta prakāraṇī bhagavānaṇī kriyāo tene joīne niścayavāḷo bhakta hoyā te ema kahe je, prabhunī sarve kriyā kalyāṇane arthe che. Te jyāre bole tyāre evuṁ ne evuṁ bolato hoyā to tene paripakva niścayavāḷo jāṇavo.

Pachī Nirmānānṇda swāmīe pūchayūṁ je, bhagavāna ane bhagavānanā saṅta tene viṣe doṣa buddhi na āve teno ṣo upāya che? Pachī Shriji mahārāja bolyā je, jevo prathama kahyo evo bhagavānāno acaḷa niścaya hoyā to tene koī rīte bhagavānane viṣe doṣa buddhi āve nahi ane evā moṭā je bhagavāna tenā dāsano mahimā jyāre vicāre tyāre bhagavānanā bhaktano paṇa koī rīte avaguṇa āve nahi.

Pachī Nirmānānṇda swāmī ane nānā Pragñānānṇda swāmī bee maḷīne pūchayūṁ je, jāgrat, svapna ane suṣupti e traṇe avasthāne viṣe bhagavānaṇī mūrti akhaṇḍa kema jaṇāya? Pachī Shriji mahārāja boelyā je, pūrva janmano koīka ṣubha saṅskāra baliṣṭha hoy, tene bhagavānaṇī mūrti traṇe avasthāmām akhaṇḍa dekhāya che athavā bhay, kāma ane sneha e traṇa jene viṣe akhaṇḍa hoy, tene bhagavāna vinā bījuṁ padārtha hoyā te paṇa traṇa avasthāmām akhaṇḍa dekhāya che, to bhagavāna dekhāya emām ṣuṁ kahevūṁ? E to dekhāyaj.

Pachī nānā Shivānṇda swāmīe pūchayūṁ je, satsaṅgane viṣe acaḷa pāyo jeno hoyā te kema jaṇāya? Eka to e praṣna che ane bījuṁ praṣna e che je, mān, kāma, krodh, lobh, mad, matsara ane īrṣyā ityādika je ṣatru te kaye prakāre karīne nāṣa pāme che? Pachī Shriji mahārāja bolyā je, jene satsaṅgano ati dṛaḍha pakṣa hoy, te jyāre koī satsaṅganuṁ ghasātūṁ bole tyāre khamī ṣake ja nahi, jema potāno kuṭumbī hoyā ne te sāthe kacavāṇa thāī hoyā toya paṇa jyāre tenuṁ koī ghasātūṁ bole tyāre khamāya nahi, evī rīte jevo dehanā saṁbandhīno pakṣa che tevo jene satsaṅgano pakṣa hoyā teno pāyo satsaṅgane viṣe acaḷa che. Ane bījā praṣnāno e uttara che je, jene evo satsaṅgano pakṣa che te saṅta athavā satsaṅgī te saṅghāthe mān, matsar, īrṣyā kema rākhī ṣake? Māte jene satsaṅgano pakṣa hoyā tenā mān, mad, matsar, īrṣyā ādika sarvaṣatruno

nāṣa thāī jāya che. Ane jene satsaṅgīno pakṣa na hoyā ane satsaṅgī ne kusaṅgīne viṣe samabhāva hoyā to game tevo satsaṅgamām moṭo kahevāto hoyā paṇa ante jatām jarṇura vimukha thāy.

Pachī nānā Aatmānnda swāmīe pūchayum je, bhagavāna ane bhagavānanā saṅta te koīkane to nidhaḍaka thāīne jema kahevum ghaṭe tema kahe che, ane tenī korano ema bharuṅso āve che je, ānum māna kariṣum athavā tiraskāra kariṣum toya paṇa koī rīte e pācho nahi paḍe. Evo je bharuṅso te bhagavāna ne bhagavānanā saṅtane kema āve? Eka to e praṣna che. Ane bījūm praṣna e che je, je saṅtane pāse rahetā hoīe tene jevum āpaṇā upara heta hoyā tevum samagra saṅtane kema rahe? Pachī Shriījī mahārāja bolyā je, jevo Shivānnda swāmīnā praṣnāno uttara karyo che, tevo satsaṅgano jene dṛaḍha pakṣa hoyā to tene kahetām sām̄bhaḷatām bhagavāna ne bhagavānanā saṅtane saṅśaya thāya nahi, ane eno koī rīte kuviṣvāsa āve nahi je, āne kaheṣum to ā satsaṅgamānthī jato raheṣe, tenī korano dṛaḍha viṣvāsa ja hoyā je, eno satsaṅga to acaḷa che māṭe ene kaheṣum tenī kānī phikara nathī. Ane bījā praṣnāno uttara e che je, jene pāse pote prathama raheto hoyā ane tene sāthe potāne na banyum, tyāre bījā pāse jāīne rahe topaṇa jene pāse prathama rahyo hoyā tenum jo koīka ghasātum bole to khamī ṣake nahi, tyāre sarve saṅtane ema samajāya je, ā to kṛtaghnī nathī. Jene pāse cāra akṣara bhaṅyo che teno guṇa mukato nathī, māṭe bahu ṛḍo sādhu che. Ema jāṇīne sarve saṅtane heta rahe. Ane jenī pāse prathama rahyo hoyā tene mukīne bījā pāse jāy, tyāre prathama jenī pāse rahyo hoyā tenī niṅdā kare, tyāre sarve saṅtane ema jāṇāya je, ā kṛtaghnī puruṣa che. Te jyāre āpaṇī sāthe nahi bane, tyāre āpaṇī paṇa niṅdā karaṣe. Pachī te upara koīne heta rahe nahi.

Pachī Daharānnda swāmīe pūchayum je, bhagavāna to akṣarātīta che ane mana vāṇī thakī para che ane sarvane agocara che, te sarvane pratyakṣa dekhāya che teno ṣo hetu che? Pachī Shriījī mahārāja bolyā je, akṣarātīta ne mana vāṇī thakī para ne agocara evā je bhagavāna te ja pote kṛupā karīne ema dhāre che je, gñānī agñānī evām je mṛtyulokanām manuṣya te sarve mane dekho. Ema dhārīne satya saṅkalpa evā je bhagavāna te kṛupāe karīne mṛtyulokanām sarve manuṣya dekhe evā thāya che.

Pachī Tyāgānnda swāmīe pūchayum je, bhagavāna rāji kema thāya? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene bhagavānane rāji karavā hoyā tene to dehanā sukhane icchayum nahi ane darśanano paṇa lobha rākhavo nahi, ne bhagavāna jema kahe tema karavum, e ja bhagavānane rāji thayānum sādhanā che.

Pachī Lakṣmaṇānnda swāmīe praśna pūchayo je, bhagavāna ne bhagavānanā saṅtano je samāgama te āśrvarya sarakho kema samajīe, tyāre jaṇāya ane āṭhe pahora aho aho sarakhum kema rahe? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, je bhakta ema samaje je, ā bhagavāna ne ā saṅta te sarve Vaikuṅṭh, Goloka ane Brahmaṇḍa tenā nivāsī che, te saṅta ane parameśvara jyām virājamāna che, tyāṅja e sarve dhāma che ane e saṅta bheḷo māro nivāsa thayo che, te mārum ati baḍum bhāgya che, evī rīte samaje to āṭhe pahora āśrvarya sarakhum rahe ane āṭhe pahora ānandanā samudramām jhīlato rahe.

Pachī Paramātmānnda swāmīe pūchayum je, saṅtanām Ekādaśa Skāndhamām je trīsa lakṣaṇa kaḥyām che te śo upāya kare to āve? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, je trīsa lakṣaṇe yukta saṅta hoyā tene viṣe gurubuddhi ne devabuddhi rākhīne man, karm, vacane eno saṅga kare to e saṅganā karanārāne viṣe paṇa e trīsa lakṣaṇa āve che, evī rīte sarva śāstramām kaḥyūm che je, saṅtane seve tyāre saṅta sarakho thāya che.

Pachī Shāntānnda swāmīe pūchayum je, eka to akhaṅḍa bhagavānanā svarūpamām vṛutti rākhato hoy, ane bījo to bhagavānanum bhajana smaraṇa kare ane kathā kīrtana paṇa kare ne sām̄bhaḷe, e be prakāranā je bhagavānanā bhakta temām kayo śreṣṭha che? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, jene nirvikalpa samādhi thatī hoyā ane dehanī khabara rahe nahi, evo hoyā to te kathā kīrtana na kare to paṇa śreṣṭha che, ane jene dehanī khabara rahetī hoyā ne bhajanamānṭhī potānī meḷe uṭhīne khāvum, pīvum, dehanī kriyā, te sarve karato hoy, ane jo bhagavānanī kathā kīrtana na kare ne na sām̄bhaḷe, to te thakī to bhagavānanī kathā kīrtana karato hoyā ne sām̄bhaḷato hoyā te śreṣṭha che.

Pachī Aadhārānnda swāmīe pūchayum je, kevi rīte vartīe to bhagavāna ne bhagavānanā saṅta prasanna thāya? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, paṅca vartamāna saṅpūrṇa rākhīe, ne temām koī rīte khoṭa

āvavā daīe nahi, to bhagavāna ne bhagavānanā saīta prasanna thāya che. Emām leṣamātra saīṣaya nathī.

Pachī Vedāntānnda swāmīe praṣna pūchayo je, jeṇe prathama kānīka gobaruṁ vartāṇuṁ hoy, pachī te ṣo upāya kare tyāre tenī upara bhagavāna ne bhagavānanā saīta rājī thāya? Pachī Shriṅjī mahārāja bolyā je, je potāmām bhuṅḍo svabhāva hoy, tene dekhīne bhagavāna ane bhagavānanā saīta kurājī thatā hoy, te svabhāva sāthe jyāre vaira kariē tyāre jene je sāthe vaira hoy, te to sarve jagata jāṇe evuṁ hoya te saītane paṇa khabara paḍe, pachī saīta to te svabhāvanā vairī che, te āpaṇā pakṣamām bhaḷīne ane āpaṇī upara dayā kare ane je prakāre te svabhāvane jītie evo upāya batāve, māṭe je svabhāve potāne phajeta karyo hoya te svabhāva sāthe sudhuṁ dṛaḍha vaira bāndhīne tenuṁ mūḷa ukhaḍī jāya evo upāya karavo, ane jyāre evī rīte vartīe tyāre bhagavāna ne bhagavānanā saīta āpaṇā upara pūrṇa dayā kare ane jyāre harinī ne harijananī je upara dayā thāy, tyāre tenā haiyāmām atiṣe sukha vartyā kare, ane kalyāṇane māṛge cālyānī paṇa sāmārthī vadhe, ane potānā ṣatru je kām, krodh, lobhādika tenuṁ baḷa ghaṭī jāya che, māṭe je potānā hṛdayane viṣe atiṣe ṣatru piḍato hoya te sāthe atiṣe vaira kariē to tenī parameṣvara sahāya kare che, māṭe potānā ṣatru je kāmādika te sāthe jarṇura vaira karavuṁ ghaṭe che, ane potānā anṭṣatru sāthe vaira karyāmām ghaṇo ja lābha che.

Pachī Bhagavadānnda swāmīe pūchayūṁ je, He Mahārāja! Jevī bhagavānanī bīka pāse beṭhā hoīe ne rahe che tevī ne tevī bīka cheṭe jaīe to paṇa rahe te kema samajīe to rahe? Pachī Shriṅjī mahārāja bolyā je, jevī pāse bhagavānanī maryādā rahe che tevī cheṭe jāya toya paṇa rahe, jo bhagavānanuṁ puruṁ māhātmya samaje to, te māhātmya ema samajavūṁ je, akṣarātīta evā je Puruṣottama bhagavāna tenī icchāe kariē anānta koṭī brahmānḍanī utpatti thāya che, ane te brahmānḍane potānī ṣaktie kariē dharī rahyā che ane te bhagavāna vyatireka thakā sarvamām anvayapaṇe rahyā che ane anvaya thakā paṇa vyatireka che. Ane te bhagavāna jevā pratyakṣa pramāṇa che, tevā ne tevā aṇu aṇu pratye anṭaryāmīrṇupe virājamāna che, ane te bhagavānanā ḍolāvyā vinā eka tṛṇa paṇa ḍolavāne samārtha nathī, ane anānta koṭī brahmānḍane viṣe je

utpatti, sthiti, pralaya thāya che ane tene viṣe sukhaduḥkhano jīvone saṁbañdha thāya che te sarve Puruṣottama bhagavānanā hāthamām che, jeṭalum bhagavāna kare teṭalum ja thāya che, evā je bhagavāna te jīvonā kalyāṇane arthe pṛthvī upara padhāre che, tyāre pote ghoḍe caḍīne cāle tyāre ghoḍo bhagavānane upāḍī cāle che, paṇa eto ghoḍānā ādhāra che. Ane pṛthvī upara beṭhā hoyā tyāre ema jaṇāya je pṛthvī bhagavānane dharī rahī che, paṇa eto sthāvara jaṅgama sahita samagra pṛthvīne dharī rahyā che. Ane jyāre rātri hoyā tyāre cañdramā ke dīvo ke maṣāla tene ajavāḷe karīne bhagavānanum darṣana thāy, ane divase sūryane ajavāḷe karīne darṣana thāy, paṇa e bhagavāna to sūrya, cañdramā, agni e sarvane prakāṣanā dātā che. Evī adbuta sāmārthī che, to paṇa jīvonā kalyāṇane arthe manuṣya jevā thāine mane darṣana āpe che. Evī rīte mähātmya samaje to jevī pāse rahe maryādā rahe che, tevī ne tevī cheṭe jāya toya paṇa rahe.

Pachī vaḷī Bhagavadānnda swāmīe bījo praṣna pūchayo je, bhagavānanā karyā vinā kāñī thatum nathī, sarve bhagavānanum ja karyum thāya che. Tyāre bhagavānane athavā bhagavānanā bhaktane kāñīka bhūñḍo deṣakāḷa āve che tyāre te duḥkhane kema bhagavāna ṭāḷatā nathī, ane tene ṭālyānā manasūbā kema kare che? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, eto jyāre bhagavāna manuṣya deha dhāraṇa kare che tyāre bhagavānanī evī rīta ja che je, manuṣyanī peṭhe sarve vyavahāra kare paṇa aloukika sāmārthīne pragāṭa kare nahī, evī rīte sarve śāstramām bhagavānanām caritra kahyām che, tethī jyāre bhagavāna kāñīka navām caritra kare, tyāre sañṣaya karajyo. Paṇa jyām sudhī pūrve avatāra thayā che tenā jevām caritra kare, tyām sudhī to sañṣaya karavo nahi.

Pachī Nirmaḷānnda swāmīe pūchayum je, kema samajīe tyāre prabhunā sañtano mahimā atiṣe jaṇāya? Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, Matsy, Kacch, Varāh, Vāman, Paraṣurāma ane RāmaKṛṣṇādika e je bhagavānanā anañta avatāra teno mahimā vicāre je, je bhagavāne RāmaKṛṣṇādika avatāre karīne anañta jīvono uddhāra karyo che, te bhagavānanā ā sañta che. Teno māre samāgama maḷyo che, te māṭe hum paṇa ati baḍabhāgī chuñ. Ema samaje to divase divase sañtano mahimā atiṣe jaṇāto jāy.

Pachī Nārāyaṇānnda swāmīe praśna pūchayo je, sthūl, sūkṣma ane kāraṇa e traṇa dehane viṣe jīva anvayapaṇe kema che ne vyatirekapaṇe kema che? Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, jyāre dehane viṣe sukha duḡkhano yoga thāya che tyāre te sukha duḡkhane jīva potāne viṣe māne, tyāre te jīva anvayapaṇe che, ane jyāre traṇe dehanā sukha duḡkhathī potāne nyāro samaje tyāre e jīva vyatireka che.

Pachī Shūnyātītānnda swāmīe praśna puchayo je, jyāre satsaṅga kare che tyāre to saṅtamām ne satsaṅgīmām atiṣe heta hoyā ane pachī kema ochuṁ thāī jāya che? Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, prathama to ene saṅtane viṣe aloukika mati hoyā ane pachī to te saṅtano alpa doṣa joīne potānī kubuddhie karīne jhājho doṣa paraṭhe che. Pachī enī asad vāsanā thāī jāya che, teṇe karīne saṅtane viṣe ocho bhāva thāī jāya che. Te jo vicārīne asad vāsanāne ṭāḷe to prathama hato tevo śuddha thāya ane jo asad vāsanā na ṭāḷe to aṅte jatām vimukha thāī jāya che.

Pachī Prasādānnda swāmīe pūchayūṁ je, jīvane mokṣano ṣo hetu che? Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, jema saṅta kahe tema ja saṅṣaya rahita thako kare eja jīvane mokṣano hetu che.

Pachī Trigūṇātītānnda swāmīe praśna pūchayo je, deṣ, kāḷ, kriyā, saṅg, enuṁ viṣamapaṇuṁ hoyā tyāre tyām ṣo upāya karavo? Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, deṣādika viṣama hoy, tyām to ugaryāno eja upāya che je tyānthī je te prakāre karīne bhāgī chuṭavuṁ.

Pachī nānā Nirvikārānnda swāmīe praśna pūchayo je, bhagavānāno niṣcaya che to paṇa asad vāsanā kema ṭaḷatī nathī? Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, bhagavānanuṁ māhātmya yathārtha jāṇyūṁ nathī eṭale asad vāsanā ṭaḷatī nathī.

Pachī moṭā Yogānnda swāmīe pūchayūṁ je, bhagavānāno niṣcaya paripūrṇa che, to paṇa bhagavānane viṣe ne bhagavānanī kathāne viṣe heta kema thatuṁ nathī? Pachī Shriḡīmahārāja bolyā je, bhagavānanuṁ jevuṁ māhātmya che tevuṁ ene samajyāmām āvyūṁ nathī, ane jo yathārtha bhagavānanuṁ māhātmya samajāya to bhagavāna vinā bījāmām heta rākhe to paṇa rahe nahi ne eka bhagavāna ane bhagavānanā saṅta ane bhagavānanī kathā, kīrtana tene viṣe ja acaḷa heta thāya che.

Pachī Pratoṣānnda swāmīe pūchayūṁ je, bhagavānanī bhakti acaḷa

kema rahe? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, Aniruddh, Pradyumna, Saṅkarṣaṇa ane Vāsudeva e je caturvyūha tathā keṣavādika covīṣa mūrtio tathā varāhādika je avatāro e sarvenā kāraṇa evā pratyakṣa ShriKṛṣṇa Puruṣottama bhagavāna teno mahimā atiṣayapaṇe karīne samaje, to tene bhagavānanī śravaṇādika je navadhā bhakti te acaḷa rahe.

Evī rīte sarve muninā praṣṇonā uttara karīne pachī Shrijī mahārāja sarvene pūchatā havā je, kām, krodha ane lobha e traṇa narakanām dvāra che. Emānthī jene je atiṣaya jītyāmām āvyo hoyā te sarve kaho? Pachī jene je vātānī atiṣe dṛaḍhatā hatī te tevī rīte bolyā. Te muninām vacana sām̄bhaḷīne Shrijī mahārāja atiṣe rājī thayā ane Aatmānnda swāmī tathā Yogānnda swāmī tathā Bhagavadānnda swāmī tathā Shivānnda swāmī e cāra jaṇāne rājī thaīne hṛudayane viṣe caraṇāraviṇda dīdhām ane ema bolyā je, jema Mahānubhāvānnda swāmī ādika je moṭerā che te bheḷā ā cāra paṇa che. Māṭe emanum koīne apamāna karavā deṣo mān. Ema Mukṭānnda swāmī ādika je moṭerā sādhu temane bhalāmaṇa karīne Shrijī mahārāja Jay Saccidānnda kahīne potāne utāre jamavā padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam 117811*

Here end the Vachanamruts
of Gadhada Pratham Prakran

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ Shri Sāraṅapura Prakaraṇm ॥

Saṅvat 1877nā śrāvaṇa vadi 5 pañcamīne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja gāma ShriSāraṅapura madhye Jīvākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktaṅnda swāmīe praśna pūchayo je, *Jitam Jagat Ken Mano Hi Yen /*

E ślokaṁ māṁ ema kaḥyūṁ che je, jeṇe potānuṁ mana jītyūṁ teṇe sarva jagata jītyūṁ, te mana jītyūṁ kema jaṇāya? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, śabd, sparś, ṛupa, rasa ane gaṅdha e je pañcaviśaya temānthī jyāre indriyo pāchām haṭhe ane koi viśaya pāmavānī icchā rahe nahi, tyāre sarve indriyo vaśa thāya che ane jyāre indriyo viśayano sparśa ja na kare tyāre mana paṇa indriyo lagaṇa āve nahi ane haiyāmām ne haiyāmām rahe evī rīte jene pañcaviśayano tyāga ati dṛaḍha paṇe karīne thayo tyāre tenuṁ mana jītyūṁ jāṇavuṁ. Ane jo viśaya upara kāni prīti hoyā to mana jītyūṁ hoyā to paṇa jītyūṁ na jāṇavuṁ.

Pachī vaḷī Muktaṅnda swāmīe pūchayūṁ je, viśayanī nivṛutti thayānuṁ kāraṇa te vairāgya che ke parameśvarane viśe prīti che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eka to viśayanī nivṛuttinūṁ kāraṇa ātmaniṣṭhā che ane bījūṁ māhātmye sahita je bhagavānanūṁ gñāna te che, temām ātmaniṣṭhā to evī rītanī joie je, huṁ caitanya chuṁ ne deha jaḍa che, ane

hum̐ śuddha chum̐, ne deha narakarūpa che, ane hum̐ avināśī chum̐ ne deha nāśavaṅta che ane hum̐ ānaṅdarūpa chum̐ ne deha duḥkharūpa che. Evī rīte jyāre deha thakī potānā ātmāne sarva prakāre atiśaya vilakṣaṇa samaje tyāre dehane potānum̐ rūpa mānīne viśayamām̐ prīti kare ja nahi. Evī rīte ātmagñāne karīne viśayanī nivṛutti thāya che. Ane bhagavānāno mahimā ema vicāre je hum̐ ātmā chum̐ ane je pratyakṣa bhagavāna maḷyā che te paramātmā che ane Golok, Vaikuṅṭh, Shvetadvīpa tathā brahmapura tathā anaṅtakoṭī brahmāṅḍanā pati je brahmādika deva e sarvenā swāmī je Shrī Puruṣottama bhagavāna te mane pratyakṣa maḷyā che ane te mārā ātmāne viṣe paṇa akhaṅḍa virājamāna che. Ane te bhagavānanum̐ je eka nimiṣa mātranum̐ darśana te upara anaṅtakoṭī brahmāṅḍanām̐ je viśaya sukha che te sarve ne vārī pherīne nākhī daie, ane bhagavānāna eka romamām̐ jeṭalum̐ sukha rahyum̐ che teṭalum̐ sukha jo anaṅta koṭī brahmāṅḍanām̐ viśaya sukha bheḷām̐ karīe to paṇa tenā koṭīmā bhāganī barobara paṇa thāya nahi ane je bhagavānanum̐ Akṣaradhāma che, tenī āgaḷa bījā je devatānā loka che tene mokṣadharmāne viṣe naraka tulya kaḷyā che, evā je bhagavāna te mane prakāṭa maḷyā che tene mukīne narakānā kuṅḍa jevām̐ je viśayanām̐ sukha tene hum̐ śum̐ icchum̐? Ane viśaya sukha to kevaḷa duḥkharūpa ja che. Evī rīte bhagavānanum̐ māhātmya jāṅave karīne viśayanī nivṛutti thāya che ane evī rīte je ātmagñāna ane paramātmānum̐ gñāna temānthī je vairāgya prakāṭe te vairāgye karīne sarva viśaya sukhanī vāsanānī nivṛutti thāi jāya che. Ane jeṅe evī rīte samajīne viśaya sukhanō tyāga karyō tene pāchī viśayamām̐ prīti thāya ja nahi ane enum̐ ja mana jītāṅum̐ kahevāya che. Ane evī samajaṅa viṅā jhājhum̐ heta jāṅātum̐ hoy, paṇa jyāre koika sārā viśayanī prāpti thāya tyāre bhagavānāne paḍayā mukīne viśayamām̐ prīti kare athavā putrakalatrādīkane viṣe prīti kare athavā rogādika sambāṅdhī piḍā thāya athavā paṅcaviśayanum̐ sukha hoyā te maṭī jāy, tyāre bhagavānāne viṣe prīti rahe nahi ane vikaḷa jevo thāi jāy. Ane jema kūtarāṅnum̐ galuḍīyum̐ hoyā te paṇa nānum̐ hoyā tyāre sārūm̐ dīse tema evānī bhakti prathama sārī dīse paṇa āṅte śobhe nahi. *Iti Vacanāmṛutam*

Saivvat1877 nā śrāvaṇa vadi 6 chaṭṭhane divasa Shriṅgi mahārāja gāma ShriSāraṅgapura madhye Jivākhācaranā uttarāde dvāra oraḍānī osarī upara ḍholiyo bichāvvyo hato te upara uttarāde mukhāraviṇde virājamāna hatā ane śveta pāgha mastaka upara bāndhī hatī tathā śveta pacheḍī oḍhī hatī tathā śveta khesa paheryo hato ane potānā mukhāraviṇdanī āgaḷa muni tathā deṣa deṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriṅgimahārāja muni pratye bolyā je, māñhomāñhī praśna utara karo. Pachī Svaymprakāśānnda swāmīe praśna pūchayo je, bhagavānanā bhaktane bhagavānanī mūrtimām atiśaya heta kaye prakāre thāya? Pachī te praśnāno utara munie māñhomāñhī karavā māñḍayo paṇa thayo nahi. Pachī Shriṅgimahārāje teno utara karavā māñḍayo je, sneha to rupe karīne paṇa thāya che tathā svārthe karīne paṇa thāya che tathā guṇe karīne paṇa thāya che. Temām rupe karīne je sneha thāya che teto jyāre tenā dehamām pitta nīsare athavā koḍha nīsare tyāre sneha thayo hoyā te nāṣa pāme che. Temaja lobh, kāma ane svārthe karīne je heta thayum hoyā te paṇa ante nāṣa pāme che ane je guṇe karīne sneha thayo hoyā teto ante rahe che. Tyāre Shriṅgi mahārāja pratye Somalokhācara bolyā je, e te guṇa kyā uparalā ke māñhilā? Pachī Shriṅgi mahārāja bolyā je, uparale guṇe śum thāya? Eto vacane karīne, dehe karīne ane mane karīne je guṇa hoyā ane te guṇe karīne je heta thayum hoyā te nathī nāṣa pāmatuñ. Ane tame pūchocho te bhaktane bhagavāna upara sneha thāya emaja kevala pūchocho? Ke bhagavānane bhakta upara sneha thāya ema paṇa pūcho cho? Tyāre Svaymprakāśānnda swāmī bolyā je, e beyane pūchīe chīe.

Pachī Shriṅgimahārāje tenī vistāre karīne vārtā karavā māñḍī je, vacane karīne to koi jīva prāñī mātrane duḥkhavavā nahi, ane parameśvara sāthe athavā moṭā sānta sāthe praśna utara karatā hoie ane temām paraspara vādavivāda thato hoyā ane temām pote jītie ema jaṇāya topaṇa je moṭāthī nāno hoyā tene moṭānī samīpe namī devuñ, ane āpaṇa karatām moṭā sānta hoyā te sabhāmām praśna uttare karīne bhūñṭhā paḍe ema karavum nahi. Moṭā sānta āgaḷa ane parameśvara āgaḷa to jarṇura hārī javum ane parameśvara tathā moṭā sānta te potāne koi vacana yogya kahe athavā ayogya kahe tyāre te vacanane tatkāḷa snehe sahita mānavuñ,

temām yogya vacana hoyā temām to āṣaṅkā thāya nahi paṇa koi ayogya vacana kahyuṁ hoyā ane temām āṣaṅkā thāya evuṁ hoyā to paṇa te samāne viṣe nā pāḍavī nahi, eto hāja pāḍavī ane emaja kahevuṁ je, He Mahārāja! Jema tame kaheṣo tema huṁ kariṣe, ane te vacana potāne manāya nahi evuṁ hoyā to parameṣvara tathā moṭā saṅta tenī marajā hoyā to temane hātha joḍīne bhaktie sahita ema kahevuṁ je, He Mahārāja! Tame je vacana kahyuṁ te to ṭhīka che paṇa āṭalī mane temām āṣaṅkā thāya che. E prakāranuṁ dīna thaine vacana kahevuṁ. Ane jo parameṣvaranī marajā na hoyā to temane samīpe rahetā hoyā je moṭā saṅta tathā haribhakta temane āgaḷa kahevuṁ je, āvī rīte parameṣvare vacana kahyuṁ che, teto mane mānyāmām āvatuṁ nathī. Pachī tenuṁ moṭā saṅta samādhāna kare tathā parameṣvara āgaḷa kahīne e vacananuṁ samādhāna karāve paṇa parameṣvare vacana ayogya ke yogya kahyuṁ hoyā te same nā pāḍavī nahi, evī rītanī yuktie moṭānām vacanane pāchumuṁ ṭhelavuṁ, paṇa kahyuṁ ne tatkāḷa nā pāḍavī nahi, evī rīte to vacanane guṇe karīne vartavuṁ. Pachī te bhaktane upara parameṣvara tathā moṭā saṅta tene sneha thāya che ane te bhaktane paṇa bhagavānane viṣe ḍraḍha sneha thāya che.

Have dehane guṇe kema vartavuṁ to potānā dehamām jo kāni unmattapaṇuṁ jaṇāya to bhajanamām besave karīne athavā cāndrāyaṇa vrata karīne dehane nirbaḷa karī nākhavuṁ, pachī tene dekhīne tenā dehanī moṭā saṅta athavā parameṣvara khabara rakhāve to bhale paṇa potāne jāṇe dehanuṁ jatana karavuṁ nahi. Tathā dehe karīne bhagavānanī ane bhagavānanā bhaktanī ṭela cākarī karavī, evī rīte jyāre e dehane guṇe karīne varte tyāre tene dekhīne tene upara parameṣvara ne moṭā saṅta tene sneha thāya che. Ane e bhaktane paṇa bhagavānane viṣe prīti thāya che. Have manane guṇe jema vartavuṁ tenī rīta kahīe chīe je, parameṣvaranām jyāre darṣana karavām tyāre mane sahita ḍraṣṭīne ekāgra rākhīne karavām ane parameṣvaranām darṣana karatōe hoyā ne tyām koi manuṣya āvyuṁ athavā ṣvāna āvyuṁ ke bījumuṁ koi paṣupakṣī āvyuṁ tyāre parameṣvaranām darṣanamānthī vṛutti toḍīne āḍī avaḷī, unci nīci ḍraṣṭī karīne tenām paṇa bheḷām darṣana karatō jāy, pachī evī phāṭela ḍraṣṭivāḷāne parameṣvara ke moṭā saṅta dekhīne rāji thatā nathī. Ane e

daršana kare che te kevām kare che, to jema anya manuṣya kare che tema te paṇa kare che ane evī loukika dṛaṣṭivālo to jema khilakoḍī bole che te bheḷe puchaḍuṁ uṁcuṁ kare che tevo jāṇavo, śā sārṇuṁ je parameṣvara bheḷe bījām daršana kare che, ane evām loukika daršana jyāre e karavā māṇḍe tyāre jevo prathama sāro hoyā tevo rahe nahi ane te divase divase utarato jāy.

Te māṭe parameṣvaranām daršana karatām karatām āḍī avalī dṛaṣṭi karavī nahi, parameṣvaranām daršana to prathama pahele navīna thayām hoyā ne te समयane viṣe jevuṁ aṅtaramām aloukikapaṇuṁ hoyā tevuṁ ne tevuṁ manamām aloukikapaṇuṁ rahetuṁ jāya ne eka dṛaṣṭie karīne mūrtine jote javuṁ ane daṣṭi palaṭīne aṅtaramām tevī ne tevī te mūrtine utāravī. jema Dharmapuramām Kuṣaḷakuṅvarabāi hatām te amārām daršana karatām jatām hatām ane daṣṭi palaṭāvīne mūrtine aṅtaramām utāratān, tema daršana to mane yukta dṛaṣṭine ekāgra rākhīne karavām paṇa jema bījām daršana kare che tema na karavām ane jo parameṣvaranām daršana bheḷe bījām daršana manuṣyanām ke kūtārām bilāḍānnām kare che to tene jyāre svapna thāya tyāre parameṣvara paṇa dekhāya ane te anya padārtha paṇa bheḷe dekhāy, te māṭe parameṣvaranām daršana to eka dṛaṣṭie karavām paṇa capaḷa dṛaṣṭie na karavām ane parameṣvaranām daršana dṛaṣṭine niyamamām rākhīne kare che tene e daršana navīnanām navīna rahe che ane parameṣvare je je vacana kahyām hoyā te paṇa tene navīnanām navīna rahe che ane loukika bāhyadṛaṣṭie karīne daršana karyām hoyā tene parameṣvaranām daršana tathā vacana e sarve jūnām thāi jāya che te roja daršana karyā kare paṇa evāne to jema na thayām hoyā tevām ne tevām rahe che, te jyāre bhajanamām bese tyāre tenuṁ mana sthira rahe nahi, bahudhārāe yukta thāy, ane parameṣvarane dhāre tyāre te bheḷe bījām daršana je je karyām che te paṇa vagara dhāryām āvīne haiyāmām sphrure che, te māṭe daršana to eka parameṣvaranām ja karavām ane ema je daršana kare che tenuṁ mana bhajana smaraṇa karate eka parameṣvaramānja rahe che paṇa tenī bahudhārā nathī rahetī, eka rahe che ane je capaḷa dṛaṣṭie daršana kare che tene huṁ jāṇuṁ chuṁ ane jenām dṛaṣṭi ne mana niyamamām hoyā evā je moṭā sānta te paṇa jāṇe je, ā to loukika daršana kare che, pachī te loukika daršanano

karanāro ā samāgamamānthī divase divase utarato jāyache ane jema koika kāmī puruṣa hoyā tenī ṛpavañtī strīmām eka mane karīne dṛaṣṭi provāñī hoyā te same vacamām koika paṣupakṣī āve jāya ke bole paṇa tenī tene khabara rahe nahi, evī rīte ekāgra dṛaṣṭie karīne parameṣvaramām joḍāvum paṇa loukika darṣana na karavān.

Tyāre Nirvikārānnda swāmīe āsañkā karī je, He Mahārāja! Amāreto deṣadeṣamām manuṣya āgaḷa vārtā karavī paḍe teṇe karīne mananum ekāgrapaṇum rahetum nathī. Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, manuṣya āgaḷa vārtā karavī tenī to ame āgñā āpī che paṇa ahīm mūrtinām darṣana melīne bījām darṣana karavām evī kaye divasa ame āgñā āpī che? Ema kahīne vaḷī vārtā karavā lāgyā je, prathama jyāre mūrtinām darṣana thāya che tyāre ene kevuṃ aloukikapaṇum rahe che tevuṃ ne tevuṃ aloukikapaṇunto to rahe, jo mane sahita dṛaṣṭi parameṣvaramām rākhe, evī rīte manane guṇe karīne varte tyāre te bhaktane upara nitya pratyē bhagavānane navīn ne navīn heta rahe che ane te bhaktane paṇa bhagavānane viṣe nitya pratyē navīn ne navīn heta rahe che. Ane vaḷī netra ne śrotra e bene to viṣeṣe karīne niyamamām rākhavān, te śā sāru je jyām tyām grāmya vārtā thatī hoyā ne tene śrotranī vṛttidvāre taṇāi jaine sām̐bhaḷīe to te sarve grāmya śabda bhajanamām bese tyāre sām̐bharī āve che ane phāṭela netranī vṛttie karīne je je ṛpa joyum hoēya te sarve bhajana karatām sām̐bharī āve che te sāru e be indriyone to atiṣaya niyamamām rākhavān. Ane netranī ne śrotranī vṛtti jyāre mūrtinām darṣana karatām hoie ne mūrtine melīne anyamām taṇāya to tene ema upadeṣa devo je, He Mūrkhā! Tum bhagavānanī mūrti vinā anya ṛpane juve che ke parameṣvaranī vārtā vinā anya vārtāne sām̐bhaḷe che temām tane ṣum prāpta thaṣe? Ane haḷī tane siddhadaṣā to āvī nathī je jevuṃ tum ciñtavya tevuṃ tane tatkāḷa maḷe. Shā sāru je haḷī to tum sād̐haka chuñ. Māṭe je viṣayane tum ciñtavīṣa te viṣaya maḷaṣe nahi ane ṭhālām valakhām karīne parameṣvarane śā vāste melī de che? Ane kāñika jo alpa viṣaya maḷaṣe to tenā pāpamām Yamapurīno māra khātām khātām añta nahi āve. Evī rīte netrane ane śrotrane upadeṣa devo. Ane vaḷī ema kahevum je, jyāre tum bhagavānanī mūrtimām ekāgra thaiṣa to temānthī tum siddhadaṣāne pāmīṣ. Pachī tum je je brahmāñdamām vārtā thāya che

tene saheje sām̐bhaḷīṣa ane Brahmā, Viṣṇu ane Shivanā jevā ṛupane icchīṣa to tevā ṛupane pāmīṣa ane Lakṣmī ke Rādhīkā jevo bhakta thavā icchīṣa to tevo thaiṣa ane bhagavānanuṁ bhajana karatām̐ karatām̐ siddhadaṣāne deha chate nahi pāmya to deha paḍayā pachī mukta thaiṣa tyāre siddhadaṣā maḷaṣe, paṇa siddhadaṣā āvyā vinā ṛupane joi joine marī jaiṣa to paṇa ṛupa maḷaṣe nahi, ane grāmya ṣabdane sām̐bhaḷī sām̐bhaḷīne marī jaiṣa to teṇe karīne budhdhi to atiṣe bhraṣṭa thai jaṣe paṇa temānthī kāni prāpti nahi thāy. Evī rīte netrane ane śrotrane upadeṣa daine eka bhagavānanī mūrtimām̐ ja rākhavān. Ane evī rīte je varte tene bhagavānanī mūrtimām̐ divase divase adhika sneha thāya che ane te bhakta upara parameṣvarane ne moṭā sād̐hune sneha hoyā tethī paṇa divase divase vadhato jāya che. *Iti Vacanāmṛutam 11211 80 11*

Saṁvat 1877nā śrāvaṇa vadi 7 sātamane divasa sānjane same Shrijīmahārāja gāma ShriSāraṅgapura madhye Jīvākhācaranā darabāramām̐ oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane śveta pāgha mastake bāndhī hatī ne kāḷā cheḍāno kheṣa oḍhayo hato ne dhoḷo khesa paheryo hato ne potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabbhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Svayṁprakāṣānnda swāmīe Shrijīmahārājane praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Eka bhakta to nānā prakāranī pūjāsāmagrī laine pratyakṣa bhagavānanī pūjā kare che ane eka bhakta to nānā prakāranā mānasika upacāre karīne bhagavānanī mānasīpūjā kare che, e be bhaktamām̐ śreṣṭha te koṇa che? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, jo bhagavānane viṣe preme karīne ati romāncita gātra thaine tathā gad gad kaṅṭha thaine jo bhagavānanī pratyakṣa pūjā kare che athavā evī rīteja bhagavānanī mānasīpūjā kare che to e beya śreṣṭha che. Ane preme karīne romāncita gātra ane gad gad kaṅṭha thayā vinā kevaḷa ṣuṣka mane karīne pratyakṣa bhagavānanī pūjā kare che toya nyūna che ane mānasīpūjā kare che toya nyūna che.

Tyāre Somalekhācare pūchayūṁ je, evī rīte je, prema magna thaine pratyakṣa bhagavānanī pūjā karato hoyā athavā mānasīpūjā karato hoyā te bhakta kaye lakṣaṇe karīne oḷakhāya? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, jene bhagavānanī sevā pūjāne viṣe tathā kathā, vārtā, kīrtanane viṣe atiṣe

ṣraddhā hoyā tathā bhagavānanuṃ atiṣaya māhātmya samajato hoyā ne e be vānām divase divase navām ne navām rahetām hoyā paṇa kyāreya gouṇa na paḍe, jema Muktaṅṇda swāmīne ame prathama Lojapuramām dīṭhā hatā ane jevī ṣraddhā ane bhagavānanuṃ māhātmya hatuṃ tevuṃ ne tevuṃja āja divasa sudhī navuṃ ne navuṃ che paṇa gouṇa paḍayūṃ nathī, eve lakṣaṇe karīne te bhaktane oḷakhavo ane evī rīte māhātmya ne ṣraddhā vinānā sarve Yādava ShriKṛṣṇa bhagavāna bheḷāja rahetā ane jema rājānī sevācākarī kare tema sevācākarī karatā to paṇa tenuṃ koi nāma jāṇatuṃ nathī ane te bhakta paṇa kahevāyā nathī. Ane Uddhavajī jo ShriKṛṣṇa bhagavānanī ṣraddhāmāhātmye sahita sevācākarī karatā to te paramabhāgavata kahevāyā ane tenī śāstramām tathā lokamām atiṣaya prasiddhi che.

Pachī Nirvikārāṅṇda swāmīe praṣna pūchayo je, He Mahārāja! ṣravaṇ, manan, nididhyāsa ane sākṣātkāra te kene kahevāya? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, ṣrotre karīne vārtā sām̄bhaḷavī tene ṣravaṇa kahīe. Ane je vārtā ṣravaṇa karī hoyā te vārtāno mane karī vicāra karīne jeṭalī vārtā tyāga karyā yogya hoyā teṭalīno tyāga kare ane jeṭalī vārtā grahaṇa karyā yogya hoyā teṭalīnuṃ grahaṇa kare tene manana kahīe, ane je vārtā niścaya karīne manane viṣe grahaṇa karī hoyā tene rāta divasa sām̄bhāravāno je adhyāsa rākhavo tene nididhyāsa kahīe ane te vārtā jevī hoyā tevinē tevinē ja ciṅtavana karyā vinā paṇa sarve mūrtimānanī peṭhe idam̄ sām̄bharī āve tene sākṣātkāra kahīe. Ane jo evī rīte ātmānā svarṇupanuṃ ṣravaṇādika karyuṃ hoyā to ātmasvarṇupano evī rīte sākṣātkāra thāy, ane jo bhagavānāno evī rīte ṣravaṇ, manan, nididhyāsa karyo hoyā to bhagavānāno evī rīte sākṣātkāra thāya che, paṇa manana ne nididhyāsa e be karyā vinā kevaḷa ṣravaṇe karīne sākṣātkāra thato nathī. Ane jo bhagavānānā svarṇupanuṃ darṣana karīne tenuṃ manana ane nididhyāsa te na karyo hoyā to lākha varṣa sudhī darṣana kare to paṇa te svarṇupano sākṣātkāra na thāy, ane te darṣana to kevaḷa ṣravaṇamātra sarakhuṃ kahevāya ane jeṇe bhagavānānā aṅga aṅganuṃ darṣana karīne pachī te aṅga aṅganuṃ manana ne nididhyāsa te karyo haṣe, to te aṅga āje saheje sām̄bharī āvatuṃ haṣe. Ane je aṅganuṃ darṣanamātra ja thayuṃ haṣe to te aṅgane sām̄bhārato haṣe. To paṇa nahi

sāmbharatum hoy, ane ketalāka haribhakta kahe che je, ame to mahārājanī mūrti dhyānamām besīne ghaṇāya sambhārie chīe topaṇa eke aṅga dhāryāmām nathī āvatum to samagra mūrti to kyānthī āve? Tenum paṇa eja kāraṇa che je bhagavānanī mūrtinām darśanamātraja kare che paṇa manana ne nididhyāsa nathī karato. Māṭe kema dhāryāmām āve? Kem je je māyika padārtha che te paṇa kevaḷa dṛaṣṭi mātra dekhyum hoya ne kevaḷa śravaṇamātra sām̐bhaḷyūm hoya ane tene jo manamām sambhāri na rākhyūm hoya to te vīsarī jāya che, to je amāyika ne divya evum je bhagavānanum svarūpa te to manana ne nididhyāsa karyā vinā kyānthī sām̐bhare? Māṭe bhagavānanum darśana karīne tathā vārtā sām̐bhaḷīne jo tenum manana ne nididhyāsa niraṅtara karyā kare to teno sākṣātkāra thāy, nahito ākhī unimara darśana śravaṇa kare to paṇa sākṣātkāra thāya nahi. *Iti Vacanāmṛutam 11311 81 11*

Saṅvat 1877nā śrāvaṇa vadi 8 aṣṭamīne divasa Shrijī mahārāja gāma ShriSāraṅgapura madhye Jīvākhācaranā darabāramām oraḍānī osarie ḍholiyā upara uttarāde mukhāraviṅde virājamāna hatā ne mastake śveta pāgha bāndhī hatī ne śveta pacheḍī oḍhī hatī ane śveta khesa paheryo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Svayṁprakāśānnda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! ātmā anātmānī cokhī je vikti te kema samajavī? Je samajave karīne ātmā anātmā eka samajāya ja nahi. Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, eka śloke karīne athavā be śloke karīne athavā pāṅca śloke karīne athavā so śloke karīne athavā hajāra śloke karīne je cokhum samajāya te ṭhika che, je samajāṅā keḍe ātmā anātmānā ekapaṅāno locoja rahe nahi ane cokhum samajāi jāya te ja samajāṅa sukhadāi thāya che, ane gobarī samajāṅa sukhadāyī thatī nathī. Māṭe ema cokhum samaje je, hum ātmā te mārā jevo guṇa dehane viṣe ekeya āvato nathī ane jaḍ, duḥkha ane mithyārūpa je deha tenā je guṇa te hum caitanya te mārē viṣe ekeya āvato nathī. Evī vikti samajāine ne atyaṅta nirvāsānika thaine caitanyarūpa thako Puruṣottama bhagavānanum ciṅtavana kare evo je jaḍa caitanyano viveka tene dṛaḍha viveka jāṅavo. Ane ghaḍīka potāne ātmārūpa māne ane ghaḍīka deharrūpa

mānīne strīnum ciñtavana kare ene gobaro jāṇavo māṭe enā añtaramām sukha na āve. Jema suñdara amṛuta sarakhum anna hoyo ne temām thoḍunka jhera nākhyum hoyo to te anna sukhadāyī na thāya sāmum duḥkhadāyī thāya che, tema āṭhe pahora ātmāno vicāra karīne eka ghaḍī potāne deharūpa mānīne strīnum ciñtavana kare eṭale eno sarve vicāra dhūlamām maḷī jāya che māṭe atyañta nirvāsanika thavāya evo cokho ātmavicāra karavo.

Ane koikane evo sañśaya thāya je, atyañta nirvāsanika nahi thaie ne kācā ne kācā marī jaiṣum to śā havāla thaṣe? To evo vicāra bhagavānanā bhaktane karavo nahi ane ema samajavum je, maraṣe to deha maraṣe paṇa hum to ātmā chum ane ajara amara chum māṭe hum marum nahi evum samajīne haiyāmām himmata rākhavī ane parameṣvara vinā sarve vāsanā tyāga karīne acaḷa mati karavī. Ane ema vāsanā ṭālatām ṭālatām jo kāñika thoḍī ghañī vāsanā rahī gai to jevā mokṣadharmamām naraka kahyā che tevā narakanī prāpti thaṣe. Te narakanī vigatī je bhagavānāno bhakta hoyo tene kāñi jagatanī vāsanā rahe tene Indrādika devatānā je loka tenī prāpti thāya ne te lokane viṣe jaine apsarāo tathā vimāna tathā mañimaya mahola e ādika je vaibhava te sarve parameṣvaranā dhāmanī āgaḷa naraka jevā che tene bhogave che paṇa vimukha jīvanī peṭhe Yamapurīmām jāya nahi ane corāśīmām paṇa jāya nahi. Māṭe jo savāsanika bhagavānanā bhakta haṣo to paṇa ghaṇum thaṣo to devatā thavum paḍaṣe, ne devatāmāñthī paḍaṣo to manuṣya thaṣo ne manuṣya thaine vaḷī pāchī bhagavānanī bhakti karīne nirvāsanika thaine añte bhagavānanā dhāmane pāmaṣo, paṇa vimukha jīvanī peṭhe naraka corāśīne nahi bhogavo. Evum jāñīne bhagavānāno bhakta hoyo tene vāsanānum baḷa dekhīne himmata hāravī nahi ne āñndamām bhagavānanum bhajana karyā karavum ane vāsanā ṭālyānā upāyamām rahevum ane bhagavāna ne bhagavānanā sañtanā vacanamām draḍḍha viṣvāsa rākhavo. *Iti Vacanāmṛutam 114/ 82/*

Sañvat 1877nā śrāvaṇa vadi 9 navamīne divasa swāmī ShriSahajāñndajī mahārāja gāma ShriSārañgapura madhye Jivākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍāñī osariye ḍholiyā upara virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā

mukhāraviindanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktanānda swāmīe praṣṇa pūchayo je, vāsanānī nivṛutti thayāno evo ṣo jabaro upāya che je eka upāyane viṣe sarve sādhana āvī jāya? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene śraddhā tathā Hari ane harijananā vacanane viṣe viśvāsa tathā bhagavānane viṣe prīti tathā bhagavānanā svarṇupanum mātmya e cāra vānām jenā hṛdayamām hoyā tenī vāsanā nivṛutta thai jāya che, temām paṇa jo eka mātmya atiśaya dṛaḍha hoyā to śraddhā, viśvāsa tathā prīti e traṇa durbaḷām hoyā to paṇa mahā baḷavāna thāya che ane mātmya vinānī bhakti jo jhājhī jaṇātī hoyā to paṇa ante nāṣa thai jāya che. Jema daṣa bāra varṣanī kanyā hoyā ne tene kṣaya roga thāya pachī te kanyā yuvāna thayā mora ja marī jāya paṇa yuvāna thāya nahi, tema jene mātmya vinānī bhakti hoyā te paṇa paripakva thatī thatī nāṣa thai jāya che ane jenā hṛdayamām mātmya sahita bhagavānanī bhakti hoyā to bijā kalyāṇakārī guṇa na hoyā to paṇa tenā hṛdayamām sarve āve che ane jo mātmye sahita bhakti jenā hṛdayamām nathī to śamadamādika je kalyāṇakārī ruḍā guṇa te tenā hṛdayamām che toya paṇa nahi jevā ja che kema je ante nāṣa pāmī jaṣe. Māṭe eka mātmye sahita bhakti hoyā to tenī vāsanā paṇa nivṛutta thai jāya ne kalyāṇakārī je guṇa te sarve āvine hṛdayane viṣe nivāsa karīne rahe. Te māṭe mātmye sahita bhagavānanī bhakti e ja vāsanā ṭāḷyānum mahā moṭum acaḷa sādhana che.

Pachī Svaympṛakāśānānda swāmīe praṣṇa pūchayo je, jīva anvaya paṇe kema che ne vyatirekaṇe kema che. Ane iṣvara anvayaṇe kema che ne vyatirekaṇe kema che. Ane akṣarabrahma anvayaṇe kema che ane vyatirekaṇe kema che ane Puruṣottama bhagavānane anvayaṇe kema jāṇavā ne vyatirekaṇe kema jāṇavā?

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, janma maraṇanum bhoktā evum je jīvanum svarṇupa te anvaya jāṇavum. Ane achedya, abhedyā, avināṣī evum je jīvanum svarṇupa te vyatireka jāṇavum. Ane virāṭ, sūtrātmā ane avyākṛuta e traṇa śarīramām ekarasapaṇe varte e iṣvaranum anvaya svarṇupa jāṇavum. Ane piṇḍabrahmāṇḍathī para saccidānḍapaṇe karīne je nirṇupaṇa karyum che te iṣvaranum vyatireka svarṇupa jāṇavum. Ane

prakṛtipuruṣa tathā sūryacaṅdrādika sarve devatā tenuṃ je preraka te akṣaranuṃ anvayasvarṛupa jāṇavuṃ. Ane je svarṛupane viṣe puruṣa prakṛti ādye kāni upādhi rahetī nathī. Eka Puruṣottama bhagavānaja rahe che, e akṣaranuṃ vyatireka svarṛupa che. Ane baddhajīva tathā mukta jīva e benā hṛdayamām sākṣīrṛupa thakā rahyā che ane baddhapaṇuṃ ne muktapaṇuṃ jene aḍatuṃ nathī temaja je iṣvaranā ne akṣaranā hṛdayamām sākṣīrṛupe rahyā che ane te te upādhi thakī rahita che e Puruṣottamanuṃ anvaya svarṛupa che. Ane jīv, iṣvara ne akṣara te thakī para je akṣarātīta svarṛupa e Puruṣottamanuṃ vyatireka svarṛupa jāṇavuṃ. Evī rīte anvayavyatirekapaṇuṃ che.

Pachī vaḷī Muktaṅda swāmīe pūchayūṃ je, bhagavānanā darśanano je mahimā tathā bhagavānanā nāmasmaraṇano je mahimā tathā bhagavānanā sparśano je mahimā te bhagavānanā bhaktane arthe che ke sarve jīvane sāru che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, darśanādikano to bheda judoja che te kahīe te sām̄bhaḷo je, jyāre e darśanano karanāro bhagavānanām darśana kare che tyāre tenuṃ mana che te dṛaṣṭi dvāre āvīne te sahita dṛaṣṭi jo darśana kare to te darśana evuṃ thāya che je visāre toya paṇa visare nahi, evī rīte mane saḥavartamāna tvacā sparśa kare to te sparśa paṇa visare nahi, jema Gopāṅganāonām bhagavāna pratye bhāgavatamām vacana che je He Bhagavan! Je divasathī tamārām caraṇano sparśa thayo che te divasa thakī tama vinā je je saṅsāranām sukha che te amane viṣa jevām lāge che. Evī rīte sarve gñānendriē karīne mane saḥavartamāna je darśana sparśa śravaṇādika thāya che te koi kāḷe visarī jatām nathī jema agñānī jīva hoyā teṇe mane saḥavartamāna je paṅca gñānendriyo teṇe karīne je je viṣaya bhogavyā hoyā te visāre toya paṇa visare nahi, evī rīte bhagavānanuṃ paṇa mane saḥavartamāna je darśanādika kare che teneja darśanādika jāṇavuṃ, ane bijāne to darśana thayūṃ che toya paṇa na thayā jevūṃ che, kem̄ je, je same eṇe darśana karyām te same enuṃ mana to kyānye pharatuṃ hatuṃ. Māṭe e darśana ene kānto eka divasamām visarī jaṣe athavā paṅca divasamām athavā pacāsa divasamām athavā cha mahināmām athavā paṅca varṣamām jarṇura visarī jaṣe paṇa ante raheṣe nahi, māṭe je māhātmya jāṇīne atiṣaya prītie karīne mane sahita dṛaṣṭi ādika gñānendriye karīne darśana sparśādika kare che teneja temanuṃ

phaḷa che ane bījāne to je parameṣvaranām darṣanādika thāya che tenum bījabaḷa thāya che. Ane yathārtha mahimā to je mane sahavartamāna darṣanādika kare che tene arthe che. *Iti Vacanāmṛutam 11511 83 //*

Saṅvat 1877nā śrāvaṇa vadi 10 daṣamīne divasa Shriḷi mahārāja gāma ShriSāraṅgapura madhye Jīvākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osariye ḍholiyā upara virājamāna hatā ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Nityānnda swāmīe praśna pūchayo je, eka eka avasthāne viṣe bījī be be avasthāo kema rahī che? Pachī Shriḷimahārāja bolyā je, ā jīvātmā je te, jene viṣe rahīne viṣayabhogane bhogave che, tene avasthā kahīe, te avasthā jāgrat, svapna ane suṣupti e traṇa prakāranī che, temām je jāgrata avasthā che te vairāja puruṣanī je sthiti avasthā tenum kārya che ne sattvaguṇātmaka che ne netra sthānakane viṣe rahī che evī je jāgrata avasthā tene viṣe viśvābhīmānī nāme je ā jīvātmā te je te sthūḷadehanā abhīmāne sahita thako daṣa indriyo ne cāra aṅṭhkarāṇe karīne viveke sahita yathārthapaṇe potānā pūrvakarmane anusāre bāhya śabdādika pañca viṣayanā bhogane bhogave che, tene sattvaguṇapradhāna evī jāgrata avasthā kahīe. Ane e jāgratane viṣe jo e jīvātmā bhrāntie karīne ayathārthapaṇe bāhya viṣaya bhogane bhogave che to tene jāgratane viṣe svapna kahīe ane e jīvātmā je te jāgratane viṣe śoka tathā śramādike karīne viveke rahita thako jo bāhya viṣayabhogane bhogave che, to tene jāgratane viṣe suṣupti kahīe. Ane je svapna avasthā che te hiraṇyagarbhānī je utpatti avasthā tenum kārya che, ne rajoguṇātmaka che, ne kaṅṭha sthānakane viṣe rahī che evī je svapna avasthā tene viṣe taijasābhīmānī nāme je jīvātmā te sūkṣma dehanā abhīmāne sahita rahyo thako indriyo aṅṭhkarāṇe karīne pūrvakarmane anusāre sukhaduḷkharūpa vāsanāmaya bhogane bhogave che, tene rajoguṇapradhāna svapna avasthā kahīe. Ane e svapnane viṣe e jīvātmā je te jyāre jāgratanī peṭhe ja viveke karīne jāṇato thako vāsanāmaya bhogane bhogave che tyāre tene svapnane viṣe jāgrata avasthā kahīe ane e svapnane viṣe jaṇāṇā je vāsanāmaya bhoga temane e jīvātmā je te bhogavato thako paṇa jo jaḍapaṇe karīne na jāṇe

to tene svapnane viṣe suṣupti kahīe. Ane je suṣupti avasthā che te iṣvaranī je pralaya avasthā tenum kārya che ne tamoguṇātmaka che ne hṛdaya sthānakane viṣe rahī che, evī je suṣupti avasthā te jyāre e jīvane āve che tyāre indriyo anṭhkarāṇanī je vṛuttio tathā viṣaya bhoganī vāsanā tathā gñātāpaṇum ne kartāpaṇum e sarve kāraṇa dehane viṣe līna thai jāya che ane te kāraṇa dehano abhimānī je prāgñā nāme jīvātmā tenum pradhāna puruṣarūpa saguṇa brahmanā sukhaleṣane viṣe atiṣe līnapaṇum thai jāya che tene tamoguṇapradhāna suṣupti avasthā kahīe ane e suṣuptine viṣe karma saṅskāre karīne kartā vṛuttinum je utpanna thavum tene suṣuptine viṣe svapna kahīe ane jāgrata ne svapnane viṣe je piḍā tenā tāpa thakī vaḷī te suṣuptinā sukhane viṣe praveṣa karatī je kartāvṛutti tenā pratilomapaṇanum je gñāna tene suṣuptine viṣe jāgrata kahīe, evī rīte eka eka avasthāne viṣe bījī be be avasthāo rahī che ane e je avasthānā bheda tenum je gñāna te jīvātmāne vate thāyache ane vaḷī te te avasthāne viṣe e jīvane karmānusāre je phaḷanā pamāḍanārā che tene turya pada kahe che, aṅtaryāmī kahe che, dṛaṣṭā kahe che, brahma kahe che, parabrahma kahe che.

Pachī vaḷī Nityānnda swāmīe praṣna pūchayo je, parā, paṣyaṅtī, madhyamā ane vaikhari e je cāra vāṇī tene kema samajavī? Tyāre Shriji mahārāja bolyā je, e vārtā to bahu moṭī che ne atiṣe sūkṣma che ane Shrīmadbāgavatanā Ekādaṣa Skaṅdhane viṣe ShrīKṛṣṇa bhagavāne Uddhavajī pratyē kahī che tene saṅkṣepe karīne kahīe te sām̄bhaḷo je, prathama utpattikāḷane viṣe Puruṣottama bhagavāna je te vairājapuruṣanā mastakane viṣe rahyūm che je sahastradaḷanum kamaḷa tene viṣe praveṣa karīne akṣarabrahmātmaka evo je nāda tene karatā havā. Pachī te nāda je te suṣumṇā mārge karīne te virāṭa puruṣanā nābhikaṅda pratyē vyāpīne mahāprāṇe sahita thako tyānthī unco vṛuddhine pāmato havo teṇe karīne te virāṭapuruṣanum je nābhīpadma te adhomukha hatum te ūrdhvamukha thatum havum, evī rīte te virāṭapuruṣanā nābhikaṅdane viṣe je nāda thayo tene parāvāṇī kahīe ane te parāvāṇī je te vedanī utpattine arthe pote bhagavāne bījarūpe karīne prakāṣī che ne tejanā pravāharūpa che ne ardhamātrārūpa che, pachī te parāvāṇī je te tyām thakī te virāṭanā hṛdayākāṣane pāmīne paṣyaṅtī nāme thatī havī ne tyām thakī kaṅṭhadeṣane

pāmīne madhyamā nāme thatī havi ne tyānthī te virāṭanā mukhane pāmīne vaikhari saṅgñāne pāmatī havi ane akār, ukāra ne makāra e traṇa varṇarṇupe thaine praṇavarṇupe thatī havi ne pachī bāvana akṣararṇupe thaine cāra vedarṇupe thatī havi, evi rīte virāṭa puruṣane viṣe parā, paṣyaṅtī, madhyamā ane vaikhari e cāra vāṇī samajavi.

Have ā jīvanā dehane viṣe paṇa cāra vāṇī kahīe te sām̄bhaḷo je, enā e Puruṣottama bhagavāna te jīvane viṣe aṅtaryāmīrṇupe karīne rahyā che ne e jīvanī je traṇa avasthā tene viṣe svatantra thakā anusyūta che evā je bhagavāna teja jīvanā kalyāṇane arthe pṛuthvīne viṣe avatāra dhāre che tyāre e jīva je te bhagavānanā svarṇupanum je pratipādana kare tathā te bhagavānanām je dhām, guṇa ane aiṣvarya tenum pratipādana kare tathā tenām caritrānum varṇana kare tathā ātmā anātmāno viveka karī dekhāḍe tathā jīv, iṣvar, māyā, brahm, parabrahma tenā bhedane pṛuthak pṛuthak kahī dekhāḍe evi je vāṇī tene parāvāṇī kahīe. Ane je māyika padārtha tathā viṣaya temane viveke sahita yathārthapaṇe kahī dekhāḍe tene vaikhari vāṇī kahīe ane padārthane ne viṣayane bhrāntie sahita ayathārthapaṇe kahī dekhāḍe tene madhyamā vāṇī kahīe ane e padārthane ne viṣayane aṅdha dhaṅdha sarakhum kahī dekhāḍe ne kāni samajyāmām na āve tene paṣyaṅtī vāṇī kahīe. Evi rīte jīvanī jāgrata avasthāne viṣe e cāra vāṇīnum ṛupa samajyāmām āve che ane svapna ne suṣuptine viṣe to koika samādhivāḷāne e cāra vāṇīnām ṛupa samajyāmām āve paṇa bījāne samajyāmām āvatām nathī. *Iti Vacanāmṛutam 11611 84 11*

Saṅvat 1877nā śrāvaṇa vadi 11 ekādaśīne divasa rātrine same Shrijīmahārāja gāma ShriSāraṅgapura madhye Jīvākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane Shrijīmahārāje Shrimadbāgavata purāṇanā prathama Skaṅdhanī kathā vaṅcāvavāno ārambha karāvyo hato tyāre temām ema vārtā āvi je, jyām manomaya cakranī dhārā kuṅṭhīta thāya tyām Naimiśāraṇyakṣetra jāṇavuṅ. E vārtāne sām̄bhaḷīne Muktaṅda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! E manomaya cakra te ṣum che ne enī dhārā te ṣī samajavi?

Pachī Shrijī Mahārāja bolyā je, manomaya cakra te manane jāṇavum̄ ane enī dhārā te daṣa indriyo che ema jāṇavum̄ ane te indriyorṛupa je mananī dhārā te je ṭhekāṇe ghasāine buṭṭhī̄ thai jāya tene Naimiṣāraṇyakṣetra jāṇavum̄. Te ṭhekāṇe jap, tap, vrat, dhyān, pūjā e ādika je sukṛuta teno je ārambha kare te dinadina pratye vṛuddhi pāme evum̄ je Naimiṣāraṇyakṣetra te je ṭhekāṇe bhagavānanā ekāntika sādhu rahetā hoyā te ṭhekāṇe jāṇavum̄. Ane jyāre manomayacakranī indriyorṛupa je dhārā te buṭṭhī̄ thai jāya tyāre śabd, sparś, ṛupa, rasa ane gaṇḍha e pañcaviṣayane viṣe prīti rahe nahi ane jyāre koi ṛupavāna strī dekhāya athavā vastraalaṅkāradika ati suṇḍara padārtha dekhāy, tyāre mūlago tenā manamām̄ atiṣe abhāva āve paṇa temām̄ indriyonī vṛutti jaine coṭe nahi, jema ati tīkhī̄ aṇivāḷum̄ bāṇa hoyā te je padārthamām̄ coṭāḍe te padārthane viṇḍhīne māñhī̄ praveṣa karī jāya che ane pāchum̄ kāḍhayum̄ paṇa nīsare nahi ane tenā te bāṇamāñthī̄ phaḷa kāḍhī̄ līdhum̄ hoyā ne pachī̄ thothum̄ rahyum̄ hoyā teno bhīntamām̄ ghā kare to tyāñthī̄ uthaḍakīne pāchum̄ paḍe che paṇa jema phaḷa sotum̄ bhīntane viṣe coṭī̄ jāya che tema coṭe nahi, tema jyāre manomaya cakranī dhārā je indriyo te buṭṭhiyo thai jāya tyāre game tevo ṣreṣṭha viṣaya hoyā temām̄ paṇa indriyonī vṛutti coṭe nahi ane thothāñī̄ peṭhe indriyonī vṛuttio pāchī̄ haṭhe, evum̄ vartāya tyāre jāñīe je manomaya cakranī dhārā kunṭhita thai gai. Evum̄ sañtanā samāgama ṛupī Naimiṣāraṇyakṣetra jyām̄ dekhāya tyām̄ kalyāṇane icchavum̄ ane tyām̄ ati dṛaḍha mana karīne rahevum̄. *Iti Vacanāmṛutam 11711 8511*

Saṅvat 1877nā śrāvaṇa vadi 12 dvādaśīne divasa swāmī Shri Sahajāñndajī mahārāja gāma ShriSāraṅgapura madhye Jivākhācaranā darabāramām̄ uttarāde bāra oraḍāñī̄ osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̄ hatām̄ ne potānā mukhāravīñdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī̄ sabhā bharāine beṭhī̄ hatī.

Pachī Caitanyāñnda swāmīe pūchayum̄ je, He Mahārāja! Irṣyānum̄ ṣum̄ ṛupa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jenā hṛudayamām̄ māna hoyā te mānamāñthī̄ irṣyā pravarte che ane krodha matsara ne asūyā te paṇa mānamāñthī̄ pravarte che, ane irṣyānum̄ e ṛupa che je, potāthī̄ je moṭā hoyā to paṇa tenum̄ jyāre sanmāna thāya tyāre tene dekhī̄ śake

nahi, evo jeno svabhāva hoyā tene ema jāṇavum̐ je ānā haiyāmām̐ irṣyā che ane yathārtha irṣyāvālo je hoyā te to koinī moṭāine dekhī ṣake nahi.
Iti Vacanāmṛutam 11811 86 11

Saṅvat 1877nā śrāvaṇa vadi 13 teraṣane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja potānā bhaktajanane sukha devāne arthe Sāraṅgapurathī cālyā te gāma ShriKuṇḍaḷa padhāryā ane te Kuṇḍaḷa madhye Amarāpaṭagarānā āthamaṇā oraḍānī osariē ḍholiyā upara uttarāde mukhāraviṅde virājamāna hatā ane mastaka upara dhoḷī pāgha bāndhī hatī tathā dhoḷī pacheḍī oḍhī hatī tathā dhoḷo suravāḷa paheryo hato tathā dhoḷo aṅgarakho paheryo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktānnda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Jīvanā hṛdayamām̐ yuganā dharma pravarte che tenum̐ ṣum̐ kāraṇa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, yuganā dharma pravarte che tenum̐ kāraṇa to guṇa che te jyāre śuddha satvaguṇa vartato hoyā tyāre tenā haiyāmām̐ satyayuganī pravṛutti hoyā ane jyāre rajoguṇa vartato hoyā tyāre tenā haiyāmām̐ tretāyuganī pravṛutti hoyā ane jyāre rajoguṇa ne tamoguṇa bheḷā vartatā hoyā tyāre tenā haiyāmām̐ dvāparayuganī pravṛutti hoyā ane jyāre ekalo tamoguṇa vartato hoyā tyāre tenā haiyāmām̐ kaḷiyuganī pravṛutti hoy, ema guṇe karīne yuganī pravṛuti che.

Pachī vaḷī Muktānnda swāmīe puchayum̐ je, guṇanī pravṛutti thayāno ṣo hetu che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, guṇanī pravṛuttinum̐ kāraṇa to karma che, te jevām̐ pūrva karma hoyā tevā guṇanī pravṛutti thāya che, māṭe jene rajoguṇa ne tamoguṇa vartatā hoyā ne te jo ekāgra thaine bhagavānanum̐ dhyāna karavā jāya to thāya nahi māṭe evāne to ātmaniṣṭhānum̐ baḷa rākhavum̐ ane bhagavānanā mahimānum̐ baḷa rākhavum̐ ne ema samajavum̐ je, hum̐ to ātmā chum̐ te māre viṣe māyākṛuta upādhi hoyā nahi ne hum̐ to guṇātīta chum̐, ane bhagavānāno mahimā ema vicāravo je, Ajāmela mahāpāpī hato ne dīkarānā yoge Nārāyaṇa evum̐ nāma līdhum̐ te sarve pāpathī chuṭīne paramapadane pāmyo to mane to te bhagavāna pratyakṣa maḷyā che ane rātadivasa te bhagavānanum̐ hum̐ nāma laum̐ chuṅ. Māṭe hum̐ to kṛutārtha thayo chuṅ. Evī rīte vicārīne ānāndamām̐ rahevum̐ paṇa jene rajoguṇa ne tamoguṇa vartatā hoyā tene

dhyāna dhāraṇāne arthe āgraha karavo nahi ane jevuṃ baṇī āve tevuṃ bhajanasmaraṇa karavuṃ ne dehe karīne bhagavānani tathā saṅtani paricaryā śraddhāe sahita karavī ne potapotānā dharmamām rahevum ne potāne pūrṇakāma mānavuṃ.

Pachī vaḷī Muktaṅda swāmīe pūchayum je, jene tāmasī karma ghaṇām hoyā tenā haiyāmām kaḷiyuga varte te koi upāye ṭaḷe ke na ṭaḷe? Pachī Shriḷimahaṛāja bolyā je, jo ene saṅta tathā parameśvaranā vacanane viṣe atiṣe śraddhā hoyā ane ati dṛaḍha viśvāsa hoyā to game tevām tāmasī karma hoyā paṇa teno nāṣa thai jāya ane kaḷiyuganā dharmā maṭīne satyayuganā dharmā hoyā te varte, māṭe ati sāce bhāve karīne satsaṅga kare to tene koi jātano doṣa haiyāmām rahe nahi ane deha chatām ja brahmaṛupa thai jāy.

Pachī Svayṃprakāśāṅda swāmīe pūchayum je, sthāna te kene kahīe? Pachī Shriḷimahaṛāja bolyā je, cāvarṇa ane cāra āśrama tene je potapotāno dharmā tene sthāna jāṇavuṃ. Ane tame tyāgī cho te tamārāthī jo tyāgano pakṣa mukīne gṛahasthane māṛge calāya to te sthānaka thakī bhraṣṭa thavāṇum ema jāṇavuṃ māṭe game tevo āpatkāḷa paḍe athavā ame āgñā karīe to paṇa tamāre potānā dharmamānthī calavuṃ nahi. Ane jema gṛahastha vastra tathā alaṅkāre karīne amārī pūjā karavāne icche tema tamāre icchavṇu nahi. Tamāre to patra, puṣpa, phaḷa ane jāḷe karīne pūjā karavī ne evī pūjāe karīneja ānaṅda mānavo paṇa potānā dharmamānthī calāyamāna thaine parameśvaranī pūjā karavī e ṭhīka nahi. Māṭe sarvene potānā dharmamām rahyā thakā jeṭalī pūjā thāya teṭalī karavī. E amārī āgñā che tene dṛaḍha karīne sarve rākhajo. *Iti Vacanāmṛutam 11911 8711*

Saṅvat 1877nā śrāvaṇa vadi 14 coudaṣane divasa Shriḷī mahārāja sarve saṅtanum māṅḍaḷa laine gāma Kuṅḍaḷathī cālyā te vāṭamām gāma Khāmbhaḍe āvyā ne tyām pīparanā vṛukṣa heṭhe utaryā pachī te gāmanā māṅase ḍholiyo lāvīne te upara padharāvyā ane te same Shriḷimahaṛāje sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne potāne cāre kore sādhu tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā beṭhī hatī.

Ane sādhu kīrtana gātā hatā te kīrtana rakhāvīne Shriḷimahaṛāje te

gāmanā māṇasa āgaḷa vāta karī je, ā saṅsārane viṣe dharmavāḷā ne adharmī e be prakāranā māṇasa che, temām dharmavāḷā je māṇasa hoyā te corī tathā parastrīno saṅga tathā cāḍicugalī e ādika sarve pāpano tyāga karīne ne parameṣvarathī ḍarīne dharmamaryādāmām cāle che, teno saṅsāramām je potānā kuṭumbī hoyā athavā koi bījā hoyā paṇa te sarve viśvāsa kare ne te je bole te vacana soune satyaja bhāse ane evā je dharmavāḷā hoyā teneja sēcā saṅtano samāgama game. Ane je adharmī māṇasa hoyā te to corī, parastrīno saṅg, madyamānsanuṃ bhakṣaṇ, vaṭalavuṃ, vaṭalāvavuṃ e ādika je sarve kukarmo tene viṣeja bharapura hoyā ne teno saṅsāramām koi viśvāsa kareja nahi ne enām sagām hoyā te paṇa koi eno viśvāsa na kare ane evā je adharmī hoyā tene sēcā saṅtano samāgama to gameja nahi ane jo koi bījo te saṅtano samāgama kare to teno paṇa droha kare, māṭe jene kalyāṇane icchavuṃ tene adharmīne mārge cālavuṃja nahi ane dharmavāḷāne mārge cālīne sēcā saṅtano samāgama karavo to niścayaja e jīvanuṃ kalyāṇa thāya emām kāni saṅśaya nathī, eṭalī vārtā karī tene sām̐bhaḷīne te gāmanā keṭalāka māṇase Shriḷjīmahārājano āśraya karyo.

Pachī tyānthī Shriḷjīmahārāja pāchā Sāraṅgapura padhāryā pachī Jīvākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna thayā ne te same pote sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷjīmahārāja bolyā je, Golok, Vaikuṅṭh, Shvetadvīp, Brahmapura e sarve je bhagavānanām dhāma tene bāhya ḍraṣṭīe karīne joie to ghaṇām cheṭe che ane ātmadṛaṣṭīe karīne joie to eka aṇuṃ jeṭaluṃ paṇa cheṭuṃ nathī, māṭe bāhya ḍraṣṭivāḷānī samajaṇa che te mithyā che ane ātmadṛaṣṭivāḷānī samajaṇa che te satya che ane je sādhu ema samajato hoyā je mārā caitanyane viṣe bhagavāna sadāya virājamāna che te jema dehamām jīva hoyā tema mārā jīvane viṣe bhagavāna rahyā che, ane mārō jīva che te to śarīra che ane bhagavāna to mārā jīvanā śarīrī che ane potānā jīvātmāne sthūḷ, sūkṣma ane kāraṇa e traṇa śarīra thakī pṛuthak māne ane tene viṣe akhaṇḍa bhagavāna virājamāna che ema samaje to te saṅta thakī bhagavāna tathā bhagavānanām dhāma te aṇuṃmātra cheṭe

nathī ane evī rītano je saṅta hoyā te to jevo Shvetadvīpamām mukta che te sarakho che ane evā saṅtanuṁ darṣana thayuṁ tyāre ema jāṇavuṁ je, mane sāksātkāra bhagavānanuṁ darṣana thayuṁ, ne evī samajāṇavāḷo je saṅta te to kṛutārtha che ane jene āvī samajāṇa to āvī śake nahi ne jo te saṅtanā samāgamamām paḍayo rahe ne te saṅta nitya pāṅca khāsaḍām māre to paṇa te apamānanuṁ sahana kare ne saṅtano samāgama muki śake nahi, jema aphīṇano baṅdhāṇī hoyā te tene muki śakto nathī tema e paṇa koi rīte saṅtano samāgama tajī śake nahi to jevā prathama saṅta kahyā te sarakho ene paṇa jāṇavo ane jevī prāpti te saṅtane thāya che tevīja je saṅta samāgamamām paḍayo rahe che tene paṇa thāya che. *Iti Vacanāmṛutam 11011 88 11*

Saṅvat 1877nā śrāvaṇa vadi 30 amāsane divasa swāmī Shri Sahajānṅdajī mahārāja gāma ShriSāraṅgapura madhye Jīvākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktānṅda swāmīe praśna pūchayo je, puruṣaprayatna śāstramām kahyuṁ che te puruṣaprayatne karīne keṭaluṁ kāma thāya che ane parameśvaranī kṛupāe karīne keṭaluṁ kāma thāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sadguru ne satśāstrane vacane karīne ḍṛaḍha vairāgyane pāmyo hoyā ane ḍṛaḍha śraddhāvāna hoyā ane aṣṭa prakāranuṁ je brahmacarya tene ati ḍṛaḍha pālato hoyā ane aiṅhāsā dharmane viṣe ḍṛaḍha prītivāna hoyā ane ātmaniṣṭhā paṇa ati paripakava hoyā to tene māthethī janmamarāṇanī nivṛutti thāi jāya che jema śāḷane māthethī photaruṁ ūtaryuṁ te śāḷa pāchī uge nahi, tema kahyā eve guṇe karīne je yukta hoyā te anādi agñānarūpa je māyā tethī chuṭe che ne janmamarāṇa thakī rahita thāya che ne ātmasattāne pāme che, āṭaluṁ to puruṣaprayatne karīne thāya che. Ane parameśvaranī kṛupā paṇa je eve lakṣaṇe yukta hoyā te uparaja thāya che ane jyāre parameśvaranī kṛupā thāya tyāre e bhagavānanano ekāntika bhakta thāya che ane śrutie kahyuṁ che je *Niranjanah Paramam Sāmyamupaiti* / E śrutino e artha che je, aṅjana je māyā te thakī je rahita thayo te bhagavānanā tulyapaṇāne pāme che. Kahetām jema bhagavāna śubha aśubha karme karīne baṅdhātā nathī

tema te mukta paṇa śubha aśubha karme karīne baṅdhāya nahi ane jema Lakṣmījī che te hete karīne kyāreka to bhagavānanā svarṇupamām līna thai jāya che ne kyāreka to nokhām rahyām thakām bhagavānanī sevāmām rahe che, tema te bhakta paṇa ati hete karīne bhagavānane viṣe kyāreka to līna thai jāya che ane kyāreka to mūrtimāna thako bhagavānanī sevāmām rahe che ane jema bhagavāna svatantra che tema e bhagavānanao bhakta paṇa svatantra thāya che, āvī rītanī je sāmārthī te to bhagavānanī kṛpā thakī āve che.

Pachī Nityānānda swāmīe pūchayūm je, jemām e sarve aṅga saṁpūrṇa hoyā tenī upara to bhagavānanī kṛpā thāya che ane jo e aṅgamānthī kānika nyūnatā hoyā to tenī śī gati thāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, vairāgy, brahmacary, śraddhā, ahiṁsādharma ane ātmaniṣṭhā emānthī koika aṅgamām nyūnatā hoyā to ātyāntika mokṣa je bhagavānanum Akṣaradhāma tene to na pāme ane e vinā bijām je bhagavānanām dhāma che tene pāme athavā vadhu savāsanika hoyā to devalokane pāme, je devalokane bhagavānanām dhāma āgaḷa mokṣadharmane viṣe narakatulya kahyām che ane devatāmānthī manuṣya thāya ne manuṣyamānthī vaḷī devatā thāya ane *Anekjanmsansidhastato Yāti Parām Gatim* | E ślokano paṇa eja artha che je, je bhagavānanao bhakta savāsanika hoyā te narakacorāsīmām to na jāya ane devatāmām ne manuṣyamām to anaṅta janma dhare pachī jyāre pūrvee kahyām evām vairāgyādika lakṣaṇe yukata thāya tyāreja bhagavānanī kṛpānum pātra thāya ane pachī bhagavānanao ekāntika bhakta thaine guṇātīta evum je bhagavānanum Akṣaradhāma tene pāme che, māṭe eka janme athavā anaṅta janme paṇa je divasa prathama kahyā eve lakṣaṇe yukata thaine atiṣaya nirvāsanika thaṣe tyāreja bhagavānanī kṛpānum pātra thaṣe ne ātyāntika mokṣane pāmaṣe paṇa te vinā to nahija pāme.

Pachī Nṛusiṅhānānda swāmīe pūchayūm je, ā dehe karīneja sarve kasara mātra maṭī jāya evo koi upāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jo khabaḍadāra thaine maṅde to āne ā deheja sarve kasara maṭī jāya athavā dehaparyānta kasara na maṭī hoyā ane aṅta sameja nirvāsanika thāya ne bhagavānane viṣe atiṣaya prīti thāya to aṅtakāḷe paṇa bhagavānanī kṛpā thāya ne bhagavānanā dhāmane pāme, māṭe eka dehe athavā

ananta dehe athavā anta same eka ghaḍī mṛutyu āḍī rahī hoyā tyāre paṇa jo atiśaya bhagavānane viṣe vṛutti joḍāi jāya to te bhaktane koi jātānī kasara rahetī nathī. *Iti Vacanāmṛutam ||111|| 89 ||*

Saṅvat 1877nā bhādaravā sudi 1 paḍavāne divasa swāmī Shri Sahajānṇdajī mahārāja gāma ShriSāraṅgapura madhye Jivākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīndānī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Nirvikārānṇda swāmīe praśna pūchayo je, sādhone viṣe kayā guṇa akhaṇḍa rahe che ne kyā guṇa āve jāya evā che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eka to ātmaniṣṭhā ane bījo svadharma ane trijo bhagavānanā svarūpano niścaya e traṇa guṇa to akhaṇḍa rahe che ane bījā guṇa to āve kharā ne pāchā jāya paṇa kharā, māṭe bījā guṇa to āvyā gayā rahe che ane e traṇa guṇa to akhaṇḍa rahe che.

Pachī Muktānṇda swāmīe pūchayum je, dehanī ne ātmānī nokhī viktī samajānī hoyā toya paṇa te viktine bhulīne pācho dehābhīmānī kema thāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, deha ane ātmānī viktī ekavāra cokhī samajānī hoyā to pachī pāchī bhulāya nahi ane ema māne je, hum deha chum to paṇa deha potānum ṛupa manāyaja nahi, ane bhagavānāno niścaya paṇa jo ekavāra ḍṛaḍha thayo hoyā to pācho ṭāḷe to paṇa ṭāḷe nahi. Ane ema jāyāya che je ātmabuddhi maṭīne dehabuddhi āvī jāya che eto khoṭo khoṭo manamām bhrama paḍe che, paṇa dehābhīmāna to āvatuṅja nathī ane evo je paripakvagñānī tene to ātmānum ja abhīmāna ḍṛaḍha rahe che ne te potānā ātmāne brahmaṛupa māne che ane te brahmane viṣe parabrahma je Puruṣottama bhagavāna te akhaṇḍa virājamāna che ane te bhagavānanā svarūpano niścaya paṇa ene akhaṇḍa ne akhaṇḍa rahe che.

Pachī Svaymprakāśānṇda swāmīe pūchayum je, potānā ātmāno vicāra kema karavo? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jyāre anṭhkarāṇa sāmum ḍṛaṣṭā evo je jīvātmā te joi rahe tyāre bāhera je sthūla śarīra ane te sambāndhī je viṣaya te sarve visarī jāya che ane anṭhkarāṇa ne ḍṛaṣṭā e benā vacamām je vicāra ṭhare che te vicāre karīne man, buddhi, citt, ahaṅkāra e sarvenā ṛupane jāṇavān. Pachī vicāranī ḍṛaṣṭīe e anṭhkarāṇanā ghāṭa sāmum jotām jotām jyāre ghāṭa bāndha thai jāya tyāre bhagavānanī

mūrtinūṃ dhyāna karavūṃ ane jyām sudhī ghāṭa saṅkalpanūṃ baḷa hoyā tyām sudhī to saṅkalpa sāmūṃ joi rahevūṃ, paṇa dhyāna na karavūṃ. Ane je bāhera sthūla dehane viṣe pañca gñāna indriyo che te jyāre potapotānā viṣaya sāmā jāya che tyāre vicārane be prakāre karavo, eka to je viṣayane ākāre indriyo thayām hoyā te viṣayane ākāre vicāra karavo, ane bījo te indriyonā golokane viṣe je jonāro dṛaṣṭā che te dṛaṣṭāne ākāre vicāra karavo, pachī viṣayane ākāre ne dṛaṣṭāne ākāre e be prakāre je vicāra che te eka thai jāya che, pachī te viṣayamānthī vṛutti atiṣe tuṭī jāya che. Ane ema vicāryā vinā jo baḷātkāre karīne viṣayamānthī vṛuttine toḍe to te vṛuttine viṣayamānthī pṛīti maṭe nahi. Ane jyāre vicārīne vṛuttine pāchī vāḷe tyāre te vṛutti pāchī viṣayamām joḍāya ja nahi.

Māṭe jyām sudhī indriyonī vṛuttine viṣayasanmukha pṛīti hoyā tyām sudhī bhagavānanūṃ dhyāna karavūṃ nahi ne jyāre indriyonī vṛutti sthira thāya tyāre bhagavānanūṃ dhyāna karavūṃ. Ane jyāre bāhera sthūla dehamām dṛaṣṭā vartato hoyā tyāre cokho vibhāga karī rākhavo je, jyāre sthūla dehamām vartavūṃ tyāre sūkṣma dehanā ghāṭa sāmūṃ to jovuñja nahi ane jyāre anṭhkarāṇa sanmukha jovuṃ tyāre sthūla dehane visārī devūṃ ane dṛaṣṭāne ne dṛaṣṭāne madhye je vicāra che te vicāre karīne ema samajavūṃ je dṛaṣṭā ne dṛaṣṭā te atiṣe judāñja che. Ema samajīne dehanā bhāva te dehane viṣe homavā ane dṛaṣṭā je caitanya tenā bhāva te caitanyane viṣe homavā ane bāl, youvan, vṛudhdh, sthūl, kṛuṣ, jīvavūṃ, maravūṃ e sarve dehanā bhāva che te ātmāne viṣe mānavāja nahi ane achedya, abhedya, ajar, amar, gñānarṛup, sukharṛup, sattārṛupa e je sarve ātmānā bhāva che te koi kāḷe dehane viṣe samajavā ja nahi e guṇa to ātmāne viṣe samajavā. Evo je vicāra te jyām sudhī ghāṭa saṅkalpanūṃ baḷa hoyā tyām sudhī mūkavo nahi. Jema rājā hoyā te jyām sudhī śatrunūṃ baḷa hoyā tyām sudhī rājagādīe besīne sukha bhogave nahi ane jyāre śatru mātrano nāṣa thai jāya tyāre potānā rājyanā je vaibhava che tene bhogave che. Tema je bhagavānāno bhakta hoyā tene jyām sudhī mana ne indriyorṛupī śatru pīḍatā hoyā tyām sudhī pūrve kahyo evo je vicāra te dṛaḍhapaṇe rākhavo ane jyāre mana indriyonā ghāṭa sarve śamī jāya tyāre parameśvarānā svarṛupanūṃ dhyāna karavūṃ.

Iti Vacanāmṛtam 11211 119011

Saṅvat 1877nā bhādaravā sudi 2 bījane divasa swāmī Shri Sahajānṅdajī mahārāja gāma ShriSāraṅgapura madhye Jivākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṅḍanī āgaḷa muni tathā deṣa deṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktānṅda swāmīe pūchayum je, jene bhagavānanā svarūpano niścaya prathama thaine pachī maṭī jāya che, tene te prathama niścaya thayo hato ke nahoto thayo? Pachī Svayaṅprakāśānṅda swāmī bolyā je, jene potānā jīvātmāne viṣe niścaya thayo hoyā te to koi rīte ṭaḷe nahi ane śāstranī rīte jo niścaya thayo hoyā to śāstramām na maḷe evum caritra jyāre parameśvara kare tyāre bhagavānāno niścaya hoyā te ṭaḷī jāya che. Pachī Shriji mahārāja bolyā je, śāstrane viṣe to parameśvaranum samarthapaṅuṅ, asamarthapaṅuṅ, kartāpaṅuṅ, akartāpaṅuṅ evī anaṅta jātānī vāta che, māṭe evum kyum śāstra bahāra caritra parameśvare karyum haṣe, jeṇe karīne eno niścaya ṭaḷī gayo? E praśnāno uttara karo. Pachī sarve muni bolyā je, śāstra bahāra to koi caritra nathī, māṭe He Mahārāja! E jīvane niścaya thaine pācho ṭaḷī jāya che tenum ṣum kāraṇa che? Pachī Shriji mahārāja bolyā je, jene bhagavānāno niścaya thāya che, tene śāstre karīne ja thāya che, kāṅ je śāstramām parameśvaranām paṇa lakṣaṇa kahyām hoy, ane saṅtanām paṇa kahyām hoy, māṭe śāstre karīne niścaya thāya teja acaḷa rahe che ane śāstra vinā potāne mane karīne je niścaya karyo hoyā te niścaya ṭaḷī jāya che, ane vaḷī dharmanī pravṛttinūm je kāraṇa che te paṇa śāstraḷa che ane jeṇe śāstra koi divasa sām̄bhalyāṅja nathī evā je agñānī jīva temane viṣe paṇa mā, ben, dikarī, ane strī tenī vigatī ṛpa je dharmanī maryādā te āja sudhī cālī āve che, tenum kāraṇa paṇa śāstraḷa che, kema je śāstramānṅthī koike prathama evī vāta sām̄bhaḷī che te param̄parāe karīne sarve lokamām prarvatī che. Māṭe jene bhagavānāno niścaya thaine ṭaḷī jāya che. Tene to śāstranā vacanānī pratitija nathī eto kevaḷa manamukhī che ne nāstika che, ane jo śāstranī pratitī hoyā to koi kāḷe parameśvarathī vimukha thāyaḷa nahi kāṅ je śāstramām to anaṅta jātānām bhagavānanām caritra che māṭe parameśvara game tevām caritra kare paṇa śāstrathī bāraṇe hoyāḷa nahi, māṭe jene śāstranā vacanāno viśvāsa hoyā teneja bhagavānanā svarūpano niścaya

aḍaga thāya che ane kalyāṇa paṇa tenuṃ ja thāya che ane te dharmamānthī paṇa koi kāḷe ḍage ja nahi. *Iti Vacanāmṛutam //13// 91//*

Saṅvat 1877nā bhādaravā sudi 3 trijane divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja gāma Shri Sāraṅgapura madhye Jīvākhācaranā darabāramām oraḍānī osarīe ḍholīyā upara virājamāna hatā, ane kāḷa cheḍāno śveta khesa paheryo hato ane śveta cādara oḍhī hatī ne mastaka upara śveta pāgha bāndhī hatī, ne kāna upara pīḷā puṣpanā gucca virājamāna hatā, ane pāghamām pīḷā puṣpanām chogām dhāraṇa karyām hatām ane kaṅthane viṣe pīḷā puṣpano hāra nābhi sudhī hiṅḍaḷato virājamāna hato, ane āthamaṇuṃ mukhāraviṅda karīne Shrijīmahārāja virājamāna hatā. ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhakatanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Svayṃprakāśānnda swāmīe praśna pūchayo je, bhagavānanā bhakta hoyā te bhagavānanām dhāma je Vaikuṅṭhādika tene pāmīne pāchā paḍatā nathī, ema bhagavāne Gītāmām kahyuṃ che ane je paḍato haṣe te ṣe doṣe karīne pācho paḍato haṣe? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, koṇa bhagavānanā dhāmane pāmīne pācho paḍayo che eka to batāvo? Pachī Svayṃprakāśānnda swāmīe kahyuṃ je, eka to Vaikuṅṭhamānthī Jaya Vijaya bhagavānanā pārśada paḍayā, ane Golokamānthī Rādhikājī ne Shridāmā paḍayā. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Jaya Vijaya paḍayā eto bhagavāne potānā saṅtano mahimā dekhāḍavā sāru pāḍayā je, Sanakādika jevā saṅtano droha kareto Vaikuṅṭhādika jevā dhāmane pāmyo hoyā toya paṇa paḍī jāya che ane Jaya Vijaya to pāchā trije janme bhagavānanā Vaikuṅṭha dhāmamām pahoṅcyā māṭe e kāni paḍayā na kahevāy. Eto bhagavānanī icchāe thayuṃ ane paḍayo to te kahevāya je jene pācho bhagavānāno saṃbaṅdhaja na rahe. Ane Golokathī Rādhikājī paḍayām te paṇa bhagavānanīja icchā hatī ane potāne paṇa manuṣyadeha dharīne anaṅta jīvano uddhāra karavo hato. Ane potānām kalyāṇakārī je caritra tene vistāravām hatān. Māṭe Rādhikājīne koi paḍayām kahe to bhagavāna paṇa te bheḷe paḍayā kahevāy, te sāru bhagavānanīja icchāe je Golokathī pruthvīne viṣe āvyān, e te kāni paḍayām na kahevāy, e ṭhekāṇe to bhagavānanī ja icchā jāṇavī, te bhagavānanī icchāe to Akṣaradhāmamānthī paṇa deha dhare ane jaḍa hoyā te caitanya thai jāya

ane caitanya hoya te jaḍa thai jāy, kema je bhagavāna to ati samartha che te jema kare tema thāya paṇa te bhagavānanī icchā vinā to bhagavānanā dhāmane pāmīne koi paḍe ja nahi. Ane je paḍe che, te to ādhunika bhakta hoy, te sādhanakālamānthīja paḍe che te to yogabhraṣṭa kahevāy. Paṇa vairāgya, ātmaniṣṭhā, bhagavānanī bhakti ane brahmacaryādika je dharma teṇe karīne je sidhdha thāya te to jevā Shvetadvīpane viṣe mukta che te sarakhā che te to koi kāḷe paḍatā nathī.

Evī rīte Shrijī mahārāja eṭalī vāta karīne pachī bolyā je, lyo have ame eka praṣna puchiē. Pachī munie kahyuṁ je, pucho. Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, Mahābhāratānā udyogaparvane viṣe Sanatsujātaruṣie Dhṛutarāṣṭra pratye kahyuṁ che je, eka to pramāda ane bījo moha e beyano je tyāga kare to te sarva prakāre bhagavānanī māyāne tarī rahyo che ane pramāda ne moha enuṁ ja nāma māyā che. Māṭe āpaṇe tyāgī evā bhagavānanā bhakta kahevāie chīe ne temām jene pramāda ne moha vartatā haṣe ne bhagavānanā mahimānuṁ baḷa laine te bhakta pramādane ne mohane ṭālyāno khaṭako nahi rākhatō hoyā te bhaktanee deha chate kevuṁ sukha haṣe ane marīne te kevā sukhane pāmaṣe e praṣna che? Pachī Svayṁprakāśānnda swāmī bolyā je, je bhagavānāno bhakta hoyā te bhagavānanuṁ māhātmya atiṣe vicārīne pramāda ke moha na ṭaḷe to paṇa tenī kāni jhājhī ciṁtā rākhe nahi.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavānāno bhakta hoyā ne tene pramāda ne moha vartatā hoyā ne tene ṭālyāno khaṭako rākhe tene khoṭa keṭalī che? Ane je ṭālyāno khaṭako na rākhe temām ṣo viṣeṣa che? Pachī Svayṁprakāśānnda swāmī bolyā je, bhagavānanuṁ baḷa rākhe ane sādhananuṁ baḷa na rākhe māṭe e viṣeṣa ja che to. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene pramāda ne moharūpa ṣatru rahyā che toya paṇa je gāphala rahe che, tene to tame ṣreṣṭha kaho cho, jema pativratā strī hoyā ne te potānā patinī bīke ne pativratāno dharma rākhyānī bīke atiṣe manamām khaṭako rākhiṇe koi puruṣa sāthe haṣīne tāḷī le nahi ane tene ema manamām bīka rahe je jo huṁ gāphalāi rākhiṣa to māro pati mane vyabhicāriṇī jāṇaṣe to māri sevā aṅgīkāra nahi kare eṭale māre pativratānā dharmamām khoṭa paḍaṣe evuṁ jāṇīne manamām khaṭako rākhe che, tema je bhakta e pativratānā jevī bhakti rākhe ne pramādane ne mohane

ṭālavāno khaṭako rākhe tene to tame mūlagī khoṭa batāvo cho ane vaḷī jema koika strī potāne manamām āve te puruṣa sāthe tāḷiyo detī phare ne pativratāno dharma pālavāno khaṭako na rākhe, tema je bhakta pramādane ne mohane ṭālyāno khaṭako na rākhe tene to tame śreṣṭha batāvo cho, e te ṣum tamārī evī avaḷī samajaṇa che, ke kema che? Ane je gāphalāi rākhaṣe ne te bhagavānanao bhakta haṣe to tene pramāda ne moha e be ṣatru naḍayā vinā nahi rahe. Jema madirā pīve tathā bhāngya pīve to jema vimukhane kepha caḍe che tema ja bhagavānanao bhakta hoyā tene paṇa kepha caḍe ne gāṇḍo thāy, tema madirā ne bhāngyarṛupa je pramāda ne moha te to jema vimukha jīvane naḍe temaja bhagavānanā bhaktane paṇa naḍe. Ane vimukhamām ne haribhaktamām eṭalo ja phera che je, vimukhane e be ṣatru ṭaḷe nahi ane bhagavānanao bhakta jo khaṭako rākhiṇe ṭālavāno upāya kare to e be ṣatru nāṣa pāmī jāya eṭalo bhagavānanā bhaktane viṣeṣa che ane je gāphalāi rākhe te to bhagavānanao bhakta hoyā toya sāro nahi.

Pachī Shrijīmahārāje pharīne praṣna pūchayo je, sthūla śarīra te keṭalā tattvanuṃ che? Ane sūkṣma śarīra te keṭalā tattvanuṃ che? Ane sthūla dehamām ne sūkṣma dehamām barobara tattvache, ke kāni ochām adhika che? E be śarīranuṃ ṛupa karo. Pachī Svayṃprakāśānṇida swāmīe e praṣnanao uttara karavā māṇḍayo paṇa thayo nahi. Pachī sarve muni bolyā je, He Mahārāja! Eno uttara tame kṛupā karīne karo. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sthūla deha che te to pṛuthvī ādi pañcamahābhūta nāme je pāñca tattva tenuṃ che ane sūkṣma deha che teto pāñca gñāneṇdriyo pāñca karmeṇdriyo pañca prāṇa ane cāra anṭhkarāṇa e nāme je ogaṇīṣa tattva tenuṃ che ane te sthūla dehane viṣe paṇa jyāre sūkṣma deha anusyutapaṇe varte che tyāre ja sarve kriyā yathārthapaṇe thāya che paṇa te vinā thatī nathī, kema je kān, netra ādika je indriyonām golaka temaṇe yukta evo je sthūla deha tene viṣe te te indriyādike yukta evo je sūkṣma deha te bhaḷe che teṇe karīne te te indriyonā viṣayanuṃ grahaṇa thāya che paṇa kevaḷa sthūla dehanā golake karīne thatuṃ nathī te māṭe pañca tattvanuṃ je sthūla deha tene viṣe ogaṇīṣa tattvanuṃ je sūkṣma deha te anusyūtapāṇe rahyuṃ che te sārṛuṃ sthūla dehane viṣe paṇa coviṣa tattva che ane temaja sūkṣma dehane viṣe paṇa pañca tattvanuṃ je sthūla

deha te ekatvapaṇe varte che tyāreja sūkṣma dehanā bhoga siddha thāya che ane sūkṣma deha ogañīṣa tattvanuṃ che tene viṣe pañca tattvanuṃ sthūla deha bhaḷe che māṭe sūkṣma deha paṇa covīṣa tattvanuṃ che. Ane jo sūkṣma dehamām sthūla deha che to sūkṣma dehamām strīno saṅga kare che teno sthūla dehamām vīryapāta thai jāya che. Māṭe sthūla deha ne sūkṣma dehanī jāgrata avasthāne viṣe ne svapna avasthāne viṣe ekatā che.

Pachī munie praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Aa to jevuṃ sthūla deha che tevuṃ ja sūkṣma deha thayuṃ tyāre jema sthūla dehamām karma lāge che temaja sūkṣma dehamām lāge che, ke kāni phera che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sthūla dehane viṣe jevī dṛaḍha potāpaṇānī mānīnatā che tevīja jo sūkṣma dehane viṣe mānīnatā hoyā to jevuṃ sthūla dehamām karma lāge che tevuṃ ja sūkṣma dehamām paṇa lāge. Ane je sūkṣma dehanām karmane alpa kaḥyām che te to jīvane himmata devā sārṇuṃ che. Ane jene sthūla dehane viṣe tathā sūkṣma dehane viṣe abhimāna nathī, tene to sthūla dehanuṃ karma paṇa lāgatuṃ nathī ne sūkṣma dehanuṃ paṇa lāgatuṃ nathī, kema je eto kevaḷa ātma sattārṇupeja varte che. Māṭe evā je ātmagñānī hoyā tene to sthūla deha saṃbaṅdhī tathā sūkṣma deha saṃbaṅdhī karma lāge nahi. Ane te ā dehe karīne aṣubha karmane to kare ja nahi ane prārabdhānusāre je sukhaduḥkha āve, tene bhogave ane bhogavato thako ema māne je, huṃ eno bhoktā nathī, huṃ to ātmā chuṃ. Ane je agñānī, dehābhimānī hoyā tene to sthūla deha athavā sūkṣma deha saṃbaṅdhī sarva karma lāge che ane te karma pramāṇe sukhaduḥkhane paṇa bhogave che kema je, je agñānī che te jeje viṣayane bhogave te bhogavato thako potāne deharṇupe mānīne ema māne je, huṃ viṣayano bhoktā chuṃ. Pachī jyāre aṅtasamo āve tyāre te agñānī jīvane to yamanādūta dekhāya ne dehanī vismṛuti thai jāya ne mūrchā avasthā āve che, pachī te yamanādūta dehane mukāvīne jīvane judo kare che tyāre e jīvane pretano deha baṅdhāya che, pachī te dehe karīne yamapurīnā kaṣṭane bhogave che. Ane gñānī evo je bhagavānāno bhakta tene to aṅtakāḷe bhagavāna ke bhagavānanā saṅta dekhāya che ne ene paṇa dehanī vismṛuti thai jāya ne mūrchā avasthā āve che. Pachī e dehane mukīne judo thāya che tyāre e bhaktane bhagavāna bhāgavati

tanu āpe che ne te dehe karīne e bhagavānanā dhāmane viṣe rahe che. *Iti Vacanāmṛutam* //14// //92//

Saṅvat 1877nā bhādaravā sudi 4 cothane divasa Shriḥmahārāja gāma Shri Sāraṅgapura madhye Jivākhācaranā oraḍānī osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhār-viṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḥmahārāja bolyā je, lyo ame praśna kariē chīe je, be prakāranā bhagavānanā bhakta che temām ekane to bhagavānane viṣe atyaṅta prīti che ane bhagavānanām darśana vinā kṣaṇamātra paṇa rahevātum nathī ane teno prema bāhera paṇa ghaṇo dīṭhāmām āve che. Ane bījo je bhagavānāno bhakta che tene to ātmaniṣṭhā paṇa che ane vairāgya paṇa paripūrṇa che ane bhagavānane viṣe prīti paṇa che to paṇa teno prema prathama kahyo je bhakta tenā jevo jaṇāto nathī ane prathama kahyo tene to ātmaniṣṭhā ne vairāgya e beya nathī to paṇa enī bhakti atiṣe śobhe che. Ane ātmaniṣṭhā ne vairāgye yukta che to paṇa tenī bhakti to prathama kahyo je bhakta tenā jevī śobhatī nathī, e be prakāranā bhaktamām kenī bhakti śreṣṭha che? Ne kenī bhakti kaniṣṭha che? E praśna che. Pachī Svaymprakāśānnda swāmī bolyā je, ātmaniṣṭhā ane vairāgya nathī to paṇa jene bhagavānamām atiṣe prema che teja sarasa che. Pachī Shriḥmahārāja bolyā je, jene vairāgya ne ātmaniṣṭhā nathī tene śreṣṭha kaho cho te śī samajaṇe kaho cho? Kema je e to dehābhimānī che māṭe jyāre enā dehane sukha thāya evā pañcaviṣayano yoga thaṣe tyāre ene viṣayamām prīti thai jaṣe, pachī bhagavānane viṣe evī prīti nahi rahe tene tame śreṣṭha kema kaho cho? Pachī Svaymprakāśānnda swāmī bolyā je, jene viṣayamām prīti thai jāya ene ame premī kahetā nathī, ame to gopīyo jevā bhakta hoyā tene kahīe chīe.

Pachī Shriḥmahārāja bolyā je, gopīyo kāni bhoḷiyo nahotī, eto ātmaniṣṭhā ne vairāgye yukta hoyā tenī samajaṇane ullaṅghī jāya evī ḍāhiyo hatī, jema koika rājanītino jāṇanāro hoyā ne te bole tenā jevum to gopīyūne bolyāmām ḍahāpaṇa hatuṅ, ane bhagavānane paṇa jema yathārthapaṇe jāṇyā joie tema jāṇatī hatī ane sarve yādavamām atiṣe ḍāhyā ne bhagavānanā covāṭiyā evā je Uddhavajī te gopīyonī samajaṇa

joine gadgad kañṭha thai gayā ane te Uddhavajī ema bolyā je, gopīyo pāse mane gñāna kahevā mokalyo te to bhagavāne māri upara atiṣe anugraha karyo. Ane pote gopīyone upadeṣa karavā gayā hatā paṇa gopīyuinnām vacana sām̐bhaḷīne pote sām̐o upadeṣa grahaṇa karyo. Ane tame kaheṣo je, gopīyo to evī buddhamāna nahotī to emām̐ to mugdhā, madhyā ane prouḍhā e traṇa prakāranā bheda hatā, temām̐ mugdhānum̐ evum̐ lakṣaṇa che je eka to bhagavāna upara dhokho ghaṇo kare ane ema bole je, ame tamāre arthe karī karīne marī gayām̐ to paṇa tame najaramām̐ lāvātā nathī ane ema karatām̐ jo vadhu cheḍe to bhagavāna sāthe rīsa kare ane tochaḍām̐ tochaḍām̐ vacana bole je jāñīe je hamaṇām̐ vimukha thai jaṣe eevī jātanām̐ jenām̐ śāstrane viṣe vacana hoyā, te gopīne mugdhā jāṇavī. Ane je madhyā hoyā teto koi divasa bhagavāna sām̐o krodha na kare ane tochaḍum̐ vacana paṇa na kahe ane ḍahāpaṇe karīne yukti yuktie potānum̐ svārthīpaṇum̐ bijāne jāṇāvā de nahi ane potānum̐ kāma sādhe te bheḷum̐ bhagavānanum̐ gamatum̐ kare paṇa ekalum̐ bhagavānanum̐ gamatum̐ kare nahi. Ane jo bhagavānanunja gamatum̐ karavum̐ paḍe to paṇa kāñika potānum̐ gamatum̐ karavāñī yukti jarṇura rākhe, evām̐ jenām̐ śāstrane viṣe vacana hoyā te gopīne madhyā jāṇavī. Ane je prouḍhā hoyā te to kevaḷa bhagavānanā gamatā pramāṇeja cāle ane koi rīte potānā svārthane arthe yukti kare nahi ane kevaḷa bhagavānane rājī karavāne icche ane je rīte bhagavāna rājī thāya te rīteja pote rājī rahe ane potāñī barobaranī je bijī gopīyo hoyā te upara irṣyā, krodha kareja nahi ane māna matsara ādika sarve vikārano tyāga karīne bhagavānanī sevāmām̐ sāvadhāna rahe ane jeṇe karīne bhagavāna kurājī thāya tevum̐ ācaraṇa to man, karm, vacane karīne koi kāḷe kare nahi, evām̐ jenām̐ śāstramām̐ vacana hoyā te gopīne prouḍhā jāṇavī. Evī rīte mugdhā, madhyā ane prouḍhā evā gopīyonā bheda che, māṭe gopīyuññī samajaṇamām̐ to atiṣe viveka hato te māṭe enī prīti aṇasamajaṇanī kahevāya nahi ane gopīyo to yathārtha bhagavānanā mahimāne jāṇatī hatī ane te mahimāne pratāpe karīne ātmaniṣṭhā ane vairāgya saheje enā haiyāmām̐ vartatā hatā, māṭe e gopīyone viṣe to ātmaniṣṭhā ne vairāgya ādika anaṇta je kalyāṇakārī guṇa te bhagavānanā mähātmyane pratāpe karīne sarve saṁpūrṇa hatā.

karatā. Kevī rīte to ā Bharatakhṇḍane viṣe atiṣe durlabha evum̄ je manuṣya deha tene jāñine je jana bhagavānanā śaraṇane pāme che ne bhagavānanī bhakti kare che te jananā anugrahane arthe tapasvīnā jevo che veṣa jeno evā je ShriNaranārāyaṇa bhagavāna te je te kṛupāe karīne moṭum̄ tapa kare che ane potāne viṣe nirāntara adhika paṇe vartatā evā je dharm, gñān, vairāgy, upaśam, aiśvarya ādika guṇa teṇe yukta evum̄ je tapa tene karatā thakā te bhagavāna je te ā jagatano rātripralaya thāya tyām̄ sudhī Badarīkāśramane viṣe rahyā che ane Bharatakhṇḍane viṣe rahyā je te potānā bhaktajana temanā je dharma gñānādika guṇa te je te atiṣe alpa hoyā to paṇa te bhagavānanā guṇe yukta tapane pratāpe karīne thoḍāka kālamām̄ ja atiṣe vṛuddhine pāme che. Ane te pachī te bhaktajananā hṛudayane viṣe bhagavānanī icchāe karīne jaṇātuṃ je akṣara brahmamaya evum̄ teja tene viṣe sākṣāt evā je ShriKṛuṣṇa bhagavāna tenum̄ darśana thāya che, evī rīte je potānā bhakta che temanum̄ te bhagavānanā tape karīne nirvighna kalyāṇa thāya che paṇa je bhagavānanā bhakta nathī temanum̄ kalyāṇa thatum̄ nathī, evī rīte e praśnāno uttara che. *Iti Vacanāmṛutam 11611 119411*

Saṅvat 1877nā bhādaravā sudi 6 chaṭṭhane divasa saṅdhyā same Shriji mahārāja gāma ShriSāraṅgapura madhye Jīvākhācaranā oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̄ hatām̄ ane potānā mukhārviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijimahārāja bolyā je, bhagavānanā bhajanano karanāro je jīva tenī draṣṭi jema jema sūkṣma thatī jāya che tema tema ene parameśvaranum̄ parapaṇum̄ jaṇātuṃ jāya che ane bhagavānanano mahimā paṇa adhika adhika jaṇāto jāya che, te jyāre e bhakta potāne deharṛupe mānato hoyā tyāre bhagavānane jāgrat, svapna, suṣuptinā sākṣī jāṇe ane jyāre potāne jāgrat, svapna, suṣupti thakī para māne tyāre bhagavāna te thakī para bhāse che, pachī jema jema sūkṣma draṣṭi thatī jāya tema tema bhagavānane potā thakī para jāṇato jāya ane mahimā paṇa vadhu vadhu samajato jāya ane pachī jema jema potānī vṛutti hete karīne bhagavāna saṅghāthe coṭatī jāya tema tema upāsanā sudhī draḍha thatī jāy, tyām̄ draṣṭānta che jema samudra che tene viṣe kiḍi paṇa jaine pāñi pīve ane

cakalum paṇa pīve ne manuṣy, paṣu, ghoḍā, hāthī tathā moṭā moṭā magar, matsya e sarve samudranum jaḷa pīne baḷiyā thāya che paṇa samudra leṣamātra ocho thato nathī, ane je je jīvanum jevum jevum moṭum gajum hoyā te te jīva te pramāṇe samudrano mahimā vadhu jāṇe che. Valī bījūm dṛaṣṭānta che jema ākāṣa che tene viṣe macchara uḍe ne cakalum uḍe ne samaḷā uḍe ne sicāṇo paṇa uḍe ne anaḷa pakṣī paṇa uḍe ne garuḍa paṇa uḍe to paṇa e sarvene ākāṣa apārano apāra raheche, ane jene pānkhanē viṣe vadhu baḷa hoyā te ākāṣano mahimā vadhu jāṇe che. Ane potāne viṣe nyūnapaṇum samajato jāya che, tema marīcyādika prajāpatinī peṭhe alpa upāsanāvāḷā bhakta to macchara jevā che ane brahmādikanī peṭhe tethī adhika upāsanāvāḷā bhakta to cakalām jevā che. Ane virāṭapurūṣādikanī peṭhe tethī adhika upāsanāvāḷā bhakta to samaḷā jevā che. Ane pradhānapuruṣanī peṭhe tethī adhika upāsanāvāḷā bhakta to sicāṇā jevā che. Ane śuddha prakṛtipuruṣanī peṭhe tethī adhika upāsanāvāḷā bhakta to anaḷa pakṣī jevā che. Ane Akṣaradhāmamām rahenārā je akṣaramukta tenī peṭhe tethī adhika upāsanāvāḷā bhakta to garuḍa jevā che. Ane e sarve bhakta jema jema vadhu vadhu sāmārthine pāmyā che tema tema bhagavānāno mahimā vadhu vadhu jāṇatā gayā che, ane jema jema vadhu sāmārthine pāmatā gayā tema tema bhagavānane viṣe swāmīsevakaṇāno bhāva paṇa ati dṛaḍha thato gayo che. Ane jyāre bhajanāno karanāro jīvarūpe hato, tyāre e jīvamām khadyota jeṭalo prakāṣa hato, pachī jema jema bhagavānanum bhajana karatām karatām āvaraṇa ṭaḷatum gayum tema tema dīvā jevo thayo, pachī maṣāla jevo thayo, pachī agninī jvāḷā jevo thayo, pachī dāvānaḷa jevo thayo, pachī vījaḷī jevo thayo, pachī candramā jevo thayo, pachī sūrya jevo thayo, pachī pralayakāḷanā agni jevo thayo, pachī mahāteja jevo thayo, evī rīte prakāṣa paṇa vṛuddhine pāmyo ane sāmārthi paṇa vṛuddhine pāmī ane sukha paṇa vṛuddhine pāmyūn. Evī rīte khadyotathī karīne mahāteja paryānta ādya, madhya, ane ānta je bheda kahyā te sarve muktanā bheda che, te jema jema adhika sthitine pāmatā gayā ne bhagavānāno mahimā adhika jāṇatā gayā tema tema muktapaṇāmām viṣeṣapaṇum āvatum gayūn. Ema kahīne Shriḷī mahārāja Jay Saccidānnda kahīne uṭhayā, pachī āmbalīnī ḍāḷakhīne jhālīne ugamaṇe mukhāraviṇde ubhā rahyā thakā bolyā je, jema punamanā

caṅdramānum maṅḍaḷa hoyā te ahīnthī to nānī thālī jevum dekhāya che paṇa jema jema enī samīpe jāya tema tema moṭum moṭum jaṇātum jāya pachī atiṣe ḍhuṅkaḍo jāya tyāre to draṣṭi paṇa pahonci śake nahi evum moṭum jaṇāy, tema māyārupī aṅtarāya ṭalīne jema jema bhagavānane ḍhuṅkaḍum thavāya che tema tema bhagavānanī paṇa ati apāra moṭapa jaṇātī jāya che ane bhagavānane viṣe dāsapaṇum paṇa atidraḍha thatum jāya che. *Iti Vacanāmṛutam 117 119511*

Saṅvat 1877nā bhādaravā śudi 8 āṭhamane divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja gāma Shri Sāraṅgapura madhye Jīvākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osariē virājamāna hatā ne dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ane mastaka upara śveta pāgha bāndhī hatī ne uttarāde mukhāraviṅde virājamāna hatā ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je śraddhāvāna puruṣa hoyā ane tene jo sēcā saṅtano saṅga maḷe ane te saṅtanā vacanane viṣe śraddhāvāna thāya to enā hṛdayane viṣe svadharm, vairāgya, vivek, gñān, bhakti ādika je kalyāṅakārī guṇa te sarve prakṛtaṭhaṭha ai āve che ane kām, krodhādika je vikāra te baḷī jāya che, ane jo kusaṅga maḷe ne kusaṅginā vacanane viṣe śraddhāvāna thāya to vairāgya, vivekādika je guṇa te sarve nāṣa pāmī jāya che, jema khāra bhūmi hoyā ne tene viṣe game teṭhalo megha varase paṇa temām ṭṭuṇādika ugatām na hoyā ane teja khāra bhūmine viṣe jo pāṇinī rela āve to khāra sarve dhovāi jāya ane je ṭhekāṇe khāra hato te ṭhekāṇe kām̐pa caḍī jāy. Pachī te kām̐pa bheḷām vaḍ, piṅpaḷā ādika vṛukṣanām bīja āvyām hoyā te bīja uḡine moṭām moṭām vṛukṣa thāya che, tema jenā hṛdayane viṣe pūrve kahyā je svadharmādika guṇa te draḍha hoyā ane jagata saṅbaṅdhī viṣayasukhano aṅkura paṇa uṭhe ema na hoyā ne tene jo kusaṅga thāya to tenā hṛdayane viṣe kusaṅgarūpī pāṇine vege karīne jagatavārtārrūpio āvine kām̐pa bharāya pachī te kām̐pamām kām, krodh, lobh, moh, mad, matsarādika je bīja rahyām che te sarve uḡine moṭām moṭām vṛukṣa thāya che. Māṭe bhagavānanā bhakta hoyā tene koi divasa kusaṅga na karavo. Ane vaḷī potāmām koi svabhāva hoyā ne tene saṅtano samāgama

karīne samajī vicāriṇe ṭāle to te svabhāvano nāṣa thai jāya che, paṇa murkhāie karīne game teṭalā upāya kare toya bhūṇḍo svabhāva ṭāle nahi. Ane mūrkhā hoya te jyāre mūñjhāya tyāre kānto sui rahe ne kānto ṛuve, ane kānto koika sāthe vadhe, ne kānto upavāsa kare e cāra prakāre karīne mūñjhavaṇa ṭālyāno upāya kare ane ema karatām jo atiṣe mūñjhāya to chelī bākī mare paṇa kharo, evī rīte mūrkhane ṣoka ṭālyāno upāya che, paṇa ema karyā thakī duḥkha paṇa maṭe nahi ne svabhāva paṇa ṭāle nahi ane samajīne ṭāle to duḥkha ne svabhāva e beya ṭalī jāy, māṭe samaju hoya teja sukhī thāya che. Ane jema agniniṇi moṭī jvālā hoya ne jo uparathī jaḷa varase to te tatkāḷa olāi jāya ane vijalīnā agnino to thoḍoka jhabakāro thato hoya paṇa te agni meghaniṇi ghaṭāmām rahe che topaṇa olāto nathī tema samajyā vinā game teṭalo vairāgya hoya athavā bhagavānamām prīti hoya to paṇa agniniṇi jvālāni peṭhe kusaṅgarupī jaḷe karīne sarve nāṣa thai jāya che ane samajīne je vairāgyane prīti hoya te to vijalīnā agni jevī che te thoḍī hoya to paṇa nāṣa na pāme.

Pachī Nirvikārānnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Koika puruṣamām krodhādika bhūṇḍā svabhāva hoya te ṭāle ke na ṭāle? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jema vāṇiyo hoya te jeṭalo vepāra kare tenum nāmuṇ māṇḍī rākhe che tenī peṭhe je divasa thakī satsaṅga thayo che te divasathī jeṇe nāmuṇ māṇḍī rākhyum hoya teno svabhāva ṭāle che ane te ema vicāre je, jyāre māre satsaṅga nahoto tyāre māre āṭalo malina svabhāva hato, ane satsaṅga karyā pachī āṭalo svabhāva uttama thayo che ane varṣovarṣa potāno vadhāro thato hoya athavā kāni phera raheto hoya te sarvene tapāsyā kare, paṇa mūrkhā vāṇiyo jema nāmuṇ māṇḍe nahi tenī peṭhe na kare. Evī rīte je satsaṅga karīne potāno jo tapāsa karato rahe to tenā je je svabhāva hoya te sarve nāṣa pāmī jāya che.

Pachī Muktaṇnda swāmīe pūchayum je, kusaṅga hoya tyāre bhūṇḍo svabhāva hoyaja paṇa saṅtano samāgama karīne pachī malina svabhāva āvī jāya che tenum ṣum kāraṇa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jyāre bāḷa avasthā hoya tyāre kām, krodh, lobhādika śatru hoya nahi ane bhagavānamām prīti paṇa viṣeṣa hoy, pachī jyāre yuvā avasthā āve tyāre kāmādika śatruno vadhāro thāya ane dehābhimāna paṇa vadhe. Pachī te jo je saṅtane viṣe kāmādikaśatru na hoya tathā dehābhimāne rahita hoya

evā sañtano samāgama rākhe to yuvā avasthārūpī samudrane tarī jāya che, ane jo ema na kare to kāmādika śatrue karīne parābhava pāmīne bhraṣṭa thai jāya che. Ane jenī prouḍha avasthā hoyā ane te satsaṅga karatām thakām bagaḍe che tenum to kāraṇa e che je moṭā puruṣa hoyā tene viṣe je je jātanā doṣa paraṭhe te te jātanā doṣa potānā haiyāmām āvīne nivāsa kare che ane jo moṭā puruṣanā guṇanum grahaṇa kare ane ema jāṇe je, moṭā puruṣa je je svabhāva rākhe che te to jīvanā kalyāṇane arthe che ane moṭā puruṣa to nirdoṣa che ane mane doṣa jaṇāṇo te to māri kumatie karīne jaṇāṇo che. Ema vicārīne satpuruṣano guṇa grahaṇa kare ane potānā aparādhane kṣamā karāve to te puruṣanī malinatā maṭī jāya che.

Pachī Mahānubhāvānnda swāmīe pūchayum je, rājasī, tāmasī ne sāttvikī e je traṇa guṇanā svabhāva te sādhana karatām thakām ṭaḷe che ke nathī ṭaḷatā? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, e sarve svabhāva ṭālyā ṭaḷe che. Pachī vaḷī Mahānubhāvānnda swāmīee pūchayum je, Durvāsādika mukta thayā che to paṇa te tāmasī kema rahyā che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Durvāsādikamām je tamoguṇa ādika guṇa varte che te to potāne e guṇa rākhevā che māṭe rahyā che ane te ema jāṇe che je, koika avaḷo cālato hoyā tene śikṣā karyā sārṇum āpaṇe tamoguṇa che te bahu ruḍo che. Ema guṇa jāṇīne rākhyo che ane jyāre potāmām je svabhāva vartato hoyā ne te upara abhāva āve je, hum bhagavānāno bhakta chum te māre āvo bhūṇdo svabhāva joie nahi, evī rīte doṣarūpa jāṇīne je je svabhāvane tajavāne icche to bhagavānane pratāpe karīne te te svabhāvānī nivṛutti thai jāya che. *Iti Vachanāmṛutam 11811 119611*

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ Shri Kāriyāṇi Prakaraṇm ॥

Saṅvat 1877nā bhādaravā sudi 12 dvādaśīne divasa gāma Shri Kāriyāṇi madhye Vastākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍāni osarīe Suratanā haribhakta Jādavajī chaparapalaṅga lāvyā hatā te ḍhālyo hato ne te palaṅga upara reṣamanuṁ gādalum dhoḷā ochāḍe sahita bichāvyuṁ hatuṁ ne tenī upara dhoḷo takīyo tathā lāla maṣarunām ḍhīncaṇiyām mukyām hatām ane te palaṅganī upara cārekora sonerī kasabanā sejabaṅdha laṭakatā hatā, evī ṣobhāe yukta je te palaṅga tenī upara Shriḷīmahārāja uttarāde mukhāraviṅde virājamāna hatā ane sonerī cheḍāno dhoḷo pheṅto mastake bāṅdhyo hato, ane sonerī cheḍānum ṣelum oḍhayuṁ hatuṁ, ne kāḷā cheḍāno dhoḷo khesa paheryo hato, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī. Ane Shriḷī mahārājanā mukhāraviṅdarṇpa caṅdramā sāmā cakoranī peṭhe sarve bhaktajana joi rahyā hatā.

Pachī Shriḷīmahārāja paramahṅsa pratyē bolyā je, māṅhomāṅhī praṣna uttara karo. Tyāre Bhūḍharāṅṅda swāmīe praṣna pūchayo je, bhagavānāno niṣcaya thāya che te aṅṅṅkaraṅamām thāya che ke jīvamām thāya che? Tyāre teno uttara Shivāṅṅda swāmīe karavā māṅḍayo paṅa thayo nahi. Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, ā jīva che te buddhie karīne jāṅe che ane te buddhi che te sarvanuṁ kāraṅa che ne sarvathī moṭī che. Māṅte te buddhi manane viṣe rahī che, cittane viṣe rahī che, ahaṅkārane viṣe rahī che, ṣrotrane viṣe rahī che, cakṣune viṣe rahī che, ghrāṅane viṣe

rahī che, jihvāne viṣe rahī che, vāṇīne viṣe rahī che, tvacāne viṣe rahī che, hāthane viṣe rahī che, pagane viṣe rahī che, ṣiṣnane viṣe rahī che, gudāne viṣe rahī che, evī rīte buddhi che te nakhaṣikhā paryānta ā ṣarīrane viṣe vyāpīne rahī che. Ane te buddhine viṣe jīva rahyo che paṇa te jīva jaṇāto nathī ane ekalī buddhi jaṇāya che. Tyām dṛaṣṭānta che jema agnini jvālā ghaṭe che vadhe che te vāyue karīne vadhe che ne ghaṭe che ane te agnini jvālā vadhatī ghaṭatī jaṇāya che paṇa vāyu jaṇāto nathī. Ane jema agni laine chāṇāmām mukīe ne te chāṇāmām saḷagavā māṇḍe tene laine jyām vāyu na hoyā tyām mukīe te dhumāḍo uṅco caḍavā māṇḍe te dhumāḍoja uṅco caḍato jaṇāya paṇa temām vāyu jaṇāto nathī, ane jema ākāṣane viṣe vādaḷām cāle che te vāyue karīne cāle che te vādaḷām cālatām jaṇāya che, paṇa temām rahyo evo je vāyu te jaṇāto nathī. Tema jvālā, dhumāḍo ne vādaḷām tene ṭhekāṇe buddhi jāṇavī ane vāyune ṭhekāṇe jīva jāṇavo. Te jīva kevo che to buddhie karyo je niṣcaya tene jāṇe che, ane te buddhimām niṣcayānī vigatīno karanāro je brahmā tene paṇa jāṇe che, ane mananā saṅkalpane jāṇe che, ane te mananā saṅkalpanī vigatīno karanāro je caṅdrāmā tene paṇa jāṇe che, ane cittanā ciṅtavanane jāṇe che, ane te cittanā ciṅtavanānī vigatī karanārā je Vāsudeva tene paṇa jāṇe che, ane ahaṅkāranī ahimmatine jāṇe che, ane te ahimmatinī vigatīnā karanārā je ṛudra tene paṇa jāṇe che, evī rīte je cāra aṅṭhkaṇa ane daṣa iṅdriyo tenā je viṣaya ne te viṣayānī vigatīnā karanārā je devatā e sarvene eka kāḷāvachinna jāṇe che, evo je jīva te jīva je te ekadeṣastha jaṇāya che ane barachīnī aṅī jevo tīkho jaṇāya che ane atiṣe sūkṣma jaṇāya che te buddhie sahita che māṭe evo sūkṣma jaṇāya che paṇa jyāre e jīvane deh, iṅdriyo, aṅṭhkaṇ, devatā ane viṣaya tenā prakāṣapaṇe jāṇīe tyāre to jīva bahu moṭo jaṇāya che ane vyāpaka jaṇāya che te buddhie rahita che ane anumāne karīne jaṇāya che paṇa sākṣātkāra nathī jaṇāto, tyām dṛaṣṭānta che jema koika daṣamaṇānī talavāra hoyā tene joine māṇasa anumāna kare je, e talavārano upāḍanāro bahu moṭo haṣe, tema e sarve deh, iṅdriyādikane ekakāḷe prakāṣe che māṭe e jīva bahu moṭo che evī rīte anumāne karīne jaṇāya che, evī rīte Shrijīmahārāje uttara karyo.

Tyāre Nityānḍaswāmīe puchayūm je, He Mahārāja! Emām te ṣum

uttara thayo? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, emām to e uttara thayo je, jyāre buddhimām niścaya thayo tyāre jīvamām paṇa niścaya thai gayo ema jāṇavuñ. Te kevi rīte thāya che to prathama indriyomām niścaya thāya che, pachī ahaṅkāramām niścaya thāya che, pachī cittamām niścaya thāya che, pachī manamām niścaya thāya che, pachī buddhimām niścaya thāya che, pachī jīvamām niścaya thāya che. Ema Shrijī mahārāje kahyuñ.

Tyāre Nityānndaswāmīe vaḷī pūchayum je, He Mahārāja! Indriyomām niścaya hoyā te kema jaṇāya ne anṭhkarāṇamām niścaya hoyā te kema jaṇāya ne jīvamām niścaya hoyā te kema jaṇāya? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, indriyomām niścaya te ema jāṇavo je, ā jagatane viṣe je je padārtha che te dīṭhāmān, sām̄bhalyāmān, suṅghyāmān, aḍayāmān āve che temām keṭalānka śubha che ne keṭalānka aśubha che. Ane keṭalānka sukharṇupa che. Ane keṭalānka duḥkharṇupa che. Ane keṭalānka priya che. Ane keṭalānka apriya che. Ane keṭalānka yogya che. Ane keṭalānka ayogya che, e sarve bhagavānamām jaṇāya teṇe karīne koi saṅśaya na thāya to ene indriyomām niścaya jāṇavo. Ane sattva, raja ane tama e traṇa guṇanām je kārya che temām āḷasa nidrādika tamoguṇanum kārya che ane kāma krodhādika rajoguṇanum kārya che ane śamadamādika sattvaguṇanum kārya che. E sarve bhagavānamām dekhāya paṇa temām koi saṅśaya na thāya to ene anṭhkarāṇamām bhagavānāno niścaya jāṇavo. Ane jema Rhuṣabhadeva bhagavāna nirvikalpa samādhie karīne unmatta thakā vicaryā ne mukhamām pāṇo rākhyo ne potāno deha dāvānaḷamām baḷī gayo toya khabara na rahī. Evī rīte je guṇātīta sthiti te bhagavānamām jaṇāya temām koi saṅśaya na thāya to ene jīvane viṣe niścaya thayo jāṇavo. Tyām dṛaṣṭānta che, jema samudramām vahāṇa cāle che temām je loḍhānām nāṅgaḷa hoyā tene samudramām nākhe te jo dharatī lagaṇa na pūgyo hoyā ne tene jo tarata tāṇī le to jhājhī mahenata na paḍe ne tarata nīsari āve ane tene dharatī lagaṇa javā daine tāṇe to ghaṇī mahenate nīsare ane jo dhīre dhīre javā de ne dharatīmām khūnte ne bharāi jāya to pācho te tāṇyo taṇāya nahi, ne nīsare paṇa nahi, ema jene jīvane viṣe niścaya thāya to teno niścaya koi prakāre tāṇyo taṇāya nahi. Evī rīte Shrijīmahārāje vārtā ghaṇīka karī paṇa āto diśamātra lakhī che.

Pachī Caitanyānnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Bhagavāna

to mana vāṇī thakī para che ane guṇātīta che, tene māyika evām je indriyo anṭhkarāṇa te kema pāme? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, ā deha indriyo ne anṭhkarāṇa tene jāṇanāro je jīva te jyāre suṣuptimām līna thāya che. Tyāre enām indriyo, anṭhkarāṇa paṇa suṣuptimām līna thāya che tyāre te samayamām e jīvane bhagavāna prakāṣe che. Ane jyāre suṣuptimānthī svapnamām āve che tyāre te svapna sambāndhī je sthān, bhog, viṣaya ane jīva e sarvene bhagavāna prakāṣe che, ane jāgratamām paṇa bhagavāna prakāṣe che. Evī rīte ṛupapaṇe ne arṛupapaṇe karīne rahyo je jīva tene bhagavāna prakāṣe che, ane pradhānamānthī mahattattva thayuṅ, ane mahattattvamānthī traṇa prakāraṇo ahaṅkāra thayo, ne te ahaṅkāramānthī indriyo, devatā, pañcabhūt, pañcamātrā e sarve thayān, temane paṇa je bhagavāne prakāṣyām che ane e sarve tattve maḷīne racyo evo je virāṭa tene paṇa bhagavāna prakāṣe che, ane e sarve jyāre māyāmām līna thāya che tyāre te māyāne paṇa bhagavāna prakāṣe che, evī rīte jīva ane iṣvara e beya jyāre ṛupa paṇe thāya che tyāre je bhagavāna prakāṣe che, ane jyāre e jīva ne iṣvara beya nāmarṛupa rahita thakā suṣuptimām ne pradhānamām rahe che tyāre paṇa je bhagavāna prakāṣe che ane je kāḷa te e māyādika tattva ne nāmarṛupapaṇe pamāḍe che ne arṛupa paṇe pamāḍe che, evo je kāḷa te kāḷane paṇa je bhagavāna prakāṣe che evā je bhagavāna te je te indriyo anṭhkarāṇe karīne kema jāṇyāmām āve? E tamāro praṣṇa che ke nahi? Tyāre soue kahyuṅ je, He Mahārāja! Eja praṣṇa che. Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, eno ema uttara che je, evā je bhagavāna tene ā jagatānī utpatti ane sthitiṇuṅ karavūṅ che te kāṇi potāne arthe nathī, kāṅje, Shrimadbāgavatamām kahyuṅ che je *Buddhindriyamanah Prānān Janānāmsrujat Prabhuḥ/ Mātrārtham Cha Bhavārtham Cha Hyatmanedakalpanāy Cha //*

E ślokaṃ māṅ ema kahyuṅ che je, sarve janānām buddhi, indriyo, mana ane prāṇa tene bhagavāna je te sṛujatā havā, te jīvane viṣaya bhogane arthe tathā janmane arthe tathā lokāntaramām javāne arthe tathā mokṣane arthe sṛujyām che, māṭe ā jagatānī utpatti kare che te paṇa jīvanā kalyāṇane arthe kare che, ane sthiti kare che te paṇa jīvanā kalyāṇane arthe kare che ane pralaya kare che te paṇa jīvane arthe kare

che, kem̄ je nānāprakāranī saṅśṛutie karīne thākyā je jīva tenā viśrāmane arthe pralaya kare che. Evī rīte sarve prakāre jīvanā hitane arthe pravartyā evā je bhagavāna te je te jyāre kṛpā karīne manuṣya sarakhā thāya che tyāre je jīva te bhagavānanā saṅtano samāgama kare che te jīvanā jānyāmām̄ kema na āve? Eto āvej ema Shriḡjī mahārāja kahyuṅ.

Tyāre Bhajanānīdaswāmīe pūchayum̄ je, He Mahārāja! Aa śrutimām̄ ema kema kahyuṅ che je, *Yato Vācho Nivartante Aprāpya Manasā Saha* / Tyāre Shriḡjīmahārāja prasanna thakā bolyā je, enum̄ ema che je, jema pṛthvī ākāṣamām̄ rahī che paṇa ākāṣanā bhāvane nathī pāmātī ane jaḷa ākāṣane viṣe rahyuṅ che paṇa ākāṣanā bhāvane nathī pāmātuṅ, ane teja ākāṣane viṣe rahyuṅ che paṇa ākāṣanā bhāvane nathī pāmātuṅ, ane vāyu ākāṣane viṣe rahyo che paṇa ākāṣanā bhāvane nathī pāmato, ema mana vāṇī bhagavānane nathī pāmātān.

Tyāre Nityānīnda swāmīe pūchayum̄ je, He Mahārāja! Shruti smṛutimām̄ ema kahyuṅ che je, *Niranjanah Paramam Sāmyamupaiti Bahavo Gnāntapsā Putā Madbhāvmāgtāh* / Tyāre Shriḡjī mahārāja bolyā je, eto ame abhaktanām̄ mana īndriyone kahyuṅ che paṇa bhaktanām̄ mana īndriyo to bhagavānane sāḡṣātkārapaṇe pāme che, jema ākāṣane viṣe rahī che je pṛthvī te pralayakāḷane same ākāṣarūpa thai jāya che, ane jaḷa paṇa ākāṣarūpa thai jāya che, ane teja paṇa ākāṣarūpa thai jāya che, ane vāyu paṇa ākāṣarūpa thai jāya che. Ema je bhagavānanā bhakta hoyā tenām̄ je deh, īndriyo, anṡḡkaraṇa ane prāṇa te sarve bhagavānane gñāne karīne bhagavānane ākāre thai jāya che ne divya thai jāya che, kem̄ je bhagavāna pote divya mūrti che tenām̄ īndriyo anṡḡkaraṇa deha tene ākāre e bhaktanām̄ deha īndriyo anṡḡkaraṇa thāya che māṡe divya thai jāya che. Tyām̄ dṛṣṡānta che jema bhamarī iyaḷane jhālī lāve che ne tene caṡako laine upara guṅjārava kare che teṇe karīne te iyaḷa tene te dehe karīne tadākāra thai jāya che, paṇa koi aṅga iyaḷanum̄ rahetum̄ nathī bhamarī jevī ja bhamarī thai jāya che tema bhagavānāno bhaktapaṇa ene e dehe karīne bhagavānane ākāre thai jāya che. Ane ā je ame vārtā kahī tenum̄ hārda e che je, ātmagñāne sahita je bhaktiniṣṡhāvāḷo che tathā kevaḷa bhaktiniṣṡhāvāḷo che te beyanī e gatī kahī che paṇa kevaḷa ātmaniṣṡhāvāḷo je kaivalyārthī tenā deh, īndriyo ane anṡḡkaraṇa tenum̄

bhagavānani mūrtine tadākārapaṇuṁ nathi thatuṁ eto kevaḷa brahmasattāne pāme che. Ema vārtā karīne bolyā je, have eṭalī vārtā rākho ane sabhā sarve śūnya thai gai che māṭe koika sārām sārām kīrtana bolo. Ema kahīne pote dhyāna karavā māṇḍayā ne saṅta kīrtana gāvā lāgyā. *Iti Vacanāmṛutam 1111 119711*

Saṅvat 1877nā āso sudi 2 dvitīyāne divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja gāma ShriKāriyāṇī madhye Vastākācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāraviṇḍani āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane Shrijīmahārājani āgñāe karīne nānā nānā paramahṅsa āgaḷa āvine praśna uttara karatā hatā. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo ame eka praśna pūchīe. Tyāre sarve bolyā je, pūcho Mahārāja! Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ekanī buddhi to evī che je, je dahāḍāthī satsaṅga karyo hoyā te dahāḍāthī bhagavānāno tathā saṅtano avaguṇa āve kharo paṇa rahe nahi, ṭalī jāy. Paṇa ema ne ema guṇa avaguṇa āvyā kare paṇa satsaṅga mukīne koī divasa jāyā nahi, śā māṭe je, ene buddhi che te ema jāṇe je, āvā saṅta brahmāṇḍamām kyāṅya nathi ane ā mahārāja vinā bījo koī bhagavāna nathi, ema samajāṇuṁ hoyā māṭe satsaṅgamām aḍagapaṇe rahe che. Ane ekanī to evī buddhi che je saṅtano athavā bhagavānāno koī divasa avaguṇa ja āvato nathi. Ane buddhi to e beyani sarakhī che ane bhagavānāno niścaya paṇa beyano sarakhō che, paṇa ekane avaguṇa āvyā kare che ne ekane nathi āvato, te jene avaguṇa āve che tenī buddhimām śo doṣa che? E praśna nānā Shivānḍa swāmīne pūchīe chīe. Pachī Shivānḍa swāmīe enoee uttara karavā māṇḍayo paṇa uttara thayo nahi. Pachī Bhagavadānḍa swāmī bolyā je, enī buddhi śāpita che, pachī Shrijīmahārāja bolyā je, e ṭhīka kahe che. Eno uttara eja che, je koī jagatamām kahetā nathi je, ene to koīkano phaṭākāra lāgyo che. Ema moṭā saṅtane duḥkhavyā hoyā athavā koi garībane duḥkhavyā hoyā athavā mābāpanī cākari na kari hoyā te māṭe emaṇe śāpa dīdho hoyā teṇe karīne enī buddhi evī che.

Pachī Bhagavadānḍa swāmīe pūchayūṁ je, He Mahārāja! Enī

ṣāpita buddhī che te kema sārī thāya? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, enuṁ to ema che je, eka to ame ā māthe bāndhī rahyā e vastrane dhovuṁ hoy, ane eka to moda jevuṁ jāḍuṁ vastra tene dhovuṁ hoyā tyāre te kāni sarakhe, dākhaḍe dhovāya nahi, kem je ā jhiṇuṁ vastra dhovuṁ hoyā tyāre temām lagāreka sābu deine dhoi nānkhīe eṭale tarata ujaḷuṁ thāy, ane jyāre jāḍām vastrane dhovuṁ hoyā tyāre tene be cāra divasa sudhī pāṇīmām palālī muke ne pachī agnie karīne bāphe ne pachī sābu deine dhue tyāre ūjaḷuṁ thāy, tema jenī buddhī ṣāpita hoyā te sarve pāḷe che, eṭaluṁ ja pāḷe to e doṣa ṭaḷe nahi. Ane bījā jema niṣkāmi rahe che, niṣvādī rahe che, nirlobhī rahe che, niṣnehī rahe che, nirmānī rahe che temaja ene na rahevuṁ, bījā niṣkāmi rahetā hoyā tethī ene viṣeṣe niṣkāmi rahevuṁ, ane bījā nirlobhī rahetā hoyā tethī ene viṣeṣe nirlobhī rahevuṁ, ane bījā niṣvādī rahetā hoyā tethī ene viṣeṣe niṣvādī rahevuṁ, ane bījā niṣnehī rahetā hoyā tethī ene viṣeṣe niṣnehī rahevuṁ, ane bījā nirmānī rahetā hoyā tethī ene viṣeṣe nirmānī rahevuṁ, ane bījā sūi rahe te keeḍe ghaḍī moḍuṁ ene sūvuṁ, ane bījā māḷā pherave, tethī e viṣeṣe māḷā pherave, ane bījā uṭhe tethī ghaḍī vahelo uṭhe, ema sarvethī viṣeṣa pāḍe to enī buddhī ṣāpita ṭaḷe, nahi to ṭaḷe nahi.

Pachī moṭā Shivānnda swāmīe moṭā Yogānnda swāmīne praṣna pūchayo je, karma mūrtimāna che ke amūrta che? Tyāre moṭā Yogānnda swāmīe kahyuṁ je, eno uttara to mane āvaḍe ema jaṇātuṁ nathī. Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, vastutāe karma to amūrta che ane karmamānthī thayuṁ evuṁ je ṣubha athavā aṣubha evuṁ phaḷa te to mūrtimāna che. Ane je karmane mūrtimāna kahe che te to nāstika kahe che, kem je, karma je kriyā te kāni mūrtimāna na hoy, evī rīte Shrijīmahārāje ghaṇīka vārtā karī temānthī ā to diṣamātra lakhī che. *Iti Vacanāmṛutam* //2// //98//

Saṁvat 1877nā āsovadī 7 sātamane divasa sāyaṅkāḷane same Shrijī mahārāja gāma ShriKāriyāṇī madhye Vastākḥācaranā darabāramām uttarāde bāranā oraḍānī osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā, ne māthe ṣveta pheṅto bāndhyo hato, ne ṣveta khesa paheryo hato, ane ṣveta cādara oḍhī hatī, ne uttarāde mukhāravīnde virājamāna hatā, ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa paramahṁsanī tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ā Shukamuni bahu moṭā sādhu che, ane je divasathī amārī pāse rahyā che te divasathī eno caḍato ne caḍato raṅga che paṇa maṇḍa to paḍato nathī. Māṭe eto Muktaṇḍa swāmī jevā che. Ema kahīne Shrijīmahārāja bolyā je, manuṣyane paraspara heta thāya che te guṇe karīne thāya che ane avaguṇa āve che te doṣe karīne āve che te guṇa ne doṣa to māṇasani uparani prakṛtie karīne oḷakhātā nathī, kem je koika manuṣya to bilāḍānī peṭhe heṭhum joine cālato hoyā paṇa māñhī to ati kāmī hoy, tene dekhīne aṇasamaju hoyā te kahe je, ā to bahu moṭo sādhu che, ane koika to phāṭī dṛaṣṭie cālato hoyā tene joine aṇasamajaṇavālo hoyā te ema kahe je, āto asādhu che. Paṇa e māñhī to mahāniṣkāmi hoyā māṭe śarīrani uparani prakṛti joine manuṣyani parikṣā thāya nahi, parikṣā to bheḷā rahyā thāya che. Bheḷo rahe tyāre bolyāmām jaṇāy, cālyāmām jaṇāy, khāte jaṇāy, pīte jaṇāy, sute jaṇāy, uṭhate jaṇāy, beṭhate jaṇāy, ityādika kriyāne viṣe jaṇāya che. Ane viṣeṣe karīne to guṇa avaguṇa yuvā avasthāmām jaṇāya che paṇa bāḷa avasthā tathā vṛuddha avasthāmām to nathī jaṇātā, kāñje koika bāḷa avasthāmām ṭhika na hoyā ne yuvāvasthāmām sarasa thāy, ane koika bāḷa avasthāmām sāro hoyā ne yuvā avasthāmām багаḍī jāya che. Ane jene khaṭako hoyā je, mane ā ghāṭa thayo te ṭhika nahi, ne te ghāṭane ṭālyāno yatna karyā kare ane te jyām sudhī ṭaḷe nahi tyām sudhī khaṭako rākhe, evo jeno svabhāva hoyā te yuvā avasthāmām vadhī jāya ane jene khaṭako na hoyā ne pramādī hoyā te vadhe nahi. Ane evo sāro hoyā te to bāḷakapaṇāmāñthī ja jaṇāy. Te upara pote potānā bāḷakapaṇānā tyāgi svabhāvani ghaṇika vārtā karīne bolyā je, sāro hoyā tene to bāḷakapaṇāmāñthīja chokarānī sobata game nahi ne jīhvāno svādiyo hoyā nahi, ne śarīrane damyā kare. Juvone mane bāḷapaṇāmām swāmī Kārtikani peṭhe evo ja vicāra upajyo je, māre mārā śarīramām mātāno bhāga je rudhira ne māñsa te rahevā devum nathī. Māṭe ghaṇeka prayatne karīne śarīra evum sūkavi nākhyum je, śarīramām kānika vāge to pāñinum ṭipum nīsare paṇa rudhira to nīsareja nahi. Evī rīte je sāro hoyā te to bāḷapaṇāmāñthīja jaṇāy.

Tyāre Bhajanāṇḍaswāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Evo vicāra te mane karīne rākhe to ṭhika ke śarīrane dame te ṭhika? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, keṭalāka to śarīranā doṣa che te jāṇyā joie, ane keṭalāka to

mananā doṣa che te paṇa jāṇyā joie. Temām śarīranā doṣa te śum je, śiṣṇa indriya vāraṇvāra jāgrata thāya tathā temām ceḷa thāya tathā thekaḍo bharavo tathā ghaḍī ekamām sarvene joi vaḷavuṇ, tathā ghaḍī ekamām ghaṇāka prakāranā gaṇḍha suṅghī levā, tathā vīṣa paciṣa gāuṇī majala karavī, tathā baḷe karīne koikane maḷīne tenām hāḍakām bhāṅgī nākhavāṇ, tathā svapnamām vīryapāta thāya ityādika je doṣa che te sarve dehanā doṣa che, paṇa mananā nathī. Te e śarīranā je doṣa te atiṣe kṣīṇa thai jāya toya paṇa manamām je kāmano saṅkalpa tathā khādhāno tathā pīdhāno tathā cālyāno tathā sparṣāno tathā gaṇḍhano tathā śabdano tathā svādano je saṅkalpa te rahyā kare te mananā doṣa jāṇavā. Ema mananā ne śarīranā doṣa jāṇīne śarīranā doṣane śarīrane damave karīne ṭāḷavā, ane śarīra kṣīṇa thayā pachī je mananā doṣa rahyā tene vicāre karīne ṭāḷavā je, huṇ ātmā chuṇ ne saṅkalpa thakī bhinna chuṇ ne sukharūpa chuṇ. Evī rīte śarīranuṇ damana ne vicāra e be jene hoyā te moṭo sādhu che ane jene ekaluṇ damana che ne vicāra nathī to te ṭhīka nahi, tathā jene ekalo vicāra che ne damana nathī te paṇa ṭhīka nahi, māṭe e be jene hoyā te śreṣṭha che. Ane śarīranuṇ damana ane vicāra e be vānām to gṛahastha satsaṅgīne paṇa jarṇura rākhyām joie tyāre tyāgīne to jarṇura rākhyāṅja joie.

Tyāre Niṣkuḷāṇṇdaswāmīe pūchayūṇ je, He Mahārāja! Ema je rahevāya che te vicāre karīne rahevāya che, ke vairāgye karīne rahevāya che? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, eto moṭā saṅtanā samāgame karīne thāya che. Ane jene moṭā saṅtanā samāgame karīne paṇa na thāya te to mahāpāpī che. Ema kahīne vaḷī Shriḷīmahārāja bolyā je, tyāgī thaine gṛahasthane bhogavavā yogya bhogaṇī icchā rākhe che te khaḍa khāya che, kāṅje ene e bhoga prāpta thanāra che nahi ane tenī icchā rākhe che, māṭe enā samajyāmām e vāta āvī nathī, kāṅje, je gāma javuṇ nahi tenuṇ nāma śum pūchavuṇ? Tema eṇe je padārthano tyāga karyo che ne tenī pachī abhilāṣā rākhe che te śum ā dehe karīne ene prāpta thavānuṇ che? Te to jo ā satsaṅgamānthī vimukha thāya to prāpta thāya paṇa satsaṅgamām rahye thake to thāya nahi. Māṭe satsaṅgamām rahye thake te bhogaṇī je icchā rākhe che te mūrkhā che, kema je, satsaṅgamām je raheṣe teneto jarṇura pālyuṇ joīṣe, jema koi satī thavāne nīsarī ne pachī agni joine pachī vaḷe to tene śum tenām sagām pachī vaḷavā de? Eto jore karīne

bāḷe. Ane jema koika brāhmaṇī hoyā ne te vidhavā thaine te jo suvāsīnā jevo veṣa rākhe to ṣum tenām sagām rākhavā de? Na rākhavā de, tema je satsaṅgamām rahīne ayogya svabhāva rākhe che tene evī rīte vāta samajyāmām āvī nathī, ane jo āvī hoyā to ayogya svabhāva rahe nahi. Evī rīte vāta karīne Shriḥimāhārāja Jay Swāminārāyaṇa kahīne śayanane arthe padhāratā havā. *Iti Vacanāmṛutam ||3|| 99||*

Saṅvat 1877nā āso vadi 8 aṣṭamīne divasa doḍha pahora divasa caḍhate Shriḥimāhārāja gāma ShriKāriyāṇī madhye Vastākḥācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Tyāre Shriḥimāhārāja bolyā je, māṅhomāṅhī praśna uttara karo. Tyāre Gopālānnda swāmīe Bhajanānnda swāmīne pūchayum je, ā dehane viṣe jīvanum jāṇapaṇum keṭalum che? Ne sākṣinum jāṇapaṇum keṭalum che? Pachī Bhajanānnda swāmīe uttara karavā māṅḍayo paṇa uttara thayo nahi. Tyāre Shriḥi mahārāja bolyā je, buddhi che te ā dehane viṣe nakhaṣikhāparyaṅta vyāpīne rahī che. Te buddhi je te sarva indriyonī kriyāne ekakāḷāvachinna jāṇe che. Te buddhine viṣe jīva vyāpīne rahyo che. Te jīvanā jāṇapaṇāne kaheve karīne buddhinum jāṇapaṇum kahevāyūn. Ane te jīvane viṣe sākṣī rahyā che, māṅte sākṣīnā jāṇapaṇāne kaheve karīne jīvanum jāṇapaṇum paṇa kahevāyūn.

Tyāre Shriḥimāhārājane Nityānnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Je ā jīvane viṣe sākṣī rahyā che te sākṣī je hoyā teto mūrtimāna hoyā ne je mūrtimāna hoyā te vyāpaka kema hoyā? Tyāre Shriḥimāhārāja bolyā je, mūrtimāna hoyā te ṣum vyāpe nahi? Juvone jyāre svapna āve che tyāre svapnamām cittane viṣe je ākrutīo jāṇāya che, te mūrtimāna che, ke arṇupa che? Tyāre Nityānnda swāmīe kahyum je, eto mūrtimāna che. Tyāre Shriḥimāhārāja bolyā je, cittamām je ākrutīo rahī che te cittane rahyānum sthala kevaḍum che? Tyāre Nityānnda swāmīe kahyum je, daṣa āṅgaḷanum che. Tyāre Shriḥimāhārāja bolyā je, te citta kovaḍum che? Tyāre Nityānnda swāmīe kahyum je, citta to alpa che. Tyāre Shriḥimāhārāja bolyā je, cittamām je ākrutīyo rahī che te kevaḍī moṭīyo che? Tyāre

Nityānndaswāmīe kahyūm je, cittamām to badhum brahmāṇḍa jaṇāya che. Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, e citta nirmaḷa che, māṭe jema darpaṇane viṣe badhī sabhā jaṇāya che tema cittane viṣe sarve ākrutio jaṇāya che. Ema e jīva che te ati nirmaḷa che. Māṭe jīvane viṣe bhagavāna jaṇāya che. Ne bhagavāna paṇa atiṣe nirmaḷa che, māṭe te bhagavānane viṣe sarve viṣva jaṇāya che, evī rīte viṣva bhagavānamām rahyūm che, ane viṣvamām bhagavāna rahyā che. *Iti Vacanāmṛutam 11411 1110011*

Saṅvat 1877nā āso vadi 14 coudaṣane divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja gāma Shri Kāriyāṇī madhye Vastākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osariē chaparapalaṅga upara virājamāna hatā. Ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāraviṇḍani āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, ame eka praṣna pūchīe chīe. Pachī muni bolyā je, pūcho Mahārāja! Pachī Shriḷī Mahārāje pūchayūm je, bhagavāna jīvanā kalyāṇane arthe pṛuthvī upara avatāra dhareche te avatāra dharyā vinā potānā dhāmamām rahyā thakā ṣum kalyāṇa karavāne samartha nathī? Ane kalyāṇa to bhagavāna jema dhāre tema kare tyāre avatāra dharyānum ṣum prayojana che? Ane jo avatāra dhare tyāre ja bhagavānamām kalyāṇa karavānī sāmarthī hoyā ane avatāra dharyā vinā jīvanām kalyāṇa na karī ṣakatā hoyā to bhagavānane viṣe paṇa eṭalum asamarthapaṇum āve, tyāre bhagavāna to avatāra dharīne paṇa kalyāṇa kare ane avatāra na dhare to paṇa jīvanām kalyāṇa karavā samartha che. Māṭe evā je bhagavāna tene avatāra dharyānum ṣum prayojana che? E praṣna che. Pachī moṭā moṭā saṅta hatā temaṇe jenī jevī buddhi teṇe tevo uttara karyo, paṇa Shriḷīmahārājanā praṣnanum koithī samādhāna na thayūm ane Shriḷīmahārāje āṣaṅkā karī te sarvenā uttara khoṭā thai gayā. Pachī muni sarve hātha joḍīne bolyā je, He Mahārāja! E praṣnāno uttara to tame ja karo to thāy. Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, bhagavānane avatāra dharyānum eja prayojana che je, bhagavānane viṣe atiṣe pṛitīvāḷa je bhakta hoyā tenī bhaktine ādhina thaine te bhaktane sukha devāne arthe jevī bhaktanī icchā hoyā tevā ṛupanum dhāraṇa kare che. Pachī jevā jevā potānā bhaktanā manoratha hoyā te sarve pūrā kare che. Ane te

bhakta hoyā te sthūlabhāve yukta che, ane dehadhārī che, māṭe bhagavāna paṇa sthūlabhāvane dhāraṇa karīne dehadhārī jevā thāya che. Ane te potānā bhaktane lāḍa laḍāve che, ane potānī sāmārthīne chapāḍīne te bhakta saṅghāthe putrabhāve varte che, athavā sakhābhāve varte che. Athavā mitrabhāve varte che, athavā sagāsambāndhīne bhāve varte che, teṇe karīne e bhaktane bhagavānani jhājhi maryādā rahetī nathī. Pachī jevī e bhaktane icchā hoyā tevi rīte lāḍa laḍāve che. Māṭe potānā je premī bhakta tenā manoratha pūrā karavā, eja bhagavānane avatāra dharyānum prayojana che. Ane te bheḷum asaṅkhya jīvanum kalyāṇa paṇa kare che. Ne dharmanum sthāpana paṇa kare che. Have emām āsaṅkā thatī hoyā to bolo. Pachī munie kahyum je He Mahārāja! yathārtha uttara thayo. *Iti Vacanāmṛutam 11511 111011*

Saṅvat 1877nā āso vadī 30 amāsa je divālī tene divasa gāma ShriKāriyānī madhye Vastākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī āgaḷa osarīe dīpamālā purī hatī, ane te dipamālā madhye maṅca bāndhyo hato ne te maṅca upara chapara palaṅga bichāvyo hato, te upara swāmī ShriSahajānndajī mahārāja virājamāna hatā, ane sonerī buṭṭādāra rātā kinakhāpano suravāḷa paheryo hato, ane Naranārāyaṇa Swāminārāyaṇa nāme aṅkita evā kāḷā kinakhāpanī ḍagalī paherī hatī, ane māthā upara sonerī tāranā pharatā cheḍānī kasumbala pāgha bāndhī hatī, ane asamānī raṅgano pheṅto kamare kasīne bāndhyo hato, ane kaṅthane viṣe pīḷa puṣpanā hāra dhāraṇa karyā hatā, ane potānā mukhār-viṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Dīvabaṅdaranā haribhakta āvyā hatā teṇe Shriji mahārājanī pūjā karyāne arthe prārthanā karī. Pachī Shriji mahārāja te siṅhāsana uparathī utarīne ne te bhaktajana sāmā jaine tenī pūjā aṅgikāra karī. Pachī tenām āpelām vastra tathā pīḷum chatra tathā pādukā tenuṅ grahaṇa karīne pāchā te siṅhāsana upara virājamāna thatā havā.

Pachī Shriji mahārāja ema bolyā je, āṭalām āṭalām varṣa thayām temām amāre arthe keṭalāka haribhakta vastra tathā hajāro ṛupiyānā alaṅkāra lāve che, paṇa ame āvī rīte koi sāmā jaine letā nathī, ane āvī rīte koinām vastra ghareṇām paherīne rāji thayā nathī. Aaja to amāre e

haribhakta upara atiṣe rājīpo thayo. Pachī muni bolyā je, evā ja e premi haribhakta che. Evā samāmām Dīnānātha Bhaṭṭa āvine Shriji mahārājane page lāgīne beṭhā. Pachī Shriji mahārāje bhārebhāre vastra hatām te sarve Dīnānātha Bhaṭṭane āpyān.

Pachī Muktañda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Bhagavāna potānā bhakta upara kaye guṇe karīne rājī thatā haṣe? Pachī Shriji mahārāja bolyā je, je bhaktajana kām, krodh, lobh, kapaṭ, mān, irṣyā ane matsara eṭalām vānāne rahita thaine bhagavānanī bhakti kare tenī upara bhagavāna rājī thāya che. Temām paṇa matsara che te sarve vikāra mātrano ādhāra che, māṭe ShriVyāsajīe Shrimadbāgavatane viṣe nirmatsara evā je sañta tene ja bhāgavata dharmanā adhikārī kahyā che. Māṭe matsara te sarve vikārathī jhīṇo che ane matsara ṭalavo te paṇa ghaṇo kaṭhaṇa che.

Pachī Brahmāñda swāmīe pūchayum je, matsara ṭālyāno ṣo upāya che? Pachī Shriji mahārāja bolyā je, sañtane māрге cāle ne je sañta hoyā teno to matsara ṭale, ane jene sañtane māрге na cālavum hoyā teno to matsara na ṭale.

Pachī vaḷī Muktañda swāmīe pūchayum je, matsara upajyāno ṣo hetu che? Pachī Shriji mahārāja bolyā je, eka strī, dhana ane sārūm sārūm bhojana e traṇa matsaranā hetu che. Ane jene e traṇa vānām na hoyā tene māna che te matsarano hetu che. Ane je matsaravāḷo haṣe tene to ame ā Bhaṭṭane vastra dīdhām temām paṇa matsara āvyo haṣe, paṇa matsaravāḷāne evo vicāra na āve je, vastra lāvyā hatā tene dhanya che je, āvām bhāre vastra mahārājane paṭerāvyān ane mahārājane paṇa dhanya che je, tarata brāhmaṇane dai dīdhān, evo je vicāra te matsaravāḷānā hṛdayamām na āve, ane koika le ane koeika de to paṇa matsaravāḷo hoyā te ṭhālo ṭhālo vaccamām baḷī mare ane amāre to kām, krodh, lobh, mān, matsar, irṣyā e sarveno kyāreya haiyāmām leṣa paṇa āvato nathī ane ṣabd, sparṣ, ṛupa, ras, ane gañdha e je pañcaviṣaya teno to haiyāmām atiṣe abhāva varte che paṇa pañcaviṣayamānthī ekene viṣe leṣa mātra bhāva thato nathī, ane jeṭalum kāñika annavastrādikanum grahaṇa karatā haiṣum te to bhaktanī bhaktine dekhīne karatā haiṣum, paṇa potānā dehanā sukhane arthe nathī karatā. Ane amāre je khāvum , pīvum , oḍhavum , paṭeravum che te

sarve saṅta ane satsaṅgīne arthe che, ane jo emane arthe na jaṅāya ne potāne arthe jaṅāya to ame eno tatkāḷa tyāga karī daie. Ane ame ā deha rākhiē chīe te paṅa satsaṅgīne arthe ja rākhiē chīe paṅa biḷo koi deha rākhyāno artha nathī. Te amārā svabhāvane to mūḷajī brahmacārī ne somalokhācara ādika je, harijana che te keḷalāka varṣathī amāre pāse ne pāse rahe che te jāṅe che je, mahārājane eka prabhunā bhakta vinā koi saṅghāthe heta sṁbīdha nathī, ne mahārāja to ākāṣa sarakhā nirlepa che. Ema niraṅtara amāre pāsenā rahenārā che te amārā svabhāvane jāṅe che ane ame to je man, karm, vacane parameṣvaranā bhakta che tene arthe amāro deha paṅa ShriKṛuṣṇārpaṅa karī rākhyo che. Māṅe amāre to sarve prakāre je koi bhagavānanā bhakta che te saṅghāthe sṁbāndha che, ane bhagavānanā bhakta vinā to amāre couda lokanī sṁpatti te trakhalā jevī che. Ane je bhagavānanā bhakta haṣe ne bhagavāna saṅghāthe ja dṛaḍha prīti haṣe tene paṅa ramaṅīya je paṅcaviṣaya tene viṣe to ānaṅda upaje ja nahi ane dehane rākhyā sārṇuṁ to jevā tevā je ṣabdādika viṣaya teṅe karīne gudarāṅa kare paṅa ramaṅīya viṣaya thakī to tatkāḷa udāsa thai jāy, ane evā je hoyā teja bhagavānanā paripūrṇa bhakta kahevāy. *Iti Vacanāmṛutam 11611 1110211*

Saṅvat 1877nā kārtika sudi 1 paḍavāne divasa rātrine same gāma ShriKārīyāṅī madhye Vastākḥācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī āgaḷa dīpamālā purī hatī ane te dīpamālā madhye maṅca hato ne te upara palaṅga bichāvyo hato ne te palaṅga upara Shriḷī mahārāja virājamāna hatā ane sarve ṣveta vastra dhāraṅa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beḥī hatī.

Pachī gāma Bocāsaṅavālā Kāṣīdāse Shriḷī mahārājane praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Tyāgī hoyā te to nivṛttimārgane anusaryā che, te akhaṅḍa bhagavānanā svarṇupamām vṛutti rākhe che. Ane je gṛahasthāṣramī che te to pravṛttimārgane anusaryā che māṅe tene to saṅsāranī anaṅta viṭamaṅā vaḷagī che māṅe te gṛahasthāṣramī kema samaje to bhagavānanā svarṇupamām vṛutti rahe? Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, gṛahasthane to ema samajavuṁ je, jema pūrve corāṣī lākha jātanām māre

mābāpa tathā strī chokarām thayām hatām tevām ne tevām ja ā dehanām paṇa che ne keṭalāka janmanī mā, bon, dīkarīo te keṭalīka rajhaḷatī haṣe tenī jema māre mamatā nathī tema ā dehanā sambandhī tenī paṇa māre mamatā na rākhavī. Evī rīte vicāra karīne sarvamānthī prīti toḍīne bhagavānane viṣe dṛaḍha prīti kare ne sādhuṇo samāgama rākhe, to gṛahasthanī paṇa tyāgīnī peṭhe akhaṇḍa bhagavānamām vṛutti rahe.

Pachī evī rīte Shriḷjī mahārājanī vāta sām̄bhaḷīne je gṛahastha sarve sabhāmām beṭhā hatā temaṇe hātha joḍīne pūchayum je, He Mahārāja! Je gṛahasthane evī rīte na vartāya tenā ṣā hāla thaṣe? Pachī Shriḷjī mahārāja bolyā je, e to je bhagavāna vinā anya padārthamānthī vāsanā mātrane ṭāḷīne bhagavānamām akhaṇḍa vṛutti rākhe tenī vāta kahī che. Ane je evo baḷīyo na hoyā tene to satsaṅganī dharmamaryādāmām rahevum ane saṅta ne bhagavāna teno je potāne āṣaro che tenuṃ baḷa rākhavum je, bhagavāna to adhama uddhāraṇa ne patitapāvana che te mane sāksāt maḷyā che. Pachī evām Shriḷjī mahārājanām vacana sām̄bhaḷīne sarve harijana atiṣe rāḷjī thayā.

Pachī Shriḷjī mahārāje saṅtane praṣna pūchayo je, vairāgya udaya thayānum ṣum kāraṇa che? Pachī jene jevo bhāsyo tevo uttara karyo paṇa Shriḷjī mahārājanā praṣnanum samādhāna thayum nahi. Pachī sarve muni bolyā je, He Mahārāja! Eno uttara tame karo. Pachī Shriḷjī mahārāja bolyā je, vairāgyanum kāraṇa to e che je sadgraṅtha ne satpuruṣanām vacana tene sām̄bhaḷīne jene caṭakī lāge ane caṭakī lāge te pāchī maṭe ja nahi, evī je caṭakī te ja vairāgyano hetu che, bījo vairāgyano hetu nathī. Ane jene caṭakī lāgatī hoyā ne te tāmasī hoyā tathā rājasī hoyā tathā sāttvikī hoyā te sarvene vairāgya upaje, ane jene caṭakī lāgatī na hoyā tene vairāgya na upaje, ane jene caṭakī lāgīne thoḍā divasa keḍe ṭalī jatī hoyā tene to e caṭakīno vairāgya atiṣe khuvāra kare kema je jyāre caṭakī lāge tyāre ghara mukīne jato rahe. Pachī bhekha līdhā keḍe je caṭakī lāgī hoyā te utarī jāya ane pachavāḍe ghara to dhūḍadhāṇī thai gayum hoy, pachī jema dhobīno kūtaro vāṭano nahi ane ghāṭano nahi, tema te puruṣa ubhayabhraṣṭa thāya che ane je dṛaḍha vairāgyavāḷā hoyā che te paramapadane pāme che.

Pachī Shriḷjī mahārāja ati prasanna thakā bījo praṣna paramahṅsa

pratye pūchatā havā je, ātyāntika kalyāṇa te kene kahīe? Ane ātyāntika kalyāṇane pāmīne je siddhadaṣāne pāmyo hoyā te puruṣaṇī sarve kriyāne viṣe keṽī daṣā vartatī hoyā? Pachī jene jevo bhāsyo tevo sarve munie uttara karyo paṇa Shriḷī mahārājanā praṣṇanuṁ samādhāna thayuṁ nahi. Pachī sarve muni hātha joḍīne Shriḷī mahārāja pratye bolyā je, He Mahārāja! Eno uttara tame karo. Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, jyāre brahmāṇḍano pralaya thāya che tyāre prakṛutinām kārya je covīṣa tattva te sarve prakṛutine viṣe līna thai jāya che, ane te prakṛtipuruṣa paṇa akṣarabrahmanā tejamām adṛuṣya thai jāya che. Ane pachī ekaluṁ saccidānḁda (cidghan) je teja te rahe che, ane te tejane viṣe divya mūrti evā je Puruṣottama bhagavāna Vāsudeva te akhaṇḁa virājamāna rahe che, ane te ja pote divya mūrti thakā jīvanā kalyāṇane arthe manuṣyākṛutie karīne pṛuthvīne viṣe sarve janane nayana gocara thakā vicare che, tyāre je jagatamām aṇasamaju mūrkhā jīva che te te bhagavānane māyika guṇe yukta kahe che, paṇa e māyikaguṇe yukta nathī, eto sadā guṇātīta divyamūrti ja che. Ane tenuṁ te je bhagavānanuṁ sākāra divya svarūpa tene je vedāntaṣāstra che te nirguṇ, achedyā, abhedyā, sarvatra vyāpaka evī rīte karīne pratipādana kare che, te jīvanī buddhimānḁhī māyika bhāva ṭāḷavāne arthe nirguṇapaṇe karīne pratipādana kare che. Ane e bhagavāna to utpatti, sthiti ane pralaya e sarve kāḷane viṣe ekarūpe karīne ja virājamāna che paṇa māyika padārthanī peṭhe vikārane pāmātā nathī, sadā divyarūpe karīne virājamāna rahe che. Evī rīte pratyakṣa Puruṣottamane viṣe je ruḁha niṣṭhā tene ātyāntika kalyāṇa kahīe. Ane evī niṣṭhāne pāmīne je siddhadaṣāne pāmyo hoyā tenī āṽī daṣā hoyā je, piṇḁa brahmāṇḁano tathā prakṛtipuruṣano pralaya thayā pachī Akṣaradhāmane viṣe je bhagavānanī mūrti akhaṇḁa virājamāna rahe che. Te mūrtine sthāvāra jaṅgama sarve ākārane viṣe jyām jyām dṛaṣṭi jāya tyām tyām sākṣātkāra dekhe ane e mūrti vinā bījuṁ aṇuṁ mātra paṇa bhāse nahi. E siddhadaṣānuṁ lakṣaṇa che. *Iti Vacanāmṛutam 11711 10311*

Saṁvat 1877nā kārtika sudi caturthīne divasa Shriḷīmahārāja gāma ShriKāriyāṇī madhye Vastākḁacaranā darabāramām uttarāde bāra oraḁānī osariē ḁholiyā upara virājamāna hatā ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa

karyām hatān. Ane potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktānīda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! ved, śāstra, purāṇa ane itihāsane viṣe bhagavānanuṃ saguṇa svarūpa nirūpaṇa karyuṃ che ane nirguṇa svarūpa paṇa nirūpaṇa karyuṃ che. Te bhagavāna je Puruṣottama tenuṃ nirguṇa svarūpa keṅī rīte samajavuṃ, ane saguṇa svarūpa keṅī rīte samajavuṃ? Ane te bhagavānanuṃ nirguṇa svarūpa samajave karīne bhagavānanā bhaktane keṭalo samāsa che, ane te bhagavānanuṃ saguṇasvarūpa samajave karīne keṭalo samāsa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavānanuṃ nirguṇasvarūpa che te to sūkṣma thakī paṇa ati sūkṣma che ane pṛthvī ādika je sarve tattva tenuṃ ātmā che, ane te thakī para je pradhānapuruṣa tenuṃ ātmā che, ane te pradhānapuruṣa thakī para je śuddha puruṣa ne prakṛti tenuṃ ātmā che, ane tethī para je akṣara tenuṃ paṇa ātmā che, ane e sarve bhagavānanuṃ śarīra che, ane jema deha thakī jīva che te sūkṣma che ne ghaṇo prakāśamāna che tema e sarve thakī bhagavāna atiśaya sūkṣma che ane atiśaya śuddha che ane atiśe nirlepa che ane ati prakāśe yukta che. Ane jema ākāśa che te pṛthvī ādika cāra bhūtamām vyāpaka che, ne pṛthvī ādika cāra bhūta thakī asaṅgī che, ane e cāra bhūtanī upādhi te ākāśane aḍatī nathī, ākāśa to atiśe nirlepa thako e cāra bhūtane viṣe rahyo che, tema Puruṣottama bhagavāna sarvanā ātmārūpe karīne sarvane viṣe rahyā che to paṇa atiśaya nirvikāra che ne asaṅgī che ne potepotāne svabhāve yukta che, ane te sarakho thavāne koi samartha nathī thato. Jema ākāśa cāra bhūtamām rahyo che paṇa cāra bhūta ākāśa jevā nirlepa tathā asaṅgī thavāne samartha nathī thatān, temaja Puruṣottama bhagavāna sarvanā ātmā che to paṇa akṣara paryānta koi paṇa Puruṣottama bhagavāna jevā samartha thavāne samartha nathī thatā. Evī rīte je atiśe sūkṣmapaṇuṃ ane atiśe nirlepaṇuṃ ane atiśe śuddhapaṇuṃ ane atiśe asaṅgīpaṇuṃ ane atiśe prakāśe yuktapaṇuṃ ane atiśe aiśvare yuktapaṇuṃ te e bhagavānanī mūrtine viṣe nirguṇapaṇuṃ che. Ane jema giranāra che tene lokāloka parvatānī pāse mukīe tyāre te atiśe nāno bhāse, paṇa giranāra parvata kānī nāno thayo nathī, eto lokālokanī atiśe moṭāi āgaḷa nāno jaṇāya che, tema Puruṣottama bhagavānanī moṭāi āgaḷa aṣṭa āvaraṇe yukta je anāntakoṭī

brahmāṇḍa te aṇunī peṭhe ati sūkṣma bhāse che paṇa te brahmāṇḍa kāni nānām thai gayām nathī, e to bhagavānanī moṭapa āgaḷa nānām jaṇāya che. Evī rīte bhagavānanī mūrtine viṣe je atiṣe moṭāi te bhagavānanum saguṇapaṇum che.

Tyāre koikane ema āṣaṅkā thāya je, bhagavāna nirguṇarūpe to ati sūkṣma karatām paṇa sūkṣma che ane saguṇarūpe to ati sthūla karatām paṇa sthūla che, tyāre e beya ṛpanum dharanārum je bhagavānanum mūḷa svarūpa te kevuṃ che? To teno utara e che je, prakāṭa pramāṇa manuṣyākāre dekhāya che. Eja bhagavānanum sadāya mūḷasvarūpa che, ane nirguṇapaṇum ane saguṇapaṇum e to e mūrtinum koika aloukika aiṣvarya che, jema ShriKṛṣṇabhagavāna brāhmaṇanā putrane levā sāru Arjuna sahita rathe besīne cālyā te Lokāloka parvatane ullaṅghīne māyānum tama āvyum tene sudarṣana cakre karīne kāpīne tethī para je brahmajyoti tene viṣe rahyā je bhūmāpuruṣa tenī pāsethī brāhmaṇanā putrane lai āvyā, tyāre te ratha ne ghoḍā te māyika hatā ne sthūlabhāve yukta hatā, paṇa te ShriKṛṣṇa bhagavānane yoge karīne ati sūkṣma ne caitanyarūpe thaine bhagavānanā nirguṇa brahmadhāmane pāmyā, evī rīte je sthūla padārthane sūkṣmapaṇāne pamāḍī devum e ShriKṛṣṇa bhagavānanī mūrtine viṣe nirguṇapaṇum che ane eja ShriKṛṣṇa bhagavāna teṇe potānī mātā je Yaṣodājī tene potānā mukhane viṣe aṣṭāvaraṇe yukta samagra brahmāṇḍa dekhādayuṃ. Ane vaḷī Arjun ne potānī mūrtine viṣe viṣvarūpa dekhādayuṃ, Ane Arjuna vinā je bījā hatā te to sādātraṇa hāthanī bhagavānanī mūrtine dekhatā hatā. Ane jyāre bhagavāne vāmana avatāra dharyo tyāre prathama to vāmanarūpe darṣana āpyum ane traṇa pagalām dharatī Baḷī pāse ShriKṛṣṇārpaṇa karāvyā pachī evum potānā svarūpane vadhāryum je sāta pātālanum to eka pagalum karyum ane ākāṣamām to potānum śarīra badheya māi rahyum ane bījum pagalum uncum melyum teṇe sāta svargane veṇḍhīne aṇḍakaṭāha phoḍayūṃ, evum je bhagavānanum moṭum svarūpa thayum tene Baḷī rājāe dīṭhuṃ, ane Baḷī vinā je bījā hatā teṇe to jevum vāmanasvarūpa bhagavāne dhāraṇa karyum hatum tevum ne tevum dīṭhuṃ. Evī rīte je bhagavānane viṣe je atiṣe moṭāi thakī je moṭāi dekhāya e bhagavānanī mūrtine viṣe saguṇapaṇum jāṇavuṃ. Jema ākāṣa che te śītakāḷe tathā uṣṇakāḷe vādaḷāne rahita hoy, ane jyāre varṣārṭu āve

tyāre asaṅkhya vādaḷānī ghaṭāe karīne bharāi jāya che, te kāḷe karīne ākāśamām vādaḷām upaje che ne pāchām līna thai jāya che, tema bhagavāna potānī icchāe karīne potāmānthī nirguṇa ane saguṇarūpa je aiśvarya tene pragaṭa karīne pāchuṁ potāne viṣe līna kare che. Ane evā je bhagavāna te manuṣya jevā jaṅātā hoyā paṇa tenā mahimāno pāra koi pāmato nathī. Ane je bhakta evī rīte bhagavānanī mūrtimām nirguṇapaṇuṁ ne saguṇapaṇuṁ samaje te bhaktane kāḷ, karma ane māyā te baṅdhana karavāne samartha thatām nathī ane tene āṭhe pahora aṅtaramām āśvarya rahyā kare che. *Iti Vacanāmṛutam 11811 10411*

Saṅvat 1877nā kārtika sudi 5 pāncamane divasa swāmī Shri Sahajānndaḷi mahārāja gāma Shri Kāriyāṅi madhye Vastākḥācaranā darabāramām uttarādā oraḍānī osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷimahārāje Nityānnda swāmī tathā Brahmānnda swāmī pratye praśna pūchayo je, jene evī malina rīsa hoyā je jenī upara āṅṭi paḍe te saṅgāthe āṅṭi muke ja nahi, pāḍānī peṭhe rīsa rākhyāja kare, evo je hoyā tene te sādhu kahīe ke na kahīe? Pachī e be bolyā je, je evo hoyā tene te sādhu na kahevāy.

Pachī Muktannda swāmīe praśna pūchayo je, He mahārāja! Je bhagavānāno bhakta hoyā ne tene koika bhagavadīno haiyāmām avaguṇa āvato hoyā ane teṇe karīne te bhagavānanā bhakta upara rīsa caḍatī hoyā to te avaguṇa ṭālyāno ṣo upāya che? Pachī Shriḷimahārāja bolyā je, jenā haiyāmām bhagavānanī bhakti hoyā ne bhagavānāno mahimā jāṅato hoyā tene bhagavānanā bhaktano avaguṇa āve nahi ane bhagavānanā bhakta upara rīsanī āṅṭi baṅdhāyaja nahi. Jema Uddhavajī jo bhagavānanā mahimāne samajātā hatā to ema vara māgyo je, ā gopionām caraṇarajanām adhikārī evām je, Vṛuṅdāvanane viṣe latā tathā ṭruṇa tathā gucca tene viṣe huṁ paṇa koika thāuṁ. Ane ShriKṛuṣṇa bhagavāne Vṛuṅdāvanane viṣe vṛukṣane tathā pakṣīne tathā mṛugalāṅne Baḷadevajī āgaḷa atī moṭām bhāgyavāḷām kahyām che, ane brahmāe paṇa ShriKṛuṣṇabhagavāna pāse ema vara māgyo che je, He Prabhu! Aa janmane viṣe athavā paṣu pakṣīnā

janmane viṣe hum̄ jete tamārā dāsane viṣe rahīne tamārām̄ caraṇāraviindane sevum̄ evum̄ mārūm̄ moṭum̄ bhāgya thāo. Māṭe evo jyāre bhagavānanā bhaktano mahimā samaje tyāre tene bhagavānanā bhakta upara koi divasa avaguṇanī gāṅṭha na baṅdhāy. Ane potānā iṣṭadeva je pratyakṣa bhagavāna teno je bhakta tene viṣe je kānika alpa doṣa hoyā te mahimānā samajanārānī dṛaṣṭimām̄ āveja nahi. Ane je bhagavānanā mahimāne jāṇato hoyā te to bhagavānanā sambāndhane pāmyām̄ evām̄ je paṣu, pakṣī tathā vṛukṣ-velī ādika tene paṇa devatulya jāṇe, to je manuṣya hoyā ne bhagavānanī bhakti karatā hoyā tathā vartamāna pālatā hoyā tathā bhagavānanum̄ nāmasmaraṇa karatā hoyā ne tene devatulya jāṇe ne avaguṇa na le temām̄ ṣum̄ kahevum̄? Māṭe bhagavānanano mahimā samaje tene bhagavānanā bhakta saṅgāthe vaira na baṅdhāya ane je mähātmya na samaje tene to bhagavānanā bhakta saṅgāthe vaira baṅdhāya kharum̄. Māṭe je bhagavānanum̄ tathā bhagavānanā bhaktanum̄ mähātmya na jāṇato hoyā ne te satsaṅgī che to paṇa tene ardho vimukha jāṇavo, ane bhagavānanano ne bhagavānanā bhaktano je mahimā samaje tene ja pūro satsaṅgī jāṇavo.

Iti Vacanāmṛutam 11911 1110511

Saṅvat 1877nā kārtika sudi 10 daṣamīne divasa rātrine same swāmī Shri Sahajānṅdajī mahārāja gāma Shri Kāriyāṇī madhye Vastākḥācaranā darabāramām̄ ugamaṇe bāra oraḍāne viṣe virājamāna hatā, ane potānā mukhāraviindanī āgaḷa daṣ-bāra moṭerā sādhu beṭhā hatā tathā pānca cho haribhakta beṭhā hatā. Ane Shrijīmahārājanā śarīramām̄ kānika tāva jevum̄ jaṇātuṃ hatum̄ ane āgaḷa sagaḍī melīne tāpatā hatā. Pachī Shrijīmahārāje Muktanṅda swāmīne kahyūm̄ je, amārī nāḍī juvo, śarīramām̄ kānika kasara jaṇāya che. Pachī Muktanṅda swāmīe nāḍī joine kahyūm̄ je, He Mahārāja! Kasara to bahu che. Ane valī ema kahyūm̄ je, He Mahārāja! Hamaṇām̄ satsaṅgīne kaṭhaṇa kāḷa varte che, kema je, He Mahārāja! Tame to sarve satsaṅgīnā jīvanaprāṇa cho, te mahārājanane śarīre kasara jevum̄ che eja sarve satsaṅgīne kaṭhaṇa kāḷa che.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavānanane prasanna karavāne arthe Nāradaḷje keṭalāka yuga paryānta ṭāḍh-ṭāḍakāne tathā bhūkh-tarasane sahana karīne mahā tapa karyūm̄ ane te tape karīne bhagavānanane rāḷī

karyā. Evī rīte je vivekī hoyā te to jāñine potānām deh-indriyone damīne tapa kare che. Māṭe je vivekī sādhu hoyā tene to jāñine deh-indriyone kaṣṭa thāya ema vartyum joie to iṣvara icchāe je kāñi kaṣṭa āve tene ṣīda ṭālavāne icche? Ane vaḷī tyāgī sādhu to potānā manamām ema dṛaḍha ruci rākhī joie je, māre to Devalok, Brahmaloḷa ane Vaikuṅṭhādika lokanā je pañcaviṣaya sañbandhī bhoga sukha te nathī joitāñ, ane māre to hamañām deha chate tathā dehano tyāga karīne Badrikāṣrama tathā Shvetadvīpamām jaine ne tapa karīne bhagavānane rājī karavā che, te eka janma tathā be janma tathā sahasra janma sudhī paṇa tapa karīne ja bhagavānane rājī karavā che. Ane jīvanum kalyāṇa to āṭalī ja vātamām che je, pragāṭa pramāṇa evā je ShriKṛṣṇanārāyaṇa tenum ja karyum sarve thāya che paṇa kāḷ, karma ne māyādika koeinum karyum kāñi thatum nathī. Evī rīte bhagavānane viṣe ja eka kartāpaṇum samajavum eja kalyāṇanum parama kāraṇa che. Ane je tapa karavum teto bhagavānanī prasannatānum kāraṇa che. Ane te tapane viṣe paṇa jevo Rādhikājī tathā Lakṣmījī bhagavānane viṣe premalakṣaṇā bhaktie karīne bhāva rākhe che tevo bhāva rākhavo. Ane jo tapa na kare ne bhagavānane sarva kartā jāṇe toya paṇa janmamaṇanā duḥkathī to jīva tarī jāy, paṇa tapa karyā vinā te jīva upara bhagavānāno rājīpo thāya nahi. Ane je jīva bhagavānane sarva kartā hartā nathī jāṇato to tethī bījo koi pāpī nathī. Ane gouhatyā, brahmahatyā, gurustrīno saṅga tathā brahmavettā sadguruno droh, te thakī paṇa ene vadhu pāpī jāṇavo, kem je bhagavāna vinā bījā je kāḷakarmādika tene e kartā jāṇe che, māṭe evo je nāstika cañḍāḷa hoyā tenī to chāyāmām paṇa ubhum rahevum nahī ne bhulamām paṇa tenā mukhanum vacana sām̄bhaḷavum nahi. Ane je bhagavānanā bhakta hoyā te bhagavānane pratāpe karīne Brahmā, Shiv, Shukajī, Nārada te jevā paṇa thāy, ane prakṛtipuruṣa jevā paṇa thāya ane brahma tathā akṣara jevā paṇa thāy, to paṇa Puruṣottamanārāyaṇa jevo thavāne to koi samartha nathī. Māṭe jeno saṅga karyā thakī tathā je ṣāstra sām̄bhaḷavā thakī bhagavānanī upāsanānum khañḍana thaine swāmī sevaka bhāva ṭaḷī jato hoyā to te saṅgano tathā te ṣāstrano ṣvapacāñī peṭhe tatkāḷa tyāga karavo.

Pachī Muktāññda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Je bhakta

suñdara vastra tathā alaṅkāra tathā nānā prakāranām̄ bhojanādika vastu teṇe karīne bhagavānanī sevā kare che te paṇa bhagavānane rājī karavāne icche che ane tame to tape karīne ja bhagavāna rājī thāya ema kaho cho, te tapa vinā evī sevāe karīne rājī kare temām̄ šo bādha che? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, je sārām̄ sārām̄ padārthe karīne bhagavānanī bhakti kare che te jo niškāmabhāve karīne kevaḷa bhagavānanī prasannatāne arthe ja karato hoyā to to ṭhīka che, paṇa jo pote paṇa bhagavānanī prasādī jāṇīne te padārthane viṣe lobhāine ne bhagavānane paḍayā melīne te padārthane viṣe prīti kare to te padārthane bhogavato thako viṣayī thāine bhraṣṭa thāi jāya che. Māṭe je tyāgī bhakta hoyā tene to bhagavānane sarva kartā jāṇīne tape karīneja bhagavānane rājī karavā ane Rādhikājī tathā Lakṣmījī tenī peṭhe bhagavānane premalakṣaṇā bhaktie karīne bhajavā e amāro siddhānta che.

Pachī Brahmānnda swāmīe pūchayum̄ je, He Mahārāja! Amārṇum̄ ā lokane viṣe tathā paralokane viṣe sārṇum̄ thāya te kaho? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ā je amāro siddhānta che teja āloka ne paralokane viṣe parama sukhano hetu che.

Pachī Gopālānnda swāmīe pūchayum̄ je, He Mahārāja! Tyāgano ne tapa karavāno manamām̄ iṣaka to hoyā ane tyāga ke tapa karatām̄ vacamām̄ koika vighna āvī paḍe to tenum̄ kema karavum̄? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene je vātano iṣaka hoyā ne te vaccamām̄ hajāro aṅtarāya āve to paṇa te aṅtarāyano rokyo rokāya nahi tyāre teno sāco iṣaka jāṇavo. Juvone ame ekaviṣa varṣa thayām̄ ShriRāmānnda swāmī pāse āvyā chīe, temām̄ anaṅta bhātanām̄ vastra tathā alaṅkāra tathā khānapānādika teṇe karīne sevānā karanārā anaṅta bhakta maḷyā che, paṇa amārūm̄ mana koi padārthamām̄ lobhāṇum̄ nathī, šā māṭe je amāre tyāgano ja iṣaka che. Ane ā saṅsārane viṣe keṭalīka strīyūm̄ che te dhaṇī marī gayo hoyā to tene vāṅse chātī kūṭī kūṭīne royāja kare che, ane keṭalīka bāio che te potānā paraṇyā dhaṇīno paṇa tyāga karīne bhagavānanum̄ bhajana kare che. Ane keṭalāka mūrkhā puruṣa hoyā che te potānī strī marī gai hoyā to tene vāṅse royā kare che ane biḷī strīne vāste hāyavoya karatā phare che, ane keṭalāka vairāgyavāna puruṣa hoyā te gharamām̄ paraṇelī strī hoyā teno tyāga karīne parameṣvaranum̄ bhajana

kare che. Evī rīte sou sounā iṣaka judī judī jātanā che. Ane amāro to eja iṣaka che ne eja siddhānta che je, tape karīne bhagavānane rājī karavā ne bhagavānane sarvenā kartāhartā jāñīne ane swāmī sevakane bhāve karīne te bhagavānani bhakti karavi ane koi rīte te bhagavānani upāsana khaṇḍana thavā devī nahi. Māṭe tamo paṇa sarve ā amārā vacanane parama siddhānta kari mānājyo. *Iti Vacanāmṛtam ||10|| ||106||*

Saṅvat 1877nā kārtika sudī 11 ekādaśīne divasa Shriji mahārāja gāma Shrikāriyāñi madhye Vastākācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍāñi osarīe rātrine same virājamāna hatā, ane dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷi chīntāñi ḍagalī paheṛi hatī ane mastaka upara dhoḷi pāgha bāñdhī hatī ane pīlām ne rātām je guladāvadinām puṣpa tenā hāra paheryā hatā ane pāghamām pīlām puṣpanā torā laṭakatā hatā, ane potāñi āgaḷa be kore be vāḷanda maṣāla laine ubhā hatā, ane potāñi mukhāraviñdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktāñi sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijimahārājane Saccidānnda swāmīe praśna pūchayo je, bhagavānane viṣe prīti hoyā tenām śām lakṣaṇa che? Pachī Shrijimahārāja bolyā je, jene potāñi priyatama je bhagavāna tene viṣe prīti hoyā te potāñi priyatamañi marajīne lope nahi, e prītinuñ lakṣaṇa che. Jo gopīyone ShriKṛṣṇa bhagavānane viṣe prīti hatī to jyāre ShriKṛṣṇa bhagavāna Mathurām javā taiyāra thayā tyāre gopīyo sarve maḷīne ema vicāra karyo je, āpaṇe kuṭumbāñi tathā lokāñi lājano tyāga karīne bhagavānane jorāie rākhiṣuñ. Pachī cālavā same ShriKṛṣṇa bhagavānanām netra sāmum joyum tyāre bhagavānani rahyāñi marajī dekhī nahi tyāre sarve ḍarīne cheṭe rahīyo, ane aṅtaramām ema bīñīyo je, jo āpaṇe bhagavānanā gamatāmām nahi rahīe to bhagavānane āpaṇā uparathī heta utarī jaṣe, ema vicārine kāñi kahī śakīo nahi. Pachī bhagavāna Mathurām padhāryā tyāre paṇa traṇa gāu upara bhagavāna hatā to paṇa gopīo koi divasa marajī lopīne darṣane gai nahi. Ane gopīyoe ema jāṇyūm je, bhagavānani marajī vinā jo āpaṇe Mathurām jaiṣum to bhagavānane āpaṇā upara heta che te ṭalī jaṣe. Māṭe hetanum eja ṛupa che je, jene je sāthe heta hoyā te tenī marajī pramāṇe rahe. Ane jo potāñi priyatamane pāse rahye rājī jāṇe

to pāse rahe, ane jo potānā priyatamane cheṭe rahye rājī jāṇe to cheṭe rahe, paṇa koi rīte potānā priyatamanī āgñāne lope nahi e premanum lakṣaṇa che. Jo gopīyone bhagavānane viṣe sāco prema hato to āgñā vinā bhagavānane darṣane gai nahi, ane jyāre bhagavāne Kurukṣetramām teḍī tyāre bhagavānanum darṣana karyum paṇa koi rīte bhagavānanā vacanano bhaṅga karyo nahi. Māṭe jene bhagavānane viṣe prīti hoyā te bhagavānanī āgñā koi kāḷe lope nahi, jema bhagavānanum gamatum hoyā tema ja rahe e prītinum lakṣaṇa che.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo eka ame praṣna pūchīe. Pachī munie kahyum je, He Mahārāja! Pūcho. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je bhagavānāno bhakta hoyā te bhagavānanī mūrtinā sambāndha vinānā je anya sambāndhī pañcaviṣaya tene tuccha karī nākhe che ane pañce prakāre eka bhagavānāno sambāndha rākhe che, evo je bhakta tene bhagavāna ema āgñā kare je, tame ama thakī cheṭe raho. Tyāre te jo bhagavānanā darṣanano lobha rākhe to ene āgñāno bhaṅga thāya ane jo āgñā na pāḷe to bhagavānane e bhakta upara heta na rahe. Māṭe e bhakte jema māyika śabdādi pañcaviṣayano tyāga karyo che temaja bhagavāna sambāndhī je śabd, sparś, ṛupa, ras, ane gaṅdha e pañcaviṣaya che teno paṇa tyāga kare ke na kare? E praṣna che. Pachī sarve muni maḷīne jene jevī buddhi hatī teṇe tevo uttara karyo paṇa e praṣnanum samādhāna thayum nahi. Pachī Shrijīmahārājane kahyum je, He Mahārāja! Eno uttara tame karo. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene bhagavānane viṣe dṛaḍha prīti che ane bhagavānane akhaṅḍa sambāndhe rahita je māyika pañcaviṣaya tene tuccha karī nākhyā che, ane śabdādika pañcaviṣaye karīne bhagavāna saṅgāthe dṛaḍhapaṇe joḍāṇo che, te bhakta bhagavānanī āgñāe karīne jyām jyām jāya che tyām tyām bhagavānanī mūrti paṇa e bhakta bheḷī ja jāya che ne jema e bhaktane bhagavāna vinā rahevātum nathī temaja bhagavānane paṇa e bhakta vinā rahevātum nathī ane e bhaktanā hṛdayamānthī ānkhyanum maṭakum bharīe eṭalī vāra cheṭe rahetā nathī. Māṭe e bhaktane pañce prakāre bhagavāna saṅgāthe akhaṅḍa sambāndha rahe che, kema je, je śabdādika pañcaviṣaya vinā jīvamātrane rahevātum nathī te śabdādika pañcaviṣayane eṇe tuccha karyā che, ne pañce prakāre karīne bhagavānane viṣe joḍāṇo che. Te māṭe e bhaktane bhagavāna

sāthe akhaṇḍa sambāṇḍha rahe che. *Iti Vacanāmṛutam* //11// //107//

Saṅvat 1877nā kārtika sudī 15 punamane divasa swāmī Shri Sahajānṇḍajī mahārāja gāma ShriKāriyāṇī madhye Vastākḥācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā. Ane dhoḷo khesa paheryo hato, ne dhoḷī chīṅṭani ḍagalī paherī hatī ane dhoḷo pheṅṭo bokānī sahita bāṇḍhyo hato, ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabhā bharāine beṅṅī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, praṣna uttara karo. Pachī munie māṅhomāṅhī ghaṅivāra sudhī praṣna uttara karyā, temām sthūl, sūkṣma ane kāraṇa e traṇa ṣarīrano vicāra nisaryo, tathā virāṭ, sūtrātmā ane avyākṛut, e traṇa ṣarīrano vicāra nisaryo. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, kāraṇa ṣarīra che e jīvanī māyā che, teja kāraṇa ṣarīra te sthūl, sūkṣmarṛupe thāya che. Māṅte sthūl, sūkṣma ane kāraṇa e traṇa jīvanī māyā che. Temaja virāṭ, sūtrātmā ane avyākṛuta e iṣvaranī māyā che, te jīvanī kāraṇa ṣarīrarṛupa je māyā te vajrasāra jevī che. Te koi rīte jīvathī judī paḍatī nathī. Māṅte jyāre e jīvane saṅtano samāgama maḷe ne saṅtane vacane karīne parameṣvaranum svarṛupa oḷakhyāmām āve ne te parameṣvaranā svarṛupanum dhyāna kare ne te parameṣvaranā vacanane hṛudayamām dhāre teṅe karīne e kāraṇa ṣarīra che te baḷīne khokhām jevum thai jāya che. Jema āmbalīnum bīja hoyā ne te bījanī chāla bīja sāthe ati ḍṛaḍha coṭī hoyā pachī tene jyāre agnimām ṣeke tyāre te chāla dājhīne khokhām jevī thai jāya ne pachī hāthamām laine coḷe to judī thai jāya tema bhagavānanum dhyāna ne bhagavānanum vacana teṅe karīne kāraṇa ṣarīra ṣekāine āmbalīnām photarānī peṅṅe judum thai jāya che. Ane te vinā bījā koṭī upāya kare toya paṇa kāraṇa ṣarīrarṛupa je agṅāna teno nāṣa thato nathī. Evī rīte Shrijīmahārāje vārtā kari.

Pachī Shrijīmahārāje muni pratye praṣna pūchayo je, jāgrata avasthāmām sattvaguṇa varte che ane sarve padārthanum yathārtha gṅāna varte che to paṇa jāgrata avasthāmām je ṣravaṇa karyum hoyā tene sūkṣma dehamām jyāre manana kare tyāre te sām̄bhalyum hoyā te pākum thāya che. Ane sūkṣma dehamām to rajoguṇa varte che te rajoguṇamām to ayathārtha gṅāna rahyum che to paṇa je jāgratamām sām̄bhalyum hoyā

tenum sūkṣma dehamām manana kare tyāre yathārtha gñāna thāya che. Enum ṣum kāraṇa che? Pachī muni sarve maḷīne jenī jevī buddhi hatī teṇe tevo uttara karyo paṇa Shrijīmahārājanā praśnanum samādhāna thayum nahi, pachī muni sarve hātha joḍīne bolyā je, He Mahārāja! Aa praśnanao uttara to tame karo to thāy. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eno uttara to eja che je, hṛdayane viṣe kṣetragñā je jīva teno nivāsa che te kṣetragñā couda indriyono preraka che temām anṭhkaṇa je che te kṣetragñāne samīpe varte che. Māṭe anṭhkaṇamām manana kare tyāre dṛaḍha thāya che, kānje kṣetragñā che te sarve indriyo anṭhkaṇa thakī samartha che, māṭe kṣetragñā pramāṇa kare e vāta ati dṛaḍha thāya che. Evī rīte e praśnanao uttara karyo, tyāre sarve munie kahyum je, He Mahārāja! Yathārtha uttara karyo, evo uttara bijā koithī thāya nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, game tevo kāmī, krodhī, lobhī, lamṇaṭa jīva hoyā ane jo āvī rītānī vātāmām viśvāsa rākhīne prītie karīne sām̄bhale to tenā sarve vikāra ṭalī jāya che. Jema koi puruṣane prathama to kācā caṇā cāve evum dāntāmām baḷa hoyā ne te jo kācī kerī sārī peṭhe khāya to tethī bhāta paṇa cavāya nahi tema game tevo kāmādikane viṣe āsakta hoyā paṇa āvī rītānī vātane āstika thaine śraddhāe sahita sām̄bhale to te puruṣa viṣayanām sukha bhogavavāne samartha rahe nahi. Ane taptakṛucchr, cāndrāyaṇādika vrata karīne jo dehane sūkavī nākhe to paṇa jevum āvī bhagavadvārtā sām̄bhaḷanārānum mana nirviṣayī thāya che tevum tenum thatum nathī ane āvī vārtā sām̄bhaḷīne jevum tamārum sarvenum mana nirvikalpa thatum haṣe tevum dhyāna karatā haṣo tathā māḷā phevātā haṣo tyāre nahi thatum hoy. Māṭe viśvāsa rākhīne prītie sahita je bhagavāna Puruṣottama Nārāyaṇanī vāta sām̄bhaḷavī ethī bijum manane sthira thavānum ne nirviṣayī thavānum koi moṭum sādhana nathī. *Iti Vacanāmṛutam*
 ||12|| ||108||

Here end the Vachanamruts
of Kariyani

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ Shri Loyā Prakaraṇm ॥

Saṅvat 1877nā kārtika vadi 10 daśamīne divasa swāmī ShriSahajānīdajī mahārāja gāma ShriLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām paramahānsanā utārā madhye ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane ṛuno bharelo dhoḷo suravāḷa paheryo hato ane dhoḷī chīntānī ḍagalī paheṛī hatī. Ane māthe dhoḷo pheṅto bāndhyo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja muni pratyē bolyā je, śaṅkara śabdano śo artha che? Pachī muni bolyā je, sukhane kare te śaṅkara kahīe. Pachī e vātane sām̄bhaḷīne Shrijī mahārāja bolyā je, āja pāchalī cāra ghaḍī rāta hatī te same svapnamām amane Shivajīe darśana dīdhān. Te Shivajī moṭo jabaro Naṅdīśvara te upara beṭhā hatā. Ane śarīre bahu puṣṭa hatā ne cālīsa varṣanī avasthā hatī ne moṭī jabarī jaṭā hatī. Ne te Shivajī bheḷe Pārvatī hatām teṅe dhoḷām vastra paheryām hatām ane te Shivajī moṭā saṅtanī peṭhe śāntamūrti hatā. Ane māre upara to Shivajīne ghaṇum heta jaṅāyūm to paṅa māre to Shiva upara heta na jaṅāyūn, kema je hum̄ ema jāṅum chum̄ je, Shiva to tamoguṅanā devatā che ane āpaṅe to śāntamūrti evā je ShriKṛṣṇanārāyaṅa tenā upāsaka chīe, te māṅe rajoguṅī tamoguṅī deva evā je Brahmā, Shiva ane Indrādika devatā temanī upara bhāva bese nahi ane temām paṅa krodha upara to māre ghaṅum vaira che, ne krodhī je māṅasa athavā devatā te mane game ja nahi, tathāpi je Shivajīne

ame māñīe chīe tenuṃ ṣuṃ kāraṇa che? To Shivajī to tyāgī che, ne yogī che, ne bhagavānanā moṭā bhakta che, māṭe Shivane māñīe chīe. Ane krodha to kevo che, to jevuṃ haḍakāyumuṃ kūtarumuṃ hoyā tevo che. Jema haḍakāyā kūtarāññī lāḷa te ḍhora athavā manuṣya jene aḍe te haḍakāyā kūtarāññī peṭhe ḍāciyo nākhīne marī jāy, tema krodhanī jene lāḷa aḍe te paṇa haḍakāyā kūtarāññī peṭhe ḍāciyo nākhīne sañtanā mārga thakī paḍī jāy. Ane vaḷī krodha kevo che to jevo kasāi, ārab, bhāvar, vāgh, dīpaḍo, kāḷo sarpa te jema sarvane bivarāve che ane bījānā prāṇane hari le che, tema krodha che te paṇa soune bivarāve che ane bījānā prāṇane hari le che, evo je krodha te jo sādhumām āve te to ati bhūñḍo lāge, kema je sādhu, to śānta hoyā paṇa jyāre temām krodha āve tyāre te sādhu bījāne krūra lāge ane te sādhuñī ākṛuti paṇa pharī jāy. Kema je e krodhanuṃ nāma virṛupa che. Māṭe e krodha jenā dehamām āve tenā dehane virṛupa karī nākhe.

Tyāre Shukamunie pūchayumuṃ je, He Mahārāja! Je lagāreka krodha caḍhī āve ne pachī tene ṭālī nākhe evo je krodha te kāñi naḍatara kare ke na kare? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, jema ā sabhā beṭhī che temām jo hamaṇe sarpa nīkaḷe, ne koine karaḍe nahi to paṇa uṭhīne soune bhāgavumuṃ paḍe, tathā sounā añtaramām trāsa thāya ane vaḷī jema gāmane jhāmpe āvine vāgha huñkāṛā karato hoyā ane koine māre nahi to paṇa sou māṇasane añtaramām bhaya lāge ne bāraṇe nīkaḷāya nahi, tema thoḍoka krodha upaje te paṇa atiṣe duḥkhaḍāyī che.

Pachī nānā Nirmānāñnda swāmīe praśna pūchayo je, kāmane mūḷamāñthī ukheḍī nākhavo tenuṃ ṣuṃ sādhana che? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, eka to ātmaniṣṭhā ati ḍraḍha hoyā ane aṣṭa prakāre brahmacarya vrata rākhavumuṃ, e ādika je pañca vartamāna tene ḍraḍha karīne pāḷe ane bhagavānāno mahimā atiṣe samaje, e upāye karīne kāmanumuṃ mūḷa ukhaḍī jāya che. Ane kāmanumuṃ mūḷa ukhaḍī jāya to paṇa brahmacaryādika niyamamāñthī koi rīte ḍagavumuṃ nahi. Ane atiṣe kāmanumuṃ mūḷa ukhaḍāyāno to upāya e che je, bhagavānāno mahimā sārī peṭhe samajavo.

Ane te pachī Bhajanāñnda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Kaniṣṭha vairāgya ne madhyama vairāgya ne uttama vairāgya e traṇa prakāranā vairāgyanuṃ ṣuṃ ṛupa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je,

kaniṣṭha vairāgyavāḷo je hoyā te to dharma śāstramām kahyā je strīnā tyāga sambandhī niyama temām sārī peṭhe varte tyām sudhī to ene ṭhīka rahe, paṇa jo koi strīnā aṅgane dekhī jāya to te aṅgamām enum citta coṭī jāya ane enum ṭhekāṇuṁ na rahe tene kaniṣṭha vairāgyavāḷo kahīe. Ane je madhyama vairāgyavāḷo hoyā te to kadācit jo strīne ughāḍī thakī dekhī jāya toya paṇa jema paṣune ughāḍām dekhīne kṣobha thato nathī, tema tenā manamām kṣobha na thāya ne te strīnā aṅgamām citta coṭī jāya nahi, tene madhyama vairāgyavāḷo kahīe. Ane je uttama vairāgyavāḷo hoyā tene to jo kadācit ekāntamām strīyādika padārthano yoga thāya to paṇa e ḍage nahi, tene uttama vairāgyavāḷo kahīe.

Ane vaḷī Bhajanānndaswāmīe praśna pūchayo je, kaniṣṭh, madhyama ane uttama e traṇa prakāre je bhagavānanuṁ gñāna tenuṁ ṣuṁ svarūpa che? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, kaniṣṭha gñānavāḷo te to prathama bhagavānāno pratāpa dekhīne niścaya kare ane pachī tevo pratāpa na dekhāya ne bhagavānāno koika duṣṭa jīva droha karatā hoyā tenuṁ kāni bhūṇḍuṁ na thāya tyāre tene niścaya rahe nahi, ene kaniṣṭha gñānavāḷo kahīe. Ane madhyama gñānavāḷo je hoyā te to jyāre bhagavānanām ṣubha aṣubha evām manuṣya caritrane dekhe, tyāre temām moha thāya ane niścaya rahe nahi, tene madhyama gñānavāḷo kahīe. Ane uttama gñānavāḷāne to ema varte je bhagavānane game tevi ṣubh-aṣubha kriyāne karatā dekhīne paṇa temām moha thāya nahi ne niścaya jāya nahi tathā jeṇe potāne niścaya karāvyo hoyā ne teja vaḷī kahe je, e bhagavāna nathī. Tyāre tene ema jāṇe je, enum māthūṁ pharyuṁ che. Evo je hoyā tene uttama gñānavāḷo kahīe. Ane temām je kaniṣṭha gñānavāḷo te to aneka janme karīne siddha thāya ane madhyama gñānavāḷo be traṇa janme karīne siddha thāya ane uttama gñānavāḷo teja janme karīne siddha thāy. Evī rīte vārtā karī.

Tyāra pachī moṭā Shivānndaswāmīe praśna pūchayo je, bhagavānāno niścaya to saṁpūrṇa hoyā to paṇa aṅtaramām kṛutārthapaṇuṁ manātūṁ nathī tenuṁ ṣuṁ kāraṇa che? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, kāṁ, krodh, lobh, svād, sneh, māna ityādika je śatru teṇe karīne jenuṁ anṭhkarāṇa dagdha vartatūṁ hoyā ne tene niścaya hoyā to paṇa potāne kṛutārtha māne nahi.

Pachī Nityānndaswāmīe praśna pūchayo je, e kāmādika śatrune ṭālyāno śo upāya che? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, e kāmādika śatruto to ṭaḷe, jo ene upara nirdaya thako daṇḍa devāne tatpara rahe. Jema dharmarājā che te pāpīne māravāne arthe daṇḍa laine rāta divasa taiyāra rahe che. Tema indriyo kumārge cāle to indriyone daṇḍa de, ane anṭhkarāṇa kumārge cāle to anṭhkarāṇane daṇḍa de, temām indriyone kṛucchracāndrāyaṇe karīne daṇḍa de ane anṭhkarāṇane vicāre karīne daṇḍa de, to e kāmādika śatruno nāśa thai jāya ane potāne bhagavānanā niścaye karīne saṃpūrṇa kṛutārtha māne.

Tyāra pachī Muktannda swāmīe praśna pūchayo je, saṃpūrṇa satsaṅga thayo te kene kahīe? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eka to atiše dṛaḍha ātmaniṣṭhā hoyā ane te potānā ātmāne deh, indriyo, anṭhkarāṇathī atiše asaṅgī māne ane e deha indriyādikanī kriyāo te potāne viṣe na māne to paṇa paṇca vartamānanā niyamamām leśa mātra phera paḍavā de nahi. Ane pote brahmasvarūpe varte to paṇa parabrahma je Puruṣottama bhagavāna tenuṃ dāsapaṇuṃ muke nahi, swāmī sevakapaṇe karīne bhagavānanī dṛaḍha upāsanā kare ane pratyakṣa mūrti je bhagavāna tene ākāśanī peṭhe atiše asaṅgī samaje, jema ākāśa che te cāra bhūtamām anusyūtapaṇe vyāpīne rahyo che ane cāra bhūtanī je kriyā te ākāśane viṣe thāya che to paṇa ākāśane e pṛuthvī ādika cāra bhūtanā vikāra aḍatā nathī, tema pratyakṣa je ShriKṛuṣṇanārāyaṇa te śubhaaśubha sarva kriyāne karatā thakā ākāśanī peṭhe nirlepa che ema jāṇe ane te bhagavānanām je asaṅkhyāta aiśvarya che tene samaje je, ā bhagavāna jīvonā kalyāṇane arthe manuṣya jevā jāṇāya che to paṇa e anaṅtakoṭi brahmāṇḍanā kartāhartā che. Ane Golok, Vaikuṅṭh, Shvetadvīp, Brahmapura ityādika je dhāma te sarvenā swāmī che ane anaṅtakoṭi evā je akṣararūpa mukta te sarvenā swāmī che. Evo bhagavānāno mahimā jāṇīne te bhagavānane viṣe śravaṇādika bhaktine dṛaḍha karīne rākhe ane te bhagavānanā bhaktanī sevā cākari kare, evī rīte je varte teno saṃpūrṇa satsaṅga kahīe.

Pachī nānā Shivānndaswāmīe praśna pūchayo je, kyāreka to bhagavānanā bhaktano mahimā atiše samajāya che. Ne kyāreka to atiše samajāto nathī tenuṃ śuṃ kāraṇa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, saṅta che te to dharmavāḷā che. Te jyāre koikane adharmamām cālato

dekhe tyāre tene ṭoke, pachī je dehābhimānī hoyā tene savaḷo vicāra karīne śikṣā grahaṇa karatām āvaḍe nahi ne sāmo te sañtano avaguṇa le. Māṭe jyām sudhī ene duḥkhāḍīne kahe nahi tyām sudhī māhātmya rahe ne jyāre hitanī vāta paṇa duḥkhāḍīne kahe tyāre avaguṇa le ne māhātmya na jāṇe ane jene sañtano avaguṇa āvyo tene koi rīte prāyaścite karīne paṇa śuddha thavātum nathī, jema kāmādika doṣanām pāpa nivāraṇa che tema sañtanā drohanum pāpa nivāraṇa che nahi. Ne jema koine kṣayaroga thāya tene ṭalyānum koi ouṣadha nathī. Te to niścaya mare, tema jene sañtano avaguṇa āvyo tene to kṣayaroga thayo jāṇavo. Te to pāñca divasa moḍo vahelo niścaya vimukha thaṣe ane vaḷī jema manuṣyanām hāth, pag, nāk, āñkh, āñgaḷio e ādika je aṅga te kapāya to paṇ, e manuṣya muvo kahevāya nahi, ane jyāre dhaḍamānthī māthum kapāi jāya tyāre tene muvo kahevāy, tema harijanano jene avaguṇa āve tenum to māthum kapānum ane bījā vartamānamām kadācit phera paḍe to aṅga kapānum kahevāy. Paṇa te jīve kharo, kahetām te satsaṅgamām ṭake kharo ane jene sañtano avaguṇa āvyo te to niścaya satsaṅgathī jyāre tyāre vimukha ja thāy. E enum māthum kapānum jāṇavun.

Pachī bhagavadānndaswāmīe praśna pūchayo je, harijanano avaguṇa āvyo hoyā tene ṭalyāno koi upāya che ke nathī? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, upāya to che, paṇa ati kaṭhaṇa che. Te atiṣe śraddhāvālo hoyā tethī thāya che. Jyāre koi sañtano avaguṇa āve tyāre ema vicāra kare je, meim ati moṭum pāpa karyum, je māṭe brahmasvarūpa evā je bhagavānanā bhakta teno avaguṇa līdho. Evā vicāramānthī atiṣe dājha haiyāmām thāy. Te dājhane māre anna jame to tenā svādu-kusvādupaṇānī khabara paḍe nahi tathā rātrine viṣe nidrā paṇa āve nahi. Ane jyām sudhī sañtano avaguṇa haiyāmānthī ṭale nahi tyām sudhī jema jaḷa vinānum māchalum taraphaḍe tema ati vyākuḷa thāy. Ane jyāre e sañtano haiyāmām atiṣe guṇa āve ne te sañta koi vāte duḥkhāṇā hoyā to tene ati dīna thaine prasanna kare. Evī jātano jenā hṛdayamām vicāra raheto hoy, to tene sañtano avaguṇa āvyo hoyā te paṇa ṭalī jāya ne satsaṅgamānthī paṇa vimukha na thāy. Paṇa e vinā bījo koi eno upāya nathī kahyo. Eja eka upāya che. *Iti Vacanāmṛtam* ||1|| 109 //

Saṅvat 1877nā kārtika vadi 11 ekādaśīne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja gāma ShriLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām dakṣiṇāde mukhāraviṇde ḍholiyā upara virājamāna hatā ane rātā kinakhāpano suravāḷa paheryo hato ane Naranārāyaṇa nāme aṅkita evo je kāḷo kinakhāpa tenī ḍagalī paheṛī hatī ane māthe burānapurī asamānī raṅgano reṅṭo sonerī tāranā pharatā cheḍāno bāndhyo hato ane kasumbī raṅgano reṅṭo keḍe bāndhyo hato ane potānā mukhāraviṇdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī. Ane Muktānnda swāmī ādika je paramahṅsa te dūkaḍ, sarodā, satār, mañjīrādika vājīntrane vajāḍīne kīrtananuṁ gāna karatā hatā.

Pachī kīrtananī samāpti thai rahī tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, sarve paramahṅsa sām̄bhaḷo, huṁ tamane eka praśna pūchūṁ chuṁ. Tyāre muni bolyā je, He Mahārāja! Pūcho. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ā satsaṅgamām haribhaktane kyāre mṛutyuno bhaya ṭalī jāya ne deha chate ja potānuṁ kalyāṇa manāi jāya? Pachī Muktānnda swāmīe jevo āvaḍayo evo utara karyo paṇa Shrijīmahārājanā praśnanuṁ samādhāna thayuṁ nahi pachī bījā paramahṅsa bolyā je, He Mahārāja! E praśnāno utara to tame ja karo. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, tame jyām sudhī kīrtana bolyā tyām sudhī ame eno vicāra karyo che. Te amārī najaramām to ema āvyuṁ che je cāra prakāranā haribhakta hoyā tene mṛutyuno bhaya nāṣa pāme che ane kṛtārthapaṇuṁ manāya che. Te cāra prakāranā haribhaktanī vikti, eka to viśvāsī, bījo gñānī, trijo śūravīr, cotho pṛitīvāḷo. E cāra prakāranā je bhakta tene to mṛutyuno bhaya nathī raheto ane deha chate kṛtārthapaṇuṁ manāya che. Have e cāra prakāranā bhaktanām lakṣaṇa kahīe chīe, temām je viśvāsī hoy, te to pratyakṣa bhagavāna ne tenā sādhu tenām vacanane viṣe atiṣe viśvāsane pāmyo che, māṭe te bhagavānanā niścayanā baḷavaḍe karīne mṛutyuno bhaya rākhe nahi, ane ema jāṇe je, mane pratyakṣa Puruṣottama bhagavāna maḷyā che, māṭe huṁ kṛtārtha chuṁ. Ane gñānīne to ātmagñānanuṁ baḷa hoyā te ema māne je, huṁ to brahmasvarūpa evo bhagavānāno bhakta chuṁ. Māṭe ene paṇa mṛutyuno bhaya hoyā nahi. Ane śūravīra hoyā te thakī to iṅdriyo tathā anṭhkarāṇa e sarve tharathara kaṁpatām rahe ane bījā koithī paṇa ḍare nahi, māṭe ene koi rīte parameśvaranī āgñāmām bhaṅga thāya nahi, māṭe potāne

kṛtārthapaṇum māne ane mṛutyuno trāsa tenā manamām leṣa mātra paṇa hoyā nahi. Ane cotho je pṛitivālo tene to pativratānum aṅga che. Jema pativratā strī hoyā tene potānā pati vinā bīje ṭhekāṇe vṛutti ḍole nahi ne eka potānā patine viṣe ja pṛīti rākhe, tema te bhagavānāno bhakta te pativratānī peṭhe potāne kṛtārthapaṇum māne ane tene mṛutyuno bhaya paṇa leṣa mātra hoyā nahi. Ane e cāra aṅga māñhilum eka pradhāna hoyā ne bījām traṇa gouṇa hoyā to paṇa janma mṛutyunā bhaya thakī tare che ane cāra māñhilum eka paṇa na hoyā tene to mṛutyuno bhaya ṭaḷe nahi. Eṭalī vārtā karīne pachī Shrijīmahārāja sarva paramahṅsa tathā haribhakta pratye bolyā je, e cāra māñhilām jene je aṅga pradhānapaṇe vartatām hoyā te kaho. Pachī paramahṅsa samagrane je je aṅga vartatām hatām te kahyāñ. Ane haribhaktane paṇa jene je aṅga vartatām hatām te kahyāñ. Te sām̄bhaḷīne Shrijīmahārāja ghaṇā prasanna thayā. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, e cāra aṅgamāñthī jene śūravīranum aṅga hoyā te sarve āvīne amāre page lāgo. Pachī jene jene śūravīranām aṅga vartatām hatām te sarve Shrijī mahārājanām caraṇāraviṅdane chātīmām laine page lāgyā.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, vaḷī jene praśna pūchavo hoyā te pūcho. Tyāre Brahmānnda swāmīe pūchayum je, je kāraṇa hoyā te to kāryathī moṭum joie. Tyāre vaḍanum bīja te to nānum che ne te thakī moṭo vaḍa kema thāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, kāraṇa hoyā te to nānum hoyā ne sūkṣma hoyā to paṇa moṭā kāryani utpatti karavāne samartha che eja kāraṇamām moṭāi che. Jema mūḷa prakṛutinām kārya evām je anaṅta pradhāna teno moṭo vistāra che paṇa kāraṇarūpa je mūḷa prakṛuti te to strīne ākāre che. Tathā pṛuthvīnum kāraṇa je gaṅdha te sūkṣma che, ane tenum kārya je pṛuthvī te moṭī che. Ema ja ākāṣa ādika je bījām cāra bhūta teno moṭo vistāra che ane tenām kāraṇa je śabdādika te sūkṣma che. Aane je kāraṇa hoyā te nānum hoyā to paṇa te moṭā kāryane utpanna karavāne samartha thāya evī emām kalā rahī che. Jema agnideva che te to manuṣya jevo mūrtimāna che ane māṅasa jevaḍo che ane tenum kārya je agnīnī jvālāo te to ati moṭī che tathā jema varuṇanī mūrti te to manuṣya jevaḍī che ane tenum kāryarūpa je jaḷa te to ati jhājhum che, ane jema sūryanī mūrti to manuṣya jevī rathamām beṭhī che

ane tenum kārya je prakāṣa te to ākhā brahmānḍamām vyāpī rahyo che, tema sarvanā kāraṇa evā je Shri Puruṣottamanārāyaṇa ShriKṛṣṇa te to manuṣya jevadā che, to paṇa anaṅta koṭi brahmānḍanā kāraṇa che. Ane je mūrkhā hoyā te to ema samaje je, jenum kārya āvaḍum moṭum che to tenum kāraṇa to kevaḍum moṭum haṣe? Eto mūrkhānī samajāṇa che. Ane sarvanā kāraṇarūpa evā bhagavāna te manuṣya jevā che to paṇa potānā aṅgamānṭhī yogakalāe karīne anaṅtakoṭi brahmānḍane utpanna karavāne samartha che, ne pāchām potāne viṣe laya karavāne samartha che. Jema agni, varuṇ, sūrya te potānām kāryarūpe moṭā jaṇāya che ne vaḷī kāryane potāmām līna karīne eka poteja rahe che, tema bhagavānanā eka eka romamām anaṅtakoṭi brahmānḍa aṇunī peṭhe rahyām che. Te aṣṭāvaraṇa ne coudaloka suddhām rahyām che. Evī rīte kāraṇamām aloukikapaṇum che ne moṭāipaṇum che. Tene samajhum hoyā te jāṇe je, bhagavāna manuṣya jevā jaṇāya che to paṇa e bhagavāna sarvanā kāraṇa che ane sarvanā kartā che ne samartha che. Ema kahīne Shrijīmahārāja śayana karavā padhāryā. *Iti Vacanāmṛtam ||2|| 110 ||*

Saṅvat 1877nā kārtika vadi 13 teraṣane divasa Shrijīmahārāja gāma ShriLoyā madhye Surākhācaranā darabāramām rātrine same ḍholiyā upara virājamāna hatā ne dhoḷī chīnṭanī ḍagalī paheṛī hatī tathā ṛuno bharelo dhoḷo suravāḷa paheryo hato ne mastaka upara dhoḷo pheṅto bāndhyo hato tathā dhoḷī pacheḍī oḍhī hatī ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā satsaṅgīnī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Te समयane viṣe Shrijīmahārājane Bhagavadānḍa swāmī tathā Shivānḍa swāmīe praṣna pūchayo je, bhagavāna tathā saṅta teno jene māhātmya gñāne sahita niścaya hoyā tenām śām lakṣaṇa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene bhagavānāno ne saṅtano māhātmya gñāne sahita niścaya hoyā tethī bhagavānane arthe ne saṅtane arthe ṣum na thāya? Ene arthe kuṭumbano tyāga kare, lokalājano tyāga kare, rājyano tyāga kare, sukhanō tyāga kare, dhanano tyāga kare, strīno tyāga kare, ane strī hoyā te puruṣano tyāga kare. Ema kahīne pachī ā sarve haribhaktanī vārtāo eka bījā keḍe karī, gāma Dhaḍusaravāḷā rajapūta Galujī tathā Dharmapuravāḷām Kuṣaḷakuṅvarabāi tathā Paravatabhāi tathā Rājabāi

tathā Jīvubāi tathā Lāḍubāi tathā moṭām Rāmabāi tathā Dādokhācara tathā Māncobhakta tathā Muḷajī Brahmācārī tathā Bhujavāḷām Lādhībāi ne Mātājī tathā Muktañnda swāmī tathā Vāḷāka deṣano Aahira Paṭela Sāmata tathā gāma Mānakuvānā Muḷajī tathā Kṛṣṇajī tathā Vāḷāka deṣamām Guñdāḷī gāmanā be Kāṭhī haribhakta ityādika je satsaṅgī temaṇe bhagavānane arthe ne sañtane arthe je je karyum tene vistārine kahetā havā. Ane vaḷī ema kahyum je, jene bhagavānāno niścaya māhātmya gñāne sahita hoyā te bhagavānānā vacanamām phera paḍe nahi ne jema kahe tema kare. Te upara potānī vāta karī je, amāro svabhāva kevo hato to godohana mātra eka sthānakamām rahevāya paṇa vadhu rahevāya nahi. Evā tyāgī hatā ane vairāgya atiṣe hato ne Shrī Rāmāñndaswāmī upara heta paṇa asādhāraṇa hatum to paṇa swāmīe Bhujanagarathī kahī mokalyum je, **jo satsaṅgamām rahyāno khapa hoyā to thām̄bhalāne bātha laine paṇa rahevum paḍaṣe.** Ema Mayārāma Bhaṭṭe āvine kahyum tyāre ame thām̄bhalāne bātha līdhī. Tyāra pachī temaṇe kahyum je, Muktañnda swāmīnī āgñāmām raho, pachī ame swāmīnām darśana thayā mora nava mahinā sudhī Muktañnda swāmīnī āgñāmām rahyā. Eve lakṣaṇe karīne jene sañtano ne bhagavānāno evo niścaya hoyā tene jāñīe. Ane pachī Suñdarajī Sutāra ne Dhosā Vāñiyānī vāta karī. Ane vaḷī jene bhagavānāno ne sañtano evo niścaya hoyā tene tenī korano kepha varte. Ema kahīne Rāñā Rājagarānī vārtā karī, ane Prahlādanī vārtā karī je, Prahlāda je te Nṛsinhājī pratye bolyā je, He Mahārāja! Hum ā tamārā vikarāḷa ṛpathī nathī bīto ne tame je māri rakṣā karī tene hum rakṣā nathī mānato, ne tame jyāre māra indriyorṛpa śatrunā gaṇa thakī rakṣā karaṣo tyāre hum rakṣā māñīṣ. Māṭe je bhagavānāno bhakta hoy, te daihika rakṣā bhagavāna kare teṇe karīne harṣa na pāme, ne rakṣā na kare teṇe karīne śoka na kare ane alamasta thako bhagavānane bhaje, ane bhagavāna ne sañta tenuṃ māhātmya bahu jāṇe. Te upara gāma Kaṭhalālānī Dhosīnī vāta karī. Ane āvī rītano je haribhakta hoyā teno deha paga ghaṣīne paḍe, vāgha khāi jāy, sarpa karaḍe, śastra vāge, pāñimām būḍī jāyā ityādika game tevi rīte apamṛtyue karīne deha paḍe to paṇa ema samaje je, bhagavānānā bhaktānī avaḷī gati thāyā ja nahi. E to bhagavānānā dhāmane ja pāme. Ane bhagavānathī vimukha hoyā teno deha sudhī sāri

peṭhe paḍe ne caṇḍananā lākaḍāmām̄ saṅskāre yukta baḷe to paṇa te to niścaya yamapurīmām̄ jāy. E benī vikti sārī peṭhe samaje, e sarve prakāranī jenā hṛdayamām̄ ḍaḍha gāṅṭha paḍī jāya tene bhagavāna ne saṅtano māhātmye sahita niścaya che ema jāṇavuṅ. Ane evo niścayavāḷo je hoye te jarṇura Brahmamaholamām̄ ja puge paṇa bīje kyānya koi dhāmām̄ oro rahe nahi. *Iti Vacanāmṛutam ||3|| 111 ||*

Saṅvat 1877nā kārtika vadi 14 coudaṣane divasa pahora eka divasa caḍhate swāmī Shri Sahajānṇdajī mahārāja gāma ShriLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām̄ virājamāna hatā. Ane dhoḷo suravāla paheryo hato ane dhoḷī chīṅṭanī ḍagalī paheṛī hatī. Ane mastaka upara ṣveta pāgha bānḍhī hatī. Ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Akhaṇḍānṇda swāmīe Shrijīmahārājane praśna pūchayo je, anṅtakoṭī brahmānḍa che te brahmānḍane viṣe jevī ā brahmānḍamām̄ vartamāna kāḷe bhagavānanī mūrti che tevi ne teviḷa dekhāya che ke nathī dekhāti? Pachī Shriji mahārāja bolyā je, bhagavāna pote potānā Akṣaradhāmane viṣe sadā virājamāna che ane mūlamāyāmānṅthī upajyām̄ je anṅtakoṭī pradhāna puruṣa te thakī anṅtakoṭī brahmānḍa upaje che. Pachī te bhagavāna potānā Akṣaradhāmām̄ eka ṭhekāṇe rahyā thakā potānī icchāe karīne te anṅtakoṭī brahmānḍane viṣe potānā bhaktane arthe anṅtarṇupe dekhāya che.

Pachī vaḷī Akhaṇḍānṇda swāmīe praśna pūchayo je, ShriKṛṣṇanārāyaṇa to sadā manuṣyākṛuti che ne te bhagavānanuṅ svarṇupa sarvakāḷe satya che ane teja bhagavāna kyāreka Matsy, Kacch, Varāh, Nṛusiṅhādika anṅtarṇupe karīne bhāse che te kema samajavuṅ? Ane vaḷī brahmānḍa brahmānḍa pratye kalyāṇanī rīti tathā bhagavānanī mūrti te eka sarakhī che ke judī judī che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavānanī mūrti to sadā eka sarakhī che to paṇa bhagavāna potānī mūrtine jyām̄ jevī dekhāḍī joie tyām̄ tevi potānī icchāe karīne dekhāḍe che. Ane jyām̄ jeṭalo prakāṣa karavo ghaṭe tyām̄ teṭalo prakāṣa kare che. Ane pote to sadā dvibhujā che to paṇa potānī icchāe karīne, kyāni cārabhuj, kyāni aṣṭabhuj, kyāni anaṅtabhujane dekhāḍe che. Tathā Matsya Kacchādika

ṛupe karīne bhāse che. Evī rīte jyām jevuṃ ghaṭe tyām tevum ṛupa prakāṣe che. Ane pote to sadā ekarṛupeja virājamāna rahe che. Ane vaḷī eka ṭhekāṇe rahyā thakā anaṅtakoṭi brahmānḍane viṣe aṅtaryāmīrṛupe vyāpīne rahe che. Jema Vyāsajī eka hatā teṇe Shukajīne sāda karyo tyāre sthāvāra jaṅgama sarve jīvamām rahīne sāda karyo ane Shukajīe huṅkāro dīdho tyāre paṇa sthāvāra jaṅgama sarve sṛuṣṭimām rahīne huṅkāro dīdho. Evī rīte Shukajī jevā moṭā siddha hoyā te paṇa je sarva jagatāmām vyāpavāne samartha thāya che, te to bhagavānanā bhajananā pratāpe karīne evī yogakaḷāne pāmyā che. To pote bhagavāna Puruṣottama te to yogeṣvara che ne sarve yogakaḷānā nidhi che, te eka ṭhekāṇe rahyā thakā anaṅtakoṭi brahmānḍamām potānī icchāe karīne jyām jema ghaṭe tyām tema bhāse temām ṣuṃ kahevum? Ane e bhagavānamām ema hoyā tenum ṣuṃ āścarya che? Kema je, koika goḍīo hoyā te tuccha māyāne jāṇe che, temām paṇa lokone kevum āścarya thāya che. Ne tenī yathārtha khabara paḍatī nathī, to bhagavānamām to sarve yogakaḷāo rahī che te mahā āścaryarṛupa che. Tene jīva kema jāṇī ṣake? Māṭe bhāgavatāmām kahyūṃ che je, āṭalā bhagavānanī māyāne taryā che. Ane vaḷī ema kahyūṃ je, koi bhagavānanī māyānā baḷane pāra pāmyā nathī. Teṇe karīne ema jāṇavum je, e bhagavānanī yogakaḷāmām brahmādika jevāne kutarka thāya to e bhagavānanī māyānā baḷanā pārane na pāmyā kahevāy. Te kutarka te ṣuṃ? To je, e bhagavāna te kema ema karatā haṣe? Ane bhagavānane ema samaje je, eto samartha che te jema karatā haṣe te ṭhīka karatā haṣe. Evī rīte bhagavānane nirdoṣa samaje to māyāne taryā kahevāy. Ane kalyāṇanī rīti to eka sarakhī che, paṇa bhajanārā je puruṣa tene viṣe uttam, madhyama ane kaniṣṭha e traṇa prakāranā bheda che, ne temānī śraddhā anaṅta prakāranī che, tene yoge karīne kalyāṇanā mārgamām paṇa anaṅta bheda thāya che. Ane vastugate to kalyāṇano mārga eka che ane bhagavānanum svarṛupa paṇa ekaja che. Ane te bhagavāna ati samartha che ne te jevo thavāne kāje akṣara paryānta koi samartha thato nathī, siddhānta che.

Pachī Muktānḍa swāmīe Shrijīmahārājane kahyūṃ je, Jhīṇobhāi to āja bahu dilagīra thayā ane ema bolyā je, jyāre mahārāja amāre ghera āvyā nahi tyāre amāre paṇa gharamām rahyānum ṣuṃ kāma che? E vāta

sāmbhaḷīne Shriḡīmahārāja bolyā je, mūñjhāine rīse karīne je prema kare te prema ante nabhavāno nahi ane rīsavāḷānī bhakti tathā prema e sarve ante khoḡām thai jāya che. Māṭe muñjhāine jhāñkhum mukha karavum te to ati moḡī khoḡa che. Pachī Jhīñābhāie kahyum je, bhagavāna ne bhagavānanā sañta te potāne ghera āve tyāre mukha praphullita thayum joie. Ane jyāre bhagavāna ne sañta na āve tyāre to mukha jhāñkhum thayum ja joie ane haiyāmām ṡoka paṇa thayo joie. Pachī e vārtā sāmbhaḷīne Shriḡīmahārāja bolyā je, bhagavāna ne sañta te āve tyāre rāḡī thavum paṇa ṡoka to kyāreya paṇa karavo nahi. Ane jo ṡoka karyāno svabhāva hoyā to ante jarḡura kāñika bhūñḡu thayā vinā rahe nahi. Māṭe potapotānā dharmamām rahīne je rītanī bhagavānanī āḡñā hoyā tene rāḡī thakā pāḷavī paṇa potānum gamatum karavā sāru koi rīte mūñjhāvum nahi. Ane bhagavāna kyāñika javāñī āḡñā kare ne jo ṡoka karīne mūñjhāya to prathama je bhagavāne darṡana āpyām hoyā tathā prasāda āpyo hoyā tathā anañta prakāranī ḡñānavārtā karī hoyā ityādika kriyāe karīne je potāne sukha prāpta thayum hoyā te jatum rahe, ane mūñjhavaṇe karīne buddhimām ekalo tamoguṇa chāi jāy, teṇe karīne kevaḷa duḡkhiyo thako ja jyām muke tyām jāy. Pachī e muñjhavaṇe karīne āḡñā paṇa yathārtha paḷe nahi. Māṭe bhagavānanā bhaktane to sadā ati prasanna rahevum ane prasanna mane karīne bhagavānanum bhajana karavum, paṇa game tevo bhūñḡo deṡakāḷa hoyā to paṇa haiyāmām leṡa mātra mūñjhavaṇa āvavā devī nahi. *Iti Vacanāmṛutam ॥4॥ 112 ॥*

Sañvat 1877nā kārtika vadī amāsane divasa rātrine same swāmī Shri Sahajāññdajī mahārāja ḡāma ShriLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām virājamāna hatā ane dhoḷo suravāḷa paheryo hato ane dhoḷī chīñtanī ḡagalī paḡerī hatī ne mastaka upara ṡveta pāḡha bāñdhī hatī ane potānā mukhāraviñdanī āḡaḷa paramahñsa tathā deṡadeṡanā haribhaktanī sabhā bharāine beḡhī hatī.

Pachī Shriḡīmahārāje sarva paramahñsane praṡna pūchayo je, keḡalā sañkalpa kahevāya tyāre niṡkapaḡa kahevāy, ne keḡalā sañkalpa na kahevāya tyāre kapaḡī kahevāya? Pachī paramahñsa vate eno utara na thayo. Tyāre Shriḡīmahārāja bolyā je, pañcavartamāna sāmbāñdhī potāmām kācyapa

hoya ne te potāthī vicāre karīne ṭaṭatī na hoyā to te kācyapa jemām na hoyā evā je saṅta tene āgaḷa kahevum ane koika saṅtano avaguṇa potāne āvyo hoyā to te kahevo tathā bhagavānanā niścayamām aniścayano ghāṭa thayo hoyā te paṇa kahevo, tyāre te niṣkaṭa kahevāy. Ane e mānhīlo saṅkalpa thayo hoyā ne tene je saṅtani āgaḷa na kahe tene kapaṭī jāṇavo.

Pachī vaḷī Shriḷīmahārāje praṣna pūchayo je, evo kapaṭī hoyā ne te ḍahyo hoyā tene kevi buddhie karīne oḷakhīe? Tyāre eno uttara paṇa paramahīsane na āvaḍayo. Tyāre Shriḷīmahārāje kahyūm je, e to ema oḷakhāya je eno sahavāsa hoyā ne khādhe-pīdhe, beṭhate-uṭhate, cālate-hālate, potā bheḷo raheto hoyā tyāre pote tenī khabara rākhe ne potāthī nokho paḍe tyāre paṇa bījā māṇasa pāse tenī chānī khabara rakhāve, tyāre tenuṃ kapaṭa oḷakhyāmām āve.

Pachī vaḷī Shriḷīmahārāje praṣna pūchayo je, daṃbhe karīne vartamāna pāḷe ne daṃbhe karīne bhagavānāno niścaya rākhatō hoyā ne te pote buddhivāḷo hoyā ne mānī hoyā te potānā vartamānane ne potānā niścayane bījānā sēcā vartamāna ne niścaya tenī āgaḷa adhika kari dekhāḍato hoyā tyāre tene ema kema kaḷīe je eno daṃbhe karīne vartamāna ne niścaya che? Tyāre e praṣnāno uttara paṇa paramahīsa vate na thayo, tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, enī pratiṣṭhāno bhaṅga thāya tyāre eno daṃbha kaḷāy, nahi to na kaḷāy.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praṣna pūchayo je, bhagavānāno niścaya tathā vartamāna te bemānthī kevo ghāṭa hoyā te pāḍe ane kevo ghāṭa hoyā to paṇa na pāḍe? Ane teno avadhī hoyā te kevo je kyām sudhī e ghāṭa rahe te dharmamānthī pāḍe, ne bhagavānanā niścayamānthī pāḍe? Tyāre eno uttara paṇa paramahīsa vate thayo nahi, tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, je ghāṭane ṭālyāno yatna kare. To paṇa ṭaḷe nahi, evo je koika dharmā pālyāmām ayogyā ghāṭa raheto hoyā ane te ghāṭa paṇḍara divasa tathā mahinā sudhī na thāy, ne vaḷī koika divasa prakāṭa thāi āve, evo je ghāṭa te dharmamānthī pāḍe, ane emaja bhagavānanā niścayamām paṇa jāṇavuṃ, ane je ghāṭa thayo ne tene vicāre karīne ṭāḷī nākhe ne pācho pharīne te ghāṭa thāya nahi. Evo je ghāṭa te e bemānthī pāḍī ṣake nahi.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praṣna pūchayo je, satsaṅgamām ḍraḍha pāyo keno thāya ne keno na thāya? Pachī eno uttara paṇa paramahīsane

na āvaḍayo, tyāre Shrijīmahārāje karyo je, jema dattātreye, pañcabhūt, cañdramā, paṣu, veṣyā, kumārī, potāno deha ityādika sarvamāñthī paṇa guṇa līdho. Evī rīte sañtamām jene guṇa grahaṇa karyāno svabhāva hoyā teno ja satsaṅgamām ḍraḍha pāyo thāya che. Ane jene sañtamām guṇa līdhāno svabhāva na hoyā te satsaṅgamām rahyo che to paṇa eno ḍraḍha pāyo nathī.

Pachī vaļī Shrijīmahārāje praṣna pūchayo je, sañta tathā śāstra tathā potāno vicāra e traṇe hoyā tyāre atiṣe indriyo, añṭhkaṇa jītāya ke temāñthī ekavānum hoyā to paṇa jītāya? Ane jo ema kaheṣo je, e traṇevānām bheļām hoyā to jītāy, tyāre sañta pāsethī kevi yukti śīkhavi. Ane śāstramāñthī śī yukti śīkhavi ane potāno vicāra karīne śī yukti śīkhavi, te kaho? Tyāre eno uttara paṇa paramahñsathī thayo nahi. Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, śāstre karīne to bhagavāna tathā sañta tenum māhātmya samajavum ane sañtathī ema śīkhavum je, je rīte sañta indriyone jītāyāñi yukti batāve je, āvi rīte netrañi ḍraṣṭi nāsikā upara rākhavi tathā grāmyavārtā na sām̄bhaļavi, ityādika je yukti te sañtathī śīkhavi, ane te sañte śīkhavi je yukti tene potāne vicāre karīne potānā kalyāṇane arthe savaļī samajīne mānavī ne tema vartavā lāgavum. Ema traṇe vānāne karīne indriyo añṭhkaṇa jītāya che.

Ane te pachī vaļī Shrijīmahārāje praṣna pūchayo je, indriyone jītāy añṭhkaṇa jītāya che ke añṭhkaṇane jītāy indriyo jītāya che? Pachī e praṣnāno uttara paṇa paramahñsane na āvaḍayo tyāre Shrijīmahārāje karyo je, bāhya indriyone dehadamane karīne jīte ane deha damane karīne bāhya indriyo jītāñi hoy, to paṇa pañca vartamānanā niyamamām ḍraḍha thaine raheto hoy, to bāhya indriyo jītāve karīne añṭhkaṇa jītāy, paṇa ekale añṭhkaṇane jītāve karīne bāhya indriyo jītāya nahi ane bāhya indriyone jītāve karīne to añṭhkaṇa jītāya che, kema je jo bāhya indriyone jīte ne viṣayamām pravartāvavā de nahi tyāre añṭhkaṇa māñhīthī nirāṣa thai jāya che je, ā dehe karīne ā vāta banavāñi nathī.

Ane te pachī vaļī Shrijīmahārāje praṣna pūchayo je, bāhya indriyo śāṇe karīne jītāya ne añṭhkaṇa śāṇe karīne jītāya? Pachī eno uttara paṇa paramahñsane na āvaḍayo, tyāre Shrijīmahārāje karyo je, dharmāśāstramām kahyā che je tyāgīnā niyama tene rākhe tathā āhārane

niyamamām rākhe tathā taptakṛucchra cāndrāyaṇādika vrata kare, tathā jāñī jāñīne ṭādh, taḍako, bhūkh, taras, tenum sahana kare, ane bhagavānanām kathā, kīrtan, vārtā kare, tathā bhajana smaraṇamām bese, tathā āsana jīte, ityādika sādhanē karīne bāhya indriyo jītāya che. Ane bhagavānanā māhātmyano vicāra ne bhagavānanum dhyāna tathā ātmaniṣṭhā eṭale karīne anṭhkarāṇa jītāya che. *Iti Vacanāmṛutam 115// 113 //*

Saṅvat 1877nā māgaṣara sudi 1 paḍavāne divasa Shriḡimahārāja gāma ShriLoyā madhye Surākhācaranā darabāramām rātrine same virājamāna hatā ane dhoḷo khesa paheryo hato tathā dhoḷī chīntānī ḍagalī pāherī hatī tathā dhoḷo pheṅto māthe bāndhyo hato tathā bīje dhoḷe pheṅte karīne bokānī vāḷī hatī ne te dhoḷā pheṅtānum chogalum māthe laṭakatum hatum ne cophāḷa oḍhāyo hato ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktānī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḡimahārāje paramahṅsa pratye praṣna puchāyo je, satsaṅga thayā pachī durlabhamām durlabha te ṣum sādhanā mānyum che? Pachī e praṣnāno uttara paramahṅsa vate na thayo. Tyāre Shriḡimahārāje karyo je, ekāntikapāṇum emām āve e atiṣe durlabha che. Te ekāntikapāṇum te ṣum? To dharm, gñāna ane vairāgya e traṇe yukta je bhagavānanī bhakti karavī tene ekāntikapāṇum kahīe.

Pachī vaḷī Shriḡimahārāje praṣna pūchāyo je, dharmā sambāndhī sādhanamām evum kayum sādhanā che, je eka rākhye karīne sarve dharmā rahe? Ane bhagavāna sambāndhī je bhajan, smaraṇ, kīrtan, vārtā, e ādika sādhanā che temām evum eka sādhanā kayum che, je āpatkāḷa hoyā ne sarve jāy, ne jo eka rahe to sarve rahe? Pachī teno uttara paṇa pote karyo je, dharmā sambāndhī sādhanamām to eka niṣkāmapāṇum hoyā to sarve sādhanā āve, ane bhagavāna sambāndhī to e sādhanā che je niṣcaya rahe to sarve āve.

Ane vaḷī Shriḡimahārāje praṣna pūchāyo je, keviḡ matī eka prakāranī rākhye ṛuḍum thāya ne tene jo pheravīe to bhūṅḍum thāya ane keviḡ matīne vāraṅvāra pheravīe to ṛuḍum thāya ne na pheravīe to bhūṅḍum thāya? Pachī teno uttara paṇa pote karyo je, bhagavānanā niṣcayārūpa je

mati tene to pharavā ja devī nahi. Bhagavānanuṁ mähātmya sām̄bhaḷīne tenī puṣṭi vāraṁvāra karyā karavī, to ṛḍuṁ thāya ne e matine vāraṁvāra pherave to bhūṅḍuṁ thāy. Ane pote potānā manane jāṅye je matimām̄ niścaya karyo hoyā je, māre āma karavūṁ che. Te matine saṅtane vacane karīne vāraṁvāra pheravavī ne saṅta kahe je, ahīm̄ besavūṁ nahi ne ā karavūṁ nahi. To te ṭhekāṅe besavūṁ nahi ne te karavūṁ nahi. Evī rīte matine pherave to ṛḍuṁ thāya ne e matine pherave nahi ne potānuṁ dhāryūṁ kare to bhūṅḍuṁ thāy.

Ane vaḷī Shriḷīm̄ahārāje praṣṅa pūchayo je, kevi jātano satsaṅgī athavā paramahṅsa hoyā ne dharmamām̄ saṁpūrṅa raheto hoyā ne tenī pāse besīe ne vāta sām̄bhaḷīe to doṣa lāge? Tyāre teno uttara paṅa pote karyo je, jene bhagavānāno niścaya hoyā ne dharmamām̄ paṅa pote raheto hoyā to paṅa jo tene vyavahāramām̄ āsakti hoyā tathā dehābhīmāna hoyā tathā māna hoyā ne tene bhagavāna tathā saṅta te khode, to te bhagavānāno ne saṅtano avaguṅa jarṅura le. Pachī biḷjāne āgaḷa paṅa bhagavānāna tathā saṅtanā avaguṅaṅi vāta karīne tene vimukha jevo kare, evo je hoyā teno koi rīte saṁbaṅdha na rākḷavo ane rākḷe to bhūṅḍuṁ thāy.

Ane vaḷī Shriḷīm̄ahārāje praṣṅa pūchayo je, kevo sādhu hoyā ne te dharmamām̄ raheto hoyā ne niścaya paṅa hoy, to paṅa tene bheḷe nāvā javūṁ nahi, ne pāse pathārī karavī nahi ne tenī vāta paṅa na sām̄bhaḷavī? Pachī teno uttara paṅa pote karyo je, je saṅta hīm̄mata rahita vāta karato hoyā je, ṣuṁ eka janme karīne niṣkām̄ādika guṅa āve che? E to bhagavāna kṛupā kare to āve, nahi to aneka janme karīne kalyāṅa thāy, paṅa āja dehe karīne ṣuṁ kalyāṅa thāya che? Evī rīte je hīm̄mata rahita vāta karato hoy, tenā saṅgano sarva prakāre tyāga karavo. ane je ema kaheto hoyā je, ā ne ā dehe karīne kṛutārtha thayā chīe ne kām, krodh, mad, matsar, māna ityādika doṣano ṣo bhāra che? Bhagavāna ne saṅtanā pratāpe karīne e sarveno nāṣa karī nākḷiṣuṁ. Ema je kaheto hoyā ne te kām̄ādika doṣane nāṣa karavānā upāyamām̄ tatpara thaine maṅḍayo hoyā teno saṅga sarva prakāre karavo.

Ane vaḷī Shriḷīm̄ahārāje praṣṅa pūchayo je, kevo sādhu hīm̄mata sahita vāta karato hoyā to paṅa teno tyāga karavo. Pachī teno uttara paṅa

pote karyo je, je saṅta kevaḷa potānā puruṣārthane ja adhika kaheto hoyā ane puruṣārthe karīne ja potāne kṛutārtha mānato hoyā paṇa bhagavānanuṃ baḷa na rākhe ane ema na samaje je, ā sādhanē karīne bhagavānane rāji karavā che, to teno paṇa tyāga karavo.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praṣna pūchayo je, kevo sādhu hoyā teno saṅga karavo ne kevāno na karavo? Tyāre teno uttara paṇa pote karyo je, vartamāna paṇa sudhām sārām pāḷato hoy, ne niścaya sudho hoy, ne te pāse āpaṇa rahetā hoie, ne āpaṇane ṭoke nahi ne paṃpoḷīne rākhe, ne jāparo rākhe to te Muktaṅnda swāmī jevo lokavyavahāre moṭo kahevāto hoyā teno paṇa saṅga na karavo. Ane je saṅta potāne ṭokyā kare ne je svabhāva dekhe te upara khaṭako rākhe ne te na ṭaḷe tyām sudhī vāta karyā kare ne lalocapo rākhe nahi ne te lokavyavahāre moṭo na kahevāto hoyā to paṇa teno saṅga karavo.

Pachī vaḷī Shriḷīmahārāje praṣna pūchayo je, je saṅtamām badhā guṇa sārā moṭā moṭā bhakti-gñānādika hoy, paṇa temām eka evo kayo bhūṅdo doṣa hoyā jeṇe karīne teno saṅga na karīe? Tyāre teno uttara paṇa pote karyo je, jene āḷasa bahu hoyā ne nidrā bahu hoyā ne snāna dhyānādika je niyama tene pāḷavānuṃ koika kahe to kahe, hamaṅām kariṣuṅ, śī utāvaḷa che? Dhīre dhīre thaṣe, ema bole te sudho sāro hoyā to paṇa teno saṅga na karavo.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praṣna pūchayo je, sudhī sārī vāta karato hoy, paṇa tenī vāta na sām̄bhaḷīe, evo enī vāṅimām ṣo doṣa jāṇavo? Tyāre teno uttara paṇa pote karyo je, vāta karavāmām potāne viṣe je bhakti, gñān, vairāgy, dharma tenīja ahaṅkāre karīne pote sarasāi dekhāḍe ne biḷjā saṅtamām je gñān, bhakti ādi guṇa tenī kāṅika nyūnatā dekhāḍe, evo jenī vāṅimām doṣa hoyā tenī vāta na sām̄bhaḷavī.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praṣna pūchayo je, jenī vāṅimānto kutsitapaṅuṃ hoyā to paṇa te vāṅīne amṛtani peṭhe pāna karīe, evī te kai vāṅī che? Pachī teno paṇa pote uttara karyo je, je saṅta vāta kare tyāre pote potānām sām̄bandhī mā-bāp, ben, bhāi tathā potānī jāti tenī kutsita ṣabde karīne tenī niṅdā karato hoyā to tenī te vāṅī sārī jāṇavī, ṣā sārṅuṃ je te vāṅīne je sām̄bhaḷe tene te saṅtani korano ema guṇa āve je, ā saṅtane to koi rīte potānā deha sām̄bandhī ādikamām heta nathī. Māṭe

te vāñine amṛtani peṭhe pāna karavi.

Ane vaḷi Shriḷimahārāje praṣna puchayo je, kaye ṭhekāṇe māna rākhavum̄ ne kaye ṭhekāṇe māna na rākhavum̄? Pachī teno uttara paṇa pote karyo je, bhagavānāno dṛaḍha āṣṛita hoyā ne te jevo tevo garība haribhakta hoyā to paṇa te āgaḷa māna na rākhavum̄, ane jene satsaṅga thakī kānika pācho paga paḍī gayo hoy, tene āgaḷa to māna rākhavum̄. Paṇa tethī dabāi javum̄ nahi ne praṣna uttaramām̄ tenā veṇa upara veṇa lāvavum̄.

Ane vaḷi Shriḷimahārāje praṣna pūchayo je, kaye ṭhekāṇe heta rākhavum̄ ane kaye ṭhekāṇe na rākhavum̄? Tyāre teno uttara paṇa pote karyo je, ame sarve saṅtane sādḥāraṇapaṇe kahetā hoie je, Burānapura tathā Kāṣīe koṇa jaṣe? Tyāre koi bole nahi tyāre te sabhāmānthī pote uṭhīne amane ema kahevum̄ je, kaho to He Mahārāja! Hum̄ jāum̄, ema kahīne amārī āgñā laine tyām̄ javum̄. Eve ṭhekāṇe amārī prasannatāne arthe amārām̄ darṣanādikanum̄ heta paṇa na rākhavum̄. Ane ame tathā saṅta te jene kacavāṇā hoie ne vaḍhīne tiraskāra karīne bahāra kāḍhī mukyo hoy, ne te ṣoke karīne roto hoyā ne te pāse koi ekaḍamala vimukha jevo āvīne saṅtano athavā amāro avaguṇa kahevā lāge, tyāre tenī āgaḷa te saṅtani koranum̄ ne bhagavānani koranum̄ bahu heta jaṇāve ane ema kahe je, hum̄ to eno vecāṇa chum̄ ne mārā kaṭakā karī nākhe to paṇa mārē emano avaguṇa na āve, e to mārā kalyāṇanā karatala che. Evī rīte te ṭhekāṇe atiṣaya heta jaṇave.

Ane vaḷi Shriḷimahārāje praṣna pūchayo je, jeṇe karīne bhagavāna rājī thatā hoyā to paṇa te karavum̄ nahi ane jeṇe karīne bhagavāna kurājī thāya to paṇa te karavum̄ evum̄ te ṣum̄ che? Pachī eno uttara paṇa pote karyo je, ame koika vacana kahīe ne temām̄ jo adharma jevum̄ hoyā to tene viṣe cirakārī thavum̄, kahetām̄ temām̄ ghaṇīka vāra lagāḍavi paṇa turata mānavum̄ nahi. Jema ShriḷKṛṣṇa bhagavāne Arjunane kahyum̄ je, Aṣvatthāmānum̄ māthum̄ kāpī nākho. Pachī te vacana Arjune na mānyum̄, tema evī rītanum̄ je vacana temām̄ ame rājī thatā hoie to paṇa na mānavum̄, tathā paṅcavartamāna saṅbaṅdhī je niyama kahyā che, temānthī jeṇe karīne bhaṅga thato hoyā evum̄ je vacana te na mānavum̄, ane e be vacana na māñie ne bhagavāna kacavātā hoyā to sārī peṭhe kacavāvavā

paṇ, temām rāji na karavā.

Ane vaḷī Shriḷimahārāje praṣna pūchayo je, bhagavānanuṁ dhyāna karate thake manane viṣe aneka prakāranā bhūṇḍā ghāṭanā taraṅga uṭhavā māṇḍe, jema samudranā moṭā moṭā taraṅga uṭhe tema bhūṇḍā ghāṭa uṭhavā lāge, tyāre te ghāṭane kema ṭālavā? Pachī eno uttara paṇa pote karyo je, jyāre evā bhūṇḍā ghāṭa thavā māṇḍe tyāre dhyānane paḍayun mukīne jībhe karīne uccasvare nirlajja thaine tāḷī vajāḍīne **Swāminārāyaṇa Swāminārāyaṇ**, bhajana karavun. Ane **He Dīnabaṇḍhu! He Dayāsīṇḍho!** Evī rīte bhagavānanī prārthanā karavī. Tathā bhagavānanā sānta je Mukṭānḍa swāmī jevā moṭā hoyā tenām nāma laine tenī prārthanā karavī, to ghāṭa sarve ṭāḷī jāya ne nirānta thāy. Paṇa e vinā biḷo evo ghāṭa ṭāḷyāno upāya nathī.

Ane vaḷī Shriḷimahārāje praṣna pūchayo je, ā satsaṅgamām je ati moṭo guṇa jaṇāto hoy, ne te guṇanām sarve vakhāṇa karatā hoyā to paṇa te tyāga karavā yogya hoyā evo kayo guṇa che? Ane doṣa hoyā ne te grahaṇa karavā yogya hoyā evo kayo doṣa che? Tyāre teno uttara paṇa pote karyo je, Mukṭānḍa swāmī jevā hoyā te sarvethī sarasa vartamāna pāḷatā hoy, ne teṇe karīne biḷā sāntane udvega thāy, kema je emanī barobara vartāya nahi. Te sārū e guṇa yadyapi moṭo che to paṇa teno tyāga karīne sarva sāntane barobara vartavun. Ane barobara vartavārṇupa doṣa che to paṇa enuṁ grahaṇa karavun.

Ane vaḷī Shriḷimahārāje praṣna pūchayo je, ā sāntamām evo kayo eka doṣa che je, jeno tyāga kare tyāre sarve doṣa mātrano tyāga thai jāya ane evo kayo eka guṇa che je, eka āvye sarve guṇa āve? Tyāre eno uttara paṇa pote karyo je, jo dehābhīmāna ṛupa doṣa che to temām sarve doṣa rahyā che ne teno tyāga kare to sarve doṣano tyāga thai jāya che. Ane huṁ to dehathī nokho je ātmā te chuṁ, evo je ātmaniṣṭhārṇupa eka guṇa te āve to sarve guṇa mātra āve che.

Ane vaḷī Shriḷimahārāje praṣna pūchayo je, kevā paṅcaviṣayane sevave karīne buddhimām prakāṣa thāya che ane kevā paṅca viṣayane sevave karīne buddhimām āṇḍhakāra thai jāya che? Tyāre teno uttara paṇa pote karyo je, bhagavāna saṁbaṇḍhī je paṅcaviṣaya tene seve to buddhimām prakāṣa thāya che ane jagata saṁbaṇḍhī paṅcaviṣayane seve

to buddhimām aṅdhakāra thai jāya che.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praśna pūchayo je, kevo deś, kevo kāḷ, kevo saṅg, kevi kṛiyā, jeno saṁbaṅdha bhagavānanī āgñāe karīne paṇa na karavo? Tyāre eno utara paṇa pote karyo je, je deśamām rahye thake potānā dehanā saṁbaṅdhīno vāraṅvāra beṭhā uṭhayāno yoga thato hoy, to te deśamām bhagavānanī āgñāe karīne paṇa na rahevuṅ. Ane amārām darśana thatām hoy, ne te bheḷe strīonām darśana thatām hoy, evo saṅga tathā kṛiyā hoya tyām ame besārīe ane kahīe je, amārām darśana karo. To paṇa te ṭhekāṇe besavum nahi ne koika miṣa laine uṭhī javuṅ. Ane je kāḷamām viṣamapaṇum vartatum hoya ne mārakūṭa thatī hoya ne jo bhagavānanī āgñā hoy, to paṇa tyānthī cālī nīkaḷavum paṇa teja ṭhekāṇe rahīne māra na khāvo.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praśna pūchayo je, kayām śāstrone sām̄bhaḷavām ne bhaṇavām ane kayām śāstrone na sām̄bhaḷavām ne na bhaṇavām? Pachī eno utara paṇa pote karyo je, je śāstramām bhagavānanum sākārapaṇum pratipādana na karyum hoy, tathā bhagavānanā avatāranum nirṇupaṇa na hoy, ane je graṅtha śuddha vedāntanā hoya ne eka advitīya nirākāranum pratipādana karatā hoya ne te graṅtha sudhā buddhimānanā karelā hoya to paṇa te graṅthane koi divasa bhaṇavā nahi ne sām̄bhaḷavā paṇa nahi. Ane jo Raṇachoḍa bhaktanā jevām kīrtanaja hoya ne temām bhagavānanī mūrtinum varṇana hoya to tene gāvavām ne sām̄bhaḷavām tathā evī rītanā je graṅtha hoya tene bhaṇavā ne sām̄bhaḷavā.
Iti Vacanāmṛutam 11611 114 11

Saṅvat 1877nā māgaśara sudī 3 trījane divasa Shriḷīmahārāja gāma ShriLoyā madhye Surākḥācaranā darabāramām ḍholiyā upara virājamāna hatā ane māthe dhoḷī pāghanum chogalum virājamāna hatum tathā dhoḷī chīṅṭani ḍagalī pāherī hatī ane ṛuno bharelo dhoḷo suravāḷa paheryo hato ane dhoḷī pacheḍī oḍhī hatī ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane te samayamām Vacanāmṛutanum pustaka Nityānṅda swāmīe lāvīne Shriḷīmahārājane āpyuṅ. Pachī te pustakane joine bahu rājī thayā ane paramahṅsa pratye bolyā je, āja to bhārebhāre praśna pūcho to vāta

karīe. Tyāre Muktañnda swāmīe praśna pūchayo je, *Rute Gnānānn Muktiḥ / Tameva Viditvātimrutyameti Nānyah Panthā Vidyatedayanāy* / E śrutimām emā kahyūm che je bhagavānanūm sākṣāt gñāna thāya tyāre jīvanūm kalyāṇa thāya che, tyāre śāstramām je bijām sādhana kalyāṇane arthe batāvyaṁ che tenūm śūm prayojana che? Kema je kalyāṇa to gñāne karīne ja thāya che. Evā praśnane sām̄bhāḷīne Shrijīmahārāja bolyā je, gñāna te jāṇavānūm nāma che. Tyāre Nityāñnda swāmīe āśankā karī je, jāṇavūm eja gñāna hoyā to śāstre karīne bhagavānane sarve jagata jāṇe che, teṇe karīne sarvenūm kalyāṇa thatūm nathī. Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, śāstre karīne parokṣapaṇe bhagavānane jāṇyā teṇe karīne jema kalyāṇa nathī, tema RāmaKṛṣṇādika bhagavānanā avatāra hatā tyāre temane sarve manuṣye pratyakṣa dīṭhā hatā to teṇe karīne paṇa śūm kalyāṇa thayūm che? Tyāre Muktañnda swāmīe kahyūm je, jeṇe bhagavānane pratyakṣa dīṭhā hoyā tenūm to janmāntare kalyāṇa thāya che. Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, jeṇe śāstre karīne bhagavānane jāṇyā teṇe karīne paṇa janmāntare kalyāṇa thāya che, kem̄ je jene śāstre karīne jāṇyā che tene ja netre karīne dekhe che, ane jene netre karīne dekhe che tene ja śāstre karīne jāṇeche, māṭe beyanūm bijabaḷa barobara thāya che ne beyanūm janmāntare kalyāṇa paṇa barobara che, kema je, śravaṇe karīne bhagavānane sām̄bhalyā temām śūm gñāna nathī? Paṇa tene te sām̄bhalyāja kahevāy. Ane tvacāe karīne sparśa karyo temām śūm gñāna nathī? Paṇa tene te sparśa karyoja kahevāy. Ane netre karīne joyā temām śūm gñāna nathī? Paṇa tene te joyāja kahevāy. Ane nāsikāe karīne sūñghyā temām śūm gñāna nathī? Paṇa tene te sūñghyāja kahevāy. Ane jīhvāe karīne varṇana karyā temām śūm gñāna nathī? Paṇa tene te varṇana karyāja kahevāy. Evī rīte bāhya indriyoe karīne je gñāna che tathā anṭh̄karaṇe karīne je gñāna che ane anṭh̄karaṇa indriyo para je jīvasattā tadāśrita je anubhava gñāna che, temāñthī tame kayā gñānane kaho cho? Ane je bhagavāna che teṇe to ā jagatanī utpattine arthe aniruddha evūm svarūpa dhāryūm che, jene viṣe sthāvāra jaṅgamārūpa je viṣva te sāvakāṣe karīne rahyūm che, ane sañkarṣaṇārūpe karīne jagatano sañhāra kare che, ane pradyumnārūpe karīne jagatanī sthiti kare che, tathā Matsy, Kacchādika avatāranūm dhāraṇa kare che. Evī rīte

— — — — —

jyām jevuṁ kārya tyām tevā kāryaniṁ siddhine arthe tevā ṛupanuṁ grahaṇa
 kare che. Temām koi kārya to evuṁ che je, jemām anṭhkaṇa indriyo
 nathī pūgatān, kevaḷa anubhavagñāne karīne ja jaṇāya che, tyāre tevā
 kāryaniṁ siddhine arthe bhagavāna paṇa tevā svarṛupanuṁ dhāraṇa kare
 che. Ane koi kārya evuṁ che je indriyo anṭhkaṇe karīne jāṇyāmām āve
 che. Tyāre te kāryaniṁ siddhine arthe bhagavānapaṇa tevāja thāya che,
 māṭe tame kayā bhagavānanā svarṛupane gñāne karīne kalyāṇa thāya
 ema pūcho cho? Tyāre Nityānnda swāmīe kahyuṁ je, je bhagavānanā
 svarṛupane viṣe indriyo, anṭhkaṇa ane anubhava e traṇe pūge evā
 bhagavānanā svarṛupane gñāne karīne mokṣa thāya ema kahīe chīe.
 Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, evā je bhagavāna te to ShriKṛuṣṇa che te
 to pote potāne ema kahe che je-

Yasmātksharmatitodhamaksharadapi chotamah ||
 Vishtabhyāhamidam Krutsnamekanshen Sthito jagat |
 Matah parantaram Nānyatkijchidasti Dhananjay! |
 Mayi sarvamidam protam sutre maniganā Iva ||
 Pashya me parta! Rupali shatshodath sahasrashah |
 Nānā vidhāni divyāni Nānāvarnakrurtani cha ||

Ityādika vacane karīne pote potāne indriyo anṭhkaṇathakī agocara
 kahe che. Māṭe bhagavānane tattve karīne samajavā te to ema che je
 indriyo, anṭhkaṇa tathā anubhava e traṇe karīne yathārthapaṇe pratyakṣa
 bhagavānane jāṇe tyāre pūro gñānī kahevāy. Ane e traṇa prakāramānthī
 jo eke ocho hoyā to tene ātyāntika gñāna na kahevāya ne teṇe karīne
 janma mṛutyune paṇa na tare ane koika sādhanē karīne brahmasvarṛupane
 pāmyo hoyā te paṇa jo pratyakṣa bhagavānane evī rīte na jāṇe to te paṇa
 pūro gñānī na kahevāy. Māṭe Shrīmadbāgavatamām kahyuṁ che je-
*Naishkarmyamapyachyutbhāvavarjitam Na Shobhate Gnānmalam
 Niranjanaṁ /*

tathā gītāmām kahyuṁ che je- *Karmano Hyapi bodhavyam bodhavyam
 cha vikarmalah / Akarmanashcha bodhavyam gahanā karmano
 gatih //*

Akarma je gñāna tene viṣe paṇa jāṇavūṁ rahyuṁ che te ṣuṁ, to je

brahmarūpa thayo tene paṇa parabrahma Puruṣottama te jāṇavā rahyā che. Ane je brahmarūpa thayo teneja Puruṣottamaṅ bhaktino adhikāra che. Te bhakti te ṣum? To jema Shvetadvīpavāsī je Nirannamukta che te brahmarūpa thakā caṇdanapuṣpādika nānā prakāraṅ pūjāsāmagrīe karīne parabrahma je Vāsudeva tene pūje che, tema e paṇa brahmarūpa thako pratyakṣa bhagavānaṅ bhakti caṇdan, puṣpa, śravaṇ, mananādike karīne kare. Te bhagavāne Gītāmāṅ kahyūṅ che je

***Brahmabhutah Prasannātmā Na Shochit Na Kakdakshyati /
Samah Sarveshu Bhuteshu Madbhaktim Labhate Parām //***

Māṭe brahmarūpa thaine je parabrahmaṅ bhakti na kare to te paṇa ātyāntika kalyāṇane na pāmyo kahevāy. Ane

***Bhumirāpodanalo Vayuh Kham Mano Buddhireva cha /
Ahankār Itiyam Me Bhinna Prakrutirashtadha //***

E vyāpya evī jaḍa prakṛuti che ane,

***Apareyamitastvanyām Prakrutim Viddhi Me Parām /
Jivabhutam Mahābāho Yayedam Dhāryate jagat //***

E vyāpaka evī cetana prakṛuti che. Ane je pratyakṣa bhagavāna che te kevā che to e aṣṭa prakāraṅ je vyāpya prakṛuti ane tene viṣe vyāpaka evī je caitanya prakṛuti te beyanā ādhāra che, jema ākāṣa che te pṛthivyādika cāra tatvano ādhāra che. Ane pṛthvīṅ jyāre saṅkoca avasthā thāya che te bheḷo ākāṣa paṇa saṅkocane pāme che, ne pṛthvīṅ vikāsa avasthā thāya che te bheḷī ākāṣaṅ paṇa vikāsa avasthā che tathā jaḷ, teja ane vāyūṅ saṅkoca vikāsa avasthā bheḷī ākāṣaṅ paṇa saṅkoca vikāsa avasthā che. Ane pṛthivyādi tattvaṅ saṅkoca vikāsa avasthā te beya ākāṣane viṣe thāya che, tema e be prakṛutiṅ saṅkoca vikāsa avasthā bheḷī bhagavānaṅ paṇa saṅkoca vikāsa avasthā che ne e be prakṛutiṅ saṅkoca vikāsa avasthā te bhagavānane viṣe che. Evā je bhagavāna te sarvanā ātmā che, tyāṅ śrutiyo che- ***Yasyāksharam Shariram Yasyātmā Shariram Yasya Pruthvi Shariram /***

Ityādika śrutio che, tathā annamaya brahma kahyo che, manomaya brahma kahyo che, vigñānamaya brahma kahyo che. Aanṇdamaya brahma kahyo che. Ityādika ghaṇika prakāraṅ brahmavidyā kahī che. Tenuṅ ṣum tātparya che je, bhagavāna sarvanā kāraṇa che, ne sarvanā ādhāra che.

Māṭe e sarvane brahma kahyā che, paṇa e sarve śarīra che, ane e sarvenā śarīrī te bhagavāna ShriKṛṣṇa pratyakṣa Puruṣottama che. Te bhagavānane viṣe e jaḍa cetanaṛupa je be prakṛuti te saṅkoca vikāsa avasthāe karīne potānā kārya sahita sukhe karīne rahī che, ane e sarvene viṣe bhagavāna je te aṅtaryāmīrūpe kāraṇapaṇe karīne rahyā che, ane teja bhagavāna ā pratyakṣa pramāṇa che. Evī rīte mahimāe sahita je bhagavānane jāṇe ne dekhe tene paripūrṇa gñāna kahīe.

Tyāre Muktañnda swāmīe pūchayum je, evī rīte dekhātum to na hoye ne aṅṭhkarāṇamām to evī rītānī dṛaḍha āṅṭī hoye tene paripūrṇa gñāna kahevāya ke nahi? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, jema aṅdhārum ghara hoye ne temām koṭhī tathā thāmbhalā rahyā hoye tene dekhe che, to paṇa yathārtha dekhyā na kahevāy, tema Puruṣottama bhagavānane viṣe jaḍa cit prakṛuti rahī che, ne e prakṛutine viṣe pote rahyā che, tene anumāne karīne jāṇe che paṇa jo dekhyāmām nathī āvatum to paripūrṇa gñānī na kahevāy. Ane jo ene evī āṅṭī ṭhāvakī che to kānika ene aloukikapaṇum jaṅāyūm joie, nahi to jaṅāṣe. Ane niḥsaṅdeha evī āṅṭī che ne jaṅātum nathī to ema e samaje je, e bhagavānane viṣe to sarva che paṇa mane dekhādatā nathī, evīja enī icchā che. Ema samajīne te bhagavānānī bhakti karato thako potāne kṛutārtha māne che, to e paripūrṇa gñānī che. Māṭe indriyo, aṅṭhkarāṇa ane anubhava e traṇe prakāre karīne je bhagavānane yathārthapaṇe jāṅato hoye tene gñānī kahīe. Ane tevā gñānīne bhagavāne Gītāmām śreṣṭhapaṇe kahyoche-

Aarto jignasurthartha gnaani cha bharatarshhabha! /

Teshaam gnaani nityayutka ekbhaktirvishishhyate //

Evo je gñānī te to sadā sākāramūrti evā je pratyakṣa bhagavāna tene prakṛutipuruṣ, akṣara tethakī para ne sarvanā kāraṇ, sarvanā ādhār, jāṅīne ananyapaṇe seve che, evī rīte je samajavum tene gñāna kahīe. Ane e gñāne karīne ātyaṅtika mokṣa thāya che. Ane je ema nathī samajato ne kevala śāstre karīne *Aham Brahmāsmi /*, thai bese che ne kahe che je, RāmaKṛṣṇādika to brahmarūpa evo je hum te māri lahari che. Evā je brahmakudāla ādhunika vedānti te to atiduṣṭa che, ne mahāpāpī che ane marīne narakamām paḍe che, te koi divasa eno chūṭako thato nathī. *Iti Vacanāmṛutam //7// 115 //*

Saṅvat 1877nā māgaṣara sudi 5 pañcamīne divasa rātrine same Shrijīmahārāja gāma ShriLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām virājamāna hatā. Ane dhoḷo pheṅto mastake bāndhyo hato ne dhoḷī chīṅṅṅāni ḍagalī paherī hatī ne dhoḷo khesa paheryo hato. Ne potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabhā bharāine beṅhī hatī.

Te samayane viṣe Shrijīmahārājane Muktaṅnda swāmīe praṣna pūchayo je, je bhoḷo hoyo tene to koi svabhāva dekhīne saṅtano avaguṅa āve, paṅa je ḍāhyo hoyo tene saṅtano avaguṅa kema āve che? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, je ḍāhyo hoyo tene potāmām je koi ayogyā svabhāva dekhyāmām āvyo ne tenī upara pote ati doṣabuddhi rākhīne dveṣe sahita te svabhāvane ṭālyāno dākhaḍo karato hoyo ane te svabhāva upara potāne ati khāra hoyo ane teno te svabhāva koi bījā saṅtamām dekhāya tyāre teno abhāva āve che. Ane je mūrkhā hoyo te to potānā svabhāvane ṭāle nahi ne bījā saṅtamām kāṅnika te svabhāva dekhe to teno avaguṅa le che tene mūrkhā kahīe.

Tyāra pachī Shrijīmahārāja nānā nānā paramahṅsane teḍāvīne pote praṣna śikhavavā lāgyā, ne pote uttara karavā lāgyā. Temām prathama to pote ema praṣna pūchayo je, kāṅ, krodha ne lobhādika śatrūno je vega tenūm je tīvrapaṅūm ne maṅdapaṅūm te bāl, youvana ane vṛuddha teṅe karīne che. Kevī rīte, to bālāpaṅāmām maṅda vega hoyo ane youvana avasthāmām tīvra vega hoyo ne vaḷī pāchūm vṛuddhapaṅāmām maṅdapaṅūm thāy, ema kāṅādikanūm tīvra maṅdapaṅūm che te to jaṅyā che. Paṅa vicāre karīne enūm maṅdapaṅūm che ke nahi? Tyāre teno uttara poteja karyo je, vicāre karīne paṅa kāṅādikanūm maṅdapaṅūm che. Te vicāra kema kare, to bālaka avasthāmām maṅdapaṅūm che, ne youvana avasthāmām tīvrapaṅūm che, ne vṛuddha avasthāmām pāchūm maṅdapaṅūm che, te to āhāre karīne che, je bālā avasthāne viṣe āhāra thoḍo che māṅe kāṅa paṅa ocho che, ne vṛuddha avasthāmām paṅa āhāra ocho hoyo eṭale kāṅa paṅa ocho hoy. Ane youvana avasthāmām āhāraṅī vṛuddhi hoyo eṭale kāṅaṅī paṅa vṛuddhi hoy. Te māṅe jo youvana avasthāmām āhāra ocho kare ane dehe karīne śīt, uṣṅa, varasād, bhukha tenūm jāṅī jāṅīne sahana kare evo je vicāra rākhe, ane moṭā sādhuṅo samāgama rākhe, to tene youvana

avasthāmām paṇa kāma maṇḍa paḍī jāy.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praṣṇa pūchayo je, jīvane nānā prakāranām vyaṣana paḍe che. Koikane bhāṅganuṅ, aphiṅanuṅ, dārṇuṅ, gāṅjānuṅ ityādika aneka prakāranām paḍe che, te vyaṣana kriyamāṇa che ke prārabdhe karīne che? Tyāre teno uttara paṇa poteja karyo je, e vyaṣana to karyām thāya che paṇa prārabdhe karīne nathī. Māṭe jo e vyaṣanane ṭāḷyāno śradhdhā sahita āgraha kare ne śūravīrapaṇuṅ hoya to te ṭāḷī jāy, paṇa śradhdhā na hoya ne phoṣī hoya tethī e svabhāva ṭāḷe nahi.

Pachī vaḷī Shriḷīmahārāje praṣṇa pūchayo je, keṭalāka bāḷakane to vṛuddhanā sarakhī prakṛuti hoya che ne keṭalākane to ati caṅcaḷa prakṛuti hoya che, te saṅge karīne thāya che ke enā jīvamāṅja evī prakṛuti rahī che? Tyāre teno uttara paṇa poteja karyo je, bahudhā to saṅge karīneja sārī narasī prakṛuti thāya che ane keṭalākane pūrva karmānusāre paṇa thāya che.

Pachī vaḷī Kapileśvarānḍa swāmīe pūchayūṅ je, He Mahārāja! Pūrvano svabhāva hoya te kema jāṇavo ne hamaṅāṅno svabhāva hoya te kema jāṇavo? Tyāre Shriḷīmahārāje teno uttara karyo je, je svabhāva hamaṅāṅno hoya te to jo ṛuḍā saṅtane saṅge rahīne thoḍoka tene ṭāḷyāno upāya kare to ṭāḷī jāy, jema vaṅḍī upara ṭṛuṇa ūgyām hoya te pāṅca dahāḍā megha na varase to sukāi jāy, tema hamaṅāṅno je svabhāva te to thoḍāka divasamām ṭāḷī jāya che. Ane je pūrvano svabhāva hoya tene ṭāḷyāno to ati dākhaḍo kare tyāre māṅḍamāṅḍa ṭāḷe. Jema dharatīmām dharono choḍa hoya athavā boraḍīnām jhāḍa hoya tene to kheḍūta agni lagāḍīne bāḷe to paṇa pācho phūṭī āve, ne jo kodāḷī laine mūḷamāṅthī khodī nākhe to jāy. Tema je pūrvano svabhāva hoya tene ṛuḍā saṅtanā samāgamamām rahīne ati prayāse karīne ṭāḷe to māṅḍamāṅḍa ṭāḷe.

Ane tyāra pachī vaḷī Shriḷīmahārāje praṣṇa pūchayo je, jenī indriyo caṅcaḷa hoya tene caṅcaḷatāne ṭāḷyānā pṛuthak pṛuthak kayā upāya che? Tyāre teno uttara paṇa poteja karyo je cakṣu indriyanī caṅcaḷatā ṭāḷyāno e upāya che je, nāsikāgra draṣṭi rākhe ne āḍuṅ avaluṅ juve nahi, bhaṅavuṅ hoya to bhaṅyā kare tathā bhajana smaraṇa karyā kare, ane ema karatām strī ādika dekhāi jāya ne ayogya ghāṭa na thayo hoya to paṇa netrane ughāḍām rākhiṅne meṣonmeṣe rahita karīne jyām sudhī netra

sārī peṭhe baḷe ne ānsu cāle tyām sudhī ghaḍī be ghaḍī paryaṅta joi rahe, tyāre tenī dṛaṣṭi caṅcaḷa hoyā to paṅa vaṣa thai jāya che. Ane nāsikā indriya che, te koinuṁ śarīra athavā mukha ke vastra te gaṅdhātum hoyā teno gaṅdha le tyāre te na game. Tyāre teno ema vicāra kare je, māro deha paṅa uparathī sāro che paṅa māñhī to ṛudhir, māñs, hāḍakām che tathā peṭamām maḷ, mūtra, āntaraḍām che. Ema vicāre to nāsikānī caṅcaḷatā ṭaḷe. Ane kānanī caṅcaḷatā ema ṭaḷe je, koi ramūja thatī hoyā athavā bhavāi thatī hoyā tene sām̄bhalyāmām heta thāy, ne bhagavānanī kathā kīrtana sām̄bhalyāmām nidrā āve tyāre ubhā thavum ne nidrā āḷasane ṭāḷavum ne bhagavānanī kathā sām̄bhalyāmām śradhdhā rākhavī ane heta rākhavum, to kāna jītāy. Ane tvacā indriyane ema jīte je, jāñī jāñīne ṭāḍha ṭāḍako varasāda tene khamavo ne godaḍī hoyā te uṣike mukī rākhavī ne sārī peṭhe ṭāḍha vāy, tyāre oḍhavī tathā jyām tyām paḍī rahevum, ema karīne tvacāne bālī nākhe, ema kare to tvacā indriyanī caṅcaḷatā ṭaḷe. Ane hāthanī caṅcaḷatā ema ṭaḷe je, jyāre hātha navarā hoyā tyāre hāthamām māḷā rākhīne śvāsocchavāse bhagavānanum nāma laine te māḷā pheravavī, paṅa utāvaḷī laharake māḷā na pheravavī ane keṭalāka ema kahe che je, mane karīne to nāma vadhu levāy, e vāta khoṭī che, jeṭalām jībhe levāya teṭalāñja mane karīne levāya che, ema kare to hāthanī caṅcaḷatā ṭaḷe. Ane paga caṅcaḷa hoyā to āsanane jītavum, to paga jītāy, ane śiṣna caṅcaḷa hoyā to jema khasa hoyā ke rātī dādara hoyā tene khañjoḷīe to lohī nīkaḷe tyām sudhī kharaja ṭaḷe nahi ane jo na khañjoḷīe to te ema ne ema baḷī jāy, tema śiṣna indriyamām caḷa āve to paṅa tene hāthe karīne aḍeja nahi, ane jo śiṣnamām vāyu bharāto hoyā to āhāra thoḍo kare ne upavāsa karyā kare ne dehane baḷahīna karī nākhe, to śiṣna jītāy. Ane jihvā indriyane jītavī hoy, to je vastu jībhanē gamatī hoyā te vastu na āpavī, ane āhāra yukta karavo, to jīhvānī caṅcaḷatā ṭaḷe ane vāñī caṅcaḷa hoyā to ema ṭaḷe je Muktañndaswāmī jevā vārtā karatā hoyā tathā kathā vāñcatā hoyā te vaccamām pote ḍahāpaṅa karīne bolavum nahi ane jo vaccamām bolāi jāya to pañcaviṣa māḷā pheravavī, to vāñīnī caṅcaḷatā ṭaḷī jāy. Ane vaḷī Shrijīmahārāje praṣna pūchayo je, e sarve indriyo che temāñthī ekane paripakva jīte to sarve indriyo jītāya evī kai indriya che? Tyāre teno uttara paṅa pote karyo je, eka jihvāne paripakva jīte to bījām

sarve indriyo jītāya che.

Tyāra pachī vaḷī Shriḷīmahārāje praśna pūchayo je, je puruṣane aṅtaramām kāma vyāpyo hoyo tene bahārathī kema jāñīee je ene kāma vyāpyo che? Ane enum je aṅga te to vastramām ḍhāṅkyum hoyo che. Tyāre eno utara paṇa pote karyo je, jene kāma vyāpe tenām netra ādika je sarve indriyo te cañcaḷa thāy, tyāre jāṇavum je e kāme vyākuḷa thayo che.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praśna pūchayo je, jeno cañcaḷa svabhāva hoyo tene śānta thavum ane jeno śānta svabhāva hoyo tene cañcaḷa thavum te kayā vicāre karīne thāya che? Tyāre eno utara paṇa poteja karyo je, je cañcaḷa hoyo te ema vicāre je, hum ātmā chuñ, brahma chuñ, aliṅga chuñ, ane ākāṣaṅī peṭhe sthira chuñ, eve vicāre karīne upāśama avasthāne pāme to cañcaḷa hoyo te śānta thāy. Ane je śāntane cañcaḷa thavum hoy, tene to bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanum māhātmya jāṇavum, ne māhātmya jāṇe tyāre bhagavānanī nava prakāre bhakti kare tathā bhagavānanā bhaktanī sevā cākari kare, teṇe karīne eno cañcaḷa svabhāva thāya che.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praśna pūchayo je, Shriḷimadbāgavatādika je āṭha satśāstra temānthī koi tyāga karavā yogya che ke sarve grahaṇa karavā yogya che? Tyāre teno utara paṇa poteja karyo je, e sarve granthamām paṇa aneka prakāranām prakaraṇa che, te sarve prakaraṇe karīne bhagavānane pāmyā je bhakta temanām aṅga kahyām che, māṭe e sarve grahaṇa karyā yogya che. Paṇa sarve prakaraṇamānthī je prakaraṇa potānā aṅgamām maḷatum āvatum hoyo tene grahaṇa karavum ne bījāno tyāga karavo, ane ema jāṇavum je, e che to sācum paṇa e bījā bhaktane arthe che, paṇa māre arthe nathī.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praśna pūchayo je, ā tame sarve nānā chokarā beṭhā cho, temānthī koikane to ā sarve saṅta pramāṇa kare che ne koikane to nathī karatā, ane sarvenī avasthā sarakhī che ne saṅga paṇa eka sarakho che ane bhojan, vastra, upāsanā, śāstra, upadeś, mantra te sarvene eka sarakhām che, to paṇa je nyūnādhikapaṇum rahī gayum tenum ṣum kāraṇa che? Ane je saṅta che te to samadṛaṣṭivāḷā che, ne nirpakṣa che, ne dharmavāḷā che, te to je jevo hoyo tene tema kahe, māṭe

eno uttara kaho.

Pachī poteja eno uttara karyo je, jenām saṅta vakhāṇa kare che tene ja śradhdhā che, māṭe dharmā pālyāne viṣe teno vadhāro che, ne tene saṅtanī sevā karavāne viṣe tathā bhagavānanī vāta sām̄bhaḷavāne viṣe paṇa śradhdhā che, ne saṅtano viśvāsa che māṭe e vadhī gayo, ane je āvā samāgamamām̄ rahyo thako vadhyo nahi, te śradhdhā rahita che ema jāṇavuṅ. *Iti Vacanāmṛutam 11811 117 //*

Saṅvat 1877 nā māgaṣara sudi 6 chaṭṭhane divasa Shrijīmahārāja gāma ShriLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām̄ virājamāna hatā ne dhoḷī chīṅṭanī ḍagalī paherī hatī tathā dhoḷo suravāḷa paheryo hato tathā dhoḷo pheṅto mastake bāṅdhyo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, sarve paramahṅsa paraspara praśna uttara karo. Tyāre Aatmānṅda swāmīe Akhaṅḍānṅda swāmīne praśna pūchayo je, vairāgy, gñān, bhakti ane dharmā e cāra ne upajyāno hetu ṣo che?

Pachī teno uttara Shrijīmahārāje karyo je, vairāgya to ema upaje je, jo kāḷanum̄ svarṛupa jāṅyāmām̄ āve, te kāḷanum̄ svarṛupa te ṣum̄ to nitya pralayane jāṅe, naimittika pralayane jāṅe, prākṛuta pralayane jāṅe ane ātyāntika pralayane jāṅe, tathā brahmādika stāmbaparyānta sarve jīvanā āyusyane jāṅe ane ema jāṅīne piṅḍabrahmāṅḍa sarve padārthane kāḷanum̄ bhakṣa samaje, tyāre vairāgya upaje. Ane gñāna to ema thāya je, jo bṛuhadāraṅya, chāṅdogya, kaṭhavallī ādika je, Upaniṣad tathā Bhagavadgītā tathā Vāsudevamāhātmya tathā Vyāsasūtra ityādika graṅthanum̄ sadguru thakī śravaṅa kare, to gñāna upaje. Ane dharmā to ema upaje, jo Yāgñāvalkyasmṛuti, Manusmṛuti, Parāṣarasmṛuti, Shaṅkhalikhitasmṛuti ityādika smṛutinum̄ śravaṅa kare, to dharmā upaje. Ne temām̄ niṣṭhā āve. Ane bhakti ema upaje je, jo bhagavānanī je vibhūtio che tene jāṅe. Te kema jāṅe to khaṅḍa khaṅḍa pratye bhagavānanī je mūrtio rahī che tenum̄ śravaṅa kare, tathā bhagavānanām̄ Golok, Vaikuṅṭh, Brahmaṇḍapur, Shvetadvīpādika dhāma che tene sām̄bhaḷe, tathā jagatanī utpatti, sthiti, pralayarṛupa je bhagavānanī līlā tene māhātmye

sahita sām̄bhaḷe, tathā RāmaKṛuṣṇādika je bhagavānanā avatāra tenī je kathāo tene hete sahita sām̄bhaḷe, to bhagavānane viṣe bhakti upaje. Ane e cāramām̄ je dharma che te to kācī buddhi hoyā ne prathamaja karmakāṇḍarūpa je smṛutio tenum̄ śravaṇa kare to upaje ane jyāre dharmane viṣe ḍraḍhatā thāy, tyāra pachī upāsanānā granthanum̄ śravaṇa kare, tyāre ene gñān, bhakti, vairāgya e traṇe upaje, evī rīte e cārane upajyāno hetu che. *Iti Vacanāmṛutam 119// 117//*

Saṅvat 1877nā māgaṣara sudi 8 aṣṭamīne divasa Shrijī mahārāja gāma Shri Loyā madhye Surākhācaranā darabāramām̄ ḍholiyā upara prāthkāḷane same virājamāna hatā ne dhoḷī chīṅṭani ḍagalī paherī hatī tathā dhoḷo suravāḷa paheryo hato tathā dhoḷo pheṅṭo mastaka upara bāṅdhyo hato ane potānā mukhāravīṅḍani āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Te समयamām̄ Nityānnda swāmīe praṣna pūchayo je, ā jagatamām̄ keṭalāka manuṣyane striyādika padārthamām̄ evum̄ heta thāya che je, teno viyoga thayo hoy, to prāṇano tyāga thai jāy. Ane keṭalākane striyādika padārthamām̄ heta che paṇa sād̄hāraṇa che, māte tenā viyoge karīne prāṇano tyāga na thāya ne e be prakāranā jīva che te jema saṅsāramām̄ hete karīne joḍāya che, tema te hetavāḷāne jo bhagavāna maḷe to temām̄ paṇa emaja joḍāya je, bhagavānāno viyoga thāya to prāṇa jāy. Ane jene saṅsāramām̄ sād̄hāraṇa heta che, ne tene bhagavāna maḷe to bhagavānamām̄ paṇa sād̄hāraṇa heta thāy. Te e be prakāranā je manuṣya tene viṣe karme karīne evo bheda che ke e be prakāranā jīva anādinā ja che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, e bheda jīvamām̄ svābhāvika nathī, eto karme karīne thāya che. Te kevi rīte thāya che, to jyāre jīva karma kare che tyāre jīvani vṛuttino vega traṇa prakāre thāya che, eka maṅḍa veg, bījo madhyama vega ane trijo tīvra veg. Temām̄ jeve vege vṛutti padārthamām̄ coṭe tyāre tene tevi jātanum̄ karma lāge che, te karme karīne snehamām̄ paṇa traṇa prakāra che.

Pachī valī Nityānnda swāmīe pūchayum̄ je, vṛuttinā vegamām̄ e traṇa prakāra thayā te guṇe karīne thayā ke koi bījā hetue karīne thayā? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, e traṇa prakāranā je bheda te guṇe karīne

nathī, eto je padārthamām kevala indriyoja pravarte, tyāre maṇḍa vega thāya che ane jyāre mane sahita indriyo padārthamām jāy, tyāre madhyama vega thāya che. Ane jyāre indriyo, mana ane jīva e traṇe bheḷām thaine padārthamām pravarte che, tyāre te vṛuttino tīvra vega thāya che. Ane te tīvra vega eka cakṣu indriyane viṣe lāgyo hoy, to bījī indriyo tene anuvartī thaine sarve indriyomām lāge che, evī rīte je je indriyomām mukhyapaṇe tīvra vega lāgyo hoy tyāre bījī indriyo tene anuvartī thaire che. Ane e je tīvra vega te rajoguṇī, sattvaguṇī ane tamoguṇī e traṇeyane lāge che, ne eka eka indriyamām to sarvane tīvra vega hoy che ane tadanusāre padārthamām heta thāya che.

Tyāre vaḷī Nityānḍa swāmīe praṣna pūchayo je, ene bhagavānamām kema tīvra vege karīne heta thatuṁ nathī? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, deṣ, kāḷ, kriyā, dhyān, śāstra, dīkṣā, maṇtra ane saṅga eṭalāne yoge karīne śubha athavā aśubha ācaraṇa thāya che, te jo ṛuḍā deṣ, kāḷ, saṅgādika prāpta thayā hoy, to bhagavānane viṣe paṇa tīvra vege karīne sneha thāya che. Ane jo bhūṇḍā deṣādikano yoga thāya to bhagavāna vinā anya padārthamām prīti thāya che.

Tyāre Caitanyānḍa swāmīe pūchayum je, kāḷa viṣama hoy tyāre kema karavum? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jyāre je sthaḷamām kāḷanum viṣamapaṇum hoy tyāre te thekāṇethī anya sthaḷamām bhāgī javum, paṇa viṣama kāḷamām rahevum nahi ane kāḷa satyayug, tretā, dvāpar, kaḷirrupe karīne bahāra varte che ne potānā aṅtaramām paṇa varte che, te jyāre haiyāmām kaḷi vartato hoy, tyāre bhagavānanī mūrti haiyāmām dhāravī nahi, bahāra netrane āgaḷa dhāravī.

Pachī Muktānḍa swāmīe pūchayum je, jenā hṛudayamām maṇḍaveg, madhyamaveg, ane tīvravega vartato hoy te kema jāṇavo? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jyāre maṇḍa vega vartato hoy tyāre nānī bāḷakī tathā navayouvana vāḷī strī tathā vṛaddha strī e traṇeyane dekhīne sarakho bhāva rahe, kema je tyām ekalī indriyanīja vṛutti gai che, māṭe temām maṇḍa vega che. Ane jyāre indriyane viṣe mana bhāḷe che ne e traṇa prakāranī strīne dekhe che, tyāre bāḷakī ne vṛuddha strī teno to bhūṇḍo ghāṭa nathī thato ane yuvāna strīne viṣe bhūṇḍo ghāṭa thāya che ne vikārane pāmī jāya che, ene madhyama vega jāṇavo. Ane jyāre indriyane

viṣe mana ne jīva e beya bhaḷīne e traṇa prakāraṇī strīne dekhe che, tyāre to e traṇeya prakāraṇī strīne viṣe bhūṇḍā ghāṭa thāya che ne vikārane pāme che ane potānī mā bona hoyā to tene dekhīne paṇa vikārane pāme, ene tīvra vega jāṇavo.

Pachī Brahmānnda swāmīe praṣna pūchayo je, traṇa prakāraṇī je strīo tene dekhīne vyakti jaṇāya tathā ṛupa-kurṛupa paṇa jaṇāya ane vikāra to thāya nahi tyāre tene kayo vega jāṇavo? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je padārthane atyaṇta duḥkhadāyī jāṇīne manana thayuṃ hoy, pachī te manane karīne te padārthane viṣe atyaṇta doṣa jaṇāya che, te doṣano manamām vicāra thaine jīvamām te doṣa praveṣa kare che, ane jīvathī para je sākṣī teṇe paṇa te doṣanuṃ pramāṇa karyuṃ che, teṇe karīne e doṣanī ati dṛaḍhatā thai che. Māṭe padārthane viṣe jyāre indriyanī vṛutti jāya che tyāre te vṛutti bheḷe mana tathā jīva e beya āve che, paṇa jīvamām je atiṣe doṣanī dṛaḍhatā che te doṣanī seḍaya man, indriyone viṣe soṃsarī nīsare che, māṭe te padārtha yathārtha dekhāya ne jāṇyāmām āve, paṇa tene viṣe atyaṇta abhāva āvī jāya che. Jema dūdh-sākaranuṃ pātra bharyuṃ hoy, temām sarpe lāḷa nākhī hoyā ne tene nākhatām dīṭhī hoy, pachī te dūdhā jevuṃ pūrve dekhātuṃ hatuṃ tevuṃ ne tevuṃja dekhāy, paṇa teno ati abhāva haiyāmām varte che, kema je eṇe ema jāṇyūṃ che je, ene pīve to tatkāḷa prāṇa jāy, tema jene ema samajāyūṃ je, ā ṛupavāna strī che te kalyāṇanā mārgamām virodhī che. Ane āloka paralokane viṣe parama duḥkhadāyī che. Ne strīnī prāpti to mane sarve paṣu ādika janmane viṣe anaṇtavāra thai che ane hajī jo parameṣvarane nahi bhajūṃ to anaṇta strīnī prāpti thaṣe, māṭe e vāta durlabha nathī. Ane bhagavāna ne bhagavānanā saṇta teno saṅga te to mahā durlabha che. Ane e durlabha vastunī prāptine viṣe e strīja parama vighnarṛupa che, evuṃ jāṇīne je haiyāmām doṣanī dṛaḍhatā thai che, teṇe karīne game tevi ṛupavāna strī dekhāi jāya to paṇa vikāra thāya nahi. Ane vaḷī ene viṣe avikārī rahyānuṃ bījuṃ paṇa kāraṇa che. Jema Janaka videhī jevā je moṭā bhagavānanā bhakta rājā hatā, te rājyamām rahyā hatā ne ramaṇīya evā je śabdādika paṅcaviṣaya tene bhogavatā thakā paṇa gñānanī dṛaḍhatāe karīne nirvikārapaṇe rahyā. Ane e janaka jevā je gñānī hoy, te ema vicāre je, huṃ ātmā chuṃ, śuddha chuṃ, cetana chuṃ, nirvikāra chuṃ,

sukharṛupa chuñ, avināṣī chuñ ane stri ādika je viṣaya che te to duḥkharṛupa che, tuccha che, jaḍa che ane nāṣavānta che. Ema vicārine kevaḷa potānā ātmasvarṛupaneja sukharrupa jāṇe che ane. Shabdādika viṣayamām je sukha jevuñ jaṇāya che ne sārām jevuñ jaṇāya che te ātmāvate jaṇāya che ane ātmā dehamānthī nīkaḷī jāya tyāre sukharrupa hoyā te bhūñḍuñ thai jāya che. Evī rīte potānā ātmāne vicāre ane ātmā thakī para je paramātmā teno vicāra kare je, āvuñ je māyāthakī para śuddha ātmānuñ gñāna tene huñ pāmyo, te sañtane pratāpe pāmyo chuñ, ane te sañta parameṣvaranā bhakta che, ane parameṣvara che te to sarvātmā evā je brahma tenā paṇa ātmā che ane akṣaranā paṇa ātmā che, ane aneka koṭi je mukta tenā paṇa ātmā che. Evā je parabrahma paramātmā Nārāyaṇa teno huñ brahmarṛupa evo dāsa chuñ.

Ane te bhagavānāno mahimā to ema samaje je *Dyuptay Eva Ten A Yayurantamnantatayā* / Ityādika śrutie bhagavānāno mahimā atiṣe pratipādana karyo che, evī rīte potānā svarṛupanuñ tathā parabrahmanā svarṛupanuñ jene gñāna che, tene game tevā suñdara viṣaya prāpta thāya paṇa teṇe karīne kāni leṣamātra paṇa tenuñ mana vikārane pāme nahi, ane avaṣya je śabdādika viṣaya grahaṇa karyā joitā hoyā tene grahaṇa kare, paṇa te viṣayane ādhīna thai jāya nahi, svatantrapaṇe grahaṇa kare jema karōḷio potānī lāḷane vistārine pāchī svatantrapaṇe gaḷavī ghaṭe tyāre gaḷī le che, tema evo je gñānī te potānām indriyonī vṛuttine viṣayamām prasārīne pācho svatantra thako sañkelī le che. Ane evo je hoyā te rājyamām hoy, to paṇa vanamām che ane vanamām hoyā to paṇa tene rājya karatām vadhato āñḍida che. Ane evo je gñānī te rājyamām rahyo hoyā, ne hajāro manuṣya potānī āgñāmām rahetā hoyā ne samṛudhdhie yukta hoyā teṇe karīne potāne kāni ema na māne je, huñ bahu moṭo thai gayo. Ane te rājyano nāṣa thai jāya ne hāthamām mṛutikānuñ pātra laine gharoghara māgī khāy, teṇe karīne ema na māne je, huñ have to garība thai gayo. Kema je, te to potānā kephamām mahā alamasta rahe tathā teṇe potānā svarṛupano tathā bhagavānāno svarṛupano mahimā jāṇyo che. Te māṭe ene sonuñ, kūco, loḍhuñ, pāṣāṇa e sarvene viṣe samabuddhi varte che. Tathā māna apamānane viṣe samabuddhi varte che. Ane evo je gñānī tene koi padārtha bañdhana karavā samartha

nathī, kema je enī dṛaṣṭi to ati moṭī thai gai che ne māyika sarve padārthane tuccha jāpyā che. Jema koika puruṣa prathama kaṅgāla hoyā ne pachī tene rājya maḷe, tyāre tenī dṛaṣṭi moṭī thāya che. Ane prathama lākaḍānnā bhārā vaheṅcato hoyā tathā bijām tuccha tuccha kāma karato hoy, te sarve ene visarī jāy, ne moṭām moṭām rājya sambāndhī kārya karavā lāge. Tema evā gñānīne sarva padārtha mātra tuccha thai jāya che, ne evā gñānane viṣe enī viṣāḷa dṛaṣṭi thāya che, ane evī rīte je samajyo che te sukhīyo che. Tathā je viṣvāsī hoy, kahetām ema samajato hoyā je, āvā moṭā saṅta tathā bhagavāna je vāta kahe che te emaja che paṇa emām kāni saṅsāya nathī, ema samajīne te bhagavāna tathā saṅta jema kahe tema karavā lāge, e be jaṇa ja sukhīyā che ne e vinā je bijā che te sukhīyā nathī. Tyām śloka che- *Yashcha Mudhatmo Loke Yashcha Buddheh Param Gatah / Tāvubhau Sukhmedhete Vilashyatantrito Janah //*

tathā Bhagavagdītāmām kahyūm che je- *Viśhyā Vinivartante Nirāhārasya Dehinah / Rasvarjam Rasodapyasya Param Drushhiteva Nivartate //*

Evī rīte jenī aloukika dṛaṣṭi thāya che, tene parameṣvara vinā sarve padārtha tuccha thai jāya che. Ane ā be śloka teno paṇa eka sarakho bhāva che.

Pachī Muktaṅnda swāmīe Shrijīmahārājane kahyūm je, He Mahārāj! Have tame je praśna pūchatā hatā, te pūcho. Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, māyāmām te kevaḷa duḥkha che ke sukha paṇa kānika che? E praśna che. Pachī Muktaṅnda swāmīe kahyūm je, māyā to kevaḷa duḥkhadāyī che. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, māyāmānthī upajyā evā je sattva, raja ane tama e traṇa guṇ, temām je sattva che te to sukhārūpa kahevāya che. Tathā Shrimadbāgavatamām kahyūm che je, *Satvam Yad Brahmadarshanam /* tathā sattvaguṇānī saṅpatti te gñān, vairāgy, vivek, śamadamādika che evī je māyā te kevi rīte duḥkharūpa che? Ane vaḷī ekādaśa Skaṅdhamām kahyūm che je- *Vidyāvidye Mama Tan Viddhyuddhav! Sharirinām / Bandhamokshakari Aadye Māyayā Ne Vinirmite //*

Māte mokṣane kare evī je vidyārūpa māyā te kevi rīte duḥkhadāyī

che? Pachī e praśnane sām̄bhaḷīne Mukṭānnda swāmī ādika sarve paramah̄nsa bolyā je, He Mahārāja! Eno uttara amathī thāya nahi, eno uttara to kṛupā karīne tameja karo. Pachī Shriḷjīmahārāja bolyā je, jema yamarājānum̄ je ṛupa te pāpī jīvane ati bhayānak, vikarāḷa jaṇāya che tathā moṭā moṭā dānta ne moṭum̄ mukha bhayānaka dekhāya che tathā kājaḷa jevum̄ kāḷum̄ ne parvata jevum̄ moṭum̄ ne kāḷa jevum̄ bhayānak, evum̄ duḥkharṛupa dekhāya che. Ane puṇyavāḷā je jīva tene to yamarājānum̄ ṛupa atiṣe sukhadāyī, Viṣṇunā jevum̄ jaṇāya che, tema māyā che te je bhagavānathī vimukha che tene to ati baṇdhana karanārī che, ne ati duḥkhadāyī che, ane je bhagavānanā bhakta che tene to e māyā atiṣe sukharrupa che, ane māyānām̄ kārya je indriyo, anṭhkarāṇa ane devatā te sarve bhagavānanī bhaktine ati puṣṭa kare che. Māṭe bhagavānanā bhaktane to māyā duḥkhadāyī nathī, parama sukhadāyī che.

Pachī Mukṭānnda swāmīe praśna pūchayo je, jyāre māyā sukhadāyī che tyāre parameṣvarano bhakta hoyā te, bhagavānanī mūrtine hṛdayamām̄ dhārīne bhajana karavā bese che tyāre ene anṭhkarāṇarrupa māyā te saṅkalpavikalparṛupe karīne kema duḥkha āpe che? Pachī Shriḷjīmahārāja bolyā je, jene bhagavānanum̄ māhātmya sārī peṭhe samajīne atiṣe dṛaḍha bhagavānāno āśraya hoy, tene to anṭhkarāṇarrupa māyā che te duḥkha detī nathī. Ane jene evā āśrayamām̄ phera hoyā tene duḥkha de che. Jema kāco satsaṅgī hoy, to tene kusaṅgī hoy, te ḍagāvavāno āgraha kare, paṇa je pāko satsaṅgī hoyā tene ḍagāvyanī koi lālaca rākhe nahi, ane tene sām̄bhaḷatām̄ koi satsaṅganum̄ ghasātum̄ bolī ṣake nahi. Tema jene evo paripakva parameṣvarano āśaro thayo che. Tene ḍagāvyanī lālaca anṭhkarāṇarrupa māyā rākhe nahi ane sāmī tenī bhaktimām̄ pṛuṣṭi karavā lāge. Ane jenā jīvane viṣe evā āśarāmām̄ kāni kācyapa hoyā tene e māyā ḍagāve che ne duḥkha de che, ane jyāre eno e jīva evī rīte bhagavānāno paripakva āśraya karaṣe tyāre ene ḍagāvyanē arthe ne pīḍavāne arthe māyā samartha nahi thāy. Māṭe eno uttara eja che je, jene bhagavānāno evo paripakva niṣcaya che tene koi rīte māyā duḥkha devāne arthe samartha thatīja nathī. *Iti Vacanāmṛutam ॥10॥ 118 ॥*

Saṅvat 1877 nā māgaṣaravadi 8 āṭhamane divasa swāmī Shri

Sahajānndajī mahārāja gāma ShriLoyā madhye Surākhācaranā darabāramām prāṭhakāḷane same virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa sādhu tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijī mahārājane Shukamunie praśna pūchayo je, Shrimadbāgavata tathā Bhagavadgītā e ādika je satśāstra te thakī asatpuruṣa je te kevi samajaṇanum grahaṇa kare che? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, eno utara kariē chīe je. Asatpuruṣanī ema samajaṇa che je, ā viśvane viṣe sthāvara jaṅgamarūpa evī je stripuruṣanī sarve ākṛutio te je te virātarūpa evā je ādi puruṣanārāyaṇa te thakī māyāe kariē upajī che, māṭe e sarve ākṛutio te Nārāyaṇanī ja che, te sāru je mumukṣu kalyāṇane icchato hoyā teṇe prathama potānum mana vaśa karavuṇ. Te mana je te strio tathā puruṣarūpa evī uttam, nīca je je ākṛutio tene viṣe āsakta thāya tyāre tene teja ākṛutinum manane viṣe dhyāna karavuṇ, to ene sadya samādhi thāya ane te ākṛutine viṣe jo mana doṣane kalpe to temām brahmanī bhāvanā lāvavī je, samagra jagata te brahma che. Ema vicāra kariē te saṅkalpane khoṭo karavo. Evī rīte je satśāstramānthī anubhavanum grahaṇa karavum te asatpuruṣanī samajaṇa che ane ema samajavum e enā manano ati duṣṭa bhāva che. Ane enum phaḷa aṅtakāḷe ghora tama naraka che ne saṅṣṛuti che.

Tyāre vaḷī Shrijīmahārājane Shukamunie praśna karyo je, e satśāstra thakī satpuruṣa je te kevi samajaṇanum grahaṇa kare che te kaho? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, e satśāstrane viṣe ja e praśnano utara karyo che je eka Puruṣottamanārāyaṇa vinā bijā je Shiva Brahmādika devatā tenum dhyāna je mokṣane icchato hoyā tene karavum nahi ane manuṣyane viṣe tathā devatāne viṣe je Puruṣottamanārāyaṇanī RāmaKṛuṣṇādika mūrtio tenum dhyāna karavuṇ. Ane tene viṣe paṇa je ḍāhyā che te je te je sthānakamām e RāmaKṛuṣṇādika bhagavānanī manuṣyarūpa mūrtio rahī che te sthānakane viṣe Vaikuṅṭh, Golok, Shvetadvīp, Brahmapura e lokanī bhāvanā kare che ane te lokane viṣe rahyā je pārśada tenī bhāvanā RāmaKṛuṣṇādikanā pārśada je Hanumān, Uddhavādika tene viṣe kare che. Ane koṭi koṭi sūrya, caṅdramā, agni tenā prakāṣa jevī prakāṣamāna evī je te lokane viṣe rahī Puruṣottamanārāyaṇanī divyamūrtiyo tenī

bhāvanā te RāmaKṛuṣṇādikane viṣe kare che. Evī rīte satśāstra thakī samajaṇanum grahaṇa karīne divyabhāve sahita manuṣyarūpa bhagavānani mūrtinum dhyāna kare che, tene bhagavānanā avatāranī je mūrtio tathā te vinānā je anya ākāra te beyane viṣe samapaṇum thāya ja nahi. Ane bhagavānanā avatāranī je mūrtio te che to dvibhuja ane tene viṣe cārabhujani bhāvanā, aṣṭabhujani bhāvanā kahī che. Te paṇa bhagavānani mūrti ne te vinānā anya ākāra te bemām je avivekī puruṣane samabhāva thāya che tenī nivṛuttine arthe kahī che ane jevī bhagavānani mūrti potāne maḷī hoyā tenuṇja dhyāna karavum ane pūrve bhagavānanā avatāra thai gayā te mūrtinum dhyāna na karavum ane potāne bhagavānani mūrti maḷī hoyā tene viṣeja pativratānī peṭhe ṭeka rākhavi. Jema Pārvatīe kahyum che je, koṭi janma laga ragaḍa hamārī, varṇum śambhu ke rahum kumārī, evī rīte pativratāpaṇānī ṭek, te paṇa bhagavānanum ṛupa ne anya jīvanum ṛupa te beyane viṣe avivekī puruṣane samabhāva thāya che tenī nivṛuttine arthe kahī che. Kema je potāne maḷī je mūrti tene mūkīne tenā ja pūrve parokṣa avatāra thayā che tenum jo dhyāna kare, to te bhagavāna vinā bījā je deva manuṣyādika ākāra che tenum paṇa dhyāna kare, māṭe pativratānā jevī ṭeka kahī che, paṇa bhagavānani mūrtione viṣe bheda nathī. Aavi rīte satpuruṣani samajaṇa che. Māṭe je satśāstranum śravaṇa karavum te satpuruṣa thakī ja karavum, paṇa asatpuruṣa thakī satśāstranum koi divasa śravaṇa karavum nahi. *Iti Vacanāmṛutam ||11|| 119 ||*

Saṅvat 1877nā māgaṣara vadi 9 navamīne divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja gāma ShriLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām rātrine same virājamāna hatā ne garama posani rāti ḍagalī paherī hatī ne bījām sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsani sabhā tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje praśna karyo je, bhagavānāno niścaya be prakāranō che, eka savikalpa ane bījo nirvikalp, ane te bemām paṇa uttam, madhyama ane kaniṣṭha e traṇa prakāranā bheda che. Te be maḷīne cho bheda thayā, tenām lakṣaṇa pṛuthak pṛuthak karīne kaho. Pachī teno uttara paramahṅsa vate thayo nahi. Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, savikalpa

niścayamām kaniṣṭha bheda to e je bhagavāna je te anya manuṣyani barobara kām, krodh, lobh, svād, māna e ādikane viṣe pravarte tyām sudhī to bhagavānāno niścaya rahe paṇa jo vadhāro kare to na rahe, ane madhyama bheda to e je manuṣya thakī bamaṇā kāmādikane viṣe adhika pravarte tyām sudhī paṇa niścaya rahe ane uttama bheda to e je, bhagavāna game tevum nīca jātinī peṭhe ācaraṇa kare tathā madya, māns, parastrī, krodh, hiṁsā ityādika game tevum ācaraṇa kare to paṇa saṁśaya thāya nahi, kema je e bhakta bhagavānane ema jāṇe che je, bhagavāna to sarvanā kartā che, ne parameṣvara che, ne sarvanā bhoktā che. Māṭe je je kriyā pravarte che te anvayapaṇe niyantārupe karīne sarvene viṣe rahyā je bhagavāna te thakīja pravarte che, to eto kaṇika thoḍīka evī nīca jevī kriyā karī teṇe karīne emane kāni bādha nathī. Kema je eto sarva kartā che. Evī rīte bhagavānane viṣe sarveṣvarapaṇum jāṇe, māṭe ene uttama savikalpa niścayavāḷo bhagavadbakta kahīe. Ane have nirvikalpamām kaniṣṭha bhakta kayo to bhagavānane sarve śubha aśubha kriyā karatā dekhe to paṇa ema samaje je, sarve kriyāne kare che to paṇa akartā che, kema je e bhagavāna to brahmarūpa che. Te brahma kevuṁ che, to ākāṣaṇī peṭhe sarvane viṣe rahyūṁ che, ne sarvaṇī kriyāo tene viṣeja thāya che. Evum je brahmapaṇum te bhagavānane viṣe jāṇe. Jema rāsapaṇcādhyāyīmām Shukajī pratye Parīkṣita rājāe praśna pūchayo je, dharmarakṣaka bhagavānāno avatāra teṇe paradārāno saṅga kema karyo? Tyāre teno uttara Shukajīe karyo je, ShriKṛṣṇa to agniṇī peṭhe tejasvī che. Te je je śubh-aśubha kriyāne kare che te sarve bhasma thai jāya che. Evī rīte bhagavānane nirlepa evā brahmarūpa jāṇe. Tene kaniṣṭha nirvikalpa niścayavāḷo kahīe. Ane Shvetadvīpane viṣe rahyā je ṣaṭ urmie rahita evā nirannamukta te jevo pote thaine Vāsudevaṇī upāsanā kare tene madhyama nirvikalpa niścayavāḷo kahīe. Ane aṣṭāvaraṇe yukta evām je koṭi koṭi brahmāṇḍa te je akṣarane viṣe aṇuṇī peṭhe jaṇāya che. Evum je Puruṣottamanārāyaṇaṇum dhāmarūpa akṣara te rupe pote rahyo thako Puruṣottamaṇī upāsanā kare tene uttama nirvikalpa niścayavāḷo kahīe.

Tyāre Caitanyānḍa swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Evī rīte niścayanā bheda te ṣāṇe karīne thāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jyāre mumukṣu prathama guru pāse āve tyāre vaktā je guru tene viṣe deṣ,

kāl, saṅg, dīkṣā, kriyā, maṅtra, śāstrādikanuṃ je śubha aśubhapaṇuṃ tathā potānī je śraddhā tenuṃ je maṅdatīkṣṇapaṇuṃ teṇe karīne evā bheda paḍī jāya che, māṭe sārā deśādikane sevavā tathā vaktā paṇa sudho śānta hoyā ne temām koi doṣa na hoy, te same te thakī gñāna sām̄bhaḷavuṃ.

Tyāre vaḷī Caitanyānnda swāmīe pūchayum je, kadācit koika yogē karīne kaniṣṭha niścaya thayo hoyā tene pācho vaḷī utkṛuṣṭa niścaya thāya ke nahi? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, jo śrotāne utkṛuṣṭa śraddhā upaje tathā ṛuḍā deśādika prāpta thāya tathā utkṛuṣṭa gñānavāḷo vaktā maḷe to sarvotkṛuṣṭa niścaya thāy, nahi to janmāntare karīne utkṛuṣṭa niścayane pāme. *Iti Vacanāmṛutam 11211 120 11*

Saṅvat 1877nā māgaṣara vadi 10 daśamīne divasa prāṭhkaḷane same Shriḷīmahārāja gāma ShriLoyā madhye Surākhācaranā darabāramām ḍholiyā upara virājamāna hatā ane māṭhe dhoḷo pheṅto bāndhyo hato ne bījā dhoḷā pheṅtānī bokānī vaḷī hatī ne garama posanī rāṭī ḍagalī paherī hatī ne dhoḷo kheṣa paheryo hato ne cophāḷa oḍhayo hato ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsanī sabhā tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāje kahyum je, moṭerā moṭerā paramahṅsa paraspara praśna uttara karo. Tyāre Gopālānnda swāmīe Brahmānnda swāmīne praśna pūchayo je, kevo puruṣa hoyā tene deṣ, kāḷ, kriyā, saṅgādike karīne parābhava na thāya ne kevo hoyā tene thāya? Ane sām̄bhaḷyāmām to ema āve che je, Brahmāne paṇa Sarasvatīne dekhīne moha thayo, ne Shivajīne paṇa Mohinīne darṣane karīne moha thayo. Māṭe vicārīne uttara karo kema je evā moṭāne paṇa deśakāḷādike karīne parābhava thayo. Pachī teno uttara Brahmānnda swāmīe karavā māṅḍayo paṇa thayo nahi. Tyāre Shriḷī mahārāja bolyā je, eno uttara e che je nāḍī prāṇa saṅkelāine nirvikalpa sthīte karīne ShriNārāyaṇanā caraṇāraviṅdamām rahyo hoyā to tuccha jevo jīva hoyā tene paṇa deṣ, kāḷ, saṅgādike karīne parābhava na thāy. Ane evī rīte brahmādika rahyā hoyā to tene paṇa parābhava na thāy. Ane evī rīte sthīti na thāi hoyā ne dehamām vartatā hoyā to bījā jīvane parābhava thāya ne evā moṭā je brahmādika tene paṇa thāy. Ane ema na hoyā to -

*Tatsrushtsrushtsrushteshu Konvakhanditdih Pumān / Rushim
Nārāyanmrute Yoshinmayeha Māyayā //*

E ślokano artha ṭhīka bese nahi. Māṭe ene viṣe rahyā thakā to eka Nārāyaṇṛuṣine parābhava na thāya ane bījo to game tevo moṭo hoyā ne te jo Nārāyaṇanā caraṇāraviṇdane viṣe nimagna na rahe to tene parābhava thāy, ane jo nimagna rahe to na thāy, evī rīte ame amārā aṅtaramām acala siddhānta karī rākhyo che. Ane te Bhāgavatamām kahyuṁ che je-
*Etdishanmishasya Prakrutisthodapi Tadgunaih / Na Yujoyate
Sadātmasthairiyathā Buddhistadāshrayāh //*

Tathā bhagavāne kahyuṁ che je,
*Daivi Hyosha Gunmayi Mama māyā Duratyayā /
Māmev Ye Prapadyante Māyāmetām Taranti Te //*

Evī rīte māyāe karīne nirlepapaṇuṁ te eka Nārāyaṇaneja che athavā te Nārāyaṇane nirvikalpapaṇe pāmyo hoyā tene paṇa parābhava na thāy. Ane savikalpapaṇe jo Nārāyaṇane pāmyo hoyā to te game tevo moṭo hoyā tene paṇa parābhava thāy.

Ane tyāra pachī Nityānnda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Jyām sudhī e muktone guṇano saṁbaṇdha che tyām sudhī to tene deṣ, kāḷādike karīne viparyayapaṇuṁ thāy. Ane Nārāyaṇa che te to guṇamām rahyā thakā deṣa kāḷādike karīne parābhavane na pāme e to ṭhīk, paṇa jyāre e sarve muktone guṇano saṁbaṇdha na hoyā ne nirguṇapaṇe karīne Akṣaradhāmane viṣe rahyā hoyā ane Nārāyaṇa paṇa tyām tevīja rīte rahyā hoyā te vāre e sarve caitanyamaya che ne nirguṇa che ne
Mama Sādharmyamagtah / Evī rīte Nārāyaṇanā sādharmaṇyapaṇāne pāmyā che, evā je mukta ane Nārāyaṇa tene viṣe kema bheda samajavo? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, jema caṇdramā che ne tārā che, temām bheda che ke nahi? Juvone, prakāṣapaṇe karīne sarakhā nathī ane bīmbamām paṇa ghaṇo bheda che. Ane sarve ouṣadhīnuṁ poṣaṇa te paṇa caṇdramā vateja thāya paṇa bīje tāre na thāy, ane rātrīno aṇdhakāra te paṇa caṇdramāe karīne ṭaḷe paṇa tārāe karīne ṭaḷe nahi. Tema Nārāyaṇa tathā muktomām bheda che. Ane vaḷī jema rājā ne rājānā cākara te manuṣya jātie karīne sarakhā che paṇa rājānuṁ sāmārthya, aiṣvarya, ṛupa, lāvaṇyatā te sarvoparī che. Ane je rājāvate thāya te cākara vate thāya nahi, sūjhe evaḍo moṭo

hoya to paṇa na thāy. Tema Puruṣottamanārāyaṇa te sarva kartā che, sarva kāraṇa che, sarva niyaṅtā che, ati ṛupavāna che, ati tejasvī che, ati samartha che ane *Kartumkartumanyathākartum* |

Samartha che, te jo potānī icchāmām āve to e Akṣaradhāmane viṣe rahyā je mukta te sarvene potānā tejane viṣe līna karīne pote ekaja virājamāna rahe ane sujhe to e sarve mukta temaṇe sevyā thakā emanī bhaktine aṅgīkāra kare ne e sahita virājamāna rahe. Ane je Akṣaradhāmane viṣe pote rahyā che, te akṣarane paṇa līna karīne pote svarāṭ thakā ekalāja virājamāna rahe ane potāne manamām āve to e Akṣaradhāma vinā paṇa anaṅtakoṭi muktane potāne aiṣvārye karīne dhāravāne samartha che. Jema Pṛuthu bhagavāne pṛuthvīne kahyuṁ je, mārā dhanuṣyathakī nīsaryām je bāṇa teṇe karīne tane mārīne mārā sāmārthye karīne ā jagatane dhāravāne huṁ samartha chuṁ, tema e Nārāyaṇa potāne aiṣvārye karīne sarvoparī varte che. Te ene ne bījā akṣarādika muktane sarakhā kahe che te duṣṭa matavālā jāṇavā, ne tene ati pāpī jāṇavā, ane enām darṣana paṇa karavām nahi. Ane evī rītānī samajaṇavālānām darṣana karīe, to paṅca mahāpāpa jevuṁ pāpa thāy. Ane e Nārāyaṇane laine to jene viṣe moṭapa kahīe tene viṣe sambhave ane ene laine Viṣṇu, Shiv, Brahmā, Nārād, Sanakādika e sarvene bhagavāna kahevāya che, ane Uddhavajīne viṣe e Nārāyaṇane laine Uddhavane paṇa bhagavāna kahevāy, ane hamaṇām ā Muktaṅdaswāmī jevā saṅtane viṣe e Nārāyaṇane laine to emane paṇa bhagavāna jeevā kahevāy, ane e Nārāyaṇane līdhā vinā to akṣarane paṇa bhagavāna na kahevāy. To bījānī śī vārtā kahevī? Ane *Aparimita Dhruvāstnubhruto Yadi Sarvagatāstarhi Na Shāsyateti Niyamo Dhruv!* |E vedastutinā gadyano paṇa eja artha che. Ane jo ema na hoyā to ā āpaṇa sarva chīe, te ā deha thakī nokho je ātmā tene brahmarūpa jāṇīe chīe, ane gñāna vairāgyādika sādhanē yukta chīe, to paṇa e Nārāyaṇane prasanna karavāne arthe rātadivasa ujāgarā karīe chīe, ne kīrtan, nāmasmaraṇa te tāḷīo vajāḍīne hāthanī āṅgaḷīo phāṭī jāya ema karīe chīe tathā kathāvārtā rāta divasa karīe karāvīe chīe, te jo e Nārāyaṇa sarakhā thāi javātum hoyā to evaḍo dākhaḍo ṣum karavā karīe? Māṭe e Nārāyaṇa jevā to eka Nārāyaṇaja che, paṇa bījo koi e jevo thato nathī. Ane *Ekamevādvītyam (Brahm)*

E śrutino paṇa eja artha che je, e Nārāyaṇa jevā to eka Nārāyaṇaja che, ema sarva śāstrano siddhānta che. Evī rīte bhaktajanani śikṣāne arthe Shrijīmahārāje vārtā kari. Ne pote to sākṣāt Puruṣottamanārāyaṇa che. *Iti Vacanāmṛutam //13// 121 //*

Saṅvat 1877nā māgaṣara vadi 11 ekādaśīne divasa Shrijīmahārāja gāma ShriLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām ḍholiyā upara virājamāna hatā ne mātthe dhoḷo pheṅto dhāraṇa karyo hato tathā dhoḷī cādara oḍhī hatī tathā dhoḷo khesa paheryo hato ne potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsani sabhā tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja paramahṅsa pratyē bolyā je, pūrve ācārya thai gayā che temanī pṛuthak pṛuthak ruci che, temām Shaṅkaraswāmīne advaitagñānānāṣa pradhāna jaṇāya che. Tathā Rāmānujano ema mata che je, jīva, māyā ane Puruṣottama e traṇe nitya che, ne Puruṣottama che, te jīva māyānā niyaṅtā che, ne sarvanā kāraṇa che, ne potānā Akṣaradhāmane viṣe sadā divya ākāra thakā virājamāna che, ne sarve je avatāra te tenā che evā je Puruṣottamanārāyaṇa tenī upāsanā jīvane karavi. Evī rīte Rāmānujani samajaṇa jaṇāya che. Tathā Vallabhācāryane kevaḷa bhakti upara niṣṭhā bahu jaṇāya che. Ane e sarve ācārye potānā granthomām prasaṅge karīne bijī vārtāo lakhī che, paṇa game tevi rīte karīne ante potāni ruci upara jāy. Ema temanā granthane viṣe temanām vacana che teṇe karīne temano abhiprāya yathārtha jāṇyāmām āve che, tema amāri vārtā sām̄bhaḷīne tamane sarvene amāri kevi ruci jaṇāya che? Ane jema soya keḍe dorō cālyo jāya che. Ne vaḷī jema māḷānā maṇakāne viṣe dorō suṅsaro che, tema amāri je sarve vārtā temām ṣo abhiprāya niraṅtara suṅsaro cālyo āve che, te jene jema jaṅāto hoyā te tema kaho! Tyāre sarve moṭerā paramahṅse jene jema jaṅāyuum̄ teṇe tema kahyūn. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo ame amāro abhiprāya tathā ruci te kahīe. Eka to amane e game che je, Rhuṣabhadeva bhagavāna Vāsudeva saṅghāthe ekātmatāne pāmyā hatā to paṇa jyāre siddhio āvīne prāpta thāio, tyāre pote bhagavāna hatā to paṇa bijā tyāgīni śikṣāne arthe te siddhione grahaṇa na karatā havā. Te Shrimadbāgavatamām kahyūm̄ che je, yogī

siddha thayo hoya ne potānum mana vaṣa thayum hoy, to paṇa te manano viṣvāsa na karavo. Tyām śloka che-

Na kuryaatkarhichitsakhyam mansi hyanvasthite /

Yadvistrambhaacchiraacchirnam chaskand tap eshvaram //

Nityam dadaati kaamasya chhidram tamnu yedaryah /

Yoginah kutmaitrasya patyurjaayev punschali //

Evī rīte je manano viṣvāsa na kare, tevo tyāga amane game che. Tathā amārā manamām Shvetadvīpa tathā Badrikāśrama jevā game che tevā bījā loka gamatā nathī. Ane ema manamām rahe che je, Shvetadvīpane viṣe tathā Badarikāśramane viṣe jaine nirannapaṇe rahyā thakā tapa karīe, te bahu sāru lāge, paṇa bījā lokamām aneka prakāranā vaibhava bhogavavā te nathī gamatā. Tathā bhagavānanā je ghaṇāka avatāra thayā che tene ema jāṇīe chīe je e sarve avatāra Nārāyaṇanā che, to paṇa te avatāramām Rhuṣabhadevajī bahu game, tathā tethī utaratā Kapilajī tathā Dattātreyā e be sarakhā jaṇāya che. Ane e traṇe avatāra karatām koṭī ghaṇum ShriKṛṣṇane viṣe amāre heta che. Ane ema jāṇīe chīe je, bījā sarve avatāra karatām ā avatāra bahu moṭo thayo ne bahu samartha che, ane emām avatāra avatārī evo bheda nathī jaṇāto. Ane bījā je Matsya Kacchādika bhagavānanā avatāra che, paṇa temām amārī ati ruci nathī. Ane āvī rīte to amāre upāsanā che je, sarvathī para eka moṭo tejano samūha che, te tejano samūha adho-urdhva tathā cāre kore pramāṇe rahita che ne anaṇta che ane te tejanā samūhanā madhya bhāgane viṣe eka moṭum siṅhāsana che ne tenī upara divyamūrti evā je ShriNārāyaṇa Puruṣottama bhagavāna te virājamāna che ne te siṅhāsane cāre kore anaṇta koṭi mukta beṭhā thakā te Nārāyaṇanām darśana kare che, evā je mukte sahita ShriNārāyaṇa tene ame niraṇtara dekhīe chīe. Ane te bhagavānane viṣe tejanum atiṣeṇum che, teṇe karīne jyāre e sabhā sahita te bhagavānanām darśana nathī thatām tyāre amane atiṣaya kaṣṭa thāya che, ane te tejano samūha to niraṇtara dekhāya che to paṇa ene viṣe ruci nathī, ane bhagavānanī mūrtinām darśane karīneja ati sukha thāya che. Amāre evī rīte upāsanā che. Ane e bhagavānane viṣe bhakti to jevī gopīone hatī tevī game che. Te sāru ame sou māṇasane jotā rahīe chīe je, koika kāmī strī hoyā tene puruṣane viṣe jevum heta hoyā tathā

kāmī puruṣane strīne viṣe jevuṁ heta hoyā tene dekhīne ema thāya je, evuṁ heta āpaṇe bhagavānamām hoyā to ṭhīk tathā koikane putramānī, dhanamām bahu heta jaṇāya tene dekhīne ema thāya je, evuṁ heta āpaṇe bhagavānamām hoyā to ṭhīk. Tathā koika gāto hoyā to tene sām̐bhaḷīne tene pāse koi māṇasane mokalīe athavā ame paṇḍe enī pāse jaiē ne jāṇīe je, e bahu ṭhīka kare che.

Ane amāre suvāṇa to evā sāthe thāya che je, jemām kām, krodh, lobh, svād, sneh, mām, irṣyā, daṁbh, kapaṭa ityādika doṣa na hoy, ne dharmasāstramām kahyūṁ che evī rīte dharma pāḷato hoy, ne bhagavānanī bhaktie yukta hoy, te sātheja amāre beṭhā uṭhayānī suvāṇa thāya che. Ane evo na hoyā ne te amāre bhago raheto hoyā to paṇa tenī sāthe suvāṇa thāya nahi, tenī to upekṣā rahe che. Ane more to amāre kāmī upara bahu abhāva raheto ane have to krodh, mām, irṣyā e traṇa jemām hoyā te upara bahu abhāva rahe che. Keṁ je, kāmī hoyā te to grahasthanī peṭhe nirmānī thaine satsaṅgamām paḍayo rahe che. Ane jemām krodh, mām, irṣyā hoyā che te to satsaṅgamānthī jarṇura pāchā paḍī jatā dekhāya che. Māte e traṇa upara bahu kheda rahe che. Te māna te ṣuṁ? To je mānī hoyā tene potāthī moṭo hoyā tenī āgaḷa paṇa stabdhapaṇuṁ rahe. Paṇa tenī āgaḷa halako thaine tenī sevāmām vartāya nahi, ane e sarve je amāro abhiprāya te thoḍākamām lyo kahīe je, jevī rīte Shaṅkaraswāmīe advaita brahmanuṁ pratipādana karyūṁ che, tene viṣe to amāre ruci nathī. Tathā Rāmānuja swāmīe jevī rīte kṣara akṣara thakī para je Puruṣottama bhagavāna tenuṁ nirṇupaṇa karyūṁ che te Puruṣottama bhagavānane viṣe to amāre upāsānā che. Tathā gopīyonā jevī to e Puruṣottama bhagavānane viṣe amāre bhakti che tathā Shukajīnā jevo tathā Jaḍabharatanā jevo to amāre vairāgya che ne ātmaniṣṭhā che. Evī rīte amāro abhiprāya tathā ruci che, te amārī vārtāe karīne tathā ame mānyā je amārā saṁpradāyanā grantha teṇe karīne jo pūrvāpara vicārīne juve to je buddhivān hoyā tenā jāṇyāmām āve che. Evī rīte potānā bhaktajanānī ṣikṣāne arthe Shrījī mahārāje vārtā karīne pote to sāksāt Puruṣottamanārāyaṇa che. *Iti Vacanāmṛutam*
//14// 122 //

Saṁvat 1877nā māgaṣara vadī 13 terasane divasa rātrīne same

Shrījī mahārāja gāma ShrīLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām virājamāna hatā ane dhoḷo pheṅto māthe bāndhyo hato tathā bīje dhoḷe pheṅte bokānī vāḷī hatī tathā garama posanī rāṭī ḍagalī paherī hatī tathā dhoḷo khesa paheryo hato ne dhoḷo cophāḷa ne dhoḷī pacheḍī te bhegām karīne oḍhayām hatām ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā tathā paramahīsanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrījīmahārāja kṛpā karīne bolyā je, ā jīva che te adhyātm, adhibhūta ane adhidaiva paṇe karīne sarva dehamām nakhaṣikhāparyant vyāpīne rahyo che ane devatā ne indriyorṛupe karīne jīvanuṃ bhoktāpaṇuṃ che paṇa devatā indriyothī pṛuthakpaṇe bhoktā nathī.

Tyāre Nityānndaswāmīe āṣānkā karī je, He Mahārāja! Tyāre ema kahevāya che je, jīva je te sāmānyapaṇe sarva dehamām vyāpīne viṣeṣapaṇe hṛdayākāṣamām rahyo che. Tyāre sarva ṭhekāṇe sarakhuṃ jāṇapaṇuṃ nathī jaṇātuṃ, tenuṃ kema samajavuṃ? Pachī Shrījīmahārāja bolyā je, jema sūrya che te kiraṇe karīne sarva padārthamām vyāpīne rahyo che, paṇa āgaḷa jevuṃ padārtha che tyām tevo sūryano prakāṣa jaṇāya che. Kema je kāncanī bhūmi hoyā tathā svaccha nirmaḷa pāṇī hoyā tyām jevī rīte sūryano śuddha prakāṣa jaṇāya che tevī rīte pāṇānī bhūmi, retinī bhūmi tathā ḍoḷāyeluṃ pāṇī temām jaṇāto nathī, evī rīte sūryanā prakāṣamām nyūna adhikapaṇuṃ jaṇāya che. Tema e jīva indriyo, anṭhkarāṇ, golaka e sarvane viṣe samānapaṇe rahyo che, paṇa indriyone viṣe svacchapaṇuṃ che, māṭe tene viṣe viṣeṣa prakāṣa jaṇāya che. Juvone netramām jevuṃ teja jaṇāya che tevuṃ nāka kānamām koi divasa jaṇāya che? Nathī jaṇātuṃ. Ane cāra anṭhkarāṇanuṃ atī svacchapaṇuṃ che to tyām jīvano adhika prakāṣa jaṇāya che ane bījī indriyomām nyūna jaṇāya che, paṇa jīvato sarva dehane viṣe samānapaṇe rahyo che.

Tyāre Brahmānnda swāmīe praṣna pūchayo je, e jīvane keṭalāka to tārā jevo dekhe che tathā divānī jyota jevo dekhe che tathā baporīyā jevo dekhe che te kema samajavuṃ? Tyāre Shrījī mahārāja bolyā je, eto ema che je, jema jene akṣividyā che tene netra dvārāe jīvanuṃ darṣana thāya che ne tene viṣe bhagavānanī mūrtine paṇa dekhe che, tema jene indriya dvārā lakṣa thayo te tevo ātmāne dekhe che. Jema kāncanuṃ pūṭaluṃ manuṣyane ākāre karyuṃ hoyā tene je je avayava tathā muvāḷā tathā

nāḍīo te sarve kācanām hoyā ne te pūtaḷānnī mānhīlikore teja bharyum hoyā te teja dekhāy, te jevo bhūngalīno avakāṣa hoyā te pramāṇe dekhāya che paṇa samagra nathī dekhātuṅ. Tema e jīvanum svarūpa jeṇe jevum dīṭhum che te tevum kahe che, paṇa eṅī nirāvaraṇa dṛaṣṭi nathī thāi māṭe ene jevo ātmā che tevo nathī dekhāto ane jyāre eṅī nirāvaraṇa dṛaṣṭi thāine ātmākāre thāya che, tyāre indriyonā golakanā je vibhāga te eṅī dṛaṣṭimām nathī āvatā ne jevo ātmā che tevo jaṇāya che. Jema je ākāṣanī dṛaṣṭine pāmyo hoyā tenī dṛaṣṭimām bījām cārabhūta nathī āvatān, tema jenī nirāvaraṇa dṛaṣṭi thāya che tene golak, indriyo, devatā, anṭhkarāṇa teṇe karīne jaṇātā je jīvanā prakāṣanā bheda te dṛaṣṭimām nathī āvatā ne jevo jīva che tevo yathārtha jaṇāya che. Ane bheda dṛaṣṭivāḷāne jevo che tevo nathī jaṇāto. Jema koike gāyanum pūchadum dīṭhum, koike mukha dīṭhum, khura dīṭho, peṭa dīṭhum, stana dīṭho, teṇe jeṇe aṅga dīṭhum te gāyanunja dīṭhum che, paṇa jevī gāya che tevī koike dīṭhī nathī, ane eka aṅga dīṭhum māṭe gāya dīṭhī paṇa kahevāy. Tema ātmānā prakāṣanum darṣana jeṭalum jene indriyo dvārā athavā anṭhkarāṇa dvārā thayum teṭalo te ātmadarṣī kahevāya paṇa samyak ātmadarṣana ene kahevāya nahī. Māṭe ame to e jīvane viṣe evī rīte sāmānya viṣeṣapaṇum kahīe chīe.

Tyāre Nityānnda swāmīe praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Tame jīvane to nirākāra kahyo, tyāre te jīvane viṣe bhagavāna rahyā che te paṇa aliṅgapaṇe rahyā che ke mūrtimāna rahyā che? Pachī Shriḷjīmahārāja bolyā je, bhagavāna to indriyo, devatā, anṭhkarāṇa ane jīva e sarvanā āṣrayapaṇe rahyā che. Te ShriḷKṛuṣṇa bhagavāne Uddhavabheḷe gopīyone kahevarāvyum che je, indriyo, anṭhkarāṇ, devatā ane jīva tenā āṣrayapaṇe karīne tamāre samīpe hum rahyo chuṅ. Jema paṅca mahābhūta brahmāṅḍane viṣe rahyām che ne tenām teja sarvenā dehamām rahyām che, tema je hum ā Mathurāmām rahyo chum te to jema mahābhūta viṣeṣapaṇe karīne brahmāṅḍane viṣe rahyām che tema rahyo chum ane jema e bhūta jīvonā dehomām sāmānyapaṇe rahyām che tema hum tamāre pāse rahyo chum ane je hum dekhāto nathī, te to tamārā cittanī vṛuttino māre viṣe nirodha thāya tene arthe nathī dekhāto, paṇa rahyo to mūrtimāna chuṅ.

Tyāre vaḷī Nityānnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! E

bhagavāna indriyādikanā āśrayapaṇe rahyā che, te puruṣarūpe karīne rahyā che, ke akṣararūpe rahyā che, ke pote svayaṁ Puruṣottamapaṇe rahyā che? Tyāre Shrījī mahārāja bolyā je, jīv, puruṣ, akṣara ane Puruṣottama e sarvenum teja prakāśapaṇe to sajātīya che, māṭe emanā prakāśanā bheda pāḍavāne to koi samartha che nahi, ane bheda to atiṣe che paṇa te bhedane dekhavāne koi samartha nathī. Ane jene e bhagavāna kṛupā kare che teṇe karīne tene prakāśamaya evo divya deha bañdhāya che. Pachī te ema jāṇe che je, ā huṁ chuṁ ne ā puruṣa che, ne ā akṣara che, ne e sarvethī vilakṣaṇa evā ā Puruṣottama che. Evī rīte e sarvene pṛuthakpaṇe dekhe che, ne emanā prakāśane paṇa vilakṣaṇapaṇe dekhe che, paṇa bījo to koi pṛuthakpaṇe dekhavāne arthe samartha thāya nahi. Māṭe e bhagavāna sūjhe e rupe karīne rahyā che paṇa pote ja rahyā che.

Ane vedānta je upaniṣad tathā yoga tathā sāṅkhya e traṇa śāstra sanātana che te e SrīKṛuṣṇa paramātmānum ja varṇana kare che. Te e traṇa śāstranā mata te tamane ame pṛuthak pṛuthakpaṇe karīne kahīe te sām̄bhaḷo. Temām̄ je sāṅkhyavāḷā che te to coviṣa tattvane kahīne tethī para pañcaviṣamā paramātmāne kahe che paṇa jīva iṣvarane pṛuthakpaṇe nathī kahetā. Teno e abhiprāya che je tattva che te jīva vinānām̄ hoya nahi. Māṭe tattvabheḷo tadātmakpaṇe rahyo je jīva tene tattvarūpaja kahe che. Paṇa tattva thakī pṛuthak nathī kahetā ane jema jīvane coviṣa tattvarūpa māne che tema brahmāñḍābhīmānī je iṣvara tene paṇa coviṣa tattvarūpa māne che. Evī rīte jīva iṣvara e beyane tattvarūpa mānīne tattva bheḷeja gaṇe che paṇa tattvathī nokhā nathī gaṇatā, ane e pañcaviṣamā paramātmāne kahe che e sāṅkhyano mata che. Paṇa ema na samajavum̄ je jīva nathī, kāñje, sāṅkhyavāḷe, ṣaṭ, saṁpatti, śravaṇ, manan, nididhyāsādika sādhana kahyām̄ che te jīvane ja karavānām̄ kahyām̄ che pachī te sādhanē karīne vicārane pāme ne te vicāre karīne tattvathakī pote nokho paḍe ne potāne brahmārūpa māne ne paramātmāne bhaje evī rīte sāṅkhyamata che. Te mokṣadharmamām̄ Shukajī pratye Nāradañje kahyūm̄ je-

Tyaj dharmamdharmam cha ubhe satyaanrute tyaj /

Ubhe satyanrute tyaktvaa yen tyajasi tatyaja //

Eno ema artha che je, jyāre mumukṣu ātma vicāra karavā bese

tyāre tene āḍā je dharmarūpa athavā adharmarūp, satyarūp, asatyarūpa je je saṅkalpa āve teno tyāga karīne ane je vicāre karīne ene taje che te vicārano paṇa tyāga karīne brahmarūpe rahevuṅ, paṇa dehe karīne dharmarūpa niyamano tyāga karavo kahyo nathī, e ślokano e artha che. Ane yogavālā che. Te covīṣa tattvane pṛuthak gaṇe che ne e jīva iṣvarane pañcaviṣamā kahe che ne paramātmāne chaviṣamā kahe che ane viveke karīne pañcaviṣamāne tattvathakī pṛuthak samajīne tene viṣe potāpaṇānī dṛaḍhatā mānīne covīṣa tattvanī je vṛuttio teno piṅḍībhāva karīne baḷātkāre chaviṣamāne viṣe rākhe paṇa viṣaya sanmukha javā de nahi ane ema samaje, je, māri vṛutti bhagavānane mukīne bīje ṭhekāṇe jaṣe to mane saṅsṛuti thaṣe. Māṭe ati āgraha karīne indriyo anṭhkarāṇanī je vṛuttio tene bhagavānane viṣe rākhe ane je sāṅkhyavāḷo che te to ema samaje je, māre indriyo anṭhkarāṇaja nathī to jaṣe kyām? Māṭe potāne brahmarūpa mānīne nirbhaya rahe che. Ane je yogavāḷo che te to ḍarato ja rahe che. Jema koika puruṣanā hāthamām telanuṅ māthā lagaṇa bhareluṅ pātra hoyā ne te puruṣane pagathiyāne upara ūñcum caḍavum hoy, ne bekorathī ughāḍī talavāravālā puruṣa ḍarāvavāne ubhā rahyā hoy, ne te telane ḍhoḷavā devum na hoy, ne te puruṣa jevo bhayane pāme, tema yogavāḷo viṣayathakī bīne bhagavānane viṣe vṛuttione rākhe che, e yogano mata che ane vedānta je upaniṣad teno mata e che je, sarvanā atiṣe moṭā kāraṇa evā je Puruṣottamanārāyaṇa brahma tenuṅja grahaṇa karīne bījā sarvene mithyā māne che, jema ākāṣanī dṛṣṭine je pāmyo hoyā te bījā tattvane dekhe nahi, tema e brahmane je dekhato hoyā te bījā koine dekhe nahi, evī rīte vedāntano mata che. *Iti Vacanāmṛutam //15// 123//*

Saṅvat 1877nā māgaṣara vadi 14 coudaṣane divasa saṅdhyā āratī thayā keḍe Shriḷīmahārāja gāma ShriLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām ḍholiyā upara virājamāna hatā ne dhoḷo khesa paheryo hato tathā garama posanī rātī ḍagalī pāherī hatī tathā māthe dhoḷo pheṅto bāṅdhyo hato, ne bīje dhoḷe pheṅte karīne bokānī vāḷī hatī ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, sarve paramahṅsa paraspara praṣna

uttara karo. Ema kahīne poteja praśna pūchayo je, jene vāsanā kuñṭhita na thai hoy, ne jene vāsanā kuñṭhita thai gai hoy, ne jene vāsanā nirmūḷa thai gai hoy, tenām śām lakṣaṇa che? Pachī Muktañnda swāmīe e praśnano Uttara karavā māñḍayo paṇa thayo nahi. Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, jenī vāsanā kuñṭhita na thai hoy tenī indriyonī vṛtti viṣayamām coḷī jāy. Te pāchī vicāre karīne paṇa nīsare nahi, ane jene kuñṭhita vāsanā thai gai hoy tenī vṛtti viṣayamām tatkāḷa praveṣa kare nahi, ane kadācit vṛtti viṣayamām praveṣa karī jāya ne te vṛttine pāchī vāḷe to tarata pāchī vāḷe paṇa viṣayamām āsakta thāya nahi. Ane jene vāsanā nirmūḷa thai gai hoy tene to jāgratane viṣe suṣuptinī peṭhe viṣayano abhāva varte ne sārā narasā je viṣaya te beya samānapaṇe varte.

Tyāre Gopālāñnda swāmīe pūchayum je, vāsanā kuñṭhita to hoy paṇa te mūḷamāñthī ṭaḷī nathī jati tenum śum kāraṇa che? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, eno Uttara e che je, ātmaniṣṭhārūpa evum je gñān, tathā prakṛutinām kārya evām je padārtha mātra tene viṣe anāśaktirūpa evo je vairāgya tathā brahmacaryādikarūpa je dharma tathā māhātmye sahita evī je bhagavānanī bhakti, e cāravānām jemām sañpūrṇa hoy tene vāsanā nirmūḷa thai jāya che, ane e cāramām jeṭalī nyūnatā rahe che teṭalī vāsanā nirmūḷa thatī nathī.

Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, Iyo ame praśna pūchīe je, mumukṣune bhagavānanī prāptine arthe anānta sādhana karavānām kahyām che temām eka evum moṭum kayum sādhana che, jeṇe karīne sarve doṣa ṭaḷī jāya ne temām sarve guṇa āve? Tyāre e praśnano Uttara paramahñsa vate thayo nahi. Pachī Shriḷī mahārāje eno Uttara karyo je, bhagavānanum māhātmya jema Kapiladevajīe devahuti pratye kahyum che je, *Madbhayaadvaati vaatodayam suryastapati madbhayaat /*

Evī rīte anānta prakāranā māhātmye sahita evī je bhagavānanī bhakti te jene hoy tenā doṣamātra ṭaḷī jāya che. Ane tene gñān, vairāgy, dharma e na hoy to paṇa e sarve āve che. Māṭe e sādhana sarvemām moṭum che.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praśna pūchayo je, je kapaṭī hoy ne te buddhivāḷo hoy, māṭe potānā kapaṭane jañāvā de nahi, tenum kapaṭa kevi rīte kaḷāya? Te kaho. Tyāre eno Uttara Brahmāñnda swāmīe karyo je, jenī beṭhaka uṭhaka te je satsaṅgano dveṣī hoy ne sañtanum ne bhagavānanum

ghasātum bolato hoyā te pāse hoyā teṇe karīne te oḷakhāy, paṇa biḷī rīte to na oḷakhāy. Pachī e uttarane Shriḷīmahārāje mānyo ane pachī pote bolyā je, evāno saṅga na karato hoyā to kema kaḷīe? Tyāre Brahmānnda swāmīe kahyūm je, koika deṣakāḷanūm viṣamapaṇūm āve tyāre enūm kapaṭa kaḷāi jāy. Tyāre Shriḷī mahārāje kahyūm je, e ṭhīka uttara karyo.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praṣna pūchayo je, evo kayo eka avaguṇa che, je jeṇe karīne sarva guṇamātra, te doṣarṛupa thai jāya che? Te kaho. Tyāre Shriḷīpātadevānnda swāmī bolyā je, bhagavānanā bhaktano je droha kare tenā je sarve guṇa te doṣarṛupa thai jāya che. Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, e uttara paṇa kharo. Paṇa ame to eno uttara biḷo dhāryo che je sarve guṇe saṁpanna hoyā ne jo bhagavānane aliṅga samajato hoyā paṇa mūrtimāna na samaje, e moṭo doṣa che. Eṇe karīne enā biḷā sarve guṇa doṣarṛupa thai jāya che.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje praṣna pūchayo je, saṅtano abhāva ṣāṇe karīne āve che, te kaho? Pachī eno uttara paramahīse karavā māṅḍayo paṇa thayo nahi. Tyāre Shriḷīmahārāje eno uttara karyo je, jene māna hoyā tene saṅtano abhāva āve che. Kema je, je mānī hoyā teno evo svabhāva hoyā je, je potāne vakhāṇe temām so avaguṇa hoyā te sarvene paḍayā mūkīne temām eka guṇa hoyā tene bahu māne, ane je potāne vakhāṇato na hoyā ne temām so guṇa hoyā te sarvene paḍayā mukīne temām koika jevo tevo eka avaguṇa hoyā tene bahu mānīne teno prathama to mana tathā vacana teṇe karīne droha kare ne pachī dehe karīne paṇa droha kare. Māṭe e mānarṛupa moṭo doṣa che. Ane te māna samajāumāṅja hoyā ne bhoḷāmām na hoyā ema jāṇavūm nahi. Bhoḷāmām to samajāu karatānya jhājhuṁ hoyā che.

Pachī Muktaṅnnda swāmīe Shriḷīmahārājane praṣna pūchayo je, He Mahārāja! E māna kema ṭaḷe? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, je bhagavānanūm māhātmya atiṣe samajato hoyā tene māna na āve. Kema je, june! Uddhavajī kevā ḍāhyā hatā, ne nītiṣāstramām kuṣāḷa hatā. Ne dehe karīne rājā jevā hatā, paṇa jo bhagavānanūm māhātmya samajatā hatā to gopīone viṣe bhagavānāno sneha joine tenī āgaḷa potānūm māna na rahyūm ane ema bolyā je, e gopīyonā caraṇanī raja jene aḍatī hoyā evām je vṛukṣ, latā, ṭṛuṇ, guccha te mānhelo huṁ koika thāuṁ, ane tulasi

dāsajīe kahyūm che je-

Tulsi jyaake mukhāse bhule nikase raam /

Taake pagki peheniyaan mere tanki chaam //

Emā jene bhule paṇa bhagavānanuṁ nāma mukhathī nīsare tene arthe potānā śarīranā carmanā joḍā karāvī āpe to je bhagavānanā bhakta hoyā ne bhagavānanuṁ nirañtara nāmasmaraṇ, bhajan, kīrtan, vañdan, karatā hoyā ne jo bhagavānanuṁ mähātmya samajato hoyā to tene āgaḷa śuṁ māna rahe? Naja rahe. Māṭe mähātmya samaje tyāre māna jāya che. Paṇa mähātmya samajyā vinā to māna jatūm nathī. Te sāru jene māna ṭālavuṁ hoyā tene bhagavānanuṁ ne sañtanuṁ mähātmya samajavuṁ. *Iti Vacanāmṛutam //16// 124//*

Sañvat 1877nā māgaśara vadi amāsane divasa Shriḷimāhārāja gāma ShriLoyā madhye Surābhaktanā darabāramām ḍholiyā upara virājamāna hatā ane mastaka upara dhoḷo pheñto bāñdhyo hato. Ne bīje dhoḷe pheñte karīne bokānī vāḷī hatī. Tathā garama posanī rātī ḍagalī māñhelī kore dhoḷe aṅgarakhe sahita paherī hatī. Tathā dhoḷo khesa paheryo hato tathā cophāḷa oḍhīne te upara pīḷī rajāi oḍhī hatī ane potānā mukhāravinḍanī āgaḷa muninī sabhā tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī. Evī rīte Shriḷimāhārāja prasanna thakā rātrine same virājamāna hatā.

Pachī Shriḷimāhārāja potānī meḷe bolyā je, juvone bhagavānanī māyānuṁ baḷa kevuṁ che jeṇe karī viparītapaṇuṁ ghaṇuṁ thāya che, kema je prathama kevo sāro jaṇāto hoyā ne pachī atiṣe bhūñḍo thai jāya che. Emā kahīne pachī vaḷī paramahñsa pratye bolyā je, āja to praśna pūcho to vārtā karīe. Tyāre Nityāññda swāmīe pūchayūm je, He Mahārāja! Prathama sāro hoyā ne stuti karato hoyā ane teno te pācho nīñdā karavā māñḍe che, māṭe sūjhe evo deś, kāḷ, kriyā, saṅg, viśama thāya to paṇa sāro ne sāroja rahe paṇa koi rīte viparīta mati thāya nahi. Te śāṇe karīne thāya? Tyāre Shriḷimāhārāja bolyā je, jene dehano anādara hoy, ne ḍṛaḍha ātmaniṣṭhā hoy, ne pañcaviśayamām vairāgya hoyā ane bhagavānanano mähātmye sahita yathārtha niścaya hoy, evāne sūjhe evuṁ deśakālādikanuṁ viśamapaṇuṁ thāya to paṇa enī mati avaḷī thāya nahi. Ane je dehābhīmānī hoy, ne pañcaviśayano atiṣe abhāva na thayo hoy,

tene jyāre saṅta e viṣayanuṁ khaṇḍana kare, tyāre te saṅta moṭerā hoyā teno paṇa abhāva āve, ne bhagavānāno paṇa abhāva āve. Ane bhagavānāno to yathārtha niścaya hoyā to paṇa jo paṅcaviṣayāno atyaṅta abhāva na thāi gayo hoy, ne tenī āsakti hoy, ne te viṣayanuṁ Muktaṅda swāmī jevā khaṇḍana kare to tenuṁ māthūṁ śāstre karīne mukāvī de evo droha kare.

Pachī vaḷī Nityāṅdaswāmīe pūchayūṁ je, koikane dehābhīmāna tathā paṅcaviṣayanī āsakti hoyā to paṇa te satsaṅgamām nabhyo jāya che. Te kema samajavūṁ? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, ene jyām sudhī koika dhakko nathī lāgyo tyām sudhī nabhyo jāya che, paṇa jyāre koika moṭā saṅta athavā bhagavāna te mānane khodaṣe tathā svād, dehābhīmān, lobh, kāṁ, krodh, ene khodaṣe tyāre ene jarḷura saṅtāno abhāva āvaṣe, tyāre e jarḷura saṅtāno droha karaṣe. Ne satsaṅgamānthī vimukha thaṣe. Jema sarpe lāḷa nākhī hoyā evūṁ je dūdhasākara tene jeṇe pīdhuṁ hoyā ne te jīve che to paṇa te ghaḍī be ghaḍīmān, sānj-savāre, āj-kāl, jarḷura maranāro che. Tema je dehābhīmānī che te mahine, be mahine, varṣe, be varṣe, daṣa varṣe, deha mukyā same, deha mukīne, jyāre tyāre paṇa e jarḷura saṅtāno abhāva laine paḍī jaṣe. Ane jene dehābhīmāna na hoyā ane ema samajato hoyā je, aṅṅkaraṇa iṅdriyono prakāśaka ne jeṇe karīne deha cāle che, hāle che, evo je sattārḷupa ātmā te huṁ chuṁ. Te huṁ dhana striyādika koi padārthe karīne sukhī thāuṁ evo nathī, ne e padārtha na maḷe teṇe karīne duḷkhī thāuṁ evo nathī, ema ḍraḍha samajaṇa jene hoyā tene saṅta game tevī rīte paṅcaviṣayanuṁ khaṇḍana kare tathā dehābhīmānanuṁ khaṇḍana kare to paṇa te saṅtāno abhāva koi rīte āve nahi, ane tuccha padārtha sāru saṅta sāthe bakheḍo thāya nahi. Ne āṅṅī paṇa paḍe nahi.

Pachī Nityāṅda swāmīe pūchayūṁ je, jene paṅca viṣayāno abhāva hoyā te kema jaṅāya? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, jene viṣayāno abhāva hoyā te ema jaṅāya je, jyāre kāni sārūṁ khāvānuṁ āve tyāre tene khāya paṇa jema jevūṁ tevūṁ khāto hoyā ne temām ānaṅda hoyā tevo ānaṅda rahe nahi, mūṅjhāi jāy. Ane lugaḍām jevām tevām jāḍām paherato hoyā temām ānaṅda hoyā tevo jhīṅām lugaḍām pahevām paḍe temām ānaṅda na rahe ne mana mūṅjhāi jāy. Temaja sārī pathārī hoyā athavā

koika māna de ityādika je je sārā padārthano yoga thāya tyāre temām tenum mana mūñjhāya paṇa temām koi rīte ānaṇda pāme ja nahi, tyāre tene ema jāñīe je, ene viṣayane viṣe abhāva che.

Pachī Muktaṇṇda swāmīe praṣna pūchayo je, He Mahārāja! E pañcaviṣayano abhāva kema thāya? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, viṣayano abhāva thayānum mukhya sādhana to parameṣvaranum māhātmya che ne pachī ātmaniṣṭhā ne vairāgya che. Te māhātmya te ṣum? To je, bhagavānani bīke karīne indra varṣe che, sūry, agni, caṇḍramā prakāṣa kare che, pṛuthvī sarvene dhārī rahī che, samudra maryādā nathī lopato, ouṣadhīo ṛutune pāmīne phaḷe che ane je bhagavāna jagatani utpatti, sthiti, pralayane kare che, ane jeni śakti kāḷa che, māyā che, puruṣa che, akṣara che, evī rīte je bhagavānani moṭapane samajato hoyā tene jagatamām evum ṣum padārtha che te bañdhana kare? Kām, krodh, lobh, mān, irṣyā, svād, sūkṣma vastra, dhan, strī tathā je je pañcaviṣaya sambandhī padārtha te ene koi bañdhana kare nahi. Kem je, eṇe to sarvenum parimāṇa kari rākhyum che je, bhagavāna te āvā che ne āvo e bhagavānanā bhajanasmaraṇ, kathā vārtāne viṣe māla che, ane akṣara te āvum che, ne āvum e akṣarasambandhī sukha che, tathā Golok, Vaikuṇṭh, Shvetadvip, sambandhī sukha te āvum che, tathā prakṛtipuruṣa sambandhī sukha te āvum che. Ane Brahmaloḷka sambandhī sukha te āvum che, ne Svarganum sukha te āvum che, tathā rājyādikanum sukha te āvum che. Evī rīte e sarvanā sukhanum anumāna karīne ane bhagavānanā sukhane sarvathī adhika māñīne je bhagavānane viṣe joḍāṇo hoyā tene kayo padārtha che te bhagavānanā caraṇāraviṇḍathī paḍe? Koi na paḍe. Jema pārasamaṇi hoyā te koika loḍhāne aḍīne tenum sonum thayum te sonum pāchum pārasamaṇinum karyum paṇa loḍhum thāya nahi, tema evum jeṇe bhagavānanum māhātmya jāṇyum che te bhagavānāno pāḍayo paṇa te bhagavānanā caraṇāraviṇḍathī paḍe nahi, to ṣum bīje padārthe karīne e paḍe? Na paḍe, ane e bhagavānane bhajatā hoyā evā je saṇta tenum paṇa e bahu māhātmya samaje je, evā moṭā je bhagavāna tenā sāksāt upāsaka e saṇta che. Māṭe e bahu moṭā che. Jema Uddhava pote kevā moṭā hatā paṇa jo āvī rīte bhagavānanum māhātmya samajatā hatā to potāne kāni ḍahāpaṇanum māna na rahyum, ne gopīyonā caraṇani rajane pāmavāne

icchayā, ane vṛukṣavelīno avatāra māgyo, kema je evā moṭā bhagavāna jenā mārgane vedanī śruti khoḷe che, te bhagavānane viṣe e gopīyonī prīti atiṣaya bhālī. Tema evā bhagavānanā saṅta hoyā tene āgaḷa māna kema rahe? Ane tene namāya kema nahi? Tene āgaḷa to dāsānudāsa thaine rahevāy. Ane pānca pānca khāsaḍām māre to paṇa khame, ane ema samaje je, mārām moṭām bhāgya thayām je evā saṅtano huṁ tiraskāra sahuṁ chuṁ, nahi to prārabdha vaṣa thaine bāyaḍī chokarānnā tiraskāra sahevā paḍat, tathā mābāpanā tathā rājānā tiraskāra sahevā paḍat, ane prārabdha vaṣa thaine ḍoḍīnī bhājī khāvī paḍat, tathā moṭhya khodīne khāvī paḍat, te karatām ā saṅtane saṅge rahīne huṁ niḥsvādī vartamāna pālūṁ chuṁ te mārām moṭām bhāgya che. Ane prārabdha vaṣa thaine jevām tevām vastra tathā cīnṭharām paḥravām paḍat, te karatām ā saṅtane saṅge rahīne huṁ godaḍī oḍhuṁ chuṁ te e mārām moṭām bhāgya che. Ane saṅtanī sabhāmām jāya che ne potāne māna jaḍatum nathī, tyāre e saṅtano avaguṇa le che, tyāre ene saṅtanī moṭapa jāṇyāmām āvī nathī, nahi to avaguṇa leta nahi. Jema Mumbaino gavarnara sāheba khuraṣī nākhīne beṭho hoyā ne tenī sabhāmām koi garība māṇasa jāya ne tene khuraṣī na nākhī de ne ādara koi na kare tyāre kāni ene te Aṅgreja upara dhokho thāya che? Ne kāni tene gāḷa dīdhānum manamām thāya che? Leṣa mātra paṇa thatuṁ nathī. Shā māṭe je e Aṅgrejanī moṭāi jāṇī che je, e to mulakano pādaṣāha che, ne huṁ to kaṅgāla chuṁ, evuṁ jāṇīne dhokho thāya nahi. Tema jo saṅtanī moṭāi jāṇī hoyā to te saṅta game tevo tiraskāra kare to paṇa dhokho thāya nahi. Ane jeṭalo le eṭalo potāno avaguṇa le paṇa saṅtano avaguṇa to koi rīte leja nahi. Māṭe jene bhagavānanuṁ ne saṅtanuṁ māhātmya samajāṇuṁ che. Teno pāyo satsaṅgamām acaḷa che. Ane jene māhātmya nathī samajāṇuṁ teno viṣvāsa nahi. *Iti Vacanāmṛutam 11711 125 //*

Saṅvat 1877nā poṣa sudi 1 paḍavāne divasa rātrine same swāmī Shrisahajānndajī mahārāja gāma ShriLoyā madhye Surā bhaktanā darabāramām ḍholiyā upara virājamāna hatā ane māthe dhoḷo pheṅto bāndhyo hato ne bīje dhoḷe pheṅte karīne bokānī vālī hatī tathā garama posanī rātī ḍagalī paḥerī hatī tathā cophāḷe sahita rajāi oḍhī hatī tathā

dhoḷo khesa paheryo hato ane potānā mukhāravīndani āgaḷa paramah̄nsani sabhā tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī. Te समयamām saṅdhyā āratī tathā stuti paramah̄nsa kari rahyā pachī Shrijīmahārāje kahyūm je, kīrtana gāo. Pachī vājīntra vajāḍīne Muktannda swāmī ādika paramah̄nse kīrtana gāyān.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, have kīrtana rākho, have to ame vārtā kariṣūn, ane ame ā vāta kariē temām jene āṣānkā upaje te pūchajyo. Ema kahīne bolyā je, bhagavānāno niścaya thavo te southī mahā kaṭhaṇa che. Te niścayani vārtā ati aṭapaṭī che māṭe kahetām bīka lāge che je, ṣūm jāṅīe vāta kariē ne temānthī koine avaḷūm paḍe? Ne teṇe je potānā aṅgani dṛaḍhatā kari hoyā te aṅga ā vāte kariē truṭī jāya to te mūḷagethī jāy, ane e vāta karyā vinā paṇa cālātūm nathī. Ane e vāta jo samajātām na āvaḍe to dūṣaṇa paṇa ghaṇām āve, ane ā vāta samaje nahi tyām lagaṇa tenā niścayamām paṇa kācyapa ghaṇī rahe che. Te sāru vāta kariē chīe je, bhagavāne Varāhano deha dhāryo te bhūṅḍanūm ṛupa te ati kurṛupa kahevāy, tathā Matsya avatāra dhāryo tyāre māchalā jevūm ja ṛupa hatuṅ, tathā Kacchāvatāra dhāryo tyāre bījā kācabā jevūm ja ṛupa hatuṅ, tathā Nṛusīnhāvatāra dhāryo tyāre vāghanā jevūm bhayānaka ṛupa hatuṅ. Tathā Vāmanāvatāra dhāryo tyāre te Vāmanarṛupanā hāthapaga ṭūnkā ne keḍa dhīṅgī, ne śarīra dhīṅgu evā ṭukaḍā hatā, tathā Vyāsāvatāra dhāryo tyāre te vyāsa kāḷā hatā ne śarīramām muvāḷā ghaṇā hatā ne śarīra gaṅdhātūm hatuṅ, ityādika je bhagavāne ākrutiyo dhāraṇa kari hatī, tyāre tene te kāḷe je je maḷyā temaṇe tevā ṛupanūm dhyāna karyūm che. Ane te dhyāne kariē te te bhagavānanā ṛupane pāmyā che. Temām je Varāhane maḷyā te ṣūm dhāmane viṣe bhagavānane Varāharṛupa ja dekhe che? Ane Matsyane maḷyā te ṣūm dhāmane viṣe Matsyarṛupa ja dekhe che? Ane Kūrmane maḷyā te ṣūm dhāmane viṣe Kūrmārṛupa ja dekhe che? Ane Nṛusīnhane maḷyā te ṣūm dhāmane viṣe Nṛusīnharṛupa ja dekhe che? Ane Hayagrīvane maḷyā te ṣūm dhāmane viṣe Ghoḍārṛupa ja dekhe che? Ane jeṇe Varāhane patibhāve bhajyā te ṣūm bhūṅḍaṇa thai, ne sakhābhāve bhajyā te ṣūm bhūṅḍa thayo? Ane matsyane patibhāve bhajyā te ṣūm māchalī thai, ne sakhābhāve bhajyā te ṣūm māchalo thayo? Ane kūrmane patibhāve bhajyā te ṣūm kācabī thai, ne sakhābhāve bhajyā

te śum kācabo thayo? Ane nṛsiṅhane patibhāve bhajyā te śum siṅhaṇa thai, ne sakhābhāve bhajyā te śum siṅha thayo? Ane hayagrīvane patibhāve bhajyā te śum ghoḍī thai, ne sakhābhāve bhajyā te śum ghoḍo thayo? Māṭe jo bhagavānanuṃ mūlarṛupa varāhādika jevuṃ ja hoyā to to te te avatāranā bhaktone tenā dhyāne karīne tadākārapaṇuṃ thāy. Tyāre to kahyuṃ tema ja thayuṃ joie. Paṇa e vāta ema nathī.

Tyāre tame kaheṣo je, te bhagavānanuṃ kevuṃ ṛupa che? To kahīe chīe je, bhagavāna to saccidānandarṛupa che, ne tejomaya mūrti che, ane jenā eka eka romane viṣe koṭi koṭi sūrya jevo prakāṣa che, ne koṭi kāmādevane paṇa lajjā pamāḍe evā te bhagavāna ṛupālā che, ane anāntakoṭi brahmānḍanā pati che, rājādhirāja che, sarvanā niyaṅtā che, sarvanā aṅtaryāmī che, ane atiśaya sukha svarṛupa che. Ane jenā sukhanī āgaḷa anānta ṛupavāna strīyone joyānuṃ je sukha te tuccha thai jāya che, ane āloka paraloka sambāndhī je pañcaviṣayanām sukha te bhagavānanī mūrtinā sukha āgaḷa tuccha thai jāya che, evuṃ bhagavānanuṃ svarṛupa che, te svarṛupa sadā dvibhuja ja che, ne potānī icchāe karīne kyāreka caturbhuja paṇa jaṇāya che, aṣṭabhuja paṇa jaṇāya che, ane sahasrabhuja paṇa dekhāya che. Ane teja bhagavāna Matsy, Kacch, Varāhādika ṛupane tathā RāmaKṛuṣṇādika ṛupane koika kāryane arthe dhāraṇa kare che, paṇa je e potānuṃ mūla ṛupa che tene tajīne e avatāranuṃ dhāraṇa nathī karatā, teja bhagavāna pote anānta aiśvarya ne anānta śakti sahita je matsyakacchādika ṛupane dhāraṇa kare che. Ane je kārya nimitta je dehanuṃ dhāraṇa karyuṃ hoy, te kārya thai rahe che tyāre te dehanō tyāga paṇa kare che. Te Bhāgavatamām kahyuṃ che-

Bhubhaarah kshapito yen tam tanum vijahavajah /

Kantakam kantakenaiv dvayam chapishituh samam //

E je dehe karīne bhagavāne pṛuthvīno bhāra utāryo tathā jīvone dehābhīmānarṛupī je caitanyamām kāṅṭo khūncī rahyo hatō tene kāḍhīne ne kāḍhavānā kāṅṭārṛupa je potāno deha tene paṇa tyāga karyo. Ane rākṣasane māravāne arthe bhagavāne Nṛsiṅharṛpa dhāryuṃ, ne pachī te kāryane karīne pachī te dehanō tyāga karavāne icchayā paṇa te siṅhane koṇa māre? Pachī potānī icchāe karīne kāḷarṛupa Shiva te śarabhanuṃ ṛupa dhārīne āvyā ne Nṛsiṅhane ne śarabhane yuddha thayuṃ. Pachī

beya jaṇe deha mūkyo teṇe karīne Shiva śarabheśvara mahādeva thayā ane Nṛsiṅhajīe deha mūkyo te nārasīṅhī śilā thai, māṭe citrāmaṇamām jyām jyām matsyakūrmādika bhagavānanā avatāranām citrāmaṇa kare che tyām tyām thoḍoka matsy, kacchādikano ākāra karīne pachī te upara śaṅkh, cakra, gadā, padma, vaijayaṅtī māḷā, pītāmbara vastra, kīrīṭmukūṭ, śrīvatsanuṃ cihṇ, ityādika cihne sahita bhagavānanī mūrtine lekhe che, to jo bhagavānanuṃ ṛupa anādi evuṃ ja che. Ane ShriKṛṣṇa bhagavāne prathama janmasamayamām Vasudeva devakīne caturbhujarūpe darśana dīdhuṃ, ane akrūrane caturbhujarūpe darśana jaḷane viṣe dīdhuṃ tathā Rhukimaṇīne mūrchā āvī tyāre paṇa caturbhujarūpe darśana dīdhuṃ, ane Arjune paṇa ema kahyuṃ je, *Tenaiv rupen chaturbhujena sahastrabaaho bhav vishvamurte! /*

Māṭe Arjuna paṇa caturbhujarūpe dekhatā ane yādavāsthāḷī karīne pīmpaḷānī heṭhe ShriKṛṣṇa bhagavāna beṭhā hatā te samayamām Uddhavajīe tathā Maitreyaṛṣṇīe bhagavānanuṃ ṛupa caturbhuj, śaṅkh, cakra, gadā, padm, pītāmbara sahita dīṭhuṃ ane ShriKṛṣṇa bhagavāna to śyāma hatā, ne tenuṃ ṛupa to koṭī kāmane lajjā pamāḍe evuṃ kahyuṃ che, māṭe evā manuṣya jevā jaṅyā che tene viṣeja pūrve kahyo evo prakāṣa ne sukha te sarve rahyām che. Te jene dhyān-dhāraṇā, samādhinuṃ aṅga hoyā tene enī e mūrti che teja koṭī koṭī sūryanā prakāṣe yukta dekhāya che, paṇa maśāla dīvānuṃ kāma paḍatuṃ nathī. Ane evo prakāṣa e bhagavānane viṣe che, ne te nathī dekhāto te to e bhagavānanī evī icchā che, ane e bhagavāna icche je, evo prakāṣavāna huṃ ā bhaktane dekhāuṃ, to te prakāṣe yukta evī eja mūrtine dekhe che. Māṭe jene bhagavānāno niścaya hoy, te to ema samaje je, Golok, Vaikuṅṭh, Shvetadvīp, Brahmapura e dhāmanām je aiśvarya, samṛddhi tathā pārśad, teṇe sahita e bhagavāna che. Ane emanī sevānā karatala to Rādhikā Lakṣmī ādika che. Evā paramabhāve sahita bhagavānane dekhe che. Ane je mūḍha che te māṇasa jevā dekhe che. Te ShriKṛṣṇabhagavāne Gītāmām kahyuṃ che-

Avajaananti maan mudaa maanushim tanumaashritam /

Param Bhaavmajaananto mama bhutmaheshvaram //

Māṭe je mūḍha che te bhagavānanā evā paramabhāvane jāṅyā vinā bhagavānane viṣe potānā jevā manuṣyabhāvane paraṭhe che. Te

manuṣyabhāva te ṣum? To kām, krodh, lobh, moh, mad, matsar, āśā, tṛṣṇā ityādika anṭhkarāṇanā bhāva che. Tathā hāḍ, cām, maḷ, mūtrādika tathā janma, maraṇ, bāl, youvan, vṛuddha e sarve dehanā bhāva che ityādika je manuṣyabhāv, te sarve bhāvane bhagavānane viṣe paraṭhe che. Māṭe evā bhāvano paraṭhanāro je hoyā tene bhagavānanā niścaya jevuṃ jaṇāya che. To paṇa teno niścaya kāco che, ane e jarṇura satsaṅgamānthī paḍaṣe. Ane e bhagavāna to parama divyamūrti che, ne bhagavānane viṣe to e manuṣyabhāvano leṣa nathī. māṭe e bhagavānamānthī manuṣyabhāvane ṭālīne devabhāva lāvavo, pachī brahmādikano bhāva lāvavo, pachī pradhānapuruṣano bhāva āve, pachī prakṛttipuruṣano bhāva āve, pachī akṣarano bhāva āve, pachī akṣarātīta evā Puruṣottama teno bhāva āve che. Jema vrajanā gopane āśrvarṇarṇupa ShriKṛṣṇa bhagavānanām caritra dekhīne prathama to devabhāva āvyo, pachī Gargācāryanām vacanane sambhārīne Nārāyaṇano bhāva āvyo, pachī ema kahyuṃ je, tame to Nārāyaṇa cho māṭe amane tamārṇuṃ dhāma dekhāḍo, tyāre Akṣaradhāma dekhāḍayuṃ. Evī rīte bhagavānane viṣe jene divyabhāva che tene pūro niścaya jāṇavo. Ane ema kahe che je, āne prathama bhagavānāno niścaya nahoto ne have thayo, te ṣum e prathama bhagavānane nahoto dekhato? Dekhato to hato paṇa manuṣyabhāve sahita dekhato hato. Ane pachī jyāre niścaya thayo tyāre divyabhāve sahita darṣana karyuṃ tyāre ene niścaya thayo jāṇavo. Ane jyāre bhagavānane viṣe evo divyabhāva na samaje tyāre ene vāte-vāte dhokho thāya ne guṇa avaguṇa līdhā kare che je, ānikorano pakṣa rākhe che ne amāro pakṣa rākhatā nathī tathā āne vadhu bolāve che ne amane nathī bolāvatā ane āne upara vadhu heta che ne amārī upara nathī. Evī rīte guṇa avaguṇa paraṭhayā kare che teṇe karīne enuṃ aṅtara divase divase pāchuṃ paḍīne aṅte te vimukha thāya che. Māṭe bhagavānane viṣe to manuṣyabhāva na ja paraṭhavo, ane bhagavānanā bhaktane viṣe paṇa manuṣyabhāva na paraṭhavo, kem je, dehe karīne to bhagavānanā bhaktamām koika āndhaḷo hoy, lūlo hoy, koḍhiyo hoy, bahero hoy, vṛuddha hoy, kurṇupa hoy, ane te jyāre deha muke che tyāre ṣum bhagavānanā dhāmamām evā āndhaḷā lūlā ja rahe che? Nathī rahetā, e to sarva manuṣyapaṇānā bhāva che tene mukīne divyarṇupa thāya che, brahmarṇupa thāya che. Māṭe Harinā bhaktane

viṣe manuṣya bhāva na paraṭhāya to parameṣvarane viṣe kema paraṭhāya?
 Ane ā je vāta che te sūjhe to āja samajo to eṭalī samajavī che. Ane sūjhe
 to so varṣe karīne samajo to paṇa eṭalī samajavī che. Ane ā vāta samajīne
 enī dṛaḍhatānī gāṇṭha pādayā vinā chuṭako nathī. Māṭe ā amārī vāta che
 te sarve haribhaktane yāda rākhīne paraspara karavī. Ane jyāre koine
 aṇasamajaṇe karīne dhokho thāya tyāre tene āvāte karīne cetāvī devo.
 Ane ā je amārī vārtā che tene nitya pratye divasamām ekavāra karavī,
 ema amārī āgñā che tene bhūlaṣo mān, jarṇura bhūlaṣo mān. Ema kahīne
 Shrijīmahārāja sarve haribhaktane Jay Shri Swāminārāyaṇ kahīne hasatā
 thakā potāne utāre padhāryā. Evī rīte Shrijī mahārājanī vārtā sām̄bhaḷīne
 sarva sādhu tathā sarve haribhakta te Shrijīmahārājane sarve avatāranā
 kāraṇa avatārī jāṇīne divya bhāvanī atiṣaya dṛaḍhatā karatā havā. *Iti
 Vacanāmṛutam 11811 12611*

Here end the Vachanamruts
 of Loya

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ Shri Pañcālā Prakaraṇm ॥

Saṅvat 1877nā phāgaṇa sudi 4 cothane divasa Shrijī mahārāja gāma ShriPañcālā madhye Jhīñābhāinā darabāramām oṭā upara ḍholiyo ḍhaḷāvīne virājamāna hatā ne mastaka upara dhoḷo pheṅto bāndhyo hato tathā dhoḷo aṅgarakho paheryo hato tathā dhoḷo khesa paheryo hato tathā dhoḷī pacheḍī oḍhī hatī ane māthānā pheṅtāno peca jamaṅī kore chūto hato ane potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Te समयamām saṅdhyā āratī thai rahī te keḍe Shrijī mahārāja takīyā upara virājamāna thaine bolyā je, ame ā sarve moṭā paramahṅsa tathā moṭā haribhaktane praṣna pūchīe chīe je, bhagavānamām heta hoyā tathā dharmamām niṣṭhā hoyā to paṇa jo vicārane na pāmyo hoyā to ati sārā je ṣabd, sparṣ, ṛupa, rasa ane gāndha e pañcaviṣaya te je te atiṣaya bhūṅḍā je ṣabdādika pañcaviṣaya te sarakhā thāya nahi athavā tethī atiṣe utaratā paṇa thāya nahi. Māṭe kayā vicārane pāme tyāre ati sārā je pañcaviṣaya te atiṣe bhūṅḍā je pañcaviṣaya te sarakhā thai jāya athavā te karatām paṇa atiṣe bhūṅḍā thai jāya? E praṣna sarve moṭerā paramahṅsane tathā sarve moṭerā haribhaktane ame pūchīe chīe, te jeṇe jeve vicāre karīne e sārā pañcaviṣayane bhūṅḍā pañcaviṣaya jevā jāṅyā hoyā athavā bhūṅḍāthī paṇa atiṣe bhūṅḍā jāṅyā hoyā te je potapotāno vicāra te kaho. Pachī te sarve paramahṅse tathā sarve haribhakte potapotāno vicāra kahī dekhāḍayo.

Tyāra pachī Shrijī mahārāja bolyā je, tamāro sarveno to e vicāra sām̄bhaḷyo, paṇa have ame je vicāra karyo che te kahīe chīe. Jema koikano kāgaḷa paradeṣathī āvyo hoyā te vāncīne tene kāgaḷanā lakhanārānī jevī buddhi hoyā tevī jaṇāi āveche tathā jema pānca Pāṇḍav, Droupadī, Kuṅtājī tathā Rukmiṇī, Satyabhāmā, Jāmbavatī ādika bhagavānanī paṭarāṇīo tathā sām̄ba je bhagavānāno putra, ityādika bhaktonām̄ ṛupa tathā vacana te śāstramām̄ lakhyām̄ che. Te śāstrane śravaṇe karīne temanā ṛupanum̄ pramāṇa te darṣana jevum̄ ja thāya che tathā temanām̄ vacane karīne temanī buddhinum̄ pramāṇa thāya che, tema purāṇa bhāratādika gran̄the karīne ema sām̄bhaḷyāmām̄ āve che, je bhagavāna je te ā jagatanī je utpatti, sthiti ane pralaya tenā kartā che, ne sadā sākāra che ane jo sākāra na hoyā to tene viṣe kartāpaṇum̄ kahevāya nahi. Ane je akṣarabrahma che te to e bhagavānane rahevānum̄ dhāma che, evā divya mūrti prakāśamaya ne sukhārūpa je bhagavāna te je te pralayakāḷe māyāmām̄ kāraṇa śarīra sahita līna hatā je jīva temane utpatti kāḷe buddhi, indriyo, mana ane prāṇane āpe che. Te śāne arthe āpe che? To uttam, madhyama ane kaniṣṭha je viṣaya tenā bhogane arthe ne mokṣane arthe āpe che. Ane e jīvone arthe bhoga ne bhogonām̄ sthānaka te bhagavāne racyām̄ che temām̄ je uttama pañcaviṣaya karyā che te bhūṅḍā pañcaviṣayanā duḥkhanī nivṛttine arthe karyā che. Jema koika bhāre śāhukāra hoyā te rastāne beya kore chāyāne arthe jhāḍa ropāve che tathā pāṇīnī paraba bañdhāve che tathā sadāvratā karāve che tathā dharmāśālā karāve che te garība sāru karāve che, tema Brahmā, Shiva ane Indrādika deva che te to e bhagavānanī āgaḷa jevām̄ sadatālānā rānka hoyā ne pīparanī ṭeṭī bāphīne khātā hoyā te jevā garība che. Te brahmādika deva manuṣyanā sukhane arthe uttama evā pañcaviṣaya te bhagavāne racyā che. Ane jema śāhukāre sadāvratā dharmāśālādīkamām̄ sukha jevām̄ rānkane arthe racyām̄ che te karatām̄ te śāhukāranā gharamām̄ sukha te atiṣe uttama haṣe ema jaṇāya che, tema e bhagavāne brahmādīkane arthe evām̄ sukha racyām̄ che to potānā dhāmāmām̄ to e karatām̄ ati uttama sukha haṣe ema buddhivāḷo hoyā tene jāṇyāmām̄ āve che. Māṭe e bhagavānanā sukhanum̄ atiṣepaṇum̄ buddhivānane jāṇyāmām̄ āve che, teṇe karīne sārā viṣaya te bhūṅḍā thāi jāya che. Ane sañsāramām̄ je paṣu, manuṣy, devatā, bhūta ityādika jyām̄

jyām pañcaviṣaya sambāndhī sukha jañāya che, te dharme sahita je kiñcit bhagavānāno sambāndha teṇe karīne che paṇa pañde bhagavānamām jevuṃ sukha che tevuṃ koine viṣe nathī. Jema ā maṣāla baḷe che te maṣālane samīpe jevo prakāṣa che tevo thoḍeka cheṭe nathī. Ane tethī ghaṇe cheṭe to muḷago nathī. Tema bīje ṭhekāṇe to kiñcit sukha che, ane saṃpūrṇa sukha to bhagavānanā samīpamām rahyuṃ che. Ane jeṭaluṃ bhagavānathī cheṭe thavāya che teṭalā sukhamām nyūnatā thāya che. Māṭe je mumukṣu hoyā te potānā hṛdayamām emā vicāre je, jeṭaluṃ māre bhagavānathī cheṭuṃ thaṣe teṭaluṃ duḥkha thaṣe ane mahāduḥkhīyo thaiṣ. Ane thoḍeka bhagavānane sambāndhe karīne evuṃ sukha thāya che. Māṭe māre bhagavānāno sambāndha atiṣe rākhavo che ane huṃ ati sambāndha rākhīṣa to māre utkṛṣṭa sukhanī prāpti thaṣe. Emā vicārīne ane bhagavānanā sukhano lobha rākhīne jema bhagavānāno sambāndha atiṣe rahe tema upāya kare, tene buddhivāna kahīe. Ane paṣunā sukhathī manuṣyamām adhika sukha che, ne te karatām rājānuṃ sukha adhika che, ne tethī devatānuṃ sukha adhika che, ne tethī indranuṃ adhika che, ne tethī bṛhaspatinuṃ ne tethī brahmānuṃ, ne tethī Vaikuṃṭhalokanuṃ ne tethī Golokanuṃ sukha te adhika che. Ane tethī bhagavānanā Akṣaradhāmanuṃ sukha ati adhika che. Evī rīte bhagavānanā sukhane atiṣe jāñīne bījām je je pañcaviṣayanām sukha tene viṣe buddhivānane tucchatā thai jāya che. Ane te bhagavānanā sukha āgaḷa brahmādikanuṃ sukha to jevuṃ bhāre gṛhasthane bāraṇe koika rāñka ṭhīkaruṃ laine māgavā āvyo hoyā tenā jevuṃ che. Ane e bhagavānanā dhāmanā sukhano jyāre vicāra karīe chīe tyāre sarve je bījām sukha tethī udāsa thaine manamām emā thāya che je, ā deha mukīne e sukhane kyāre pāmīe? Ane svābhāvīkapaṇe pañcaviṣayanuṃ grahaṇa karatā hoie temām to kāñi jhājho vicāra thato nathī, paṇa jo te viṣayamām kāñika sārāpya manāya che tyāre turata e bhagavānanā sukhāmām dṛaṣṭi pugī jāya che, ane mana ati udāsī thai jāya che. Ane ā je sarve vāta che te je buddhivālo hoyā tene jāñyāmām āve che. Māṭe buddhivālā upara amāre heta che, kema je ame buddhivālā chīe to evī rīte amārī dṛaṣṭi puge che. Māṭe buddhivālo je hoyā tenī paṇa dṛaṣṭi puge khārī, ane āvī rīte amāro vicāra te tamārā sarvenā vicāra karatām amane adhika jañāyo che te sāru ā amārā vicārane

ati dṛaḍhapane karīne haiyāmām sou rākhajo ane ā vicāra vinā to jo ramaṇīya pañcaviṣayamām vṛutti coṭī hoyā tene ati baḷe karīne ukhāḍe tyāre māñḍa māñḍa ukhāḍe ane jo ā vicārane pāmyo hoyā to te vṛuttine kheñcyāmām leṣa mātra prayāsa paḍe nahi. Saheje ja viṣayanī tucchatā jaṇāi jāya che. Ane ā je vārtā che te jenī jhājhī buddhi hoyā ne jhājhā sukhanā lobhane icche tene samajāya che. Jema koḍī karatām paisāmām vadhu māla che, ne tethī ṛupiyāmām vadhu māla che, ne tethī sonāmahoramām vadhu māla che, ne tethī ciñtāmaṇimām vadhu māla che. Tema jyām jyām pañcaviṣayanum sukha che tethī bhagavānanā dhāmamām bhagavānanum sukha ati adhika che. Māṭe je buddhivālo hoyā ne jenī dṛaṣṭi puge tene ā vicāra hṛdayamām ṭhare che. Ane ā vicāra jenā hṛdayamām dṛaḍha ṭharyo hoyā ne te vanamām beṭho hoyā to potāne ema jāṇe je, hum anañta māṇasa tathā rājya samṛuddhie viṭāṇo chum ema samaje paṇa duḥkhīyo na māne, ane indranā lokamām hoyā to jāṇe je, vanamām beṭho chuñ, paṇa te indranā lokanā sukhe karīne sukhiyo na māne, te sukhane tuccha jāṇe, te sāru ā vicārane rākhīne ema sarve niścaya rākhajyo je, have to bhagavānanā dhāmamām ja ṭhetha pūgavum che. Paṇa vacamām koi ṭhekāṇe tuccha je pañcaviṣaya sambāndhī sukha temām lobhāvum nathī. Evī rīte sou dṛaḍha niścaya rākhajyo. Ane ā to je amāro siddhānta che te tamane sarvene kahyo che, māṭe dṛaḍha karīne rākhajyo. *Iti Vacanāmṛutam 1111 112711*

Saṅvat 1877nā phāgaṇasudi 7 sātamane divasa gāma ShriPañcālā madhye Jhīñābhāinā darabāramām oṭā upara ḍholiyo ḍhālīyo hato te upara Shrijīmahārāja virājamāna hatā, ane dhoḷo pheṅto mastaka upara bāñdhyo hato, tathā dhoḷo khesa paheryo hato, tathā dhoḷī pacheḍī oḍhī hatī, ane paramahñsanī sabhā tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine Shrijī Mahārājanā mukhāraviñda āgaḷa beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, mokṣadharmanum pustaka maṅgāvo to sāñkhyānā adhyāyanī tathā yoganā adhyāyanī kathā karāvīe. E vacanane sām̄bhaḷīne pustaka maṅgāvyum. Pachī Nityāñnda swāmīe kathā karavāno ārm̄bha karyo. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, yogavālā che te pañcaviṣamā jīva iṣvarane kahe che ane chaviṣamā paramātmāne kahe che. Ane

sāṅkhyavāḷā che te coviṣa tattvane avāntara jīva iṣvarane kahīne pañcaviṣamā paramātmāne kahe che. Temām je yogavāḷā che teno ema mata che je, sūjhe evo ātmā anātmāno vicāra karo, sādhana karo paṇa pratyakṣa bhagavānanā āśraya vinā mokṣa na thāy, ane sāṅkhyavāḷāno ema mata che. Je sarve deva manuṣyādini je gatio tene jāṇīne ane viṣayane viṣe vairāgyane pāmīne traṇa deha thakī para evo je ātmā tene jāṇe tyāre mukta thāy. Ane e be prakāranā je mata che tene potapotānā matamām je dūṣaṇa che tenā nivāraṇane arthe yuktinūm grahaṇa karavuṇi. Temām yogamatamām e dūṣaṇa che je, jīvane pañcaviṣamo kahyo, tathā iṣvarane pañcaviṣamā kahyā, ane jīvano coviṣa tattvano deha kahyo, ne iṣvarano paṇa coviṣa tattvano deha kahyo, māṭe e beyane viṣe tulya bhāva āvī jāya je sthūḷa ne virāṭ te tulya che, tathā sūkṣma ne sūtrātmā te tulya che, ane kāraṇa ne avyākṛta te tulya che, tathā jāgrata ne sthiti avasthā te tulya che, tathā svapna ne utpatti avasthā te tulya che, tathā suṣupti ne pralaya avasthā te tulya che, ane viṣva, taijasa ane prāgñā ne Viṣṇu, Brahmā ane Shiva te tulya che, ema samajīne chaviṣamāne bhaje che. Evī rīte jīva iṣvarane viṣe je tulyabhāva ṛupa doṣa che tene ṭāḷavāne arthe koika moṭā pāsethī yukti śīkhavī je, iṣvaranā dehamām je pañcabhūta rahyām che. Tenī mahābhūta evī saṅgñā che, ne te sarva jīvanā dehone dhārī rahyā che. Ane jīvanā dehamām je pañcabhūta che te alpa che ne bījāne dhāravāne samartha nathī. Ane jīva che te alpagnā che, ne iṣvara che te sarvajgñā che. Evī rīte yukti śīkhīne jīva iṣvarane viṣe samapaṇūm na samajavuṇi, ane jo evī yukti na śikhyo hoyā ne koi prativādī praṣna pūche to teno uttara karavo kaṭhaṇa paḍe ne samajaṇa cūnthāi jāy, ane koika praṣna kare te to jīva iṣvarane viṣe samapaṇūm rahevā de nahi, māṭe jīva iṣvarane viṣe samapaṇūm na āve evī rītanī yukti śīkhavī ane evī rītanām je vacana tene sām̄bhaḷavām ane sāṅkhyavāḷāne e dūṣaṇa che je, coviṣa tattva kahyām che, ne pañcaviṣamā paramātmā kahyā che. Ne te coviṣa tattvane mithyā kahyām che ne paramātmāne satya kahyā che, tyāre te paramātmāne pāme che koṇa? Kema je, pāmanārā jīvane tattvathī bhinna kahyo nathī. Māṭe eje dūṣaṇa che tene ṭāḷavāne arthe moṭā thakī ema yukti śīkhavī je, e coviṣa tattva kahyām te jīva vinā hoyā nahi, māṭe e tattva bheḷā ja jīva iṣvarane kahyā che. Te jīva iṣvara e tattva thakī

pruthak che ne paramātmāne pāme che. Evī rītanī yukti śīkhavī. Ane ā yukti na śīkhi hoyā ne koi pratipakṣī praśna pūche to sañśaya thāya je, tattva to mithyā che. Tyāre te paramātmāne pāmyāne arthe brahmacaryādika dharmā kahyā che tathā śravaṇ, manana nididhyāsādika sādhanā kahyām che te śāne arthe kahyām che? Māṭe tattvanā tadātmakapaṇāne pāmyā je jīva iśvara tene tattvarūpe karīne kahyā che, paṇa e tattva thakī ati vilakṣaṇ che te paramātmāne pāme che. Ityādika je yuktio tene moṭā sañta thakī sāñkhyavāḷāne śīkhavī. Ane yogavāḷā je che te pratyakṣa mūrti evā je Matsy, Kacch, Varāh, Nṛsiñh, Vāman, Rām, Kṛṣṇādika bhagavānanā avatāra tene dhyāne karīne mokṣa thāy. Evī yuktinum grahaṇa kare che. Ane je sāñkhyavāḷā che te je te *Yato vaacho nivartante apraapya mansaa saha /* ityādika śruti śāstre karīne kahyūm je, bhagavānanūm svarūpa tene anubhave karīne yathārtha jāṇe tyāre mokṣa thāy, evī yuktinum grahaṇa kare che. Ane e beya mata che te sārā che ne moṭāe mānyā che, ane e beyanūm yathārtha jo ācaraṇa kare to te paramagatine pāme che. Ane e be mata che temām sādhanā sarakhām kahyām che, paṇa upāsanānī je rīta te sarakhī nathī, ghaṇī pruthak che.

Evī rīte vārtā karīne Shrījīmahārāja paramahñsa pratye bolyā je, have to kīrtana gāo. Pachī Muktañnda swāmī ādika je paramahñsa te vājñnta laine kīrtana gāvā lāgyā. Te pachī vaḷī Shrījīmahārāja bolyā je, have kīrtana rākho, ane e sāñkhyā ne yoga e beyano siddhānta tame kīrtana gāyām tyām sudhī ame vicāryo che te kahīe te sām̄bhaḷo. Je yogavāḷo che tene ātyāñntika pralayane viṣe je Akṣaradhāmamām tejomaya evī divyarūpa bhagavānanī mūrti rahī che te dhyāna karavā yogyā che, ane tethī orā prakṛtipuruṣarūpa bhagavāna dhyāna karavā yogyā che. Ane tethī orā prakṛti puruṣanām kārya je coviṣa tattva te rūpa bhagavāna dhyāna karavā yogyā che. Ane tethī orā hiraṇyagarbha ne tethī orā coviṣa tattvathī upajyo je virāṭ te dhyāna karavā yogyā che, ane tethī orā Brahmā, Viṣṇu, Shiva tathā pruthvīne viṣe je Matsy, Kūrm, Nṛsiñh, Varāhādika bhagavānanā avatāra tathā śālagrāmādika pratimāo e sarve dhyāna karavā yogyā che, evūm yogavāḷānūm tātparya jāṇāṇūm, pachī sāñkhyano vicāra upajyo tyāre teṇe e ākāramātranūm nirākaraṇa karī nākhyūm. Ane ema jāṇāṇūm je, e sarvanā vicārano karatala je jīva che te

jevo śuddha koi nathī, māṭe jīvanuṁ dhyāna karavum e ṭhīka che, evo je sānkhyano vicāra tene ṭālavāne arthe vaḷī yogano vicāra thayo je, e parātpara evā je Puruṣottama bhagavāna tenum e prakṛutipuruṣādika sarvene viṣe anvayapaṇum che, māṭe e sarve bhagavānaja che ne divyarṛupa che ne satya che ne dhyeya che. Ane e vātane dṛaḍha karavāne arthe śruti che je, *Sarvam khalvidam brahm / Neh naanaasti kigchan tathaa idam hi vishvam bhagvaanivetaro yato jagatsthaan-nirodh-sambhavaah* / Evī rītano yoga mārḡa che tene viṣe pravartyo je mumukṣu tene koi vighna nathī śā māṭe je e mārḡa sthūla che ne ene viṣe pratyakṣa mūrti bhagavānanum ālam̄bana che, te sāru jevo tevo hoyo te paṇa e mārḡe karīne nirvighna thako mokṣane pāme che. Paṇa e mārḡamām̄ eka doṣa che je e sarvathī para je Puruṣottamabhagavāna tene ane prakṛtipuruṣādikane anṣaanṣībhāva āvī jāya che je, bhagavānanā anṣa prakṛtipuruṣa che ane tenā anṣa hiraṇyagarbha virāṭādika che. Evī rīte samajāya to moṭo doṣa āve, keṁ je bhagavāna acyata che, niraṇṣa che, nirvikāra che, akṣara che, akhaṇḍa che, tene viṣe cyutabhāva āve che ne anṣa anṣībhāva āve che māṭe evo doṣa āvavā devo nahi ane ema samajavum je, e bhagavāna jevā to bhagavāna ja che, ne biḷjā je prakṛtipuruṣādika che te to enā bhakta che ane enum dhyāna kare che, māṭe e bhagavānarṛupa che. Jema koi moṭā saṁta hoyo ne te bhagavānanum dhyāna karatā hoyo, ne tene bhagavānarṛupa jāṇe che, tema e prakṛtipuruṣādika paṇa bhagavānarṛupa che. Ane e sarvathī para je Puruṣottama ShriKṛṣṇa teja Vāsudev, Saṅkarṣaṇ, Pradyumn, Aniruddharṛupe thāya che, tathā RāmaKṛṣṇādika avatāranum grahaṇa kare che, te dhyāna karavā yogya che. Ema samaje to e yogamārḡa atiṣe nirvighna che ne śreṣṭha che. Ane sānkhyavālā che, temām̄ e doṣa che je e sānkhyavālā hoyo te ema kahe che je, anṭhkarāṇe karīne tathā indriye karīne je je grahaṇa karyāmām̄ āve che te sarva mithyā che ane anubhave karīne je je grahaṇa karyāmām̄ āve che te satya che. Evī rīte ākāra mātrane mithyā kare che te bheḷe jīvanā kalyāṇane arthe prakāṭa thayā je bhagavāna tenā ṛupane paṇa mithyā kare che, tathā aniruddh, pradyumn, saṅkarṣaṇa emanā ṛupane paṇa mithyā kare che, ane nirguṇa evā je Vāsudeva tenum ja grahaṇa kare che, evo e moṭo doṣa che. Māṭe e sānkhyavālā ema

samaje to t̥hika je, s̄ānkhya vicāranuṁ grahaṇa karīne prakṛutipuruṣathī je je upajyuṁ tene mithyā karīne potānā ātmāne sarvathī pṛuthak śuddha brahmarūpa mānīne te pachī jīvanā kalyāṇane arthe pragata thayā je bhagavāna tenā ṛupane satya jāṇīne tenuṁ dhyāna karavuṁ. Evī rīte e be prakāranā je vicāra che te koika amārā jevā moṭā pāsethī śikhe tyāre āvaḍe, nahi to śāstrane bhaṇe s̄āmbhaḷe paṇa āvaḍe nahi. Ane che to ema je, prathama s̄ānkhya vicāre karīne je brahmarūpa thayo hoyā tene arthe yogano upadeśa che, te kahyuṁ che je- *Brahmabhutah prasannaatmaa na shochati na kadkshati /*

*Samah sarveshu bhuteshu madbhaktim labhate paraam // tathaa
Aatmaaraamaascha munyo nirgranthaa apyurukrame /
Kurvantyahaitukim bhaktimithham bhutguno harih //
Parinishthitodapi nairgunye uttamshloklilayaa /
Gruhitchetaa raajarshhe? Aakhyaanam yadadhitvaan //*

Evī rīte s̄ānkhyavāḷāne yogani apekṣā che kām je e s̄ānkhyavāḷo vicāre karīne potānā ātmāthī vyatirikta je je kāni pañca indriyo ne cāra an̄thkaraṇe karīne bhogavavāmām āve evā viṣaya bhoga che tene atiṣe tuccha jāṇe che, māṭe e koi padārthane viṣe āśrvarya pāme nahi. Tathā baṁdhāya nahi. Ane enī pāse koi āvīne ema kahe je, ā padārtha to bahuja ṛḍuṁ che. Tyāre ene ema vicāre je, game tevuṁ s̄aruṁ haṣe paṇa indriyo an̄thkaraṇe karīne grahaṇa karyāmām āve evuṁ haṣe. Ne indriyo an̄thkaraṇanā grahaṇamām je āve te to asatya che, nāśavaṁta che, evī e s̄ānkhyavāḷāne dṛaḍha samajaṇa rahe che. Ane potānā ātmāne śuddha jāṇe che evo je s̄ānkhyavāḷo tene yogamārgē karīne bhagavānani je upāsana, dhyān, bhakti te karavān. Ane ema na kare to ene viṣe ati nyūnatā kahevāya che evī rīte s̄ānkhyas̄āstra tathā yogas̄āstra teno je sanātana siddhānta che te ame yathārtha vicārine kahyo che. Ane je ādhunika yogavāḷā ne s̄ānkhyavāḷā che temaṇe to e beya mārgane bagaḍī nākhyā che. Je yogavāḷā che te ākāranuṁ sthāpana karavā jāya che, tyāre bījā jīvanā ākāra tathā Brahmā, Viṣṇu, Shivanā ākāra tathā Rāma-Kṛṣṇādika avatāranā ākāra te sarvene tulyapaṇe jāṇe che. Ane s̄ānkhyavāḷā che te ākāranuṁ khaṇḍana kare che te bheḷe tīrth, vrat, pratimā, yam, niyam,

brahmacaryā-dika dharm, Brahmā, Viṣṇu, Shiv, tathā Rāma Kṛuṣṇādika avatāra e sarvenum khaṇḍana kare che. Māṭe ādhunika je sāṅkhyavāḷā ne yogavāḷā te beya mārḡane mukīne kumārge cālyā che te nārakī thāya che. *Iti Vacanāmṛutam* //2// 128 //

Saṅvat 1877nā phāgaṇa sudi 8 aṣṭamīne divasa Shriḡimahārāja gāma ShriPañcāḷā madhye Jhiṅābhāinā darabāramām ḡholiyā upara virājamāna hatā, ane dhoḷo pheṅto māthe bāndhyo hato, tathā dhoḷo khesa paheryo hato, tathā dhoḷī pacheḡī oḡhī hatī, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsanī sabhā tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṅhī hatī.

Pachī Shriḡimahārāja bolyā je, sarve paramahṅsa māṅhomāṅhī praṣṅa uttara karo. Tyāre Munibāve Brahmānṅda swāmīne praṣṅa pūchayo je, āvo satsaṅgano ne bhagavānāno yoga maḷyo che, ne bījā vikāra sarve ṅaḷī gayā che, tathā satsaṅgano khapa che, to paṅa mān, irṣyā kema rahī jāya che? Pachī eno uttara Brahmānṅda swāmīe karavā māṅḡayo paṅa thayo nahi. Pachī Shriḡimahārāja bolyā je, evo je che temām buddhi nathī. Ane je buddhivāḷo che te to potāmām jeṅalā avaguṅa hoyā tene jāṅe, tathā jeṅalā guṅa hoyā tene paṅa jāṅe, ane bījāmām je guṅa tathā avaguṅa hoyā tene paṅa jāṅe. Ane je buddhivāḷo na hoyā te to potāmām guṅa ja jāṅe paṅa avaguṅa hoyā tene to jāṅe nahi, ane potāne sanakādika jevo moṅo jāṅe, ne bījā moṅā hoyā tene paṅa potāthī utaratā jāṅe ane je buddhivāḷo hoyā te potānā avaguṅane jāṅato hoyā je, mārāmām āṅalo avaguṅa che. Pachī tenī upara cāḡa rākhīne te avaguṅane ṅaḷī nākhe, tathā te avaguṅane ṅaḷyānī bījā saṅta vārṅa karatā hoyā tene hitakārī māne, māṅe emām mān, irṣyādika koi avaguṅa rahe nahi, ane koikamām moṅī buddhi jaṅātī hoy, ne te jo potānā avaguṅane na vicārato hoyā to tenī vyavahārīka buddhi jāṅavī. Ane te buddhi uparathī to bahu cojāḷī jaṅāya paṅa ene buddhivāḷo na kahevāy, tene to atimūrkhā jāṅavo, ne enī e buddhi potānā mokṣanā kāmamām āve nahi. Ane thoḡīka buddhi hoyā ne jo potāmām avaguṅa hoyā tene jāṅīne tene ṅaḷyāno upāya kare to enī thoḡī buddhi paṅa mokṣane upayogī thāyache. Ane eneja buddhivāḷo kahīe. Ane je potāmām to koivāre avaguṅa paraṅhe nahi ne guṅa ja

paraṭhe, tene mūrkhā kahīe, ane potāmām avaguṇa paraṭhe tene buddhivālo kahīe.

Pachī Shrijīmahārāje āgñā karī je, kīrtana gāo. Pachī, **Sakhī āja mohana dīṭhā re ṣerīe āvatāre.** E kīrtana paramahīsa gāvā lāgyā. Tyāre vaḷī Shrijīmahārāja bolyā je, have kīrtana rākho. Ane ā kīrtana gāyām temām heta bahu che. Te hetano ame vicāra karyo je, heta moṭī vāta che, ane hete karīne bhagavānane bhajavā e ṭhīka che. Paṇa sārī peṭhe vicārīne joyum tyāre ema jaṇānum je, heta che teja bhagavānanī māyā che, kema je strīo paraspara bolatī hoy, jotī hoy, sparṣa karatī hoya temām bījī rītanum heta che, ane puruṣa hoya ne paraspara bole jue, sparṣa kare, temām paṇa bījī rītanum heta che. Ane puruṣa je te strīne joto hoy, ne āliṅgana karato hoy, tenī vārtā sām̄bhaḷato hoy, teno sugāndha leto hoy, ne tenī vārtā karato hoy, tene viṣe jevum heta thāya che, ne te strīmām puruṣanum mana ākarṣaṇa thai jāya che tevum puruṣane puruṣamām nathī thatuñ, tathā strī hoya ne puruṣane jotī hoy, āliṅgana karatī hoy, ityādika puruṣanā sambāndhe karīne strīne heta jevum puruṣamām thāya che ne tenuñ mana puruṣamām samagrāpaṇe kheñcāi jāya che tevum strīne strīmām nathī thatuñ. Māṭe je thakī jagatano pravāha che ne je jīvane sañsṛuti ne bañdhananī karanārī che evī je bhagavānanī māyā teja hetarūpa che. Pachī ema vicāra thayo je, ṣabd, sparṣ, rūpa, rasa ane gāndha e je pañcaviṣaya che te bīje ṭhekāṇethī mithyā karīne eka bhagavānamāñja ātyāntika sukha jāñīne joḍayā hoya to to ṭhīka che. Te māyā nathī. Pachī vaḷī temām paṇa vicāra thayo je e paṇa ṭhīka nahi, keñ je, bhagavānanā rūpa karatām adhika rūpa, adhika sparṣ, adhika ras, adhika gāndh, adhika ṣabda te bījāne viṣe jaṇāya to bhagavānane mūkīne tene viṣe heta thai jāy. Jema soḷa hajāra ne ekaso je ShriKṛuṣṇa bhagavānanī strīo hatī te janmāntare apsarāo hatī, teṇe Brahmā pāse vara māgyo je, He Mahārāja! Ame dev, daitya ane manuṣya, e sarveno sparṣa karyo che, paṇa je Nārāyaṇa puruṣa che teno patibhāve sparṣa nathī karyo. Māṭe evī kṛupā karo je e amārā pati thāy. Pachī Brahmāe kahyum je, tame tapa karo, tamārā pati Nārāyaṇa thaṣe. Tyāre temaṇe ghaṇum tapa karyum pachī temanī upara Aṣṭāvakraṛuṣi tathā Nāradamuni tepaṇa prasanna thayā, ne vara āpyo je tamārā pati Nārāyaṇa

thaṣe. Evī rīte janmāntare ghaṇuṅka tapa karīne ShriKṛṣṇa bhagavānane pāmī hatī, paṇa jo bhagavāna karatām sām̄bane viṣe adhika ṛupa dīṭhum to temām moha pāmī. Māṭe jenī eka mati rahetī na hoyā tene pañca indriyonā viṣayanā sukha sambāndhe karīne bhagavānamām prīti karavī te ṭhīka nahi. Ane jenī mati ekanī eka nistarkapaṇe rahyā kare tene to ṭhīka che. Ane jene buddhi hoyā tene bhagavānamām heta kema karavum to, je coviṣa tattva che te thakī potānā jīvane pṛuthak jāṇavo, ne te jīvane viṣe khūntīne rahī je pañcaindriyonī vṛuttio tene ukhāḍī nākhīne indriyonī vṛutti vinā jīva sattāpaṇe rahyā thakā nirguṇapaṇe karīne jeṭalum bhagavānamām heta thāya teṭalum karavum. Te nirguṇapaṇum te ṣum? Je daṣa indriyo te rajoguṇanī saṁpatti che, ane anṭhkaṛaṇa ne devatā te sattvaguṇanī saṁpatti che, ane pañcabhūta ne pañcaviṣaya te tamoguṇanī saṁpatti che. Te e traṇa guṇanī saṁpattio ne traṇa guṇa tene pṛuthak mānīne kevaḷa jīvasattāe karīne rahe tene nirguṇa kahīe. Evo nirguṇa thaine bhagavānamām heta karavum. Te kahyum che je, *Nairgunyasthaa ramante sma gunaanukthane hareh // tathaa Parinishthitodapi nairgunye uttamshloklilayaa / Gruhitchetaa raajarshhe? Aakhyaanam yadadhitvaan //*

Ane evī rītanā je gñānī che te kṣetra ne kṣetragñānā ṛupane jāṇīne pote kṣetragñāṛrupe thaine bhagavānamām prīti kare che. Te kṣetra te ṣum? To sthūl, sūkṣma ane kāraṇa e traṇa deh, tathā jāgrat, svapna ane suṣupti e traṇa avasthā. E sarve kṣetra che. Te kṣetrane potānā ātmāthī pṛuthak jāṇe che je, e māre viṣe koi divasa hoyā nahi, hum to eno jāṇanāro chuṅ. Ne atiṣuddha chuṅ, arṛupa chuṅ, aliṅga chuṅ, cetana chuṅ, ane e kṣetra to ati malina che, jaḍa che, nāṣavaṅta che. Ema dṛaḍhapaṇe samajīne ne e sarvathī vairāgyane pāmīne svadharmā sahita je bhagavānane viṣe bhakti karavī tene ekāntikī bhakti kahīe ane ene gñānī kahīe. Ane e je gñānī te sarvathī śreṣṭha che. Te bhagavāne kahyum che je, *Teshhaam gnaani nitya yutka ek bhaktirvishishyate / Udaaraah sarva evaite gnaani tvaatmaiva me matam //*

Ema samajīne indriyo, anṭhkaṛaṇ, viṣaya e sarvenām je mūḷa te jīvamānṭhī ukheḍī nākhīne bhagavānane viṣe heta karavum eja ṭhīka che.

Ane jyām sudhī enām mūḷa ukhāḍī nākhyām na hoyā tyām sudhī e indriyo anṭhkarāṇe karīne bhagavānanām darśana sparśanādikarūpa je kāma te levuṃ paṇa ene potānām hetu na mānavān, ane vairī mānavān, ane eno guṇa na levo je, e bhagavānanī bhaktine viṣe upakāra kare che. Kema je, netre karīne bhagavānanām darśana thāya che, śravaṇe karīne bhagavānanī kathā sambhaḷāya che, tvacāe karīne bhagavānāno sparśa thāya che, nāsikāe karīne bhagavānanī māḷā ne tulasīno sugāndha levāya che, mukhe karīne bhagavānanām kathā kīrtana kahevāya che, tathā jihvāe karīne bhagavānanī prasādīno rasa levāya che, ityādika bhagavānanī bhaktine viṣe upayogī che. Ema samajīne eno guṇa na levo ne eno viśvāsa na karavo, ene to vairī ja jāṇavām kem je ṣuṃ jāṇīe e bhagavānanām darśanasparśanādike karīne sukha mānatā thakā strīyādikanā darśanasparśanādike karīne ja sukha manāvī de to bhūṇḍuṃ thāy. Māṭe e pañcaindriyo ṛupa śatrune kedamām rākhīne bhagavānanī bhaktirūpa kāma levuṃ. Jema koi rājāe potānā śatrune pakāḍayo hoyā tene beḍīmām bāndhī rākhīne kāma karāve paṇa chūṭo mele nahi ne viśvāsa paṇa kare nahi, ane jo tene chūṭo mele ne viśvāsa kare to te rājāne te vairī niścaya māre, tema jo indriyorūpa vairīno viśvāsa kare ne chuṭā muke ne kedamām na rākhe to ene niścaya bhagavānanā mārga thakī pāḍī nākhe che, māṭe eno viśvāsa na karavo. Ane vaḷī jema iṅgreja koika gunegārane pakāḍe che tyāre tene pāñjarāmām ubho rākhīne pūche che paṇa chūṭo mukato nathī, ne teno viśvāsa karato nathī. Tema e indriyo anṭhkarāṇane pañcavartamānanā niyamarūpa je pāñjaruṃ tathā beḍī temām rākhīne bhagavānanī bhakti karāvavī paṇa ene viṣe guṇa na levo, śatrubhāva ja rākhavo. Ane jo emane bhaktimām upayogī mānīne hetumāne ne eno guṇa le to bhagavānanām darśanasparśanādikane viṣe sukha manāvate thake jo strīyādikane viṣe kānīka sukha manāvī de to enuṃ karyuṃ kāravyuṃ sarve vyartha thai jāy. Jema jhājho dāruṇo ḍhagalo hoyā ne temām eka agnino taṇakho paḍayo hoyā to te dārū sarve bhasma thai jāya che. Tema enuṃ kāni ṭhekāṇuṃ rahetuṃ nathī, māṭe kevaḷa ātmarrūpa thaye thake je bhagavānane viṣe heta thāya te ṭhīka che. Ema amāro siddhānta che, ane evī rīte je bhagavānamām heta kare che te amane game che. Ane ema paṇa vicāra karavo je, bhagavānamām jevuṃ ṛupa

che tevuṁ bīje nathī, ane jevo bhagavānāno sparśa che tevo bīje nathī, ane jevo bhagavānamām sugāndha che tevo bīje nathī, ane bhagavānanā śravaṇamām jevuṁ sukha che tevuṁ bīje nathī, ane jevo bhagavānamām rasa che tevo bīje nathī. Ema iṅdriyo aṅṭhkaṛaṇane lobha dekhāḍīne bījā viṣayathī pāchām vālavām e paṇa samajaṇa ṭhīka che.

Tyāre Svayaṁprakāśānnda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Aa je sarve vicāra te kayā sthānake rahīne karavo? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, potānā hṛdayane viṣe ema vicāra kare je, sthūladeh, sūkṣmadeh, kāraṇadeh, e huṁ nahi, jāgrat, svapna, suṣupti e traṇa avasthā huṁ nahi, ane pañca gñāna iṅdriyo ne pañca karma iṅdriyo ne cāra aṅṭhkaṛaṇa ne emanā devatā e sarve huṁ nahi, huṁ to e sarvethī pṛuthak chuṁ ne caitanya chuṁ ne bhagavānāno bhakta chuṁ. Ane iṅdriyo aṅṭhkaṛaṇa kānīka cālā kare to ene kahevum je, kema tāre te eka bhagavānanum ja ṛupa jovum che ke bījānum paṇa jovum che? Ne kevala bhagavānāno śabda sām̄bhaḷavo che tathā gāndha levo che ke bījāno paṇa śabda sām̄bhaḷavo che ne gāndha levo che? Ane jo bhagavāna vinā bījā viṣayamām tum̄ jaiśa to tāre māre śum̄ che bhāi? Tum̄ koṇa ne huṁ koṇa? Tāre māre levum̄ devum̄ nathī. Tame karaśo te tame bhogavaśo. Ema iṅdriyo aṅṭhkaṛaṇane kahīne pachī bhagavānanī prārthanā karavī je, He Mahārāja! He Swāmin! He Bhaktavatsala! He Dayānidhe! Aa iṅdriyo aṅṭhkaṛaṇāno vānka che, ne huṁ to ethī nokho chuṁ, ne e to mārā śatru che, māṭe e thakī māri rakṣā karajo. Ema nirītara prārthanā karyā karavī. Ne potāne kṣetragñā, caitanyarūpa mānīne bhagavānane viṣe heta bhakti karavī. *Iti Vacanāmṛutam 11311 12911*

Saṅvat 1877nā phāgaṇa vadi 3 trijane divasa Shrijīmahārāja gāma ShriPañcālā madhye Jhīñābhāinā darabāramām oṭā upara ḍholiyo ḍhaḷāvine virājamāna hatā, ane dhoḷo pheṅto mastaka upara bāndhyo hato, tathā dhoḷo khesa paheryo hato, tathā jhīñī dhoḷī pacheḍī oḍhī hatī ne hastakamaḷane viṣe tulasīnī māḷā phevavatā hatā, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramah̄nsanī sabhā tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sarve paramah̄nsa paraspara praśna

uttara karo. Tyāre Munibāve Brahmānnda swāmīne praśna pūchayo je, prathama to bhagavānāno niścaya hoyā ne bhajanasmaraṇa karato hoyā ane pachī bhagavānanām manuṣya caritra dekhīne te niścayamām sañśaya thai jāya che tenum śum kāraṇa che? Pachī e praśnāno uttara Brahmānnda swāmī karavā lāgyā paṇa thayo nahi. Tyāre Shrijīmahārāja jhājhivāra vicārī rahyā ne pachī bolyā je, e praśnāno uttara ame karīe chīe je, Ved, Purāṇ, Mahābhārat, Smṛutio, ityādika je śāstra tene viṣe bhagavānanum sanātana anādi divya evum je mūlarūpa potānā Akṣaradhāmamām rahyūm che, te kahyūm che je, bhagavāna kevā che? To ā cakṣu indriye karīne dīṭhāmām āve che je yatkiñcitṛupa te jevum temanum rūpa nathī, ane śravaṇe karīne sām̐bhaḷyāmām āve che je kāni śabdāmātra, te jevo e bhagavānāno śabda nathī, ane tvacāe karīne sparśamām āve che je sparś te jevo eno sparśa nathī, ane nāsikāe karīne sūñghyāmām āve che, je sugāndh, te jevo eno sugāndha nathī, ane jīhvāe karīne varṇana karyāmām āve evā paṇa e bhagavāna nathī, ane mananā sañkalpamām āve evā nathī, tathā cittanā ciñtavanamām āve evā nathī, tathā buddhinā niścayamām āve evā nathī, tathā ahañkāre karīne ahañpaṇum dharāya evā nathī je, e bhagavānāno hum chum ne e mārā che. Evī rīte indriyo anṭhkarāṇane agocara e bhagavāna rahyā che. Ane e bhagavānanum jevum rūpa che tevum ā brahmāñdamām brahmādika stambaparyānta koinum rūpa nathī je jenī ene upamā daie. Tathā eno jevo śabda che tevo bījo ā brahmāñdamām koino śabda nathī je jenī ene upamā daie. Ane e bhagavānāno jevo sugāndha che tevo ā brahmāñdamām koino sugāndha nathī je jenī ene upamā daie. Tathā e bhagavānāno jevo sparśa che tevo ā brahmāñdamām koino sparśa nathī je jenī ene upamā daie. Tathā e bhagavānamām jevo rasa che tevo ā brahmāñdamām koino rasa nathī je jenī ene upamā daie. Ane e bhagavānanum jevum dhāma che tevum sthānaka ā brahmāñdamām koi nathī je jenī ene upamā daie. Te saptadvīpa ne nava khañdamām je je sthānaka che tathā meru upara ghañika śobhāe yukta brahmādikanām sthānaka che tathā lokā lokācalaṇe viṣe ghañāñka sthānaka che, tathā Indra, Varuṇ, Kuber, Shiv, Brahmā, enām je sthānaka che tathā bījām paṇa ghañāñka sthānaka che, e sarve māñhīlum evum eke sthānaka nathī je jenī bhagavānanā dhāmane upamā thāy. Ane e bhagavānanā dhāmane

viṣe rahyā je bhagavānanā bhakta tene jevuṃ sukha che tevuṃ ā brahmānḍamām koi sukha che nahi jenī ene upamā daie. Ane e bhagavānāno jevo ākāra che tevo ā brahmānḍamām koino ākāra nathī jenī ene upamā daie. Kema je ā brahmānḍamām jeṭalā puruṣaprakṛuti thakī utpanna thayā je ākāra te sarve māyika che. Ane bhagavāna che te divya che ne amāyika che, māṭe e beyane viṣe atiṣaya vilakṣaṇapaṇuṃ che te sāru ene ne ene sādṛuṣyapaṇuṃ kema thāya? Jema manuṣyane kahīe je, ā māṇasa bheṇsa jevo che, sarpa jevo che, carakalā jevo che, gadheḍā jevo che, kūtarā jevo che, kāgaḍā jevo che, hāthī jevo che, evī upamā manuṣyane sambhave nahi, kema je, manuṣya thakī e bījā je sarve te vijātīya che ane manuṣya manuṣyamām paṇa atiṣe sādṛuṣyapaṇuṃ nathī jenī upamā ema daie je ā te ā jevoja che, ane jo te te jevo ja hoyā to tenī oḷakhāṇa kema thāya? Māṭe manuṣya manuṣya sajāti che tene viṣe paṇa sādṛuṣyapaṇuṃ atyaṅta che nahi. Juvone ā Bhago Muḷo be sarakhā kahevāya che paṇa jhājhā divasa bhegā rahīe to oḷakhāi jāya je, ā Bhago che ne ā Muḷo che. Māṭe jo vilakṣaṇatā na hoyā to oḷakhāya kema? Māṭe manuṣya manuṣyamām paṇa ati sādṛuṣyapaṇuṃ nathī to māyika amāyikane viṣe sādṛuṣyapaṇuṃ kema āve? Jenī upamā bhagavānane daie, tathā bhagavānanā dhāmane daie. Kānje e bhagavān che te iṅdriyo anṭhkarāṇane agocara che, ema sarva śāstramām kahyuṃ che. Te e bhagavāna jyāre jīvane potānuṃ darṣana devāne na icche tyāre to āvī rīte divyarṛupa agocara thakā potānā Akṣaradhāmane viṣe rahyā che. Ane e bhagavāna mahārājādhirāja che, ne divyarṛupa evī je asaṅkhya samṛuddhi tathā asaṅkhya pārṣada teṇe yukta che, ne anāntakoṭi brahmānḍanā pati chee, jema ā lokamām koika moṭo cakravartī rājā hoyā tenuṃ sūryanā udaya asta sudhī rājya hoyā ane te ja rājā potānā tapane baḷe karīne devatānā jevām aiṣvaryane pāmyo hoyā ne svarg, mṛutyu ane pātāḷa e trilokīnā rājyane karato hoy, jema Arjuna hatā te ene e dehe karīne svargane viṣe indrāsanane upara keṭalānka varṣa sudhī rahyā tathā nahūṣa rājā paṇa indra thayo hato, evo je pratāpī cakravartī rājā tene ghera jeṭalām gāma che tenī gaṇatī thāya nahi, eto asaṅkhya che tathā gāma gāmanā je paṭela tenī paṇa gaṇatī nathī, ane te gāma gāmanā asaṅkhya paṭela te enā darabāramām arāja karavā āvatā hoy, ane te rājānā dhan, māl, bhog,

sthānak, samṛudhdhi te paṇa gaṇatīmām āve nahi, tema e bhagavāna asaṅkhya koṭi je brahmāṅdarūpa gāma tenā rājādhirāja che. Ane e brahmāṅdarūpa je gāma tenā mukhya paṭela to Brahmā, Viṣṇu, ane Shiva che. Jema eka gāmamām eka paṭela moṭo hoy. Tene te gāmanī sarve prajā te āvine name, ne āgñāmām rahe, ne te paṭela rājāne name, tema brahmāṅda brahmāṅda praty Brahmā, Viṣṇu, Shiva che te moṭerā che, ne bījā je brahmāṅdamām dev, daity, manuṣya, ṛṣi, prajāpati te ene bhaje che ne āgñāmām rahe che, ne Brahmā, Viṣṇu, Shiva te bhagavāna Puruṣottamane bhaje che ne āgñāmām varte che. Te e brahmāṅda brahmāṅdanā je Brahmā, Viṣṇu ane Shiva te bhagavānanī prārthanā kare che je, He Mahārāja! Kṛpā karīne tame amārā brahmāṅdamām padhāro. Jema koi gāmano paṭela hoyā te cakravartī rājā āgaḷa jaine prārthanā kare je, He Mahārāja! Hum garība chum te tame māre ghera padhāro. Mārāthī jevī tamārī cākārī banī āvaṣe tevī karīṣ. Tema Brahmā, Viṣṇu, Shiva te e bhagavānanī prārthanā kare che je, He Mahārāja! Tame amane dayā karīne darṣana dyo ne amārā brahmāṅdamām padhāro. Tyāre e je bhagavāna te brahmāṅdamām dehanum dhāraṇa kare che, te jyām jevum kārya tyām tevā dehanum dhāraṇa kare che ne tevī rīte ja varte che jo devamām deha dhāraṇa kare che to devanā jevīja ceṣṭā kare che tathā paṣunā dehanum dhāraṇa kare che tyāre te paṣunī peṭheja varte che. Jema Varāharūpa bhagavāne dhāryum tyāre sūṅghīne pṛuthvine khoḷī kāḍhī, tathā Hayagrīvarūpe thayā tyāre ghoḍānī peṭhe phūmphāḍā mārāvā māṅḍayā, tathā Matsy-Kacchādika jaḷajantuno deha dhāraṇa karyo tyāre jaḷamāṅja pharyā paṇa pṛuthvīmām na pharyā, tathā Nṛusiṅha rupe thayā tyāre siṅhanī peṭheja vartyā paṇa manuṣyanā jevī ceṣṭā na karī, ane e bhagavāna manuṣyanā dehane dhāraṇa kare che tyāre manuṣyanā jevīja kriyā kare che, te jyāre satyayuga hoyā tyāre manuṣyane lākha varṣanī āvaradā hoyā tyāre e bhagavāna paṇa lākha varṣaja deha rākhe, ane te satyayuganām māṅasa manovāṅchita bhogane bhogave tyāre bhagavāna paṇa temaja bhogane bhogave paṇa adhikapaṅe na varte. Ane tretāyugamām deha dhāraṇa kare tyāre māṅasane daṣahajāra varṣanī āvaradā hoyā tyāre bhagavāna paṇa teṭalāja varṣa deha rākhe. Ane dvāparayugamām hajāra varṣanī āvaradā hoyā ne daṣahajāra hāthīnum baḷa māṅasamām hoyā che

tyāre bhagavānanuṁ paṇa eṭaluṁ baḷa ne eṭalī āvaradā hoyā che. Ane kaḷimāṁ deha dhāraṇa kare tyāre kaḷi pramāṇe āyuṣya ne baḷa tenuṁ bhagavāna dhāraṇa kare che. Ane jema bāḷaka garbhamāṁ āve ne te garbha vṛuddhine pāme pachī janme che, bāl, yuvān, vṛuddha avasthā thāya che ne mṛtyune pāme che, temaja bhagavāna paṇa evīja manuṣyanī ceṣṭā kare che. Ane jema manuṣyamāṁ kām, krodh, lobh, svād, mān, sneh, mad, matsar, irṣyā, rāg, moh, sukh, duḥkh, bhay, nirbhay, śūrātā, kāyaratā, bhūkh, taras, āśā, tṛṣṇā, nidrā, pakṣapāt, pāraḷuṁ, potānuṁ, tyāg, vairāgya ityādika svabhāva che, tema tevāja e sarve svabhāva manuṣya dehane bhagavāna dhāre tyāre temāṁ jaṇāya che, te e manuṣya svarūpa paṇa bhagavānanuṁ sarva śāstramāṁ varṇana karyuṁ che ane mūḷa je divyarūpa che tenuṁ paṇa varṇana karyuṁ che. Te e beyarūpanuṁ jeṇe yathārtha śravaṇa manana karīne dṛaḍha niścaya karyo hoyā tene to koi rīte saṁśaya thāya nahi. Ane jene āvī rītānī samajaṇamāṁ kasara hoyā tene bhagavānamāṁ saṁśaya thāya che, ane eja divyarūpa evā bhagavāna manuṣyanā dehanuṁ dhāraṇa kare che, tyāre manuṣyanā jevā svabhāve yukta vartatā hoy, paṇa je buddhivāna hoyā tene ema jaṇāya kharuṁ je, emāṁ kāmā che te bījā manuṣyanā jevo nathī. Tathā krodh, lobh, svād, māna ityādika manuṣyanā svabhāva te e bhagavānamāṁ che paṇa bījā māṇasa jevā to nathī, emāṁ kāṇika divya bhāva che te buddhivānanā jāṇyāmāṁ āve che, teṇe karīne bhagavānapaṇāno niścaya kare che. Jema Shaṅkarācārye Shṛuṅgārarasānī vārtā jāṇyāne arthe rājānā dehamāṁ praveṣa karyo hato, tyāre te rājānā jevāja sarve Shṛuṅgārika bhāva ne dehanī ceṣṭā to hatī, paṇa te rājānī rāṇī buddhivālī hatī teṇe ema jāṇyūṁ je, mārā dhaṇīmāṁ āvo camatkāra nahoto, māṭe ā dehane viṣe koika bīje jīve praveṣa karyo che. Te manuṣyarūpa evā je te bhagavāna tene viṣe divyabhāva jaṇāya che teṇe karīne bhagavānapaṇāno niścaya thāya che. Tyāre tame kaheṣo je, kāṇika divyabhāva jāṇyāmāṁ āvyo teṇe karīne manuṣyane bhagavānapaṇāno niścaya thāyo, tyāre ghaṇo divyabhāva jaṇāve to to bahu māṇasane niścaya thāy. To enuṁ to ema che je, ā sūrya che tene sarva śāstramāṁ kahyā che je, e Nārāyaṇa che, ne te e sūrya sarve manuṣyane dṛaṣṭigocara paṇa che ne nitya enuṁ darśana manuṣya mātra kare che, to paṇa ene

daršane karīne manuṣyane potānā kalyāṇano niścaya nathī thato je, māruṁ kalyāṇa thayuṁ, ane manuṣyapaṇe rahyā je RāmaKṛṣṇādika avatāra tathā Nārada Shukādika saṁta tenām daršana karīne manuṣyane ema niścaya thāya che je, māruṁ kalyāṇa niścaya thayuṁ ane huṁ kṛtārtha thayo chuṁ. Ane te bhagavāna ne saṁta temām to kāni prakāṣa che nahi, dīvo karīe tyāre tenām daršana thāya che, to paṇa evo kalyāṇano niścaya thāya che. Tathā agni che, te paṇa sākṣāt bhagavāna che, kem je bhagavāne kahyūṁ che-*Aham vaishvaanaro bhutvaa praaninaam dehmaashritah / Praanaapaansamaayuktah pachaamyutkah pachaamyanam chaturvidham //*

Evo je agni tenām paṇa sarvane daršana che, paṇa manuṣyane kalyāṇano niścaya thato nathī. Ane bhagavānane ne saṁtane daršane karīne thāya che, tenuṁ ṣuṁ kāraṇa che je, manuṣyane ne sūrya agnine vijātipaṇuṁ che. Māṭe ene daršane karīne kalyāṇano niścaya nathī thato, kem je e agnino sparṣa kare to baḷī mare. Tathā sūrya che tene Kuṁtāji Durvāsānā āpelā maṁtre karīne teḍayā tyāre te Sūrya Kuṁtāji pāse āvyā te manuṣyarūpe jevām Kuṁtāji hatām tevāja Sūrya thaine āvyā tyāre tenā aṅgasaṅganuṁ sukha āvyuṁ ne kaṇarūpa garbha rahyo, paṇa jevā Sūrya prakāṣavāna che tevā prakāṣe sahita āvyā hota to Kuṁtāji baḷī marata ne sparṣanuṁ sukha paṇa na āvat. Tathā Satrājīta yādava pāse Sūrya āvatā te paṇa māṇasa jevā thaine āvatā. Ane jyāre Sūrya Kuṁtāji pāse tathā Satrājīta pāse āvyā tyāre ṣuṁ ākāṣamām nahotā? Aakāṣamām paṇa hatā ne bīje rupe enā eja Sūrya Kuṁtāji ne Satrājīta pāse āvyā. Ane jevo sūryano prakāṣa che te sarve emām che kharo paṇa teno saṁkoca karīne māṇasa jevā thaine āvyā che tema e je bhagavāna che te pote potānā divyabhāva sahita jīvane jo daršana āpe to manuṣyane thīka na paḍe ane ema jāṇe je, ā te ṣuṁ bhūta haṣe ke ṣuṁ haṣe? Māṭe e bhagavāna potānā aiśvaryaṇo saṁkoca karīne manuṣya jevā ja thaine daršana āpe che, ane pote potānā dhāmamām paṇa virājamāna che tyāre te manuṣyane darṣanamām, sparṣamām tathā nava prakāraṇī bhakti karyāmām āve che. Ane jo bhagavāna manuṣya jevā na thāya ne divyabhāve varte, to manuṣyane potāmām heta thāya nahi ne suvāṇa na paḍe. Shā

māṭe to manuṣyane manuṣyane viṣe heta thāya che ne suvāṇa thāya che, paṇa paṣune ne manuṣyane heta ne suvāṇa thatī nathī, ane paṣu paṣune paraspara heta ne suvāṇa thāya che, kema je, sajāti sajātimām heta thāya paṇa vijātimām heta thāya nahi. Tema bhagavāna potānā divyabhāvano saṅkoca karīne potānā bhaktane potāmām heta thāya te sāru māṇasa jevāja bhagavāna thāya che, paṇa divyabhāva jaṇāvatā nathī, ane divyabhāva jaṇāve to vijātipaṇuṁ thāy, māṭe bhaktane potāmām heta ne suvāṇa thāya nahi, te sāru manuṣyarṛupe e bhagavāna thāya che tyāre potāno divyabhāva che tene chupāvī rākhavo te uparaja potānī dṛaṣṭi rahe che, ane chupāvate chupāvate kadācit pote koika kāryamām utāvaḷā thai jāya che tyāre divyabhāva jaṇāi āve che, ane kyāreka pote potānī icchāe karīne paṇa potānā koi bhaktane jaṇāve che. Jema ShriKṛṣṇa bhagavāna Bhīṣmane mārāvāne utāvaḷā thayā, tyāre manuṣyabhāva bhūlī gayā ne potāmām divyabhāva āvyo teṇe karīne potānā bhārane pṛuthvī sahana karavā samartha na thai, tathā Arjunane divyabhāva dekhāḍayo te potānī icchāe dekhāḍayo, paṇa te divyabhāve karīne Arjunane sukha na thayuṁ ne bahu vyākuḷa thai gayā. Pachī ShriKṛṣṇa bhagavāne potānum manuṣyapaṇe darṣana Arjunane āpyuṁ tyāre Arjunane sukha thayuṁ tyāre kahyuṁ je-

Drushtvedam maanusham rupam tav saumyam janaardan! /

Idanimasmi samvрутtah: sachetah prakrutim gatah //

Māṭe manuṣyapaṇe karīne bhagavāna varte toja jīvane sānukuḷa paḍe, nahi to na paḍe te sāru e bhagavāna manuṣyapaṇe varte che tyāre je āvī rīte nathī samajato tene manuṣyabhāva dekhīne avaḷuṁ paḍe che. Ane jo e bhagavāna divyabhāveja varte to man-vāṇīne agocara hoyā te jīvanā jāṇyāmām āve nahi. Māṭe e be prakāre bhagavānane śāstramām kahyā che. Tevī rīte jeṇe yathārtha jāṇyā hoyā tene saṅśaya na thāy, ane jo ema na samaje to saṅśaya jarṇura thāy. Ane je ema kahe che je, meṁ bhagavānane jāṇyā che ne mane niścaya che, ane jo te ā vātane samajyo nathī to teno niścaya kāco che. Jema koika puruṣa śloka śikhyo hoyā tathā kīrtana śikhyo hoyā ne tene pūchīe je, tane ā śloka tathā kīrtana āvaḍayo? Tyāre kahe je, āvaḍayo. Ne kaṅthathī mukhapāṭhe kahī dekhāḍe. Paṇa pachī thoḍāka divasa thāya tyāre te śloka kīrtanane bhūlī jāy. Tyāre

e te šum̄ je ene jyāre e śikh̄yo hato tyāre ja e ene eṭalo āvaḍayo nahoto, kema je śravaṇa manane kar̄ine eno dṛaḍha abhyāsa thaine enā jīvamām̄ e śloka kīrtana coṭī nahoto gayo. Ane koika vātano bālakapaṇāmāñja evo adhyāsa thayo che to e yuvāna thāy, vṛuddha thāya to paṇa te vātanum̄ jyāre kāma paḍe tyāre sām̄bhari āve che, tema ene bhagavānano niścaya karyo hato tyāreja enā niścayamām̄ kasara rahī gai hatī. Ane jo kasara na rahī hota ne āvī rīte prathamathī ja śravaṇa kar̄ine ne tenum̄ manana kar̄ine teno dṛaḍha adhyāsa enā jīvamām̄ thayo hota to ene koi divasa sañśaya thāta ja nahi. *Iti Vacanāmṛutam 11411 130 11*

Saṅvat 1877nā phāgaṇa vadi 8 aṣṭamīne divasa Shrijīmahārāja gāma ShriPañcālā madhye Jhiñābhāinā darabāramām̄ oṭāne viṣe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ne dhoḷo khesa paheryo hato, ne garama posanī rāṭī ḍagalī paherī hatī, ne mastaka upara dhoḷo pheṅto bāñdhyo hato, ne dhoḷī cādara oḍhī hatī ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa paramahñsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Svayaṁprakāśāñnda swāmīe praśna pūchayo je, kaye ṭhekāṇe māna sārūm̄ che ne kaye ṭhekāṇe sārūm̄ nathī ne kaye ṭhekāṇe nirmāñipaṇum̄ sārūm̄ che ne kaye ṭhekāṇe sārūm̄ nathī? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je satsaṅgano drohī hoyā ne parameśvaranum̄ ne moṭā sañtanum̄ ghasātum̄ bolato hoyā tenī āgaḷa to māna rākhavum̄ teja sārūm̄ che. Ane te ghasātum̄ bole tyāre tene tikhā bāṇa jevum̄ vacana māravum̄ paṇa vimukhanī āgaḷa nirmāñī thavum̄ nahi teja ruḍum̄ che. Ane bhagavāna ne bhagavānanā sañtanī āgaḷa to je māna rākhavum̄ te sārūm̄ nathī. Ne tenī āgaḷa to mānane mukīne dāsānudāsa thaine nirmāñipaṇe vartavum̄ teja ruḍum̄ che. *Iti Vacanāmṛutam 11511 131 11*

Saṅvat 1877nā phāgaṇa vadi 9 navamīne divasa rātrine same Shrijī mahārāja gāma ShriPañcālā madhye jhiñābhāinā darabāramām̄ oṭā upara ḍholiyō ḍhalāvīne virājamāna hatā, ne mastaka upara dhoḷo pheṅto bāñdhyo hato, ne dhoḷe aṅgarakhe sahita garamaposanī rāṭī ḍagalī paherī hatī, ne dhoḷo khesa paheryo hato, ne dhoḷī pacheḍī oḍhī hatī, ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa paramahñsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ame jhājhīvāra sudhī vicāra karyo ne sarve śāstramām najara pheravīne joyuṁ tyāre ema jaṇāyuṁ je, ShriKṛṣṇa jevo avatāra sarva śaktie yukta bījo koi nathī thayo. Kema je, bījī je sarve potānī anaṅta mūrtio bhinnabhinnapaṇe rahī che te sarveno bhāva ShriKṛṣṇabhagavāne potāne viṣe dekhāḍayo. Kevī rīte to prathama pote Devakīthakī janmyā tyāre śaṅkh, cakr, gadā, padma dhārīne caturbhujarūpe darśana dīdhūm teṇe karīne Lakṣmīpati je Vaikuṅṭhanātha teno bhāva potāmām jaṇāvyo, tathā mātā Yaśodāne potānā mukhamām viṣvarūpa dekhāḍayum teṇe karīne sahasraśīrṣāpaṇe karīne aniruddhapaṇum potāmām jaṇāvyuṁ, tathā Akurane Yamunānā dharāmām darśana dīdhām teṇe karīne ṣeṣaśāyīpaṇum jaṇāvyuṁ, tathā Arjunane raṇasaṅgrāmām viṣvarūpa dekhāḍayum je, *Pashya me parth! Rupani shatshodath sahastrashah* //

Evī rīte anṅta brahmāṅḍa dekhāḍīne Puruṣottamapaṇum jaṇāvyuṁ, tathā pote ShriKṛṣṇe kahyuṁ je,

Yasmaatksharmatitodahamaksharadapi chottamah atodasmi loke vede cha prathitah purushottamah //

Evī rīte pote potānum Puruṣottamapaṇum jaṇāvyuṁ tathā Golokavāsī je Rādhikā sahita ShriKṛṣṇa te to poteja hatā ane brāhmaṇanā bālakane levā gayā tyāre Arjunane potānum bhūmāpuruṣarūpe darśana karāvyyum tathā Shvetadvīpavāsī Vāsudeva teṇe to pote ja e avatāra dharyo hato tathā Naranārāyaṇa to samagra Bhāratane viṣe tathā Bhāgavatamām e ShriKṛṣṇane ja kahyā che, te māṭe e ShriKṛṣṇanā avatārane viṣe to bhinnabhinnapaṇe rahī je eja bhagavānanī mūrtio tathā śaktio, aiṣvarya te samagra che māṭe e avatāra te bahu moṭo thayo che. Ane bījī mūrtine viṣe thoḍum aiṣvarya che ne ene viṣe saṁpūrṇa aiṣvarya che, māṭe Kṛṣṇāvatāra jevo koi avatāra nathī. Ane e avatāra sarvoparī varte che. Ane bījā avatāre karīne thoḍī śakti jaṇāvī che ne ā avatāre karīne saṁpūrṇa aiṣvaryaśaktiyo jaṇāvī. Aāṭe ā avatāra sarvotkarṣapaṇe varte che. Evī rīte jenī pratyakṣa ShriKṛṣṇanā svarūpamām acaḷa mati hoyā ne e mati koi divasa vyabhicārane na pāmatī hoyā ne tenī vate koi kusaṅge karīne kadācit kāṅika avaḷum vartāi gayum hoyā topaṇa te kalyāṇanā mārgamānthī paḍe nahi, enum kalyāṇa ja thāy. Māṭe tame

sarve paramahaṁsa haribhakta cho te paṇa evī rīte jo upāsanānī dṛaḍhatā bhagavānane viṣe rākhaṣo to kadācit kāṇika avaluṁ vartāi jaṣe to paṇa ante kalyāṇa thaṣe. Evī rītanī vārtāne sām̐bhaḷīne sarve sādhu tathā haribhakta te Shriḷjīmahārājane viṣe sarva kāraṇapaṇuṁ jāṇīne upāsanānī dṛaḍhatā karatā havā. *Iti Vacanāmṛutam 11611 132 11*

Saṁvat 1877nā phāgaṇa vadi 11 ekādaṣīne divasa cho ghaḍī divasa caḍhate Shriḷjīmahārāja gāma ShriPañcālā madhye Jhīṇābhāinā darabāramām̐ oṭā upara ḍholiyo ḍhaḷāvīne virājamāna hatā, ne mātthe dhoḷo pheṅto bāṇdhyo hato, tathā garama posanī rātī ḍagalī pacherī hatī, tathā dhoḷo khesa paheryo hato, tathā dhoḷī jhīṇī pacheḍī oḍhī hatī, ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramahṁsanī sabhā tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane Shriḷjīmahārāja Nityānṇdaswāmī pāse Shrimadbāgavatānā prathama skāṇdhanī kathā karāvātā hatā, temām̐ *Janmaadhasya yatah* . E ṣloka prathama āvyo teno artha karyo tyāre, *Yatra trisargo mrushaa* . Evuṁ je e ṣlokanuṁ pada teno artha pote Shriḷjīmahārāja karavā lāgyā je, māyānā traṇaguṇano sarga je pañcabhūt, indriyo, aṅṭhkarāṇa ane devatā te bhagavānanā svarṇupane viṣe trikāḷamām̐ che ja nahi. Ema samaje, tathā e ṣlokanuṁ pada je, *Dhaamnaa sven sadaa nirastakuhakam* .Ketām̐ dhāma je potānuṁ svarṇupa teṇe karīne ṭālyuṁ che e māyānā sargarṇupa kapaṭa jeṇe evuṁ bhagavānanuṁ parama satyasvarṇupa che, te ātyaṅṭika pralayane ante Akṣaradhāmane viṣe jevuṁ bhagavānanuṁ svarṇupa anaṅṭa aiṣvarya teje yukta che, tevuṁ ne tevuṁ ja te pratyakṣa manuṣyarṇupa bhagavānane viṣe jāṇavuṁ, teṇe tattve karīne bhagavānane jāṇyā kahevāy. Ane eja pratyakṣa bhagavānane mūḍha jīva che te māyika ḍraṣṭie karīne juve che tyāre potā jevā manuṣya dekhe che. Ane jema pote janmyo hoy, bālaka thāy, yuvāna thāy, vṛuddha thāya ne marī jāy, tema ja bhagavānane paṇa jāṇe che. Ane jyāre bhagavānanā ekāṅṭika sādhuṇā vacanane viṣe viṣvāsa lāvīne niṣkapaṭa bhāve karīne bhagavānanā caraṇakamaḷane bhaje che, tyāre eṅṭ māyika ḍraṣṭi maṭe che. Te pachī eṅṭ e je bhagavānanī mūrti tene parama caitanya sat cit ānaṇdamaya jāṇe che. Te paṇa Bhāgavatamām̐ kahyuṁ che je-

*Sa ved dhaatuh padvim parasya durantviryasya sthaangpaaneh /
Yodamaayayaa santatayaanuvruttyaa bhajate tatpaadasrojgandham /*

Ane e bhagavānane viṣe je bālaka yuvāna vṛuddhapaṇum dekhāya che tathā janmamarāṇapaṇum dekhāya che, te to enī yogamāyāe karīne dekhāya che, paṇa vastugate to bhagavāna jevā che tevāne tevāja che, jema naṭa vidyāvālo hoyā te śāstra bāndhīne ākāśamām iindranā śatru je asuranā yoddhā te sāthe vaḍhavā jāya che, pachī kaṭakā thaine heṭho paḍe ne te pachī te kaṭakāne bhegā karīne te naṭanī strī baḷī mare, pachī thoḍivāre te naṭa pācho ākāśamānthī hathiyāra bāndhīne jevo hato tevo ne tevoja āve, ne rājā pāse moja māge ne kahe je, māri strī lāvo. Evī rītānī je naṭanī māyā te paṇa kalyāmām koine āvatī nathī. To bhagavānanī yogamāyā kalyāmām kema āve? Ane je naṭanī māyāne jāṇato hoyā te to ema jāṇe je, e naṭa maryo paṇa nathī ne baḷyo paṇa nathī. Jevo che tevo ne tevo ja che, tema bhagavānanā svarūpane je tattve karīne samajato hoyā te to bhagavānane akhaṇḍa avināśī jevā che tevā ja samaje. Jema ShriKṛṣṇa bhagavāne deha mukyo tyāre e bhagavānanī patnīo je Rukimāṇī ādika hatī. Te e bhagavānanā dehane laine baḷī marī, tyāre agñānī hatā teṇe to ema jāṇyum je, have e nāśa thai gayā, ane je gñānī hatā teṇe to ema jāṇyum je, ahīnthī aṅtardhāna thaine bīje ṭhekāṇe jaṇṇā che. Ema bhagavānane akhaṇḍa samaje. Te pote ShriKṛṣṇe kahyum che je-

Avajaananti mam muda maanushim tanumaashritam /

Param bhaavamjaananto mama bhutmaheshvaram //

Māṭe mūrkhā hoyā te jo bhagavānane sākāra samaje, to kevaḷa manuṣya jevā ja samaje ane jo nirākāra samaje to bījā ākārane jema māyika jāṇe tema bhagavānanā ākārane paṇa māyika jāṇe, ane arūpa evum bhagavānanum svarūpa kalpe māṭe e be prakāre mūrkhane to avaḷum paḍe che. Ane jo bhagavānane ākāra na hoyā to jyāre ātyāntika pralaya hato tyāre śrutie ema kahyum je *Sa ikshat* kahetām, te bhagavāna je te jotā havā. Tyāre jo joyum to e bhagavānanum netra śrotrādika avayava sahita sākāra evum divya svarūpa ja hatum ane vaḷī ema paṇa kahyum che je *Purushenaatmabhuten viryamaadhata viryavaan*. Evī rīte puruṣarūpe thaine e Puruṣottama teṇe māyāne viṣe vīryane dhāraṇa karyum tyāre e bhagavāna prathama sākāra ja hatā. Ane e je

Puruṣottamanārāyaṇa te koi kāryane arthe puruṣarūpe thāya che tyāre e puruṣa che te Puruṣottamanā prakāśamām līna thai jāya che. Ne Puruṣottama ja rahe che. Temaja māyārūpe thāya che tyāre māyāpaṇa Puruṣottamanā tejamām līna thai jāya che. Ne te ṛupe bhagavānaja rahe che. Ane pachī e bhagavāna mahattattvarūpe thāya che ne temaja mahattattvamānthī thayām je bījām tattva te ṛupe thāya che, ane pachī te tattvanuṃ kārya je virāṭa te ṛupe thāya che, tathā te virāṭa puruṣathī thayā je brahmādika te ṛupe thāya che, tathā Nārada Sanakādikarūpe thāya che. Evī rīte aneka prakāranā kāryane arthe jene jene viṣe e Puruṣottama bhagavānana praveṣa thāya che, tene tene potānā prakāśe karīne līna karī nākhīne pote ja te ṛupe karīne sarvotkarṣapaṇe virājamāna thakā rahe che. Ane jene viṣe pote virājamāna rahe che tenā prakāśane pote dhānkīne potāno prakāśa prakāṭa kare che. Jema agni loḍhāne viṣe āve che tyāre loḍhāno je śīṭaḷaguṇa ne kāḷo varṇa tene ṭālīne pote potānā guṇane prakāśa kare che, tathā jema sūrya udaya thāya che tyāre tenā prakāśamām sarve tārā caṇḍramādikanām teja līna thai jāya che ne eka sūryano ja prakāśa rahe che tema e bhagavāna jene jene viṣe āve che tyāre tenā tejano parābhava karīne potānā prakāśane adhikapaṇe jaṇāve che. Ane je kāryane arthe pote jemām praveṣa karyo hato, te kārya karī rahyā keḍe temānthī pote nokhā nīsari jāya che, tyāre to te paṇḍe jevo hoyā tevo rahe che ane temām je adhika daivata jaṇātuṃ hatuṃ te to Puruṣottama bhagavānanuṃ hatuṃ ema jāṇavuṃ. Evī rīte sarvanā kāraṇa ne sadā divya sākāra evā je pratyakṣa Puruṣottamanārāyaṇa tenī mūrtine viṣe sākaranā rasanī mūrtinī peṭhe tyāgabhāga samajavo nahi ne jevī mūrti dīṭhī hoyā tenuṃja dhyāna upāsānā bhakti karavī paṇa tethī kāṇika pṛuthak na samajavuṃ ane te bhagavānamām je dehabhāva jaṇāya che te to naṭanī māyānī peṭhe samajavo. Ane je āvī rīte samaje tene te bhagavānane viṣe koi rīte moha thato nathī. Ane ā vārtā che te kene samajyāmām āve che to jene evī dṛaḍha pratīti hoyā je, ātyāntika pralaya thāya che tyāre paṇa bhagavāna ne bhagavānanā bhakta te divya sākārārūpe karīne Akṣaradhāmane viṣe divya bhogane bhogavatā thakā rahe che. Ane te bhagavānanuṃ ṛupa ne bhagavānanā bhaktanām ṛupa te anaṅta sūrya caṇḍranā prakāśa sarakhām prakāśe yukta che, evī jātānī jene dṛaḍha mati hoyā teja ā vārtāne samajī

ṣake. Ane evā tejomaya divyamūrti je bhagavāna te jīvonā kalyāṇane arthe ne potāne viṣe nava prakāraṇī bhakti jīvone karāvavāne arthe kṛupā karīne potānī je sarve ṣaktio, aiṣvarya, pārṣada teṇe sahita thakāja manuṣya jevā thāya che, tyāre paṇa je evā marmanā jāṇanārā che te bhagavānanuṃ svarṛupa Akṣaradhāmane viṣe jevuṃ rahyuṃ che tevuṃja pṛuthvīne viṣe je bhagavānanuṃ manuṣya svarṛupa rahyuṃ che tene samaje che. Paṇa te svarṛupane viṣe ne ā svarṛupane viṣe leṣamātra phera samajatā nathī. Ane āvī rīte jeṇe bhagavānane jāṇyā teṇe tattve karīne bhagavānane jāṇyā kahevāy. Ane tene māyānī nivṛutti thai kahevāy. Ane ema je jāṇe tene gñānī bhakta kahīe ne tene ekāntika bhakta kahīe. Ane āvī rīte jene pratyakṣa bhagavānanā svarṛupanī dṛaḍha upāsanā hoyā ne tene bhagavānanā svarṛupamām koi divasa māyikapaṇāno saṅśaya na thato hoyā ne tene kadācit koi kusaṅgane yoge karīne athavā prārabdhakarmane yoge karīne kāni avaluṃ vartāi jāya to paṇa tenuṃ kalyāṇa thāy. Ane jo āvī rīte bhagavānane jāṇyāmām jene saṅśaya hoyā ne te jo ūrdhvaretā naiṣṭhika brahmacārī hoyā ne mahātyāgī hoyā to paṇa tenuṃ kalyāṇa thavuṃ ati kaṭhaṇa che. Ane jeṇe prathama evo dṛaḍha niṣcaya karyo hoyā je, jyāre ātyāntika pralaya thāya che tene aṅte paṇa bhagavāna sākāra che. Evī dṛaḍha graṅthi hṛudayamām paḍī hoyā ne pachī jo tene tejomaya aliṅgapaṇuṃ je śāstramām kahyuṃ hoyā tenuṃ śravaṇa thāya tathā evī vārtā koi thakī sām̐bhale to paṇa tene saṅśaya thāya nahi. Kema je eto ema samajyo che je, bhagavāna to sadā sākāraja che paṇa nirākāra nathī. Ane te ja bhagavāna RāmaKṛuṣṇādika mūrtione dhāraṇa kare che. Evī rīte jenī dṛaḍhapaṇe samajaṇa hoyā tenī paripakva niṣṭhā jāṇavī. Evī rīte Shriḥī mahārāje potānā bhaktanī śikṣāne arthe potānā svarṛupanī je ananyaniṣṭhā te saṃbandhī vārtā karī tene sām̐bhālīne sarve paramahṅsa tathā haribhakta te Shriḥī mahārājanā svarṛupanī evīja rīte viṣeṣe dṛaḍhatā karatā havā. *Iti Vacanāmṛutam 171 13311*

Here end the Vachanamruts
of Panchala

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ Shri Gaḍhaḍā Madhya Prakaraṇm ॥

Saivvat 1877 nā jyeṣṭha sudi 15 pūrṇamāsine divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevnārāyaṇanā maṇdiranī āgaḷa āthamaṇe bāra oraḍānī osariē virājamāna hatā ane dhoḷo khesa paheryo hato, ane dhoḷī cādara oḍhī hatī, ane māthe dhoḷī pāgha bāndhī hatī, ane dhoḷā puṣpano hāra paheryo hato, ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa munimaṇḍaḷa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī. Ane potānī āgaḷa paramahṇsa jhānjha mṛudaṅga laine gāvātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāje kīrtaniyāne kahyūm je, hamaṇām kīrtana rākho ne praṣna uttara karo. Pachī Muktānnda swāmīe hātha joḍīne namaskāra karīne Shrijīmahārājane praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Mohanuṁ ṣuṁ ṛupa che? Ane mohaniṁ nivṛutti thayāno ṣo upāya che? Pachī Shrijīmahārāja thoḍīka vāra vicārī rahīne pachī bolyā je, mohanuṁ ṛupa to manane viṣe bhrānti jevuṁ thai jāya e ja jaṇāya che. Ane jyāre puruṣanā hṛdayamām moha vṛuddhi pāme che tyāre manamām vibhrānti viṣeṣa thāya che. Pachī ā karavā yogya ne ā na karavā yogya evo viveka raheto nathī. Ane te moha thayānuṁ kāraṇa to āja ja ame vicāryūm che je, āja ardha rāta hatī tyāre amāre nidrā ūḍī gai hatī. Pachī ame uttarādi diṣā sāmuṁ mukha karīne sūtā hatā. Pachī dhruvano tāro dīṭho tyāre ema vicāra thayo je, ā to uttara dhruva che, paṇa śāstramām dakṣiṇa dhruva kahyo che te kayām haṣe? Pachī ame dakṣiṇa dhruva joyo tyāre te paṇa

dīṭho. Ane jema kūvā upara pāṇī siṅcavāno phāḷako hoyā tevī rīte be dhruvane vacce moṭo phāḷako dīṭho ne te phāḷakānā merunām be ṭhebām te be kore dhruvane aḍī rahyām che, jema lākaḍānnā stambha hoyā ne temām loḍhānī āro khūntīne rahī hoyā tema che. Ane te phāḷakā upara jema sūtarānī phela vīṅṭī hoyā ne te phāḷakā saṅghāthe jema pīṭalanī phūdaḍīo jaḍī hoyā tema sarve tārā ne devatā ne navagrahādika tenām je sthānaka te phāḷakāne āśrine rahyām che te sarvene joyān, ane pachī sūrya ne caṅdra teno udaya ne asta te eka ja ṭhekāṇethī thāya che, te paṇa joyo. Pachī āntardaṣṭie karīne joyuṅ, tyāre jeṭaluṅ dhruva ādika brahmāṅdamām che teṭaluṅ sarve piṅdamām paṇa dīṭhuṅ. Pachī ā dehane viṣe je kṣetragñā che tene paṇa dīṭho. Pachī te kṣetragñāmām Puruṣottama bhagavāna rahyā che tene paṇa dīṭhā. Te bhagavānane joine bhagavānanā svarṇupane viṣe atiṣe vṛutti joḍāi gai. Pachī samādhimānthī koi prakāre nīkaḷāyumuṅ nahi. Pachī to koika bhaktajane āvīne amārī stuti bahu karī tenī dayāe karīne amāre pāchumuṅ dehamām avāyuṅ. Pachī amārā hṛdayamām vicāra thayo je, amāre je samādhimānthī nisarāyumuṅ te to dayāe karīne nisarāyuṅ, paṇa bijāne samādhimānthī nisarātumuṅ haṣe tenumuṅ ṣuṅ kāraṇa haṣe? Pachī amane ema jaṅāyumuṅ je, ene kāṅhika viṣayamām āsakti rahe che teṇe karīne pāchumuṅ nīkaḷāya che. Ane mohanumuṅ je kāraṇa te paṇa paṅcaviṣaya ja che. Te viṣaya paṇa uttam, madhyama ane kaniṣṭha e traṇa prakāranā che. Temām jyāre uttama viṣayanī prāpti thāya ane temānthī koi āntarāya karanāro āve tyāre te upara krodha thāya pachī krodha thakī moha thāya che. Ane sāmānyapaṇe to śrotrane ne śabdane sadā saṅbaṅdha che. Ane tvacāne ne sparśane sadā saṅbaṅdha che. Evī rīte paṅca gñāna indriyone paṅcaviṣayano saṅbaṅdha che. Māṭe je padārthane sāmānyapaṇe joyumuṅ hoyā ne te padārthamānthī vṛuttine toḍīne bhagavānanā svarṇupamām rākhavī hoyā to temām kāṅhī dākhaḍo paḍe nahi, saheje ja te ṛupa viṣayamānthī vṛutti tūṭīne bhagavānanā svarṇupamām rahe. Ane jo strī ādikanumuṅ atiṣe ramaṅīya ṛupa dīṭhāmām āvī gayumuṅ hoyā ne temām vṛutti joḍāṅī hoyā ne pachī jo bhagavānanā svarṇupamām vṛutti rākhavā jāya to rahe nahi, ane citta paṇa eka ṭhekāṇe rahe nahi. Māṭe jyām sudhī ramaṅīya paṅcaviṣayamām citta lobhāya che tyām sudhī moha ṭaḷe nahi. Ane jyāre ene gamato viṣaya hoyā ne temām citta

taṇātum̐ hoyā ne saṅta tathā guru tathā potānā iṣṭadeva je bhagavāna te jo niṣedha kare to te upara rīsa caḍe ane teno droha thāya paṇa tenum̐ vacana manāya nahi. Evum̐ jenā aṅtaramām̐ vartatum̐ hoyā tene moha kahīe. Te bhagavānane Gītāmām̐ kahyūm̐ che je

Dhyaayto vishhdhaan punsah sangasteshhupjaayate /

Sangaatsanjaayate kamah kaamaatkarodhodabhijaayate //

Krodhaadbhavati sanmohah sanmohaatsmrutivibhramah /

Smrutibhramshaadbuddhinaasho buddhinaashatpranashyati //

Māṭe ā vacana je ShriKṛṣṇa bhagavāne kahyām̐ che te parama siddhānta che, te jyāre śabdādika koi viṣayamām̐ citta lobhāyūm̐, tyāre game tevo buddhivāna hoyā paṇa tenī buddhinum̐ kāni ṭhekāṇum̐ rahe nahi ane paṣu jevo thai jāya che. Māṭe mohane udaya thayānum̐ kāraṇa te viṣayamām̐ āsakti te ja che. Ane jene e viṣayamānthī cittane ukheḍavum̐ hoyā tene prathama to ātmaniṣṭhā ati dṛaḍha karī rākhavī je, hum̐ ātmā chum̐ paṇa deha te hum̐ nahi. Eka to e vicāra daḍha karavo. ane bījum̐ je prakāre jagatanī utpatti, sthiti ne pralaya thāya che, te vārtā paṇa sārī peṭhe samajavī, ane trijum̐ bhagavānanā svarṛupanum̐ mähātmya atiṣayapaṇe samajavūm̐. Te ema vicāravum̐ je, paṅcaviṣaya che te to bhagavānanā karyā thayā che, māṭe bhagavānamām̐ to ethī ati jhājhum̐ sukha che. Shā māṭe je, śabda hoyā temām̐ ekalum̐ śabda sambāndhī ja sukha hoy, paṇa bījā je cāra viṣaya rahyā tenum̐ sukha śabdāmām̐ na hoy. Evī ja rīte sparśamām̐ sparśanum̐ ja sukha hoy, paṇa bījum̐ na hoyā tema ja ṛupamām̐ ṛupa sambāndhī ja sukha hoy, tema ja rasa ne gaṅdha temām̐ paṇa potapotā sambāndhī ja sukha hoy, paṇa eka viṣayamām̐ paṅcaviṣayanum̐ sukha bheḷum̐ na āve. Ane bhagavānanum̐ je svarṛupa che temām̐ to sarve sukha bheḷām̐ rahyām̐ che. Te eka darśana kare to paṇa te bhakta pūrṇakāma thai jāy. Evī rīte bhagavānanā sparśādika paṇa potānā bhaktane pūrṇakāma kare che. Ane māyika je viṣayasambāndhī sukha che te to sarve nāśavaṅta che ane bhagavāna sambāndhī sukha che te to akhaṅda che. Evo je bhagavānanā svarṛupanā mähātmyano vicāra te paṇa ati daḍha karavo. E je traṇa vicāra kahyā teṇe karīne viṣayamānthī āsakti ṭaḷī jāya che. Ane jyāre viṣayamānthī āsakti ṭaḷe tyāre viṣaya sārā ke narasā teno bheda rahe nahi, jevī ṛupavāna strī, tevī ja kurṛupavāna strī

bhāse, ane teṽi ja rīte paṣu, pakṣī, lākaḍān, chāṇān, patharā, suvarṇa e sarvene tulyapaṇe jue, paṇa sārūm padārtha dekhīne temām moha na pāme. Evī rīte pañcaviṣayane viṣe varte paṇa sāro ke naraso evo buddhine viṣe bheda rahe nahi, evum jene varte tene nirmohī kahīe. Te ShriKṛṣṇabhagavāne paṇa Gītāmām kahyūm che je *Psamloshhtashmakagchanah* evām jenām lakṣaṇa hoyā teṇe bhagavānanūm svarūpa tattve karīne jāṇyūm che, ane ene ja ananya bhakta kahīe ane pativratānūm aṅga paṇa tenuṁ ja jāṇavuṁ, ane gñānī paṇa tene ja jāṇavo, ane bhagavāna paṇa tenī upara ja rājī thāya che, ane bhagavānane evo bhakta atiṣe vahālo che. Te bhagavāne Gītāmām kahyūm che je, *Priyo hi gnaanino tyarthmaham sa cha mama priyah /* Māte evā je pativratānā aṅgavāḷā bhagavānanā bhakta che te ja bhagavānane atiṣe vahālā che. Ane te pativratānūm aṅga ḍāhyāne ja āve ema nathī, jene khapa hoyā tene sounē āve. Jema ā sañsāramām bhoḷī strīo hoyā ne te pativratā hoyā ane ḍāhī hoyā ne te vyabhicāriṇī hoy, māte ḍāhyā bhoḷāno kāni meḷa nathī, e to jene kalyāṇano khapa hoyā te pativratānūm aṅga rākhīne bhagavānanī bhakti kare che. Ane je evī rīte sārā, narasā viṣayamām samāna buddhi thavī te to jāṇe je eka divase ja ema karī laum ne nirmohī thauṁ, ema utāvaḷe e kāma thatūm nathī, e to haḷave haḷave ādara rākhe tene thāya che. Jema kuvānā kāñthā upara patharo nākhyo hoyā temām pāṇī siñcatām siñcatām doraḍī narama hoyā to paṇa ghaṇe kāḷe karīne te pāṇāmām kāpā paḍe che, ane jo loḍhānī sāñkaḷe karīne siñce to paṇa utāvaḷe evo kāpo na paḍe. Māte kalyāṇane arthe jene yatna karavo hoy, tene viṣayamāñthī āsakti ṭāḷavī, ene viṣe ākaḷā thaine ākaḷāi javūm nahi. Evī rīte Gītāmām paṇa kahyūm che je, *Anekjanma sansiddhastato yaati paraam gatim /* māte ema vicāravūm je, ā janme jeṭalī viṣayamāñthī āsakti ṭāḷaṣe teṭalī ṭāḷavī che ane ema karatām jo kāni rahī gai to bīje janme karīne ṭāḷavī che paṇa bhagavānanā bhakta chīe te naraka corāṣīmām to javūm nathī. Evī rīte bhagavānanā bhaktane himmata rākhīne dhīre dhīre mohanūm mūḷa ukhāḍayāno ādara rākhavo, ane jyām sudhī sārā ane narasā e be viṣaya tulya na jaṇāy, tyām sudhī e bhagavānāno bhakta sādhanadaśāmām kahevāy. Ane jyāre sārā narasā viṣaya tulya bhāse tyāre e bhakta siddhadaśāne pāmyo jāṇavo,

ane jyāre viṣayamānthī āsakti mūkīne siddhadaṣāne pāme che tyāre ene kṛutārtha thayo jāṇavo. Ane ved, śāstra, purāṇ, itihāsa e sarve graṅthano eja galitārtha che. Aa je ame vāta karī che te sarve śāstranuṁ rahasya che. Māṭe ā vārtāne sarve haribhakta dṛaḍha karīne rākhajyo. *Iti Vacanāmṛutam* //1// //134//

Saṅvat 1878nā śrāvaṇa sudi 3 trijane divasa swāmī ShriSahajānṁdajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṁdira āgaḷa reṣamanā cākaḷā upara virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān. Ane potānā mukhāraviṁdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī. Ne muni jhānjha mṛudaṅga laine kīrtana gāvātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāje kahyuṁ je, kīrtana rākho, ame vāta karīe chīe. Ema kahīne Shrijī mahārāja bolyā je, jene ātyāntika kalyāṇa pāmavumṁ hoyā ane Nārada Sanakādika jevā sādhu thavumṁ hoyā tene ema vicāra karavo je, ā deha che tene viṣe jīva rahyo che, ane indriyo ne anṭhkarāṇa che te jīva sāthe vaḷagī rahyām che. Ane indriyo ne anṭhkarāṇa che te bāhera paṇa paṅcaviṣayamām vaḷagī rahyām che. Te agñāne karīne jīv, indriyo anṭhkarāṇane potānumṁ ṛupa māne che. Paṇa vastugate jīva indriyo, anṭhkarāṇa thakī nokho che. Ane paṅca viṣaya che te anṭhkarāṇa thakī nokhā che. Paṇa e to viṣayane abhyāse karīne anṭhkarāṇane viṣe paṅcaviṣayanī ektā jaṇāya che. Ane viṣayanī je utpatti te to indriyo thakī thāya che. Paṇa anṭhkarāṇamānthī nathī thatī. Jema atiṣe taḍako hoyā athavā ṭaḍha hoyā teno prathama bāhera indriyone saṁbaṁdha thāya che. Pachī indriyo dvāre karīne śarīrane māñhīlikore teno praveṣa thāya che. Paṇa enī utpatti māñhīlikorethī nathī. Eto bāherathī utpanna thaine māñhīlikore praveṣa kare che. Tema paṅcaviṣaya che te prathama anṭhkarāṇamānthī upajatā nathī, eto prathama indriyone bāhera viṣayano saṁbaṁdha thāya che. Ne pachī anṭhkarāṇamām praveṣa kare che. Māṭe jema bāhera gumaṇumṁ thayumṁ hoyā tene ouṣadha copāḍe tyāreja karāra thāy, paṇa kevaḷa vārtā saṁbhaḷe karāra thāya nahi, ane jema kṣudhāpipāsā lāgī hoyā te khādhepidhe ja nivṛutti thāya paṇa annajaḷanī vāta kare nivṛutti na thāya tema paṅcaviṣayarṛupī je roga che te to tenumṁ jyāre

ouṣadha karīe tyāreja nivṛutti thāy. Te ouṣadhanī rīta ema che je, jyāre tvacāne striyādika viṣayano sparṣa thāya che. Tyāre tvacā dvāre anṭhkarāṇamām teno praveṣa thāya che. Ane anṭhkarāṇa dvāre thaine jīvamām praveṣa kare che, paṇa mūḷa thakī viṣayanī utpatti jīvamānthī paṇa nathī. Ane anṭhkarāṇamānthī paṇa nathī. Ane je je viṣaya anṭhkarāṇamānthī sphuratā haṣe. Te paṇa pūrva janmane viṣe bāherathī ja indriyo dvāre karīne āvyā che. Māṭe viṣaya ṭālavānum e ja ouṣadha che je, tvacāe karīne striyādika padārthano sparṣa tajavo. Ane netre karīne tenuṃ ṛupa na jovuṃ, ane jīhvāe karīne tenī vāta na karavī, ane kāne karīne tenī vāta na sām̄bhaḷavī, ane nāsikāe karīne teno gaṇdha na levo. Evī rīte pañcaindriyo dvāre viṣayano tyāga dṛaḍha rākhe. To bāherathī viṣayano pravāha māñhīlīkore praveṣa kare nahi. Jema kūvamām pāñinī serya āvatī hoyā pachī tene godaḍānnā gābhā bharīne baṇdha kare tyāre te kūvo gaḷāy. Tema bāhya indriyone niyamamām rākhave karīne bāhya viṣayano anṭhkarāṇamām praveṣa na thāy. Ane jema udaramām roga thayo hoyā te to udaramām ouṣadha jāya tyāre ja ṭaḷe. Tema prathamathī je indriyo dvāre karīne viṣaya anṭhkarāṇamām bharāyā hoyā teto ātma vicāre karīne ṭālavā. Te ātma vicāra ema karavo je, huṃ ātmā chuṃ, ne māre viṣe indriyo anṭhkarāṇano saṃbaṇdha ja nathī. Ema dṛaḍha vicāra karīne ane te caitanyane viṣe bhagavānanī mūrti dhārīne ane potānā ātmasukhavate karīne pūrṇa rahevuṃ. Jema kūvo jaḷe karīne pūrṇa bharāyo hoyā tyāre je bāherathī potāmām seryo āvatī hoyā tene potānum pāñī ṭhelī rākhe che. Paṇa māñhīlīkore te seryanā pāñīno praveṣa karavā de nahi. Ane jo ulecāine ṭhālo thāya to seryanum pāñī bāherathī māñhī āve. Evī rīte ātmasukhe karīne māñhīlīkore pūrṇa rahevuṃ ane bahāra pañca indriyo dvāre viṣayano mārga baṇdha rākhavo. E ja kāmādikane jītyāno dṛaḍha upāya che. Paṇa e vinā ekalā upavāse karīne kāmādikano parājaya thato nathī. Māṭe ā vicāra dṛaḍha karīne rākhajyo. *Iti Vacanāmṛutam 11211 13511*

Saṅvat 1878 nā śrāvaṇa sudi 4 cothane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṇdira āgaḷa cākaḷa upara virājamāna hatā,

ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī, ne potānī āgaḷa paramahṅsa jhānjha mṛudaṅga laine kīrtana gātā hatā.

Pachī Shriṅgi mahārāja netra kamaḷanī sāne karīne soune chānā rākhīne bolyā je, moṭerā moṭerā paramahṅsa ho te āgaḷa āvo, vāta karavī che. Ema kahīne Shriṅgi mahārāja bolyā je, je bhagavānane bhajatā hoyā tene moṭī padavī pāmyānā be upāya che, ane paḍayānā be upāya che, te kahīe chīe je, eka rasika māрге karīne bhagavānanī bhakti karavī, ane bījo ātmagñān, e be moṭapa pāmyānā paṇa mārga che ane paḍayānā paṇa che. Temām rasika māрге to hajāro ne lākho paḍī gayā che ane bhagavānane to koika pāmyo haṣe, ane moṭā moṭā ācārya thayā temaṇe paṇa rasika māрге karīne bhakti karavī che paṇa temām bagāḍa ghaṇāne thayo che, ane sārūm to koikanūm thayūm che. Kem je, rasikapaṇe karīne jyāre bhagavānanūm varṇana kare tyāre bhagavāna bheḷūm Rādhikājī tathā Lakṣmījī tathā tenī sakhīo tenuṅm paṇa varṇana āve ane jyāre strīonūm varṇana āve tyāre to tenām aṅgoaṅganūm varṇana thāy, tyāre varṇananā karanārānūm mana nirvikāra kema rahe? Ane indriyono to e ja svabhāva che, je sāro viṣaya hoyā te upara ja prīti hoy. Aane Rādhikājī, Lakṣmījī tenā jevūm to trilokīmām koi strīnūm ṛupa hoyā nahi, ane enā jevī koinī bolī paṇa mīṭhī na hoy, ane enā dehano sugaṇḍha paṇa atiṣe hoy, māṭe evā ṛupane dekhīne athavā sām̄bhaḷīne kaye prakāre moha na thāya? E to thāyāj. Ane leṣa mātra jo mana vikāra pāme to te kalyāṇanā mārgamānthī paḍayo, māṭe rasikanī rīte je bhagavānane bhaje tene e moṭūm vighna che. Ane brahmagñānamām to āvī rīte avaḷūm samajāya che je, brahma che te ja prakṛtipuruṣarūpe thāya che, ane pachī te ja brahma Brahmā, Viṣṇu, Shivarūpe thāya che, ne pachī te ja brahma sthāvara jaṅgamarūpe thāya che ane te sthāvara jaṅgamarūpa je ākāra tene viṣe rahyā je jīva te ṛupe paṇa brahma thāya che. Evī rīte brahma gñānane avaḷūm samajīne pachī samajanāro potānā jīvane paṇa bhagavāna jāṇe che, tyāre ema samajanārāne upāsanāno bhaṅga thayo. Māṭe e paṇa bhagavānanā mārga thakī paḍayo. Evī rīte brahmagñānamām paṇa upāsanānūm khaṇḍana thāya e moṭūm vighna che. Kem je samajī samajīne sarvanā kāraṇa ane

sarvanā swāmī evā je bhagavāna tenum ja khaṇḍana thayuṅ. Māṭe ema samajanāro paṇa kalyāṇanā mārga thakī paḍayo jāṇavo ane e be mārga che te kalyāṇanā che, ane e bemām vighna paṇa ati moṭām che. Māṭe je kalyāṇane icchato hoy, tene kema karavum e praśna che. Teno utara karo. Pachī sarve paramahṅsa vicārī rahyā paṇa koithī utara na thayo. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eno utara to e che je, jema potānī mātā hoyā athavā bena hoyā tathā dīkarī hoyā te ghaṇī ṛupavāna hoyā to paṇa tene dekhīne manane viṣe vikāra thato nathī, temaja tene sāthe bole che, sparśa kare che to paṇa manane viṣe leśa mātra vikāra thato nathī, evī rīte bhagavānanā bhakta je bāio hoyā tene viṣe mā, bena ne dīkarī tenī buddhi rahe to koi rīte vikāra thāya nahi ane rasika māрге karīne bhagavānane bhajīne abhayapadane pāme. Ane jyāre ema na samaje ane koi moṭām bhagavānanām bhakta bāio hoyā tene dekhīne avalum samaje, tyāre ene moṭo doṣa lāge. Ane je anya strīne dekhave karīne, doṣa lāgyo hoyā te to bhagavānanā bhaktane darśane karīne ṭaḷe che, ane bhagavānanā bhaktane joine je doṣa lāgyo hoy, tene ṭālyāno upāya śāstramām kahyo ja nathī. Tema ja bhagavānāno bhakta je puruṣa hoyā tene dekhīne je strī avalum samaje tene paṇa e pāpa thakī koi kāḷe chūṭāya nahi. Tyām śloka che. je,

*Anyakshetre krutam paapam tirthkshetre vinashyati /
Tirthkshetre krutam paapam vajralepo bhavishyati //*

E ślokano artha e che je, bīje ṭhekāṇe pāpa karyum hoy, te to bhagavāna ke bhagavānanā bhakta pāse gaye chuṭe, ane bhagavāna ne bhagavānanā bhakta pāse jaine je pāpa kare te to tīrthakṣetranum pāpa che te vajralepa thāya che. Māṭe jene rasika māрге karīne bhagavānane bhajavā hoyā tene to jevī rīte ame vāta karī tevī rīte nirdoṣa budhdhi rākhavī.

Have je brahmagñānāno mārga che temām to ema samajavum je, je brahma che te to nirvikāra che ne nirṅsa che, māṭe e vikārane pāme nahi ne enā aṅśa paṇa thāya nahi. Ane e brahmane je sarvarūpe kahe che tenum to ema che je, e brahma je te prakṛuti puruṣa ādika sarvenā kāraṇa che, ne ādhāra che, ne sarvane viṣe aṅtaryāmī śaktie karīne

vyāpaka che. Māṭe je kāraṇ, ne ādhār, ne vyāpaka hoyā te kārya thakī pṛthak hoyā nahi. Ema samajaṇane laine e brahmane śāstra jete sarvarūpa kahe che, paṇa e brahma ja vikāra pāmīne carācara jīvarūpe thai gayā ema na samajavuñ. Ane e brahma thakī parabrahma je Puruṣottamanārāyaṇa te nokhā che, ne e brahmanā paṇa kāraṇa che, ne ādhāra che, ne preraka che. Ema samajīne potānā jīvātmāne e brahma saṅgāthe ekatā karīne parabrahmanī swāmīsevakabhāve upāsanā karavī. Evī rīte samaje tyāre brahmagñāna che te paṇa paramapadane pāmyāno nirvighna mārḡa che.

Iti Vacanāmṛtam 11311 113611

Saṅvat 1878nā śrāvaṇa sudi pañcamīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra meḍīnī osarīe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa paramahñsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī, ne paramahñsa dūkaḍ, sarodā, satāra vajāḍīne malāra rāganām kīrtana gātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāje kahyuñ je, kīrtana gāvavām rahevā dyo, have to parameśvaranī vārtā karīe. Pachī paramahñse kahyuñ je, sārūm Mahārāja! Pachī Shrijī mahārāje praśna karyo je, śāstramām kahyā evā dharma pālato hoy, ne bhagavānanī bhakti paṇa karato hoy, ne tene evo āpatkāḷa āve je, bhakti rākhavā jāya to dharma jāy, ne dharma rākhavā jāya to bhakti jāy, tyāre kene rākhavo ne keno tyāga karavo? Pachī Brahmānnda swāmī bolyā je, jo bhagavāna bhakti rākhye rājī hoy, to bhakti rākhavī ane jo dharma rākhye rājī hoy, to dharma rākhavo. Tyāre Shrijī mahārāje kahyuñ je, jene pragāṭa bhagavāna maḷyā hoy, tene to jema bhagavāna rājī hoyā temaja karavūm e ṭhīka che. Paṇa jyāre bhagavānanuñ parokṣapaṇuñ hoy, tyāre kema karavūm? Pachī Muktannda swāmī eno uttara karavā lāgyā paṇa thayo nahi. Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, jyāre bhagavāna parokṣa hoy, ne āpatkāḷa paḍe, ne koi na rahe, tyāre to bhagavānanuñ eka akhañḍa ciñtavana karavūñ, to e bhagavānanā mārḡa thakī paḍe nahi. Pachī vaḷī Shrijī mahārāje praśna pūchayo je, je bhagavānāno mahimā atiṣe samajhato hoyā teṇe karīne ema jāṇe je, game

teṭalām pāpa karyām hoyā ne jo bhagavānanuṃ eka nāma līdhuṃ hoyā to sarve pāpa baḷīne bhasma thai jāy. Evuṃ māhātmya samajato hoyā teṇe keviṃ rīte samaje tyāre dharmamānthī ḍagāya nahi? Pachī Muktaṇḍa swāmīe e praśnāno uttara karavā māṇḍayo paṇa thayo nahi. Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, je bhagavānāno mahimā atiṣe jāṇato hoy, tene to āvī rīte samajāya tyāre dharmamām rahevāya je, māre to akhaṇḍa bhagavānanuṃ ciṅtavana karīne ekāntika bhakta thavuṃ che, ane jo kām, krodh, lobhādika vikārane viṣe māriṃ vṛutti jaṣe to māre bhagavānanā ciṅtavanamām eṭalo vikṣepa thaṣe, ema jāṇīne kumārga thakī atiṣe ḍarato rahe, ane adharmane viṣe koi kāḷe pravarte ja nahi. Evī rīte samaje to bhagavānanuṃ māhātmya atiṣe samajato hoyā to paṇa dharmamānthī koi kāḷe paḍe ja nahi. Ane bhagavānanuṃ je akhaṇḍa ciṅtavana thavuṃ, te kāni thoḍī vāta nathī. Bhagavānanuṃ ciṅtavana karatām karatām jo deha muke to te ati moḷī padavīne pāme che.

Pachī Brahmāṇḍa swāmīe pūchayūṃ je, ema jāṇīe chīe to paṇa akhaṇḍa ciṅtavana rahetuṃ nathī enuṃ ṣuṃ kārāṇa che? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, eka to akhaṇḍa ciṅtavana thāya evī śraddhā joie ane jyāre evī śraddhā na hoy, tyāre teṭaluṃ māhātmya jāṇyāmām paṇa ochapa che. Ane jyāre māhātmya jāṇyāmām ochapa che, tyāre bhagavānanā svarṛupanā niṣcayamām paṇa teṭalī ochapa che. Māṭe jo bhagavānanā svarṛupanuṃ māhātmya tathā śraddhā hoyā to akhaṇḍa ciṅtavana thāy. Te māhātmya ema jāṇavuṃ je, bhagavāna to jevā prakṛtipuruṣathakī para che tevā ne tevā prakṛtipuruṣamām āvyā che, to paṇa pratāpe yukta che. Ane prakṛtipuruṣanuṃ kārya je brahmāṇḍa tene viṣe āvyā che to paṇa bhagavāna tevāne tevā pratāpe yukta che. Paṇa bhagavānanī mūrtine viṣe koi rīte māyāno leṣa aḍato nathī. Jema anya dhātu che ne sonuṃ paṇa che tene bheḷām karīne pṛuthvīmām dāṭe to sonā vinā anya dhātu che. Te sarve ghaṇe kāḷe karīne dhūḷa bhegām dhūḷa thai jāy. Ane sonuṃ hoyā te to jema pṛuthvīmām rahe tema vṛuddhi pāme paṇa ghaṭe nahi. Tema bhagavāna ane bījā je brahmādika deva tathā muni te kāni sarakhā nathī. Kema je, jyāre viṣayarṛupī dhūḷāno yoga thāy, tyāre bhagavāna vinā bījā game tevā moḷā hoyā to paṇa viṣayamām ekarasa thai jāya ane bhagavāna to manuṣya jevā jaṇātā hoyā to paṇa ene māyika

padārtha bādha karavāne samartha thāya nahi. Ane game tevā viṣaya hoyā to temām koi divasa lopāya nahi. Evuṃ bhagavānanuṃ aloukika sāmārthya che. Ema bhagavānanuṃ mähātmya jāṇe to tene bhagavānanuṃ akhaṇḍa ciṅtavana thāy. Ane jyām sudhī viṣayano līdho levāya tyām sudhī e bhakte bhagavānāno aloukika mahimā jāṇyo ja nathī. Ane jo Uddhavajī hatā tene bhagavāne ema kahyuṃ je, He Uddhava! huṃ thakī aṇumātra nyūna nathī. Te śā māṭe je, Uddhavajīe aloukika bhagavānanu mähātmya jāṇyuṃ hatuṃ ne pañca viṣayanā līdhā levātā nahotā. Ane jene bhagavānāno mahimā samajāya che tene rājya hoyā athavā bhīkhamāgī khāya te beya sarakhuṃ varte. Ane bālaka strī, soḷa varṣanī strī ane eṅṣī varṣanī strī te sarvemām sarakho bhāva varte. Ane je je saṅsāramām sāruṃ narasuṃ padārtha hoyā te sarvamām sarakhī bhāvanā rahe. Paṇa sārām padārthamām pataṅgīyānī peṭhe aṅjāi jāya nahi. Ane bhagavāna vinā bījā koi padārthamām lobhāya nahi, eka bhagavānanī mūrtimām ja lobhāy. Ane evī rīte je vartato hoyā te bhakta game tevā moṭā viṣaya hoyā temām baṅdhāya nahi. Ane jo evo marma na samajāyo hoy, to phāṭī laṅgoṭī tathā tuṃbaḍī temānṭhī paṇa manane ukheḍavum mahā muṣkela che. Māṭe āvī rīte bhagavānanī mūrtinuṃ mähātmya jāṇyā vinā bījām koṭī sādhana kare, to paṇa bhagavānanī mūrtinuṃ akhaṇḍa ciṅtavana thatuṃ nathī, ane je bhagavānanā svarṇupano mahimā jāṇe che tene ja bhagavānanuṃ akhaṇḍa ciṅtavana thāya che. *Iti Vacanāmṛutam 11411 1113711*

Saṅvat 1878nā śrāvaṇa sudi 7 sātamane divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdira āgaḷa oṭā upara cākaḷo naṅkhāvīne virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāravīṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī, ane muni tāla mṛudaṅga lai ne gāvātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāje netrakamaḷanī sāne karīne te kīrtana rakhāvīne bolyā je, sarve sām̄bhaḷo eka vāta karīe chīe je, je bhagavānanā bhakta hoyā tene eka pativratāno dharma rākhavo, ane bījuṃ śūravīrapaṇuṃ rākhavuṃ. Jema pativratā strī hoyā tene potāno pati vṛudhdha hoyā tathā rogī hoyā tathā nirdhana hoyā tathā kurṇupa hoy, paṇa pativratā strīnuṃ

mana koi bījā puruṣanā ruḍā guṇa dekhīne ḍole ja nahi. Ane jo rāṅkanī strī hoyā ne te jo pativratā hoyā to moṭo rājā hoyā to paṇa tene dekhīne te pativratānum mana caḷe ja nahi, evī rīte bhagavānanā bhaktane pativratāno dharma bhagavānane viṣe rākhavo. Ane potānā patinum koi ghasātum bole te ṭhekāṇe kāyara thaine gaḷī javum nahi, atiṣaya śūravīra thaine javāba devo, paṇa pājipalāvanī chāyāmām bhagavānanā bhaktane dabāvum nahi. Evī rīte śūravīrapaṇum rākhavum. Ane lokamām ema kahe che je sādhone to samadṛaṣṭi joie paṇa e śāstrano mata nathī. kema je, Nārada, Sanakādika ne Dhruva, Prahlādādika temaṇe bhagavānāno ne bhagavānanā bhaktano ja pakṣa rākhyo che, paṇa vimukhano pakṣa koie rākhyo nathī. Ane je vimukhano pakṣa rākhato haṣe, te ā janme athavā bīje janme jāto jarṇura vimukha thaṣe. Māṭe je bhagavānanā bhakta hoyā tene jarṇura bhagavadiyano pakṣa rākhyo joie ane vimukhano pakṣa tyāgyo joie. Aa amārī vārtāne sarve ati dṛaḍha karīne rākhajyo. *Iti Vacanāmṛutam 11511 13811*

Saṅvat 1878nā śrāvaṇa sudi 8 aṣṭamīne divasa swāmī Shri Sahajānṇdajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṇdira āgaḷa vedi upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī. Ne paramahṅsa tāla mṛudaṅga laine kīrtana gāvātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāje kahyum je, kīrtana rākho, have bhagavadvārtā karīe. Pachī sarve muni hātha joḍīne beṭhā, pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ā saṅsāramām keṭalāka yavana sarakhā jīva hoyā te ema kahe je, gaṅgājīnum pāṇī ane bījūm pāṇī e beya sarakhām jaṇāya che, ane śālāgrāma ne bījā pāṇā te sarakhā jaṇāya che, temaja tulasī ne bījām jhāḍa te sarakhām jaṇāya che, ane brāhmaṇa ne śūdra te paṇa sarakhā jaṇāya che, ane ṭhākorajīnī prasādī anna ne bījūm anna te beya sarakhām jaṇāya che ane ekādaśīne divasa bhukhyā rahyā ne bīje divasa bhukhyā rahyā e beya sarakhā jaṇāya che, ane sādhu ne asādhu e beya sarakhā jaṇāya che, te māṭe ā vidhiniṣedhano je vibhāga te moṭā puruṣa kahevāyā temaṇe śā sāru śāstramām kahyo haṣe? Ema duṣṭamativālā je jīva che te

kahe che. Māṭe sarva sañtane amo ā praṣṇa pūchīe chīe je, e vidhiniṣedhano vibhāga moṭā puruṣe śāstramām kahyo che te sāco che ke kalpita che? Te praṣṇano uttara nānā nānā paramahñsa hoyo te karo. Pachī nānā nānā paramahñsa hatā te bolyā je, vidhiniṣedhano bheda satya che, ane ema na hoyo to svarga naraka kene māthe kahevāya? Pachī Shriṅīmahārāja bolyā je, nānā che paṇa sārī diṣa upara samaje che. Ema kahīne Shriṅī mahārāje eno uttara karavā māñḍayo je, moṭā puruṣe je śāstramām pratipādana karyum che te sarve satya che. Tyām dṛaṣṭānta che je, jema koika moṭo śāhukāra hoyo ne te koine huñḍī lakhī āpe tyāre kāgaḷamām to eke ṛpiyo jaṇāto nathī. Paṇa ṛpiyā sēcā che. Te jyāre huñḍī je śāhukārānī upara lakhī hoyo tene āpe tyāre e huñḍīmānthī ja ṛpiyāno dhagalo thāya che. Tema moṭā puruṣānī āgñāe karīne je dharma pāḷe tyāre hamaṇām to kānī vidhiniṣedhamām viṣeṣa jaṇātum nathī. Paṇa ante moṭā puruṣānī āgñā pāḷanārānum kalyāṇa thāya che, jema huñḍīmānthī ṛpiyā nīsare che tem. Ane je samartha śāhukāre huñḍī lakhī hoyo, ane teno viśvāsa na kare tene mūrkhā jāṇavo, ane tene te śāhukārānā pratāpanī khabara ja nathī. Tema Nārad, Sanakādik, Vyās, Vālmīka ityādika je moṭā puruṣa tenā vacanano jene viśvāsa nathī, tene nāstika jāṇavo ne mahā pāpiṣṭha jāṇavo. Ane vaḷī je nāstika mativāḷā hoyo tene ema samajāya che je, bījā pāṇāmām ne ṭhākorajīnī mūrṭimām ṣo phera che? Sarve pāṇā eka sarakhā che, ane paraṇelī strī ne na paraṇelī strī temām ṣo phera che? Sarve strī sarakhī che. Ane gharānī strī ne mā bena temām ṣo phera che? Sarveno sarakhoja ākāra che, ane RāmaKṛuṣṇādika je bhagavānānī mūrṭio te paṇa sarve manuṣya jevī che, māṭe adhika nyūna bhāvato māṇase kalpīne ubho karyo che. Paṇa ṣum karīe? Māṇasa bheḷum rahevum te māṇasānī hāye hā kahī joie. Paṇa vidhiniṣedhano mārga che te khoṭo che, ema pāpī evā je nāstika te potānā manamām samaje che. Māṭe jenī āvī jātanī bolī sām̄bhaḷīe tene pāpiṣṭha jāṇavo, ne nāstika jāṇavo ane ene cañḍāḷa jāṇīne eno koi prakāre saṅga rākhavo nahi.

Ane vaḷī Shriṅī mahārāje bījī vārtā karī je, manuṣya mātranum citta kevum che, to jema madha hoyo athavā goḷ, sākar, khāñḍa tenum ghāṭum pāṇī hoyo te sarakhum che. Te madhamām ke goḷ, sākar, khāñḍanā pāṇīmām māñkhī, kiḍī, makōḍo je āve te coṭī rahe, ane manuṣya jo hātha

aḍāḍe to māṇasaṇī āṅgaḷīe paṇa coṭī jāy, tema cittano svabhāva evo che je, je je padārtha sām̄bhale te te padārthamām̄ coṭī jāya che. Te jo patharo tathā kacaro tathā kūtarāṇno maḷa e ādika je nakārī vastu hoy, temām̄ to leṣamātra sukha nathī. To paṇa e nakārī vastumām̄ paṇa citta vaḷage che ane te sām̄bharī āvyum̄ hoya to tenum̄ paṇa ciṇtavana kare che, evo eno vaḷagavāno svabhāva che. Jema moṭum̄ kācanum̄ darpaṇa hoya temām̄ moṭā sādhu āve to tenum̄ paṇa pratibim̄ba dekhāy, tathā kūtarāṇ, gadhedāṇ, cāṇḍāḷādika je je āvyā hoya to tenum̄ paṇa pratibim̄ba temaja dekhāy, tema cittane viṣe ati nirmaḷapaṇum̄ che, te je padārtha sām̄bhare te dekhāi āve che, emām̄ sārā narasāno kāṇi meḷa nathī. Māṭe je mumukṣu hoya tene ema na vicāravum̄ je, māre vairāgya nathī te māṭe striyādika padārtha mārā cittamām̄ sphure che. E to je vairāgyavāna hoya tenā cittamām̄ paṇa je same je padārtha āvyum̄ te saheje sphurī āve che. Māṭe vairāgya avairāgyanum̄ kāṇi kāraṇa nathī, e to cittano svabhāva ja evo che je, bhalum̄ athavā bhūṇḍum̄ sām̄bhaḷyum̄ tene ciṇtave. Ane jyāre je padārthanum̄ ciṇtavana kare, tyāre te padārtha jema darpaṇamām̄ dekhāi āve tema dekhāi āve. Te māṭe ema jāṇavum̄ je, hum̄ to e citta thakī judo chum̄ ane hum̄ to eno jonāro ātmā chum̄, ema jāṇīne cittanā sārā bhūṇḍā ghāṭe karīne glāni pām̄avi nahi. Potāne citta thakī judo jāṇīne bhagavānanum̄ bhajana karavum̄ ane sadā ānaṇdamām̄ rahevum̄. *Iti Vacanāmṛutam*
//6// //139//

Saṇvat 1878nā śrāvaṇa sudi 11 ekādaśīne divasa rātrine same swāmī ShriSahajāṇḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̄ ShriVāsudevanārāyaṇanā maṇḍira āgaḷa virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̄ hatāṇ, ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramahṇsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktaṇḍa swāmīe Shriji mahārājane praśna pūchayo je, bhagavānāno bhakta hoya tenā manamām̄ to ema hoya je, bhagavānanā bhajanamām̄ aṇtarāya kare evo eke svabhāva rākhavo nathī, toya paṇa ayogya svabhāva rahī jāya che. Tenum̄ ṣum̄ kāraṇa che? Pachī Shriji mahārāja bolyā je, jene vairāgyanī durbaḷatā hoya tene ṭālyānī śradhdhā

hoya toya svabhāva ṭaḷe nahi. Jema daridrī hoya te ghaṇām sārām sārām bhojana ne sārām sārām vastrane icche paṇa te kyānthī maḷe? Tema vairāgyahīna hoya tenā hṛdayamām icchā to hoy, paṇa sādhutānā guṇa āvavā ghaṇā durlabha che.

Pachī vaḷī Muktañnda swāmīe praśna pūchayo je, jene vairāgya na hoya te ṣo upāya kare tyāre vikāra ṭaḷe? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, vairāgyahīna hoya te to koi moṭā saṅta hoy, tenī atiṣe sevā kare ane parameśvaranī āgñāmām jema kahe tema mañdayo rahe. Pachī parameśvara tene kṛpādṛaṣṭīe karīne juve je, ā bicāro vairāgya rahita che tene kāmakrodhādika bahu piḍe che, māṭe enā e sarve vikāra ṭaḷo. To tatkaḷa ṭaḷī jāy, ane sādthane karīne to bahu kāḷa mahenata karatām karatām ā janme ṭaḷe athavā bīje janme ṭaḷe, ane tarata je vikāra mātra ṭaḷe te to parameśvaranī kṛpāe karīne ṭaḷe. *Iti Vacanāmṛutam 11711 114011*

Saṅvat 1878 nā śrāvaṇa sudi 12 dvādaśīne divasa prāthkālāne same swāmī ShriSahajāñndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā mañdira āgaḷa cākaḷā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatāñ, ane potānā mukhāraviñdanī āgaḷa paramahñsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī, ne paramahñsa tāla mṛudaṅga laine kīrtana gātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāja saṅta pratye bolyā je, ekādaśīnum vrata karavum tenī to ema vigatī che je, pūrve bhagavāna daśa indriyo ane agiyāramum mana tene aṅtara sanmukha karīne poḍhayā hatā. Te समयamām Nāḍījañghano dīkaro je Muradānava te yuddha karavā āvyo. Pachī bhagavānanā ekādaśa indriyonā tejamāñthī eka kanyā utpanna thai, tyāre Muradānava kanyā pratye bolyo je, tum mane vary. Pachī kanyā bolyām je, māre to evī pratigñā che je je mane yuddhamām jīte tene hum varuñ. Pachī Muradānavane ane kanyāne yuddha thayuñ, tyāre kanyāe Muradānavanum mastaka khaḍage karīne kāpī nākhyuñ. Pachī bhagavāne prasanna thaine te kanyāne kahyuñ je, tum vara māg, tyāre te kanyāe vara māgyo je, mārā vratane divasa koi anna na khāy, ane hum tamārā ekādaśa indriyonā tejamāñthī prakāṭa thai, māṭe mārum nāma ekādaśī che

ane hum tapasvinī chuñ, māṭe mārā vratane divasa mana ādika je agiyāra indriyo teno je āhāra te koi kare nahi. Aavum ekādaśinum vacana sām̄bhaḷīne bhagavāne te vara āpyo. Evī rīte purāṇanī kathā che. Ane vaḷī dharmasāstramām paṇa ema kahyūm che je, ekādaśinum vrata karavūn, te divas, kām, krodh, lobhādika sam̄bañdhī bhūñḍā ghāṭa manamām thavā devā nahi, ane dehe karīne kāñi bhūñḍum ācaraṇa karavum nahi. Ema sās̄tramām vacana che. Ane te sās̄tra pramāṇe ja ame paṇa kahīe chīe je, ekādaśīne divasa ḍhora lāñghaṇa karavī nahi, ane ekādaśa indriyonā āhārano tyāga kare te ekādaśī sācī ne te vinā to ḍhora lāñghaṇa kahevāy. Ane jema prāṇane annano āhāra che, temaja śrotrane śabdano āhāra che, ane tvacāne sparśano āhāra che, ne netrane ṛpano āhāra che, ne jihvāne rasano āhāra che, ne nāsikāne gañdhano āhāra che, ne manane sañkalpa vikalpano āhāra che. Evī rīte agiyāre indriyonā judā judā āhāra che, te sarve āhārano tyāga kare tenum nāma ekādaśī vrata kahevāy. Paṇa agiyāre indriyo kumārge doḍe ane potapotānā annane khāya te ekādaśinum vrata sās̄tra pramāṇe na kahevāy, māṭe ekādaśinum vrata karavum tyāre to agiyāre indriyone āhāra karavā devā nahi, evum vrata pañdara divasamām eka vāra āve te khabaḍadāra thaine karavūn, to tene upara bhagavāna prasanna thāya che, paṇa te vinā je ḍhora lāñghaṇa teṇe karīne bhagavāna prasanna thatā nathī. Ane Shvetadvīpamām je nirannamukta kahevāya che te to sadāya e vrata rākhe che, kyāreya paṇa e vratano bhañga thavā detā nathī, māṭe niranna kahevāya che. Ane āpaṇe paṇa icchā to ema rākhavī je, jevā Shvetadvīpamām nirannamukta che tevum ja thavum che, paṇa e vātāmām himmata hāravī nahi. Evī rīte je himmata rākhīne jevum more kahyūm tevum ekādaśinum vrata kare ane bhagavānanī kathā kīrtanādikane kare ne sām̄bhaḷe ne rātrie jāgaraṇa kare, to te vrata sācum che, ane sās̄tramām enum ja nāma ekādaśī kahī che. Eṭalī vāta karīne Shriḷjī mahārāja mouna rahyā ne sañte kīrtana gāvavā māñḍayāñ.

Pachī vaḷī Shriḷjī mahārāja bolyā je, jyāre brahmāe prathama sṛṣṭi karī tyāre sarve prajāne kahyūm je, tamo sarve yagñā karajyo ne te yagñō karīne tamāre sarva puruṣārthanī siddhi thaṣe ane sṛṣṭinī paṇa vṛuddhi thaṣe, māṭe yagñā to jarṇura karajyo. Pachī vedamām bahu

prakāranā je yagñā hatā te sarve brahmāe vidhi sahita batāvyā. Temām je pravṛttimārgavāḷā hatā tene to rājasī, tāmasī, evā pravṛttimārganā yagñā batāvyā, ane je nivṛttimārgavāḷā hatā tene to sāttvika yagñā batāvyā. Te yagñā ShriKṛṣṇa bhagavāne Bhagavadgītāne viṣe paṇa kahyā che. Māṭe āpaṇe to nivṛttimārgavāḷā chīe, te āpaṇe to sāttvika yagñā karavā, paṇa jemām paṣu maratām hoyā evā je rājasī, tāmasī yagñā te āpaṇe karavā nahi. Te sāttvika yagñānī rīta je, daṣa indriyo ne agīyāramuṃ mana e sarve je je viṣayamām coṭe tyānthī pāchām kheṇcīne brahma agnine viṣe homavānī. Enum nāma yogayagñā kahevāy. Ane evī rīte homatām homatām jema yagñā karanārāne bhagavāna darṣana āpe che, temaja e yogayagñānā karanārānā antarane viṣe potānuṃ svarṛupa je brahma tene viṣe parabrahma je ShriPuruṣottama te pragaṭa thai āve che, e yogayagñānuṃ phaḷa che. Ane antardaṣṭie karīne je bhagavānanā bhaktane vartavum te gñānayagñā kahevāya che. Have koi ema puṅche je, antardaṣṭi te ṣum? To teno utara e che je, bāhera athavā mānhilī kore bhagavānanī mūrti sāmī je vṛtti karavī, e ja antardaṣṭi che. Ane te vinā to antardaṣṭi karīne beṭho che paṇa bāhyadṛaṣṭi ja che, māṭe bāhera bhagavānanum darṣana tathā pūjan, tathā bhagavānanī kathā, kīrtana e ādika je je bhagavāna sambandhī kriyāo hoyā te sarve antardaṣṭi che. Ane e sarve gñānayagñā thāya che. Ane te ja bhagavānanī mūrtine antaramām dhārīne tenum pūjana vandānādika je karavum te paṇa antardaṣṭi che ne gñānayagñā che. Māṭe satsaṅgī mātrane to evo akhaṇḍa gñānayagñā thāya che, ane samādhi to koikane thāya che ne koikane nathī thatī, te to parameṣvaranī icchāe karīne ema rahyūm che, athavā koika ṭhekāṇe bhaktanī kacāi vate karīne ema rahyūm che. Ane koika mūrkhā loka che te ema kahe che je, gopikānā aṅganām kīrtana hoyā te rahevā dyo ane nirguṇa kīrtana hoyā te gāo. Tathā je ughāḍā thaine pharatā hoyā tene mūrkhā hoyā te nirguṇa puruṣa kahe che paṇa jo ughāḍā cālye nirguṇa thavātum hoyā to kūtarān, gadheḍām ityādika sarve nirguṇa kahevāy, māṭe eto mūrkhānī samajaṇa che. Ane gñānī bhakta hoyā te to ema jāṇe je, bhagavānanum svarṛupa che te ja nirguṇa che. Ane jene jene te bhagavānāno sambandha thayo te sarve nirguṇa mārgavāḷā che. Ane je je kathā kīrtanane viṣe bhagavānanā svarṛupano

sambāndha che, te sarve nirguṇa kahevāya che. Ane je kathā kīrtanane viṣe bhagavānāno sambāndha na hoyā te māyika guṇe yukta che, māṭe saguṇa kahevāya che. Ane jo bhagavānānī prāpti na thai hoyā ne te ughāḍā phare to nirguṇa na kahevāy. Ane jene bhagavānānī prāpti thai che ane gṛahasthāśramī che to paṇa te nirguṇa kahevāya ane tyāgī hoyā te paṇa nirguṇa kahevāy. Māṭe bhagavānane pāmyāno je mārḡa te ja nirguṇa mārḡa che. Ane te je je bhagavāna sambāndhī kriyā kare te sarve nirguṇa che. Ane jene bhagavānāno sambāndha thayo che tenām bhāgyano pāra āve nahi. Ane te bhagavānāno sambāndha eka janmane puṇye karīne thato nathī, eto ShriKṛṣṇa bhagavāne Gītāmām kahyuṁ che je,

Anekjanmasansiddhastato yaati paraam gatim / e ślokano e artha che je, aneka janmanuṁ sukṛta bheḷuṁ thāya che teṇe karīne je saṁsiddha thayo te paramapadane pāme che. Te paramapada te ṣuṁ? Je pratyakṣa bhagavānānī prāpti te ja parama pada che. Ane vaḷī ShriKṛṣṇa bhagavāne ema paṇa kahyuṁ che je-

Mamaivaansho jivaloke jivbhutah sanaatanah /

Manah shhashtaanindriyaani prakrutisthaani karshhati //

E ślokano artha e che je, ā saṁsārane viṣe bhagavānānā aṁṣa je jīva che te to mane sahita je pañca gñāna indriyo tene pañca viṣaya thakī kheñcīne potāne vaṣa rākhe che, ane je bhagavānānā aṁṣa nathī tene to indriyo kheñcīne jyām potānī icchā hoyā tyām laī jāya che, māṭe āpaṇa sarve indriyonā doryā dorātā nathī, to jo bhagavānānā aṁṣa chīe, evuṁ jāñīne atiṣe ānaṁdamām rahīne bhagavānanuṁ bhajana karavuṁ, ane sarve indriyonī vṛttiyone bhagavānānā svarūpamām homavī, ane sadā gñānayagñā karyā karavo. Ane yagñā rahītanuṁ koi rīte kalyāṇa thatuṁ nathī. Ane cāra Ved, Sāṅkhyasāstra, Yogasāstra, Dharmasāstra, adhāra Purāṇ, Bhārat, Rāmāyaṇa ane Nāradapañcarātra e ādika sarvasāstranuṁ eja siddhānta che je, yagñārahitanuṁ kalyāṇa thatuṁ nathī, māṭe amārī paṇa eja āgñā che je, sarve paramahīsa tathā sarve satsaṅgī gñānayagñā karatā rahejyo. Ane ema ne ema gñānayajñā karatām karatām jyāre potānuṁ svarūpa je brahma tene viṣe parabrahma bhagavāna sākṣātkāra dekhāy, eja gñānayagñānuṁ phaḷa che. Evī rīte gñānayagñā karatām karatām jyāre Shvetadvīpamām nirannamukta che evuṁ thavāy, tyāre

gñānayajñānā vidhino avadhi āvī rahyo, ane jyām sudhī evum na thavāy, tyām sudhī eṭalum adhuruṃ jāṇvuṃ, ane nirannamukta jevā thavānī atiṣaya īcchā rākhavī paṇa śraddhārahita thavum nahi, ane potāne viṣe apūrṇa paṇum mānavum nahi ne bhagavānani prāpti thai che teṇe karīne potāne kṛtārtha mānīne ne sāvadhāna thāine gñānayagñā karyā karavo.
Iti Vacanāmṛtam ||8|| ||141||

Saṅvat 1878nā śrāvaṇa sudi 14 coudaṣane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdira āgaḷa maṣarṇunā cākaḷa upara virājamāna hatā, ne te same Aanndānnda swāmīe pūjā karī hatī te rātā kinakhāpano suravāḷa paheryo hato, tathā rātā kinakhāpani ḍagalī pacherī hatī, tathā mastaka upara sonerī pharatā cheḍāno kasumbī reṅto bāndhyo hato, tathā kamare jarakasī ṣelum bāndhyum hatum tathā guḍhā asamānī raṅgano reṅto khabhā upara nākhyo hato, ane hāthe rākhaḍiyo bāndhī hatī, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktannda swāmīe kahyum je, kīrtana bolīe. Pachī Shrijīmahārāje kahyum je, Iyo parameṣvaranī vārtā karīe. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, gñānamārga to evo samajavo je, koī rīte bhagavānanā svarṇupano droha thāya nahi, ane koīka kāḷe bhagavānanā vacanano lopa thato hoyā to tenī ciṅtā nahi, paṇa bhagavānanā svarṇupano droha thavā devo nahi.

Ane jo bhagavānanum vacana kāñīka lopāyum hoyā to te bhagavānani prārthanā karīne paṇa chūṭako thāy, paṇa bhagavānanā svarṇupano droha karyo hoyā to teno koī rīte chūṭako thāya nahi. Māṭe je samaju hoyā tene bhagavānanā vacanamām to jeṭalum potānī sāmārthī pramāṇe rahevāya teṭalum avaṣya rahevuṃ, paṇa bhagavānani mūrtinum baḷa atiṣe rākhavum je, sarvoparī ne sadādivyasākāramūrti ane sarva avatāranum avatārī evum je bhagavānanum svarṇupa che te ja mane prāpta thayum che. Ane je ema jāṇato hoyā ne tethī jo kadācit satsaṅgathī bāhera nīsarī javāṇuṃ, toya paṇa tene bhagavānani mūrtimānthī heta ṭaḷatum nathī, ane te hamaṇām to satsaṅgathī bāhera che, paṇa deha

mukīne to aṅte bhagavānanuṁ je Akṣaradhāma tene viṣe bhagavānane samīpe jaṣe. Ane hamaṇe satsaṅgamām raheto haṣe ane śāstranām vacanamām paṇa raheto haṣe ane tene jo bhagavatsvarṇupanī niṣṭhā pākī nahi hoyā to te jyāre deha mūkaṣe tyāre kānto brahmānā lokamām jaṣe, ne kānto koika bījā devatānā lokamām jaṣe, paṇa te Puruṣottama bhagavānanā dhāmane viṣe nahi jāy. Te māṭe potāne sākṣāt maḷyūṁ je bhagavānanuṁ svarṇupa tene sadā divya sākāra mūrti ne sarva avatāranuṁ kāraṇa avatārī evuṁ jāṇavuṁ. Ane jo ema na jāṇe ne nirākāra jāṇe ne bījā avatāra jevā jāṇe to eno droha karyo kahevāya ane jema Arjuna hatā tene to bhagavatsvarṇupanuṁ baḷa hatuṁ. Ane Yudhiṣṭhira rājāne to śāstranā vacananuṁ baḷa hatuṁ. Pachī jyāre bhārataniṁ laḍāi thai tyāre ShriKṛṣṇa bhagavāne Arjunane kahyūṁ je,

Sarvadharmānparityajya maamekam sharanam vraj /

aham tvaam sarvapaapebhyo mokshayishhyaami maa shuchah //

E ślokano e artha che je, He Arjuna! Sarvadharmāne tajīne tuṁ eka mārā ja śaraṇane pām. To huṁ tane sarvapāpa thakī mūkāvīṣa tuṁ kāni śoka karīṣa mā. E vacanane mānīne Arjuna je te laḍāine viṣe anaṅta doṣa thayā to paṇa leṣamātra manamām jhāṅkhā thayā nahi. Ane bhagavānanā āśrayanuṁ baḷa rākhiṁ rahyā. Ane Yudhiṣṭhira kāni pāpa karyūṁ nahi to paṇa śāstranā vacanano viśvāsa hato teṇe karīne ema jāṇyūṁ je, māruṁ koi kāle kalyāṇa nahi thāy. Pachī sarve ṛṣie samajāvvyā tathā Vyāsajīe samajāvvyā tathā ShriKṛṣṇa bhagavāne pote samajāvvyā. Toya paṇa śoka mūkyo nahi. Pachī ShriKṛṣṇa bhagavāne Bhīṣma pāse lai jaine śāstra sambāndhī kathā sambhaḷāvī tyāre kānika viśvāsa āvyo, toya paṇa Arjuna jevā nisaṅṣaya thayā nahi. Māṭe buddhimānane to bhagavatsvarṇupanuṁ baḷa atiṣe rākhyūṁ joie. E baḷa jo leṣamātra paṇa hoyā to moṭā bhayathī rakṣā kare. Te paṇa ShriKṛṣṇa bhagavāne kahyūṁ che je,

Svalpampyasya dharmasya traayate mahato bhayaat /

E ślokano e artha che je, bhagavatsvarṇupanā baḷano leṣamātra hoyā te paṇa moṭā bhaya thakī rakṣāne kare che. Jema Arjune bhārataniṁ laḍāi karī tyāre tene viṣe keṭalīka jātanā adharmarṇupī moṭā moṭā bhaya āvyā paṇa te bhaya thakī je Arjunaniṁ rakṣā thai te bhagavatsvarṇupanā

baḷane pratāpe thai. Māṭe jene sarvathī bhagavatsvarṇupanuṁ baḷa adhika hoyā eja ekāntika bhakta kahevāya ane teja pāko satsaṅgī kahevāy.

Ane Shṛimadbāgavatamām paṇa eja vārtā pradhāna che je, śruti smṛutinā dharmane kānika tajāya to tenī ciñtā nahi, paṇa bhagavānāno āśraya tajavo nahi. Ane koika ema jāṇe je, āvī vāta karīe to dharma khoṭā thai jāy. Paṇa ā vārtā kāni dharmane khoṭā karyā sāru nathī. Aa to eṭalā sāru che je, deṣ, kāḷ, kriyā, saṅg, mañtra, śāstra, upadeṣa ane devatā eṭalām vānām śubha ane aśubha e be prakāranām che. Temānthī jo aśubhano yoga thāya ne ene kānika vighna paḍe, to paṇa jo bhagavānāno svarṇupamām niṣṭhā pākī hoyā to te kalyāṇanā mārgamānthī koi kāḷe paḍe nahi. Ane jo bhagavatsvarṇupanī niṣṭhāmām kācyapa hoyā to je divasa dharmamānthī caḷī javāya te divasa te ema jāṇe je, huṁ narakamām paḍī cūkyo. Māṭe jene bhagavatsvarṇupanuṁ baḷa teja pāko satsaṅgī che. Ane e vinā bijā to guṇa buddhivāḷā kahevāy. Ane jene bhagavatsvarṇupanī niṣṭhā pākī hoyā tene ja śāstramām paṇa ekāntika bhakta kahyā che. Ane ā samayamām jevī satsaṅgamām vārtā thāya che tene jo Nārada Sanakādika ne brahmādika devatā sām̐bhaḷe to sām̐bhaḷīne ema kahe je, āvī vārtā koi kāḷe sām̐bhaḷī paṇa nathī ane sām̐bhaḷaśuṁ paṇa nahi. Aa vārtā to *Na bhuto na bhavishhyati* / evī che. Ane atiṣe jhīṇī vārtā thāya che. To paṇa atiṣe sthūla buddhivāḷā hoyā tene paṇa samajāya che. Evī mūrtimāna vārtā thāya che. Māṭe ā same jene satsaṅgamām pratīti āvī che. Tenā puṇyano pāra āve ema nathī. Evuṁ jāṇīne satsaṅgī hoyā tene potāne viṣe kṛutārthapaṇuṁ mānyuṁ joie. Ane jene bhagavānane viṣe atiṣe prīti hoyā tene to ā vārtā samajāya athavā na samajāya to paṇa tene to kāni karavuṁ rahyuṁ nathī. Paṇa jene parameśvarane viṣe atiṣe prīti to na hoyā tene to jarṇura bhagavānāno svarṇupano mahimā samajyo joie. Māṭe je ḍāhyo hoyā tene to ā vārtā samajī vicārīne ati ḍṛaḍha bhagavānāno āśaro karavo eja mata ati sāramām sāra che. *Iti Vacanāmṛutam 11911*
114211

Saṅvat 1878nā śrāvaṇa vadi 3 tṛtīyāne divasa swāmī Shṛī Sahajānndajī mahārāja ShṛīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramānthī ghoḍīe asavāra thaine ShṛīLakṣmīvāḍīe padhāryā hatā. Pachī te phulavāḍīne

madhye āmbānā vṛkṣaṇī heṭhe vedi che te upara uttarādum mukhāraviṇḍa karīne virājamāna hatā ne Shriṅgi mahārāje sarve śveta dhāraṇa karyām hatām tathā potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramahṇsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriṅgimahārāja bolyā je, Shrīmadbāgavatamām sākāra brahmanum pratipādana che, paṇa je vāncanārā hoyā tene jo parameśvaranī bhakti na hoyā to bhagavānanum svarūpa Shrīmadbāgavatamānthī paṇa nirākāra samajāya che. Ane dvitīya skāndhamām jyām āśrayanum rūpa karyum che tyām paṇa bhagavānanum svarūpa bhaktihīna hoyā tene nirākāra samajāya che paṇa bhagavānanum svarūpa nirākāra nathī, kem je, bhagavāna thakī ja sarva sthāvara jaṅgama sṛṣṭi thāya che, te jo bhagavāna nirākāra hoyā to te thakī sākāra sṛṣṭi kema thāya? Jema ākāśa nirākāra che to te thakī jevā pṛthvī thakī ghaṭādika ākāra thāya tevā thatā nathī. Tema brahmādika je sṛṣṭi te sākāra che to tenā karanārā je parameśvara te paṇa sākāra ja che. Ane bhāgavatamām adhyātma, adhibhūta ane adhidaiv, e traṇano je ādhāra che te bhagavānanum svarūpa che ema kahyum che, tenī vāta karīe te sām̐bhaḷo. Adhyātma je virāṭa puruṣanām indriyo ane adhibhūta je tenām pañcamahābhūta ane adhidaiva je virāṭanā indriyonā devatā e sarve virāṭane viṣe āvyā to paṇa virāṭa ubho na thayo, pachī Vāsudeva bhagavāne puruṣarūpe thaine jyāre virāṭapuruṣane viṣe praveśa karyo, tyāre virāṭapuruṣa ubhā thayā. Te bhagavāna virāṭapuruṣanām je adhyātma, adhibhūta ane adhidaiva tene viṣe tadātmakapaṇe karīne varte che ane svarūpe to virāṭa thakī nyārā che, ane tene ja āśraya karavā yogya svarūpa kahyum che. Ane jema agni che te prakāśasvarūpe to arūpa che, ne agni pote to mūrtimāna che te jyāre agnine ajīrṇa thayum hatum tyāre mūrtimāna agni Shri Kṛṣṇabhagavāna ne Arjuna pāse āvyo hato. Pachī jyāre indranum khāṇḍava vana bālavā gayo, tyāre teja agni jvālārūpa thaine samagra vanamām vyāpyo temaja Puruṣottama bhagavāna che te brahmarūpa je potānī antaryāmī śakti teṇe karīne sarvene viṣe vyāpaka che, ne mūrtimāna thakā sarvathī judā che. Ane brahma che te to Puruṣottama bhagavānanī kiraṇa che, ane pote bhagavāna to sadā sākāra mūrti ja che. Māṭe jene kalyāṇane icchavum tene to bhagavānane mūrtimāna samajīne teno āśraya

draḍha rākhavo ane vāta paṇa evī karavī je, koine bhagavānāno āṣraya hoyā te ṭaḷe nahi, ane jema strīnā udaramām garbha hoyā pachī temānthī putrarūpa phaḷa udaya thāya che, tema jene bhagavānāno svarūpano niṣcayarūpa garbha hoyā tene bhagavānanuṃ je Akṣaradhāma te rūpa phaḷanī prāpti thāya che. Māṭe evo upāya karavo jeṇe karīne e garbhane vighna na thāy. Ane bijāne paṇa evī vāta karavī, jeṇe karīne bhagavānāno niṣcayarūpa garbhano pāta na thāy.

Pachī Shriḷīmahārāja vāḍī thakī Dādākhācaranā darabāramām padhāryā ane ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna thayā ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramahīsa tathā deṣadeṣānā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāje nānā nānā paramahīsane bolāvīne paraspara carcā karavī. Pachī Acirītyānīnda swāmīe praṣna pūchayo je, gñān, vairāgya ane bhakti e traṇane viṣe bhagavānāno svarūpamām prīti thayānuṃ viṣeṣa kāraṇa koṇa che? Pachī e praṣnāno uttara to koithī thayo nahi. Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, lyo, e praṣnāno uttara ame karīe, ane gñān, vairāgya ne bhakti tenuṃ rūpa juduṃ juduṃ kahīe je, jīva mātrano evo svabhāva che je, sāruṃ padārtha dekhe tyāre tethī utaratuṃ je padārtha hoyā temānthī saheje ja prīti ṭaḷī jāya che. Māṭe bhagavānanuṃ je Akṣaradhāma che, ne tene viṣe je sukha che, tenī āgaḷa je ā māyika sukha che teto nakala jevuṃ che. Ane acaḷa sukha to bhagavānāno dhāmane viṣe ja che māṭe parameṣvaranī vāta sām̄bhaḷatām sām̄bhaḷatām jo bhagavāna sām̄baṇdhī sukha oḷakhāy, to jeṭaluṃ māyā thakī utpanna thayuṃ che te sarve tuccha jaṇāy. Jema trāmbāno paiso koika puruṣānā hāthamām hoyā tene jyāre te paisā sāṭe sonā mahora koi āpe, tyāre trāmbānā paisāmānthī heta utarī jāya che. Evī rīte jyāre bhagavāna sām̄baṇdhī sukhamām draṣṭi pahoṇce tyāre jeṭaluṃ māyika sukha che te sarva thakī vairāgya pāme che, ane eka bhagavānanī mūrtimāṇja heta thāya che, e vairāgyanuṃ svarūpa kahyuṃ che.

Have gñānanuṃ svarūpa kahīe chīe je, gñānanirūpaṇane viṣe be ṣāstra che, eka sām̄khyāṣāstra ne bijuṃ yogaṣāstra. Temām sām̄khyā ṣāstrano mata e che je, jema ākāṣa je te pṛuthvī, jaḷ, tej, vāyu temām vyāpaka che ane ākāṣa vinā eka aṇuṃ paṇa kayānya khālī nathī. To paṇa

pruthvī ādikanā je vikāra te ākāṣane aḍatā ja nathī. Tema Puruṣottama bhagavāna che tene ākāṣanī peṭhe māyika vikāra koi aḍato ja nathī. E vārtā Kṛuṣṇatāpanī upaniṣadmām kahī che je, jyāre Durvāsā ruṣi Vṛuṇḍāvanane viṣe āvyā tyāre ShriKṛuṣṇa bhagavāne gopīyone kahyuṃ je, Durvāsā bhukhyā che māṭe sarve thāḷa laine jāo. Pachī gopīyoe pūchayum je, āḍām Yamunājī che te kema utarāṣe? Tyāre ShriKṛuṣṇa bhagavāne kahyuṃ je, Yamunājīne tame ema kahejo je, ShriKṛuṣṇa sadā bāḷa brahmacārī hoyā to mārga dejo. Pachī gopīoe hasatī hasatī Jamunājīne kānṭhe jaine ema kahyuṃ, tyāre Yamunājīe tatkāḷa mārga dīdho. Pachī gopīoe ruṣine jamāḍayā te ruṣi sarvanā thāḷa jamī gayā. Pachī gopīoe kahyuṃ je, ame ghera kema karīne jaie? Aaḍām Yamunājī che. Tyāre te ruṣie pūchayum je, āvyām tyāre kema karīne āvyām hatām? Pachī gopīoe kahyuṃ je, ShriKṛuṣṇe ema kahyuṃ hatum je, ame sadā bāḷa brahmacārī hoie to Yamunājīne kahejo je, mārga dejo pachī Yamunājīe mārga dīdho te tamārī pāse āvyām chīe. Te vāta sām̐bhaḷīne ruṣi bolyā je, have Yamunājīne ema kahejo je, Durvāsā sadā upavāsī hoyā to mārga dejo. Pachī gopīoe hasatī hasatī jaine ema kahyuṃ tyāre Yamunājīe tatkāḷa mārga dīdho. Tyāre gopīo sarve e be vāta joine atiṣe āṣr̥varya pāmī. Māṭe bhagavānanum svarūpa to evum ākāṣanī peṭhe nirlepa che. Ane sarve kriyāone karatāthakā bhagavāna akartā che. Ane sarvanā saṅgīthakā paṇa atyaṅta asaṅgī che. Evī rīte sāṅkhyāśāstra bhagavānanā svarūpane nirlepapaṇe karīne kahe che, evum samajavuṃ, e sāṅkhyane mate gñāna che.

Have yogaśāstrano mata kahīe te sām̐bhaḷo. Yogano mata ema che je, jene bhagavānanum dhyāna karavum hoyā tene prathama dṛaṣṭi sthira karavī. Te dṛaṣṭi sthira karavā sāru bhagavānanī pratimā athavā bījum kānī padārtha hoyā temām prathama dṛaṣṭine ṭharāvavī. Pachī eka ne eka ākāra jotām thakām dṛaṣṭi sthira thāi jāyā tyāre te bheḷum anṭhkarāṇa paṇa sthira thāyā che, ane jyāre anṭhkarāṇa sthira thāyā tyāre bhagavānanī mūrti hṛdayamām dhāravī. Temām dhāraṇā karanārā yogīne prayāsa na paḍe, sukhe dharāyā che. Ane jo prathamathī abhyāsa karīne anṭhkarāṇa sthira na kare to jyāre bhagavānanum dhyāna kare tyāre bījām paṇa keṭalāṅka ṭikhaḷa āḍām āvīne ubhām rahe. Māṭe yogaśāstrano e siddhānta

che je, prathama abhyāsa karīne vṛutti sthira karavī ne pachī bhagavāna saṅgāthe joḍavī. Ema jāṇavum e yogaśāstra sambandhī gñāna che. Evī rīte e be śāstrane mate karīne je samajaṇa dṛaḍha karavī tenuṅja nāma gñāna che. Have bhaktinī rīta to ema che je, jyāre samudramañthana karyum tyāre samudramāñthī Lakṣmījī nīsaryāñ. Pachī Lakṣmījīe hāthamām varamāḷā laine vicāra karyo je, varavā yogya koṇa che? Tene hum varuñ. Pachī jyām tapāsīne joyum tyānto jemām ṛupa temām ṛuḍā guṇa nahi, ne jemām kāñika guṇa temām ṛupa nahi. Evī rīte ghaṇākane viṣe moṭām moṭām kalañka dīṭhām pachī devatā mātra tathā daitya mātra tene kalañkanā bharyā dekhīne sarva guṇe karīne saṁpūrṇa ane sarva doṣe rahita ne sarva sukhanā nidhāna evā eka bhagavānaneja dīṭhā. Tyāre Lakṣmījīne bhagavānane viṣe dṛaḍha bhakti thai. Pachī ati preme karīne bhagavānane varamāḷā paheṛāvīne bhagavānane varyāñ. Māṭe evā kalyāṇakārī guṇane je jāṇavā ne parameśvarano dṛaḍha āśraya karavo tenuṅja nāma bhakti che.

E vārtā sām̐bhaḷīne Muktañnda swāmīe Shriḷjī mahārājane pūchayum je, He Mahārāja! Gñān, vairāgya ane bhakti ene viṣe parameśvarane viṣe prīti thavānum kene viṣe adhika daivata āvyum te samajāṇum nahi. Pachī Shriḷjī mahārāja bolyā je, bhaktine viṣe daivata ghaṇum che ane gñāna vairāgyamām daivata to che paṇa bhakti jeṭalum nathī. Ane bhakti to ati durlabha che, te bhaktivāḷāñām lakṣaṇa āvām hoyā che je, jyāre jīvonā kalyāṇa arthe bhagavāna manuṣya jevī mūrti dharīne pṛuthvīne viṣe vicare che, tyāre bhagavānanām keṭalāñka caritra to divya hoyā ne keṭalāñka caritra to māyika jevām hoy, te jyāre bhagavāne Kṛṣṇāvatāra dhāryo tyāre Devakī Vasudevane caturbhujā darśana dīdhuñ, tathā Govardhana toḍayo, tathā Kālīyanāgane kāḍhīne Yamunājīnum jaḷa nirviṣa karyum, tathā brahmāno moha nivāraṇa karyo, tathā Akrūrajīne Yamunājīnā jaḷane viṣe darśana dīdhuñ, tathā mall, hastī, kañsādika duṣṭane māṛīne, sarve yādavanum kaṣṭa nivāraṇa karyum, temaja Rāmāvatārane viṣe dhanuṣa bhāṅgyum tathā rāvaṇādika duṣṭane māṛīne sarva devatānum kaṣṭa nivāraṇa karyum. Ityādika je parākrama te bhagavānanām divya caritra kahevāya ane Sītāharaṇa thayum tyāre Raghunāthajī rotā rotā ghelā jevā thai gayā, tathā ShriKṛṣṇāvatāramām kāḷayavanani āgaḷa bhāgyā tathā jarāsandhani

āgaḷa hāryā ne potānī rājadhānī je Mathurā tene tajīne samudranā beṭamām jai vasyā, ityādika je bhagavānanām caritra te prākṛuta jevām jaṇāya che. Māṭe divya caritra hoyā temām to pāpī hoyā tene paṇa divyapaṇum jaṇāy, paṇa jyāre bhagavāna prākṛuta caritra kare ne tene viṣe paṇa jene divyapaṇum jaṇāya tyāre te parameṣvarano bhakta sāco. Ane bhagavāne gītāmām kahyūm che je *Janma karma cha me divyamevam yo vetti tatvatah /*

Tyaktvaa deham punarjanma naiti maameti sodarjun //

E ślokano ema artha che je, He Arjuna! Mārām janma ne karma te divya che. Tene je divya jāṇe te dehane mukīne pharī janmane nathī pāmato, maneja pāme che. Māṭe je bhagavāna divya caritra kare te to bhakta ne abhakta beyane divya jaṇāy, paṇa jyāre bhagavāna manuṣyanām jevām prākṛuta caritra kare to paṇa tene viṣe jene divyapaṇum ja jaṇāya paṇa koi rīte bhagavānanām te caritramām abhāva āve nahi, evī jenī buddhi hoyā tene parameṣvaranī bhakti kahevāy. Ane evī bhakti kare teja bhakta kahevāy. Ane e ślokamām kahyūm je phaḷa te āvā bhaktaneja thāya che. Ane jema gopīo bhagavānanām bhakta hatām to koi rīte bhagavānāno avaguṇa līdhoja nahi. Ane rājā Parīkṣite to gopīonī vāta sām̄bhaḷī eṭalāmān̄ja bhagavānāno avaguṇa līdho, pachī Shukajīe bhagavānanum samarthapaṇum dekhāḍīne te avaguṇane khoṭo karī nākhyo. Māṭe je je bhagavāna caritra kare te sarvene gopīonī peṭhe divya jāṇe, paṇa koi rīte prākṛuta jāṇīne abhāva to āveja nahi, evī je bhakti te to mahā durlabha che. Ane eka be janmane sukṛute karīne evī bhakti na āve, eto aneka janmanā jyāre śubha saṅskāra bheḷā thāya che, tyāre tene gopīonā sarakhī bhakti udaya thāya che. Ane evī bhakti che teja paramapada che. Māṭe āvī rītānī je bhakti te gñāna vairāgya thakī adhika che. Ane jenā hṛdayane viṣe āvī rītānī bhakti hoyā tene bhagavānane viṣe pṛītimām śum bākī che? Kāni bākī nathī. *Iti Vacanāmṛutam //10// //143//*

Saṅvat 1878nā śrāvaṇa vadi 5 pañcamīne divasa swāmī Shri Sahajān̄dajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdira āgaḷa līm̄baḍānā vṛukṣa heṭhe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane

potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deṣa deṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jeṭalā graṇtha che te sarve graṇthone sām̄bhaḷīne keṭalāka je jīva che te e graṇthone dharm, artha ne kāma para jāṇe che. Pachī ema jāṇīne pote paṇa dharm, artha ne kāma teneja arthe yagñā vratādika śubha karma kare che. Pachī te karmanum phaḷa devaloka athavā brahmaloka athavā mṛutyuloka tene viṣe bhogavīne pachī tyānthī paḍe che. Ne naraka corāśīmām jāya che. Māṭe je jīva dharm, artha ne kāmane viṣe prīti rākhīne je je sukṛuta kare che te sarve sātvikī, rājasī ne tāmasī thāya che, ne te karmanum phaḷa svarg, mṛutyu ne pātāla e traṇa lokamām rahīne bhogavāya che, paṇa guṇātīta je bhagavānanum dhāma tene pāme nahi, ane jyāre mokṣa na thāya tyāre janma maraṇa ane narakanum duḥkha te maṭe nahi. Ane jo dharm, artha ne kāma saṁbandhī je phaḷanī icchā teno tyāga karīne tenām te śubha karma jo bhagavānanī prasannatāne arthe kare to eja śubha karma che te bhaktirūpa thaine kevaḷa mokṣane arthe thāya che. Tyām śloka che je

*Aamyō yen bhutaanaam jaayate yashcha survrat! /
Tadev hyamayam dravyam na punaati chikitsitam //
evam nrūnaam kriyaayogaah sarve sansrutihetavah /
Ta evatmavinaashaay kalpante kalpitah //*

E ślokano pūrve vāta karī eja bhāva che. Māṭe e vārtā che te sudhī aṭapaṭī che. Te jo pūrī samajāṇī na hoyā to bhagavānanā bhakta hoy, teno paṇa sarve agñānī jīvanā sarakho dehano vyavahāra joine te bhagavānanā bhaktano avaguṇa le, teṇe karīne avaguṇano lenāro nārakī thāya che. Ane bhagavānanā bhaktanī ne vimukha jīvanī kriyāmām to ghaṇo phera che. Kema je, vimukha je je kriyā kare che te potānī indriyone lāḍa laḍāvavāne arthe kare che. Ne bhagavānāno bhakta je je kriyā kare che te to kevaḷa bhagavāna ne bhagavānanā bhakta tenī sevāne arthe kare che. Māṭe harijananī je sarve kriyā te to bhaktirūpa che. Ane je bhakti che te to naiṣkarmya je gñāna te rūpa che. Māṭe harijananī kriyā che te to sarve naiṣkarmyarūpa che. Tyām śloka bhagavadgītāno che

*Karmanyakarma yah pashyedkarmani cha karma yah /
Sa buddhimanmanushyeshhu sa yuktaḥ krutsnakarmakrut //*

E ślokano artha ema che je, bhagavānāno bhakta hoyā te bhagavānānī prasannatāne arthe je je karma kare che te karmāne viṣe akarma je gñāna tene je dekhe che ane vimukha hoyā te nivṛttimārga pakaḍīne akarmapaṇe raheto hoyā to paṇa tene karmamām būḍayo che ema je dekhe che te dekhanāro sarve manuṣyane viṣe buddhimāna che ne te gñānī che tathā te yukta che, ketām mokṣane yogya che. Ane *Krutsnakarmakrut* ketām sarva karmano karanāro che. Māṭe bhagavānānī āgñāe karīne bhagavānānī prasannatāne arthe bhagavānānā bhakta je je karma kare che, teno koi rīte avaguṇa jo le, to tenā hṛdayane viṣe kuṭumbē sahita adharmā āvīne nivāsa kare che. *Iti Vacanāmṛutam* //111// //144//

Saṅvat 1878nā śrāvaṇa vadi 6 chaṭṭhane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāraṇe oraḍānī osarīe ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa paramahīsa tathā deṣa deṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriji mahārāja bolyā je, eka vāta karīe chīe te sarve sām̄bhaḷo ane ā je vārtā kahīṣum̄ temām̄ ekaja sādhanā kalyāṇane arthe kahīṣuṅ. Te ekane viṣe sarve sādhanā āvī jāya evum̄ eka baḷavāna kalyāṇanum̄ sādhanā che te kahīe chīe je, dehane viṣe je jīva che te ema jāṇe che je, kām̄akrodhādika bhūṅḍī prakṛutio che te mārā jīva sāthe jaḍāṇī che. Evī rīte kām̄ādika je je prakṛuti jene viṣe mukhya hoyā te prakṛutine yoge karīne potānā jīvane kāmī, krodhī, lobhī ityādika kulakṣaṇe yukta māne che. Paṇa jīvane viṣe to e eke kulakṣaṇa che nahi. Eto jīve mūrkhāie karīne potāne viṣe mānī līdhām̄ che. Māṭe jene paramapada pām̄avā icchavum̄ tene kāṅika potāne viṣe puruṣātana rākhavum̄ paṇa cheka nādāra thaine besavum̄ nahi ane ema vicāra karavo je, jema ā dehamām̄ cāra anṭhkarāṇa che, daṣa indriyo che, paṅca prāṇa che, tema hum̄ jīvātma chūṅ. Te paṇa ā dehane viṣe chūṅ, te sarva thakī adhika chūṅ, ne e sarvano niyaṅtā chūṅ, paṇa ema na mānavum̄ je, hum̄ to tuccha chūṅ ne anṭhkarāṇ, indriyo to baḷavāna che. Jema koika rājā hoyā ne te buddhihīna hoyā pachī enām̄ gharanām̄ manuṣya hoyā te paṇa

tenuṃ vacana māne nahi. Pachī e vārtānī jyāre gāmanām manuṣyane khabara paḍe tyāre gāmamām paṇa koi hukama māne nahi. Pachī deṣanām manuṣya e vāta sām̐bhaḷe tyāre deṣanām manuṣya paṇa koi eno hukama māne nahi. Pachī te rājā glāni pāmīne asamartha thaine besī rahe ane koī upara hukama calāve nahi. Tema rājāne ṭhekāṇe jīva che, ane gharanām manuṣyane ṭhekāṇe anṭh̐karaṇa che, ne gāmanām ne deṣanām manuṣyane ṭhekāṇe indriyo che. Te jyāre e jīva nādāra thaine bese ne pachī anṭh̐karaṇa upara hukama karīne parameṣvara sanmukha rākhavāne icche tyāre anṭh̐karaṇa enuṃ kahyuṃ kare nahi ane indriyone vaṣa rākhavā icche, to indriyo paṇa vaṣa rahe nahi. Pachī e jīva kāyanagarane viṣe rājā che, to paṇa te rānkanī peṭhe oṣiyāḷo thāī rahe che. Ane jyāre rājā nādāra thāya tyāre tenā nagarane viṣe manuṣya hoyā te sānḍha thaine bese che, ne rājānuṃ leṣamātra cālavā de nahi. Tema ā jīvanā kāyanagarane viṣe paṇa je kāmādika rājā nathī, te rājā thaine bese che ane e jīvanuṃ leṣamātra cālavā detā nathī. Māṭe jene kalyāṇane icchavuṃ tene evuṃ nādārapaṇuṃ rākhavuṃ nahi, ne je prakāre potānām indriyo ne anṭh̐karaṇa te sarve potānā hukamamām varte evo upāya karavo. Jema rājā hoyā te rājanītinā grantha bhaṇīne potānā rājyamām potāno hukama calāve, paṇa raiyatano dabāvyo dabāya nahi. Ane jo rājanīti na jāṇato hoyā to te vastī hukama na māne tene māravā ja mānḍe pachī potāno deṣa hoyā te ujjaḍa thāi jāya ane kānto koi hukama ja māne nahi, teṇe karīne pote duḥkhiyo thako varte, evī rīte rājanīti jāṇyā vinā be vāte bagāḍa thāya che. Tema jīva paṇa jo rājanītine jāṇyā vinā kāyanagaramām hukama karavā jāya to emānṭhī sukha thāya nahi.

Pachī Muktaṇḍa swāmīe Shrijīmahārājane pūchayuṃ je, kalyāṇane icche tene kema rājanīti bhaṇavī? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, rājanīti ema bhaṇavī je, prathama to bhagavānanuṃ māhātmya sārī peṭhe jāṇavuṃ. Pachī bhagavānanī mūrtinuṃ dhyāna karīne manane vaṣa karavuṃ, ne bhagavānanī kathā sām̐bhaḷīne ṣrotrane vaṣa karavā, paṇa grāmyavārtā hoyā te sām̐bhaḷavā devī nahi. Temaja tvacā te bhagavāna ne bhagavānanā jana teno ja sparṣa kare, ane netra te parameṣvara ne tenā dāsa tenuṃ ja darṣana kare. Ane je rasanā te akhaṇḍa bhagavadguṇane ja gāya ne bhagavānāno prasāda hoyā teno ja svāda le ane nāsikā te bhagavānanām

prasādi je puṣpādika teno ja sugaṅdha le, paṇa kumārge koi indriyane cālavā de nahi. Evī rīte je varte teno deharṛupī nagarane viṣe hukama koi pherave nahi. Ane evī rīte puruṣa prayatne yukta je varte ne nādārapaṇāno sārī peṭhe tyāga kare, eja kalyāṇane mārge cālyo tene svabhāva jītyāno atiṣaya moṭo upāya che. Ane e puruṣaprayatnarṛupa je upāya che tene sāvadhāna thaine kare to jeṭalām kalyāṇane arthe sādhanā che te sarve puruṣaprayatna ṛupī sādhanane viṣe āve che. Māṭe puruṣaprayatna che te ja kalyāṇane arthe sarve sādhanā thakī moṭum sādhanā che. *Iti Vacanāmṛutam //12// //145//*

Saṅvat 1878nā śrāvaṇa vadi amāvāsyāne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudeva-nārāyaṇanā maṅdiranī osarīe cākaḷā upara virājamāna hatā, ne dhoḷo khesa paheryo hato, tathā dhoḷī cādara oḍhī hatī, ne mastaka upara śveta pāgha bāndhī hatī, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje potānā be bhujā uñcā upāḍīne sarvene chānā rākhyā ne pachī potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa stuti karīne beṭhā evā je saṅta te pratye Shrijīmahārāja ema bolatā havā je, He Saṅto! Je moṭerā moṭerā ho ne vātamām samajātā ho te āgaḷa beso, ne ā eka vāta karum chum te sarve citta daine sām̄bhaḷajo. Ane ā je māre vāta karavī che te kānī dam̄bhe karīne nathī karavī tathā māne karīne nathī karavī tathā potānī moṭapa vadhāravā sāru nathī karavī. Eto ema jāṅīe chīe je, ā sarve saṅta tathā haribhakta che temānthī e vāta koine samajāi jāya to tenā jīvanum̄ ati ṛuḍum̄ thāy, te sāru karīe chīe. Ane āje vāta che te māri dīṭhela che ne mārā anubhave karīne paṇa mem̄ siddha kari che ane sarva śāstramām̄ paṇa maḷatī āve che. Ane te e vāta sabhāmām̄ karyā jevī nathī to paṇa sabhāmām̄ karīe chīe je, māre sahaja svabhāve ema varte che je, ā saṅsārane viṣe je, ati ṛuḍo śabda tathā ati ṛuḍo sparśa tathā ati ṛuḍo gaṅdha tathā ati ṛuḍo rasa tathā ati ṛuḍum̄ ṛupa e je paṅcaviṣaya temām̄ hum̄ mārā manane bāndhavāne icchum̄ to paṇa nathī baṅdhātum̄ ne emām̄ atiṣaya udāsa rahe che. Ane e je sārā paṅcaviṣaya tathā narasā paṅcaviṣaya te beya sama varte che. Ane rājā tathā raṅka te paṇa sama varte che, ane

trilokīnum̐ rājya karavum̐ tathā ṭhīkarum̐ laine māgī khāvum̐ te paṇa sama varte che. Ane hāthīne hode besavum̐ tathā pagapālā cālavum̐ te paṇa sama varte che, ane koika caṇdana tathā puṣpa tathā sārām̐ vastra tathā ghareṇām̐ caḍāve tathā dhūḷa nākhe te beya sama varte che. Ane koika māna āpe tathā koika apamāna kare te beya paṇa sama varte che, tathā sonuṇ, ṛupu, hīro tathā kacaro te beya sama varte che. Ane ā haribhakta bahu moṭo che ne ā haribhakta nāno che ema paṇa nathī jaṇātuṇ, badhāya haribhakta sarakhā jaṇāya che. Ane mārā anṭhkarāṇane viṣe ati tīvra vairāgya varte che teno paṇa bhāra nathī jaṇāto. Jema koike māthe pāṇo upādayo hoyā tathā ṛupiyā ne sonāmahoranī vānsaḷī keḍe bāndhī hoyā teno bhāra jaṇāya che, tema bhāra nathī jaṇāto, ane māre viṣe saddharma che teno paṇa bhāra nathī jaṇāto. Tathā māre viṣe gñāna che je, hum̐ brahma chuṇ. Teno paṇa bhāra nathī jaṇāto, ane ā je hum̐ upara thakī koika padārthane vakhāṇum̐ chum̐ ne koika padārthane kuvakhāṇum̐ chum̐ te to jāṇī jāṇīne karum̐ chum̐ ane je je padārthane viṣe indriyonī vṛuttine baḷātkāre joḍum̐ chum̐ te māṇḍa māṇḍa te padārtha sanmukha rahe che, ane jyāre ḍhīlī melum̐ chum̐ tyāre tarata pāchī vaḷī āve che. Jema ākāṣane viṣe patharo phagāvie te jyām̐ sudhī hāthane jore karīne ṭhelāya tyām̐ sudhīja ākāṣane viṣe rahe, ne pachī pācho pṛuthvine viṣe āvine paḍe che. Ane jema pūṇchalela ḍhora hoyā tene māṇasa baḷātkāre karīne jyām̐ sudhī uncuṇ jhālī rākhe tyām̐ sudhī rahe ne jyāre mūkī de, tyāre dhaba laine paḍī jāy, ane jema koika puruṣa sūjhe eḷalo baḷiyo hoyā ne dānte karīne ākhī sopārī bhāngī nākhato hoyā ane te puruṣane daṣavīṣa kāgadī līmbu cūsāvyām̐ hoy, pachī te ṣekelā caṇā paṇa māṇḍamāṇḍa cāve. Tema viṣaya sanmukha baḷātkāre vṛuttine joḍīe chīe to māṇḍamāṇḍa joḍāya che. Te ā je ema mane varte che tenum̐ ṣum̐ kāraṇa che? To māriṇ indriyonī je vṛutti che te pāchī vaḷīne sadā hṛudayane viṣe je ākāṣa che tene viṣe varte che ane te hṛudayākāṣane viṣe atiṣe teja dekhāya che. Jema comāsāne viṣe ākāṣamām̐ vādaḷām̐ chāi rahyām̐ hoy, tema mārā hṛudayane viṣe ekalum̐ teja vyāpī rahyūm̐ che. Ane te tejane viṣe eka bhagavānaniṇ mūrti dekhāya che, te ati prakāṣamaya che. Ane te mūrti ghanaṣyāma che to paṇa atiṣe teje karīne ṣyāma nathī jaṇāti, atiṣe ṣveta jaṇāya che. Ane te mūrti dvibhujā che, ane te mūrtine be caraṇa che

ane atiṣe manohara che, paṇa cāra bhujā ke aṣṭa bhujā ke sahasrabhujā te e mūrtine nathī. E mūrti to ati soumya che ane manuṣyanā jevī ākruti che, ne kiṣora che, te e mūrti kayāreka to e tejamām ubhī dekhāya che ne kayāreka beṭhī jaṇāya che ne kyāreka haratīpharati dekhāya che ane e mūrtine cāre kore muktanām maṇḍala bharāine beṭhām che te sarve mukta che te eka najare te bhagavānani mūrti sāmum joi rahyā che. Te mūrtine ame prakāṭa pramāṇa hamaṇām paṇa dekhīe chīe ane satsaṅgamām nahotā āvyā tyāre paṇa dekhatā ane mātānā garbhamām hatā te divasa paṇa dekhatā ane garbhamām āvyā more paṇa dekhatā. Ane ame bolīe chīe te paṇa tyām ja beṭhā thakā bolīe chīe, ane tame paṇa sarve tyānja beṭhā cho ema hum dekhum chuñ, paṇa ā Gaḍhaḍum ṣahera ke ā osarī e kāni dekhātum nathī. Ane jyāre e svarṛupa jene jāṇyāmām āve, tene jema amane koi viṣaya sambandhī sukhamām āsakti nathī, tema te puruṣane paṇa kayāni āsakti rahe ja nahi. Ane te svarṛupane to tame paṇa dekho cho paṇa tamārā samajyāmām paripūrṇa āvatum nathī. Ane jyāre e vāta samajyāmām āvaṣe, tyāre pañcaviṣaya ke kāma krodhādika svabhāva te jītyāmām prayāsa thaṣe nahi, saheje jītāi jaṣe. Ane e je ekarasa teja che tene ātmā kahīe tathā brahma kahīe ne Akṣaradhāma kahīe ane e prakāṣane viṣe je bhagavānani mūrti che tene ātmānum tattva kahīe tathā parabrahma kahīe tathā Puruṣottama kahīe. Te ja bhagavāna RāmaKṛṣṇādikarṛupe karīne potāni icchāe jīvonā kalyāṇane arthe yuga yugane viṣe prakāṭa thāya che. Te bhagavāna ā lokane viṣe manuṣya jevā jaṇāya che to paṇa manuṣya jevā nathī ne Akṣaradhāmanā pati che. Te ShriKṛṣṇa bhagavāne Gītāmām kahyūm che je

Na tadmaasyate suryo na shashaadako na paavakah /

Yadgatvaa na nivartante taddhaam paramam mama //

Māṭe ShriKṛṣṇabhagavāna manuṣya jevā jaṇātā hatā topaṇa akṣarātīta kaivalya mūrti ja che. Ane bhagavāna je manuṣya deha dhare che te bhagavānani mūrtinum je dhyāna kare tyāre e dhyānanā karanārāne e mūrti tejomaya evī Akṣaradhāmane viṣe kaivalya svarṛupe bhāse che ane dhyānanā karanārāno je jīva te māyāne tare che ane paramapadane pāme che. Māṭe bhagavāna to manuṣyadeha dhāraṇa kare che to paṇa kaivalyarṛupe ja che ane te bhagavāna je jagyāmām virājatā hoyā te

jagyā paṇa nirguṇa che ane te bhagavānanām vastra, alaṅkāra tathā vāhana tathā paricaryānā karanārā sevaka tathā khānapānādika je je padārtha bhagavānanā sambāndhane pāme che te sarve nirguṇa che. Evī rīte jeṇe bhagavānanuṃ svarṇupa jāṅyumuṃ tene amārī peṭhe ja pañcaviṣayamām kayāni prīti rahetī nathī, ne te svatantra thāya che.

Ane e akṣarātīta je Puruṣottama bhagavāna che te ja sarve avatāranuṃ kāraṇa che. Ane sarve avatāra Puruṣottamamānthī prakāṭa thāya che ane pāchā Puruṣottamane viṣe līna thāya che. Te jyāre bhagavāna mūrti dharīne pāchā aṅtardhāna thāya che tyāre te je bhagavānanī mūrti te kyāreka to manuṣyani peṭhe ā pruthvine viṣe paḍī rahe che. Te jema ShriKṛṣṇanī mūrti khoḷāmām laine Rukmiṇījī baḷī muvām tathā Rhuṣabhadevano deha hato te dāvānalane viṣe baḷī gayo. Ema paṇa thāya ane kyāreka to hāḍamānsa sahita divya bhāva pāmīne kāni rahe nahi, aṅtardhāna thai jāy. Ane jyāre prakāṭa thāya tyāre paṇa kayāreka to strī thakī janma dhare, ne kyāreka to potānī icchāmām āve tyām thakī prakāṭa thai āve che, ema e bhagavānanā janma ne deha mūkyānī rīti to aloukika che. Ane jyāre evuṃ bhagavānanuṃ svarṇupa che tene daḍha karīne samajaṣo, tyāre tamane koi prakāranuṃ vighna kalyāṇanā mārgane viṣe nahi thāy, ne e bhagavānanā svarṇupanī daḍhatā vinā to game teḷalo tyāga rākho, ne game teḷalā upavāsa karo paṇa koi rīte khāmī bhāṅgaṣe nahi. Ane tame ema kaheṣo je, amane to e svarṇupanī tame jema kaho cho tema daḍhatā che, to paṇa prāṇa indriyo kema līna nathī thatām? To e to parameṣvaranī icchāe ema rahyumuṃ che. Ema samajavuṃ. Paṇa tene kāni karavumuṃ rahyumuṃ nathī, e to kṛtārtha che, ane e to sarva sādhananā aṅtane pāmyo che. Ane jo bhagavānanā svarṇupanī āvī rīte daḍhatā hoya ne kadācit jo nirmān, nirlobh, niṣkāṃ, niḥsvāda ane niḥsneha emām kānika thoḍī ghaṇī kācyapa rahī jāya to tenī kāni ciṅtā nathī. Paṇa bhagavānanā svarṇupamām jo koi rītanī samajyāmām kasara rahī to koi rīte vāndho bhāṅgaṣe nahi. Māṭe deha chate je prakāre āvuṃ rahasya samajāya tevo upāya karavo.

Ane ā vārtā yathārtha samajāṇī hoya ne koika prārabdha karmāne vaṣa thaine jo koika nīca ucca dehanī prāpti thāya to paṇa vṛutrāsuranī peṭhe gñāna jāya nahi tathā jema Bharatajīne mṛgano deha āvyo to paṇa

pūrvajanmanuṁ gñāna ṭalyuṁ nahi, evuṁ ā gñānanuṁ atiṣe mähātmya che. Ane Nārad, Sanakādika ne Brahmādika deva temanī sabhāmām paṇa nirañtara āja vārtā thāya che. Ane āvī bhagavatsvarūpa sambandhī je vārtā te to śāstramānthī paṇa potānī meḷe samajāya nahi. Ane sadgrānthomām āvī vārtāto hoyā paṇa jyāre satpuruṣa prakāṭa thāya che, tyāre temanā mukha thakī ja vāta samajyāmām āve che, paṇa potānī buddhibale karīne sadgrānthomānthī paṇa samajātī nathī. Ane jene āvī rīte yathārtha bhagavānanuṁ svarūpa samajyāmām āvyuṁ che tene jo bhūt, bhaviṣya ne vartamāna e traṇa kāḷane viṣe dṛaṣṭi pahoncatī hoyā to paṇa tene e vātano kāni garva hoyā nahi. Ane koine vara ke śāpa de nahi ane koei ṭhekāṇe vara ke śāpa de paṇa kharā. Ane koi ṭhekāṇe nirbhaya rahe ane koi ṭhekāṇe bīve paṇa kharā. Paṇa teṇe karīne pote kāni harṣaṣoka manamām lāve nahi. Ane jene bhagavānāno ā kahyo evī rīte dṛaḍha āṣraya hoyā te jāṇīne to bhūñḍuṁ karma kare ja nahi, paṇa kadācit bhūñḍā deśakāḷādikane yoge karīne jo kānika avaluṁ karma thāi jāya to paṇa te daḍha āṣrayavāḷo kalyāṇanā mārga thakī paḍī jāya nahi. Māṭe e je bhagavānāno daḍha āṣraya che evo nirvighna mārga koi nathī. Ane e vāta jene samajāṇī hoyā tene to ati moṭo āṣaya hoy, juvone amāre paramahñsa tathā satsaṅgī samasta pāsethī koī svārtha sādhave nathī. To paṇa koine bolāvie chīe, koikane vaḍhīe chīe, koine kāḍhī mūkīe chīe tenuṁ e ja prayojana che je, koi rīte ā vāta samajāya to bahu sārūm thāy. Māṭe ā vārtā che te sarve dṛaḍha karīne rākhajyo ane je tejane viṣe mūrṭi che te ja ā pratyakṣa mahārāja che ema jāṇajo. Ane jo ema na jāṇāya to eṭaluṁ to jarṇura jāṇajo je, akṣararūpa je teja tene viṣe je mūrṭi che tene mahārāja dekhe che. Ema jāṇaṣo to paṇa tamāre māre viṣe heta raheṣe. Teṇe karīne tamārūm parama kalyāṇa thaṣe. Ane ā vātane nitye navī ne navī rākhajo, paṇa gāpḥalapaṇe karīne visārī deṣo mā. Aaja che tevīja kāla navī rākhajyo, ane tevī ja dehano aṅta thāya tyām sudhī paṇa dina dina pratye navī ne navī rākhajyo. Ane je je bhagavānanī vāta karo te te vātane viṣe ā vātānuṁ bīja lāvajo ema amārī āgñā che. Ane ā vārtā to evī jīvanadāra che je deha rahe tyām sudhī paṇa nitya pratye karavī ane deha mūkīne bhāgavatī tanu karīne paṇa ā ja vārtā karavī che ane ā je ame tamane vāta kahī te sarve śāstrano siddhānta che, ne anubhavamām

paṇa ema ja dṛaḍha che ane ame pratyakṣa najare joine tamane ā vāta kahī che ane jo pratyakṣa joine na kahī hoyā to amane sarve paramah̄nsanā sama che. Evī rīte Shrijīmahārāje potānā bhaktajanānī śikṣāne arthe parokṣapaṇe potānā Puruṣottamapaṇānī vārtā karī, tene sām̄bhaḷīne sarve sādhu tathā haribhakta te ema ja mānatā havā je, je tejane viṣe mūrti kahī teja ā Shrijī mahārāja pratyakṣa pramāṇa che. *Iti Vacanāmṛutam* //13//146

Saṅvat 1878nā bhādaravā sudi 1 pratipadāne divasa swāmī Shri Sahajān̄ndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdira pāse uttarāde bāraṇe oraḍānī osarī upara virājamāna hatā, ne śveta khesa paheryo hato ne śveta cādara oḍhī hatī. Ne mastaka upara śveta pheṅto bāndhyo hato, ne te pheṅtā upara rātā karṇikāranā puṣpanuṁ choguṁ virājamāna hatuṁ, ane suṅdara kuṅkumano cāṅdalo bhālāne viṣe virājamāna hato, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa munimaṅḍaḷa tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāine beḥī hatī.

Pachī Muktān̄nda swāmīe pūchayūṁ je, bhagavānanā svarṇupane viṣe je saṅta tadātmakapaṇāne pāme che te samādhie karīne pāme che ke eno koi bījo paṇa upāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jeṇe bhagavānanuṁ svarṇupa jevuṁ kāle ame kahyuṁ tevuṁ yathārtha jāṇyuṁ hoyā ne temām koi jātanuṁ utthāna rahyuṁ na hoyā jema ā līm̄baḍānuṁ vṛukṣa che te eka vāra jāṇī līdhuṁ che pachī koi rīte manamām saṅkalpa thato nathī, je līm̄baḍo haṣe ke nahi hoyā? Evī rīte game teno saṅga thāya ane game tevām śāstra sām̄bhaḷe paṇa koi rīte karīne bhagavānanā svarṇupano je niścaya karyo hoyā temānthī mana ḍagamage nahi, evo je nirutthānapaṇe bhagavānāno niścaya ene ame tadātmakapaṇuṁ kahīe chīe, ane evuṁ je e tadātmakapaṇuṁ te bhagavānanā ekāntika bhaktānā prasaṅge karīne thāya che paṇa kevala samādhie karīne nathī thatuṁ. Ane evuṁ je e tadātmakapaṇuṁ tene ja nirvikalpa samādhie kahīe chīe ne evī jātanī jene nirvikalpa samādhie thai hoyā te saṅtanuṁ svarṇupa paṇa nirguṇa brahma ja che. Ane evā aḍaga niścayavālā je saṅta te nivṛuttimārgane viṣe varte athavā pravṛuttimārgane viṣe varte topaṇa enuṁ nirguṇa ja svarṇupa che. Jema Nārada ne Sanakādika e sarve

nivṛuttimārgane viṣe pravartyā, ane Saptarūṣi tathā Janakādika rājā e sarve pravṛutti mārgane viṣe pravartyā paṇa e sarvene bhagavānanā niścaye karīne nirguṇa jāṇavā. Ane je nivṛuttimārgane viṣe pravartyā hoyā ne jo bhagavānāno niścaya na hoyā to tene māyika guṇe karīne saguṇa jāṇavā ane ema jāṇavum̐ je, ā atiśaya tyāgī jaṇāya che paṇa ene bhagavānāno niścaya nathī māṭe e agñānī che te jarṇura narakamām̐ jaṣe. Ane jene bhagavānanā svarṇupano evo niścaya che ne jo temām̐ kānika thoḍī ghaṇī khoṭa rahī gai haṣe to paṇa te bhūṇḍī gatine nahi pāme, te to ante jāto nirguṇapaṇāne ja pāmaṣe. Ane jene bhagavānanā svarṇupano to evo niścaya nathī ne te sudho tyāgī raheto hoyā ne kām, krodh, lobhādikane ṭālyāmām̐ sāvadhāna vartato hoyā topaṇa enā ṭālyā kāmādika nahi ṭaḷe ane te ante kharāba thaine narakamām̐ ja jaṣe. Ane āvum̐ je bhagavānanā svarṇupanum̐ gñāna te jene thayum̐ hoyā ne tene thoḍī buddhi hoyā topaṇa ene moṭī buddhivāḷo jāṇavo. Ane āvum̐ bhagavānanā svarṇupanum̐ gñāna jene na hoyā ne tene jo jhājhi budhdhi hoyā to paṇa tene buddhihīna jāṇavo. *Iti Vacanāmṛutam //14// 147 //*

Saṅvat 1878nā bhādaravā sudi 2 bijane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̐ ShriVāsudevanārāyaṇanā maṇḍiranī osariē cākaḷo naṅkhāvīne virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̐ hatām̐ ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje sarve paramah̐nsane praśna pūchayo je, game tevo kaṭhaṇa svabhāva hoyā ne jo eka vicāra karīe to te svabhāvano nāṣa thai jāya ane e vicārane mūkīne bijā hajāro vicāra kare toya paṇa te bhūṇḍā svabhāva hoyā te ṭaḷe nahi evo te kayo vicāra che? Te jene jema samajātum̐ hoyā te tema kaho. Pachī paramah̐nsamām̐ jema jene samajātum̐ hatum̐ tema teṇe kahyūn̐, paṇa yathārtha koithī kahevāyūn̐ nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo ame kahīe je, jema bāhera koika potāno śatru hoyā te āpaṇum̐ kānika kāma thatum̐ hoyā tene bagāḍī de athavā potānī mā-bena sāmī gāḷo de, teno jema atiṣe abhāva āve che, ane je upāye karīne tenum̐ bhūṇḍum̐ thāya te upāya karāya che athavā koika

bījo te śatrunum bhūṅḍum kare to paṇa atiṣe rājī thavāya che, tema je mokṣane arthe yatna karatā hoyā ne temām je kāmakrodhādika mānhelo śatru vighna kare to tenī upara paṇa tevī ja vairabuddhi thāya ane teno khaṭako kayāreya paṇa ṭaḷe nahi. Evo vicāra jene hātha āve te e vicāre karīne śatru mātrane ṭaḷe. Ane jyāre koika saṅta e kāmādika śatrunī nīndā kare tathā te śatrune khode temām jene more kahyo evo vicāra hoyā tene te sādhuṇo abhāva āve nahi. Sāmo te sādhuṇo atiṣe guṇa le ane ema jāṇe je, ā sādhu mārā śatrune māryāno upāya kare che māṭe mārā parama hetu che. Aavī jātano vicāra jenā hṛdayane viṣe prāpta thayo hoyā te śatru mātrano nāṣa karī nākhe ane koi bhūṅḍo svabhāva tenā hṛdayane viṣe rahī ṣake nahi. Ane e vinā bījā game teṭalī jātana vicāra kare paṇa kāmādika svabhāvarūpī śatru nāṣa pāme nahi. Māṭe e svabhāva upara je śatrupaṇum rākhavum e ja sarva vicāramām śreṣṭha vicāra che.

Pachī Shrijīmahārāje vaḷī praṣna karyo je, dharm, vairāgy, ātmagñāna ane māhātmye sahita parameṣvaranī bhakti e cāravānāmānthī koi kāḷe paḍe nahi evo je hoyā tene ṣe lakṣaṇe karīne oḷakhavo? Pachī sarve saṅte jene jevum samajāṇum teṇe tevum kahyum paṇa te koithī yathārtha kahevāyum nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jeno bālakapaṇāthī ja evo svabhāva hoyā je, koinī chāyāmām to dabāya ja nahi, ane e jyām beṭho hoyā tyām koie hānsī maṣkarī thāya nahi, ane tene koie haḷavum veṇa paṇa kahevāya nahi, evām jenām lakṣaṇa hoyā te koi divasa dharm, vairāgy, gñāna ane bhagavānanī bhakti temānthī paḍe ja nahi, ane teno mānīnā jevo svabhāva hoyā to paṇa tene kalyāṇano khapa hoy, māṭe te satsaṅgamānthī koi prakāre jāya nahi. *Iti Vacanāmṛutam //15// 148 //*

Saṅvat 1878nā bhādaravā sudi 10 daṣamīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdira pāse pāṭa upara virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa munimaṅḍaḷa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktānnda swāmīe praṣna pūchayo je, eka to Arjāunani

peṭhe je svarṛupaniṣṭhā ane bījī Yudhiṣṭhira rājānī peṭhe je dharmaniṣṭhā e be niṣṭhā che, temānṭhī je svarṛupaniṣṭhānum baḷa rākhe tene dharmaniṣṭhā moḷī paḍī jāya che, ane je dharmaniṣṭhānum baḷa rākhe tene svarṛupaniṣṭhā moḷī paḍī jāya che. Māṭe evo ṣo upāya che je, jeṇe karīne e bemānṭhī eke niṣṭhā moḷī na paḍe? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, pṛuthvīno ne dharmano Shrīmadbāgavatanā prathama skaṅdhane viṣe saṅvāda che temām ema kahyūm che je, satyaṣoucādika je kalyāṅakārī evā ogaṅacālīsa guṇa teṇe yukta bhagavānanum svarṛupa che. Māṭe sarve dharma bhagavānanī mūrtine ādhāre rahe che, te sārṛum bhagavānane dharmadhuraṅdhara kahyā che. Ane vaḷī Shrīmadbāgavatanā prathama skaṅdhane viṣe Shounakādika ṛuṣie Sutapurāṅīne pūchayūm che je, dharmanā bakhatarrūpa evā je ShriḷKṛuṣṇa bhagavāna te aṅtardhāna thayā pachī dharma kene ṣaraṅe rahyo? Māṭe dharma te bhagavānanī mūrtine ja āṣare rahe che. Te sāru je bhagavānanī mūrtine viṣe niṣṭhā rākhe tene bhagavānanum svarṛupa hṛudayamām rahe, eṭale tenā hṛudayamām dharma paṅa rahe. Māṭe je svarṛupaniṣṭhā rākhe tene dharmaniṣṭhā sahaje ja rahe. Ane ekalī dharmaniṣṭhā rākhe to svarṛupaniṣṭhā moḷī paḍī jāya che, te kāraṅapaṅā māṭe buddhivāna hoyā tene svarṛupaniṣṭhā ja dṛaḍha karīne rākhavī. To te bheḷī dharmaniṣṭhā paṅa dṛaḍha paṅe raheṣe.

Pachī Muktaṅnda swāmīe bījo praṣna pūchayo je, paṅca viṣaya jītāya te vairāgye karīne jītāya che ke koi bījo upāya che? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, vairāgya hoyā athavā na hoyā paṅa jo parameṣvare kahyā evā je niyama tene viṣe khabaḍadāra rahe to te paṅcaviṣaya jītāya che. Ane jo ṣabda thakī vairāgye karīne vṛutti pāchī vāḷe to ghaṅo prayāsa kare to paṅa ṣabda saṅbhaḷāya kharo, ane kānane biḍī le to sahaje ṣabda saṅbhaḷāya nahi. Temaja ayogya padārthane tvacāe karīne aḍe nahi to sahaje sparṣa jītāy. Temaja ayogya vastu hoyā tene netre karīne jue nahi to sahaje ṛupa jītāy. Temaja je je svādu bhojana hoyā tene meḷāvī pāṅī nākhīne jame tathā yukta āhāra kare eṭale sahaje ja rasanā jītāy. Temaja ayogya gaṅdha hoyā tyām nākane biḍī le to sahaje gaṅdha jītāy. Evī rīte niyame karīne paṅcaviṣaya jītāya che. Ane jo niyamamām na rahe to game tevo vairāgyavāna tathā gñānī hoyā paṅa teno ṭhā rahe nahi. Māṭe viṣaya jītyānum kāraṅa to parameṣvaranā

bāndhelā je niyama te ja che. Temām paṇa maṇḍa vairāgyavāḷāne to niyamamām rahevum eja ugaryāno upāya che, jema māṇḍo hoyā te kari pālīne ouṣadha khāya to ja nirogī thāy.

Pachī Akhaṇḍānḍa swāmīe pūchayum je, māṇḍāne to karīno niyama hoyā je āṭalā divasa ja kari rākhavī, tema kalyāṇanā sādhanano paṇa koi niyama che ke nathī? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, jene śraddhā maṇḍa hoyā tene to ghaṇeka janme karīne sādhananī samāpti thāya che. Te Bhagavadgītāmām kahyum che je, *Anekjanmasansiddhastato yaati paraam gatim* /. E ślokaṁ emā kahyum che je, aneka janme karīne saṁsiddha thayo je yogī te je te paramapadane pāme che, e maṇḍa śraddhāvāḷāno pakṣa che, ane jene baḷavāna śraddhā hoyā te to tatkāḷa siddha thāya che. Te paṇa Gītāmām kahyum cheḥ-

*Shraddhaavaan labhate gnaanam tatparah sanyatendriyah /
Gnaanam labdhvaa paraam shaantimachirenaadhigchhati //*

E ślokano emā artha che je, niyamamām che indriyo jenān, ne śraddhāvāna evo je puruṣ, te gñānane pāme che ne gñānane pāmīne tatkāḷa paramapadane pāme che. Māṭe je atiṣe śraddhāvāna hoyā tene vahelī sādhananī samāpti thāya che, ane jene maṇḍa śraddhā hoyā tene to aneka janme karīne sādhananī samāpti thāya che. Emā koi puruṣa Kāṣīe jato hoyā ne te ākhā divasamām be ḍagalām cālato hoyā tene to Kāṣīe jatām bahu divasa lāge, ane je viṣa viṣa gāu cālavā māṇḍe te to ahīnṭhī Kāṣīe thoḍāka divasamām pahoṁce. Tema jene śraddhā baḷavāna che te to hamaṇām tarata satsaṅgī thayo hoyā to paṇa atiṣe sarasa thāi jāya che, ane jene śraddhā maṇḍa hoyā te to ghaṇā kāḷa thayā satsaṅgī thayo hoyā toya paṇa loco poco rahe che.

Pachī ShriGurucaraṇaratānḍa swāmīe pūchayum je, jyāre maṇḍa śraddhāvāḷānum aneka janme kalyāṇa thāy, tyāre tyām sudhī te kyām raheto haṣe? Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, suṇḍara devaloka hoyā tyām jaine te rahe che. Ane jyāre e bhagavānanum dhyāna karato tyāre e bhakta bhagavāna sāmum joto tyāre bhagavāna paṇa te bhakta sāmum jotā. Pachī bhagavānanum dhyāna karatām thakām je je viṣayanum eṇe ciṇṭavana karyum hatum, ane je je viṣayamām e bhaktane heta hatum, te

bhagavāna sarve najare joine ane e deha mūke tyāre ene jevā bhoga vhlā che tevā bhoga je lokamām che te lokamām e bhaktane pahoncāde che, ane kālane ema āgñā kare che je, e bhaktanā bhogane tum khañdana karīṣa mā. Māte te nirañtar devalokamām rahyo thako bhogane bhogave che. Pachī mṛutyu lokamām āvine aneka janme karīne mokṣane pāme che.

Pachī Akhañdānnda swāmīe bījo praśna pūchayo je, tīvra śraddhāvāna puruṣanām śām lakṣaṇa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene tīvra śraddhā hoyā tene jyāre bhagavānane darśane āvavum hoyā athavā bhagavatkathā vārtā sām̄bhaḷavī hoyā tathā bhagavānanī mānasīpūjā karavī hoy, ityādika je je bhagavāna sambandhī kriyā tene karyā sāru snānādika je potānī deha kriyā tene atiṣe utāvaḷo thaine kare. Ane kāgaḷa lakhīne ame koika vartamāna pheravyum hoyā to tene karavāne arthe paṇa ākaḷo thai jāya ane moḷo māṇasa hoyā to paṇa bhagavānanām darśana sāru bālakanī peṭhe ākaḷāi karavā māñde, evām jenām lakṣaṇa hoyā tene tīvra śraddhāvāna jāṇavo. Ane je evī śraddhāvāḷo hoyā te sarve indriyone paṇa tatkāḷa vaṣa kare che. Ane jene bhagavānanā mārgamām mañda śraddhā hoyā tenām indriyo viṣaya sanmukha ati tīkṣṇapaṇe yukta hoy, te game teḷalo santāḍavā jāya paṇa soune jaṇāi jāya je, ānī indriyono viṣaya sanmukha tīkṣṇa vega che. Ane indriyonum ṛupa to vāyunā vega jevum che, jema vāyu dekhāya nahi paṇa vṛukṣane halāve teṇe karīne jaṇāya che je vāyu vāya che, tema indriyonī vṛuttio dekhātī nathī paṇa viṣaya sanmukha doḍe te soune jaṇāya che, ane jo kapaṭe karīne te dhāñkavā jāya to kapaṭī jāñīne teno soune atiṣe avaguṇa āve che. Māte jenām indriyomām viṣaya bhogavyānī tīkṣṇatā hoyā te koi prakāre chānī rahe nahi.

Pachī Muktañnda swāmīe pūchayum je, viṣaya sanmukha indriyonī je tīkṣṇatā tene ṭālyāno ṣo upāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, indriyonī tīkṣṇatāne ṭālyāno e ja upāya che je, parameṣvare tyāgīnā ne gṛahasthanā je niyama bāñdhya che temām sarve indriyone maraḍīne rākhe to sahaje ja indriyonī tīkṣṇatā maṭī jāya ane śrotr, tvak, cakṣu, rasanā ane ghrāṇa e pāñce indriyone jyāre kumārgamām na javāde tyāre indriyonā āhāra śuddha thāya che, te keḍe anṭhkarāṇa paṇa śuddha thāya

che. Māṭe vairāgyanum̐ baḷa hoyā athavā na hoyā to paṇa jo indriyone vaṣa karīne parameṣvaranā niyamamām̐ rākhe to jema tīvra vairāgye karīne viṣaya jītāya che te thakī paṇa te niyamavāḷāne viṣeṣe viṣaya jītāya che. Māṭe parameṣvaranā bāndhela je niyama che tene ja ati dṛaḍha karīne rākhavā.

Pachī vaḷī Akhaṇḍānīda swāmīe pūchayum̐ je, jene maṇḍa śraddhā hoyā tene śraddhā vṛuddhi kema pāme? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jo bhagavānanum̐ māhātmya jaṇāya to maṇḍa śraddhā hoyā te paṇa vṛuddhine pāme. Jema pāṇī pīvānum̐ vāsaṇa mṛuttikānum̐ hoyā temām̐ sahaje ja prīti thāya nahi ane te pātra jo suvarṇanum̐ hoyā to temām̐ sahaje ja prīti thāy, tema bhagavānanum̐ tathā bhagavānanī kathākīrtanādikanum̐ māhātmya jaṇāya to sahaja svabhāve ja bhagavānamām̐ tathā kathākīrtanādikamām̐ śraddhā vṛuddhi pāme che. Māṭe je prakāre bhagavānanum̐ māhātmya samajāya te upāya karavo. Ne jo e upāya kare to śraddhā na hoyā to paṇa śraddhā thāya che ane jo maṇḍa śraddhā hoyā to te vṛuddhine pāme che. *Iti Vacanāmṛutam ||16||149||*

Saṅvat 1878nā āso vadi 11 ekādaśīne divasa rātrine same swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̐ Shri Vāsudevanārāyaṇanā maṇḍirne samīpe oraḍānī osarīe siṅhāsana upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̐ hatān. Ane potānī āgaḷa maṣāla be baḷatī hatī. Ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī, ane kīrtana gavātām̐ hatān.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, kīrtana gāvavām̐ rahevā dyo, praśna uttara karīe. Pachī sarve muni bolyā je, ghaṇum̐ sārūm̐ mahārāj. Pachī Shrijīmahārāje praśna pachayo je, bhagavānanum̐ svarṛupa che tene koika bhakta to māyānām̐ covīṣa tattve sahita samaje che ane koika bhakta to māyānā tattve rahita kevaḷa caitanyamaya bhagavānanum̐ svarṛupa samaje che. E be prakāranā bhakta che temām̐ kenī samajaṇa ṭhīka che ne kenī samajaṇa ṭhīka nathī? Pachī Mukatānḍaswāmīe kahyum̐ je, je bhagavānane viṣe māyika covīṣa tattva samaje enī samajaṇa ṭhīka nathī, ane bhagavānanum̐ svarṛupa māyānā tattve karīne rahita kevaḷa caitanyamaya

samaje tenī samajaṇa ṭhika che.

Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, sānkhyavāḷe covīṣa tattva kaḥyām che te sānkhyane mate trevīṣa tattva ne covīṣamo kṣetragñā je jīva iṣvararūpa caitanya che, te e rīte covīṣa tattva kaḥyām che. Kema je, kṣetr, kṣetragñāne to anyonya āṣrayapaṇum che, te kṣetragñā vinā kṣetra kahevāya nahi ne kṣetra vinā kṣetragñā kahevāya nahi. Te māṭe tattva bheḷā ja jīva iṣvarane kaḥyā che, ane bhagavāna che te to kṣetra ne kṣetragñā e beyanā āṣraya che. Māṭe bhagavāna thakī māyika tattva judām kema kahevāya? Ane jema ākāṣa che tene viṣe cāra tattva raḥyām che to paṇa ākāṣane koino doṣa aḍato nathī, tema parameṣvaranā svarūpane paṇa māyika tattvano ekeya doṣa aḍato nathī, evum ja bhagavānanum svarūpa che. Temām covīṣa tattva kaḥīe temām ṣo bādha che? Ane tattve rahita kahevum temām ṣum nirbādhapaṇum āvī gayum?

Pachī Dīnānātha Bhaṭṭe pūchayum je, jene bhagavānanī mūrtinum dhyāna karavum hoyā tene bhagavānanum svarūpa tattve sahita samajavum ke tattve rahita samajavum? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavānanā svarūpane je tattve sahita samaje che te paṇa pāpī che, ane je tattve rahita bhagavānanā svarūpane samaje che te paṇa pāpī che. Bhagavānanā svarūpamām to bhagavānanā bhakta hoyā tene tattva che ke nathī evum cūnthanum karavum game ja nahi. Bhakta hoyā te to ema jāṇe je, bhagavāna te bhagavān, ene viṣe bhāga tyāga karyāno māga nathī, e bhagavāna to ananta brahmāṇḍanā ātmā che. Ane jene bhagavānanā svarūpamām koi rītanum utthāna nathī tene nirvikalpa sthitivāḷo jāṇavo. Ane jene evī eka mati hoyā tene sthitapragñā jāṇavo. Ane je puruṣane bhagavānane viṣe evī dṛaḍha mati che tene bhagavāna sarva pāpa thakī mūkāve che. Te bhagavāne Bhagavadgītāmām Arjuna pratye kaḥyum che je

Sarvadharmānparityajya maamekam sharanam vraj /

Aham tvaam sarvapaapebhyo mokshayishhyami maa shuchah //

Ane ā saṁsāramām paṇa evī rīta che je, je thakī potāno moṭo svārtha sarato hoyā teno buddhivāna hoyā te doṣa grahaṇa kare nahi. Jema strī hoyā te potānā svārtha sārū patino doṣa grahaṇa karatī nathī, tathā bījā paṇa gṛahastho hoyā te potānā bhāi, bhatrijā, dīkarā ityādika je

sambāndhī tene viṣe jo potāno atiṣe svārtha hoyā to doṣanum grahaṇa nathī karatā tema bhagavāna thakī jeṇe moṭo svārtha jāṇyo hoyā je bhagavāna to pāpa thakī ne agñāna thakī mūkāvīne potānā bhaktane abhayapada āpe che. Evo moṭo svārtha jāṇyo hoyā to koi rīte bhagavānāno avaguṇa āve ja nahi. Jema Shukajīe rāsapañcādhyāyīnum varṇana karyum tyāre rājā Parīkṣītane sañśaya thayo je, bhagavāne parastrīno saṅga kema karyo? Paṇa Shukajīne leṣa mātra sañśaya thayo nahi, ane je gopīyo saṅge bhagavāne vihāra karyo te gopīyone paṇa sañśaya na thayo je, bhagavāna hoyā to āma kema kare? Evo koi rīte sañśaya thayo nahi. Ane jyāre bhagavāna Kubjāne ghera gayā tyāre Uddhavajīne bheḷā teḍī gayā hatā. To paṇa Uddhavajīne koi rīte sañśaya thayo nahi, ane jyāre Uddhavajīne vrajamām mokalyā tyāre gopīonī vāṇī sām̐bhaḷīne paṇa koi rīte sañśaya na thayo, ane sāmum gopīyonum māhātmya atiṣe samajyā. Māṭe jene bhagavānāno acaḷa āśraya thayo hoyā ne te atiṣe śāstravettā hoyā athavā bhoḷo ja hoyā paṇa tenī mati bhrame nahi. Ane bhagavānāna je dṛaḍha bhakta hoyā tenum je māhātmya te paṇa bhagavānāno bhakta hoyā te ja jāṇe, pachī śāstravettā hoyā athavā bhoḷo hoyā paṇa jenī bhagavānāne viṣe dṛaḍha mati hoyā te ja bhagavānāna bhaktanum māhātmya jāṇe, ane dṛaḍha mativāḷā bhakta hoyā tene oḷakhe paṇa kharā. Ane te vinā je jagatanā vimukha jīva hoyā te to pañḍita hoyā athavā mūrkhā hoyā paṇa bhagavānāne viṣe dṛaḍha mati paṇa karī śake nahi ane je dṛaḍha mativāḷā hoyā tene paṇa oḷakhe nahi, ane harijananum māhātmya paṇa jāṇe nahi. Māṭe bhagavānāno bhakta hoyā te ja bhagavānāna bhaktane oḷakhe. Ane māhātmya paṇa te ja jāṇe. Jema Uddhavajīe gopīonum atiṣe māhātmya jāṇyūn, tema gopīoe paṇa Uddhavajīnum māhātmya jāṇyūn.

Ane Puruṣottama bhagavāna che te sarva kṣetragñānā kṣetragñā che to paṇa nirvikāra che, ane māyā ādika je vikāravāna padārtha teno vikāra Puruṣottama bhagavānāne aḍato nathī. Ane je ātmaniṣṭha puruṣa che tene paṇa sthūl, sūkṣma ane kāraṇāna vikāra nathī aḍatā, to Puruṣottama bhagavānāne na aḍe emām ṣum kahevum? Bhagavāna to nirvikārī ne nirlepa ja che. Evī rīte je bhagavānāna svarūpane samaje te bhagavānāno bhakta sthitapragñā jāṇavo. Jema potānā ātmāne viṣe jene sthiti hoyā te

paṇa sthitapragñā kahevāya che, tema jene bhagavānanā svarṛupane viṣe koi jātano ghāṭa na hoyā ane jema bhagavānanuṃ samarthapaṇuṃ hoyā ne tenuṃ gāna kare temaja asamarthapaṇuṃ hoyā tenuṃ paṇa gāna kare, ane jema bhagavānanuṃ yogya caritra hoyā tenuṃ gāna kare temaja je ayogyā jevuṃ caritra jaṇātumuṃ hoyā tenuṃ paṇa gāna kare, paṇa bhagavānanā caritrane viṣe yogya ayogyā evo ghāṭa ghaḍe nahi. Evo je bhagavānāno bhakta hoyā tene Puruṣottamanā svarṛupane viṣe sthitapragñā jāṇavo ane jene evi Puruṣottamanā svarṛupane viṣe dṛaḍha niṣṭhā thai, tene ethi uparānta bijuṃ kāni samajavānuṃ rahyuṃ nathi. *Iti Vacanāmṛutam //17// 150 //*

Saṅvat 1878nā māgaṣara vadi 6 chaṭṭhane divasa swāmi ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potānā utārāne viṣe gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ane dhoḷo khesa paheryo hato, ane dhoḷi cādara oḍhīne te upara buṭṭādāra rajāi oḍhī hatī, ane mastaka upara dhoḷo pheṅto virājamāna hato, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī. Ane potānī āgaḷa Prāgajī dave kathā karatā hatā.

Pachī Shriji mahārāja bolyā je, ame to sarva prakāre vicārīne joyuṃ je, ā saṅsāramām jeṭalā kusaṅga kahevāya che, te sarva kusaṅgathī adhika kusaṅga te kyo che to, jene parameṣvaranī bhakti nahi, ane bhagavāna sarvanā swāmi che, bhaktavatsala che, patitapāvana che, adhama uddhāraṇa che, evo paṇa bhagavānanī korano jenā haiyāmām viśvāsa nahi. Te evā to ā saṅsāramām be mata che, eka to nāstikano ne bījo suṣka vedāntino. E be ati kusaṅga che. Ane paṅca mahāpāpe yukta hoyā ne tene jo bhagavānāno viśvāsa hoyā to teno koi kāḷe chūṭako thāy. Tathā bālahatyā, gouhatyā, strihatyā ityādika je moṭām pāpa tenā karanārano paṇa koi kāḷe chūṭako thāya kharo, paṇa e be matanī jene pratīti āvi teno koi kāḷe chūṭako thāya nahi. Shā māṭe je, enī samajaṇa ved, śāstra ane purāṇa te thakī ūndhī che. Temām nāstika to ema samaje che je, Rāmacaṅdrajī ne ShriKṛuṣṇa bhagavāna e to rājā hatā, ane ShriKṛuṣṇe daitya mār्या tathā parastrīnā saṅga kīdhā, māṭe trijā narakamām paḍayā

che. Evī rīte adhamudhdhāraṇa ne patitapāvana evā je ShriKṛṣṇa bhagavāna tene viṣe parameṣvaranī budhdhi ja nathī, ane karme karīne potānuṃ kalyāṇa mānyuṃ che. Te jyāre karma karatām karatām kevaḷa gñāna prakāṣe tyāre te bhagavāna thāy. Evī rīte anaṅta bhagavāna mānyā che, paṇa anādi parameṣvara nāstikane mate koi nathī. Jene bhajane karīne jīva bhavanā baṅdhana thakī chūṭe. Māṭe e mata che te vedathī virṛuddha che.

Ane śuṣka vedānti che te to ema samaje che je, brahma che te ja jīvarṛupa thayā che. Ane jema sūryanuṃ pratibimba che tema brahma te jīvarṛupa che. Māṭe jyāre ema samajāya je, huṃ brahma chuṃ, tyāre ene kāni sādhana karavuṃ rahyuṃ nahi. Ane jyāre pote parameṣvara thayā tyāre have bhajana paṇa koinuṃ karavuṃ rahyuṃ nahi, ema mānīne pachī pāpa karatām paṇa bīve nahi, ane manamām ema samaje je, āpaṇe nirguṇa mārgane pāmyā chīe māṭe āpaṇe pharīne janma nahi dharavo paḍe. Paṇa e Shuṣkavedānti eṭalo tapāsa karatā nathī je māyā para je nirguṇa brahma tene paṇa enī samajāne karīne janmamarāṇa ṭherāṇuṃ. Kema je e ema kahe che je, brahma che te sthāvara jaṅgamarṛupa thayā che. Tyāre je jīva hoyā tene māthe to janmamarāṇa hoy, te janmamarāṇa brahmane māthe āvyuṃ. Ane e to ema jāṇe che je, ame janmamarāṇathī chuṭīṣuṃ, paṇa ema vicāratā nathī je āpaṇe mate karīne brahmane māthe janma marāṇa sācuṃ thayuṃ, tyāre āpaṇa paṇa ghaṇuṃ samajīṣuṃ to potāne brahmasvarṛupa mānīṣuṃ to paṇa janmamarāṇa nahi ṭaḷe. Māṭe ene ja mate karīne eṇe je mokṣa mānyo che te khoṭo thai jāya che, to paṇa koi tapāsīne jotā nathī, ane jībhe to ema bake che je, āpaṇe to brahmasvarṛupa chīe te kenuṃ bhajana karīe? Ane kene namaskāra karīe? Ema mānīne atiṣe ahaṅkāri thai jāya che. Ane samajyāmām to kāni āvyuṃ nahi to paṇa gñānīnuṃ māna laine beṭhā che, paṇa ema vicāratā nathī je, potāne mate karīne ja potāno mokṣa khoṭo thai gayo. Ane je eno saṅga kare tene paṇa evā ne evā mūrkhā karīne mūke che.

Ane sēcā gñānī je Nāradasanakādik, Shukajī te to niraṅtara bhagavānanuṃ dhyān, nāmarāṭana ane kīrtana tene kare che. Ane Shvetadvīpane viṣe je nirannamukta che, te to brahmasvarṛupa che ane kāḷanā paṇa kāḷa che, to paṇa parameṣvaranuṃ dhyān, nāmarāṭan, kīrtan,

pūjan, arcan, vaṇdana tene karatā rahe che ane pote akṣarasvarūpa che to paṇa akṣarātīta je Puruṣottama bhagavāna tenā dāsa thaine varte che. Ane Badarikāśramane viṣe je Uddhava ne Tanuṣuṣi ādika muni rahyā che te paṇa tapa kare che ne niraṇtara bhagavānanī bhakti karyā kare che, ane e ṣuṣkavedānti to kevaḷa dehābhimānī jīva che. To paṇa bhagavānanum dhyān, smaraṇa ke vaṇdana karatā nathī. Ane Nārad, Sanakādika ne Shukajī temani jevī sāmarthi che ne jevum gñāna che tathā Shvetadvīpavāsī je Nirannamukta tene viṣe jevī sāmarthi che ne jevum gñāna che, tathā Badarikāśramavāsī je ruṣi temān jevī sāmarthi che ne jevum gñāna che, tenā koṭimā bhāganī paṇa e ṣuṣkavedāntine viṣe sāmarthi paṇa nathī ne gñāna paṇa nathī, to paṇa parameṣvaranā sāmāvaḍiyā thaine beṭhā che, māṭe e pākā agñānī che, ane jeṭalā agñānī kahevāya tenā rājā che. Ane e to koṭi koṭi kalpa sudhī narakānā kuṇḍamān paḍaṣe ne yamano māra khāṣe to paṇa eno chūṭako nahi thāy. Ane evāno je saṅga tenum ja nāma kusaṅga che, ane jema satpuruṣano je saṅga tethī koi moṭum puṇya nathī, tema agñānī evā je ṣuṣka-vedānti tenā saṅgathī koi moṭum pāpa nathī. Māṭe jene kalyāṇane icchavum tene nāstika tathā ṣuṣkavedāntino saṅga karavo ja nahi, *Iti Vacanāmṛutam //18// 151*

Saṅvat 1878nā māgaṣara vadi 14 coudaṣane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramān paramahṇsane utāre divasa ugyā same padhāryā hatā. Pachī tyām āvine gādītakiyā upara udāsa thaine beṭhā, te koine bolāve paṇa nahi ane koi sāmum jue paṇa nahi. Ane mastaka upara dhoḷo pheṇṭo bāndhyo hato te chūṭine ṣithila thai gayo tene paṇa sambhāḷe nahi. Evī rīte eka ghaḍī sudhī atiṣe udāsa thaine besī rahyā ane netramānthī jaḷa paḍavā lāgyān.

Pachī Shrijīmahārāja paramahṇsa pratye bolyā je, ame ṣuṣka gñānīno mata jāṇavā sāru tenā śāstranum śravaṇa karyum, te śravaṇa mātre karīne ja amārā aṇtaramān āvo udvega thai āvyo. Kema je, je ṣuṣkavedānta śāstrane śravaṇe karīne jīvanī buddhimānthī bhagavānanī upāsanānum khaṇḍana thai jāya che, ane haiyāmān samabhāva āvī jāya che, eṭale anya devanī paṇa upāsanā thai jāya che. Ane te ṣuṣkavedāntinā vacanane

je sām̐bhāḷe tenī budhdhi atiṣe bhraṣṭa thai jāya che. Ane ame to kānika prayojana sāru ṣuṣkavedāntanī vāta sām̐bhāḷī haṣe teṇe karīne paṇa have amāre ṣoka ghaṇo thāya che. Ema kahīne Shrijīmahārāja sudhā udāsa thai gayā. Pachī ghaṇī vāra sudhī dīlagīra thaine pachī potāne hāthe netramānthī jaḷa loine ema bolyā je, Bhagavadgītā upara je Rāmānujabhāṣya che tenī kathā sām̐bhāḷīne ame āja rātrie sūtā hatā, pachī amane svapna thayum̐ je, ame golokamām̐ gayā, tyām̐ bhagavānanā anaṇta pārṣada dīṭhā. Temām̐ keṭalāka to bhagavānanī sevāmām̐ rahyā che te to sthira sarakhā jaṇāyā, ane keṭalāka to parameṣvaranām̐ kīrtana gāya che, te kīrtana paṇa Muktaṇḍa swāmī ne Brahmāṇḍa swāmīnām̐ gāya che. Ane te kīrtana gātā jāya ane ḍolatā jāy. Jema kephe karīne gāṇḍā thayā hoyā ne te ḍole ne gāya tema kīrtana gāya ne ḍole. Pachī ame paṇa e gāvatā hatā te bheḷā jaine bhalyā ne kīrtana gāvavā lāgyā. Te gāvatām̐ gāvatām̐ evo vicāra thayo je, āvī je parameṣvaranī premabhakti ane āvī je parameṣvaranī upāsanā teno tyāga karīne je mithyāgñānī thāya che ane ema jāṇe che je, ameja bhagavāna chīe te mahāduṣṭa che. Ema kahīne pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je prakāre dharma thakī tathā bhagavānanī bhakti thakī koi rīte pācho na paḍe ane potānā iṣṭadeva je ShriKṛṣṇanārāyaṇa temānthī koi rīte buddhi ḍage nahi evo lāvo eka kāgaḷa lakhīne deṣadeṣanā satsaṅgī pratye mokalīe.

Likhāvitām̐ swāmī ShriSahajāṇḍajī mahārājanā sarva paramahṇsa tathā sarva satsaṅgī bāi bhāi Nārāyaṇa vāncājyo. Bījūm̐ amārī āgñā ema che je, ShriKṛṣṇanārāyaṇa evā je Puruṣottama bhagavāna tenā je avatāra te dharmanā sthāpanane arthe tathā brahmacarya, ahiṇsādika dharm, ātmaniṣṭhā, vairāgya ane māhātmye sahita bhakti e cāre guṇe saṁpanna evā je potānā ekāntika bhakta tene darṣana devāne arthe ne temanī rakṣā karavāne arthe tathā adharmano uccheda karavāne arthe devamanuṣyādikane viṣe thāya che. Te avatārane viṣe pativratānā jevī ananyapaṇe niṣṭhā rākhavī. Jema Sītājīne ShriRāmācāṇdrane viṣe nirdoṣapaṇe niṣṭhā hatī tema niṣṭhā rākhavī ane evā je bhagavāna tenī hete karīne mānasīpūjā karavī, tathā dehe karīne nava prakāre bhakti karavī. Ane jo e ShriKṛṣṇanārāyaṇanā avatāra pṛuthvīne viṣe prakāṭa na hoyā to tenī je pratimā tenī pūjā mane karīne tathā dehe karīne caṇḍan, puṣpa, tulasī

ādika sāmāgrī vate karavī paṇa bhagavāna vinā bijā devanī upāsana na karavī ane jo bijā devanī upāsana kariē to temām moṭo doṣa lāge che, ne pativratāpaṇum jāya che, ne veśyānā jevī bhakti thāya che, māṭe bhagavānane viṣe Sītā ne Rukmiṇīnā jevī bhakti karavī ane te bhagavānanum ja dhyāna karavūn. Aane te vinā bijā koi devanum dhyāna na karavūn. Bijum je sādhu siddhagatine pāmyā hoyā ne samādhiniṣṭha hoyā tenum paṇa dhyāna na karavūn. Ane sarvene potapotānā varṇāśrama dharmane viṣe dṛaḍhapaṇe vartavūn. Bijum ā je amārī āgñā che tene je puruṣa dṛaḍhapaṇe pāḷaṣe, tene ShriKṛṣṇa-nārāyaṇane viṣe Nāradaṇā jevī dṛaḍha bhakti thaṣe. Ane ā amārī āgñāne je strī mānaṣe tene ShriKṛṣṇanārāyaṇane viṣe Lakṣmījī tathā Rādhikājī ādika je gopīyo tenā jevī bhakti thaṣe. Ane ā amārā vacanane je nahi māne tenī bhakti veśyānā jevī thaṣe. Saṅvat 1878nā māgaṣara vadi 14 ne divasa lakhyo che. Evī rīte kāgaḷa lakhīne deṣadeṣanā satsaṅgī pratye mokalāvyo. *Iti Vacanāmṛutam //19// 152 //*

Saṅvat 1878nā poṣa vadi 14 coudaṣane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa virājamāna hatā, ane dhoḷo khesa paheryo hato, ne dhoḷo cophāḷa oḍhīne te upara chinṭanī rajāi oḍhī hatī, ne mastaka upara śveta pāgha bāndhī hatī, ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhakatanī sabhā bharāi ne beṭhī hatī ane paramahṅsa tāla mṛudaṅga vajḍīne kīrtana bolatā hatā.

Pachī Shrijīmahārāja paramahṅsa pratye bolyā je, āja to amārā utārāmām amārī pāse rahenārā je Somalākhācara ādika haribhakta temane ame eka praṣna pūchayo che, teno sarve paramahṅsa maḷīne uttara karo. Pachī paramahṅse kahyum je, He Mahārāja! E praṣna amane sambhāḷavo. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, samādhiniṣṭha puruṣa thāya che tene to māyā thakī para sthiti thāya che ane bhagavānanā svarūpano paṇa dṛaḍha sambāndha rahe che, māṭe e samādhiniṣṭhane to gñānaśakti tathā deha indriyonī śakti te vṛuddhi pāmī joie, śā māṭe je, māyā thakī je covīsa tattva thayām che te jaḍa caitanyarūpa che paṇa ekalām jaḍa na kahevāy. Tema ekalām caitanya paṇa na kahevāy. Ane te tattvamām śakti paṇa sarakhī na kahevāy. Indriyo thakī anṭhkarānamām jāṇapaṇum

viṣeṣa che. Ane an̄ṭhkaṛaṇa thakī indriyo an̄ṭhkaṛaṇano draṣṭā je jīva temām gñāna viṣeṣa che. Te jīvane jyāre samādhi thāya che tyāre indriyo an̄ṭhkaṛaṇanā draṣṭāpaṇāno tyāga karīne, māyā para je brahma te sarakho e jīva caitanya thāya che ane bhagavānanā svarūpano sambāndha rahe che. Te samādhivālāne keṭalāka ema samaje che je, jene samādhi thāya che tene to more samajaṇa hatī teṭalī paṇa rahetī nathī. Māṭe e samādhivālāne gñāna tathā deha indriyonī śakti vṛuddhi pāme che ke nathī pāmāti? E praṣna che. Pachī paramahñse jevī jenī buddhi pūgī tevo uttara karyo, paṇa Shrijīmahārājanā e praṣnāno uttara thayo nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo ame uttara karīe. E praṣnāno to ema uttara che je, sākṣī je brahma te to māyāmānthī utpanna thayuṁ evuṁ je covīṣa tattvātmaka brahmāñḍa tene viṣe praveṣa karīne tene caitanyamaya kare che, ane tene sarva kriyā karavānī sāmārthi āpe che. Ane te brahmano evo svabhāva che je, kāṣṭha tathā pāṣāṇa jevuṁ jaḍa hoyā tene viṣe praveṣa kare tyāre te cāle hāle evuṁ thai jāya che, te brahma sañghāthe samādhie karīne tulyabhāvane pāme tyāre e jīva paṇa brahmārūpa kahevāya che, ane tene gñānanī vṛuddhi thāya che. Ane indriyonī śakti to jyāre tapa ne nivṛuttidharma ne vairāgy, teṇe yukta hoyā tene Shukajīnā jevī siddhadaśā prāpta thāya che. Ane jene tapa tathā nivṛuttidharma tathā vairāgya, tenuṁ sāmānyapaṇuṁ hoyā ane dharm, artha ne kāmārūpa je pravṛuttimārga tene viṣe rahyo hoyā tene to samādhi thāya toya paṇa ekaluṁ gñāna ja vṛuddhi pāme paṇa indriyonī śakti vṛuddhi pāmīne siddhadaśā na āve. Ane jema janaka rājā gñānī hatā tevo gñānī thāy, paṇa pravṛuttimārgavālāne Nārad, Sanakādik, Shukajīnā jevī siddhadaśā na pamāy. Ane je siddha hoyā te to Shvetadvīpa ādika je bhagavānanām dhāma tene viṣe ene eja śarīre karīne jāy, ane lokaaloka sarva thekāṇe enī gati hoy, ane pravṛuttimārgavālāne to janakanī peṭhe kevaḷa gñānanī ja vṛuddhi thāya che paṇa gñāna ghaṭatuṁ nathī. Ane jema ShriKṛuṣṇa bhagavāne Gītāmām kahyuṁ tema to thāya che. Tyām śloka che

Yaa nishaa sarva bhutaanaam tasyaam jaargati sanyami /

Yasyaam jaagrati bhutaani saa nishaa pashyato muneh //

E ślokano e artha che je, jene viṣe bhūtaprañīmātra sūtā che tene viṣe sañyamī puruṣa jāgyā che, ane jene viṣe bhūtaprañīmātra jāgyā che

tenī kore sañyamī puruṣa sūtā che. Māṭe je puruṣanī āntarātmā sanmukha dṛaṣṭi vartatī hoyā tene deh, indriyo, anṭhkarāṇanī kore śūnyabhāva varte che tene dekhīne aṇasamaju hoyā te ema jāṇe je, samādhivāḷāne gñāna ochuṃ thai jāya che. Pachī rajoguṇ, tamoguṇamām tathā malina sattvaguṇamām rahīne ā praśnāno uttara karavā jāya tene ema ja sūjhe je, samādhivāḷāne gñāna ochuṃ thai jāya che. Paṇa ema nathī jāṇato je, huṃ dehābhīmānī chuṃ te mūrkhāimānthī kahuṃ chuṃ. Māṭe samādhivāḷo to deh, indriyo, anṭhkarāṇathī judo paḍīne varte che to paṇa gñānanī vṛuddhi thāya che, ane pācho indriyo anṭhkarāṇamām āvīne varte to paṇa potāne samādhine viṣe je gñāna thayuṃ che teno nāṣa thāya nahi. Ane tap, nivṛuttidharma ane vairāgya tene grahaṇa karīne pravṛutti mārgāno tyāga kare to jema gñāna vṛuddhi pāmyuṃ che tema indriyo anṭhkarāṇanī śaktio paṇa vṛuddhi pāme ane Nārad, Sanakādik, Shukajīnā jevī siddhagatine paṇa pāme. *Iti Vacanāmṛutam 112011 153 11*

Saṅvat 1878nā phāgaṇa sudi 15 pūnamane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja Shriḡaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdira āgaḷa virājamāna hatā, ane śveta khesa paheryo hato ne śveta cādara oḍhī hatī, tathā śveta pāgha mastaka upara bāndhī hatī, ane Shriḡimāhārājanā mukhāraviṅdanī āgaḷa Premānndaswāmī ādika sarve paramahṅsa Viṣṇupada bolatā hatā.

Pachī Shriḡimāhārāja bolyā je, kīrtana rahevā dyo ne sarve sūrata daine sām̄bhaḷo. Eka vārtā karīe chīe je, jeṭalā kalyāṇane arthe Vyāsajīe grāntha karyā che te sarve sūrata rākhīne ame sām̄bhaḷyā. Te sarve śāstramām eja siddhānta che ane jīvanā kalyāṇane arthe paṇa eṭalīja vāta che je, ā sarve jagata che, tenā kartāhartā eka bhagavāna che, ane e sarve śāstrane viṣe bhagavānanām caritra che, kām bhagavānanā sañtanām caritra che. Ane varṇāśramanā dharmanī je vārtā che ane tenuṃ phaḷa je dharm, artha ane kāma che teṇe karīne kānī kalyāṇa thatuṃ nathī, ane kevaḷa varṇāśramanā dharmavate to sañsāramām kīrti thāya ne dehe karīne sukhiyo rahe eṭaluṃ ja phaḷa che. Ane kalyāṇane arthe to bhagavānane sarva kartāhartā jāṇavā e ja che. Ane jevuṃ parokṣa bhagavānanā RāmaKṛṣṇādika avatāranuṃ māhātmya jāṇe che, tathā

Nārad, Sanakādik, Shukajī, Jaḍabharat, Hanumān, Uddhava ityādika je parokṣa sādhu tenum jevum māhātmya jāṇe che tevuṃ je, pratyakṣa evā je bhagavāna tathā te bhagavānanā bhakta sādhu tenum māhātmya samaje tene kalyāṇanā mārgamām kāniye samajavum bākī rahyūm nahi. Te ā vārtā eka vāra kahye samajo athavā lākha vāra kahye samajo, āja samajo, athavā lākha varṣa keḍe samajo, paṇa e vāta samaje ja chūṭako che ane Nārad, Sanakādik, Shukajī, Brahmā, Shiva emane pūcho to paṇa ḍāhyā che te aneka vātaniṃ yukti lāvīne pratyakṣa bhagavāna ne pratyakṣa saṅta tene ja kalyāṇanā dātā batāve, ane jevum parokṣa bhagavāna ne parokṣa saṅtanum māhātmya che tevuṃ ja pratyakṣa bhagavāna ne pratyakṣa saṅtanum māhātmya batāve. Ane eṭalo jene ḍraḍha niścaya thayo hoyā tene sarve mudṛuo hātha āvyo, ane koi kāle te kalyāṇanā mārga thakī paḍe nahi. Jema Brahmā, Shiv, Bṛuhaspati ane Parāṣarādika te kāmādike karīne dharma thakī paḍayā, topaṇa pratyakṣa bhagavāna ne pratyakṣa saṅta teno parokṣanā jevo jo māhātmye yukta niścaya hato to kalyāṇanā mārgamānthī paḍayā nahi. Māte sarve śāstranum rahasya ā vārtā che.

Ane teja divasa sānjane same swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramānthī ghoḍīe caḍīne ShriLakṣmīvāḍīe padhāryā hatā, ne tyām āmbānā vṛukṣa heṭhe oṭā upara ḍholiye virājamāna hatā, ane śveta khesa paheryo hato, ne śveta cādara oḍhī hatī, ne śveta pāgha māthe bāndhī hatī, ane te pāghane viṣe pīlām puṣpano toro virājamāna hato, ane kāna upara mogarānā puṣpanā guccha virājamāna hatā, ane kaṅthane viṣe mogarānā puṣpano hāra virājamāna hato, ane potānā mukhāravīndaniṃ āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktaniṃ sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sām̄bhaḷo, tamane eka praṣna pūchīe je, jīvane svapna avasthāne viṣe je je svapnamām sṛuṣṭi dekhāya che, ane te svapnaniṃ sṛuṣṭinā je bhoga tene jīva bhogave che, te e sṛuṣṭirrupe te jīva pote thāya che? Ke e jīva potānā saṅkalpe karīne svapnane viṣe e sṛuṣṭine sṛuje che? Ane jema jīvane che tema ja sarva brahmādika iṣvara che tene paṇa svapna sṛuṣṭi che, te pote e sṛuṣṭirrupe thāya che? Ke pote saṅkalpe karīne sṛuje che? Ke e jīva iṣvara thakī para je paramēṣvara te ja svapnaniṃ sṛuṣṭine sṛujī āpe che? E praṣnāno uttara karo. Pachī jevī jeni

buddhi tevum teṇe kaḥyūm paṇa koithī yathārtha uttara thayo nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jīva tathā iṣvara emānthī koi svapnasruṣṭine srujatā nathī, ane pote paṇa svapnasruṣṭirrupe thatā nathī. E to e jīva iṣvara thakī para je parameṣvara karmaphalaprādātā che te e jīva iṣvaranā karmane anusāre karīne e svapnasruṣṭine sruje che. E svapnasruṣṭine viṣe je asthirapaṇum che ne bhrāntapaṇum che te to deṣane yoge karīne pravarte che, kema je, kaṇṭha deṣa che te evo ja che je, e sthaḷamām anaṇṭa bhātānī evī sruṣṭi dekhāi āve. Jema kācanum māndira hoyā temām eka diṣe dīvo karyo hoyā to aneka dīvā dekhāi āve, tema kaṇṭha deṣane yoge karīne eka saṅkalpa hoyā te anaṇṭa rīte dekhāya che. Ane je gñānī hoyā te to jyām deṣanum pradhānapaṇum hoyā tyām deṣanum ja samaje. Ane kāḷanum pradhānapaṇum hoyā tyām kāḷanum ja samaje. Ane karmanum pradhānapaṇum hoyā tyām karmanum ja samaje. Ane parameṣvaranum pradhānapaṇum hoyā tyām parameṣvaranum ja samaje. Ane mūrkhā hoyā te to je koi eka vāta samajāi gai tene ja mukhya jāṇe. Jo kāḷanī vāta samajāṇī hoyā to kāḷane mukhya jāṇe, ane karmanī vāta samajāṇī hoyā to karmane mukhya jāṇe, ane māyānī vāta samajāṇī hoyā to māyāne mukhya jāṇe, paṇa jyām jenum pradhānapaṇum tene to tyām judum judum mūrkhane samajatām na āvaḍe. Ane gñānī hoyā te to je ṭhekāṇe jenum pradhānapaṇum hoyā te ṭhekāṇe tenum ja pradhānapaṇum le. Ane parameṣvara che te to deṣ, kāḷ, karm, māyā e sarvanā preraka che, ane potānī icchāe karīne deṣakāḷādikanum pradhānapaṇum rahevā de che, paṇa sarve parameṣvarane ādhāre che. Jema ṣiṣumārācakra che te dhruvamaṇḍaḷane ādhāre che, ane jema prajā sarve rājāne ādhāre che, temām dīvāna hoyā tathā vajīra hoyā tenum rājā cālavā de teṭalum cāle, paṇa na cālavā de tyāre eka aṇum mātra paṇa na cāle, tema deṣ, kāḷ, karm, māyā tenum parameṣvara cālavā de teṭalum cāle, paṇa parameṣvaranā gamatā bahāra aṇu mātra paṇa na cāle. Māṭe sarvakartā te parameṣvara ja che. Eṭalī vārtā karīne Shrijīmahārāja pāchā darabāramām padhāratā havā.

Pachī vaḷī teja divase ardharātriye Shrijī mahārāja pote sādhuṇī jāyagāne viṣe padhāryā hatā, pachī sarve sādhu Shrijīmahārājane namaskāra karīne pāse beṭhā. Pachī te muni pratye Shrijī mahārāja ema bolyā je,

amane eka vicāra upajyo te sāru ā ṭāṇe tama pāse āvyā chīe je, amārā manamām ema samajāya che je, ā saṅsārane viṣe jene gāmagarāsa hoyā athavā dhan, dolata hoyā e ja atiṣe duḥkhiyo che, ane jene dhan, dolat, rāja na hoyā te ja sukhiyo che. Māṭe āpaṇe paṇa ShriNaranārāyaṇanum maṅdira Shri Amadāvāda nagarane viṣe karāvvyum che ane bījām paṇa thavānām che. Māṭe te nimitta śraddhā vinā koine preravum nahi ne ShriNaranārāyaṇadevanī icchā haṣe to maṅdira thāṣe ane icchā nahi hoyā to nahi thāy, paṇa te sāru āpaṇe to koi prakāre kaleṣa na thāya tema karavum, ane samaiyo āve tyāre janmāṣṭamī ādika utsavane divase ShriNaranārāyaṇanī icchāe karīne koi vāra hajārum ne lākhū ṛupiyānī sāmāgrīe karīne utsava thāy, ane koi vāra tulasīnum patra mukīne utsava thāy, paṇa sahaje thāya te kharum, paṇa āgraha karīne koi vāta karavī nahi. Ane e Shri Naranārāyaṇadevane potānī śraddhāe karīne dharatī, vādī, gām, garāsa āpe te sukhe āpe paṇa āpaṇe koine baḷātkāre preravum nahi.

Pachī Shrijīmahārāje prasanna thaine sādhone praṣna puchayo je, ekāntika prabhuno bhakta kene kahīe? Pachī Muktānndaswāmīe āvaḍayo evo uttara karyo paṇa samādhāna thayum nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ekāntika bhakta to te kharo je potāne brahmarūpa mānīne svadharmādika aṅge yukta je bhakti teṇe yukta thako parabrahma evā je Puruṣottama tenum dhyān, smaraṇa ne upāsanā tene karyā kare ane dehe karīne jeṭalām parameṣvare vartamāna kahyām hoyā temām phera paḍavā de nahi, evo hoyā te ekāntika bhakta jāṇavo ne evī ekāntikī bhaktinī pravṛuti kyāreka to sṛuṣṭimām na hoyā tyāre ShriNaranārāyaṇane viṣe rahe che, ane ShriNaranārāyaṇa pote ekāntika bhakatānī peṭhe varatīne potānā śaraṇāgata evā je bhakta tene śikhavāḍe che ne evā ekāntika to sataṅga vinā bīje nathī. Ane bīje to koi matamām upāsanā che to ātmagñāna ne tyāga nathī, ane koi matamām ātmagñāna che to tyāga ne upāsanā nathī, ne koi matamām tyāga che to ātmagñāna ne upāsanā nathī, ane ā samāmām sataṅgamām to sarve aṅge saṁpūrṇa ekāntika bhakta ghaṇā che. Ema vāta karīne Shrijīmahārāja utāre padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam* //21// 154 //

Saṅvat 1878nā phāgaṇa vadi 10 daṣamīne divasa Shriḡimahārāja ardharaṭrine same jāgyā ne Shri Gaḡhaḡa madhye Dādākhācaranā darabāramām Shri Vāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī āgaḡa dakṣiṇāde mukhāraviṅde ḡholiyā upara virājamāna thayā hatā, ne sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatān. Ne te same sarve sādhu tathā haribhaktane teḡavyā. Pachīe potānā mukhāraviṅdanī āgaḡa te sarvenī sabhā bharāine beḡhī.

Tyāre Shriḡimahārāja sādhu pratye bolyā je, eka vārtā kariē te sām̄bhaḡo je, jema be senā hoy, ne te paraspara laḡavāne taiyāra thai hoy, ne beyanām niṣāna sām̄asām̄m ropyām hoy, pachī beyanā manamām ema hoyā je, āpaṇum niṣāna che te enā niṣānane ḡhekāṇe māṅḡīye, ne enum niṣāna lai laie. Paṇa evo vicāra nathī thato je, enā niṣāna laḡī jaiṣum temām to keḡalākanām māthām paḡaṣe ne lohīnī nadi cālaṣe. Teno to ene bhaya nathī. Kem je, ṣūravīra hoyā tene maravānī bīka hoyā nahi ane je kāyara che te to bhāgyānā hajāro vicāra kare che, ane ema paṇa vicāra kare che je, āpaṇī phoja jītaṣe to koikanum dhana hathiyāra haṣe te lūṅḡī laiṣum, ane te beya rājānā je ṣūravīra che tene to maravāno paṇa bhaya nathī ne lūṅḡavāno paṇa lobha nathī, paṇa tenum niṣāna levum ne potānī jīta karavī evo ja eka saṅkalpa che. E to ḡraṣḡānta che. Enum siddhānta to e che je, niṣānane ḡhekāṇe to bhagavānanum dhāma che, ane rājānā ṣūravīrane ḡhekāṇe to bhagavānanā ḡraḡha bhakta che, tene to ā saṅsārane viṣe māna thāo athavā apamāna thāo, dehane sukha thāo athavā duḡkha thāo, ṣarīra roḡī raho athavā niroḡī raho, deha jīvo athavā maro, paṇa ene koi jātano haiyāmām ḡhāḡa nathī je, āpaṇe āḡalum duḡkha thaṣe ke āpaṇe āḡalum sukha thaṣe. E bemāṅthī koi jātano haiyāmām ḡhāḡa nathī. E bhaktajanā haiyāmām to eja ḡraḡha niṣcaya che je, ā dehe kariē bhagavānanā dhāmamām nivāsa karavo che, paṇa vacamām kayānya lobhāvum nathī. Ane kāyarane ḡhekāṇe je dehābhimānī evā bhagavānanā bhakta che. Tene to prabhu bhajyāmām hajāra jātanā ḡhāḡa thāya che je, jo karaḡām vartamāna thaṣe to nahi nabhāy, ne sugama vartamāna haṣe to nabhāṣe. Ane vaḡī evo paṇa vicāra kare je. Aavo upāya kariē to saṅsāramām paṇa sukhiyā thaie, ane nabhāṣe to haḡavāhaḡavā satsaṅgamām nabhīṣum. Evo bhakta hoyā te kāyarane ḡhekāṇe jāṇavo. Ane ṣūravīra je bhagavānanā ḡraḡha bhakta hoyā tene to piṅḡa brahmāṅḡa sambāṅdhī

koi jātano ghāṭa na thāy.

Pachī Shrijīmahārāje potānā vṛuttāntani vārtā karavā māṇḍī je, ame Amadāvādamām ShriNaranārāyaṇadevani pratiṣṭhā karavā gayā hatā tyāre hajāro māṇasano meḷo bharāyo hato pachī jyāre ShriNaranārāyaṇadevani pratiṣṭhā thai rahī ane Amadāvādanā brāhmaṇo corāṣī jamī rahyā, pachī ame sābadā thaine cālī nīsaryā, te Jetalapuramām jaine rāta rahyā. Pachī tyām jaine evo vicāra karavā māṇḍayo je, jeṭalām māṇasa dekhyaṁ che ne jeṭalī pravṛutti dekhī che tene ṭālī nākhavī. Pachī tene visāryāne arthe haiyāmām atiṣe duḥkha thayuṁ, teṇe karīne ṣarīre paṇa māṇḍā thai gayā. Pachī tyām thakī Dhoḷake jaine rāta rahyā, ane Dhoḷakānā cālyā ene e vicāramām gāma Koṭhane pāse gaṇeṣa dhoḷakānī rāṇyomām jaine rāta rahyā. Te vicāra evo karavā māṇḍayo je, dehanī smṛuti na rahī. Pachī vicāratām vicāratām sarve pravṛuttine visārī melī, ne jevā ame Kāṅkarīye taḷāva utaryā nahotā ne meḷo paṇa bharāyo nahoto, ne tyāre koi jātano ghāṭa nahoto, tevī rīte sarve ghāṭa ṭālī nākhyā. Ane jyāre loukika ghāṭa maṭī gayā tyāre aṅtardaṣṭi rahevā māṇḍī. Pachī aloukika āṣrvarya dekhāvā māṇḍayān, ane devatā sambāndhī je bhoga che te dekhāvā māṇḍayā, ne anaṅta prakāranām vimāna ne anaṅta prakāranī apsarā, ne anaṅta prakāranām vastra, anaṅta prakāranā alaṅkār, te jema ahīm mṛutyulokane viṣe che tema ja tyām dekhāvā lāgyān. Paṇa amārā aṅtaramānto eka bhagavāna ShriNaranārāyaṇa vinā bījūm kāni gamyūm nahi, ne jema ahīnnā paṅcaviṣaya te amane tuccha bhāsyā ne temām amāruṁ mana lobhāyūm nahi, tema ja devalok, brahmaloka paryaṅta amāruṁ mana kayāni lobhāyūm nahi. Tene dekhīne devatā sarve amārām vakhāṇa karavā māṇḍayā je, tame bhagavāna ShriNaranārāyaṇanā ekāntika bhakta kharā, kema je tamāruṁ mana bhagavānane mukīne kyānya lobhātūm nathī. Pachī temanām vacana sām̄bhaḷīne amāre haiyāne viṣe sudhī himmata āvī. Pachī ame manane kahyūm je tāruṁ jevuṁ ṛupa che tevuṁ huṁ jāṇūm chuṁ. Jo bhagavāna vinā bījā padārthano ghāṭa ghaḍayo to tārā bhukā karī nākhīṣ. Temaja buddhine kahyūm je, bhagavāna vinā bījo niṣcaya karyo to tārī vāta che. Tema ja cittane kahyūm je, bhagavāna vinā bījūm ciṅtavana karyūm to tārā paṇa bhūkā karī nākhīṣ. Temaja ahaṅkārane kahyūm je, bhagavānanā dāsatvapaṇā vinā bījūm abhimāna

dharyuṁ to tāro nāṣa karī nākhiṣ. Pachī to amāre jema ā lokanā padārthanī atyaṁta vismṛuti thai hatī, temaja devaloka brahmalokanā padārthanī paṇa atyaṁta vismṛuti thai gai. Ane jyāre e sarve saṅkalpa ṭalī gayā tyāre saṅkalpano maṁdavāḍa hato te paṇa ṭalī gayo. Evī rīte bhagavānāno bhakta hoyā tene vartavuṁ. Ema Shrijīmahārāje potānuṁ vṛuttānta bhaktajanānā kalyāṇane arthe kahyuṁ ne pote to sāḱṣāta ShriKṛuṣṇa Puruṣottamanārāyaṇa che.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Vāsudevamāhātmyane viṣe ekāntika bhaktanā dharmā kahyā che je, ekāntika bhakta hoyā te potānuṁ ṛupa deha māne nahi, ne potāne caitanyarṛupa māne, ane svadharm, gñāna ne vairāgy, teṇe sahita bhagavānānī bhakti kare, ne eka bhagavāna vinā bījā koi padārthanī vāsanā rākhe nahi, ane e jyāre e bhagavānane bhajīne āvī rītano sādhu thayo tyāre sādhu thakī koi bījī moṭī padavī nathī. Jema rājā hoyā ne tenī rāṇī hoyā te jeṭalāmām rājānuṁ rājya che teṭalāmām rāṇīnuṁ rājya paṇa kahevāy, ane jevo rājāno hukama cāle tevo ja rāṇīno paṇa hukama cāle tema bhagavānāno jevo pratāpa che tevo ja e sādhuṇo paṇa pratāpa che. Māṭe tuccha evām je saṁsāranām sukha te sādhuṇe icchavām nahi. Keṁ je e sādhu jyāre bhagavānānā dhāmane pāme che tyāre anaṁta koṭī brahmāṁḍanā pati je brahmādika iṣvara te bhagavānane arthe jema anaṁta prakāranī bheṭa sāmagriō lāve che, tema sādhuṇe arthe paṇa lāve che ne bhagavānane pratāpe karīne e sādhu aloukika aiṣvarya sāmārthīne pāme che, evo moṭo vicāra haiyāmām rākhīne eka bhagavāna vinā bījūṁ kāni paṇa manamām icchavuṁ nahi. Ane jema hāthamām ciṁtāmaṇi āvī tyāre te ciṁtāmaṇi jatana karīne rākhavī, kema je, jo hāthamām ciṁtāmaṇi che to je padārthane icchāṣe te padārthane āpaṣe. Tema bhagavānānā bhaktane mūrtirṛupī ciṁtāmaṇi jhālī rākhavī paṇa tene mūkavīja nahi. To ene sarve vātānī siddhi thaṣe. *Iti Vacanāmṛutam*
//22// 155 //

Saṁvat 1878nā jyeṣṭha sudi 11 ekādaṣīne divasa swāmī Shri Sahajānḁdājī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevānārāyaṇānā maṁḁiranī āgaḷa virājamāna hatā ne mastaka upara dhoḷī pāgha bāṁdhī hatī, ne dhoḷo khesa paheryo hato, ne dhoḷī

cādara oḍhī hatī, ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, āja to ame mananuṁ ṛupa vicārī joyuṁ. Te mana jīva thakī juduṁ na dekhāyuṁ. Mana to jīvanī ja koika kiraṇa che paṇa jīva thakī juduṁ nathī. Ane mananuṁ ṛupa to evuṁ dekhāyuṁ je, jema unāḷāmām luka hoy, tathā jema śiyāḷāmām hima hoy, tevuṁ mananuṁ ṛupa dekhāyuṁ. Ane jema māṇasanā dehamām luka pese tathā hima pese tyāre te māṇasa marī jāya che, tema e mana indriyo dvāre thaine jyāre viṣaya sanmukha thāya che tyāre te viṣaya jo duḥkhadāyī hoyo to mana tapīne unāḷānī luka jevuṁ thāya che ane te viṣaya jo sukhadāyaka hoyo to tene viṣe mana śiyāḷānā hima jevuṁ thāya che. Te jyāre duḥkhadāyī viṣayane bhogavīne luka sarakhuṁ unuṁ thaine jīvanā hṛudayamām pese che, tyāre jīvane atiṣe duḥkhīyo karīne kalyāṇanā mārgamānthī pādī nākhe che, e te luka lāgīne mare tema jāṇavuṁ. Ane jyāre e mana sukhadāyī viṣayamām sukhane bhogave tyāre ṭāḍhuṁ hima sarakhuṁ thaine jīvanā hṛudayamām pese che ane jīvane sukhīyo karīne kalyāṇanā mārgathī pādī nākhe che, e te himāḷāno vā āve ne mare tema jāṇavuṁ. Māṭe jenuṁ mana bhūṇḍā viṣayane dekhīne tape paṇa nahi, ane sārā viṣayane dekhīne ṭāḍhuṁ paṇa thāya nahi, evī rīte jenuṁ mana avikārī rahetuṁ hoyo tene paramabhāgavata sānta jāṇavā. Ane evuṁ mana thavuṁ e kāni thoḍī vāta nathī. Ane manano to kevo svabhāva che to, jema bāḷaka hoyo te sarpane, agnine tathā ughāḍī talavārane jhālavā jāy, te jo jhālavā na daie to paṇa duḥkhī thāy, ane jo jhālavā daie to paṇa duḥkhī thāy, tema jo manane viṣaya bhogavavā na daie to paṇa duḥkhī thāy, ne jo bhogavavā daie to paṇa vimukha thaine atiṣe duḥkhī thāy. Māṭe jenuṁ mana bhagavānane viṣe āsakta thayuṁ che ne viṣayane yoge karīne ṭāḍhuṁ unuṁ thatuṁ nathī, tene ja sādhu jāṇavā. *Iti Vacanāmṛutam //23// 156 //*

Saṅvat 1879nā śrāvaṇa sudi 8 aṣṭamīne divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramānthī ghoḍie caḍhīne ShriLakṣmīvāḍie padhāryā hatā, ne tyām cotarā upara uttarāde mukhāraviṇḍe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa

karyām hatān, ne kañthane viṣe mogarānā puṣpano hāra paheryo hato, ne pāghane viṣe mogarānā puṣpano toro dhāraṇa karyo hato, ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramah̄sa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Mukṭānīdaswāmīe Shrijīmahārājane praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Bhagavānane viṣe acaḷa niṣṭhāvāḷā je bhakta hoyā tene koi jātano vikṣepa āḍo āve ke na āve? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eka to yoganiṣṭhā che ne bijī sānkhyaniṣṭhā che. Temām yoganiṣṭhāvāḷo je bhagavānāno bhakta te bhagavānanā svarūpamām potānī akhaṇḍavṛutti rākhe ane sānkhyaniṣṭhāvāḷo je bhagavānāno bhakta te to manuṣyanām sukha tathā siddh, cāraṇ, vidyādhar, gaṇḍharva, devatā e sarvenām je sukha tene samajī rākhe, tathā couda lokanī māñhilī kore je sukha che te sarvenum pramāṇa karī rākhe je, ā sukha te āṭalum ja che. Ane e sukhanī keḍe je duḥkha rahyūm che tenum paṇa pramāṇa karī rākhe. Pachī duḥkhe sahita evām je e sukha te thakī vairāgyane pāmīne parameṣvarane viṣe ja dṛaḍha prīti rākhe. Evī rīte sānkhyaniṣṭhāvāḷāne to samajāṇanum baḷa hoy. Ane yoganiṣṭhāvāḷāne to bhagavānanā svarūpamām akhaṇḍa vṛutti rākhavī tenum ja baḷa hoy, paṇa koika viṣama deṣakāḷādikane yoge karīne koika vikṣepa āve to bhagavānanā svarūpamām vṛutti rahetī hoyā te kyānika bije paṇa coṭī jāy. Kema je, yoganiṣṭhāvāḷāne samajāṇanum baḷa thoḍum hoyā māṭe kānika vighna thai jāya kharum. Ane sānkhyaniṣṭhā ne yoganiṣṭhā e be jo ekane viṣe hoyā to pachī kāni vāñdho ja na rahe. Ane evo je bhagavānāno bhakta hoyā te to bhagavānanī mūrti vinā bijā koi padārthamām lobhāya ja nahi. Ane ema samaje je, bhagavānanum je Akṣaradhāma ne te dhāmane viṣe rahī evī je bhagavānanī mūrti ne te dhāmane viṣe rahyā evā je bhagavānanā bhakta te vinā je je loka che, ne te lokane viṣe rahyā evā je deva che. Ne te devanā je vaibhava che, te sarve nāṣavañta che. Ema jāñīne eka bhagavānane viṣe ja dṛaḍha prīti rākhe che. Māṭe evā bhaktane to koi jātano vikṣepa āvato nathī. *Iti Vacanāmṛutam* //24// 157 //

Saṅvat 1879nā śrāvaṇa vadi 6 chaṭṭhane divasa swāmī ShriSahajāñndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā

darabāramām dakṣiṇāde bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān. Ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷī mahārāje sarve paramahṇsane kahyuṁ je, sām̄bhaḷo ame eka praśna pūchīe chīe je, eka to bhagavānāno bhakta tyāgī che ne dehe karīne to sarva vartamāna dṛaḍha rākhe che, ne aṇtaramām to viśaya bhogavavānī vāsanā atiṣe tīkhī che, to paṇa dehe karīne to bhraṣṭa thato nathī, evo to tyāgī che. Ane bījo bhakta che te to gṛahasthāśramī che, ne tene to dehe karīne dhana strīno prasaṅga che, ne aṇtaramām to sarve prakāre nirvāsanika che. E beya jaṇā jyāre deha mūkaṣe tyāre e beya śī gatine pāmaṣe? E beya te sarakhī gatine pāmaṣe? Ke adhika nyūna thaṣe? E beyano viktie karīne judo judo uttara āpo. Pachī Gopālānḍa swāmī bolyā je, e tyāgī jyāre deha mūkaṣe tyāre ene viśaya bhogavavānī aṇtaramām tīkhī vāsanā che, māṭe ene to bhagavāna mṛutyulokane viṣe athavā devalokane viṣe moṭo gṛahastha karaṣe ane atiṣe viśayabhoga prāpta thaṣe. Te jevā Bhagavadgītāmām yogabhraṣṭane bhoga kahyā che tevā bhogane devalokamām bhogavaṣe, ane e gṛahastha haribhakta che, te to deha mūkaṣe tyāre nirvāsanika che, māṭe bhagavānanuṁ je brahmapura dhāma tene pāmaṣe ne bhagavānanā caraṇāraviṇḍamām nivāsa karīne raheṣe. Ane prathama kahyo je tyāgī te to viśaya bhogavī bhogavīne jyāre tṛupta thaṣe, tyāre te viśaya thakī vairāgyane pāmīne ne manamām paścātāpa karīne bhagavānanuṁ bhajana karaṣe. Pachī nirvāsanika thaine bhagavānanā dhāmamām jaṣe. Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, ṭhīka kahyuṁ, eno uttara e ja che.

Pachī Mukṭānḍa swāmīe pūchayūṁ je, evī dṛaḍha vāsanā hoyā ne tenī jene ṭālavānī icchā hoy, to te ṣo upāya kare tyāre ṭaḷe? Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, jevuṁ Ukākhācarane saṇtanī sevā karyānuṁ vyasana paḍayūṁ che, tevī rīte bhagavāna tathā bhagavānanā saṇta tenī sevā karyānuṁ jene vyasana paḍe, ne te vinā eka kṣaṇa mātra paṇa rahevāya nahi, to enā aṇṭhkarāṇanī je malina vāsanā te sarve nāṣa pāmī jāya che.

Pachī Svayamprakāśānḍa swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Jeṇe karīne bhagavāna atiṣaya rājī thāya evuṁ kayūṁ sādhana che?

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jyāre gharamām eka maṇa anna maḷatum hoya, ne tyāre jevī sañtanī upara prīti hoya ne jevuñ dīnapaṇuñ hoya ane pachī tene eka gāmanuñ rājya āve athavā pāñca gāmanuñ rājya āve, athavā pacāsa gāmanuñ rājya āve, athavā so gāmanuñ rājya āve, athavā sarve pṛuthvīnuñ rājya āve, to paṇa sañtanī āgaḷa jevo kaṅgāla hato ne dīna ādhīna raheto, tevo ne tevo ja prītie yukta thako dīna ādhīna rahe, temaja līndraloka tathā Brahmaloکانuñ rājya pāme to paṇa sañtanī āgaḷa tevo ne tevoja dīna ādhīna rahe. Ane tyāgī hoya ne te jevo prathama garība hoya, ane jema sou sañtanī ṭelacākari karato hoya, tevi ne tevi ja potāmām bhagavānanā jevām aiśvarya āve, to paṇa karato rahe, paṇa sādhu sāthe pitarāi dāvo bāndhe nahi, ne barobarīyāpaṇuñ kare nahi, evām jenām lakṣaṇa hoya tenī upara bhagavāna ati prasanna thāya che.

Iti Vacanāmṛutam ॥25॥ 158 ॥

Saṅvat 1879nā bhādaravā sudi 11 ekādaśīne divasa rātrine same Shrijī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā mañdiranī āgaḷa virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa paramahñsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je bhagavānanā bhakta hoya tene to bhagavānane tathā bhagavānanā bhaktane je na gamatuñ hoya te na ja karavūñ ane parameśvarane bhajyāmām āntarāya karatā hoya ne te potānām sagānvahālām hoya teno paṇa tyāga karavo. Ane bhagavānane na game eevo koika potāmām svabhāva hoya to teno paṇa śatrunī peṭhe tyāga karavo. Paṇa bhagavānathī je vimukha hoya teno pakṣa levo nahi. Jema Bharatajīe potānī mātāno pakṣa na līdho, ane bhagavānāno bhakta hoya tene to southī viśeṣa potāmām ja avaguṇa bhāse. Ane je bijāmām avaguṇa juve ane potāmām guṇa paraṭhe te to satsaṅgī che, topaṇa ardho vimukha che. Ane bhagavānanā bhaktane to bhagavānanī bhakti karatām ātmagñāna tathā vairāgya tathā dharma te jo āntarāya karatā hoya to tene paṇa pāchā pāḍīne bhagavānanī bhaktinuñ ja mukhyapaṇuñ rākhavūñ. Ane jo bhaktine viṣe sahāyarūpa thatā hoya to to e ṭhīka che, ema samaje teja bhagavānanāno pūro bhakta kahevāy. Ane jene bijāno avaguṇa

āve ne potāmām guṇa paraṭhe te to game tevo moṭo hoy, to paṇa tene kalyāṇanā mārgamām vighna thāya che. Jema Rādhikājī ghaṇām moṭām hatān, ane bhagavānane viṣe prema paṇa atiṣaya hato, paṇa jyāre potāmām guṇa mānyo ane ShriKṛṣṇa bhagavānane viṣe avaguṇa mānyo, tyāre potānā premamām tamoguṇano bhāga āvyo. Pachī ShriKṛṣṇa bhagavāna tathā ShriDāmā sāthe vaḍhaveḍa karī. Pachī ShriDāmāno ṣāpa thayo, teṇe karīne Golokamānthī paḍīne gujarane ghera avatāra līdho, ane bhagavāna vinā anya puruṣa hato tene dhaṇī karyo, evā mahā moṭā lānchanane pāmyām ane ShriDāmā hato teṇe paṇa potāmām guṇa mānyo ane Rādhikāmām avaguṇa paraṭhayo, to Rādhikāno ṣāpa pāmīne daitya thavum paḍayun. Ane e dhāmamānthī to paḍavānī rīta nathī, ne je paḍayā te to bhagavānanī icchā evī hatī to paṇa bhagavāne ema jaṇāvyyum je, Rādhikājī jevo moṭo hoy, ne te potāmām guṇa mānīne bhagavānanā bhaktano avaguṇa le, to te paṇa paḍī jāya to bijānī ṣī gaṇatī? Māṭe bhagavānāno bhakta hoyā tene to sarve satsaṅgīno guṇa ja levo ne potāno to avaguṇa ja levo. Evī rīte samajato hoyā ne thoḍī buddhi hoyā to paṇa teno satsaṅga divase divase vṛuddhi pāmato jāy. Ane te vinā to jhājhī buddhi hoyā to paṇa divasa divasa pratyē satsaṅgamānthī pācho haṭhato jāy, Ane ante jātām niṣcaya vimukha thāy. Ane vaḷī e rīta to sarva ṭhekāṇe che je, je cākara hoyā athavā ṣiṣya hoyā tene rājā hoyā athavā guru hoyā te jema vaḍhīne kahevā māṇḍe, temām je savaḷum leto jāya to te upara rājā tathā gurune atiṣe heta thāya che. Ane jene ṣikhāmaṇanī vāta kahe ne avaḷum le to te upara heta thatum nathī. Temaja bhagavānanī paṇa rīta che je, jene ṣikhāmaṇanī vāta kahe ne savaḷum le to te upara heta thāya che. Paṇa je avaḷum le te upara thatum nathī. *Iti Vacanāmṛutam 112611 159 11*

Saṅvat 1879nā kārtika sudi 11 ekādaṣīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām dakṣiṇāde bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā. Ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane kaṅṭhane viṣe guladāvadīnā dhoḷā ne piḷā puṣpanā hāra virājamāna hatā, ane pāghamām be kore torā laṭakatā hatā ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje Muktannda swāmīne praśna pūchayo je, tamāre krodha thāya che, tyāre še nimitte thāya che? Ane keṭalum nimitta hoyā tyāre krodha thāya che? Ane amāre to ekathī lākha rūpiyā sudhī bagāḍa kare to paṇa potā sārṇum to krodha āve nahi, ane jyāre dharmalopa kare athavā baḷio hoyā te garībane piḍe athavā anyāyano pakṣa le. Tyāre tenī upara amāre koikane arthe lagāreka krodhanī caṭakī āve che, paṇa potāsāru to leṣamātra krodha āvato nathī. Ane koika sāru āve che te paṇa kṣaṇamātra paṇa nathī raheto, ne āṅṭī paṇa baṅdhātī nathī. Tema tamāre kevi rīte āve che ne kevi rīte ṭaḷe che? Pachī Muktanndaswāmīe kahyūm je, koika padārthane yoge tathā koikanī avaḷāi dekhāya tene yoge te upara krodha thāya paṇa tatkāḷa ṣamī jāya che.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, evum tamāre vicāranum baḷa rahe che te ṣāne yoge rahe che? Tyāre Muktanndaswāmīe kahyūm je, eka to bhagavānanum māhātmya vicārīne ema samajāya che je, je rīte bhagavānāno kurājīpo thāya te svabhāva rākhavo nathī. Ane bījo Shukajī ne Jaḍabharata jevā saṅtano mārga joine ema vicāra rahe che je, sādhumām evo ayogyā svabhāva na joie. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, kāmakrodhādikanā jorane haṭhāve evo je vicāra te to guṇa thakī para che te e tamārā jīvamām rahyo che. Ane evī rīte kāmakrodhādika guṇane haṭhāve evum je jora che te pūrvajanmano saṅskāra che. Ane tamārum eṭalum to amane jaṇāya che je, tamāre je je māyika padārthano yoga thāya tenī āṅṭīmām prathama to āvī javāy, paṇa ānte jatām enā baṅdhanamām rahevāya nahi, baṅdhana troḍīne nikaḷāya kharūm.

Pachī Mukatāndaswāmīe pūchayūm je, prathama āvaraṇa thai jāya evī kācapa rahe che te ṣāne yoge rahe che? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, deṣakāḷādika je āṭha che, temām jevum pūrvasaṅskāramām jora che tevum ja ekaekamām che, māṭe jyāre eno yoga thāya tyāre jarṇura baṅdhana thāya che, ane pūrvanā saṅskāranum jora rahevā detā nathī. Ane jo saṅskāramām lakhyūm eṭalum ja sukṛuta duṣkṛuta thāy, to ved, ṣāstra ne purāṇa tene viṣe vidhiniṣedhanā bheda kahyā che je, ā karavum ne ā na karavum, te sarve khoṭum thai jāy, te e moṭānām karelām ṣāstra to khoṭām thāya ja nahi. Ane JayaVijaya hatā teṇe jo ayogyā kriyā karī to je ṭhekāṇe kāḷ, karma ne māyā nathī evum je bhagavānanum dhāma

tyānthī paḍī gayā. Ane jo Nāradaĵī ne rāĵī karyā to Prahlādane deṣakāḷādika aṣubha hatā to paṇa naḍī śakyā nahi. Ane jo sanakādikane kopāyamāna karyā to deṣakāḷādika ṣubha hatā topaṇa JayaVijaya paḍī gayā. Māṭe jene kalyāṇane icchavum̐ tene to jema moṭā puruṣa rāĵī thāya tema karavum̐. Ane te moṭā puruṣa paṇa tyāre rāĵī thāya jyāre koi prakāre aṅtaramām̐ malina vāsanā na rahe ane jene garība upara krodhādikano saṅkalpa thato hoyā to tene moṭā upara paṇa thāy, ane potānā iṣṭadeva upara paṇa krodhādikano malina ghāṭa thāy. Māṭe jene kalyāṇa icchavum̐ tene koi upara malina ghāṭa karavo nahi. Ane jo koi upara malina ghāṭa kare, to tene bhagavānanā bhakta tathā bhagavāna upara paṇa malina ghāṭa thai jāy. Ane amārāthī to eka garība paṇa duḥkhāyo hoyā to amārā aṅtaramām̐ evo vicāra āve che je, bhagavāna sarvāntaryāmī che, te eka ṭhekāṇe rahīne sarvenā aṅtarane jāṇe che. Māṭe jene ame duḥkhavyo tenā ja aṅtaramām̐ virājamāna haṣe, tyāre ame bhagavānāno aparādha karyo, ema jāṇīne tene page lāgīne tene kāṅnika joitum̐ hoyā te āpīe, paṇa je prakāre te rāĵī thāya tema karīe chīe. Ane vaḷī ame vicārīne joyum̐ je, je atiṣe tyāga rākhe athavā dayā rākhe tethī bhagavānanī bhakti thāya nahi, tyāre upāsanāno bhaṅga thāya che. Ane pūrve je je atiṣe tyāgī thayā che, tenā mārgamām̐ upāsanāno nāṣa thai gayo che. Māṭe ame ema vicārīne parameṣvaranī upāsanā rahevā sāru tyāgano pakṣa moḷo karīne bhagavānanām̐ maṅdira karāvyām̐ che, temām̐ jo thoḍo tyāga raheṣe, to paṇa upāsanā raheṣe, to teṇe karīne ghaṇāka jīvanām̐ kalyāṇa thaṣe. Ane jene bhagavānanī bhakti karavī, tene to ḍhuṅḍhiyānī peṭhe dayā rākhe paṇa kema ṭhīka paḍe? Ene to parameṣvarane vāste puṣpa lāvyām̐ joie, tulasī lāvyām̐ joie, bhāĵī tarakārī lāvī joie, ṭhākorajīne vāste bāga bagīcā karāvyā joie, maṅdira karāvyām̐ joie. Māṭe je atiṣe tyāga rākḥīne ne atiṣe dayā rākḥīne mūṭhī vāḷīne besī rahe, teṇe bhagavānanī bhakti thatī nathī. Ane jyāre bhaktie rahita thāy, tyāre bhagavānanī upāsanāno nāṣa thai jāy, eṭale pachavāḍethī aṅdhaparamparā cāle. Te sāru ame maṅdira karāvyām̐ che te akhaṅḍa bhagavānanī upāsanā rākhyā sāru karāvyām̐ che. Ane je upāsaka hoyā te potānā dharmamānthī bhraṣṭa thāyaja nahi. Māṭe potapotānā dharmamām̐ rahīne bhagavānanī bhakti upāsanā karavī. E amāro siddhānta che. *Iti Vacanāmṛtam* ||27|| 160||

Saṅvat 1879nā phāgaṇa sudi 2 dviṭiyāne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potāne utāre vedī upara āthamaṇe mukhāraviṅde virājamāna hatā, ne dhoḷo khesa paheryo hato, ane dhoḷī cādara oḍhī hatī, ane mastaka upara ṣveta pāgha bāndhī hatī, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Dave Prāgajīe kahyuṁ je, Shrimadbāgavata jevo koi grāntha nathī. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Shrimadbāgavata to sāruṁ ja che, paṇa skaṇda purāṇane viṣe ShriVāsudevamāhātmya che, te jevo koi grāntha ja nathī. Kānje e grānthane viṣe dharm, gñān, vairāgya ane bhakti tathā ahinsāpaṇuṁ emanuṁ atiṣe pratipādana karyuṁ che. Ema kahīne pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Vālmiki Rāmāyaṇane viṣe ane Harivaṅṣane viṣe atiṣe hiṁsānuṁ pratipādana karyuṁ che, ane Raghunāthajī paṇa kṣatriyanī prakṛutie vartyā che ane Raghunāthajīne viṣe ṣaraṇāgatavatsalapaṇuṁ to kharuṁ. Paṇa je ṣaraṇāgata hoyā ne te jo jarāya vāṅkamām āvyo hoyā to teno tatkāḷa tyāga karī de. Jo Sītājīne māthe lagāreka lokāpavāda āvyo to ati vahālām hatām paṇa tatkāḷa tyāga karī dīdho, Pachī Muktānndaswāmīe kahyuṁ je, evī to Rāmānnda swāmīnī prakṛuti hatī. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, amārī prakṛuti to evī nathī. Amāre to parameṣvaranā bhakta upara atiṣe dayā varte che. Ane Pāṇḍavone viṣe paṇa Arjunanī prakṛuti bahu dayāḷu hatī. Ane puruṣa mātrane viṣe to Rāmacaṇdrajī tathā Arjuna evo koi puruṣa nathī ane Sītājī ne Droupadī evī koi strī mātramām strīo nathī. Have ame amārī je prakṛuti che te kahīe chīe je, amāro dayāḷu svabhāva che, to paṇa je haribhaktano drohī hoyā teno to amāre abhāva āve che, ane haribhaktanuṁ ghasātuṁ jo koi bolyo hoyā ane ene jo huṁ sām̄bhaḷuṁ, to te sāthe huṁ bolavāne ghaṇo icchuṁ paṇa bolavānuṁ mana ja thāya nahi. Ane je bhagavānanā bhaktanī sevācākarī kare te upara to amāre atiṣe rājīpo thāī jāya che. Ane amārī prakṛuti ema che je, thoḍīka vātamām kurājī paṇa na thauṁ ane thoḍīka vātamām rājī paṇa na thauṁ. Ane jyāre jemām rājī thayāno ke kurājī thayāno svabhāva bahu divasa sudhī jouṁ chuṁ, tyāre rājīpo ne kurājīpo thāya che. Paṇa koinā kahyā sām̄bhaḷyā thakī koinī upara rājīpo ke kurājīpo thato nathī. Ane jeno jeṭalo guṇa mārā manamām jaṇāī jāya che

teṭalo teno guṇa āve che. Ane māre to e ja aṅga che je, jo bhagavānāno kharekharo bhakta hoy, to huṁ to te bhagavānānā bhaktano paṇa bhakta chuṁ ane huṁ bhagavānānā bhaktanī bhakti karuṁ chuṁ, eja māre viṣe moṭo guṇa che, ane eṭalo guṇa jemām na hoyā to temām koi jātānī moṭapa ṣobhe nahī.

Ane bhagavānānā bhaktano jene jene abhāva āvyo che, te atiṣe moṭā hatā topaṇa potānī padavī thakī paḍī gayā che. Ane jenuṁ ruḍuṁ thāya che te paṇa bhagavānānā bhaktanī sevāmānthī ja thāya che, ane jenuṁ bhūṅḍuṁ thāya che te paṇa bhagavānānā bhaktanā drohamānthī ja thāya che. Ane vaḷī jīvane bhagavānane rājī karyāno upāya to man, karm, vacane bhagavānānā bhaktanī sevā karavī e ja che, ane bhagavānānā bhaktano droha karavo e ja bhagavānane kurājī karavāno upāya che. Māṭe amāro to eja siddhānta che je, bhagavānāno rājīpo hoyā ne bhagavānānā bhaktano saṅga hoyā to bhagavānathī anaṅta varṣa sudhī cheṭe rahīe to paṇa kānī manamām ṣoka na thāy, ane bhagavānānī pāse rahetā hoie ne jo bhagavānāno rājīpo na hoyā to tene huṁ sārūṁ nathī jāṇato. Ane sarva śāstranuṁ paṇa eja sāra che je, bhagavānāno jema rājīpo hoyā temaja karavuṁ. Ane jema bhagavānāno rājīpo hoyā tema je na kare tene bhagavānānā mārgathakī paḍayo jāṇavo. Ane jene bhagavānānā bhaktano saṅga che ne bhagavānāno rājīpo che ne te jo mṛutyulokamām che to paṇa bhagavānānā dhāmamām ja che kema je, je saṅtanī sevā kare che ne bhagavānānā gamatāmām che, te bhagavānane samīpe jaine ja nivāsa karaṣe ane jo bhagavānānā dhāmamām che ne bhagavānāno rājīpo nathī. Ne bhagavānānā bhakta upara irṣyā che, to te bhakata bhagavānānā dhāmamānthī paṇa jarṇura heṭho paḍaṣe. Māṭe amāre to bhagavānāno rājīpo thayā sāru janmojanma bhagavānānā bhaktanī ja sevā karavī che. Ane jema amāro niścaya che tema ja tamāre paṇa niścaya karavo. Pachī Muktaṅnda swāmī ādika je sarve haribhakta hatā temaṇe hātha joḍīne kahyuṁ je, He Mahārāja! Amāre paṇa eja niścaya rākhavo che. Ema kahīne sarve haribhakta vīnāntie sahita Shrijīmahārājane page lāgyā. Pachī vaḷī Shrijīmahārāja bolyā je, ā vārtā je ame karī che te kevi che, to ved, śāstra, purāṇa ādika je je kalyāṇane arthe pṛuthvīne viṣe śabda mātra che, te sarvenuṁ ame śravaṇa karīne tenuṁ sāra kāḍhīne ā vārtā

karī che. Te parama rahasya che, ne sāranuṁ paṇa sāra che. Ane pūrve je je mokṣane pāmī gayā che, ne have je je pāmaṣe, ne hamaṇām je je mokṣane mārge cālyā che. Te sarvene ā vārtā che te jīvanadorīrūpa che.

Iti Vacanāmṛutam 112811 161 11

Saṁvat 1879nā phāgaṇa sudi 8 aṣṭamīne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ShriKṛuṣṇa bhagavānanā svarūpane viṣe je bhaktanuṁ citta ati āsakta thayuṁ hoy, tenām āvām lakṣaṇa hoyā je, pote mārge cālīne atiṣe thākī rahyo hoy, ne beṭhuṁ thāvānī paṇa śarīramām śakti na rahī hoy, ane tevā samāmām kānika bhagavānanī vārtāno prasaṅga nisare to jāṇīe eke gāu paṇa cālyo nathī, evo sāvadhāna thaine te vārtāne karavā sām̄bhaḷavāmām atiṣe tatpara thai jāy, athavā game tevā rogādike karīne piḍāne pāmyo hoyā athavā game tevuṁ apamāna thayuṁ hoy, ne tevāmām jo e bhagavānanī vārtā sām̄bhaḷe, to tatkāḷa sarva duḥkha thakī rahita thai jāy. Ane vaḷī game tevi rājya samṛuddhine pāmīne avarāi gayo evo jaṇāto hoy, ane je ghaḍīe e bhagavānanī vārtā sām̄bhaḷe, to te ghaḍīe jāṇīe ene koino saṅga ja nathī thayo, evo thako te bhagavānanī vārtā sām̄bhaḷavāmām sāvadhāna thai jāy, evī jātanām jene viṣe lakṣaṇa hoy, tene e bhagavānane viṣe ḍṛaḍha āsakti thai jāṇavī.

Pachī Muktānnda swāmīe pūchayūṁ je, e bhagavānane viṣe evī ḍṛaḍha āsakti śā thakī thāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, kām to pūrva janmano evo ati baḷīyo saṅskāra hoyā athavā je saṅtane bhagavānane viṣe evī ḍṛaḍha āsakti hoy, tene sevāe karīne rājī kare, e beye karīne ja bhagavānane viṣe evī ḍṛaḍha āsakti thāya che, paṇa e vinā bījo upāya nathī. *Iti Vacanāmṛutam 112911 162 11*

Saṁvat 1879nā dvitīya caitra sudi 9 navamīne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṅdiranī osarīe gādītakiyā upara virājamāna

hatā, ne śveta khesa paheryo hato, ne śveta cādara oḍhī hatī, ne kālā cheḍānī dhotalī mastake bāndhī hatī, ne dhoḷā puṣpano hāra paheryo hato ne dhoḷā puṣpano toro pāghamām laṭakato hato, ne potānā mukhāravīndani āgaḷa sādhu tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Shrimadbāgavata ādika je satśāstra te satya che, ane e śāstramām je kahyūm hoyā te tevīja rīte thāya che paṇa bījī rīte thatum nathī. Juone, Shrimadbāgavatamām suvarṇane viṣe kaḷīno nivāsa kahyo che, to te suvarṇa amane dīṭhum paṇa gamatum nathī. Ane jevum bāndhanakārī suvarṇa che, tevum ja bāndhanakārī ṛupa paṇa che. Kema je, jyāre ṛupavāna strī hoyā ne te sabhāmām āve, tyāre game tevo dhīrajavāna hoyā tenī paṇa dṛuṣṭi tenā ṛupane viṣe taṇyā vinā rahe nahi. Māṭe sonum ane strī e be ati bāndhanakārī che. Ane e be padārthanum bāndhana to tyāre na thāy, jyāre prakṛutipuruṣa thakī para evum je śuddha caitanya brahma tene ja eka satya jāṇe ne te brahmane ja potānum svarṇa māne ne te brahmarṛupa thaine parabrahma evā je ShriKṛuṣṇa bhagavāna tenum bhajana kare, ane e brahma thakī orum je prakṛuti ne prakṛitinum kāryamātra tene asatya jāṇe ne nāśavaṅta jāṇe ne tuccha samaje, ne māyika je nāmarṛupa tene viṣe atiṣe doṣadṛaṣṭi rākhe, ne te sarva nāmarṛupane viṣe atiṣaya vairāgya pāme, tene sonum ne strī bāndhana na kare, ane bījāne to jarṇura bāndhana kare. *Iti Vacanāmṛutam //30// 163 //*

Saṅvat 1880nā śrāvaṇa sudi 4 cothane divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potāne utāre vedikā upara gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kālā cheḍānī dhotalī mastake bāndhī hatī, ane potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane Prāgājī Dave pāse Shrimadbāgavatamām Kapilagītānī kathā vañcāvatā hatā. Pachī kathānī samāpti thai, tyāre Shrijīmahārāja paramahṅsa pratye bolyā je, sarva kāraṇanā paṇa kāraṇa ne akṣarātīta ne Puruṣottama evā je Vāsudevabhagavān, te mahāpuruṣarūpe karīne mahāmāyāne viṣe vīryane dhare che, te puruṣa akṣarātmaka che, mukta che, ane ene

brahma kahe che. Ane e puruṣe māyāmām vīrya dharyuṃ tyāre te māyā thakī pradhānapuruṣa dvārāe vairājapuruṣa utpanna thayā, tyāre e vairājapuruṣa te puruṣanā putra kahevāy. Jema ā jagatamām koi brāhmaṇ, kṣatriya, vaiśyādika je prākṛta māṇasa hoyā ne tenī strīmānthī teno dīkaro thāy, tema e vairājapuruṣa thāya che. Evā je vairājapuruṣa te ā jīva jevā ja che. Ane enī kriyā paṇa ā jīvanā jevī ja che, ne te vairājapuruṣanī dvīparārdhakālanī āvaradā che, ane ā jagatanī utpatti, sthiti, pralayarūpa enī traṇa avasthā che. Jema jīvanī jāgrat, svapna, suṣupti e traṇa avasthā che tem. Ane e vairājapuruṣanā virāṭ, sūtrātmā, avyākṛta e traṇa deha che, ne te deha aṣṭāvaraṇe yukta che ne te deha mahattattvādika je covīsa tattva te dvāre thayām che. Te e virāṭane viṣe indriyo, anṭhkarāṇa ne devatāe praveṣa karyo ne ene uṭhāḍavā māṇḍayum ne virāṭano jīva paṇa mānhī hato, to paṇa e virāṭa uṭhayum nahi ane jyāre kṣetragñā evā je Vāsudevabhagavāna te puruṣarūpe karīne emām āvyā, tyāre e virāṭa deha uṭhayum ne e vairājapuruṣa potānī kriyāne viṣe samartha thayā, ane eja je bhagavāna te ā jīvane prakāśyāne arthe suṣuptirūpa māyā thakī para rahyā thakā e jīvane viṣe sākṣīrūpe rahyā che, to paṇa jīvane deh, indriyo ne viṣaya teno saṅga ghaṇo thayo che. Māṭe saṅgadoṣe karīne ee jīva dehādikarūpa thāi gayo che, te enā saṅgane mūkīne e jīva ema samaje je, mārum ṛpa to māyā thakī mukta ne para evum je brahma te che. Evī rīte niraṅtara manana karato sato brahmano saṅga kare to e brahmano guṇa e jīvane viṣe āve. Paṇa ene ā vārtā sām̄bhaḷī hoyā topaṇa niraṅtara smṛuti rahetī nathī, e moṭo doṣa che. Evī rīte iṣvara je vairājapuruṣa ne ā jīv, e sarvanā prakāśaka to puruṣarūpe karīne Puruṣottama evā Vāsudeva che ane e vairājapuruṣa paṇa jīvanī peṭhe baddha che. Te dvīparārdha sudhī potānī āvaradā bhogave che tyām sudhī baddha varte che, ane eno pralaya thāya tyāre ene e puruṣano sambāṇdha sākṣāt thāya che. Kema je, eno bāpa je puruṣa te samartha che, te ene eṭalo jāḷave che. Ane vairājapuruṣane māyāno sambāṇdha rahyo che māṭe pralayane ante pācho māyāmānthī upaje che. Ane ā jīva che te jevo pote baddha che ne asamartha che, tevī rīte ja eno je bāpa hoyā te paṇa baddha ne asamartha hoy. Māṭe e bāpa te dīkarāno ṣo sahāya kare? Māṭe ene suṣuptirūpa māyāno sambāṇdha niraṅtara

rahe che, ṭaḷato nathī. Eto jyāre pūrve kahyo teṽ rīte nirantara potānā prakāśaka je brahma teno manana dvārā saṅga kare tyāre ṭaḷe.

Ane vaḷī e virāṭapurūṣa paṇa saṅkarṣaṇ, aniruddh, pradyumnānī upāsanā kare che. Temām pralayarūpa avasthāne viṣe saṅkarṣaṇānī upāsanā kare che. Ne sthitiṛupa avasthāne viṣe pradyumnānī upāsanā kare che ne utpattiṛupa avasthāne viṣe aniruddhanī upāsanā kare che. Ane te saṅkarṣaṇādika traṇa je te Vāsudeva bhagavānanām saguṇa rūpa che, ne tenī upāsanāne baḷe karīne e vairājapurūṣa je te utpatti, sthiti ne pralayarūpa kriyāne viṣe sāmartyane pāme che. Ane jyām sudhī e traṇānī upāsanā kare che tyām sudhī ene utpatti, sthiti, pralayarūpa je māyāno saṁbaṁdha te ṭaḷato nathī. Ane jyāre e nirguṇa evā je Vāsudeva bhagavāna tenī upāsanā kare che, tyāre e vairājapurūṣa māyāno tyāga karīne brahmarūpa thāya che. Jema ā jīva che te brahmādika devarūpe bhagavānanī upāsanā kare che. Tyāre dharm, arth, kāmārūpa phaḷane pāme che, ane jyāre bhagavānanā avatāra je RāmaKṛṣṇādika tenī upāsanā kare tyāre brahmarūpa thāya ne enī mukti thāy, tema e vairājapurūṣane paṇa che. Ane e vairājapurūṣa dvārāe avatāra thāya che ema śāstramām kahyūm che, te to ema samajavūm je, e je Vāsudevanārāyaṇa te puruṣārūpe karīne vairājapurūṣane viṣe āvīne virājamāna hoyā tyāre avatāra kahyā che, māṭe e avatāra to sarve Vāsudevabhagavānanā ja che. Ane e Vāsudeva bhagavāna jyāre pratilomapaṇe e vairājapurūṣa thakī nokhā paḍī jāya tyāre e kevaḷa vairājapurūṣa thakī avatāra saṁbhāve ja nahi, māṭe e thakī avatāra to ene viṣe Vāsudeva āvyā che te sāru kahyā che. Ane ene viṣe Vāsudeva je kṣetragñā teṇe praveśa karyo nahoto tyāre e vairājapurūṣa potānī kriyā karavī tene viṣe paṇa samartha nahotā thayā. Ane pūrve je puruṣa kahyā te māyāmām garbha dhare tyāre pradhānapuruṣa dvārāe eka evo je vairājapurūṣa rūpa dīkaro te thāy, ane eja māyāmānthī aneka pradhānapuruṣa dvārāe bījām paṇa ghaṇānka evām vairājapurūṣa rūpa brahmāṁḍa thāya che. Ane te puruṣa to niranna che, ne mukta che, ne brahma che, ne māyānā kāraṇa che. Te māyāne viṣe lomapaṇe varte che. To paṇa ene māyāno bādha thato nathī. Ne māyāne viṣe ene bhoganī icchā nathī. E to pote brahmasukhe sukhiyā che, ne pūrṇakāma che. Ane je vairājapurūṣa iṣvara che, te māyānā bhogane bhogavīne pralayakāḷane

viṣe māyāno tyāga kare che. Ane je jīva che, te to māyānā bhogane bhogavīne duḥkhiyo thako māyāmānija līna thāya che.

Tyāre Shukamunie pūchayum je, Puruṣottama Vāsudeva che te puruṣarūpe karīne aneka brahmāṇḍani utpatti, sthiti, pralayanā kartā che. Māte puruṣarūpe karīne ja bahudhā śāstramām Puruṣottamane kahyā che, tyāre puruṣamām ne Vāsudevamām keṭalo bheda che? Tyāre Shriḥimahārāja bolyā, jema ā jīvane viṣe ne vairājapuruṣa iṣvarane viṣe bheda che, ane vaḷī jema iṣvarane viṣe ne puruṣane viṣe bheda che, tema puruṣa ne Puruṣottama evā je Vāsudeva bhagavāna tene viṣe evo ghaṇo bheda che. Ne Puruṣottamavāsudeva to sarvanā swāmī che. Ane evā akṣarātmaka puruṣa brahmarūpa ghaṇāka che, te je te Vāsudevanā caraṇāraviṇḍani upāsanā kare che ne stuti kare che. Evī rīte puruṣottam, puruṣ, iṣvar, jīva ane māyā e pānca bheda anādi che. Te evī rīte vārtā ame ghaṇīkavāra karī che, paṇa enum manana karīne sārī peṭhe potānā aṅtaramām gheḍa besāratā nathī, eṭale śāstranā śabdane sām̐bhaḷīne samajaṇamām ṭhā raheto nathī. Ne ṭhāvakī gheḍaya besārī hoyā to enī samajaṇa koi divasa te śabdane sām̐bhaḷave karīne phare nahīn. Māte ā vārtāne sārī peṭhe vicārajyo ne lakhajyo. Evī rīte ā vārtā Shriḥimahārāje karī che te lakhī che. *Iti Vacanāmṛutam ||31|| 164 ||*

Saṅvat 1880nā śrāvaṇa sudi 5 pañcamīne divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potāne utāre virājamāna hatā, ane aṅgane viṣe sarve śveta vastra paheryām hatān, ane mastakane upara kāḷā cheḍānī dhotalī bāndhī hatī, ne kaṅṭhane viṣe puṣpanā hāra virājamāna hatā, tathā karṇane upara puṣpanā guccha virājamāna hatā tathā mastaka upara puṣpanā torā virājamāna hatā, ane potānā mukhāraviṇḍani āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḥimahārāja sarve haribhakta pratye bolatā havā je, ā saṅsārane viṣe potānā kuṭumbīno sām̐bandha che, te to jema thoranum̐ jhāḍa hoyā athavā vaḍanum̐ ke pipalānum̐ ḍāḷa hoy, te eka ṭhekāṇethī kāpīne bīje ṭhekāṇe ropīe to ugīne jhāḍa thāy, ane ām̐bo tathā līm̐baḍo hoyā ne tene ekavāra kāpyo eṭale pharīne coṭe nahi, tema kuṭumbī vinā

bījāno je sambandha che te to āmbānā jhādanā jevo che, te ekavāra kāpyo eṭale pharīne coṭe nahi. Ane kuṭumbīno sambandha che te to thoranā ne vaḍanā jhāḍa jevo che, te kāpī nākhyo hoyā to paṇa dharatīmām paḍayo paḍayo paṇa pālavyā vinā rahe nahi, māṭe e kuṭumbīno sambandha to, to ṭale jo sthūl, sūkṣma ane kāraṇa e traṇa deha thakī nokho evo je ā dehane viṣe jīvātmā tene potānum ṛupa jāṇīne tene viṣe bhagavānanī mūrtine dhārīne ne jāti, varṇ, āśrama tenā mānane mūkīne kevala bhagavānanā smaraṇane viṣe tatpara thāya to kuṭumbīno sambandha cokho ṭale, te vinā bījo upāya koi nathī. Ane vaḷī jīvanum je kalyāṇa thāy, ane jīva māyāne tarīne brahmasvarṛupa thāya tenum kāraṇa to Puruṣottama evā je Vāsudeva bhagavāna tenā pratyakṣa svarṛupanum gñān, dhyān, kīrtana ane kathādika eja che, ne eṇe karīne ja e jīva che, te māyāne tare che ane ati moṭāine pāme che. Ane bhagavānanum je Akṣaradhāma tene pāme che. Ane ātmaniṣṭhā, vairāgya ne dharma te to bhagavānanī bhaktinā sahāyarṛupa upakaraṇa che, paṇa bhagavānanī bhakti vinā ekalo vairāgya tathā ātmaniṣṭhā tathā dharma te jīvane māyā taryānum sādhana nathī. Ane jo atiśaya dharm, ātmaniṣṭhā ne vairāgya na hoyā ne ekalī bhagavānanī bhakti hoyā to paṇa e jīvanum kalyāṇa thāya ne māyāne tare, eṭalo dharmādika thakī bhaktine viṣe viṣeṣa che. To paṇa dharmādika aṅganum sahāyapaṇum hoyā to e bhaktine viṣe koi vighna thatum nathī ane jo dharmādika aṅganum sahāyapaṇum na hoyā to viṣama deśakālādike karīne bhaktine viṣe vighna jarṇura thāya che. Te māṭe dharmādika aṅge sahita bhakti karavī. Ane evī rīte bhaktine karato je bhakta tene paṇa jo bhūṅḍā deṣ, kāḷ, kriyā ne saṅga che tene viṣe pravartāy, to bhagavānāno bhakta hoyā tenum paṇa aṅtara ḍoḷāi jāya ne tenā svabhāvāno ṭhā na rahe. Māṭe bhūṅḍo deṣ, bhūṅḍo kāḷ, bhūṅḍī kriyā ane bhūṅḍo saṅga teno tyāga karīne ṛuḍo deṣ, ṛuḍo kāḷ, ṛuḍo saṅg, ṛuḍī kriyā, tene viṣe sadā pravartavum paṇa bhūṅḍā deśādikano saṅga karavo ja nahi. *Iti Vacanāmṛtam ॥32॥ 165 ॥*

Saṅvat 1880nā śrāvaṇa vadi 13 teraṣane divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potāne utāre ḍholiyā upara gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ne

sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān. Ane potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāja sarve saṅta tathā sarve haribhakta pratye ema bolatā havā je, prathama ame amārā aṅganī vāta kahīe. Pachī tame sarve potapotāno je rīte mokṣa mānyo hoyā tathā ame āvī rīte vartaṣum to ā lokamām ne paralokamām bhagavāna amārī upara rāḷī raheṣe ema je mānyum hoyā te kahejyo. Ema sarvene kahīne pachī Shriḷīmahārāje potānā aṅganī vāta kahevā māṅḷī je, amane to je padārthamām heta jaṅyā to teno tyāga karīe tyāre sukha thāy, ane bhagavānanā bhakta vinā je manuṣyamātra athavā padārthamātra tenī jo manamām smṛuti thāi hoyā to tethī atiṣe cheṭum karīe tyāre sukha thāya ane jo bhagavānanā bhakta hoyā to teno koi rīte karīne haiyāmām abhāva āve ja nahi ane amāre vagara icche paṇa paṅcaviṣaya che te jorāvarīe āvīne prāpta thāya che to paṇa tene ame icchatā nathī ane page karīne ṭhelī nākhīe chīe. Ane je divasa thakī ame janmyā chīe te divasathī karīne āja divasa paryaṅta koi divasa jāgratamām athavā svapnamām dravyano ke strīno bhūṅḷo ghāṭa thayo hoyā to ā samagra paramahāsanā sama che. Ane evī rīte ame sadāya nirdoṣapaṇe chīe. Ne je amāre viṣe doṣabuddhi karaṣe to tene jāgratamām tathā svapnamām bhūṅḷo ghāṭa thaṣe, ne tene deha mūkyā same bahu kaṣṭa thaṣe. Ane amārā aṅtaramām to eka bhagavānanā svarūpanum ja ciṅtavana rahe che. Ane uparathī to bhagavānanā bhakta hoyā tenā jīvanum sārum thāya te sāru haḷīmaḷīne rahīe chīe. Ane je divasa amārā haiyāmām bhagavāna ne bhagavānanā bhakta vinā bīje kayāni heta jaṅṣe to ame ema mānīṣum je, ame amārī sthitimānthī ḍagyā, paṇa amane evo niṣcaya che je, ame e sthitimānthī ḍagīeja nahi. Ema amārum aṅga hatum te kahyuṅ. Have tame sahu potapotānum aṅga hoyā te kaho. Pachī sarve saṅte tathā sarve haribhakte jevām jenām aṅga hatām tevām kahyān. Je ā lokane viṣe ne paralokane viṣe āvī rītanā aṅgamām ame rahīe to amārā upara bhagavāna rāḷī rahe, evī rīte kahyuṅ. Te sarve hari-bhaktanā aṅganī vikti je, koṅeka to bhagavāna vinā bīje ṭhekāṇe vairāgyanuṅ kahyuṅ. Ane koṅeka ātmaniṣṭhānum kahyuṅ. Ne koṅeka bhagavānane viṣe prītinum kahyuṅ. Ne koṅeka dharmamām rahevānum kahyuṅ. Evī rīte bahu prakāre kahyuṅ, paṇa Shriḷī mahārāje

manamām je dhārī rākhyūm hatum te koie na kahyūn.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eka niškāmī vartamāna dṛaḍha hoyā to tene ālokamām tathā paralokamām koi thekāṇe bhagavānathī cheṭum rahe nahi. Ane amāre paṇa te uparathī koi divasa heta ochum thāya nahi, ane ame ahīnyām ṭakyā chīe te paṇa ahīnyānnā haribhaktane ati niškāmī vartamānanao dṛaḍhāva dekhīne ṭakyā chīe. Ane jene niškāmī vartamāna dṛaḍha hoyā to te thakī ame hajāra gāu cheṭe jaie to paṇa tenī pāseja chīe. Ane jene te niškāmī vartamānamām kācapa che, ne te jo amārī pāse rahe che, toya paṇa te lākha gāu cheṭe che. Ane amane niškāmī bhakta hoyā tenāja hāthanī karī sevā game che. Māṭe ā Muḷajī Brahmācārī che te atiṣe dṛaḍha niškāmī che, to amane emanī kareḷī sevā atiṣe game che. Ane bījo koi sevā cākārī kare to te evī gamatī nathī. Ane ame je je vārtā karīe chīe tene viṣe paṇa niškāmī vartamānanum ja atiṣe pratipādana thāya che. Ane ame je divasathī pragaṭa thayā chīe te divasa thakī niškāmī vartamānaneja atiṣe dṛaḍha karatā āvīe chīe. Ane sabhā beṭhī hoyā tyām koika strī athavā puruṣa tene joyāmām phera paḍe tyāre e game teṭalī yukti karīne saṅtāḍe to paṇa amane jaṇyā vinā raheja nahi. Tyāre amāro te manuṣya upara atiṣe kurājīpo thai jāya che, ane amārum mukha paṇa śyāmaḷum thai jāya che. Ane tenum duḥkha to atiṣaya lāge che, paṇa mahobata jāṇīne jhājhum kahevāya nahi. Ane vaḷī sādhdāvo che, māṭe haiyāmām samajī rahīe chīe, paṇa jo rājānā jevī rīta hoyā to tene māthe jhājho daṅḍa thāy. Māṭe sarva moṭā paramahṅsa tathā moṭī moṭī bāio tene ame morathīja kahī rākhyūm che je, satsaṅgamām koi puruṣane tathā koi strīne kadācit jo niškāmī vartamānamām phera paḍe to amane sambhaḷāvaṣo mā. Shā māṭe je, jyāre ame evī vārtā sām̄bhaḷīe chīe tyāre jema vānjhiyāne ghera dīkaro āvyo hoyā ne te marī jāya ne tene jevo ṣoka thāya tevo amāre paṇa ṣoka thāya che. Tathā manamām ema vicāra thai jāya che je, badhā satsaṅgane mūkīne jatā rahīe, māṭe je niškāmī vartamāna rākhe teja amane vahālo che. Ane tene ne amāre āloka paralokamām dṛaḍha meḷāpa rahe che.

Pachī Harajī Thakkare praṣna pūchayo je, e niškāmī vartamāna ṣe upāye karīne atiṣe dṛaḍha thāya? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, eno eka prakāranā upāya nathī, enā to traṇa prakāranā upāya che. Jema hānkanāro,

baḷadīyā, paidān, dhuṅsari, ūndh, māncado evā ghaṇāka sāmāne karīne eka gāḍum kahevāya che, tema niṣkāmīvrata dṛaḍha rākhavānī paṇa ghaṇīka sāmāgrī joie chīe. Temām paṇa traṇa upāya che te to atiṣe mukhya che. Temām eka to manane vaṣa karavum je, manane viṣe akhaṇḍa evum manana karavum je, hum ātmā chuṅ, deha nathī, ne bhagavānanī kathā śravaṇādika je navadhā bhakti tene viṣe manane akhaṇḍa joḍī melavum paṇa kṣaṇamātra manane navarum revā devum nahi. Jema koika puruṣane bhūta vaṣa thayo hato te jyāre kāma na batāve tyāre tene khāvā taiyāra thāy, tema ā mana che te paṇa bhūta jevum che. Te jyāre bhagavadbaktimām na rākhe tyāre adharmanā ghāṭa ghāḍe, tyāre e bhūtani peṭhe jīvane khāvā taiyāra thayum kahevāy. Māṭe manane akhaṇḍa bhagavānanī kathā kīrtanādikamām joḍī rākhavum, eṭale e mana vaṣa thayum kahevāy. Ane bījo upāya e che je, prāṇane niyamamām rākhavo. Te jema bhagavāne Gītāmām kahyum che je, āhār-vihāra yukta rākhavo, paṇa atiṣe khādhānī lolupatā na rākhavī evī rīte varte tyāre prāṇa niyamamām thayo kahevāy. Ane prāṇa niyamamām na karyo hoyo to khādhānī bahu manamām ṭruṣṇā rahe. Pachī anaṅta prakāranā je rasa tene viṣe rasanā indriya che te doḍatī phare tyāre bījī indriyo vaṣa karī hoyo te paṇa sarve mokaḷī thai jāy, māṭe āhārane niyamamām rākhīne prāṇane niyamamām karavo. Ane trijo upāya e che je, ā satsaṅgane viṣe jene jene je je niyama kahyā che temām dehane rākhīne dehane niyamamām karavo. Evī rīte traṇa upāyane je dṛaḍha rākhe tene niṣkāmī vartamāna atiṣe dṛaḍha thāya che. Ane ene viṣe ema na jāṇavum je, evī rīte rākhavum ghaṇum kaṭhaṇa che. Kema je, je sādhuja hoyo tene to ema rākhavum kāni kaṭhaṇa che nahi. Ane sādhu hoyo te to kām, krodh, lobhādika śatrunum baḷa hoyo to paṇa bhagavānane rājī karyā sāru teno tyāga kare tyāreja e pāko sādhu kahevāy. Ane manuṣya dehe karīne na thāya evum ṣum che? Je, nitye abhyāsa rākhīne kare te thāya che. Jema kuvānā kānṭhā upara mahā kaṭhaṇa paththaro hoyo che tene viṣe nitye pāṇīne sīncavum teṇe karīne narama doraḍī che te paṇa kāpā pāḍe che, tema je sādhuja che ne te je svabhāvane ṭālavāno nitye abhyāsa rākhaṣe to te svabhāva kyām lagī raheṣe? E to niṣcayaja nāṣa pāmaṣe. Māṭe jene niṣkāmavrata rākhavum hoyo tene kahyā evā je traṇa upāya te dṛaḍha

karīne rākhavā. *Iti Vacanāmṛutam //33// 166*

Saṅvat 1880nā bhādaravā sudi 1 paḍavāne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane dhoḷum̄ dhotiyum̄ paheryum̄ hatuṅ, ne dhoḷī cādara oḍhī hatī, ne kāḷā cheḍānī dhotalī mastake bāndhī hatī, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī ne paramahṅsa dūkaḍa sarodā laine gāvātā hatā.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, kīrtana rākho, praṣna uttara karīe to āḷasa maṭe. Ema kahīne Shrijī mahārāja bolyā je, prathama hum̄ eka praṣna pūchum̄ chum̄ je, ā jīvane viṣe māyānām̄ kārya evām̄ je indriyo, aṅṭhkarāṇa ādika covīṣa tattva te rahyām̄ che, te e tattva jaḍa che ke caitanya che? Pachī paramahṅse kahyūm̄ je, e tattva caitanya to kharān̄. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jyāre e tattva caitanya che tyāre ā ṣarīrane viṣe jīva che te bheḷā covīṣa tattvanā paṇa covīṣa jīva thayā, tyāre ā jīvanum̄ je kalyāṇa thaṣe te paṇa sarvene vaheṅcātum̄ bhāge āvaṣe ne je pāpa karaṣe te paṇa sarvene vahṅecātum̄ bhāge āvaṣe, tyāre sukhaduḥkhanum̄ je bhoktāpaṇum̄ te eka jīvane viṣe ja nahi kahevāy. Ane saṅcit, prārabdha ne kriyamāṇa e traṇa prakāranām̄ je karma te paṇa eka jīvane ja nahi kahevāy. Ane Nāradādika je pūrve mukta thayā che temano eka potapotāno jīva ja mukta thayo che, paṇa te bheḷā covīṣa tattvanā jīva to mukta thayā kahyā nathī. Evī rīte āṣaṅkā karīne tattvane nirjīva karī dekhāḍayān̄. Pachī temām̄ je je rīte paramahṅse uttara kāryā tene tene āṣaṅkā karīne khoṭā karī nākhyā, te koi rīte paramahṅsathī uttara thayo nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo eno uttara ame karīe je, e tattva je te kāryakāraṇa bhede karīne be prakāranām̄ che. Temām̄ kāraṇarūpa je tattva che te caitanya che ne kāryarūpa je tattva che te jaḍa che. Ane ā jīva che te pote viṣeṣa sattāe karīne hṛdayane viṣe rahyo che ne potānī sāmānya sattāe karīne deh, indriyo, aṅṭhkarāṇamām̄ tadātmakapaṇe maḷyo che, teṇe karīne e dehādika caitanya jevā jaṇāya che paṇa e to jaḍa ja che. Ane jyāre e jīva bhagavānāno bhakta thaine bhagavānanā dhāmamām̄ jāya che tyāre jaḍa evām̄ je tattva te paḍayām̄

rahe che. Ane e covīṣa tattva che te māyāmānṭhī thayām che. Māṭe māyārṛupa che, ne jaḍa che, ane deh, indriyo ne anṭhkarāṇarṛupe judām judām jaṇāya che. Te to jema eka pṛuthvī che te ja tvacā, māṅs, majjā, asthi ne snāyu e pāñce ṛupe thai che, ne kācarṛupe paṇa karanārānī kimate thai che, tema e māyā che te parameṣvaranī icchāe karīne e dehādikarṛupe jude jude prakāre jaṇāya che. *Iti Vacanāmṛutam ||34|| 167 ||*

Saṅvat 1880 nā bhādaravā sudi 11 ekādaśīne divasa rātri pāchalī cho ghaḍī rahī tyāre Shrijīmahārāja sūtā uṭhīne ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām jāranī khāṇa upara ḍholiyo ḍhaḷāvīne virājamāna thayā hatā, ne dhoḷo khesa paheryo hato, ne dhoḷī pacheḍī oḍhī hatī ne śyāma cheḍānī dhotalī mastake bāndhī hatī.

Pachī paramahṅsa tathā haribhaktane teḍāvīne te pratye bolyā je, āja to amane nidrā bahu āvī, te ghaṇuṁ uṭhavānuṁ karyuṁ paṇa uṭhāya nahi, ne te nidrāmām ame vicāra ghaṇo karyo, ne te vicāra karīne je nirdhāra karyo che te kahūṁ chuṁ je, huṁ Rāmānṅdaswāmī pāse āvyā more paṇa ātmāne sākṣāt dekhato ne hamaṇe paṇa dekhuṁ chuṁ. Te ātmā sūryanā jevo prakāṣe yukta che. Ne ā māri sarve indriyonī kriyāne viṣe mane ātmānuṁ kṣaṇa mātra paṇa vismaraṇa thatuṁ nathī. Paṇa e ātmadarśana thavuṁ bahu kaṭhaṇa che. Evuṁ ātmadarśana to pūrvanā ghaṇāka janmanā sat saṅskāravāḷo koika viralō hoyā tene thāya che. Ane bījo to e ātmāno vicāra so varṣa paryaṅta kare to paṇa ātmānuṁ darśana thāya nahi. E to kayāre thāy, to jyāre ShriKṛṣṇa bhagavānanī mūrtinuṁ dhyāna kare, tyāre e ātmāne dekhavo e kānī kaṭhaṇa nathī ane bhagavānanā dhyāna vinā kevaḷa ātmāne vicāre karīne ātmā jaṇāya che ke dekhāya che, evī to āśā koine rākhavī nahi. Ane bhagavānanī upāsanā karavī, ne bhagavānanām caritra gāvavāṅ, sām̄bhaḷavām̄ ne bhagavānanuṁ nāmasmaraṇa karavuṁ, ne potapotānā dharmamām̄ rahevuṁ, evī rīte potānā jīvanuṁ kalyāṇa thavuṁ te kānī kaṭhaṇa nathī. E to jema vahāṇamām̄ besīne samudrane taravo evo sugama mārga che. Ane ātmadarśane karīne kalyāṇa karavuṁ te to jema tumbāḍām̄ bāndhīne samudra taravo evo kaṭhaṇa mārga che. Ane ame je ātmagñānanī vārtā karīe chīe. Temām̄ to eṭaluṁ ja prayojana che je, jo potānā ātmāne dehathī judo māne to

dehane viṣe prīti na rahe, tathā dehanā sambandhīne viṣe heta na rahe, tathā bhagavānanī bhaktine viṣe koi vighna na thāy, eṭalum ja prayojana che. Paṇa kevaḷa eṇe karīne ja kalyāṇa thāya ema to mānavuṃ nahi.

Ane vaḷī jagatamām ema vārtā che je, mana hoyā caṅgā to katharoṭamām gaṅgā. E vārtā khoṭī che. E to game tevo samādhiniṣṭha hoyā athavā vicāravāna hoyā ne te paṇa jo strīonā prasaṅgamām rahevā māṅde, to eno dharma koi rīte rahe ja nahi. Ane game tevī dharmavāḷī strī hoyā ne tene jo puruṣano sahaṅgā thāy, to eno paṇa dharma rahe ja nahi. Ane evī rīte strīpuruṣane paraspara sahaṅgā thāya ne eno dharma rahe evī to āśā rākhavī nahi. Te ā vārtā te ema ja che, paṇa emām kāni saṅśaya rākhavo nahi. Te māṅte dharmamām te kayāre rahevāya to paramahṅsa hoyā tathā brahmacārī hoyā ne te jo potānā brahmacaryādika niyama kaḷyā che temām rahe, to eṇe dharmamām rahevāy. Ane strī hoyā ne te paṇa jo potapotānā niyama kaḷyā che temām varte to teṇe dharmamām rahevāya ane bījā je satsaṅgī gṛahastha hoyā te paṇa jo potapotānā niyama kaḷyā che temām rahe, ne yuvāna avasthāvāḷī je potānī mā, bona ne dīkarī te bheḷe paṇa ekāntamām na bese ne tenī sāmum paṇa dṛaṣṭi māṅdīne na juve, to eṇe dharmamām rahevāy. Evī rīte dharmamām rahevum tathā bhagavānanā svarṇupanī upāsanā karavī tathā bhagavānanā avatāra caritranum śravaṇa kīrtana karavum tathā bhagavānanum nāmasmaraṇa karavum. E cāra vānām ja jīvanā atiṣaya kalyāṇane arthe che, ane ā tame sarva cho te mane bhagavāna jāṇo cho. Te ame jyām jyām utsava samaiyā karyā hoyā ne je ṭhekāṇe paramahṅs, brahmacārī tathā haribhakta satsaṅgī bāi bhāi sarve bhegā thayā hoyā ne ame kīrtana gavarāvyām hoyā ne vārtā karī hoyā ne amārī pūjā thai hoy, e ādika je amārām caritra līḷā tene kahevām ne sām̄bhaḷavām ne tenum manamām ciṅtavana karavum. Ane jene enum ciṅtavana aṅtakāḷe jo thai āvyum hoy, to teno jīva bhagavānanā dhāmane jarṇura pāme. Māṅte evām je amārām e sarve caritra, kriyā tathā nāmasmaraṇa te kalyāṅakārī che. Ane āvī rīte ame Svarṇupānīnda swāmīne vārtā karī hatī, te vārtāne dhārī, tyāre dehamām je māṅdavāḷdanum ghaṇum duḷkha hatum te sarve nivṛutti pāmī gayum ne parama śānti thai, paṇa e ghaṅāya ātmāne dekhatā hatā, toya paṇa teṇe karīne kāni siddhi thai nahi. Ane vaḷī parokṣa je ShriKṛuṣṇa,

Rāmacandrādika bhagavānanā avatāra temanām je caritra te jyām jyām kahyām hoyā tene paṇa sām̄bhaḷavām̄ ne gāvavān̄. Ane e cāra vānān̄nī dṛaḍhatā thāya tene arthe ame Shrīmadbāgavata ādika āṭha granthanum̄ atiṣe pratipādana karyum̄ che. Māṭe e granthane sām̄bhaḷavā ne bhaṇavā ne e cāravānān̄nī ja vārtā karavī. Ane vaḷī bhagavānanī mūrtinī upāsanā ne bhagavānanām̄ caritra ne bhagavānanum̄ nāmasmaraṇa e traṇa vānām̄ vinā kevaḷa dharme karīne kalyāṇa thavum̄ te to tum̄baḍām̄ bāndhīne samudra taravo tevum̄ kaṭhaṇa che. Ane bhagavānanī mūrtino āṣraya hoyā ne bhagavānanām̄ caritrane gāto sām̄bhaḷato hoyā ne bhagavānanum̄ nāma smaraṇa karato hoyā ne jo temām̄ dharma na hoyā to te māthe pāṇo laine samudrane taravāne icche evo jāṇavo ne tene caṇḍāḷa jevo jāṇavo. Māṭe e cāravānāne karīne ja jīvanum̄ kalyāṇa jarṇura thāya che. Paṇa e vinā bījum̄ koi evum̄ sādhana nathī je jeṇe karīne kalyāṇa thāy. Ane Muktaṇḍa swāmī ādika sādhanām̄ je kāvy, kīrtana te gāvavān̄, ne sām̄bhaḷavām̄ tathā bhagavānanā avatāracaritre yukta evām̄ kāvy, kīrtana bījā kavinām̄ hoyā to tene paṇa gāvavām̄ ne sām̄bhaḷavān̄, paṇa kabīra ne akhānām̄ je kāvy, kīrtana hoyā tathā e jevām̄ jenām̄ jenām̄ kāvy, kīrtana hoyā tene gāvavām̄ nahi ne sām̄bhaḷavām̄ paṇa nahi. Ane tamāre sarvene māre viṣe viṣvāsa che ne hum̄ tamane jevī tevī avaḷī vāte caḍhāvī dauṇ, to jema sarvene kūvāmām̄ nākhīne uparathī pāṇānī ṣilā ḍhānke tyāre tene nīkaḷavānī āṣā ja nahi, tema tame paṇa mārā vacanane viṣvāse karīne avaḷe mārge caḍhī jāo to emām̄ mārūm̄ ṣum̄ sārūm̄ thāya? Māṭe ā vārtā tamārā kalyāṇanī che te mer̄ tamane hete karīne kahī che, te sārū tamo sarve have āvī ja rīte samajīne dṛaḍhapaṇe vartajo. Ema kahīne pachī Shrījīmahārāja bolyā je, jo tame sarve ā ame vārtā karī, evī rīte vartavāno niṣcaya karyo hoyā to eka eka āvīne māre page aḍīne sama khāo, ne evī pratigñā karo je, amāre dṛaḍhapaṇe emaja vartavum̄ che. Pachī sarve paramahṇsa tathā satsaṅgī rājī thakā uṭhīne Shrījīmahārājanā caraṇakamaḷano sparṣa karīne namaskāra karīne pāchā beṭhā. Pachī sarve bāione paṇa evī rīte kahyūṇ, tyāre bāio paṇa cheṭe ubhī rahīne ema vartavāno niṣvaya karīne sama khādhā. Pachī Shrījīmahārāja prasanna thakā potāne utāre padhāryā. *Itī Vacanāmṛtam 113511 168 11*

Saṅvat 1880nā bhādaravā sudi 15 pūnamane divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, praśna uttara karo. Tyāre Muktānnda swāmīe praśna pūchayo je, bhagavānanā svarūpamām akhaṇḍa vṛutti rahe teno śo upāya che? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, eno upāya to cāra prakārano che. Temām eka to jenā cittano coṭavāno svabhāva hoyā te jyām coṭāḍe tyām coṭī jāy. Te jema putrakalatrādikamām coṭe che tema parameśvaramām paṇa coṭe. Māṭe eka to e upāya che. Ane bījo upāya e che je atiśe śūravīrapaṇuṅ, te śūravīrapaṇuṅ jenā haiyāmām hoyā ne tene jo bhagavāna vinā bījo ghāṭa thāya to pote śūravīra bhakta che māṭe tenā hṛdayamām atiśe vicāra upaje, te vicāre karīne ghāṭa mātrane ṭālīne akhaṇḍa bhagavānanā svarūpamām vṛutti rākhe che. Ane trijo upāya te bhaya che, te jenā hṛdayane viśe janm, mṛtyu ne naraka corāśī tenī bīka atiśe rahetī hoyā te bīke karīne bhagavānanā svarūpamām akhaṇḍa vṛutti rākhe che. Ane cotho upāya te vairāgya che, te je puruṣa vairāgyavāna hoyā ne sāṅkhyasāstrane gñāne karīne deha thakī potānā ātmāne judo samajīne te ātmā vinā bījām sarve māyika padārthane asatya jāṇīne, pachī te ātmāne viśe paramātmāne dhārīne tenuṅ akhaṇḍa ciṅtavana kare, ane e cāra upāya vinā to jenā upara bhagavāna kṛupā kare tenī to vāta na kahevāy, paṇa te vinā bījā to anaṅta upāya kare to paṇa bhagavānane viśe akhaṇḍa vṛutti rahe nahi. Ane bhagavānane viśe akhaṇḍa vṛutti rahevī te to ghaṇuṅ bhāre kāma che. Te jene aneka janmanām sukṛuta udaya thayām hoyā tene bhagavānanā svarūpamām akhaṇḍa vṛutti rahe che, ne bījāne to akhaṇḍa vṛutti rākhavī mahā durlabha che. Evī rīte bhagavānanā svarūpamām akhaṇḍa vṛutti rākhavānī vāta karīne pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ā saṅsārane viśe māyā māyā kahe che te māyānuṅ ṛupa ame joi līdhuṅ che je, bhagavāna vinā bīje ṭhekāṇe je heta rahe che te ja māyā che ane ā jīvane potāno je deha ne dehanām sagān saṅbaṅdhī ne dehanuṅ bharaṇapoṣaṇa karanāro, eṭalāṅne viśe to jevuṅ paṅcaviṣayamām jīvane atiśe heta che te thakī paṇa viśeṣa heta

che. Māṭe jene deha ne dehanān, sagān saṁbandhī ne dehanām bharaṇapoṣaṇa karanārām emānthī sneha tūṭayo, te puruṣa bhagavānani māyāne tarī rahyo che, ane je puruṣane bhagavāna vinā bijāmānthī heta tūṭe che tene bhagavānane viṣe heta thāya che. Ane jyāre bhagavānane viṣe heta thayum tyāre tenī bhagavānamām akhaṇḍa vṛutti rahe che, ane jyāre bhagavānamām akhaṇḍa vṛutti rahī, tyāre tene bijum kāni karavum rahyum nathī, te to kṛtārtha thayo che. *Iti Vacanāmṛutam 113611 169 11*

Saṁvat 1880nā bhādaravā vadi 1 paḍavāne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhāraviṇḍani āgaḷa paramahṁsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje praśna pūchayo je, Gītāmām kahyum che je gñānī hoyo te paṇa potānī prakṛuti sarakhum ācaraṇa kare, ane śāstre kahyo evo je nigraha tenuṁ jora cāle nahi. Māṭe e svābhāvika prakṛuti che te še upāya karīne ṭaḷe? Pachī sarve je munimaṇḍaḷa teṇe vicārīne joyum paṇa Shrijīmahārājanā praśnāno uttara thāya ema jaṇāyum nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eno uttara ema che je e svabhāva mukāvya sāru je satpuruṣa upadeśa karatā hoyo tenā vacanane viṣe atiṣe viśvāsa hoyo, ane upadeśanā karanārānī upara sām̄bhaḷanārāne atiṣe prīti hoyo, ane upadeśano karanāro hoyo te game teṭalām duḥkhavīne kaṭhaṇa vacana kahe to paṇa tene hitakārī ja mānato jāy, to svābhāvika je prakṛuti che te paṇa nāṣa thai jāy. Paṇa e vinā bijo koi upāya nathī. Māṭe jene potānī prakṛuti ṭālyānī icchā hoyo tene parameśvara tathā satpuruṣa te svabhāva ṭālyā sāru game teṭalā tiraskāra kare ne game tevām kaṭhaṇa vacana kahe topaṇa koi rīte duḥkhāvum nahi, ne kahanārāno guṇa ja levo evī rīte varte to koi rīte na ṭaḷe evī prakṛuti hoyo toya paṇa te ṭaḷī jāya che. *Iti Vacanāmṛutam 113711 170 11*

Saṁvat 1880nā bhādaravā vadi 6 chaṭṭhane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara gādītakyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān,

ne potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahīsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, saṅsārī jīva che tene to koika dhana denāro maḷe ke dīkaro denāro maḷe to tyām tarata pratīti āve, ane bhagavānanā bhakta hoyā tene to jaṅtra, maṅtra, nāṭak, ceṭakamām kayānya pratīti āve ja nahi. Ane je haribhakta hoyā ne jaṅtra maṅtramām pratīti kare, te satsaṅgī hoyā to paṅa ardho vimukha jāṅavo. Ane je sēcā bhagavānanā bhakta hoyā te ghaṅā hoyā nahi. Yathārtha bhagavānanā bhakta to Kāriyāṅī gāmamām Mānco bhakta hatā. Te satsaṅga thayā mora mārgīnā paṅthamām hatā to paṅa niškāmī vartamānamām phera paḍayo nahi, ane pote bālabrahmacārī rahyā. Ane koika kīmiyāvāḷo potāne ghera āvīne utaryo hato, teṅe trāmbāmānthī ṛpuṅ karī dekhāḍayūn, ne pachī e bhaktane kahyūn je, tame sadāvratī cho māṅte tamane ā būṭī batāvīne ṛpuṅ karavā śīkhavūn. Pachī e bhakte lākaḍī laine tene gāma bahāra kāḍhī mūkyo, ane tene ema kahyūn je, amāre to bhagavāna vinā bījā padārthanī icchā nathī. Pachī e bhaktane satsaṅga thayo tyāre bhagavānanā ekāntika bhakta thayā. Māṅte je ekāntika bhakta hoyā tene eka to ātmaniṣṭhā hoy, ne bījō vairāgya hoy, ne trījo potāno dharmā dṛaḍhapaṅe hoy, ne cothī ShriKṛṣṇa bhagavānane viṣe atyaṅta bhakti hoyā ane te ekāntika bhakta jyāre deha muke tyāre teno ShriKṛṣṇa bhagavānane viṣe praveṣa thāya che, ane je ekāntika na hoyā teno to brahmādikamām praveṣa thāya che, athavā saṅkarṣaṅādikane viṣe praveṣa thāya che, paṅa ekāntika thayā vinā ShriKṛṣṇavāsudevamām praveṣa thato nathī. Te praveṣa te ema samajavo je jema atiṣaya lobhī hoyā teno dhanamām praveṣa thāya che, ne jema ati kāmī hoyā teno managamatī strīmām praveṣa thāya che, ne jema ghaṅīka dolatavāḷo hoyā ne te vāṅjhiyo hoyā ne tene dīkaro āve to teno dīkarāmām praveṣa thāya che, tema evī rīte jeno jīva je saṅghāthe baṅdhāyo hoyā tene viṣe teno praveṣa jāṅavo, paṅa jema jaḷamām jaḷa maḷī jāya che ane agnimām agni maḷī jāya che tema praveṣa nathī thato, e to jeno jene viṣe praveṣa hoyā tene potānā iṣṭadeva vinā bījā koi padārthane viṣe heta upaje nahi, ne eka tenī ja raṅanā lāgī rahe, ne te vinā jīve te mahā duḅkhanā divasa bhogavīne jīve, paṅa sukha na thāy.

Iti vacanāmṛtm 113811 171

Saivāt 1880nā bhādaravā vadi 10 daṣamīne divasa Shriḥimahārāja ShriḤGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramānthī ghoḍīe caḍhīne ShriḤLakṣmīvāḍīe padhāryā hatā. Pachī tyām oṭā upara ḍholiyo ḍhaḷāvīne te upara virājamāna thayā hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa paramahṇsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḥimahārāje praśna pūchayo je, deṣ, kāḷ, kriyā, saṅgādike karīne paṇa je potāmām evo guṇa hoyā te jāya ja nahi evo jene je svābhāvika guṇa hoyā te kaho? Ema kahīne Shriḥi mahārāja bolyā je, lyo ame amārāmām evā svābhāvika guṇa rahyā che te kahīe je, eka to amāre ema varte che je, pañca prakāranā viṣaya sambāndhī je je padārtha che teno dehe karīne sūjhe eṭalo yoga thāya to paṇa teno manamām ghāṭa na thāy, tathā svapnamām paṇa na āve. Ane bījo ema je, bahārathī sūjhe eṭalī pravṛttimām rahyā hoie paṇa jyāre āntardaṣṭi karīne potānā ātmā sāmum joie, to kācabānā ānganī peṭhe sarve vṛutti saṅkocāine ātmasvarūpane pāmī jāya ne parama sukhārūpe vartāy. Ane trijo ema je, caitanyarūpa ne tejomaya evum je bhagavānanum Akṣaradhāma che, temām sadā sākāra mūrti evā ShriḤ KṛṣṇaVāsudeva virājamāna che ne te sākāra thakā ja sarvanā kartā che paṇa nirākārathakī to kāni thatum nathī. Evī rīte sākāranī ḍṛaḍha pratīti che. Te keṭalāka vedāntanā grāntha vañcāvya ne sām̐bhalyā topaṇa e pratīti ṭalī nahi. Ane cotho ema je, je koi bāi-bhāi hoyā ne tenī koranum ema māre jāṇyāmām āve je, ā to uparathī dāmbhe karīne bhagavānanī bhakti kare che paṇa e sāco bhagavānāno bhakta nathī. To tene dekhīne mana rājī na thāya ne tenī sāthe suvāṇa paṇa na thāy. Ne je kharekharo bhagavānāno bhakta hoyā tene dekhīne ja mana rājī thāya ne tenī sāthe ja suvāṇa thāy. E cāra guṇa amāre viṣe svābhāvikaṇe rahyā che te kahyā. Ane have tame sarve kaho. Pachī je moṭerā paramahṇsa tathā moṭerā haribhakta hatā temaṇe jemām je guṇa evo hato te kahī dekhāḍayo.

Pachī Shriḥimahārāja bolyā je, je moṭero hoyā tene viṣe niṣkāmārūpa dharma che, te avaśya joie ne bījī vātamām to kānika kācyapa hoyā to cāle paṇa enī to ḍṛaḍhatā atiṣe joie, kema je, e moṭero che, tenī sārāpe sarvanī sārāpa kahevāy.

Evī rīte vārtā karīne pāchā Dādākhācaranā darabāramām padhārīne saṅdhyā āratī, Nārāyaṇadhunya, stuti karīne pachī sarve sādhu tathā haribhaktanī sabhā thai. Pachī Shrijīmahārāje moṭerā moṭerā paramahnsane pūchayum je, ame Pañcamaskaṅdha tathā Daṣamaskaṅdhanum atiṣe pratipādana karyum che. Māṭe e be grañthanum je rahasya te jema tamane samajyāmām āvyum hoyā te kaho? Tyāre moṭerā sarve paramahñse potapotānī samajaṇa pramāṇe jema jaṇāyūm tema kahī dekhāḍayūn. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo have ame e be grañthanum rahasya kahīe je, rahasya te ṣum? To game evo śāstrī hoy, purāṇī hoy, atiṣaya buddhivāḷo hoy, te paṇa sām̄bhaḷīne te vārtāne niṣcaya satya māne ne hā pāḍe, paṇa tene koi rīte saṅśaya na rahe, je e vārtā ema nahi hoy, evī rīte je kahī dekhāḍavum tenum nāma rahasya kahevāy. Ane e be grañthamām Daṣamaskaṅdhanum to e rahasya che je, upaniṣad, vedānta ne śrutismṛuti, temām jene brahma kahyā che, jyotiḥsvarūpa kahyā che, gñānarūpa kahyā che, tattva kahyā che, sūkṣma kahyā che, ane nirañjan, kṣetragnā, sarva kāraṇ, Parabrahm, Puruṣottam, Vāsudev, Viṣṇu, Nārāyaṇ, Nirguṇa eve eve nāme karīne jene parokṣapaṇe kahyā che, te te ā pratyakṣa Vasudevanā putra ShriKṛṣṇaVāsudeva che. Evī rīte jyām jyām stutibhāga che tyām tyām evā evā stutinā śabdane laine pratyakṣa ShriKṛṣṇabhagavānane ja kahyā che, paṇa ShriKṛṣṇa bhagavāna thī adhika kāni nathī kahyūn. Tathā sarva jagatanī utpatti, sthiti, pralayanā kartā te paṇa Shri Kṛṣṇabhagavāna ja che ema kahyūm che. Ane Pañcamaskaṅdhane viṣe to e Shri Kṛṣṇabhagavānanum mähātmya kahyūm che, tathā e ShriKṛṣṇabhagavāna je te ā jagatanī sthitine arthe ne potānā bhaktajanane sukha āpavāne arthe aneka prakāranī mūrtione dhārīne khaṅḍakhaṅḍa pratyehā che. Ema kahyūm che. Ane pote bāndhī evī je maryādāo tene viṣe je rahe te atiṣe moṭapane pāme, ne je na rahe te moṭo hoyā topaṇa potānī sthiti thakī paḍī jāy. Ane je sādharmaṇa jīva hoyā ne te maryādāne lope to tenī adhogati thāya che ema kahyūm che, ane e ja je Shri Kṛṣṇavāsudeva teṇe Vasudeva Devakīne pratyakṣa caturbhujarūpe adbuta bāḷaka thakā darṣana dīdhuñ, e anādi Vāsudevarūpa che. Ane e ShriKṛṣṇabhagavāna dharm, arth, kāmane viṣe vartyā che te dharm, arth, kāma sāru je je bhagavāne caritra karyām tenum je gāna

kare athavā je śravaṇa kare te sarve jīva sarve pāpa thakī mukāi ne paramapadane pāme che. Ane e Vāsudeva bhagavānanām janma, karma ne mūrti e sarve divyasvarūpa che. Ane e je Vāsudeva ShriKṛṣṇa te ja sarvoparī che. Evī rīte e be graṅthanuṃ rahasya che, ane je Shukajī jevā brahmasthitine pāmyā hoya tene paṇa e ShriKṛṣṇa parabrahmanī upāsanā bhakti karavī, ne daśamamām kahyām je Shri Kṛṣṇabhagavānanām caritra te Shukajī jevāne paṇa gāvavām ne sām̄bhaḷavān. Te Shukajīe ja kahyuṃ che je-

***Parinishthitodapi nairgunye uttamshlokalilayaa |
Gruhitchetaa rajershhe aakhyaanam yaddhitvaan ||***

Ane evā je Vāsudeva bhagavāna tenā ākārane viṣe dṛaḍha pratīti rākhavī. Ane jo bhagavānanā ākārane viṣe pratīti haṣe ne kadācit e jīva kānika pāpa karaṣe topaṇa eno uddhāra thaṣe. Kema je, pāpa kare tenuṃ to prāyaścita kahyuṃ che. Paṇa bhagavānane je nirākāra samaje, e to pañca mahāpāpa karatām paṇa ati moṭuṃ pāpa che. E pāpanuṃ koi prāyaścita nathī. Ane bhagavānane sākāra jāṇīne niṣṭhā rākhī hoy, ne kadācit tethī kānika pāpa thai gayuṃ hoya to eno ṣo bhāra che? E pāpa to bhagavānane pratāpe karīne sarve baḷī jaṣe ne eno jīva bhagavānane pāmaṣe, māṭe bhagavānanā ākārane viṣe dṛaḍha pratīti rākhīne enī dṛaḍha upāsanā karavī. Ema ame tamane sarvene kahīe chīe. Te ā vārtāne sarve dṛaḍha karīne rākhajyo. Evī rīte Shrijīmahārāja sarvene śikṣānām vacana kahīne bhojana karavā sāru padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam ||39|| 172 ||*

Saṅvat 1880nā āso vadi 3 trijane divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potānā utārāne viṣe virājamāna hatā. Pachī snāna karīne śveta vastranuṃ dhāraṇa karīne potānā āsana upara virājamāna thayā, ane potānuṃ devārcanādika je nitya karma tene karīne uttarāde mukhe ShriKṛṣṇa bhagavānane sāṣṭāṅga daṅḍavat praṇāma karatā havā. Te pratidina jeṭalā daṅḍavat praṇāma karatā tethī te divase to pote eka daṅḍavat praṇāma adhika karyo. Tene joine Shukamunie pūchayuṃ je, He Mahārāja! Aaja tame eka praṇāma adhika kema karyo?

Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, nitya pratye to ame ShriKṛṣṇa bhagavānane namaskāra karīne ema kahetā je, He Mahārāja! Aa dehādikane

viṣe ahr̥mmamatva hoyā tene tame ṭāḷajyo. Ane āja to amane evo vicāra thayo je, bhagavānanā bhaktano mane, vacane ane dehe karīne je kānika jāṇe ajāṇe droha thai āve ne teṇe karīne jevuṁ ā jīvane duḥkha thāya che tevuṁ bīje koi pāpe karīne thatuṁ nathī. Māṭe jāṇe ajāṇe, mane vacane, dehe karīne je kāni bhagavānanā bhaktano droha banī āvyo hoyā teno doṣa nivāraṇa karāvya sāru eka praṇāma adhika karyo. Ane ame to ema jāṇyūṁ che je, bhagavānanā bhaktanā drohe karīne jevuṁ ā jīvanuṁ bhūṇḍuṁ thāya che ne e jīvane kaṣṭa thāya che tevuṁ koi pāpe karīne nathī thatuṁ. Ane bhagavānanā bhaktanī mane, vacane, dehe karīne je sevā banī āve, ne teṇe karīne jevuṁ ā jīvanuṁ ruḍuṁ thāya che ne e jīvane sukha thāya che, tevuṁ bīje koi sādhanē karīne nathī thatuṁ. Ane e bhagavānanā bhaktano je droha thāya che te lobh, mān, irṣyā ane krodha e cāre karīne thāya che. Ane bhagavānanā bhaktanuṁ je sanmāna thāya che te jemām e cāravānām na hoyā tethī thāya che. Māṭe jene ā dehe karīne parama sukhiyā thavuṁ hoy, ne deha mūkyā keḍe paṇa parama sukhiyā thavuṁ hoy, tene bhagavānanā bhaktano mane, vacane, dehe karīne droha na karavo, ane jo bhagavānanā bhaktano kānika droha thai jāya to tenī vacane karīne prārthanā karavī ne mane karīne, ne dehe karīne tene daṇḍavat praṇāma karavā, ne pharīne droha na thāya evī rīte vartyāno ādara karavo paṇa ekavāra droha karīne daṇḍavat praṇāma karyā ne vaḷī pharī droha karīne daṇḍavat praṇāma karavā evī rīte vartavuṁ nahi. Ane ā vārtā dāḍī sām̐bharatī rahe te sāru ājathī sarve saṁta tathā sarve haribhakta mātra evo niyama rākhajyo je, bhagavānanī pūjā karīne potānā nitya niyamanā je daṇḍavat praṇāma hoyā te karavā, ne te pachī badhā divasamām je kāni jāṇe ajāṇe, mane, vacane, dehe karīne bhagavānanā bhaktano droha thayo hoyā tenuṁ nivāraṇa karāvavā sāru eka daṇḍavat praṇāma nitya karavo. Ema amārī āgñā che tene sarve pāḷajo. *Iti Vacnāmṛtm 114011 17311*

Saṁvat 1880nā kārtika vadi 11 ekādaśīne divasa swāmī Shri Sahajān̐dajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kaṁthane viṣe pīḷā puṣpanā hāra

paheryā hatā, ne pāghane viṣe piḷā puṣpanā torā khosyā hatā, ane potānā mukhāraviindanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāja kṛupā karīne potānā bhaktajanane upadeṣa karatā thakā bolyā je, jene parameṣvara bhajavā hoyā tene bhagavānanī athavā bhagavānanā bhaktanī sevā cākarī maḷe tyāre potānum moṭum bhāgya mānīne sevā karavī, te paṇa bhagavānanī prasannatāne arthe ne potānā kalyāṇane arthe bhaktie karīne ja karavī, paṇa koika vakhāṇe te sāru na karavī. Ane jīvano to evo svabhāva che je, jemām potāne māna maḷe teja karavum sārūm lāge. Paṇa māna vinā ekalī to bhagavānanī bhakti karavī paṇa sārī lāge nahi. Ane jema ṣvāna hoyā te sūkām hāḍakānne ekānte lai jaine karāḍe, pachī teṇe karīne potānum moḍhum cholāya ne te hāḍakum lohivāḷum thāya tene cāṭīne rājī thāya che. Paṇa mūrkhā ema nathī jāṇato je, mārāja moḍhānum lohī che temām hum svāda mānum chuṇ. Tema bhagavānāno bhakta hoyā to paṇa mānarūpī hāḍakānne mūkī ṣakato nathī. Ane je je sādhanā kareche te mānane vaṣa thaine kare che, paṇa kevaḷa bhagavānanī bhakti jāṇīne bhagavānanī prasannatāne arthe karato nathī. Ane bhagavānanī bhakti kare che temām paṇa mānāno svāda āve che tyāre kare che paṇa kevaḷa bhagavānanī prasannatāne arthe nathī karato, ane māna vinā kevaḷa bhagavānanī prasannatāne arthe bhagavānanī bhakti to Ratanjī tathā Mīyānjī jevā koika ja karatā haṣe, paṇa sarvethī to mānāno svāda mūkī ṣakāto nathī. Pachī te upara Muktaṇḍa swāmīe tulasīdāsānī sākhi kahī je ***Janak tajyo kaamni tajyo, tajyo dhaatu to sang |Tulsi laghu bhojan kari jive maanke sang ||***

E sākhiṇe sām̄bhaḷīne Shriḷīmahārāja bolyā je, jevo jīvane mānamānthī svāda āve che tevo to koi padārthamānthī āvato nathī. Māṭe mānane tajīne je bhagavānane bhaje tene to sarve haribhaktamām atīṣe moṭo jāṇavo. *Iti Vacanāmṛutam ||41|| 174 ||*

Saṇvat 1880nā māgaṣara vadi 12 dvādaṣīne divasa swāmī ShriSahajāṇḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā, ane sarve

ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Bhagavadānnda swāmīe Shrijīmahārājane praśna pūchayo je, He Mahārāja! Bhagavānanā eka eka romane viṣe anaṅta koṭi brahmānḍa rahyām che te kevi rīte rahyām che, ane brahmānḍamām kaye kaye ṭhekāṇe bhagavānanā avatāra thāya che? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, Puruṣottama bhagavānanum je Akṣaradhāma tenā be bheda che. Eka saguṇapaṇum ne bījum nirguṇapaṇum, ane PuruṣottamaNārāyaṇa che tene to saguṇa na kahevāy, ne nirguṇa paṇa na kahevāy. Ane saguṇa nirguṇa bheda to akṣarane viṣe che. Te akṣara nirguṇapaṇe to aṇu thakī paṇa ati sūkṣmasvarūpe che ane saguṇa svarūpe to jeṭalum moṭum padārtha kahevāya te thakī paṇa atiṣaya moṭum che. Te akṣaranā eka eka romane viṣe aṇunī peṭhe anaṅta koṭi brahmānḍa rahyām che, te kāni brahmānḍa akṣarane viṣe nānām thai jatām nathī. E to aṣṭavarāṇe saḥavartamāna hoyā paṇa akṣaranī atiṣe moṭapa che tenī āgaḷa brahmānḍa atiṣe nānām dekhāya che. Jema Giranāra parvata che, te Meru āgaḷa atiṣe nāno dekhāya ane Lokāloka parvatani āgaḷa Meru parvata atiṣe nāno dekhāy, tema brahmānḍa to āvaḍām ne āvaḍām hoyā paṇa akṣaranī atiṣe moṭapa che tenī āgaḷa ati nānām dekhāya che, māṭe aṇu sarakhām kahevāya che. Ane akṣarabrahma to jema sūryanum maṅḍaḷa che tema che, te sūrya jyāre māṭhe āve tyāre sūryane yoge karīne daṣe diṣāo kalpāya che. Tema Akṣaradhāma che. Ane te akṣarane upar, heṭhe ne cāre paḍakhe sarva diṣāmām brahmānḍani koṭio che. Ane bhagavāna je Puruṣottama te to Akṣaradhāmane viṣe sadāya virājamāna rahe che ne te satyasaṅkalpa che, ane Akṣaradhāmane viṣe rahyā thakāja je brahmānḍamām je je ṛupa prakāṣyām joie tevā tevā ṛupane prakāṣa kare che. Jema e ShriKṛṣṇa bhagavāne rāsakrīḍā karī tyāre pote eka hatā, te jeṭalī gopāṅganāo hatī teṭalā ṛupe thayā, tema Puruṣottama bhagavāna brahmānḍa brahmānḍa pratye jyām jevum ṛupa prakāṣyūm joie tyām tevā ṛupane Akṣaradhāmamām rahyā thakā prakāṣe che, ane pote to sadāya Akṣaradhāmamām rahe che. Ane jyām e Puruṣottama-nī mūrti che, tyānja Akṣaradhāmanum madhya che. *Iti Vacanāmṛtam 1/421/ 1/751/*

Saṅvat 1880nā poṣa sudi 4 cothane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Ayodhyāvāsīne ghera gādītakiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī. Ane Premānndaswāmī sarodo laine kīrtana gāvata hatā.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo praśna uttara kariē. Ema kahīne Shrijī mahārāje pūchayum je, je bhagavānāno bhakta guṇātīta hoyā ne kevaḷa sattārūpe vartato hoy, ane tene viṣe vairāgyarūpa je sattvaguṇa ane viṣayamām prītirūpa je rajoguṇa ane mūḍhapaṇārūpa je tamoguṇa e traṇe guṇanā bhāva to na hoy, ane te to kevaḷa utthāne rahita śūnyasamatā dharī rahe, ne suṣupti jevī avasthā varte, evī rīte sattārūpe rahyo je nirguṇa bhakta tene bhagavānane viṣe prīti hoyā ke na hoyā? E praśna che. Pachī Muktaṅndaswāmīe kahyūm je, je sattārūpe varte tene bhagavānane viṣe prīti to hoy. Tyāre Shrijīmahārāje pūchayūm je, sattārūpe rahyo evo je e bhakta tene bhagavānane viṣe prīti che te ātmāne sajāti che ke vijāti che? Pachī Muktaṅnda swāmīe kahyūm je, e prīti to ātmāne sajāti che. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Madhvācārya, Nimbārka ne Vallabhācārya, emaṇe ātmārūpe rahīne je bhagavānane viṣe prīti karavī e prītine brahmasvarūpa kahī che. Māṭe guṇātīta thāine je bhagavānane viṣe prīti kare che eja brahmasvarūpa che. Ema moṭā moṭā ācāryano siddhānta che. *Iti Vacanāmṛutam 114311 176 11*

Saṅvat 1880nā poṣa sudi 8 aṣṭamīne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osariē virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje Muktaṅnda swāmīne pūchayūm je, jyāre koika haribhaktano avaguṇa āve tyāre more jeṭalā temām doṣa sūjhatā hoyā eṭalā ne eṭalā sūjhe ke kānī vadhu sūjhe? Pachī Muktaṅnda swāmī bolyā je, aṭakaḷe to ema jaṇāya che je more sujhatā eṭalā ne eṭalā sūjhe che. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, e vātamām tamārī najara paḍī nahi. Eṭalā

ne eṭalā avaguṇa sūjhatā hoyā to avaguṇa āvyo ema kema kahevāya? Māṭe eto bhūṇḍā deṣ, kāḷ, kriyā, saṅga ādikane yoge karīne buddhi palaṭāine bijī rītanī ja thai jāya che. Teṇe karīne avaguṇa vadhu sūjhe che. Tyāre ema jāṇavum̄ je, buddhine viṣe bhūṇḍā deṣa kāḷāḍikanum̄ dūṣaṇa lāgyum̄ che. Ane ame to ema jāṇīe chīe je, jene pūrve moṭā puruṣano saṅga haṣe, athavā bhagavānanum̄ darṣana thayum̄ haṣe, tene to potānā ja avaguṇa bhāse paṇa bijā haribhaktanā avaguṇa bhāse ja nahi. Ane evām̄ jenām̄ lakṣaṇa hoyā tene daivī jīva jāṇavo. Ane je āsurī jīva hoyā tene to potāmām̄ eke avaguṇa bhāse nahi, ane bijā je haribhakta hoyā tene viṣe ja kevaḷa avaguṇa bhāse, evī jenī buddhi hoyā tene āsurī jīva jāṇavo ane te āsurī jīva satsaṅgamām̄ rahyo hoyā athavā saṅtanā maṇḍalamām̄ rahyo hoyā paṇa jevā kāḷanemī, rāvaṇa ne rāhu hatā te sarakho rahe, paṇa ene saṅtano saṅga lāge nahi. Māṭe pāko haribhakta hoyā tene potānā ja avaguṇa sūjhe, paṇa bijā haribhaktanā doṣane to dekhe ja nahi. *Iti Vacanāmṛutam 114411 177 11*

Saṅvat 1880nā poṣa vadi 1 paḍavāne divasa swāmī ShriSahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̄ ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā, ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām̄ hatān, ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī ShriJīmahārāja bolyā je, tame sarve muni maṇḍala tathā brahmacārī tathā grahastha satsaṅgī tathā pālā tathā Ayodhyāvāsī e tame sarve mārā kahevāo cho, te jo hum̄ khaṭako rākhīne tamane vartāvum̄ nahi, ane tame kāṇika gāphalapaṇe varto, te amārā thakī dekhāya nahi. Māṭe je je mārā kahevāyā cho, temām̄ māre eka tala mātra kasara rahevā devī nathī. Māṭe tame paṇa sudhā sāvadhāna rahejyo jo jarāya gāphalāi rākhaṣo to tamāro paga ṭakaṣe nahi, ane māre to je tame bhagavānanā bhakta cho tenā hṛdayamām̄ koi jātani vāsanā tathā koi jātano ayogya svabhāva te rahevā devo nathī. Ane māyānā traṇa guṇ, daṣa indriyo, daṣa prāṇ, cāra anṭhkarāṇ, paṅcabhūt, paṅcaviṣaya ane couda indriyonā devatā, emānthī koino saṅga rahevā devo nathī. Ne e sarve māyika upādhi thakī rahita sattāmātra evo je ātmā te ṛupe thaine bhagavānanī bhakti karo evā

sarvene karavā che, paṇa koi jātano māyāno guṇa rahevā devo nathī. Ane ā janmamām sarve kasara na ṭalī to Badarīkāṣramamām jaine tapa karīne samagra vāsanā bālīne bhasma karavī che, tathā Shvetadvipamām jaine Nirannamukta bheḷā tapa karīne samagra vāsanā bālīne bhasma kari nākhavī che, paṇa bhagavāna vinā bījā koi padārthamām prīti rahe evum rahevā devum nathī. Māṭe sarve haribhakta tathā sarve munimaṇḍala sāvadhāna rahejyo. Eṭalī vārtā karīne Shrijīmahārāja potānā utārāmām padhāryā.

Pachī teja divasa sāyānkāḷe vaḷī sabhā karīne virājamāna thayā. Pachī āratī thai rahī tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, sāttvika karme karīne devalokamām jāya che, ane rājasa karme karīne madhyalokanī prāpti thāya che. Ne tāmasa karme karīne adhogatine pāme che. Temām koi ema āsānkā kare je, rājasa karme karīne manuṣya lokanī prāpti thāya che tyāre to sarva manuṣyane sukha duḥkha sarakhum joie. To eno utara ema che je, eka rajoguṇa che tenā deśakālādikane yoge karīne anaṇṭa prakāranā bheda thāya che. Māṭe rājasa karmano eka sarakho nirdhāra raheto nathī, e to jevā deṣ, kāḷ, saṅga ane kriyāno yoga āve tevuṃ karma thāya che. Temām paṇa bhagavānanā bhakta saṅta ane bhagavānanā avatāra te kurājī thāya evum kāṇika karma thai jāya to ā ne ā dehe mṛutyulokamām yamapurīnā jevum duḥkha bhogave, ane bhagavāna ane bhagavānanā bhakta rājī thāya evum karma kare to ā ne ā dehe paramapada pāmyā jevum sukha bhogave. Ane bhagavāna ne bhagavānanā saṅtane kurājī kare ne teṇe jo svargamām gayā jevum karma karyum hoyā to paṇa teno nāṣa thai jāya ne narakamām paḍavum paḍe. Ane bhagavāna ne bhagavānanā saṅta rājī thāya evum karma karyum hoyā ne tene jo narakamām javānum prārabdha hoyā topaṇa te bhūṇḍām karmano nāṣa thai jāya ne paramapadane pāme. Māṭe je samaju hoyā tene to bhagavāna ne bhagavānanā bhakta rājī thāya tema ja vartavum. Ane potānām saṅbaṇdhī je māṇasa hoyā tene paṇa ema upadeṣa karavo je bhagavāna ne bhagavānanā saṅta je je prakāre āpaṇī upara rājī thāya ne kṛupā kare tema ja āpaṇe vartavum. Ane bhagavāna ne bhagavānanā saṅtane agnie jyāre rājī karyā haṣe tyāre agnine evo prakāṣa prāpta thayo che. Ane sūrya caṇdrādika je prakāṣamāna che teṇe paṇa bhagavāna ne bhagavānanā

sañtane śubha karme karīne rāji karyā haṣe, tyāre evā prakāśane pāmyā che. Ane devaloka mṛutyulokane viṣe je je sukhīyā che te sarve bhagavāna ne bhagavānanā sañtane rāji karyā haṣe te pratāpe karīne sukhīyā che. Māṭe je potānā ātmānum ṛḍum thavāne icche tene to sadgrānthane viṣe kahyā je svadharma tene viṣe rahīne bhagavāna ne bhagavānanā sañta rāji thāya e ja upāya karavo. *Iti Vacanāmṛutam 114511 178 //*

Sañvat 1880nā poṣa vadi 11 ekādaśīne divasa swāmi Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī osariē virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne pīlī chīntānī rajāi oḍhī hatī, ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāine beṭhī hatī, ne jhānjha mṛudaṅga laine sañta kīrtana gāvātā hatā.

Pachī kīrtana gāi rahyā tyāre Shriji mahārāja bolyā je, ā sañsārane viṣe je satpuruṣa hoy, tene to koika jīvane loukika padārthanī hāṇa vṛuddhi thatī dekhīne tenī korano harṣa śoka thāya nahi, ane jyāre koikanum mana bhagavānanā mārgamānthī pāchum paḍe tyāre kharakharo thāya che, kem je, thoḍāka kāḷa jīvavum ne eno paraloka bagaḍaḍe māṭe ene moṭī hāṇa thāya che. Ane bhagavānanā je avatāra pṛuthvīne viṣe thāya che te dharmanā sthāpanane arthe thāya che, te kevaḷa varṇāśramanā dharma sthāpana karavāne arthe ja nathī thatā kema je, varṇāśramanā dharma to Saptaruṣi ādika je pravṛuttidharmanā ācārya che te paṇa sthāpana kare che. Māṭe eṭalā sāru ja bhagavānanā avatāra nathī thatā. Bhagavānanā avatāra to potānā ekāntika bhaktānā je dharma tene pravartāvavāne arthe thāya che. Ane vaḷī je ekāntika bhakta che tene dehe karīne maravum e maraṇa nathī. Ene to ekāntikanā dharmamānthī paḍī javāya e ja maraṇa che. Te jyāre bhagavāna ke bhagavānanā sañta teno hṛdayamām abhāva āvyo tyāre e bhakta ekāntikanā dharmamānthī paḍayo jāṇavo. Ane te jo krodhe karīne paḍayo hoyā to tene sarpano deha āvyo jāṇavo, ane kāme karīne paḍayo hoyā to yakṣ-rākṣasano avatāra āvyo jāṇavo. Māṭe je ekāntikanā dharmamānthī paḍīne evā dehane pāmyā che, ne jo te dharmavālā hoyā athavā tapasvī hoy. To paṇa te dharme karīne tathā tape karīne devalokamām jāy. Paṇa jeṇe bhagavānāno

ne bhagavānanā sañtano abhāva līdho, te to bhagavānanā dhāmane to na ja pāme. Ane vaḷī je pañca mahāpāpe yukta hoyā ane tene jo bhagavāna ne bhagavānanā sañtane viṣe avaguṇa na āvyo hoy, to enām pāpa nāṣa thai jāy, ne eno bhagavānanā dhāmamām nivāsa thāy. Māṭe pañca mahāpāpa thakī paṇa bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano avaguṇa levo e moṭum pāpa che. *Iti Vacanāmṛutam 114611 179 11*

Sañvat 1880nā mahā vadi 10 daṣamīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osariē virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne pīḷī chīṅṭanī rajāi oḍhī hatī, ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je sañtanī pāse cāra sādhu rahetā hoy, tene jo mana daine māṇasāie rākhatām āvaḍatum hoyā to tenī pāse sādhu rājīpe rahe ane jene sādhone rākhatām āvaḍe nahi tenī pāse sādhu rahe paṇa nahi. Ane je sādhone mokṣano khapa hoyā tene to jema duḥkhavīe ne viṣayanum khaṅḍana kariē tema ati rājī thāy. Jema ā Muktanndaswāmīne kṣayaroga thayo che te dahiñ, dudh, gaḷyuñ, cīkaṇum kāñi khāvā deto nathī, tema je samaju hoyā tene ema jaṇāya je, ā roge sārum sārum khāvāpīvānum sarve khaṅḍana kari nākhyuñ. Māṭe ā to kṣayaroga ṛupe jāñie koika moṭā sañtano samāgama thayo hoyā ne śum? Ema bhāse che. Shā māṭe je śiṣna ne udara e bene viṣe je jīvane āsakti che, e ja asatpuruṣapaṇum che, te kṣayaroga e beya prakāranī khoṭane kāḍhe evo che, tema e roganī peṭhe je satpuruṣa hoyā te viṣayanum khaṅḍana karatā hoyā tyāre mumukṣu hoyā tene temām duḥkhāi javum nahi. Ane je khādhāpīdhānī lālace ke lūgaḍāññī lālace athavā potāne managamatā padārthanī lālace koi moṭerā sañta bhego raheto hoyā tene to sādhu ja na jāṇavo, tene to labāḍa jāṇavo, ne kūtarā jevo jāṇavo. Ane evo malina āṣayavāḷo hoyā te aṅte jatām vimukha thāy.

Ane vaḷī sañtane koi sārum padārtha āpe temām je irṣyā kare, tathā je pañca viṣayano lālacī hoy, e be to pañcamahāpāpīthī paṇa ati bhūñḍā che. Māṭe je samaju hoyā tene sañtanā samāgamamām rahīne āvo malina āṣaya aṅtaramām rākhyo na joie, kema je, ā sabhā to jevī

Badarikāśramamām tathā Shvetadvīpamām hoyā tevī che, temām besīne jyāre malina vāsanā na ṭaḷī tyāre bījum ṭalyānum ṭhekānum kayām maḷaṣe? Ane pañca viṣaya che te to pūrve deva manuṣyādikane viṣe anaṅta dehe karīne āpaṇe jīve bhogavyā che to paṇa hajī lagaṇa e viṣayanī ṭrupti thāi nathī. To have bhagavānanā bhakta thāine varṣa ke be varṣa ke pāñca varṣa viṣaya bhogavīne pūrṇa thavāṣe nahi, jema pātāḷa sudhī pṛuthvī phāṭī hoyā tene pāñīe karīne bharavā māñḍīe te kayāreya bharāya nathī. Tema indriyo che tene kayāreya viṣaya thakī ṭrupti thāi nathī ne thaṣe paṇa nahi. Māṭe have to viṣayanī āsaktino tyāga karīne ane sādhu jema vaḍhīne kahe tema guṇa levo, paṇa avaguṇa levo nahi. Te Muktañndaswāmīnā kīrtanamām kaḥyūm che je, **Shūḷī upara śayana karāve toya sādhone sañge rahīe re.** Māṭe āvo avasara pāmīne to aśubhavāsanā ṭālīne ja maravuñ, paṇa aśubhavāsanā sahita maravuñ nahi. Ane ā dehamāñthī nīsarīne Nārad, Sanakādik, Shukajī jevā brahmarūpa thāine bhagavānanī bhakti karavī che. Evī vāsanā rākhavī ane ema karatām thakām jo brahmalokamām ke indralokamām nivāsa thāi jaṣe to paṇa kāñi ciñtā nathī. Jema jhāḍe pharavā gayā ne pāyakhānāmām māthābhara paḍī gayā to nāhīdhoine pavitra thavuñ, paṇa emām paḍī na rahevūñ, tema śubhavāsanā rākhātām rākhātām brahmalokamām ke indralokamām javāyūm to ema jāṇavuñ je, māthābhara narakānā khāḍāmām paḍayā chīe. Ema jāñīne śubhavāsanāne baḷe karīne brahmaloka indralokānā bhogano tyāga karīne bhagavānanā dhāmamām pugavuñ, paṇa vacamām kayāñi na rahevūñ ema niścaya rākhavo. Ane vaḷī jema potāñī sevā gṛahastha kare che athavā tyāgī sevā kare che, tema āpaṇe paṇa haribhaktanūm māhātmya jāñyūm joie jema amārī cākārī Mūḷajī Brahmācārī māhātmya jāñīne kare che tema ame paṇa brahmācārīnūm māhātmya jāñīe chīe. Jema āpañī gṛahastha annavastre karīne cākārī kare che tema āpaṇe paṇa emanūm māhātmya samajīne emanī vātacīte karīne cākārī karavī, ema arasaparasa māhātmya samajīne haribhaktāñī sobata rākhavī. *Iti Vacanāmṛutam ॥47॥ 180 ॥*

Saṅvat 1880nā mahā vadi 14 coudaṣane divasa swāmī Shri-Sahajāñndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām

ugamaṇe bāra oraḍānī osariē virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane tulasīnī navīna śveta kañṭhīo kañṭhane viṣe dhāraṇa kari hatī, ne pāghane viṣe pīḷā puṣpano toro virājamāna hato, ne kañṭhane viṣe puṣpanā hāra dhāraṇa karyā hatā ane potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane sādhu Premānīndaswāmī bhagavānanā dhyānanā aṅganī garabīo je, **Vaṇdu Sahajānīda rasarūpa anupama sārane re lol**, e gāvātā hatā. Pachī jyāre gāi rahyā tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, bahu sārām kīrtana gāyān. Aa kīrtanane sām̄bhaḷīne to amārā manamām̄ ema vicāra thayo je, āvī rīte ene bhagavānanī mūrtinum̄ ciṅtavana che, māṭe e sādhone to uṭhīne sāṣṭāṅga daṅḍavat praṇāma kariē. Ane jene āvī rīte aṅṭhkarāṇamām̄ bhagavānanum̄ ciṅtavana thatum̄ hoy, ne evī vāsānē yukta jo deha muke, to tene pharīne garbhavāsamām̄ javum̄ paḍeja nahi. Ane evī rīte bhagavānanum̄ ciṅtavana karatām̄ jīvato hoyā topaṇa e paramapadane pāmyo ja che. Ane jevā Shvetadvīpamām̄ Nirannamukata che tevo ja e paṇa nirannamukta thai rahyo che. Ane dehakriyā to yogya hoyā eṭalī saheje ja thāya che, ane jene bhagavānanā svarūpanum̄ evī rīte ciṅtavana thāya che te to kṛtārtha thayo che, ne tene kānī karavum̄ bākī rahyum̄ nathī. Ane jene bhagavāna vinā bījā padārthanum̄ ciṅtavana karate thake deha paḍaṣe, tene koṭi kalpe duḥkhano aṅṭa āvato nathī. Māṭe āvo avasara āvyo che tene pāmīne bhagavāna vinā bījā padārthanum̄ ciṅtavana mūkīne eka bhagavānanā svarūpanum̄ ja ciṅtavana karavum̄.

Ane jo bhagavānanā svarūpanum̄ ciṅtavana thai na śake to paṇa dharm, gñān, vairāgya ane bhakti teṇe yukta evā je ā sādhu tene madhye paḍī rahevum̄ ane amāre paṇa e ja aṅṭaramām̄ vāsānā che je, ā dehane mukīṣum̄ pachī koi rītano janma thavānum̄ nimitta to nathī, topaṇa aṅṭaramām̄ ema vicāriē chīe je, janma dharyānum̄ koika kāraṇa utpanna kariē paṇa saṅtanā madhyamām̄ janma dharavo. Emaja icchīe chīe. Ane jene e kīrtanamām̄ kahyum̄ evī rītanum̄ ciṅtavana thatum̄ hoyā te to kāḷ, karma ne māyānā pāṣa thakī mūkāyo che. Ane jene ghera evā puruṣe janma dharyo tenām̄ mābāpa paṇa kṛtārtha thayām̄ jāṇavām̄ ane bhagavāna vinā bījā viṣayanum̄ je ciṅtavana kare che, te to atiṣaya bhūlyo jāṇavo. Ane strī, putra ne dhanādika padārtha te to je je yonimām̄ jāya che te

sarvemām maḷe che, paṇa āvā brahmavettā sañtano saṅga ne ShriVāsudeva bhagavānanuṃ sāksātkāra darśana ne ciñtavana te to atiṣe durlabha che. Māṭe jema viṣayī janane pañcaviṣayanuṃ ciñtavana añṭhkarāṇamām thayā kare che, tema jenā añtaramām akhañḍa bhagavānanuṃ ciñtavana thayā kare ethī uparāñta manuṣya dehano bījo lābha nathī, ane e to sarve haribhaktamām mukhiyo che. Ane e bhaktane ṣabd, sparṣe, ṛupa, rasa ane gañdha e pañcaviṣaya hoya topaṇa bhagavāna sañbandhī ja hoy, ane tenā śravaṇa te akhañḍa bhagavānanī kathā sāmbhaḷavāne icche, ane tvacā te bhagavānana sparṣa karavā icche, ane netra te bhagavāna ne bhagavānanā sañtanām darśana karavā icche, ane rasanā te bhagavānanā mahāprasādanā svādane icche, ane nāsikā te bhagavānane caḍhayām je puṣpa tulasī tenā sugañdhane icche, paṇa parameṣvara vinā anya vastune sukhadāyī jāṇe ja nahi. Evī rīte je varte te bhagavānana ekāñtika bhakta kahevāy. *Iti Vacanāmṛtam 114811 18111*

Sañvat 1880nā phāgaṇa sudi 2 bījane divasa swāmī ShriSahajāññdājī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā mañdiranī āgaḷa āthamaṇe bāra meḍīnī osarīe ḍholiyā upara gādītakiyā bichāvīne virājamāna hatā, ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatāñ. Ane pāghamām dholām puṣpano hāra laṭakato mūkyo hato ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa munimañḍaḷa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, pratyakṣa bhagavānanī je mūrti ne bījā je māyika ākāra e beyane viṣe to ghaṇo phera che. Paṇa je agñāñī che ne atiṣaya mūrkhā che te to bhagavāna ane māyika ākārane sarakhā jāṇe che, kema je, māyika ākāranā je jonārā che, ne māyika ākāranā je ciñtavana karanārā che. Te to anañta koṭī kalpa sudhī naraka corāṣīne viṣe bhame che, ane je bhagavānanā svarṛupanām darśana karanārā che ne bhagavānanā svarṛupanā ciñtavana karanārā che, te to kāḷ, karma ne māyā e sarvenā bañdhana thakī chūṭīne abhaya padane pāme che, ne bhagavānanā pārṣada thāya che. Māṭe amāre to bhagavānanī kathā, kīrtana ke vārtā ke bhagavānanuṃ dhyāna emāñthī koikāḷe mananī ṭrupti thatī ja nathī, ne tamāre paṇa sarvene evī ja rīte karavuñ. *Iti Vacanāmṛtam 114911 18211*

Saivāt 1880nā caitra vadi 2 dvitīyāne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṇḍiranī āgaḷa āthamaṇe bāra meḍīnī osarī upara rātrine viṣe virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī ShriJīmahārāja bolyā je, ājato amāruṁ je rahasya che te tamane sarvene amārā jāṇīne kahīe chīe je, jema nadīo samudrane viṣe līna thāya che, ane jema satī ne pataṅga te agnine viṣe baḷī jāya che, ane jema śūro raṇane viṣe ṭuka ṭuka thai jāya che, tema ekarasa paripūrṇa evuṁ je brahmasvarūpa tene viṣe ame amārā ātmāne līna karī rākhyo che. Ane te tejomaya evuṁ je akṣarabrahma tene viṣe mūrtimāna evā je puruṣottama bhagavāna ne te bhagavānanā je bhakta te saṅghāthe akhaṇḍa prīti joḍī rākhi che, ane te vinā koi padārthamām prīti nathī. Evuṁ amāre akhaṇḍa varte che. Ane uparathī to ame atiṣe tyāgano phum̐phavāḍo jaṇāvata nathī, paṇa jyāre ame amārā āntara sāmum̐ joine bījā haribhaktanā āntara sāmum̐ joie chīe, tyāre moṭā moṭā paramahīsa tathā moṭī moṭī sāṅkhyayogī bāio, e sarvene kāṅika jagatanī korano loco jaṇāy, paṇa amārā āntarane viṣe to kyāreya svapnamām̐ paṇa jagatanī korano ghāṭa thato nathī ane bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanī bhaktimānṭhī amane pāḍavāne arthe koi samartha nathī ema jaṇāya che. Ane je divasa bhagavānanī prāpti nahotī thai, te divasa paṇa bhagavānanī śakti je kāḷ, te paṇa ā jīvano nāṣa karī śakyō nathī, ane karma paṇa nāṣa karī śakyām̐ nathī. Ane māyā paṇa potāne viṣe līna karī śakī nathī. Ane have to bhagavāna maḷyā che māṭe kāḷ, karm, māyāno ṣo bhāra che? Ema jāṇīne evī hīmmata bāṅdhī che je, have to bhagavāna ne bhagavānanā bhakta vinā koine viṣe prīti rākhaḷī nathī. Ane je amārī sobata rākhaṣe tenā hṛdayamām̐ paṇa koi jātano loco rahevā devo nathī. Shā māṭe je, jene mārā jevo āntarano ḍṛaḍhāva hoyā te sātheja amāre bane che. Ane jenā hṛdayamām̐ jagatanā sukhanī vāsanā hoyā te saṅghāthe to ame heta karīe topaṇa thāya nahīn, māṭe je nirvāsanika bhagavānanā bhakta hoyā te ja amane vahālā che. E amārā āntaranum̐ rahasya che te kahyuṁ. Evī rīte ShriJīmahārāje potānā bhaktajanānī śikṣāne arthe vārtā karī. *Iti*

Vacnāmṛt 150/ 183 /

Saṅvat 1880nā caitra vadi 9 navamīne divasa swāmī ShriSahajānṁdajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām dakṣiṇāde bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ne potānā mukhāraviṁdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriji mahārāje paramahṁsane praśna pūchayo je, koika samāmām to jīva suṣuptimām jāya che tyāre atiśaya sukha thāya che, ane koika samāmām to suṣuptimām jāya che, to paṇa udvega maṭato nathī tenuṁ ṣuṁ kāraṇa che? E praśna che. Pachī moṭā moṭā saṅta hatā temaṇe e praśnanuṁ samādhāna karavā māṅdayuṁ, paṇa yathārtha samādhāna thayuṁ nahi. Pachī Shriji mahārāja bolyā je, eto rajoguṇanuṁ baḷa vṛuddhi pāmī jāya che, te suṣuptimām paṇa tamoguṇa bhelo rajoguṇano vikṣepa rahe che. Māṭe suṣuptimām paṇa asukha rahe che. Māṭe guṇano saṅga jyām sudhī rahe tyām sudhī koi jīva sukhiyo rahe nahi, ane jyāre ātmasattārṇupe rahe tyāre ja sukhi rahe che.

Pachī Muktānṁdaswāmīe praśna pūchayo je, ātmasattārṇupe rahe tenām śām lakṣaṇa che? Pachī Shrijimahārāja bolyā je, Shiv, Brahmā jevā koi samartha kahevāya nahi, e to Nārada jevānā paṇa guru che, ane e jevā brahmasvarṇupe varte che tevuṁ to bijāne vartavuṁ kaṭhaṇa che, topaṇa deś, kāḷ, kriyā, saṅg, maṅtra, śāstra, dīkṣā ane dhyāna e āṭha jo bhūṅḍā thayā, to tene yoge karīne e Shiv, Brahmā jevāne paṇa aṅtaramām atiše duḥkha thayuṁ. Māṭe game tevo nirguṇa hoyā ne ātmasattārṇupe raheto hoy, ne jo tene bhūṅḍā deśa kāḷādikano yoga thāy, to tene jarṇura aṅtaramām duḥkha thāy. Māṭe moṭā puruṣaṅi bāṅdhela je maryādā tene lopīne koi sukhi thato nathī. Māṭe jeṭalā tyāgi che tene to tyāginā dharma pramāṇe vartavuṁ, ane jeṭalā gṛahastha haribhakta che temane gṛahasthanā dharma pramāṇe vartavuṁ, ane jeṭalī bāio haribhakta che tene bāiyonā dharma pramāṇe vartavuṁ, ane jo te thakī ochuṁ varte topaṇa sukha na thāy, ane jo te thakī adhika varte topaṇa sukha na thāy. Shā māṭe je parameśvaranā kahelā je dharma te pramāṇe ja graṅthamām lakhyuṁ hoy, temām koi rīte bādha āve evuṁ na hoy, ne sukhe paḷe evuṁ hoy, ne

tethī ochuṁ adhika karavā jāy, te karanāro jarṇura duḥkhī thāy. Māṭe satpuruṣaṇī āgñā pramāṇe je rahe che te ja ṛuḍā deṣakālādikane viṣe rahyo che, ane je satpuruṣaṇī āgñāthī bahāra paḍayo te ja ene bhūṇḍā deṣakālādikano yoga thayo che. Māṭe satpuruṣaṇī āgñāne viṣe varte che te ja ātmasattārṇupe varte che. *Iti Vacanāmṛutam 11511 18411*

Saṁvat 1880nā caitra vadi 11 ekādaśīne divasa Shriḥimahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramānthī ghoḍīe asavāra thaine ShriLakṣmīvāḍīe padhāryā hatā, ne tyām vedikā upara virājamāna thayā hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kaṅthane viṣe puṣpano hāra paheryo hato, ne pāghane viṣe phūlano toro virājamāna hato, ne potānā mukhāraviṇḍani āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabbhā bharāine beṭhī hatī.

Ane potānī āgaḷa munimaṇḍaḷa jhānjh, mṛudaṅga laine kīrtana gāvātā hatā. Te jyāre kīrtana gāi rahyā tyāre Shriḥimahārāja bolyā je, lyo have vārtā kariē te sām̄bhaḷo je, ā saṁsārane viṣe gṛahasthāśramī ne tyāgī e benā mārga judā judā che. Te je gṛahasthane śobhā hoyā te tyāgīne dūṣaṇarṇupa hoy, ane je tyāgīne śobhā hoyā te gṛahasthane dūṣaṇarṇupa hoy. Tene buddhimāna hoyā te jāṇe, paṇa bījo jāṇī śake nahi, māṭe tenī vikti kahīe chīe je, je gṛahasthāśramī che tene dhan, dolat, hāthī, ghoḍā, gāy, bheṁs, meḍī, havelī, stri, chokarān, bhārebhāre vastra, ābhūṣaṇa e sarve padārtha śobhārṇupa che. Ane eja je sarve padārtha te je tyāgī hoyā tene doṣarṇupa che. Ane tyāgī che tene vanamām rahevuṅ, vastra vinā ughāḍuṁ eka kōupīnabhara rahevuṅ, māthāmām ṭopī ghālavi, dāḍhī mūcha mūṇḍāvi nakhāvavi, bhagavām vastra rākhavān, ane koi gāḷo de, ne koi dhūḷa nākhe, te apamānane sahana karavuṅ, eja tyāgīne parama śobhārṇupa che. Ane e tyāgīnī je śobhā te ja gṛahasthane parama doṣarṇupa che. Māṭe ā saṁsāramānthī je nīsaryo ne tyāgī thayo tene to ema vicāravuṁ je, huṁ kayā āśramamām rahyo chuṅ, ema buddhimāna hoyā tene vicāra karavo paṇa mūrkhani peṭhe vicāryā vinā koi cāḷe caḍī javuṁ nahi. Ane je samaju hoyā tene koika vaḍhīne kahe tyāre sāmo guṇa le, ane je mūrkhā hoyā tene koeika hitani vāta kahe tyāre te mūnjhāi jāy. Ane Mukundabrahmacārī tathā Ratanajī e be mūnjhātā nathī, to emanī sāthe

amāre ghaṇuṁ bane che. Ane vaḷī je śraddhāe sahita sevā cākari kare te amane game, ane śraddhā vinā to koi jamyānuṁ lāve to te jamyānuṁ game nahi, ane vastra lāve to te vastra oḍhavuṁ game nahi, ane pūjā lāve to pūjā game nahi. Ane śraddhāe karīne kare to atiśaya game, ane śraddhāe karīne bhakti karato hoyā ne bījo koika temāṁ bhakti karavā āve ne tenī upara irṣyā kare to te amane na game, māṭe śraddhāe sahita ne irṣyāe rahita je bhakti kare te amane atiśaya game che. *Iti Vacanāmṛutam 115211 18511*

Saṁvat 1880nā vaiśākha sudi 5 pañcamīne divasa swāmī Shri Sahajānṁdajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramāṁ potāne utāre gādītakiyā bichāvīne virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyāṁ hatāṁ. Ne potānā mukhāraviṁdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, śāstrane viṣe je moha kahyo che te mohanuṁ e ṛupa che je, jyāre ḥṛdayane viṣe moha vyāpe tyāre e jīvane potāno avaguṇa to sūjhe ja nahi, māṭe potāno avaguṇa na sūjhe eja mohanuṁ ṛupa che. Ane vaḷī jīvamātrane potānā ḍahāpaṇanuṁ atiśaya māna hoy, paṇa ema vicāre nahi je, mane mārā jīvanī khabara nathī, je ā śarīramāṁ jīva rahyo che te kāḷo che ke goro che? Ke lāmbho che ke ṭūṅko che? Enī kāṅi khabara nathī, to paṇa moṭā puruṣa hoyā athavā bhagavāna hoyā tene viṣe paṇa khoṭa kāḍhe, ane ema samaje je ā moṭā puruṣa che athavā bhagavāna che paṇa āṭaluṁ ṭhīka karatā nathī. Ema khoṭa kāḍhe che, paṇa e mūrkhho ema nathī jāṇato je, e bhagavāna to anaṅtakoṭī brahmāṅḍane viṣe rahyā evā je jīva ne iśvara tene jema hathelīmāṁ jaḷanuṁ ṭīpuṁ hoy, ne tene dekhe tema dekhe che. Ane anaṅtakoṭī brahmāṅḍanā ādhāra che, ne lakṣmīnā pati che, ane anaṅtakoṭī brahmāṅḍanā kartāhartā che, ane ṣeṣ, śāradā ne brahmādika dev, te paṇa jenā mahimānā pārane pāmatā nathī, ane nigama paṇa jenā mahimāne, neti neti, kahe che. Māṭe evā je parameśvara tenāṁ caritrane viṣe ne te bhagavānanī je samajaṇa tene viṣe, je doṣa dekhe che tene vimukha ne adharmī jāṇavo ane sarve mūrkhano rājā jāṇavo. Ane bhagavāna ne bhagavānanā bhakta tenī to aloukika samajaṇa hoy, tene dehābhimānī

jīva kyānthī samajī śake? Māṭe potānī mūrkhāie karīne bhagavāna ne bhagavānanā je bhakta teno avaguṇa laine vimukha thai jāya che, ane e bhagavānanā kharekharā bhakta je satpuruṣa hoyā te to aloukika dṛaṣṭie yukta vartyā kare che. *Iti Vacanāmṛutam 115311 186 11*

Saṅvat 1880nā jyeṣṭha sudi 7 saptamīne divasa trijā pahorane same swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramānthī ghoḍīe asavāra thaine ShriLakṣmivāḍīe padhāryā hatā. Tyām ghaṇivāra sudhī to ghoḍī phevā, pachī te vāḍī madhye vedī upara virājamāna thayā hatā, ane sarve śveta vastra paheryām hatān, ane mastaka upara kālā cheḍānī dhotalī bāndhī hatī, ne kaṅthane viṣe mogarānā puṣpano hāra virājamāna hato, ne pāghane viṣe toro virājamāna hato, ane potānā mukhāravīndānī āgaḷa munimaṅḍaḷa tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje muni pratye praśna pūchayo je, ekādaśa skāndhanā bāramā adhyāyamām ShriKṛuṣṇa bhagavāne Uddhavajī pratye kahyūm che je, aṣṭāṅgayog, sāṅkhy, tap, tyāg, tīrth, vrat, yagñā ane dānādika eṇe karīne huṁ tevo vaśa thato nathī, jevo satsaṅge karīne vaśa thāu chuṁ. Ema bhagavāne kahyūm che. Māṭe sarve sādhanā karatām satsaṅga adhika thayo. Te jene sarve sādhanā thakī satsaṅga adhika jaṇāto hoyā te puruṣanām kevām lakṣaṇa hoyā? Pachī jene jevūm samajāyūm tevūm teṇe kahyūm paṇa yathārtha uttara thayo nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene bhagavānanā saṅtane viṣe ja ātmabuddhi che, jema koika rājā hoyā ne te vāṅjhiyo hoyā ne pachī tene gaḍhapaṇamām dīkaro āve, pachī te chokaro tene gāḷo de, mūcho tāṇe, to paṇa abhāva āve nahi ane koikanā chokarāne māre tathā gāmamām anīti karī āve to paṇa koi rīte teno avaguṇa āve ja nahi, śā māṭe je, e rājāne potānā dīkarāne viṣe ātmabuddhi thai gai che. Evī jene bhagavānanā bhaktane viṣe ātmabuddhi thāya che, teṇe ja sarva sādhanā thakī adhika kalyāṇakārī satsaṅgane jāṇyo che. E vārtā Bhāgavatamām kahī che je

***Yasyaatmabuddhih kunpe tridhaatuke svadhih kaltraadishhu
bhaum ijjadhih |***

Chattirthbuddhih salile na karhichijjneshhvabhigneshhu sa eva

gocharah ||

E ślokane viṣe e vārtā yathārtha kahī che. *Iti Vacanāmṛutam* 1154|| 187||

Saṅvat 1880nā jyeṣṭha sudi 11 ekādaśīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane mastaka upara navānagaranuṁ sonerī kore yukta śveta moḷiyuṁ bāndhyuṁ hatuṁ, ane śveta pacheḍī oḍhī hatī, ane śveta khesa paheryo hato, ane Shrijīmahārājanā mukhāraviṇḍani āgaḷa muni tathā deśadeśanā hari bhaktanī sabhā bharāine beḥī hatī. Ane te sabhāne viṣe muni jhānjha mṛudaṅga laine kīrtana gāvātā hatā.

Pachī te muni kīrtanabhakti karī rahyā tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, jenuṁ āja jevuṁ aṅga hoyā tevuṁ satsaṅga thayā more paṇa kāṅika hoyā kharuṁ, te māṭe āja to sarve jenuṁ jevuṁ aṅga hoyā te tevuṁ kaho? Temām prathama to ame amāruṁ jevuṁ aṅga che tevī vārtā kahīe chīe te sām̄bhaḷo je, jyāre amāre bāḷa avasthā hatī tyāre paṇa devamaṇḍira hoyā tyām darśane javuṁ, kathāvārtā sām̄bhaḷavī, sādhuṇo samāgama karavo, tīrtha karavā javuṁ, evī vārtā gamatī. Ane jyāre ghara mūkīne nisaryā tyāre to vastra rākhavūṁ paṇa gamatuṁ nahi, ane vanamām ja rahevūṁ gamatuṁ. Ane bīka to leṣamātra lāgatī ja nahi, ane vanane viṣe moṭā moṭā sarp, siṅh, hāthī ityādika anaṅta janāvāra dīṭhāmām āvyān, paṇa koi prakāre haiyāmām maravānī to bīka ja lāgatī nahi, evī rīte mahāvanane viṣe sadā nirbhaya rahetā. Pachī tīrthane viṣe pharatā pharatā ShriRāmānndaswāmī pāse āvyā. Ane pachī ShriRāmānndaswāmī jyāre aṅtardhāna thayā te keḍe satsaṅganuṁ ruḍuṁ thavāne arthe kāṅika bīka rākhavā māṇḍī, paṇa aṅtaramām akhaṇḍa vicāra evo rahe che, jema manuṣyane mūvā ṭāṇe pathārī upara suvāryo hoyā tyāre te manuṣyamānthī sahune potānā svārthanī vāsanā ṭalī jāya che, ane te maranārāne paṇa saṅsāra thakī mana udāsa thāi jāya che. Temanūṁ tema amāre potānī koranuṁ ane bījānī koranuṁ aṅta avasthā jevuṁ sadā varte che. Ane jeṭaluṁ māyika padārthamātra che te sarve nāśavaṅta ne tuccha sarakhuṁ jaṅyā kare che, paṇa ema vikti nathī jaṅatī je, ā sāruṁ padārtha che, ne ā bhūṇḍuṁ padārtha che, jeṭalām māyika padārthamātra che te to sarve

ekasarakhām jāṇāya che. Jema kākhanā muvālā che, temām sāro kayo ne naraso kayo? Te to sāro naraso sahu eka pāḍamām che, tema māyika padārtha paṇa sarve sarakhām che ane kānika sārūm narasūm je kahīe chīe, te to bhagavānanā bhaktane sārūm lagāḍavāne arthe kahīe chīe je, ā sārūm bhojana che, ā sārūm vastra che, ā sārūm ghareṇūm che, ā sārūm ghara che, ā sārūm ghoḍūm che, ā sārām puṣpa che, te bhaktane sārūm lāge te sāru kahīe chīe. Ane amārī sarve kriyā che te bhagavānanā bhaktane arthe che paṇa potānā sukhane arthe ekeya kriyā nathī. Ane bhagavānanā je ekāntika bhakta hoya tenuṃ je mana te bhagavānanā svarṇupanūm ja ciṅtavana kare ane vāṇī te bhagavānanā yaṣane ja gāya ane hātha te bhagavāna ke bhagavānanā bhaktanī sevā paricaryāne ja kare ane kāna te akhaṇḍa bhagavānanā yaṣane ja sām̐bhaḷe, ema bhagavānanī bhakti jāṇīne je je kriyā karīe chīe te thāya che, paṇa e bhagavānanī bhakti vinā to ame sarva padārthamānthī udāsī chīe. Jema koika moṭo rājā hoya ne tene eka ja dīkaro hoy, ane te rājā sāṭhasittera varṣano thāy, ne pachī teno dīkaro marī jāy, tyāre te rājānum mana sarva padārthamānthī udāsa thai jāy, tema amāre paṇa khātān, pītān, ghoḍe caḍatān, rājī, kurājīpaṇāmām sarve kāḷe mana udāsī ja rahe che. Ane aṅtaramām ema vicāra rahe che je, āpaṇa to deha thakī pṛuthak ātmā chīe paṇa deha jevā nathī. Ane vaḷī aṅtaramām ema vicāra rahyā kare che je, ātmāne viṣe rakhe rajoguṇ, tamoguṇ, ādika koika māyāno bhāga bhaḷī jāya nahi, tene ghaḍīe ghaḍīe tapāsātā rahīe chīe, jema sādāsoḷavalum kaṅcana hoya ne tene sonīnī peḍhīe lai jāy, ane jo dhaṇīnī lagāreka najara cūke, to sonī sonūm kāḍhī laine temām ṛpuṃ bheḷavī de. Tema ā hṛdayarṛpī to sonīnī peḍhī che, ane temām māyārṛpī sonī che. Te pote beṭho thako saṅkalparṛpī je hathoḍo tenā akhaṇḍa ṭaca ṭaca ṭacakā mārato rahe che. Ane jema sonīnām chokarām strī hoya te pārasī karīne tene hātha āve to kānika sonūm corī jāy. Tema indriyo, aṅṭhkarāṇa e sarve māyārṛpa je sonī tenām chokarām strī che, te kaṅcanarṛpa je caitanya tene viṣe traṇa guṇa tathā paṅcaviṣayamām āsakti tathā dehābhimāna tathā kām, krodh, lobhādika e ṛpa je ṛpuṃ, tene bheḷavīne gñāna vairāgyādika guṇarṛpa je sonūm tene kāḍhī le che, ane je sonāmānthī sonūm kāḍhīne ṛpuṃ bheḷave to sonūm bāravalum thai jāya che, ane

pachī te sonāne tāvī tāvīne pāchum̄ soḷavalum̄ kare to thāya che. Tema ā jīvane viṣe raj, tama ādika je ṛupum̄ bhaḷyūm̄ che, tene gāḷīne kāḍhī nākhavum̄ ne pachī kañcanarṛupa je eka ātmā te ja rahe, paṇa bījo māyika bhega kāni rahe nahi. Evī rītanā vicāramām̄ ame rāta divasa mañḍayā chīe, e ame amārum̄ aṅga che te kahyūm̄. Have evī rīte jene je aṅga hoyā te kaho. Pachī sañtamañḍaḷe ema kahyūm̄ je, He Mahārāja! Tamāre viṣe to māyika guṇano bhega hoyā ja nahi, tame to kaivalyamūrti cho. Paṇa e je sarve tame vāta karī te to amārā aṅgañī che. Ane tame kahyo je vicāra te amāre sarvene rākhyo joie. Pachī Shriḷīmahārāja Jay Saccidānnd kahīne potānā utārāne viṣe padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam*
 ॥55॥ 188 ॥

Saṅvat 1881nā aṣāḍha sudi 5 pañcamīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̄ ugamaṇe bāra oraḍāñī osarīe ḍholiyā upara gādītakiyā bichāvīne virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̄ hatāñ, ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa muni mañḍaḷañī sabhā tathā deśadeśanā hari bhaktāñī sabhā bharāine beḥī hatī.

Ane sādhu dūkaḍ, sarodā laine kīrtana bolatā hatā. Te kīrtana bhakti thai rahyā pachī Shriḷīmahārāja ema bolyā je, ā kīrtana sām̄bhaḷyāmāñthī to amāro ātmā vicāramām̄ jato rahyo. Pachī temām̄ ema jaṇāyūm̄ je, bhagavānane viṣe je atīṣe prīti e ghañī moḷī vāta che. Pachī to Gopālānnda swāmī ādika je bhagavānane viṣe prītivālā haribhakta te sarve sām̄bharī āvyā, ane e sarvenā añḥkaraṇa ne e sarvenā jīva ne emanī je bhagavānane viṣe prīti te sarve joyāmām̄ āvyāñ. Pachī ame amārā ātmāne paṇa tapāsī joyo. Tyāre amāre jevī bhagavānane viṣe prīti jaṇāñī tevī bījāñī prīti jaṇāñī nahi, śā māḥe je kāñika bhūñḍā deśakālāḍikano jyāre yoga thāya che tyāre e sarve moḷā che to paṇa kāñika emanī buddhine viṣe phera paḍī jāya che, tyāre ema jaṇāya je, añte pāyo kāco dekhāya che. Te sārī peḥe jo koika bhūñḍā deśakālāḍikano yoga thāya to bhagavānamām̄ prīti che tenūm̄ kāni ṥhekāṇum̄ rahe nahi. Māḥe e sarvene jotām̄ amane amārī koranūm̄ ṥhīka bhāse che je, game tevā bhūñḍā deśakālāḍikano yoga thāya paṇa koi rīte amārum̄ añḥkaraṇa

phare nahi. Ane bhagavānane viṣe prīti to tenī ja sācī je, jene bhagavāna vinā bijā koi padārthane viṣe prīti ja na thāy. Ane sarve sadgranthanum paṇa eja rahasya che je, bhagavāna che eja parama sukhadāyaka che, ne paramasāra vastu che. Ane te prabhu vinā je je bijā padārtha che te atiṣe tuccha che, ne ati asāra che. Ane jene bhagavāna jevī bijā padārthamām paṇa prīti hoyā teno to ghaṇoja pāyo kāco che. Jema kasumbala vastra hoyā te ghaṇum sārum jaṇatum hoy, paṇa jyāre te upara pāṇī paḍe ne pachī tene taḍakāmām sukāvīe tyāre sudhum nakārum thai jāy, ne dhoḷām vastra jevum paṇa na rahe, tema jene paṇca viṣayamām prīti hoyā tene jyāre kusaṅgano yoga thāya tyāre kāni thekānum rahe nahi. Māte je bhagavānāno bhakta hoyā tene to bhagavānane rājī karyā sāru paṇca viṣayano atiṣe tyāga karyo joie, paṇa bhagavānane viṣe je prīti temām vighna kare, evum koi padārtha vahālum rākhavum nahi. *Iti Vacanāmṛutam 11561189 //*

Saṅvat 1881nā aṣāḍha śudi 6 chaṭṭhane divasa saṅdhyā āratīne same swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā. Ane mastaka upara śveta pāgha puṣpane tore yukta virājamāna hatī. Ane śveta cādara oḍhī hatī, ne śveta khesa paheryo hato ane Shrijīmahārājanā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī, ane maśālano prakāṣa thai rahyo hato, ane munimaṅḍaḷa dūkaḍa ne sarodā laine bhagavānanā kīrtananum gāna karatā hatā.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sām̄bhaḷo, eka vārtā karīe je, jyāre tame kīrtana gātā hatā, tyāre ame kīrtana sām̄bhaḷatām jema vicāra karyo che te vicāra kahīe chīe je, bhagavānamām prīti karavī te eka sattārṛupe rahīne ja karavī, ne te sattārṛupa ātmā kevo che, to jene viṣe māyā ne māyānām kārya je traṇa guṇa ne deh, indriyo, anṭhkarāṇa tenum koi āvaraṇa nathī. Ane kāṅika je ātmāne viṣe āvaraṇa jevum jaṇāya che te agñāne karīne jaṇāya che. Paṇa jeṇe gñāna vairāgye karīne eno sarvaprakāre niṣedha karī nākhyo che, tene to e ātmāne viṣe koi jātanum āvaraṇa nathī. Ane e ātmārṛupe je vartavum ke kevaḷa brahma thaine masta

thavum tene arthe nathī, eto potāne ātmārūpe rahevum tenum e prayojana che je, hum ātmā chuñ. Te māre viṣe koi jātanum māyānum āvaraṇa nathī, to ātmā thakī para je paramātmā Nārāyaṇa Vāsudeva tene viṣe to māyāno leṣa paṇa kema hoyā? Evī rīte bhagavānamām koi rītano doṣa na āve te sārṇum ātmaniṣṭhā dṛaḍha karīne rākhavī. Ane e ātmānā prakāṣane viṣe vicārane rākhīne sattārūpamām je pesavā āve teno nāṣa karī nākhavo. Jema divānā prakāṣamām garoḷī āvīne je je jañtu āve tene nāṣa kare che, tema ātmāno je prakāṣa temām rahyo je vicāra te ātmā vinā bījā padārthano nāṣa karī nākhe che. Ane vaḷī jene parameṣvarane viṣe prīti hoyā tene to parameṣvara vinā bījā koi padārthamām prīti na hoy, ane parameṣvara vinā bījām je je padārtha adhika jaṇāya teno je atiṣaya tyāga kare te tyāga kharo che. Ane te padārtha nānum hoyā athavā moṭum hoyā paṇa teno je tyāga karavo tenum ja nāma tyāga kahevāy. Ane je padārtha bhagavānanā bhajanamām āḍum āvatum hoyā tene to na tajī ṣake, ne bījo uparathī to ghaṇo tyāga kare paṇa teno te tyāga vṛuthā che. Ane ema kāni jāṇavum nahi je, sārūm padārtha hoyā te ja bhagavānanā bhajanamām āḍa kare ne narasu padārtha hoyā te na kare. E to jīvano evo svabhāva che je, jema koikane gaḷyūm bhāve, koikane khārūm bhāve, koikane khāṭum bhāve, koikane kaḍavum bhāve, tema jīvanī to evī tuccha buddhi che. Te alpa padārtha hoyā tene paṇa bhagavāna karatām adhika vahālum karī rākhe che. Ane jyāre bhagavānanī moṭapa sāmum joie, tyāre to evum koi padārtha che nahi je, tenī koṭimā bhāganā pāṣaṅgamām paṇa āve. Evā bhagavānane yathārtha jāṇīne jo heta karyum hoy, to māyika padārtha je piṇḍa brahmāṇḍādika temām kayāni paṇa prīti rahe nahi, māyika padārtha sarve tuccha thai jāy. Ane e bhagavānāno jyāre yathārtha mahimā jaṇāyo, tyāre Citraketu rājāe karoḍa strīono tyāga karyo, ane sarve pṛthvīnum cakravartī rājya hatum te rājyano paṇa tyāga karyo, ne te ema samajyā je, e bhagavānanā sukha āgaḷa e so lākha strīonum sukha te ṣī gaṇatīmām? Ane cakravartī rājyanum sukha paṇa ṣī gaṇatīmām? Ane tethī Indranā lokanum ne Brahmānā lokanum sukha paṇa te ṣī gaṇatīmām? Ane evā je bhagavāna te vinā je bījā padārthane viṣe prīti kare che, te to atiṣe tuccha buddhivāḷo che. Jema kūtarum hoyā te sūkām hāḍakāṇne ekānte lai jaine karaḍe ne temām sukha māne che, tema mūrkhā jīva che te duḥkhane viṣe

sukhane mānīne tuccha padārthane viṣe prītine kare che. Ane je bhagavānāno bhakta kahevāto hoyā ne tene bhagavāna thakī bījā padārthamām to heta vadhu hoyā te to kevaḷa mīnaḍiyo bhakta che. Ane je yathārtha bhagavānāno bhakta hoyā tene to bhagavānathī bījām koi padārtha adhika hoyā ja nahi. Ane gñān, vairāgy, bhakti ane dharma teṇe yukta evo je te bhagavānāno bhakta te to ema jāṇe je, śūrāvīra hoyā te laḍavā same śatru sanmukha cāle paṇa bīve nahi te śūrāvīra sāco ane śūrāvīra hoyā ne laḍāimām kāma na āvyo, ane gāṇṭhe dhana hoyā ne te kharacyā vāvaryāmām kāma na āvyum te vṛuthā che, tema mane bhagavāna maḷyā che te je jīva māro saṅga kare tene āgaḷa hum kalyāṇanī vāta na karum tyāre mārum gñāna te śā kāmamām āvyum? Ema vicārīne upadeśa karyā nimitta kāṇika thoḍī ghaṇī upādhi rahe to paṇa parameśvaranī vāta karyāmām kāyarapaṇum rākhe nahi. Ema kahīne Shriḷīmahārāje Tulasīdāsajīnām traṇa pada gavarāvyaṇ. Te padanām nāma eka to:-

Jyaaki lagan raamso nahin | tathaa biju

Ahi kahyo sunu veda chahun | tathaa triju

Jyaakun priya na raamvaidehi |

e traṇa pada gavarāvīne pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, jevī rīte ā padamām kahyum che tevī rīte āpaṇe rahevum che. Te karatām karatām jo kāṇika adhurum rahyum ane eḷalāmām jo deha paḍayo to paṇa marīne narakacorāśīmām javum nathī, ke koi bhūtapreta thavum nathī, sudho bhūṇḍāmām bhūṇḍo deha āvaṣe to paṇa Indranā jevo ke Brahmānā jevo to āvaṣe, paṇa ethī utarato nahi āve. Māṭe nirbhaya rahīne bhagavānanum bhajana karavum, ema kahīne Shriḷīmahārājane Mukuṇḍa Brahmācārī teḍavā āvyā te bheḷe jamavā padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam 115711 19011*

Saṅvat 1881nā śrāvaṇa sudi 4 cothane divasa swāmī Shrisahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara gāḍitakiyā bichāvīne virājamāna hatā, ane Shriḷīmahārāje sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni maṇḍaḷa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beḥī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāje praśna pūchayo je, je je ācārya thayā che

tenā sampradāyanī puṣṭi ghaṇāka kāḷa sudhī ṣe upāye karīne rahe che? Pachī Muktañnda swāmīe kahyuñ je, eka to sampradāya sambandhī grantha hoy, ane bījo śāstre kahyo evo varṇāśramano dharma hoy, ane trījī potānā iṣṭadevane viṣe atiṣe dṛaḍhatā hoy, e traṇene yoge karīne potānā sampradāyanī puṣṭi rahe che. Pachī Shriḥimahārāje Brahmāñnda swāmī tathā Nityāñndaswāmīne paṇa pūchayun tyāre emaṇe paṇa evī ja rīte kahyuñ. Pachī Shriḥimahārāja bolyā je, lyo e praśnāno uttara ame karīe je, sampradāyanī puṣṭi to ema thāya che je, je sampradāyanā iṣṭadeva hoya teno je hetu māṭe pṛuthvīne viṣe janma thayo hoy, ane janma dharīne teṇe je je caritra karyām hoy, ane je je ācaraṇa karyām hoy, te ācaraṇane viṣe dharma paṇa sahaje āvī jāy, ane te iṣṭadevano mahimā paṇa āvī jāy. Māṭe potānā iṣṭadevanām je janmathī karīne deha mūkvā paryānta caritra tenun je śāstra, teṇe karīne sampradāyanī puṣṭi thāya che. Te śāstra sañskṛta hoya athavā bhāṣā hoya paṇa teja grantha sampradāyanī puṣṭi kare, paṇa te vinā bījo grantha potānā sampradāyanī puṣṭi na kare. Jema Rāmācāñdrānā upāsaka hoya tene Vālmīki Rāmāyaṇe karīne ja potānā sampradāyanī puṣṭi thāy, ane ShriḥKṛṣṇa bhagavāñanā je upāsaka hoya tene Daśamāskāñdha ane Ekādaśāskāñdh, e be je bhāgavatanā skāñdha teṇe karīne ja potānā sampradāyanī puṣṭi thāy, paṇa Rāmācāñdrānā upāsaka tathā ShriḥKṛṣṇānā upāsaka tene vede karīne potānā sampradāyanī puṣṭi na thāy. Māṭe potānā sampradāyanī rītanun je śāstra hoya te ja pāchale dahāḍe potānā sampradāyane puṣṭa kare che. Ema kahīne Shriḥimahārāje Muktañndaswāmīne kahyuñ je, tame paṇa potānā sampradāya sambandhī ne potānā iṣṭadeva sambandhī je vāñī tathā śāstra te ja deha paryānta karyā karajyo ne tamāro deha rahe tyām sudhī tamane eja āgñā che. Pachī e je Shriḥimahārājanun vacana tene Muktañnda swāmīe ati ādara karīne māthe caḍāvyun, ane Shriḥimahārājane be hātha joḍīne namāskāra karyo. *Iti Vacanāmṛutam 115811 191 11*

Sañvat 1881nā śrāvaṇa sudi 12 dvādaśīne divasa swāmī ShriḥSahajāñndajī mahārāja ShriḥGaḍhaḍā madhye Dādākhācarānā darabāramām ShriḥVāsudevanārāyaṇānā māñdirāñī osarīe ḍholiyā upara ugamaṇe mukhāraviñde virājamāna hatā, ane Shriḥimahārāje sarve śveta

vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, cāra ved, purāṇ, itihāsa e sarvemām eja vārtā che je, bhagavāna ne bhagavānanā sānta e ja kalyāṇakārī che. Ane bhagavānanā je sādhu che te to bhava brahmādika deva thakī paṇa adhika che. Te bhagavāna ke bhagavānanā sāntanī jyāre prāpti thai tyāre e jīvane ethī uparānta bījūm koi kalyāṇa nathī, eja parama kalyāṇa che. Ane bhagavānanā sāntanī sevā to bahu moṭā puṇyavāḷāne maḷe che paṇa thoḍā puṇyavāḷāne maḷatī nathī. Māṭe bhagavānanā sānta sāthe to evum heta rākhavūn, jevum heta strī upara che, ke putra upara che, ke mābāpa ke bhāi upara che, tevum heta rākhavum to e hete karīne jīva kṛtārtha thai jāya che. Ane potānām je strī-putrādika hoyā te to kupātra hoyā ne kulakṣaṇavāḷām hoy, to paṇa koi rīte teno avaguṇa e jīvane āvato nathī, ane je bhagavānanā bhakta hoyā te to sarve ṛḍe guṇe karīne yukta hoy, paṇa jo teṇe lagāreka kaṭhaṇa vacana kahyūm hoyā to tenī āṅṭī jīve tyām sudhī mūke nahi. Evī jenī vṛutti che tene to jevum potānām sambāndhī upara heta che tevum te bhagavānanā bhakta upara kahevāya ja nahi. Tyāre enum kalyāṇa paṇa thāya nahi. Ane sāntano mahimā to prathama kahyo evo moṭo che. Te sāntanī ne bhagavānanī prāpti thai che. To paṇa koikane ema ḍagamagāṭa rahe che je, mārum kalyāṇa thaṣe ke nahi thāya? Tenum ṣum kāraṇa che? To e jīvane pūrvajanmane viṣe bhagavāna ke bhagavānanā sāntanī prāpti thai nathī, ne temanī sevā paṇa teṇe karī nathī, ene to ā janmamām ja navo ādara che, te āgalā janmamām phaḷaṣe. Ane jene pūrva janmamām bhagavānanī ke bhagavānanā bhaktanī prāpti thai haṣe. Tathā temanī sevā karī haṣe, tene to ā janmamām bhagavāna ke bhagavānanā bhaktamānthī heta maṭe ja nahi, ane niṣcayamām paṇa ḍagamagāṭa thāya nahi. Ane kām, krodh, lobha sambāndhī ghāṭa to kadācit rahe paṇa bhagavānanano niṣcaya to koi rīte maṭe nahi, te koikane vacane karīne na maṭe emām ṣum kahevum? Ene to jo potānum mana ḍagamagāṭa karāve to paṇa ḍagamagāṭa thāya nahi. Ane tenī daḍhatā to jevī Nātha bhaktanī che, ke jevī Viṣṇudāsani hatī, ke jevī Himarājaśāhani hatī, ke jevī Kāśīdāsane che, ke jevī Bhālacaṇdra ṣeṭhani hatī, ke jevī Dāmodarane che, evī dṛaḍhatā hoyā tyāre jāṇavum je ā pūrva janmano

bhagavānāno bhakta che. *Iti Vacanāmṛutam 115911 192 11*

Saṅvat 1881nā śrāvāṇa vadi 4 cothane divasa swāmī ShriSahajānṇdajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī ugamaṇī osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane śveta pāgha mastaka upara bāndhī hatī, ane śveta pacheḍī oḍhī hatī, ane śveta khesa paheryo hato, ane potānā mukhāraviṇḍani āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabbhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje kahyūṁ je, praśna uttara karo. Tyāre Muktaṅṇda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Aa saṅsārane viṣe to keṭalīka jātanā vikṣepa āve che temām kevi rīte bhagavānāno bhakta samaje to aṅtare sukha rahe? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, eno uttara to jema amane vartāya che tema kahīe je, potānā dehathī nokho je potāno ātmā tenuṁ je niraṅtara anusaṅdhān, tathā māyika evām je padārthamātra tenā nāśavaṅtapaṅānuṁ je anusaṅdhān, tathā bhagavānanā māhātmyagṅṇānuṁ je anusaṅdhān, e traṇe karīne koi vikṣepa āḍo āvato nathī. Ane jyāre koika jātanā vikṣepano yoga āve, tyāre uparathī to cittano dharma che te vikṣepa jevuṁ jaṅāy, paṇa te vikṣepano potānā caitanyamām to ḍaṅsa besato nathī. Te kema jaṅāya je, jyāre sūie chīe tyāre bahārālyo je vikṣepa te koi divasa svapnamām dekhāto ja nathī. Ane je caitanyamām vikṣepa peṭho hoyā te to traṇe avasthāmām jaṅāya che. Māṭe svapnamām koi rīte vikṣepa jaṅāto nathī. Te thakī ema jāṅīe chīe je, caitanyamām vikṣepa koi rīte vaḷagato nathī. Ane je bhagavānanā bhakta hoyā ne tene koika prakāranā duḥkhano vikṣepa thayo hoyā e to sārī peṭhe aṅtaramām jaṅāya che, paṇa na jaṅāya ema nathī. Ane e to Raghunāthadāsa sarakho vimukha hoyā tene to na jaṅāya te jyāre Rāmānṇda swāmīe deha mūkyo, ne sarve satsaṅgī rovā lāgyā tyāre paṇa Raghunāthadāsane to jarāya śoka thayo nahi, ane hasato jāya ne bijāne āgaḷa vāta karato jāy. Māṭe bhagavānanā bhaktane duḥkha āvī paḍe tyāre to je cāṅḍāḷa ne vimukha hoyā tene duḥkha na thāy, paṇa je bhagavānanā bhakta hoyā te to haribhaktane duḥkhe karīne jarṇura duḥkhiyo thāy.

Ane je bhagavānāno bhakta hoyā ne tene koika māri nākhato hoyā athavā tene koika duḥkha deto hoy, ne te bhagavānanā bhakta āḍo jaine

mare ke ghāyala thāy, to śāstramām ema kahyūm che je, tenām brahmahatyādika je pañca mahāpāpa te sarve maṭī jāya che. Eevo bhagavānanā bhaktano pakṣa rākhyāno pratāpa che. Ane jene bhagavānanā bhaktanum vacana bāṇanī peṭhe haiyāmām vasamum lāge ane tenī vairabhāve āṅṭī paḍī jāya te jīve tyām sudhī ṭaḷe nahi, evo je cāṅḍāḷa jevo jīva hoyā te dharme yukta hoy, tyāge yukta hoy, tape yukta hoy, te sarve vṛuthā che ane bījām paṇa koṭika sādhana kare paṇa tenā jīvanum koi kāḷe kalyāṇa thāya nahi. Ane ā saṅsārane viṣe jema koika strī hoyā te potānā pati upara ne bījā puruṣa upara sarakhum heta rākhe, te veṣyā sarakhī bhūṅḍī kahevāy, tema ā saṅsārane viṣe je evo puruṣa hoyā je, āpaṇe to badhāya sādhu sarakhā che, kene sāro naraso kahīe? To te satsaṅgī kahevāto hoyā to paṇa tene vimukha jāṇavo. Ane je puruṣa ema jāṇe je, āpaṇe kāṅika avalum savalum bolīe to āpaṇo māṇasa avaguṇa leṣe. Evī rīte potānī sārāpa rākhyā sāru bhagavānanum ke bhagavānanā bhaktanum koika ghasātum bole ne tene sām̄bhaḷī rahe, to te satsaṅgī kahevāto hoyā to paṇa tene vimukha jāṇavo. Ane jevām potānām sagām vahālām hoyā athavā mābāpa hoyā teno pakṣa rahe che, tevo bhagavānanā bhaktano dṛaḍha pakṣa rākhave. Ane bhagavānanā bhakta sāthe koi rītano vikṣepa thāya to jaḷamām liṭānī peṭhe phera eka thai jāy, paṇa āṅṭī rākhe nahi, teja bhagavānāno yathārtha bhakta kahevāy. Eṭalī vārtā karīne pachī Shrijīmahārāja ema bolyā je, hum to Dattātreya, Jaḍabharat, Nārada ane Shukajī te sarakho dayāvāḷo chum ane pūrvadeśamām eka same nāgaḍā vairāgīnī jamāta bheḷo hato, te mane sarve vairāgīe kahyūm je, tāṅḍaḷajānī līlī bhājī toḍo. Tyāre meṃ kahyūm je, emām to jīva che, te ame nahi toḍīe. Pachī eka jaṇe talavāra ughāḍī karīne ḍāro karyo, to paṇa ame līlī bhājī na toḍī, evo amāro dayāvāḷo svabhāva che to paṇa jo koika bhagavānanā bhaktane krūra dṛaṣṭīe karīne joto hoyā ne te jo potāno sago vahālo hoyā to paṇa jāṅīe je, tenī āṅkhya phoḍī nākhīe, ane hāthe karīne jo bhagavānanā bhaktane duḅkhave to te hāthane kāpī nākhīe. Evo teno abhāva āve che, paṇa tyām dayā nathī rahetī. Ane evo jene bhagavānanā ne bhagavānanā bhaktano pakṣa hoyā tene ja bhagavānanāno pūro bhakta kahevāy. *Iti Vacanāmṛtam ॥60॥ ॥ 193 ॥*

Saṅvat 1881nā śrāvaṇa vadi 7 sātamane divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja Shriḡaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī ugamaṇī osariē ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane mastaka upara śveta śelum sonerī cheḍānum bāndhyum hatuṅ, ane eka bījūm śveta śelum oḍhayūm hatuṅ, ane śveta khesa paheryo hato, ane mogarānā puṣpanā hāra paheryā hatā, ane potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahaṅsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabbhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, jemām traṇavānām hoyā te pāko satsaṅgī kahevāy. Te traṇavānām te kayām? To eka to potāne iṣṭadeve je niyama dharāvyām hoyā te potānā śira sāṭe ḍraḍha karīne pāḷe, paṇa e dharmano koi divasa tyāga na kare. Ane bījo bhagavānanā svarūpano je niścaya te atiṣe ḍraḍhapaṇe hoyā paṇa temām koi saṅśaya nākhe to saṅśaya paḍe nahi, ne potānum mana saṅśaya nākhe toya paṇa saṅśaya paḍe nahi, evo bhagavānāno aḍaga niścaya hoy, ane trijo potānā iṣṭadevane bhajatā hoyā evā je satsaṅgī vaiṣṇava teno pakṣa rākhavo. Te jema mā, bāp, dīkarā, dikarī teno pakṣa rākhe che, ane jema putra hoyā te potānā pitāno pakṣa rākhe che. Ane jema strī hoyā te potānā patino pakṣa rākhe che. Tema bhagavānanā bhaktano pakṣa rākhavo. E traṇavānām jemām paripūrṇa hoyā te pāko satsaṅgī kahevāy. Ane haribhaktani sabbhāmām moḍhām āgaḷa āvīne besato hoyā tyāre bījāne ema jaṇāya je, e moṭero satsaṅgī che. Paṇa moṭerānī to ema parīkṣā che je, grahastha hoyā te to potānum je sarvasva te bhagavāna ane bhagavānanā bhaktane arthe karī rākhe, ane satsaṅgane arthe māthum devum hoyā to de. Ane je ghaḍīe potānā iṣṭadeva āgñā kare je, tum paramahṅsa thā. To te tatkāḷa paramahaṅsa thāy. Evām jenām lakṣaṇa hoyā te haribhaktani sabbhāne āgaḷa bese athavā vāṅse bese paṇa tene ja sarve haribhaktamām moṭero jāṇavo. Ane je tyāgī hoyā te jyāre deśa paradeśamām jāya ne tyām kanaka kāmīno yoga thāya toya paṇa temām phera paḍe nahi, ane potānā je je niyamo hoyā te sarve ḍraḍha karīne rākhe, te sarve tyāgīmām moṭero kahevāy.

Ane vaḷī koika saṅsāramām rajoguṇī moṭo manuṣya kahevāto hoyā ne te jyāre sabbhāmām āve tyāre tene ādara karīne sarva sabbhānā moḍhā āgaḷa besāryo joie. Ane e vyavahāra che. Te gñānī hoy, tyāgī

hoya tene paṇa rākhyo joie. Ane jo na rākhe to emānthī bhūṇḍum thāya che. Jema rājā parīkṣita ṛuṣinā āśramamām gayā tyāre ṛuṣi samādhimām hatā, te rājānum sanmāna thayum nahi. Pachī te rājāne rīsa caḍī te marela sarpa hato te ṛuṣinā gaḷāmām nākhyo. Pachī te ṛuṣinā putre śāpa dīdho, teṇe karīne te rājāno sāta divasamām mṛutyu thayo ane jyāre brahmānī sabhāmām Dakṣa prajāpati āvyā tyāre Shivajī ubhā na thayā, ane vacane karīne paṇa Dakṣanum sanmāna na thayum. Pachī Dakṣane rīsa caḍī te Shivano yagnāmānthī bhāga kāḍhī nākhyo. Pachī Naṇḍīśvara ne Bhṛugurṣi tene sāmasāmā śāpa thayā. Pachī te śāpamām Satī Dakṣanā yagnāmām baḷī mūvān, ane Vīrabhadre Dakṣanum māthum kāpīne agnimām homyuṇ, Ane dakṣanum mukha bakarānum thayum. Māṭe gṛahastha tathā tyāgī e soune e rīta rākhaḷī je, saṅsāra vyavahāre je moṭo māṇasa kahevāto hoyo tenum sabhāmām koi rīte apamāna karavum nahi. Ane jo apamāna kare to temānthī jarṇura duḥkha thāya ane bhajana smaraṇamām paṇa vikṣepa thāy. Māṭe ā vārtā satsaṅgī gṛahastha sarve tathā tyāgī sarve dṛaḍha karīne rākhaḷyo. *Iti Vacanāmṛutam 116111 194 //*

Saṅvat 1881nā māgasara sudi 2 bijane divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane śveta pāgha mastaka upara bānḍhī hatī, ane śveta cophāḷa oḍhayo hato, tathā śveta khesa paheryo hato, ane Shrijīmahārājanā mukhāraviṇḍani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje potānā bhatrijā je Ayodhyāprasādajī ne Raghuvīrajī temane bolāvīne kahyum je, tame amane praśna pūcho. Pachī Ayodhyāprasādajīe praśna pūchayo je, ā saṅsārane viṣe evo puruṣa hoyo je āṭho pahora to saṅsārānī viṭambaṇāmām rahyo hoyo ane game evum yogya ayogya karma paṇa thai jatum hoyo ane te eka ghaḍī ke be ghaḍī bhagavānanum bhajana karato hoy, tyāre te bhajane karīne teṇe divasa badhāmām pāpa karyum te baḷe ke na baḷe? E praśna che. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sāro divasa pravṛttimārgamām rahīne game tevī kriyā karī hoyo ne bhagavānanum bhajana karavā bese, te same e bhajananā karanārānām indriyo, anṭhkarāṇa ane jīva e sarve ekāgra

thaine jo bhajanamām joḍāy, te evī rīte eka ghaḍī ke ardhi ghaḍī paṇa jo bhagavānanā bhajanamām joḍāy, to samagra pāpa baḷine bhasma thai jāya che. Ane indriyo, anṭhkarāṇa ne jīva te ekāgra thaine jo bhagavānanā bhajanamām na joḍāy, to tenā bhajana thakī to ghaḍī ke ardha ghaḍīmām pāpa na baḷe, ane enum je kalyāṇa te to bhagavānane pratāpe karīne thāy. Eno e ja uttara che.

Pachī Raghuvīrajīe praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Aa jīvano mokṣa te kema kare tyāre thāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene potānā kalyāṇanī icchā hoyā tene potānum deh, dhan, dhām, kuṭumba parivāra e sarvene bhagavānanī sevāmām joḍī devām ane bhagavānanī sevāmām je padārtha kāma na āve to teno tyāga karī devo. Evī rīte je bhagavāna parāyaṇa varte, te grahasthāśramī hoyā toya paṇa mare tyāre bhagavānanā dhāmamām Nārada Sanakādikanī paṅktimām baḷe, ane parama mokṣane pāme, eno e ja uttara che.

Evī rīte Shrijīmahārāja vārtā karīne pachī potānī icchāe karīne bolatā havā je ame je divasathī vicārie chīe te divasathī amārī najaramām ema āve che je, jīvanā kalyāṇa arthe traṇa aṅga che te ati sukhadāyī che. Temām eka to atiṣe ātmaniṣṭhā, je Shukajīnī peṭhe ātmarūpa thaine parameśvaranum bhajana karavum ane bījum pativratānum aṅg, je gopīonī peṭhe patibhāve bhagavānanum bhajana karavum ane trijum dāsapaṇānum aṅg, je Hanumānjī tathā Uddhavajīnī peṭhe dāsabhāve bhagavānanum bhajana karavum, e traṇa aṅga vinā koi rīte karīne jīvanum kalyāṇa thatum nathī. Ane ame to e traṇa aṅgane dṛaḍha karī rākhīe chīe ane e traṇa aṅgamānthī jene ekeya aṅga dṛaḍhapaṇe hoyā to te kṛtārtha thāya che ane have e traṇa aṅgavālānām je lakṣaṇa te nokhām nokhām karīne kahīe chīe. Temām ātmaniṣṭhāvālānum to e lakṣaṇa che je, eka kore to ātmā che ane eka kore to deh, indriyo, anṭhkarāṇ, traṇa guṇ, pañcaviṣaya e ādika je māyānum ṭolum te che ane e beyanā madhyane viṣe je vicāra rahe, te vicāra gñānasvarūpī che. Te vicāra jema vāyue rahīta sthāṇe viṣe dīpakānī śikhā atiṣe sthira thaine rahe che, tema sthira thaine rahe che ne te vicāra deh, indriyo ne anṭhkarāṇa emane ātmā saṅgāthe eka thavā deto nathī ane te vicāra paṇa ātmā saṅghāthe eka thato nathī, ane jyāre te vicārane jīva pāme che tyāre te jīvanī vṛutti Kāśī sudhī lāmbī

hoya te Vaḍatāla jeṭalāmām āve che, ane pachī te vicāra jyāre dṛaḍha thāya tyāre Vaḍatāla thakī ā Gaḍhaḍā jeṭalāmām āve che, ne pachī ā Gaḍhaḍā jeṭalī lāmbī vṛutti hoya te saṅkelāine potānā deha jeṭalāmām rahe che ane pachī dehamānthī vṛutti ṭūnkī thaine indriyonā golakamām ja rahe che ane pachī indriyonā golaka thakī indriyonī vṛutti che, te anṭhkarāṇa sanmukha thai jāya che ne pachī indriyonī ne anṭhkarāṇanī je vṛutti che, te ātmāne viṣe līna thai jāya che. Tyāre e jīvanā vāsanāliṅga dehano nāṣa thayo kahevāya che ane e vicāra che, te jyāre ā jīva saṅgāthe maḷe che tyāre te jīvanā hṛdayane viṣe prakāṣa thāya che ane potānā ātmānum brahmarṛupe darśana thāya che ne te brahmane viṣe parabrahma je Nārāyaṇa tenum paṇa darśana thāya che ane te darśananā karanārāne ema anubhava thāya che, je hum ātmā chum ane māre viṣe je paramātmā che te akhaṇḍa rahyā che ane evī rītanī akhaṇḍa sthiti rahe, e ātmaniṣṭhānī ati uttama daṣā che ane pativratānum je aṅga che teto vrajanī gopīonā jevum joie. Jema gopīoe je divasa thakī ShriKṛuṣṇabhagavānanā caraṇāraviṇḍano sparśa karyo te divasa thakī jeṭalām saṅsāra sambandhī je sukha te sarve jhera jevām thai gayān, tema jene pativratānā aṅganī bhakti hoy, te game to Indrajevo ṛupāḷo puruṣa hoya tathā devatā jevo hoya tathā koika rājā hoy, ne tene jyāre dekhe tyāre, jema saḍela kūtarāne dekhe athavā viṣṭāne dekhe tyāre atiṣe glānī pāmīne dṛaṣṭi pāchī kheñcī leche, tema dṛaṣṭi pāchī kheñcāi jāy, te uttama pativratānī rīti che. Te māṭe jene eka bhagavānane viṣeja patibhāve karīne vṛutti joḍānī che tenum bījā koi puruṣane dekhīne mana rājī thāyaja nahi ane trijum jene dāsabhāve karīne bhaktinum aṅga che tene paṇa potānā je iṣṭadeva che, tenunja darśana game ane tenīja vārtā sām̄bhaḷavī game ne potānā iṣṭadevanoja svabhāva game ane tenīja pāse rahevum game. Evo prītivāna hoya to paṇa potānā iṣṭadevanī sevā sāru ne rājīpā sāru rāta divasa ema icchayā kare je, mane mārā iṣṭadeva kānika āgñā kare to hum atiṣe harṣe karīne karuñ. Pachī potānā iṣṭadeva che te āgñā kare to cheṭe jaine rahe, to paṇa rājī thako rahe paṇa koi rīte anṭhkarāṇamām kheda pāme nahi. Ane āgñāne viṣeja parama ānānda māne. E dāsatva bhaktinī uttama daṣā che. Evā dāsatvabhaktivālā to āja Gopālānānda swāmī che ane bījā Mukṭānānda swāmī che. Ane e traṇe

aṅgavālā je bhagavānanā bhakta temām uttam, madhyama ane kaniṣṭha pakṣa che ane ethī je bahāra rahyā teto kevaḷa pāmara kahevāy. Māṭe e traṇamānthī eka aṅga paripūrṇa thāya ne te keḍe deha mūke teto ṭhīka che ane e traṇamānthī eke aṅga jene paripakva na thayuṁ hoyā ne tene je maravuṁ, te ṭhīka nathī. Teto pānca dahāḍā vadhu jīve ne potānī aṅsamajāṇane ṭālīne e traṇa aṅgamānthī koika eka aṅgane dṛaḍha karīne mare eja ṭhīka che.

Ane vaḷī ā jīvano to evo svabhāva dekhāya che je, jyāre gṛahasthāśramamām hoy, tyāre saṅsārano tyāga karavo game ane jyāre tyāga kare che, tyāre pāchā saṅsāra saṁbandhī sukhanā ghāṭa thayā kare, evī rīte e jīvano avaḷo svabhāva jaṇāya che. Māṭe je bhagavānanā dṛaḍha āśrita hoyā tene to evā avaḷā svabhāvano tyāga karīne ne potānā mananuṁ gamatuṁ sarve mukīne bhagavānane bhajavā. Ane bhagavāna vinā bījī sarve vāsanāne ṭālīne maravuṁ te ja ṭhīka che. Ane jene bhagavānamām atiṣe prīti na hoyā tene to ātmaniṣṭhā ja vicāre karīne dṛaḍha karavī. Kema je, je bhagavānanā bhakta hoyā tene kānto ātmaniṣṭhā dṛaḍha joie, ne kānto bhagavānane viṣe atiṣe dṛaḍha prīti joie. Ane e be aṅgamānthī jene eke aṅganī atiṣe dṛaḍhatā na hoyā tene to je ā satsaṅganā niyama che temām dṛaḍhapaṇe karīne rahevuṁ, to ja satsaṅgī rahevāy, nahi to satsaṅga thakī bahāra paḍī javāya ane bhagavānāno je bhakta hoyā tene to je je prakāranām duḥkha āve che te duḥkhanā denārā kāḷ, karm, māyā emānthī koi nathī. E to paṇḍe bhagavāna ja potānā bhaktanī dhīraja jovāne arthe duḥkhane prere che. Ane pachī jema koika puruṣa paḍadāmām rahīne juve, tema bhaktanī dhīrajane bhagavāna bhaktanā hṛdayamām rahīne joyā kare che. Paṇa kāḷ, karm, māyāno ṣo bhāra che je, bhagavānanā bhaktane piḍī ṣake? Eto bhagavānanī icchā che, ema jāṇīne bhagavānāno bhakta hoyā tene magna rahevuṁ.

E vārtā sām̐bhaḷīne Muktaṅndaswāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Traṇa je aṅga tame kaḥyān, te vāta to ati jhīṇī che, ne kaṭhaṇa che. Te koikanā ja samajyāmām āve ne koikanā ja vartyāmām āve, paṇa sarvene na āve ane ā satsaṅgamām to lakṣāvadhī manuṣya che, te sarvene to ā vārtā samajavī kaṭhaṇa che. Māṭe te kema kare tyāre tenuṁ ruḍuṁ thāya? Pachī Shriḷjīmahārāja bolyā je, te to e traṇa aṅgavālā

māñhilo je haribhakta hoy, teno dāsānudāsa thaine tenī āgñāmām rahe, to te kāñi na samajato hoy, to paṇa e chate dehe ja bhagavānāno ee pārśada thai rahyo che, ne kṛutārtha thai rahyo che. Ane ā sañsārane viṣe bhagavāna ne bhagavānā bhaktano to mahimā atiśaya moṭo che. Te game tevo pāmara ne patita jīva hoyā paṇa bhagavāna ne bhagavānā bhaktane āśrita thāya to te jīva kṛutārtha thai jāya che. Evo bhagavāna ne bhagavānā bhaktano mahimā che. Māṭe jene bhagavānā bhaktanī sevā prāpta thai tene to nidhaḍaka rahevuñ. Ane ā traṇa aṅgañi je ame vārtā kari che te bahudhā to ā Muktañnda swāmī sāru kari che, ane Muktañnda swāmī upara amane ghaṇuñ heta che, ne emane śarīre mañdavāḍa che, te rakhe koi vātāñi samajaṇamām khāmī rahī jāya nahi. Ema jāñīne ā vārtā kari che. Pachī Muktañnda swāmīe kahyuñ je, He Mahārāja! Meñ paṇa jāñyuñ che je, huñ sāru ja ā vārtā kari che. *Iti Vacanāmṛutam 116211 195 11*

Sañvat 1881nā māgaśara vadi 2 bijane divasa swāmī ShriSahajāñndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potāñā utārāne viṣe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatāñ, ne potāñā mukhāraviñdanī āgaḷa Bhajanāñnda swāmī Shrimadbāgavatano pāṭha karatā hatā, ne paramahñsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Muktañnda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Dṛuṣṭā ne dṛaśyanā madhyamām je vicāra rahe che, te dṛuṣṭā ne dṛuṣyane judām judām rākhe che. Emām jīvanuñ jāṇapaṇuñ kayuñ jāṇavuñ ne indriyo añṭhkarāṇanuñ jāṇapaṇuñ kayuñ jāṇavuñ? Pachī Shriñīmahārāja bolyā je, amane to ema jāṇāya che je, jeno jīva atiśe baḷane pāmyo hoyā tene to añṭhkarāṇanī vṛuttio te jīvanī ja vṛutti che ane tenā cāra kriyāe karīne cāra vibhāga jāṇāya che. Ane te añṭhkarāṇamām ne indriyomām jāṇapaṇuñ che te jīvanuñ ja che. Te indriyo añṭhkarāṇane jyām ghaṭita hoyā tyām cālavā de, ne jyām ghaṭita na hoyā tyām na cālavā de ane jeno jīva atiśe baḷane pāmyo hoy, tene to bhūñḍuñ svapna paṇa āve nahi. Ane jeno jīva nirbaḷa hoy, tene to sāñkhyāñā matane anusarīne eka dṛaṣṭā evo je potāno ātmā te ātmāpaṇe rahevuñ, paṇa indriyo añṭhkarāṇa bheḷuñ

bhaḷavum̐ nahi. Evī rīte sattārṛupa rahetām̐ thakām̐ eno jīva baḷane pāme che. Ane ethī paṇa baḷa pāmavāno eka atiṣe moṭo upāya che. Je bhagavāna ne bhagavānanā je saṅta tene viṣe jene prīti hoy, ne tenī sevāne viṣe atiṣaya śraddhā hoy, ne bhagavānanī navadhā bhaktie yukta hoy, tenā jīvane to tatkāla atiṣe baḷa āve che. Māṭe jīvane baḷa pāmavāne arthe, bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanī sevā barobara bījo koi upāya nathī.

Ane vaḷī ame amārā aṅtaranī vārtā kahīe je, jyāre ame aganotarānī sālāmām̐ māṅdā thayā hatā, tyāre Kailāsa ne Vaikuṅṭha dekhyāmām̐ āvyān, ne Nandīśvaranī asavārī ne Garuḍanī asavārī paṇa ame karī. Ema amārā dīṭhāmām̐ āvyuṅ, paṇa te sāmāthimām̐ amane kāni sārūm̐ lāgyum̐ nahi. Pachī to ame kevaḷa sattārṛupe rahevā māṅḍayūṅ, tyāre sarve upādhinī śānti thai. Pachī emām̐ paṇa amane vicāra thayo je, sattārṛupe rahevum̐ tethī paṇa bhagavāna ne bhagavānanā bhakta bheḷe deha dharīne rahevum̐ e śreṣṭha che. Māṭe amane ema bīka lāgī je, rakhe sattārṛupe rahīe ne pācho deha na dharāy. Māṭe deha dharīne bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanī bheḷe rahīe, ne tene arthe je sevā banī āve, e ja atiṣe śreṣṭha sādhana che. Ane jyāre jīvane aṅta samo āve che, tyāre anaṅta jātanī ādhi ne vyādhi prakāṭa thāya che. Pachī bhagavāna ke bhagavānanā saṅtanūm̐ jyāre darśana thāya che, tyāre sarve duḥkhano nāṣa thai jāya che, evo bhagavānāno ne bhagavānanā bhaktano mahimā moṭo che ane bhagavānanā bhakta che, te to kevaḷa brahmanī ja mūrtio che. Ene viṣe to manuṣyabhāva lāvavoja nahi ane jema potānā dehanām̐ kuṭumbī hoyā che, ne tene tenā hitane arthe āpaṇe vaḍhīne kahīe ne āpaṇane te vaḍhīne kahe paṇa aṅtaramām̐ koine āṅṭī paḍatī nathī, tema bhagavānanā bhakta saṅghāthe vartyūm̐ joie ane jene bhagavāna ke bhagavānanā bhakta saṅghāthe āṅṭī paḍī jāya che, te to amane dīṭho paṇa gamato nathī, ne te uparathī rīsa paṇa koi divasa utaratī nathī ane ā saṅsāramām̐ paṅca mahāpāpanā karanārāno koi divasa chūṭako thāy, paṇa bhagavānanā bhaktanā drohanā karanārāno koi divasa chūṭako thato nathī. Māṭe bhagavānanā bhaktanī je sevā karavī, te barobara koi puṅya nathī, ne bhagavānanā bhaktano droha karavo, te barobara koi pāpa paṇa nathī. Māṭe jene potānā jīvane baḷavāna karavo hoy, tene to bhagavāna ke bhagavānanā bhaktane man, karm, vacane śuddhabhāve

karīne sevavā. *Iti Vacanāmṛutam 116311 196 11*

Saīvat 1881nā poṣa sudi 7 sātamane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṇdiranī osarīe ḍholiyā upara gādītakiyā nañkhāvīne uttarāde mukhāraviñde virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatāñ, ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Svayaṁprakāśānnda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Bhagavānanā je avatāra che te sarve sarakhā ja che, ke temām adhika nyūna bhāva che? Pachī ShriJīmahārāja bolyā je, ame Vyāsajīnā karelā je sarve grāntha te sām̄bhaḷyā ne pachī pūrvāpara vicārīne joyuñ, tyāre temāñthī amane ema samajāyumuñ che je, Matsy, Kacch, Vārāh, Nṛusīnhādika je bhagavānanā avatāra che, te sarve avatāranā avatāri te ShriKṛuṣṇa bhagavāna che, paṇa bījā avatāranī peṭhe ShriKṛuṣṇa bhagavāna te avatāra nathī, te to avatāri ja che. Evā je ShriKṛuṣṇa bhagavāna te āpaṇā iṣṭadeva che ane te ShriKṛuṣṇa bhagavānanām caritra Shrimadbāgavata purāṇanā daśamaskañdhane viṣe saṁpūrṇa kahyām che, māṭe āpaṇā Uddhava saṁpradāyane viṣe ame daśamaskañdhane atiṣe pramāṇa karyo che ane bījā je sarve avatāra te paṇa ShriKṛuṣṇa bhagavānanā ja che, māṭe e avatāra ne e avatāranā pratipādana karanārā je grāntha te sarvene āpaṇe mānavā, paṇa viṣeṣe karīne to ShriKṛuṣṇa bhagavāna ne tenā pratipādana karanārā je grāntha tene ja mānavā.

Pachī Puruṣottama Bhaṭṭe praśna pūchayo je, bhagavāna jīvanā kalyāṇane arthe ā jagatane sṛuje che te viśva na racyuñ hoyā ne māyānā udaramām jīva hoyā tenuñ bhagavāna kalyāṇa kare to śuñ na thāya? Je āṭalo viśva sṛujavāno bhagavāna dākhaḍo kare che? E praśna che. Pachī ShriJīmahārāja bolyā je, bhagavāna ShriKṛuṣṇa Puruṣottama che te to rājādhirāja che ane akhañdamūrti che ane potānum Akṣaradhāmarṛupī je takhata tene viṣe sadā virājamāna che, ane te Akṣaradhāmane āśrita anañta koṭi brahmāñḍa rahyām che. Te jema koika moṭo cakravartī rājā hoyā ne tene asañkhya gāmaḍām hoyā temāñthī eka be gāma ujjāḍa thayām hoyā athavā vasyām hoyā paṇa te to te rājāñi gaṇatimām paṇa na

hoy, tema ShriKṛṣṇa bhagavāna te ananta koṭi brahmāṇḍanā pati che, te brahmāṇḍano kāni eka sāmaṭo pralaya thato nathī ane temānthī ekāda brahmāṇḍano pralaya thāya te to bhagavānani gaṇatimām paṇa nathī. Ane te ShriKṛṣṇa bhagavānana Devakījī thakī je janma te to kathanamātra che, ane e ShriKṛṣṇa to sadā ajanmā che ane te ShriKṛṣṇa bhagavānanum je Akṣaradhāma che, te vyatirekapaṇe to prakṛtipuruṣa thakī para che ane anwayapaṇe karīne to sarve ṭhekāṇe che. Jema ākāṣa che te anwayapaṇe karīne to sarvatra che, ane vyatirekapaṇe to cāra bhūta thakī para che, temaja ShriKṛṣṇabhagavānanum Akṣaradhāma che, ane te dhāmane viṣe bhagavāna akhaṇḍa virājamāna rahe che, ane te dhāmamām rahyā thakā anantakoṭi je brahmāṇḍa che tene viṣe jayām jene jema darṣana devum ghaṭe tyām tene tema darṣana de che ane je sāthe bolavum ghaṭe te sāthe bole che ane jeno sparṣa karavo ghaṭe teno sparṣa kare che. Jema koika siddhapuruṣa hoya te eka ṭhekāṇe beṭho thako hajāro gāu dekhe ne hajāro gāunī vārtāne sām̄bhaḷe, tema bhagavāna potānā Akṣaradhāmamām rahyā thakā anantakoṭi brahmāṇḍane viṣe jyām jema jaṇāvum ghaṭe tyām tema jaṇāya che ane pote to sadā potānā Akṣaradhāmamām ja che ane eka ṭhekāṇe rahyā thakā je ananta ṭhekāṇe jaṇāya che, te to potānī yogakalā che. Jema rāsamaṇḍalane viṣe jeṭalī gopīo teṭalāja pote thayā. Māṭe eka ṭhekāṇe rahyā thakā je ananta ṭhekāṇe dekhāvum e ja bhagavānanum yogakalāe karīne vyāpakapaṇum che paṇa ākāṣani peṭhe arṇupapaṇe karīne vyāpaka nathī ane je bhagavānani yogamāyāe karīne pacāsa karoḍa yojana je pṛuthvīnum maṇḍala che te pralayakālāne viṣe paramāṇum ṛupa thai jāya che. Ane te pṛuthvī pāchī sṛuṣṭikālāne viṣe paramāṇummānthī pacāsa karoḍa yojana thāya che. Ane comāsum āve che tyāre gājavīja ne meghanī ghaṭā thai āve che. E ādika sarve āṣṛvarya te bhagavānani yogamāyāe karīne thāya che. Evā je ShriKṛṣṇabhagavāna te mumukṣune sarve prakāre bhajana karavā yogya che. Shā māṭe je, bījā avatārane viṣe to eka ke be kalāno prakāṣa hoya che ane ShriKṛṣṇabhagavānane viṣe to sarve kalāo che. Māṭe e ShriKṛṣṇa bhagavāna to rasika paṇa che, ne tyāgī paṇa che, ne gñānī paṇa che, ne rājādhirāja paṇa che, ne kāyara paṇa che, ne sūravīra paṇa che, atiṣe kṛpālu paṇa che, ne yogakalāne viṣe pravīṇa che, ne atiṣaya baḷiyā paṇa

che, ne atiṣaya chaḷiyā paṇa che, māṭe sarve kaḷāe saṁpanna to eka ShriKṛuṣṇabhagavāna ja che. Ane te ShriKṛuṣṇabhagavānanuṁ je Akṣaradhāma tene āṣṛita je anaṁta koṭi brahmāṁḍa te paṇa sadāya rahe che. Temānthī je brahmāṁḍanī so varṣanī āvaradā pūrī thāya te brahmāṁḍano nāṣa thāy. Teṇe karīne kāni sarve brahmāṁḍano nāṣa thato nathī. Māṭe pralayakāḷamām śā sāru kalyāṇa karyuṁ joie? Sarve brahmāṁḍa vase ja che to? Evī rīte e praśnanuṁ samādhāna che. Evī rīte parokṣapaṇe potānā Puruṣottamapaṇānī vārtā Shrijīmahārāje kari tene sām̄bhaḷīne sarve haribhakta ema jāṇatā havā je, eja je ShriKṛuṣṇa Puruṣottama te ja ā Bhaktidharmanā putra Shrijīmahārāja che. *Iti vacanāmṛtam 116411 197 11*

Saṁvat 1881nā poṣa sudi 11 ekādaśīne divasa swāmī ShriSahajānḍājī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā maṁdiranī samīpe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāravīṁḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, sām̄bhaḷo, bhagavānanī vārtā kari. Tyāre tāla pakhāja laine saṁta kīrtana gāvātā hatā te chānā rahyā ane sarve hātha joḍīne sām̄bhaḷavā beṭhā. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jīvanā kalyāṇane arthe bhagavānanā RāmaKṛuṣṇādika je avatāra thāya che tene to māyānuṁ kārya evuṁ je ā jagata temām koi ṭhekāṇe moha thato nathī, ane potānā aloukika pratāpe karīne niḥṣaṅka varte che ane potānā bhaktajanānī bhaktine aṅgīkāra karavāne arthe pañcaviṣayane paṇa sārī peṭhe bhogave che. Tene joine ā saṁsārane viṣe je akhataṛaḍāhyā manuṣya che te parameśvarane viṣe doṣa paraṭhe che ane ema jāṇe je, ā to parameśvara kahevāya che to paṇa ene āpaṇā karatām paṇa vadhu saṁsārane viṣe āsakti che. Ema jāṇīne bhagavānane paṇa potā jevā manuṣya jāṇe che. Paṇa bhagavānāno je aloukika mahimā tene jāṇatā nathī, e ja bhagavānanī māyā che. Ane brahmasthitine pāmyā evā je ātmadarśī sādhu tene paṇa ā saṁsārane viṣe koi padārtha dekhīne moha thato nathī, to brahmāthī para parabrahma evā je ShriKṛuṣṇabhagavāna tene māyā ne māyānām kārya thakī nirlepa rahevāya emām te ṣuṁ

kahevum? E to rahevāyaj. Ane ātmaniṣṭhāvālā je saṅta tene ātmaniṣṭhā ne tīvra vairāgya e be hoyā teṇe karīne koi rītanuṃ baṅdhana to na thāy, paṇa jo tene bhagavānane viṣe bhakti na hoy, to jema bahu prakāranām bhojana ne bahu prakāranām vyañjana karyām hoyā ne temām jo eka lavaṇa na hoyā to te sarve nakārām thāi jāya che, tema bhagavānānī bhakti vinā ekaṃ je brahmagñāna che tathā vairāgya che te to nakāruñja che ne sadā akalyāṇakārī ja che, ema jāñīne Shukadevajī brahmasvarūpa thayā hatā topaṇa Shrīmadbāgavatane bhaṇatā havā ane ShrīKṛṣṇa bhagavānane viṣe dṛaḍha bhaktine karatā havā. Māṭe ātmaniṣṭhāvālāne jo bhagavānane viṣe bhakti na hoyā to e ene moṭuṃ dūṣaṇa che. Ane jene bhagavānane viṣe bhakti hoyā tene paṇa jo ātmaniṣṭhā ne vairāgya na hoyā to jevī bhagavānane viṣe prīti hoyā tevī bījā padārthane viṣe paṇa prīti thāi jāy. Māṭe e bhaktimārgavālāne paṇa moṭuṃ dūṣaṇa che ane je āvo paripakva bhagavānāno bhakta hoyā teṇe to bhagavānāno yathārtha mahimā jāṇyo che, māṭe tene to parameṣvara vinā bījūṃ sarve tuccha jaṇṇuṃ che. Te sāru koi padārthamām te moha pāmato nathī. Māṭe ātmaniṣṭhā, vairāgya ne bhagavānane viṣe bhakti e traṇeya bheḷām hoyā tyāre koi jātānī khoṭa na kahevāy, ane evo je hoyā te to bhagavānāno gñānī bhakta kahevāy, ekāntika bhakta kahevāy, ananya bhakta kahevāy.

Iti Vacanāmṛutam 116511 198 11

Saṅvat 1881nā poṣa vadi 1 pratipadāne divasa swāmī Shri-Sahajānndajī mahārāja Shriḡaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara gādītakiyā bichāvīne virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne pīḷā puṣpanā ne rāṭī guladāvadīnā puṣpanā hāra kaṅthane viṣe virājamāna hatā, ne pīḷā puṣpano toro pāghane viṣe virājamāna hato, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa munimaṅḍaḷa tathā deṣadeṣanā haribhaktānī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane potānī āgaḷa sarodā ne dūkaḍa laine saṅtamaṅḍaḷa Viṣṇupada gāvātā hatā. Te kīrtanabhakti thāi rahyā pachī Shriḡimāhārāja bolyā je, āja to amāre moṭā moṭā saṅtane praṣna pūchavā che. Ema kahīne prathama Aanaṅdanandswāmīne puchātā havā je, koika evo puruṣa hoyā je, tene

buddhi thoḍī hoyā to paṇa potāmām je doṣa hoyā tene dekhe ane bījā haribhaktamām doṣa hoyā tene na dekhe ane guṇa hoyā teneja dekhe ane bījo je puruṣa che tene to buddhi ghaṇī che, topaṇa potānā avaguṇane dekhato ja nathī ane bījā haribhaktane viṣe guṇano tyāga karīne kevaḷa doṣa ja dekhe che, enuṁ ṣuṁ kāraṇa haṣe? Je, thoḍī buddhivāḷo hoyā te paṇa potānā doṣane dekhe che ane jhājhi buddhivāḷo che tene potānā doṣa sūjhatā nathī? E praṣna che. Pachī Aanaṇdanandswāmīne jevo sūjhayo tevo uttara karyo paṇa praṣnanuṁ samādhāna thayuṁ nahi. Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, eno uttara ema che je, ā janme athavā koi janmāntarane viṣe eṇe koika moṭā bhagavānanā bhaktano aparādha karyo che, te pāpe karīne enī buddhi doṣe yukta che. Māṭe ene haribhaktanā doṣa sūjhe che ne potānā doṣa sūjhatā nathī. E ja eno uttara che.

Ema kahīne pachī Shriḷīmahārāja Nityānnda swāmīne praṣna pūchatā havā je, bhagavānane pāmyānuṁ eka ja sādhana che, ke ghaṇānka sādhanē karīne bhagavāna pamāya che? Tyāre tame ema kaheṣo je, gñān, vairāgy, bhakti ane dharm, e cāra sādhanē karīne pamāya che. Te jyāre e cāra sādhanē karīne bhagavānanī prāpti thāya che, tyāre eka bhagavānanā āṣraye karīne ja kalyāṇa thāya evā ananya bhāvano nirdhāra rahyo nahi. Pachī Nityānnda swāmīe bahu prakāre uttara karyo paṇa praṣnanuṁ samādhāna thayuṁ nahi. Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, kalyāṇa to eka bhagavānanā āṣraye karīne ja che. Paṇa bhagavāna che te ati samartha che ne tenī āgñāne brahmādika samagra deva pāḷe che. Tathā kāḷa māyādika je sarve brahmānḍanā kāraṇ, te paṇa bhagavānanā bhayathakī sāvadhāna thaine bhagavānanī āgñāmām rahe che. Māṭe bhagavānāno bhakta hoyā tene e bhagavānanī āgñā che te dṛaḍha karīne mānavī, e ja bhagavānanā bhaktanuṁ lakṣaṇa che, te sāru sādhanā sarve ati dṛaḍha karīne rākhavān. Eṭale eka bhagavāna vate ja kalyāṇa che. Ane e sādhanā che, te to bhagavānanī prasannatāne arthe che. E ja e praṣnāno uttara che.

Pachī Shriḷīmahārāja Brahmānndaswāmīne pūchatā havā je, ā dehane viṣe jīva che te sākāra che ke nirākāra che? Pachī Brahmānndaswāmīe kahyuṁ je, jīva to sākāra che. Tyāre Shriḷīmahārāje kahyuṁ je, jo jīva sākāra hoyā to te karacaraṇādike yukta thayo. Tyāre daṣama skāndhane viṣe vedastutinā adhyāyamām ema kahyuṁ che je, bhagavāna je te jīvanā

kalyāṇane arthe te jīvanām buddhi, indriya, mana ne prāṇa tene sṛujatā havā. Te jo jīva sākāra ja hoy, to tene arthe buddhi, indriya, man, prāṇa sṛujyānum śum kāma che? Māṭe evī rītanām śāstranām vacanane jotām ema ja nirdhāra thāya che je, jīva je te svarūpa svabhāve karīne to sattāmātra che. Ne caitanya vastu che, ane anādi agñānarūpa evum je kāraṇa śarīra teṇe yukta che. Ane jema camakapāṇa hoyā te loḍhāne tāṇīne loḍhā sāthe coṭī rahe che, tema e jīvano paṇa coṭavāno svabhāva che, te māyika evām je sthūla ne sūkṣma e be śarīra te sāthe coṭe che, ane e jīva agñāne karīne te śarīrane viṣe potāpaṇum māne che, paṇa vastugate to e jīva śarīra jevo nathī.

Pachī Brahmānndaswāmīe kahyūm je, jyāre bhagavānanī bhaktie karīne e jīvanā agñānanī nivṛutti thāya che, tyāre e jīvane sthūl, sūkṣma ne kāraṇa e māyika traṇa dehano sambāndha raheto nathī. Tyāre e jīva bhagavānanā dhāmamām jaine kevi rītanā ākāre yukta thako rahe che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jyāre e jīvanā agñānanī nivṛutti thāya che tyāre ene māyika traṇa dehano saṅga chūṭī jāya che. Pachī e jīva kevaḷa caitanya sattāmātra rahe che. Pachī e jīvane bhagavānanī bhūmi ādika je āṭha prakāranī prakṛutti te thakī judī je caitanya prakṛuti teno bhagavānanī icchāe karīne deha bāndhāya che, ne teṇe yukta thako bhagavānanā Akṣaradhāmane viṣe rahe che. E rīte e praśnāno uttara che.

Pachī Gopālānndaswāmīne Shrijīmahārāja pūchatā havā je, aṣṭāṅgayoga siddha thāya che, athavā ātmarāṣana thāya che, te to bhagavāna ne bhagavānanā saṅtanī kṛupā thakī thāya che. Te e yoga ne ātmarāṣana siddha thayānum kāraṇa je bhagavāna ne bhagavānanā saṅt, tene viṣe vṛutti gouṇa thai jāya che ane aṣṭāṅgayoga ne ātmarāṣana ene viṣe vadhu laganī thāya che. Tenuṃ śum kāraṇa haṣe? Pachī Gopālānnda swāmīe kahyūm je, ene yogābhyāsa karate thake yoga siddha thāya che tenuṃ kānika māna āve che, teṇe karīne bhagavānanī kore kānika vṛutti gouṇa thai jāya che.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jyāre siddhadaśāne pāme tyāre e yogī che te brahmarūpa thāya che. Te brahmamām to koi jātanum māna hoyā nahi. Māṭe uttara sambhave nahi. Pachī Gopālānndaswāmī bolyā je, He Mahārāja! E to kāni samajātuṃ nathī māṭe tame kṛupā karīne kaho.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, e to ema samajavum̐ je, jyāre potānī khoṭa kād̐havi̐ hoyā tyāre tene moṭāonā vacananī sāk̐hya laine kād̐havi̐. Jema koika vyavahārika kāma hoy, ne te kāmāne atiṣe siddha karavum̐ hoyā tyāre sārām̐ sārām̐ māṇasanī sāidī karavi̐, tema ānhī paṇa e sāidī che je, Shukadevajī brahmasvarūpa thayā hatā to paṇa ati prītie karīne Shrimadbāgavata bhaṇyā ane āja divasa sudhī paṇa bhagavānanī bhaktine ja kare che ane Shounakādika aṭhayāṣī hajāra ṛuṣi te brahmasvarūpa che, to paṇa Sūtapurāṇinā mukha thakī bhagavānanī kathāne sām̐bhaḷe che. Evī jātanā vacananī sāk̐hya bhaktinī dṛaḍhatāne arthe levī ane je khoṭa potānā jāṇyāmām̐ na āvatī hoyā tenī koranī bhagavānane āgaḷa prārthanā karavi̐ je, He Mahārāja! Mārāmām̐ je je khoṭa hoyā te kṛupā karīne nāṣa karajyo. Jema koika puruṣane māthe kalaṅka āvyum̐ hoyā ne te kalaṅka ṭālyāno koi sāidī na hoyā tyāre te loḍhāno goḷo rātocola hoyā tene upāḍīne potānum̐ kalaṅka ṭāle che. Tema je doṣa na oḷakhāto hoy, tyāre te doṣa ṭālavāne arthe bhagavānanī stuti karavi̐. E te loḍhāno goḷo jhālyā jevī che. Ema karīne potānī khoṭane ṭālavī, e tamārā praṣnāno uttara che.

Pachī Shrijīmahārāja Muktaṅnda swāmīne pūchatā havā, je, bhagavānane yathārtha jāṇyā hoyā ne bhagavāna to kāni camatkāra na dekhādatā hoy, ne bījā je jāntra maṅtravāḷā hoyā te to paraco dekhādatā hoy, tene dekhīne bhagavānāno bhakta hoyā tenum̐ mana bhagavānamānthī kāni ḍage ke na ḍage? Pachī Muktaṅndaswāmīe kahyum̐ je, He Mahārāja! Jene bhagavānāno yathārtha niṣcaya hoyā tene to bhagavāna vinā bīje kyāni pratīti āve ja nahi. Ane jo bīje ṭhekāṇe pratīti āvī to tene bhagavānāno niṣcaya ja nathī. E to guṇabuddhivāḷo haribhakta kahevāy, paṇa yathārtha bhagavānāno bhakta na kahevāy. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eja eno uttara che.

Pachī Shrijīmahārāje Shukamunine pūchayum̐ je, bhagavānāno bhakta hoyā ne te bhagavāna tathā bhagavānanā saṅta tene sāk̐ṣātkāra pāmyo tene jīvatām̐ ṣī prāpti thāya che, ane muvā keḍe ṣī prāpti thāya che? Pachī Shukamuni bolyā je, He Mahārāja! Eno uttara to tamo karaṣo tyāre thaṣe. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene bhagavāna ne bhagavānanā saṅtanī prāpti thai che tene jīvate to bhagavānanām̐ kathā, kīrtana karatām̐ thakām̐ ja divasa ne rātri vīte che, ane traṇe avasthāthī para je potāno

jīvātmā tenum brahmarūpe sākṣāt darṣana thāya che. Ane bhagavāna vinā anya padārtha mātrane viṣe vairāgya thāya che, ane adharmano tyāga karīne dharmane viṣe rahevāya che, ane deha mūke tyāre evā bhaktane bhagavāna potā jevo ja kare che. Jema bhagavāne brahmāne kahyūm che je, He Brahmā! Jevo hum chum ne jevo māro mahimā che ne jevā mārā guṇa ne karma che tevum mārā anugraha thakī tane vigñāna thāo. Evum je brahmāne kahyūm che, tema je potānā ananya bhakta hoyā te sarvene bhagavāna evī prāpti karāve che. Ane jema bhagavāna kāḷ, karma ne māyā thakī rahita che, temaja bhagavānanā bhakta paṇa kāḷ, karma ne māyā thakī rahita thāya che, ne akhaṇḍa bhagavānanī sevāne viṣe rahe che, evī deha mūkyā keḍe prāpti thāya che, eja e praśnāno uttara che. *Iti Vacanāmṛutam 116611 199 //*

Saṅvat 1881nā mahā vadi 3 tṛtīyāne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye dādākhācaranā darabāramām potānā utārāne viṣe Gaṅgājalīyā kūvā pāse oṭā upara ḍholiyo ḍhalāvīne gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane potānī āgaḷa sādhu dūkaḍa sarodā laine Viṣṇupada gāvātā hatā. Te kīrtana bhakti thāi rahyā pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ame sarve saṅta pratye praśna karīee chīee je, bhagavānāno bhakta hoyā te deha mūkīne brahmarūpa thāine bhagavānanā dhāmamām jāya che, pachī emām ne bhagavānamām ṣo aṅtarāya rahe che, jeṇe karīne swāmī sevakapaṇāno nāto rahe che? Kema je, e bhagavānāno bhakta che te paṇa jevā bhagavāna svatantra che ne kāḷ, karma ne māyā tene āvaraṇe karīne rahita che tevo ja thāya che. Māṭe emām ṣo bheda rahe che, jeṇe karīne swāmīsevakapaṇum rahe che? E praśna che. Pachī paramahṅse jene jevum samajāyūm teṇe tevo uttara karyo, paṇa Shrijīmahārājanā praśnanum samādhāna thayum nahi. Pachī sarve saṅte kahyūm je, He Mahārāja! Tamārā praśnāno uttara to tame ja karaṣo tyāre thaṣe. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, eno uttara ema che je, bhagavānāno bhakta hoyā teṇe jevā bhagavānane jāṅyā hoyā je, bhagavāna āṭalī sāmāthie yukta che ane

āṭalī śobhāe yukta che. Ane āvā sukharūpa che, evī rīte e bhakte jeṭalo bhagavānāno mahimā jāṇyo che ane jevā pratāpe yukta bhagavānane jāṇyā che, te bhakta jyāre deha mūkīne bhagavānānā dhāmamām jāya che, tyāre ṛupa tathā sāmārthi te e bhaktanī paṇa tevī ja thāya che. To paṇa bhagavānanī sāmārthi ane bhagavānanuṃ suṇdarapaṇuṃ ityādika je pratāpa te e bhaktane bhagavānane viṣe atiṣe jāṇāya che, tyāre e bhakata ema jāṇe che je, meṃ jeṭalo pratāpa jāṇyo hato ne suṇdarapaṇuṃ jāṇyuṃ hatuṃ, teṭaluṃ aiṣvarya ne teṭaluṃ suṇdarapaṇuṃ to mane paṇa bhagavāne āpyuṃ che. To paṇa bhagavānanuṃ aiṣvarya ne bhagavānanuṃ suṇdarapaṇuṃ te to atiṣe apāra dekhāya che. Māṭe mārā jevā anaṇta bhagavānānā sādharṃyapaṇāne pāmyā che, to paṇa bhagavāna jevo koi thavāne samārtha thato nathī. Shā māṭe je, bhagavānāno mahimā, guṇ, karm, janma ne sāmārthi tathā suṇdaratā, sukhadāyakapaṇuṃ, e ādika je anaṇta kalyāṇakārī guṇa tenā pārane ṣeṣ, śāradā, brahmādika devatā tathā cāra veda e pāmatā nathī. Ane bhagavāna pote paṇa potānā mahimānā pārane pāmatā nathī. Māṭe bhagavāna to sarve sāmārthie karīne apāra che. Ane e bhagavānane bhajīne anaṇta koṭi vaiṣṇava bhagavāna sarakhā thāya che, topaṇa bhagavānamānthī koi jātano pratāpa aṇuṃ jeṭalo paṇa nyūna thayo nathī. Jema mīṭhā jaḷano samudra bharyo hoyā temānthī manuṣya, paṣu, paṅkhī sarve jeṭaluṃ bhāve teṭaluṃ jaḷa pīve tathā pātra bharī le topaṇa ochuṃ thatuṃ nathī. Shā māṭe je, te samudra to agādha che, temaja bhagavānāno mahimā paṇa atiṣe apāra che, māṭe koi rīte karīne ghaṭe evo nathī. Te sāru je je bhagavānānā bhakta brahmasvarūpa thayā che topaṇa bhagavānānā dṛaḍha dāsa thaine bhagavānanuṃ bhajana kare che. Evī rīte bhagavānānā bhakta bhagavānānā sādharṃyapaṇāne pāme che to paṇa swāmī sevakapaṇuṃ rahe che, e ja e praṣnāno uttara che. *Iti Vacanāmṛutam 116711 200 11*

Here end the Vachanamruts of
Gadhada Madhya Prakran

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ Shri Vadtāl Prakaraṇm ॥

Saṅvat 1882 nā kārtika sudi 11 ekādaśīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṅdirathī uttarādī kore Gomatījīne kāṅthe Aambāvāḍiyāmām siṅhāsana upara gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ne dhoḷo suravāḷa ne dhoḷo aṅgarakho paheryo hato, ane guḍhā raṅgano reṅto kamare bāndhyo hato, ne māthā upara kasumbala reṅto sonerī tāranā cheḍāvāḷo bāndhyo hato, ne khabhe kasumbala reṅto jarakasī cheḍāno virājamāna hato, ne kaṅthane viṣe gulābanā puṣpanā hāra virājamāna hatā, ne māthā upara gulābanā puṣpanā torā virājamāna hatā, ne bhujāone viṣe gulābanā gajarā ne bājubaṅdha bāndhyā hatā, evī ṣobhāne dharatā thakā uttarāde mukhāraviṅde virājamāna hatā, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṅhī hatī.

Pachī Vaḍodarāvāḷā Shobhārāma Shāstrīe Shrijīmahārājane praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Mumukṣu hoyo te jyāre nirvikalpa samādhine pāme tyāre guṇātīta thāy, ne bhagavānāno ekāntika bhakta thāy, tyāre jene nirvikalpa samādhi na thāya tenī ṣī gati thāya? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, prāṇāno nirodha thāya tyāre ja nirvikalpa samādhi thāya ema nathī. Nirvikalpa samādhinī rīta to bījī che te kahīe te sām̄bhaḷo je, Shrimadbāgavatamām kahyūm che je-

***Atra sargo visargascha sthaanam poshanmutayah |
manvantareshaanukathaa nirodho muktiraashrayah ॥***

E ślokano ema artha che je, viṣvanā sargavisargādika je nava lakṣaṇa teṇe karīne jāṅyāmām āve evuṃ āṣrayarūpa je ShriKṛṣṇa bhagavānanuṃ svarūpa tene viṣe je mumukṣuṇī acaḷa mati thāī, jema ā āmbānuṃ vṛukṣa che te ekavāra draḍha karīne jāṅyuṃ pachī kāma vyāpe, krodha vyāpe, lobha vyāpe, to paṇa koī rīte āmbāne viṣe bhrānti na thāya je, āmbānuṃ vṛukṣa haṣe ke nahi hoyā tema jene pratyakṣa ShriKṛṣṇabhagavānanā svarūpano draḍha niścaya thayo, ne temām koī jātano kutarka na thāy, to te puruṣanā prāṇa līna na thayām hoyā to paṇa nirvikalpa samādhi che. Ne prāṇa līna thayām hoyā to paṇa nirvikalpa samādhi che. Ane jene e bhagavānanā svarūpamām saṅkalpa vikalpa rahetā hoyā je, brahmapurane viṣe kevuṃ bhagavānanuṃ svarūpa haṣe, ane Shvetadvīpa ne Vaikuṅthane viṣe kevuṃ bhagavānanuṃ svarūpa haṣe, ane te svarūpanuṃ kyāre darśana thaṣe? Evī jātana saṅkalpa vikalpa karyā kare, paṇa pragata bhagavāna maḷyā tene ja sarvanā kāraṇa jāṅīne teṇe karīne ja potāne kṛtārtha na māne, ane evāne daiva icchāe karīne samādhi thāya to paṇa saṅkalpa vikalpa maṭe nahi, ane samādhimām je je dekhāya tethī navuṃ navuṃ jovāne icche paṇa mananā vikalpa maṭe nahi, evo hoyā tene samādhi che to paṇa savikalpa che, ne samādhi na hoyā toya savikalpa che māṭe evo hoyā te guṇātīta ekāntika bhakta na kahevāy. Ane jene bhagavānanā svarūpano draḍha niścaya hoyā ne tene samādhi che athavā nathī toya paṇa tene sadāya nirvikalpa samādhi ja che.

Pachī Dīnānātha Bhaṭṭe praṣna pūchayo je, manamām saṅkalpa vikalpa ṭḷavāno upāya kare, ane jo manane na jīti śake to tenī śī gati thāya? Pachī Shriji mahārāja bolyā je, Kourava ne Pāṇḍavane yuddha karavāno prārambha thayo tyāre kourava ne pāṇḍavo vicāryā je, āpaṇe eve ṭhekāṇe yuddha karīe je, te yuddhamām je koī mare to paṇa tenā jīvanuṃ ruḍuṃ thāy, evuṃ vicāriṇe Kurukṣetrane viṣe yuddha karyuṃ pachī jītyā tenuṃ paṇa sāruṃ thayuṃ, ne e saṅgrāmamām marāyā tene paṇa devalokaṇī prāpti thāī, ne rājya thakī paṇa adhika sukhane pāmyā. Tema je mana sāthe laḍāī ādare ane jo manane jīte to nirvikalpa sthitine pāme, ne bhagavānana ekāntika bhakta thāy, ane jo mana āgaḷa hāre to paṇa yogabhraṣṭa thāy. Te pachī eka janme athavā be janme athavā ghaṇe

janme paṇa aṅtye jāto e ekāntika bhakta thāy, paṇa eṇe dākhaḍo karyo te chūṭī na paḍe. Māṭe buddhivāna hoyā tene to potānā kalyāṇane arthe mana sāthe jarṇura vaira bāṅdhavuṅ. Pachī e manane jītaṣe to paṇa sārūm che, ne e manathī hāraṣe to paṇa yogabhraṣṭa thaṣe, temām aṅtye jātām sārūm che. Te māṭe je kalyāṇane icche tene to mana sāthe jarṇura vaira bāṅdhavuṅ . *Iti Vacanāmṛutam* ||111 201 ||

Saṅvat 1882nā kārtika sudi 13 teraṣane divasa swāmī ShriSahajānṅdajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṅdirathī uttarādi diṣe Gomatījīne kāṅthe āmbānā vṛukṣaṅī heṭhe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane pīlā tāsātāno suravāḷa paheryo hato, tathā rātā kinakhāpanī ḍagalī paherī hatī tathā mastaka upara jarakasī cheḍānī kasūmbala pāgha bāṅdhī hatī. Tathā jarakasī cheḍānuṅ kasūmbala ṣelūm khabhe nākhyuṅ hatuṅ, ane pāghane upara caṅpānā puṣpanā hāra virājamāna hatā, ne kāṅthane viṣe dholā puṣpanā hāra virājamāna hatā. Ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktānī sabhā bharāī ne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, kāṅīka praṣṇa uttara karo. Pachī gāma Buvānā Paṭel Kānadāsajīe hātha joḍīne pūchayūṅ je, He Mahārāja! Bhagavāna ṣe prakāre rājī thāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jo bhagavānāno droha na karīe to bhagavāna rājī thāy. Tyāre kaheṣo je droha te ṣuṅ? To je ā sarva jagatanā kartā hartā bhagavāna che tene kartā hartā na samajīe, ne viṣvanā kartā hartā kāḷane jāṅīe, athavā māyāne jāṅīe athavā karmane jāṅīe, athavā svabhāvane jāṅīe, e te bhagavānāno droha che. Kema je, bhagavāna sarvanā kartā hartā che, teno tyāga karīne kevaḷa kāḷ, karm, svabhāva ane māyā, tene jagatanā kartā hartā kahe che, māṭe e bhagavānāno ati droha che. Tyām draṣṭānt, jema tame gāmanā paṭela cho, te je tamārī gāmamām paṭalāī na rahevā de te tamāro drohī kahevāya ane vaḷī jema cakravartī rājā hoyā teno hukama khoṭo karīne je rājā na hoyā teno hukama calāve, to te puruṣa rājāno drohī kahevāya ane vaḷī jema koīka evā kāgaḷa lakhī lakhīne mele je, amāro rājā che te nāka kāna vināno che, athavā hātha paga vināno che. Evī rīte rājānuṅ ṛupa saṅpūrṇa hoyā tene khaṅḍita karīne varṇave

te rājānoe drohī kahevāy. Tema bhagavāna che te kara caraṇādika samagra aṅge karīne saṁpūrṇa che, ane leṣamātra paṇa koī aṅge vikaḷa nathī, ane sadā mūrtimāna ja che tene akartā kahevā tathā arṇupa kahevā, ne bhagavāna vinā bījā je kāḷādika tene kartā kahevā, eja bhagavānana droha che. Evī jātano je bhagavānana droha tene je na kare, teṇe saṁpūrṇa bhagavānani pūjā kari, ane te vinā to caṇdana puṣpādike karīne pūje che to paṇa bhagavānana drohī che māṭe bhagavānane jagatanā kartāhartā jāṇe ane mūrtimāna jāṇe te upara ja bhagavāna rāji thāya che.

Ane vedamām to bhagavānanuṁ svarṇupa bahu rīte varṇavīne Nārāyaṇe pote potāne mukhe kaḥyuṁ che, paṇa te koinā samajyāmām āvyuṁ nahi tyāre sāṅkhyasāstre karīne covīṣa tattva kaḥyām ne paṅcaviṣamuṁ bhagavānanuṁ svarṇupa kaḥyuṁ. Te sāṅkhyānā ācārya je Kapilamuni teṇe ema vicāryuṁ je, sthūl, sūkṣma ne kāraṇa tene viṣe jīva ekapaṇe karīne varte che ane ethī nyāro jīva rahī śakato nathī ane īṣvara che te paṇa potānī upādhi je virāṭ sūtrātmā ne avyākṛta tene viṣe ekapaṇe varte che paṇa te vinā rahī śakatā nathī māṭe sāṅkhyasāstre jīvane ne īṣvarane covīṣa tattva bheḷā ja gaṇyā che, ane paṅcaviṣamā paramātmāne kaḥyā che. Ane yogaśāstranā ācārya je Hiraṇyagarbha ṛṣi teṇe covīṣa tattva kaḥīne paṅcaviṣamo jīvane kaḥyo che, tema ja paṅcaviṣamā īṣvarane kaḥyā che ane paramātmāne chaviṣamā kaḥyā che. Evī rīte sāṅkhyasāstra ne yogaśāstra teṇe bhagavānanuṁ svarṇupa kaḥyuṁ to paṇa sāḷṣātkāra bhagavānanā svarṇupanuṁ gñāna na thayuṁ, ane anumāna pramāṇe to thayuṁ je, sāṅkhyane mate covīṣa tattvathī para che te vastu satya che. Ane yogane mate covīṣa tattvathī para jīva īṣvara che, ne tethī para paramātmā che, te satya che. Evī rīte paramātmānā svarṇupanuṁ be śāstra vate anumāna pramāṇe karīne gñāna thayuṁ, paṇa te bhagavāna kāḷā che ke pīḷā che? Lāmbā che ke ṭūnkā che? Ke sākāra che ke nirākāra che? Evuṁ kānī gñāna na thayuṁ, pachī pote Vāsudeva bhagavāne paṅcarātra nāme taṅtra karyuṁ. Tene viṣe ema pratipādana karyuṁ je, ShriKṛṣṇa Puruṣottama bhagavāna che te potānā Akṣaradhāmane viṣe sadā divya sākāra mūrtimāna rahyā che ane teja bhagavāna je te Shvetadvīpavāsī je ananta nirannamukta che temane pāṅca vakhata potānuṁ

daršana āpe che, tathā Vaikuṅṭhalokane viṣe te ja bhagavāna caturbhujā mūrti thakā Lakṣmījīe sahita che ne te śaṅkh, cakra, gadā, padmane dhari rahyā che, tathā viśvakṣenādika je pārśada temaṇe sevyā che ane eja bhagavāna pūjavā yogy, bhajavā yogya ne pāmavā yogya che ane teja bhagavāna RāmaKṛṣṇādika avatāra dhāraṇa kare che, ane Vāsudev, saṅkarṣaṇ, pradyumn, aniruddha e caturvyuharūpe varte che. Evī rīte sākāra mūrtinūm pratipādana karyūm che, pachī te ja pañcarātra taṅtrane Nāradajiē pharīne karyūm tyāre te Nārada pañcarātra kahevāyūm. Tene viṣe evī rīte bhagavānanā svarṇupanūm pratipādana karyūm je, koī rīte saṅśaya rahyo nahi. Ane teja rīte Shivajiē pāśupātaśāstra karyūm tene viṣe paṇa aṣṭabhuj, caturbhujā ṛupe karīne ShriNārāyaṇanā svarṇupanūm ja varṇana karyūm che, māṭe Shrimadbāgavatamām kahyūm che je -

Naaraayanparaa vedaa devaa naaraayanangjah |
Naaraayanparaa lokaa naaraayanparaa makhaah ||
Naaraayanparaa yogaa naaraayanparam tapah |
Naaraayanparam gnaanam naaraayanparaa gatih ||
Vaasudevparaa vedaa vaasudevparaa makhaah |
Vaasudevparaa yogaa vaasudevparaa kriyaah ||
Vaasudevparam gnaanam vaasudevparaa tapah |
Vaasudevparao dharmo vaasudevparaa gatihh ||

Evī rīte e pānca śāstre karīne ShriKṛṣṇanārāyaṇa Vāsudevanā svarṇupanūm ja pratipādana karyūm che. Ane e pānca śāstre karīne je bhagavānanā svarṇupane samaje te ja pūro gñānī kahevāy. Jema dūdha che tene netre jue tyāre dhoḷūm dekhāya ane nāke sunḡhe tyāre sugaṅdhavāna jaṇāya ane āṅgaḷīe karīne aḍe tyāre ṭāḍhum ūnūm jaṇāy. Ane jihvāe karīne cākhe tyāre svādu jaṇāya paṇa eka īndriye karīne dūdhanā svarṇupanūm sampūrṇa gñāna na thāya ane sarva īndrie karīne tapāsī jue tyāre sampūrṇa gñāna thāya che. Tema vedādika pānca śāstre karīne bhagavānanā svarṇupane samaje tyāre sampūrṇa bhagavānanā svarṇupanūm gñāna thāya che. Ane ema jāṇavūm tene sampūrṇa gñāna kahīe. Ane bhagavāna paṇa ema samaje ja rāji thāya che paṇa parameśvarane rāji karyāno bījo upāya nathī. Māṭe evī rīte samaje te ja pūro gñānī

kahevāya ane bhagavāna paṇa te upara ja atiṣe rāji thāya che. *Iti Vacnmṛtm 11211 202 11*

Saṅvat 1882 nā kārtika vadi 11 ekādaśīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṅdiramām siṅhāsana upara virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kaṅthane viṣe gulābanā puṣpanā hāra dhāraṇa karyā hatā, ane mastakane viṣe pāghamām torā virājamāna hatā, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa munimaṅḍaḷa samasta tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, āpaṇā Uddhava saṅpradāyane viṣe gñān, vairāgy, dharma ane bhagavānanī bhakti e cāra vānām jemām hoyā te ekāntika bhakta kahevāy. Ane āpaṇā satsaṅgamām moṭo karavā yogya paṇa te ja che. Ane e cāra saṅpūrṇa na hoyā ne eka ja mukhyapaṇe karīne hoyā to paṇa traṇa je bākī rahyām te te ekanā peṭāmām āvī jāya evuṅ eka kayuṅ e cāremām śreṣṭha che? Tyāre Gopālānnda swāmīe tathā Muktaṅnnda swāmīe kahyuṅ je, He Mahārāja! Evo to eka dharma che, te dharma hoyā to traṇe vānām te puruṣamām āve.

Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, dharma to keṭalāka vimukha māṇasa hoyā temām paṇa hoy, māṭe tene ṣuṅ satsaṅgamām moṭo kariṣuṅ? Pachī e vāta sām̄bhaḷīne koīthī uttara devāyo nahi. Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, jo māhātmye sahita bhagavānanī bhakti hoy, ne ātmaniṣṭhā, dharma ne vairāgya e sāmānyapaṇe hoyā to, paṇa koī divasa e dharmamānṭhī paḍe nahi. Kema je, je bhagavānanuṅ māhātmya jāṇato hoyā te to ema vicāre je, bhagavānanī āgñāne viṣe brahmādika samagra deva rahyā che. Te bhagavānanī āgñā mārāthī kema lopāya? Ema jāṇīne bhagavānanā niyamamām niraṅtara rahe.

Tyāre Shukamunie pūchayuṅ je, jyāre eka māhātmye sahita bhaktie karīne saṅpūrṇa thāya tyāre eka bhakti ja kema na kahī ne cāra vānām śā sāru kahyām? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, atiṣe māhātmya sahita bhakti bhagavānane viṣe hoyā to eka bhaktine viṣe traṇe āvī jāy, ane sāmānya bhakti hoyā to ekamām traṇa na āve, māṭe cāravānāne sahita je bhakti te jemām hoyā te ekāntika bhakta kahevāya ema kahyuṅ che. Ane

evī asādhāraṇa bhakti to Pṛuthurājāne hatī, te bhagavāne vara devānum kahyuṁ tyāre bhagavānanī kathā sām̐bhalyā sāru daṣa hajāra kāna māgyā paṇa bījūm kānī na māgyuṁ. Ane je gopīone rāsakriḍāmām na javā dīdhī te deha mūkīne ShriKṛuṣṇa pāse gai. Evī asādhāraṇa bhakti hoeya to gñānādika traṇe eka bhakitamām āvī jāy.

Tyāre Brahmānnda swāmīe pūchayūm je, evī asādhāraṇa bhakti še upāye karīne āve? Tyāre ShriJīmahārāja bolyā je, moṭāpuruṣanī sevā thakī āve che te moṭā puruṣa paṇa cāra prakāranā che. Eka to dīvā jevā ne bījā maṣāla jevā ne trijā vījaḷī jevā ne cothā vaḍavānaḷa agni jevā, temām dīvā jevā hoyā te to viṣayarṛupī vāyue karīne olāī jāy, ne maṣāla jevā hoyā te paṇa tethī adhika viṣayarṛupī vāyu lāge to teṇe karīne olāī jāy, ne vījaḷī jevā je hoyā te to māyārṛupī varasādane pāṇīe karīne paṇa na olāy. Ane vaḍavānaḷa agni jevā hoy, te to jema vaḍavānaḷa samudramām rahe che paṇa samudranā jaḷano olāvyo olāto nathī ane samudranā jaḷane pīne mūḷa dvārā kāḍhī nākhe che te pāṇī mīṭhum thāya che, tene megha lāvīne saṁsāramām vṛuṣṭi kare che teṇe karīne nānā prakāranā rasa thāya che. Tema evā je moṭā puruṣa che te samudranā jaḷa jevā khārā jīva hoyā tene paṇa mīṭhā karī nākhe che. Evī rīte e cāra prakāranā je moṭā puruṣa kahyā, temām je vījaḷīnā agni jevā tathā samudranā agni jevā moṭā puruṣa che, temanī sevā jo potapotānā dharmamām rahīne man, karm, vacane kare to te jīvanā hṛdayamām mähātmye sahita bhakti āve che. Te vījaḷīnā agni jevā to sādhana daṣāvāḷā bhagavānanā ekāntika sādhu che ane vaḍavānaḷa agni jevā to siddhadaṣāvāḷā bhagavānanā parama ekāntika sādhu che ema jāṇavuṁ. *Iti Vacanāmṛutam 11311 203 11*

Saṁvat 1882nā māgasara sudi 10 daṣamīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṁdiramām virājamāna hatā, ane aṅgane viṣe sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāraviṁdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī ShriJīmahārāja bolyā je, praṣna uttara karo. Tyāre Muktannda swāmīe pūchayūm je, bhaktimārgane viṣe pravartyo evo je bhagavānāno bhakta tene evuṁ eka sādhana te kayūm che je, eka sādhanane karyā

thakī jeṭalām kalyāṇane arthe sādhanā che te sarve te eka sādhanane viṣe āvī jāya? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, triṣa lakṣaṇe yukta evā je saṅta teno je saṅga te man, karm, vacane karīne rākhe to jeṭalām kalyāṇane arthe sādhanā che teṭalām sarve tenā saṅgamām āvī jāya che.

Emā uttara karīne pachī Shrijīmahārāja praśna pūchatā havā je, bhagavānāno ekāntika bhakta evo je yogī hoyā te sāṅkhyāśāstra ne yogaśāstra e beyano mata eka Vāsudevanārāyaṇa para che emā jāṇe. Māṭe te yogī kaye prakāre bhagavānanā svarūpamām vṛutti rākhe? Ane kema potānā manane calāve? Ne te mana bheḷī kema mūrtine rākhe? Ane te keḷī rīte aṅtaramām vṛutti rākhe? Ne keḷī rīte bāraṇe vṛutti rākhe? Ane nidrārūpī laya ne saṅkalpavikalparūpī vikṣepa te thakī keḷī yogānī kaḷāe karīne jādo paḍe? Eno uttara kaho. Pachī Muktaṅnīda swāmīe tathā Gopālānīda swāmīe jevuṁ āvaḍayūṁ tevuṁ kaḥyūṁ paṇa koī thakī uttara thayo nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jema jaḷano phūvāro hoyā tene yoge karīne ghūmarī khāīne jaḷa ūncuṁ uchaḷe che, tema aṅṭhkarāṇarūpī je phūvāro tene viṣe jīvanī vṛutti che te ghūmarī khāīne paṅca īndriya dvāre uchaḷe che, tene je yogī hoyā te be prakāre karīne eka vṛuttie karīne to potānā hṛudayane viṣe sākṣīrūpe rahyā evā je ShriVāsudeva bhagavāna tenuṁ ciṅtavana kare. Ane bījī vṛutti che tene to draṣṭidvāre karīne bahāra rākhe, ane te vṛuttie karīne bahāra bhagavānanuṁ ciṅtavana kare, te paṇa nakhaṣīkhā paryānta samagra mūrtinuṁ bheḷuṁ ja ciṅtavana kare paṇa eka eka aṅganuṁ juduṁ juduṁ ciṅtavana na kare, jema moṭuṁ maṅdira hoyā tene eka sāmāṭuṁ bheḷuṁ ja juve tathā jema moṭo parvata hoyā tene eka sāmāṭo bheḷo ja jue, evī rīte bhagavānanā svarūpane jue, paṇa eka eka aṅga na jue. Ane te mūrtine jyāre potānī draṣṭi āgaḷa cheṭe dhāre ne mūrtine paḍakhe bījām kāṅṅīka padārtha dekhāya to te mūrti cheṭe dhārī che tene ḍhukaḍī lāvīne potānī nāsikānā agrānī upara e mūrtine rākhe, emā karatām paṇa āsapāsa kāṅṅīka padārtha jaṅāya to potānī bhrakuṭīnā madhyane viṣe mūrtine dhāre, emā karatām jo āḷasa ke nidrā jevuṁ jaṅāya to vaḷī mūrtine draṣṭi āgaḷa cheṭe dhāre. Pachī jema chokarām pataṅgane uḍāḍe che teḷī rīte mūrtirūpī pataṅgane potānī vṛuttirūpī je dorī teṅe karīne mūrtine ūncī caḍhāve ane vaḷī pāchī heṭhī lāve ane aḍakhe paḍakhe ḍolāve evī rīte

yogakaḷāe karīne jyāre saceta thāya tyāre vaḷī pāchī mūrtine nāsikāne agre dhāre, ne tyānthī bhrakuṭimām lāvīne hṛudayane viṣe mūrtine utāre. Ane aṅtarane viṣe sākṣīrṛupa je mūrti ane bahāranī mūrti e beyane eka kare, pāchī aṅthkaraṇanī be prakāre vṛutti hoyā te eka thāī jāya che. Ema karatām jo āḷasa ke nidrā jevuṃ jaṇāya to vaḷī be prakāre vṛuttine karīne mūrtine bahāra lāve. Evī rīte je śrotra, tvak, rasanā ane ghrāṇ, te dvāre paṇa yogakaḷā sādhe ane temaja man, buddhi, citta ane ahīkār, te dvāre paṇa bhagavānanī mūrtine dhāre. Ane indriyo ne aṅthkaraṇa e sarvene sāṅkhya vicāre karīne judām judām karīne ekalā caitanyane viṣe ja bhagavānanī mūrtine dhāre. Ane te bhagavānanī mūrtine aṅtaramām ke bahāra dhārī hoyā ane te same koīka vyavahāra sambāndhī vikṣepa āḍā āve to te vikṣepanuṃ paṇa mūrtine dhāravāpaṇe karīne ja samādhāna kare, paṇa vikṣepane viṣe paṇa potānī yogakaḷāno tyāga na kare. Evī rītānī yogakaḷāe yukta e yogī varte che. *Iti Vacanāmṛutam 11411 204 11*

Saṅvat 1882nā māgaṣara vadi 4 caturthīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṅdirathī uttara diṣe Gomatījīne kāṅthe āmbānā vṛukṣa heṭhe vedī upara ḍholiyāne viṣe uttarāde mukhāraviṅde virājamāna hatā ne ati sukṣma evām śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane kāṅthane viṣe gulābanā puṣpanā hāra ghaṇāka dhāraṇa karyā hatā ane śravaṇa upara moṭā be be gulābanā puṣpanā guccha dhāraṇa karyā hatā, ane pāghane viṣe gulābanā puṣpanā torā virājamāna hatā, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa munimaṅḍaḷa samagra tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pāchī Shrijīmahārāja bolyā je, vāṅkaḍā vāṅkaḍā praśna karo je, jeṇe karīne sounuṃ āḷasa uḍī jāy. Ema kahīne pote āthamaṅī kore usīkuṃ karīne paḍakhābhara thayā. Pāchī Muktānnda swāmīe praśna pūchayo je-

***Devi hyesha gunmayi mama maayaa duratyayaa |
Maamev ye prapadyante maayaametam taranti te ||***

E ślokaṃ ShriKṛuṣṇa bhagavāne ema kahyūṃ che je, je puruṣa mane pāme te duḥkhe karīne paṇa na tarāya evī je māri guṇamayī māyā tene tare che. Tyāre jene bhagavānanī prāpti thāī che tene bhagavānanuṃ

bhajana karatām thakām kāñīka aṅtaramām sañkalpavikalpano vikṣepa thāī āve che tene māyā vinā bījūñ koṇa karatūñ haṣe? E praṣṇa che. Pachī Shriḡīmahārāja poḍhayā hatā, te beṭhā thāīne ati karuṇāe bhīnā thakā bolatā havā je, māyānā je traṇa guṇa che temām tamoguṇanām to pañcabhūta ne pañcamātrā che ane rajoguṇanām daṣa īndriyo, buddhi ne prāṇa che, ane sattvaguṇanām mana ne īndriyo aṅṭhkarāṇanā devatā che te je je bhakta thāī gayā che te sarvemām e traṇa guṇanām kāryarūpa je bhūt, īndriyo, aṅṭhkarāṇa ne devatā te sarve hatāñ. Māṭe eno ema uttara che je, parameṣvarane yathārthapaṇe karīne parameṣvara jāṇyā je e bhagavānanā svarūpane viṣe koī prakāre māyika bhāva nathī ane e bhagavāna to māyā ne māyānum kārya je traṇa guṇa te thakī para che evo jene bhagavānāno dṛaḍha niṣcaya thayo te bhagavānanī māyāne tari cūkyo che. Ane potāmām to māyānā guṇanūñ kārya je bhūt, īndriyo, aṅṭhkarāṇa ne devatā te potapotāñī kriyāne viṣe pravarte che to paṇa e māyāne taryo kahevāya kema je, e māyānum kārya potāne viṣe to hoya paṇa potāne bhajana karavā yogya evā je prakāṭa pramāṇa ShriḡVāsudeva bhagavāna tene to e māyānā guṇathī para samaje che māṭe ene paṇa māyāthī para je jāṇavo. Ane brahmādika deva ne vasiṣṭh, parāṣar, viṣvāmītrādika ṛuṣi e sarvemām guṇano praveṣa jāṇāṇo che, te śāstramām paṇa lakhyūñ che. Māṭe te ṣūñ mukta na kahevāya? Ne māyāne taryā na kahevāya? Sarve mukta che ne sarve māyāne taryā che. Ane ema jo uttara na karīe to e praṣṇanūñ samādhāna thāya nahi, māṭe eja uttara che.

Pachī Nityāñndaswāmīe pūchayūñ je, He Mahārāja! hagavānane āṣare javūñ te āṣarānum ṣūñ ṛupa che? Pachī Shriḡīmahārāja bolyā je, bhagavāne Gītāmām kahyūñ che je-

Sarvadharmān parityajya maamekam sharanam vraj |

Aham tvaam sarva paapebhyo mokshayishhyaami maa shuchah |

E ślokañmāñ ema kahyūñ che je, bījā sarva dharmano parityāga karīne māre ekane ja śaraṇe āvya to huñ tane sarva pāpa thakī mūkāvīṣ, tuñ ṣoka māñ kary. Ane evo je bhagavānāno dṛaḍha āṣraya te jene hoy, tene mahāpralaya jevūñ duḥkha āvī paḍe to paṇa te duḥkha thakī rakṣāno karanāro bhagavāna vinā bījāne na jāṇe, ane je je potāne sukha

joitum̐ hoya te paṇa bhagavāna thakī ja icche, paṇa prabhu vinā bijāne sukhadāyaka na jāṇe ne prabhunī jema marajī hoya te pramāṇe ja varte, evo je hoya te prabhuno śaraṇāgata jīva kahevāya ane te ja bhagavānana ananya bhakta kahevāy.

Pachī Nāje Bhakte pūchayum̐ je, jene paripūrṇa bhagavānana āśaro na hoya ne bolyāmām̐ to nakkī haribhakta hoya tenā jevum̐ ja niścayanum̐ baḷa dekhādato hoy, te śī rīte karīne kaḷyāmām̐ āve? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavānanā bhaktano sarasa narasa niścaya hoya te to bheḷā rahyā thakī ane bheḷo vyavahāra karyā thakī jevo hoya tevo kaḷāī āve che. Pachī jene thoḍo niścaya hoya te kacavāīne satsaṅganā bhīḍāmānthī māga daīne ekānta pakaḍīne jevum̐ thāya teyum̐ bhajana kare paṇa haribhaktanī bhiṅsaṇamām̐ rahevāya nahi. Māṭe bhagavānana āśaro paṇa uttam, madhyama ne kaniṣṭha e traṇa prakāranō che, ane teṇe karīne bhakta paṇa traṇa prakāranā che.

Pachī vaḷī Nityānndaswāmīe praśna pūchayo je, e kasara maṭīne kaniṣṭha hoya te ā janmane viṣe ja uttama bhakta thāya ke na thāya? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, jema bhagavānanī mānasī pūjā kare temaja je uttama haribhakta hoya tenī paṇa bhagavānanī prasādīe karīne bhagavāna bheḷī mānasī pūjā kare, ane jema bhagavānane arthe thāḷa kare temaja uttama je bhagavānanā bhakta tene arthe paṇa thāḷa karīne tene jamāḍe. Ane jema bhagavānane arthe pāncarūpiyanum̐ kharaca kare temaja te moṭā saṅtane arthe paṇa kharaca kare. Evī rīte bhagavāna ne uttama lakṣaṇavāḷā je saṅta tenī ati preme karīne sarakhī sevā je kare to te kaniṣṭha bhakta hoya ne te be janme tathā cāra janme tathā daṣa janme ke so janme karīne uttama bhakta jevo thanāro hoy, te āne ā janme karīne uttama bhakta thāya che. Evum̐ bhagavāna ne te bhagavānanā bhakta tenī sarakhī sevā karyānum̐ phaḷa che. *Iti Vacnāmṛtam 1151120511*

Saṅvat 1882nā māgaśara vadi 11 ekādaśīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṅdira āgaḷa maṅca upara virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̐ hatāṅ, ne kaṅthane viṣe puṣpanā hāra dhāraṇa karyā hatā, ne pāghane viṣe puṣpanā torā laṭakatā hatā, ne potānā mukhāravīndanī

āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Cimanarāvajīe praṣṇa pūchayo je, He Mahārāja! Jīva jyāre prathama pralayakāḷe kāraṇa ṣarīre yukta thakā māyāne viṣe līna hatā, pachī sṛuṣṭi samayane viṣe e jīvone sthūl, sūkṣma dehanī prāpti thaī. Tathā dev, manuṣy, paṣu, pakṣī ādika ṛupa je vicitrapaṇuṃ thayuṃ te karme karīne thayuṃ? Athavā bhagavānanī icchāe karīne thayuṃ? Ane jo karme karīne thayuṃ ema kahīe to jaina matanī satyatā thāy, Ane jo bhagavānanī icchāe karīne thayuṃ ema kahīe to bhagavānane viṣe viṣamapaṇuṃ ne nirdayapaṇuṃ āve. Māṭe e jevī rīte hoyā te vī rīte kṛupā karīne kaho? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, e praṣṇa tamane pūchatām āvaḍayo nahi. Kema je, je kāraṇa ṣarīra che tene viṣe sthūl, sūkṣma e je be deha te bījavṛukṣanyāye karīne rahyā che. Māṭe ene kāraṇa ṣarīra kahe che. Ane eja kāraṇa ṣarīra che te avidyātmaka che, ne anādi che ne sañcitakarme yukta che. Ane jema bīja ne photarāne nitya saṃbañdha che, ane bhūminee ne gañdhane jema nitya saṃbañdha che tema jīvane ne kāraṇa ṣarīrane nitya saṃbañdha che ane jema pṛuthvīne viṣe bīja rahyām che, te varṣākāḷe jaḷanā yogane pāmīne ugī nīsare che, tema māyāne viṣe kāraṇa ṣarīre yukta thakā rahyā evā je jīva te utpatikāḷane viṣe phaḷapradātā evā je parameṣvara tenī draṣṭine pāmīne potapotānā karmane anusāre nānā prakāranā dehane pāme che. Ane nāstika evā je jaina che te to kevaḷa karmane ja kartā kahe che. Paṇa parameṣvarane karma phaḷapradātā nathī kahetā. Te nāstikano mata khoṭo che. Māṭe ekaluṃ kāḷanuṃ ja baḷa koī kahe te paṇa pramāṇa nahi, ne ekaluṃ karmanuṃ baḷa koi kahe te paṇa pramāṇa nahi, ne ekaluṃ parameṣvaranī icchānuṃ baḷa koī kahe te paṇa pramāṇa nahi, e to je same jenuṃ pradhānapaṇuṃ hoyā te same śāstramām tenuṃ ja pradhānapaṇuṃ kahyuṃ hoy, paṇa sarva ṭhekāṇe enuṃ e levuṃ nahi. Kema je, jyāre prathama ā viṣva racyuṃ tyāre prathamano je satyayuga tene viṣe sarve manuṣyanā sañkalpa satya thatā ane sarve brāhmaṇa hatā. Ane manamām sañkalpa dhāre tyāre sañkalpa mātṛe karīne ja putranī utpatti thatī. Ane soune ghera kalpavṛukṣa hatāñ, ane jeṭalām manuṣya hatām te sarve parameṣvaranuṃ ja bhajana karatāñ. Ane jyāre tretāyuga āvyo tyāre manuṣyanā sañkalpa satya rahyā nahi. Jyāre kalpavṛukṣa heṭhe jāya

tyāre satya saṅkalpa thāy. Ane strīno sparśa kare tyāre putranī utpatti thāy. Ane jyāre dvāparayuga āvyo tyāre strīno aṅgasaṅga kare tyāre putranī utpatti thāy. Ane evī rīte je satyayug, tretāyuganī rīta te sarve satyayug, tretāyugamām na hoyā e to prathama satyayuga ne prathama tretāyuga hatā temām hatī. Evī rīte jyāre śubhakāḷa baḷavānapaṇe pravarte tyāre jīvanā aśubha karmanā sāmārthyane nyūna karī nākhe che, ane jyāre atiśe durbhikṣa varṣa āve tyāre sarve prajāne duḥkha āve, athavā bhāre laḍāī thāya tyāre lakṣāvadhī māṅasa eka kāḷe marāī jāya che, tyāre śum badhāyanum eka bheḷe śubha karma khūṭī gayum? E to aśubha kāḷanī ja atiśe sāmārthi che, teṇe jīvanā śubha karmanā baḷane haṭhāvī dīdhuñ. Māṭe jyāre baḷavāna kāḷano vega pravarte tyāre karmano meḷa rahe nahi, karmamām sukha lakhyum hoyā te duḥkha thāī jāya ne karmamām jīvavum lakhyum hoyā te kāḷe karīne marī jāy. Evī rīte jyāre baḷavāna kāḷano vega hoyā tyāre kāḷe karīne ja sarve thāya che, ema śāstramām lakhyum hoy. Ane jyāre ghaṅāka manuṣya bhagavānanā ekāntika bhakta thāya che tyāre kaḷiyugane viśe paṅa satyayuga thāya che. E ṭhekāṇe ekāntika bhaktanām je bhagavānanī bhakti sambāndhī śubhakarma tenum jora śāstramām kahyum hoyā paṅa kāḷanum jora kahyum na hoy. Te vārtāne jāṅyā vinā nāstika matavāḷā che te kevaḷa karmane ja sarva kartā kahe che. Paṅa ema nathī jāṅatā je, e to bhagavānanā ekāntika je bhakta tenā karmanum sāmārthya kahyum che, paṅa vimukha jīvanā karmanum evum sāmārthya kahyum nathī ane jyāre bhagavāna evo saṅkalpa dhārīne pragāṭa thāya che je, ā dehe karīne to pātra kupātra je je jīvane māri mūrtino yoga thāya te sarvanum kalyāṅa karavum che. Tyāre kāḷanum ne karmanum kānī sāmārthya rahe nahi, tyāre to ekalum parameśvaranum ja sāmārthya rahe che. Te jyāre bhagavāne Kṛṣṇāvatāra dhāryo tyāre mahā pāpaṅī je pūtanā teṇe bhagavānane jhera pāyum tene ShriKṛṣṇabhagavāne potānī mātā je Yaśodājī te barobara gati āpī ane bījā paṅa mahāpāpī daitya hatā. Te bhagavānane māravā āvyā hatā tene paṅa Shri Kṛṣṇabhagavāna paramapada āpatā havā, ne bījā paṅa je je bhāve karīne ShriKṛṣṇa bhagavānanā sambāndhane pāmyā te sarvenum kalyāṅa karyum māṭe e ṭhekāṇe to parameśvaranum ja baḷa atiśe kahyum che paṅa kāḷanum ke karmanum kānī sāmārthya nathī kahyum māṭe je

ṭhekāṇe jevuṁ prakaraṇa te ṭhekāṇe tevum̄ jāṇavuṁ. *Iti Vacanāmṛutam*
 ॥6॥ ॥ 206 ॥

Saṁvat 1882nā māgaṣara vadi 14 coudaṣane divasa Shriḡimahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṁdiranī āgaḷa maṁca upara virājamāna hatā ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̄ hatām̄ ne potānā mukhāraviṁdanī āgaḷa paramahṁsa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāṁne beṭhī hatī.

Ane haribhakta paraspara bhagavadvārtā karatā hatā. Temām̄ evo prasaṅga nīsaryo je, daivī ne āsurī e be prakāranā jīva che, temām̄ daivī jīva hoyā te to bhagavānanā bhakta ja thāy, ne āsurī hoyā te to bhagavānathī vimukha ja rahe. Tyāre Cimanarāvājīe Shriḡi mahārājane praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Aasurī jīva hoyā te koī prakāre daivī thāya ke na thāya? Pachī Shriḡimahārāja bolyā je, āsurī jīva to daivī na ja thāy. Kema je e to janmathīja āsurabhāve yukta che. Ane jo koīka rīte karīne āsurī jīva satsaṅgamām̄ āvī paḍayo to paṇa āsurabhāva to ṭaḷe nahi, pachī satsaṅgamām̄ rahyo thako ja jyāre śarīrane muke tyāre brahmane viṣe līna thāya ne vaḷī pācho nīkaḷe. Ema anaṁtavāra brahmamām̄ līna thāya ne pācho nīsare tyāre eno āsurabhāva che te nāṣa pāme paṇa te vinā āsurabhāva nāṣa pāme nahi.

Pachī Shobhārāma Shāstrīe praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Bhagavānanuṁ anvayapaṇuṁ kema che ne vyatirekapaṇuṁ kema che? Pachī Shriḡimahārāja bolyā je, anvayavyatirekanī vārtā to ema che je, bhagavāna ardhāka māyāne viṣe anvaya thayā che ne ardhāka potānā dhāmane viṣe vyatireka rahyā che ema nathī, e to bhagavānanuṁ svarṇupa ja evuṁ che je, māyāmām̄ anvaya thayā thakā paṇa vyatireka ja che. Paṇa bhagavānane ema bīka nathī je, rakhe huṁ māyāmām̄ jāuṁ ne aṣuddha thāī jāuṁ, bhagavāna to māyāne viṣe āve tyāre māyā paṇa Akṣaradhāmarṇupa thāī jāya che ane covīṣa tattvane viṣe āve to covīṣa tattva paṇa brahmarṇupa thāī jāya che. Te Shriḡmad bhāgavatamām̄ kahyuṁ che je

Dhamna Svena Sadaa Nirasta Kuhakan Satyam Param Dhimahi!

Ityādika anaṁta vacane karīne bhagavānanā svarṇupanuṁ pratipādana karyuṁ che. Ane jeema vṛukṣanuṁ bīja hoyā temām̄ paṇa ākāṣa che.

Pachī e bījamānthī vṛukṣa thayuṁ tyāre te vṛukṣanām ḍāl, pāndaḍān, phūl, phaḷa e sarvene viṣe ākāṣa anvaya thayo paṇa jyāre vṛukṣane kāpe tyāre vṛukṣa kapāya te bheḷo ākāṣa kapāya nahi, ane vṛukṣane bāḷe tyāre ākāṣa baḷe nahi. Tema bhagavāna paṇa māyā ne māyānuṁ kārya tene viṣe anvaya thayā thakā paṇa ākāṣanī peṭhe vyatireka ja che, ema bhagavānanā svarṛupanuṁ anvayavyatirekapaṇuṁ che. *Iti Vacanāmṛutam*
//7// 207 //

Saṁvat 1882nā poṣa sudi 4 cothane divasa swāmī ShriSahajānḍajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṁdiranī āgaḷa maṁca upara virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane muni dūkaḍa sarodā laīne kīrtana gāvatā hatā te same Shriji mahārāje aṁtardraṣṭi karīne dhyāna mudrāe yukta thaīne thoḍīka vāra darṣana dīdhām ne pachī netrakamaḷane ughāḍīne sarve sabhā sanmukha joīne bolyā je, have sarve sām̄bhaḷo, vāta karīe chīe je, ā netranī je vṛutti te arṛupa che to paṇa te vṛuttine āḍuṁ koīka sthūla padārtha āve tyāre te vṛutti rokāya che māṭe e vṛutti paṇa sthūla che ne pṛuthvītattvapradhāna che ne te vṛuttine jyāre parameśvarano bhakta parameśvaranā svarṛupamām rākhe che tyāre te vṛutti prathama to pātaḷī doraḍīnī peṭhe pīḷī bhāse che. Ane jema karōḷiyo hoyā te potānī lālāne eka stām̄bhathī bījā stām̄bha sudhī lām̄bī kare, pachī e karōḷiyo kyāreka to ā stām̄bha upara jāya ne kyāreka to o stām̄bha upara jāya ne kyāreka be stām̄bhane madhye bese, tema karōḷiyāne ṭhekāṇe jīva che ne eka stām̄bhane ṭhekāṇe bhagavānanī mūrti che ne bījā stām̄bhane ṭhekāṇe potānuṁ aṁṭhkarāṇa che ne lālāne ṭhekāṇe vṛutti che. Te dvāre karīne dhyānāno karanāro je yogī te kyāreka to bhagavānanā svarṛupa saṅghāthe saṅlagna thaī rahe che, ne kyāreka to aṁṭhkarāṇane viṣe rahe che, ne kyāreka to aṁṭhkarāṇa ne bhagavāna tenā madhye rahe che. Ema vartatām thakām pṛuthvītattvapradhāna evī je pīḷī vṛutti te jyāre jaḷatattvapradhāna thāya tyāre śveta jaṇāya ne jyāre agnitattvapradhāna thāya tyāre rakta jaṇāy, ne jyāre vāyutattvapradhāna thāya tyāre līlī jaṇāy. Ne jyāre ākāṣatattvapradhāna thāya tyāre śyāma

jaṇāya pachī pañcabhūtanuṃ pradhānapaṇuṃ maṭīne vṛutti nirguṇa thāya tyāre atiṣe prakāṣe yukta jaṇāya che ne bhagavānanā svarṛupane ākāre thāya che. Māṭe evī rīte je bhagavānanā svarṛupamām vṛutti rākhato hoyā tene atiṣe pavitrapaṇe rahevuṃ. Jema devane pūjavāne tatpara thāya te deva sarakho pavitra thāine jo devanī pūjā kare tyāre tenī pūjāne deva aṅgīkāra kare che. Tema parameṣvarane viṣe vṛutti rākhato hoyā tene paṇa sāṅkhyasāstranī rīte karīne sthūl, sūkṣma ne kāraṇa e traṇa dehathī potānuṃ svarṛupa nyāruṃ jāṇīne kevaḷa ātmārūpa thāine parameṣvaranā svarṛupane viṣe vṛutti rākhavī. Pachī ema vṛutti rākhataṃ rākhataṃ jyāre e vṛutti bhagavānanā svarṛupamām līna thāī jāya eja dhyāna karanārā yogīne nidrā kahī che, paṇa suṣuptimām līna thavuṃ evī e yogīne nidrā hoyā nahi. *Iti Vacanāmṛutam 11811 208 //*

Saṅvat 1882nā poṣa sudi 8 aṣṭamīne divasa swāmī ShriSahajānāndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṅdiranī āgaḷa maṅca upara gādītakiyā bichāvīne virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje munimaṅḍaḷa samasta pratye praṣna pūchayo je, rājasī, tāmasī ne sāttvikī, e traṇa prakāranuṃ je māyika sukha te jema traṇa avasthāne viṣe jaṇāya che tema nirguṇa evuṃ je bhagavāna saṃbaṅdhī sukha te kema jaṇāya che? Pachī e praṣnāno uttara munimaṅḍaḷa samasta maṭīne karavā māṅḍayo paṇa enuṃ samādhāna thayuṃ nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, pṛuthvī ādika cāra bhūta vinā ekalo ja ākāṣa hoyā ane jeṭalā ākāṣane viṣe tārā che teṭalā caṅdramā hoyā ne teno jevo prakāṣa thāya tevo cidākāṣano prakāṣa che. Ane te cidākāṣane madhye sadāya bhagavānanī mūrti virājamāna che. Te mūrtine viṣe jyāre samādhī thāya tyāre eka kṣaṇa mātra bhagavānanā svarṛupamām sthiti thāī hoyā te bhajanā karanārāne ema jaṇāya je, hajāro varṣa paryaṅta meṃ samādhine viṣe sukha bhogavyuṃ. Evī rīte bhagavānanā svarṛupa saṃbaṅdhī je nirguṇa sukha te jaṇāya che ane je māyika sukha che te bahukāḷa bhogavyuṃ hoyā to paṇa aṅte kṣaṇa jevuṃ jaṇāya che. Māṭe bhagavānanā svarṛupa saṃbaṅdhī je nirguṇa sukha che te akhaṅḍa avināśī che ne je

māyika sukha che te nāṣavānta che. *Iti Vacanāmṛutam 11911 209 11*

Saṅvat 1882nā poṣa sudi 11 ekādaśīne divasa swāmī ShriSahajānṁdajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā darabāramām līmbaḍānā vṛukṣa heṭhe pāṭa upara gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ane aṅgane viṣe sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Te samayamām gāma Bhādarāṇanā pāṭidāra Bhagubhāī āvyā. Teṇe Shrijī mahārāja pratyē praśna pūchayo je, He Mahārāja! Jīvanuṁ kalyāṇa kema thāya? Pachī Shrijīmahārāje kahyuṁ je, ā pṛuthvīne viṣe rājārṇupa ne sādhuṛṇupa e be prakāre bhagavānanā avatāra thāya che temām rājārṇupe jyāre pṛuthvī upara pragāṭa thāya tyāre to te ogaṇacālīsa lakṣaṇe yukta hoya ane jyāre sādhuṛṇupe pṛuthvī upara prakāṭa thāya tyāre to trīsa prakārane lakṣaṇe yukta hoy. Ane je rājārṇupe bhagavāna hoya te to coṣaṭha prakāranī kaḷāe yukta hoy, tathā sām, dām, bhed, daṅḍa e cāra prakāranā je upāya teṇe yukta hoy, tathā śraṅgāra ādika je nava rasa teṇe yukta hoya ane te bhagavāna jyāre sādhuṛṇupe hoya tyāre temām e lakṣaṇa hoya nahi. Ane je rājārṇupe bhagavāna hoya tene jo āpatkāḷa āvyo hoya to mṛugayā karīne paṇa jīve, ane cora hoya tene gardana paṇa māre ane gharamām strīo paṇa rākhe, ane sādhuṛṇupe bhagavāna hoya te to atiṣe ahiṅsā para varte te līlāṭṛuṇane paṇa toḍe nahi, ane kāṣṭhanī tathā citrāmaṇanī strīno paṇa sparśa kare nahi. Māṭe sādhuṛṇupa je bhagavānanī mūrti ne rājārṇupa je bhagavānanī mūrti e beyanī rīti eka hoya nahi. Ane Shrimad bhāgavatanā prathama skaṅdhane viṣe pṛuthvī ne dharmanā saṅvāde karīne rājārṇupa je ShriKṛṣṇāḍika bhagavānanā avatāra tenām ogaṇacālīśa lakṣaṇa kahyām che ane ekādaśaskaṅdhane viṣe ShriKṛṣṇa bhagavāna ne Uddhavanā saṅvāde karīne sādhuṛṇupa je Dattātreya, Kapil ādika bhagavānanā avatāra tenām trīsa lakṣaṇa kahyām che. Māṭe jene potānuṁ kalyāṇa icchavuṁ tene te te lakṣaṇe karīne te bhagavānane oḷakhīne te bhagavānane śaraṇe thavuṁ ane teno draḍhaviśvāsa rākhave, ne tenī āgñāmām rahīne tenī bhakti karavī, eja kalyāṇano upāya che. Ane bhagavāna jyāre pṛuthvīne viṣe

pratyakṣa na hoyā tyāre te bhagavānane maḷela je sādhu teno āśraya karavo, to te thakī paṇa jīvanuṃ kalyāṇa thāya che. Ane jyāre evā sādhu paṇa na hoyā tyāre bhagavānanī pratimāne viṣe dṛaḍha pratīti rākhavī ne svadharmamāṃ rahīne bhakti karavī te thakī paṇa jīvanuṃ kalyāṇa thāya che. *Iti Vacanāmṛutam //10// 210 //*

Saṅvat 1882nā poṣa sudi 15 pūnamane divasa swāmī ShriSahajānḍajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā darabāramāṃ līm̄baḍānā vṛukṣa heṭhe pāṭa upara gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatāṅ, ne kaṅṭhane viṣe śveta puṣpanā hāra paheryā hatā, ne karṇanī upara puṣpanā guccha khosyā hatā, ne pāghane viṣe puṣpanā torā laṭakatā hatā, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa munimaṅḍaḷa samasta tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, amāro to evo svabhāva che je, eka to bhagavāna ne bijā bhagavānanā bhakta ne trijā brāhmaṇa ne cotho koīka garība munaṣya, e cārathī to ame atiṣe biye chīe je, rakhe emano droha thāī jāya nahi. Ane evā to bijā koīthī ame bitā nathī. Kema je e cāra vinā bijāno koīka droha kare to tenā dehano nāṣa thāya paṇa jīva nāṣa pāme nahi. Ane e cāramānthī ekano jo droha kare to teno jīva paṇa nāṣa pāmī jāya che.

E vātane sām̄bhaḷīne Muktaṅḍaswāmīne praśna pūchayo je, He Mahārāja! Jīva to avināṣī kahyo che teno nāṣa te kema jāṇavo? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, parvatanuṃ ke bijuṃ evuṃ ja je koīka jaḍa deha āve temāṃ koī kāḷe jīvanuṃ kalyāṇa thāya nahi, eṭale enā jīvano nāṣa thāī gayo ema jāṇavuṃ. Māṭe jene potānuṃ kalyāṇa icchavuṃ tene e cāramānthī koīno droha na karavo, ane vaḷī bhagavāna ke bhagavānanā bhakta te āgaḷa koī prakāre māna rākhavuṃ nahi, kema je māna che te to krodh, matsar, īrṣyā ne droha eno ādhāra che ane mānī hoyā tenī bhakti paṇa āsurī kahevāy. Ane bhagavānanā bhaktane jo bivarāvato hoyā ne te prabhuno bhakta hoyā to paṇa tene asura jāṇavo. Ane amāro to e svabhāva che je brāhmaṇano ne garībano ne bhagavānanā bhaktano koīka droha kare, te to amane dīṭho ja game nahi, ane ā lokamāṃ ne

paralokamām tene ne amāre sobata rahevānī nathī. Eṭālī vārtā karīne pachī Shrijīmahārāje be pada gavarāvyām je, Mārā harajīṣum heta na dīse re tene ghera ṣīda jaīe. Eka to e ane bījum je, Mārā vhalājī ṣum vhalapa dīse re teno saṅga kema tajīe. Ane pachī e be pada śikhyānī satsaṅgī mātrane āgñā karīne ema kahyūm je, e be padamām vārtā che tene nitye gāīne saṁbhārī rākhavī. Ema kahīne Shrijī mahārāja ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṁdira āgaḷa eka maṁca hato te upara āvīne virājamāna thayā.

Pachī Gopālānndaswāmīe pūchayūm je, ā saṁsārane viṣe je paṁḍita che te śāstra purāṇa sarve vānce che paṇa tene bhagavānāno ne saṁtano jema che tema mahimā kema samajāto nathī? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, śāstra purāṇa vānce che to kharā, paṇa ene bhagavānāno āṣaro nathī. Māṭe kām, krodh, lobh, īrṣyā, matsara teṇe enā jīvane haravī nākhyo che. Ane kāmādika je śatru te ene koī kāḷe māthum upāḍavā detā nathī. Pachī te paṁḍita potānī peṭhe ja bhagavāna ne bhagavānānā saṁtane samaje je, jema amārā kāmādika śatru koī kāḷe nivṛutti pāmatā nathī, tema enā paṇa kāmādika śatru nivṛutti nahi pāmatā hoy. Ema bhagavāna ne bhagavānānā saṁtane viṣe doṣa samaje, māṭe śāstra purāṇa vānce paṇa ene bhagavāna ne bhagavānānā saṁtanum jema che tema yathārtha māhātmya samajātum nathī.

Pachī Shrijīmahārāje Dīnānātha Bhaṭṭa tathā munimaṁḍaḷa samasta pratye praṣna pūchayo je, brahmasvarūpa evā je satpuruṣa te to traṇa śarīra ne traṇa avasthā te thakī para vartatā hoya ane coude īndriyonī kriyā te potāne viṣe eke mānatā na hoy, tene agñānī jīva che te oḷakhī śake nahi ane jyāre ene moṭā puruṣanā sarakhī sthiti thāya tyāre e moṭā puruṣa jema varte che te satya manāya ane jyām sudhī e satpuruṣano mahimā ene na jaṇāya tyām sudhī brahmasvarūpane viṣe sthiti paṇa na thāy, ne ātmāne viṣe sthiti thayā vinā satpuruṣano mahimā paṇa na jaṇāy. Māṭe paraspara virodha āvyo te virodha ṭaḷe te upāya kaho? Pachī jenī jevī najara pugī teṇe tevo uttara karyo paṇa e praṣnanum samādhāna thayum nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo ame uttara karīe, eno uttara to e che je, pṛuthvīne viṣe je bhagavānāno avatāra tene maḷelā je sānta te saṅghāthe jyāre ene atiṣe pṛīti thāya tyāre e satpuruṣane viṣe ene

koī prakāre doṣa bhāse nahi. Ane jene je saṅghāthe draḍha heta hoyā tene teno avaguṇa koī prakāre āve ja nahi, ane tenām vacana paṇa satya manāya evī rīte loukika mārgamām paṇa rīti che, ane kalyāṇanā mārgamām paṇa rīti che. Māṭe satpuruṣane viṣe draḍha pṛīti eja ātma darśananum sādhana che ane satpuruṣano mahimā jāṇyānum paṇa e ja sādhana che, ane parameśvaranum sākṣāt darśana thavānum paṇa eja sādhana che. *Iti Vacanāmṛutam ||11|| 211 ||*

Saṅvat 1882nā poṣa vadi 2 bijane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā darabāramām līmbaḍānā vṛukṣa taḷe pāṭa upara gādītakiye yukta ḍholiyo hato te upara virājamāna hatā, ane śveta khesa paheryo hato ne mānhilī kore śveta pacheḍie yukta gulābī raṅganī śāla oḍhī hatī, ane mastaka upara śveta pāgha bāndhī hatī, ane kaṅthane viṣe gulābanā puṣpano hāra paheryo hato, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa munimaṅḍaḷa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane te same Shrijīmahārāja aṅtardraṣṭi karīne bahuvāra sudhī virājamāna thayā hatā. Pachī netrakamaḷane ughāḍīne sarve haribhaktanī sabhā sāmuṃ karuṇākāṭākṣe karī joīne Shrijīmahārāja bolyā je, āja to sarvene niścayanī vāta karavī che te sarve sāvadhāna thāine sām̄bhaḷo je anaṅta koṭi sūrya, caṅdramā ne agni te sarakhum prakāśamāna evum je Akṣaradhāma tene viṣe Shri Puruṣottama bhagavāna sadā divya mūrti thakā virājamāna che. Ane te ja bhagavāna jīvonā kalyāṇane arthe pṛuthvīne viṣe RāmaKṛṣṇādika avatāranum dhāraṇa kare che, tyāre te bhagavānanā svarūpano jene satsamāgame karīne draḍha niścaya thāyache teno jīva bijanā caṅdramānī peṭhe divase divase vṛuddhine pāmato jāya che, ane jema caṅdramāne viṣe jema jema sūryanī kaḷā āvatī jāy, tema tema te caṅdramā vṛuddhine pāmato jāya che, te jyāre pūrṇamāsī āve tyāre caṅdramā saṅpūrṇa thāya che. Tema bhagavānāno paripūrṇa niścaya thayā mora to e jīva amāvāsyānā caṅdramānī peṭhe kaḷāe rahita khadyota jevo hoy, pachī jema jema parameśvaranā mahimāe sahita niścayane pāme che tema tema vṛuddhine pāmīne pūrṇamāsīnā caṅdra jevo e jīvātmā thāya che. Pachī ene īndriyo aṅthkaraṇa niścayamānthī ḍagāvavāne

samartha nathī thatān, ane parameṣvara game tevām caritra kare to paṇa tene koī rīte bhagavānane viṣe doṣa bhāsato ja nathī. Evo jene mahimāe sahita bhagavānano niścaya hoyā te bhakta nirbhaya thāī cūkyo, ane te ja bhaktane jo kyāreka asat deṣ, asat kāl, asat saṅga ne asat śāstrādikane yogē karīne athavā dehābhīmāne karīne bhagavānanām caritrane viṣe saṅdeha thāya ne bhagavānano abhāva āve to e jīva pūrṇamāsinā caṅdrāmā jevo hato, paṇa pācho amāvāsyānā caṅdra jevo thāī jāya che. Māṭe potāmām je kānīka thoḍī ghaṇī khoṭa hoyā te e jīvane jhājhī naḍatī nathī paṇa parameṣvaranām caritramām koī rīte saṅdeha thāya athavā parameṣvarano koī rīte abhāva āve tyāre e jīva kalyāṇanā mārgamānthī tatkāḷa paḍī jāya che. Jema vṛukṣanām mūḷa kapāṇām tyāre te vṛukṣa enī meḷe ja sukāī jāy, tema jene bhagavānane viṣe koī rīte doṣa buddhi thāī e jīva koī rīte vimukha thayā vinā rahe nahi, ane jene niścayanum aṅga durbaḷa hoyā ne te satsaṅgamām hoyā to paṇa tene evā ghāṭa thāya je, ṣum jāṇīe mārūm te kalyāṇa thaṣe ke nahi thāy, ane hum jyāre mariṣa tyāre devatā thāiṣ, ke rājā thāiṣa ke bhūta thāiṣa? Jene bhagavānanā svarṛupano paripūrṇa niścaya na hoyā tene evā ghāṭa thāy, ane jene paripūrṇa niścaya hoyā te to ema samaje je mane to bhagavāna maḷyā te divasathī ja mārūm kalyāṇa thāī cūkyum che, ane je mārūm darṣana karaṣe ke māri vārtā sām̄bhaḷaṣe te jīva paṇa sarva pāpathakī mukāīne paramapadane pāmaṣe. Māṭe evī rīte bhagavānano mahimā sahita niścaya rākhīne potāne viṣe kṛtārthapaṇum mānavum e vāta sarve khabaḍadāra thāīne rākhajyo. Pachī Shriḷīmahārāje kahyum je, **Dhanya Vṛuṅdāvanavāsi vaṭanī chāyāre jyām hari besatā**, e māhātmayanum kīrtana gāvo. Pachī te kīrtana gāyūn. Pachī Shriḷīmahārāja bolyāje, evī rīte ShriḷīKṛuṣṇabhagavāne paṇa bhāgavatamām kahyum che je-

Aho ami devavaraamraarchitam paadaambujam te sumanah

falaarhanam |

Namatyupaadaay shikhaabhiraatmanastamopahatyai

tarujanma yatkrutam ||

Ema parameṣvaranā yogane pāmīne vṛukṣano janma hoyā te paṇa kṛtārtha thāya che, māṭe je vṛukṣa taḷe bhagavāna beṭhā hoyā te vṛukṣane

paṇa paramapadanuṁ adhikārī jāṇavuṁ, ane jenā hṛdayamām̄ evo bhagavānāno mahimā sahita draḍha niścaya na hoyā tene to napuṁsaka jevo jāṇavo te ene vacane karīne koi jīvano uddhāra thavāno nahi. Jema rājā hoyā te napuṁsaka hoyā ne tenuṁ rājya jatūṁ hoy, ne vaṁṣa jato hoy, paṇa e thakī tenī strīne putra thāya nahi, ane sarve mulakamānthī potā jevā napuṁsakane teḍvīne te strīne saṅge rākhe to paṇa strīne putra thāya nahi. Tema jene bhagavānāno mahimā sahita niścaya nathī to tene mukhe Gītā, Bhāgavata jevā sadgraṁtha sām̄bhale paṇa teṇe karīne koīnum̄ kalyāṇa nathī thatuṁ. Ane vaḷī jema dūdha ne sākara hoyā ne temām̄ sarpanī lāḷa paḍī pachī ene je koī pīve tenā prāṇa jāy. Tema māhātmya sahita je bhagavānāno niścaya teṇe rahita evo je jīva tenā mukha thakī Gītā, bhāgavatane sām̄bhale teṇe karīne koīnum̄ kalyāṇa thatuṁ nathī emānthī to mūḷaguṁ bhūṁḍuṁ thāya che. *Iti Vacanāmṛutam //12// 212//*

Saṁvat 1882nā poṣa vadi 7 saptamīne divasa swāmī ShriSahajān̄dajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā darabāramām̄ līm̄baḍānā vṛukṣanī taḷe pāṭa upara gādītakiyā naṁkhāvīne virājamāna hatā, ane aṅgane viṣe sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̄ hatān, ne kaṁthane viṣe śveta puṣpanā hāra paheryā hatā, ane hastakamaḷe karīne eka dāḍamanuṁ phaḷa uchāḷatā hatā, ne potānā mukhāraviṁdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī. Ane Shrijīmahārājane upara sonāne īṁḍāe sahita chatra virājamāna hatuṁ. Evi śobhāne dharatā thakā Shrijīmahārāja virājamāna hatā.

Te समयamām̄ gāma Bhādarāṇanā Pāṭidāra Bhagubhāī Shrijī mahārāja pāse āvyā hatā. Teṇe pūchayuṁ je, He Mahārāja! Aa samādhi te kema thatī haṣe? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jīvonā kalyāṇane arthe ā Bharatakhaṁḍamām̄ bhagavāna avatāra dhare che. Ane te bhagavāna jyāre rājārūpe hoyā tyāre to ogaṇacāḷīṣa lakṣaṇe yukta hoy, ane Datt, Kapil jevā sādhuṛūpe hoyā tyāre to trīṣa lakṣaṇe yukta hoy. Te bhagavānanī mūrti dekhavāmām̄ to manuṣya sarakhī ja āvatī hoyā paṇa e atiṣe aloukika mūrti che. Jema pṛuthvīne viṣe sarve patharā che tema camakapāṇa paṇa patharo che, paṇa camakapāṇamām̄ saheje evo camatkāra rahyo che je, camakanā parvatane samīpe vahāṇa jāya tyāre tenā khilā camakanā pāṇa

pāse taṇāī jāya che. Tema bhagavānanī je mūr̥ti rājār̥rupe che ne sād̥hur̥rupe che te mūr̥tinum̄ jyāre je jīva śraddhāe karīne dar̥šana kare che tenām̄ īndriyo bhagavāna sāmām̄ taṇāī jāya che tyāre samād̥hi thāya che. Jema ShriKṛ̥ṣṇa bhagavānanum̄ dar̥šana karīne Gokulāvāsī sarvene samād̥hi thāī hatī, ane bhagavāne te samād̥himām̄ potānum̄ dhāma dekhāḍayum̄ hatuñ. Tevī rīte je je samayamām̄ bhagavānanā avatāra hoyā te te samayamām̄ bhagavānanī mūr̥tine viṣe evo camatkāra jar̥rura hoy, te je śraddhāe yukta bhagavānanām̄ dar̥šana kare tenām̄ īndriyo sarve bhagavāna sāmām̄ taṇāī jāya ane tatkāḷa samād̥hi thāy. Ane koīka samayamām̄ bhagavānane ghaṇāka jīvane potāne sanmukha karavā hoyā tyāre to abhakta jīva hoyā athavā paṣu hoyā tene paṇa bhagavānane joīne samād̥hi thāī jāya che, to bhagavānanā bhaktane thāya emām̄ ṣum̄ āśrvarya che?

Pachī Muktānīdaswāmīe pūchayum̄ je, brahma che te to sarvatra vyāpaka che ema sarve kahe che. Te je vyāpaka hoyā tene mūr̥timāna kema kahevāya ane je mūr̥timāna hoyā tene vyāpaka kema kahevāya? E praśna che. Pachī ShriJīmahārāja bolyā je, brahma to ekadeśī che paṇa sarvadeśī nathī ne te brahma te ShriKṛ̥ṣṇa bhagavāna che, te ekadeśī thakā sarvadeśī che jema koīka puruṣe sūryani upāsana karī hoy, pachī sūrya tene potānā sarakhī ḍraṣṭi āpe tyāre te puruṣa jyām̄ sudhī sūryani ḍraṣṭi pahoncatī hoyā tyām̄ sudhī dekhe ane valī jema siddhādaśāvāḷo puruṣa hoyā te hajāro ne lākho gāu upara koīka vāta karato hoyā tene jema pāse vārtā kare ne sām̄bhale tema sām̄bhale, temaja lākho gāu upara kānīka vastu paḍī hoyā tene manuṣya jevaḍā hātha hoyā teṇe karīne paṇa upāḍe, tema ShriKṛ̥ṣṇa bhagavāna paṇa eka ṭhekāṇe rahyā thakā potānī īcchāe karīne jyām̄ dar̥šana devām̄ hoyā tyām̄ dar̥šana āpe che. Ane ekar̥rupa thakā anāntar̥rupe bhāse che, ane siddha hoyā temām̄ paṇa dūraśravaṇa dūradar̥shanar̥rupa camatkāra hoyā to parameṣvaramām̄ hoyā temām̄ ṣum̄ āśrvarya che? Ane bhagavānane granthamām̄ vyāpaka kahyā che te to mūr̥timāna che, te ja potānī sām̄arthīe karīne eka ṭhekāṇe rahyā thakā sarvane dar̥šana āpe che, ema vyāpaka kahyā che, paṇa ākāśani peṭhe ar̥rupa thakā vyāpaka nathī. Bhagavāna to sadā mūr̥timāna ja che. Te mūr̥timāna bhagavāna Akṣaradhāmām̄ rahyā thakā ja anānta koṭi brahmānḍamām̄ bhāse che. *Iti Vacanāmṛutam //13// // 213 //*

Saṅvat 1882nā poṣa vadi 9 navamīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṅdira āgaḷa virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Vaḍodarānā Vāghamoḍiyā Rāmacaṅdre Shrijīmahārājane praśna pūchayo je, He Mahārāja! Je kupātra jīva jaṅāto hoyā ne tene paṇa samādhi thāī jāya che tenuṁ śuṁ kāraṇa haṣe? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, dharmāśāstrane viṣe je varṇāśramanā dharmā kahyā che te thakī je bāhya vartato hoyā tene sarve loka ema jāṇe je, ā kupātra māṇasa che. Ane te kupātrane bhagavāna ke bhagavānanā saṅtano jo haiyāmām guṇa āve to ene e moṭuṁ puṇya thāya che. Ane varṇāśramanā dharmā lopyā hatā tenuṁ je pāpa lāgyuṁ hatuṁ te sarve nāṣa thāī jāya che, ane te jīva atiṣe pavitra thāī jāya che. Māṭe ene bhagavānanā svarṇupamām citta coṭe che tyāre samādhi thāī jāya che. Ane je puruṣa dharmāśāstre kahyā evā je varṇāśramanā dharmā tene pālato hoyā tyāre tene sarve loka dharmavāḷo jāṇe paṇa bhagavāna ne bhagavānanā sādhu teno jo droha karato hoyā to te satpuruṣanā drohanuṁ evuṁ pāpa lāge che je, varṇāśramanā dharmā pālyānuṁ je puṇya tene bālīne bhasma karī nākhe che. Māṭe satpuruṣanā drohano karanāro te to paṅcamahāpāpano karanāro tethī paṇa vadhu pāpī che. Shā māṭe je, paṅcamahāpāpa karyām hoyā te to satpuruṣane āṣare jāīne chūṭāya che, paṇa satpuruṣano droha kare teno to koī ṭhekāṇe chūṭayāno upāya nathī, kema je anya ṭhekāṇe pāpa karyuṁ hoyā te to tīrthamām jāīne chūṭāya che ane tīrthamām jāīne pāpa kare te to vajralepa thāya che, māṭe satpuruṣano āṣaro kare tyāre game tevo pāpī hoyā to paṇa ati pavitra thāī jāya che ne tene samādhi thāī jāya che. Ane satpuruṣano drohī hoyā ne te game tevo dharmavāḷo jaṅāto hoyā to paṇa mahāpāpī che ne tene koī kāḷe bhagavānanām darśana hṛdayane viṣe thāya ja nahi. Māṭe jene vimukha jīva pāpī jāṇe che, te pāpī nathī, ane jene vimukha dharmī jāṇe che te dharmī nathī. *Iti Vacanāmṛtam 11411 214 //*

Saṅvat 1882nā poṣa vadi 11 ekādaśīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṅdira āgaḷa

līm̄baḍānā vṛukṣa heṭhe mañca upara gādītakiyā bichāvīne virājamāna hatā, ane kīnakhāpano suravāla ne ḍagalī paheryām hatām ane mastaka upara moṭā sonerī cheḍānum bhāre kasumbala ṣelum bāñdhyum hatum ane moṭā moṭā sonerī cheḍānum kasumbala ṣelum khabhā upara virājamāna hatum, ane mastaka upara sonerī inḍānum chatra virājamāna hatum. Ane potānā mukhāraviñdanī āgaḷa munimañḍaḷa samasta tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Te samāmām Shobhārāma Shāstrīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Daivī ne āsurī e be prakāranā jīva che, te anādi kālanā che ke koīka yogē karīne thayā che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, daivī ne āsurī e be prakāranā jīva che, te prathama to pralaya kāle māyāne viṣe līna thayā hatā, pachī jyāre jagatano sarga thāya che tyāre te be prakāranā jīva potapotānā bhāve yukta thakā upaje che. Ane keṭalāka sādharmaṇa jīva che te to daivī ne āsurīne sañge karīne daivī ne āsurī thāya che ane keṭalāka daivī ne āsurī jīva che, te to jevām jevām karma karatā jāya che tevā tevā bhāvane pāmātā jāya che, temām āsur-bhāvane viṣe ne daivībhāvane viṣe mukhya hetu to satpuruṣano kopa ne anugraha che, jema JayaVijaya bhagavānanā pārṣada hatā, teṇe satpuruṣa evā je sanakādika teno droha karyo tyāre āsurabhāvane pāmī gayā, ane Prahlādajī daitya hatā teṇe Nāradañino upadeṣa grahaṇa karyo to parama bhāgavata sañta kahevāyā, māṭe moṭā puruṣano je upara kopa thāya te jīva āsurī thāī jāya che, ane je upara moṭā puruṣa rājī thāya te jīva daivī thāī jāya che, paṇa bījūm daivī āsurī thayānum kāraṇa nathī. Māṭe jene potānum kalyāṇa icchavum hoyā tene bhagavāna ne bhagavānanā bhakta teno koī rīte droha karavo nahi, ane je rīte bhagavāna ne bhagavānanā bhakta rājī thāya tema karavum. *Iti Vacanāmṛtam ||15|| 215 ||*

Saṅvat 1882nā poṣa vadi 13 terāṣane divasa swāmī ShriSahajāñndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā darabāramām līm̄baḍānā vṛukṣa heṭhe mañca upara gādītakiyā bichāvīne virājamāna hatā, ne sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatāñ, ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa munimañḍaḷa samasta tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Te sabhāmām Vaḍodarānā śāstrī beṭhā hatā teṇe ema khayum̐ je, He Mahārāja! Tame jo koīka moṭā māṇasane camatkāra jaṇāvo to temānthī ghaṇo samāsa thāy. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, moṭā māṇasa sāthe amāre jhājhum̐ bane nahi. Shā māṭe je ene rājyano ne dhanano mada hoy, ane amāre tyāgano ane bhaktino mada hoy, māṭe koī kene namī de evum̐ kāma nathī. Ane koī moṭā māṇasane jo samādhi karāvīe to kānīka gāmagarāsa āpe tenī amārā hṛdayamām̐ lālaca nathī, kema je gāmagarāsa to sukhane arthe icchīe, te amāre to netra mīncīne bhagavānanī mūrtinum̐ ciñtavana kariē temām̐ jevum̐ sukha che tevum̐ couda lokanā rājyane viṣe paṇa nathī. Ane jo bhagavānanā bhajana jevum̐ rājyane viṣe sukha hoyā to svāyambhuva manu ādika je moṭā moṭā rājā te sarve rājya mūkīne vanamām̐ tapa karavā śā sāru jāya? Ane bhagavānanā bhajana jevum̐ strīne viṣe sukha hoyā to citraketu rājā karoḍa strīone śā sāru mūke ane bhagavānanā bhajananā sukha āgaḷa to couda lokanum̐ je sukha te naraka jevum̐ kahyum̐ che. Māṭe je bhagavānane sukhe sukhiyo thayo hoyā tene to brahmāṇḍane viṣe je viṣayanum̐ sukha che te narakatulya bhāse che. Ane amāre paṇa bhagavānanā bhajananum̐ sukha teja sukha jaṇāya che, bījūm̐ sarve duḥkharūpa jaṇāya che. Māṭe parameṣvaranum̐ bhajanasmarāṇa karatām̐ thakām̐ jene sahaje satsaṅga thāya tene karāvīe chīe, paṇa koī vātano aṅtaramām̐ āgraha nathī, āgraha to kevaḷa bhagavānanā bhajanano ane bhagavānanā bhaktano satsaṅga rākhyāno che. E amārā aṅtarano rahasya abhiprāya hato te ame tamārī āgaḷa kahyo. *Iti Vacanāmṛtam* 11611 216

Saṅvat 1882nā poṣa vadi 30 amāsane divasa swāmī ShriSahajānḍajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇane sanmukha havelī upara gādītakiyā nañkhāvīne virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̐ hatāñ, ane potānā mukhāraviṇḍani āgaḷa sarve sādhu tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje praśna pūchayo je, pañca gñāna īndriyo ne pañca karma īndriyo che te potapotānā viṣayane yathārtha jāṇe che. Te gñānī tathā agñānīne īndriyo dvārā eka sarakho vyavahāra che, paṇa gñānī hoyā tenām̐ īndriyo agñānī thakī bijī rīte nathī vartatāñ, māṭe

gñānīne jītendriya kaḥyā che te keḅī rīte jāṇavā? E praṣṇa che. Pachī Mukṭānnda swāmīe kaḥyūm je, nirvikalpa samādhi thāya tyāre jītendriya thāya ema jaṇāya che. Pachī Shriḅīmahārāja bolyā je, nirvikalpa samādhivālāne paṇa pañcaviṣaya grahaṇa karavā te to sounī peṭhe īndriyo dvāre ja grahaṇa thāya che, māṭe jītendriyapaṇūm kema che? Pachī bahu rīte karīne Mukṭānnda swāmīe utara karyo paṇa samādhāna thayūm nahi. Pachī Shriḅīmahārāje kaḥyūm je, eno utara to ema che je, ṣabdādika je pañcaviṣaya che temām je doṣa raḥyā che tene jāṇe ane bhagavānānī je mūrṭi che temām je kalyāṇakārī guṇa che tene paṇa jāṇe ane māyika je pañca viṣaya tene bhogavave karīne jīvane narakānā kuṇḁānī prāpti thāya che ne mahāduḅkha bhogavavām paḁe che. Tene paṇa jāṇe ane ema jāṇe tyāre ene pañcaviṣayano atiṣe abhāva āve che ne ene viṣe vairabuddhi thāya che, pachī je sāthe jene vaira thayūm tene viṣe koī rīte prīti thāya ja nahi, ema samajīne jyāre pañcaviṣayano manamānthī jene atiṣe abhāva thāī jāya te jītendriya puruṣa kahevāy. Pachī bhagavānānī ṣravaṇ-kīrtanādika bhaktie karīne potānūm jīvitavya puruṃ kare paṇa vimukha jīvanī peṭhe pañcaviṣayamām āsakta thāya nahi. Evo hoyā te jītendriya kahevāy.

Pachī Shriḅīmahārāje bījo praṣṇa pūchayo je, eka tyāgī sānta che te to kevaḅa nivṛṭṭi mārgavālā che ane te ema jāṇe che je ame ātmā chīe. Paṇa dehane potānūm ṛupa mānatā nathī. Ne tenā dehānī rīti to jaḁa ne unmattanā jevī hoy, ane te puruṣane jāti, varṇ, āṣrama tenūm abhimāna hoyā nahi, ne khāvūn, pīvuṇ, uṭhavūn, besavūm te sarve ghelānā jevūm hoy, paṇa lokamām bhaḅatūm āve tevūm na hoy. Ne evo je tyāgī hoyā tene koīno sāṅga paṇa rahe nahi. Jema vananūm mṛḅgalūm hoyā tenī peṭhe unmatta thako ekalo pharato rahe ne ene koī rītanūm bañdhana paṇa thāya nahi. Ane bījā tyāgī sānta che te to nivṛṭṭimārgavālā che topaṇa pravṛṭṭimārgamām varte che. Ane je pravṛṭṭine yoge karīne kām, krodh, lobh, moh, mad, matsar, āṣā, ṭṛuṣṇā ītyādika doṣa hṛdayane viṣe pravarte tevī kriyāne viṣe pravarte che tyāre koīka jātano aṅtaramām vikāra paṇa thāī āve che. Māṭe e tyāgīne e pravṛṭṭimārgamām rahevūm ghaṭe ke na ghaṭe? Ane vaḅī e pravṛṭimārgamām rahetām thakām keḅī rīte nirvikāra rahevāya? Ane tame kaheṣo je, jo parameṣvarānī āgñāe

karīne e pravṛttimārgamām rahe to bañdhana na thāy e upara e āṣānkā che je, parameṣvaranī āgñāe karīne bhāṅga pīve to ṣum gāṅḍo na thāya? Jarṇura gāṅḍo thāy. Māṭe e tyāgī kevi rīte pravṛttimārgamām rahe to bañdhana na thāya? E praṣna che. Pachī Nityānndaswāmīe ne Shukamunie enuṁ samādhāna karavā māñḍayum paṇa yathārtha uttara thayo nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je kevaḷa nivṛtti dharmavālā tyāgī che ne unmattanī peṭhe varte che te to kevaḷa ātmaniṣṭhāvālā jāṇavā. Ane vaḷī je nivṛtti dharmavālā tyāgī bhagavānanī bhaktiae yukta che, tene to parameṣvare kahyā evā je niyama tene viṣe rahīne bhagavāna ne bhagavānanā bhakta saṁbañdhī je pravṛttimārga tene viṣe sāvadhāna thāīne joḍāvum. Ane e je bhagavāna ne bhagavānanā bhaktane arthe pravṛttimārgamām joḍāvum enuṁ nāma ja bhakti che. Ane evī pravṛttivālā je tyāgī che tenī barobara nivṛttimārgavāḷo je kevaḷa ātmaniṣṭha tyāgī te thāī ṣakato nathī. Shā māṭe je, ā to tyāgī che ne nivṛttimārgavālā che to paṇa bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanī sevāne arthe pravṛttimām pravarte che. Ane e je bhagavānanā bhakta tyāgī tene to parameṣvaranā niyamamām rahīne pravṛttimārgane viṣe rahevum paṇa parameṣvaranā niyamathī adhikapaṇe vartavum nahi ne nyūnapaṇe rahevum nahi. Ane kām, krodh, lobh, moh, āṣā, tṛṣṇā, svāda e ādika je vikāra teno tyāga karīne bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanī sevāne arthe pravṛttimārgane viṣe vartavum to ene koī jātanum bañdhana thāya nahi. Ane kevaḷa ātmaniṣṭhāvāḷo je tyāgī te karatām ā tyāgī to atiṣe ṣreṣṭha che ne bhagavānanī kṛpānum pātra che. *Iti Vacanāmṛtam 11711 217 11*

Saṁvat 1882nā mahā sudi 1 paḍavāne divasa Shrijīmahārāja Shrivadtāl madhye sañdhya āratī thayā keḍe ShriLakṣmīnārāyaṇanā mañḍapamām gāḍitakiyā nañkhāvīne virājamāna hatā, ne sarve ṣveta vastranum dhāraṇa karyum hatum, ne potānī cāre kore mañḍapanī upara tathā heṭhe paramahñsa sarve tathā deṣadeṣanā haribhakta sarve beṭhā hatā.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ā tame sarve moṭā moṭā paramahñsa cho te tamane ame praṣna pūchīe chīe je, satsaṅgī hoyā tene avaṣyapaṇe ṣī ṣī vārtā jāñī joīe? Kemaje, tene koīka pūche athavā potānā manamām

koika tarka thāī āve tyāre jo te vārtā jāñī na hoyā to tenuṁ samādhāna kema thāya? Ema praṣṇa pūchīne pachī poteja bolyā je, Iyo eno uttara ame ja karīe chīe je, eka to āpaṇo Uddhava saṁpradāya che tenī rīta jāñī joīe tathā guru paramparā jāñī joīe, te kevi rīte to Uddhava te Rāmānndaswāmīrṣupe hatā, ne te Rāmānndaswāmī ShriRaṅgakṣetrane viṣe svapnamām sākṣāt Rāmānujācārya thakī vaiṣṇavi dīkṣāne pāmyā. Māṭe Rāmānnda swāmīnā guru te Rāmānujācārya che ne te Rāmānnda swāmīnā ṣiṣya ame chīe evī rīte guruparṁparā jāṇavi. Ane ame amārā dharmakuḷanuṁ sthāpana karyuṁ che tenī rīta jāṇavi. Ane trijāṁ amārā saṁpradāyamām atipramāṇarṣupa je śāstra che, tene jāṇavān. Te śāstranām nām- 1. Ved, 2. Vyāsasūtra, 3. Shrimadbāgavata purāṇ, 4. Mahābhāratane viṣe Viṣṇusahasranām, 5. Bhagavadgītā, 6. Viduraṇīti, skāndapurāṇanā Viṣṇukhaṇḍa māñhiluṁ, 7. Vāsudevamāhātmya, ane 8. Yāgñāvalkayasmṛuti, e je āṭha śāstra tene jāṇavān, ane cothā sarve satsaṅgīnā je je niyama che tene jāṇavā. Ane pāncamā āpaṇā īṣṭadeva je ShriKṛṣṇabhagavāna tene jāṇavā, ane sthānak, sevaka ne kārya tene bhede karīne te ShriKṛṣṇa bhagavānanī mūrtionuṁ bahupaṇuṁ che tene jāṇavuṁ ane te ShriKṛṣṇa bhagavānanām parokṣarṣupa ne pratyakṣarṣupa tene jāṇavām temām parokṣarṣupa te kevi rīte to māyānā tamathakī para evo je Goloka tene madhye je Akṣaradhāma tene viṣe ShriKṛṣṇabhagavāna rahyā che, te dvibhuja che ne koṭi koṭi sūrya sarakhā prakāṣamāna che ne śyāmasuṇḍara che ne Rādhikājī ne Lakṣmījīe sahita che ne Naṇḍ, Sunānda ne Shridāmādika je pārṣada temaṇe sevyā che ne anaṇtakoṭi brahmāñḍani je utpatti, sthiti ne pralaya tenā kartā che, ne mahārājādhirājapaṇe virājamāna che. Ane evā je e bhagavāna te caturbhuja ṛupane dhāre che, aṣṭabhuja ṛupane dhāre che ne sahasrabhuja ṛupane paṇa dhāre che. Ne Vāsudev, Saṅkarṣaṇ, Aniruddha ne Pradyumna e je caturvyūha ne Keṣavādika je covisa vyūha e sarve ṛupane dhāre che, tathā Vārāh, Nṛusiñh, Vāman, Kapil, Hayagrīva e ādika je aneka avatāra tene dhāre che ne pote to sadā dvibhuja che. Ane upaniṣad tathā sāñkhyasāstra ne yogaśāstra tathā pañcarātra emane viṣe e ja svarṛupanuṁ varṇana karyuṁ che evī rīte parokṣapaṇe bhagavānanuṁ svarṛupa kahyuṁ ane sarve je ācārya thayā che temām Vyāsajī moṭā ācārya che ne te Vyāsajī jevā to śaṅkarācārya na kahevāy,

Rāmānujācārya na kahevāy, madhvācārya na kahevāy, nimbārka na kahevāy, Viṣṇuswāmī na kahevāy, Vallabhācārya na kahevāy. Kema je, e ācārya jo Vyāsajīnā vacanane anusare to e ācāryanā vacananuṁ lokamām pramāṇa thāy. Nahi to na thāy, ane Vyāsajīne to bījā koīnī apekṣā nathī kema je, Vyāsajī to vedanā ācārya che ne pote bhagavāna che. Māṭe āpaṇe to Vyāsajīnā vacanane ja anusaravuṁ. Ane te je Vyāsajī teṇe jīvanā kalyāṇane arthe vedano vibhāga karyo ne sattara purāṇa karyām ne Mahābhārata karyuṁ to paṇa te Vyāsajīnā manamām ema thayuṁ je, jīvanā kalyāṇano upāya jema che tema yathārtha na kahevāyo. Ne teṇe karīne potānā manamām sāntoṣa na thayo. Te pachī samagra ved, purāṇ, ītihās, pañcarātra, yogaśāstra, sāṅkhyāśāstra tenuṁ sāra evuṁ je Shrīmad Bhāgavatapurāṇa tene Vyāsajī karatā havā. Te bhāgavatane viṣe sarva avatāra karatām ShrīKṛṣṇa-bhagavānane ja adhikapaṇe kahyā che ne sarva avatāranā dharanārā je che te ja svayaṁ ShrīKṛṣṇa bhagavāna che. Ane e ShrīKṛṣṇabhagavāne Uddhava pratye guṇavibhāganā adhyāyamām kahyuṁ che je, huṁ nirguṇa chuṁ ne mārā sambāndhane je pāme che te paṇa nirguṇa thāya che. Māṭe kāmabhāv, dveṣabhāv, bhayabhāv, sambāndhabhāv, snehabhāva emānthī je je bhāve karīne e ShrīKṛṣṇa-bhagavānane je jīva āśaryā te nirguṇa thāī gayā. Māṭe e ShrīKṛṣṇa bhagavāna te nirguṇa che. Evī rīte Vyāsajīe ShrīKṛṣṇabhagavānane kahyā che. Ane te Vyāsajīe ema siddhānta karyo che je, sarva avatāranā dharatala je parameśvara te ja svayaṁ ShrīKṛṣṇabhagavāna che ne bījā je avatāra te enā che. Ane jo, e ShrīKṛṣṇabhagavānane nirguṇa nahi kahe ne śuddha sattvātmaka kaheṣe, to tene Bhāgavatanā pūrvāpara sambāndhanī khabara ja nathī ne tene viṣe moṭo bādha āvaṣe kemaje, gopīo ShrīKṛṣṇane bhagavāna na jāṇyā. Ne kāmabhāve karīne e ja ShrīKṛṣṇabhagavānane bhajyā teṇe karīne te gopīo nirguṇa thāī gai, tyāre te ShrīKṛṣṇabhagavānane śuddha sattvātmaka kema kahevāya? Māṭe ShrīKṛṣṇabhagavāna to nirguṇa ja che. Tathā ShrīKṛṣṇabhagavāne pote Arjuna pratye kahyuṁ che je-

***Janma karma cha me divyamevam yo vetti tattvatah |
Tyaktvaa deham punarjanma naiti maameti sodarjun! |***

Ane e ShrīKṛṣṇabhagavāne potānā janma samayamām Vasudeva

Devakīne parameṣvarapaṇānī pratītine arthe je caturbhujarūpa dekhāḍayūn, tathā brahmāne je aneka caturbhujarūpa dekhāḍayām tathā Akurajīne je ṣeṣaṣāyī rūpa dekhāḍayūn, tathā Ajurnane viṣvarūpa dekhāḍayūn, Ītyādika rūpane bhede karīne je ShriKṛṣṇabhagavānanī upāsanānā bheda kahevā te to yogya che, paṇa e ShriKṛṣṇabhagavāna vrajane viṣe Bālamukuṇḍa kahevāyā, Muralīmanohara kahevāyā, RādhāKṛṣṇa kahevāyā, tathā Vācharaḍām cāryān, gāyo cārī, govardhana parvata dhāryo, gopīo sāthe rāsakriḍā karī tathā Mathurāpurīmām āvīne Kaṇsane māryo, Yādavane sukhīyā karyā, tathā Sāndipinī brāhmaṇane ghera vidyā bhaṇyā, tathā Kubjā saṅgāthe vihāra karyo, tathā Dvārikā-purīmām vasyā, ne Rukmiṇī ādika aṣṭa paṭarāṇīone paraṇyā, tathā soḷahajāra strīone paraṇyā tathā Hastināpuramām rahyā ne pāṇḍavanī sarva kaṣṭhathakī rakṣā karī ne Droupadīnī lāja rākhī, ne Arjunanā sārathi thayā, Ītyādika sthānakane bhede karīne je ShriKṛṣṇabhagavānanī aneka līlā che, teṇe karīne e ShriKṛṣṇabhagavānanā dvibhujā svarūpane viṣe upāsanānā bheda na karavā. Ane je karaṣe te vacanadrohī, gurudrohī che. Ane e ShriKṛṣṇabhagavānanām ācaraṇa je govāliyaṇum ucchiṣṭa khādhum tathā rāsaramaṇa karyūn, Ītyādika aneka prakāranām che. Te ācaraṇa pramāṇe te ShriKṛṣṇa bhagavānanā bhaktane ācaraṇa na karavum ane e ShriKṛṣṇabhagavāne ekādaṣa skāndhamām tathā Bhagavadgītāmām tathā Vāsudevamāhātmayamām jema sādhanām lakṣaṇa kaḥyām che tathā varṇāśramanā dharma kaḥyā che tathā potānī bhakti karyānum kaḥyūm che te pramāṇe vartavum, paṇa e ShriKṛṣṇabhagavānanā ācaraṇa pramāṇe ācaraṇa na karavum ane je karaṣe te vimukha che, amāro satsaṅgī nathī. Ane āpaṇā iṣṭadeva evā je e ShriKṛṣṇabhagavāna tenām ācaraṇa pramāṇe jema na karavum, temaja tamāro sarveno ācārya ne guru ne upadeṣṭā evo je huṇ, te mārā dehanām je ācaraṇa te pramāṇe paṇa tamāre na karavum. Ane amārā sampradāyane viṣe jema jenā dharma kaḥyā che te je amārām vacana te pramāṇe tamāre sarvene rahevum paṇa amārām ācaraṇa pramāṇe na rahevum. Aa je ame vārtā karī tene sarve paramahṇsa tathā sarve satsaṅgī śikhī lejo, ne e pramāṇe samajīne ema ja vartajo. Ne bijā āgāḷa paṇa ema ja vārtā karajo. Ema kaḥīne Shrijīmahārāja bhojana karavā padhāryā. Evī rītanī vārtāne sām̄bhaḷīne sarve sādhu ne satsaṅgī te ema

samajātā havā je, e parokṣa je Shrikṛuṣṇa bhagavāna kaḥyā, te ja ā bhaktidharmanā putra Shrijīmahārāja che, paṇa e thakī para koī nathī. Ane e ja āpaṇā iṣṭadeva che ne guru paṇa e ja che. *Iti Vacanāmṛutam*
//18/ 218

Saṅvat 1882nā mahā sudi 2 bijane divasa Shrijīmahārāja sānjane same Shrivadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā maṅdiramām ugamaṇī koranī ṛupacokī upara gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Thākorajīnī saṅdhyā āratī thāī rahī tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, sām̄bhaḷo, bhagavānanī vārtā karīe chīe je, ā jīvane jyāre Bharatakhaṅḍane viṣe manuṣya deha āve che tyāre bhagavānanā avatāra kem bhagavānanā sādhu e jarjura pruthvī upara vicaratā hoy. Tenī jo e jīvane oḷakhāṇa thāya to e jīva bhagavānāno bhakta thāya che. Pachī e bhagavānāno bhakta thayo tene bhagavāna vinā bijā koī padārthane viṣe prīti rākhavī ghaṭe nahi. Shā māṭe je, bhagavānanā dhāmanūm je sukha che tenī āgaḷa māyika pañcaviṣayanūm sukha che te to naraka jevum che. Ane je Narakanā kiḍā che te to narakane viṣe paramasukha māne che, paṇa je manuṣya hoyā te to te narakane parama duḥkhadāyī jāṇe che. Tema jene bhagavānanī oḷakhāṇa thāī te to bhagavānāno pārṣada thayo ne tene bhagavānāno pārṣada maṭīne viṣṭānā kiḍānī peṭhe māyika pañcaviṣayanām sukhane icchavum nahi. Ane je bhagavānāno bhakta hoyā te to je je manorathane kare te sarve satya thāya che. Māṭe bhagavāna vinā bijā padārthane aṇasamajāṇe karīne je icche che e ja ene moṭo aviveka che. Te sāru je bhagavānāno bhakta hoyā tene to couda lokanām je bhogasukha che tene kākaviṣṭā tulya jāṇyām joīe, ane man-karm-vacane karīne bhagavāna ne bhagavānanā bhaktane viṣe ja draḍha prīti karī joīe. Ane ema samajyūm joīe je, je bhagavānāno bhakta hoyā ne tene jo kadācit bhagavāna vinā bijī vāsanā rahī gai hoy, to te paṇa īndra padavīne pāme, kām brahmalokane pāme, paṇa prākṛta jīvanī peṭhe narakacorāśīmām to jāya ja nahi. Tyāre je yathārtha bhagavānāno bhakta hoyā teno je mahimā ne tenūm je sukha te to varṇavyāmām ja

kema āve? Māṭe bhagavānāno bhakta hoyā tene to bhagavānamām ja draḍha prīti rākhavī. *Iti Vacnāmṛtam 11911 21911*

Saṅvat 1882nā mahāsudi 3 trijane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriVadtāl madhye ShriLakṣmīnārāyaṇanā darabāramām līmbaḍānā vṛukṣaṇī heṭhe vedī upara gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kaṅṭhane viṣe camelīnā puṣpano hāra virājamāna hato, ane mastaka upara rātā atalasanuṃ chatra virājamāna hatuṃ ane potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje paramahṅsane praśna pūchayo je, rajoguṇamānṭhī kāmani utpatti thāya che, ane tamoguṇamānṭhī krodha ne lobhani utpatti thāya che. Māṭe e kāmādikanuṃ bīja na rahe evuṃ eka sādhana kayuṃ che? Pachī Shukamunie kahyuṃ je, jyāre nirvikalpa samādhi thāya ne jyāre ātma darśana thāya tyāre ja enā hṛdayamānṭhī kāmādikanuṃ bīja baḷī jāy. Pachī Shrijīmahārāje āśaṅkā kari je, Shiv, Brahmā, Shruṅgiṛṣi, Parāśar, Nārada emane śuṃ nirvikalpa samādhi nahotī? Je kāme karīne e sarve vikṣepane pāmyā. Māṭe e sarve nirvikalpa samādhivāḷā ja hatā, topaṇa īndriyonī vṛutti anuloma thāi tyāre kāmādike karīne vikṣepane pāmyā. Māṭe tame kahyuṃ evī rīte e praśnāno uttara na thayo, ane jema gñānī nirvikalpa samādhine viṣe jāya tyāre nirvikāra rahe che. Temaja agñānī suṣuptine viṣe nirvikāra rahe che. Ane jyāre īndriyonī vṛutti anuloma thāya che. Tyāre to gñānī ne agñānī beya kāmādike karīne vikṣepane pāme che, emām to gñānī agñānīno kānī viṣeṣa jaṇāto nathī, māṭe have bījā paramahṅsa uttara karo. Pachī to Gopālānnda swāmī, Devānndaswāmī, Nityānndaswāmī, Muktaṅndaswāmī e sarve maḷīne jene jevo bhāsyo tevo teṇe uttara karyo, paṇa Shrijīmahārājanā praśnanuṃ koīthī samādhāna thayuṃ nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jema Janakavidehī hatā te pravṛuttimārgamām hatā topaṇa nirvikāra hatā. Ane jyāre janakani sabhāmām sulabhā nāme saṅnyāsini āvī, tyāre Janaka rājā Sulabhā pratye bolyā je, tuṃ mārā cittane moha pamāḍayānuṃ kare che paṇa mārā guru je Pañcaśikha ṛuṣi tenī kṛupā thakī huṃ sāṅkhya ne yoga e be matane anusaryo chuṃ. Māṭe

mārā ardhāṣarīrane caṇḍana carce ane ardhū ṣarīra talavāre karīne kāpe e beya māre barobara che. Ane ā māri mithilāpurī baḷī jāya to paṇa mārūm kāñī baḷatum nathī. Ema hum pravṛttimām rahyo thako asaṅgī ne nirvikāra chuñ. Evī rīte rājā Janake Sulabhā pratyē kahyuñ, ane Shukadevajīnā paṇa rājā Janaka guru kahevāyā. Māte e praśnāno eja uttara che je, īndriyonī vṛutti anulomapaṇe vartatī hoyā ane pravṛutti mārgamām rahyo hoyā topaṇa jo rājā janakanī peṭhe jenā hṛdayamāñ, samajaṇanī draḍhatā thāī hoyā to te koī rīte vikārane pāme nahi. Ane jene jevuñ jāṇyūm joīe tevuñ yathārtha jāṇyūm hoyā je ā te sāra che ne ā te asāra che, pachī eka bhagavānanī mūrti vinā jeṭalā māyika ākāra che te sarve atiśaya duḥkhadāyaka che ne nāśavañta che ema jāṇe. Ane potāne deh, īndriyo ne anṭhkarāṇa te thakī nokho ātmārūpa jāṇe. Pachī ene evuñ koī padārtha nathī je, moha pamāḍavāne arthe samārtha thāy. Kema je, e to sarve māyika ākārane tuccha karī jāṇe che. Ane evī rīte jenā aṅtaramām samajaṇanī gheḍa beṭhī hoyā ne tenām īndriyo pravṛttimārgane viṣe sarve anulomapaṇe vartatām hoyā to paṇa te kāmādike karīne kṣobhane na pāme, evo je haribhakta hoy, te tyāgī hoyā athavā gṛahastha hoyā paṇa tenā hṛdayamāñthī kāmādikanuñ bīja nāśa pāmī jāya che. Ane evo je hoyā te ja sarve haribhaktamām śreṣṭha che. Māte gṛuhī-tyāgīno kāñī meḷa nathī jenī samajaṇa moṭī tene ja southī moṭo haribhakta jāṇavo. Ane Shiv, Brahmādikane viṣe je khoṭaya kahevāya che tenuñ to ema che je, keṭalākane viṣe to āvī rītāñī samajaṇanī kasara che, ne keṭalākane viṣe to āvī samajaṇa hoyā to paṇa bhūñḍā deṣ, kāl, saṅg, kriyādikane yoge karīne temane kāmādika vikārārūpa khoṭa kahevāñī che, māte āvī samajaṇa hoyā to paṇa koī prakāre kusaṅga to karavo ja nahi, e siddhāñta vārtā che. *Iti Vacanāmṛtam. ॥20॥ 220 ॥*

Here end the Vachanamruts
of Vadtal

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ Shri Amadāvāda Prakaraṇm ॥

Saṅvat 1882nā mahā vadi 11 ekādaśīne divasa swāmī ShriSahajānīdajī mahārāja ShriAmadāvāda madhye ShriNaranārāyaṇanā maṅdiramām āthamaṅī kore mukhāraviṅda karīne virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kaṅthane viṣe gulābanā puṣpanā hāra virājamāna hatā, ne kānanī upara gulābanā puṣpanā gucca virājamāna hatā, ne pāghane viṣe gulābanā puṣpanā torā virājamāna hatā ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Te sabhāmām ShriJīmahārāja aṅtara sāmī dṛaṣṭi karīne virājamāna hatā. Pachī netrakamaḷane ughāḍīne sarve sāmum joyuṅ. Pachī ema bolyā je, amāre eka dhyānanā aṅganī vārtā karavī che, te vārtā mokṣadharmāne viṣe paṇa kahī che, ane je moṭā moṭā e dhyāne karīne siddhadaśāne pāmyā che te paṇa ame ghaṇāka dīṭhā che ne amārā paṇa anubhavamām ema varte che je, anaṅta prakāranām dhyāna che, paṇa je ā vāta kahevi che tenī barobara bījuṅ koi dhyāna thāya nahi.

Jema koi camatkārī maṅtra hoyā athavā camatkārī ouṣadhī hoyā temām svābhāvika ja camatkāra rahyo che, tema je ā dhyāna amāre kahevum che te dhyānamām paṇa evo svābhāvika camatkāra che je, tatkāḷa siddhadaśāne pāmī jāy. Have te vārtā karīe chīe, e je dhyānāno karanāro che tene jamaṇā netramām sūryanum dhyāna karavum ne ḍābā netramām caṅdrānum dhyāna karavum, evī rīte dhyāna karatām karatām

sūrya ne caṅdrāmā jevā ākāṣamām che tevā ne tevā ja netramām dekhāvā māṅḍe tyāre jamaṇuṁ netra che te tapavā māṅḍe ne ḍābuṁ netra che te ṭharavā māṅḍe, tyāre sūryani dhāraṇā ḍābā netramām karavi ne caṅdrani dhāraṇā jamaṇā netramām karavi. Evī rīte dhāraṇā karīne pachī sūryane ne caṅdrane aṅtardṛaṣṭi karīne ḥṛudayākāṣamām joyā karavā. Ane jonāro je potāno jīva tenā ṛupane paṇa dekhavum ane dekhanāro je jīvātmā tene viṣe paramātmānum dhyāna karavum. Pachī tenuṁ je vāsanāliṅga deha che, te jema reṅtano phāḷako phare tema ākāṣane viṣe pharatum jaṅyā, pachī evī rīte dhyāna karatām thakām bhagavānanum je viṣvarūpa che tenuṁ darṣana tene thāya che ne te ṛupane viṣe coude lokani racanā che te dekhāi āve che. Ane te svarūpa atiṣe moṭum paṇa nathī dekhātuṁ. Jema vaṭapatraśāyī bhagavāna eka vaḍanā patramām nānā bāḷaka thaine poḍhayā hatā ane te ja bhagavānanā udarane viṣe Mārkaṅḍeya ṛuṣie samagra brahmāṅḍa dīṭhuṁ. Evī rīte bhagavānanum dhyāna karatām thakām jeṭalām kāni śāstramām padārtha kahyām che, te sarve enī dṛaṣṭimām āve che tyāre enā jīvātmāne viṣe je kānika nāstika bhāva rahyo hoyā te maṭi jāyā che. Ane teno jīva ati baḷiyo thāya che. Ane je je śāstramām kahyūm che te sarve satya che evī ene dṛaḍha pratīti āve che, ane aṅimādika aṣṭa siddhayo te paṇa e dhyānanā karanārāne āvine hājara thāya che. Ane jyām lagaṇa sūryani ne caṅdrani kiraṇa pahoṅcatī hoyā tyām lagi tenī daṣṭi pahoṅce evī anaṅta siddhio prakāṭe che, paṇa parameṣvarano bhakta che māṭe koi siddhiyone grahaṇa karato nathī, kevaḷa parameṣvaranum ja dhyāna kare che, tyāre e dhyānāno karanāro Nārad, Sanakādik, Shukajīnā sarakhī siddha daṣāne pāme che. Māṭe anaṅta prakāranām dhyāna che paṇa tatkāḷa siddha daṣāne pamāḍe evum to e ja dhyāna che.

Eṭalī vārtā karī rahyā tyāre Muktaṅndasvāmīe pūchayum je, evum dhyāna te aṣṭāṅgayogane māṅge karīne prāṅyāma karato hoyā tene ja siddha thāya che ke bījāne paṇa thāya che? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, prāṅyāmavāḷāno kāni meḷa nathī, e to jo evā dhyānāno abhyāsa kare ne te parameṣvarano ekāntika bhakta hoyā to tene ja e dhyāna siddha thāya che, paṇa bījā jīva thakī to e māṅgane viṣe calātuṁ ja nathī. Māṭe e dhyānanā je adhikārī che tene to kahyūm evum je e dhyāna te thakī bījo tatkāḷa siddha thayāno upāya nathī. *Iti Vacanāmṛutam* //111 221//

Saṅvat 1882nā phāgaṇa sudi 11 ekādaśīne divasa swāmī ShriSahajānīdajī mahārāja ShriAmadāvāda madhye ShriNaranārāyaṇanā maṅdira āgaḷa vedine viṣe pāṭa upara gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ane dhoḷo khesa paheryo hato, ne dhoḷī cādara oḍhī hatī, ne mastakane viṣe gulābī raṅgano pheṅto bāṅdhyo hato, ne te pāghane viṣe gulābanā puṣpanā torā jhukī rahyā hatā, ne kānane upara gulābanā be gucca khosyā hatā, ne kaṅthane viṣe gulābanā puṣpanā hāra paheryā hatā, ne be bhujane viṣe gulābanā bājubāṅdha bāṅdhyā hatā, ne be hāthane viṣe gulābanā puṣpanā gajarā paheryā hatā, evī rīte sarve aṅgamām gulābanā puṣpe garakāva thayā hatā, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja sarve paramahṅsa pratye bolyā je, eka praśna pūchum chum je, eka parameśvarano bhakta che te to jāgrat, svapna ne suṣupti te thakī para varte che ne malina raj, tama ne malina sattva teno tyāga karīne śuddha sattvamaya varte che ne evo thako parameśvarane bhaje che. Ane bījo je bhakta che te to triguṅātmaka varte che ne parameśvarane viṣe to atiṣe prītie yukta varte che. E be bhaktamām kayo bhakta śreṣṭha che? Pachī sāntamaṅḍaḷe to ema kahyūm je, bhagavānane viṣe prītivāḷo śreṣṭha che.

Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, eka to nāhīdhoine pavitra thaine bhagavānanī pūjā kare che. Ane eka to maḷamūtrano bharyo thako bhagavānanī pūjā kare che. E bemām kayo śreṣṭha che? Tyāre munimaṅḍaḷe kahyūm je, pavitra thaine bhagavānanī pūjā kare te śreṣṭha che.

Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, je māyika upādhine tajīne bhagavānane bhaje che tene to tame nyūna kaho cho ne je māyika upādhie sahita thako parameśvarane viṣe prītivāna che tene śreṣṭha kaho cho, te e kevi rīte śreṣṭha che? Pachī e praśnanum koithī samādhāna na thayūm pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Gītāmām cāra prakāranā bhakta kahyā che temām gñānīne ja bhagavāne potāno ātmā kahyo che, māṭe je māyika upādhine tajīne brahmarūpa thaine bhagavānane bhaje te bhakta śreṣṭha che, śā māṭe je, nitya pralaya je suṣupti ne nimitta pralaya je brahmānī suṣupti ne prākṛuta pralaya je prakṛutinum kārya sarve prakṛutine viṣe līna thai jāya ane ātyāntika pralaya je gñānapralaya temām to prakṛuti

paryanta sarve brahmanā prakāṣane viṣe līna thai jāya che. Ane nitya pralayamām jīvanī upādhi līna thai jāya che ne nimitta pralayamām iṣvaranī upādhi līna thai jāya che ne prākṛuta pralayamām puruṣanī upādhi sarve līna thai jāya che, paṇa jyāre sṛuṣṭi sṛujāya che tyāre e traṇene potapotānī upādhi vaḷage che, ane ātyāntika pralaya je gñānapralaya teṇe karīne jeṇe māyika upādhino tyāga karyo tene to pāchī koi kāḷe māyika upādhi vaḷagatī nathī. Ane jo koika kāḷe deha dhare to jema bhagavāna svatantra thakā deha dhare che tema te paṇa svatantra thako deha dhare che paṇa kāḷ, ne māyā tene ādhīna thako dehane nathī dharato māte brahmarūpa thaine je parameśvarane bhaje te ja śreṣṭha che. Ane ā vārtā che te je parameśvarano ananya bhakta che ane ekāntika bhaktanā lakṣaṇe yukta che tene ja samajāya che. *Iti Vacanāmṛutam 11211 222 11*

Saṅvat 1882nā phāgaṇa vadi 2 dvitīyāne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriAmadāvāda madhye ShriNaranārāyaṇanā maṅdirane sanmukha oṭā upara ḍholiyo ḍhaḷāvīne te upara virājamāna hatā, ne mastaka upara gulābī raṅganī pāgha virājamāna hatī, ne te pāghane viṣe gulābanā ne camelinā hāra virājamāna hatā. Tathā potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāi ne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje samagra munimaṅḍaḷa pratye praśna pūchayo je, jīva mātra che te pañcaviṣayane ādhāre jīve che. Te kem to bāhya pañcaviṣayane bhogavato hoyā ane jyāre bāhya pañcaviṣayano yoga na hoyā tyāre aṅṭhkarāṇamām pañcaviṣayanūm cīntavana karyā kare, paṇa e jīva viṣayanā cīntavana vinā ne viṣayane bhogavyā vinā kṣaṇa mātra paṇa rahī śakto nathī. Ane jema vaḍanuṅ vṛukṣa che, tenām je mūḷa te ja vaḍane līlo rākhe che. Ane bijām sarve mūḷa ukhaḍī gayām hoyā ne jo eka vaḍavāi pṛuthvīmām coṭī rahī hoyā to paṇa e vaḍanuṅ vṛukṣa līluṅ rahe che. Tema upara thakī kadācit pañcaviṣayano tyāga karyo che paṇa aṅtaramām viṣayanūm cīntavana thāya che e ja ene janmamaraṇano hetu che. Evā je pañcaviṣaya te parameśvaranā bhaktane kevi rīte janmamaraṇanā hetu nathī? E praśna che. Pachī eno uttara jema samajāyo tema Muktānndaswāmīe karyo paṇa yathārtha samādhāna thayuṅ nahi. Pachī

Shrījīmahārāja bolyā je, lyo e praśnāno uttara ame karīe je, māyāmaya evām je traṇa śarīra tenī bhāvanāe rahita kevaḷa ātmasattārṇupe rahīne je bhakta parameśvaranī mūtinuṃ ciṅtavana karato hoy, tene bhagavānanā ciṅtavanānā baḷe karīne jyāre upaśama avasthā varte tyāre e bhaktane upaśamane baḷe karīne pañcaviśaya janmamaraṇanā hetu na thāy. Jema Mahī jevī ke Sābaramatī jevī nadī be kāñṭhāmām vahetī hoyā tyāre hāthī, ghoḍā, vṛukṣa sarve taṇāi jāya paṇa koi ṭharī śake nahi. Tema upaśamavāḷāne paṇa game tevā ramaṇīya bhoga indriyone gocara thayā hoyā paṇa jyāre aṅtarasanmukha dṛaṣṭi kare tyāre jevā pūrvajanmane viṣe dekhyā hoyā ne te ā janmamām visarī jāya che, tevī tenī vismṛuti thai jāya che. Evī rīte je bhaktane vartatuṃ hoyā te upaśama kahevāy. Te upaśamano mahimā ati moṭo che. Ane jema ā saṅsārane viṣe agñānī strīpuruṣa hoyā ne tene paraṇāvyā mora atiṣe prīti vartatī hoyā ne pachī tene paraṇāvīne traṇa rāta ne traṇa divasa sudhī ujāgaro ne pañtha karāvyo hoyā ne pachī e bene bheḷām karyām hoyā to nidrāne mārye ekabījānām ṛupanuṃ ke sparśanuṃ sukha bhogavavāne samartha thāya nahi. Ane ekabījāne āliṅgana karī rahyām hoyā topaṇa jema kāṣṭane sāmasāmām bāndhī mūkyām hoyā tema sūtām hoyā paṇa pañcaviśayamām eke sukha āve nahi. E jo agñāna kāḷe suṣuptimām upaśamane pāmyām che topaṇa koi jātanī viśayanī khabara rahetī nathī, to je gñānī che ne parameśvaranā svarṇupane dhyāne karīne upaśama daśāne pāmyo che tene pañcaviśaya kema bādha kare? Na ja kare. Māṭe je upaśama daśāne pāmyo tene pañcaviśaya janmamaraṇanā hetu thatā nathī.

Pachī Nityānīdaswāmīe pūchyu je, upaśama daśā pāmyāno tame kahyo je ātmārṇupe thaine bhagavānanā dhyāna karavārṇupa upāya te to ati kaṭhaṇa che. Māṭe e vinā bījo eno sugama upāya hoyā te kaho? Pachī Shrījīmahārāja bolyā je, eka to bhagavānanuṃ atiṣe mātmya samajato hoy, ane bījuṃ bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanī sevācākarī, darśana karavuṃ temām atiṣe vegavāna śraddhā vartatī hoy. Evo je bhagavānāno bhakta tene e upaśama daśā āve che. Paṇa amane ema bhāse che je, je sevaka mānī haṣe te to koine nahi gamato hoy. Ane mānī sevaka pāse je ṭela cākarī karāvavī te to jema kāḷa paḍe tyāre moṭā māṇasa paṇa kodarā khāine jīve, tema mānī sevakane pāse sevācākarī karāvavī te paṇa evī

che. Ane dhaṇīno rājīpo to jevo nirmānī sevaka upara hoyā evo mānī upara na hoy, māṭe dhaṇīnum gamatum kare te ja sevaka sāco.

Pachī Shukamunie pūchayum je, jene viveka ne samajaṇa na hoyā te dhaṇīne kema rājī kare? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Mūlajī Brahmācārī ne Ratanajī e atiṣe kyām ḍāhyā che? Paṇa kalyāṇano khapa atiṣe che, māṭe bhagavāna jema rājī thāya tema emane karatām āvaḍe che kharuṇ. Ane vaḷī ā समयamām to Ayodhyāvāsī bāibhāi sarve jevā amārā gamatāmām varte che tevā to paramahṇsa tathā sāṅkhyayogī ne karmayogī satsaṅgī te paṇa amārā gamatāmām nathī vartatā kema je, Ayodhyāvāsīe to atiṣe ja satsaṅgaparāyaṇa potānum jīvitavya karyum che. Māṭe Ayodhyāvāsīnī peṭhe bhagavānane rājī karatām koine āvaḍatum nathī. Ane e Ayodhyāvāsī to bahu viṣvāsī che, māṭe koika kapaṭī haṣe to emane chetarī jaṣe te sāru emane koika kāryano ādara karavo hoyā tyāre moṭerā paramahṇsa tathā moṭerā satsaṅgī gṛahastha temane pūchīne te kāma karavā devum paṇa koika eka jaṇāne kahye karavā devum nahi. Evī rīte tyāgī tathā gṛahastha satsaṅgīne Ayodhyāvāsīnī khabara rākhavī ema amārī āgñā che. *Iti Vacanāmṛutam ॥3॥ 223 ॥*

Saṅvat 1882nā phāgaṇa vadi 3 ṭṭṭiyāne divasa swāmī ShriSahajānḍajī mahārāja ShriAmadāvāda madhye ShriNaranārāyaṇanā maṅdirane sanmukha vedikā upara gādītakiye yukta je ḍholiyo te upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne mastaka upara gulābī raṅganī pāgha virājamāna hatī ane pāghane viṣe gulābanā torā jhukī rahyā hatā, ane śravaṇa upara gulābanā guccha khosyā hatā, ane gulābanā bahu hāra kaṅṭhane viṣe virājamāna hatā, ne be bāṅhye gulābanā bājubaṅdha bāṅdhyā hatā, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja munimaṅḍaḷa tathā haribhakta pratye ema bolyā je, sarve sām̄bhaḷo eka vāta karīe chīe je, prathama bhagavānanā svarṇupano ḍṛaḍha niścaya karavo te bhagavāna kevā che to potānī icchāe karīne jīvanā kalyāṇane arthe janma dhare che. Ne janmane dharatā thakā paṇa ajanmā che, ne dehane mūktā thakā paṇa ajara amara che, ne niraṅjana che, ketām māyānā aṅjane karīne rahita che, ne mūrtimāna

che, ane svayamprakāṣa che, parabrahma che, akṣarātīta che, aṅtaryāmī che, anaṅtakoṭī brahmāṅdanā ādhāra che, ane manuṣya dehane je dharavum ne mukavum te to naṭanī peṭhe īndrajāla sarakhum che. Ane anaṅtakoṭī akṣarādika muktanā niyaṅtā che, ne sarvenā swāmī che, evā je ShriPuruṣottamanārāyaṇa te prathama Dharmadeva thakī Mūrtine viṣe ShriNaranārāyaṇa rupe pragaṭa thāine Badarīkāśramane viṣe tapa kare che. Ane vaḷī te ShriNaranārāyaṇa te pṛuthvine viṣe koika kāryane arthe Matsy, Kacch, Varāh, Vāman, Rām, Kṛuṣṇādika je deha tene grahaṇa karīne ane te potāne dehe karīne anya jīvanā dehābhimānāno tyāga karāvīne ane brahma abhimānane grahaṇa karāvīne potānā dehane ane anya jīvanā dehane sama dekhāde che. Jema kāṅṭe karīne kāṅṭāne kāḍhīne be kāṅṭāno tyāga kare. Tema bhagavāna potānā dehano anya jīvanā dehane tulyapaṇe tyāga kare che. Te Bhāratane viṣe ākhyāna che je, Nṛusiṅhajīne jyāre dehatyāga karyānī icchā thāi tyāre aṅtaryāmīrupe karīne Shivanā hṛdayane viṣe prerīne Shiva pāse śarabhano deha dharāvyo. Ane te śarabhane ne Nṛusiṅhajīne yuddha thayum ne pachī Nṛusiṅhajīe potāno deha mukī dīdho. Evī rīte svatantra thakā potānī icchāe karīne dehane grahaṇa kare che ne dehano tyāga kare che. Te jema Rhuṣabhadevano deha dāvānaḷane viṣe baḷī gayo, ane ShriKṛuṣṇabhagavānanā pagamām tīra lāgyo ne dehano tyāga karyo, te caritrane dekhīne je nāstika mativāḷā che ne abhakta che temanī mati bhramī jāya che, ane potānī peṭhe bhagavānane viṣe paṇa janma mṛtyunum āropana kare che. Ane temanī matine viṣe ema jaṅāya che je, bhagavāna paṇa karme karīne dehane dhare che ane karme karīne dehane mūke che. Ane jyāre naiṣkarmya karmane karaṣe tyāre karma khapīne mukta thaṣe. Ane je āstika buddhivāḷā che ane haribhakta che te ema jāṅe che je, nāstikanī samajaṇa che te khoṭī che. Ne bhagavānāno deha to nitya che, ane bhagavānane viṣe janma, bālya, youvan, vṛuddhapaṇum ne mṛtyu ityādika je dehanā bhāva te to bhagavānanī līlā che, ane kāḷa ne māyā te bhagavānanā dehane viṣe ceṣṭā karavāne arthe samartha thatā nathī. Ane bhagavānanā dehane viṣe pariṅāmapaṇum jaṅāya che te to e bhagavānanī yogamāyāe karīne jaṅāya che, ane tene viṣe je bhagavānanā bhakta che, te moha nathī pāmatā ne je abhakata che tenī mati bhramī jāya che. Jema

naṭanām caritrane dekhīne jagatanā jīvanī mati bhramī jāya che. Ane naṭanī vidyānā jāṇatalanī mati nathī bhramatī. Tema Puruṣottama evā je ShrīNaranārāyaṇa te aneka deha dharīne naṭanī peṭhe tyāga kare che ne e ShrīNaranārāyaṇa sarve avatāranā kāraṇa che ne ShrīNaranārāyaṇane viṣe je maraṇabhāva kalpe che tene aneka deha dharavā paḍe che. Ne corāśīnā duḥkhano ne yamapurīnā duḥkhano tene pāra āvato nathī. Ane je ShrīNaranārāyaṇane viṣe ajara amarapaṇum samaje che te karma thakī ane corāśī thakī mūkāī jāya che. Māṭe āpaṇā Uddhava sampradāyanā sarve satsaṅgī sādhu bhagavānanī mūrtiyum je thāī gaī ne hamaṇām che ne āgaḷa thaṣe tene viṣe maraṇabhāva koī kalpaṣo mā. Ane ā vārtā sou lakhī lejo. Ema kahīne Shrījīmahārāja potānum pragaṭapaṇum jaṇāvātā havā. Ne te vārtā sām̄bhaḷīne sarve tevī ja rīte Shrījīmahārājano niścaya karatā havā. *Iti Vacanāmṛutam 11411 224 11*

Saṅvat 1882nā phāgaṇa vadi 4 caturthīne divasa swāmī ShrīSahajānndajī mahārāja ShrīAmadāvāda madhye ShrīNaranārāyaṇanā maṅdira thakī uttarādi diṣe vedikāne viṣe ḍholiyā upara gādītakiyanum uṭhīṅgaṇa daine virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane kaṅthane viṣe gulābano moṭo hāra virājamāna hato ne pāghane viṣe puṣpanā torā laṭakatā hatā, ne jamaṇā hastane viṣe tulasīnī māḷāne phevātā hatā, ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa moṭā moṭā muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Te same Kuberasīnhajī Chaḍīdāre Shrījīmahārājane praśna pūchayo je, He Mahārāja! ShrīPuruṣottama bhagavānanum asādhāraṇa lakṣaṇa te ṣum che? Pachī Shrījīmahārāja bolyā je, aneka jīvanām prāṇ, nāḍīno saṅkelo karīne je tatkāḷa samādhi karāvavī te bījāthī thāya nahi, ne lakṣāvadhi manuṣya niyamamām rahyām thakām vaṣa varte te bījā koithī thāya nahi, ane akṣarādika je mukta tene paṇa niyamamām rākhavāne samarthapaṇum te paṇa bījāmām hoyā nahi evī rīte Puruṣottama Nārāyaṇanum asādhāraṇa lakṣaṇa che.

Pachī valī Kuberasīnhajīe bījo praśna pūchayo je, He Mahārāja! Brahmāṅḍa to asaṅkhya koṭī che, ne bhagavānāno avatāra to ā brahmāṅḍamām Jambudvipānā Bharatakhṇḍane viṣe che, ane bījā

brahmānḍomām asaṅkhyā jīva che te jīvano uddhāra bhagavāna śī rīte karatā haṣe? Te kaho. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je bhagavāna ā brahmānḍamām virāje che te ja bhagavāna sarvenā swāmī che ne anaṅta koṭi brahmānḍane viṣe asaṅkhyā jīvanā kalyāṇane arthe brahmānḍa brahmānḍa pratye te ja bhagavāna pote deha dhāraṇa kare che. Tene śaraṇe asaṅkhyā jīva thāya che, teṇe karīne Akṣaradhāmamām Shripuruṣotta-manā caraṇāraviṇḍane ghaṇāka jīva pāme che e uttara eno che.

Ane vaḷī Kuberasiṅhe pūchyuṅ je, He Mahārāja! Bhagavānane jāṇavāvāḷā je satsaṅgī tene ṣuṁ ṣuṁ tajavum ne ṣuṁ ṣuṁ grahaṇa karavum? Te kaho. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ā māyika padārthanī āśā te sarve prakāre tyāga karavī ne bhagavāna sambandhī āśānum grahaṇa karavum ne jo dhanane viṣe āśā hoyā to ema āśā bāndhavi je bhagavānanā dhāmamām sonāmahorum tathā hīrā, ratna, māṇeka ādika amulya padārtha che e sarve bhagavānane bhajaṣum to pāmaṣum ema āśā bāndhavi, paṇa māyika padārthanī āśā na bāndhavi ane jo strī sambandhī kāmanā hoyā to ema vicāra kare je parastrī sāmī khoṭī najara karaṣum to naraka corāśīmām jāvum paḍaṣe ne tyām mahāduḥkha thaṣe, ne viṣaya to kūtarām gadheḍām paṇa bhogave che ane mane to pragaṭa Puruṣottama maḷyā che te kurājī thaṣe to moṭī khoṭa āvaṣe ema jāṇīne kāmavāsanāno tyāga karavo ane bhagavāna sambandhī sukhanum grahaṇa karavum ne dehanā sambandhīmām prīti hoyā to teno tyāga karavo ne bhagavānanā dāsa je sānta te saṅghāthe prīti karavī, e grahaṇa karavum ne dehane viṣe ahaṁbuddhi hoyā to teno tyāga karīne bhagavānanā dāsapaṇānī buddhinum grahaṇa karavum. Ne bhagavāna athavā sādhu te potāne koika rīte kacavāyā hoyā ne tiraskāra karyo hoyā teṇe karīne bhagavānāno tathā sāntano potāne avaguṇa āvyo hoyā to teno manamānthī tyāga karavo ne potānī bhūla jāṇavī, ne bhagavāna ne sāntano guṇa grahaṇa karavo. Evī rīte savaḷum vicāravum paṇa avaḷum to koi divasa vicāravum ja nahi evī rīte e praśnāno uttara che.

Ane vaḷī Kuberasiṅhe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Dharm, arth, kāma ne mokṣa e cārenum ṛupa kaho. Pachī Shrijī mahārāja maṅdamaṅda haṣīne ema bolyā je, arthanum ṛupa to e che, jeṇe karīne dhana bheḷum karavum athavā mokṣa sambandhī potāno artha sādhave e

paṇa arthanuṃ ṛupa che. Ane dharmanuṃ ṛupa to e je te dhana dharmane arthe satsaṅgamāṃ ja vāvare paṇa kumārge kyāṇī na vāvare e dharmanuṃ ṛupa che. Ane kāmanuṃ ṛupa to e che je eka paraṇela strī rākhe ane teno paṇa ṛutu kāle saṅga kare ane bījī striyūṃ jagatamāṃ che tene mā bena dīkariṃ tulya jāṇīne tyāga rākhe e kāmanuṃ ṛupa che. Ane mokṣanuṃ ṛupa to e che je satsaṅga saṃbandhī je sarve vartamāna tene khabaḍadāra thāīne rākhe ne bhagavānāno acaḷa niścaya rākhe e mokṣanuṃ ṛupa che. E cāreno uttara che. Ema kahīne pachī Shrijī mahārāja poḍhī jātā havā. *Iti Vacanāmṛutam 11511 225 11*

Saṅvat 1882nā phāgaṇa vadi 6 chaṭṭhane divasa swāmī ShriSahajānḍajī mahārāja ShriAmadāvāda madhye ShriNaranārāyaṇanā maṅdiranī sanmukha vedikā upara gādītakiye yukta je ḍholiyo te upara virājamāna hatā ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyāṃ hatāṃ, ne koṭane viṣe gulābanā hāra paheryā hatā, ne pāghane viṣe beu kore camelīnā puṣpanā torā jhukī rahyā hatā, ne beu kāna upara gulābanā guccha virājamāna hatā, ne gulābano moṭo guccha hastakamaḷamāṃ laīne mukhāraviṅda upara pheravatā hatā, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī saṅdhyā āratī thāī rahī te keḍe Kuberasiṅhe Shrijīmahārāja pratye praśna pūchayo je, He Mahārāja! Je puruṣane bhagavānāno niścaya potānā hṛdayamāṃ yathārtha thayo hoyo te niścaya kyāreya na ḍage te upāya kaho. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ā vāta to soune sām̄bhaḷavā yogya che, te māṭe sarve sāvadhāna thāīne sām̄bhaḷo je, pratyakṣa evā je bhagavāna tenuṃ āvī rīte mātmya jāṇe to niścaya ḍage nahi. Te mātmya kahīe chīe je, ā satsaṅgane viṣe je bhagavāna virāje che teja bhagavānamānṭhī sarve avatāra thayā che, ne pote to avatārī che ne e ja sarvenā aṅtaryāmī che. E ja Akṣaradhāmane viṣe tejomaya che, ne sadā sākāraṛupa che, ne anaṅta aiśvarya yukta che, ne e ja anaṅta brahmāṅḍanā rājādhirāja che, ne akṣarabrahmanā paṇa kāraṇa che, te bhagavāna jyāre pragāṭa thāīne Rhuṣabhadevanī kriyāne grahaṇa kare tyāre jāṇīye je Rhuṣabhadeva che, ne jyāre Rāmāvatāranuṃ caritra kare tyāre jāṇīe je Rāmācāndrajī che, ne jyāre ShriKṛuṣṇanī līlā ācare tyāre jāṇīe je ShriKṛuṣṇa

che eja prakāre je je avatāranī kriyā jāṅyāmām āve tyāre ema samajavum je, more bhagavānanā jeṭalā avatāra thayā che te sarve āmānthī thayā che, ne eja bhagavāna sarve avatāranā kāraṇa che ema samaje to teno niścaya ḍage nahi ne ema na samaje to kāṅīka ḍagamagāṭa thāya kharo. Eno e uttara che. Ne teja ShriKṛuṣṇabhagavāna pote ShriNaranārāyaṇa ṛupe karīne dharma thakī bhakitane viṣe pragāṭa thayā che. Te māṭe ā ShriNaranārāyaṇane ame amārum ṛupa jāṅīne ati āgraha karīne sarvethī prathama ā ShriNagarane viṣe padharāvyā che. Māṭe ā ShriNaranārāyaṇane viṣe ne amāre viṣe lagāre paṇa bheda samajavo nahi. Ne brahmadhāmanā nivāsī paṇa eja che. Evī rītanām Shrijīmahārājanām vacana sām̐bhaḷīne vaḷī Kuberasiṅhe pūchayum je, He Mahārāja! Te brahmapura kevuṃ che tenum ṛupa kaho ne tene viṣe je bhagavānanā bhakta che tenum ṛupa kaho. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, akṣara ṛupa je brahma che te ja ShriPuruṣottamanārāyaṇane rahevā sāru dhāmarṛupa thayum che ne sarva akṣara brahma thakī bhagavānanā dhāmarṛupa je akṣara brahma te anādi che ne te brahmadhāmane viṣe bahu prakāranā mahola che. Te maholane viṣe bahuprakāranā gokha che ne bahu prakāranā jharṛukhā che, ne bahu prakāranī tene agāsīyum che, tene viṣe bahu citra vicitrapaṇum che, ne bahu prakāranā phuṅvārā che. Ne bahu prakāranā bāgabagīcā che, ne temām phula paṇa anaṅta jātanām che, ne tejomaya che. Ne anaṅta che, ne ene koī dhāmanī upamā na devāya tevuṃ che. Ane Goloka paṇa ene kahīe ne anaṅta anyadhāmanī vibhūtiyum te thakī asaṅkhya koṭijātānī ṣobhānum adhikapaṇum che ne apāra che. Tyām ḍraṣṭānta che jema ākāṣa che tenī cāre kore joie te koī diṣāmām aṅta āvato nathī. Tema e bhagavānanā dhāmano heṭhe upara ne cārekora aṅta nathī kemaje e apāra che. Teno jo pāra levā māṅḍe to pāra āve nahi evum moṭum brahmapura che. Te brahmapurane viṣe je padārtha che te sarve divya caitanyamaya che, ne te dhāmane viṣe asaṅkhya pārṣada rahyā che. Te kevā che to divya ākāra sahita ne tejomaya che, ne sarvabhūta prāṅī mātranā aṅtaryāmī che. Te sarve bhagavānanī sevāmām niraṅtara tatpara rahyā che. Ne teja dhāmanā je pati ane akṣarādika muktanā swāmī ne parabrahma Puruṣottama je che teja ā satsaṅgane viṣe virājamāna che. Aavo jeno niścaya che, te ja brahmadhāmane pāme che. *Iti Vacanāmṛutam ॥6॥ 226 ॥*

Saṅvat 1882nā phāgaṇa vadi 7 saptamīne divasa swāmī ShriSahajānīdajī mahārāja ShriAmadāvāda madhye ShriNaranārāyaṇanā maṅdirane viṣe daravājānā meḍā upara Vāsudevamāhātmya vañcāvātā hatā. Pachī uṭhīne daravājā pāse līmbaḍānā vṛukṣa taḷe ḍholiyā upara saṅdhyā same virājamāna thayā hatā. Ane mastaka upara gulābī raṅganī pāgha bāndhī hatī, temām gulābanā torā khosyā hatā, ne gulābanā hāra paherīne garakāva thayā hatā. Ne śveta pacheḍī oḍhī hatī, ne śveta suravāḷa paheryo hato, ne ugamaṇe mukhāraviṅde virājamāna hatā. Ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Te same Prāgajī Dave Shrijīmahārājane praśna pūchayo je, He Mahārāja! Tamāre viṣe kīye prakāre mana sthira thāya ne vyabhicārane koī kāḷe na pāme te kaho. Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, tamārā praśnāno uttara karīe tene tame sām̐bhaḷo. Ema kahīne Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavānanuṁ māhātmya jāṇavā thakī bhagavānane viṣe mana sthira thāya che te māhātmya jāṇavānī rīta kahīe chīe je, prathama ame Pīpalāṇāmām Lādhā Brāhmaṇane ghera Rāmānīnda swāmīne ema pūchayūṁ hatuṁ je, tame sanātana īśvara cho ke ādhunika īśvara cho? Tyāre Rāmānīnda swāmī to bolyā ja nahi. Ne tyāra pachī agaṇottarā kāḷamām ame mānīdā thayā hatā tyāre ame Kṣīrasāgarane viṣe śeṣaśayyāne viṣe śeṣaśayī Nārāyaṇa sūtā che tyām gayā. Tyāre tyām ame Rāmānīnda swāmīne joyā. Te dhoḷī dhotī paherī hatī ne pacheḍī oḍhī hatī. Evā bijā paṇa ghaṇāka śeṣaśayī Nārāyaṇanā caraṇāraviṅdane samīpe beṭhā hatā te ame joyā. Tyāre ame Nārāyaṇane puchayūṁ je, ā Rāmānīnda swāmī te koṇa che? Pachī Nārāyaṇe kahyūṁ je, e to brahmavettā che. Ema Nārāyaṇane bolate sate Rāmānīnda swāmī to te Nārāyaṇanā śarīrane viṣe līna thayā. Ne tyāra pachī ame dehane viṣe āvyā, ne te pachī ame aṅtardaṣṭi karī tyāre praṇavanādane joyo. Te jotām jotām Naṅdīśvara poṭhīyo āvyo te upara besīne Kailāsamām Shivajī pāse gayā. Ne tyām Garuḍa āvyo te upara besīne Vaikuṅṭha tathā Brahmadhāmane viṣe jātā havā. Tyām Garuḍa paṇa uḍī śakyo nahi eṭale ame ekalā ja te sarva thakī para evuṁ je Shri Puruṣottamanuṁ dhāma temām gayā. Tyām paṇa huṁ ja Puruṣottama chuṁ, mārā vinā bijo moṭo koī dekhyo nahi. Eṭale ṭhekāne

pharyā ane pachī ame dehane viṣe āvyā, ne phera aṅtara sāmum joyum tyāre ema jaṅṅum je, sarve brahmāṅḍanī utpatti, sthiti ne pralay, teno kartā paṅa hum ja chuṅ. Ne anaṅta brahmāṅḍunā asaṅkhya Shiv, asaṅkhya Brahmā, asaṅkhya Kailās, asaṅkhya Vaikuṅṭha ane Golok, Brahmapura ane asaṅkhya karoḍa bijī bhūmikāo, e sarve māre teje karīne tejāyamāna che. Ane vaḷī hum kevo chuṅ to mārā pagane aṅgūṭhe karīne pṛthvine ḍagāvum to asaṅkhya brahmāṅḍanī pṛthvī ḍagavā lāge ne māre teje karīne sūrya, caṅdramā, tārā ādika sarve tejāyamāna che. Evo je hum te māre viṣe ema samajīne niścaya kare to bhagavāna evo je hum te māre viṣe mana sthira thāy, ne koī kāḷe vyabhicārane pāme nahi, ne je je jīva māre śaraṅe āvyā che ne ema samajaṣe tene sarvene hum sarvoparī evum je mārum dhāma che tene pamāḍiṣ, ane te sarvene aṅtaryāmī jevā kariṣ, ne brahmāṅḍunī utpatyādikane kare evā samartha kariṣ, paṅa pachī sāmārthī pāmīne ema jāṅe je hum ja moṭo chuṅ. Ema jāṅīne ruṣirrupa evā je pratyakṣa ShriNaranārāyaṅa tene gaṅavā ja nahi evo ahaṅkāra āvavā devo nahi, ne ema jāṅavuṅ, je ShriNaranārāyaṅanī karuṅae karīne hum moṭapa pāmyo chuṅ. Ema Shrijīmahārāje e praṣnāno uttara karyo. *Iti Vacanāmṛutam 11711 227 11*

Saṅvat 1882nā phāgaṅa vadi 8 aṣṭamīne divasa swāmī ShriSahajāṅḍajī mahārāja ShriAmadāvāda madhye ShriNaranārāyaṅanā maṅdirathī uttara diṣe dharmāṣālāne viṣe sādhone jamāḍatā hatā, ne suṅdara śveta ṛumāla mastaka upara bāṅdhyo hato, ne śveta khesa paheryo hato, ne ḍābā khabhā upara khesa nākhīne keḍa bāṅdhī hatī, ne kaṅṭhane viṣe gulābano moṭo hāra virājamāna hato.

Ne pachī paṅktimām lāḍu pheravatām pheravatām Shrijīmahārāje sarve sādhone ema vārtā karī je, sādhone sarve prakāre krodha jītavo. Te krodha kevo che to jap, tap, gñāna e ādika sarve śubhagaṅane nāṣa kare evo che. Ne have je nimitta krodha upaje che te nimittane kahīe chīe je sādhone māhomāṅhī praṣna uttara karatām krodha upaje, tathā vādavivāda karatām krodha upaje, tathā koī padārtha levā devāmām krodha upaje, tathā koīkane śikṣā karatā hoīe ne krodha upaje, tathā potānī śuṣruṣāne viṣe raheto hoyā je sādhu tene pakṣapāte karīne krodha upaje, tathā apamāne karīne krodha upaje, tathā īrṣyāe karīne krodha upaje, tathā

āsana karavāne viṣe krodha upaje, tathā bhagavānani prasādi vaheṅcavāne viṣe nyūnādhikapaṇum kare ne krodha upaje, e prakāre krodha upajyānām nimitta ghaṇānka che. Māṭe te krodha jo moṭā sādhone upaje athavā nānā sādhone upaje, to jenī upara krodha upaje tene sāṣṭāṅga daṇḍavat praṇāma karavo, ane gadgad hṛdaye thāine dīnatāe karīne niṣkapaṭapaṇe karīne ṛḍānṛḍām vacana bolīne tene prasanna karavo ema amārī āgñā che. Ane jo koīka sādhu upara droha buddhino saṅkalpa thāya to niṣkapaṭa thāine potāne mukhe te saṅkalpa kahevo je, He Mahārāja! Aa rītano bhūṇḍo saṅkalpa tamārī upara thayo ne te saṅkalpano je doṣa tenī nivṛuttine arthe hātha joḍīne tenī prārthanā karavī. Ane jo sādhone gṛahastha haribhakta upara krodha upaje to te sādhu gṛahasthani vacane karīne prārthanā kare ane beṭhe thake namaskāra kare paṇa sāṣṭāṅga daṇḍavat na kare ane je sāṅkhyayogī bāīyo che temane paṇa jo paraspara krodha upaje, tathā karmayogī striyūne viṣe krodha upaje to vacane karīne prārthanā karavī ne beṭhe thake namaskāra karavo. Ane sāṅkhyayogī puruṣa tathā sādhu temanī to ekaja rīta che. Ane jenī upara krodha upaje tene āpaṇā swāmī je ShriNaranārāyaṇa teno bhakta jāṇīne tatkāḷa māna mūkīne namaskāra karavo ne prārthanā karavī paṇa deha dṛaṣṭi na rākḥavī je, hum moṭo chum ne uttama chuṅ. Ne āto moṭo nathī ne nāno che, evī rīte dehadṛaṣṭi na karavī, ne āpaṇā iṣṭadeva je ShriNaranārāyaṇa te paṇa krodha tathā māna nathī rākhatā. Māṭe te ShriNaranārāyaṇanā āsṛita evā je Uddhava saṁpradāyanā āpaṇa sarve temaṇe krodha tathā māna teno sarvaprakāre tyāga karavo ane ā je ame krodhanum prāyaścita kahyūm che tene je karaṣe tene upara ShriNaranārāyaṇa prasanna thaṣe, ne tenuṁ anṭhkaṇa ṣuddha thaṣe ne tenā kām, krodh, mān, lobh, mad, matsara te sarve nāṣa pāmī jaṣe, ane krodha upajyo ne je ā prāyaścita nahi kare tene sarpa tulya jāṇavo paṇa tene bhagavānano bhakta jāṇavo nahi. Evī rīte Shrijīmahārāje vārtā karī tene sāmbhaḷīne sādhu tathā sarva haribhakta puruṣa ne strio parama ānaṇda pāmatām havān. *Iti Vacanāmṛutam 11811 228 11*

❁ Here end the Vachanamruts of Amdavad ❁

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ Shri Aṣṭālī Prakaraṇm ॥

Saṅvat 1882nā caitra sudi 2 dvitīyāne divasa swāmī ShriSahajānṇdajī mahārāja ShriAmadāvāda nagarathī vājate gājate cālyā te sāyaṅkāle gāma ShriAṣṭālīe padhāryā. Ne te gāmathī uttarādi diṣe Aambāvāḍīyāmām uttaryā, ne tyām maṅca upara virājamāna thayā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kaṅṭhane viṣe suṅdara puṣpanā hāra paheryā hatā, ne pāghane viṣe puṣpanā torā laṭakatā hatā, ne potānā mukhāravīndani āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Te same Shrijīmahārāja Muktaṅṇda swāmī tathā Brahmānṇda swāmī ādika sādhu sarve pratye ema bolyā je, sarve sām̄bhaḷo eka vāta karavī che je, je bhaktane bhagavānanuṅ svarṇupa jāṇavāne viṣe kāṅṅika nyūnatā rahe che tene moṭī khoṭa āve che. Ne bhagavāna je Puruṣottama jene ShriKṛṣṇa kaḥīye, jene ShriVāsudeva kaḥīye, jene ShriNaranārāyaṇa kaḥīye, jene Parabrahma kaḥīye, jene ShriNārāyaṇa kaḥīye, tenuṅ yathārtha sukha paṇa āvaturṅ nathī, ne ekāntika bhakta thavaturṅ nathī māṭe ekāntika evā je bhagavānanā gṅānī bhakta temano samāgama karīne gṅānani ḍṛaḍhatā karavī, kema je, bhagavānanā svarṇupanā gṅānani ḍṛaḍhatā vinā to prajāpati ādi laīne je jagatanā sṛuṣṭā che te paṇa vāraṅvāra sṛuṣṭi bheḷā utpanna thāya che, ne pāchā ante māyāne viṣe ja līna thāya che, paṇa ShriPuruṣottama bhagavānanā Akṣaradhāmane to e pāmatāja nathī. Te Shā sāru to temani samajāṇamām bhula che. Tyāre sarve muni bolyā je, He Mahārāja! Emane viṣe śī jātani bhula che te kaho. Pachī Shrijīmahārāja

bolyā je, lyo emanī bhūla kahiye te sām̄bhaḷo je, eka to potānī mukti thavi tene viṣe potānī kriyānum ja baḷa samaje che, paṇa bhagavānanā āsarānum baḷa nathī samajatā ne bījum akṣararūpa thāine je ShriPuruṣotamanārāyaṇanī sevā karavi teja mukti che, ema nathī mānatā e bhūla che. Ane trijuṇ RāmaKṛuṣṇādika bhagavānanā ananta avatāra tene to e sarve aṅṣa karīne jāṇe che. Eja emane viṣe moṭī bhūla che. Ne cothum ema je, ā brahmāṇḍanī utpatti kema thatī haṣe? Ekavāra joie to kharā, evo saṅkalpa potānā manamām pūrve mṛutyu same rahyo hato. Te saṅkalpa joine bhagavāne temane brahmāṇḍanī utpattyādi karmane viṣe joḍayā che te jyāre bhagavānanā ekāntika bhaktanā samāgame karīne samyak prakāre gñānane pāmaṣe tyāre ja brahmarūpa thāine bhagavānanā dhāmane pāmaṣe ne mahā sukhīyā thaṣe. Māṭe bhagavānanā je bhakta temaṇe bhagavānanī sevā vinā bījī icchā rākhavi nahi, ne bhagavānanā bhakta paṇa traṇa prakāranā che te lakṣaṇe karīne jāṇavā. Temām je bhagavānane bhajīne viṣvanī utpattyādika sām̄rthyane icche che te bhaktane aiṣvaryaṛthī jāṇavo ne kaniṣṭha jāṇavo ne je kevaḷa ātmānā svarūpane jāṇavāne arthe bhagavānane bhaje tene kaivalyaṛthī jāṇavo. Ne te bhaktane madhyama jāṇavo. Ne trijo je pratyakṣa Puruṣottama bhagavānanī niraṅtara ananyapaṇe karīne sevāne viṣe niṣṭhā rākhe che tene bhagavanniṣṭhāṛthī jāṇavo, ne te bhaktane sarvathakī uttama jāṇavo, māṭe āpaṇa to sarve pragaṭa pramāṇa ShriNaranārāyaṇa tenī niṣṭhāvāḷā chīe, māṭe uttama chīe emām kānī saṅśaya nathī, evī rīte Shrijīmahārājanām vacana sām̄bhaḷīne sarve parama ānaṅdane pāmatā havā. *Iti Vachanāmṛutam |||| 229 ||*

HERE END THE VACHANAMRUTS
OF ASHLALI

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ Shri Jetalpur Prakaraṇm ॥

Saivvat 1882nā caitra sudi 3 trijane divasa swāmī Shri Sahajānīdājī mahārāja gāma Shri Jetalpur madhye moholanī jagyāmām āsopālavanī heṭhe ḍholiyo bichāvvyo hato te upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane kaṅthane viṣe guladāvadinā bahu hāra paheryā hatā, ane pāghamām ḍolariyānā torā jhukī rahyā hatā, ane be kāna upara be karṇikāranām puṣpa khoṣyām hatām ane hastakamaḷane viṣe suṇdara līmbunā phaḷane pheravatā hatā, ne dahāḍo cāra ghaḍī caḍhayo hato, ne potānā mukhāraviṇdanī āgaḷa saṅta tathā deṣadeṣanā satsaṅgī bāi bhāi sarvenī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja sarve sabhā pratyē praṣna pūchatā havā je, ā lokane viṣe sarve vādanā karanārā che temanā be mata che. Temām eka to dvaita mata che ne eka advaita mata che. Temānthī mumukṣu hoyā te kīyā matane grahaṇa kare te kaho. Tyāre Puruṣottama Bhaṭṭa bolyā je, He Mahārāja! Advaita matamām to potānā ātmāneja bhagavāna jāṇī game tevum ācaraṇa kare tethī mokṣanā mārgamānthī paḍī jāy. Māṭe je mumukṣu hoyā te to dvaita matane grahaṇa kare. Tyāre Shrijīmahārāje āsaṅkā karī je, dvaita matane viṣe to jīv, iṣvara ne māyā e satya che, te jyāre māyā rahe tyāre jīvano mokṣa kema thāya? Tyāre Puruṣottama Bhaṭṭa bolyā je, śubha karma karatām thakām māyānī nivṛutti thāya tyāre mokṣa thāy, tyāre Shrijī mahārāje vaḷī āsaṅkā karī je, nivṛutti ne pravṛutti e be prakāranām je karma che te to suṣuptirūpa māyāmām līna thai jāya

che, te suṣupti to keṽī che to, jema lokāloka parvata ullaṅghavā koi samartha nathī, tema suṣuptine ullaṅghavāne jīva koi samartha thato nathī to tethī para sāmyāvasthārūpa māyā che te to bahu moṭī che. Te to koi jīvathī na ullaṅghāy. Tyāre te māyā taravāno upāya e che je, jyāre sarvakarma ane māyā teno nāṣa karanārā ne māyāthī para je sākṣātkāra ShriPuruṣottama bhagavāna athavā te bhagavānanā maḷelā saṅta temanī jīvane prāpti jyāre thāya che tyāre temanā āśrayathī māyā ullaṅghāya che. Ema kahīne pachī Shrijīmahārāja mahola upara bhojana karavā padhāryā.

Pachī bhojana karīne pāchā āsopālava heṭhe ḍholiyā upara virājamāna thayā, ne sarve saṅtane ane haribhaktane amṛta dṛaṣṭie jotā thakā Shrijīmahārāja ema bolyā je, prathama to ā jīvane koi na mānato hoyā tyāre enī vṛutti keṽī hoyā ane pachī jyāre so manuṣya ene māne tyāre eno ahaṅkāra te paṇa nokhī jātano thāya che ane hajāra manuṣya māne tathā lākha manuṣya māne tathā karoḍa manuṣya māne tyāre eno ahaṅkāra te judī jātano thāya che. Ane kayāreka Brahmā jevo thāy, kayāreka Shiva jevo thāy, kayāreka indra jevo thāy, tyāre te savaḷā vicāravālo ema jāṇe je, ā māri moṭapa che te ā vaḍe nathī, tyāre śā vaḍe che? To ātmā vaḍe moṭapa che ane bījūm saṅtane samāgame karīne moṭapa che. Kema je, brahmādika jevā moṭā che te paṇa saṅtanā caraṇanī rajane icche che. Tyāre saṅtane viṣe śī moṭapa che te kahīe chīe je, dravya padārthe karīne ke rājye karīne to kāni saṅtane moṭapa nathī, paṇa saṅtane to moṭapa bhagavānanī upāsanā ne bhakti te vaḍe che, ne bījūm saṅtane ātmaniṣṭhā che te moṭape moṭapa che. Ane ema na jaṇāya to ātmāno ema niścaya karavo je, pragāta bhagavāna jene maḷyā hoyā evā je saṅta tene viṣe ātmabuddhi rākhavī, ne te ja potānum svarūpa mānavuṅ. Tyāre koika āśaṅkā kare je, swāmī sevakapaṇum kema rahe? To tyām dṛaṣṭānta che je, Gālava rājā hatā tene yagñā karavo hato tyāre tene śāmakarṇa ghoḍā lāvavā hatā. Te śāmakarṇa ghoḍā to Varuṇane ghera hatā tyām to potāthī javāya nahi tyāre te Gālava rājāe Garuḍajīne teḍavyā ne garuḍa upara besīne ghoḍā tyānthī lai āvyā, tyāre ṣum garuḍajīne viṣethī Gālava rājāne dāsapaṇum maṭī gayum? Eto na maṭayum. Tema brahmavettāne viṣe ātmabuddhi mānavī. Te śā sāru je, ene āvaraṇa bhedyānī gati che, te sāru

ene viṣe ātmabuddhi rākhavī, pachī ema kahyuṁ je, ā vārtā sarve rākhajo ne ā vāta sarvenuṁ jīvana che. *Iti Vacanāmṛutam* ||1|| 230 ||

Saṁvat 1882nā caitra sudi 4 caturthīne divasa swāmī Shri Sahajānṁdajī mahārāja gāma Shri Jetalpur madhye saṁdhyā same Shri Baladevajīnā maṁdiranā coka vacce ḍholiyo bīchāvyo hato te upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne pāghane viṣe ḍolariyānā puṣpanā torā virājamāna hatā, ne ḍābā hāthane viṣe ṛumāla dhari rahyā hatā, ne jamaṇā hāthamām tulasīnī māḷāne pheravatā hatā, ne potānā mukhāravīṁdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja pratye Brahmānṁda swāmīe namaskāra karīne praśna pūchayo je, He Mahārāja! Yati te kone kaḥīye te kaho? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jene ḍṛaḍha brahmacarya hoyā ne sarva indriyo potāne vaśa hoyā tene yati jāṇavo. Te je Hanumānajī tathā Lakṣmaṇajī jevo hoyā tene yati jāṇavo. Te Hanumānajī jyāre Rāmacaṁdrajīnī āgñāe karīne Sītājīne khoḷavā sāru laṅkāmaṁ gayā tyāre Jānakījīne oḷakhavām hatām te sāru jeṭalī striyo laṅkāmaṁ hatī te sarvene jotā havā. Te jotām jotām ā to Jānakījī nahi, ā to Jānakījī nahi, ema vicāratā satā Maṁdodarīne Hanumānajī dekhatā havā. Tyāre pote ema jāṇyuṁ je, ā Jānakījī haṣe? Pachī ema manamām vicāra karyo je, Jānakījīne to bhagavāna Raghunāthajīno viyoga che teṇe karīne āvuṁ śarīra puṣṭa hoyā ja nahi, ne āvī nidrā paṇa na hoyā evo manamām vicāra karīne Hanumānajī pāchā vaḷī nisaryā. Pachī potāne manamām evo saṅkalpa thayo je, huṁ yati chuṁ, ne meṁ ā sarve striyuṁne joiyuṁ teno mune kāṇi bādha haṣe ke nahi? Pachī vaḷī pote ema vicāra karyo je, meṁ to Raghunāthajīnī āgñāe karīne Jānakījīnī khabara kāḍhavi che te sāru striyuṁne joiyuṁ teno mune śo bādha che? Ne vaḷī manamām ema vicāra karyo je, māri vṛuttimām ne māri indriyomām Raghunāthajīnī kṛupāe karīne kṣobha paṇa nathī upajyo. Ema vicārine niḥsaṁśaya thakā pharīne Sītājīne khoḷatā havā. Māṭe Hanumānajīnī peṭhe vikārano hetu sate paṇa jenuṁ aṅṭhkaṛaṇa nirvikāra rahe evo je hoyā te yati kahevāy. Ane vaḷī jyāre Jānakījīnuṁ haraṇa thayuṁ tyāre Raghunāthajī ne Lakṣmaṇajī e beya vanamām Sītājīne

khoḷatā khoḷatā jyām Sugrīva phatakaṣīlā upara hato tyām gayā, tyāre Sugrīvane jaṇāvyum je, Jānakījīnum haraṇa thayum che te māṭe ahīm āvyā chīe. Te jo kāni tamane khabara hoyā to kaho. Tyāre Sugrīve kahyum je, He Mahārāja! Aakāṣane viṣe He Rāma! He Rāma! Evo ṣabda thato hato te mem sām̄bhaḷyo hato ane bījum je ā cīramām bāndhīne ghareṇām paḍatām mūkayām hatām te mārī pāse mem rākhyām che. Tyāre Raghunāthajīe kahyum je, lāvo te joie. Tyāre te ghareṇām Sugrīve Raghunāthajīe āpyān. Pachī Raghunāthajīe laine Lakṣmaṇajīe dekhāḍayān. Te prathama to kānanām dekhāḍayān, pachī hāthanām bājubāndha ādika dekhāḍayām te Lakṣmaṇajīe na oḷakhyān. Tyāra pachī paganām jhānjhara dekhāḍayām tyāre Lakṣmaṇajīe kahyum je, He Mahārāja! Aa to Jānakījīnām jhānjhara che. Tyāre Raghunāthajīe pūchayum je, He Lakṣmaṇajī! Bījām ghareṇām na oḷakhyā ne paganām jhānjhara kema oḷakhyā? Tyāre Lakṣmaṇajīe kahyum je, He Mahārāja! Jānakījīnum svarṇupa te mem nathī dīṭhum ane mem caraṇāraviṇda vinā bījum Sītājīnum koi aṅga dekhyum nathī ane sānje page lāgavā jato tyāre jhānjhara dīṭhām hatān. Māṭe mem jhānjhara oḷakhyān. Evī rīte couda varṣa sudhī sevāmām rahyā paṇa draṣṭie karīne Jānakījīnum svarṇupa eka caraṇāraviṇda vinā bījum dīṭhum nahīn. Māṭe evo hoyā tene yati jāṇavo. Ema kahīne Shrījī Mahārāja bolyā je, ā Brahmānnda swāmī che te paṇa te jevā ja che. Ema sarve sabhāne sām̄bhaḷate sate Brahmānnda swāmīnī ShrījīMahārāje yatipaṇānī bahu praśānsā karīne gāma bahāra padhāryā. Ne yagñā thayā hatā te ṭhekāṇe parathāra upara ḍholiyo bichāvyo hato te upara pote virājamāna thayā. Ne potānā mukhāraviṇdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrījī mahārāje kahyum je, kāni praśna uttara karo. Tyāre Paṭel Aaṣajībhāie praśna pūchayo je, He Mahārāja! Aa jīvanum svarṇupa keyum che te mane yathārtha kaho? Pachī Shrījī mahārāja bolyā je, jīva to achedya, abhedya, avināśī, caitanyarṇupa aṇumātra evo che. Tyāre tame kaheṣo je, te jīva kyām rahe che. To hṛdayākāṣane viṣe rahe che, ane tyām rahyo thako vividha kriyāne kare che, ane temām jyāre ṛupa jovum hoyā tyāre netra dvāre karīne jūve che, ane ṣabda sām̄bhaḷavo hoyā tyāre kāna dvāre āvīne sām̄bhaḷe che, ne nāsikā dvāre sāro naraso gāndha le

che, ne rasanā dvāre rasa le che, ne tvacā dvāre sparṣanum sukha le che, ne mana dvāre manana kare che, citta dvāre ciñtavana kare che, buddhi dvāre niścaya kare che. Ema daṣa iñdriyo dvāre tathā cāra anṭhkarāṇa dvāre sarve viṣayanum grahaṇa kare che ne nakhathī śikhā paryañta śarīramām vyāpīne rahyo che, ne ethī nokho paṇa che. Evī rīte jīvanum svarūpa che, tene bhaktajana je te pragaṭa pramāṇa Puruṣottama evā je Shri Naranārāyaṇa tenā pratāpe karīne yathārtha dekhe che. Ne bījāne to e jīvanum svarūpa jāṇyāmām paṇa āvatum nathī. Ema e praśnāno uttara karīne sarvane rājī karīne Jay Saccidānnda kahīne Shriji Mahārāja maholamām poḍhavā padhāratā havā. *Iti Vacanāmṛutam 11211 231 11*

Saṅvat 1882nā caitra sudi 5 pañcamīne divasa swāmī Shri Sahajāñndajī mahārāja gāma Shri Jetalpur madhye potāne rahevāno je mahola tenī āthamaṇī kore samīpe je phulavāḍī tene viṣe prāṭhkaḷe padhāryā hatā. Ne te vāḍīne madhye moṭum borasaḍīnum vṛukṣa tenī heṭhe vedikā upara gādītakiye sahita je ḍholiyo te upara ugamaṇe mukhāravīnde virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatāñ, ne kañthane viṣe cañpānā tathā borasaḍīnā tathā guladāvādīnā hāra paheryā hatā, ne pāghane viṣe camelī ne ḍolariyānā torā laṭakatā melyā hatā, ne śravaṇa upara hajārī puṣpanā guccha khosyā hatā, ne be hastakamaḷane viṣe dāḍama tathā līm̄bunā phaḷane pheravatā hatā, ne potānā mukhāravīñdanī āgaḷa Muktāñnda swāmī tathā Brahmāñnda swāmī ādika muni tathā deśadeśanā haribhaktāñi sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja ghaḍīka sudhī vicārīne ema bolyā je, sarve sām̄bhaḷo eka vārtā karīe chīe je, bhagavānanā bhaktane duṣṭa vāsanā rākhavī tethī bījūñ kāñi bhūñḍum nathī, kem̄ je duṣṭa vāsanāvālā bhakta che te amāre samīpe rahe che, to paṇa te sukhīyā nathī rahetā. Kema je, temaṇe prabhu bhajatām̄ prathama ema māgyum̄ hatum̄ je, He Mahārāja! Tamārī samīpe rākhajo. Paṇa duṣṭa vāsanā ṭālī nahi te sāru duḥkhīyā che.

Tyāre Muktāñnda swāmīe kahyum̄ je, He mahārāja! E duṣṭa vāsanā kema ṭaḷe? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, duṣṭavāsanā ṭālavāno to e upāya che je, jyāre ame bāñdhī evī je dharmamaryādā tethī bahāra sañkalpa thāya tathā koi harijanāñ tathā sañtanā abhāvāno sañkalpa

thāya tyāre Naranārāyaṇa Swāminārāyaṇa ema vāramavāra uicce svare karīne nāma uccāraṇa karavum̐ ane bījum̐ mähātmye sahita ne dharme sahita bhagavānanī nava prakāranī bhakti kare tyāre bhagavāna tenā hṛdayamām̐ nivāsa karīne durvāsanāne nāṣa pamāḍe che, jema gajane grāhanā mukha thakī bhagavāne choḍāvvyo, e prakāre duṣṭavāsanā ṭālavāno upāya kahyo. Ne vaḷī tamārā sarvenā hītane kare evo bījo upāya kahum̐ chum̐ tene tame sām̐bhaḷo je, pañca vartamāna sām̐bañdhī je potānī dharmā maryādā tenum̐ jāñīne to kyāreya ullañghana karavum̐ nahi, ane jo ajāṇe tenum̐ ullañghana thāya to tenum̐ tatkāḷa prāyaṣcita karavum̐ ne potānum̐ svarṇupa sākṣī mānavum̐ je, sañkalpa tathā nānāprakāranā tarka te thakī para je caitanyarṇupa ātmā te hum̐ chuñ. Ne mane sahita je deha te hum̐ nahi, ema vicāre, ne bhagavāna koinā sāmum̐ joine hasatā hoyā vā koine bolāvatā hoyā vā bījām̐ game tevām̐ caritra kare, temām̐ koi dahāḍe abhāva na levo, tevī rītanī samajāṇa rākhavī. Ane vaḷī koi ema jāṇe che je, meñ to mahārājane bahu bhajyā ne ghañīka sevā karī paṇa āpaṇane to mahārāja bolāvatā nathī, ne bījāne to bahu bolāve che, tyāre āpaṇe ghera beṭhā ja prabhu bhajaṣum̐ ema avaguṇa le che. Tyāre ame paṇa ema dhārīe je, e jīvane ne amāre ṣum̐? To e jīvanum̐ kāñi ṭhekāṇum̐ rahe nahi paṇa ame to koino avaguṇa letā ja nathī. Ane amāro svabhāva te to sadā guṇagrāhaka ja che ne have e bhaktane guṇagrahaṇa karavo ne avaguṇa ṭālavo teno upāya kahīe chīe je, e bhakta ema vicāre je, hum̐ satsaṅga mohora kevo hato to kāḷ, karm, janma, maraṇ, corāṣī teno bhoktā hato, te mane sarve thakī choḍāvīne nirbhaya kīdho, ne ṛuḍā guṇa āpīne moṭo kīdho, te bhagavānāno abhāva hum̐ kema lauñ, ne prabhunum̐ gamatum̐ mūkīne potānum̐ gamatum̐ kema karum̐? Ema vicārīne abhāva na le tyāre te sukhīyo thāya che, ane je āja dehe karīne bhagavānanum̐ gamatum̐ karavum̐ ethī bījī vāta koi moṭī nathī. Ne eja bhakti che. Ne eṇe karīne ja bhagavānane pamāya che. Māṭe māñ, irṣyā tathā kām, krodh, lobha e ādika kalyāṇanā virodhī che. Te sarvene tyāga karavā, ne temām̐ māna che te to ati bhūñḍāmām̐ bhūñḍum̐ che. Te juone, bījā vartamānamām̐ kāñi kācyapa thoḍī ghañī hoyā to paṇa satsaṅgamām̐ nabhyo jāya che. Paṇa mānavāḷā to nabhī śakyā ja nahi, māṭe He sañto! Nirmāna ādika vartamānamām̐ koi divasa cūka paḍavā deṣo nahi. Ati kuṣaḷa rahevum̐

ane deha thakī potānum svarūpa judum jānavum ane ShriPuruṣottama evā ShriNaranārāyaṇa temanī niraṅtara khaṭake sahita bhakti karavī, ne bhagavānanī akhaṅḍa smṛtie sahita bhajana karavum te to bhagavānanā pragaṭa darśananā sukha tulya che, bijum āpaṇā satsaṅgamām śāstra bhaṅatām āvaḍe teṇe karīne kāni moṭo nahi. Tyāre koṇa moṭo? To coudaloka paryaṅta ṭṭṭa samāna jāṇe evā vairāgyanī avadhie yukta hoy, ane jema dehane viṣe ātmabuddhi che tema paramātmā je Puruṣottama temanā svarūpanī dṛaḍhatā sāksātkāra bodhe yukta hoy, ne susuptine viṣe jema jagatanī vismṛuti che tema jāgrata avasthāne viṣe jagatanī vismṛutie yukta varte evo je hoya te āpaṇā satsaṅgamām moṭero che. *Iti Vacanāmṛutam 11311 232 1*

Saṅvat 1882nā caitra sudi 6 chaṭṭhane divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja gāma Shri Jetalpur madhye maholane viṣe dakṣiṇādā gokhane viṣe gādītakiyanum uṭhigaṇa daine virājamāna hatā, ne mastakane upara puṣpano khum̐pa teṇe yukta śveta pāgha śobhati hatī, ne śveta puṣpanī pacheḍī odhī hatī, ne kesaracaṅdane karīne sarva aṅga carcyām hatān, ne śveta hirakorī khesa paheryo hato, ne kaṅṭhane viṣe guladāvadīnā hāra paheryā hatā, ne potānā mukhāraviṅḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja sarvasabhā pratye ema bolyā je, ā lokane viṣe jīvanum kalyāṇa to eṭalā vaḍe ja che je, pratyakṣa bhagavānāno niścaya ne temanām darśana ne temanī akhaṅḍa smṛuti teṇe karīne thāya che, ker̐m je, bhāgavatamām ema kahyum che je, Kaṅs, Shiṣupāl, Daṅtavakra ādika je niṅḍānā karanārā tene bhagavānanī akhaṅḍa smṛuti rahi teṇe karīne temanum kalyāṇa thayum che. Māṭe bhagavānanī niraṅtara je smṛuti teṇe karīne kalyāṇa thāya che, evī je smṛuti te tamāre sarvene che, māṭe tamārum kalyāṇa thai ja rahyum che to paṇa māri bāndheli je dharmamaryādā tene jyām sudhī dehanī smṛuti rahe tyām sudhī tamāre sarvaprakāre pāḷavi. Tyāre tame kaheṣo je, bhagavāna to maḷyā che ne tenī smṛuti paṇa niraṅtara rahe che tene vartamāna pāḷyanum śum prayojana che? To tenum to ema che je, eka to vartamāna dṛaḍha rākhe che, ne eka to vartamānamām kasaravāḷo che, te bemām phera keṭalo che te kahīe

chīe je, smṛuti to beyane che, paṇa je niyama dharme rahita che te to potānuṅja kalyāṇa kare che, paṇa enāthī bījā jīvanuṁ kalyāṇa thāya nahi, ne te ekāntika bhakta paṇa na thāy. Ne te bhagavānanā nirguṇa dhāmane paṇa na pāme, ne janma maraṇathī rahita to thāy, ne tethī satsaṅgamām paṇa na besāy, ane tame to sarve uttama bhakta cho, te dharma niyame yukta evā je tama jevā sādhu tenī to vāta ja nokhī che, te hetu māṭe tamane je koi bhāve karīne jamāḍaṣe tene koṭi yagñānuṁ puṇya thaṣe ne te aṅte mokṣane pāmaṣe. Ane tamārā caraṇano je koi sparṣa karaṣe tenām koṭi janmanām pāpa nāṣa pāmaṣe ne tamane bhāve karīne vastra oḍhāḍaṣe tenuṁ paṇa kalyāṇa thaṣe. Ne tame je je nadī taḷāvane viṣe paga boḷocho te te sarva tīrtharūpa thāya che. Ane tame je je vṛukṣataḷe beṭhā ho ne je je vṛukṣanuṁ phaḷa jamyā ho te te sarvanuṁ ṛuḍuṅja thāya che, ne tamārām koika bhāve karīne darṣana kare che. Koika tamane bhāve karīne namaskāra kare che tenām sarva pāpano kṣaya thāya che. Ne vaḷī tame jene bhagavānanī vāta karo cho ane koikane dharma sambāndhī niyama dharāvo cho teno mokṣa thāya che. Ityādika dharma niyamavāḷā tamārā jevā saṅtani sarve kriyā kalyāṇarūpa che. Kema je, je pratyakṣa ShriNaranārāyaṇa ṛuṣino tamāre dṛaḍha āṣaro che ne te Shri Naranārāyaṇa ṛuṣi tamārī sabhāmām niraṅtara bīrāje che. E be vātano e uttara che. Ane vaḷī tame kaheṣo je, bhagavānāno dṛaḍha āṣaro che ne māyikaguṇa kema vyāpe che? To te kahīe je, ṣaḍūrmie rahita ne māyika guṇe rahita sarvene karavā temām to kāni vāra nathī ane asaṅkhya janmanī smṛuti thai āve ne anaṅta brahmāṅḍanī utpattyādika kriyāne kare evā sarvene karavā temām to kāni vāra nathī. Paṇa amārī icchāe karīne ema tamane rākhyā che. Ne tamārā sāmartyane ṛuṅdhi rākhyuṁ che te pratyakṣa bhagavānanā sukhanī prāptine arthe che. Ne ShriPuruṣottama te je te āja tamane sarvane ShriNaranārāyaṇa ṛuṣi ṛupa thaine pragāta maḷyā che. Māṭe niḥsaṅṣaya thaine ānaṅdamām bhajana karajo. Ema kahīne Shrijīmahārāja mouna rahyā.

Te same Aaṣajībhāie Shrijīmahārājane praṣna pūchayo je, He Mahārāja! Vairabhāve karīne je kalyāṇa thāya che te kema thāya che te kaho? Pachī Shrijī Mahārāja ema bolyā je, Drupadarājā hato tene Droupadī je potānī putrī tene paraṅāvavām hatām te sāru svayaṅvara racyo hato

tyām rājā mātrane teḍāvyā hatā ane Droṇācārya paṇa āvyā hatā ane pāṇḍava paṇa āvyā hatā. Pachī bījā sarve rājāe maḷīne matsya veṇdhavā māṇḍayo paṇa koithī matsya na veṇdhāyo. Tyāre Yudhiṣṭhire kahyuṁ je, huṁ matsya veṇdhuṁ ema kahīne Yudhiṣṭhire surata bāndhī, tyāre Droṇācārye kahyuṁ je, ā sabhā dekhāya che? Tyāre kahyuṁ je dekhāya che, ane vaḷī kahyuṁ je tamāruṁ śarīra dekhāya che? Tyāre kahyuṁ je dekhāya che. Tyāre Droṇācārya kahyuṁ je, tamathī matsya nahī veṇdhāy. Evī rīte cāra bhāi thakī matsya na veṇdhāṇo. Tyāra pachī Arjune uṭhīne dhanuṣya laine surata bāndhī tyāre Droṇācārye pūchayuṁ je, ā sabhāne dekho cho? Tyāre Arjune kahyuṁ je, sabhāne to nathī dekhato ne matsyane paṇa nathī dekhato, ane matsya upara je pakṣī che tene dekhūṁ chuṁ. Tyāre Droṇācārye kahyuṁ je, enī māthā sāmī surata rākho, Tyāre Arjune surata bāndhīne kahyuṁ je, pakṣīne nathī dekhato, ne ekaluṁ matsya dekhūṁ chuṁ tyāre vaḷī Droṇācārye kahyuṁ je, have ghā karo. Tyāre Arjuna matsyanā mastakane veṇdhatā havā. Evī rīte jo sarve vṛttionno eka bhagavānanā svarṛupane viṣe nirodha thāya tyāre te vairabhāve karīne mukti thāya che. Jema Shiṣupāla tathā Kaṇsa e ādikani ŚhrīKṛṣṇanā svarṛupane viṣe tadākāra vṛttio thai gai hatī, tyāre kalyāṇa thayuṁ. Evī rītano droha jo na āvaḍe to te drohano karanāro nārakī thāya che. Ane te karatām bhagavānanī bhakti karavī te sulabha che. Ane drohabuddhi rākhīne bhaje tenuṁ asura evuṁ nāma kayāreya maṭe ja nahi, ne te bhakta paṇa kahevāya ja nahi. Māṭe asurani rīta melīne jene Dhruv, Prahlād, Nārad, Sanakādikani paṅktimām bhaḷavuṁ hoyā tene to bhaktie karīne ja bhagavānane bhajavā te ati śreṣṭha che. Evī rīte Śhrījīmahārāje vārtā kari, tene sām̄bhaḷīne sarve parama ānāndane pāmātā havā. *Iti Vachanāmṛtam* //4// 233 //

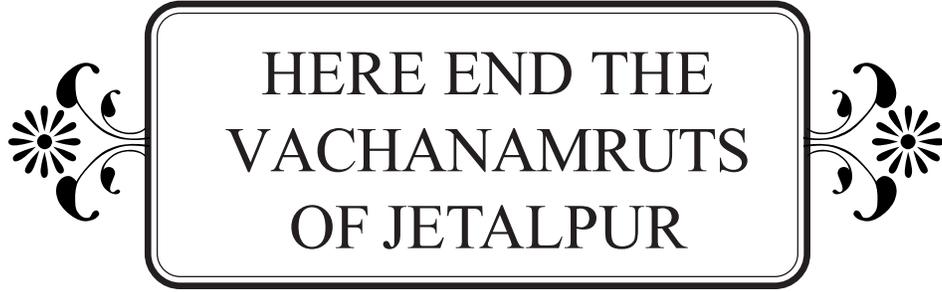
Saṅvat 1882nā caitra sudi 7 sātamane divasa swāmī Śhrī Sahajānndajī mahārāja gāma Śhrī Jetalpur madhye maholani dakṣiṇādi kore jagyānī mānya cokane viṣe uttarāde mukhāraviṇde pāṭa upara virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane mastakane upara jhīnapotī śveta pāgha dhari rahyā hatā, ne śveta jhīnī cādara oḍhī hatī, ane śveta dhotiyuṁ paheryuṁ hatuṁ, ane potānā mukhāraviṇdani āgala muni tathā

deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Ane rāta doḍha pahora vīṭī hatī. Pachī Shrijīmahārāja ghaḍīka vicārīne bolyā je, sarve sām̄bhaḷo, āja to amāre jema che tema vāta karavī che je, bhagavānane bhajavā ethī bījī vāta moṭī nathī, kem̄ je bhagavānanum̄ karyum̄ sarve thāya che ane ā same to ā sabhānum̄ karyum̄ paṇa thāya che ane Shrī Naranārāyaṇane pratāpe karīne amārum̄ karyum̄ paṇa thāya che. Te Iyo, kahīe je, jevo ame manamām̄ ghāṭa karīe chīe tevo ā jagatane viṣe pravarte che ane jema dhārīe chīe tema paṇa thāya che kharuṅ, je āne rāja āvo to tene rāja āve che ane ānum̄ rāja jāo to tenum̄ jāya che ane dhārīe je, ā paḷe āṭalo varasāda ahīm̄ thāo to tyām̄ jarṇura thāya che ane ahīm̄ na thāo to tyām̄ nathī thato. Ane vaḷī dhārīe je, āne dhana prāpta thāo to tene thāya che ane āne na thāo to tene thātum̄ ja nathī. Ne āne dīkaro āvo to tene dīkaro āve che, ane dhārīe je āne dīkaro na āvo to tene dīkaro āvato ja nathī ane āne roga thāo to tene roga paṇa thāya che ane āne roga na thāo to tene roga nathī thato. Evī rīte ame dhārīe chīe. Tema thāya che kharuṅ. Tyāre tame kaheṣo je, satsaṅgīne sukha duḥkha āve che ane rogādika prāpta thāya che, ne kānika dhana samṛuddhinī hānī thāya che ane mahenata karīne marī jāya che to paṇa e daridrī jevo rahe che to enum̄ to ema che je, ene bhagavāna bhajyāmām̄ jeṭalī kasara che teṭalī ene sarve kriyāne viṣe barakata thātī nathī. Ane bhagavānane to enum̄ sārum̄ ja karavum̄ che. Je ṣūḷīnum̄ duḥkha haṣe te bhagavāna potānā āṣritajanānum̄ kāṅṭe karīne ṭāḷatā haṣe ane ame to ema jāṅīe chīe je, satsaṅgīne to eka vinchīnī piḍā thātī hoyo to amane hajāra gaṅī thāo paṇa te piḍāthī te haribhakta rahita thāo ane sukhīyā raho ema ame Rāmānnda swāmī āgaḷa māgyum̄ che. Māṭe amārī to najara evī che je sarvenum̄ sārum̄ thāo. Ane bhagavānane viṣe jīvanā mananī vṛuttine rākhavāno upāya niraṅtara karīe chīe te ṣā sāru je, hum̄ to bhūt, bhaviṣya ne vartamān, e traṇa kāḷane viṣe sarve kriyāne jāṇum̄ chum̄ ane ānhī beṭhā satā paṇa sarvene jāṅīe chīe, ane mātānā udarane viṣe hatā te divasa paṇa jāṇatā hatā. Ane udarane viṣe nahotā āvyā te divasa paṇa jāṇatā hatā. Kema je, ame to bhagavāna je ShrīNaranārāyaṇa ṛuṣi te chīe. Ane mahāpāpavāḷo jīva haṣe ne amāre āṣare āvaṣe, ne dharma niyamamām̄ raheṣe, tene ame aṅtakāḷe darṣana daine bhagavānanum̄

je Akṣaradhāma tene pamāḍīe chīe ne have te Akṣaradhāmanā pati Shri Puruṣottama te je te prathama dharmadeva thakī mūrti nāme devī jene bhakti kahīe tene viṣe ShriNaranārāyaṇa ruṣirrupe pragāta thaine Badarikāśramane viṣe tapane karatā havā. Ne te ShriNaranārāyaṇa ruṣi ā kaḷiyugane viṣe pākhaṇḍī mata tenum khaṇḍana karavā ane adharmanā vanṣano nāṣa karavā ane dharmanā vanṣane puṣta karavā ne dharm, gñān, vairāgya teṇe sahita je bhakti tene pṛuthvīne viṣe vistāravā sāru, ShriDharmadeva thakī Bhaktine viṣe Naranārāyaṇa munirrupe pragāta thaine ā sabhāne viṣe virāje che. Ema kahīne potānā janane ati magna karatā havā. Ane vaḷī bolyā je ame vāre vāre ShriNaranārāyaṇa devanum mukhyapaṇum lāvīe chīe tenum to eja hārada che je, ShriKṛuṣṇa Puruṣottama Akṣaradhāmanā dhāmī je ShriNaranārāyaṇa te ja ā sabhāmām nitya virāje che, te sāru mukhyapaṇum lāvīe chīe ane te sāru ame amārum ruṇa jāṇīne lākho ruṇiyānum kharaca karīne śikharabaṇḍha maṇḍira ShriAmadāvādamām karāvīne ShriNaranārāyaṇanī mūrtiyum prathama padharāvī che. Ane e Shri Naranārāyaṇa to anaṇta brahmāṇḍanā rājā che ane temām paṇ, ā je Bharatakhaṇḍa tenā to viṣeṣa rājā che. Ane pratyakṣa ShriNaranārāyaṇa tene melīne ā Bharatakhaṇḍanām manuṣya bījā devane bhaje che, te to jema vyabhicāraṇī striyum hoyā te potānā dhaṇīne melīne bījā jārane bhaje tema che. Ane ShriNaranārāyaṇa Bharatakhaṇḍanā rājā che, te Shrimadbhāgavatamām kahyum che ane ame ā saṇta sahita jīvuṇnā kalyāṇane arthe pragāta thayā chīe, te māṭe tame jo amārum vacana mānaṣo to ame je dhāmamānthī āvyā chīe te dhāmamām tamane sarvene teḍī jāsum ane tame paṇa ema jāṇajo je, amārum kalyāṇa thai cūkyum che. Ane vaḷī amāro dṛaḍha viṣvāsa rākhaṣo ne kahīe tema karaṣo to, tamane mahā kaṣṭa koika āvī paḍaṣe tethī athavā sāta dakālī jevum kaṣṭa paḍaṣe te thakī rakṣā karaṣuṇ. Ane koi ugaryāno āro na hoyā evum kaṣṭa āvī paḍaṣe toya paṇa rakṣā karaṣuṇ. Jo amārā satsaṇganā dharmā bahu rīte karīne pāḷaṣo to, ne satsaṇga rākhaṣo to, ane nahi rākho to mahāduḷkha pāmaṣo, temām amāre leṇādeṇā nathī. Ne ame to ā same koi vātanum kācum rākhyum nathī. Ne juvone, ā Jetalpur gāmamām ame keṭalāka yagñā karyā ane keṭalāṇka varasa thayām ahīm rahīe chīe. Ane juvone ā taḷāvane viṣe ame sarve saṇte

sahita hajāro vāra nāhyā chīe ane ā Jetalapura gāmamām ame ghera ghera so vāra pharyā chīe, ane ghera ghera bhojana karyām che, ane ā gāmanī sīma ne gāma te vṛundāvana karatām paṇa viṣeṣa ramaṇa sthaḷa karyum che. Ema vāta mahārāja kare che eṭalāmām to ākāṣamām eka moṭo tejano goḷo dekhāṇo, ane te eka goḷānā traṇa goḷā thai gayā, ne mahola upara ghaḍīka ākāṣamām dekhāine adraṣya thai gayā. Tyāre sarvee kahyum je, He Mahārāja! E ṣum hatum? Tyāre mahārāje kahyum je, Brahmā, Viṣṇu ne Shiv, e traṇa deva nitya ā saṅtanī sabhānām ne amārām darṣana karavā āve che, paṇa āja to vimāne sahita Hari icchāe karīne tamane dekhāṇā. *Iti Vacanāmṛutam 11511 234 11*

॥ Shree swaminarayano vijaytetaram ॥

vachnamrutam

॥ Shri Gaḍhaḍā Añtya Prakaraṇm ॥

Saṅvat 1882nā vaiśākha vadi 11 ekādaśīne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriVāsudevanārāyaṇanā phalyānī mānhilī kore āthamaṇe bāra oraḍānī unci osariē gādītakiye yukta je suṅdara raṅgita ḍholiyo te upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane mastakane viṣe je moṭī śveta pāgha temām suṅdara mogarānā puṣpano toro virājamāna hato, ane kañthane viṣe mogarānām puṣpano hāra virājamāna hato, ane be hāthane viṣe te puṣpanā gajarā virājamāna hatā, ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shriji mahārāje paramahñsane pūchayum je, parameśvaranā bhaktane bhūṅḍā deśakālādikano yoga thāya toya paṇa bhagavānanī bhaktimām vighna thāya nahi evī śī samajaṇa che? Pachī paramahñsane jevum samajāyum tevum kahyum paṇa yathārtha uttara thayo nahi. Pachī Shriji mahārāja bolyā je, je bhagavānane bhaje tene eka to ḍraḍha vairāgya joīe, ane bījī ātmaniṣṭhā joīe. Temām jo vairāgya na hoyā to jyāre managamatum padārtha maḷe tyāre jema bhagavānamām prīti kare che tema bījā padārthamām paṇa bhagavānanā jevī prīti thāi jāy. Ane jo ātmaniṣṭhā na hoyā to jyāre dehamām sukhaduḷkha āve tyāre e bhaktanī vṛuttiyo cūnthāi jāy, pachī jene Sukhadāyī jāṇe temām prīti kare ane jene duḷkhadāyī jāṇe te sāthe dveṣa kare, evī rīte enī buddhi bhraṣṭa thāi jāyā

māṭe bhagavānanā bhaktane ātmaniṣṭhā ane vaiairāgy, e beya atiṣe dṛaḍha joīe, ṣā sāru je, vaiairāgye karīne to bhagavānanī mūrṭi vinā bijā māyika ākāra mātra khoṭā thāī jāya che, ane ātmaniṣṭhāe karīne māyika je sukha ne duḥkha te khoṭām thāī jāya che, ane jene vairāgya ne ātmaniṣṭhā na hoya tene to nirvikalpa samādhi thāī hoya to paṇa jyām sudhī samādhimām rahe tyām sudhī sukha śānti rahe, ane jyāre samādhimānthī bahāra nisare tyāre Nārāyaṇadāsani peṭhe sārām padārthane joīne cāḷā cūnthavā māṇḍe.

Ane vaḷī je bhagavānanā bhakta hoeya tene to bhagavānane viṣe gñānanuṃ aṅga hoya ne kānto hetanuṃ aṅga hoy. Temām jene gñānanuṃ aṅga hoya te to bhagavānanuṃ atiṣe māhātmya samaje, ane jene hetanuṃ aṅga hoya tene to bhagavāna vinā ardha ghaḍī cāle nahi. Te gñānanā aṅgavāḷā to Jhīṇobhāī, Devarāma ne Prabhāṣānkara che. Evī rīte je haribhakta bhagavānanuṃ māhātmya jāṇe tene gñānanā aṅgavāḷā jāṇavā. Ane jevuṃ vrajanī gopīone bhagavānane viṣe heta hatuṃ tevī rītanā je haribhakta hoya tene hetanuṃ aṅga jāṇavuṃ. Ane jene gñānanuṃ aṅga hoya te bhagavānane aṅtaryāmī jāṇe, ane ema jāṇe je, bhagavāna te koīnuṃ kahyuṃ sām̄bhaḷe ja nahi. Bhagavāna to je bhaktanuṃ jevuṃ aṅga hoya tene tevūṃ jāṇīne tevī rīte kahe che. Paṇa koīnī śikhāmaṇe karīne cālatā nathī. Ane je ema jāṇe je, bhagavāna to koīkanā śikhavyā thakā mārāmām vānka nathī to paṇa mane kahe che, tene to bhagavānanā svarūpanuṃ gñāna ja nathī. Ane ā saṅsāramām paṇa je manuṣyane je saṅghāthe svārtha hoya teno koī rīte avaguṇa le nahi. Shā māṭe je, ene potānā svārthanuṃ heta che, to jeṇe bhagavāna sāthe janmamaraṇanā bhaya thakī chūṭavāno svārtha jāṇyo hoya tene koī rīte bhagavānāno avaguṇa āve nahi. Ane je ema jāṇe je, bhagavāna to koīnā pheravyā pharī jāya che. Ema samajīne je bhagavānāno avaguṇa le tene to gñānanuṃ aṅga paṇa nathī, ane hetanuṃ aṅga paṇa nathī. Evī rīte kahīne Shriḷī mahārāje moṭāmoṭā paramah̄sane kahyuṃ je, tame tamāruṃ e bemānthī je aṅga hoya te kaho. Pachī sarve paramah̄se kahyuṃ je, amāre to gñānanuṃ aṅga che.

Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, jene hetanuṃ aṅga hoya tene to potānā je priyatama tene arthe je na karavānuṃ hoya te paṇa thāy. Kema je, ā saṅsārane viṣe je cora hoya tene potapotānī strī ne chokarām tene

viṣe heta hoyā che. Ane jyāre corī karavā jāya tyāre bījā māṇasane māṛīne potānā gharanā māṇasane dravya āpe che. Ane e cora ghaṇo nirdaya che paṇa potānā kuṭumbī upara heta che to te saṅghāthe nirdaya nathī thato. Tema jene bhagavāna ke bhagavānanā bhakta saṅghāthe heta hoyā tene bhagavāna ke bhagavānanā bhakta upara krodha ke īrṣyā āve ja nahi, ane avaguṇa paṇa koī rīte āve ja nahi, evuṃ jene heta hoyā tene hetanuṃ aṅga kahīe, ane jene gñāna ke heta e bemānthī ekeya aṅga nathī tene cālā cūnthāṇo kahīe. Eṭalī vārtā kahīne shrījī mahārāja potānā utārāmām padhāryā.

Pachī te ja divasa sājane same Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe gādītakiyā bichāvela ḍholiyā upara virājamāna thayā hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane kaṅthane viṣe mogarānā puṣpano hāra paheryo hato, ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Ane potānī āgaḷa sādhu dūkaḍa sarodā bajāvīne kīrtana gātā hatā. Te kīrtana bhakti jyāre karī rahyā tyāre Shrijīmahārāje ema āgñā karī je, amārī lakhelī je Shikṣāpatrī teno pāṭha amārā āśrita je tyāgī sādhu tathā brahmacārī tathā gṛahastha bāī bhāī sarve temaṇe nitye karavo. Ane jene bhaṇatām na āvaḍatum hoyā tene nitye śravaṇa karavum, ane jene śravaṇa karavāno yoga na āve tene nitye Shikṣāpatrīnī pūjā karavī. Evī rīte ame Shikṣāpatrīmānja lakhyum che. Māṭe e traṇamānthī jene phera paḍe tene eka upavāsa karavā ema amārī āgñā che. Evī rītānī je Shrijīmahārājānī āgñā tene pāḷavāno niyama e sarve dhāryo je, He Mahārāja! Jema tame kaho cho tema ame sarve pālīṣuṃ. Tene sām̐bhaḷīne Shrijīmahārāja atiṣe prasanna thāīne sarve sādhone ne sarve brahmacārīne maḷatā havā, ane sarve satsaṅgīnā hṛdayane viṣe potānām caraṇāravīnda āpatā havā. *Iti Vacanāmṛutam 1111 235 //*

Saṅvat 1882nā jyeṣṭha sudī 6 chaṭṭhane divasa sājane same swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shri Vāsudevanārāyaṇanā maṅdiranā phaḷiyāne viṣe bājōṭha upara virājamāna hatā ane mastaka upara śyāma cheḍānī dhoḷī pāgha bāndhī hatī, ane śveta cādara oḍhī hatī, ane śveta khesa paheryāe hato,

ane pāghane viṣe mogarānā puṣpano toro khosyo hato, ane potānā mukhāraviindanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī,

Pachī Shrijīmahārāje praśna pūchayo je, jagatane nāṣavaṅta dekhe che ane dehane mūkīne cetana judo thāī jāya che tene paṇa dekhe che, to paṇa ā jīvane jagatanuṃ pradhānapaṇuṃ hṛdayamānthī maṭatum nathī, ane parameṣvarane sarvaprakāre sukhanā siṅdhu jāṇe che, to paṇa parameṣvaramām jīvanuṃ citta coṭatum nathī, tema satsaṅga paṇa enā hṛdayamām mukhya thato nathī, ane dhan, strī ādika je sānsārika padārtha temānthī prīti maṭatī nathī tenuṃ ṣuṃ kāraṇa haṣe? Pachī Muktaṅnīdaswāmīe kahyuṃ je, jīvanā hṛdayamām vairāgya nathī teṇe karīne jagatanuṃ pradhānapaṇuṃ maṭatum nathī ne bhagavānamām prīti thatī nathī. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, vairāgyanī nyūnatā che e to vāta sācī, paṇa amane to ema bhāse che je, jene satsaṅga thatām thatām jevuṃ aṅga baṅdhāī jāya che tevuṃ ne tevuṃ ja sadāya rahe che paṇa te vinā bījūṃ thatuṃ nathī. Ane satsaṅge karīne te aṅganī puṣṭi to thāya paṇa aṅga to tenuṃ teja rahe che. Ane jyāre jene je aṅga baṅdhāya che, tyāre aṅga baṅdhātām tenuṃ citta vibhrānta jevuṃ thāī jāya che, jema kāmī hoyā tenuṃ citta kāme karīne vibhrānta thāy, ne jema krodhī hoyā tenuṃ citta krodhe karīne vibhrānta thāy, ne jema lobhī hoyā tenuṃ citta lobhe karīne vibhrānta thāy, tema enuṃ citta aṅga baṅdhātām vibhrānta thāī jāya che. Pachī te vibhrāntamām jevuṃ aṅga baṅdhāya tevuṃ aṅga rahe che. Māṭe je samaju hoyā tene potānuṃ je aṅga hoyā tene oḷakhī rākhyuṃ joīe te jyāre kāmakrodhādike karīne potāne vikṣepa thato hoyā tyāre potānā aṅgano vicāra kare to te kāmādika kṣīṇa paḍī jāy, jema koīka grahastha hoyā tene potānī mātā, bona athavā dīkarī ati svarūpavāna hoy, tene joīne jo bhūṅdo ghāṭa thāī jāy, to pachī tenī kevē dājha thāya? Tevē dājha jyāre satsaṅga vinā bījūṃ padārtha pradhāna thāya tyāre thāī joīe. Ane jyāre evī dājha ayogyā pradārthanā saṅkalpane dekhīne na thāya tenā hṛdayamām to satsaṅga paṇa pradhāna na rahe. Ane sarve sādhananā phaḷarūpa to ā satsaṅga che. Te ShriKṛṣṇa bhagavāne uddhava pratyē, ekādaṣa skaṅdhamām kahyuṃ che je, aṣṭāṅgayoga tathā sāṅkhya vicāra tathā śāstrapaṭhana tathā tap, tyāg, yog, yajana ane vratādike

karīne hum̄ tevo vaṣa thato nathī̄ jevo satsaṅge karīne vaṣa thāum̄ chuñ. Māṭe amane to ema bhāse che je, pūrva janmano saṅskāra haṣe te paṇa satpuruṣanā yoge karīne thayo haṣe, ane āja paṇa jene saṅskāra thāya che te satpuruṣanā yoge karīne ja thāya che. Māṭe evā satpuruṣano saṅga prāpta thayo che topaṇa jene jema che tema samajātum̄ nathī̄ tene atiṣaya maṇḍa buddhivāḷo jāṇavo, ṣā māṭe je jevī Shvetadvīpamām̄ sabhā che ne jevī Golok, Vaikuṅṭhalokane viṣe sabhā che ne jevī Badrikāṣramane viṣe sabhā che tethī̄ paṇa hum̄ ā satsaṅgīnī̄ sabhāne adhika jāṇum̄ chum̄ ane sarve haribhaktane atiṣe prakāṣe yukta dekhum̄ chuñ. Emām̄ jo lagāra mithyā kahetā hoīe, to ā saṅtasabhānā sama che. Te sama ṣā sāru khāvā paḍe che je, sarvene evum̄ aloukikapaṇum̄ samajātum̄ nathī̄ ane dekhavāmām̄ paṇa āvatum̄ nathī̄, te sāru sama khāvā paḍe che, ane brahmādikane paṇa durlabha evo je ā satsaṅga temām̄ āvīne parameṣvara vinā jene bījā padārthamām̄ heta rahe che tenum̄ kāraṇa e che je, jevī e jīvane parokṣane viṣe pratīti che tevī pratyakṣane viṣe draḍhapaṇe pratīti thatī̄ nathī̄, te śrutimām̄ kahyum̄ che je, jevī parokṣa devane viṣe jīvane pratīti che tevī jo pratyakṣa gururūpa Harine viṣe āve to jeṭalā artha prāpta thavānā kahyā che teṭalā sarve artha tene prāpta thāya che. Ane jyāre āvo saṅta samāgama prāpta thayo tyāre deha mūkīne jene pāmavā hatā te to deha chatānja maḷyā che. Māṭe jene paramapada kahīe, mokṣa kahīe, tene chate dehe ja pāmyo che. Ane ā vārtā je kahī, te jaṇāya che to jāḍī̄ jevī, paṇa eto atiṣaya jhīṇī̄ che, te je evī rīte vartato hoyā tene ema samajāya je, e vārtā ati jhīṇī̄ che. Ne bījāne to samajyāmām̄ paṇa āve nahi evī atiṣaya jhīṇī̄ vārtā che. Ema vārtā karīne Shriḷīmahārāja Jay Saccidānḍ kahīne potānā utārāmām̄ padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam 11211 236 11*

Saṅvat 1883nā aṣāḍha vadi 1 paḍavāne divasa swāmī ShriSahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̄ potānā utārāne viṣe virājamāna hatā, ane te divasa ṭhakkara Harajīe potāne ghera Shriḷīmahārājanī̄ padharāmaṇī̄ karī tyāre Shriḷīmahārāja tyām̄ padhāryā. Pachī̄ ugamaṇe bāra oraḍānī̄ osariye ḍholiyā upara gādītakiyā bichāvīne Shriḷīmahārājanane virājamāna karyā. Pachī̄ Harjī Thakkare Shriḷīmahārājanī̄ kesaracaṅdanādike karīne pūjā karī. Evī rīte Shriḷīmahārāja pūrva

mukhāraviñde virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān. Ane kañṭhane viṣe mogarānā puṣpanā hāra tathā be bhujāne viṣe te puṣpanā gajarā tathā pāghane viṣe te puṣpanā torā te atiṣe virājamāna hatā. Ane Shrijīmahārājanā mukhāraviñdanī āgaḷa munimñḍaḷa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Te samayamām Shrijīmahārāje sarva sañtamañḍaḷane praśna pūchayo je, je haribhaktanā hṛdayane viṣe dayā ne sneha e be svābhāvika rahyām hoyā tyāre snehanuñ svarṇupa to madha jevuñ che te jyām tyām coṭe. Ane dayāno svabhāva evo che je, jyām tyām dayā kare. Tyāre Bharatajīe mṛgalā upara dayā karī to te mṛgalīne peṭe janma levo paḍayo. Ane je dayāvāna hoyā tene je upara dayā āve te sañghāthe sneha thayā vinā rahe nahi. Ane e dayā ne sneha tene ṭālyāno upāya to ātmagñāna ne vairāgya e be ja che. Te ātmagñāna evuñ che je, jemām kāni bījuñ peseja nahīn, ane vairāgyanuñ evuñ svarṇupa che je, sarve nāmarṇupane nāśavānta dekhāḍe. Māṭe ātmagñāna ne vairāgya e be vate karīne dayā ne snehano nāśa thāī jāya che, ane sthūl, sūkṣma ne kāraṇa e ādika sarve upādhino paṇa nāśa thāī jāya che, ane kevaḷa brahmasattāmātra rahe che. Pachī ene bhagavāna tathā bhagavānanā bhaktane viṣe dayā ne sneha rahe che ke nathī raheto? E praśna che. Pachī Muktañndaswāmī tathā Shukamuni tathā Nityāñndaswāmī e ādika paramahñse jenī jevī draṣṭi pūgī tevo teṇe uttara karyo. Paṇa Shrijīmahārājanā praśnanuñ yathārtha samādhāna thayuñ nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, lyo ame uttara karīe, eno to uttara ema che je gñāna ne vairāgye karīne traṇa śarīr, traṇa avasthā ne traṇa guṇ, e sarve māyika upādhi thakī caitanya judo thāī jāya che ne kevaḷa sattāmātra rahe che, paṇa māyika upādhino leśa paṇa raheto nathī, tyāre jema dīpakano agni te koḍiyuñ, tela ne vāṭ, e traṇene yoge karīne daṣṭimām āve tathā grahaṇa karyāmām āve, paṇa jyāre e traṇa prakāranī upādhino saṅga chūṭī jāya che tyāre e agni koīnī draṣṭimām paṇa na āve ne grahaṇa paṇa na thāy, ne upādhie yukta hoyā tyāre ja draṣṭie āve ne grahaṇa karyāmām āve, tema gñāna vairāgye karīne sarve māyika upādhi nivṛtti pāme che tyāre e jīvātmā che te kevaḷa brahmasattāmātra rahe che. Ne te mana vāṇīne agocara che. Ne koī īndriye karīne grahaṇa

karyāmām āvato nathī. Pachī te kāḷe to ene jo śuddha sampradāye karīne bhagavānanuṁ gñāna prāpta thayuṁ hoy, ne bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanuṁ mähātmya yathārthapaṇe samajāyumuṁ hoy, tene to sarve māyika upādhino saṅga ṭaḷī jāy. Ne potāno jīvātmā brahmarūpa thāya to paṇa bhagavāna ne bhagavānanā bhaktane viṣe je dayā ne prīti te niraṅtara rahe che. Tyām dṛaṣṭānta che, jema dīpakani jyota che tene jyāre upādhino saṅga ṭaḷī jāya che tyāre e agni koī īndriye karīne grahaṇa na thāya evo ākāśane viṣe raheche, topaṇa e agnine viṣe sugandhī tathā durgandhīno je pāśa lāgyo hoya te ṭaḷato nathī. Tathā jema vāyu che te to agni thakī paṇa vadhu asaṅgī che, to paṇa tene sugandhī tathā durgandhīno pāśa lāge che. Tema ja jīvātmāne gñānavairāgye karīne māyika upādhino saṅga ṭaḷī jāya che, topaṇa satsaṅgano pāśa lāgyo che te ṭaḷato nathī, ane te brahmarūpa thāya che to paṇa Nārad, Sanakādika ne Shukajīnī peṭhe bhagavāna tathā bhagavānanā bhaktane viṣe atiṣe dayā ne prītie yukta varte che. Tyām śloka

Parinishhtthitodapi nairgunye uttamshlokalilayaa /

Gruhitchetaa rajershe! aakhyaanam yaddhitvaan // tatha

Harergunaakshiptamatirbhagvaan baadrayanīh /

Adhyagaan mahadaakhyaanam nityam vishnujanpriyah // tatha

Aatmaaraamashcha munyo, praayen manushyo rajan // Gitama

kahyu chhe ke

Brahmabhutahprasanaatmaa na shoochati na kaadakshati /

Samah sarveshhu bhuteshhu madbhaktim labhate paraam //

Ityādika ghaṇāka śloke karīne pratipādana karyuṁ che je, bhagavānanā bhakta hoya te gñānavairāgye karīne māyika upādhino tyāga karīne brahmarūpa thayā hoya to paṇa bhagavāna tathā bhagavānanā bhaktane viṣe dayā ne prīti teṇe yukta hoya che, ane je bhagavānāno bhakta na hoya ne kevaḷa ātmagñāna ne vairāgye karīne māyika upādhine ṭaḷīne sattāmātra vartato hoya tene to sādhanadaśāne viṣe bhagavānanī upāsanāe rahita evā je kevaḷa ātmagñānī tenā saṅgarūpa kusaṅgano pāśa lāgyo che, māṭe bhagavāna ne bhagavānanā bhaktane viṣe dayā ne sneha thatām nathī. Jema vāyune ne agnine durgandhāno pāśa lāge che,

temaja ene kusaṅgano pāṣa lāgyo che, te koī prakāre ṭaḷato nathī. Jema Aṣvatthāmā brahmarṛupa thayo hato, paṇa ene kusaṅgano pāṣa lāgyo hato, māṭe ShriKṛṣṇabhagavāna ne te bhagavānanā bhakta je Pāṇḍava tene viṣe dayā ne sneha thayām nahi, tema kevaḷa je ātmagñānī che te brahmarṛupa thāya che topaṇa tene kusaṅgano pāṣa jato nathī. Ne bhagavāna ne bhagavānanā bhaktamām dayā ne sneha thatām nathī. Māṭe bhagavānanā bhaktane to māyika upādhipo saṅga maṭī jāya che to paṇa bhagavāna tathā bhagavānanā bhakta tene viṣe atiṣe dayā ne prīti vṛddhine pāme che, paṇa koī rīte dayā tathā prīti ṭaḷatī nathī, akhaṇḍa rahe che. Ema vārtā karīne ShriJīmahārāja Jay Saccidānnd kahīne potāne utāre padhāryā.

Iti Vacanāmṛtam ||3|| 237 ||

Saṅvat 1883nā śrāvaṇa sudi 3 ṭṛutiyāne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potāne utāre meḍīnī osarī upara gādītakiyā bichāvīne uttarāde mukhāraviṇde virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṇdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhakatani sabbhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī ShriJīmahārāja bolyā je, bhagavānāno bhakta hoyā ne te gñāna vairāgye yukta hoyā ne vicārane baḷe karīne potāne baṇdhana kare evī je māyika padārthamām prīti tene ṭāḷī nākhī hoy, topaṇa e bhaktane jyām sudhī nirvikalpa samādhi thāya nahi tyām sudhī bādhitānuvṛutti rahī jāya che, teṇe karīne vicāramām ema rahe che je, rakhe māre mā, bāp, strī, chokarān, dravy, kuṭumb, deh, geha emane viṣe prīti rahī gaī hoyā nahi, ema bīto rahe che. Jema koīka śūrāvīra puruṣa hoyā teṇe potānā sarve śatru māri nākhya hoyā to paṇa te marelā śatru thakī paṇa kyāreka bī jāya che, tathā svapnamām te śatrune dekhe tyāre bī jāya che, tema te gñānī bhaktane paṇa je je padārtha aṅtaramānthī juṭhum karī nākhya che, ne temānthī prīti toḍī nākhī che, to paṇa bādhitānuvṛuttie karīne aṅtaramām māyika padārthanā baṇdhana thakī bīka lāge che, athavā dhanakalatrādika padārthanī koīka same smṛuti thāī āve che tyāre manamām bī javāya che je, rakhe mane baṇdhana kare. Evī rīte je padārtha aṅtaramānthī asatya karī nākhya che te padārthanī

smṛuti thāī āve tene bādhitānuvṛutti kahīe. Te bādhitānuvṛutti jyāre nirvikalpa samādhi thāya tyāre nāṣa thāya che, ne e puruṣane khādhāpīdhānī tathā divas-rātrini tathā sukhaduḥkhanī kaṣī khabara raheti nathī, ane jyāre e nirvikalpa samādhimānthī bāraṇe nīsare ne savikalpa samādhimām varte tyāre to bādhitānuvṛutti rahe khari, māṭe te haribhaktane tāva āve athavā deha paḍavāno samaya thāya tyāre bādhitānuvṛuttine yoge karīne bhagavāna vinā bijā padārthanī paṇa kyāreka smṛuti thāī āve, ane te samāmām je bolāya te paṇa baralyā jevuṁ bolāy, ane oya bāp, oya mā evām vacana paṇa bolāy. Tyāre je ā bādhitānuvṛuttinā marmane na samajato hoyā tenā hṛudayamām te haribhaktano avaguṇa āvī jāya je, ā bhagavānāno bhakta kahevāto hato, ne aṅtakāle āma kema barale che? Evo je avaguṇa levāya che, te bādhitānuvṛuttino marma jāṅyā vinā levāya che ane ā saṅsāramām keṭalāka pāpī manuṣya hoy, ne te aṅta same bolatām cālatām khabaḍadāra thakā dehane mele che, athavā koīka sipāī ne rajapūta hoyā ne tene śarīramām ghā vāge eṭale khabaḍadāra thakā ne bolatān, cālatām marī jāya che. Māṭe bhagavānathī vimukha hoyā nete khabaḍadāra thako deha mūke to paṇa ṣuṁ tenuṁ kalyāṇa thāya che? Teno to narakamāñja nivāsa thāya che. Ane bhagavānāno bhakta hoyā te bhagavānanuṁ nāmasmaraṇa karato thako deha muke athavā bādhitānuvṛuttine yoge karīne beṣuddha thāine deha mūke, to paṇa e bhagavānāno bhakta bhagavānanā caraṇāraviṅdane ja pāme che.

Ane te ja divasa saṅdhyā same Shrijīmahārāja potānā utārāmām meḍīnī osarīe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sādhu tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje moṭerā paramahṅsa pratye praṣna pūchayo je, ā dehane viṣe jīva rahyo che te eka ṭhekāṇe kevi rīte rahyo che, ne sarva dehamām kevi rīte vyāpī rahyo che? Te kaho. Pachī jene jevuṁ bhāsyuṁ teṇe tevum kahyuṁ, paṇa Shrijīmahārājanā praṣnanuṁ koīthī samādhāna thayuṁ nahi. Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jema dehane viṣe annādika rasano vikāra vīrya che, tema pañca mahābhūtanā vikārarūpa evuṁ eka hṛudayane viṣe mānsanuṁ cakra che, tene viṣe jīva rahyo che. Te jema cīnṭharāno kākaḍo hoyā tene tele palālīne agnie saḷagāvyo hoy, tema jīva

che te mānsanā cakra saṅgāthe vaḷagīne rahyo che, ane vaḷī jema loḍhāno khīlo hoyā tene viṣe agni vyāpī rahyo hoy, tema mānsanā cakrane viṣe jīva je te viṣeṣa sattāe karīne vyāpī rahyo che, ane sāmānya sattāe karīne badhā dehane viṣe vyāpī rahyo che. Māṭe je je ṭhekāṇe dehamām duḥkha thāya che te sarve duḥkha jīvane ja che paṇa dehanā sukha duḥkha thakī e jīva judo na kahevāy. Ane koīka ema kaheṣe je, jīva to prakāṣamāna che, ane mānsanum cakra ne deha to prakāṣe rahita che, te bene eka bījāmām maḷyā kema kahevāya? To eno uttara ema che je, jema tel, koḍiyum ne vāṭ, tenā sambāndha vinā ekalo agnino jyoti ākāṣane viṣe adharapadhara raheto nathī, tema pañcabhūtanā vikārārūpa evum je mānsanum cakra tenā sambāndha vinā ekalo jīva raheto nathī, ane jema koḍiyā thakī, tela thakī, ne vāṭa thakī, agni judo che, te koḍiyāne bhāṅgave karīne agnino nāṣa thato nathī. Tema mānsanā cakrane viṣe ne dehane viṣe jīva vyāpīne rahyo che to paṇa dehane marave karīne jīva marato nathī. Ane deha bheḷo sukhaduḥkhane to pāme kharo, paṇa dehanā jevo e jīvano nāṣavaṅta svabhāva nathī. Evī rīte jīva avināṣī che, ne prakāṣa rūpa che, ane dehane viṣe vyāpaka che, ane jema maṅdirane viṣe eka sthaḷamām dīvo mūkyo hoyā te dīvānā agniṅ jyota viṣeṣe karīne to vāṭane viṣe vyāpī rahī che ane sāmānyapaṇe karīne to badhā gharane viṣe vyāpī rahī che, tema jīvātmā che te paṇa viṣeṣe karīne to pañca mahābhūtanā vikārārūpa je mānsanum cakra tene viṣe vyāpīne rahyo che, ane sāmānyapaṇe karīne to badhā dehamām vyāpīne rahyo che, evī rīte ā dehane viṣe jīva rahe che, ane e jīvane viṣe parameṣvara paṇa sākṣīrūpe karīne rahe che. *Iti Vachanāmṛutam 11411 23811*

Saṅvat 1883nā bhādaravā sudi 11 ekādaṣīne divasa Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe gādītakiyā upara virājamāna hatā, ane sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kaṅthane viṣe mogarānā puṣpanā hāra paheryā hatā, ane pāghane viṣe mogarānā puṣpanā torā virājamāna hatā, ne hāthane viṣe mogarānā puṣpanā gajarā virājamāna hatā, ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa munimṅdaḷa tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Te samayamām Shrijīmahārāje kahyūm je, koīka praṣṇa pūcho. Pachī Muktañnda swāmīe pūchayūm je, He Mahārāja! Bhagavānani je bhakti che temām koī rītanūm vighna na thāya evī te kaī bhakti che, ane je bhaktimām kāñīka vighna thāya che te kaī jātanī bhakti che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ṭṭṭīya skāndhamām Kapilagītāne viṣe mātā Devahutī Kapilājī pratyē kahyūm che je -

*Yannamdheyashravanaanukirtanaadyatprahvanadyatsmaranaadyapi
kchichita / Shvaadodapi sadyah savnaay kalpate katham punaste
bhagvannu darshanaat //*

*Aho bat shvapchodato gariyaan jajihvaagre vartate naam tubhyam
/ Tepustapaste juhuvuh sasnuraaryaa brahmaanuchurnaam
gruhrnanti ye te //*

E be ṣloke karīne jevūm bhagavānanūm māhātmya kahyūm che, tathā Kapilajīe mātā Devahūti pratyē potānūm māhātmya kahyūm che je -

Madyadwati vaatodayam suryastpati madbhayaat /

Varshatindro dahatyagnirmrutyushcharati madyaat //

Evī rīte māhātmya sahita bhagavānani bhakti hoyā temām to koī jātanūm vighna āve nahi, ane māhātmya jāñyā vinā prākṛtabuddhie karīne jo bhakti kare to temām vighna āve che.

Pachī vaļī Muktañndaswāmīe pūchayūm je, e māhātmya yukta bhakti āvyānūm ṣum sādhana che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Shukasanakādika jevā je moṭā puruṣa tenī je sevā ne prasaṅga temāñthī māhātmye saha vartamāna evī je bhakti te jīvanā hṛdayamām udaya thāya che.

Pachī Shukamunie pūchayūm je, eka to bhagavānāno bhakta evo hoyā je tene bhagavānāno niṣcaya paṇa paripakva hoy, ne kām, krodh, lobh, mohādika je vikār, te eke tenā hṛdayamām āve nahi. Ane bījo bhakta hoyā tene to bhagavānāno niṣcaya paripakva hoy, paṇa kām, krodh, lobh, mohādika vikāre karīne aṅtaramām vikṣepa thato hoy. E be prakāranā bhakta jyāre dehane mūke tyāre e beya bhaktane bhagavānā dhāmamām sarakhā sukhanī prāpti thāya che, ke adhika nyūna sukhanī prāpti thāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, je bhagavānāno bhaktane

bhagavānāno niścaya paṇa paripakva hoy, ne kām, krodh, lobhādike karīne vikṣepane na pāmato hoy, ne atiṣe tyāgī, ne ati vairāgyavān, ne ati ātmaniṣṭhāvālo hoy, ane jo te pratyakṣa ShriKṛṣṇabhagavānānī mūrti vinā kāñika bījum icche to tene nyūna sukhanī prāpti thāya che. Ane bījo je bhakta che tene paṇa bhagavānāno niścaya to paripūrṇa che, to paṇa hṛdayamām kām, krodh, lobh, mohādikano vikṣepa āve tyāre potānā hṛdayamām dājha thāy. Ne bhagavāna je pratyakṣa ShriKṛṣṇa tenī mūrti vinā bījā koī padārthane icche nahi, tene ātmaniṣṭhā, vairāgy, jo thoḍām hoya to paṇa e deha mūkīne bhagavānānā dhāmamām bahu moṭā sukhane pāme che. Shā māṭe je, prathama kahyo je bhakta te uparathī to tyāgī ne niškāmī jaṇāya che, paṇa bhagavānānī mūrti vinā bījī ātmarāṣanādika prāptinī hṛdayamām icchā che. Māṭe e sakāma bhakta kahevāy, ane ene paralokane viṣe jarjura nyūna sukhanī prāpti thāya che. Ane je bījo bhakta kahyo te uparathī to sakāma jevo jaṇāy, paṇa e bhakta bhagavānānī mūrti vinā aṅtaramām bījum kāñī icchato nathī. Ane bhagavānānī mūrti vinā bījā sukhānī icchāno jo ghāṭa thāī jāya to atiṣaya manamām dājhe che, māṭe e niškāma bhakta kahevāy. Te jyāre deha mūke tyāre bahu moṭā sukhane pāme che, ne bhagavānāno pārṣada thāya che, ane ShriKṛṣṇabhagavānānī mūrtine viṣe atiṣe prītie yukta thāya che. *Iti Vacanāmṛtam 11511 239 //*

Saṅvat 1883 nā bhādaravā vadi 5 pañcamīne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potānā utārāne viṣe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja sarva haribhakta upara kṛpādṛaṣṭi karīne bolatā havā je, bhagavānāno bhakta hoyā ne bhagavānānī kathā, kīrtan, śravaṇādika je navadhā bhakti tene jo haribhakta upara īrṣyāe karīne kare to te bhaktie karīne bhagavāna atiṣe rājī thatā nathī, ane īrṣyāno tyāga karīne kevaḷa potānā kalyāṇane arthe bhakti kare paṇa lokane dekhāḍayā sāru na kare to te bhaktie karīne bhagavāna prasanna thāya che. Māṭe jene bhagavānane rājī karavā hoyā tene to loka rījhāvavāne

arthe tathā koīkanī īrṣyāe karīne bhakti na karavī, kevaḷa potānā kalyāṇane arthe ja karavī. Ane bhagavānanī bhakti karatām thakām kāñīka potāne aparādha thāī jāya teno doṣa bījāne māthe dharavo nahi. Ane jīvamātrano to evo svabhāva che je, jyāre kāñīka potāmām vāñka āve tyāre ema bole je, mane bīje koīe bhulāvyo tyāre mārāmām bhūla paḍī paṇa mārāmām kāñī vāñka nathī. Paṇa ema kahenāro mahāmūrkhho che. Kemaje, bījo to koīka kaheṣe je, tum kuvāmām paḍ. Tyāre ene kaheve karīne ṣum kūvāmām paḍavum? Māṭe vāñka to avaḷum kare teno ja che, ne bījāne māthe doṣa de che. Temaja īndriyo ne anṭhkarāṇano vāñka kāḍhavo e paṇa jīvanī mūrkhāī ja che. Ne jīva ne mana to paraspara ati mitra che. Jema dūdhane ne pāñīne mitratā che tema jīvane ne manane mitratā che. Te jyāre dūdhane ne pāñīne bheḷām karīne agni upara mūke, tyāre pāñī hoyā te dūdhane taḷe bese ne pote baḷe paṇa dūdhane baḷavā na de. Tyāre dūdha paṇa pāñīne ugāravāne sāru pote ubharāīne agnine olavī nākhe che. Evī rīte beyane paraspara mitrācāra che. Tema ja jīvane ne manane paraspara mitrācāra che. Te je vāta jīvane na gamatī hoyā te vātano ghāṭa manamām thāya ja nahi. Jyāre kāñīka jīvane gamatum hoyā tyāre mana jīvane samajāve. Ane jīva jyāre bhagavānanum dhyāna karato hoyā tyāre mana kaheṣe je, bhagavānanī bhakta koīka bāī hoyā tenum paṇa bheḷum dhyāna karavum. Pachī tenā sarva aṅganum ciñtavana karāvīne pachī jema bījī strīne viṣe khoṭo ghāṭa ghaḍe tema tene viṣe paṇa khoṭo ghāṭa ghaḍe, tyāre jo e bhaktano jīva atiṣe nirmaḷa hoyā to te mananum kahyum na māne. Ne atiṣaya dājha thāya to mana evo pharīne kyāreya ghāṭa ghaḍe nahi. Ane jo eno jīva malina hoyā ne pāpe yukata hoyā to mananum kahyum māne. Tyāre vaḷī mana ene bhūñḍā ghāṭa karāvī karāvīne kalyāṇanā mārgathī pāḍī nākhe. Te sāru kalyāṇanā mārgathī avaḷī rīte adharmanī vārtāne potānum mana kahe athavā bījo koī māṇasa kahe to tene saṅgāthe je ṣuddha mumukṣu hoyā tene atiṣe vaira thāī jāya che. Pachī potānum mana athavā bījo māṇasa te pharīne tene te vārtā kahevā āve nahi. Ane mana che te to jīvanum mitra ja che, te jīvane na game evo ghāṭa ghaḍe ja nahi. Ane jyāre kāñī manane ayogya ghāṭa thāī jāya tyāre jo jīvane mana upara atiṣe rīsa caḍatī hoyā to pharīne manamām evo ghāṭa thāya ja nahi. Ane jyāre manane sadāya ayogya ghāṭa thayā

karatā hoyā tyāre ene potānā jīvano ja vānka samajavo paṇa ekalā manano vānka samajavo nahi. Evī rīte samajīne bhagavānanī bhakti kare to tene koī vimukha jīvano tathā potānā manano je kusaṅga te leṣa mātra aḍī ṣake nahi, ane nirvighna thako bhagavānanuṃ bhajana kare. *Iti Vacanāmṛutam 11611 240 11*

Saṅvat 1883nā bhādaravā vadi 6 chaṭṭhane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potānā utārāne viṣe gādī takiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane kaṅṭhane viṣe mogarānā puṣpanā hāra paheryā hatā, ne pāghane viṣe mogarānā puṣpanā torā virājamāna hatā, ne potānā mukhāraviṇḍani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja sarva haribhakta pratye bolyā je, amārā antarano je siddhānta che te kahīe chīe je, jene potānuṃ kalyāṇa icchavūṃ tene to bhagavāna ne bhagavānanā sādhu ethī uparānta bijuṃ kānī jagatamām sukhadāyī nathī, māṭe jema potānā śarīrane viṣe jīvane ātmabuddhi varte che tevī bhagavāna ne bhagavānanā santane viṣe ātmabuddhi rākhi joīe. Ane bhagavānanā bhaktano pakṣa dṛaḍha karīne rākhyo joīe ane te pakṣa rākhatām thakām ābarū vadho athavā ghaṭo, athavā māna thāo ke apamāna thāo, athavā deha jīvo ke maro, paṇa koī rīte bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano pakṣa mūkavo nahi ne emano abhāva āvavā devo nahi. Ane bhagavānanā bhakta jevā deha ne dehanām sagān sambāndhīne vahālām rākhevām nahi. Evī rīte je haribhakta varte tene ati baḷavāna evā je kāma krodhādika śatru te paṇa parābhava karī śakatā nathī. Ane je bhagavānanuṃ brahmapura dhāma che tene viṣe bhagavāna sadāya sākāra mūrtimāna virājamāna che, ane bhagavānanā bhakta paṇa e bhagavānanā dhāmamām mūrtimāna thakā bhagavānanī sevāne viṣe rahe che. Te bhagavānāno jene pratyakṣa pramāṇa dṛaḍha āsaro hoyā tene manamām evī bīka na rākhaveī je, huṃ rakhe marīne bhūtapreta thāuṃ, ke rakhe īndralokane ja pāmuṃ, ke rakhe brahmalokane ja pāmuṃ. Evī āśānkā manamām rākhaveī nahi. Kemaje, je evo bhagavānāno bhakta hoyā te to bhagavānanā dhāmane ja pāme paṇa vacamām kyānyā tene bhagavāna rahevā de nahi. Ane e

bhaktajana hoyā tene paṇa potānuṃ je mana che tene parameṣvaranā caraṇāraviṃdane viṣe dṛaḍha karīne rākhavuṃ. Jema vajraṇī pṛuthvī hoyā temāṃ vajraṇī khilī coḍī hoyā te koī rīte ukhaḍe nahi, tema bhagavānanā caraṇāraviṃdane viṣe potānā manane dṛaḍha rākhavuṃ. Ane evī rīte je bhagavānanā caraṇāraviṃdane viṣe potānā manane rākhe tene marīne bhagavānanā dhāmamāṃ javuṃ ema nathī e to chatī dehe ja bhagavānanā dhāmane pāmī rahyo che. Ema vārtā karīne Jay Saccidānṇd kahīne sarva sabhāne uṭhavānī āgñā karī. *Iti Vacanāmṛutam 11711 241 11*

Saṃvat 1883nā bhādaravā vadi 9 navamīne divasa swāmī Shri Sahajānṇdajī mahārāja Shriḡaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramāṃ ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara gādītakiyā naṅkhāvīne virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatāṃ, ne kaṅthane viṣe mogarānā puṣpanā hāra virājamāna hatā, ne pāghane viṣe mogarānā puṣpanā torā virājamāna hatā, ne potānā mukhāraviṃdani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shriḡīmahārāje munimaṅḍaḷane praśna pūchayo je, bhagavānāno bhakta hoyā tene evo kayo upāya che, je jeṇe karīne sadā sukhī rahevāya? Pachī moṭā moṭā sādhu hatā teṇe jevuṃ jene samajāyumuṃ teṇe tevo uttara karyo, pachī Shriḡī Mahārāja bolyā je, eno uttara to ema che je, je bhagavānanā bhaktane eka to dṛaḍha vairāgya hoy, ane bījo atiṣe dṛaḍha svadharma hoy, ane jeṇe e be sādhanē karīne sarve īndriyone jītīne potāne vaśa karyām hoy, ane jene bhagavāna ne bhagavānanā bhaktane viṣe atiśaya pṛīti hoyā ane jene bhagavāna ne bhagavānanā bhaktane viṣe atiśe mitrabhāva vartato hoy, ane je koī divasa bhagavāna ke bhagavānanā bhakta thakī udāsa thāya nahi, ane je bhagavāna ne bhagavānanā bhaktane saṅge ja rāḡī rahe paṇa koī vimukha jīvanī sobata game nahi, evām je haribhaktanām lakṣaṇa hoyā te ā lokane viṣe tathā paralokane viṣe sadāya sukhiyo rahe che. Ane vairāgya ne svadharma teṇe karīne jeṇe potānām īndriyone vaśa na karyām hoyā to te bhagavāna tathā bhagavānanā bhaktane saṅge rahyo thako paṇa duḥkhiyo rahe che. Shā māte je, jeṇe potānām īndriyo na jītyām hoyā tene koī thekāṇe sukha thāya nahi. Ane bhagavānanī bhakti karato hoyā to paṇa jyāre īndriyo

viṣayamām taṇāī jāya tyāre te haribhaktanā hṛdayamām ati duḥkha thāya che, māṭe sarve potānī īndriyone jīṭine vaṣa kare te ja sadā sukhiyo rahe che. Ane jeṇe sarve īndriyone jīṭine vaṣa karyām hoyā tene ja vairāgyavāna ne dharmavāḷo jāṇavo, paṇa jenām īndriyo vaṣa na thayām hoyā tene vairāgyavāna ne dharmavāḷo na jāṇavo. Ane je vairāgyavāna ne dharmavāḷo hoyā tene to sarve īndriyo niyamamām hoyā ane te sadāya sukhiyo hoy.

Pachī Mukṭānnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Bhagavānāno bhakta hoyā tene bhagavānānī bhaktimām kayum atiṣe moṭum vighna che? Pachī Shrijī Mahārāja bolyā je, bhagavānānā bhaktane eja moṭum vighna che je, je potāmām doṣa hoyā tene dekhe nahi. Ane bhagavāna ne bhagavānānā bhakta thakī jenum mana nokhum paḍī jāya ane te bhagavānānā bhakta thakī jene beparavāī thāī javāya eja ene atiṣe moṭum vighna che. *Iti Vacanāmṛutam 11811 242 11*

Saṅvat 1883nā āso sudi 11 ekādaśīne divasa swāmī Shri Sahajānndājī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane puṣpanā hāra tathā gajarā virājamāna hatā, ane pāgha upara puṣpanā torā jhūki rahyā hatā, ane potānā mukhāraviṇḍanī āgāḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje sarve haribhaktane kahyum je, je amārā moṭā moṭā paramahṅsa che tenī jevī sthiti che ne samajāṇa che te ame tamane bāī bhāī sarvene kahīe, tene sām̄bhaḷīne pachī jevī rīte tame sarve vartatā ho ne jevī tamane sthiti hoyā tevī rīte tame kahī dekhāḍajo. Ema kahīne Shrijīmahārāja bolyā je, amārā munimaṇḍalamām je moṭā moṭā saṅta che tene ema varte che je, potānā hṛdayane viṣe je jāṇapaṇum che te bhagavānānā dhāmano daravājo che. Te daravājā upara sarve saṅta ubhā che. Jema rājānā cākara che, te rājānā gharane daravāje ubhā rahyā thakā koī cora cakārane rājā pāse javā detā nathī, ane te rājānā cākārane ema hīmmata rahe che je, koī rājā pāse vighna karavā jāya to tenā kaṭakā karī nākhīe paṇa koī rīte rājā sudhī pūgavā daīe nahi. Evī rīte hīmmata sahita ḍhāl, taravāra bāndhīne ubhā rahe che, tema ā sarve saṅta che te

jāṇapaṇārṛupa je bhagavānanā dhāmano daravājo tyām ubhā rahe che, ane e jāṇapaṇāne māñhī je Akṣaradhāma temām bhagavāna che tenām darṣana kare che. Ane te bhagavāna bheḷuñ potānā hṛudayane viṣe dhan, strī, ādika je māyika padārtha tene pesavā detā nathī, ane koī jore karīne māyika padārtha hṛudayamām pesavā āve to teno nāṣa karī nākhe che paṇa koī rīte je ṭhekāṇe bhagavānane hṛudayamām dhāryā che te ṭhekāṇe pesavā detā nathī, ane śūravīranī peṭhe sāvadhāna thakā ubhā rahe che, ane hāṇ, vṛuddhi, sukh, duḥkh, mān, apamāna ādika anaṇta jātanām vighna āve teṇe karīne potānā mukāmathī ḍagatā nathī. Tyāre koīka āṣaṅkā kare je, tyāñthī ḍagatā nathī tyāre dehanī kriyā je khāna pānādika tene kema karatā haṣe? To te dṛaṣṭānte karīne kahīe chīe je, jema pāṇiyārī hoyā te kūvā upara jāḷa siṅcavā jāya che, tyāre kūvānā kāñṭhā upara paga mūkyo hoyā tenī paṇa surata rākhe che je, rakhe kūvāmām paḍī jāuñ, ane bījī vṛuttie karīne kūvāmāñthī pāṇī siṅce che. Valī bījānuñ dṛaṣṭānta jema koīka puruṣa ghoḍe caḍayo hoyā tyāre ghoḍānā peṅgaḍāmām paga hoyā tyām paṇa surata rākhe, ane ghoḍānī lagāma pakaḍī hoyā tyām paṇa surata rākhe, ane doḍatām thakām vāṭamām jhāḍa āve, khāḍo āve, patharo āve tyām paṇa surata rākhe. Evī rīte ā sarve sādhu che te aṅtara sanmukha dṛaṣṭī rākhīne bhagavānanī sevāmām paṇa rahe che ne dehanī kriyā paṇa kare che ne potānī sthitimāñthī ḍagatā nathī. Evī rīte Shrijī mahārāje moṭā moṭā je saṅta tenī sthiti kahī dekhāḍī ne pachī ema bolyā je, tamāre sarvene paṇa evī rīte aṅtara sanmukha dṛaṣṭī rākhīne niraṅtara bhagavānanī sevāmām rahevuñ ane bhagavāna vinā bījām padārtha vahālām thavā devām nahi, e vātānī atiṣaya sāvadhānī rākhavī. Ane jema rājāno cākara che te rājā pāse gāphala thāine ubho hoyā to rājā pāse cora cakāra jāī pūge tyāre e cākaranī cākari khoṭī thāy, tema haribhaktane paṇa bhagavāna vinā bījā padārthamām prīti thāī jāya to je ṭhekāṇe potānā hṛudayane viṣe jāṇapaṇāmām bhagavāna rahyā che te ṭhekāṇe dhana strī ādika bījām padārtha paṇa pesī jāya tyāre enī bhakti khoṭī thāī jāy. Māṭe potānī bhaktine nirvighna rākhīne je parameśvaranā caraṇāraviṅdane pāmavāne icche tene jāṇapaṇārṛupa je bhagavānanā dhāmano daravājo tene viṣe sāvadhāna thāine rahevuñ. Ane bhagavāna vinā bījām padārtha tyām

pesavā devām̄ nahi. Evī rīte Shrijīmahārāje potānā sarve bhaktajanane śikṣānām̄ vacana kahyān. *Iti Vacanāmṛutam 11911 243 //*

Saṅvat 1883nā āso vadi 12 dvādaśīne divasa Shrijī mahārāja Shri Gaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̄ ugamaṇe bāra oraḍānī osariē virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̄ hatān, ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa sādhu tathā deśadeśanā satsaṅgī haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Te same Shrijī mahārāja pāse eka mādhvī saṁpradāyano vidvāna brāhmaṇa āvyo. Tene Shrijīmahārāje pūchayum̄ je, tamārā saṁpradāyanā graṅthane viṣe Vṛuṇḍāvanane ja bhagavānanum̄ dhāma kahyum̄ che, ane vaḷī ema kahyum̄ che je, mahāpralayamām̄ paṇa Vṛuṇḍāvanano nāśa thato nathī. Ane Shivamārgī hoyā te ema kahe che je, mahāpralayamām̄ Kāśīno nāśa nathī thato, e vārtā amārā samajyāmām̄ āvatī nathī, śā māṭe je, mahāpralayamām̄ to pṛuthvī ādika pañcabhūtano atiśaya pralaya thāī jāya che tyāre Vṛuṇḍāvana ne Kāśī te kema rahetām̄ haṣe? Ema vārtā karīne Shrijīmahārāje Bhāgavatanum̄ pustaka maṅgāvīne ekādaśa skaṅdhamānthī tathā dvādaśa skaṅdhamānthī cāra prakāranā pralayano prasaṅga hato te vāncī saṁbhaḷāvyo. Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, ā Bhāgavatano tathā Gītāno mata jotām̄ to jeṭalum̄ prakṛutipuruṣa thakī thayum̄ che te mahāpralayamām̄ kāñī rahetum̄ nathī. Ane jo mahāpralayamān, Vṛuṇḍāvana akhaṅḍa rahetum̄ hoyā to tenā pramāṇano Vyāsajīnā graṅthano śloka tathā vedanī śruti te kahī saṁbhaḷāvo. Shā māṭe je, Vyāsajīthī bijā koī moṭā ācārya nathī. Ane bijā to je je ācārya thayā che temaṇe Vyāsajīnā karelā graṅthane āśarīne potapotānā saṁpradāya calāvyā che. Māṭe ādi ācārya je Vyāsajī tenām̄ je vacana te sarve ācāryanām̄ vacana karatām̄ ati pramāṇa che. Māṭe Vyāsajīnām̄ vacana tathā vedanī śrutie karīne je Vṛuṇḍāvana mahāpralayamām̄ nāśa nathī thatuñ, evum̄ je pramāṇa te kahī saṁbhaḷāvo to amāro sañśaya nivṛutta thāy. Ane je je ācārya thayā temaṇe Padmapurāṇanām̄ vacane karīne potapotāno mata sthāpana karyo che, te to Padmapurāṇamām̄ kṣepaka śloka nākhī nākhīne sthāpana karyo che, te potānā matanā hoyā te māne paṇa bijā koī māne nahi māṭe Shrimad bhāgavata sarakhā

prasiddha purāṇanum vacana kahī sambhaḷāvo to amāre pratīti āve. Shā māṭe je, Vyāsajīe veda purāṇa ītihāsa e sarvenum sāra sāra grahaṇa karīne Shṛīmadbhāgavata karyum che māṭe jevum bhāgavata pramāṇa evām bijām purāṇa atiṣe pramāṇa nahi. Ane jevī Bhagavadgītā pramāṇa tevum samagra Bhārata pramāṇa nahi. Māṭe evā baḷavāna śāstranum vacana kahī sambhaḷāvo to amane hā paḍe.

Evī rītanām je Shṛījī mahārājanām vacana tene sām̄bhaḷīne te brāhmaṇa ema bolyo je, He Mahārāja! Tame je praśna karyo te satya che, ne tamārā praśnano uttara karavāne ā pṛuthvī upara koī samartha nathī. Ane mārā manane to tamārā svarṛupanī dṛaḍha pratīti āvī che je, tame to sarve ācāryanā ācārya cho ne īśvaranā īśvara cho. Māṭe mane tamāro siddhānta hoyā te kṛpā karīne kaho. Pachī Shṛījīmahārāja bolyā je, ved, purāṇ, ītihāsa ne smṛutio, e sarva śāstramānthī ame e siddhānta karyo che je, jīv, māyā, īśvar, brahma ane parameśvar, e sarve anādi che ane māyā che te to pṛuthvīne ṭhekāṇe che, ane pṛuthvīmām rahyām je bīja tene ṭhekāṇe jīva che, ane īśvara to meghanē ṭhekāṇe che te parameśvaranī īcchāe karīne puruṣarūpa je īśvara teno māyā saṅghāthe sambāndha thāya che tyāre jema meghanā jaḷanā sambāndhe karīne pṛuthvīmām hatām je bīja te sarve ūgī āve che, tema māyāmānthī anādi kāḷanā jīva hatā te udaya thāī āve che, paṇa navā jīva nathī thatā. Māṭe jema īśvara anādi che tema māyā paṇa anādi che ne te māyāne viṣe rahyā je jīva te paṇa anādi che. Paṇa e jīva parameśvaranā anśa nathī e to anādi jīva ja che. Te jīva jyāre parameśvarane śaraṇe jāya tyāre bhagavānanī māyāne tare ne Nārada Sanakādikanī peṭhe brahmarūpa thāīne bhagavānanā dhāmamām jāya che ne bhagavānāno pārṣada thāya che. Evī rīte amāro siddhānta che. Evī rītanām je Shṛījī mahārājanām vacana tene sām̄bhaḷīne te brāhmaṇa potānā vaiṣṇavapaṇānā matano tyāga karīne Shṛījī Mahārājano samāśraya karato havo, ane Uddhava sampradāyanī dīkṣāne grahaṇa karato havo. *Iti Vacanāmṛtam //10// 244 //*

Saṅvat 1884nā aṣāḍha sudi tṛtīyāne divasa swāmī ShṛīSahajānndājī mahārāja ShṛīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra

dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, ame eka praṣna pūchīe je, īndriyo ne mana e bene jītyānum eka sādhana che, ke īndriyone jītyānum judum sādhana che ne manane jītyānum judum sādhana che? E praṣna che. Pachī moṭā moṭā paramahṇsa hatā temaṇe jevum jene bhāsyum tevum temaṇe kahyum, paṇa Shriḷīmahārājanā praṣnanum samādhāna thayum nahi. Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, eno uttara to ema che je, vairāgy, svadharm, tapa ane niyam, e cāra sādhanē karīne īndriyo jītāya che, ane bhagavānanī māhātmye sahita je navadhā bhakti teṇe karīne mana jītāya che.

Pachī Muktaṇḍaswāmīe pūchayum je, jevī nirvikalpa samādhine viṣe bhagavānanā bhaktane śānti rahe che, tevī e samādhi vinā paṇa śānti rahe evo ṣo upāya che? Pachī Shriḷīmahārāje kahyum je, jevī potānā dehane viṣe ātmabuddhi ne dṛaḍha prīti rahe che tevī ja bhagavāna tathā bhagavānanā bhaktane viṣe ātmabuddhi ne dṛaḍha prīti rahe to jevī nirvikalpa samādhimām śānti rahe che tevī śānti e samādhi vinā paṇa sadāya rahyā kare, eja eno uttara che.

Pachī Shriḷīmahārāje vaḷī paramahṇsa pratye praṣna pūchayo je, game tevā bhūṇḍā deśakāḷādika prāpta thāya to paṇa koī rīte kalyāṇanā mārgamānṭhī pācho paḍe ja nahi. Evo je haribhakta hoyā tene keḷī jātānī samajaṇa hoyā je, je samajaṇe karīne evī rītanī enī dṛaḍhatā āve che je tene viṣe koī rītanum vighna lāgatum nathī? Pachī moṭā moṭā saṇta hatā temām jevum jene bhāsyum tevo teṇe uttara karyo paṇa Shriḷīmahārājanā praṣnanum samādhāna thayum nahi. Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, eno uttara to ema che je, jīvane jevī dehane viṣe ātmabuddhi che tevī bhagavāna tathā bhagavānanā bhaktane viṣe ātmabuddhi hoyā to tene koī rītanum vighna lāge nahi. Ane game tevā deśakāḷādika bhūṇḍā āve teṇe karīne e bhagavāna ne bhagavānanā bhakta thakī vimukha thāya nahi.

Pachī vaḷī Shriḷīmahārāje paramahṇsa pratye praṣna pūchayo je, Jānakījīne Rāmacaṇdrajīe vanavāsa dīdho tyāre Jānakījīe atiṣaya vilāpa karavā māṇḍayo. Tyāre Lakṣmaṇajī paṇa atiṣaya dilagīra thayā. Pachī Sītājī Lakṣmaṇajī pratye bolyām je, hum mārā duḥkha sāru nathī rotī, hum to Rāmacaṇdrajīnā duḥkha sāru roum chuṇ. Shā māṭe je Raghunāthajī

ati kṛupāḷu che te lokāpavāda sāru mane vanamām mūkī, paṇa have ema vicāratā haṣe je, Sītāne meṃ vagara vānke vanamām mūkī che. Ema jāñīne kṛupāḷu che te manamām bahu duḥkha pāmatā haṣe. Māṭe Rāmacaṅdrajīne kahejyo je, Sītāne to kāñī duḥkha nathī ne Vālmīkaṛuṣiṇā āśramamām jāīne sukhe tamāruṃ bhajana karaṣe. Māṭe tame Sītāne duḥkhe karīne kāñī duḥkha pāmaṣo māñ. Ema Sītājīe Lakṣmaṇājī saṅghāthe kahī mokalyuñ, paṇa koī rīte Rāmacaṅdrajīno avaguṇa līdho nahi. Evī rīte je bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano koī rīte avaguṇa le nahi ane vairāgya ne dharma te to sāmānya paṇe hoy, eka haribhakta to evo che ane bījo haribhakta che tene to vairāgya ne dharma to ati ākarām che, paṇa Sītājīnā jevī samajaṇa nathī, e be prakāranā haribhakta che temām kyā saṅghāthe atiṣaya prīti rākhīne sobata karavī? Pachī Caitanyānnda swāmīe kahyuñ je, dharma ne vairāgya jo sāmānyapaṇe hoyo to paṇa jenī Jānakījīnā jevī samajaṇa hoyo teno ja atiṣaya prītie karīne samāgama karavo, paṇa atiṣaya vairāgya ne dharmavāḷo hoyo ne bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano avaguṇa leto hoyo to teno saṅga karavo nahi. Pachī Shriḷīmahārāje kahyuñ je, yathārtha uttara thayo. *Iti Vacanāmṛutam*
 ||111|| 245 ||

Saṅvat 1884nā aṣāḍha vadi 8 aṣṭamīne divasa swāmī ShriSahajānndājī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potānā utārāñī meḍīnā gokhane viṣe virājamāna hatā ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāja potānā bhaktajanane śikṣā karavāne arthe vārtā karatā havā je, jene potānuṃ kalyāṇa icchavuṃ tene koi prakāranuṃ māna rākhavuṃ nahi je, huṃ uccakuḷamām janma pāmyo chuñ, ke huṃ dhanāḍhaya chuñ, ke huṃ ṛupavāna chuñ, ke huṃ pañḍita chuñ. Evuṃ koi prakāranuṃ manamām māna rākhavuṃ nahi ane garība satsaṅgī hoyo tenā paṇa dāsānudāsa thai rahevuñ. Ane bhagavāna tathā bhagavānanā bhakta teno jene avaguṇa āvyo hoyo ne te satsaṅgī kahevāto hoyo to paṇa tene haḍakāyā śvāna jevo jāṇavo. Jema haḍakāyā śvānanī lāḷa jene aḍe tene paṇa haḍakavā hāle tema jene bhagavāna ne bhagavānanā

bhaktano avaguṇa āvyo hoyā te sāthe je heta rākhe athavā tenī vāta sām̐bhale to te hetano karanāro ne vātano sām̐bhaḷanāro paṇa vimukha sarakho thāy. Ane vaḷī jema kṣayaroga thayo hoyā te koi ouṣadhe karīne maṭe ja nahi. Tema jene bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano avaguṇa āvyo hoyā tenā hṛdayamānthī kyāreya āsurī mati ṭale nahi. Ane anaṇṭa brahmahatyā karī hoyā ne anaṇṭa bāḷahatyā karī hoyā ne anaṇṭa strīhatyā karī hoyā ne anaṇṭa gouhatyā karī hoyā ne anaṇṭa gurustrīno saṅga karyo hoyā teno paṇa koi kāḷe chūṭako thāy, ne śāstramām̐ te pāpa chūṭayānā upāya paṇa kahyā che. Paṇa bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanā avaguṇa levāvālāno koi śāstramām̐ e pāpa chūṭayāno upāya kahyo nathī. Ane jhera khāya athavā samudramām̐ paḍe athavā parvatathī paḍe athavā koi rākṣasa maḷe ne khāi jāya to eka ja vāra maravum̐ paḍe. Ane je bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano drohī hoyā tene to anaṇṭakoṭi kalpa sudhī maravum̐ paḍe ne avataravum̐ paḍe. Ane vaḷī game tevo śarīramām̐ roga thayo hoyā ne teṇe karīne śarīra paḍe athavā koi śatru maḷe ne śarīrano nāṣa karī nākhe paṇa jīvano nāṣa thato nathī. Ane bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano droha karyāthī to jīvano paṇa nāṣa thai jāya che. Tyāre koi kaheṣe je, jīvano nāṣa kema thato haṣe? To tyām̐ dṛaṣṭānta, jema hījaḍo hoyā te puruṣa paṇa na kahevāya ne strī paṇa na kahevāya eto kevaḷa vṛuṇḍala kahevāy. Tema je bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanā drohano karanāro hoyā teno jīva paṇa evo nakāro thai jāya je, koi divasa potānā kalyāṇanā upāyane karī ja śake nahi. Māṭe eno jīva nāṣa thai gayo jāṇavo ema jāṇīne bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano droha karavo ja nahi. Ane vaḷī potānā dehanām̐ je sagāṇ sambāndhī hoyā ne te satsaṅgī hoyā to paṇa temām̐ atiṣaya heta rākhavum̐ nahi. Jema dūdhā sākara hoyā ne temām̐ sarpanī lāḷa paḍī hoyā ne tenum̐ je pāna kare tenā prāṇa jāya tema potānā dehanām̐ je sagāṇ sambāndhī hoyā ne te haribhakta hoyā to paṇa temām̐ dehanām̐ sambāndharṛupa sarpanī lāḷa paḍī che māṭe temām̐ hetanā karanārānum̐ jarṛura akalyāṇa thāya che. Ema jāṇīne jene potānum̐ kalyāṇa icchavum̐ hoyā tene dehanām̐ je sagāṇ sambāndhī hoyā te sāthe heta rākhavum̐ nahi, ema saṅsāramānthī niḥspruha thaine bhagavānanā caraṇāraviṇḍamām̐ prīti rākhīne bhagavānanum̐ bhajana karyā karavum̐. Aa je ame vāta karī che tene je aṅtaramām̐ rākhe tene koi

rīte kalyāṇanā mārgamām vighna thāya ja nahi. Ane ā je vārtā te karāmata jevī che. Ema kahīne Shrijīmahārāje vārtānī samāpti kari. *Iti Vacanāmṛutam. 11211 246 11*

Saṅvat 1884nā aṣāḍha vadi 9 navamīne divasa swāmī ShriSahajānndaḥ mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane kaṅthane viṣe mogarānā puṣpanā hāra paheryā hatā, ne pāghane viṣe torā virājamāna hatā. Ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī. Ane āgaḷa munimaṇḍaḷa dūkaḍa sarodā laīne kīrtana gāvātā hatā.

Pachī Shrijī Mahārāja bolyā je, kīrtana rākho, have bhagavad vārtā kariē. Ema kahīne Shrijī mahārāje munimaṇḍaḷa pratye praśna pūchayo je, jīvano deha che te to pūrvakarmane ādhina che teno eka nirdhāra raheto nathī. Te kyāreka sājo rahe ne kyāreka karmādhīnapaṇe karīne māṇdo thāī jāy, ne kyāreka svatantra vartato hoyā ne kyāreka parādhīnapaṇe thāī jāyā ane dhāryum hoyā te ṭhekāṇe rahevāya ke na ja rahevāy. Ane kyāreka haribhaktanā maṇḍalamām rahetā hoīe ne karma ke kāḷane yoge karīne nokhā paḍī gayā ne ekalā ja rahī javāy, tyāre je je niyama rākhavānī dṛaḍhatā hoyā teno kānī meḷa raheja nahi. Athavā iṅgreja jevo koīka rājā hoyā ne teṇe kayānīka paravaśa rākhyā athavā potānām mana ne iṅdriyo te iṅgreja jevām ja che teṇe ja paravaśa rākhyā, tyāre je saṅtanā maṇḍalamām rahevum ne satsaṅganī maryādā pāḷavi teno kānī meḷa rahe nahi. Ane śāstramām to ema ja kahyum che je, dharm, gñān, vairāgya ane bhakti e cāra saṁpūrṇa hoyā tyāre ekāntika bhakta kahevāy, ne ekāntikanī je mukti che tene pāme. Ane kāḷ, karmane yoge karīne dehanī vyavasthā to ekanī eka rahe ema jaṇātum nathī. Māṭe bhagavānanā bhaktane kevi rīte ekāntikapaṇum rahe che? E praśna che. Pachī Gopālānnda swāmī, Caitanyānnda swāmī, Nityānndaswāmī, Muktaṅndaswāmī, Brahmānndaswāmī, Shukamuni ityādika moṭā moṭā sādhu hatā temaṇe jevum jene jaṇāyūm tevo uttara karyo paṇa e praśnanum samādhāna na thayūn.

Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, jema amāre bhagavānane viṣe

niṣṭhā rahe che tema ame kahīe je, amāre to game tevuṃ sukhaduḥkha āve tathā saṃpat vipat āve temām ema rahe che je, eka to bhagavānanī atiṣaya moṭapa jāṇīe chīe teṇe karīne ā saṃsāramām moṭā moṭā rājānī samṛuddhi ne rājyalakṣmī tene joīne leṣamātra paṇa aṅtaramām teno bhāra āvato nathī. Ane ema samajīe chīe je, āpaṇe to bhagavāna thakī kānī adhika nathī ne āpaṇuṃ mana che te bhagavānanā caraṇāraviṇdamām coṭāḍayūṃ che, ane bhagavāna saṅghāthe evī dṛaḍha prīti karī che je te prītine kāḷ, karm, māyāmānthī koīe ṭālavāne arthe samartha nathī ane potānuṃ mana e prīti ṭālavāne kare toya paṇa bhagavānamānthī e prīti na ṭaḷe evī rītano dṛaḍhāva che te game tevuṃ sukhaduḥkha āve che toya nathī ṭaḷato. Ane svābhāvika manamām evī ruci rahe che je, śahera hoya ke meḍī hoya ke rājadarabāra hoya tyām to game ja nahi. Ane vana hoy, parvata hoy, nadī hoy, jhāḍa hoy, ekānta ṭhekāṇuṃ hoy, tyām atiṣaya game che. Ne ema jāṇīe chīe je, ekāntamām besīne bhagavānanuṃ dhyāna karīe to sāruṃ, evī sadāya ruci rahe che. Ane jyāre amane Rāmānndaswāmīnuṃ darṣana nahotuṃ thayuṃ tyāre Muktaṅndaswāmī saṅghāthe ame ema ṭharāva karī rākhyo hato je, mane Rāmānndaswāmīnuṃ darṣana karāvo to āpaṇe be jaṇa vanamām jāīne bhagavānanuṃ akhaṇḍa dhyāna karyā karaṣuṃ ane koī divasa vastīmām to āviṣuṃ ja nahi, ema manano ṭharāva hato. Te hamaṇām paṇa mana evuṃ ne evuṃ ja varte che. Ane bhagavāna ne bhagavānanā bhakta temām to evuṃ dṛaḍha heta che tene kāḷ, karma ne māyā temānthī koī ṭālavāne samartha nathī. Ane potānuṃ mana ṭālyānuṃ kare toya paṇa hṛdayamānthī ṭaḷe ja nahi, evī bhagavāna ne bhagavānanā bhakta saṅgāthe atiṣaya prīti che. Ane ame keṭalīka vāra satsaṅgamānthī javāne arthe udāsa thayā chīe paṇa bhagavānanā bhaktano samūha joīne ṭakyā chīe, te koī rīte mūkīne javātuṃ nathī. Ane jene huṃ bhagavānāno bhakta na jāṇuṃ te ṭhekāṇe to mane rākhyānā koṭī upāya kare toya na ja rahevāya ane game tevī amārī ṣuṣruṣā kare toya abhakta saṅghāthe amāre bane ja nahi. Evī rīte bhagavāna ne bhagavānanā bhakta saṅghāthe ame amārā jīvane atiṣaya prītie karīne joḍī rākhyo che ane te bhagavāna vinā bījūṃ koī padārtha vahālūṃ rākhyūṃ nathī, māṭe śā sāru bhagavānamām prīti nahi rahe? Ane bhagavānanām kathā-kīrtanādika karatā hoīe tyāre to evī mastāī āve che

je, jāñīe dīvānā thāī javāṣe, ane jeṭalo viveka rahe che te to koīka bhaktajanānā samāsane arthe rahe che paṇa manamām to evīne evī ja khumārī rahe che, ane uparathī to lokane maḷato vyavahāra rākhīe chīe.

Ane te bhagavāna che te ja ā dehanā pravartāvanārā che. Te game to dehane hāthīe besāro ne game to bañdhīkhānāmām nīakhāvo ane game to ā dehamām koīka moṭo roga prero, paṇa koī divasa bhagavāna āgaḷa evī prārthanā karavī nathī je, He Mahārāja! Aa Māruñ duḷkha che tene ṭāḷo, śā māṭe je, āpaṇe potānā dehane bhagavānanā gamatāmām vartāvavo che, te jema e bhagavānanuñ gamatuñ hoyā temaja āpaṇane game che, paṇa bhagavānanā gamatā thakī potānuñ gamatuñ leśa mātra paṇa nokhuñ rākhavuñ nathī ane āpaṇe jyāre tan, man, dhana bhagavānane arpaṇa karyuñ tyāre have bhagavānanī icchā te ja āpaṇuñ prārabdha che. Te vinā bījuñ koī prārabdha nathī. Māṭe bhagavānanī icchāe karīne game tevuñ sukhaduḷkha āve temām koī rīte akaḷāī javuñ nahi ne jema bhagavāna rājī temaja āpaṇe rājī rahevuñ. Ane āvī rītanī je bhagavānane viṣe dṛaḍha prīti teṇe yukta evo je e bhakta tenā je dharm, gñān, vairāgya ne bhaki tenī rakṣāne to e bhagavāna pote ja kare che. Ane kyāreka deśa kāḷanā viṣamapaṇe karīne bāherathī to te dharmādikanā bhaṅga jevuñ jaṇātuñ hoyā paṇa te bhaktanā aṅtaramām to dharmādikano bhaṅga thatoja nathī. Evī rīte Shriḷjī mahārāja potāne upadeṣe karīne je bhagavānanā ati dṛaḍha bhakta hoyā tene jema samajavuñ ghaṭe ane jema bhagavānamām dṛaḍha prīti karī joīe te sarve vārtā karī dekhāḍatā havā. *Iti Vacanāmṛutam*
//13// 247 //

Saṅvat 1884nā aṣāḍha vadi 11 ekādaśīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatāñ. Ne mastaka upara pāghamām puṣpanā torā jhūkī rahyā hatā, ne kañthane viṣe puṣpanā hāra paheryā hatā, ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa paramahñsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī, ne munimañḍaḷa kīrtana gāvātā hatā.

Pachī Shriḷjī mahārāje kahyuñ je, kīrtana bhaktinī samāpti karo ne praśna uttara karīe. Pachī Muktañnda swāmīe hātha joḍīne pūchayuñ je,

He Mahārāja! Parameṣvara thakī to bījūm kāñī sāra vastu nathī, to paṇa e parameṣvaramām e jīvane kema dṛaḍha prīti thatī nathī? E praṣna che. Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, ene viveka nathī, jo viveka hoyā to ema vicāra thāya je, māre to brahmacarya vrata che to paṇa strīnā sukhaniṁ tṛṣṇā hṛdayamāñthī ṭalatiṁ nathī. Te e bahu khoṭum che. Ane te strīnum sukha to corāṣī lākha yonimām jyām jyām janma dharyā tyām tyām sarvatra prāpta thayum che, te paṇa manuṣya dehathī adhika prāpta thayum che. Kema je, e jīva bakaro thayo haṣe tyāre hajāra bakariyone pote ekalo bhogavato haṣe. Ane jyāre ghoḍo ke pāḍo ke sāñḍha ke buḍhiyo vānaro ityādika paṣunā dehane pāmyo haṣe tyāre tene viṣe potapotāñī jātiniṁ atiṣaya ṛupavāna ne youvanavāna evī anañta strīo te ekeeka ene maḷī haṣe, ane temām kāñī prārabdhanum kāraṇa nathī ne bhagavānanī kṛpānum paṇa kāraṇa nathī, e to sahaje maḷī hatī. Ane vaḷī paṇa jo bhagavānanum bhajana nahi kare to je je yonimām jaṣe tyām tyām anañta strīo prāpta thaṣe ne temām koī devatānum paṇa sevana pūjana nahi karyum joīe ne koī mantrano paṇa japa nahi karyo joīe, e to saheje ja te strīyādikanā sukhane pāmaṣe ane ā jīve keṭalīkavāra devatā thaīne devalokanām paṇa sukha bhogavyām che, ne keṭalīkavāra cakravartī rājā thaīne pṛuthvīmām paṇa anañta sukha bhogavyām che, to paṇa e jīvane strīyādika je padārtha che tene bhogavyāñī tṛṣṇā ṭalatiṁ nathī. Strīyādikanum je sukha che tenum atiṣaya durlabhapanum jāṇe che ne tenum ati māhātmya jāṇīne temām prīti kare che, te prīti koī rīte ṭalī ṭalatiṁ nathī, e pāpe karīne parameṣvaramām dṛaḍha prīti thatī nathī. Ane evī malina vāsanā ā jīvane thāya che te ame najare dīṭhī che. Jyāre ame nānā hatā tyāre Ayodhyāpurīmām eka Shivanum mañdira hatum temām jāīne ame sūtā. Tyām eka kāyastha nitya Shivanum pūjana karavāne āvato. Te Shivanī pūjā karīne gāla vajāḍīne Shiva pāse ema vara māgato je, He Mahārāja! He Shivajī! Mane koī divasa manuṣyano avatāra deṣo mā. Shā māṭe je, manuṣya dehamām to tāmbu khāīkhāīne marī gayā paṇa strīnum sukha sārī peṭhe bhogavātum nathī. Māṭe He Shivajī! Mane to janmojanma lambakarṇano ja avatāra deṣo je lājamañyādā mūkīne sārī peṭhe strīnum sukha to bhogavīe. Ema nitya Shivajī pāse vara māgato. Evī rīte ā jīvanā hṛdayamām pāparūpa vāsanā thāya che, māṭe ene koī

rīte parameṣvaramām prīti thatī nathī.

Pachī Muktānndaswāmīe vaļī pūchayum je, He Mahārāja! Jene evo atiṣaya aviveka hoya tene to bhagavānamām prīti na thāy. Paṇa jene ema jaṇātum hoya je, bhagavāna sarvasukhanā nidhi che ne bhagavāna vinā bījām padārtha che te to kevaḷa duḥkhadāyī ja che, topaṇa tene bhagavānamām prīti nathī thatī tenum ṣum kāraṇa che? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, e jīvane pūrva janmane viṣe athavā ā janmane viṣe koīka atiṣaya bhūṇḍā je deṣ, kāḷ, saṅga ne kriyā teno yoga thaī gayo che, teṇe karīne atiṣaya tīkṣṇa karma thayām che, te bhūṇḍām karmano enā cittamām pāsa lāgyo che. Māṭe sāra asārane jāṇe che topaṇa ene asārano tyāga karīne parameṣvarane viṣe draḍha prīti thatī nathī. Ane jevī rīte bhūṇḍā deṣ, kāḷ, kriyā ne saṅga tene yoge karīne bhūṇḍām karmano cittamām pāsa beṭho. Tevī rīte atiṣaya pavitra deṣ, pavitra kāḷ, pavitra kriyā ane pavitra saṅg, tene yoge karīne atiṣaya tīkṣṇa jo sukṛuta karma thāya to tene yoge karīne ati tīkṣṇa je bhūṇḍām pāpakarma teno nāṣa thaī jāya che tyāre ene bhagavānane viṣe draḍha prīti thāya che. E praṣnano eja uttara che.

Pachī Ayodhyāprasādajīe pūchayum je, ekani to buddhi paṇa ghaṇī hoy, ne śāstramām paṇa bahu draṣṭi pugati hoya ane bījo che tenī to buddhi paṇa thoḍī hoy, ne śāstramām paṇa jhājhum jāṇato na hoya ane ghaṇī buddhivāḷo hoya te satsaṅgamānthī vimukha thaī jāya che, ane thoḍī buddhivāḷo hoya te draḍha thako satsaṅgamām rahe che tenum ṣum kāraṇa che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ā saṁsārane viṣe daivī ne āsurī be prakāranā jīva che. Temām āsurī jīva hoya tene jhājhi buddhi hoy, topaṇa satsaṅgamānthī vimukha thāy. Ane daivī jīva hoya ne tene thoḍī buddhi hoya topaṇa koī kāḷe satsaṅgamānthī vimukha na thāy, jema maracānum bīja hoya ne līmbaḍānum bīja hoya ne śiṅgaḍiyā vachanāganum bīja hoya tene vāvīne nitya sākaranum pāṇī siṅcyā karīe to paṇa maracām te tīkhām ja thāya ne līmbaḍo te kaḍavo ja thāya ne śiṅgaḍiyo vachanāga te jhera ja thāy. Shā māṭe je, enum bīja bhūṇḍum che. Ane ṣeraḍīne vāvīne līmbaḍānā pānanum khātara nākhīne kaḍavum pāṇī siṅcyā karīe to paṇa ṣeraḍīno rasa te mīṭho ja thāy. Tema daivī jīva che te bhagavānane sanmukha ja rahe che, ne āsurī jīva hoya te vimukha

ja thāya che.

Pachī Shukamunie pūchayum je, daivī ne āsurī jīva hoyā te kema jāṅyāmām āve? Pachī Shriṅjī mahārāja bolyā je, daivī jīva hoyā tene kām, krodh, lobhādika doṣa hoyā te bhūṅḍā deṣa kāḷādikane yoge karīne hoy, pachī sārā deṣakāḷādikano yoga thāya to thoḍeka kāḷe karīne nāṣa thāī jāy. Ane āsurī jīvane je kām, krodh, lobhādika doṣa hoyā te koī kāḷe nāṣa thāya nahi. Ane tene ekavāra jo kāṅṅika kaṭhaṇa vacana kahyūm hoyā to jīve tyām sudhī bhūle nahi. Ane te āsurī jīva jo satsaṅgī thayo hoyā to sou karatām sarasa haribhakta jaṅyāya paṇa jema bhāla deṣamām more samudra hato te kām̐pa jamāīne mīṭhī pṛuthvī thāī che, te jyām sudhī kām̐pa hoyā tyām sudhī jo khodīe to pāṅṅī mīṭhum nīsare, ane tethī jo heṭhum khodīe to samudranā jevum khārum jhera pāṅṅī nīsare. Tema āsurī jīva hoyā te haribhakta thayo hoyā ne enum gamatum maraḍīne lagāreka cheḍayo hoyā to jeṭalī more sādhunī sevā karī hoyā tethī lākha ghaṇo droha kare to paṇa manamām saṅtoṣa na thāy.

Pachī Muktānnda swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Tame ema kahyūm je, āsurī jīva hoyā ne haribhakta thayo hoyā to tenum jyām lagī gamatum rākhiē tyām sudhī to satsaṅgī rahe ne jo gamatum na rākhiē to vimukha thāy, te jyām lagī vimukha nathī thayo tevāmām jo teno deha paḍī jāya to āsurī rahe ke daivī thāya? Pachī Shriṅjī mahārāja bolyā je, te āsurī jīva jyām sudhī sāro hoyā ne tevāmām deha paḍe to daivī thāya ane bhagavānānī bhakti karīne paramapadane pāme.

Pachī Nṛusinhānndaswāmīe pūchayum je, navadhā bhaktimām śreṣṭha bhakti kaī che? Pachī Shriṅjī mahārāja bolyā je, navadhā bhaktimānthī jene je bhaktie karīne bhagavānamām draḍha sneha thāya te ja bhakti tene śreṣṭha che.

Pachī Gopālānnda swāmīe pūchayum je, jene bāḷa avasthā hoyā athavā youvana avasthā hoyā tene kevā puruṣano saṅga rākhavo? Pachī Shriṅjīmahārāja bolyā je, je vaye karīne paṇa vṛuddha hoyā ane dharm, gñāna ne vairāgya jene draḍha hoyā ane bhagavānane viṣe paṇa draḍha pṛīti hoyā tevā puruṣano saṅga pṛītie karīne e beya jaṅāne karavo.

Pachī Nāje Jogīe pūchayum je, ekanum krodhe karīne bhagavānamām mana joḍāyūm che ne ekanum bhaye karīne bhagavānamām

mana joḍāyūm che, ane ekanuṁ to snehe karīne bhagavānamām mana joḍāyūm che, e traṇamām kyo śreṣṭha che? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, jenuṁ hete karīne bhagavānamām mana joḍāyūm te śreṣṭha che.

Pachī Shivānnda swāmīe pūchayūm je, bhagavānana bhakta to hoyā paṇa jene Shrijīmahārāje kahyūm evo je sāra asārano viveka te na hoyā ne vairāgya paṇa na hoyā tene evo viveka tathā bhagavāna vinā bījā padārthamām vairāgya te kema thāya? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jo prathama ja bhagavānamām dṛaḍha heta thāi jāya to viveka ne vairāgya te hetane yoge karīne prakāṭa thāya che. Ane jene je padārthamām heta thāya che tene heta kahīe, athavā kāmanā kahīe. Te je je padārthamām heta hoyā ne temām jo koīka aṅtarāya kare to te upara krodha thāi jāya che. Te māṇasanā dehamām to thāya paṇa paṣune paṇa krodha thāi jāya che. Te jema pāḍo hoyā te kāmanāe karīne bheṅṣa upara āśakta thayo hoyā ne bījo pāḍo āve to tene māri nākhe che, evī rīte paṣu pakṣimām sarvatra dekhāya che. Tema jene bhagavānane viṣe dṛaḍha prīti hoyā tene je padārtha te prītimām aṅtarāya karavā āve to te upara turata krodha thāi jāy, ne te padārthano tatkāḷa tyāga kare. Māṭe jo bhagavānamām dṛaḍha heta hoyā to enī meḷeja vairāgya ne viveka thāi āve che.

Pachī Valī Shivānnda swāmīe pūchayūm je, buddhimāna to beya puruṣa che, temām eka to jema parameṣvara kahe tema ja mānī le evo viśvāsī che, ne bījo to parameṣvaranām vacana hoyā temām paṇa mānavuṁ ghaṭe teṭaluṁ ja māne, e bemām kayo śreṣṭha che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, viśvāsī eja śreṣṭha che, te Rāmakathāmām Rāmacaṅdrajīe kahyūm che je, je māre dṛaḍha viśvāse rahe tenī jema mātā bāḷakanī rakṣā kare che tema huṁ rakṣā karuṁ chuṁ, māṭe viśvāsī eja śreṣṭha che.

Pachī Aatmānnda swāmīe pūchayūm je, manamām to ema niścaya che je, deha paryānta parameṣvaranā gamatāmām ja rahevūm che, to paṇa ema jāṇīe chīe je, parameṣvarane ne saṅtane kema karīe to āpaṇo viśvāsa āve? Pachī Shrijī mahārāja bolyā je, viśvāsa to parameṣvarane ne saṅtane tyāre āve jyāre atiśaya māṅdo thāya ne te maṅdavāḍamām cākari paṇa sārī peṭhe na thāi hoyā to paṇa koīno avaguṇa na le ne pote mūñjhāya paṇa nahi, tathā vāṅka vinā paṇa parameṣvara ne saṅta te

potānum atishaya apamāna kare to paṇa koīno avaguṇa na le tyāre eno parameśvarane ne sañtane viśvāsa āve, ane trijo prakāra e che je, jeṭalā satsaṅgamām niyama che temānthī jo leśamātra phera paḍe to atishaya duḥkhāī jāya ne tenum tatkāḷa prāyaścita kare, ane jo manamām khoṭo ghāṭa thāya to bijāne dehe karīne vartamānamām phera paḍe teṭalo ja duḥkhāya ne trāsa pāme, tyāre eno parameśvarane ne sañtane paripūrṇa viśvāsa āve je, ā koī kāḷe satsaṅgamānthī ḍagaṣee nahi.

Pachī Bhagavadānndaswāmīe pūchayum je, je bhaktajananā manane viṣe bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanum akhaṇḍa māhātmya hoyā te bijāne kema jaṇāya? Pachī Shriṅīmahārāja bolyā je, jenā manane viṣe bhagavānanum ne bhagavānanā bhaktanum akhaṇḍa māhātmya hoyā te bhagavāna ne bhagavānanā bhaktanī niṣkapaṭa bhāve prītie karīne sevā kare ne dehe karīne sarva sañtane page lāge ane koīka sañta māndā hoyā to tenum māthum dābe paga dābe ne khādhāpīdhānī khabara rākhe, ane potānī pāse managamati vahālī vastu āve to te sañtane āpīne pachī potāne kāmamām vāpare evī rīte man, karm, vacane karīne je varte tenā aṅtaramām bhagavānanum ne sañtanum māhātmya akhaṇḍa che ema jāṇavum.

Pachī Shriṅī mahārāje sañtane praśna pūchayo je, dharm, gñān, vairāgya ne bhakti e cāre atī tīvrapaṇe vartatā hoyā to paṇa dharmamām kāñīka sañkarapaṇum thāya ne vairāgyamām koīka thekāṇe rāga rahī jāya ane bhaktimām paṇa kāñīka śithilapaṇum thāī jāya ane gñānamām paṇa kāñīka deha āsakti rahī jāya tenum śum kāraṇa haṣe? Pachī Gopālānnda swāmīe ne Brahmānndaswāmīe kahyum je, jene dharm, gñān, vairāgya ne bhakti e cāra tīvra varte che, evā je īśvaramūrti samartha temām je kāñīka kasara jevum jaṇāya che te to kevaḷa dayāe karīne rahe che, paṇa bijī koī jātānī kasara nathī. Ane evā je moṭā hoyā te bāhyadṛaṣṭi rākhīne varte tyāre keṭalāka jīvone jaḍabharata jevā ne Shukajī jevā karī mūke. Māte evā atishaya je moṭā temane je vyavahārika dṛaṣṭie vartavum te kevaḷa jīvo upara dayāe karīne che. Pachī Shriṅī mahārāje kahyum je, eno uttara eja che. *Iti Vacanāmṛutam 11411 248 11*

Saivāt 1884nā aṣāḍha vadi 13 terasane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potānā utārānī

meḍīnā gokha upara virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kañthane viṣe mogarānā puṣpanā hāra paheryā hatā, ne potānā mukhāraviindani āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Muktānīdaswāmīne Shriḥīmahārāje kahyūm je, āja to ame amārā rasoyā haribhaktani āgaḷa bahu vāta kari. Tyāre Muktānīda swāmī bolyā je, He Mahārāja! Kevī rīte vāta kari? Pachī Shriḥīmahārāja bolyā je, vāta to ema kari je, bhagavānāno bhakta hoyā ne te bhagavānani mānasī pūjā karavā bese tathā bhagavānanuṃ dhyāna karavā bese te same eno jīva prathama je je bhūndā deśa kāḷādikane yoge karīne pañcaviṣaya thakī parābhava pāmyo hoyā athavā kām, krodh, lobhādikane yoge karīne parābhava pāmyo hoy, te sarvani ene smṛuti thāī āve che. Jema koī śūravīra puruṣa hoyā ne saṅgrāmamām jāīne ghāye āvyo hoy, ne te ghāyala thāīne pācho khāḷālmām āvīne sūve, pachī ene jyām sudhī pāṭo goṭhe nahi tyām sudhī ghānī vedanā ṭaḷe nahi ne nidrā paṇa āve nahi. Ane jyāre pāṭo goṭhe tyāre ghānī piḍā ṭalī jāya ne nidrā paṇa āve, tema bhūndā deś, kāḷ, saṅga ane kriyā, tene yoge karīne jīvane pañca viṣayanā je ghā lāgyā che te jyāre navadhā bhakti mānhelī je bhakti karatām thakām e pañca viṣayanā ghānī piḍā na rahe ne viṣayanuṃ smaraṇa na thāya eja ene pāṭo goṭhayo jāṇavo, ane e ja ene bhajanasmarāṇanuṃ aṅga dṛaḍha jāṇavuṃ. Pachī e aṅgamām rahīne mānasīpūjā karavī, nāmasmarāṇa karavuṃ, je karavuṃ te e potānā aṅgamām rahīne karavuṃ, to ene atiṣaya samāsa thāy. Ane jo potānā aṅgane oḷakhe nahi to jema ghāyalane pāṭo goṭhe nahi ne sukha na thāy, tema ene bhajana smaraṇamām koī rīte sukha na thāy. Ne pañcaviṣayanā je ghā ene lāgyā hoyā tenī piḍā ṭaḷe nahi. Māṭe e navadhā bhaktimānthī je bhakti karate thake potānuṃ mana bhagavānamām coṭe ane bhagavāna vinā bījā ghāṭa kare nahi tyāre te haribhaktane ema jāṇavuṃ je, māruṃ to eja aṅga che. Pachī te jātani bhakti ene pradhāna rākhavī e siddhānta vārtā che. *Iti Vacanāmṛutam.*
 ||15|| 249 ||

Saṅvat 1884nā aṣāḍha vadi amāvāsyāne divasa swāmī Shri Sahajānīdajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām

ugamaṇe bāra oraḍānī osariē virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kaṅthane viṣe mogarānā puṣpanā hāra paheryā hatā, tathā pāghamām torā atiśaya śobhāyamāna jhūkī rahyā hatā, ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, munimaṅḍaḷa samasta tathā gṛahastha haribhakta samasta pratye ame praśna pūchiē chiē, te jethī uttara thāya te karajo. Te praśna e che je, bhagavānāno bhakta hoyā tene avaguṇavāḷāno tyāga karatām kānī vāra lāge nahi paṇa jemām atiśaya ṛuḍā guṇa hoyā teno kevi rīte tyāga thāy, ane jemām ṛuḍā guṇa hoyā te to potānā sambāndhī hoyā athavā bijā koīka hoyā paṇa guṇavāna saṅghāthe sahaje ja prīti thāy, ne te guṇane yoge karīne je prīti thāi hoyā te ṭālī ṭaḷe ja nahi, māṭe bhagavānanā bhaktane bhagavāna vinā bije ṭhekāṇe game tevo guṇavāna hoyā tene saṅghāthe prīti ja na thāya evo śo upāya che? E praśna che. Pachī moṭā moṭā saṅta temaṇe jevo bhāsyo tevo uttara karyo paṇa Shrijī mahārājanā praśnanum samādhāna thayum nahi. Pachī Shrijī mahārāje kahyum je, lyo ame uttara kariē. Eno uttara e che je, jema pativratā strī hoyā tene potāno pati kaṅgāla hoyā ne kurṇupa hoyā athavā rogī ke vṛuddha hoy, to paṇa bijā je tālevara ne ṛupavāna ne youvanavāna puruṣa tene joīne leśamātra manamām guṇa āve nahi, ane je pativratā hoyā te to bijā puruṣa sāmum bhāve karīne juve athavā hasīne bole tyāre enum pativratāpaṇum nāśa pāme ane te pativratāne ghera koīka paruṇā āvyā hoyā to tene annajāla āpe tathā potānā patinā je sambāndhī puruṣa tene paṇa annajāla āpe te to patinā sambāndhī jāṇīne āpe, paṇa potānā patinā jevī bijā puruṣa mātra saṅghāthe leśamātra paṇa prīti na hoyā ane potānā patinā jevo bijā puruṣano guṇa paṇa na āve, ne potānā patinī marajī pramāṇe ja varte. Evī rīte pativratā strīne potānā pati saṅghāthe ḍraḍha ṭeka che. Tema ja bhagavānanā bhaktane paṇa bhagavāna saṅghāthe ḍraḍha ṭeka joīe. Ane jeve ṛupe karīne bhagavānanum darśana potāne thayum che ne te saṅghāthe jene pativratānā jevī ḍraḍha prīti bāndhānī che, tene moṭā moṭā je bijā mukta sādhu te saṅghāthe paṇa prīti thāya ja nahi ane potānā īṣṭadeva je bhagavāna tenā je bijā avatāra hoyā te saṅghāthe paṇa prīti thāya nahi, kevaḷa je svarṇupanī potāne prāpti thāi

hoya tene saṅghāthe ja prīti rahe ne tenī marajī pramāṇe ja varte, ane bījāne kāṅhika māne te to tenā jāṅhine māne evī jene potānā iṣṭadeva je bhagavāna tene viṣe pativratānā jevī dṛaḍha bhakti hoyā ne te game tevā bījā guṇavānane dekhe paṇa tene viṣe heta thāya ja nahi, jema Hanumānajī ShriRaghunāthajīnā bhakta che, te Rāmāvatāra pachī bījā keṭalāka bhagavānanā avatāra thayā che paṇa Hanumānajīne Rāmācāndrajīne viṣe ja pativratānā jevī bhakti rahī che, te māṭe Hanumānajīnī bhakita te pativratānā jevī che. Evī rīte je bhagavānanā bhaktanī ṭeka hoyā tenī pativratānā jevī bhakti kahevāy. Ane jenuṁ aṅga evuṁ na hoyā to tenī vyabhicāriṇīnā jevī bhakti kahevāy. Māṭe jāṅhī joīne potānuṁ nāka kapāya evī bhakti na karavī. Ne bhagavānanā bhaktane to samajī vicārīne pativratānā jevī dṛaḍha bhakti karavī. *Iti Vacanāmṛutam 11611 250 11*

Saṅvat 1884nā śrāvaṇa sudi 6 chaṭṭhane divasa ShriJīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osariē virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne kaṅṭhane viṣe puṣpano hāra paheryo hato, ane potānā mukhāravīndānī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī ShriJīmahārāja bolyā je, Shrimadbhāgavatamām jevuṁ Bharatajīnuṁ ākhyāna camatkārī che tevi to koī kathā camatkārī nathī. Kema je, Bharatajī to Rhuṣabhadeva bhagavānanā putra hatā, ne bhagavānane arthe samagra pṛuthvīnuṁ rājya tyāga karīne vanamām gayā hatā. Ane tyām bhagavānanuṁ bhajana karatām thakām mṛugalīnā baccāne viṣe potāne heta thayuṁ tyāre te mṛugane ākāre potānā mananī vṛutti thāī gai. Pachī evā moṭā hatā to paṇa te pāpe karīne mṛugano avatāra āvyo. Māṭe anaṅta prakāranām pāpa che paṇa te sarve pāpa thakī bhagavānanā bhaktane bhagavāna vinā bīje ṭhekāṇe je heta karavūṁ te ati moṭuṁ pāpa che. Māṭe je samajuṁ hoyā ne te jo e Bharatajīnī vāta vicāre to aṅtaramām ati bīka lāge je, rakhe bhagavāna vinā bīje ṭhekāṇe heta thāī jāy. Evī rītanī atiśaya bīka lāge. Ane Bharatajī jyāre mṛuganā dehano tyāga karīne brāhmaṇane ghera avataryā, tyāre bhagavāna vinā bīje ṭhekāṇe heta thāī jāya tenī bīke karīne saṅsāranā vyavahāramām citta dīdhuṁ ja nahi, ne jāṅhine gāṅḍānī peṭhe vartyā ane je prakāre

bhagavānamām akhaṇḍa vṛutti rahe tema ja rahetā havā. Eṭalī vāta karīne Shriḡimahārāja ṭhākorajinī āratī thāī tyām padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam* ॥17॥ 251 ॥

Saṅvat 1884nā śrāvaṇa vadi 10 daśamīne divasa Shriḡimahārāja Shriḡaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne kaṅthane viṣe puṣpanā hāra paheryā hatā, ne pāghane viṣe puṣpanā torā laṭakī rahyā hatā, ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shriḡī mahārājanā Bhatrijā je Raghuvīrajī temaṇe praśna pūchayo je, jevī jāgrata avasthāne viṣe jīvanī sthiti che tevī svapna avasthāne viṣe kema rahetī nathī? Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, jīva jevo jāgrata avasthāmām rahe che tevo ja svapna avasthāne viṣe rahe che. Kemaje, jāgrata avasthāmām jevī vāsanā hoyā tevī ja svapna avasthāmām sphure che.

Pachī Nirlobhānḍaswāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Jāgrata avasthāmām to koī divasa dīṭhānya na hoyā ne sām̄bhaḷyām paṇa na hoyā tevām tevām padārtha svapnamām sphurī āve che tenuṃ ṣum̄ kāraṇa haṣe? Pachī Shriḡī mahārāja bolyā je, na dīṭhām̄ hoyā ne na sām̄bhaḷyām̄ hoyā evām̄ je padārtha sphure che. Te to pūrvajanmanām̄ je karma tenī vāsanāe karīne sphure che.

Vaḷī Akhaṇḍānḍa swāmīe pūchayum je, He Mahārāja! Aa jīvane pūrvajanmanām̄ je karma te karmanum̄ jora bhagavānāno bhakta thāya to paṇa kyām̄ sudhī rahe che? Pachī Shriḡimahārāja bolyā je, e jīvane jyāre satpuruṣano saṅga thāya che tyāre jema jema samāgama karato jāya tema tema pūrvakarma sam̄baṅdhī je vāsanā te junī thatī jāy, pachī ene janmāraṇa bhogavāve evī te vāsanā rahe nahi. Jema traṇa varṣanī tathā cāra varṣanī je junī ḍāṅgara thāī. Pachī te jamyāmām̄ to āve khari paṇa vāve to uge nahi, tema pūrvā karmanī vāsanā che te jīṛṇa thāya tyāre janmāraṇane bhogavāve evī rahe nahi. Tyāre koīka ema pūchaṣe je, vāsanā jīṛṇa thāī kema jaṅāya? Tyām̄ draṣṭānta jema koīka puruṣo ḍhālo talavāro laīne sām̄sāmā laḍāī karatā hoy, te jyām̄ sudhī sām̄sāmā

emane ema ubhā rahe tyām sudhī e beyanuṁ baḷa barobara jaṇāy, ane jyāre eka jaṇāno paga pācho haṭhayo tyāre e hāryo kahevāy. Tema bhagavānāno je bhakta hoyā tene bhagavāna saṁbandhī ne viṣaya saṁbandhī je saṅkalpa te jyām sudhī tulyapaṇe vartatā hoyā tyām sudhī ema jāṇavum̄ je, vāsanā baḷavāna che. Ane jyāre bhagavāna saṁbandhī je saṅkalpa te viṣaya saṁbandhī saṅkalpane haṭhāvī de, tyāre ema jāṇavum̄ je, vāsanā jīrṇa thāī gaī che.

Pachī Shriḷīmahārāje paramahṅsa pratyē praṣna pūchayo je, je bhagavānāno bhaktane dehābhīmānānī nivṛutti thāī hoyā ne paṅca viṣayano abhāva thāī gayo hoy, te bījā sarva bhaktane kema kaḷyāmām āve? Pachī Muktaṅndaswāmīe kaḷyūm̄ je, He Mahārāja! Aa tamārā praṣnāno uttara amārāthī nahi thāy, māṭe tame kṛupā karīne karo. Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, bhagavānāno bhakta gṛahasthāṣramī hoyā athavā tyāgī hoyā ne tene dehābhīmāna tathā paṅcaviṣayamānthī āsakti te to nivṛutta thāī hoyā pachī parameṣvaranī āgñāe karīne jevī rīte ghaṭe tevī rīte dehābhīmāna paṇa rākhyūm̄ joīe, ane jema jene yogya hoyā tema paṅcaviṣaya paṇa bhogavyā joīe. Tyām dṛaṣṭānta jema atiṣaya dūbaḷum̄ ḍhora hoyā tene heṭhe lākaḍām̄ bharāvī ne ṣiṅgaḍe pūnchaḍe jhālīne ubhum̄ kare, te jyām sudhī e māṅasa jhālī rahe tyām sudhī ubhum̄ rahe ane jyāre māṅasa mūkī de tyāre pṛuthvī upara paḍī jāy, tema je nirvāsanika hoyā tene to jyām sudhī parameṣvara āgñāe karīne jeṭalī kriyāmām̄ joḍe teṭalīja kriyāne karīne rahevā de, jema koīka puruṣanā hāthamām̄ tīra kamāna hoyā te jyām sudhī e puruṣa kheṅce tyām sudhī e kamāna karaḍī thāy, ane jyāre e puruṣa kamānane kheṅcato āḷasī jāya tyāre e kamāna ḍhīlī thāī jāya che. Tema je nirvāsanika puruṣa che te to jeṭalī parameṣvaranī āgñā hoyā teṭalā ja vyavahāramām̄ joḍāya paṇa āgñāthī bahāra kānī na kare ane je savāsanika hoyā te to je je vyavahāramām̄ joḍāyo hoyā te vyavahāramānthī potānī meḷe chūṭī ṣake nahi. Ane parameṣvaranī āgñāe karīne paṇa chūṭī ṣake nahi. Evī rīte nirvāsanika puruṣa ne savāsanika puruṣanām̄ lakṣaṇa che. *Iti Vacanāmṛutam 11811 252 11*

Saṅvat 1884nā śrāvaṇa vadī 13 terasane divasa swāmī Shri Sahajāṅndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̄

āthamaṇe bāra oraḍānī osariē ḍholiyā upara gādītakiyā nīakhāvīne virājamāna hatā ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ane kañthane viṣe mogarānā ne karṇikāranā puṣpanā hāra virājamāna hatā, ane potānā mukhāravīndanī āgaḷa munimaṇḍaḷa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jeṇe saṁsārano tyāga karyo hoyā evā je haribhakta tene be kulakṣaṇa che, te ā satsaṅgane viṣe śobhavā detām nathī. Temām eka to kāmanā ane bijī potānā kuñṭunūmbīne viṣe prīti, ane e be kulakṣaṇa jemām hoyā te to amane paṣu jevo jaṇāya che. Temām paṇa jene potānā sambandhīmām vadhu heta hoyā teno to amāre atiṣaya avagaṇa āve che. Māṭe jeṇe saṁsāra tyāga karyo hoyā tene to leṣamātra paṇa potānā sambandhī sāthe heta na rākhavum joīe. Shā māṭe je, pañcamahāpāpa che te thakī paṇa dehanā sambandhīmām heta rākhavum te vadhu pāpa che. Māṭe je bhagavānāno tyāgī bhakta hoyā tene to ā deha thakī ne dehanā sambandhī thakī potāno caitanya judo jāṇyo joīe je, hum to ātmā chuñ, ane māre koī sāthe leṣamātra sambandha nathī. Ane dehanām sambandhī che te to corāṣī lākha jātani hāre gaṇyām joīe, ane te sambandhīne satsaṅgī jāṇīne tenum māhātmya samajavā jāya to eka to sambandhanum heta ja hoyā ne vaḷī tenum haribhaktapaṇānum māhātmya samaje. Pachī bhagavāna ne bhagavānanā bhaktathī sambandhīmām vadhu heta bañdhāī jāya che māṭe jemām svābhāvika heta rahyum ja che, evām je potānām sambandhī tene harijana jāṇīne jo temām heta kare to teno janma kharāba thāī jāya che. Ane vaḷī dehano sambandhī na hoyā paṇa je potānī sevā cākari karato hoyā temām paṇa svābhāvika heta thāī jāya che. Māṭe je samajum hoyā tene potānī cākari karato hoyā ne te haribhakta hoyā to paṇa tene viṣe heta na rākhavum, jema dūdha ne sākara hoyā temām sarpe moḍhum nākhyum hoyā to te paṇa jhera kahevāy, tema jemām sevā cākariṛupa svārtha bhaḷyo hoyā ne te haribhakta hoyā topaṇa temām te potānā svārthane laīne heta na rākhavum. Shā māṭe je, potānā jīvane e thakī bañdhana thāya che. Ane jema bhagavānanum ciñtavana thāya temaj, jemām potāno svārtha hoyā tenum paṇa ciñtavana thavā māñḍe, eja ene bhagavānanā bhajanamām vighna kahevāy. Jema Bharatajīne mṛgalīnum baccum teja avidyā māyārūpa thayum, evī rīte

je je bhagavānanā bhajanamām antarāya rūpa thatā hoyā teno bhagavānanā bhaktane avidyārūpa jāñīne atiśaya tyāga karavo. Ane ā prakaraṇānī je vārtā tene sañtamañḍaḷa tathā sāñkhyayogī haribhakta samasta temane nitya pratye kahevī ne sāmbhaḷavī. Tenī vigata je, jenā mañḍaḷamām je moṭero hoyā tene nitya pratye ā vāta karavī, ane bījāne sāmbhaḷavī. Ane je moṭero hoyā ne je divasa ā vāta na kare, to tene te divasa upavāsa karavo. Ane je śrotā hoyā ne te śraddhāe karīne ā bhagavānanī vāta sāmbhaḷavā na āve to teṇe paṇa upavāsa karavo. Ane ā vacanane atiśaya dṛaḍha karīne rākhajo. *Iti Vacanāmṛutam 11911 253 //*

Saṅvat 1884nā śrāvaṇa vadi amāvāsyaṇe divasa rātrine same swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potāne utāre virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatāñ, ne potānā mukhāraviñdani āgaḷa sādhu tathā deśadeśanā haribhakatani sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Dīnānātha Bhaṭṭe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Kāḷa to bhagavānanī śakita che, ne karma to jīve karyām hoyā te che, paṇa svabhāva te vastugate śum haṣe? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, jīve je pūrvajanmane viṣe karma karyām che te karma paripakva avasthāne pāmīne jīva bheḷām ekarasa thāī gayām che. Jema loḍhāne viṣe agni praveśa thāī jāy, tema paripakva paṇāne pāmīne jīva sāthe maḷī rahyām evām je karma tene ja svabhāva kahīe ane tene ja vāsanā tathā prakṛuti kahīe.

Pachī Muktañnda swāmīe praśna pūchayo je, He Mahārāja! Jīva sāthe ekarasapaṇāne pāmī rahyām evām je karma ene svabhāva tathā vāsanā karīne kahocho e vāsanāne ṭāḷyāno śo upāya che? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, e vāsanā ṭāḷyāno upāya to ātmaniṣṭhāe sahita ShriKṛṣṇabhagavānanī bhakti karavī eja bhāse che. Ane jo ātmaniṣṭhā vinā ekalī ja ShriKṛṣṇa bhagavānanī bhakti hoyā to jema bhagavānamām heta kare tema bījā padārthamām paṇa heta thāī jāy. Māṭe ātmaniṣṭhā sahita bhakti karavī e ja vāsanā ṭāḷyāno upāya che. Ane ātmaniṣṭhāvāḷāne paṇa jo koīka bhūñḍā deśakāḷādikane yoge karīne agñānīnī peṭheja kṣobha thāī āve paṇa jhājhi vāra ṭake nahi. *Iti Vacanāmṛutam 12011 254 //*

Saṅvat 1884nā bhādaravā sudi 9 navamīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī osariē ḍholiyā upara gādītakiyā nṅakhāvīne virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane kaṅthane viṣe camelīnā puṣpanā hāra virājamāna hatā ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa munimaṅḍaḷa samasta tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje Gopālānndaswāmīne ne Shukamunine praśna uttara karavānī āgñā karī. Pachī Shukamunie Gopālānnda swāmīne praśna pūchayo je, bhagavānanī je bhakti che teṇe karīne jīva bhagavānanī māyāne tare che ne Akṣaradhāmane pāme che. Ane je dharma che teṇe karīne to devalokanī prāpti thāya che ne te puṇyane aṅte pācho devalokamānṅthī te jīva paḍī jāya che. Ane bhagavānanā je avatāra thāya che te to jyāre jyāre dharmanī glāni thāya che tyāre tyāre te dharmane sthāpana karavāne arthe thāya che, paṇa bhaktinā sthāpanane arthe thatā nathī. Ane je prāpti bhakitavate thāya che te prāpti dharme karīne jaṅṅthī nathī. Māṅte bhakti sarakhī kaye prakāre dharmamām moṅṅāī āve? E praśna che. Pachī Gopālānnda swāmīe e praśnāno uttara karavā māṅḍayo, te je je vāta karī temām dharma te bhaktinūm aṅgarūpa thāī jāy, paṇa koī rīte bhakti sarakhūm dharmamām gourava āve nahi, pachī e vārtā sāmbhaḷīne Shrijīmahārāja atiṣaya hasatā havā, ane ema bolyā je, e praśnāno uttara ghaṇo kaṅṅaṅa che. Māṅte lyo. Ame eno uttara karīe je, e dharma to be prakārāno che, eka nivṛttidharma che ne bījo pravṛttidharma che. Te e be prakārāno dharma teto bhagavānanā sāmbāṅdhe sahita paṇa che ne bhagavānanā sāmbāṅdhe rahita paṇa che. Temām bhagavānanā sāmbāṅdhe sahita je dharma che te to Nārad, Sanakādik, Shukajī, Dhruv, Prahlād, Ambarīṣa e ādika je bhaktajana teno che, ane e dharmane ja bhāgavata dharma kahe che, tathā ekāṅtika dharma kahe che ne te dharma ne bhakti to be nathī, eka ja che. Ane je dharma sthāpanane arthe bhagavānanā avatāra thāya che te paṇa e ja dharmanā sthāpanane arthe thāya che. Ane kevaḷa varṅṅāśramānā dharma che te to bhāgavatadharmā thakī atiṣaya gouṅa che, ane bhāgavata dharme karīne to jīva je te bhagavānanī māyāne tarīne Puruṣottamanā dhāmane pāme che. Māṅte bhāgavata dharma

ne bhakti enuṁ to eka sarakhuṁ gourava che ane prāpti paṇa eka sarakhī ja che. Evī rīte bhaktinī ne dharmanī sarakhī moṭāī che. Ane kevaḷa je varṇāśramanā dharma te to te thakī atiśaya dūbaḷā che ne tenuṁ phaḷa paṇa nāśavaṅta che. Ane amāro paṇa mata e che je, bhagavāna tathā bhagavānanā ekāntika bhakta te vinā koī saṅghāthe heta karīe to paṇa thatuṁ nathī, ane amane ema jaṅyā che je, Jaḍabharat, Shukadev, Dattātreya, Rhuṣabhadeva bhagavān, enā sarakho amārā jīvano ḍhāḷo che. Māṭe amane paṇa van, parvata ne jaṅgala emām rahevuṁ game che, paṇa moṭām moṭām śahera pāṭaṇa hoyā emām rahevuṁ gamatuṁ nathī evo amāro sahaja svabhāva che, to paṇa bhagavāna tathā bhagavānanā bhaktane arthe lākho māṇasanā bhīḍāmām rahīe chīe to paṇa amāre jevuṁ vanamām rahīe ne nirbaṅdha rahevāya tevuṁ ja rahevāya che, ane ame potāne svārthe karīne lākho māṇasamām nathī rahetā, ame to bhagavāna tathā bhagavānanā bhaktane arthe māṇasanā bhīḍāmām rahīe chīe ane bhagavānanā bhaktane arthe game teṭalī pravṛutti karavī paḍe to paṇa ene ame nivṛutti jāṅīe chīe. Ane bhagavānāno je bhakta hoyā ne te game teṭalā vāṅkamām āvyo hoyā to paṇa amāre teno avaguṇa āvato nathī. Ame to ema jāṅīe chīe je, bhagavānanā bhaktamām jo koīka svābhāvika alpa doṣa hoyā to paṇa te jovā nahi, ane e doṣa jo potāmām hoyā tene ṭāḷyāno upāya karavo, paṇa bhagavānanā bhaktamām e jātano doṣa hoyā topaṇa e harijanāno avaguṇa levo nahi. Ane haribhaktāno to avaguṇa jyāre moṭā vartamānamām cūkī jāya tyāre levo ne bījā alpa doṣa hoyā te sāru bhagavānanā bhaktāno avaguṇa levo nahi, ane bhagavānanā bhakta hoyā tene vādavivāde karīne jīṭīne rājī thavuṁ nahi. E sāthe to hārīne ja rājī thavuṁ. Aane je vādavivāde karīne bhagavānanā bhaktane jīte che, te to pañcamahāpāpanā je karanārā tethī paṇa vadhu pāpī che. Ane amārī āgaḷa je koī bhagavānanā bhaktānuṁ ghasātuṁ bole te to amane dīṭho ja game nahi, ane je bhagavānanā bhaktāno avaguṇa leto hoyā tenā hāthanuṁ to annajaḷa paṇa bhāve nahi, ane dehanā sambāṅdhī hoyā paṇa jo bhagavānanā bhaktāno avaguṇa le to te sāthe paṇa atiśaya kuheta thāī jāy, śā māṭe je, āpaṇe to ātmā chīe te āpaṇe deha ne dehanām sambāṅdhī sāthe śā sāru heta joīe? Aapaṇe to sattārūpa rahīne bhagavāna tathā bhagavānanā bhakta saṅghāthe heta karyuṁ che, paṇa dehabuddhie karīne

heta karyum̐ nathī, ne je sattārṛupa rahī nahi śake tene to kām, krodh, lobh, moh, mad, matsarādika je śatru te pīḍayā vinā rahe ja nahi. Māṭe je ātmasattārṛupa thāine bhakti nahi karatā hoyā tenum̐ ṛupa to ā satsaṅgamām̐ ughāḍum̐ thayā vinā rahe ja nahi. Shā māṭe je, ā satsaṅga che teto aloukika che. Ane jevā Shvetadvīp, Vaikuṅṭh, Goloka tene viṣe bhagavānanā pārṣada che te jevā ja ā sarve satsaṅgī che. Ane ame to jevā sarvathī para je divya Akṣaradhāma tene viṣe bhagavānanā pārṣada che te jevā jo ā satsaṅgīne na jānatā hoīe to amane bhagavāna tathā bhagavānanā bhaktanā sama che. Ane jene gñān, vairāgy, dharma ne bhakti e atiśaya dṛaḍha nahi hoyā te to ante jātām̐ dhīlo paḍayā vinā nahi ja rahe jema miṇe pāyela doro hoyā ne te śiyāḷāmām̐ ne comāsāmām̐ to akkaḍa rahe, paṇa jyāre unāḷo āve tyāre jarṛura dhīlo thāī jāy, tema ahiṅyām̐ haribhaktane sarve prakāre sukha rahe ne satsaṅgamām̐ paṇa sanmāna thatum̐ rahe te ṛupa je comāsum̐ ne śiyāḷo temām̐ to gñān, vairāgy, dharma ne bhakti te sudhām̐ ākarām̐ jaṇāya paṇa jyāre satsaṅgamām̐ apamāna thāya ne dehe karīne paṇa duḥkha thāya te ṛupa je unāḷo temām̐ to gñān, vairāgy, dharma ne bhakita te miṇe pāyela dorānī peṭhe dhīlām̐ thāī jāya to paṇa ame to teno tyāga karatā nathī. Paṇa e ja enī meḷe manamām̐ ośiyāḷo thāī ne satsaṅgamānthī pācho haṭhī jāya che, pachī te satsaṅgī kahevāto hoyā to paṇa tene antare satsaṅga sambāndhī sukha na rahe. Māṭe satsaṅga karavo te to ātmasattārṛupa thāine ati dṛaḍhapaṇe karavo, paṇa deha tathā dehanām̐ sambāndhī te saṅghāthe heta rahī jāya evo satsaṅga karavo nahi. Jema sonāno doro karyo hoyā te chaye ṛutumām̐ sarakho rahe paṇa unāḷāne tāpe karīne dhīlo thāya nahi, tema jeno dṛaḍha satsaṅga hoyā tene game tevām̐ duḥkha āvī paḍe tathā game teṭalum̐ satsaṅgamām̐ apamāna thāya paṇa tenum̐ koī rīte satsaṅgamānthī mana pāchum̐ haṭhe nahi, evā je dṛaḍha satsaṅgī vaiṣṇava che, teja amāre to sagāvahālā che, ne teja amārī nāta che, ne ā dehe karīne paṇa evā vaiṣṇava bheḷum̐ ja rahevum̐ che, ne ShriKṛṣṇa bhagavānanā dhāmāmām̐ paṇa evā vaiṣṇava bheḷum̐ ja rahevum̐ che, ema amāro niścaya che. Ane tamāre paṇa ema ja niścaya rākhyo joīe. Shā māṭe je, tame sarve amāre āśrita thayā cho māṭe amāre tamane hitanī vāta hoyā te kahī joīe. Ne mitra paṇa tene ja jāṇavo je, potānā hitanī vāta hoyā te duḥkha lagāḍīne

paṇa kahe, eja mitranuṃ lakṣaṇa che te samajī rākhajyo. *Iti Vacanāmṛutam* //21// 255 //

Saṅvat 1884nā bhādaravā vadi 4 cothane divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī osariē virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane pāghane viṣe dhoḷā puṣpanā torā jhūkī rahyā hatā. Ane kaṅthane viṣe dhoḷā puṣpanā hāra virājamāna hatā, ne potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabhā bharāīne beṭhī hatī. Ne paramahṅsa dūkaḍa sarodā laīne potānī āgaḷa Viṣṇupada gāvātā hatā. Te samayamām Shrijīmahārāja aṅtarasanmukha dṛaṣṭi karīne virājamāna hatā.

Pachī Shrijīmahārāja ema bolyā je, jevuṃ premalakṣaṇā bhaktie yukta ā kīrtanane viṣe harijananuṃ aṅga kahyuṃ che evuṃ to Jhiṅābhāīnuṃ aṅga che. Tathā Parvatabhāī ne Mūlajī enām paṇa evām aṅga hatān, māṭe ame aṅtarasanmukha dṛaṣṭi karīne vicāratā hatā ane bijā paṇa satsaṅgamām evā aṅgavāḷā haṣe. Ane jene premalakṣaṇā bhaktinuṃ aṅga āve tene paṅcaviṣayane viṣe prīti ṭaḷī jāya che ane ātmaniṣṭhā rākhyā vināīja rahe che.

Pachī Muktaṅnda swāmīe pūchayūṃ je, Narasiṅha Maheto to sakhābhāve ShriKṛuṣṇabhagavānane bhajatā ne keṭalāka Bāradādika bhagavānanā bhakta che te to dāsabhāve karīne bhagavānane bhaje che, e be prakāranā bhaktamām kenī bhakti śreṣṭha jāṇavī? Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, Narasiṅha Maheto, gopīyo ne Nārada Sanakādik, emani bhaktimām be prakāra nathī. Eto eka prakāra ja che, ane deha to puruṣano ne strīno beya māyika che ne nāṣavaṅta che ane bhajanano karanāro je jīvātmā te puruṣa paṇa nathī ne strī paṇa nathī. E to sattāmātra cetana che. Te dehane mūkīne bhagavānanā dhāmamām jāyache tyāre jevī bhagavānanī marajī hoyā tevo teno ākāra baṅdhāya che athavā e bhaktane jevo sevāno avakāṣa āve tevo ākāra dharīne bhagavānanī sevā kare che ane je bhagavānāno bhakta hoyā tene jema bhagavānamām prīti hoyā temaj, jo dhan, strī ādika padārthamām prīti thāī jāya to e bhagavānāno dṛaḍha bhakta kahevāya nahi, ane parameṣvarano bhakta thāīne bhakti karatām

thakām je pāpa kare che ne satsaṅgamām ja kuvāsanā bāndhe che te pāpa to ene vajralepa thāya che. Ane kusaṅgamām jāine parastrīno saṅga kare te thakī paṇa satsaṅgamām bhagavānanā bhakta upara kudṛaṣṭie jovāyūm hoyā to tenūm vadhu pāpa che. Māṭe jene bhagavānamām dṛaḍha prīti karavī hoyā tene to koī jātanūm pāpa potānī buddhimām rahevā devūm nahi, śā māṭe je, satsaṅgī harijana che te to jevām potānām mā, bena ke dīkarī hoyā tevām che. Ane ā saṅsārane viṣe atiṣaya je pāpī hoyā te potānā gotranī strīone viṣe kudṛaṣṭi rākhe che. Māṭe je harijanane viṣe kudṛaṣṭi rākhe te atiṣaya pāpī che, ne teno koī kāḷe chūṭako thāya nahi. Māṭe jene rasika bhakta thavūm hoyā tene āvī jātanūm pāpa teno tyāga karīne pachī rasika bhakta thavūm ane sarva pāpamānthī moṭūm pāpa e che je, bhagavāna ne bhagavānanā bhaktane viṣe doṣabuddhi thāya ne te doṣabuddhie karīne bhagavāna ne bhagavānanā bhakta saṅghāthe vaira baṅdhāī jāya māṭe koṭī gouhatyā karī hoyā tathā madya māṅsanūm bhakṣaṇa karyūm hoyā tathā asaṅkhyā gurustrīno saṅga karyo hoyā te e pāpa thakī to koī kāḷe chūṭako thāya paṇa bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano je drohī teno to koī kāḷe e pāpa thakī chūṭako na thāy. Ane te puruṣa hoyā to rākṣasa thāī jāya ne strī hoyā to rākṣasī thāī jāy. Pachī te koī janmamām asura maṭīne bhagavānāno bhakta thato nathī. Ane jeṇe bhagavānanā bhaktano droha ādaryo hoyā ne paripakva drohabuddhi thāī hoyā tenī to koī yoge karīne drohabuddhi ṭaḷe nahi. Ane droha karyānī sādhana daṣṣāmām hoyā ne ema jāṇe je, bhagavāna ne bhagavānanā bhaktano merī droha karyo e moṭūm pāpa karyūm, māṭe huṃ to atiṣaya nīca chuṃ, ane bhagavāna ne bhagavānanā bhakta te to bahu moṭā che. Evī rīte je bhagavānāno ne bhagavānanā bhaktano guṇa le ane potāne viṣe doṣa jue to game tevām moṭām pāpa karyām hoyā to paṇa te nāṣa pāme che. Ane bhagavāna potānā bhaktanā drohanā karanārā upara jevā kurājī thāya che ne duḥkhāya che tevā koī pāpe karīne duḥkhātā nathī ane jyāre Vaikuṅṭhalokamām JayaVijaye Sanakādikanūm apamāna karyūm tyāre bhagavāna tatkāḷa Sanakādika pāse āvyā ne Sanakādika pratye ema bolyā je, tamārā jevā sādhu che teno je droha kare te to mārā śatru che. Māṭe tame JayaVijayane śāpa dīdho e bahu sārūm karyūm, ane tamārā jevā bhagavadīya brāhmaṇa teno to jo māro hātha droha kare to te

hāthane paṇa huṁ kāpī nākhuṁ to bījānī śī vāta kahevi? Evī rīte Vaikuṅṭhanātha bhagavāna Sanakādika pratye bolyā, ne JayaVijaya hatā te bhagavadiyanā aparādharrupī je pāpa teṇe karīne daitya thayā. Evī rīte jeṇe bhagavānanā bhaktano droha karyo che te sarve moṭī padavīmānthī paḍī gayā che. Te śāstramām vāta prasiddha che. Māṭe jeṇe potānum ṛḍum icchavum teṇe bhagavānanā bhaktano droha karavo nahi, ne jo jāṇe ajāṇe kānīka droha thāī gayo hoyā to page lāgī stuti karīne jema te rājī thāya tema karavum. *Iti Vacanāmṛutam ||22|| 256 ||*

Saṁvat 1885nā āso sudi 15 pūnamane divasa rātrine same swāmī Shri Sahajānṁdajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām potānā utārāne viṣe phalīyānī vacce ḍholiyo ḍhalāvīne te upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṁdanī āgaḷa paramahṁsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja kṛpā karīne sarva harijana pratye bolyā je, je bhagavānāno bhakta hoyā te nitye bhagavānanī mānasī pūjā kare. Te mānasī pūjā karavānī ema vikti che je, unāḷo, śiyāḷo ne comāsum e traṇa ṛtune viṣe nokhī nokhī mānasī pūjā karavī. Temām unālānā cāra mahinā sudhī to ema pūjā karavī je sāru ṭaḍhum sugāndhimāna pavitra jaḷa hoyā teṇe karīne bhagavānane prathama navarāvavā ne pachī dhoyelo dhoḷo khesa suṁdara jhīṇo ne ghāṭo hoyā te pahevā āpavo, ne pachī suṁdara āsana upara virājamāna evā je bhagavāna tenā aṅgaṅgane viṣe suṁdara maḷiyāgara caṁdana ghasīne vāṭakāmām utārī rākhyum hoyā te carcavum. Te prathama to lalāṭane viṣe carcīne lalāṭane sārī peṭhe nīrakhavum. Tathā hāthane viṣe carcīne hāthane sārī peṭhe nīrakhavā, tathā hṛday, udar, sāthaḷ, piṁḍī e ādika je aṅga tene viṣe caṁdananum lepana karī karīne te te aṅgane nīrakhavān. Tathā caraṇāviṁdanī upara ne taḷe suṁdara kuṅkuma copāḍavum, ne te caraṇāviṁdane nīrakhavān, pachī mogarā, camelī, gulāb, caṁpo e ādika je sugāndhimāna puṣpa tenā hāra tathā kaṅkaṅ, bājubaṁdh, ṭopī e ādika je ābhūṣaṇa te te puṣpanām pahevāvavān, ane mogarānā puṣpa jevum dhoḷum ne jhīṇum ne bahu bhāre nahi evum vastra mastakane viṣe dharāvavum tathā dhoḷī jhīṇī ne halakī evī je

suñdara pacheḍī te oḍhāḍavī. Pachī te bhagavānane maḷavuñ. Te eka vāra maḷavuñ, be vāra maḷavuñ, jevuñ potāne heta upaje tema maḷavuñ. Tathā bhagavānanām caraṇāraviñda potānī chātīmām levām tathā mastaka upara dhāravāñ. Ane te maḷave karīne je bhagavānanā aṅganuñ cañdana potānā aṅgamām vaḷage tathā bhagavānanā caraṇāraviñdane potānī chātīmām ne mastaka upara dhāryām hoyā teṇe karīne je kuñkuma vaḷage tathā puṣpanā hāranām cihna ityādika je je potānā aṅgamām vaḷage tene dhāravuñ kahetām ema jāṇavuñ je, bhagavānanuñ prasādī cañdan, kuñkuma ne hāra te mārā aṅgamām aḍayām che. Ane śiyālānā cāra mahinā sudhī to ema pūjā karavī je, prathama to bhagavānane ūne jaḷe karīne navarāvavā, ne pachī dhoḷo khesa pahevavā āpavo, ne pachī ḍholiyā upara makhamalanuñ gādalumu pātharīne te upara dhoḷo ochāḍa ochāḍīne te upara bhagavānane virājamāna karavā. Ne pachī suravāḷa pahevavavo tathā ḍagalī pahevavavī tathā sonerī tāravāḷo bhāre kasumbī reñto mastake bañdhāvavo tathā keḍe bhāre reñto bañdhāvavo tathā khabhe bhāre reñto dharāvavo tathā hīrā, motī, suvarṇa, lālanām je bhātabhātanām ghareṇām te aṅgaṅgane viṣe dharāvavāñ, tathā motīnī māḷā pahevavavī. Ane vastra pahevavīne tathā ābhūṣaṇa pahevavīne bhagavānanām je te te aṅga tene sārī peṭhe nīrakhavāñ, ane bhagavānanā lalāṭane viṣe eka kuñkumano cāñdalo karavo. Ane comāsānā cāra mahinā sudhī ema pūjā karavī, je jāṇīe bhagavāna koīka gāmathī āvyā te dhoḷām vastra sarve palaḷī gayām che athavā nadīe paramahñse sahita nāvā padhāryā hatā, tyāñthī palaḷīne āvyā che. Pachī te palaḷelām je vastra tene utarāvīne sarva kasumbala vastra pahevavā āpavām ane lalāṭane viṣe piḷum je kesara cañdana tenuñ lepana karavuñ, ane unāḷo hoyā tyāre cogāna jāyagāmām tathā phūlavāḍīmām bhagavāna virājamāna che evī rīte bhagavānane dhāravā, ane śiyāḷo ne comāsum hoyā tyāre koīka sārī meḍīne upara bhagavāna virājamāna che athavā gharane māñhilī kore virājamāna che evī rīte bhagavānane dhāravā. Ane bhagavānane jamavā kaī vastu āpavī to je bhakṣya, bhojya, lehya, coṣya potānā manamām khāvāne gamatām hoyā tevām bhagavānane arthe ciñtavavām ane tevām bhagavānane na bhāvatām hoyā to paṇa potāne gamatām ja bhojana bhagavānane arthe ciñtavavāñ. Ane bījā je dhūp, dīp, āratī e ādika

upacāra te yathāyogya bhagavānane arpaṇa karavā. Evī rīte traṇe ṛutumām bhinnabhinna pūjā kare to te bhaktane bhagavānane viṣe hetanī vṛuddhi thāya che ne tenā jīvane bahu samāsa thāya che. Māte jeṇe ā vāta sām̐bhaḷī che te rākhajyo ne nitye āvī rīte bhagavānanī mānasī pūjā karajyo ne āvī vāta ame koī divasa karī nathī.

Ane vaḷī Shriḷjīmahārāje eka biḷjī vāta karī je, jyāre bhagavāna ne bhagavānanā bhakta te potānī upara rāḷjī thāya tyāre te bhaktane ema vicāravuṁ je, mārām̐ moḷām̐ bhāgya je māri upara bhagavāna ne bhagavānanā bhakta rāḷjī thayā. Ane śikṣāne arthe bhagavāna ne bhagavānanā bhakta potāne vaḷḷhe tyāre paṇa ema vicāravuṁ je, mārām̐ moḷām̐ bhāgya je, mane bhagavāna ne bhagavānanā bhakta vaḷḷhayā, jeṇe karīne mārām̐m̐ avaguṇa haṣe te jaṣe. Evī rīte vaḷḷhe to paṇa rāḷjī thavuṁ, paṇa vaḷḷhe tyāre manamām̐ śoka na karavo ne kacavāvuṁ nahi, ne potānā jīvane ati pāpī na mānavo, rāḷjī rahevuṁ. Aa vāta paṇa rākhyā jevī che. *Iti Vacanāmṛutam 112311 257 11*

Saṁvat 1885nā āso vadi 12 dvādaśīne divasa Shriḷjīmahārāja ShriḷGaḷḷhaḷḷā madhye Dādākhācaranā darabāramām̐ ShriḷGopināthajīnā maṁdirane viṣe virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̐ hatān̐, ne potānā mukhā-raviṁdanī āgaḷa sādhu tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beḷḷhī hatī.

Pachī Shriḷjīmahārājane Muktaṁnda swāmīe praṣna pūchayo je, bhagavānanā je bhakta te Akṣaradhāmane viṣe bhagavānanī sevāmām̐ rahe che, te sevānī prāptinām̐ je sādhana te śām̐ che? Tyāre Shriḷjīmahārāja bolyā je, śraddhā, svadharm, vairāgy, sarvaprakāre īndriyono nigraha karavo, ahiṁsā, brahmacary, sādhuṇo samāgam, ātmaniṣṭhā, māhātmyagñāne yukta evī je bhagavānanī niṣcaḷa bhakti, saṁtoṣ, nirdaṁbhapaṇuṁ, dayā, tap, potāthī guṇe karīne moḷā je bhagavānanā bhakta temane viṣe gurubhāva rākḷhīne temane bahu prakāre mānavā, potāne barobariyā je bhagavānanā bhakta temane viṣe mitrabhāva rākḷhavo, potāthī utaratā je bhagavānanā bhakta temane viṣe śiṣyabhāva rākḷhīne temanuṁ hita karavuṁ, evī rīte ā soḷa sādhanane karīne bhagavānanā ekāntika bhakta je te Akṣaradhāmane viṣe bhagavānanī sevāne ṛuḷḷī rīte pāme che.

Pachī Shukamunie praśna pūchayo je, āpaṇā sarve saṅta vartamānamām rahe che tathāpi emane viṣe evuṃ kayuṃ lakṣaṇa che je, jeṇe karīne ema jāṇīe je ene āpatkāḷa paḍaṣe to paṇa e dharmamānthī nahi ḍage? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, bhagavānanām je je nānām moṭām vacana tenī upara niraṅtara jenī dṛaṣṭi rahe paṇa vacana bahāra paga devo paḍe temām ati kaṭhaṇa paḍe. Ane te vacanathī āgaḷa paga māṅḍīne adhika paṇa na varte ane ocho paṇa na varte tene jāṇīe je, e dharmamānthī āpatkāḷe paṇa nahi paḍe.

Pachī Shrijīmahārāje kṛupā karīne ema vārtā karī je, prakṛuti je jāvī te jīvane bahu kaṭhaṇa che. Tathāpi jo satsaṅgamām svārtha jaṅyā to prakṛuti ṭaḷavī kaṭhaṇa na paḍe, jema Dādākhācaranā gharanā māṅasone amane rākhavāno svārtha che to amane je prakṛuti na game te rākhātā nathī, tema svārthe karīne prakṛuti ṭaḷe che, tathā bhaye karīne paṇa ṭaḷe che, paṇa te atiṣaya nathī ṭaḷatī. Kemaje, jyāre koī māṅasa hoyā tyāre teno bhaya rākhe ne māṅasa na hoyā to na rākhe. Jema rājāne bhaye karīne cora prakṛutino tyāga kare che. Ane jeno je svabhāva hoyā tenī upara vāraṅvāra ame kaṭhaṇa vacananā ḍaṅka māryā hoy, ne kacavāvyo hoyā to paṇa je koī rīte pācho na paḍayo hoy, te upara to amāre evuṃ heta rahe che te jāgrata svapnamām saṅbhāryā vinā te heta emanuṃ ema rahyuṃ jāya che ne game tema thāya paṇa te heta ṭaḷatuṃ nathī.

Ane vaḷī je haribhaktane viṣe je aṅga hoyā temām eka aṅga sarasa hoyā te kahīe chīe je, Dādākhācarane viṣvāsanuṃ aṅg, ane Rājābāine tyāganuṃ aṅg, ane Jīvubāine śraddhānuṃ aṅg, ane Lāḍubāine amārī prasannatā karavī e aṅg, ane Nityānṅdaswāmīne amārī prasannatā karavī e aṅg, ane Brahmānṅda swāmīne satsaṅganī maryādāno koī rīte bhaṅga na thāya evo āgraha e aṅg, ane Mukṭānṅda swāmīne amārī prasannatā karavī tathā amāro viṣvāsa e aṅg, ane Somalākhācarane sadā ekareṅīpaṇuṃ e aṅg, ane Caitanyānṅdaswāmīne ema je, koeī rīte mahārāja prasanna thāya ema āpaṇī vate vartāya toṭhīka e aṅg, ane Svayaṅprakāśānṅdaswāmīne niṣcaya tathā māhātmya e aṅg, ane ṭhākora Jhīṅābhāine ema je, bhagavāna vinā bījā padārthamām rakhe māruṃ aṅga baṅdhāī jāya nahi evuṃ aṅg, ane moṭā Aatmānṅda swāmīne amārā vacananuṃ ullaṅghana thāya nahi evuṃ aṅg, evī rīte ghaṅāka moṭerā paramahṅsa tathā haribhakta tenām

aṅga kahyān.

Ane pachī ema bolyā je, ahīnnī moṭerī traṇa bāio, tathā Gopālānndaswāmī, Brahmānndaswāmī, Muktañndaswāmī, Nityānnda swāmī, Shukamuni, Somalokhācar, Dādokhācara e tame sarve jema hamaṇām ā vartamāna kāle kevā ruḍī rīte varto cho, tathāpi jo deṣ, kāl, saṅg, kriyā e cārane viṣe viṣamapaṇum thāya to emano ema raṅga rahe nahi, e vātāmām kāñī sañsaya nathī. Ane kadācit viṣayamām bañdhāī gayo hoyā paṇa jo jene viṣe jeṭalo gñānāñṣa vadhāro hoyā to te viṣayanā bañdhanane toḍīne nīkaḷe. Te gñānāñṣa te ṣum? To ema samajaṇa hoyā je, hum je jīva te āvo chuñ, tathā deha te āvo che, tathā dehanām sañbañdhī te āvām che, tathā prakṛuti, puruṣ, virāṭ, sūtrātmā, avyākṛuta tenām svarūpa te āvī rītanām che, tathā bhagavāna te āvī rītanā che, tathā bhagavānanum dhāma te āvī rītanum che, ityādika je gñānāñṣa tenī je aṅtaramām dṛaḍhatāñī grañthi te paḍī hoyā ne pachī je vairāgya upaje te vairāgya kharo, ane e vinā bījo je vairāgya teto uparathī jaṇāya paṇa emām baḷa nahi, baḷa to gñānāñṣathī upajyo je vairāgya temām ja che, jema dīvāno agni tene vāyu lāge tyāre olāī jāya ane vaḍavānaḷa agni tathā meghamām je vījaḷīno agni te jaḷamām rahyo che paṇa te jaḷano parābhava ene thato nathī. Prajvalita thako rahe che, tema gñānāñṣa vināno je vairāgya tene viṣayano sañbañdha thāya tyāre e vairāgya ṭake nahi. Aoue gñānāñṣe karīne thayo je vairāgya tene viṣayano sañbañdha thāya to paṇa e vairāgya kṣīṇa na paḍe, vaḍavānaḷa agniñī peṭhe prajvalita thako varte che. Ane evo je gñānāñṣa tenī koī rīte karīne tamārā manamām āñṭī paḍī jāya te sāru ame nirañtara vārtā karīe chīe. Kemaje koīka vārtāñī cūñka lāge to evī āñṭī paḍī jāy. Ane je ema na samaje ne ā māri jāt, ā māri mā, ā māro bāp, ā māra sañbañdhī evī rītanī ahīmamatāe yukata jenī samajaṇa che tene to ati prakṛuta mativāḷo aṇasamaju jāṇavo.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje kṛupā karīne ema vārtā karī je, mumukṣune utkṛuṣṭa guṇaṅī prāpti thāya tenum kāraṇa ṣum che? To bhagavānañī kathā vārtā sāmbhaḷyāmām jene jeṭalī prīti tene teṭalo jagatano abhāva thāy. Tathā kām, krodh, lobhādika doṣano nāṣa thāy, ane jo kathā vārtāmām jene āḷasa hoy, tenī koranī ema aṭakaḷa karavī je, emām moṭā guṇa nahi āve, ane śāstramām nava prakārañī bhakti kahī che, temām śravaṇa

bhaktine prathama gaṇī che. Māṭe jo śravaṇabhakti jene hoyā to premalakṣaṇā paryānta sarve bhaktinām aṅga ene prāpta thaṣe. Evī rīte vārtā kari.

Ane te ja divasa madhyāhna same Dādākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīnī āgaḷa paramahṅsa sarvenī paṅkti jamavā sāru beṭhī hatī. Te samayamām Shriḷīmahārāja līmbaḍānā vṛukṣaṇī heṭhe ḍholīyo ḍhaḷāvine virājamāna hatā.

Pachī Shriḷīmahārāje paramahṅsa āgaḷa ema vāta kari je, bāō haribhakta che tenum māhātmya to jhājhum samajavum nahi. Kema je, māhātmyane miṣe karīne manamām enum manana thāya eṭale svapnamām āve, māṭe māhātmya levum to sounum samapaṇe levum je, e sarve bhagavānanā bhakta che, paṇa adhika nyūnapaṇe māhātmya levum nahi. Ane jo adhika nyūnapaṇe māhātmya samaje to temām moṭum vighna che. Temaja bāōne bhāōnum māhātmya paṇa samapaṇe samajavum. Ane jo ema na samaje to e bāōne paṇa moṭum vighna che. *Iti Vacanāmṛtam* 112411 258 //

Saṅvat 1885nā kārtika sudi 10 daṣamīne divasa swāmī Shri Sahajānḍajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇā bāranā oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ane potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāje kṛupā karīne ema vārtā kari je, bhagavāna saṁbandhī bhakti, upāsanā, sevā, śraddhā, dharmaniṣṭhā e ādika je je karavum temām bijā phaḷani icchā na rākhavi. Ema sacchāstramām kahyum che te to sācuṇ, paṇa eṭalī to icchā rākhavi je, eṇe karīne māri upara bhagavānanī prasannatā thāy. Eṭalī icchā rākhavi. Ane evī icchā rākhyā vinā amathum kare to tene tamoguṇī kahevāy. Māṭe bhagavānanī bhakti ādika je guṇa teṇe karīne bhagavatprasannatārṛupa phaḷane icchavum. Ane jo e vinā bijī icchā rākhe to caturdhā mukti ādika phaḷani prāpti thāy.

Ane bhagavānanī je prasannatā te ghaṇā upacāre karīne je bhakti kare tenīja upara thāya ne garība upara na thāya ema nathī, garība hoyā ne śraddhā sahita jaḷ, patra, phaḷ, phūla bhagavānane arpaṇa kare to

eṭalāmām paṇa rājī thāy. Kemake, bhagavāna to ati moṭā che, te jema koīka rājā hoyā tenā nāmano eka śloka ja koīka karī lāve to tene gāma āpe, tema bhagavāna turata rājī thāya che.

Ane vaḷī bhagavānāno kharo bhakta te koṇa kahevāya? To potānā dehamām koīka dīrgha roga āvī paḍe tathā anna khāvā na maḷe, vastra na maḷe ityādika game eṭalum duḥkha athavā sukha te āvī paḍe to paṇa bhagavānanī upāsānā, bhakti, niyam, dharm, śraddhā emānthī rañcamātra paṇa moḷo na paḍe rativā sarasa thāy, tene kharo haribhakta kahīe.

Pachī Shrijīmahārājane Rājabāīe praśna pūchāvyo je, He Mahārāja! Kayā guṇe karīne tame rājī thāo ne kayā doṣe karīne kurājī thāo? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, āṭalā to vacanamām doṣa che. Te kayā to potānā aṅtaramām kāñika viṣeṣa vartavānum hoyā tenuṃ amane ekavāra kahī devuṃ je, He Mahārāja! Tamo kaho to huṃ āvī rīte vartuṃ paṇa vārañvāra na kahevūṃ je, He Mahārāja! Huṃ āma vartuṃ ke āma vartuṃ, te tame mane kema kahetā nathī? Te na game. Ane mane potāno iṣṭadeva jāṇe. Ne vāre vāre mārā veṇa upara veṇa lāve te na game. Ane huṃ koīnī āgaḷa vāta karato houṃ ne bolāvya vinā vacamām bole te na game ane bhagavānanuṃ dhyāna karavūṃ tathā dharmā pāḷavo, bhakti karavī, ityādika je je śubha kriyā karavānī che tene je bhagavāna upara nākhe je, bhagavāna karāvāṣe to thaṣe te na game, ane āma huṃ kariṣ, āma huṃ kariṣ, ema kevaḷa potānuṃ ja baḷa rākhe paṇa bhagavānanuṃ baḷa na rākhe te na game. Ane jene bolyāmām potānā aṅgano ṭhā na hoyā te to atiṣaya na game. Ane bījām vyāvahārika kāma karavām hoyā temām to lāja tathā āḷasa na thāya ne bhagavānanī vārtā karavī, kathā karavī, kīrtana gāvavān, temām lāja rākhe ne āḷasa rākhe te na game. Ane tyāgano athavā bhaktino athavā koī rītano je ahñkāra bolīmām lāve te na game. Ane sabhā beṭhī hoyā tyāre sahuthī chello āvīne bese paṇa potāne jyām ghaṭatuṃ hoyā tyām na bese, te na game. Tathā koīka moṭā te sabhāmām beṭhā hoyā ne tene kuṇī māṛīne mārga karīne pote bese te na game. Ane bāī māṇasa hoyā ne te potānā aṅgane ḍhāñkīne lajjā sahita varte te game tathā cāle tyāre nīcī dṛaṣṭi rākhiñe cāle paṇa phāṭī dṛaṣṭi rākhe nahi te game ane amārām darṣana karatā hoyā ne koīka bāībhāī āve athavā kūtaruṃ nīsare, ke ḍhora nīsare, ke kāñika khaḍakhade, tenī

sāmuṁ vāraivāra darṣana mūkīne jue paṇa eka dṛaṣṭie darṣana na kare tenī upara to evī rīsa caḍe je, ṣuṁ karīe? Sādhu thayā nahi to enum kānīka tāḍana karīe, paṇa te to thāya nahi, kema je sādhone koīnum tāḍana karavum e ati ayogya karma che. Ane je kapaṭa rākhe paṇa potānā manamām je saṅkalpa te jene kahevā yogya hoyā tenī āgaḷa paṇa kahe nahi te na game. Ane māna tathā krodha tathā koīthī dabāīne rahevum te ṣuṁ? To potānā manamām jevum hoyā tevum bījāthī dabāīne kahevāya nahi. E traṇa vānām to atiṣaya bhūṅḍām che. Ane haribhaktane māṅhomānhi barobariyāpaṇum rahe paṇa ekaekano bhāra na āve e paṇa atiṣaya bhūṅḍum che. *Iti Vacanāmṛutam 1125/ 259/*

Saṅvat 1885nā kārtika sudi 11 ekādaṣīne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shri Gopināthajīnā maṅdirane viṣe virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabbhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje ema vārtā karī je, bhagavānani peṭhe sevā karavā yogya evā je saṅta te kevā hoyā to īndriyo, aṅṭhkarāṇa ādika je māyānā guṇa tenī je kriyā tene pote dābīne varte paṇa enī kriyāe karīne pote dabāya nahi, ne bhagavāna saṅbaṅdhī kriyāneja kare. Ne paṅcavartamānamām dṛaḍha rahetā hoyā ne potāne brahmarūpa māne ne Puruṣottama bhagavānani upāsanā kare evā je saṅt, tene manuṣya jevā na jāṅavā ne deva jevā paṇa na jāṅavā. Kema je, evī kriyā deva manuṣyane viṣe hoyā nahi. Ane evā saṅta manuṣya che to paṇa bhagavānani peṭhe sevā karavā yogya che. Māṭe jene kalyāṅano khapa hoyā evā je puruṣa tene evā saṅtani sevā karavī. Ane evā sādhuṅe yukta je bāī tenī sevā bāīne karavī.

Pachī Shrijī mahārājane Aatmānndaswāmīe praṣna pūchayo je, ā satsaṅgamām je vartamānāno prabaṅdha che temām jyām sudhī raheto hoyā tyām sudhī to jevo tevo hoyā tene paṇa paṅcaviṣaye karīne baṅdhana thāya nahi. Paṇa koīka deśakāḷane yoge karīne satsaṅgathī bahāra nīsarī javāya to paṇa jene paṅcaviṣaya baṅdhana na karī ṣake, te puruṣa kevo

hoya tenām lakṣaṇa kaho? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, jenī buddhimām dharmāṅṣa viṣeṣapaṇe vartato hoya ne āstikapaṇuṃ hoya je, ā lokamām je sārūṃ narasuṃ karma kare che tenuṃ je sārūṃ narasuṃ phaḷa tene jarṇura paralokamām bhogave che. Evī dṛaḍha mati jene hoya tathā lāja hoya je, bhūṅḍuṃ kariṣuṃ to ā lokamām māṇasa āgaḷa ṣuṃ mukha dekhāḍiṣuṃ? Evo je hoya te game tyām jāya topaṇa ene koī padārtha tathā striyādika te baṅdhana karī ṣake nahi. Jema Mayārāma Bhaṭṭa che tathā Mūlajī Brahmācārī che tathā Niṣkuḷānndaswāmī che, evī jātanā je hoya tene strī dhanādika padārthano yoga thāya topaṇa e ḍage nahi. Ane evo hoya ne tene jo eka ātmaniṣṭhāpaṇuṃ hoya je, huṃ to ātmā chuṃ, brahma chuṃ, te māre viṣe ṣubha aṣubha kriyā lāgatī nathī, huṃ to asaṅgī chuṃ, evuṃ aṅga hoy, tathā bījuṃ ema hoya je, bhagavānāno mahimā bahu samaje ne te mahimānī bahu vārtā kare je, kāṅṅika dharma viruddha vartāī jaṣe teno ṣo bhāra che? Bhagavānāno mahimā bahu moṭo che. E be rītanā je hoya temām e be rītanā je doṣa te dharma pāḷavāmām moṭā aṅtarāyarṇupa che māṭe āvī rīte samaje to sārūṃ je, ātmaniṣṭhā paṇa yathārtha hoya tathā bhagavānanuṃ māhātmya paṇa sārīpeṭhe samaje, ane niṣkāmapaṇuṃ, nirlobhapaṇuṃ, niṣsvādapaṇuṃ, niṣsnehapaṇuṃ, nirmānapaṇuṃ e ādika je dharma tene bhagavānanī prasannatāne arthe samajīne dṛaḍhapaṇe pāḷe. Ane ema samaje je, huṃ e dharmane pāḷiṣa to māri upara bhagavāna bahu rāji thaṣe, ane jo mane koī rīte dharmamānṭhī kāṅṅika bhaṅga paḍaṣe to bhagavānāno māri upara bahu kurājīpo thaṣe. Evī rīte jenā aṅtaramām dṛaḍha graṅṅṅhi hoya te bhakta je te dharmamānṭhī koī divasa paḍe ja nahi. Ane evo je hoya tene koī māyika padārtha baṅdhana karī ṣake nahi. Ane āvī rītanī samajaṇavāḷo na hoya ne bījo game tevo gñānavāḷo hoya ke bhaktivāna hoya tene paṇa dharmamānṭhī kāṅṅika bhaṅga thāī jāya khāro tathā māyika padārtha baṅdhana kare kharuṃ e siddhānta vārtā che.

Pachī Valī Shrijīmahārāje kṛpā karīne ema vārtā karī je, amane ahaṅkāra na game, te ahṅkāra bhaktipaṇāno hoy, tyāgapaṇāno hoy, vairāgyapaṇāno hoy, brahmapaṇāno hoy, samajaṇāno hoy, vartamāna pāḷyāno hoy, e rītano je je ahṅkāra te amane na game. ane daṅbha na game. Te daṅbha te ṣuṃ? To potānā hṛdayamām bhagavānāno niṣcay,

bhakti ane dharma te thoḍām hoyā ne bijā āgaḷa potānī moṭapa vadhāryā sāru uparathī to tene bahu jaṇāve te na game, ane potāne ne bhagavānane je abhedapaṇe bhaje te na game, tathā je niyama dhāryo hoyā te niyamane ghaḍīka mūkī de ne vaḷī ghaḍīkamām pāḷe, evī rīte je śithila vartato hoyā te na game, ane bhagavānano mahimā to jhājho moṭo samaje, ne potāne atiśaya tucchapaṇe samaje, paṇa dehathī judo je ātmā te ṛupa potāne na māne te na game. Ane have je game te kahīe chīe je, bhagavānano mahimā te yathārtha samaje ne potānā dehathī vyatirikta je potāno ātmā tene brahmarūpa samaje, ane dharmamām dṛaḍha rahyo hoy, ane bhagavānani acaḷa bhakti karato hoy, ane āvī rītano pote hoyā to paṇa satsaṅgamām koika kāni na samajato hoyā ne bhagavānano niścaya to hoyā tene moṭo jāṇe ne tenī āgaḷa potāne ati tuccha jāṇe ane vārtā karyāmām potānā mukhe karīne potānī samajaṇano kepha koīnī āgaḷa lagāra paṇa jaṇāve nahi, evo je hoyā te amane bahu game. Evī rīte Shrijīmahārāja vārtā karīne potāne utāre padhāryā. *Iti Vacanāmṛutam* //26// 260 //

Saṅvat 1885nā kārtika sudi 15 pūnamane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja Shriḡaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriGopināthajīnā maṅdirane viṣe virājamāna hatā. Ane sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāravīndani āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktani sabbhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje vārtā kari je, śabd, sparś, ṛupa, rasa ane gaṅdh, e pañcaviṣaya saṁbandhī je sukha te divyamūrti evā je bhagavāna puruṣottama tenī je sukhamaya mūrti te ṛupa je eka sthala tene viṣe rahyūm che. Te jo bhagavānani mūrtinām darśana karatā hoīe to ṛupanūm sukha prāpta thāya ne bijā sparśa ādika cāra viṣaya tenum sukha paṇa prāpta thāy, te eka ja samayane viṣe thāya che. Ane bijā māyika je pañcaviṣaya che temām to eka viṣayano saṁbandha thāya tyāre eka viṣayanūm ja sukha prāpta thāya paṇa bijānūm na thāy. Māte māyika viṣayamām bhinna bhinnapaṇe sukha rahyūm che, ane te sukha to tuccha che ne nāśavaṅta ne ante apāra duḥkhanūm kāraṇa che. Ane bhagavānamām

to sarva viṣayanum sukha eka kāḷe prāpta thāya che ne te sukha mahāaloukika che, ne akhaṇḍa avināṣī che, te sāru je mumukṣu hoyā tene māyika viṣayamānthī sarva prakāre vairāgya pāmīne aloukika sukhāmāya evī je bhagavānani divyamūrti tene viṣe sarva prakāre joḍavuṇi.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje ema vārtā kari je, je haribhaktane bhagavānani bhaktino khapa hoyā tathā saṅtasaṁāgamano khapa hoyā to te game tevo potāno svabhāva hoyā to tene ṭālīne jema te saṅta kahe ne tenī marajī hoyā tema varte. Ane te svabhāva to evo hoyā je, caitanya sāthe jaḍāī gayo hoyā to paṇa tene satsaṅganā khapavāḷo ṭālī nākhe. Te upara potāni vārtā kari je, amāro prathama tyāgi svabhāva hato, paṇa jo ShriḷīRāmānḍaswāmīnām darṣanano khapa hato to Mukṭānḍaswāmīni āgñāne anusāre vartyā paṇa amārā mananum gamatum kāni na karyuṇi.

Ane vaḷī je haribhakta hoyā tene koī jātanī āṅṭī pāḍavi tenī ema vigati che je, eka to niṣkāmadika vartamānani āṅṭī pāḍī hoyā ne eka evī āṅṭī pāḍī hoyā je, ā ṭhekāṇe hum āsana karum to nidrā āve ne bīje ṭhekāṇe na āve. E ādika aneka prakāranī je tuccha svabhāvani āṅṭī pāḍī hoyā e beyane eka rītanī na samajavi. vartamānani āṅṭī to potānā jīvanarūpa che, ne tene viṣe bahu māla che, evī rīte māhātmye sahita tenī āṅṭī pāḍavi, ane bījā svabhāvani āṅṭī pāḍī hoyā tene viṣe to tuchapaṇum jāṇavum ne tene saṅta mūkāve to mūki devī ne prathamani āṅṭī mūkavi nahi, ane e beyane barobara samaje to ene viṣe mūḍhapaṇum jāṇavuṇi. Jema bālaka hoyā teṇe mūṭhīmām badāma jhālī hoy, tene koīka mūkāve to mūke nahi. Ne ṛupiyāni mūṭhī vāḷī hoyā ne sonāmahoranī mūṭhī vāḷī hoyā ne tene mūkāve to tene mūke nahi. Tyāre e bālake badāma tathā ṛupiyo ne sonāmahora tene viṣe barobara māla jāṇyo, māṭe e bālakane viṣe mūḍhapaṇum che. Ane vaḷī jema koīkanā hāthamām badāma hoyā ne cora āvīne kahe je, tum mūki de, nahi to taravāre māthum kāpī nākhiṣ, tyāre ḍāhyo hoyā to tene āpī de ne mūrkhā hoyā to na āpe tema e be prakāranī āṅṭīmām nyūna adhikapaṇum jāṇavum ane ema hoyā nahi ne beyamām sāmānyapaṇum jāṇe to eno āṅṭīdāra svabhāva jāṇavo ne tene māni jāṇavo ane āṅṭīe karīne te vartamāna pālato hoyā ne jo maraṇaparyānta ema ne ema nabhe to to ṭhīka paṇa teno pūro viṣvāsa na āve kema je, jo ene koīka jātanām veṇa lāge athavā tenum māna na

rahe to evo e raheṣe nahi. Ane je āñṭīe karīne vartamāna pālato hoyā ne bhakti karato hoyā te to rājarṣi kahevāya ne je bhagavānanī prasannatāne arthe bhagavānanī bhakita karato hoyā tathā vartamāna pālato hoyā te to brahmarṣi kahevāy. Ne te sādhu kahevāy. Evī rīte e beyamām phalaṅo bheda paṅa che.

Ane vaḷī ema vārtā karī je, mān, īrṣyā ne krodha e traṅa doṣa te kāma karatām paṅa atiṣaya bhūñḍā che, kema je, kāmī upara to saṅta dayā kare paṅa mānī upara na kare. Ne mānamānthī īrṣyā ne krodha upaje che, māṅe māna moṅo doṣa che. Ane māne karīne satsaṅgamānthī paḍī jāya che. Evo kāme karīne nathī paḍato. Kema je, āpaṅa satsaṅgamām gṛahastha haribhakta ghaṅa che te satsaṅgamām paḍayā che, māṅe e mān, īrṣyā ne krodha e traṅe upara amāre atiṣaya abhāva rahe che ane amārām je je vacana lakhelām haṣe temām paṅa ema ja haṣe. Te vicārīne juvo to jaṅāī āvaṣe. Māṅe bhagavānanuṅ māhātmya samajīne mānane ṭāḷavuṅ.

Ane vaḷī Shrijīmahārāje ema vārtā karī je, bhagavānāno niṣcaya te kene kahīe? To jem, ā saṅsāramām prathama bāḷakapaṅamānthī mā, bāp, varṅ, āśram, nāt, jāṅ, paṣu, manuṣya, jaḷ, agni, pṛuthvī, vāyu, ākāṣa ītyādika je je padārthano niṣcaya thayo che te śāstre karīne thayo che. Ane śāstra na sām̄bhaḷyām hoyā to lokamām je śabda te śāstrathī ja pravartyā che, teṅe karīne teno niṣcaya karyo che. Tema śāstre kahyām je niṣkāṅ, nirlobh, nirmān, niḥsvād, niḥsneha ītyādika saṅtanām lakṣaṅa tene sām̄bhaḷīne evām lakṣaṅa jyām dekhāya evā je saṅta tene ne bhagavānane sākṣāta sām̄bandha hoy. Māṅe evā saṅtanām vacane karīne bhagavānāno niṣcaya karavo ne tenām vacanamām draḍha viṣvāsa karavo tene niṣcaya kahīe.

Ane te pachī Vaḍodarāvāḷā Nāthabhakte Shrijīmahārājane praṣṅa pūchayo je, jene bhagavānāno draḍha niṣcaya hoyā evo je bhagavānāno bhakta tenām je sām̄bandhī tenuṅ kalyāṅa te bhaktanā sām̄bandhe karīne che ke nathī? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, jo enā sām̄bandhīne tathā enā pitrīne ene viṣe heta hoyā to enuṅ kalyāṅa thāya ne heta na hoyā to na thāy. Ane jo sām̄bandhī paṅa na hoyā ne jo tene e bhaktane viṣe heta hoyā to tenuṅ paṅa sārūṅ thāy, kemaje, ene muvā ṭāṅuṅ thāya tyāre te bhakta tene sām̄bhaḷī āve ane te bhaktanī vṛutti to bhagavāna sāthe

nirañtara lāgī che ne te bhaktanuṁ tene smaraṇa thāy, māṭe tenuṁ kalyāṇa thāya che.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāja bolyā je, ame ātmānā svarṇupanī vārtā karīe chīe tathā bhagavānanā svarṇupanī vārtā karīe chīe. Te vārtāe karīne jevuṁ enuṁ sukha che tevuṁ ja sukha to āvatuṁ nathī. Ane jevuṁ enuṁ yathārtha sukha che te to samādhie karīne jāṇyāmām āve che, tathā dehamūkyā keḍe jāṇyāmām āve che, paṇa kevaḷa vārtāe karīne jāṇyāmām āvatuṁ nathī. Jema ṛpanuṁ sukha te netre karīne bhogavāya che. Pachī te sukhane mukhe karīne vakhāṇa kare je, bahu sāruṁ ṛpa dīṭhuṁ tyāre te sukhano anubhava jevo netrane thayo tevo mukhane na thayo, tathā śravaṇe karīne śabdane sām̄bhaḷyo, nāsikāe karīne gaṁdha sūṅghyo, tvacāe karīne sparśa kīdho, jihvāe karīne rasa cākhyo. Pachī te te sukhānām vacane karīne vakhāṇa kare je, bahu sāro gaṁdha hato. Bahu sāro rasa hato. Bahu sāro sparśa hato. Bahu sāro śabda hato, ema kahyuṁ to kharuṁ, paṇa jevī rīte te te īndriyone te te sukhano anubhava thayo tevo vacane na thayo. Tema samādhie karīne tathā deha mūkīne jevo bhagavānanā sukhano anubhava thāya che ne ānaṁda thāya che tathā ātmānā sukhano anubhava ne ānaṁda thāya che tevo enī kevaḷa vāta kare teṇe karīne thato nathī. Ane jo e benī vārtā sām̄bhaḷīne tenuṁ manana ne nididhyāsa kare to eno sākṣātkāra thāy, ne sākṣātkāra thāya tyāre samādhie karīne jevo e beno anubhava ne ānaṁda thāya tevo ja thāy, māṭe e benī vārtā sām̄bhaḷīne enuṁ manana ne nididhyāsa karavo. *Iti Vacnāmṛtm*
//27// 261//

Saṁvat 1885nā kārtika vadi paḍavāne divasa swāmī ShriSahajānṁdajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriGopināthajīnā maṁdirane viṣe virājamāna hatā, ne sarve śveta dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṁdanī āgaḷa paramahṁsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, bhagavānanī bhaktimānthī be prakāre jīva paḍe che. Eka to Shuṣkavedāntanā graṁthane sām̄bhaḷīne bījā ākārane khoṭā kare tema ShriKṛṣṇādikā je bhagavānanā ākāra tene paṇa khoṭā kare e Shuṣkavedāntine ati agñānī jāṇavā. Ane bījo je ema samajato

hoya je, bhagavānane bhajīe to Goloka ne Vaikuṅṭhalokamām strībhog, khāna pāna ādika je pañcaviṣayanām sukha tene pāmīe. Pachī te sukhanī āsaktie karīne bhagavānane paṇa bhūlī jāya ne mūḷago kubuddhivālo thāīne ema samaje je, e sukha na hoyo to e dhāmamām Rādhikā, Lakṣmī ādika strīo bheḷe bhagavāna paṇa rame che māṭe e sukha paṇa kharum che. Paṇa bhagavānane pūrṇakāma ne ātmārāma na samaje ane evī je bhagavānanī kriyāo che te to potānā bhaktanā sukhane arthe che te sāru gñān, vairāgye sahita bhagavānanī bhakti karavī. Ane e bhagavānanā svarūpane jeṇe ema jāṇyūm hoyo je, sarve sukhamaya mūrti to e bhagavāna ja che, ne bīje pañcaviṣayamām je sukha che te to e bhagavānanā sukhano kiñcit leṣa che. Ema bhagavānane mähātmye sahita je samajyo hoyo te koī padārthamām bañdhāya ja nahi, ane e bhagavānanā dhāmanā sukha āgaḷa bījā lokanām je sukha te to naraka jevām che, ema mokṣadharmamām kahyūm che. Aavī rīte bhagavānanā bhaktane samajavum ane ema na samaje to e beya prakāre karīne bhagavānamānthī paḍī jāya che.

Pachī Shrijīmahārājane Surākhācare praśna pūchayo je, bhagavānane tathā sañtane jevā che tevā niścayapaṇe jāṇīne paṇa koīnum añtara pāchum paḍī jāya che tenum ṣum kāraṇa che? Pachī Shrijīmahārāje uttarakaryo je, eṇe bhagavānano niścaya karyo hato tyāre ja emām kācapa rahī gaī che te ṣum? To koīkane svāde karīne sārūm sārūm khāvā joītum hoyo ne tene bhagavāna tathā sañta te khode tyāre tenum añtara pāchum paḍī jāya tathā kāmano ghāṭa rahī gayo hoyo ne tene khode, tathā lobha rahyo hoyo ne te lobhane mūkāve ne kahe je, ā tārum dhan, māl, khetar, vāḍī te koīkane āpī de tyāre te vacana paḷe nahi, teṇe karīne pācho paḍī jāy, tathā māna hoyo ne te mānane sañta tathā bhagavāna khode ne apamāna kare tyāre teṇe karīne paṇa pācho paḍī jāya che. Evī rīte niścaya hoyo ne je je potāmām avaguṇa rahī gayo hoyo teṇe karīne pācho paḍī jāya che. Ane jeṇe niścaya karyo hoyo te samayamām ja e avaguṇa ṭālīne karyo hoyo to te pācho paḍe nahi ane e avaguṇa hamaṇām paṇa jemām jemām haṣe te jo vicārīne potānā añtara sāmum juve to jaṇāī āve je, āvī rītane aṅge hum kāco chum te jo mane pāḷyānum kaheṣe to hum vimukha thāīṣ, ema yathārtha jāṇe.

Pachī Brahmānndaswāmī tathā Shukamuni tathā Surokhācara e traṇane Shriḥī mahārāje pūchayum̐ je, tame jeṇe karīne pāchā paḍī jāo evo tamārāmām̐ kayo avaguṇa che? Tyāre e traṇe kahyūm̐ je, He Mahārāja! Mānarṇupa doṣa che, māṭe koīka barobarīyā saṅta apamāna kare to kānīka mūnjhavaṇa thāy. Pachī Shriḥīmahārāja bolyā je, ame pūchīe chīe je, *Aasaamahocharanrenujushhamaham syaam vrundaavane kimpī gulmaltaushhdhinaam / evī rīte māhātmye sahita bhagavānane jāṇyā* hoyā ne evā je bhagavāna tenā je saṅta te sāthe mān, īrṣyā, krodha kema thāya? Ane jo thāya che to jāṇyāmām̐ phera che, kema je, garvanara sāhebane jāṇyo che je, samagra pṛthvīno pādaśāha che ne baḷiyo che ne jo teno eka garība sarakho hameliyo āvyo hoyā to teno hukama moṭo rājā hoyā te paṇa māne, ne te jema kahe tema doryo dorāy. Shā māṭe je, te rājāe ema jāṇyūm̐ che je, baḷiyo je garvanara sāheba teno e hameliyo che. Ane jethī, je baḷiyo tenī āgaḷa māna rahe nahi. Tema jeṇe bhagavānane samagra aiśvarya samṛddhinā dhaṇī jāṇyā hoyā to tene saṅtanī āgaḷa māna kema rahe? Pachī Brahmānndaswāmīe kahyūm̐ je, He Mahārāj! Tame ṭhīka kaho cho. Jo ema māhātmye sahita bhagavānane jāṇyā hoyā to mān, īrṣyā, krodha te saṅtanī āgaḷa thāya ja nahi. Pachī Shriḥīmahārāja bolyā je, juvone, Uddhavaḥī kevā moṭā hatā ne kevā ḍāhyā hatā paṇa jo bhagavānanī moṭāine jāṇatā hatā to te bhagavānane viṣe hetavāḷī je vrajanī gopīyo tenā caraṇanī rajane pāmyāne sāru vanavelīno avatāra māgyo, te kahyūm̐ che je-

Yaa dustyajam svajanmaarya panth cha hatvaa

bhejurmukundpadvim shrutibhirvimrugyaam /

tathaa brahmae pan kahyu chhe je

Aho! Bhaagyamaho! Bhagyam nandgopvrajaukasaam /

Yanmitram paramaanandam purnam brahmasanaatanam /

Evī rīte brahmā paṇa bhagavānanūm̐ māhātmya jāṇatā hatā to, evī rīte bolyā. Te māṭe, jo bhagavānanī ne saṅtanī evīrīte moṭāī jāṇato hoyā to mān, īrṣyā, krodh, rahe ja nahi ne tene āgaḷa dāsānudāsa thāine varte ne game teṭalum̐ apamāna kare to paṇa tenā saṅgane mūkīne cheṭe javāne īcche ja nahi. Ane ema manamām̐ thāya nahi je, have to kyām̐ sudhī khamīe? Aapaṇa to āpaṇe ghera beṭhā thakā ja bhajana karīṣuṅ. Te

māṭe ema māhātmya samaje to māna ṭaḷe. Evī rīte vārtā kari.

Ane vaḷī Shriḷī mahārāje ema vārtā kari je, bhagavānāno bhakta hoyā ne tene koī karmayoge karīne ṣūḷīe caḍhāvyo ne te समयamām ame paṇa tenī pāse ubhā hoīe, paṇa te bhaktanā hṛdayamām ema ghāṭa na thāya je, ā bhagavāna mane ṣūḷīnā kaṣṭa thakī mukāve to ṭhīk. Evī rīte potānā dehanā sukhano saṅkalpa na thāy, ne je kaṣṭa paḍe tene bhogavī le. Evo je niṣkāma bhakta tenī upara bhagavānanī bahu prasannatā thāya che.

Ane vaḷī Shriḷī mahārāje ema vārtā kari je, bhagavāna saṁbandhī sukhane koṇa pāme che to te kahīe chīe je, jema māchalum hoyā tene jaḷa che te jīvanarūpa che. Te jaḷano yoga jyām sudhī hoyā tyām sudhī te jaḷamām māchalum cāle, hāle, kriḍā kare, ne jaḷano viyoga thāya tyāre tenī caṅcaḷatā ṭaḷī jāya ne marī jāy. Tema jene paṅcaviṣaye karīne jīvanapaṇṇu jyām sudhī manāyūm che ne teṇe karīne sukha mānyūm che ne teno viyoga thāya tyāre mūvā jevo thāī jāya che evo je hoyā te bhagavānanā sukhane kayāreya paṇa pāme nahi. Ane paṅcaviṣaye karīne jene jīvanapaṇṇum ṭaḷī gayūm che, te ja bhagavānanā sukhane anubhave che ne bhogave che evāne ja bhagavānanā sukhani prāpti thāya che. *Iti Vacanāmṛutam 112811 26211*

Saṅvat 1885nā poṣa sudi 2 bījane divasa Shriḷīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām meḍīne āgaḷa oṭā upara ḍholiyo ḍhaḷāvīne rātrine same virājamāna hatā, ne sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa sādhu tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāje Shukamunine praṣṇa pūchayo je, be satsaṅgī che, tenī avasthā vīṣa vīṣa varasanī che. Tathā beyane niṣcay, het, bhakti, vairāgy, dharma te barobara che. Temānthī ekane to prārabdhayoge karīne paraṇīne strī maḷī, ne ekane na maḷī ne sāṅkhyayogī rahyo ne ene paṇa paraṇyānī to icchā hatī, paṇa maḷī nahi, tyāre e be jaṇane tīvravairāgya to prathamathī ja na hato, māṭe viṣayabhogamām beyane tīkṣṇa vṛutti hatī. Te tīkṣṇa vṛutti ochī te e gṛahastha thayo tenī thāya ke sāṅkhyayogīnī thāya te kaho ane veda to ema kahe che je, jene tīvra vairāgya hoyā tene

brahmacaryapaṇā thakī ja sanyāsa karavo, ne jene maṇḍa vairāgya hoyā tene viṣaya bhogaṇī tīkṣṇatā ṭālyāne arthe gṛahasthāṣrama karavo ne pachī vānaprastha thavum̄ ne pachī sanyāsa karavo. Māṭe vicāriṇe uttara karajyo. Pachī Shukamunie eno uttara karavā māṇḍayo paṇa thayo nahi. Pachī Shriḷīmahārāje eno uttara karyo je, e gṛahasthāṣramī sāro ne bījo je sāṅkhyayogī te bhūṇḍo, kemaje, ene tīvra vairāgya nathī. Māṭe eṇe viṣayane tuccha ne asatya jāṇyā nathī tema kāṇī potāmām ātmaniṣṭhāṇī paṇa dṛaḍhatā nathī. Te sāru e satsaṅgamāṇthī bahāra jāya ne viṣayano yoga thāya to baṇdhāī jāy, ne jo viṣayano yoga na thāya to satsaṅgaṇī pāchī lālaca rākhe ne satsaṅgamām āve, ane je gṛahastha che tene cha mahine saṅtanām darṣana thāya to paṇa samāsa rahe. Māṭe maṇḍa vairāgyavāḷāne tyāga karavo e ṭhīka nathī, tyāga to tīvra vairāgyavāḷāne karavo te ṭhīka che. Ane maṇḍa vairāgyavāḷo tyāga kare to eno tyāga deha paryānta nabhe nahi, varṣe be varṣe, daṣa varṣe tenā tyāgamām vighna jarṇura paḍe.

Tyāre Shukamunie āṣaṅkā kariḷ je, He Mahārāja! E maṇḍa vairāgyavāḷo tyāgiḷ che te saṅta thakī bhagavānanā māhātmyaṇī vāta sām̄bhale ne pachī pote manamām vicāra kare to ṣum̄ ene tīvravairāgya na āve? Ane prathamathī ja tīvra vairāgya to koīkane prārabdhayoge karīne haṣe. Ane bahudhā to ema pratyakṣa dekhāya che je, āne vairāgya na hato ne pachī thayo, tyāre enum̄ kema samajavum̄? Pachī Shriḷī mahārāja bolyā je, eno to ema uttara che je, potāne vicāre tathā koī rīte tīvra vairāgya thāya nahi, ane jo dharm, gñān, vairāgy, bhakti e cāra guṇe karīne saṅpanna evā je moṭā sādhu tenī sāthe ene atiṣaya heta thāy. Jema bhagavāna sāthe heta thāya che, tyāre to te juve, sām̄bhale, bole ityādika je je kriyāne kare te potāne je moṭā saṅta sāthe heta che tenī marajī pramāṇe ja kare paṇa tenī marajī na hoyā tevī koī kriyā kare nahi, ane te saṅtanī marajīthī bāhera vartyāmām tenā manane viṣe niraṅtara bhaya varte je, jo hum̄ emāṇī marajī pramāṇe nahi vartum̄ to e māriḷ sāthe heta nahi rākhe, te sāru niraṅtara tenī marajī pramāṇe varte. Māṭe jo evum̄ saṅta sāthe heta thayum̄ hoyā to vairāgya na hoyā to paṇa eno tyāga pāra paḍe. Ane juvone āpaṇā satsaṅgamām bāī bhāī paramahṅsa e sarvene amāriḷ upara heta che to moṭeriḷ be traṇa bāio che te barobara bīji

sarve bā̄o vartamāna pā̄le che. Kemaje, e manamām̄ ema jā̄ne che je, jo ame khabaḍadāra thā̄ine vartamāna nahi pā̄līe to mahārājanuṁ heta amārī upara nahi rahe ne kurājī thā̄še. Tathā paramah̄nsamām̄ paṇa ema che tathā bījā je satsaṅgī tathā brahmacārī tathā pālā e sarvemām̄ paṇa ema che. Tathā deṣadeṣanā haribhakata bā̄i, bhā̄i cheṭe rahyām̄ che te paṇa vartamānamām̄ khabaḍadāra varte che ane ema jā̄ne che je, jo āpaṇa sārī peṭhe nahi vartīe to mahārāja kurājī thā̄še. Mā̄ṭe amāre viṣe hete karīne baṅdhāṇā thakā sarve dharmamām̄ draḍhapaṇe varte che, paṇa vairāgya to koīkane thoḍo haṣe ne koīkane jhājho haṣe teno kānī meḷa che nahi. Ane ame Pañcālāmām̄ more māṅdā thayā hatā ne temānthī jo kānīka thayuṁ hota to jema hamaṇām̄ sarvenī vṛuttiyo che tevī na rahet. Tyāre to je tīvra vairāgyavālā hoyā te dharmamām̄ rahe tathā tenī jeṇe sāthe potānā jīvane hete karīne bāṅdhī rākhyo hoyā te dharmamām̄ rahe tathā je satsaṅgano yoga rākhe ne bhagavānane aṅtaryāmī jā̄ṇīne potapotānā niyama kahyā che te pramāṇe varte to dharmamām̄ rahe. Ane e vinā bījānuṁ to kānī ṭhīka rahe nahi. Mā̄ṭe ame je praṣṇa pūchayo hato teno ā ame kahyo e ja uttara che. *Iti Vachanāmṛutam 112911 263 11*

Saṅvat 1885nā poṣa sudi 15 punamane divasa Shrījī mahārāja ShrīGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām̄ ShrīGopināthajīnā maṅdirane viṣe virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām̄ hatām̄ ne potānā mukhāravīṅdanī āgaḷa muni tathā deṣadeṣanā haribhaktanī sabhā bharā̄ine beṭhī hatī.

Pachī Shrījī mahārāja bolyā je, amārā manamām̄ ā be vārtā game che ne tyām̄ mana aṭake che. Temām̄ eka to jene ema hoyā je, eka caitanyanā tejano rā̄ṣi che ne tenā madhyane viṣe Shrī Puruṣottama bhagavānanī mūr̄ti sadā virājamāna che, evo draḍha niścaya hoyā ane te bhagavānanī upāsanā bhakti karato hoyā te vāta game. Paṇa kevaḷa caitanya tejane mānato hoyā ne tenī upāsanā karato hoyā ne bhagavānane sadā sākāra na mānato hoyā ne tenī upāsanā na karato hoyā to te na game. Ane bījūṁ ema je evā je bhagavāna tene arthe je tapane karato hoyā tathā yogane sādhatō hoyā tathā pañcaviṣayanā abhāvane karato hoyā tathā vairāgyavāna hoyā ityādika je je sādhana te bhagavānanī

prasannatāne arthe nirdambhapaṇe kare te game. Ane evāne dekhīne amārum mana rājī thāya che je, ene śābāṣa che je e āvī rīte varte che.

Ane vaḷī ā pānca vārtānum amāre nitye nirañtara anusañdhāna rahe che. Temām eka to ema je, āpaṇe ā dehane mūkīne jarṇura marī javum che ne teno vilamba nathī jaṇāto, e to ema ja niścaya jaṇāya che je, ā ghaḍī ā kṣaṇamām āpaṇe maravum che. Ne sukhaduḥkh, rājīpo kurājīpo sarva kriyāmām evī rīte varte che evo vairāgya kahyo ane bījūm ema je āpaṇe marīṣum temām āṭalum kāma to āpaṇe karyum che ne āṭalum bākī che te karavum che, evum nirañtara anusañdhāna rahe che, ane trijūm ema je, amārā manamām pañcaviṣayanī vāsanā ṭalī gai che ke nathī ṭalī? Ane ema jānum chum je, ṭalī to gai che tyāre, te te viṣayanī je kriyā te kema thāya che? Tyāre rakhe na ṭalī hoyā ema aṇaviśvāsanum nirañtara anusañdhāna rahe che. Aane cothum ema je, Muktañnīda swāmī ādika moṭā moṭā sādhu tathā bījā paṇa moṭā moṭā haribhakta e je sarve tene pañcaviṣayanī vāsanā ṭalī gai che ke nahi? Ane ānī vāsanā ṭalī che ne āne ānī nathī ṭalī ema sarvenā hṛdaya sāmum joyā karavum ema anusañdhāna rahe che. Ane pāncamum ema je jo hum mārā manane udāsī karavā lāgum to koṇa jāṇe kyānya jatum rahevāya ne deha paḍī jāy. Māṭe ema jāṇīe chīe je, manane udāsī na karavum, kemaje, bhalā amāre yoge karīne ā sarve bāī bhāī paramahñsa rājīpe beṭhā bhagavadbhakita kare che to e ṭhīka che. Ane bhagavadbhaktine karatā dekhīne manamām bahu rājīpo thāya che je, marī to sarvene javum che paṇa āvī rīte bhakti karavī e ja jīvyāno moṭo lābha che, ema nirañtara anusañdhāna rahe che. Evī rīte Shrijīmahārāje potānā bhaktanī śikṣāne arthe potānum vartana laīne vārtā karī ne pote to sākṣāt Puruṣottamanārāyaṇa che. *Iti Vacanāmṛutam 113011 264 11*

Saṅvat 1885nā mahā sudi 4 cothane divasa sāñjane same Shrijīmahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamañā bāranā oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ne māthe dhoḷo pheṅto bāñdhyo hato ne dhoḷo khesa paheryo hato, tathā rātī koranum vilāyatī dhoḷum dhotiyum oḍhayum hatum, ne potānā mukhāraviñdanī āgaḷa paramahñsa tathā deṣa deṣanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī

hati.

Ane vājām vagāḍīne kīrtananuṁ gāna paramah̄sa karatā hatā. Te Hari mere hālarakī lakarī, e kīrtana gāī rahyā tyāre Mahārāje kahyūn je, Jamunā ke tīra ṭhāḍo e kīrtana gāo. Pachī e kīrtana gāvavā lāgyā tyāre evā samayamām Shrijīmahārāja bahuvāra vicārī rahyā ne pachī bolyā je, have kīrtana rākho. Ame ā eka vārtā karīe chīe, te che to thoḍīka paṇa dhyānanā karanārāne bahu ṭhīka āve evī che. Ne te vāta koī divasa ame karī nathī. Pachī vaḷī netrakamaḷane mīncīne vicārī rahyā ne pachī bolyā je, koṭī koṭī caṇḍramā, sūrya, agni tenā jevo tejano samūha che ne te tejano samūha samudra jevo jaṇāya che evūn brahmarṛupa tejomaya je bhagavānanuṁ dhāma tene viṣe je Puruṣottama bhagavānanī ākruti rahī che ne te ākrutimānthī e pote bhagavāna avatāra dhāre che. Ane e bhagavāna kevā che to kṣara akṣara thakī para che ne sarva kāraṇanā paṇa kāraṇa che ne akṣararṛupa evā je ananta koṭī mukta temaṇe sevyām che caraṇakamaḷa jenām evā che, ane evā je e bhagavāna te ja pote dayāe karīne jīvonā parama kalyāṇa karavāne arthe hamaṇām pragāta pramāṇa thakā tamārī sarvenī draṣṭīgocara sākṣātpaṇe varte che. Māte te je dhāmamām rahī mūrte ne ā prakāta ShriKṛṣṇanī mūrte temām adhikapaṇe sādrūṣyapaṇuṁ che. Te ShriKṛṣṇanī je manuṣyarṛupa mūrte tenā dhyānāno karatala je hoyā tenī je draṣṭi te bhagavānanā ṛupa vinā bījā ṛupa viṣayamātramām atiṣaya vairāgyane pāmīne te bhagavānanā ṛopamām ja lubdha thāy, tyāre tene te pratyakṣa bhagavānanī mūrte ne dhāmanī mūrte te beyamām lagāra paṇa bheda na jaṇāya ane te mūrte ne ā mūrteṇām ṛupa avasthā te barābara jaṇāy, tathā te mūrte jeṭalī unci che ne jeṭalī puṣṭa che, tevī ne tevī ja ā mūrte paṇa jaṇāya che. Paṇa temām ne āmām eka romano paṇa phera na jaṇāy, atiṣaya ekapaṇuṁ jaṇāy. Evī rīte temām ne ā mūrteṇām phera lagāra paṇa nathī, te mūrte ne ā mūrte eka ja che. Evī je pratyakṣa mūrte tenuṁ dhyāna netrane āgaḷa bāhera kare tyāre to temām ne emām lagāra phera nathī. Ne te ja mūrte dhyānāno karatala pratilomapaṇe potānā netramām juve tyāre te ja mūrte prathama jaṇātī tevī na jaṇāya te netranī kīkimām jevaḍī mūrte che tevaḍī jaṇāy, pachī vaḷī e dhyānāno karatala pratilomapaṇe kaṇṭhathī heṭhe sudhī mānhilīkore dhyāna karīne juve tyāre e ja mūrteṇe more be prakāre

dekhato tema na dekhe ne te ja mūrtine bahu ja moṭī, bahu ja ūncī, bahu ja jāḍī, ne bahu ja bhayaṅkara evīne dekhe. jema madhyāhna kāḷano sūrya hoyā tyāre chāyā puruṣanā śarīra barobara hoyā ne te ja sūryane āthamyā ṭaṇuṃ thāya tyāre chāyā moṭī lāmbī thāya paṇa puruṣanā śarīra pramāṇe nathī rahetī, tema te mūrti paṇa pūrve kahī tevī moṭī thāy. Pachī e mūrtine hṛdayane viṣe rahī je buddhi te buddhine viṣe juve tathā te buddhimām rahyo je potāno jīva tene viṣe juve, tyāre te ja mūrtine aṅguṣṭhamātra parimāṇe juve ane dvibhuja jaṇāya ke caturbhuja jaṇāya paṇa more traṇa prakāre dekhī tevī na dekhāy. Ane pachī valī e dhyānanā karatalane pratilomapaṇe potānā jīvathī para koṭī koṭī sūrya, caṇdra, agninā tejanā samūhane viṣe e mūrti jaṇāya che, te jevī dṛaṣṭi āgaḷa jaṇātī hatī tevī ja rītānī jaṇāya che paṇa lagāra phera nathī jaṇāto. Māṭe guṇātīta evuṃ je Akṣaradhāma tene viṣe je mūrti che te ja mūrti pratyakṣa che, e bemām phera nathī. Jema dhāmanī mūrti guṇātīta che tema ja manuṣyamūrti paṇa guṇātīta che. Ane pūrve je mūrtimām phera paḍayo te to guṇamaya evām je sthānaka teṇe karīne paḍayo. Te netramām sattvaguṇa ne kaṇṭhamām rajoguṇa ne buddhimām rahyo je jīva te paṇa guṇamaya che. Ema vārtā karīne pachī bolyā je, more gātā hatā te kīrtana gāo. Evī rīte Shriḷīmahārāje potānā Puruṣottamasvarūpanā nirūpaṇānī vārtā parokṣapaṇe karīne kahī. *Iti Vacanāmṛtam ||31|| 265 ||*

Saṅvat 1885nā mahā sudi 5 paṅcamīne divasa swāmī ShriSahajānḍājī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām āthamaṇe bāra oraḍānī osarīe ḍholiyā upara virājamāna hatā, ne sarve śveta dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṇḍanī āgaḷa muni tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāīne beṭhī hatī, ne gavaiyā paramahṅsa vasaṅtanām kīrtana gāvātā hatā.

Pachī Shriḷīmahārāje Muktaṅḍaswāmī ādika sādhuṇe kahyuṃ je, *Vishhayaa vinivartante niraahaarasya dehinah* // E ślokano artha karo. Tyāre temaṇe Rāmānujabhāṣye sahita artha karyo. Tyāra pachī Shriḷīmahārāja bolyā je, eno to ame ema niścaya karyo je, yuvā avasthā jene hoyā tene āhāra kṣīṇa karavo ne yuktāhāra vihārapaṇe rahevuṃ ne āhāra kṣīṇa thāya tyāre dehanuṃ baḷa kṣīṇa thāy, ane tyāre ja īndriyo

jitāy, te vinā īndriyo jitāya nahi ne evo thako potānā manane bhagavānānī nava prakāranī bhaktine viṣe ruci sahita rākhe ne bhaktimām prīti rākhe, e be prakāre e varte to eno satsaṅga pāra paḍe. Ane ema na hoyā to e jyāre tyāre jarṇura īndriyone vaṣa thāine vimukha thāy. Te Govardhana jevo samādhiniṣṭha hoyā to paṇa eno ene bhaya che, to bijānī śī vārtā? Ane āhāra niyamamām karavo te ghaṇāka upavāsa ṭhāmukā karavā māṇḍe teṇe karīne na thāya ema to jhājhi ṭṭuṣṇā thāya ne mūḷago āhāra vadhe ne upavāsano khāṅgo khāya tyāre bamaṇo vāḷe, māṭe e to dhīre dhīre āhārane ghaṭāḍavā māṇḍe to niyamamām āve. Jema megha jhīṇī jhīṇī buṇḍe varṣe che paṇa bahu pāṇī thāya che, tema dhīre dhīre āhārane niyamamām karavo. Ne ema kare tyāre īndriyo niyamamām āve, ne bhaktimām prīti hoyā to e pāra paḍe e niṣciṅta vārtā che.

Ane vaḷī Shrijīmahārāje ema vārtā karī je, bhagavānāno je sāco bhakta tene bhagavānanum māhātmya samajyānī kevi rīta che to, je bhagavāna che. Te tejomaya evum je potānum Akṣaradhāma tene viṣe sadā sākāra mūrti thakā virājamāna che ne sarvanā kāraṇa che, sarvanā niyantā che, sarvanā aṅtaryāmī che, aneka koṭī brahmāṇḍanā rājādhirāja che, ne aloukika divya sukhāmāya mūrti che, ne māyānā guṇathakī rahita che. Evī rīte pratyakṣa bhagavānane jāṇīne te bhagavāna vinā je bijām sarva māyika padārtha mātra tene atiṣaya tuccha ne nāṣavaṅta samaje, ne eka bhagavānane viṣe ja prīti kare, ne nava prakāranī bhaktine kare. Ane vaḷī ema samaje je, evā atiṣaya moṭā je bhagavāna tenī maryādāne viṣe kāḷ, māyā, Brahmā, Shiv, Sūry, Caṅdrāmā ītyādika sarve samartha che te paṇa niraṅtara varte che. Evum jāṇīne te bhagavāne bāṇdhī je dharma maryādā tene viṣe te bhagavānānī prasannatāne arthe pote niraṅtara varte paṇa te dharma maryādāno kyāreya lopa na kare. Ane je kubuddhivāḷo hoyā te kema samaje to, evā moṭā je bhagavāna te to patitapāvāna che, adhamuddhāraṇa che, te māṭe kāṅkika dharma viruddha avaḷum vartāī jaṣe to tenī śī ciṅtā che? Bhagavāna to samartha che. Evī rīte māhātmyano otha laīne mūḷago pāpa karavā thakī ḍare nahi, evo je hoyā te to duṣṭa che, pāpī che. Ne evī samajāṇavāḷo hoyā ne te uparathī bhakta jevo jaṇāto hoyā to paṇa tene bhakta na jāṇavo ne teno saṅga kyāreya na karavo. Ane bhakta to prathama kahī tevī rītanī samajāṇavāḷāne ja jāṇavo

ne teno ja saṅga karavo. *Iti Vacanāmṛutam 113211 266 11*

Saṅvat 1885nā phāgaṇa sudi 11 ekādaśīne divasa swāmī Shri Sahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shri Gopināthajīnā maṅdirane viṣe virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje sarve paramahṅsa āgaḷa ema vārtā karī je, dhan, dolat, strī ane putra e ādika je padārtha teṅekarīne jenī buddhimām phera paḍe nahi ane ene arthe koīne viṣe āstā āve nahi, evā to satsaṅgamām thoḍāka gaṇatarīnā haribhakta hoyā paṇa jhājhā hoyā nahi. Ema kahīne vaḷī bolyā je, evā to ā Muktannda swāmī tathā Gopālānnda swāmī che. Te emane koī bījo game tevo hoyā ne camatkāra dekhāḍe to paṇa teno koī rīte bhāra āve ja nahi. Ane kevo hoyā tene koīno bhāra na āve to, je ema samajato hoyā je, ā dehathī nokho je ātmā te huṁ chuṁ, ne te huṁ prakāśamāna sattārṇupa chuṁ, ne te mārā svarṇupane viṣe pratyakṣa bhagavāna akhaṇḍa virājamāna che. Ne te bhagavānanā ākāra vinā bijā je prākṛuta ākāramātra te asatya che, ne anaṅta doṣe yukta che. Evo vairāgya hoyā ne bhagavānanuṁ māhātmya yathārtha jāṇato hoyā tene koī jātano buddhimām bhrama thāya nahi, paṇa e vārtā ati kaṭhaṇa che. Kemaje e evā moṭā che to paṇa jo emane mānāno bahu yoga thāya tathā ṛupiyā ne sonāmahoranā ḍhagalā āgaḷa āvīne paḍavā lāge tathā ṛupavāna evī je strīyo teno yoga thāya to, e tyāgī che to paṇa eṇe karīne emanuṁ ṭhekāṇuṁ rahe nahi. Ane jo evo yoga thāya to āja āpaṇā tyāgīmām je ati utarato haṣe, te jevā paṇa rahe ke na rahe, emām paṇa saṅśaya che. Kema je, e padārthano to yoga ja evo che. Jema ā āpaṇa sarva beṭhā chīe te kevā ḍāhyā chīe, paṇa jo dārṇunā śīśānuṁ pāna karyuṁ hoyā to koī ṭhā rahe nahi, tema e padārthano saṅga jarṇura lāgyā vinā rahe ja nahi. Māṭe e padārthano yoga jo na thavā de to e ethī bace ne eno yoga thayā mora eno bhaya rākhe je, rakhe mane eno yoga thāy. Ane e vārtā śāstramām prasiddha che je, eno saṅga to eka bhagavānane na lāge. Te kahyuṁ che, je

Rushim naaraayanmrute. tatha

yedanye svatah parihataadapi bibhyatisma //

Pachī Shrijīmahārāja ema bolyā je, Vāsudeva bhagavānāno ekāntika bhakta kene kahīe to, jene viṣe svadharm, gñān, vairāgy, ane mähātmya yukta evī Vāsudeva bhagavānānī ananya bhakti eṭalām vānām hoyā tene ekāntika bhakta kahīe ane enī gati ema kahī che je, eno Vāsudeva bhagavānamām praveṣa thāy. Te praveṣa te ṣum? To tejanā mañḍaḷane viṣe divyamūrti evā je Vāsudeva bhagavāna tene viṣe e bhaktane sneha hoy, te snehe karīne Vāsudeva bhagavānānī mūrtine viṣe enā mananum nirañtara anusañdhāna rahe ne āsakta thako varte ne evī rīte rahyo thako e Vāsudevabhagavānānī sevāne viṣe paṇa bahāra thakī rahe. Jema Lakṣmījī che te Vāsudeva bhagavānānā hṛdayane viṣe cihnarṛupe snehanā ādhikyapaṇe karīne rahyām che ne bahārathakī strīrṛupe karīne sevāmām paṇa rahyām che, tema e ekāntika bhaktano Vāsudeva bhagavānane viṣe praveṣa jāṇavo. Ane hamaṇām paṇa je bhaktane bhagavānānī kathā, kīrtan, nāmasmaraṇa ityādika je daṣa prakāranī bhakti tathā bhagavānanum mähātmya tathā svadharma tathā vairāgya tathā ātmaniṣṭhā tathā sañtano samāgama enum bañdhāṇa hoyā te evum hoyā je, te vinā koī rīte cāle ja nahi. Jema aphīṇa ādikano bañdhāṇī hoyā tene te vinā cāle nahi, ne te aphīṇa to kaḍavum jhera che, to paṇa aphīṇanā bañdhāṇīne aphīṇa vinā cāle nahi. Tathā dārṛunum bañdhāṇa hoyā to te dārṛu paṇa pīve tyāre gaḷum baḷe evo che to paṇa te vinā cāle nahi. Te ene ghaṇāka ṛupiyā āpe to paṇa bañdhāṇathī te vahālā na thāya ne na le. Kemaje, e vyasana enā jīva sañgāthe jaḍāī gayum che, tema jene bhagavadbhakti ādika kriyānum bañdhāṇa thayum hoyā te game tevo kusaṅga thāya to paṇa te vinā ene cāle ja nahi, ne e vinā bījā kāryamām enum mana rājī thāya nahi, ne bhagavadbhakti ādika kriyāmām eno jīva jaḍāī gayo hoyā ne eno ja ene ati īśaka hoyā evo je bhagavānāno bhakta teno paṇa Vāsudeva bhagavānane viṣe praveṣa che ema jāṇavum. Ane te bhagavadbhakta kevo hoyā to bhagavānānī sevā vinā caturdhā muktine paṇa na icche to bījānī ṣī vārtā? Evo hoyā te bhagavānāno ekāntika bhakta jāṇavo ne eno koī padārthamām īśaka na hoyā ane evo na hoyā ne kyāreka bhagavānānī bhaktimām suvāṇa thāya ne jo kusaṅgano yoga thāya to bhaktine bhūlī jāya ne te

cāḷe caḍhī jāya ene to prākṛuta dehābhimānī kahīe, paṇa e bhakta kharo nahi ne eno viśvāsa nahi.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje ema vārtā kari je, bhagavānanā bhaktane strī, dhan, dehābhimāna ane svabhāva e cāra vānāmām kācyapa hoyā ne te bhagavānanī bhakti karato hoyā topaṇa enī bhaktino viśvāsa nahi, enī bhakitāmām jarṇura vighna āve, kema je kyāreka ene strī dhanano yoga thāya to bhaktino thā rahe nahi ne temām āsakta thāī jāy, tathā dehādhyāsa hoyā to jyāre dehamām rogādika kaṣṭa prāpta thāya tathā annavastrādika na maḷe athavā koīka kaṭhaṇa vartamāna pālavānī āgñā thāya tyāre paṇa tene bhakitāmām bhaṅga thāya ne vikaḷa thāī jāya ne kānī vicāra na rahe ne cāḷā cūnthavā lāge tathā koīka rītano svabhāva hoyā tene saṅta ṭokavā māṅde ne te svabhāva pramāṇe vartavā na de, bījī rīte vartāve, tyāre paṇa e mūñjhāya ne ene saṅtanā samāgamamām rahevāya nahi, tyāre bhakti te kyānthī rahe? Māṭe jene dṛaḍha bhakti icchavī hoyā tene e cāra vānāmām kācapa rākhavī nahi, ne e cāranī kācyapa hoyā to paṇa samajīne dhīre dhīre tyāga karavī to Vāsudeva bhagavānanī niścaḷa bhakti thāy. Aa vārtā te āma ja che paṇa emām kānī saṅsaya nathī. *Iti vacanāmṛutam* //33// 267 //

Saṅvat 1885nā caitra sudi 3 trijane divasa Shriḷīmahārāja Shriḷiḷaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām Shriḷiḷiḷaḍhaḍā maṅdirane viṣe virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārājane Shukamunie praśna pūchayo je, bhagavāna vinā bījā māyika padārtha mātrane viṣe vāsanā na rahe, ne eka bhagavānane viṣe ja vāsanā rahe, tenām be sādhana jaṇāya che, eka to bhagavānane viṣe prīti ne bījo gñāne sahita vairāgya e be sādhana che. Te e be sādhana to jene atiśayapaṇe na vartatām hoyā ne bhagavānāno niścaya ne viśvāsa to hoyā evāne paṇa eka bhagavānanī ja vāsanā rahe ne bījā padārthanī vāsanā na rahe, evo trijo koī upāya che? Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, e praśna kharo, ne e be sādhanē karīne ja eka bhagavānanī vāsanā rahe ne bījā padārthanī na rahe te kharuñ. Ane jo e be sādhana

na hoya to ene bhagavāna vinā anya padārthanī vāsanā na ṭale. Māṭe jīvate duḥkhiyo varte, ne bhagavānāno niścaya che māṭe mare tyāre enuṁ kalyāṇa bhagavāna kare. Ane bhagavāna vinā anya padārthanī vāsanā ṭālyānām jema e be sādhana che tema trijāuṁ paṇa eka che te ṣuṁ? To jenā jevā niyama kaḥyā che temām sāvadhānapaṇe varte te niyama kayā? To eka to svadharma sambāndhī niyam, te kema to jema ātmanivedī sādhu brahmacārīnā niyama che temaja ātmanivedī na hoya to paṇa strīne na jovāno niyama rākhe tathā strīnī vārtā na sām̐bhaḷavāno niyama rākhe. Evī rīte pañcaviṣayanā tyāga sambāndhī niyamane dṛaḍhapaṇe sāvadhāna thako pāḷe tathā bhagavāna ne bhagavānanā bhakta tenī dehe karīne paricaryā kare tathā bhagavānanī kathā sām̐bhaḷe ityādika nava prakāranī bhakti sambāndhī je niyama tene pāḷe tyāre enā manamām paṇa ṣubha sañkalpa thavā lāge. Evī rīte be prakāranā niyamamām je varte to tene vairāgya ne bhagavānane viṣe prīti e be na hoya to paṇa te thāy, ne atiṣaya baḷiyo thāī jāy, ne ene padārthamām aṣubha vāsanā ṭāḷīne eka bhagavānanī vāsanā divase divase vṛuddhi pāmatī jāya che.

Pachī vaḷī Shriḷjīmahārājane Shukamunie praśna pūchayo je, He Mahārāja! Je krodha che te śāmānthī utpanna thāya che? To potāne je padārthanī kāmanā hoya tathā jemām pote mamatva bāndhyo hoya ne teno bhaṅga koīka kare tyāre tene temānthī krodha upaje che ne kāmanā je icchā teno bhaṅga thayo, tyāre te kāma hato te krodha ṛupe pariṇāmane pāme che. Māṭe eno to evo svabhāva ja thayo je emām krodha upaje ane ema thāya to paṇa krodha na upaje ema che ke nahi? Tyāre Shriḷjī mahārāja bolyā je, je moṭā sādhu che temaṇe bhagavānanī āgñāe karīne athavā śāstra dṛaṣṭie karīne mähātmya jāṇīne potānī icchāe karīne aneka jīvone dharma maryādāmām rakhāvavā ne bhagavānane mārge caḍhāvavā evo ṣubha sañkalpa manamām icchayo hoya ne temām pravartyā hoy, ane koīka jīva dharma maryādāno bhaṅga karīne adharmamām pravarte, tyāre te moṭā puruṣane te jīvanī upara krodha upajī āve, kemaje, potāno je ṣubha sañkalpa teno teṇe bhaṅga karyo, māṭe dharma maryādāmām rākhavānī śikṣāne arthe tenī upara krodha karīne tene śikhāmaṇa na de, to maryādāno bhaṅga thato jāya ne te jīvanuṁ sārūṁ na thāy. Māṭe evī rīte to krodha thāya te ṭhīka ne emām kānī bādha nahi, kemaje evā

mārgamām je moṭā sādhu pravartyā tene āsarīne hajāro māṇasa rahyā hoy, tene kāñīka rīsa karīne kahyā vinānum kema cāle? Ane krodha to tyāre na thāya je, jemānthī krodha thāya teno tyāga karīde. Ane ekāekī vanamām pharato rahe tyāre krodha na thāy. Paṇa ema to emanāthī kema karāya? Kemaje emaṇe to aneka jīvane vārtā karīne bhagavatsanmukha karavā ne tenum je kalyāṇa thāya tenum je mahāphaḷa te śāstra daṣṭie karīne samajyum che tathā evī rītānī je bhagavānanī āgñā tenum māhātmya jānyum che, māṭe krodha thāya to paṇa e je potāno śubha sañkalpa teno tyāga kareja nahi. Ane vaḷī jene koīka moṭā sādhu sañgāthe heta thayum hoyā ne tene viṣe potānā kalyāṇa thavārūpa svārtha mānyo hoyā ne ema jāṇato hoyā je, ā sādhuṭhīja mārum sārum thaṣe. Evo je hoyā tene krodhano svabhāva hoyā to paṇa te moṭā sādhu upara ene koī divasa krodha na thāya ne e krodhane mūkī ja de, ema paṇa krodha jāya che. Ane padārthanā leṇadeṇa sāru te tuccha padārthane arthe je sādhu sañgāthe krodha kare che, tene to sādhumum māhātmya tathā sādhuṇo je āvī rītano mārga te samajāyo ja nathī, ne samajāyo hoyā to tuccha padārtha sāru krodha kare nahi. Ane buddhivāna hoy, samaju hoyā ne tuccha padārtha sāru sādhu sañghāthe krodha kare to tenī buddhi rājānā kāmadāranā jevī vyāvahārika jāṇavī paṇa sādhuṇaṇī buddhi ene āvī ja nathī ema samajavum. *Iti Vacanāmṛtam 113411 268 11*

Saṅvat 1885nā caitra sudi 9 navamīne divasa swāmī Shri Sahajānndājī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriGopināthajīnā maṅdirane viṣe virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhārviṇḍanī āgaḷa sādhu tathā deśadeśanā haribhaktānī sabhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārājane Shukamunie praśna pūchayo je, He Mahārāja! Jenā hṛdayamām bhagavānāno ne bhagavānanā bhaktano draḍha āśraya hoy, je āśraya game tevo āpatkāḷa āvī paḍe ne dehane sukhaduḷkh, māna apamān, deśakāḷanum viṣamapaṇum ityādike karīne jāya nahi, te kema jāṇāya je, ene evo āśraya che, ane tenā manano abhiprāya tathā dehano ācāra te kevo hoyā te kaho? Tyāre Shrijī mahārāja bolyā je, je bhaktane eka bhagavānane viṣe ja moṭayapa hoyā ne bhagavānathī bījūm koī

padārtha adhika na jāṇato hoy. Ne bhagavāna vinā bijā sarvene tuccha jāṇato hoyā tathā potānī je prakṛuti hoyā tene bhagavāna tathā sādhu te maroḍe ne prakṛuti pramāṇe na cālavā de ne prakṛuti hoyā tethī bijī rīte vartāve tyāre je mūnjhāya nahi ne prakṛuti maroḍe temām kacavāī jāya nahi. Ne potānī prakṛuti game tevī kaṭhaṇa hoyā tene mūkīne jema bhagavāna tathā sādhu te kahe tema ja saralapaṇe varte, evī be prakāre jenī samajāṇa hoyā tene game tevo āpatkāḷa paḍe to paṇa bhagavānāno āśraya na ṭaḷe.

Tyāre vaḷī Shukamunie pūchayum je, mūnjhāto to hoyā kema je prakṛutine maroḍe tyāre jīvane mūnjhavaṇa thāya paṇa te mūnjhavaṇamām paṇa kānī phera che ke nahi? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, prakṛuti maroḍe ne mūnjhāya tyāre je potāno ja avaguṇa le paṇa bhagavānāno ne sādhu avaguṇa na le, e sāro. Ane je potāno avaguṇa na le, ne bhagavānāno ne sādhu avaguṇa le, to eno viśvāsa nahi ne evo je hoyā tenā āśrayano paṇa ṭhā nahi.

Tyāre vaḷī Shukamunie pūchayum je, jenī je prakṛuti hoyā tene bhagavāne tathā sādhu koī divasa maroḍī na hoyā tyāre te potānā manamām kema samaje je, māri prakṛutine maroḍāṣe tyāre mārum ṭhīka nahi rahe. Kema je, pote je ajamāvela vārtā na hoyā teno viśvāsa kema āve? Tyāre Shrijīmahārāja bolyā je, eto potānā mananā je saṅkalpa tenī sāmī draṣṭi rākheje, mārā manamām bhagavāna vinā bijā pañcaviṣaya saṁbandhī bhoga che, temām śānī vāsanā baḷavāna che ne baḷavānapaṇe kayā viṣayano saṅkalpa thāya che? Ema vicāre to jevo pote hoyā tema mālama paḍe. Paṇa bijī rīte na paḍe. Ane jyāre e vicāre tyāre ema vicāre je, ā padārthano māre baḷavāna ghāṭa che ne temām hum pravartum chuī, ne temānthī jyāre mane sādhu maroḍāṣe tyāre māre ṭhīka nahi rahe ema ene potāno niścaya thāy. Ane baḷavāna prakṛuti hoyā ne tadapi jo enī prakṛutine bhagavāna tathā sādhu koī divasa maroḍe nahi, to to e pāra paḍī jāy, ne jo maroḍe to to eno ṭhā rahe nahi. Ante ati mūnjhāine vimukha thāī jāy.

Ane vaḷī Shrijīmahārāje ema vārtā kari je, sādhu drohanum śāstramām sarva karatām adhika pāpa kahyūm che tenum śum kāraṇa che? To e sādhu hṛdayane viṣe sākṣāt Shrikṛuṣṇa bhagavāna rahyā

che, māṭe sādhuṇo droha kare tyāre bhagavānāno droha thāya che. Kema je, te sādhuṇo droha kare tyāre tenā ḥṛdayamām raḥyā je bhagavāna te duḥkhāya che, tyāre e bhagavānāno drohanuṁ adhika pāpa che. Māṭe saṅtanā drohanuṁ sarva karatām adhika pāpa kaḥyuṁ che. Ane Kaṅs, Shiṣupāl, Pūtanā e ādika je daitya temaṇe bhagavānāno droha karyo ne tenuṁ paṇa bhaktānī peṭhe bhagavāne kalyāṇa karyuṁ, teno ṣo abhiprāya che je, e daitye vaira buddhie karīne paṇa bhagavānanuṁ ciṅtavana karyuṁ, tyāre bhagavāne ema jāṇyuṁ je, vaira buddhie karīne paṇa e daitye māruṁ ciṅtavana karyuṁ ne mārā saṁbaṅdhane pāmyā, māṭe māre enuṁ kalyāṇa karavuṁ. Evī rīte ene viṣe bhagavānānī dayānuṁ adhikapaṇuṁ jāṇavuṁ. Ane vaḷī ema jāṇavuṁ je, e vaira buddhie karīne āṣaryā tenuṁ paṇa bhagavāne kalyāṇa karyuṁ, to je bhakta bhaktie karīne eno āṣaro leṣe ne bhagavānane bhaktie karīne rājī karaṣe tenuṁ bhagavāna kema kalyāṇa nahi kare? Karaṣe ja! Evī rīte bhagavānānī dayānuṁ adhikapaṇuṁ jāṇāvīne manuṣyane bhagavānānī bhaktimām pravartāvavā evo abhiprāya ṣāstrānā karanārāno che, paṇa ema nathī je, daityānī peṭhe bhagavānanuṁ aṇagamatuṁ karavuṁ, māṭe bhagavānānī upara vairabhāva rākhīne je bhagavānāno droha kare ne aṇagamatuṁ kare tene to daitya ja jāṇavā. Ane e pakṣa to daityano che. Ane jema bhagavānanuṁ gamatuṁ hoyā te pramāṇe ja vartavuṁ ne bhakti karavī ne bhagavāna ne bhagavānāno bhaktane rājī karavā evo bhagavānāno bhaktano pakṣa che.

Pachī Shukamunie Shriḷjīmahārājane pūchayuṁ je, He Mahārāja! Sādhuṇā ḥṛdayamām bhagavāna raḥyā hoyā ne tenā drohathī bhagavānāno droha thāya ne tenī sevā karīe to bhagavānānī sevā thāya te sādhuṇām lakṣaṇa ṣām che te kaho. Tyāre Shriḷjīmahārāja thoḍīka vāra vicārīne kṛpā karīne bolyā je, prathama to moṭuṁ lakṣaṇa e che je, bhagavānane kyāreya paṇa nirākāra na samaje, sadāya divya sākāra mūrti samaje ane game eṭalām purāṇ, upaṇiṣad, veda ītyādika graṅthanuṁ ṣravaṇa thāya ne temām nirākārapaṇā jevuṁ sām̄bhalyāmām āve, to paṇa ema jāṇe je, kām to āpaṇane e ṣāstrano artha samajāto nathī ne kānto emām keme kaḥyuṁ haṣe, paṇa bhagavāna to sadā sākāra ja che. Ane jo sākāra na samaje to tenī upāsanā dṛaḍha na kahevāy. Ane sākāra na hoyā tene viṣe

ākāṣaṇī peṭhe kartāpaṇum na kahevāya tathā eka deṣane viṣe rahevāpaṇum na kahevāy. Māṭe bhagavāna to sadā sākāra ja che. Ne aneka brahmāṇḍaṇī utpatti, sthiti, pralayanā kartā che, ne sadā potānā Akṣaradhāmane viṣe virājamāna che, ne rājādhirāja che, ne te ja ā pratyakṣa che. Evī rīte je ā samajaṇa te koī rīte koī kāḷe ḍagī na jāy, sadā ema ja samaje, eka to e lakṣaṇa hoyā 1, tathā e bhagavānaṇī je ekāntikī bhakti tene pote karato hoy, ane e bhagavānanum je nāmasmaraṇa ne kathā kīrtanādika tene koī karatum hoyā tene dekhīne manamām bahu rājī thāya 2, tathā e bhagavānanā bhaktamām rahevum hoyā temām koī svabhāva āḍo āve nahi ane te svabhāvane mūke paṇa bhagavadbaktanā saṅgano tyāga na kare, ane te potānā svabhāvane sādhu khode to sādhuṇo abhāva na le, ne potānā svabhāvano avaguṇa leto rahe paṇa kacavāīne bhaktanā samūhamānthī cheṭe rahevāno koī divasa mana ghāṭa paṇa na kare, ema ne ema bhaktanā samūhamām paḍayo rahe evo hoyā 3, tathā sārūm vastra, sārūm bhojan, sārūm jaḷa tathā je je koī sārūm padārtha potāne prāpta thāya to mana ema ghāṭa kare je, ā padārtha huṁ bhagavānanā bhaktane āpum to ṭhīka ane te padārtha tene āpe ne rājī thāya evo hoyā 4, tathā bhaktanā samūhamām raheto hoyā ne tenī koranum ema na thāya je, ā to keṭalāka varṣa bhego rahyo paṇa enā aṅtarano to kāṇī tāga āvyo nahi, ne ā te koṇa jāṇe kevoya haṣe? Enum to kāṇī kaḷatum nathī evo na hoyā ne jevo e māṅhī bāhera hoyā tene sarve jāṇe je, ā te āvo che, evo je sarala svabhāvavāḷo hoyā 5, ane ṣānta svabhāvavāḷo hoyā to paṇa kusaṅgīnī sobata na game ne te thāya to tapī jāy, evī rīte vimukhanā saṅgaṇī svābhāvika aruci vartatī hoyā 6, āve cho lakṣaṇe yukta je sādhu hoyā tenā hṛdayamām sākṣāt bhagavāna virājamāna che ema jāṇavum ane evā sādhuṇo droha kare to bhagavānāno droha karyā barobara pāpa lāge ane evā sādhuṇī sevā kare to bhagavānaṇī sevā karyā tulya phaḷa thāya che. *Iti Vacanāmṛutam 113511 269 11*

Saṅvat 1885nā vaiṣākha sudi 1 paḍavāne divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramānthī ghoḍīe caḍhīne ShriLakṣmivāḍīe padhāryā hatā, ne te vāḍīne madhye je oṭo te upara virājamāna thayā hatā, ne sarve ṣveta

vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhāraṇīndani āgaḷa paramahṇsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāṇe beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāje sarve paramahṇsa tathā haribhakta pratye praṣṇa karyo je, ā jīvane kalyāṇanum asādhāraṇa sādhana ṣum che je, jene viṣe e pravarte to enum niṣcaya kalyāṇa thāy, ne temām bijām koī vighna pratibaṇdha kare nahi te kaho. Tathā evā kalyāṇanā sādhanamām moṭum vighna ṣum che? Je, jeṇe karīne temānthī niṣcaya paḍī jāy, te paṇa kaho. Pachī sarve potānī buddhi pramāṇe uttara karyo paṇa e praṣṇanum samādhāna na thayun. Tyāre Shriḷīmahārāja bolyā je, kalyāṇanum asādhāraṇa sādhana to e che je, Puruṣottama bhagavānane brahmajyotinā samūhane viṣe anādi sākāra mūrti samajavā ne tenāja sarve avatāra che, ema samajīne te pratyakṣa bhagavānano je te bhāve karīne āṣṛaya karavo, ne dharma sahita te bhagavānanī bhakti karavī, ne tevī bhaktie yukata je sādhu teno saṅga karavo, e kalyāṇanum asādhāraṇa sādhana che. Ane emām bijām koī vighna pratibaṇdha karatām nathī. Ane e sādhanane viṣe moṭum vighna e che je, ṣuṣkavedāntino saṅga karavo, ane jo eno saṅga kare to tene ṣum vighna thāya? To teno saṅga karanāro je puruṣa tene tene viṣe heta thāy. Ane je heta thāya te guṇe karīne thāya che, jema koīke kālamām anna āpīne jivāḍayo hoyā tenī upara heta thāy. Evī rīte je jeṇe guṇa karyo hoyā tenī upara heta thāy, tema te ṣuṣkavedānti te ene ema guṇa dekhāḍe je, ātmā che tene janmamarāṇa nathī ne te nirākāra che, ane te game eṭalum pāpa kare to paṇa tene doṣa na lāge. Evo ene guṇa batāvīne bhagavānanī mūrtinā ākāranum khaṇḍana karī nākhe tyāre ene e moṭum vighna thayum kemaje, bhagavānanī mūrtimānthī paḍī gayo. Māṭe e ṣuṣkavedāntino saṅga kyāreya na karavo, ane e ṣuṣkavedānti to mahā agñānī che ne bhagavānanā bhaktimārgamām evum moṭum koi vighna nathī.

Eṭalī vārtā karīne Shriḷīmahārāja pāchā Dādākhācaranā darabāramām padhāryā ne ugamaṇe bāranā oraḍānī osarīe ḍholiyā upara beṣīne ema vārtā karī je, ame sarva ṣāstrane sām̄bhaḷīne e siddhānta karyo che ane ame ā pṛthvīmām sarva ṭhekāṇe pharyā ne tene viṣe ghaṇāka siddha dīṭhā che. Ema kahīne Gopāḷadāsajī ādika sādhanī vārtā karī dekhāḍī. Ne pachī ema bolyā je, hum to ema jāṇum chum je bhagavānanī mūrtinī je

upāsana ne dhyāna te vinā je ātmāne dekhavo ne brahmane dekhavun teto thāyaja nahi, ne upāsanae karīneja ātmā dekhāy, brahma dekhāy, paṇa te vinā to dekhāyaja nahi. Ane upāsana vinā ātmā brahmane dekhavāne icchavun, te kema che to jema ākāṣane jībhe karīne so varṣa sudhī cāṭīe to paṇa kyāreya khāto, khāro svāda āveja nahi, tema bhagavānanī mūrtinī upāsana vinā ātmā brahma dekhāyaja nahi, te game tetalum yatna kare to paṇa na dekhāy, ane nirbīja evā je sānkhya ne yoga teṇe karīne je ātmānum darṣana śāstramām kahyūm che te bhale kahyūm che, paṇa ame evo koī dītho nathī, ne anubhavamām paṇa e vārtā maḷatī āvatī nathī. Māṭe e vārtā khoṭī che. *Iti Vacanāmṛtam 113611 270*

Saṅvat 1885nā vaiśākha sudi 3 trijane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye dādākhācaranā darabāramām uttarāde bāra oraḍānī osarīe cākaḷā upara virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatān, ne potānā mukhāravīndanī āgaḷa paramahṅsa tathā deśadeśanā haribhaktanī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāje sarve sādhu tathā sarve haribhakta pratye ema vārtā karī je, jene bhagavānanā svarūpanum yathārtha gñāna ekavāra thayūm hoyā ne pachī tene deś, kāḷ, kriyā, saṅga viṣama thāī jāya to paṇa te gñānāno leśa jāya nahi, tyām draṣṭānta che. Jema koīka moṭo rājā hoyā athavā moṭo lakheśarī śāhukāra hoyā ne tene prārabdhānusāre te adhikāra chūṭī gayo ne daridrāpanum āvī gayūm teṇe karīne khaḍadhānya khāvā maḷe athavā ḍoḍīnī bhājī maḷe tathā koṭhān, borān, bāpheli pīparyo, ityādika jevūm tevuṃ khāvā maḷe tyāre tene khāya paṇa more je pote bhāre bhāre mevā khādhā hoyā tathā bhāre mūlyavāḷī cījo koīne na maḷe evī maṅgāvīne khādhī hoyā te sarve sām̄bharī āve, ne manamām ema ghāṭa kare je, evī evī bhāre cījone hum more khāto ne have hum āvūm jevūm tevuṃ anna khāum chuṃ, evī rīte jyāre jyāre khāya tyāre te sām̄bharī āve, ane je prathamathī ja jevūm tevuṃ anna khāto hoyā ne tene daridrāpanum vadhu āve tyāre paṇa teja khāy, tyāre tene śum sām̄bhare? Tema jeṇe bhagavānanā svarūpanum sukha tathā bhagavānanā bhajanum sukha potānā manamām ekavāra yathārthapaṇe jānyūm che ne tene pachī samāgamano yoga na rahyo ne bahāra nīkaḷī gayo to paṇa

te sukhane sambhārato thako ja sukhaduḥkhane prārabdhānusāre bhogave, paṇa te sukhane bhūlī na jāy, ane jeṇe bhagavānanuṃ sukha jāṅyumuṃ nathī ne teno anubhava thayo nathī te ṣuṃ sambhāre? E to paṣu jevo che. Have te bhagavānanuṃ je svarṇupa tenuṃ gñāna kahīe chīe je, bhagavānana je ākāra che tevo ākāra bījā deva manuṣyādika je prakṛtimānthī ākāra thayā che te koīno nathī, ane bhagavāna vinā bījā sarvane kāḷa bhakṣaṇa karī jāya che, ne bhagavānanā svarṇupamām kāḷanuṃ sāmartyapaṇuṃ nathī cālatuṃ evā bhagavāna che, ne bhagavāna jevā to eka bhagavāna ja che paṇa bījo koī nathī. Ane bhagavānanā sādharmyapaṇāne pāmyā evā je bhagavānanā dhāmamām bhakta che teno ākāra paṇa bhagavāna jevo che. To paṇa te puruṣa che, ne bhagavāna Puruṣottama che, ne te sarvamām śreṣṭha che, ne emane upāsyā che, ne sarvenā swāmī che ne e bhagavānanā mahimāno koī pāra pāmatā nathī. Evā divyamūrti je bhagavāna te nirguṇa che, ne dhyeya che, ane enuṃ je dhyāna kare che te nirguṇa thāī jāya che, evuṃ bhagavānanuṃ svarṇupa che. Ane e bhagavāna che te potānā dhāmarṇupa eka deṣane viṣe rahyā thakā ja anvayapaṇe aneka brahmāṇḍane viṣe rahyā je sarve jīvanā samūha temane viṣe temanā yathāyogya karmaphaḷa pradātāpaṇe antaryāmīrṇupe karīne rahyā che, ane sarva jīvanā jīvana che, ne e vinā e jīva kānī karavāne ne bhogavavāne samartha nathī thato, ane e je bhagavāna te siddheṣvara che, jema koīka siddhivāḷo puruṣa hoyā te ahīnyām beṭho thako brahmānā lokamām padārtha hoyā tene ā hāthe karīne grahaṇa karī le, tema bhagavāna eka deṣamām rahyā thakā ja potānī yogakāḷānā sāmartye karīne sarve kriyāne kare che. Ane jema agni je te kāṣṭane viṣe ne pāṣāṇane viṣe rahyo che te agninuṃ svarṇupa bījī rītanuṃ che, ne kāṣṭa pāṣāṇanuṃ svarṇupa bījī rītanuṃ che. Tema bhagavāna sarve jīvane viṣe rahyā che te bhagavānanuṃ svarṇupa bījī rītanuṃ che. Ne te jīvanuṃ svarṇupa bījī rītanuṃ che, ane evī rītanā anaṇta aiṣvārye yukta evā je e bhagavāna te ja pote jīvanā kalyāṇane arthe manuṣya jevā thāya che. Te bhagavānanā svarṇupanuṃ gñāna jene āvī rīte thayuṃ hoyā ne te bhagavānanī bhakti karī hoyā ne te gñāna bhaktinā sukhano potānā jīvamām anubhava ekavāra yathārtha thayo hoyā to tenī vismṛuti kyāreya thāya nahi, ane game tevuṃ sukhaduḥkha paḍe to paṇa tene viṣe te bhagavānanā svarṇupānā sukhano

je anubhava te visarī jāya nahi, jema te rājāne prathamānum je potānum sukha te daridrapaṇāmām paṇa visaratum nathī tem, ane ā vārtā śā sāru karīe chīe to āvo satsaṅgano yoga hamaṇām to che, paṇa kadācit deṣ, kāl, prārabdhanā viṣamapaṇā thakī evo yoga na rahe tyāre jo āvī vārtā samajhī rākhi hoya to tenā jīvanum kalyāṇa thāy, ane ene evo draḍha niścaya hoya to ene kyāreya ema na samajāya je, mārum kyāreya akalyāṇa thaṣe, ane āvo yoga rahevo bahu durlabha che, ne āvī rīte dehe vartavum te paṇa durlabha che, kemaje, koīka divasa bāhera nīkaḷī javāya tyāre āma dehe na vartāya to paṇa ā vārtā samajī rākhi hoya to enā jīvanum bahu sārum thāy, māte ā vārtā karī che. *Iti Vacanāmṛutam*
 ॥३७॥ २७१ ॥

Saṅvat 1885nā vaiśākha sudi 14 coudaṣane divasa swāmī ShriSahajānndajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ShriGopināthajīnā maṅdirane viṣe virājamāna hatā, ne sarve śveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhāraviṅdanī āgaḷa paramahṅsa tathā deṣadeṣanā haribhaktānī sabhā bharāine beṭhī hatī.

Pachī Shrijīmahārāja bolyā je, ame sānkhyādika śāstranā vicāre karīne ema niścaya karyo che je, māyānā kāryamānthī utpanna thayā je ākāramātra te sarve mithyā che. Kema je, e sarve ākāra kāle karīne nāṣa pāme che. Ane bhagavānanā Akṣaradhāmane viṣe je bhagavānāno ākāra che tathā te bhagavānanā pārṣada je mukta temanā je ākāra che. Te sarve satya che ne divya che ne atiṣaya prakāṣe yukta che. Ane te bhagavānāno ne te muktano je ākāra te puruṣanā jevo dvibhuja che ne saccidānndarṇupa che. Ane te Akṣaradhāmane viṣe rahyā je e bhagavāna te je te muktapuruṣa temaṇe divya evā je nānā prakāranā upacāra teṇe karīne sevyā thakā ne te muktapuruṣane parama ānāndane upajāvatā thakā sadā virājamāna che. Ane evā sarvoparī je Puruṣottama bhagavāna te ja dayāe karīne jīvanā kalyāṇane arthe ā pruthvīne viṣe pragaṭa thayā thakā sarva janānā nayanagocara varte che ne tamārā iṣṭadeva che ne tamārī sevāne aṅgīkāra kare che. Ane evā je e pratyakṣa Puruṣottama bhagavāna tenā svarṇupamām ne Akṣaradhāmane viṣe rahyā je bhagavāna tenā svarṇupamām kānī paṇa bheda nathī, e be eka ja che. Ane evā je ā pratyakṣa Puruṣottama

bhagavāna te akṣarādika sarvanā niyañtā che. Iṣvaranā paṇa īṣvara che, ne sarva kāraṇanā paṇa kāraṇa che, ne sarvoparī varte che, ne sarva avatāranā avatārī che, ne tamāre sarvene ekāntika bhāve karīne upāsanā karavā yogya che, ane ā bhagavānanā je pūrve ghaṇāka avatāra thayā che, te paṇa namaskāra karavā yogya che ne pūjavā yogya che.

Ane vaḷī Shriḷīmahārāje ema vārtā karī je, eka dravyādikano lobha tathā strīne viṣe beṭhā ūṭhayānī vāsanā, tathā rasane viṣe jihvānī āsakti tathā dehābhīmāna tathā kusaṅgīmām heta rahī jāya tathā sambāndhīmām heta hoy, e cho vānām jene hoya tene koī divasa jīvate ne marīne paṇa sukha to kyāreya thāya ja nahi. Māṭe jene sukha īcchavum̄ hoya tene evā svabhāva hoya to ṭālavā, ne nivṛutti para thavum̄, ne barobarīyānī sobata na rākhavī, ne dehābhīmāne rahita ne vairāgye yukta ne bhagavānanum̄ alpa vacana hoya temām phera paḍe to te mahat vacanamām phera paḍayo hoya tema mānatā hoy, evā je bhagavad bhakta moṭā sādhu te saṅghāthe potānā jīvane jaḍī devo ne tenā vacanamām man, karm, vacane vartavum̄. Ne viṣayanā sambāndhathī to cheṭe ja rahevum̄ paṇa eno sambāndha potānā niyamano tyāga karīne thavā devo nahi. Ne jo viṣayano sambāndha karavā māñde to eno ṭhā rahe ja nahi e siddhānta vārtā che. *Iti Vacanāmṛutam 113811 272 11*

Saṅvat 1886nā aṣāḍha vadi 10 daṣamīne divasa Shriḷīmahārāja ShriḷGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām ugamaṇe bāra oraḍānī osarīe virājamāna hatā, ne sarve ṣveta vastra dhāraṇa karyām hatām ne potānā mukhāraviñdani āgaḷa paramahñsa tathā deṣadeṣanā haribhaktani sabbhā bharāīne beṭhī hatī.

Pachī Shriḷīmahārāje sarva paramahñsa tathā sarva satsaṅgī āgaḷa vārtā karī je, bhagavānanī māyā te kaī che? To dehane viṣe ahambuddhi, ne dehasambāndhī padārthane viṣe mamatvabuddhi, e ja māyā che. Te e māyāne ṭālavī, ane e māyāne jeṇe ṭālī te māyāne taryo kahevāy. Ane e māyāne ṭālīne bhagavānamām prīti karavī, eṭalo sarva ṣāstrano siddhānta che, tene āja samajo ke ghaṇe divase karīne samajo. Ane Hanumān, Nārada, Prahlāda e je moṭā moṭā bhagavānanā bhakta temaṇe paṇa bhagavāna pāse ema ja māgyum̄ che je, ahīmamatvarūpa māyā thakī rakṣā karajyo,

ane tamāre viṣe pṛīti thajyo, ane e māyāne taryā hoyā ne tamāre viṣe pṛītivāḷā hoyā evā je sādhu teno saṅga thajo. Ane e sādhuṇe viṣe heta ne mamatva thajyo. Māṭe āpaṇe paṇa ema karavuṇ, ne ema māgavuṇ, ane eno śravaṇ, manan, nididhyāsa karavo.

Ane bhagavānāno je bhakta hoyā tene ātmaniṣṭhānuṃ baḷa tathā bhagavānānā māhātmyanuṃ baḷ. E be baḷa joīe. Te ātmaniṣṭhā te śum? To potānā ātmāne dehathī pṛuthak jāṇavo ane sādhu bheḷā rahetā hoīe temām paraspara koīka nimitte bolācālī thāy, tathā koīka jātano ahīmamatva thāy, tathā mān, krodh, svād, lobh, kām, matsar, īrṣyā e ādika avaguṇānī pravṛutti thāya tyāre jo ātmā potāne na jānatā hoīe to sādhuṇo avaguṇa āve, temānthī enuṃ bahu bhūṇḍuṃ thāy, māṭe potāne dehathī pṛuthak ātmā jāṇavo. Ane te ātmā che te brāhmaṇa nathī, kṣatriya nathī, kaṇabī nathī, koīno dīkaro nathī, koīno bāpa nathī, enī koī jāta nathī, nāta nathī evo che. Ane e ātmā to sūrya tathā agni jevo tejasvī che ne jāṇapaṇe yukta che. Ane te agniṇī jvālā tathā sūryanām kiraṇa te to jaḍa che. Kema je, tene āṅgaḷī aḍāḍīe to khase nahi. Ane kiḍī hoyā ne tene āṅgaḷī aḍāḍīe to khasīne avaḷī cāle. Māṭe ātmā te jāṇapaṇe yukta che. Ane ene sūrya agni jevo kahīe chīe te to eno ākāra evo tejasvī che te māṭe kahīe chīe. Ane e ātmā aneka yonine pāmyo che. Ane ema kahevāya che je, jeṭaluṃ samudranuṃ paṇī che teṭaluṃ e jīva potānī mātānuṃ dūdha dhāvyo che. Ane tyām tyām aneka prakāre marāṇo che to paṇa maryo nathī, jevo che tevo ne tevo ja che. Ane e agñāna avasthāmām potāne deharūpe mānato hato tyāre paṇa na maryo, to have āpaṇe enuṃ gñāna thayuṃ. Tyāre to e kema marāṣe? Evo je ātmā tene potānuṃ svarūpa mānavuṃ. Ane bhagavānanuṃ māhātmya kema jāṇavuṃ to bhagavāna che te aneka brahmāṇḍanā rājādhirāja che ane je brahmāṇḍanā e rājā che te brahmāṇḍanī paṇa gaṇatī nathī. Te kahyuṃ che je, *Dyuptay eva ten a yayurantmanantatayaa /*

Tvamapi yadanttraadandnichayaa nanu saavarnaah //

Ane te eka eka brahmāṇḍamām Brahmā, Viṣṇu, Shiva hoyā tathā sāta dvīp, sāta samudra, meru, lokāloka ādika parvat, teṇe yukta pṛuthvīnī racanā hoyā tathā couda lokanī racanā hoy, tathā aṣṭa āvaraṇānī racanā hoy, ityādika sāmagrīe sahita je aneka brahmāṇḍa tenā rājā bhagavāna

che, ane jema ā pṛthvīno cakravartī rājā hoyā ne te rājānām je gāmaḍām te to gaṇāya evām hoyā to paṇa tenī keṭalī moṭapa jāṇyāmām āve che? Ane bhagavānane to evā brahmānḍanī paṇa gaṇatī nathī. Māṭe bhagavānanī to bahu ja moṭapa che. Ane te brahmānḍane viṣe ā jīva che te bhagavānanī āgaḷa ṣā lekhāmām che? Kānī nathī, ati tuccha che. Ane te bhagavāne e brahmānḍane viṣe pañcaviṣaya sambāndhī sukha jīvone āpyum che. Te sukha kevuṃ che? To e sukhane sāru keṭalāka potānām māthām kapāve che. Evum mahā durlabha jevum jāṇāya che. Tyāre potānī mūrtimām tathā potānā dhāmamām je sukha che te to bahu bhāre che. Ane prākṛuta viṣayasukha che te to anya padārthane āsarīne rahyum che, tathā pṛthak pṛthak che, ane je bhagavāna che te to sarve sukhamātranā rāṣi che, ne e bhagavāna sambāndhī je sukha che te avināṣī che ne mahā aloukika che. Ane jema koīka bhāre dhanāḍhaya grahasṭha hoyā te potānā gharamām aneka prakāranām bhojana jamato hoyā ne te jamīne ucchiṣṭa kāṇika baṭakum roṭalo vadhe te kūtarāne nākhe tyāre te atiṣaya tuccha kahevāy, ne pote jamato hoyā te mahā sukhamaya kahevāy. Tema bhagavāne brahmānḍane viṣe aneka jīvone pañcaviṣaya sambāndhī sukha āpyum che te to kūtarāne nākhyo je baṭakum roṭalo tenī peṭhe ati tuccha che, ne potāne viṣe je sukha che te to mahā moṭum che. Ane vaḷī suṣupti avasthāne viṣe e jīvane bhagavāna moṭum sukha pamāḍe che te game tevī vedanā thāī hoyā ne suṣuptimām jāya tyāre sukhiyo thāī jāya che. Ane vaḷī e bhagavānanā caraṇakamaḷanī rajane Brahmā, Shiv, Lakṣmījī, Rādhājī, Nārad, Shuk, Sanakādik, navayogeṣvara evā evā moṭā che te paṇa potānā mastaka upara caḍhāve che ne mānane mūkīne e bhagavānanī niraṅtara bhakti karyā kare che. Ane vaḷī e bhagavāne jagatamām vicitra sṛṣṭi keṅī karī che, ne temām kevuṃ ḍahāpaṇa karyum che? Je juvone, māṇasamānthī māṇasa thāya che, paṣumānthī paṣu thāya che, jhāḍamānthī jhāḍa thāya che. Kīḍāmānthī kīḍo thāya che, ane māṇasanā aṅgamānthī koīka aṅgano bhaṅga thāī gayo hoyā ne game tevo ḍāhyo hoyā to paṇa te aṅgane tevuṃ ne tevuṃ karavāne samartha koī rīte na ja thāy. Ityāḍika aneka kaḷā bhagavānamām rahī che. Evī rīte bhagavānanum māhātmya jāṇīne tathā bhagavānane sukhamaya mūrti jāṇīne bījā sarve padārthamām vairāgya thāya che ne eka bhagavānamām ja prīti thāya che. Ane evī rīte

prathama kahyūṃ je potānā jīvātmānum gñāna tathā bhagavānanā māhātmyanum gñāna e be jene siddha thayām hoyā ne te jo game tevā pañcaviṣaya sambāndhī sukhamām kadācit bāndhāī gayo hoy, to paṇa temām bāndhāī rahe nahi, tene toḍīne nīkaḷe ja rahe che ane je viṣayanā sukhanō tyāga karīne vartato hoyā ne te na bāndhāya emām te śum kahevūṃ? Māṭe e be prakāranā gñānane sām̄bhaḷīne eno potānā manamām vega lagāḍī devo. Jema koīka śūrāvīra ne ākaro māṇasa hoy, ne teno koīka pratipakṣī hoy, teṇe teno bāpa mārī nākhyo hoy, to tenī tene bahu dājha thāy, ne te dājha thatī hoyā ne vaḷī teno dīkaro mārī nākhe ne vaḷī bhāīne mārī nākhe ne vaḷī bāyaḍīne laī jāya ne vaḷī māne laīne musalamānane āpe ne vaḷī gāmagarāsa jhūñṭī le, evī rīte jema jema eno parābhava kare tema tema ene bahu manamām dājha thāy, ne jāgrata svapnamām sarvakāḷe ene e vātano ja āloca rahe tema jene ā be vātano nirañtara āloca rahe tyāre ene e gñāna siddha thāy. Ane ene game tevo āpatkāḷa paḍe to tene viṣe enī sahāya kare ane jema viśalyakaraṇī ouśadhi lāvīne Hanumānājīe Rāmācāndrane pīvāḍī tyāre je dehamām śalya lāgyām hatām te sarve enī meḷe dehathī bāhera nīkaḷī gayān, tema jene ā be vāta manamām lāgī gaī hoyā tene īndriyone viṣayabhogānī īcchā rahī che e śalya che te sarve nīkaḷī jāy, kahetām viṣayabhogamānthī enī īndriyonī vṛutti nīkaḷīne eka bhagavānamām vaḷage. Ane satsaṅgī paṇa ene ja kahīe, kema je, satyarūpa evo je potāno ātmā tathā satyarūpa evā je bhagavāna teno jene āvī rīte saṅga thayo tene satsaṅgī kahīe, ane ā be prakāre je vārtā che tene daivī jīva sām̄bhaḷe tyāre tenā hṛdayamām lāgīne ragaragamām pravartī jāy, ane je āsurī hoyā ne te sām̄bhaḷe tyāre tene to kānathī bāhera ja nīkaḷī jāy, paṇa hṛdayamām utare nahi. Jema śvāna hoyā ne te khīra khāya te tenā peṭamām rahe ja nahi, vamaṇa thāī jāy, ne khīra jevūṃ kānī bhojana sarasa na kahevāya to paṇa te śvānanā peṭamām rahīne ragaragamām pravarte nahi, ne te khīrane māṇasa khāya tyāre tene peṭamām rahe ne ragaragamām pravarte ne bahu sukha thāy. Tema śvāna jevo je āsurī jīva tenā hṛdayamām to ā vāta pese ja nahi ne māṇasa jevo je daivī jīva tenā hṛdayamām utare ne ragaragamām vyāpī jāya ane vaḷī je bhagavāna che te jevā to e eka ja che. Ane bhagavānane bhajī bhajīne ghaṇāka bhagavānanā sādharṃyapaṇāne pāmyā che to paṇa

te bhagavāna jevā to thatā ja nathī, ne jo e bhagavāna jevā ja thāya to to bhagavāna ghaṇāka thāy, tyāre to jagatani sṭhiti te eka jātani ja na rahe. Kema je, eka bhagavāna kaheṣe hum jagatani utpatti kariṣ, ne bījo kaheṣe hum jagatano pralaya kariṣ, ane vaḷī eka bhagavāna kaheṣe hum varasāda kariṣ, ne bījo kaheṣe hum nahi karuṁ. Ne eka kaheṣe hum māṇasanā dharma paṣumām kariṣ, ne bījo kaheṣe hum paṣunā dharma māṇasamām kariṣ, evī rīte sṭhiti na rahe. Ane ā to juvone! Jagatamām kevi rīte barobara adala pramāṇe sarva kriyāni pravṛutti thāya che paṇa talabhāra paṇa phera paḍato nathī. Māṭe sarva kriyānā pravartāvanārā ne sarvanā swāmī eka ja bhagavāna che tathā bhagavāna saṅgāthe bījāne dāva baṅdhāya ema paṇa jaṇātuṁ nathī. Māṭe bhagavāna te eka ja che paṇa bījo e jevo thato nathī. Ane ā sarve vāta kari te thoḍika che, paṇa emām sarve vāta āvi gai. Ane ā vātanuṁ je rahasya che te je ḍāhyo hoyā tene samajāya paṇa bījāne samajāya nahi. Ane āṭali vāta samājine jeṇe ḍraḍha kari tene sarve vāta saṁpūrṇa thāi gai, ene kāni karavum bāki na rahyuṁ. Ane āvi rīte je ame vāta kari tene sāmbhaḷīne, te vātani je bhagavānanā bhaktane ḍraḍhatā hoyā teno saṅga rākhavo. To ene ā vārtāni divase divase ḍraḍhatā thati jāy. Ane ā vāta ame kariē chīe te kāni buddhini kalpanāe nathī karatā, tathā siddhāi jaṇāvā sāru nathī karatā, āto amāri ajamāvela vāta che ne jema ame vartiē chīe tema vāta kariē chīe, kema je, amāre stri dhanādika padārthano bhāre yoga che, tathā paṅcaviṣayano bhāre yoga che, tathā Surat, Amadāvād, Vaḍodarā, Vadtāle jāie chīe tyāre hajāro māṇasa bhegām thāya che ne te māne che, tathā vājate gājate ati sanmāna karīne padharāve che, tathā tyām bhāre bhāre jāyagāo joyāmām āve che, tathā bhāre vastra vāhanādikano yoga thāya che, e sarve che, tathāpi potānā ātmā sāmī ḍraṣṭi kariē chīe tathā bhagavānanā māhātmya sāmī ḍraṣṭi kariē chīe, tyāre e sarvenuṁ ati tucchapaṇuṁ thāi jāya che, ne emām koī ṭhekāṇe baṅdhāi javātuṁ nathī, ne pūrva dehanī jema vismṛuti che tema e sarveni vismṛuti thāi jāya che. Māṭe e be vāta amāre siddha thāi che te sāru ema amāre vartāya che. Ane bījo paṇa jo e be vātane siddha kare to tene kadācit evo koika yoga thāi jāya to paṇa ene ema vartāy, māṭe ā vāta avaṣya samajāvāni che. Evī rīte Shrijīmahārāje kṛupā karīne bījāne samajāvavā sāru potānuṁ vartana

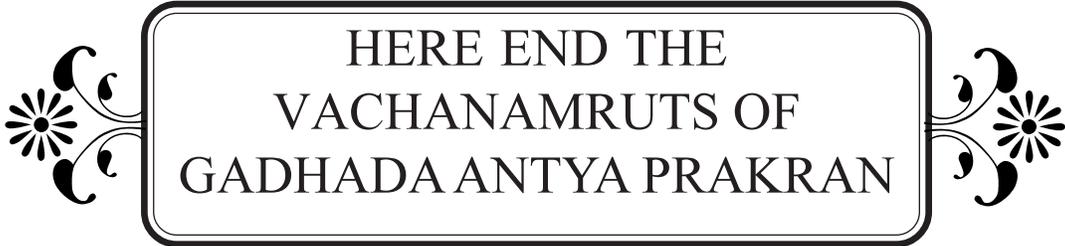
laine vārtā kari, ne pote to sākṣāt ShriPuruṣotamanārāyaṇa che. *Iti Vacanāmṛutam* //39// 273 //

Evī rīte ā je sarve Shrijīmahārājanām Vacanāmṛuta te Muktanānda swāmī tathā Gopālānānda swāmī tathā Brahmānānda swāmī tathā Nityānānda swāmī tathā Shukamuni e pānca sādhuoe bheḷā thāine jema sām̐bhalyum che ane jema potānī buddhi che te pramāṇe lakhyām che. Ane Shrijīmahārāja je te divasa divasa pratye āvī rītānī aneka prakāranī vārtāne karatā thakā ne potānā bhaktajanane ānānda upajāvatā thakā ShriGaḍhaḍā, ShriNagara ne ShriVaḍṭālāne viṣe virājatā havā.

Shlok

Muktanandoth Gopalnando munirudardhihi;
 Bhramanandmunirnityanandaha shukmunishtha (1)
 Taihi panchabhihi susangatyā shreeharyukti sudhodadhihi;
 likhitha shodhitaschapi yatha budhir tha shritam (2)
 Vachomritani tatrādou durgpure tu dharmina;
 ashta saptati sankhyani protkanishtapradani hi (3)
 Protkani cha tatsten sarangpursanyke;
 grameshtadasankhyani tanishtani bhavanti hi (4)
 Tenotkani tatstani grame karyayanabhidhe;
 santi dvadsankhyani sarvasaukhyakarani hi (5)
 Lauhabhidhe tato grame tani protkani ten cha;
 santyshtadashasankhyani bhaktabhistapradani hi (6)
 Grame panchalsangyeth tene tanyuditani vai;
 santyekantikabhatkanam preshtani sapsakhyaya (7)
 Punardurgapure ten swamina kathitanyath;
 santi tani saptshashthisankhyatani hi tatvatha (8)
 Tato vritalayapure ten dhrmasuten cha;
 tani vishatisankhyani kathitani bhavnti hi (9)
 Tatah shrinagare protkanyashtaou mokshapradani cha;
 shribhaktidharma putren santi bhaktapriyani hi (10)

Ashlilsangyake gramethikmuktam hi dharmina;
 panchtanyuktavan swami jaytalpapure tatah (11)
 Kathitani punsten swamina durgapattane;
 tani santyekonchatvarimshatsankhyani tatvatah (12)
 Evam hi tani sarvani mitani trinagaskhibhihi;
 santi samlikhitani shreemaharajnideshatah (13)
 Imani ye pathishyanti shroshyanti chadrajjanaha;
 bhavishyati harou tesham bhaktirekantiki dhruvam (14)
 Apyayaynnijajnan svakiyavachanamritaih;
 jayati shrihari swami shrimaddurgpure prabhuh (15)
 Svadharmasya ch jivatmagyansya virtestatha;
 mahatmyen saha sviyagyanbhaktyoryatharthatah (16)
 Lakhanani savabhaktebhyo ya uvacha dayanidhih;
 nanavidhaih prasangaistam namamo bhaktinandanam (17)
 Nijairvachomritairloketarpaydyo nijashritan;
 prito nha sarvada sostu shriharidharmanandanah (18)
 Tatdvchomritpataro ye syustatpadasanshrayah;
 sataginah prasananaste bhavntvasmasu sarvda (19)

Bhūgola Khagolanum

Saṅvat 1876nā bhādaravā sudi 11 ekādaśīne divase swāmī Shri Sahajānīdajī mahārāja ShriGaḍhaḍā madhye Dādākhācaranā darabāramām virājamāna hatā te samayane viṣe ā patra lakhāvyo che te Shrimadbāgavatādika sadgrānthone viṣethī lakhyum che je, Bharatakhaṇḍamām manuṣyano deha pāmavo te ati durlabha che. Cīntāmaṇī tulya che, je dehane īndrādika devatā icche che. Te devatāne viṣay, vaibhav, vilāsa ne āyuṣa te to manuṣyanā thakī ghaṇām adhika che, paṇa tyām mokṣanum sādhana nathī thatuṅ. Mokṣanum sādhana to Bharatakhaṇḍane viṣe manuṣya deha pāmyā thakī thāya che, te vinā bīje koi ṭhekāṇe ne koi dehane viṣe thatum nathī. E hetu māṭe sarva deṣathī mṛutyulokamām Bharatakhaṇḍane viṣe manuṣyano deha pāmavo te adhika che. Tene tulya bījām koi couda lokamām sthānaka nathī. Te couda lokanām nām, ā **Mṛutyuloka** che. Tethī urdhva cha loka che. Temām prathama **Bhuvāraloka** che (1) temām Malina deva rahe che. Tethī urdhva bījo **Svargaloka** che. (2) temām Indrādi deva rahe che. Tethī urdhva trījo **Mahāraloka** che. (3) Temām Aryamādi pitrideva rahe che. Tethī urdhva cotho **Janaloka** che. (4) Tethī urdhva pāncamo **Tapaloka** che. (5) E be lokamām Bhṛugvādi ṛuṣi rahe che. Tethī urdhva chaṭho **Satyaloka** che. (6) Temām Brahmā rahe che, e satyaloka sahita sāta loka che, te Mṛutyulokathī adho je heṭhā sāta loka che. Temām prathama to **Atala** 1, bījo **Vitala** 2, trījo **Sutala** 3, e traṇene viṣe daitya rahe che. Tethī heṭho **Talātala** 4, bījo **Mahātala** 5, trījo **Rasātala** 6, e traṇamām niṣācara rahe che. Ne heṭhā kahyā tethī heṭho sātamo **Pātala** che 7, temām sarpa rahe che. E sāta loka te Mṛutyulokathī heṭhā che, te sahita sarva thaine couda loka thayā. Temām Mṛutyuloka che te śreṣṭha che. Te Mṛutyulokanā sāta dvīpa che. Te cakrākāra che, ne tene madhye **Jambudvīpa** che. Te eka lakṣa yojanano che. Tene pharato khārā jalano samudra che, te paṇa eka lākha yojanano che 1. Tethī bījo **Plakṣa** nāme dvīpa che, te be lākha yojanano che. Tene pharato samudra te paṇa belākha yojanano che. 2. Tenum jaḷa ikṣu je śeraḍīnā rasa jevum che. Ne

tethī trijo **Shālmali** dvipa che te pharato che te cāra lākha yojanano che. Tene pharato samudra che, te cāra lākha yojanano che. Tenuṃ jaḷa te surā je dārṇunā jevuṃ che. 3. Tethī cotho **Kuṣadvīpa** che, te pharato che ne te āṭha lākha yojanano che, ne tevaḍo pharato samudra che. Ne tenuṃ jaḷa ghṛuta je ghī te jevuṃ che. 4. Ne tethī pāncamo **Krouncadvīpa** che, Te soḷa lākha yojanano che ne tevaḍo pharato soḷalākha yojanano samudra che. Tenuṃ jaḷa te kṣīra je dūdha te jevuṃ che. 5. Tethī chaṭṭho **Shākadvīpa** che, te batṛisa lākha yojanano che. Tene pharato samudra che te te jevaḍo che. Tenuṃ jaḷa je dadhi maṇḍoda je dahīm tenā gholavā jevuṃ che. 6. Tethī sātamo **Puṣkaradvīpa** che. Te cosaṭha lākha yojanano che. Ne tene pharato samudra che te paṇa cosaṭha lākha yojanano che. Tenuṃ jala je sudhā te jevuṃ miṭhuṃ che. 7. Evī rīte sāta dvipa che. Temām ā Jambudvīpa che te šreṣṭha che, ne te Jambudvīpanā nava khaṇḍa che. Te kema che to e dvīpa che tene madhye suvarṇano **Meru** parvata che te parvataniṃ talāṭimām cāre pāse pharato eka **Ilāvarta** nāme khaṇḍa che temām Shaṅkarṣaṇaniṃ upāsanā che. Ne tyām Shivajī mukhya bhakta che. Ane vaḷī te Meruthī paścima diśāe eka **Ketumāla** nāme khaṇḍa che. Ne tenuṃ Subhaga evuṃ bījuṃ paṇa nāma che, ne temām Padyumnaniṃ upāsanā che. Ne tyām Lakṣmījī mukhya bhakta che. Ne te Meruthī uttara diśāe traṇa khaṇḍa che temām prathama **Ramyaka** nāme khaṇḍa che. Temām Matsya bhagavānaniṃ upāsanā che ne tyām Sāvarṇi manu mukhya bhakta che. Ne tethī uttaramām bījo **Hiraṇyamaya** khaṇḍa che. Ne temām Kūrmajīniṃ upāsanā che. Ne tyām Aryamā mukhya bhakta che. Ne tethī uttaramām bījo **Kuru** khaṇḍa che. Ne temām varāhaniṃ upāsanā che. Ne tyām pṛthvī mukhya bhakta che. E pānca khaṇḍa thayā. Ne vaḷī te Meruthī pūrvadiśāmām **Bhadrāśva** nāme khaṇḍa che ne tyām Hayagrīvaniṃ upāsanā che, ne temām Bhadrāśravā nāme mukhya bhakta che. Ane vaḷī te Meruthī dakṣiṇa diśāmām traṇa khaṇḍa che. Ne temām prathama **Harivarṣa** khaṇḍa che. Tene viṣe Nṛsiṅhajīniṃ upāsanā che. Ne Prahlāda mukhya bhakta che. Ne tethī dakṣiṇa diśāmām bījo **Kimpuṛuṣa** nāme khaṇḍa che. Temām Rāma Lakṣmaṇaniṃ upāsanā che. Tyām Hanumānjī mukhya bhakta che. Ane tethī dakṣiṇa diśāmām **Bharatakhaṇḍa** che, ne temām Naranārāyaṇa devaniṃ upāsanā che. Ne tyām Nāradaājī mukhya

bhakta che. Evī rīte ā Jambudvīpa tenā nava khaṇḍa kaḥyā. Temane viṣe Bharatakhaṇḍa che te ati śreṣṭha che, te śā hetu māṭe to bījā āṭha khaṇḍa che temām bhogavilāsanām sukha to ghaṇām adhika che. Paṇa mokṣanum sādhana tyām thatum nathī. Te mokṣanum sādhana te to eka Bharatakhaṇḍamām ja thāya che. Te hetu māṭe ā Bharatakhaṇḍane tulya coudalokane viṣe bījūm koi ṭhekāṇum nathī ane vaḷī Bharatakhaṇḍa che temām paṇa tera deṣa che. E anārya ketām kaṭhora che. Te kaḥie chīe. Eka to Baṅgāla 1, bījo Nepāl 2, trījo Bhūtāna 3, cotho Kāmākṣī 4, pāncamo Siṅdha 5, chaṭṭho Kābula 6, sātamo Lāhora 7, āṭhamo Mulatāna 8, navamo Irāna 9, daṣamo Asatāmbola 10, agīyāramo Arabastāna 11, bāramo Svāla 12, teramo Pilapilāma 13, e tera deṣa malīna che. Temām je manuṣya deha pāme tene mokṣanā dātā evā je sadguru teno yoga maḷavo ne mokṣanā dharmane samajavum te ghaṇum kaṭhaṇa che. Have bījā sādābāra deṣa che. Te ārya kaḥetām uttama che. Temanām nāma je prathama to eka Pūrva 1, bījo Vraja 2, trījo Mālava 3, cotho Māru 4, pāncamo Puñjāb 5, chaṭṭho Gujarāt 6, sātamo Dakṣiṇa 7, āṭhamo Malabāra 8, navamo Tilānga 9, daṣamo Drāviḍa 10, agīyāramo Bāramalāra 11, bāramo Sorāṭha 12, aradho Kucch. E sādābāra deṣa uttama che. Temām sadguru ne brahmavettā saṅta che temanum pragaṭapaṇum ghaṇum rahe che. Ne te deṣamām manuṣya deha pāme che. Temane dharma, bhakti, vairāgya, gñāna e samajāya ema che. Ne mokṣanā mārgane jāṇe ema che, te kema jāṇe, to e je uttama deṣa che tene viṣe bhagavānanā avatāra ghaṇāka thāya che. Eṭalā māṭe e deṣa śreṣṭha che. Ane Bharatakhaṇḍanā sarva manuṣya che te mokṣano upāya kare to mokṣa thāya ema che, ne na kare to na thāy. Māṭe je vivekī che tene hiṅsā doṣa rahita thaine kusaṅgano tyāga karī sadguru ne brahmavettā saṅtano āṣraya karīne temane sevavā ne te sadgurune saṅta temanām lakṣaṇa sadgrāṅthone viṣe lakhyām che. Je dharm, bhakti, vairāgy, gñāna e ādika śubha guṇa saṅpanna hoyā tene oḷakhīne teno āṣraya karavo ne te kahe tevī rīte tenā vacanamām potānā deh, indriyone aṅṭhkarāṇa te rākhavān, ne bhagavānanum bhajana karavum e ja mokṣanum sādhana che. Te jeṇe bhūtakāḷe kīdhum ne vartamānakāḷe kare che ne bhaviṣyakāḷe karaṣe tene amūlya manuṣya dehano lābha thayo ema jāṇavum, ne tene

samaju ne moṭo jāṇavo ane ema nathī samajato ne tuccha saṅsāranā
 sukhamām lobhāine kāḷanā koḷīyā evā je khoṭā matavādī guru tenām
 vacana mānīne āvo manuṣya deha amūlya che tene khuve che. Ne te
 jagatamām to ḍāhyā kahevātā hoyā tathā samaju kahevātā hoyā tathā
 moṭā kahevātā hoy, ne tenī jagatamām yaśa kīrti ghaṇī hoy, te to sarva
 svapna tulya che. Tene sācum mānīne temām moha pāmyā che ne
 mokṣano upāya nathī samajatā to brahmavettā sādhu ne sadgrāntha che te
 temane mūrkhā kahe che. Aatmaghātī kahe che. Ne temane pācho pharīne
 āvo mokṣakṣetramām manuṣyano deha maḷavo teno vilamba to ghaṇo
 che. Te sadgrānthone anusāre lakhyum che je, āpaṇām varṣa 666 chaso ne
 chāsāṭha ne māsa 8 āṭha jāya tyāre brahmāno eka lava thāya che. Evā 60
 lavanum eka nimiṣ. Te āpaṇām varṣa 40,000 cālīśa hajāra jāya tyāre
 brahmānum eka nimiṣa thāy. Evām 60 sāṭha nimiṣanum eka paḷ, te
 āpaṇām varṣa 24,00,000 covīśa lākha jāya tyāre brahmānum eka 1 pala
 thāy. Evām sāṭha palanī 1 ghaḍī. Te āpaṇām varṣa 14,40,00,000 couda
 karoda ne cālīśa lākha jāya tyāre brahmānī 1 ghaḍī thāya che. Evī 30 trīśa
 ghaḍīno 1 divas. Te āpaṇām varṣa 4,32,00,00,000 cāra abaja ne batrīśa
 karoda thāya tyāre brahmānoe 1 divasa thāya che. Te cāra juganī 1 eka
 cokaḍī 17,28,000 sattara lākha ne aṭṭhāvīśa hajāra satayug. 12,96,000 bāra
 lākha ne chanum hajāra tretāyug. 8,64,000 āṭha lākha ne cosāṭha hajāra
 dvāpar. 4,32,000 cāra lākha batrīśa hajāra kaḷinā. 43,20,000 tretālīśa lākha
 ne viśa hajāra varṣa thāya tyāre 1 eka cokaḍī thāy. Evī brahmānā 1
 divasamām 1 hajāra cokaḍī yuganī thāya che. Te brahmānā 1 divasamām
 14 couda manu ne couda iṅdra te tulya rājaya karīne nāśa pāme che. 1
 eka manu ne 1eka iṅdra āpaṇām varṣa 30,85,71,428 trīśa koṭi ne pañcāśī
 lākha ne ikotera hajāra ne cāraso ne aṭṭhāvīśa ne te uparānta māsa 6 cha
 ne divasa 25 pañcaviś, ghaḍī 42 betālīś, pala 51 ekāvan, nimiṣa 25
 pañcaviś, lava 42 betālīśa ne te uparānta 12 lavano coudamo bhāga
 eṭalum eka eka raine couda iṅdra thāi jāya che. Ne brahmānā lava
 nimiṣyādika sarva divasamām upajīne nāśa thāya che. Tenum nāma
 prathama nitya pralaya kahevāya che. Ne te brahmānī eka rātri thāya che.
 Tyāre brahmā suve che. Tyāre svarga, mṛutyu ne pātāḷa e trilokīno nāśa
 thāya che. Te jevaḍo divasa che tevaḍī rātri che. Te āpaṇām varṣa

8,64,00,00,000 āṭha abaja ne cosāṭha karoḍa thāya tāre brahmānī ahorātrī thaine eka divasa thāya che. Te divasa divasa prati nāṣa thāya che. Te divasāntare pāchum kare che ne te nāṣa thāya che. Tenum nāma 2 bījo nimitta pralaya kevāya che. E brahmānā 1 divasanī avadhi kahī, evā trīṣa divasano 1 eka mās, evā bāra māsnum 1 eka varṣ. Evām 100 so varṣa brahmā deha rākhe che. Te brahmā deha mūke tyāre e couda loka sahita brahmāṇḍano nāṣa thāya che. Tyāre prakṛutithī upajyum je kāraja te sarva prakṛutimām laya pāme che. E trījo prākṛuta pralaya kevāya che. Cotho ātyāntika pralaya thāya che. Tyāre to anaṅta koṭī brahmāṇḍano nāṣa thāya che, te divasa to pradhāna puruṣanum kāraṇa e je prakṛuti puruṣa te potāne viṣe anaṅta koṭī brahmāṇḍane pratiloma karīne pote akṣarapurūṣanā tejamām līna thāya che, tenum nāma cotho ātyāntika pralaya kevāya che. Te pralayakāle jema pratiloma thāya che tema utpattikāle anukrame tethī anuloma ja upaje che. E to cāra prakāranā pralayanum kahyum, paṇa trījo prākṛuta pralaya te brahmānī āyuṣa avadhino kīdho evā sāḍī traṇa koṭī prākṛuta pralaya thai jāya che tyāre e jīva che te āvo manuṣya deha pāmyo hoy. Te deha vṛuthā khoṭā māyika sukha ne matavādī gurune āṣare rahīne hāre che. Te jīva yamayātanā ne naraka kuṇḍanām duḥkha ne lakha corāṣī jātanā je deha tenām duḥkha bhogavīne temām pharīne pācho sāḍī traṇa koṭī prākṛuta pralaya kahyā evā thāṣe, tyāre pharīne mokṣakṣetramām āvo manuṣyano deha pāme che. Eṭalo pharīne manuṣya deha pāmavāno vilamba che. Māṭe He bhāi! Sūjhe to āja samajīne mokṣanā dātā je sadguru ne saṅta teno āṣraya karīne tenī āgñāmām potāno deha indriyum ane aṅṭhkarāṇane vartāvīne potānā ātmānum ṣreya karīne bhagavānanā dhāmane pahoṅco. Ne jo āja e vāta nahi samajo, ne āvo manuṣya deha mokṣanā sādhananum dhāma che te vṛuthā hāraṣo to, pharī pācho āvo yoga maḷavāno vilamba to more lakhyo eṭalo che. Te prav v māṇe bhogavīne te avadhi pūrī thāṣe te divasa yoga mokṣa thavāno thāṣe, te di jo vicāraṣo to thāṣe, ne nahi vicāro to te di paṇa mokṣa thāṣe nahi. E siddhānta vārtā che. Samaju hoyo te vicārajo. ne murakhane māthe to ṣrutismṛutini āmanā nathī. Te to koi e vātane samajaṣe nahi. *Iti Vacanāmṛutam*

Iti Bhūgola Khagolanum Vacanāmṛutam samāptam

